

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ

ပဋိမတ္တ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၂

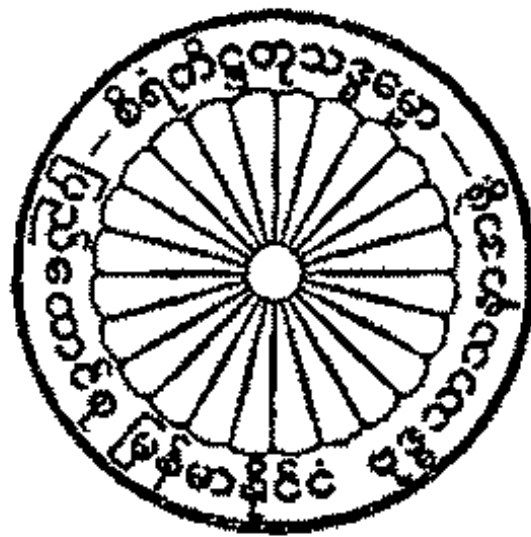
ကောဇာ ၁၃၃၀

မေလ ၁၉၆၈

၈၂၀၁

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ

ပဉ္စမတွဲ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓ မေဏ

ချန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစာတိုက်--ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ (ဓမ္မဝိပဏျောင်းဆောင် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပဋိပသေဓက
သံသာအဖွဲ့က တည်းဖြတ်ပြီး) အတွင်းရေးမှူး (အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်)
ဦးလှမောင် M.A., M.S., B.L. (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၈၇၉/၀၅၂၂) က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ဝိသုဒ္ဓိနိဿယ

(ပဉ္စမတွဲ)

ဗြဟ္မသမာဓိဗျူဟာ မာတိကာ

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနိဗ္ဗေသနာမဂ္ဂပပရိက္ခဟကထာ

- ၁။ ဝိပဿနာ၏အာရုံ ခန္ဓာတရားတို့၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို နှုတ်တက်သင်ယူခြင်း အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မေးမြန်းခြင်း စသည်ဖြင့် ဉာဏ်စွမ်းရှိသလောက် လေ့လာပြီးလျှင် မူလ ဘူတဖြစ်သော သီလဝိသုဒ္ဓိ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိနှစ်ပါးကို ပြည့်စုံ စေသင့်ပုံ ၁
- ၂။ သီလဝိသုဒ္ဓိကို သီလနိဗ္ဗေသ၌၎င်း စိတ္တဝိသုဒ္ဓိကို သမာဓိ နိဗ္ဗေသ၌၎င်း ဖွင့်ဆိုပြီးအတိုင်း သိရှိသင့်ပုံ ၂
- ၃။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိစသော ငါးပါးသော ဝိသုဒ္ဓိတို့သည် ပူးစေအပ် သောကြောင့် ကိုယ်တည် မည်ပုံ ၂
- ၄။ နာမ်ရုပ်တို့ကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်၍ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန် တိုင်း မြင်ခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ မည်ပုံ ၂
- ၅။ ဈာန်၌၎င်း ဈာန်၏ဥပစာ၌၎င်း တည်၍ ဝိပဿနာကို အားထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် သမထယာဉ်ရှိသော သမထ- ယာနိက'ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကို အလိုရှိသော ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဈာန်အင်္ဂါနှင့် သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဝိပဿနာ တင်၍ ရှေးဦးစွာ နာမ်သဘောသိရှိနှင့် ပြေနှင့်မြေတွင်း ဥပမာအလား ရုပ်ကိုရှု၍ ရှု? ၃
- ၆။ ဝိပဿနာယာဉ်ရှိသော သောဂီသည်၎င်း ဆိုခဲ့ပြီးသော သမထယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း ဓာတ်လေးပါးတို့ကို အကျဉ်းအကျယ်အားဖြင့် သိမ်းဆည်းသင့်ပုံ ၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇။	ဓာတ်လေးပါးထင်သော ယောဂီအား ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ကောဠာ သတ္တိ၌၎င်း တေဇောကောဠာသ လေးပါး ဝါယော ကောဠာသ ခြောက်ပါး စသောတရားတို့၌၎င်း ရုပ်တရား တို့သည် ထင်ရှားလာနိုင်ပုံ	၅
၈။	ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည် အရေအတွက် သင်္ချာအားဖြင့် တထောင်လေးရာကိုးဆယ့်လေးပါးသော တရားသဘောကို “ရုပ်မည်၏”ဟု ရှုရပုံ	၈
၉။	ရုပ်ကို ဉာဏ်ဖြင့်သိမ်းဆည်းပြီးသော ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ် အား ဒွါရ၏အစွမ်းဖြင့် နာမ်တရားတို့ ထင်ရှားပုံ	၉
၁၀။	လောကုတ္တရာစိတ်တို့သည် ဝိပဿနာ သက်သက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပညာဖြင့်သိမ်းဆည်းခြင်း မရောက်သကဲ့သို့ သမထယာဉ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း သိမ်းဆည်းခြင်းသို့ မရောက်နိုင်သောကြောင့် လောကုတ္တရာစိတ်တို့ကို မယူ ရပုံ	၉
၁၁။	ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည် လောကီစိတ်(၈၁) စေတသိက် ၅၂-စသော နာမ်တရားတို့ကို နာမ်ဟု ရှုမှတ်ရပုံ၊ ဤနည်း ဖြင့် လေးပါးသော ဓာတုဝဝတ္ထာန်ကို အကြောင်းပြုပြီး လျှင် နာမ်ရုပ်တို့ကို အကျယ် မှတ်သားသင့်ပုံ....	၁၀
၁၂။	ရဟန်းသည် ဤအတ္တဘော၌ စက္ခုဓာတ် ရှိ၏။ပ။ မနော ဝိညာဏဓာတ် ရှိ၏ဟု ဓာတ်တို့ကို ဆင်ခြင်၍ မှတ်သား ရပုံ	၁၀
၁၃။	လူ့အပေါင်းသည် မျက်တွင်း၌ မျက်ကြော ကြိုးငယ်ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော အသားစိုက်ကို မျက်စိဟု သိကြသော်လည်း စင်စစ်မှာမူ ခန္ဓနိဗ္ဗေသဝယ် ဥပါဒါရုပ်တို့၌ ဆိုအပ်သော စက္ခုပသာဒကိုသာ “စက္ခုဓာတ်”ဟု မှတ်သားအပ်ပုံ	၁၀

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၄။	စက္ခုပသာဒ၏မူရိုရာ ဓာတ်လေးပါးစသော ငါးဆယ့် သုံးပါးသော ရုပ်တို့ကိုလည်း “ စက္ခုဓာတ် ” ဟု မမှတ်အပ်ပုံ၊ သောတဓာတ် စသည်တို့၌လည်း ဤအတိုင်း မှတ်သင့်ပုံ....	၁၁
၁၅။	ကာယဓာတ်၌ စက္ခုဒဿကစသည်မှကြွင်းသော လေးဆယ့် သုံးပါးသောရုပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသဏ္ဌာန်နှင့် ကေစိဆရာတို့၏ အယူအဆများ	၁၁
၁၆။	ပသာဒရုပ်ငါးပါးနှင့် ပသာဒရုပ်ငါးပါးတို့၏ အာရုံတဆယ့် နှစ်ပါးသောရုပ်တို့ကိုထား၍ ခြောက်ပါးသော နိပ္ပန္နရုပ်တို့သည် ဓမ္မဓာတ်မည်ပုံ....	၁၂
၁၇။	စက္ခုပသာဒကိုမူ၍ ရူပါရုံကိုအာရုံပြုသောစိတ်သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်မည်ပုံ၊ ဤနည်းဖြင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် နာမ်ရုပ်တို့ကို ဓာတ်တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ဖြင့်၎င်း အာယတနတဆယ့်နှစ်ပါးတို့ဖြင့်၎င်း ခန္ဓာငါးပါးတို့ဖြင့်၎င်း အကျဉ်းအကျယ် ပိုင်းခြားမှတ်သားရပုံ	၁၂
၁၈။	ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းသကဲ့သို့ နာမ်ကို သိမ်းဆည်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား နာမ်တရားက သိမ်မွေ့လွန်းသောကြောင့် မထင်ရှားပါလျှင် လျော့ညံ့သော လုံ့လဝန်ချမှုကို မပြုပဲ ရုပ်ကိုသာ အဖန်တလဲလဲ လက္ခဏာစသော အားဖြင့် စုံစမ်းသင့်ပုံ	၁၆
၁၉။	ရုပ်ကို အထပ်ထပ်သုံးသပ်သောယောဂီအား ရုပ်တရား၏ အာရုံဖြစ်သော နာမ်တရားတို့လည်း အလိုလိုထင်ရှားလာနိုင်ကြောင်းကို ဥပမာမျိုးစုံတို့ဖြင့် ဖွင့်ပြထားပုံ	၁၆-၇

အရူပဓမ္မာနုဥပဋ္ဌာနာကာရကထာ

၂၀။ စင်ကြယ်သောရုပ်ကို သိမ်းဆည်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား နာမ်တရားတို့သည် ဖဿ၏သဘောသတ္တိ ဖုဿနလက္ခဏာအားဖြင့်၎င်း ဝေဒနာ၏သဘောသတ္တိ အနာဘဝနလက္ခဏာအားဖြင့်၎င်း ဝိညာဉ်၏သဘောသတ္တိ ဝိဇာနန-

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	လက္ခဏာအားဖြင့်၎င်း နာမ်တရားတို့ကို သိခြင်း၏ အကြောင်းသုံးပါးတို့ဖြင့် ထင်ရှားလာနိုင်ပုံ	၁၈
၂၁။	ရုပ်ကိုစင်ကြယ်စွာ သိမ်းဆည်းပြီးသော ယောဂီသာ နာမ် တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းရန် အားထုတ်သင့်၍ ယင်းသို့ မဟုတ်ပါက အားထုတ်ရန်မသင့်ပုံ	၂၂
၂၂။	ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံတုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော တရား တို့ကို သန်လျက်ဖျားဖြင့် ပန်းကပ်ကြီးကိုဖွင့်သကဲ့သို့၎င်း ထန်းဖူးညွှောက်အစုံကို ခွဲဘိသကဲ့သို့၎င်း နာမ်ဟု၎င်း ရုပ် ဟု၎င်း မှတ်သားပြီးလျှင် “ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ လူ နတ် ဗြဟ္မာ မရှိ”ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့ရောက်ပုံ	၂၃

သဗ္ဗဟုလသုတ္တန္တသံသန္တနာ

၂၃။	ဝင်ရိုးလှည်းဘီးစသော အစိတ်သမ္ဘာရ အကြောင်းရှိ သောကြောင့် လှည်းရထားဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့ ဥပါဒါ- နက္ခန္ဓာတို့ရှိနေသေးသမျှ သတ္တဝါဟူသော ဝေါဟာရဖြစ် ရပုံ	၂၅
၂၄။	သစ်နွယ် မြေညက် မြက် သက်သေတို့ကဲ့သို့၍ ၎င်းတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော ကောင်းကင်ကို အိမ်ခေါ်သကဲ့သို့ အရိုး အကြော အသား အရေတို့ကို အစွဲပြု၍ ၎င်းတို့ ခြံရံ အပ်သော ကောင်းကင်ကိုလည်း “ကိုယ်”ဟုခေါ်ရပုံ	၂၆
၂၅။	ပင်စည် အခက် အချွန်စသည်တို့ကို တပေါင်းတည်းပြု သောအခါ သစ်ပင်ဝေါဟာရဖြစ်သကဲ့သို့၎င်း ပရမတ္ထ အားဖြင့် အစိတ်တခုခုကို ရှာဖွေသောအခါ သစ်ပင်မရှိ သကဲ့သို့၎င်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟု မှတ်အပ်သော နာမ်ရုပ် တရားတို့ကိုလည်း တပေါင်းတည်းပြုသောအခါ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဟူသော ဝေါဟာရဖြစ်၍ ပရမတ္ထအားဖြင့် ဓမ္မ တခုစီတခုစီကို ရှာဖွေသောအခါ ငါဟု၎င်း ငါဖြစ်၏ဟု ၎င်း မိစ္ဆာအယူ၏ ဟည်ရာသတ္တဝါမရှိပုံ....	၂၈

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၆။	ပရမတ္ထအားဖြင့် သတ္တ ဇီဝမရှိ နာမ်ရုပ်မျှသာ ရှိ၏ဟု ရှုသော ယောဂီ၏အမြင်ကို “အမြင်မှန်”ဟု ခေါ်၍ ဤယထာဘူတ အမြင်မှန်ကိုပင် “သတ္တ ဇီဝ ပုဂ္ဂလ”ဟု ယူခြင်းဟူသော မဟာအမှားမှ စင်ကြယ်သောကြောင့် “ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ”ဟု ဆိုအပ်ပုံ	၂၈
၂၇။	သတ္တဝါရှိ၏ဟုအယူရှိသူသည် အတ္တ၏ချုပ်ပျောက်ခြင်းကို ၎င်း အမြဲတည်ခြင်းကို၎င်း ခွင့်ပြုသည်ဖြစ်၍ သဿတ အယူ၌၎င်း ဥစ္ဆေဒအယူ၌၎င်း ကျရောက်နိုင်ပုံ	၂၉
၂၈။	အတ္တဝါဒပုဂ္ဂိုလ်သည် “သတ္တဝါ မြစ်”ဟု ယူခြင်းကြောင့် ဘဝနိရောဓမှ တွန့်သည်မည်ပုံ၊ “သတ္တဝါသည် ပျောက် ပျက်၏”ဟု ယူပါကလည်း လွန်၍ ပြေးသည်မည်ပုံ၊ (ယထာဘူတဉာဏဒဿနဟူသော) ဉာဏ်မျက်စေ့ရှိသူများ သာ မဖောက်မပြန် အမှန်အတိုင်းမြင်နိုင်ပုံ	၂၉
၂၉။	နာမ်ရုပ်မျှဖြစ်သော ဤအတ္တဘောကို ကျူစည်းစသော ဥပမာတို့ဖြင့်လည်း ပြဆိုပုံ	၃၂
၃၀။	စည်နှင့် စည်သံတို့သည် မရောနှောဘိသကဲ့သို့ နာမ်ရုပ်တို့ သည်လည်း မရောနှောကြပုံ၊ နာမ်၌ ရုပ်မရှိ ရုပ်၌လည်း နာမ်မရှိပုံ၊ စင်စစ်မှာမူ စည်ကိုအစွဲပြု၍ စည်သံဖြစ်ပေါ် သကဲ့သို့ ရုပ်ကိုစွဲ၍ နာမ်တရားတို့ဖြစ်ပေါ်ရပုံ	၃၃
၃၁။	နာမ်သည် မိမိ၏အစွမ်းအစဖြင့် မစားနိုင် ဣရိယာပုထ် စသည်ကို မပြုနိုင်သကဲ့သို့ ရုပ်တရားသည်လည်း မိမိ၏ အစွမ်းအစဖြင့် စားလိုသောက်လိုခြင်းစသည် မရှိသဖြင့် တန်ခိုးအာဏာ မရှိကြပုံ	၃၅
၃၂။	နာမ်ကိုမှီ၍ ရုပ်ဖြစ်ရပုံ၊ ရုပ်ကိုမှီ၍လည်း နာမ်ဖြစ်ရပုံ အလုံးစုံကို အကန်း အဆုံးဥပမာစသည်တို့ဖြင့်ပြဆိုခြင်း....	၃၅

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိနိဋ္ဌေသပစ္စယပရိဂ္ဂဟကထာ

၃၃။ နာမ်ရုပ်၏ အခွန်သုံးပါးတို့၌ ယုံမှားခြင်းကို ခွဲ၍ တည်
သောညာဏ်သည် ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိညာဏ်မည်ပုံ ၃၉

၃၄။ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိညာဏ်ကို အလိုရှိသော ရဟန်းသည်
အနာကိုမြင်၍ ရောဂါဖြစ်ကြောင်းကို ရှာမှီးရသော
ဆရာဝန်ကဲ့သို့ နာမ်ရုပ်၏ ဟေတုအကြောင်း ပစ္စယ
အကြောင်းကို ရှာမှီးသင့်ပုံ ၃၉

၃၅။ နာမ်ရုပ်သည် အကြောင်းလည်းမကင်း ဣဿရစသော
ဝိသမအကြောင်းလည်း မရှိသောကြောင့် နာမ်ရုပ်တို့၏
ဇနကအကြောင်း ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းတို့ ရှိနေမည်ဖြစ်
ရာ ၎င်းတို့သည် အဘယ်နည်းဟု ဆင်ခြင်သင့်ပုံ ၃၉

၃၆။ ရူပကာယခန္ဓာကိုယ်၏ ဇနက ဥပတ္တမ္ဘက ဥပနိဿယ
အကြောင်းတို့ကို သိမ်းဆည်းပုံနှင့် နာမကာယ၏
အကြောင်းဖြစ်သော စက္ခုရူပစသော ဓမ္မတို့ကိုလည်း
သိမ်းဆည်းရပုံ ၄၁

၃၇။ ရဟန်းသည် အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်းကြောင့် မျက်
မှောက်ဘဝ၌ နာမ်ရုပ်ဖြစ်ပုံကို မြင်ရသကဲ့သို့ အတိတ်
အနာဂတ်အခွန်တို့၌လည်း အဝိဇ္ဇာကြောင့်သာ “ဖြစ်ခဲ့ပြီး၊
ဖြစ်လတ်”ဟု အပန်ဖန်ရှုရပုံ ၄၂

၃၈။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အတိတ်ခန္ဓာ၌ ယုံမှားခြင်းငါးပါး
အနာဂတ်ခန္ဓာ၌ ယုံမှားခြင်းငါးပါး ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၌ ယုံမှား
ခြင်း ခြောက်ပါးတို့ကို ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပယ်ဖြစ်အပ်ပုံ ၄၃

၃၉။ ယောဂီတဦးသည် (သာဓာရဏာသာဓာရဏ) ဆက်ဆံ
မဆက်ဆံသောအပြားအားဖြင့် နာမ်ရုပ်၏ အကြောင်း
တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းရပုံ ၄၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄၀။	ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် နာမ်ရုပ်တို့ကိုသိမ်းဆည်းသော ယောဂီသည် ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်မြစ်နိုင်ပုံ	၄၇
၄၁။	ယောဂီသည် ကမ္မဝဋ်ဝိပါကဝဋ်၏အစွမ်းဖြင့် နာမ်ရုပ် တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းပုံ	၄၇-၈
၄၂။	ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယ-စသော ကံတဆယ့်နှစ်ပါးကို၎င်း ၎င်းကံ တဆယ့်နှစ်ပါးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်နှင့်အကျိုးပေးရာ ကာလ စသည်ကို၎င်း ပြဆိုခြင်း....	၄၈
၄၃။	ဝိပဿနာရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကံတဆယ့်နှစ်ပါးတို့၏ အားရှိအားမဲ့ အထူးကို၎င်း ဝိပါကတို့၏ အယုတ်အမြတ် အထူးကို၎င်း တစိတ်တဒေသအားဖြင့် သိသင့်သော ကြောင့် ကံအထူးကိုပြသင့်ပုံ	၅၂
၄၄။	ကံကြောင့်ဝိပါက ဝိပါကကြောင့်ကံ ကံကြောင့်ဘဝသစ် ဖြစ်ရပုံကို အဖန်ဖန်ရှုသောယောဂီအား ယုံမှားခြင်း တဆယ့်ခြောက်ပါးကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ပုံ အလုံးစုံသော ဘဝ ယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသတို့၌လည်း အကြောင်းအကျိုးစပ်၍ အဆင့်ဆင့်သော နာမ်ရုပ်သာ ထင်ပုံ	၅၃-၄
၄၅။	ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ မှန်ကန်သော ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်များ	၅၄-၇
၄၆။	အတိတ်ဘဝဟောင်းမှ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝသစ်သို့ တစုံတခု သော ခန္ဓာမပြောင်းသကဲ့သို့ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှလည်း ဘဝသစ်သို့ တစုံတခုသောတရားမှ မပြောင်းရွှေ့ကြောင်း ဥပမာ ဥပမေယျစုံလင်စွာဖြင့် ရှင်းလင်းထားပုံ	၅၇-၉
၄၇။	ဘဝဟောင်းက ခန္ဓာအာယတနဓာတ်ကြောင့် ဤဘဝ၌ ခန္ဓာအာယတနဓာတ်တို့ဖြစ်ပေါ်ပုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ အာယ- တန ဓာတ်ကြောင့်လည်း ဘဝသစ်ဝယ် ခန္ဓာအာယတန ဓာတ်တို့ဖြစ်ပေါ်ပုံ	၅၉

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄၈။	နာမ်ရပ်အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းသော ယောဂီ၏ဉာဏ်သည် အစွမ်းအာနုဘော်ရှိ၍ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော ယုံမှားခြင်း ရှစ်ပါးသောယုံမှားခြင်းတို့ကို ပယ်ပြီးလျှင် ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသောခိဋ္ဌိတို့ကိုလည်း ပယ်ခွါနိုင်ပုံ	၆၀
၄၉။	အစွန့်သုံးပါးတို့၌ ယုံမှားမှုကိုခွါသောဉာဏ်ကို “ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်” ဟု သိအပ်ပုံ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိ- ယထာဘူတ-သမ္မာဒဿန-ဟူသော အမည်တို့သည်လည်း ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ၏ ဝေဂုစ်ပရိယာယ်စကားလှယ်တို့သာဖြစ်ပုံ	၆၀

မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဝေဒသ

သမ္ပသနဉာဏကထာ

၅၀။	ဤကား လမ်းမှန် ဤကား လမ်းမှားဟုသိ၍ ဝိပဿနာအညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ်သောဉာဏ်သည် မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်မည်ပုံ	၆၅
၅၁။	မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိကို အလိုရှိသော ယောဂီသည် အပေါင်းအစည်းကို သုံးသပ်ခြင်းအားဖြင့် ရှေးဦးစွာ အားထုတ်သင့်ပုံ	၆၅-၆
၅၂။	ပရိညာသုံးပါးကို သရုပ်အားဖြင့်၎င်း ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း ဆုံအားဖြင့်၎င်းဆုံးဖြတ်၍ ပြဆိုပုံနှင့် ဘင်္ဂါနုပဿနာမှစ၍ နိစ္စသည် သုခသည်စသည်တို့ကို ပယ်စွန့်သွားပုံ	၆၆-၉
၅၃။	အပေါင်းအစည်းအားဖြင့် သုံးသတ်ပုံစသည်ကို ပါဠိတော်လာ စကားရပ်တို့ဖြင့် ကပ်၍ပြဆိုခြင်း	၇၀

စတ္တာရိသာကာရအနုပဿနာ

၅၄။	စတ္တာရိသာကာရသရုပ်ကို၎င်း ခန္ဓာငါးပါးကို အနိစ္စအားဖြင့် ရှုသောယောဂီ၏ အနုလောမဉာဏ်ရရှိပုံကို၎င်း အသင်္ခတဓာတ်သာ ဝါနတဏှာမှ ထွက်မြောက်၏ဟု

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ရွှေသောယောဂီသည် အရိယာမဂ်သို့ သက်ဝင်နိုင်ပုံကို၎င်း ပြဆိုပုံ	၈၆

ဣန္ဒြိယတိက္ခကာရဏနဝက

၅၅။	နယဝိပဿနာ၌ အားထုတ်သလောက် ပြည့်စုံခြင်းမရှိ သော ယောဂီသည် သဒ္ဓါစသောဣန္ဒြေတို့ကို ထက်အောင် ပြု၍၎င်း သပ္ပာယ်ခနစ်ပါးကိုမှီဝဲ၍၎င်း ရုပ်ကို ရံခါသုံးသပ် ခြင်းအားဖြင့်၎င်း ရှုသင့်ပုံ	၉၅-၇
-----	--	------

ရူပနိဗ္ဗတ္တိပဿနာကာရ

၅၆။	ရုပ်သည် ကံစသော လေးပါးသောအကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပြီးလျှင် သတ္တဝါတို့အား ရုပ်ဖြစ်ပါက ရှေးဦးစွာကံ ကြောင့် ဖြစ်ရပုံ	၉၇-၈
၅၇။	ရုပ်သည် စိတ္တက္ခဏတဆယ့်ခုနစ်ချက် အသက်ရှည်သော ကြောင့် အချုပ်နေး၍ လေးသောအပြန်ရှိသော်လည်း စိတ်မူကား အချုပ်မြန်၍ ပေါ့သောအပြန်ရှိပုံ	၉၈
၅၈။	ကမ္မဇ၊စိတ္တဇ အာဟာရဇ ဥတုဇရုပ် ဖြစ်ခြင်းတို့၌ ဤသို့ ခွဲခြမ်းဝေဖန်အပ်ပုံ	၁၀၀

အရူပနိဗ္ဗတ္တိပဿနာကာရ

၅၉။	ရုပ်ကိုရှုမှတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်ကိုရှုသကဲ့သို့ နာမ်ကိုရှုမှတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း လောကီ စိတ် ရှစ်ဆယ့်တပါးဖြင့်သာ ရှုမှတ်သင့်ပုံ (ဝိပဿနာအာရုံ နာမ်တရားရှစ်ဆယ့်တပါးသာ ဟူလို့)	၁၀၀
-----	--	-----

ရူပသတ္တကသမ္ပသနကထာ

၆၀။	ရူပသတ္တက အရူပသတ္တကနှစ်ပါးတို့တွင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည် ဘဝသစ်ကိုယူခြင်း ဘဝဟောင်းကိုစွန့်ပစ်ခြင်း
-----	--

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	စသော ခုနစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့် လက္ခဏာရေး
သုံးပါးကို ရုပ်တရား၌တင်၍ သုံးသပ်သင့်ပုံ	၁၁၃-၄
၆၁။	အာဒါန၊ နိက္ခေပနပုဒ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်နှင့် အနှစ်
တရာအတွင်း သင်္ခါရဟူသော ရုပ်တရားတို့၌ လက္ခဏာ
ယာဉ်သုံးပါးသို့တင်၍ သုံးသပ်ခြင်းစသည်ကို ပြဆိုပုံ	၁၁၄
၆၂။	မန္တဒသကစသော အရွယ်ဆယ်ပါးဖြင့်၎င်း ဝိသတိကော-
ဠာသစသည်တို့ဖြင့်၎င်း ဥတုသုံးပါး ရတုခြောက်ပါးတို့
ဖြင့်၎င်း ကာဠပက္ခ ဇုဏ္ဍပက္ခဖြင့်၎င်း ညဉ့်နေ့အစွမ်းဖြင့်
၎င်း ရွှေ့သွတ်ကံခြင်း နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း စသည်တို့၏
အစွမ်းဖြင့်၎င်း ဖြစ်သောရုပ်ကို လက္ခဏာယာဉ်သို့တင်၍
သုံးသပ်ပုံ	၁၁၉-၂၀
၆၃။	ဥဒ္ဓရဏံ၊ အတိဟရဏံ၊ ဝိတိဟရဏံ၊ ဝေါဿဇ္ဇနံ စသောပုဒ်
တို့၏အနက်များ	၁၂၇
၆၄။	ဥဒ္ဓရဏ စသော ကောဠာသခြောက်ပါးတို့၌ လက္ခဏာ
ယာဉ်သုံးပါးတင် သုံးသပ်သောယောဂီ၏ရုပ်ကို သုံးသပ်
ခြင်းသည် နူးညံ့သိမ်မွေ့လှပုံ	၁၂၉
၆၅။	ဤနည်းဖြင့် အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်စသည်တို့၌
၎င်း မိမိအလိုလိုသာဖြစ်သောရုပ်တို့၌၎င်း လက္ခဏာတင်၍
သုံးသပ်ပုံ	၁၃၉
၆၆။	သံ ကြေး သလွဲဖြူ သလွဲမည်း ရွှေ ငွေ ပုလဲ ပတ္တမြား
ကျောက်မျက်ရွှံ့ ခရုသင်း သန္တာ ပတ္တမြားနီ ပတ္တမြား
ပြောက် မြေ ကျောက်တောင် မြက်သစ်ပင်နွယ်စသော
ဝိဝဋ္ဌကပ်မှစ၍ ဖြစ်သောရုပ်သည် (ဧဝံဓမ္မတာ) မိမိ
အလိုလိုဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသောရုပ်မည်ပုံ	၁၃၉
၆၇။	ယောဂီသည် ပန်းညှန့်သုံးခု၌ လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါး
တင်၍သုံးသပ်သကဲ့သို့ အလုံးစုံသော ဓမ္မတာရုပ်တို့၌
လည်း သုံးသပ်ရပုံ	၁၃၉-၄၀

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အရူပသတ္တကသမ္ပသနကထာ

၆၈။ ကလာပ, ယမက, ခဏိက, ပဋိပါဠိ, ဒိဋ္ဌိဥဋ္ဌါဋ္ဌန-ဟူသော
 မာတိကာပုဒ်တို့၌ သုံးသပ်ပုံနည်းကို၎င်း ဒိဋ္ဌိသမုဋ္ဌါဋ္ဌန,
 မာနသမုဋ္ဌါဋ္ဌန, နိကန္တိပရိယာဒါနဟူသော မာတိကာပုဒ်
 သုံးပါးတို့၌ အသီးအသီး သုံးသပ်နည်း မရှိပုံကို၎င်း
 ပြဆိုခြင်း ၁၄၁

၆၉။ ရုပ်နာမ်ကိုရှုသော ယောဂီသည် ရုပ်နာမ်ထက် လွန်၍
 မည်သည့် သတ္တဝါကိုမှ မမြင်သောကြောင့် သတ္တဝါ ဟူ
 သော အမှတ်သညာကို ပယ်ခွင့်ရှိပုံ ၁၄၅

၇၀။ သတ္တဝါအမှတ်ကိုခွဲ၍ သင်္ခါရတရားတို့ကို သိမ်းဆည်း
 သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒိဋ္ဌိစသော တရားတို့ မဖြစ်နိုင်ပုံ ၁၄၅

၇၁။ ငါ ဝိပဿနာ ရှု၏ဟု၎င်း ကောင်းစွာ ရှု၏ဟု၎င်း ငါ
 ဝိပဿနာ ရှုနိုင်၏ဟု၎င်း ယူသော ယောဂီအား ဒိဋ္ဌိ မာန
 နိကန္တိတို့ မကွာနိုင်ပုံ, “သင်္ခါရတရားတို့က သင်္ခါရတရား
 တို့ကို ရှုမှတ်သုံးသပ်၏”ဟု ယူသော ယောဂီမှသာ ဒိဋ္ဌိ
 မာန နိကန္တိတို့ကို ပယ်စွန့်နိုင်ပုံ ၁၄၆

၇၂။ သင်္ခါရတရားတို့ကို အနတ္တအားဖြင့် ရှုသူအား ဒိဋ္ဌိကို၎င်း
 အနိစ္စအားဖြင့် ရှုသူအား မာနကို၎င်း ဒုက္ခအားဖြင့် ရှုသူ
 အား နိကန္တိကို၎င်း ပယ်ခွင့်ရှိနိုင်ပုံ ၁၄၇-၉

၇၃။ အနိစ္စာနုပဿနာစသော ပညာတို့သည် တဆယ့်ရှစ်ပါး
 သော မဟာဝိပဿနာတို့ မည်ပုံ, အနိစ္စာနုပဿနာ စသည်
 ကိုပွားသော ယောဂီအား “နိစ္စ”ဟု မှတ်မှားသော
 သညာစသည်ကို ပယ်စွန့်နိုင်ပုံ ၁၅၀-၃

၇၄။ အနိစ္စာနုပဿနာနှင့် အနိမိတ္တာနုပဿနာတို့သည်၎င်း
 ဒုက္ခာနုပဿနာနှင့် အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာတို့သည်၎င်း
 အနတ္တာနုပဿနာနှင့် သုညတာနုပဿနာတို့သည်၎င်း
 တူသော အနက်ရှိကုန်၍ သဒ္ဓါမျှသာ ထူးခြားပုံ ၁၅၃

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏကထာ

- ၇၅။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာကို ပြဆိုရန် အဋ္ဌကထာဆရာ၏ စကားပျိုး ၁၅၅
- ၇၆။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏ်ကို ရသိရန်အတွက် ရှေးဦးစွာ အကျဉ်းအားဖြင့် အားထုတ်သင့်ပုံကို ပြဆိုခြင်း ၁၅၅-၉
- ၇၇။ ရူပက္ခန္ဓာဖြစ်ပုံကို ရှုသော ယောဂီသည် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကံ အာဟာရ-ဟူသော အကြောင်းတရားတို့၏ ရှိခြင်း လက္ခဏာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်၏ ဥပါဒ်ခြင်း လက္ခဏာငါးပါးတို့ကို မြင်နိုင်ပုံ ၁၅၉-၁၆၁
- ၇၈။ ရူပက္ခန္ဓာ၏ ပျက်ပုံကိုရှုသော ယောဂီသည်လည်း အဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းလေးပါးတို့၏ “အနုပ္ပါဒနိရောဓ၊ ရုပ်၏ ခဏနိရောဓ”ဟူသော လက္ခဏာငါးပါးတို့ကို မြင်နိုင်ပုံ.... ၁၆၁
- ၇၉။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏ ဖြစ်ပုံကိုရှုသော ယောဂီသည် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကံ ဖဿ အကြောင်းတရားတို့၏ ရှိခြင်း၊ ပစ္စုပ္ပန် ဝေဒနာ၏ ဥပါဒ်ခြင်းဟူသော ဤငါးပါးသော လက္ခဏာ တို့ကို မြင်နိုင်ပုံ ၁၆၁-၂
- ၈၀။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ပျက်ပုံကို ရှုသော ယောဂီသည်လည်း အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်းလေးပါးတို့၏ “အနုပ္ပါဒနိရောဓ၊ ဝေဒနာ၏ ခဏနိရောဓ”ဟူသော ငါးပါးသော လက္ခဏာ တို့ကို မြင်နိုင်ပုံ ၁၆၂
- ၈၁။ သညာက္ခန္ဓာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့၏ အဖြစ် အပျက်ကိုရှုသော ယောဂီအားလည်း ငါးပါးသော လက္ခဏာတို့ကို မြင်နိုင်၍ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဖြစ်ပုံကို ရှုရာဝယ် အနည်းငယ်မျှသာ ထူခြားပုံ ၁၆၃
- ၈၂။ ခန္ဓာတခုတခုကို ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းဖြင့် ရှုသဖြင့် ဆယ်ပါး ဆယ်ပါးစီပြု၍ ငါးဆယ်သော လက္ခဏာတို့ကို ဟောတော် မူပုံ ၁၆၃-၅

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၈၃။ ပစ္စယအကြောင်းအားဖြင့်၎င်း၊ ခဏအားဖြင့်၎င်း အဖြစ်
 အပျက်ကိုရှုသော ယောဂီအား သစ္စာအပြား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
 အပြား ကေတ္တစသော နည်းအပြား အနိစ္စတာစသော
 လက္ခဏာအပြားတို့ ထင်ရှားနိုင်ပုံ ၁၆၅-၁၇၀

၈၄။ သစ္စာအပြား စသောလက္ခဏာတို့ ထင်ရှားသော ယောဂီ
 အား မဖြစ်ဘူးသော သင်္ခါရတို့ဖြစ်၍ ဖြစ်ပြီးသော သင်္ခါရ
 တို့ ချုပ်ပြီးလျှင် သင်္ခါရတရားသစ်တို့သည် နေထွက်သော
 အခါ ဆီးနှင်းပေါက် စသည်တို့ကဲ့သို့ အနှစ်မဲ့စွာ ထင်မြင်
 နိုင်ပုံ ၁၇၁

ဝိပဿနုပက္ခိလေသကထာ

၈၅။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဟူသော တရုဏဝိပဿနာဖြင့် ရှု
 သော ယောဂီအား ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်းတရားတို့
 ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ ၁၇၂

၈၆။ ဝိပဿနာကို ညစ်ညူးစေတတ်သော တရားတို့သည် အရိ
 ယာ သာဝကအား၎င်း၊ အကျင့်ပျက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း၊
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပစ်ပယ်ထားသူအား၎င်း၊ လူပျင်းအား၎င်း
 မဖြစ်ပေါ်နိုင်ပဲ ဝိပဿနာ အမြဲအားထုတ်သော အာစာရ
 ကုလပုတ္တအားသာ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ ၁၇၃

၈၇။ ဥပက္ခိလေသဆယ်ပါး သရုပ်နှင့် သြဘာသစသည်ကြောင့်
 ဖောက်ပြန်သော ယောဂီအား အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအားဖြင့်
 ထင်သောအာရုံကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိနိုင်ပုံ ၁၇၄-၅

၈၈။ ဝိပဿနာစိတ်ကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ ပြီးပြီးပြန်ထွက်သော
 အရောင်ကို သြဘာသခေါ်ပုံ၊ ယင်း သြဘာသကိုပင် မဂ်
 ဖိုလ်ဟု ယူသော ယောဂီ၏ ဝိပဿနာသည် လမ်းရိုး
 လမ်းမှန်မှ ဖယ်သည်မည်ပုံ ၁၇၆

၈၉။ အလင်းရောင်သည် အချိုရဟန်းအား ထက်ဝယ်ခွရာ
 အရပ်မျှကို၎င်း၊ အချိုရဟန်းအား တိုက်ခန်းတွင်းကို၎င်း

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	အချို့ရဟန်းအား အကနိဋ္ဌ ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်၎င်း တခဲနက် ထွန်းလင်းနိုင်ပုံ၊ မြတ်စွာဘုရား အလင်းအရောင် သည်ကား လောကဓာတ်တသောင်းထိ ထွန်းလင်းနိုင်ပုံ	၁၇၇
၉၀။	အရောင်အလင်း၏ ထူးခြားပုံကို စိတ္တလတောင်၌နေသော မထေရ်နှစ်ဦးတို့၏ ဝတ္ထုဖြင့် ပြဆိုပုံ	၁၇၇
၉၁။	ဝိပဿနာညစ်ညူးကြောင်းသည် သမထဝိပဿနာ ရှုသော ယောဂီအား ဖြစ်ပုံ၊ ယောဂီသည် သမာပတ်ဖြင့် ခွဲကုန် သောကိလေသာတို့ မဖြစ်သောအခါ “ငါရဟန္တာ” ဟူသော စိတ် ဖြစ်ပေါ်တတ်ပုံအကြောင်း ဝတ္ထုများ	၁၇၈
၉၂။	ဉာဏ်၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သုခ၊ အဓိမောက္ခ၊ ပဂ္ဂဟ၊ ဥပဋ္ဌာန ဥပပက္ခာ၊ နိကန္တိ-စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်များ	၁၈၁
၉၃။	ဩဘာသ စသည်တို့ကို အကုသိုလ်ဖြစ်သောကြောင့် ဥပက္ကိလေသ ဟု မဆိုမူ၍ မုရုအားဖြင့် တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်သာ ဥပက္ကိလေသ ဟု ဆိုအပ်ပုံ	၁၈၇
၉၄။	နိကန္တိသည်ကား ဥပက္ကိလေသလည်း မည်၍ ဒိဋ္ဌိဂါဟ စသော ဥပက္ကိလေသ၏ ဝတ္ထုလည်း မည်ပုံ၊ ဥပက္ကိလေသ တို့သည် ဝတ္ထုအစွမ်းဖြင့် ဆယ်ပါးသာ ဖြစ်သော်လည်း တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းဖြင့်ကား အမျှသုံးဆယ် ရှိကြပုံ	၁၈၇

မဂ္ဂါမဂ္ဂဝတ္ထာနုကဏာ

၉၅။	ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ လိမ္မာသော ယောဂီသည် ဩဘာသစသည် တို့ ဖြစ်သောအခါ ဤဩဘာသတရားတို့သည် မမြဲသော သဘောရှိ၏ စသည်ဖြင့် ပညာဖြင့် ပိုင်းခြားနိုင်ပုံ	၁၈၉
၉၆။	ပညာဖြင့်ပိုင်းခြား၍ အဖန်ဖန်ရှုသော ယောဂီအား ဩဘာသစသည်တို့ကြောင့် မတုန်လှုပ် မပြန့်လွှင့်နိုင်ပုံ	၁၉၀

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
------	-------------	-----------

၉၇။	ယောဂီသည်ပြန်လွှင့်ခြင်းမရှိပဲ အမျှသုံးဆယ်သော ဥပက္ကိလေသ အမြှေးအရှက်တို့ကိုရှင်းလင်း၍ သြဘာသစသော တရားတို့သည် “မဂ်မဟုတ်” ဟု ဆုံးဖြတ်နိုင်ပုံ	၁၉၁
၉၈။	ယောဂီ၏ မဂ်မဟုတ်, မဟုတ်ကို သိသောဉာဏ်သည် မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိမည်ပုံ	၁၉၁
၉၉။	မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနှင့်ပြည့်စုံသော ယောဂီသည် ဒုက္ခ သမုဒယ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို ပိုင်းခြားနိုင်ပုံ	၁၉၁

ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ

၁၀၀။	ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိခေါ်ပုံနှင့် ဉာဏ်ရှစ်ပါးသရုပ်ကို ပြဆိုခြင်း	၁၉၃
၁၀၁။	ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိကို အလိုရှိသောယောဂီသည် ကိုးပါးသောဉာဏ်တို့၌ အားထုတ်မှုကိုပြုသင့်ပုံ	၁၉၄
၁၀၂။	ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို တဖန်ထပ်မံ၍အားထုတ်ခြင်း၌ လဒ္ဓဂုဏ်ကိုပြဆိုခြင်း	၁၉၄
၁၀၃။	အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလက္ခဏာတို့ မထင်နိုင်သောအကြောင်းများနှင့် ထင်မြင်နိုင်သောအကြောင်းများကို ပြဆိုခြင်း	၁၉၅
၁၀၄။	အနိစ္စံ, အနိစ္စလက္ခဏံ, ဒုက္ခံ, ဒုက္ခလက္ခဏံ, အနတ္တံ, အနတ္တလက္ခဏံ-ဟူသောပုဒ်တို့၏အနက်များ	၁၉၇

ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏကထာ

၁၀၅။	ဖြစ်ခြင်းကိုလွှတ်၍ အပျက်ကိုသာအဖန်ဖန်ရှုသော ယောဂီအားဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ပုံ	၂၀၀
၁၀၆။	အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါ, ဘင်္ဂါနုပဿနာ ပညာ, ဝိပဿနာဉာဏန္တိ-ဟူသောပုဒ်တို့၏အနက်များ	၂၀၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀၇။	ဘင်ကိုရှုသောယောဂီသည် သင်္ခါရ၌ အတွင်းဝင်သော တရားအပေါင်းကို နိစ္စ သုခ အတ္တဟု မရှုမှတ်ထော့ပဲ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအားဖြင့်သာရှုမှတ်၍ သင်္ခါရတရားတို့၌ ငြီးငွေ့ပြီးလျှင် ချစ်ခြင်းသမုဒယကို မပြုတော့ပုံ	၂၀၇
၁၀၈။	ဆိုအပ်ပြီးသော အနိစ္စာနုပဿနာနှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်း သည် တဓင်္ဂပဟာန်အပြား တနှိန္ဒအပြားအားဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့်ပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ပြေးဝင်နိုင်ပုံ	၂၀၈
၁၀၉။	ဝတ္ထုသင်္ကေတမနာ၊ ပညာယ စ ဝိဝဋ္ဌနာ၊ အာဝဇ္ဇနာဗလ- ဉ္စေတ-စသော ပုဒ်တို့၏အနက်များ	၂၀၉
၁၁၀။	အပျက်ကိုသာရှုသောယောဂီအား အာနိသင်ရှုစိပါး ခြံရံ သော ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ် ထက်သန်ခြင်းသို့ရောက်ရှိနိုင်ပုံ	၂၁၄

ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏကထာ

၁၁၁။	ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်ကို အဖန်ဖန်အားထုတ်သော ယောဂီ အား အလုံးစုံသောဘဝစသည်တို့၌ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ပျက်ခြင်းသဘော ရှိကုန်သော သင်္ခါရတရားတို့သည် ကြောက်မက်ဖွယ်အားဖြင့် ထင်မြင်နိုင်ပုံ	၂၁၆
၁၁၂။	ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ပုံနှင့် ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ရာ၌ ကြောက်ရွံ့ခြင်းမရှိနိုင်ပုံကို မြဲခိုင်သောဥပမာ စသည်တို့ဖြင့် ပြဆိုခြင်း....	၂၁၇

အာဒိနဝါနုပဿနာဉာဏကထာ

၁၁၃။	ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်ကို အဖန်ဖန်အားထုတ်သော ယောဂီ အား ဘဝစသည်တို့၌ အနတ္တမှ စောင့်ရှောက်တတ်သော တရားတို့ မထင်နိုင်ပုံ၊ တစုံတခုသော သင်္ခါရတို့၌လည်း တောင့်တခြင်းစသောတရားတို့မရှိနိုင်တော့ပုံ၊ ဘဝသုံးပါး တို့သည် မီးကျိုးတွင်းစသည်တို့ကဲ့သို့ ထင်မြင်လာပုံကို များလှစွာသောဥပမာတို့ဖြင့် ပြဆိုခြင်း	၂၂၂
------	---	-----

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁၄။	ဘင်္ဂါနုပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့် ရှုမှတ်သော ယောဂီအား အပြစ်ကိုသာရှုတတ်သော အာဒိနဝဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံကို ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်အတိုင်း ပြဆိုခြင်း	၂၂၅
၁၁၅။	ဥပ္ပါဒေါ, နိမိတ္တံ, အာယုဟနာ-စသောပုဒ်တို့၏အနက်များ	၂၂၉
၁၁၆။	အနုယဖြင့်ပြအပ်သော အာဒိနဝဉာဏ်၏ (ပဋိပက္ခ) ဆန့်ကျင်ဖက်ဉာဏ်ကို (ဗျုတ်ရိုက်) အပြန်အားဖြင့် ပြခြင်းငှါ အနုပ္ပါဒေါ ခေမန္တိ သန္တိပဒေ ဉာဏံ-စသော စကားကို ပြဆိုပုံ	၂၃၁
၁၁၇။	ဒသ ဉာဏေ ပဇာနာတိ, ဒိန္နံ ဉာဏာနံ ကုသလတာ, နာနာဒိဋ္ဌိသု န ကမ္မတိ-ပုဒ်တို့၏ အနက်များ	၂၃၂

နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏကထာ

၁၁၈။	ယောဂီသည် အလုံးစုံသောသင်္ခါရတရားတို့ကို အပြစ်အားဖြင့် မြင်သောကြောင့် အလုံးစုံသော ဘဝယောနိ ဂတိဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသတို့၌ဖြစ်သော ပျက်စီးတတ်သော တေဘူမကတရားအပေါင်း၌ ငြီးငွေ့ပြီး ခုနစ်ပါးသော အနုပဿနာ-စသည်တို့၌သာ မွေ့လျော်ပုံ	၂၃၃
၁၁၉။	နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်သည် ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ် အာဒိနဝါနုပဿနာဉာဏ် နှစ်ပါးနှင့် သဘောအားဖြင့်တူညီပုံ	၂၃၅

မုဋ္ဌိတုကမျတာဉာဏကထာ

၁၂၀။	နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဖြင့် ငြီးငွေ့သောယောဂီအား တခုသောသင်္ခါရကိုမျှ စိတ်ကပ်ငြိခြင်းမရှိတော့ပဲ သင်္ခါရတရားအပေါင်းမှ လွတ်လိုသော မုဋ္ဌိတုကမျတာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၃၆
------	--	-----

ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏကထာ

၁၂၁။	ယောဂီသည် တေဘူမကသင်္ခါရတရားတို့ကို ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့် လက္ခဏာသုံးပါးတင်၍ သုံးသပ်ပုံ	၂၃၇
------	---	-----

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၂၂။	မုဉ္ဇနနှင့်ဥပါယ ပြည့်စုံရန် သင်္ခါရတရားတို့ကို သိမ်းဆည်းရာ၌ ငါးဖမ်းယောက်ျား ဥပမာဖြင့် ပြဆိုပုံ	၂၄၁
၁၂၃။	သင်္ခါရတရားတို့၏ အနိစ္စဖြစ်ပုံစသည်ကို ကောင်းစွာရှုမှတ်ဆင်ခြင်သောယောဂီအား ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၄၃
၁၂၄။	ယောဂီသည် ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဖြင့် သင်္ခါရတရားတို့ကို အတ္တမှဆိတ်၏ဟု သိမ်းဆည်းပြီး၍ ယင်းသင်္ခါရတရားတို့သည် အတ္တမှ၎င်း အတ္တနှင့်စပ်သောဥစ္စာမှ၎င်း ဆိတ်သွင်းကြကုန်၏ဟု နှစ်ပါးသောအဖို့စသည်ဖြင့်လည်း သုညအဖြစ်ကို ရှုမှတ်ပုံ	၂၄၅

သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏကထာ

၁၂၅။	သင်္ခါရ တရားတို့ကို သုညအားဖြင့် သိမ်းဆည်းသောယောဂီသည် ဉာဏဘယကို၎င်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းနန္ဒာကို၎င်း ပယ်စွန့်၍ သင်္ခါရတရားတို့၌ လျစ်လျူရှုရုံမျှမက ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာဟုပင် မစွဲလမ်းတော့ပဲ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ထိ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၃
၁၂၆။	သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သည် အကယ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ရအံ့ နိဗ္ဗာန်ကိုသာပြေးဝင်ပြီး၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမမြင်ရပါက သင်္ခါရတရားတို့သာ ထပ်ခါတလဲလဲ အာရုံရှိပုံ	၂၅၅
၁၂၇။	သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သည် သင်္ခါရတရားတို့၌ လျစ်လျူရှုသကဲ့သို့ သင်္ခါရတရားတို့ကိုစိစစ်ခြင်း၌လည်း လျစ်လျူရှုပြီးလျှင် ဝိပဿနာသုံးပါးဖြင့်တည်တံ့နိုင်ပုံ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ယောက်တို့ကိုလည်း ခွဲခြမ်းနိုင်ပုံ	၂၅၆
၁၂၈။	ဝိပဿနာဉာဏ်သည် ဣန္ဒြေသုံးပါး သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အစိုးရသဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိသော ဝိမောက္ခအဖြစ်သို့ရောက်ရှိပုံ၊ သုံးပါးသောအနုပဿနာတို့ကို သုံးပါးသောဝိမောက္ခဟု ဟောတော်မူပုံ	၂၅၇
၁၂၉။	ပရိစ္ဆေဒပရိဝဋ္ဌုမတော၊ မနောသမုတ္တေဇနတာယ၊ ပရတော သမနုပဿနတာယ-ပုဒ်တို့၏ အနက်များ	၂၅၈

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၃၀။	အနိစ္စအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသောယောဂီအား ခယသင်္ခါရ တို့သည်၎င်း ဒုက္ခအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသောယောဂီအား ဘယသင်္ခါရတို့သည်၎င်း အနတ္တအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ယောဂီအား သုညတသင်္ခါရတို့သည်၎င်း ထင်ရှားနိုင်ပုံ...	၂၅၉
၁၃၁။	ဝိမောက္ခသုံးပါးကို၎င်း အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အားဖြင့် အသီးအသီး နှလုံးသွင်းသောယောဂီအား ရရှိနိုင်သော ဝိမောက္ခကို၎င်း ပြဆိုပုံ...	၂၅၉
၁၃၂။	အနိမိတ္တာ ဝိမောက္ခော၊ အပ္ပဏိဟိတော၊ သုညတော ဟူသောပုဒ်တို့၏ အနက်များ	၂၅၉
၁၃၃။	အဘိဓမ္မာ၌ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခ သုညတဝိမောက္ခနှစ်ပါး ကို ဝိပဿနာမဂ်၏အမည်ကို ရည်ရွယ်၍သာ ဟောတော် မူပုံ	၂၆၀
၁၃၄။	အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်သည် နိစ္စာဘိနိဝေသ နိစ္စနိမိတ် နိစ္စ- ပဏိဓိမှ ကင်းဆိတ်သောကြောင့်၎င်း ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ် သည် သုခါဘိနိဝေသသုခနိမိတ် သုခပဏိဓိမှ ဆိတ်သော ကြောင့်၎င်း အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်သည် အတ္တာဘိ- နိဝေသ အတ္တနိမိတ် အတ္တပဏိဓိမှ ဆိတ်သောကြောင့်၎င်း အသီးအသီး သုညတ၊ အနိမိတ္တ၊ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခ မည်ပုံ	၂၆၁
၁၃၅။	သတ္တအရိယပုဂ္ဂလဝိဘာဂါယ ပစ္စယော ဟောတိဟူသော စကား၌ သဒ္ဓါနုသာရိစသော ပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ယောက်တို့ကို အနက်အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ဝေဖန်၍ပြဆိုပုံ	၂၆၃
၁၃၆။	သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သည် မုဉ္ဇိတုကမ္ပတဉာဏ် ပဋိသင်္ခါ- နုပဿနာဉာဏ်နှစ်ပါးနှင့် အနက်အားဖြင့်တူညီပုံကို သင်္ခါ- ရပေက္ခာဉာဏ်သည် တခုတည်းသာ ဖြစ်သော်လည်း နာမည်သုံးမျိုးတို့ကို ရရှိပြီးလျှင် မိမိအောက်၌ မုဉ္ဇိတု- ကမ္ပတဉာဏ်၊ အလယ်၌ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ်၊ အဆုံး၌	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	အထွတ်အမြတ်သို့ရောက်သော သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်တို့ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ ၂၆၉	၂၆၉
၁၃၇။	သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ကို ရသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိပဿနာသည် အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်၍ ဝုဋ္ဌာနဟုဆိုအပ်သော မဂ်သို့ ဆိုက်ရောက်ကြောင်း ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီမည်ပုံ၊ သိခါပတ္တဝိပဿနာဟူသောအမည်၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဟူသောအမည်တို့သည် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် အနုလောမဉာဏ် ဂေါတြဘူဉာဏ်တို့၏ အမည်သာဖြစ်ပုံ ၂၇၁	၂၇၁
၁၃၈။	အဘိနိဝိဋ္ဌဝတ္ထုတော၊ ဝုဋ္ဌာနတော ဟူသော သင်္ခေပစကား၌ အဘိနိဝေသနှင့် ဝုဋ္ဌာနတို့ကိုပြုဖို့ရန် မာတိကာနှင့် ၎င်းတို့၏အနက်များ ၂၇၂	၂၇၂
၁၃၉။	ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာကို ပြုဖို့ရန် တဆယ့်နှစ်ပါးသော လင်းနှီဥပမာတို့ကို ဥပမေယျပုဒ်တို့နှင့် နှီးနှော၍ပြဆိုပုံ..... ၂၇၉	၂၇၉
၁၄၀။	(ခုဒ္ဒ) ငတ်မွတ်ခြင်းစသော ခြောက်ပါးသော ဥပမာတို့ကိုမူ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ လောကုတ္တရာတရားသို့ ရှေးရှုညွတ် ကိုင်းရှိုင်းနေသည်ကို ပြုဖို့ရန် ဟောတော်မူပုံ ၂၈၆	၂၈၆
၁၄၁။	ငတ်မွတ်သောယောကျ်ားသည် ကောင်းမွန်သော ဘောဇဉ်ကို တောင့်တသကဲ့သို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း အမြိုက်အရသာရှိသော ကာယဂတာသတိ ဘောဇဉ်ကို တောင့်တပုံ၊ ပိပါသစသော ငါးပါးသောဥပမာတို့ကိုလည်း အသီးအသီး ဖွင့်ပြထားပုံ ၂၈၇	၂၈၇
၁၄၂။	သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သည် ဘဝစသည်မှ တွန့်သောပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ် အမှတ်ပြုပြီးလျှင် အရိယာမဂ်၏ ဗောဇ္ဈင် ခြောက်ပါး ခုနစ်ပါးစသော တရားအထူးတို့ကိုလည်း မှတ်သားနိုင်ပုံ ၂၈၉	၂၈၉
၁၄၃။	အရိယာမဂ်ခဏ၌ ရကောင်းသော ဗောဇ္ဈင် မဂ္ဂင် ဈာန်တို့၏ အထူးကို တိပိဋကစူဠနာဂမထေရ်စသော မထေရ်တို့၏ ကွဲပြားသော အယူများ ၂၈၉	၂၈၉

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၄၄။	သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည် မင်္ဂလာကြောင်း အရာမှတည်၍ မိမိမင်္ဂလာ အရာမှတည်၍ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အသွယ်ကို ပေးတတ်သောကြောင့် မင်္ဂလာသည် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အသွယ် လေးပါးတို့ကို ရရှိနိုင်ပုံ....	၂၉၄
၁၄၅။	ပုဂ္ဂိုလ်သည် အချိုးရဟန်းအား အသီးအခြား တပါးစီ ဖြစ်၍ အချိုးရဟန်းအား မင်္ဂလာလေးပါးလုံးမှ တခုသာ ဖြစ်ပုံ	၂၉၅
၁၄၆။	အဓိပတိ လေးပါးတို့သည်လည်း အချိုးရဟန်းအား မင်္ဂလာလေးပါးလုံးတို့၌ အသီးအသီး ဖြစ်ပြီးလျှင် အချိုးရဟန်း အား မင်္ဂလာလေးပါးလုံးတို့၌ တပါးသာ ဖြစ်ပုံ	၂၉၆
၁၄၇။	မင်္ဂလာသည် မိမိသဘောအားဖြင့်၎င်း ဆန့်ကျင်ဖက်အားဖြင့်၎င်း မိမိဂုဏ်အားဖြင့်၎င်း အာရုံအားဖြင့်၎င်း အာဂုံ အားဖြင့်၎င်း ဤငါးပါးတို့ကြောင့် "မင်္ဂ" ဟူသော အမည်ကို ရရှိပုံ	၂၉၆

အနုလောပဉာဏကထာ

၁၄၈။	သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကို အဖန်ဖန်ပွားများသော ယောဂီအား အဓိမောက္ခသဒ္ဓါသည်၎င်း ထက်မြက်သော ဝီရိယသည်၎င်း သတိသည်၎င်း ညီညွတ်သောစိတ်သည်၎င်း သင်္ခါရ တရားတို့ကို လျစ်လျူရှုသော သင်္ခါရုပေက္ခာ ပညာသည်၎င်း ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၃၀၀
၁၄၉။	သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည် သင်္ခါရတရားတို့ကို "အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ" ဟု တပါးပါးဖြင့် သုံးသပ်ပြီးလျှင် သုံးကြိမ်ဖြစ်ပြီး နောက် ချုပ်ချုပ်ကာ ဘဝင်သို့သက်ပုံ၊ ဘဝင်၏ အခြား မဲ့၌ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌ သင်္ခါရတရားတို့ကို အာရုံပြုသော ပဌမဇောစိတ် ဖြစ်ပေါ် နိုင်ပုံ	၃၀၀
၁၅၀။	ပဌမဇောစိတ်ကို အရိယာမင်္ဂကို ပြုပြင်တတ်သောကြောင့် "ပရိကံ" ဟု ဆိုအပ်ပုံ၊ ယင်းပဌမဇောပရိကံ၏ အခြားမဲ့၌	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	နှစ်ခုမြောက် ဥပစာရ သုံးခုမြောက်သော အနုလုံ ဇော စိတ်တို့ အသီးအသီး ဖြစ်ကြပုံ ၃၀၁	
၁၅၁။	အနုလုံစသော သုံးပါးသော ဇောစိတ်ကို မှီဝဲတတ်သော ကြောင့် အာသေဝန-ဟု၎င်း ပရိကံ-ဟု၎င်း ဥပစာရ-ဟု ၎င်း အနုလုံ-ဟု၎င်း ဆိုသင့်ပုံ ၃၀၂	
၁၅၂။	တတိယ အနုလုံဇောသည် ဝိပဿနာဉာဏ် ရှစ်ပါးတို့၏ မှန်သော ကိစ္စအားလျော်၍ အထက်မဂ်ခဏ၌ သုံးဆယ့် ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့၏ မှန်သော ကိစ္စ အားလည်း လျော်သောကြောင့် ယင်းအနုလောမဉာဏ်ကို မဂ္ဂသစ္စာအားလျော်သော “သစ္စာနုလောမိကဉာဏ်” ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၀၂-၅	

ဝုဠာနဂါမိနီဝိပဿနာကထာ

၁၅၃။	အနုလောမဉာဏ်သည်၎င်း ဂေါတြဘူဉာဏ်သည်၎င်း သင်္ခါရအာရုံရှိသော ဝုဠာနဂါမိနီဝိပဿနာ၏ အဆုံးဖြစ်ပုံ ဝုဠာနဂါမိနီဝိပဿနာ၌ တွေဝေခြင်း မရှိမှီရန် ထိုထိုသုတ် ပုဒ်တို့နှင့် နှိုင်းနှိုင်း၍ ပြဆိုပုံ ၃၀၅	
------	--	--

၂၂-ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ

ပဌမမဂ္ဂဉာဏကထာ

၁၅၄။	ဂေါတြဘူဉာဏ်သည် အာဝဇ္ဇန်းအရာ၌ တည်သောကြောင့် ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနှင့် ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ နှစ်ပါးသို့ မသက်ဝင်နိုင်သော်လည်း ဝိပဿနာအလျဉ်၌ ကျသော ကြောင့် “ဝိပဿနာ”ဟု ခေါ်နိုင်ပုံ မဂ်လေးပါးတို့၌ ဖြစ်သော ဉာဏ်မှသာ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိမည်ပုံ ၃၁၀	
၁၅၅။	မဂ်လေးပါးတွင် ပဌမမဂ်ဉာဏ်ကို အလိုရှိသော ယောဂီ၏ ပြုလုပ်ရမည့် ကိစ္စများနှင့် အနုလောမဉာဏ်ဖြစ်ပြီးသော ယောဂီ၏စိတ်သည် အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့၌ ပြေးဝင်ခြင်း	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	စသည် မရှိတော့ပဲ အလုံးစုံသော ဥပါဒိန္နကခန္ဓာ အာရုံ တို့သည် ပလိဗောဓအားဖြင့် ထင်ပြီးနောက် ဒုတိယ အနုလောမညဏ် တတိယ အနုလောမညဏ် အဆုံးဝယ် ဂေါတြဘူဉာဏ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ ၃၁၁	၃၁၁
၁၅၆။	အနုလုံ ဂေါတြဘူတို့သည် ဝိထိတခုတည်း၌ ဖြစ်သော်လည်း အထူးထူးသော အာရုံ၌ ဖြစ်ကြပုံ ၃၁၄	၃၁၄
၁၅၇။	အနုလောမညဏ်နှင့် ဂေါတြဘူဉာဏ်တို့၏ ထူးခြားပုံကို ဥပမာ-ဥပမေယျ စပ်ဟပ်၍ ပြဆိုခြင်း.... ၃၁၆	၃၁၆

သောတာပန္နပုဂ္ဂလကထာ

၁၅၈။	သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်၏အခြားမဲ့၌ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သော ဖိုလ်စိတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံ၊ ကေစိဆရာတို့ကား “ကေ ဒွေ တိဏိ စတ္တာရိ ဝါ ဖလစိတ္တာနိ” ဟု ဆိုကြသော်လည်း ၎င်းတို့၏ စကားကို မယူအပ်ပုံ ၃၂၀	၃၂၀
၁၅၉။	သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခုနစ်ကြိမ်သာ လူ့ပြည် နတ် ပြည်တို့၌ အဖန်တလဲလဲ ပြေးသွားကျင်လည်၍ ဆင်းရဲဒုက္ခ အဆုံးကို ပြုစွမ်းနိုင်ပုံ ၃၂၂	၃၂၂
၁၆၀။	သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မဂ်ကို၎င်း ဖိုလ်ကို၎င်း ပယ်ပြီး သော ကိလေသာကို၎င်း ကြွင်းသောကိလေသာတို့ကို၎င်း နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း ငါးပါးသော ပစ္စဝေက္ခဏာတို့ကို ဆင်ခြင် နိုင်ပုံ ၃၂၃	၃၂၃
၁၆၁။	သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်အား ပစ္စဝေက္ခဏာငါးပါး ဖြစ်သကဲ့သို့ သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း ဖြစ်ပုံ၊ အထူး မှာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား (ကိလေသာကြွင်း မရှိ၍) ကြွင်း သောကိလေသာကို ဆင်ခြင်ခြင်းမည်သည် မရှိပုံ၊ ဤနည်း ဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏာစော တခုယုတ်နှစ်ဆယ်တို့ကို သိရှိနိုင်ပုံ ၃၂၄	၃၂၄

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဒုတိယမဂ္ဂညဏကထာ

- ၁၆၂။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သကဒါဂါမ် ဖြစ်
အောင်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနာဂါမ်ဖြစ်အောင်၊
အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာဖြစ်အောင် ဆက်လက်၍
ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရပုံ အစီအစဉ် ၃၂၅

ဗောဓိပက္ခိယကထာ

- ၁၆၃။ ဗောဓိပက္ခိယတရား သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးတို့၏ မာတိကာပုဒ်
များကိုပြရန် စကားပျိုးနှင့် ဗောဓိပက္ခိယ-ပုဒ်၏ အနက်
များ ၃၃၀
- ၁၆၄။ သတိပဋ္ဌာန-ပုဒ်၏ အနက်နှင့် “သတိ” သည် တခုတည်းသာ
ဖြစ်သော်လည်း “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ” ဟု ဟော
တော်မူရပုံ ၃၃၁
- ၁၆၅။ သမ္မပ္ပဓာန-ပုဒ်၏ အနက်ကို၎င်း၊ သမ္မပ္ပဓာန-ပုဒ်၏ အရ
ကောက်ကို၎င်း သမ္မပ္ပဓာန်သည် ဖြစ်ပြီးသော အကုသိုလ်
မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တို့ကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ၊ မဖြစ်
စေခြင်းကိစ္စ၊ မဖြစ်သေးသောကုသိုလ် ဖြစ်ပြီးသော
ကုသိုလ်တို့ကို ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ၊ ပွားခြင်းကိစ္စအားဖြင့်
လေးပါးပြားပုံ ၃၃၂
- ၁၆၆။ ဣဒ္ဓိပါဒ၊ ဣန္ဒြိယ၊ ဗလ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂ၊ မဂ္ဂင်္ဂ-ပုဒ်တို့၏ အနက်
စသည်ကို ပြဆိုပုံ ၃၃၃
- ၁၆၇။ ဗောဓိပက္ခိယတရား သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးတို့ကို တဆယ့်လေး
ပါး အပြားအားဖြင့် ရူပကာယကို သိမ်းဆည်းသော
ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို၎င်း ကိုးပါး
အပြားအားဖြင့် ဝေဒနာကို သိမ်းဆည်းသောပုဂ္ဂိုလ်အား
ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို၎င်း တဆယ့်ခြောက်ပါး
အပြားအားဖြင့် စိတ်ကိုသိမ်းဆည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား
စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို၎င်း ငါးပါးအပြားအားဖြင့်

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
------	-------------	-----------

	သဘာဝဓမ္မတို့ကို သိမ်းဆည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် စသည်တို့ကို၎င်း ရရှိနိုင်ပုံ	၃၃၆
--	---	-----

၁၆၈။	ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မတို့၌ သုတ၊ သုခ၊ နိစ္စ၊ အတ္တသညာကိုပယ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးနိုင်သော နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော သတိတခုကိုပင် “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ” ဟု၎င်း မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေခြင်းစသော ကိစ္စလေးပါးကို ပြီးစေသဖြင့် “စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနာ” ဟု၎င်း ဟောတော်မူပုံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်စသော ငါးပါးသော ကောဠာသတိ၌မူ ပွားမူယုတ်မူ မရှိပုံ	၃၃၈
------	--	-----

၁၆၉။	နဝ ကေဝိဓာ၊ ဧကော ဒွေဓာ၊ အထ စတု ပဉ္စဓာ၊ အဋ္ဌဓာ နဝဓာ စေတ-ဟူသော ပုဒ်တို့၏အနက်များ	၃၃၉
------	--	-----

ဝုဠာနုဗလသမာယောဂကထာ

၁၇၀။	သင်္ခါရနိမိတ်မှထခြင်းနှင့် ဥပါဒိန္နကခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ‘ပဝတ္တ’မှ ကင်းခြင်းကို၎င်း သမထ ဝိပဿနာအစွမ်းနှင့် ယှဉ်ခြင်းကို၎င်း ဝုဠာနုဗလသမာယောဂဟု ဆိုအပ်ပုံ	၃၄၁
------	---	-----

၁၇၁။	မဂ်ဉာဏ်လေးပါးတို့သည် နိမိတ်ဟူသော အာရုံမရှိသော ကြောင့် နိမိတ်မှ၎င်း သမုဒယကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်တတ်သောကြောင့်ဖြစ်ခြင်း ‘ပဝတ္တ’မှ၎င်း ထမြောက်နိုင်ပုံ	၃၄၂
------	---	-----

၁၇၂။	လောကီသမာပတ်ရှစ်ပါးကို ပူးသောအခါ သမာဓိအား လွန်ကဲ၍ အနိစ္စာနုပဿနာ စသည်ကို ပူးသောအခါ ဝိပဿနာပညာအား လွန်ကဲပုံ၊ အရိယာမဂ် ခဏ၌မူကား သမထ ဝိပဿနာ တရားနှစ်ပါးတို့သည် ထမ်းပိုး၌ ဖွဲ့အပ်သော အားတူနှားကဲ့သို့ အယုတ်အလွန်မရှိတော့ပဲ တူမျှကြပုံ	၃၄၄
------	---	-----

ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ

၁၇၃။	မဂ်ဉာဏ်လေးပါးတို့သည် သံယောဇဉ်ဆယ်ပါး ကိလေသာဆယ်ပါး အကုသိုလ်စသော တရားတို့ကို ပယ်သတ်နိုင်ပုံ	၃၄၆
------	---	-----

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၇၄။	သံယောဇန၊ ကိလေသ၊ မိစ္ဆတ္တ၊ လောကဓမ္မ၊ မစ္ဆရိယ၊
ဝိပလ္လာသ၊ ဂန္ထ၊ အဂတိ၊ အာသဝ၊ ဩဃ၊ ယောဂ၊ နိဝရဏ၊
ပရာမာသ၊ ဥပါဒါန၊ အနုသယ၊ မလ၊ အကုသလကမ္မ-
ပထ၊ အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒ-ပုဒ်တို့၏ အနက်များ	၃၄၆
၁၇၅။	သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ၊ ကာမရာဂ၊
ပဋိသသံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်၎င်း
အပါယဂမနိယ မဟုတ်သော ကာမရာဂ၊ ပဋိသသံယော
ဇဉ်တို့ကို ဒုတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်၎င်း သိမ်မွေ့သော ကာမရာဂ
ပဋိသသံယောဇဉ်တို့ကို တတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်၎င်း ရူပရာဂ
စသော သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို စတုတ္ထမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်၎င်း
အသီးအသီး သတ်အပ်ပုံ	၃၅၄
၁၇၆။	ကိလေသာတရား မိစ္ဆတ္တတရား လောကဓမ္မတရား ဝိပလ္လာသ
တရား ဂန္ထစသော တရားတို့ကိုလည်း မဂ်လေးပါးဖြင့်
အသီးအသီး ပယ်သတ်အပ်ပုံ	၃၅၅
၁၇၇။	မဂ်ဉာဏ်လေးပါးတို့သည် အတိတ် အနာဂတ် ကိလေသာ
တို့ကို ပယ်စွန့်လေသလော၊ ပစ္စုပ္ပန်ကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့်
လေသလောဟူသော မပြည့်စုံသော စောဒနာစကားကို
ထပ်မံပြည့်စုံ၍ အဋ္ဌကထာ ဆရာကိုယ်တိုင် စောဒနာ
သောဓနာ ထုတ်ထားပုံ	၃၅၉
၁၇၈။	ဥပ္ပန္နသည် ဝတ္တမာနုပ္ပန္န၊ ဘူတာပဂတုပ္ပန္န၊ ဩကာသက-
တုပ္ပန္န၊ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နတို့၏အစွမ်းဖြင့် များသောအပြား ရှိပုံ
နှင့် ဝတ္တမာနုပ္ပန္န စသည်တို့၏ အနက်များ	၃၆၆
၁၇၉။	ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္န-ပုဒ်၌ ဘူမိ-နှင့် ဘူမိလဒ္ဓု-အထူးကို ထင်ရှား
အောင် ဖွင့်ပြပုံ	၃၆၉
၁၈၀။	မပယ်ရသေးသော ကိလေသာတို့ကိုနီးရာ ခန္ဓာသာ ကိလေ
သာ၏ ဖြစ်ရာဌာန ဝတ္ထုယာခင်းမည်ပုံ၊ တပါးသော	

ဥပဒေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ခန္ဓာတို့သည် ယင်းကိလေသာ တို့၏ ဖြစ်ရာဌာန ဝတ္ထုယာခင်း မမည်ပုံ	၃၇၁
၁၈၁။	တနည်းအားဖြင့်လည်း ဥပ္ပန္နသည် သမုဒါစာဓုပ္ပန္န၊ အာ- ရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္န၊ အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္န၊ အသမုဟတုပ္ပန္နတို့၏ အစွမ်းဖြင့် လေးပါးရှိပုံနှင့် ၎င်းတို့၏အနက်များ	၃၇၆
၁၈၂။	ဆိုခဲ့ပြီး ဥပ္ပန္နတို့တွင် ဝတ္ထုမာနုပ္ပန္နသော လေးပါးအပြား ရှိသောဥပ္ပန္နသည် မဂ်ဖြင့် မသတ်အပ်သေးသောကြောင့် တစုံတခုသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်လည်း ပယ်သတ်အပ်သည် မမည်ပုံ	၃၇၈

ပရိညာဒိက္ခိကဏာ

၁၈၃။	သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိသည်နှင့် တပြိုင်နက် မဂ်ဉာဏ်လေးပါးတို့တွင် တပါးပါးသောမဂ်ဉာဏ်၏ တခု သောခဏ၌ ပရိညာကိစ္စ ပဟာနကိစ္စ သစ္စိကိရိယာ ကိစ္စ အာဝနာကိစ္စ ဟုဆိုအပ်ကုန်သော ကိစ္စလေးပါးတို့ကို မဖောက်မပြန် အမှန်အတိုင်း သိသင့်ပုံ	၃၇၉
၁၈၄။	ဆီမီးသည် ဆီမီးစာကို လောင်စေခြင်းစသော ကိစ္စလေး ချက်ကို တခဏခြင်း ပြုသကဲ့သို့ မဂ်ဉာဏ်သည်လည်း ဒုက္ခသစ္စာကို အကြွင်းမဲ့ပိုင်းခြား၍သိခြင်းစသော သစ္စာ လေးချက်တို့ကို တခဏခြင်း ထိုးထွင်း၍သိပုံ	၃၈၉
၁၈၅။	ဒုက္ခသစ္စာကိုမြင်သူသည် ဒုက္ခ၏အကြောင်း သမုဒယသစ္စာ ကို၎င်း ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိရောဓသစ္စာကို၎င်း ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာ ကို၎င်း မြင်နိုင်ပုံ	၃၈၀
၁၈၆။	ဆီမီးဥပမာ နေဥပမာ လှေဥပမာတို့ဖြင့် မဂ်ဉာဏ်ကို ဥပမာ ဥပမေယျနှစ်ပါးဖြင့် နှီးနှောပြဆိုပုံ	၃၈၁

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၈၇။	သစ္စာလေးချက်ကိုသိသည်နှင့်တပြိုင်နက် တဆယ့်ခြောက် ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ကိစ္စလေးပါးတို့ကို တပြိုင် နက် တချက်တည်း ထိုးထွင်း၍သိပုံ ၃၈၃	
၁၈၈။	ဒုက္ခ သမုဒယစသည်တို့၏ ပိဋ္ဌန သင်္ခတစသည်မှ တပါး ရောဂါနှင့်တူပုံ၊ အိုင်းအမာနှင့်တူပုံစသော သဘောတရား တို့ ရှိပါသေးလျက် အဘယ်ကြောင့် လေးပါးသော အတ္ထု တို့ကိုသာ ဆိုအပ်ပါသနည်းဟူသော ဖြစ်သင့်သော စော- ဒနာ၏ သောဓနာကို မှတ်သားလောက်အောင် ထုတ် ဆောင်၍ ပြဆိုပုံ ၃၈၆	

ပရိညာဒိပ္ပဘေဒကထာ

၁၈၉။	ပရိညာသည် ဉာတပရိညာ၊ တိရုဏပရိညာ၊ ပဟာန- ပရိညာအားဖြင့် သုံးပါးရှိပုံနှင့် ၎င်းတို့၏အနက်များ ၃၉၂
၁၉၀။	ပဟာန်သည်လည်း ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်၊ တဒင်္ဂပဟာန်၊ သမုဒစ္ဆေဒပဟာန်အားဖြင့် သုံးပါးသာရှိပြီးလျှင် ယင်း တို့၏ အနက်များနှင့် ခယာနုပဿနာစသော ပုဒ်တို့၏ အနက်များကိုပါ ဖွင့်ပြပုံ ၃၉၄
၁၉၁။	ပဟာန် သုံးပါးတို့တွင် ဤ အဘိသမယကထာဝယ် သမုဒစ္ဆေဒပဟာန်ကိုသာ လိုအပ်သော်လည်း ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်အား သမုဒစ္ဆေဒပဟာန်၏ ရှေးအဖို့၌ ဝိက္ခမ္ဘန ပဟာန် တဒင်္ဂပဟာန်တို့သည်လည်း သမုဒစ္ဆေဒပဟာန် ဟူသော အကျိုးရှိသောကြောင့် ပရိယာယ်အားဖြင့် ပဟာန်သုံးပါးအပေါင်းသည်လည်း မဂ်ဉာဏ်၏ကိစ္စဖြစ်ပုံ ၄၀၄
၁၉၂။	သစ္စိကိရိယာသည် လောကီသစ္စိကိရိယာ လောကုတ္တရာ- သစ္စိကိရိယာအားဖြင့် နှစ်ပါးပြားသော်လည်း လော- ကုတ္တရာသစ္စိကိရိယာသည် ဒဿန၊ ဘာဝနာ အားဖြင့် ပြားသောကြောင့် သုံးပါးကိုသာ ယူသင့်ပုံနှင့် ယင်းတို့၏ အနက်များ ၄၀၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
------	-------------	-----------

၁၉၃။	လောကီသီလသမာဓိတို့ကို ဖြစ်စေခြင်း ၎င်းတို့ဖြင့် မိမိ သန္တာန်ကို ထုံခြင်းသည် လောကီဘာဝနာမည်၍ လောကုတ္တရာသီလသမာဓိတို့ကိုဖြစ်စေခြင်း ၎င်းတို့ဖြင့် ထုံခြင်းသည် လောကုတ္တရာဘာဝနာမည်ပုံ၊ ဤဉာဏဒဿန-ဝိသုဒ္ဓိကဏ္ဍာ၌ လောကုတ္တရာဘာဝနာကိုသာလျှင်အပ်ပုံ	၄၀၆
------	---	-----

ပညာဘာဝနာနိသံသနိဓဒ္ဒသ

အာနိသံသပကာသနာ

၁၉၄။	ပညာဘာဝနာ၏ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းစသော အာနိသင်ကို သိရှိသင့်ပုံ	၄၀၉
------	---	-----

နာနာကိလေသဝိဒ္ဓံသနကဏ္ဍာ

၁၉၅။	နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍သိသည်မှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ-စသော အထူးထူးသော ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်းသည် လောကီပညာဘာဝနာ၏ အာနိသင် မည်ပုံ၊ အရိယာမဂ် ခဏဝယ် သံယောဇဉ်စသော ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်းသည် လောကုတ္တရာပညာဘာဝနာ၏ အာနိသင် မည်ပုံများ	၄၀၉-၁၀
------	--	--------

ဖလသမာပတ္တိကဏ္ဍာ

၁၉၆။	ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးခြင်းသာ အကျိုးအာနိသင် မဟုတ်သေး အရိယာဖိုလ်၏ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိချမ်းသာအရသာကို ခံစားရခြင်းသည်လည်း ပညာဘာဝနာ၏ အာနိသင် အကျိုးဆက်မည်ပုံ	၄၁၁
------	---	-----

၁၉၇။	အရိယာမဂ်၏ အကျိုးတရားနှင့် ပတ်သက်၍ ကေမိဆရာတို့၏ အယူအဆနှင့် ထိုဆရာတို့ နှစ်သက် ကျေနပ်လက်ခံရန် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော် စသည်၌လာသော သာဓကတို့ကို ထုတ်ဆောင်၍ ပြဆိုပုံ	၄၁၁-၃
------	---	-------

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၉၈။	ဖလသမာပတ်မည်ပုံကို၎င်း၊ ဖလသမာပတ်ကို မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဝင်စား၍ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ မဝင်စားနိုင်ပုံကို၎င်း၊ ဘာကြောင့် ဝင်စားရသည်ကို၎င်း၊ ဘယ်လို ဘယ်ပုံ ဝင်စားရသည် စသည်တို့ကို၎င်း အသီးသီး ပြဆိုပုံ	၄၁၄

နိရောဓသမာပတ္တိကဏ္ဍာ

၁၉၉။	အရိယာဖိုလ်၏ အရသာကို ခံစားရခြင်းသာ ပညာဘာဝနာ၏ အာနိသင် မဟုတ်သေး၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားနိုင်ခြင်းသည်လည်း ပညာဘာဝနာ၏ အကျိုး အာနိသင် မည်ပုံ	၄၂၇
၂၀၀။	နိရောဓသမာပတ်မည်ပုံကို၎င်း၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားနိုင် မဝင်စားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၎င်း၊ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားနိုင်သောတို့ကို၎င်း၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခြင်း၏ အကြောင်းကို၎င်း၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားပုံ အခြင်းအရာ စသည်တို့ကို၎င်း၊ အစဉ်အတိုင်း ဖွင့်ပြပုံ	၄၂၇
၂၀၁။	သေသောသူ၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားသူတို့၏ ထူးခြားပုံကို ပြဆိုခြင်း	၄၅၄
၂၀၂။	နိရောဓသမာပတ်ကို သင်္ခတဟု၎င်း၊ အသင်္ခတဟု၎င်း၊ လောကီယဟု၎င်း၊ လောကုတ္တရာဟု၎င်း မဆိုသင့်ပဲ နိဗ္ဗန္ဓဟူ၍သာ ဆိုသင့်ပုံ	၄၅၅

အာဟုနေယျဘာဝါဒိသိဒ္ဓိကဏ္ဍာ

၂၀၃။	နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားနိုင်ခြင်းသာ ပညာဘာဝနာ၏ အာနိသင်မဟုတ်သေး၊ အာဟုနေယျဂုဏ် စသည်တို့၏ ပြီးစီးခြင်းကိုလည်း လောကုတ္တရာပညာ၏ အာနိသင်ဟု သိရှိသင့်ပုံ	၄၅၆
၂၀၄။	ပဌမမဂ်ပညာကို ပွား၍ သောတာပန် ဖြစ်လာသော အရိယာသည် ခုနစ်ဘဝသာ ဖြစ်ခြင်းရှိသော သတ္တကုဏ္ဍာ	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ပရမသောတာပန်မည်ပုံနှင့် ကောလံကောလသောတာပန်၊ ကေဗီဇီသောတာပန်တို့ကိုလည်း ပြဆိုပုံ....	 ၄၅၇
၂၀၅။	ဒုတိယမဂ်ပညာကို ပွားများ၍ သကဒါဂါမ်၊ တတိယမဂ် ပညာကို ပွားများ၍ အနာဂါမ်မည်ပုံနှင့် အနာဂါမ်သည် အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယ် စသောအားဖြင့် ငါးမျိုးပြားပုံ	 ၄၅၈
၂၀၆။	စတုတ္ထမဂ်ပညာကို ပွားများ၍ အချို့ရဟန္တာသည် သဒ္ဓါ- ဝိမုတ္တ၊ အချို့ ပညာဝိမုတ္တ၊ အချို့ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ၊ အချို့ တေဝိဇ္ဇာ၊ အချို့ ဆဋ္ဌဘိည၊ အချို့ ပဋိသမ္ဘိဒါပုဗ္ဗေဒပုတ္တ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မည်ပုံ	 ၄၆၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ

(ပဉ္စမတွဲ)

မှတ်သားဖွယ်ရာ မာတိကာ

ပြီး၏။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ

(ပဉ္စမတွဲ)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁၈-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ (၂၂၂-၁)

နာမရူပပရိဂ္ဂဟကထာ

☞ [၂၂၂] ၆၆၂။ ဣဒါနိ၊ ပညာဘူမိနိဒ္ဒေသ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ယခု အခါ၌။ (ယာ ဝိသုဒ္ဓိယော သမ္မာဒေတဗ္ဗာတိ သမ္ဗုဒ္ဓော) ဣမေသု၊ ဤသို့ စိစစ်အပ်ခွဲကုန်ပြီးသော။ ဘူမိဘူတေသု။ ဝိပဿနာ၏ ဖြစ်ရာအာရုံ တုံဖြစ် ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ ဓန္ဓာစသော တရားတို့၌။ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဝသေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို နှုတ်တက်သင်ယူခြင်း၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ဆရာထံ၌ ကျမ်းဂန်ကို သင်ယူခြင်းဟူသော ဝါစုဂ္ဂတနှုတ်သို့ တက်အောင်ပြုခြင်း၊ ထက်ဝန်းကျင် ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့် အနက် ကိုသိခြင်းငှါလိုသော သမ္မာဆန္ဒပုဗ္ဗင်္ဂမ သဝနဥပပရိက္ခာ စသည်တို့၏ အားဖြင့် ထိုကျမ်း၏အနက်ကို နှလုံး၌ထားသော အစီအရင်၏ အစွမ်းဖြင့်။

၁-ပရိတော သဗ္ဗထာပိ အတ္တဿ ဉာတုမိစ္ဆာ ပရိပုစ္ဆာ-ပြု၍ အနက်ကို သိခြင်းငှါ လိုသော သမ္မာဆန္ဒ မုချရသတည်း။ သမ္မာဆန္ဒ ပုဗ္ဗင်္ဂမသဝနပပရိက္ခာဒိဝသဖြင့် တဒတ္တဿမနသိကာရဝိဓိသည် ကာရုဏ္ဍပစာရအားဖြင့် ရသတည်း။ ဤသို့သော ဝက်ဝံတို့ကို သိစေ လို၍ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဟိ-မဟူ၊ ဝသေန-ဟူသတည်း။ ဤကိုရည်၍ဒီကာ၌ ဂန္တဿ ဥဂ္ဂဏှန် ဝါစုဂ္ဂတကရဏံ ဥဂ္ဂဟော။ ပရိတော သဗ္ဗထာပိ အတ္တဿ ဉာတုမိစ္ဆာ ပရိပုစ္ဆာ၊ သဝနပ- ပရိက္ခာဒိဝသေန တဒတ္တဿ မနသိကာရဝိဓိ။ တဒုတယဝသေန။ ယသ္မာ တတ္ထပိ ဉာဏံ သာသေဝိတံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဝသေန ဉာဏပရိစယံ ကတာတိ- မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ ၅-၁-ပ-မ-ဗ-သ-ဝ

ဉာဏပရိစယံ၊ ဉာဏ်၏ထက်ဝန်းကျင် လေ့လာခြင်းကို၊ ဝါ၊ ထက်ဝန်းကျင် လေ့လာအပ် မှီဝဲအပ်သောဉာဏ်ကို။ ကတော၊ ပြု၍။ (ခန္ဓာဒီသု သုတမယ-ဉာဏံ ဥပ္ပါဒေတောတိ အတ္ထော) သီလဝိသုဒ္ဓိ စေတ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိ၎င်း။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ စ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မူလဘူတဘ၊ မူလဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ယာ ဝိသုဒ္ဓိယော၊ အကြင်ဝိသုဒ္ဓိတို့ကို။ သမ္မာဒေတဗ္ဗာတိ၊ ပြည့်စုံစေအပ်ကုန်၏ဟူ၍။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဝိသုဒ္ဓိတို့တွင်။ သုပရိသုဒ္ဓိ၊ ကောင်းစွာထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော။ ပါတိမောက္ခသံဝရာဒိစတုဗ္ဗိဇံ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရာစသည် လေးပါးအပြားရှိသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိမည်၏။ တဉ္စ သီလံ၊ ထိုသီလကိုလည်း။ သီလနိဒ္ဒေသေ၊ သီလနိဒ္ဒေသဉ္စ။ ဝိတ္တာရိတမေတ၊ ချဲ့အပ်ပြီးသည်သာကည်း။ သဥပစာရာ၊ ဥပစာရဈာန်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော၊ ရှစ်ပါးသောသမာပတ်တို့သည်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိမည်၏။ တာပိ၊ ထိုစိတ္တဝိသုဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်သော ရှစ်ပါးသော သမာပတ်တို့ကိုလည်း။ စိတ္တသီသေန၊ စိတ်ကိုပဋ္ဌာနပြုသဖြင့်။ ဝုတ္တသမာဓိနိဒ္ဒေသေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော သမာဓိနိဒ္ဒေသဉ္စ။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိတ္တာရိတာ စေ၊ ချဲ့အပ်ကုန်ပြီးသည်သာတည်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ချဲ့အပ်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တာ၊ ထိုရှစ်ပါးသော သမာပတ်တို့ကို။ တတ္ထ၊ ထိုသမာဓိနိဒ္ဒေသဉ္စ။ ဝိတ္တာရိတနယေနေတ၊ ချဲ့အပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ပြည့်စုံစေအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သမာပတ္တိသုခကို ရသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ခံစားအပ်ကုန်၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၎င်း။ ပ၊ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣမာ ပန ဝိသုဒ္ဓိယော၊ ဤဝိသုဒ္ဓိတို့သည်ကား။ သရီရံ၊ ပျိုးစေအပ်သည်ဖြစ်၍ ကိုယ်ထည်မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယံ-ဝစနံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ-ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။ နာမရူပါနံ၊ နာမ်ရုပ်တို့ကို။ (ဝိဘဇ္ဇ၊ ခွဲခြမ်းငေးဖန်၍။) ယာထာဝဒဿနံ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်တိုင်းသော သဘောကိုမြင်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိမည်၏။

၆၆၃။ တံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကို။ သမ္မာဒေတုကာမေန၊ ပြည့်စုံစေလိုသော။ သမထယာနိကေန၊ သမထဟူသော ယာဉ်ရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ ဈာန်၌သော်၎င်း၊ ဈာန်၏ဥပစာ၌သော်၎င်း တည်၍ ဝိပဿနာကို အားထုတ်သောကြောင့် သမထယာနိကမည်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ကို။ ဌပေတွာ၊ ချန်ထား၍။ အဝသေသရူပါရူပါဝစရဈာနာနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်မှ ကြွင်းသော ရူပါဝစရဈာန် အရူပါဝစရဈာန်တို့တွင်။ အညတရတော၊ တပါးတပါးသောဈာန်မှ။ ဝုဠာယ၊ ထ၍။ ဝိတက္ကာဒိနိ၊ ဝိတက်အစရှိကုန်သော။ ဈာနင်္ဂါနိ၊ ဈာန်အင်္ဂါတို့ကို ၎င်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာ၊ ထိုဈာန်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ ဖဿစသော တရားတို့ကို၎င်း။ လက္ခဏာရသာဒိဝသေန၊ လက္ခဏာရသပစ္စုပ္ပန်ပဒဋ္ဌာန်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ မှတ်သားအပ်ကုန်၏။

ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြားမှတ်သားပြီး၍။ သဗ္ဗမ္မိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဧတံ-ဓမ္မဇာတံ၊ ဤဈာန်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဖဿစသော တရားအပေါင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ အာရမ္မဏာဘိမုခနမနတော၊ အာရုံသို့ ရှေးရှုညွတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အာရမ္မဏာဘိမုခနမနဟူသည် အာရုံနှင့်ကင်း၍ မဖြစ်ခြင်းပင်တည်း) နမနဋ္ဌေန၊ အာရုံသို့ ရှေးရှုညွတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောအနက်ကြောင့်။ ဝါ၊ အမည်ကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ နာမံ၊ နာမ်မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ၊ မရောရှက်သောအားဖြင့် နှလုံး၌ ထားအပ်၏။

တတော၊ ထိုနာမ်ကို သိမ်းဆည်းသည်မှ၊ ဝါ၊ ထိုနာမ်ကို အသက်ရအားဖြင့် နှလုံး၌မှတ်သားထားပြီးသည်မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။) ယထာနာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ အန္တော-

၁-ပရိဂ္ဂဟဝိမိ ပန ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တာ ဝေဂီတိ အဓိပ္ပါယော။ ယာတိ ပဇ္ဇတိ ဧတေနာတိယာနံ၊ သမထောဝ ယာနံ သမထယာနံ၊ တံ ဧတဿ အတ္ထိတိ သမထယာနိကော။ ဈာနေန ဈာနူပစာရေ ဝါ ပတိဋ္ဌာယ ဝိပဿနာအနုယုဉ္ဇန္တဿေတံ နာမံ။ ဌပေတွာ နေဝသညာနာသညာယတနံ-ဟူသောဤစကားကို ဘဝဂ္ဂဓမ္မတို့၏အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်အား သိမ်းဆည်းခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဆိုအပ်၏။ (ပြည်)

ဂေဟေ၊ အိမ်တွင်း၌။ သပ္ပံ၊ မြေကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ တံ၊ ထိုမြေကို။ အနုဗန္ဓမာနော၊ အစဉ်တစိုက်လိုက်လတ်သည်ရှိသော်။ တဿ၊ ထိုမြေ၏။ အာသယံ၊ အောင်းရာကို။ ပဿတိ ယထာ၊ မြင်တွေ့သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ ဤအတူလျှင်။ အယမ္ပိ ယောဂါဝစရော၊ ဤယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် လည်း။ တံ နာမံ၊ ထိုနာမ်ကို။ ဥပပရိက္ခန္ဓော၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ ထက်ဝန်း ကျင် ရှုလတ်သည်ရှိသော်။ ဣဒံ နာမံ၊ ဤနာမ်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ ပဝတ္ထတိ၊ ဖြစ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိယေသမာနော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ရှုလတ်သော်။ တဿ၊ ထိုနာမ်၏။ နိဿယံ၊ မှီရာဖြစ် သော။ ဟဒယရူပံ၊ ဟဒယရုပ်ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ တတော၊ ထိုဟဒယ ရုပ်ကိုမြင်သည်မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။) ဟဒယရူပဿ၊ ဟဒယရုပ်၏။ နိဿယ- ဘူတာနိ၊ မှီရာဖြစ်သောဘုတ်တို့ကို၎င်း။ ဘူတနိဿိတာနိ၊ ဘူတရုပ်ကို မှီကုန်သော။ သေသုပါဒါယရူပါနိ စ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်မှကြွင်းသော ဥပါဒါ ရုပ်တို့ကို၎င်း။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ရူပံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟတိ၊ သိမ်းဆည်း ၏။ သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ဧတံ-ဓမ္မဇာတံ၊ ဤ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော တရားအပေါင်းသည်။ ရူပနတော၊ ဖောက်ပြန်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ မရောရှုက်သောအားဖြင့် နှလုံး၌ထား၏။ တတော၊ ထိုအသီး အသီး နာမ်ကို၎င်း၊ ရုပ်ကို၎င်း သိမ်းဆည်းပြီးသည်မှ။ (ပရံ၊ ၌။) နာမံ၊ သည်။ နမနလက္ခဏံ၊ အာရုံသို့ ရှေးရှုညွတ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ နမနလက္ခဏံ၊ အာရုံသို့ ရှေးရှုညွတ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော တရားသည်။ နာမံ၊ မည်၏။ ရူပံ၊ သည်။ ရူပနလက္ခဏံ၊ (သီတာဒိဝီရောဓိပစ္စယတို့ ကြောင့်) ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ ရူပနလက္ခဏံ၊ သည်။ ရူပံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ နာမရူပံ၊ နာမ်နှင့် ရုပ်ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။

၆၆၄။ ပန၊ ပါး။ သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကော၊ သမထဘာဝနာနှင့် မရောသော ဝိပဿနာယာဉ်ရှိသော ယောဂီသည်။ အယမေဝ ဝါ သမထ- ယာနိကော၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော သမထယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် သည်သာလျှင်မူလည်း။ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနေ၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်ကို ဆိုရာ ၌။ ဝုတ္တာနိ၊ (ယံ ထဒ္ဓလက္ခဏံ အယံ ပထဝီဓာတု အစရှိသည်ဖြင့် သင်္ခေပ-

မနသိကာရအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်) ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော။ တေသံ
 တေသံ ဓာတုပရိဂ္ဂဟမုခါနံ၊ တဆယံသုံးပါးသော ထိုထိုဓာတုပရိဂ္ဂဟမုခ
 တို့တွင်။ အညတရမုခဝသေန၊ တပါးပါးသော ဓာတုပရိဂ္ဂဟမုခ၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ သင်္ခေပတော ဝါ၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ ဝိတ္ထာရတော
 ဝါ၊ အကျယ်အားဖြင့်သော်၎င်း။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊
 တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၏။ အထ ပစ္စာ၊ ထိုနောက်မှ။ အဿ၊ ထိုယောဂီ
 အား။ ယာထာဝသရသလက္ခဏတော၊ မဖောက်မပြန် မိမိ၏ကိစ္စလက္ခဏာ
 အားဖြင့်။ ဓာတုသု၊ ဓာတ်တို့သည်။ အာဝိဘူတာသု၊ ထင်စွာဖြစ်၍
 ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ [၂၂၃] ကမ္မသမုဋ္ဌာနမ္ပိ၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော။
 ကေသေ၊ ဆံဉ်။ တာဝ၊ စွာ။ (ကမ္မသမုဋ္ဌာနော နာမ ကေသော စမ္ပဗန္ဓရ-
 ဂတော) စတဿော၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့၎င်း။ ဝဇ္ဈော၊ ရူပါရုံ
 ၎င်း။ ဂန္ဓော၊ ဂန္ဓာရုံ ၎င်း။ ရသော၊ ရသာရုံ၎င်း။ သြဇော၊ အာဟာရရုပ်
 ၎င်း။ ဇီဝိတံ၊ ဇီဝိတရုပ်၎င်း။ ကာယပသာဒေါ၊ ကာယပသာဒ၎င်း။
 ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ကာယဒသကဝသေန၊ ကာယဒသက၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
 ဒသ ရူပါနိ၊ ဆယ်ပါးသောရုပ်တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။
 ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (စပ်) တတ္ထေဝ၊ ထိုကမ္မသမုဋ္ဌာနကေသဉ်ပင်လျှင်။

၁-ဤ ယာထာဝသရသလက္ခဏ-ပုဒ်၏ အနက်ကို ဤနိဿယ တတိယတွဲ နှာ စာပိုဒ်
 နံပါတ် ၅၉၁-၌ “မဖောက်မပြန် မိမိ၏ သဘောလက္ခဏာကို”ဟု ပြန်ပြီးလျှင် အောက်ပါ
 အတိုင်း မှတ်ချက်ပြခဲ့၏။ “အဘယ်ကြောင့် ရသ-ကို သဘော-ဟူသနည်း? ရသိတဗ္ဗော
 ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗော သဘာဝေါ ရသော၊ အတ္တနော ရသော သရသော၊ ယာထာဝေါ ယာထာဝ-
 ဘူတော သရသော ယာထာဝသရသော၊ ယော ပိဋ္ဌနတ္ထောတိအာဒိနာ ဝံတ္ထော၊ ဒုက္ခ-
 သစ္စပဘေဒါ ဧဝ စ ပုဗ္ဗန္တာဒယော၊ သော ဧဝ လက္ခိတဗ္ဗတ္တာ ယာထာဝသရသလက္ခဏံ၊
 တံ ပဋိဝိဇ္ဈိတံ ပစ္စက္ခတော ဇာနိတံ န ဒေတိ။ ဋီကာ”ဟူ၍ ဤသို့ ပြခဲ့၏

ထို့ကြောင့် ဤအရာ၌လည်း ထိုနှင့်အညီ ယာထာဝသရသလက္ခဏတော၊ မဖောက်မပြန်
 မိမိ၏ သဘောလက္ခဏာအားဖြင့်-ဟု ရေးခဲ့၎င်း မူလအနက် ဖြစ်တန်ရာ၏။ အဘယ်ကြောင့်
 နည်းဟူမူ? ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဋီကာအဖွင့်ကို အလွန်ပင် အလေးပြု၏။ ဤ
 အရာ၌လည်း ဋီကာ၌ အထူးမဖွင့်ပြသောကြောင့် ရှေး၌ပြခဲ့သော ဋီကာအဖွင့်ကိုပင် ယူ၍
 ရေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်။ အကယ်၍ မိမိ၏ သဘောအရ ရေးခဲ့ပါမူ အကြောင်းယူတ္တိ
 ကိုလည်း ပြခဲ့လေရာ၏။ ထိုသို့ပြခဲ့ခြင်းလည်း မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ရှေး၌ဆိုတ်ပြခဲ့ပြီးသော
 ဋီကာနှင့်အညီ ရေးသားခဲ့ရာမှ ရသ-ပုဒ်၏ သဘောဟူသော အနက်ကို သတ်မှတ်မိသော
 စာရေးကူးသူက ထိုသဘောကို ကိစ္စ-ဟု ပြင်လိုက်သောကြောင့် ရှေးအနက်နှင့် မညီပဲ
 အထက်ပါအတိုင်း ဖြစ်နေလေသလောဟူ၍လည်း ဆင်ခြင်သင့်ပေသည်။ (ဆ-သံ-သော)

၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၂၃-၃) [၁၈-ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ

ဘာဝဿ၊ ဣတ္ထိဘာဝပုတ္တာဝ၏။ အတ္ထိဘာဝ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ဘာဝဒသကဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဒသ ရူပါနိ ပါကဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ-၌စပ်) တတ္ထေဝ၊
ထိုကေသဟု မှတ်အပ်သော ရုပ်အပေါင်း၌ပင်လျှင်။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊
အာယာရသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော။ သြဇဋ္ဌမကံ၊ သြဇာလျှင် ရှစ်ခုမြောက်ရှိသော
ရုပ်၎င်း။ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော။ (သြဇဋ္ဌမကံ၊ ရုပ်၎င်း။)
စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော။ (သြဇဋ္ဌမကံ၊ ရုပ်၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။
အပရာနိပိ၊ (ရှေး၌ဆိုအပ်ပြီးသော ကာယဒသကဘာဝဒသကကမ္မသမုဋ္ဌာန
ဝိသတိရုပ်မှ) တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ စတုဝိသတိ၊ အာဟာရသမုဋ္ဌာန်
စသား ဤနှစ်ဆယ့်လေးပါးသော ရုပ်တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။
စတုစက္ကာလီသ ရူပါနိ၊ လေးဆယ့်လေးပါးကုန်သော ရုပ်တို့သည်။
ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

(ကေသေ၊ ၌။ စတုစက္ကာလီသ ရူပါနိ၊ ရုပ်တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။
ဟောန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။) ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ (လောမာဒိသု၊ ကုန်သော။)
စတုသမုဋ္ဌာနေသု၊ ကံစိတ်ဥတုအာဟာရဟူသော လေးပါးသော အကြောင်း
တို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ စတုဝိသတိကောဋ္ဌာသေသု၊ (ဆိုလဘုံသော
အဋ္ဌကောဋ္ဌာသတို့ကိုပယ်၍) နှစ်ဆယ့်လေးပါးသော ကောဋ္ဌသတို့၌။ စတု-
စက္ကာလီသ စတုစက္ကာလီသ ရူပါနိ၊ ရုပ်တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ သေဒေါ၊ သေဒကောဋ္ဌာသ၎င်း။
အဿု၊ ၎င်း။ ခေဋ္ဌော၊ ၎င်း။ သိဃံ၊ ကိကာ၊ သိဃံ၊ ကိကာကောဋ္ဌာသ၎င်း၊
ဣတိ၊ သို့။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဥတုစိတ္တသမုဋ္ဌာနေသု၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်

၁-သဗ္ဗာနိပိ-စသည်ကား ပါဌသေသ။ ထိုစတုစက္ကာလီသရုပ်ကိုလည်း ထိုကောဋ္ဌာသ၌
ရသင့်သော သန္တတိသီသ-သာမန်အားဖြင့် သိအပ်၏။ (ပြည်)

၂-ဧဝံ လောမာဒိသု စတုသမုဋ္ဌာနိကေသု။ စတုဝိသတိကောဋ္ဌာသေသုတိ ဒုတ္တိံ သာယ
ကောဋ္ဌာသေသု ဝက္ခမာနေ အဋ္ဌ ကောဋ္ဌာသေ အပနေတွာ စတုဝိသတိကောဋ္ဌာသေသု။
ဋီကာနှင့်အညီ ဤသို့ဥပမာအနက်ယူသော် ဥပမေယျကေသလွတ်ခဲ့၍ စတုဝိသတိ
ကောဋ္ဌာသမပြည့် ဖြစ်အံ့ထင်သည်။ ဧဝံ-ဥတ္တနုယေန၊ ဖြင့်။ (ကေသာဒိသု၊ ကုန်သော။)
စတုသမုဋ္ဌာနေသု၊ ကုန်သော။ စတုဝိသတိကောဋ္ဌာသေသု၊ တို့၌။ စတုစက္ကာလီ-
သ စတုစက္ကာလီသ ရူပါနိ၊ တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဤသို့
ယောဇနာသော် ကေသကောဋ္ဌာသပါ၍ စတုဝိသတိကောဋ္ဌာသေသုနှင့် ကိုက်အံ့ထင်
သည်။ ဆင်ခြင်။ (ပြည်)

စိတ္တသမုဋ္ဌာန် ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေသု ကောဋ္ဌာသေသု၊ တို့၌။ (ကောဋ္ဌာသေသု-ကားပဓာနထည့်သည်) ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ သြဇဋ္ဌမကနံ၊ ကရုပ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သောဋ္ဌသ သောဋ္ဌသ ရူပါနိ၊ တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥဒရိယံ၊ ဥဒရိယကောဋ္ဌာသ၎င်း။ ကရိသံ၊ ကရိသကောဋ္ဌာသ၎င်း။ ပုဗ္ဗော၊ ပုဗ္ဗကောဋ္ဌာသ၎င်း။ မုတ္တံ၊ မုတ္တကောဋ္ဌာသ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဥတုသမုဋ္ဌာနေသု၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန် ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေသု ကောဋ္ဌာသေသု၊ တို့၌။ ဥတုသမုဋ္ဌာနဿေဝ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သြဇဋ္ဌမကဿ၊ သြဇဋ္ဌမကရုပ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌ အဋ္ဌ ရူပါနိ၊ တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေတရပ်အပြီးသတ်တည်း။ သေ-သေဝ နယော၊ ဤဆီပြီးသော နည်းသည်။ တာဝ၊ စွာ။ ဒုတ္တိံ သာကာရေ၊ ဒုတ္တိံ သကောဋ္ဌာသ၌။ နယော၊ နည်းတည်း။

ပန၊ ပါး။ ဣမသ္မိံ ဒုတ္တိံ သာကာရေ၊ ဤသုံးဆယ်နှစ်ပါးသော ကောဋ္ဌာသ၌ ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်းသည်။ အာဝိဘူတေ၊ ထင်စွာဖြစ်လတ်ပြီးသော်။ အပရေ၊ ထိုမှတစ်ပါးကုန်သော။ ဒသ၊ (တေဇောကောဋ္ဌာသလေးပါး ဝါယောကောဋ္ဌာသခြောက်ပါး၏ အစွမ်းအားဖြင့်) ဆယ်ပါးကုန်သော။ ယေ အာကာရာ၊ အကြင်ကောဋ္ဌာသတို့သည်။ အာဝိဘဝန္တိ၊ ထင်စွာ ဖြစ်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဆယ်ပါးသောကောဋ္ဌာသတို့တွင်။ အသိတာဒိပရိပါစကေ၊ စားအပ်သော အာဟာရစသည်ကို ကျက်စေတတ်သော။ ကမ္မဇေ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ တေဇောကောဋ္ဌာသမ္ပိ၊ (ဝမ်းမီးဟုဆိုအပ်သော ဂဟဏီမည်သော) တေဇောကောဋ္ဌာသ၌။ တာဝ၊ စွာ။ သြဇဋ္ဌမကဉ္စေဝ၊

၁-အသိတစသည်ကို ကျက်စေတတ်သော တေဇောသည်ကမ္မဇဟူ၍၎င်း အကမ္မဇဟူ၍၎င်း နှစ်ထွေ ရှိကောင်းသောကြောင့် ကမ္မဇေ-ဟူ၍ ဝိသေသန ပြုသလောဟူမူ၊ ကမ္မဇေတိ ဘူတကထနံ၊ န ဝိသေသနံ။ အသိတာဒိပရိပါစကဿ တေဇဿ အကမ္မဇဿ အဘာဝတော။ ဋီကာ။ ကမ္မဇေတိ ဣဒံ၊ ကမ္မဇေ-ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ ဘူတကထနံ၊ ဟုတ်မှန်တိုင်းကိုဟောသော ယထာဘူတ ကတနဝိသေသနတည်း။ (ကုဋိလတုဏှိလော သုဝေါ၊ စိတြပက္ခော မဃရော-တို့ကဲ့သို့ ယထာဘူတကတနဝိသေသနဟူလို) ဝိသေသနံ၊ တစ်ပါးသော အနက်ကို ပိုင်းခြားတတ် နှစ်စေတတ်သော ဗျဝစ္ဆေဒကဝိသေသနသည်။ န၊ မဟုတ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အသိတာဒိပရိပါစကဿ၊ စားအပ်သောအာဟာရ စသည်ကို ကျက်စေတတ်သော။ တေဇဿ၊ တေဇော ဖြစ်လျက်။ အကမ္မဇဿ၊ ကမ္မဇမဟုတ်သည်၏။ အဘာဝ-တော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

ဩဇာလျှင် ရှစ်ခုမြောက်သောရုပ်၎င်း။ ဇီဝိတဉ္စ၊ ဇီဝိတရုပ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ နဝ ရူပါနိ၊ တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စိတ္တဇော၊ စိတ္တဇဖြစ်သော။ အဿာသပဿာသကောဋ္ဌာသေပိ၊ ခွဲလည်း။ တထာ၊ တူ။ ဩဇဋ္ဌမကဉ္စေ၊ ၎င်း။ သဒ္ဓေါ စ၊ သဒ္ဓ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ နဝ ရူပါနိ၊ တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

သေသေသု၊ ဝမ်းမီးဟုဆိုအပ်သော ဂဟဏီမည်သော တေဇောကောဋ္ဌာသနှင့် စိတ္တဇဖြစ်သော အဿာသပဿာသဟူသော ဝါယောကောဋ္ဌာသတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ စတုသမုဋ္ဌာနေသု၊ လေးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌသု၊ တေဇောကောဋ္ဌာသသုံးပါး ဝါယောကောဋ္ဌာသ ငါးပါးအားဖြင့် ရှစ်ပါးကုန်သော။ (ကောဋ္ဌာသေသု၊ တို့၌။) ဇီဝိတနဝကဉ္စေ၊ ကို၎င်း။ တိဏိ၊ စိတ္တောတူဟာရဇာအားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော။ ဩဇဋ္ဌမကာနိ စ၊ ရုပ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေတ္ထိံသ တေတ္ထိံသ ရူပါနိ၊ သုံးဆယ့်သုံးပါး သုံးဆယ့်သုံးပါးကုန်သော ရုပ်တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဝိတ္တာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ဒွါစတ္တာလီသကာရဝသေန၊ လေးဆယ့်နှစ်ပါးသော ကောဋ္ဌာသတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣမေသု ဘူတုပါဒါယရူပေသု၊ ဤဘူတရုပ်ဥပါဒါရုပ်တို့သည်။ ပါကဋ္ဌေသု၊ ထင်ကုန်သည်။ ဇာတေသု၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ ဝတ္ထုဒွါရဝသေန၊ ဝတ္ထုဒွါရတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ စက္ခုဒသကာဒယော၊ စက္ခုဒသကအစရှိသော ဒသကတို့၎င်း။ ဝတ္ထုဝသေန၊ ဖြင့်။ (လိုက်) ဟဒယဝတ္ထုဒသကဉ္စ၊ ဟဒယဝတ္ထု ဒသက၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အပရာနိ စ၊ လေးဆယ့်နှစ်ပါးသော ကောဋ္ဌာသရုပ်မှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သဋ္ဌိ ရူပါနိ၊ ခြောက်ဆယ်သော ရုပ်တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သော-ယောဂါဝစရော၊ သည်။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အရေ

၁-အဋ္ဌသု-၏ သရုပ်ကား ယေန စ သန္တပ္ပတိ၊ ယေန စ ပရိသုပ္ပတိ၊ ယေန စ ဇီရတိ-ဟူ၍ တေဇောကောဋ္ဌာသ၌သုံးပါး၊ ဥဒ္ဓင်္ဂမာ ဝါတာ၊ အဓောဂမာ ဝါတာ၊ ကောဋ္ဌာသယာ ဝါတာ၊ ကုစ္ဆိသယာ ဝါတာ၊ အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရိနော ဝါတာ-ဟူ၍ ဝါယောကောဋ္ဌာသ၌ငါးပါး။ ဤသို့ စတုသမုဋ္ဌာန့်ရှစ်ပါးတို့တည်း။ ထိုရှစ်ပါးတို့တွင် တပါးတပါး၌ ဇီဝိတနဝကဉ္စဩဇဋ္ဌမကသုံးစုံအားဖြင့် သုံးဆယ့်သုံးပါးသုံးဆယ့်သုံးပါးသောရုပ်တို့သည် ထင်ကုန်၏ဟုလိုသော်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

နာမရူပပရိဂ္ဂဟကထာ (၂၂၃-၂၇)

၉

အတွက်သင်္ချာအားဖြင့် တထောင့်လေးရာကိုးဆယ့်လေးပါးသော ရူပရုပ်
တို့ကို။ ရူပနုလဏေန၊ အားဖြင့်။ ကေတော ကတွာ၊ တပေါင်းတည်း
ပြု၍။ ဧတံ ဓမ္မဇာတံ၊ ဤတထောင့်လေးရာ ကိုးဆယ့်လေးပါး တရား
သဘောသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏။ ဝါ၊ ဧတံ၊ ဤတထောင့်လေးရာကိုးဆယ့်
လေးပါးတရားသဘောကို။ ရူပန္တိ၊ ရုပ်မည်၏ဟူ၍။ ပဿတိ၊ ရှု၏။

ဝေ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟိတရူပဿ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ သိမ်း
ဆည်းအပ်ပြီးသော ရုပ်ရှိသော။ တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရအား။ ဒွါရဝသေန၊
ဖြင့်။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
ဣဒံ-ဣမေ၊ ဒွါရအားဖြင့်ထင်ကုန်သော ဤနာမ်တရားဟူသည်။ သေယျ-
ထာ-ကတမေ၊ ဟူမူကား။ ဒွေပဉ္စဝိညာဏာနိ၊ တို့၎င်း။ တိသော၊
ကုန်သော။ မနောဓာတုယော၊ တို့၎င်း။ အဋ္ဌသဋ္ဌိ၊ ကုန်သော။ မနော-
ဝိညာဏဓာတုယော၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကောသီတိ၊ ကုန်သော။
လောကိယစိတ္တာနိ၊ တို့၎င်း။ အဝိသေသေန၊ သာမန်အားဖြင့်၊ ဝါ၊
သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏအားဖြင့်။ ဧတဟိ စိတ္တေဟိ၊ ထိုကောသီတိလောကိယ
စိတ်တို့နှင့်။ သဟဇာတော၊ တကွဖြစ်သော။ ဖသော၊ ၎င်း။ ဝေဒနာ၊
၎င်း။ သညာ၊ ၎င်း။ စေတနာ၊ ၎င်း။ ဇီဝိတံ၊ ၎င်း။ စိတ္တဋ္ဌိတိ၊ စိတ်၏
တည်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဧကဂ္ဂတာ၊ ၎င်း။ မနသိကာရော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊
သို့။ ဣမေ သတ္တ သတ္တ စေတသိကာ စ၊ ဤခုနစ်ပါးခုနစ်ပါးသော သဗ္ဗစိတ္တ-
သာဓာရဏစေတသိက်တို့၎င်း။ ဣတိ ဣမေ အရူပဓမ္မာ၊ ဤနာမ်တရား
တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။
လောကုတ္တရစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ သုဒ္ဓဝိပဿကဿ၊ သမထဘာဝနာနှင့်
မရော သက်သက်သောဝိပဿနာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပရိဂ္ဂဟံ၊ ပညာဖြင့်
ပိုင်းခြား၍သိမ်းဆည်းခြင်းသို့။ နေဝ ဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ သမထယာနိ-
ကဿ၊ သမထယာဉ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပရိဂ္ဂဟံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်။

၁-ဋီကာ၌ကား ယထာဝုတ္တဂ္ဂဏနာယံ ပညာသီတိ စတုသတာဓိကာနိ သဟဿရူပရူပါနိ
ဟု လာ၏။ သင်္ချာမည်သည်ကို အလိလီတုက်ဆေး၍ ရွေးဆိုခဲ့ပြီးတိုင်း အမှန်ကို ဉာဏ်ချွန်၍
မှတ်ကြပါကုန်။ (ပြည်)

၂-ကောသီတိလောကိစိတ်တို့သည် လာဘီအလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါးတို့အားဖြင့် ထင်ကုန်
သည်ချည်းလော့ ဟူမူ? သဗ္ဗသံဂါဟိကဝသေန ကောသီတိလောကိယစိတ္တာနိတိ ဝုတ္တံ။
လာဘီနော ဝေ ပန မဟဂ္ဂတစိတ္တာနိ သုပါကဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ။ ဋီကာ။ (ပြည်)

(ကသွာ၊ ကား။) အနဓိဂတတ္တာ၊ မရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 ဣတိ-တသွာ၊ ကြောင့်။ (တာနိ၊ ထိုလောကုတ္တရာစိတ်တို့ကို။ ဣဓ၊
 ဤအရာ၌။ န ဂဟိတာ၊ မယူအပ်ကုန်။) သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။
 သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေ အရူပဓမ္မေ၊ ကောသီတိ
 လောကီယစိတ်နှင့် တံသမ္ပယုတ္တဖဿ အစရှိကုန်သော ထိုနာမ်တရားတို့ကို။
 နမနလက္ခဏေန၊ ဖြင့်။ ဧကတော ကတွာ၊ ရှိ။ ဧတံ-ဓမ္မဇာတံ၊
 (ကောသီတိလောကီယစိတ် တံသမ္ပယုတ္တဖဿအစရှိသော) ဤတရား
 သဘောသည်၊ ဝါ၊ ကို။ နာမံ၊ နာမ်မည်၏။ ဝါ၊ နာမန္တိ၊ နာမ်ဟူ၍။
 ပဿတိ၊ ၏။ ဧဝံ- ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧကော၊ တဦးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 စတုဓာတုဝဝတ္ထာနမုခေန၊ လေးပါးသော ဓာတုဝဝတ္ထာန်ကို အကြောင်း
 ပြုသဖြင့်။ ဝိတ္ထာရတော၊ ဖြင့်။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။

☞ [၂၂၄] ၆၆၅။ အပရော၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဋ္ဌာရသဓာတု-
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိတ္ထာရတော၊ ဖြင့်။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။
 ကထံ-ဝဝတ္ထပေတိ၊ အဘယ်သို့မှတ်သနည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။
 ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကိုရှုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမသ္မိံ-အတ္တဘာဝေ၊ ဤ
 အတ္တဘော၌။ စက္ခုဓာတု၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ပ။ မနောဝိညာဏဓာတု၊
 သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊
 ဆင်ခြင်၍။ (ဝဝတ္ထပေတိ-၌စပ်) လောကော၊ လူအပေါင်းသည်။ သေတ-
 ကဏ္ဍမဏ္ဍလဝိစိတ္တံ၊ ဖြူသောအဝန်း မည်းသောအဝန်းတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်
 သော။ အာယတဝိတ္ထတံ၊ အလျားရှည်သွယ် အနံကျယ်ပြန့်သော။ အက္ခိ-
 ကူပကေ၊ မျက်တွင်း၌။ နှာရူသုတ္တကေန၊ မျက်ကြောတည်းဟူသော
 ကြိုးငယ်ဖြင့်။ အာဗန္ဓံ၊ ဖွဲ့အပ်သော။ ယံ မံသပိဏ္ဍံ၊ အကြင်အသားစိုင်ကို။
 စက္ခုတိ၊ မျက်စိဟူ၍။ သဉ္ဇာနာတိ၊ သိ၏။ တံ-မံသပိဏ္ဍံ၊ ထို(လူအပေါင်း
 သည် မျက်စိဟုမှတ်သော) အသားစိုင်ကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။
 ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဥပါဒါရူပေသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရစက္ခုပသာဒံ၊ ဆိုအပ်ပြီး
 သော အပြားရှိသော စက္ခုပသာဒကို။ စက္ခုဓာတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝဝတ္ထပေတိ၊
 မရောရှက်သည်ကို ပြု၍ စိတ်၌ မှတ်သားကောင်းစွာထား၏။

(ယာနိ ပနဿ-၌ ယာနိ တေပဏ္ဏာသ ရူပါနိ ဟောန္တိ- ဟုယှဉ်။ ထို
 တေပဏ္ဏာသရုပ်ဟူသည် အဘယ်နည်းဟု? ကား နိဿယဘူတာ- စသည်
 ကိုမိန့်သော်)

နိဒ္ဒေသ]

နာမရူပပရိဂ္ဂဟကထာ (၂၂၄-၁၄)

၁၁

ပန၊ ထိုမှတပါး။ အဿ-စက္ခုပသာဒဿ၊ ၏။ နိဿယဘူတာ၊ မှီရာဖြစ်၍
 ဖြစ်ကုန်သော။ စတသော၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တို့၎င်း။ ပရိ-
 ဝါရကာနိ၊ အခြံအရံဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသ-
 ဩဇာရူပါနိ၊ ဩဇာရုပ်တို့၎င်း။ အနုပါလကံ၊ စောင့်ရှောက်တတ်သော။
 ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ နြွေ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ နဝ၊ ကုန်သော။ သဟဇာတရူပါနိ၊ စက္ခု-
 ပသာဒ၏သဟဇာတ်ဖြစ်သော ရုပ်တို့၎င်း။ တတ္ထေဝ-တသ္မိံယေဝသသမ္ဘာ-
 ရစက္ခုပဒေသေ၊ ပဒေသဉ္စလျှင်။ ဌိတာနိ၊ ကုန်သော။ ကာယဒသကဘာ-
 ဝဒသကဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိသတိ ကမ္မဇရူပါနိ၊ တို့၎င်း။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာ-
 ဒိနိ၊ ကုန်သော။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ဩဇဋ္ဌမကနံ၊ ဩဇာလျှင်ရှစ်ခုမြောက်
 ရှိသော ရုပ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုဝိသတိ၊ သော။ အနုပါဒိန္ဒရူပါနိ၊
 ကမ္မဇမဟုတ်သော ရုပ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။
 သေသာနိ၊ စက္ခုပသာဒမှကြွင်းကုန်သော။ ယာနိ တေပဏ္ဏာသ ရူပါနိ၊
 အကြင်ငါးဆယ့် သုံးပါးသော ရုပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တာနိ စ၊
 ထိုငါးဆယ့် သုံးပါးသော ရုပ်တို့ကိုလည်း။ စက္ခုဓာတုတိ၊ ဟူ၍။ န ဝဝတ္ထ-
 ပေတိ၊ မမှတ်။ (စက္ခုပသာဒနှင့်တကွမူကား စတုပညာသဖြစ်ကုန်၏)
 သောတဓာတုအာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ သေ-ဧသော၊ ဤစက္ခုဓာတ်၌
 ဆိုအပ်ပြီးသော။ နယော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗျော၊ ၏။) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။
 ကာယဓာတုယံ၊ ၌။ အဝသေသာနိ၊ စက္ခုဒသကစသည်မှကြွင်းကုန်သော၊
 ဝါ၊ ကာယပသာဒမှကြွင်းကုန်သော။ တေစတ္တာလီသ ရူပါနိ၊ တို့သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဝါဒထူးကိုဆိုအံ့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဥတုစိတ္တ-
 သမုဋ္ဌာနာနိ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်တို့ကို။ သဒ္ဓေန၊ နှင့်။ သဟ၊
 ကွ။ နဝ နဝ၊ ကိုးပါးကိုးပါးတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပဉ္စစတ္တာလီသ၊ လေးဆယ့်
 ငါးပါးသော ရုပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

၁-အနုပါဒိန္ဒရူပါနီတိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တရူပါနံ ဥပါဒိန္ဒရူပတ္တာ ဝုတ္တံ၊ အကမ္မဇရူပါနီတိ
 အတ္ထော။ ဋီကာ။ (ပြည်)

၂-စက္ခုဒသကစသည်တို့တွင် တစုံတခုကိုမျှမယူမူ၍ ဘာဝဒသကကိုမူကားယူ၍
 ကာယဒသက၌လည်း ကာယပသာဒကိုနှုတ်၍ အကြွင်းကိုးခုကိုသာယူ၍ ဆိုပြီးသော
 အနုပါဒိန္ဒရုပ်နှစ်ဆယ့်လေးခုတို့နှင့်ပေါင်းသော် တေစတ္တာလီသဖြစ်၏ဟူလို။ သဒ္ဓ၏အနိ-
 ယတအဖြစ်ကြောင့် သဒ္ဓကိုမယူမူ၍ တေစတ္တာလီသ ရူပါနိ-ဟု သကဝါဒကိုဆိုပြီး၍
 တဖန်တုံ ဥတုစိတ္တသမုဋ္ဌာနဒ္ဓေသဒ္ဓတို့ကိုယူ၍ ကေစိဝါဒကို ပြလိုသည်ဖြစ်၍ ကေစိ ပန။ပ။
 ပဉ္စစတ္တာလီသတိ ဝဒန္တိ-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ပသာဒါ၊ ဤပသာဒရုပ်တို့၎င်း။
 တေသံ၊ ထိုပသာဒရုပ်ငါးပါးတို့၏။ ဝိသယာ၊ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊
 ကုန်သော။ ရူပသဒ္ဓကန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗာ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသ ရူပါနိ၊
 တို့သည်။ ဒသ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အဝသေသရူပါနိ၊
 (ဒသ ဓာတုယော-ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်သော တဆယ့်နှစ်ပါးသော ရူပဓမ္မတို့ကို
 ထား၍) ကြွင်းသောခြောက်ပါးသော နိပ္ပန္နရုပ်တို့သည် ။ ဓမ္မဓာတု-
 ယောဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ စက္ခု၊
 ကို။ နိဿယ၊ ၍။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ပဝတ္ထံ၊ ဖြစ်သော။
 စိတ္တံ၊ သည်^၁။ စက္ခုဝိညာဏဓာတု နာမ၊ ဓာတ်မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့
 သောနည်းဖြင့်^၂။ ဒွေပဉ္စဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ ပဉ္စဝိညာဏဓာတုယော၊
 မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ မနောဓာတု-
 စိတ္တာနိ၊ မနောဓာတ်ဖြစ်သော စိတ်တို့သည်။ ဧကော၊ သော။ မနောဓာတု၊
 မည်၏။ အဋ္ဌသဋ္ဌိ မနောဝိညာဏဓာတုစိတ္တာနိ၊ ခြောက်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော
 မနောဝိညာဏဓာတ်ဖြစ်သော စိတ်တို့သည်။ (ဧကော၊ သော။) မနော-
 ဝိညာဏဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ ဧကောသီတိ
 လောကီယစိတ္တာနိ၊ ရှစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော လောကီစိတ်တို့သည်။ သတ္တ-
 ဝိညာဏဓာတုယော၊ ဓာတ်မည်ကုန်၏။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုလောကီစိတ်နှင့်
 ယှဉ်ကုန်သော။ ဖဿာဒယော၊ ဖဿစသော စေတသိက်တို့သည်။ (ဧကော၊
 သော။) ဓမ္မဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၍။) ဧဝံ-ဣမိနာ
 စက္ခုဓာတုတိအာဒိနာ ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤဓာတ်တို့တွင်။
 အဇေကောဒသ ဓာတုယော၊ အခွဲဖြစ်သောဓာတ်နှင့်တကွ တဆယ့်တစ်ပါး
 သော ဓာတ်တို့သည်။ ဝါ၊ အခွဲဖြစ်သောဓာတ်လျှင် တဆယ့်တစ်မြောက်
 ရှိသော ဓာတ်တို့သည်။ ရူပံ၊ မည်၏။ အစုဋ္ဌမာ၊ အခွဲဖြစ်သောဓာတ်လျှင်

၁-ဘာဝရုပ်နှစ်ခု ဇီဝိတရုပ် ဟဒယဝတ္ထု အာပေါ သြဇာ ဤကား အဝသေသဆန့်ပွန့်
 ရုပ်တည်း။ (ပြည်)

၂-စက္ခုဟူသော မှီရာဝတ္ထု ရူပါရုံဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ် သာမညဖြင့်၎င်း
 စိတ်၏အဖြစ်သာမညဖြင့်၎င်း ကုသလဝိပါက် အကုသလဝိပါက် အဖြစ်အားဖြင့် နှစ်ပါး
 အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော စက္ခုဝိညာဉ်ကို စိတ္တံ-ဟူ၍သာလျှင် ဆိုအပ်၏။ (ပြည်)

၃-ဧဝံ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် စက္ခု နိဿယ-စသည်ဖြင့် ဆိုပြီးသည်ကို၎င်း မဆိုသော်
 လည်း သောတံ နိဿယ-စသည်ကို၎င်း သဂြိုဟ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဒွေပဉ္စဝိညာဏာနိ-
 ဟုမိန့်သော်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

နာမရူပပရိဂ္ဂဟကထာ (၂၂၅-၁)

၁၃

ရှစ်ခုမြောက်ရှိကုန်သော^၁။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ နာမံ၊ မည်၏။ ဣတိ
ဧဝံ၊ သို့။ ဧကော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ အဋ္ဌာရသဓာတုဝသေန၊
ဖြင့်။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။

၆၆၆။ အပရော၊ တပါးသောယောဂီသည်။ ဒွါဒသာယတနဝသေန၊
ဖြင့်။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ (သမ္ဗန်) ကထံ-ဝဝတ္ထပေတိ၊
နည်းဟူမူကား။ စက္ခုဓာတုယံ၊ ဦး။ ဝုတ္တနယေနော၊ (ယံ လောကော
သေတကဏ္ဍမဏ္ဍလဝိစိတ္တံ ဤသို့စသည်ဖြင့်) ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်
သာလျှင်။ တေပဏ္ဏာသ ရူပါနိ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ချ်။ စက္ခုပသာဒမတ္ထံ၊
စက္ခုပသာဒမျှကို၊ ဝါ၊ စက္ခုပသာဒကိုသာလျှင်။ စက္ခာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။
ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ စ၊ ပါး။ တတ္ထ-စက္ခုဓာတုယာ၊ ဦး။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်
လျှင်။ သောတဃာနဇိဝှိကာယဓာတုယော၊ သောတဓာတ် ။ပ။ ကာယ
ဓာတ်တို့ကို။ သောတဃာနဇိဝှိကာယာယတနာနိတိ၊ သောတာယတန-
။ပ။ ကာယာယတနတို့ဟူ၍။ (ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။) တေသံ၊ ထိုငါးပါးသော
အာယတနတို့၏။ ဝိသယဘူတေ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ ဓမ္မေ၊
ငါးပါးသောဓမ္မတို့ကို။ ရူပ။ပ။ ယတနာနိတိ၊ ရူပါယတန။ပ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ-
ယတနမည်ကုန်၏ဟူ၍။ (ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။) လောကီယသတ္တဝိညာဏဓာတု-
ယော၊ လောကီဖြစ်သော ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဓာတ်တို့ကို။ မနာယတန္တိ၊
ဟူ၍။ (ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။) တံသမ္ပယုတ္တဖဿာဒယော၊ ထိုလောကီယသတ္တ-
ဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော ဖဿစသော တရားတို့ကို၎င်း။ သေသ-
ရူပဉ္စ၊ ဩဋ္ဌာရိကာယတနမှကြွင်းသော ရုပ်ကို၎င်း။ ဓမ္မာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။
≡(ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။) [၂၂၅] ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ
အာယတနတို့တွင်။ အဇေကောဒသာယတနာနိ၊ အခွဲနှင့်တကွတဆယ့် တခု
သော အာယတနတို့ကို၊ ဝါ၊ အခွဲလျှင် တဆယ့် တခုမြောက်ရှိသော
အာယတနတို့ကို။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူ၍။ ဒိယဗုဒ္ဓိအာယတနာနိ၊ အခွဲနှင့်တကွ
နှစ်ခုသောအာယတနတို့ကို၊ ဝါ၊ တခုခွဲသော အာယတနတို့ကို။ နာမန္တိ၊

၁-ရုပ်ဖြစ်သော ဓမ္မဓာတ်တစ်စုံကိုရည်၍ အဇေကောဒသ ဓာတုယော-ဟူသတည်း။
အဇေန ကောဒသ အဇေတာဒသ၊ အနံ ဝါ ကောဒသမံ တောသန္တိ အဇေကောဒသ။
မ-ကျေ။ နာမ် ဓမ္မဓာတ်တစ်စုံကိုရည်၍ အဗုဒ္ဓမာ-ဟူသည်။ အနံ အဋ္ဌမံ တောသန္တိ
အဗုဒ္ဓမာ။ ပြု။ (ပြည်)

နာမ်ဟူ၍။ (ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဧ။) ဧဝံ၊ သို့။ ဧကော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ ဒွါဒသာယတနဝသေန၊ ဖြင့်။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဧ။

၆၆၇။ အပရော၊ ထိုမှတပါးသောယောဂီသည်။ ဟတော၊ ထိုတဆယ့်နှစ်ပါးသောအာယတနအောက်။ သံခိတ္တတရံ၊ ကျဉ်းလွန်းစွာ။ ခန္ဓဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဧ။ ကထံ-ဝဝတ္ထပေတိ၊ နည်း။ ဣဓ-သာသနေ၊ ဌ။ ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကိုရှုသောယောဂီသည်။ ဣမသ္မိံသရီရေ၊ တလံမျှလောက်အစောက်မြင့်ရှည် ဤအတ္တဘောဌ။ စတုသမုဋ္ဌာနာ၊ လေးပါးသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့၎င်း။ တန္နိဿိတော၊ ထိုဓာတ်လေးပါးကိုမှီသော။ ဝဏ္ဏော၊ ၎င်း။ ပ။ ဩဇာ၊ ၎င်း။ စက္ခုပသာဒါဒယော၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ပသာဒါ၊ တို့၎င်း။ ဝတ္ထုရူပံ၊ ဝတ္ထုရုပ်၎င်း။ ဘာဝေါ၊ ဘာဝရုပ်၎င်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဒွိသမုဋ္ဌာနော၊ နှစ်ပါးသောအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ သတ္တရသ ရူပါနိ၊ ဤတဆယ့်ခုနှစ်ပါးသောရုပ်တို့သည်။ သမ္မသနုပဂါနိ၊ သုံးသပ်ခြင်းငှါ တတ်ကောင်းသော ရုပ်မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ သုံးသပ်ခြင်းသို့ ရောက်သောရုပ်မည်ကုန်၏။ နိပ္ပန္နာနိ၊ နိပ္ပန္နရုပ်မည်ကုန်၏။ ရူပရူပါနိ၊ ရူပရုပ်မည်ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ကာယဝိညတ္တိ၊ ၎င်း။ ပ။ အနိစ္စတာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ ဒသ ရူပါနိ၊ ဤဆယ်ပါးသောရုပ်တို့သည်။ န သမ္မသနုပဂါနိ၊ သုံးသပ်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသော ရုပ်မည်ကုန်၏။ အာကာရဝိကာရအန္တရပရိစ္ဆေဒမတ္တကာနိ၊ အခြင်းအရာမျှ ဝိကာရမျှအကြားဖြစ်သော ပိုင်းခြားခြင်းမျှဖြစ်ကုန်၏။ ဝါ၊ အကြားဖြစ်သော ပိုင်းခြားကြောင်းမျှဖြစ်ကုန်၏။ န နိပ္ပန္နာနိ၊ နိပ္ပန္နရုပ်လည်းမဟုတ်ကုန်။ န ရူပရူပါနိ၊ ရူပရုပ်လည်း

၁-ဣဓ ဘိက္ခု၊ ဣမသ္မိံသရီရေ-ဟူသော ဤစကားကို မိမိသန္တာန်၌ ဝိပဿနာဘိနိဝေသကို ပြသောအားဖြင့် ဆိုအပ်၏။ ထိုသို့အဇ္ဈတ္တ၌ ဝိပဿနာဘိနိဝေသကိုပြသောအားဖြင့် ဆိုခြင်းကြောင့်လျှင် တခုသောဘာဝရုပ်ကိုသာယူသည်ဖြစ်၍ သတ္တရသ ရူပါနိ သမ္မသနုပဂါနိ-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-အာကာရ-သဒ္ဓါဖြင့် ဝိညတ္တိဒ္ဓယကို ဆိုအပ်၏။ ဝိကာရ-သဒ္ဓါဖြင့် လဟုတာဒိတ္တယကို ဆိုအပ်၏။ အန္တရပရိစ္ဆေဒ-သဒ္ဓါဖြင့် အာကာသဓာတ်ကို ဆိုအပ်၏။ ဤကား အာစရိယဝါဒ။ အာကာရဂ္ဂဟဏေန ပန ဝိညတ္တိဒ္ဓယေန သဒ္ဓိံ လက္ခဏရူပမာဟ။ ဤကားဋီကာဆရာဝါဒ။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] နာမရူပပရိဂ္ဂဟကထာ (၂၂၅-၂၁)

၁၅

မဟုတ်ကုန်။ အပိ စ ခေါ၊ ထိုသုံးသပ်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း အာကာရ
စသည်မျှသာ ဖြစ်ကုန်ကြားသော်လည်း။ ရူပါနံ၊ နိပ္ပန္နရုပ်တို့၏။ အာကာရ-
ဝိကာရအန္တရပရိစ္ဆေဒမဟတ္တတော၊ အခြင်းအရာမျှ ဖောက်ပြန်ခြင်းမျှ ထိုထို
ရုပ်ကလာပ်တို့၏ ပိုင်းခြားကြောင်းမျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ရူပန္တိ
သင်္ခံ၊ ရုပ်ဟူ၍ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဂတာနိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ-ဣမိနာ
နယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ တောနိ သတ္တဝီသတိ ရူပါနိ၊ ထို
နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးသောရုပ်တို့သည်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ကောသီတိယာ၊
သော။ လောကီယစိတ္တေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဥပ္ပန္နာ၊ သော။
ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုလောကီ
စိတ်နှင့်ယှဉ်သော။ သညာ၊ သည်။ သညာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ (တံသမ္ပ-
ယုတ္တာ၊ ကုန်သော။) သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ မည်၏။
ဝိညာဏံ၊ ကောသီတိလောကီယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်သည်။
ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
သို့။ ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။
အရူပိနေ၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓော၊ တို့သည်။ နာမံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊
သို့။ ဧကော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ ပဉ္စက္ခန္ဓဝသေန၊ ဖြင့်။ နာမရူပံ၊
ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။

၆၆၈။ အပရော၊ ထိုမှတစ်ပါးသော ယောဂီသည်။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံး
စုံသော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ (တံ ရူပံ၊ သည်။)
စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာနိ၊ တို့၎င်း။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ မဟာ-
ဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ဥပါဒါယရူပဉ္စ၊ စွဲ၍မှီ၍ဖြစ်သောရုပ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
(ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဧဝံ၊ ဤသို့။ သံခိတ္တေနော၊ အကျဉ်း
အားဖြင့်သာလျှင်။ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ဤအတ္တဘော၌။ ရူပံ၊ ကို။
ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ တထာ၊ တူ။ မနာယတနဉ္စော၊ သည်၎င်း။ ဓမ္မာ-
ယတနေကဒေသဉ္စ၊ ဓမ္မာယတန တစိတ်သည်၎င်း။ နာမံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊
သို့။ (နာမံ၊ ကို။) ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒဉ္စ နာမံ၊ ဤနာမ်
သည်၎င်း။ ဣဒဉ္စ ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤနှစ်ပါးစုံကို။
နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဣတိ-တခုလူတ္တ) သင်္ခေပ-
တော၊ အားဖြင့်။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။

၆၆၉။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တေန တေန မုခေန၊ ထိုထိုခတ်အစရှိသည်
 တို့ကို အကြောင်းပြုသဖြင့်။ ရူပံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတု၊ ၍။ အရူပံ၊ နာမ်ကို။
 ပရိဂ္ဂဟေတော၊ သိမ်းဆည်းသော။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ သုခမတ္တာ၊
 သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရူပံ၊ သည်။ သစေ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ အကယ်၍
 မထင်သည်ဖြစ်အံ့။ တေန၊ ထိုယောဂီသည်။ ဓုရနိက္ခေပံ၊ လျော့ညံ့လုံ့လ
 ဝန်ချခြင်းကို။ အကတု၊ ၍။ ရူပမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပုနပျုန်၊ လဲ။ သမ္မသိ-
 တဗ္ဗံ၊ လက္ခဏာစသောအားဖြင့် ကောင်းစွာစုံစမ်းအပ်၏။ မနသိကာတဗ္ဗံ၊
 လက္ခဏာစသောအားဖြင့် စိတ်၌ထားအပ်၏။ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပိုင်းခြား
 တတ်သောပညာဖြင့် ပိုင်း၍ယူအပ်၏။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ၊ အချင်းချင်း မရော
 ရွက်သောအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်၏။ ဟိ၊ အကျိုးထူးကိုဆိုအံ့။ ယထာ
 ယထာ၊ အကြင်အကြင်သမ္မသနစသော အစီအရင်ဖြင့်။ အဿ-ယောဂီနော၊
 အား။ ရူပံ၊ သည်။ သုဝိက္ခာလိတံ-သုဝိသောမိတံ၊ ကောင်းစွာ သုတ်သင်
 အပ်သည်။ နိဇ္ဇဋ္ဌံ၊ မရောရွက်သောအားဖြင့် ထင်ခြင်းကြောင့် အချင်းချင်း
 ရှုတ်ထွေး ရောရွက်ခြင်းကင်းသည်။ သုပရိသုဒ္ဓံ၊ အလွန်ထက်ဝန်းကျင်မှ
 စင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုသမ္မသနစသော အစီ
 အရင်ဖြင့်။ တဒါရမ္မဏာ၊ ထိုရုပ်တရားသာလျှင် အာရုံရှိကုန်သော။ အရူပ-
 ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သယမေဝ၊ အလိုလိုပင်လျှင်။ ဝါ၊ သဘောအတိုင်းပင်လျှင်။
 ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဟိ-တံ ပါကဋ္ဌံ ကရောမိ၊ အံ့။ အပရိသုဒ္ဓေ၊ မစင်ကြယ်သော။ အာဒါသေ၊
 ကြေးမုံ၌။ မုခနိမိတ္တံ၊ ပကတိမျက်နှာ၏ အတုအရိပ်ကို။ ဩလောကေန္တဿ၊
 ကြည့်သော။ စက္ခုမတော၊ မျက်စိပြည့်စုံသော။ ပုရိသဿ၊ အား။ နိမိတ္တံ၊
 မျက်နှာရိပ်သည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်ငြားအံ့။ သော၊ ထိုယောက်ျား
 သည်။ နိမိတ္တံ၊ သည်။ န ပညာယတိတိ၊ မထင်တကားဟု။ [၂၂၆]အာဒါသံ၊
 ကို။ န ဆဇ္ဇေတိ၊ မစွန့်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ နံ-အာဒါသံ၊ ကို။
 ပုနပျုန် ။လဲ။ ပရိမဇ္ဇေတိ၊ ပွတ်သပ်၏။ တဿ၊ ထိုယောက်ျားအား။ ဝိသုဒ္ဓေ၊

၁-ဝေဒနာအစရှိကုန်သော အရူပဓမ္မတို့၌ နောက်နောက်တို့သည် သိမ်မွေ့ကုန်သကဲ့သို့
 ရှေးရှေးတို့သည် သုခမ မဖြစ်ကုန်သော်လည်း သံသန္ဓနဖြင့်ဝိကာရသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်
 ရုပ်တရားတို့ကိုထောက်၍ အလုံးစုံသောနာမ်တို့သည်လည်း သုခမဖြစ်ကုန်သည် သာလျှင်
 တည်း။ ထို့ကြောင့် သုခမတ္တာ အရူပံ န ဥပဋ္ဌာတိ- ဟုမိန့်သော်။ (ပြည်)

စင်ကြယ်သော။ အာဒါသေ၊ ဌ။ နိမိတ္တံ၊ မျက်နှာရိပ်သည်။ သယမေဝ၊ အလိုလိုပင်လျှင်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေလတ္ထိကော၊ ဆီကိုအလိုရှိသော။ ပုရိသော၊ သည်။ (လိုက်) တိလပိဋ္ဌံ၊ နှမ်းမှုန့်ကို။ ဒေါဏိယံ၊ ဆီပွတ်ဆုံ၌။ အာကိရိတွာ၊ ထည့်လောင်း၍။ ဥဒကေန၊ ရေနွေးဖြင့်။ ပရိပေါသေတွာ၊ ဖျန်း၍။ ကေဝါရံ ဒွေဝါရံ၊ တကြိမ်နှစ်ကြိမ်။ ပိဋ္ဌနမတ္တေန၊ ညှစ်ကာမျှဖြင့်။ တေလေ၊ သည်။ အနိက္ခမန္တေ၊ မထွက်လတ်သော်။ တိလပိဋ္ဌံ၊ နှမ်းမှုန့်ကို။ န ဆဇ္ဇေတိ၊ မစွန့်။ အထ ခေါ၊ ကား။ နံ တိလပိဋ္ဌံ၊ ကို။ ပုနပုနံ၊ လဲ။ ဥဏှောဒကေန၊ ဖြင့်။ ပရိပေါသေတွာ၊ ဖျန်း၍။ မဒ္ဒိတွာ မဒ္ဒိတွာ၊ နယ်၍နယ်၍။ ပိဋ္ဌေတိ၊ ညှစ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ကရောတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုဆီပွတ်သောယောက်ျားအား။ ဝိပ္ပသန္တံ၊ အထူးသဖြင့်ကြည်သော။ တိလတေလံ၊ နှမ်းဆီသည်။ နိက္ခမတိ ယထာ စ၊ ထွက်သကဲ့သို့၎င်း။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ပသာဒေတုကာမော၊ ကြည်စေလိုသော။ ပုရိသော၊ သည်။ (လိုက်) ကတကဋ္ဌံ၊ ခပေါင်းရေကြည်စေကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ အန္တောဃဇ္ဈေ၊ အိုးတွင်း၌။ ဟတ္ထံ၊ ကို။ သြတာရေတွာ၊ ချ၍။ ဧကံ ဒွေ ဝါရေ၊ တကြိမ်နှစ်ကြိမ်တို့ တိုင်တိုင်။ ဃံသနမတ္တေန၊ သွေးကာပွတ်ကာမျှဖြင့်။ ဥဒကေ၊ သည်။ အဝိပ္ပသိဒန္တေ၊ မကြည်သည်ရှိသော်။ ကတကဋ္ဌံ၊ ခပေါင်းရေကြည်စေကို။ န ဆဇ္ဇေတိ၊ မပစ်စွန့်သေး။ အထ ခေါ၊ ကား။ နံ ကတကဋ္ဌံ၊ ကို။ ပုနပုနံ၊ လဲ။ ဃံသတိ၊ သွေးပွတ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တဿ၊ ထိုယောက်ျားသည်။ ကရေန္တဿ၊ ပြုလတ်သော်။ ကလလကဒ္ဒမံ၊ သွက်သွက်သော ညှန်သည်။ ဝါ၊ ပါးသော ညှန်သည်။ သန္တိသိဒတိ၊ နှစ်၏။ ဥဒကံ၊ သည်။ အစ္စံ၊ ကြည်သည်။ ဝိပ္ပသန္တံ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ဧဝမေဝ၊ ဤအတူလျှင်။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ ထိုယောဂီရဟန်းသည်။ ဓုရနိက္ခေပံ၊ ကို။ အကတွာ၊ ၍။ ရူပမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပုနပုနံ၊ လဲ။ သမ္ပသိတဗ္ဗံ၊ လက္ခဏာစသောအားဖြင့် ကောင်းစွာ စုံစမ်းအပ်၏။ မနသိ ကာတဗ္ဗံ၊ လက္ခဏာစသောအားဖြင့် စိတ်၌ထားအပ်၏။ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပိုင်းခြားတတ်သော ပညာဖြင့် ပိုင်းခြား၍ယူအပ်၏။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ၊ အချင်းချင်း မရောရှက်သောအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်၏။

ဟိ၊ အကျိုးထူးကိုဆိုအံ့။ ယထာ ယထာ၊ အကြင်အကြင်သမ္ပသနစသော အစီအရင်ဖြင့်။ အဿ-ယောဂိနော၊ အား။ ရူပံ၊ သည်။ သုဝိက္ခာ-

လိတံ-သုဝိသောဓိတံ၊ ကောင်းစွာ သုတ်သင်အပ်သည်။ နိဇ္ဇဉ်၊ မရောရှက်သောအားဖြင့် ထင်ခြင်းကြောင့် အချင်းချင်း ရှုပ်ထွေးရောရှက်ခြင်းကင်းသည်။ သုပရိသုဒ္ဓံ၊ အလွန်ထက်ဝန်းကျင်မှ စင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုသမ္ပယနစသော အစီအရင်ဖြင့်။ တပ္ပစ္စနိက-ကိလေသာ၊ ထိုအရူပဓမ္မဘူတိသိမ်းဆည်း ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ကုန်သော သမ္မောဟစသော ကိလေသာတို့သည်။ သန္တိ-သိဒ္ဓန္တိ၊ ငြိမ်းသည်ဖြစ်၍ နစ်ကုန်၏။ ကဒ္ဒမုပရိ၊ ညွှန်၏အထက်၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ ပသန္တံ၊ သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပသန္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါရမ္မဏာ၊ ထိုရုပ်လျှင် အာရုံရှိကုန်သော။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သယမေဝ၊ အလိုလိုပင်လျှင်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုပြီးသော အာဒါသောပမာ၊ တေလောပမာစသည်အတူ။ အညာဟိပိ၊ အာဒါသောပမာ၊ တေလောပမာစသည်မှ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဥစ္ဆုစောရဂေါဏဒဓိမစ္ဆာဒီဟိ၊ ကြံညှစ်သောသူ ခိုးသူ စစ်သောသူ နွားငယ်ကို ဆုံးမသောသူ နို့ဓိမ်းကို မှော့နည်၍ ဆီဥယူသောသူ ငါးချက်သောသူ အစရှိကုန်သော။ ဥပမာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အယမတ္ထော၊ ကို။ ပကာသေတဗ္ဗော၊ ပြအပ်၏။

အရူပဓမ္မာနံ ဥပဋ္ဌာနာကာရကထာ

၆၇၀။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သုဝိသုဒ္ဓရူပပရိဂ္ဂဟဿ၊ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သောရုပ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း ရှိသော။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဖဿဝသေန ဝါ၊ ဖဿ၏ သဘောသတ္တိ ဖုသနလက္ခဏာအားဖြင့်၎င်း။ ဝေဒနာဝသေန ဝါ၊ ဝေဒနာ၏ သဘောသတ္တိ အနုဘဝနလက္ခဏာအားဖြင့်၎င်း။ ဝိညာဏဝသေန ဝါ၊ ဝိဇာနနလက္ခဏာအားဖြင့်၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တိဟိ အာကာရေဟိ၊ နာမ်တရားတို့ကို သိခြင်း၏ အကြောင်းသုံးပါးတို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ နာမ်တရားတို့၏ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်ခြင်း၏ အကြောင်းသုံးပါးတို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဉာဏ်အားရှေးရှုကပ်၍ ထင်ကုန်၏။ ကထံ-ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ နည်း။ တာဝ၊ စွာ။

၁-အာကိရိယန္တိ အာဘိဗုဒ္ဓါ ဟောန္တိ ဧတေဟိတိ အာကာရ။ ဧတေဟိ-ပကာရေဟိ။ ဤပုညနုဘဒ္ဒဘဝနဝိဘနန ဟူသော လက္ခဏာ အတူတူရှိဖြင့်။ အရူပဓမ္မာ၊ နာမ်တရားတို့ကို။

နိဒ္ဒေသ] အရူပဓမ္မာနံ ဥပဋ္ဌာနာကာရကထာ (၂၂၆-၂၄) ၁၉

ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကက္ခဋ္ဌလက္ခဏာ၊ ခက်ထန်သည်၏ အဖြစ်တည်း ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏန္တဿ၊ သိမ်းဆည်းသော။ ဧကဿ၊ တဦးသော ယောဂီအား။ ပဌမာဘိနိပါတော၊ အာရုံ၌ ရှေးဦးစွာ ရှေးရှုကျခြင်း ကဲ့သို့ ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ (အထ၊ ထိုနောက်မှ။) တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုဖဿနှင့်ယှဉ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ သညာ၊ သည်။ သညာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဖဿေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ စေတနာ၊ သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဉာဏ်အား ရှေးရှုကပ်၍ ထင်၏။ တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဧကဿ၊ ဆံဟု ဆိုအပ်သော ပထဝီ ကောဋ္ဌာသဉ္စ၊ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကက္ခဋ္ဌလက္ခဏာ၊ ခက်ထန်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ ပ၊ အသာသပဿာသေ၊ ဉှ။ ပတဝီ-ဓာတု၊ သည်။ ကက္ခဋ္ဌလက္ခဏာ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊

အာကိရိယန္တိ ဉာယန္တိ၊ သိအပ်ကုန်၏။ အဘိမုခါ ဟောန္တိ၊ ဉာဏ်အားရှေးရှုဖြစ်၍ ထင်ကုန် ၏။ သိအပ်၏ဟူသည် ဉာဏ်ရှေးရှုဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ်တွင် ဖွင့်လို၍ အဘိမုခါ ဟောန္တိ-ဟု ဆိုသည်မှတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့နာမ်တရားတို့၏ ရှေးရှုဖြစ်၍ ထင်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေ ပကာရာ၊ ထိုဖုသနအနုဘဝနဝိဇာနန ဟူသော လက္ခဏာအသုံးတို့ သည်။ အာကာရာ၊ ရမည်ကုန်၏။ အရူပဓမ္မတို့၏ ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင်ခြင်း၏ မှုခဖြစ် ကုန်သော ဖုသနအနုဘဝနဝိဇာနနပကာရတို့တည်း။ ထို့ကြောင့် အရူပဓမ္မာ တိဟိ အာကာရေဟိ ဥပဋ္ဌဟန္တိ- စသည်ကိုမိန့်သော်။

၁-အာရုံ၌ စိတ်စေတသိက်တို့ ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော် ရှေ့နောက် အစဉ်မရှိသော်လည်း ဖုသနလက္ခဏာရှိသောဖဿသည် အာရုံ၌ ရှေးရှုကျသကဲ့သို့ဖြစ်ရကား ပဌမာဘိနိပါတော ဖဿော-ဟု မိန့်သော်။ ထိုပါဌ်ဖြင့် ဖဿ၏ ဖုသနလက္ခဏာအားဖြင့် အလွန်ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုလက်ဦးထင်ခြင်းကို ပြသတည်း။ ဖဿသည် သုပါကဋ္ဌအဖြစ်ဖြင့် ထင်သည်ရှိသော်ကား အကြင်အာရုံ၌ ဖဿဖြစ်၏။ ထိုအာရုံကိုခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဝေဒနာ၊ အမှတ်ပြု၍သိခြင်း လက္ခဏာရှိသော သညာ၊ စေ့ဆော်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော စေတနာ၊ အလူးသဖြင့် သိခြင်းလက္ခဏာရှိသောဝိညာဉ် ဤတရားတို့သည်လည်း ဉာဏ်အား ထင်ကုန်ရကား တံသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာ-စသည်ကိုမိန့်သော်။

၂-ဣတိအာဒိနာ နယေန ဓာတုယော ပရိဂ္ဂဏန္တဿ ပဌမာဘိနိပါတော ဖဿော၊ တံသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သညာ သညာက္ခန္ဓော၊ သဒ္ဓိံ ဖဿေန စေတနာ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ စိတ္တံ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ ဥပဋ္ဌာတိ-ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေယျာလဖော်၍ လောမမှိ နဓေ ဒန္တေ တစေ၊ ဤသို့နှင့်အသာသပဿာသေ-ကျအောင် ဗာစတ္တာလီသ ကောဋ္ဌာသ လေးဆယ့်နှစ်ပါးစေအောင် ပေယျာလဖော်၍ မှတ်တော်မူကြစေသော်။

ဖြင့်။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟန္တဿ၊ သော။ ဧကဿ၊ အား။ (လိုက်) ပဌမာဘိနိပါတော၊ ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ အထ၊ ထိုနောက်မှ။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ သညာ၊ သည်။ သညာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဖဿေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ စေတနာ၊ သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ (ဤသို့ သိသာအောင် ပါဠိ လိုက်လျက် ပါဌသေသစွက်၍ အနက်ယောဇနာ) ဧဝံ၊ ဤသို့။ အရူပ-ဓမ္မော၊ တို့သည်။ ဖဿဝသေန၊ ဖဿ၏ သဘောသတ္တိဖုသနလက္ခဏာအား ဖြင့်၊ ဝါ၊ ဖဿနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။

ဧကဿ၊ တဦးသော။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကက္ခဋ္ဌလက္ခဏာ၊ ကာရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟန္တဿ၊ သော။ ယောဂိနော၊ အား။ (လိုက်) တဿ၊ ထိုပထဝီ ဓာတ်၏။ ရသာနုဘဝနကဝေဒနာ၊ ထဒ္ဓဘာဝဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗ သဘောကိုခံစားသည်၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်^၁။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုဝေဒနာနှင့်ယှဉ်သော။ သညာ၊ သည်။ သညာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ တံသမ္ပယုတ္တော၊ သော။ [၂၂၇]

☐ ဖဿော စ၊ သည်၎င်း။ စေတနာ စ၊ သည်၎င်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ တံသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ဧကသေ၊ ဆံဟုဆိုအပ်သော ပထဝီ ကောဋ္ဌာသဌ်။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကက္ခဋ္ဌလက္ခဏာ၊ ၏။ ပ။ အဿာသ-ပဿာသေ၊ ဌ်။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကက္ခဋ္ဌလက္ခဏာ၊ မည်၏။ ဣတိ-အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟန္တဿ၊ သော။ ယောဂိနော၊ အား။ (လိုက်) တဿ၊ ထိုပထဝီဓာတ်၏။ ရသာနု-ဘဝနကဝေဒနာ၊ ထဒ္ဓဘာဝ ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဘောကို ခံစား သည်၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ပ။ တံသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။

၁-တဒါရမ္မဏရသာနုဘဝနကဝေဒနာ-ဟူ၍ ပါဠိရှိ၏။ ထိုထဒ္ဓဘာဝဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗတည်းဟူသော အာချိ၏အရသာကို ခံစားတတ်သော ဝေဒနာသည်ပေး။ ဋီကာနှင့် မူကားမည်။

နိဒ္ဒေသ] အရူပဓမ္မာနံဥပဋ္ဌာနာကာရကထာ (၂၂၇-၁၅)

၂၁

ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဇာ၊ ဝေ၊ သို့၊ ဝေဒနာဝသေန၊ ဖြင့်၊ အရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။
ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။

အပရဿ၊ ထိုမှတစ်ပါးသော။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကက္ခဋ္ဌလက္ခဏာ၊ ရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဓာတုဒယာ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟန္တဿ၊ သိမ်းဆည်းသော ယောဂီအား။ (လိုက်) အာရမ္မဏပဋိဝိဇာနနံ၊ ခက်ထရော်သောအဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို သိတတ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ကာယဒွါရဖြင့် ရွေးရှုဆောင်အပ်သော မနောဒွါရိကဇောဝိညာဉ်သည်။ ဝါ၊ သက်သက်သော မနောဒွါရိကဇောဝိညာဉ်သည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ တံသမ္ပယုတ္တော၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ သညာ၊ သည်။ သညာက္ခန္ဓော၊ ၏။ ဖဿော စ၊ သည်၎င်း။ စေတနာ စ၊ သည်၎င်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ကေသေ၊ ဌ။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကက္ခဋ္ဌလက္ခဏာ၊ ရှိ၏။ ပ။ အဿာသပဿာသေ၊ ဌ။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကက္ခဋ္ဌလက္ခဏာ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဓာတုဒယော၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟန္တဿ၊ သော ယောဂီအား။ (လိုက်) အာရမ္မဏပဋိဝိဇာနနံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ တံသမ္ပယုတ္တော၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ သညာ၊ သည်။ သညာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဖဿော စ၊ သည်၎င်း။ စေတနာ စ၊ သည်၎င်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဝေ၊ သို့။ ဝိညာဏဝသေန၊ ဖြင့်။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။

ဧတေနော ဥပါယေန၊ ဖဿစသည်ကို မုခပြုသဖြင့် ပြအပ်ပြီးသော ဤအရူပပရိဂ္ဂဟ၏ အကြောင်း ဥပါယဖြင့်ပင်လျှင်။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနေ ကေသေ၊ စတုသမုဋ္ဌာနကေသတို့တွင် ကမ္မသမုဋ္ဌာနကေသဌ်။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကက္ခဋ္ဌလက္ခဏာ၊ ရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။^၂

၁-အာရမ္မဏပဋိဝိဇာနနန္တိ ထဒ္ဒတာသင်္ခါတဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏပဋိဝိဇာနနံ ကာယဒွါရသိနိဟတံ ကေဝလံ ဝါ မနောဒွါရိကဇောဝိညာဏမာဟ။ တံ ဟိ ပထဝီဓာတု ကက္ခဋ္ဌလက္ခဏာတိ ပဋိဝိဇာနာတိ၊ ဣတရံ ပန ကက္ခဋ္ဌလက္ခဏံ ပဋိဝိဇာနနမတ္ထမေဝါတိ။ ဋီကာ။

၂-ဤအာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့် သက်သက် ပဋ္ဌရုဏလက္ခဏာ အာပေါဓာတု-ဤသို့ စသည်ဖြင့် လက္ခဏာဝိသေသနှင့်တကွ ဓာတ်အထူးကိုသာ သိမ်းယူသည်မဟုတ်၊ စင်စစ်သော်ကား

ဗာစတ္တာလီသာယ၊ လေးဆယ့်နှစ်ပါးသော။ ဓာတုကောဋ္ဌာသေသု၊ တို့၌။ စတုန္နံ၊ စတုန္နံ၊ လေးပါး၊ လေးပါးကုန်သော။ ဓာတုနံ၊ ဓာတ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယောဇနာ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ (လှမ်း၍ယှဉ်) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သေသေသု၊ လေးဆယ့်နှစ်ပါးသော ကောဋ္ဌာသမ္ပု၊ ကြွင်းကုန်သော။ စက္ခုဓာတုအာဒီသု၊ စက္ခုဓာတ်အစရှိကုန်သော။ ရူပပရိဂ္ဂဟမုခေသု၊ ရူပပရိဂ္ဂဟမုခေတို့၌။ သဗ္ဗံ၊ စုံသော။ နယတေဒံ၊ ဗာစတ္တာလီသ ဓာတုကောဋ္ဌာသတို့၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နာနာဝိဓရူပပရိဂ္ဂဟနည်းအထူးကို။ အနုဂန္ဓာ၊ အစဉ်လျှောက်၍။ ယောဇနာ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။

၆၇၁။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ သုဝိသုဒ္ဓိ- ရူပပရိဂ္ဂဟဿေဝ၊ ကောင်းစွာစင်ကြယ်သောရုပ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်းရှိသည် သာလျှင်ဖြစ်သော။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တိဟိ အာကာရေဟိ၊ နာမ်တရားတို့ကို သိခြင်း၏ အကြောင်းသုံးပါးတို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ နာမ်တရားတို့၏ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်ခြင်း၏ အကြောင်းသုံးပါးတို့ဖြင့်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုဝိသုဒ္ဓိရူပ- ပရိဂ္ဂဟေနေဝ၊ ကောင်းစွာစင်ပြီးသော ရူပပရိဂ္ဂဟရှိသော ယောဂီသည် သာလျှင်။ အရူပပရိဂ္ဂဟာယ၊ နာမ်ကိုသိမ်းဆည်းခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ ၌။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ အပ်၏။ ဣတရေန၊ ကောင်း စွာမစင်သော ရူပပရိဂ္ဂဟရှိသော ယောဂီသည်။ န ကာတဗ္ဗာ၊ အပ်။ ဟိ၊ အပြစ်ကိုဆိုအံ့။ ဧကသ္မိံ၊ တခုသော။ ရူပဓမ္မေ၊ ရုပ်တရားသည်။ ဥပဋ္ဌိတေ ဝါ၊ ထင်သော်၎င်း။ ခုသု၊ ကုန်သော။ ရူပဓမ္မေသု၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌိတေသု ဝါ၊ ထင်ကုန်သော်၎င်း။ ရူပံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ စွန့်၍။ အရူပ- ပရိဂ္ဂဟံ၊ နာမ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်းကို။ သစေ အာရဘတိ၊ အကယ်၍ အားထုတ်ငြားအံ့။ ကမ္မဋ္ဌာနတော၊ မှ။ ပရိဟာယတိ၊ ယုတ်၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ ပထဝီကသိဏဘာဝနာယ၊ ၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။ ပဗ္ဗတေယျာ၊ တောင်၌ကျက်စားသော၊ ဝါ၊ တောင်လျှင် ကျက်စားရာရှိသော။ (ဗာလာ၊ မိုက်သော။ အဗျတ္တာ၊ မလိမ္မာသော။

ကေသမုဋ္ဌာန-စသော အပြားရှိသော ကောဋ္ဌာသန္တရတို့ကိုလည်း သိမ်းယူ၏ဟုမှတ်။ ထို့ ကြောင့်သာလျှင် ဗာစတ္တာလီသာယ ဓာတုကောဋ္ဌာသေသု-ဆိုသတည်း။

၁-အနုပဋ္ဌိတေ ဝါ၊ မထင်သေးသော်၎င်း။ (ဥပဋ္ဌိတေ-ဟု ပါဠိရှိ၏၊ ဆင်ခြင်။ (ပြည်) ရှိရင်း ပါဠိအတိုင်းလည်း သင့်သောကြောင့် ရှိရင်းပါဠိအတိုင်း ထားသည်။ (ဆ-သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ] အရူပဓမ္မာနံ ဥပဋ္ဌာနာကာရကထာ (၂၂၀-၃) ၂၃

အစေတ္တညူ၊ ကျက်စားရာခေတ်ကို မသိသော။) ဂါဝိ ဝိယ၊ နွားမကဲ့သို့။ ပရိဟာယတိ၊ ယုတ်၏။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ သုဝိသုဒ္ဓရူပပရိဂ္ဂဟဿ၊ ကောင်းစွာစင်ပြီးသော ရုပ်ကိုသိမ်းဆည်းခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ အရူပပရိဂ္ဂဟဿ၊ နာမ်ကိုသိမ်းဆည်းခြင်းငှါ။ ယောဂံ၊ အားထုတ်ခြင်းလုံ့လကို။ ကရောတော၊ ပြုသောယောဂီအား။ ဝါ၊ ၏။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝုဒ္ဓိံ၊ ကြီးပွားခြင်းသို့။ ဝိရုဇ္ဈိံ၊ စည်ပင်ခြင်းသို့။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန့်ပြောသော အဖြစ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။

သော-ယောဂီ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဖဿာဒီနံ၊ ဖဿဝေဒနာဝိညာဉ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတေ၊ ထင်ကုန်သော။ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓေ၊ လေးပါးသော နာမက္ခန္ဓာတို့တို့။ နာမန္တိ၊ နာမ်ဟူ၍။ တေသံ၊ ထိုလေးပါးသောနာမက္ခန္ဓာတို့၏။ အာရမ္မဏဘူတာနိ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ၊ လေးပါးသော မဟာဘုတ်တို့ကို၎င်း။ စတုန္တံ မဟာဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ဥပါဒါယရူပဉ္စ၊ စွဲ၍မှီ၍ဖြစ်သော ရုပ်ကို၎င်း။ ရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော၊ တို့၎င်း။ ဒွါဒသာယတနာနိ၊ တို့၎င်း။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗေပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေဘူမကေ ဓမ္မေ၊ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို။ ခဂ္ဂေန-ခဂ္ဂဂ္ဂေန၊ သန်လျက်ဖျားဖြင့်။ သမုဂ္ဂံ၊ ပူတာတံတင်းနှင့်တူသော ကြီးစွာသော ပန်းကပ်ကို။ [၂၂၀] ဝိဝရမာနော ဝိယ၊ ဖွင့်သကဲ့သို့၎င်း။ ယမကတာလကန္တံ၊ အစုံသောထန်းဖုညောက်ကို။ ဖာလယမာနော ဝိယ စ၊ ခွဲတိသကဲ့သို့၎င်း။ နာမဉ္စ၊ နာမ်ဟူ၍၎င်း။ ရူပဉ္စာတိ၊ ရုပ်ဟူ၍၎င်း။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ဖွဲ့အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ နာမရူပမတ္ထတော၊ နာမ်ရုပ်မျှမျှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ အညော၊ သော။ သတ္တော ဝါ၊ သတ္တဝါဟူသည်၎င်း။ ပုဂ္ဂလော ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည်၎င်း။ ဒေဝေါ ဝါ၊ နတ်ဟူသည်၎င်း။ ဗြဟ္မာ ဝါ၊ ဗြဟ္မာဟူသည်၎င်း။ နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ နိဋ္ဌံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။

၁-ထန်းဖုညောက်ဟူသည်မှာ မီးစုတ်၍ ပြုတ်၍စားရသော ထန်းပင်ပေါက် ထန်းမြစ်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤနိဿယ ၂-၁၇၅ မှတ်ချက် ၁-ကို ကြည့်ပါ။ (ဆ-သံ-သော)

၂-မသိမ်းဆည်းအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော ယောဂီအား အသိးအသိးမခွဲခြမ်း မဝေဖန်အပ်သကဲ့သို့ထင်သော်လည်း နာမ်နှင့်ရုပ်သည် ဝေဖန်အပ်သော သဘောရှိသည်သာ

သမ္မဟုလသုတ္တန္တသံသန္တနာ

၆၇၂။ သော၊ ထိုဝိပဿနာကမ္မိကယောဂါဝစရသည်။ ဧဝံ-ဣမိနာ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤသို့ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြား အားဖြင့်။ ယာထာဝသရသတော၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော မိမိ သဘောအားဖြင့်။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝံဝတ္ထပေတွာ၊ မှတ်၍။ (တေမတ္ထံ သံသ- နေတွာ ဝဝတ္ထပေတိ-ဌိစပ်) သုဠုတရံ၊ ကောင်းသည်ထက် ကောင်းမွန်စွာ။

တည်း။ တိုနာမ်နှင့်ရုပ်ကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်း ဝိဘာဂသည်လည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသိမ်းဆည်း သောအခါ အလွန်ထင်သည်သာဖြစ်၏ဟု ပြခြင်းငှါ သမုဂ္ဂဝိဝရဏကို၎င်း ယမကတာလ ကန္တဖာလနကို၎င်း ဥပမာအဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်၏။ ထိုစကားသင့်၏။ ယမကတာလကန္တသည် ဘိန္ဒသန္တာနဖြစ်သော်လည်း အဘိန္ဒမကွဲပြားသကဲ့သို့ ထင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ရူပါရူပဓမ္မ တို့သည်လည်း ခွဲခြမ်းဝေဖန်အပ်သော သဘောရှိကုန်လျက်လည်း မသိမ်းဆည်းအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော ယောဂီအား မခွဲခြမ်း မဝေဖန်အပ်သကဲ့သို့ ထင်ကုန်၏။ သဗ္ဗေပိ တေ- ဘူမကဓမ္မေ-ဟူသော ပါဌ၌ သဗ္ဗ-သဒ္ဓါသည် အနဝသေသပရိယာဒါယဖြစ်ပါလျက် နာမဉ္စ ရူပဉ္စ-ဟု ခွဲခြမ်းပြန်သည်ကား နာမ်ရုပ်၏အဖြစ်မည်သည် အချင်းချင်းဆန့်ကျင်ရကား ထို နှစ်ပါးစုံကို သမုဒါယအပေါင်း၏ အစွမ်းဖြင့် မပြီးစေအပ်။ ထို့ကြောင့် ထိုတေဘူမက တရားအပေါင်း၌ နမနုလက္ခဏာရှိသော တရားသည် နာမ်မည်၏၊ ရူပနုလက္ခဏာရှိသော တရားသည် ရုပ်မည်၏။ ဤသို့ နှစ်ပါးသောအပြားဖြင့် မှတ်အပ်၏ဟုလိုသတည်း။ ထိုစကား မှန်၏။ ဤသို့မှတ်သော်သာလျှင် ထိုရုပ်နာမ်နှစ်ပါးမှ လွတ်သော တေဘူမကဓမ္မတို့တွင် တစုံ တခုသောဓမ္မ၏ မရှိခြင်းကြောင့် သဗ္ဗေပိ တေဘူမကဓမ္မေ နာမဉ္စ ရူပဉ္စာတိ ဒွေဓာ ဝဝတ္ထပေတိ- ဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုသို့သော နာမဉ္စ ရူပဉ္စ-ပါဌဖြင့်ပင် ထိုနာမ်ရုပ်၏ ဒုဝိဓ- ဘာဝသည် ပြီးကောင်းသည်မဟုတ်လော၊ အဘယ်ကြောင့် ဒွေဓာ-ဟူသောပါဌကို မိန့်ပြန် သနည်း-ဟူမကား? ထိုနာမ်ရုပ်မှလွတ်သော တေဘူမကဓမ္မတို့၌ တစုံတခုသော ဓမ္မမျှမရှိ ဟု ပြခြင်းငှါ ဒွေဓာ-ပါဌကို မိန့်ပြန်၏။ ထို့ကြောင့် မဟုတ်လော နာမရူပမတ္တတော ဥဒ္ဓိ- စသည်ကိုမိန့်သကား။ သဗ္ဗေပိ တေဘူမကဓမ္မေ-ဟု သဗ္ဗ-သဒ္ဓါကိုလည်း ဤ၌ သမ္မသမနုပဂ ဖြစ်သောဓမ္မ၏ အနဝသေသေတဗ္ဗတာယ မကြွင်းကျေနစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ် ၏။ အကယ်၍ တေဘူမကဓမ္မအပေါင်းကို အနဝသေသအဖြစ်ဖြင့် နာမရူပံ-ဟု ယူအပ် သည်ဖြစ်အံ့၊ ဤသာသနာတော်မှ ဗာဟိရကပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပဒတ္တအဖြစ်ဖြင့် အကြင် ပကတိစသည်ကို ဗြဟ္မစသည်ကို ဇီဝစသည်ကို ကာယစသည်ကို ကြံအပ်၏။ ထိုပကတိ စသည်၌ အတယ်သို့ ကျင့်အပ်သနည်းဟူမူ? ဥပတ္တကဝိပလ္လာသသဒိသေ အသမ္မာသမ္မုဒ္ဓပ္ပ- ဝေဒိတေ ကာ တတ္ထ အညာ ပဋိပတ္တိ အညတြ အဇ္ဈုပေက္ခနတော။ အထ ဝါ တေပိ နာမရူပန္တောဂဓဘာဝါဘာဝငသေန နိစ္စိတာ ဝေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဋီကာ။ ထိုပကတိစသည် တို့၏ သရုပ်အထူးကား အဘယ်နည်း? တတ္ထ သမဘာဝေန ပဝတ္တမာနာနံ သတ္တရဇတမ- သင်္ခါတာနံ သုခဒုက္ခမောဟာနံ သမုဒါယော ပကတိ ပဓာနန္တိ စ ပဝုစ္စတိ။ သတ္တမတ္တသံ- ပဝေဒနီယော မဟာ၊ ဗုဒ္ဓိတိ ကေစိ။ သတ္တရဇာဒိသု အဘိမာနော အဟံကာရော၊ အသ္မိမတ္တာတိ ကေစိ။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဋီကာမိန့်သော်။

နိဒ္ဒေသ] သမ္မဟုလသုတ္တန္တသံသန္ဓနာ (၂၂၈-၁၂)

၂၅

သတ္တော ပုဂ္ဂလောတိ ဣမိဿာ လောကသမညာယ၊ သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်ဟု
 ဖြစ်သောဤလောကသမ္မုတိကိုသော်လည်း။ ပဟာနတ္တာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။
 သတ္တသမ္မောဟဿ၊ သတ္တဝါဟု ဖြစ်သော လွန်စွာတွေဝေခြင်းကို။ သမတိက္က-
 မတ္တာယ၊ ကောင်းစွာ လွန်ခြင်းအကျိုးငှါ။ အသမ္မောဟဘူမိယံ၊ (သတ္တဝါဟု
 လွန်စွာတွေဝေသော သမ္မောဟ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ထိုသမ္မောဟကို
 ပယ်ခွါတတ်သော) အသမ္မောဟဘုံ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဌပနတ္တာယ၊ ထားခြင်း
 အကျိုးငှါ။ ဣဒံ ဓမ္မဇာတံ၊ ဤဇောဘူမက တရားအပေါင်းသည်။ နာမရူပ-
 မတ္တမေဝ၊ နာမ်နှင့် ရုပ်မျှသာလျှင်တည်း။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ န အတ္တိ၊
 မရှိ။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ န အတ္တိ၊ မရှိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဇောမတ္တံ၊ နာမရူပ-
 မတ္တမေဝ-စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ဤအနက်ကို။ သံသန္ဓေတွာ၊ နှီးနှော
 ၍။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ မှတ်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဟထာပိ။ပ။ သမ္မုတိတိ၊
 ဟူသော။ ဇေတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

အင်္ဂသမ္ဘာရာ၊ ဝင်ရိုးလှည်းဘီးစသော အစိတ်သမ္ဘာရ အကြောင်းရှိ
 သောကြောင့်။ သတ္တော ရထော ဣတိ၊ လှည်းရထားဟူသော။ ဝေါဟာ-
 ရော၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ ယထာပိ၊ သို့လည်း။ ဇေတံ-တထာ၊
 တူ။ ခန္ဓေသု၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်။ သန္ဓေသု၊ ရှိလတ်သော်။ သတ္တောတိ
 သမ္မုတိ၊ သတ္တဝါဟူသော ဝေါဟာရသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အပရံပိ၊ ထိုမှတပါးလည်းဖြစ်သော။ သေယျတာပိ။ပ။ ဂစ္ဆတိတိ၊
 ဟူသော။ (ဇေတံ-ဝစနံ၊ ကို။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ [အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ သေယျတာပိ၊
 ဥပမာမည်သည်ကား။ ကဋ္ဌဉ္စ၊ သစ်ကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဝလ္လိဉ္စ၊ နွယ်ကို

၁ ပိကျေ။ သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်စသော လောကသမညာကို သော်လည်း ပယ်ခြင်းငှါ
 ဖြစ်တုံသေး၏။ သတ္တော ဇိဝေါ ဟု ဖြစ်သော မိစ္ဆာဘိနိဝေသတို့ကား အဘယ်ဆိုဖွယ်
 ရှိအံ့နည်းဟူလို။

၂-နာမ်ရုပ်မျှ၏ အဖြစ်ကို မဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း သန္ဓာန်စသော
 အားဖြင့် အပေါင်းအခဲ ဆန့်ကို ဝေဖန်ခွဲစိတ်ခြင်း၏ မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း
 ဝိပဿနာကို နှလုံးသွင်းခြင်း အဘိနိဝေသနှင့်ကင်း၍ အပေါင်းအခဲတခုတည်း၏ အဖြစ်ကို
 ယူခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် သတ္တဝါဟု ဖြစ်သော သမ္မောဟသည် သတ္တသံမောဟမည်၏။
 ထိုသံမောဟကို ခွါခြင်းသည် ခွါတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်သည် အသမ္မောဟဘုံမည်၏။

၃-ဝင်ရိုးလှည်းဘီးစသော အစိတ်သမ္ဘာရအကြောင်းကို လေ့တ်မူ၍ ထိုအစိတ်သမ္ဘာရ
 ရှိသော်သာလျှင် လှည်းရထားဟူသော ဝေါဟာရ ဖြစ်သည်ဟူလို။

လည်း။ ပဋိစ္စ၊ ချ်။ မတ္တိကဉ္စ၊ မြေညက်ကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ ချ်။ တိဏဉ္စ၊ မြက်သက်ငယ်ကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ ချ်။ ပရိဝါရိတော၊ သစ်နွယ် မြေညက် သက်ငယ်တို့ဖြင့် ရံအပ်သော။ အာကာသော၊ ကောင်းကင်သည်။ အဂါရိတော၊ အိမ်ဟူ၍သာလျှင်။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ ယထာ၊ ရောက်သကဲ့သို့။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူ သာလျှင်။ အဋ္ဌိဉ္စ၊ အရိုးကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ ချ်။ နှာရုံ စ၊ အကြောကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ ချ်။ မံသဉ္စ၊ အသားကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ ချ်။ စမ္မဉ္စ၊ အရေကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ ချ်။ ပရိဝါရိတော၊ အရိုးအကြောစသည်တို့ဖြင့် ရံအပ်သော။ အာကာသော၊ ကောင်းကင်သည်။ ရူပံတော၊ ကိုယ်ဟူ၍သာလျှင်။ သင်္ခံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံ။]

အပရံပိ၊ သော။ ဒုက္ခမေဝ။ပ။ နိရုဇ္ဈတီတိ၊ ဟူသော။ (ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။) ဝုတ္တံ၊ ဧ။

ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ ဒုက္ခမေဝ၊ (ဒုက္ခဒုက္ခတာစသောအပြားဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိသော) ဒုက္ခသည်သာလျှင်။ သမ္မောတိ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်၏။ ဒုက္ခံ၊ (ထိုသုံးပါးအပြားရှိသော) ဒုက္ခသည်သာလျှင်။ တိဋ္ဌတိ၊ (ခဏဋ္ဌိတိပဗန္ဓဋ္ဌိတိအားဖြင့်) တည်၏။ ဝေတိ စ၊ (ခဏနိရောဓ အာယုက္ခ ယနိရောဓ စသောအားဖြင့်) ချုပ်ပျက်မှုလည်း ချုပ်ပျက်၏။ ဒုက္ခာ၊ (ဆိုအပ်ပြီးသော) ဒုက္ခကို။ အညတြ၊ ထား၍။ တတော၊ ထိုဆိုအပ် ပြီးသောဒုက္ခမှ။ အညံ၊ တပါးသော။ ကိဉ္စ ဓမ္မဇာတံ၊ တစုံတခုသော တရားသဘောသည်။ န သမ္မောတိ၊ မဖြစ်။ ဒုက္ခာ၊ (ထိုဆိုအပ်ပြီးသော) ဒုက္ခမှ။ အညံ၊ သော။ ကိဉ္စ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ န နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်သည်လည်း မဟုတ်။]

ဥပမာဟိ နာမရူပဝိဘာဝနာ

၆၇၃။ ဧဝံ၊ သို့။ အနေကသတေဟိ၊ အရာမကများကုန်သော။ သုတ္တန္တေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ နာမရူပမတ္တမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဒီပိတံ၊ ပြအပ်၏။

၁-သစ်စသည်တို့ကို စွဲ၍ ထိုသစ်စသည်တို့၏ အမည်ကိုစွန့်၍ အိမ်ကျောင်းဟူ၍သာလျှင် အမည်သညာဝေါဟာရသို့ ရောက်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အရိုးအကြောစသည်ကိုစွဲ၍ ထိုအရိုး အကြောစသည်တို့၏ အမည်ကိုစွန့်၍ သရီရဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏ဟူလို။ ဤဉ္စရူပသည် သရီရ၊ ဝပ ပရိယာယ်တည်း။

သတ္တော၊ ကို။ န ဒီပိတော၊ မပြအပ်။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ န ဒီပိတော၊ အပ်။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အက္ခရက္ခပဉ္စရက္ခိယာဒီသု၊ ဝင်ရိုးလှည်းဘီးရထားချိုင့်
 လှည်းသံအစရှိကုန်သော။ အင်္ဂသမ္ဘာရေသု၊ အစိတ်ဖြစ်သော အဆောက်
 အဦတို့သည်။ ဧကေနာကာရေန၊ (ရထားဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ အကြောင်း
 ဖြစ်သော) တခုသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဏ္ဌိတေသု၊ စုဝေး၍ တည်
 ကုန်သည်ရှိသော်။ ရထောတိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ ရထားဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း
 မျှသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ဧကေသမ္ဘိ၊
 တခု တခုသော။ အင်္ဂေ၊ အစိတ်ဖြစ်သော အဆောက်အဦကို။ ဥပပရိက္ခိယ-
 မာနေ၊ စူးစမ်းအပ်သည်ရှိသော်။ ရထော နာမ၊ ရထားမည်သည်။ နတ္ထိ၊
 မရှိ။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ကဋ္ဌာဒီသု၊ သစ်အစရှိကုန်သော။ ဂေဟသမ္ဘာရေသု၊
 အိမ်၏အဆောက်အဦတို့သည်။ ဧကေနာကာရေန (အိမ်ဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း
 ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တခုသော) အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အာကာသံ၊
 ကို။ ပရိဝါရေတွာ၊ ၍။ ဌိတေသု၊ ကုန်သော်။ ဂေဟန္တိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊
 အိမ်ဟူသောဝေါဟာရမျှသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ပရမတ္ထ-
 တော၊ ဖြင့်။ ဂေဟံ နာမ၊ အိမ်မည်သည်။ နတ္ထိ ယထာ၊ မရှိသကဲ့သို့။ စ၊
 ထိုမှတပါး။ အင်္ဂုလိအင်္ဂုဋ္ဌာဒီသု၊ လက်ချောင်းလက်မစသည်တို့သည်။ ဧကေ-
 နာကာရေန၊ (လက်ဆုပ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော) တခု
 သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဌိတေသု၊ သော်။ မုဋ္ဌိတိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊
 လက်ဆုပ်ဟူသော ဝေါဟာရမျှသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဒေါဏိတန္တိ-
 အာဒီသု၊ စောင်းခွက်စောင်းညှို့ စသည်တို့သည်။ ဧကေနာကာရေန
 (စောင်းဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော) တခုသောအခြင်းအရာ
 အားဖြင့်။ ဌိတေသု၊ သော်။ ဝိဏာတိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ ဝိဏာဟူသော
 ဝေါဟာရမျှသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဟတ္ထိအာဒီသု၊ ဆင်မြင်းစသည်
 တို့သည်။ ဧကေနာကာရေန၊ (စစ်တပ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ အကြောင်း
 ဖြစ်သော) တခုသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဌိတေသု၊ သော်။ သေနာတိ
 ဝေါဟာရမတ္တံ၊ စစ်တပ်ဟူသော ဝေါဟာရမျှသည်။ ဟောတိ ယထာ၊
 သို့။ [၂၂၉] ပါကာရဂေဟဂေါပုရာဒီသု၊ တံတိုင်း အိမ် တံခါးမုခ် ပြအိုး
 တန်ဆောင်းစသည်တို့သည်။ ဧကေနာကာရေန၊ (မြို့ဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏
 အကြောင်းဖြစ်သော) တခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဌိတေသု၊ သော်၊
 နဂရန္တိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ မြို့ဟူသောဝေါဟာရမျှသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။

ခန္ဓသာခါပလာသာဒီသု၊ ပင်စည်အခက်အရှက်စသည်တို့သည်။ ဧကေနာ-
ကာရေန၊ (သစ်ပင်ဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော) တခုသော
အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဌိတေသု၊ သော်။ ရုက္ခောတိ ဝေါဟာရမတ္ထံ၊
သစ်ပင်ဟူသော ဝေါဟာရမျှသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ပရမတ္ထတော၊
ဖြင့်။ ဧကေနသ္မိံ၊ တခုခုသော။ အဝယဝေ၊ အစိတ်ကို။ ဥပပရိက္ခိယ-
မာနေ၊ ရှိသော်။ ရုက္ခော နာမ၊ သစ်ပင်မည်သည်။ နတ္ထိ ယထာ၊ သို့။
ဝေမေဝ၊ ဤအတူလျှင်။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ ဥပါဒါ-
နက္ခန္ဓာဟု မှတ်အပ်ကုန်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်။ (သမုဒိတေသု၊
အစည်းအဝေး တူသောအားဖြင့် အပေါင်းအစုဖြစ်ကုန်သည်။ သန္တာန-
ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္ထမာနေသု၊ ဖြစ်ကုန်သည်။) သတိ-သန္တေသု၊ ရှိကုန်
လတ်သော်။ သတ္တော ပုဂ္ဂလောတိ ဝေါဟာရမတ္ထံ၊ သတ္တဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော
ဝေါဟာရမျှသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရမတ္ထတော၊ ဖြင့်။ ဧကေနသ္မိံ၊ သော။
ဓမ္မေ၊ ကို။ ဥပပရိက္ခိယမာနေ၊ သော်။ အသ္မိတိ ဝါ၊ ငါဖြစ်၏ ဟူ၍၎င်း။
အဟန္တိ ဝါ၊ ငါပင်ဟူ၍၎င်း။ (ပဝတ္ထဿ၊ ဖြစ်သော။) ဣတိဂါဟဿ၊ ဤသို့
သောမိစ္ဆာအယူ၏။ ဝတ္ထုဘူတော၊ တည်ရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သတ္တော
နာမ၊ သတ္တဝါမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ ပရမတ္ထ-
တော၊ ဖြင့်။ နာမရူပမတ္ထမေဝ၊ နာမ်ရုပ်မျှသည်သာ။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊
သို့။ (ယာထာဝတော၊ ဟုတ်မှန်သော သဘောအားဖြင့်။ ဇာနနံ၊
သိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤပရမတ္ထအားဖြင့်
သတ္တဇီဝ မည်သည်မရှိ နာမ်ရုပ်မျှသာလျှင် ရှိ၏ဟုယူသောအခြင်းအရာ
ဖြင့်။ ပဿတော၊ ရှုသော ယောဂီ၏။ ဒဿနံ၊ အမြင်သည်။ ဝါ၊ မြင်တတ်
သိတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ ယထာဘူတဒဿနံ နာမ၊ ယထာ
ဘူတဉာဏ်မည်သည်။ ဝါ၊ ဟုတ်မှန်သော သဘောအလျောက် (ဟုတ်မှန်
သောသဘောအတိုင်း အကြင်အကြင် ဟုတ်မှန်သောသောဖြင့် တေဘူ-
မကဓမ္မကို) မြင်သောဉာဏ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ ယထာဘူတ-
ဒဿနံ၊ ဤယထာဘူတ ဉာဏ်အမြင်ကို။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိတိ၊ (သတ္တဇီဝ ပုဂ္ဂလဟု
ယူခြင်း မိစ္ဆာဂါဟမှ စင်ကြယ်သောကြောင့်) ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
ဟောအပ်၏။

၆၇၄။ ပန၊ အပြစ်ကိုဆိုအံ့။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
ဧတံ ယထာဘူတဒဿနံ၊ ထိုယထာဘူတဉာဏ်အမြင်ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။

နိဒ္ဒေသ] ဥပမာဟိနာမနူပဝိဘာဝနာ (၂၂၉-၁၆)

၂၉

သတ္တော အတ္တိတိ၊ သတ္တဝါဟူသည် ပရမတ္ထအားဖြင့်ရှိ၏ဟူ၍။ ဂဏှာတိ၊ စုံလမ်း၏။ သော၊ ထိုသတ္တဝါရှိ၏ဟု အယူရှိသောသူသည်။ တဿ အတ္တနော၊ ထိုသတ္တဝါဟူ၍ ယူအပ်သောအတ္တ၏။ ဝိနာသံ ဝါ၊ ချုပ်လျက်ပျောက်ပျက်ခြင်းကိုမူလည်း။ အနုဇာနေယျ၊ ခွင့်ပြုရာ၏။ အဝိနာသံ ဝါ၊ အတ္တ၏မပျောက်မပျက်ခြင်းကိုမူလည်း။ ဝါ၊ မပျက်စီးပဲမြဲသည်၏ အဖြစ်ကိုမူလည်း။ အနုဇာနေယျ၊ ခွင့်ပြုရာ၏။ အဝိနာသံ၊ အတ္တ၏ပျောက်ပျက်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ အနုဇာနန္တော၊ ခွင့်ပြုသောအတ္တဝါဒီသည်။ သဿတေ၊ သဿတအယူ၌။ ပတတိ၊ ကျ၏။ ဝိနာသံ၊ ချုပ်လျက်ပျောက်ပျက်ခြင်းကို။ အနုဇာနန္တော၊ ခွင့်ပြုသောအတ္တဝါဒီသည်။ ဥစ္ဆေဒေ၊ ၌။ ပတတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ခီရန္တယဿ၊ နို့ရည်အားလျော်စွာဖြစ်သော၊ ဝါ၊ နို့ရည်၏အကျိုးဖြစ်သော။ ဒဓိနော၊ ၏။ ဘာဝေါ ဝိယ၊ သို့။ တဒန္တယဿ၊ ထိုအတ္တအားလျော်စွာဖြစ်သော။ အညဿ၊ သော။ (ကဿစိ၊ တစုံတခုသောတရား၏။) အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဥစ္ဆေဒေ၊ ၌။ ပတတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုအတ္တဝါဒီသည်။ သဿတော သတ္တောတိ၊ သတ္တဝါမြဲ၏ဟူ၍။ ဂဏှန္တော၊ ယူသည်ရှိသော်။ ဩလီယတိ နာမ၊ ဘဝနိရောဓမှ တွန့်သည်မည်၏။ ဝါ၊ ဘဝ၌သာလျှင်ပုန်းလျှိုးခိုအောင်းသည်မည်၏။ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိတိ၊ သတ္တဝါသည်ပျောက်၏ ပြတ်၏ဟူ၍။ ဂဏှန္တော၊ ယူသည်ရှိသော်။ အတိဓာဝတိ နာမ၊ လွန်၍ပြေးသည်မည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒွိဟိ ဘိက္ခဝေ။ပ။ ပဿန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ၊ သဿတဥစ္ဆေဒမိစ္ဆာအယူတို့သည်။ ပရိယုဋ္ဌိတာ-အဘိဘူတာ၊ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော။ ဒေဝမနုဿာ၊ နတ်လူတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုနှစ်ပါးသော အယူတို့သည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော နတ်လူတို့တွင်။) ဧကေ၊ အချို့သော နတ်လူတို့သည်။ ဩလီယန္တိ၊ (ဘဝ၌အလွန်မွေ့လျော်သည်ဖြစ်၍ ဘဝနိရောဓမှ) တွန့်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်၏။ ဧကေ၊ တို့သည်။ အတိဓာဝန္တိ၊ အယူလွန်၍ပြေးကုန်၏။ စက္ခုမန္တောဝ၊ (ယထာတူတဉာဏဒဿနဟု ဆိုအပ်

၁-အဘယ်ကြောင့်ကေန်အားဖြင့် မယူမူ၍ ဒွယအားဖြင့် ယူအပ်လေသနည်း? ဒွယ၊ ဝသေနေဝ ဟိ အတ္တဝါဒီနော ဌိတာ သဿတော အတ္တာ၊ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိတိ ဝါ-မိန့်သော်။

သော) ဉာဏစက္ခု ပြည့်စုံသောသူတို့သည်သာလျှင်။ ပဿန္တိ၊ မဖောက်
မပြန် အမှန်မြင်နိုင်ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဧကေ၊ တို့သည်။ ဩလီ-
ယန္တိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘဝါရာမာ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် လွန်စွာ
မွေ့လျော်အပ်သော ကာမဘဝစသော ဘဝရှိကုန်သော။ ဘဝရတာ၊ ကာမ
စသောဘဝ၌ မွေ့လျော်ကုန်သော။ ဘဝသမ္ပုဒိတာ၊ ကာမစသောဘဝ၌
လွန်စွာနှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော။ ဒေဝမနုဿာ၊
တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ-ဒေဝမနုဿာနံ၊ တို့အား။ ဘဝနိရော-
ဓာယ၊ ဘာချုပ်ခြင်းငှါ။ ဓမ္မေ၊ ကို။ ဒေသိယမာနေ၊ ဟောအပ်သည်
ရှိသော်။ စိတ္တံ၊ သည်။ န ပက္ခန္ဓတိ-န အနုပဝိသဘံ၊ (ဘဝ၌သာယာ
မက်မောခြင်းကြောင့် ဘဝနိရောဓကိုဆောင်တတ်သော တရားတော်၌)
မသက်ဝင်နိုင်။ နပ္ပသီဒတိ၊ မယုံကြည်နိုင်။ န သန္တိဋ္ဌတိ၊ မတည်တံ့နိုင်။
နာမိမုစ္စတိ၊ နှလုံးမသွင်းနိုင်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧကေ၊
တို့သည်။ ဩလီယန္တိ၊ ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ဧကေ၊ တို့သည်။ အတိဓာဝန္တိ၊
ကုန်နည်း။ ခေါ ပန၊ စင်စစ်။ ဧကေ၊ တို့သည်။ ဘဝေနော၊ ဘဝသည်
သာလျှင်၊ ဝါ၊ ဘဝဖြင့်သာလျှင်။ အဋ္ဌိယမာနာ-ဒုက္ခာပိယမာနာ၊ ဆင်းရဲ
စေအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဟရာယမာနာ၊ ရှက်စနိုးကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဇိဂုစ္ဆ-
မာနာ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာနိုးကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဘဝံ၊ ဘဝ၏ကင်းခြင်း၊ ဘဝ၏
ပြတ်ခြင်းကို။ အဘိနန္ဒန္တိ၊ အလွန်နှစ်သက်ကုန်၏။ ဘော၊ အချင်းတို့။
ယတော-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ အတ္တာ၊ ဤအတ္တသည်။ ကာယဿ၊
ဥပါဒိန္နခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်သည်မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။) ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ၊
ပြတ်၏။ ဝိနဿတိ၊ ပျောက်၏။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။
န ဟောတိ၊ မရှိတော့။ (ဟတော-တသ္မာ၊ ထိုသို့စုတိမှနောက်၌ မရှိခြင်း
ကြောင့်။) တေ၊ ထိုသို့ပြတ်ခြင်းပျောက်ခြင်းသည်။ သန္တိ၊ ငြိမ်သက်ပေစွ။
တေ၊ သည်။ ပဏိတံ၊ မှန်မြတ်ပေစွ။ တေ၊ သည်။ ယာထာဝံ၊ မချွတ်
မယွင်းပေစွ။ ဣတိ၊ သို့။ အဘိနန္ဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊
ဤသို့လျှင်။ ဧကေ၊ တို့သည်။ အတိဓာဝန္တိ၊ ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ စက္ခုမန္တော၊ တို့သည်။ ပဿန္တိ၊
နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘူတံ၊

နိဒ္ဒေသ] ဥပမာဟိနာမရူပဝိဘာဝနာ (၂၃၀-၇)

၃၁

(အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော) အကြောင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သော၊
ဝါ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို။ ဘူတတော-
ယထာဘူတသဘာဝတော၊ ဟုတ်မှန်တိုင်းသော သဘောအားဖြင့်၊ ဝါ၊
သာမညလက္ခဏာအားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ဘူတံ၊ ကို။ ဘူတတော၊
အားဖြင့်။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ဘူတဿ၊ ခန္ဓပဉ္စကကို။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြီးငွေ့
ခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်ခြင်း ကင်းခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်စေခြင်းငှါ။
ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။
စက္ခုမန္တော၊ တို့သည်။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။]

[၂၃၀] ၆၇၅။ တသ္မာ၊ ထို(သို့ အသွိဟူ၍ အဟံဟူ၍ ယူခြင်း စွဲလမ်း
ခြင်း၏ ဝတ္ထုဖြစ်သော သတ္တဝါမည်သည် မရှိ၊ ပရမတ်အားဖြင့် နာမ်ရုပ်
မျှသာ ဖြစ်သော)ကြောင့်။ (သဗျာပါရံ ဝိယ ခါယတိတံ ဒဠဗ္ဗံ-ဦစပ်) ဒါရု-
ယန္တံ၊ သစ်ယန္တရားရုပ်သည်။ သုညံ၊ အတ္တမှဆိတ်၏။ နိဇ္ဇိဝံ၊ ဇီဝချိုတဲ့
အသက်မဲ့၏။ နိရိဟကံ၊ အားထုတ်လုံ့လမရှိ။ အထ စ ပန၊ ထိုသို့သုညနိဇ္ဇိဝံ
ဖြစ်လျက်လည်း။ (တံ၊ ထိုသစ်ယန္တရားရုပ်သည်။) ဒါရုရဇ္ဇကသမာယောဂ-
ဝသေန၊ သစ်ရုပ်၌ ဖွဲ့အပ်သော ယန္တရားကြိုးငယ်နှင့် ယှဉ်သည်၏ အစွမ်း
အားဖြင့်။ ဂစ္ဆတိပိ၊ သွားလည်းသွား၏။ တိဋ္ဌတိပိ၊ ရပ်လည်းရပ်၏။
(နစ္စတိပိ၊ ကလည်းက၏။) သဏ္ဌိဟကံ ဝိယ၊ အားထုတ်လုံ့လနှင့်တကွ
ဖြစ်သကဲ့သို့။ သဗျာပါရံ ဝိယ၊ အမူအရာ ပယောဂဗျာပါရနှင့် တကွဖြစ်သ
ကဲ့သို့။ ခါယတိ ယထာ၊ ထင်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဣဒံ နာမရူပမ္ပိ၊
ဤနာမ်ရုပ် အစုမျှသည်လည်း။ သုညံ၊ ဇီဝမှဆိတ်၏။ နိဇ္ဇိဝံ၊ ဇီဝမရှိ။
နိရိဟကံ၊ အားထုတ်လုံ့လကင်း၏။ အထ စ ပန၊ ထိုသို့ သုညနိဇ္ဇိဝံ
ဖြစ်လျက်လည်း။ အညမညသမာယောဂဝသေန၊ အချင်းချင်း အညီအညွတ်
ယှဉ်တွဲကြသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဂစ္ဆတိပိ၊ ၏။ တိဋ္ဌတိပိ၊ ၏။ သဏ္ဌိဟကံ
ဝိယ၊ သို့။ သဗျာပါရံ ဝိယ၊ သို့။ ခါယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။
တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ ရှေးဆရာတော်တို့သည်။ နာမဉ္စ။ပ။
သာဒိသောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ဆိုကုန်ပြီ။

[ဣဓ၊ ဤခန္ဓာဟူသော လောက၌။ သစ္စတော၊ အမှန်အားဖြင့်၊ ဝါ၊
ပရမတ္ထအားဖြင့်။ နာမဉ္စ၊ နာမ်သည်၎င်း။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ၏။
ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤနာမ်ရုပ်အစုမျှ၌။ သတ္တော၊ သတ္တဝါမည်သည်၎င်း။

မနုဇော စ၊ လူမည်သည်၎င်း၊ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဣဒိ-ဒွယံ၊ ဤနာမ်ရုပ် နှစ်ပါး အပေါင်းသည်။ သုညံ၊ ဇီဝမှဆိတ်၏။ အဘိသင်္ခတံ၊ ယန္တရား ကြိုးငင်ခြင်း တည်းဟူသော အကြောင်းထူးသည် ပြုပြင်အပ်သော။ ယန္တမိဝ၊ ယန္တရား ရုပ်ကဲ့သို့။ (ပစ္စယဝသေန၊ ပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ နိစ္စာ-တုရတာယ၊ အခါခပ်သိမ်း ကျင်နာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲ၏။ ပုဉ္ဇော၊ အစုမျှသာ ဖြစ်၏။ (အတ္တသုညတာယ၊ အတ္တမှ ဆိတ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တိဏကဋ္ဌသာဒိသော၊ မြက်ထင်းတုံးနှင့် တူ၏။]

စ၊ ဤမျှသာမကသေး။ ဧတံ၊ ဤနာမ်ရုပ်မျှဖြစ်သော အတ္တဘောကို။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဒါရူယန္တုပမာယ၊ သစ်ယန္တရားရုပ် ဥပမာဖြင့် သာလျှင်။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗံ၊ ပြအပ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်သေး။ အညာဟိပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ နဋ္ဌကလာပိအာဒီဟိ၊ ကျူစည်းအစရှိကုန် သော။ ဥပမာဟိ၊ ဥပမာတို့ဖြင့်။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗံ၊ ပြအပ်၏။ ဟိ-တံ ပါကဋ္ဌ ကရောမိ၊ အံ့။ ဒိဋ္ဌိသု၊ နှစ်စည်းကုန်သော။ နဋ္ဌကလာပိသု၊ ကျူစည်း တို့ကို။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း၊ ဝါ၊ တစည်းသည် တစည်းကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဌပိတာသု၊ ထားအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ကော၊ တခုသော ကျူ စည်းသည်။ ကေဿာ၊ တခုသော ကျူစည်း၏။ ဥပထမ္ဘော၊ အထောက် အပံ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကေဿာ၊ တခုသော ကျူစည်းသည်။ ပတ-မာနာယ၊ လည်းသည်ရှိသော်။ ဣတရာပိ၊ ဤမှတပါးသော ကျူစည်း သည်လည်း။ ပတတိ ယထာ၊ လည်းသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ ပဉ္စဝေါကာရ-တဝေ၊ ဘုံ၌။ နာမရူပံ၊ နာမ်နှင့်ရုပ်သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း၊ ဝါ၊ တပါးသည် တပါးကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ကေံ၊ တပါးသည်။ ကေဿ၊ တပါး၏။ ဥပထမ္ဘော၊ အထောက်အပံ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မရဏဝသေန၊ မရဏ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကေသ္မိံ၊ တပါးသည်။ ပတမာနေ၊ ချုပ်ပျက်စုတေ့ ကျရွေ့သည်ရှိသော်။ ဣတရံပိ၊ ဤမှတပါးသည်လည်း။ ပတတိ၊ ချုပ်ပျက်စုတေ့ ကျရွေ့၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ ယမကံ၊ ပ။ ပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

[နာမံ၊ ၎င်း။ (နိဂ္ဂဟိတ်ကျေ) ရူပဉ္စ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ယမကံ၊ အစုံဖြစ်သော။ ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေ ဥဘော၊ ထို နှစ်ပါးသော နာမ်ရုပ်တို့သည်။ အညောညနိဿိတာ၊ တပါးသည် တပါးကို

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဥပမာဟိနာမရူပဝိဘာဝနာ (၂၃၀-၂၃) ၃၃

မိ၍ တည်ကုန်၏။ တတော ဝေ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်တည်း။ ကေသ္မိံ၊ တပါးသည်။ ဘိဇ္ဇမာနသ္မိံ၊ ပျက်သည်ရှိသော်။ ဥဘော၊ နှစ်ပါးသော နာမ်ရုပ်တို့သည်။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်ကုန်၏။ (ယှာယံ-ယော အယံ ဘင်္ဂေါ၊ ထို နာမ်နှင့်ရုပ် ချုပ်ပျက်ခြင်းသည်။) ပစ္စယာ- ပစ္စယနိရောဓေန၊ အကြောင်းတရားချုပ်ခြင်းကြောင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။) (တနည်း) ပစ္စယာ-ပစ္စယဘူတာ၊ တပါးသည် တပါး၏ ပစ္စည်းတရား ဖြစ်ကုန်လျက် လည်း။ ဥဘော၊ နာမ်နှင့် ရုပ်နှစ်ပါးတို့သည်။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်ကုန်သည် ချည်းတည်း။

စ၊ ထိုမှတပါး။ ဒဏ္ဍာဘိဟတံ၊ လက်ခတ်ဖြင့် ရိုက်ခတ်အပ်သော။ ဘေရိံ၊ စည်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ သဒ္ဓေါ၊ စည်သံသည်။ ပဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ဘေရိ၊ စည်သည်။ အညာ၊ တပါးတည်း။ သဒ္ဓေါ၊ အသံ သည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ဘေရိသဒ္ဓေါ၊ စည်နှင့်အသံတို့သည်။ အသမ္ဘိဿာ၊ မရောကြကုန်။ ဘေရိ၊ စည်သည်။ သဒ္ဓေန၊ အသံမှ။ သုညာ၊ ဆိတ်၏။ သဒ္ဓေါ၊ အသံသည်။ ဘေရိယာ၊ စည်မှ။ သုညော၊ ဆိတ်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ ဝတ္ထုဒ္ဓါရာရမ္မဏသင်္ခါတံ၊ ဝတ္ထု ဒ္ဓါရာအာရုံဟုဆိုအပ်သော။ ရူပံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ နာမေ၊ နာမ်သည်။ ပဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အညံ၊ တပါးတည်း။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ အညံ၊ တပါးတည်း။ နာမရူပါ၊ နာမ်ရုပ်တို့သည်။ အသမ္ဘိဿာ၊ အချင်းချင်း မရောနှောကြကုန်။ နာမံ၊ သည်။ ရူပေန၊ ရုပ်မှ။ သုညံ၊ ဆိတ်၏။ ရူပံ၊ သည်။ နာမေန၊ မှ။ သုညံ၊ ၏။ အပိ စ ခေါ၊ စင်စစ် သော်ကား။ ဘေရိံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ရူပံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ နာမံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ န စက္ခုတော၊ ပ။ ဘေရိယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

၁-ဒဏ္ဍာဘိဟတံ-ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် ဒဏ္ဍာ-ဟုဆိုအပ်သော လက်ခတ်ကို၎င်း တီး ခတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စည်ဘီးယောကျ်ား၏ လုံ့လပယောဂ ဝါယာမကို၎င်း ပြ၏။ စည်၏ ဝိသေသိဘဗ္ဗ-အဖြစ်သည်ကား အသံ၏ အသာဓာရဏအကြောင်းဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် အညာ ဘေရိ ဟု ဘေရိကိုသာ ယူအပ်၏။ ဒဏ္ဍပုရိသဝါယာမ တို့ကို မယူ။ ဤအရာ၌ မသင်ရွားသော ရုပ်၏အဖြစ်ဖြင့် အသံကို နာမ်၏အရာ၌ တည် သည်ကို ပြု၍ ဝေမေဝ-စသည်ဖြင့် ဥပမာသံသန္ဓန-ကို ပြသတည်း။

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ ၅-၃-ပ-မ-ဗ-သ-ဝ

[ဖဿပဉ္စမာ၊ ဖဿလျှင် ငါးခုမြောက်ရှိသော တရားတို့သည်။ စက္ခု-
တော၊ စက္ခာယတနမှ။ (နိဂ္ဂစ္ဆနဝသေန၊ ထွက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။) န
ဇာယရေ၊ ဖြစ်ကြသည်မဟုတ်ကုန်။ ရူပတော၊ ရူပါယတနမှ။ (နိဂ္ဂစ္ဆန-
ဝသေန၊ ဖြင့်။) န ဇာယရေ၊ ကုန်။ ဥဘိန္ဒ၊ စက္ခု ရူပါရုံ နှစ်ပါးစုံတို့၏။
အန္တရာ စ၊ အလယ်အကြား၌လည်း။ နော စ ဇာယရေ၊ ကုန်။ ပဟတာယ၊
ခတ်အပ်သော။ ဘေရိယာ၊ စည်၏။ ဝါ၊ စည်မှ။ သဒ္ဓေါ၊ အသံသည်။
(တနည်း) ဘေရိယာ၊ ကို။ ပဟတာယ၊ ခတ်အပ်သည်ရှိသော်။ သဒ္ဓေါ၊
သည်။ (ပဘဝတိ) ယထာ၊ သို့။ (ကထာ၊ တူ။) ဟေတု၊ စက္ခု ရူပါရုံ
အာလောက မနသိကာရ စသောအကြောင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍၊ ဝါ၊ မှီ၍။
သင်္ခတာ၊ ထိုအကြောင်းတရားတို့သည် အညီအညွတ်ကပ်၍ ပြုအပ်ကုန်သော
ဖဿစသောတရားတို့သည်။ ပဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။

☞ [၂၃၁] ဖဿပဉ္စမာ၊ တို့သည်။ သောတတော၊ သောတာယတနမှ။
(နိဂ္ဂစ္ဆနဝသေန၊ ဖြင့်။) န ဇာယရေ၊ ကုန်။ သဒ္ဓတော၊ သဒ္ဓါယတနမှ။
(နိဂ္ဂစ္ဆနဝသေန၊ ဖြင့်။) န ဇာယရေ၊ ကုန်။ ဥဘိန္ဒ၊ သောတ သဒ္ဓါရုံနှစ်ပါး
တို့၏။ အန္တရာ စ၊ အလယ်အကြား၌လည်း။ နော ဇာယရေ၊ ကုန်။ပ။

ဖဿပဉ္စမာ၊ တို့သည်။ ဃာနတော၊ ဃာနာယတနမှ။ (နိဂ္ဂစ္ဆနဝသေန၊
ဖြင့်။) န ဇာယရေ၊ ကုန်။ ဂန္ဓတော၊ ဂန္ဓာယတနမှ။ (နိဂ္ဂစ္ဆနဝသေန၊ ဖြင့်။)
န ဇာယရေ၊ ကုန်။ ဥဘိန္ဒ၊ ဃာန ဂန္ဓာရုံနှစ်ပါးတို့၏။ အန္တရာ စ၊ ၌လည်း။
နော ဇာယရေ၊ ကုန်။ပ။

ဇိဝှိတော၊ ဇိဝှိယတနမှ။ပ။ ရသာ၊ ရသာယတနမှ။ပ။ ဥဘိန္ဒ၊
ဇိဝှိ ရသာရုံနှစ်ပါးတို့၏။ပ။

ကာယတော၊ ကာယာယတနမှ။ပ။ ဖဿတော၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနမှ။ပ။
ဥဘိန္ဒ၊ ကာယ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနှစ်ပါးတို့၏။ပ။

သင်္ခတာ၊ သင်္ခတဖြစ်ကုန်သော ဖဿပဉ္စမတရားတို့သည်။ ဝတ္ထုရူပါ၊
ဟဒယဝတ္ထုရုပ်မှ။ (နိဂ္ဂစ္ဆနဝသေန၊ ဖြင့်။) န ပဘဝန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဓမ္မာ-
ယတနေဟိ၊ ဓမ္မာယတနတို့မှ။ နိဂ္ဂတာ စာပိ၊ ထွက်ကုန်၍လည်း။ န ပဘဝန္တိ၊

၁-အနက်မယောဇနာမီ ဇာယရိ ရွတ်၊ ဟေမန္တဂိမ္မိသု-သို့မှတ်၊ အနက်မယောဇနာ-
သောအခါ ဇာယရေ-ရွတ်၊ ဟေမန္တဂိမ္မိသု-သို့မှတ်။

ကုန်။ ဟေတု၊ မိမိတို့အား လျောက်ပတ်သော ပစ္စည်းတရားကို။ ပဋိစ္စ၊ မှီ၍။ သင်္ခတာ၊ တို့သည်။ ပဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ပ။]

၆၇၇။ အပိစ၊ နည်းတပါးကို။ ဝုစ္စတေ၊ ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤနာမ်ရုပ် နှစ်ပါးတို့တွင်။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ နိတ္တေဇံ၊ တန်ခိုး အာနုဘော်ကင်း၏။ သကေန တေဇေန၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော တန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့်။ ပဝတ္ထိတုံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ န ခါဒတိ၊ မခဲနိုင်။ န ပိဝတိ၊ မသောက်နိုင်။ န ဗျာဟရတိ၊ စကားမဆိုနိုင်။ ဣရိယာပထံ၊ ဣရိယာပုထ်ကို။ န ကပ္ပေတိ၊ မပြုနိုင်။ ရူပံပိ၊ ရုပ်သည်လည်း။ နိတ္တေဇံ၊ တန်ခိုးအာနုဘော်ကင်း၏။ သကေန တေဇေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္ထိတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုရုပ်၏။ ခါဒိတုကာမတာ၊ ခဲလိုသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပိဝိတုကာမတာပိ၊ သောက်လိုသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဗျာဟရိတုကာမတာ၊ စကားဆိုလိုသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ န အတ္ထိ၊ ရှိ။ ဣရိယာပထံ ကပ္ပေတုကာမတာ၊ ဣရိယာပုထ်ကို ပြုလိုသည်၏ အဖြစ် သည်လည်း။ န အတ္ထိ၊ ရှိ။ အတ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ နာမံ၊ နာမ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ရူပံ၊ သည်။ ပဝတ္ထတိ၊ ၏။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ နာမံ၊ သည်။ ပဝတ္ထတိ၊ ၏။ နာမဿ၊ နာမ်၏။ ခါဒိတုကာမတာယ၊ ခဲလိုသည်၏အဖြစ်သည်။ ပိဝိတုကာမတာယ၊ သောက်လိုသည်၏ အဖြစ် သည်။ ဗျာဟရိတုကာမတာယ၊ စကားဆိုလိုသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဣရိယာ- ပထံ၊ ကို။ ကပ္ပေတုကာမတာယ၊ ပြုလိုသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ခါဒတိ၊ ခဲ၏။ ပိဝတိ၊ ၏။ ဗျာဟရတိ၊ ၏။ ဣရိယာပထံ၊ ကို။ ကပ္ပေတိ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမဿ အတ္တဿ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို။ ဝိဘာဝနတ္ထာယ၊ ထင်စွာပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣမံ ဥပမံ၊ ဤဆိုလတံ့သော ဥပမာကို။ အဋ္ဌကထာစရိယာ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ ဥဒါဟရန္တိ၊ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏။ ဇစ္စန္ဓော စ၊ သူကန်းသည်၎င်း။ ပီဌသပ္ပိ စ၊ ငဆို့

၁-အကြင် အခြင်းအရာဖြင့် ထိုနာမ်သည် နိတ္တေဇဖြစ်၏။ ထိုအခြင်းအရာကို ပြခြင်းငှါ န ခါဒတိ စသည်ကိုမိန့်သော်။ တနည်း အဘယ်ကိစ္စ အဘယ်အရာ၌ နိတ္တေဇဖြစ်သနည်း?ဟု၊ ကား န ခါဒတိ- စသည်ကိုမိန့်သော်။

သည်၎င်း ။ ဒိသာပက္ခမိတုကာမာ၊ အရပ်တပါးသို့ သွားလိုကုန်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဇစ္စန္ဓော၊ သည်။ ပိဋ္ဌသပ္ပိ၊ ကို။ ဧဝံ အာဟ၊ ဤသို့ ဆို၏။ ဘဏေ၊ အချင်း။ အဟံ ခေါ၊ ငါမူကား။ ပါဒေဟိ၊ ခြေတို့ဖြင့်။ ပါဒကရဏီယံ၊ ခြေဖြင့် ပြုအပ်သော သွားခြင်းကိစ္စကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောမိ၊ နိုင်၏။ ယေဟိ စက္ခုဟိ၊ အကြင်မျက်စိတို့ဖြင့်။ သမဝိသမံ၊ ညီညွတ်သောအရာ မညီညွတ်သောအရာကို။ ပဿေယျ၊ မြင်နိုင်ရာ၏။ တာနိ စက္ခုနိ စ၊ ထိုသို့သောမျက်စိတို့သည်ကား။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ပိဋ္ဌသပ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဇစ္စန္ဓံ၊ ကို။ ဧဝံ အာဟ၊ ၏။ ဘဏေ၊ အချင်း။ အဟံ ခေါ၊ ငါမူကား။ စက္ခုနာ၊ မျက်စိဖြင့်။ စက္ခုကရဏီယံ၊ စက္ခုဖြင့်ပြုလုပ်အပ်သော မြင်ခြင်းကိစ္စကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောမိ၊ တတ်နိုင်ပါ၏။ ယေဟိ ပါဒေဟိ၊ အကြင်ခြေတို့ဖြင့်။ အဘိက္ကမေယျံ ဝါ၊ ရွှေသို့မူလည်းတက်နိုင်ရာ၏။ ပဋိက္ကမေယျံ ဝါ၊ နောက်သို့မူလည်း ဆုတ်နိုင်ရာ၏။ တာနိ ပါဒါနိ၊ ထိုသို့သောခြေတို့သည်။ နတ္ထိ စ၊ မရှိပါလျှင်း။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ သော ဇစ္စန္ဓော၊ ထိုသူကန်းသည်။ တုဋ္ဌဟဋ္ဌော၊ (ငါးထန်းရွက်စပ် ပေါင်းစပ်အပ်ကုန်သော ငါတို့နှစ်ဦးတို့၏ အစွမ်းဖြင့် အလိုရှိအပ်သောအရပ်သို့ရောက်ခြင်း ကိစ္စ ပြီးတော့မည်တကားဟု) နှစ်သက်ရွှင်လန်းသည်ဖြစ်၍။ ပိဋ္ဌသပ္ပိ၊ ကို။ အံသကူဋ္ဌံ၊ ပခုံးတက်သို့။ အာရောပေသိ၊ တင်၏။ ပိဋ္ဌသပ္ပိ၊ သည်။ ဇစ္စန္ဓဿ၊ ၏။ အံသကူဋ္ဌေန၊ ပခုံးစွန်းဖြင့်။ နိသီဒိတော၊ ထိုင်၍။ ဝါမံ၊ လက်ဝဲဖက်ကို။ မုဉ္ဇ၊ လွှတ်လော့။ ဒက္ခိဏံ၊ ကို။ ဂဏှ၊ ယူလော့။ ဒက္ခိဏံ၊ ကို။ မုဉ္ဇ၊ လွှတ်လော့။ ဝါမံ၊ ကို။ ဂဏှ၊ လော့။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ ဝါ၊ နှစ်ဦးသော ငဆွံ့ငကန်းတို့တွင်။ ဇစ္စန္ဓောပိ၊ သည်လည်း။ [၂၃၂]

နိတ္တေဇော၊ တန်ခိုးအာနုဘော်ကင်း၏။ ဒုဗ္ဗလော၊ အားနည်း၏။ သကေန၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ တေဇေန၊ တန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့်။ သကေန၊ သော။ ဗလေန၊ သတ္တိဖြင့်။ န ဂစ္ဆတိ၊ နိုင်။ ပိဋ္ဌသပ္ပိ၊ သည်လည်း။ နိတ္တေဇော၊ ၏။ ဒုဗ္ဗလော၊ ၏။ သကေန၊ သော။ တေဇေန၊ ဖြင့်။ သကေန၊ သော။ ဗလေန၊ ဖြင့်။ န ဂစ္ဆတိ၊ နိုင်။ တေသံ၊ ထိုငကန်းငဆွံ့တို့၏။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း၊ ဝါ၊ တယောက်သည်တယောက်ကို၊ နိဿယ၊ ၍။ ဂမနံ၊

၁-ပိဋ္ဌေန သပ္ပတိ ဂစ္ဆတိဟိ ပိဋ္ဌသပ္ပိ၊ ဘီးတပ်သော ပျဉ်ချပ်ငယ်ဖြင့်သာ သွားတတ်သောကြောင့် ငဆွံ့သည် ပိဋ္ဌသပ္ပိမည်သတည်း။

သွားခြင်းသည်။ န စ နပုဝတ္ထတိ ယထာ၊ မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်
ဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ နာမံပိ၊ သည်လည်း။
နိတ္ထေဇံ၊ အာနုဘော်ကင်း၏။ သကေန၊ သော။ တေဇေန၊ ဖြင့်။ န ဥပ-
ဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ တာသု တာသု ကြိယာသု၊ ထိုသို့သောကြိယာတို့၌။ န ပဝတ္ထ-
တိ၊ မဖြစ်။ ရူပံပိ၊ သည်လည်း။ နိတ္ထေဇံ၊ ၏။ သကေန၊ သော။ တေဇေန၊
ဖြင့်။ န ဥပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်။ တာသု တာသု ကြိယာသု၊ တို့၌။ န ပဝတ္ထတိ၊
ဖြစ်။ တေသံ၊ ထိုရုပ်နာမ်တရားတို့၏။ အညမညံ၊ အချင်းချင်းကို။
နိဿာယ၊ ရှိ။ ဥပ္ပတ္တိ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ ပဝတ္တိ ဝါ၊ တည်
ခြင်းသည်မူလည်း။ န စ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ် ဖြစ်သည်
သာလျှင်တည်း။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ န သကေန ။ပ။ နိဿိတာတိ၊
ဟူသော။ တေ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

သင်္ခတာ၊ သင်္ခတဖြစ်သော နာမ်ရုပ်တရားတို့သည်။ သကေန ဗလေန၊
မိမိအစွမ်းဖြင့်။ န ဇာယဇရ၊ မဖြစ်ကုန်။ သကေန ဗလေန၊ ဖြင့်။ နာပိ
တိဋ္ဌဇရ၊ တည်လည်းမတည်ကုန်။ ပရဓမ္မဝသာနုဝတ္တိနော၊ မိမိမှ တပါးသော
ဟေတုအကြောင်း ပစ္စယအကြောင်းဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်းတရား
တို့၏ အလိုအစွမ်းသတ္တိသို့ လိုက်ခြင်းသဘောရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဇာယဇရ၊
ဖြစ်ကုန်၏။ အတ္တဒုဗ္ဗလာ၊ မိမိတို့၏အားနည်းကုန်ရကား။

ပရပစ္စယတော စ၊ တပါးသောဓမ္မတို့၏ ပစ္စယသတ္တိကြောင့်သာလျှင်။
ဇာယဇရ၊ ကုန်၏။ (ဤပါဌ်ဖြင့် နေကပစ္စည်းကို ပြ၏) (ပရအာရမ္မဏ-
တော၊ တပါးသောဓမ္မတို့၏ အာရမ္မဏသတ္တိကြောင့်။ သမုဋ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာ
ထင်ကုန်၏။ ပရဓမ္မဟိ၊ တပါးသောဓမ္မဖြစ်ကုန်သော။ အာရမ္မဏပစ္စ-
ယေဟိ စ၊ အာရမ္မဏအကြောင်း ပစ္စယအကြောင်းတို့သည်သာလျှင်။
ဣမေ၊ ဤနာမ်ရုပ်တရားတို့ကို။ ပဘာဝိတာ-ဥပ္ပါဒိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။
(စိမေ ဌံ စ-ကား ပဒပူရဏ)

မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ နာဝံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ (တနည်း)
နာဝံ-နာဝါယ၊ လျှော့၌။ နိဿာယ-ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ အဏ္ဏဝေ၊ သမု
ဒြာ၌။ ယန္တိ ယထာပိ၊ သွားကုန်သကဲ့သို့လည်း။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ ရူပံ၊ ကို။
နိဿာယ၊ ရှိ။ နာမကာယော၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။

၁-ဤပါဌ်ဖြင့် ဥပတ္တမ္မကပစ္စည်းကိုပြသတည်း။ တနည်းသော်တုံ ပစ္စယကိုယူခြင်းသည်
ရုပ်ကိုင်သည်၊ အာရမ္မဏကိုယူခြင်းသည် နာမ်ကိုင်သည်။

မနုဿေ၊ လူတို့ကို၊ နိဿယ၊ ချီ။ နာဝါ၊ လေ့သည်။ အဏ္ဏဝေ၊ ခွံ။ ဂစ္ဆတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ နာမံ၊ ကို။ နိဿယ၊ ချီ။ ရူပကာယော၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။

မနုဿာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ နာဝါ စ၊ သည်၎င်း။ ဥဘော၊ လူနှင့် လေ့သား ဤနှစ်ပါးတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ နိဿယ၊ ချီ။ အဏ္ဏဝေ၊ ခွံ။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ နာမဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ရူပဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဥဘော၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတို့သည်။ အညောညနိဿိတာ၊ အချင်းချင်းမှီ၍ ဖြစ်ကုန်၏။

ဝေ-ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားဖြင့်။ နာနာနယေဟိ၊ အထူးထူးသော (စတုသတ္တတိနာမရူပပရိဂ္ဂဟနည်း၊ နာမရူပမတ္တတာဝ-ဝတ္ထာပနံ) နည်းတို့ဖြင့်။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝတ္ထာပယတော၊ ပိုင်းခြား မှတ်သားဆုံးဖြတ်သော ယောဂီ၏။ (ဒဿနံ-ဦးစပ်) သတ္တသည်၊ (အစ မထင် သံသရာကာလပတ်လုံး ထုံအပ်သောခန္ဓာပဉ္စကဉ္စ) အတ္တဟူ၍ စွဲလမ်း သော အမှတ်သည်ကို။ အဘိဘဝိတော-ဝိက္ခမေတော၊ ခွါ၍။ အသမ္မောဟ- ဘူမိယံ၊ အသမ္မောဟဘုံ၌။ ဌိတံ၊ တည်သော။ နာမရူပါနံ၊ တို့ကို၊ ဝါ၊ တို့၏။ ယာထာဝဒဿနံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောကို ကောင်းစွာမြင်ခြင်းကို။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိတိ၊ (အတ္တဟူစွဲလမ်းသော ဒိဋ္ဌိဟူသော အညစ်အကြေးကို သုတ်သင်တတ် စင်ကြယ်စေတတ်သောကြောင့်) ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ နာမရူပ-ဝတ္ထာနန္တိပိ၊ နာမရူပဝတ္ထာနဟူသော အမည်သည်၎င်း။ သင်္ခါရ-ပဋိစ္ဆေဒေါတိပိ၊ သင်္ခါရပရိစ္ဆေဒေါ ဟူသောအမည်သည်၎င်း။ တေဿေ၊ ဤနာမ်ရုပ်၏ မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောကိုမြင်သော ဉာဏ်၏ သာလျှင်။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။

ဣတိ သာရုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ
ပညာဘာဝနာဓိကာရေ

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနိဋ္ဌေသော နာမ
အဋ္ဌာရသမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၁၉-ကခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ (၂၃၃-၁၁)

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟကထာ

☞ [၂၃၃] ၆၇၈။ ပန၊ တသီးတခန်းဆိုအံ့။ တေယျေဝ၊ ထိုဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၏ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် ပြအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်၏။ တိသု၊ ကုန်သော။ အဒ္ဓါသု၊ အခွန်တို့၌။ ကခံ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ဝိတရိတွာ၊ လွန်၍၊ ဝါ၊ ချီ၍။ ဌိတံ၊ တည်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ကခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ ယုံမှားခြင်းကို လွန်မြောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ယုံမှားခြင်းတည်းဟူသော အညစ်အကြေးကို စင်ကြယ်စေတတ်သော ဉာဏ်မည်၏။

တံ၊ ထိုကခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိကို။ သမ္မာဒေတုကာမော၊ ပြည့်စုံစေလိုသော။ ဘိက္ခု၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ရဟန်းသည်။ (အာပဇ္ဇတိ-၌စပ်) ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ကုသလော၊ လိမ္မာသော။ ဘိသက္ကော၊ သွားသည်။ ရောဂံ၊ အနာကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ တဿ ရောဂဿ၊ ၏။ သမုဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်ကြောင်းကို။ ပရိယေသတိ ယထာ၊ ရှာသကဲ့သို့၎င်း။ အနုကမ္ပကော၊ သနားတတ်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ ဒဟရံ၊ ငယ်စွာသော။ မန္တံ၊ နံ့သောပညာရှိသော။ ဥတ္တာနသေယျကံ၊ ပက်လက်အိပ်တတ်ကာမျှ ဖြစ်သော။ ကုမာရံ၊ သူငယ်ကို။ ရထိကာယ၊ ခရီးမ၌။ နိပန္နံ၊ အိပ်သည်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ အယံ ကုမာရော၊ ဤသူငယ်သည်။ ကဿ၊ အဘယ်သူ၏။ ပုတ္တကော နု ခေါ်၊ သားငယ်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တဿ၊ ထိုသူငယ်၏။ မာတာပိတရော၊ တို့ကို။ အာဝဇ္ဇတိ ယထာ ဝါ၊ ဆင်ခြင်သကဲ့သို့၎င်း။ ဝေမေဝ၊ တူ။ တဿ နာမရူပဿ၊ ၏။ ဟေတုပစ္စယံ၊ ဟေတုအကြောင်း ပစ္စယအကြောင်းကို။ ပရိယေသနံ၊ ရှာခြင်းကို။ အာပဇ္ဇတိ-ကရောတိ၊ ပြု၏။

သော-ဘိက္ခု၊ ထိုယောဂီရဟန်းသည်။ အာဒိတောဝ၊ အစ၌လျှင်။ ဣတိ၊ ဤဆိုလတံသောနည်းဖြင့်။ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ ဣဒံ နာမ-ရူပံ၊ ဤနာမ်ရုပ်သည်။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ အဟေတုကံ၊ အကြောင်းမရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ (သဟေတုကမေဝ၊ အကြောင်းရှိသည်သာတည်း။) ကသ္မာ၊ ကား။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အဇ္ဈတ္တသန္တာန် ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌။

ကေသဒိသဘာဝါပတ္တိတော၊ တခုတည်းကဲ့သို့ တူသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗဒါ စ၊ ခပ်သိမ်းသော အခါ၌လည်း။ ကေသဒိသဘာဝါပတ္တိတော၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေသဉ္စ၊ ခပ်သိမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အားလည်း။ ကေသဒိသဘာဝါပတ္တိတော၊ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ (နာမရူပံ၊ သည်။) ဣဿရာဒိဟေတုကံ၊ ဣဿရစသည်အကြောင်းရှိ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ နာမရူပတော၊ မှ။ ဥဒ္ဓါ၊ လွန်။ ဣဿရာဒိနံ၊ ဣဿရစသည်တို့၏၊ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့် တည်း။ ဣဿရာဒယော၊ ဣဿရစသည်တို့သည်။ နာမရူပမတ္ထမေဝ၊ နာမ်ရုပ်မျှသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယေပိ၊ အကြင်ဆရာတို့သည်လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ ဝါဒေပိ၊ အယူ၌လည်း။ ဣဿရာဒိသင်္ခါတနာမရူပဿ၊ ဣဿရအစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော နာမ်ရုပ်၏။ အဟေတုကဘာဝါပတ္တိတော၊ အကြောင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း ကြောင့်။ နာမရူပံ၊ သည်။ ဣဿရာဒိဟေတုကံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်။ တသ္မာ၊ ထို (သို့နာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းကင်းသည်လည်းမဟုတ် ဣဿရစသော ဝိသမအကြောင်းရှိသည်လည်း မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်)

၁-ဤသို့ အသီးအသီးယှဉ်၍ သမ္ပန်။ အကြောင်းကင်း၍ ဖြစ်သည်ရှိသော် သဗ္ဗဓမ္မတို့၏ ဟေတုအဘာဝတူရကား သဗ္ဗ ဓမ္မတို့၏ တူသည်၏ အဖြစ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ကလည်း သောတပဒေသစသော အဇ္ဈတ္တ၌၎င်း ဗဟိဒ္ဓ၌၎င်း စက္ခုဝိညာဉ် စသည်တို့၏ ယေတုအဘာဝသည် ဖြစ်ရကား သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌၎င်း၊ စက္ခုစသည်တို့၏ ဖြစ်သည်မှ ရှေး၌လည်း ဟေတုအဘာဝ၊ ပျက်သည်မှ အထက်၌လည်း ဟေတုအဘာဝဖြစ်ရကား သဗ္ဗဒါ စ၊ ခပ်သိမ်းသောအခါ၌၎င်း၊ အန္တ စသည်တို့၏လည်း အရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း ဟေတု အဘာဝဖြစ်ရကား သဗ္ဗေသဉ္စ၊ ခပ်သိမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၎င်း စက္ခုဝိညာဉ်စသည် တို့သည်ဖြစ်ရာ၏၊ အဘယံကြောင့်နည်း? ဟေတုအဘာဝါဝိသေသတော၊ အကြောင်းမရှိ ခြင်း မထားသောကြောင့်တည်း။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်လည်းမရှိခဲ့၊ ထို့ကြောင့် သဗ္ဗတ္ထ သဗ္ဗဒါ သဗ္ဗေသဉ္စ ကေသဒိသဘာဝါပတ္တိတော-ဟု အဋ္ဌကထာဆရာမိန့်ပေသည်။ ဤသို့ အဟေတု ကဘာဝကို မြစ်ပြီးလတ်သော် တစုံတခုသော ဝိသမဟေတုဝါဒီသည် ဤရုပ်နာမ်တရား သည် အဟေတုက အဘယ်သို့ဖြစ်ရသနည်း၊ သဟေတုက အကြောင်းရှိသည်သာတည်း။ အဘယံကြောင့် ဖြစ်သနည်းဟူမူ? ဣဿရစသောအကြောင်းဖြင့် အကြောင်းရှိသည် ဟု ဆိုရာ၏၊ ထိုအယူကိုပယ်လိုသည်ဖြစ်၍ န ဣဿရာဒိဟေတုကံ-စသည်ကို မိန့်သည်။ (ပြည်)

ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုနာမ်ရုပ်၏။ ဟေတုပစ္စယေဟိ၊ ဇနကအကြောင်း
ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းတို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တေ ဟေတုပစ္စယာ၊
တို့သည်။ ကေ နု ခေါ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသန္ဓိက္ခတိ၊ ၏။
၆၇၉။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ဟေတုပစ္စယေ၊ တို့ကို။
အာဝဇ္ဇေတွာ၊ ရှိ။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ ဣမဿ ရူပကာယဿ၊ ၏။
ဟေတုပစ္စယေ၊ တို့ကို။ ဧဝံ၊ ဤဆိုလတံသောနည်းဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊
သိမ်းဆည်း၏။ အယံ ကာယော၊ ဤကိုယ်သည်။ နိဗ္ဗတ္တမာနော၊ ဖြစ်သည်
ရှိသော်။ ဥပ္ပလပဒုမပုဏ္ဏရိကသောဂန္ဓိကာဒိနံ၊ ဥပ္ပလကြာ ပဒုမကြာ
ပုဏ္ဏရိက်ကြာ ကြာနားခောင်းစသည်တို့၏။ အဗ္ဘန္တရေ၊ အတွင်း၌။
နေဝ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ မဏိမုတ္တာဟာရာဒိနံ၊ ပတ္တမြားပုလဲသွယ်
စသည်တို့၏။ အဗ္ဘန္တရေ၊ ၌။ န နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်။ အထ
ခေါ၊ အဟုတ်အမှန်သော်ကား။ အာမာသယပက္ကာသယာနံ၊ အစာသစ်
အိမ် အစာကျက်အိမ်တို့၏။ အန္တရေ၊ ၌။ ဥဒရပဋ္ဌလံ၊ ဝမ်းရေလွှာကို။
ပစ္ဆတော ကတွာ၊ နောက်မှီပြု၍။ ပိဋ္ဌိကဏ္ဍကံ၊ ကျောက်ဆူးရိုးကို။
ပုရတော ကတွာ၊ ရှေ့ပြု၍။ အန္တအန္တဂုဏပရိဝါရိတော၊ အူမအူသိမ်တို့ဖြင့်
ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍။ သယံပိ၊ မိမိသည်လည်း။ ဒုဂ္ဂန္ဓဇေဂုဏ္ဍပဋိက္ကလေ၊
မကောင်းသောအနံ့တို့ဖြင့် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ဖြစ်လျက်။ ဒုဂ္ဂန္ဓဇေဂုဏ္ဍပဋိ-
က္ကလေ၊ မကောင်းစွာသောအနံ့တို့ဖြင့် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ရှိသော။ ပရမ-
သမ္မာဓေ၊ အလွန်ကျဉ်းမြောင်းစွာသော။ သြကာသေ၊ အရပ်၌။ (နိဗ္ဗတ္တိ-
၌စပ်) ပူတိမစ္ဆပူတိကုမ္မာသသြဋ္ဌိဂလ္လစန္ဒနိကာဒိသု၊ ငါးပုပ်မုယောမုံပုပ်
ညွန့်နှင့်တကွ လုပ်ဆေးရေ ကိုယ်ဝန်အညစ်အကြေး အစရှိသည်တို့၏
သွန်ရာ ယိုစီးရာကျင်းအိုင်အရပ် ညွန့်စီးရွံ့ပုပ်ရှိသော တံစီးအိုင် အရပ်အစ
ရှိသည်တို့၌။ ကိမိ ဝိယ၊ ပိုးလောက်ကဲ့သို့။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။
နိဗ္ဗတ္တမာနဿ၊ သော။ တဿ၊ ထိုရူပကာယ၏။ အဝိဇ္ဇော၊ ၎င်း။ တဏှာ၊
၎င်း။ ဥပါဒါနံ၊ ၎င်း။ ကမ္မံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ၊
ဤလေးပါးသော တရားတို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တကတ္တာ၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတု၊ ဟေတုအကြောင်းမည်၏။ အာဟာရော၊ သည်။
ဥပတ္တမ္ဘကတ္တာ၊ ထောက်ပံ့တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စယော၊ ပစ္စယ
အကြောင်းမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဟေတုပစ္စယာ၊
ဇနကအကြောင်း ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းတို့သည်။ ယထာရဟံ၊ စွာ။

၄၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၃၃-၂၅) [၁၉-ကင်္ခါဝိတရဏ

ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသုပိ၊ ထိုငါးပါးတို့တွင်လည်း။ အဝိဇ္ဇာဒယော၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိကုန်သော။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သောအကြောင်းတို့သည်။ ဣမဿ ကာယဿ၊ ဤရူပကာယ၏။ ဥပနိဿယာ၊ ဥပနိဿယအကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ မာတာ၊ သည်။ ဒါရကဿ၊ သူငယ်၏။ (ဥပနိဿယော၊ သည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ သို့တည်း။ ပိတာ၊ အဘသည်။ ပုတ္တဿ၊ သားကို။ (ဇနကော)ဝိယ၊ ဖြစ်စေသကဲ့သို့။ ကမ္မံ၊ သည်။ (ဣမဿ ကာယဿ၊ ကို။) [၂၃၄] ဇနကံ၊ ဖြစ်စေတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓာတိ၊ အထိန်းသည်။ ဒါရကဿ၊ ကို။ (သန္ဓာရိကာ) ဝိယ၊ ကောင်းစွာဆောင်သကဲ့သို့။ အာဟာရော၊ ဘည်။ ဣမဿ ကာယဿ၊ ကို။ သန္ဓာရကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ရူပကာယဿ၊ ၏။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော ငါးပါးသော တရားကို သိမ်းဆည်းခြင်းကို။ ကတော၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ စက္ခု၊ စ၊ စက္ခုပသာဒကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ရူပေ စ၊ ရူပါရုံတို့ကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ နာမကာယဿ၊ နာမကာယ၏။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော စက္ခုရူပအစရှိသော ဓမ္မတို့ကို သိမ်းဆည်းခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ၏။

သော-ဘိက္ခု၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စယတော၊ ကြောင့်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပဝတ္တိံ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဣဒံ၊ ဤနာမ်ရုပ်သည်။ တေရဟိ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်သဘဝ၌။ (ပစ္စယတော၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းကြောင့်။ ပဝတ္တတိ) ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အတိ-တေပိ အဒ္ဓါနေ၊ အတိတ်ဖြစ်သော အခွန်၌လည်း။ ဣဒံ၊ ဤနာမ်ရုပ်သည်။ ပစ္စယတော၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တိတ္ထံ၊ ဖြစ်ပြီ။ အနာဂတေပိ အဒ္ဓါနေ။ အနာဂတ်အခွန်၌လည်း။ ပစ္စယတော၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တိဿတိ၊ လတ်။ ဣတိ၊ သို့။ သမနုပဿတိ၊ အဖန်တလဲလဲရှိ၏။

၆၈၀။ ဧဝံ-ပုတ္တနယေန၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သမနုပဿတော၊ အဖန်တလဲလဲရှိသော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဝါ၊ သည်။ ပုဗ္ဗန္တံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာပဗန္ဓကောဋ္ဌာသကို။ အာရပ္ပ-ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်၍။ အဟံ၊ ငါသည်။ အတိတမဒ္ဓါနံ၊ လွန်လေပြီးသောကာလ၌။

အဟောသိံနု ခေါ၊ ဖြစ်ဘူးလေပြီလော။ အတိတမဒ္ဓါနံ၊ ဌ။ နနု ခေါ
 အဟောသိံ၊ မဖြစ်ဘူးလေလော။ အတိမဒ္ဓါနံ၊ ဌ။ ကိံနု ခေါ အဟောသိံ၊
 အဘယ်သို့သောသူဖြစ်ဘူးလေသနည်း။ အတိတမဒ္ဓါနံ၊ ဌ။ ကထံ၊ အဘယ်
 သို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဟောသိံနု ခေါ၊ ဖြစ်ဘူးလေသနည်း။
 အတိတဒ္ဓါနံ၊ ဌ။ ကိံ၊ အဘယ်သို့သောသူသည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်၍။ ကိံ၊
 အဘယ်သို့သောသူသည်။ အဟောသိံနု ခေါ၊ ဖြစ်ဘူးလေသနည်း။ ဣတိ၊
 သို့။ ပဉ္စဝိဓာ၊ သော။ ယာ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ အကြင်ယုံမှားခြင်းကို။ ဝုတ္တာ၊
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ အပရန္တံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာပဗန္ဓကောဠာသ
 ကို။ အာရပ္ပ၊ ရည်မှတ်၍။ အဟံ၊ သည်။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်
 သောကာလ၌။ ဘဝိဿာမိ နု ခေါ၊ ဖြစ်ရလတုံလော။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ ဌ။
 နနု ခေါ ဘဝိဿာမိ၊ မဖြစ်ရလတုံ လော။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ ဌ။ ကိံ၊
 အဘယ်သို့သောသူသည်။ ဘဝိဿာမိ နု ခေါ၊ ဖြစ်ရလတုံနည်း။ အနာဂတ-
 မဒ္ဓါနံ၊ ဌ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဘဝိဿာမိ နု ခေါ၊
 ဖြစ်ရလတုံနည်း။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ ဌ။ ကိံ၊ အဘယ်သို့သောသူသည်။
 ဟုတော၊ ဖြစ်၍။ ကိံ၊ အဘယ်သို့သောသူသည်။ ဘဝိဿာမိ နု ခေါ၊ ဖြစ်ရလတုံ
 နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိဓာ၊ သော။ ယာ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ အကြင်ယုံမှားခြင်းကို
 လည်း။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ခန္ဓာပဗန္ဓကောဠာသကို။
 အာရပ္ပ၊ ၍။ ဧတရဟိဝါပန၊ ယခုမျက်မှောက်၌မူလည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နအဒ္ဓါနံ၊
 ပဋိသန္ဓေအစ စုတိအဆုံးရှိသော အလုံးစုံသော ဝတ္တမာန်ကာလကို။
 အာရပ္ပ၊ ၍။ ကထံ-ကထိ၊ မိမိခန္ဓာ၌ သို့လောသို့လောဟု ယုံမှားသည်။
 ဟောတိ၊ ဧ။ အဟံ၊ သည်။ အသ္မိ နု ခေါ၊ ဟုတ်ပါလေ၏လော။
 နော နု ခေါ အသ္မိ၊ မဟုတ်လေသလော။ ကိံ၊ အဘယ်သို့သောသူသည်။
 အသ္မိ နု ခေါ၊ ဖြစ်လေသနည်း။ ကထံ၊ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်။ အသ္မိနု ခေါ၊ ဖြစ်လေသနည်း။ အယံ သတ္တော၊ ဤသတ္တဝါ
 သည်။ ကုတော၊ အဘယ်ဘဝမှ။ အာဂတော နု ခေါ၊ လာသနည်း။
 သော သတ္တော၊ သည်။ ကုဟိံဂါမိ၊ အဘယ်ဘဝသို့လားသည်။
 ဘဝိဿတိ နု ခေါ၊ ဖြစ်လတုံနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆဗ္ဗိဓာ၊ ခြောက်ပါး
 အပြားရှိသော။ ယာ ဝိစိကိစ္ဆာပိ၊ ကိုလည်း။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ သာ သဗ္ဗာပိ၊ ထို

(ဆိုအပ်ပြီးသောတဆယ့်ခြောက်ပါးအပြားရှိသော) အလုံးစုံသောဝိစိကိစ္ဆာ ကိုလည်း။ ပဟိယတိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပယ်အပ်၏။

၆၈။ အပရော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ သာဓာရဏာသာဓာရဏ-ဝသေန၊ ဆက်ဆံသည်မဆက်ဆံသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒုဝိဓံ၊ သော။ နာမဿ၊ ၏။ ပစ္စယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ကမ္မာဒိဝသေန၊ ကံစိတ်ဥတုအာဟာရ တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သော။ ရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ နာမဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ သာဓာရဏော စ၊ ၎င်း။ အသာဓာရဏော စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ စက္ခာဒိနိ၊ စက္ခုဒွါရ အစရှိကုန်သော။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဒွါရနိ၊ တို့သည်၎င်း။ ရူပါဒိနိ၊ ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော။ ဆ၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ နာမဿ၊ ၏။ သာဓာရဏော၊ သော။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကုသလာဒိ-

၁-အဓိပ္ပါယ်ကား အဟောသိ န ခေါ န န ခေါ အဟောသိ-ဟူသော ဤနှစ်ပုဒ်ဖြင့် သဿတာကာရကို၎င်း အဓိစ္စသမ္ပပ္ပတ္တိအာကာရကို၎င်း မှီ၍ အတိတ်၌ မိမိ၏ ရှိခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း မရှိခဲ့သေးသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း ယုံမှားသည်ကို ပြသည်။ ကိ န ခေါအဟော-သိ-ပါဌ်ဖြင့် ဇာတိလိင်ဥပပတ္တိကိုမှီ၍ အဘယ်သို့ဖြစ်ဘူးလေသနည်း၊ ပြာဟ္မဏ ဂဟဋ္ဌဒေဝ စသည်တို့တွင် တပါးပါးဖြစ်ဘူးလေသလောဟု ယုံမှားသည်ကိုပြသည်။ ကထံ န ခေါ အဟော-သိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် သဏ္ဌာနာကာရကိုမှီ၍ မြင့်သောသဏ္ဌာန် ဖြစ်ဘူးသလော နိမ့်သော သဏ္ဌာန်ဖြစ်ဘူးသလော အမြူအမည်းအဆင်းအစရှိသည်တို့တွင် အဘယ်အဆင်းသဏ္ဌာန် ဖြစ်ဘူးလေသနည်းဟု ယုံမှားသည်ကိုပြသည်။ ကိ ဟုတော့ ကိ အဟောသိ-ဟူသောပါဌ် ဖြင့် ဇာတ်စသည်မှီ၍ မင်းဖြစ်ပြီး၍ ပုဏ္ဏားဖြစ်ခဲ့ဘူးသလော နတ်ဖြစ်ပြီး၍ လူဖြစ်ခဲ့ဘူး သလောဟု-မိမိ၏အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ခဲ့ခြင်းကို ယုံမှားသည်ကိုပြသည်။ ဘဝိဿာမိ န ခေါ န န ခေါ ဘဝိဿာမိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် သဿတာကာရကို၎င်း ဥစ္ဆေဒါကာရကို၎င်း မှီ၍ အနာဂတ်၌ မိမိ၏ရှိမြဲရှိမည့်အဖြစ်၊ မရှိမည့်အဖြစ်ကို ယုံမှားခြင်းကို ပြသည်။ အကြွင်းနည်းတူ မှီ၍ သိလေ။ အဟံ န ခေါ အသ္မိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် မိမိ၏အတ္တဘောကို ယုံမှားသည်ကို ပြသည်။ အဘဟံသို့မိမိကိုယ်ကို ငါဟုတ်ပါ၏လောဟု ယုံမှားခြင်းသည် သင့်အံ့နည်းဟူမူ? ဤ၌ ယုတ္တ-အယုတ္တဟု ကြံခြင်းသည်မသင့်၊ ဗာလပုတုဇဉ်သည် ဥမ္မတ္တကကဲ့သို့ ဖြစ်သတည်း။ န န ခေါ အသ္မိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် မိမိ၏နတ္တိဘာဝကို ယုံမှားသည်ကိုပြသည်။ ကိ န ခေါ အသ္မိ-ဟူသော ပါဌ်ဖြင့် မင်းဖြစ်လျက် မိမိ၏မင်းအဖြစ်ကို ယုံမှားသည် ပုဏ္ဏားဖြစ်လျက် ပုဏ္ဏားအဖြစ်ကို ယုံမှားသည်ကိုပြသည်။ ကထံ န ခေါ အသ္မိ-ပါဌ်သည် ငုတ္တနယတည်း။ ဤ၌ အထူးကား- အပ္ပန္နရ၌ ဇီဝမည်သည်ရှိ၏ဟုယူ၍ ထိုဇီဝ၏ ဒီဃရဿ ဩဒါတစသည်၏ အဖြစ်ကို ယုံမှား သည်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောမိမိ၏ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ကို မသိသော သူမည်သည်ကားမရှိ။ ကုတော အာဂတော၊ ကုဟိ ဘဝိဿာမိ-ဟု အတ္တဘော၏ အာဂတိဂတိဌာန လာရာအရပ် သွားရာ အရပ်ကို ယုံမှားသည်။

ဝိသုဒ္ဓိနိဇ္ဇေသ] ပစ္စယပရိဂ္ဂဟကထာ (၂၃၄-၂၈)

၄၅

ဘေဒတော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဝိပါက် ကြိယာအပြား ထိုဘေဒ၏လည်း
 သောမနဿသဟဂတစသော တပါးပါးသော အပြားအားဖြင့်။ သဗ္ဗပ္ပ-
 ကာရဿပိ၊ အကြွင်းအကျန်မရှိ အလုံးစုံသော အပြားရှိသည်လည်း
 ဖြစ်သော။ (နာမဿ၊ ၏။) တတော၊ ထိုစက္ခု အစရှိသောဒွါရ ရူပါရုံ
 အစရှိသောအာရုံကြောင့်။ ပဝတ္ထိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (သာဓာ-
 ရဏော၊ သော။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) မနသိကာရာဒိကော၊
 ယောနိသောမနသိကာရအယောနိသောမနသိကာရ စသည် ကမ္မတဝ
 စသည်သည်။ ကုသလာဒိဘေဒတော၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗပ္ပကာရဿာပိ၊ သော။
 နာမဿ၊ ၏။ အသာဓာရဏော၊ သော။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ယောနိသောမနသိကာရသဒ္ဓမ္မဿဝနာဒိကော၊ အသင့်
 အတင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ သူတော်ကောင်းတရားကို နာခြင်း
 စသည်သည်။ ကုသလဿော၊ ၏သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဝိပရိတော၊ ထိုယောနိသောမနသိကာရ စသည်မှပြန်သော အယော-
 နိသောမနသိကာရ အသဒ္ဓမ္မဿဝန အသပ္ပုရိသုပနိဿယ စသည်သည်။
 အကုသလဿ၊ ၏သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကမ္မာ-
 ဒိကော၊ ကံ အဝိဇ္ဇာစသည်သည်။ ဝိပါကဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဘဝင်္ဂိဒိကော၊ ဘဝင်စသည်သည်။ ကြိယဿ၊ ၏။
 ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့တရပ်အပြီးတည်း။ ဝါ၊
 ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မနသိကာရာဒိကော၊ သည်။ သာဓာရဏော၊
 သော။ အသာဓာရဏော၊ သော။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ ရူပဿ၊ ၏။ ကမ္မံ၊ ၎င်း။ စိတ္တံ၊ ၎င်း။ ဥတု၊ ၎င်း။
 အာဟာရော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကမ္မာဒိတော၊ ကံစသောအားဖြင့်။
 အယံ စတုဗ္ဗိဓော၊ ဤလေးပါးသောတရားသည်။ ပစ္စယော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုကံအစရှိသောရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော

၁-ဤကား အတ္တနောမတိတည်း။ ဋီကာ၌ကား ကုသလာဒိဘေဒတော သဗ္ဗပ္ပကာရ-
 ဿာပိ နာမဿ သာဓာရဏော ပစ္စယောဟိ၊ တဘော ပဝတ္ထိတော မနသိကာရာဒိကော
 ကုသလာဒိဘေဒတော သဗ္ဗပ္ပကာရဿာပိ နာမဿ အသာဓာရဏော ပစ္စယောတိ စ
 ယောဇေတဗ္ဗံ- ဟု ရှေးဝါကျ၏ ဟိတ်အနက်မယူ နောက်စကား၏ ဝိသေသနမူ၏။
 ဂဏ္ဌိဆရာနိဿယဆရာတို့လည်း ဋီကာသို့သာလိုက်လျော၍ ယောဇနာ၏၊ ဆင်ခြင်။

၂-ကမ္မာဒိကော-ရှိမူ အယံ ကမ္မာဒိကော၊ ဤကံစသောတရားသည်။ ပစ္စယော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ပေး။

အကြောင်းတို့တွင်။ အတိတမေဝ၊ အတိတ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။
 (တနည်း)ကမ္မံ၊ သည်။ အတိတမေဝ၊ ဖြစ်၍သာလျှင်။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿ၊
 ကံလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ ရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ [၂၃၅]ဟောတိ၊
 ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်၍သာလျှင်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဿ၊
 စိတ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ ရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဥတုအာဟာရာ၊ တို့သည်။ ဥတုအာဟာရသမုဋ္ဌာနဿ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်
 အာဟာရသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော။ ရူပဿ၊ ၏။ ဌိတိက္ခဏေ၊ မိမိ၏ဌိတိဏ၌။
 ပစ္စယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ ဣမိနာ
 ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤသို့ သာဓာရဏာသာဓာရဏဝသေန-စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်
 ပြီးသော အပြားအားဖြင့်။ ဧကော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ နာမရူပဿ၊
 ၏။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။

သော၊ ယောဂီသည်။ ဧဝံ-ဝုတ္တနုယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယတော၊ ကြောင့်။
 နာမရူပဿ၊ ၏။ ပဝတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဣဒံ၊ ဤနာမ်ရုပ်သည်။
 တေရဟိ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်၌။ ပစ္စယတော၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တတိ ယထာ၊ ဖြစ်၏
 သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အဘိတေပိ အဒ္ဓါနေ၊ အတိတ်အခွန်၌လည်း။ ပစ္စယ-
 တော၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တိတ္ထ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ။ အနာဂတေပိ အဒ္ဓါနေ၊ အနာဂတ်
 အခွန်၌လည်း။ ပစ္စယတော၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တိဿတိ၊ ဖြစ်လတ်။ ဣတိ၊ သို့။
 သမနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်ရှု၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သမနုပဿတော၊ သော။
 တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဝါ၊ ယောဂီသည်။ ဝုတ္တနုယေနော၊ လျှင်။
 တိသု အဒ္ဓါသု၊ သုံးပါးသော အခွန်တို့၌။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။ ပဟိယတိ၊
 ပျောက်၏။ ဝါ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကို။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။

၆၇၂။ အပရော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ နာမရူပသင်္ခါတာနံ၊ နာမ်-
 ရုပ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ တေသံယေဝ သင်္ခါရာနံ၊ ထိုသင်္ခါရတို့၏သာလျှင်။
 ဇရာပတ္တိံ၊ ဇရာသို့ရောက်ခြင်းကို၎င်း။ ဇိဏ္ဏာနံ၊ ဇရာသို့ရောက်ကုန်ပြီးသော
 သင်္ခါရတို့၏။ ဘဂ္ဂံ၊ မရဏကို၎င်း။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၏။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၏။
 ဣဒံ ဇရာမရဏံ နာမ၊ ဤဇရာမရဏမည်သည်ကား။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိ
 သည်။ သတိ၊ ရှိသော်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇာတိ၊ ဇာတိမည်သည်။
 ဘဝေ၊ ကမ္မဘဝသည်။ သတိ၊ ရှိသော်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘဝေ၊
 ဘဝမည်သည်။ ဥပါဒါနေ၊ ဥပါဒါန်သည်။ သတိ၊ လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနံမည်သည်။ တဏှာယ၊ သည်။ သတိ၊ လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဏှာ၊ သည်။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ သတိ၊ လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဖဿ၊ သည်။ သတိ၊ လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဖဿာ၊ သည်။ သဠာယတနေ၊ သည်။ သတိ၊ လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဠာယတနံ၊ သည်။ နာမရူပေ၊ သည်။ သတိ၊ လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ နာမရူပံ၊ သည်။ ဝိညာဏေ၊ သည်။ သတိ၊ လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သင်္ခါရေသု၊ တို့သည်။ သတိ-သန္တေသု၊ ရှိကုန်သော်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ သတိ၊ လျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝသေန၊ ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့ သိမ်းဆည်းလတ်သော်။ အထ၊ ထိုယောဂီအား၊ ဝါ၊ ယောဂီသည်။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ လျှင်။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။ ပဟိယတိ၊ ပျောက်၏။ ဝါ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကို။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။

၆၈၃။ အပရော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝိတ္ထာရေတွာ၊ အဆုံးမှစ၍ ပဋိလောမနည်းအားဖြင့် အစ အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင် ချဲ့တော်မူ၍။ ဒဿိတအနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝသေနဝ၊ ပြအပ်ပြီးသော အနုလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့သိမ်းဆည်းလတ်သော်။ အထ၊ ထိုယောဂီအား၊ ဝါ၊ ယောဂီသည်။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ လျှင်။ ကင်္ခါ၊ ယုံမှားခြင်းသည်။ ပဟိယတိ၊ ပျောက်၏။ ဝါ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။

၆၈၄။ အပရော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ ပုရိမကမ္မဘဝသို့၊ ရှေးဖြစ်သောကမ္မဘဝကို။ ကရိယမာနေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ မောဟော၊

၁-အဆုံးမှစ၍ ပဋိလောမနည်းအားဖြင့် အစသို့ ရောက်စေသဖြင့် ချဲ့ပြီး၍ပြအပ်သော အနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစွမ်းဖြင့် ပြသည်ရှိသော် အသတိဇာတိယာ နတ္ထိ ဇရာမရဏံ၊ အစရှိသည်ဖြင့် ပဋိလောမအားဖြင့် ပြအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ အကြင်တရား၏ မရှိခြင်းကြောင့် အကြင်တရား၏ မရှိခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ထိုသရားသည် ထိုတရား၏ အကြောင်းဟု ဗျုတ်ရောကအားဖြင့်၎င်း အနွယ်အားဖြင့်၎င်း နာမ်ရုပ်၏အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းလွယ်ပါ၏ ဟူလိုသတည်း။

တွေဝေခြင်းသဘောသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ အာယုဟနာ၊ အားထုတ်ခြင်း ပေါင်းစည်းရုံးစုခြင်း သဘောသည်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရမည်ကုန်၏။ နိကန္တိ၊ တပ်ခြင်းသဘောသည်။ တဏှာ၊ တဏှာမည်၏။ ဥပဂမနံ၊ ကပ်ခြင်း စွဲလမ်းခြင်း သဘောသည်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်မည်၏။ စေတနာ၊ သည်။ ဘဝေါ၊ ဘဝမည်၏။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ ဤငါးပါးသောတရားတို့သည်။ ပုရိမကမ္မဘဝသို့၊ ရှေးဖြစ်သော ကမ္မဘဝကို။ ကရိယမာနေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်၌။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်မည်၏။ ဩက္ကန္တိ၊ အမိဝမ်း၌ သက်ဝင်သကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ နာမရူပံ နာမ၊ နာမရူပမည်၏။ ပသာဒေါ၊ ဘုတ်တို့ကိုကြည်စေတတ်သော ပသာဒငါးပါးသည်။ အာယတနံ၊ မည်၏။ ဖုဋ္ဌော၊ အာရုံကိုတွေ့ခြင်းသဘောသည်။ ဖဿော၊ မည်၏။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားသောအခြင်းအရာဖြင့်ဖြစ်သော သဘောသည်။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်၌။ ဥပပတ္တိဘဝသို့၊ ဥပပတ္တိဘဝသည်။ သတိ၊ သော်။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ ဤငါးပါးသောတရားတို့သည်။ ပုရေကတဿ၊ ရှေးဘဝ၌ပြုအပ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ဝါ၊ ကံဟူသော။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ အာယတနာနံ၊ အာယတနတို့၏။ ပရိပက္ခတ္တာ၊ ရင့်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မောဟော၊ မောဟသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာမည်၏။ ပ။ စေတနာ၊ သည်။ ဘဝေါ၊ ဘဝမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်၌။ ကမ္မဘဝသို့၊ ကို။ ကရိယမာနေ၊ သော်။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ကမ္မဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋဝသေန၊ ကမ္မဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋ၏ အစွမ်းဖြင့်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ (ကံ၏အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ရကား ကိလေသဝဋ်ကို ကမ္မဝဋ်၌သွင်း၍ နှစ်ပါးပြသည်)။

၆၈၅။ တတ္ထ၊ ထိုကမ္မဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋဝသေန-ဟူသောပါဌ်၌။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ၊ မျက်မှောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌ ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသောကံ၎င်း။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယံ၊ အခြားမဲ့သောကိုယ်၏အဖြစ်၌ ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသောကံ၎င်း။ အပရာပရိယဝေဒနီယံ၊ ဤအတ္တ-

ဘာဝနှင့် အနန္တရအနာဂတအတ္တဘာဝမှ တပါးသော အတ္တဘာဝအဆက်ဆက် အပြန်ပြန်၌ ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသောကံ၎င်း။ အဟောသိကမ္မံ၊ (ဖြစ်ပြီးသောအကျိုး ရှိသည်လည်းမဟုတ် ဖြစ်လတံ့သောအကျိုး ရှိသည်လည်းမဟုတ် ဖြစ်ဆဲသော အကျိုးရှိသည်လည်းမဟုတ် ဖြစ်ပြီးသည်သာလျှင် ကံမည်သော) အဟောသိကံ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေသု၊ ထိုလေးပါးသောကံတို့တွင်။ ဧကဇဝနဝီထိယံ၊ တခုသောဇောဝီထိ၌။ သတ္တသု စိတ္တေသု၊ ခုနစ်ပါးသော ဇောစိတ်တို့တွင်။

[၂၃၆] ကုသလာ ဝါ၊ ကုသိုလ်မူလည်းဖြစ်စေ။ အကုသလာ ဝါ၊ မူလည်းဖြစ်စေ။ ပဌမဇဝနစေတနာ၊ ပဌမဇောနှင့် ယှဉ်သောစေတနာသည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကမ္မံ နာမ၊ ကံမည်၏။ တံ၊ ထိုဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံသည်။ ဣမသ္မိယေဝ အတ္တဘာဝေ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌သာလျှင်။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ တထာ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘာဝ၌ အကျိုးပေးခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တံ ပန၊ မစွမ်းနိုင်သောကံသည်ကား။ ကမ္မံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ကမ္မဝိပါကော၊ ကံ၏အကျိုးသည်။ နာဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီးသည်လည်းမဟုတ်။ ကမ္မဝိပါကော၊ သည်။ န တဝိသာတိ၊ ဖြစ်လတံ့သည်လည်းမဟုတ်။ ကမ္မဝိပါကော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ ဖြစ်ဆဲလည်းမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမသ တိကဿ၊ ဤတိက်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အဟောသိကမ္မံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ အတ္တသာဓိကာ၊ ဒါနစသော ပါဏာတိပါတစသောကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော။ သတ္တမဇဝနစေတနာ၊ သတ္တမဇောနှင့် ယှဉ်သောစေတနာသည်။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကမ္မံ နာမ၊ ကံမည်၏။ တံ၊ ထိုဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံသည်။ အနန္တရေ၊ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘာဝ၏ အခြားမဲ့ ဖြစ်သော။ အတ္တဘာဝေ၊ ၌။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအနန္တရအတ္တဘာဝ၌။ (ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ဒါတုံ၊ ပေးခြင်းငှါ။) အသက္ကောန္တံ၊

၁-အပရာပရိယာယေ ဒိဋ္ဌဓမ္မာနန္တရနာဂတတော အညသ္မိ အတ္တဘာဝပရိယာယေ အတ္တဘာဝပရိဝတ္တေ ဝေဒိတဗ္ဗဗလံ ကမ္မံ အပရာပရိယာယဝေဒနီယကမ္မံ။ အပရာပရိယာယ-၌ အပရ-သဒ္ဓါသည် အညအနက်ကိုဟော၏။ ထိုအညသည် အပါဒါန်ကိုင်ရကား ဒိဋ္ဌဓမ္မာနန္တရနာဂတတော အညသ္မိ- မိန့်သော်၊ ပရိယာယ-သဒ္ဓါသည် အဆက်ဆက်အပြန်ပြန် ဟူသော ပရိဝတ္တအနက်၌ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အတ္တဘာဝပရိယာယေ အတ္တဘာဝပရိဝတ္တေ မိန့်သော်၊ ထို့ကြောင့် အပရာပရိယာယဝေဒနီယကမ္မံ၊ ဤအတ္တဘာဝ၏ အနန္တရအနာဂတအတ္တဘာဝမှတပါး အတ္တဘာဝအဆက်ဆက် အပြန်ပြန်၌ ခံစားအပ်သော ကံဟူသော အနက်ကို သိအပ်သတည်း။

ကံသည်။ ဝုတ္တနယောနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်။ အဟောသိ-
ကမ္မံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥဘိန္နံ၊ ပဌမဇောသတ္တမဇော နှစ်ပါး
တို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ ပဉ္စ ဇဝနစေတနာ၊ ဇောငါးချက်နှင့်ယှဉ်သော
စေတနာသည်။ အပရာပရိယဝေဒနီယကမ္မံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
တံ၊ ထိုအပရာပရိယဝေဒနီယကံသည်။ အနာဂတေ၊ ၌။ ယဒါ၊ ၌။
ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ လဘတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဒေတိ၊
၏။ သံသာရပဝတ္ထိယာ၊ သံသရာဟူသော မပြတ်မစဲဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊
သော်။ အဟောသိကမ္မံ နာမ၊ မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

၆၈၆။ အပရံပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ ယံ ဂရုကံ၊
အကြင်မဟာသာဝဇ္ဇဖြစ်သော အကုသိုလ် မဟာနုဘာဝဖြစ်သော ကုသိုလ်
ဟူသော လေးသောကံ၎င်း။ ယံ ဗဟုလံ၊ အကြင်အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်
ကောင်းစွာ မှီဝဲအပ်ပြီးသောကံ၎င်း။ ယဒါသန္နံ၊ အကြင်မရဏာသန္ဓ-
အခါပြုအပ် အောက်မေ့အပ်သော ကံ၎င်း။ ကဋ္ဌတ္တာဝါပန ကမ္မံ၊ ရှေးဘဝ
ပြုအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကဋ္ဌတ္တာမည်သော ကံ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
စတုဗ္ဗိခံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးတို့တွင်။ ကုသလံ ဝါ၊
သည်မူလည်း။ ဟောတု၊ စေ။ အကုသလံ ဝါ၊ သည်မူလည်း။ ဟောတု၊
စေ။ ဂရုကာဂရုကေသု၊ ဂရုကကံ၊ အဂရုကတံတို့တွင်။ မာတုဃာတာဒိ-
ကမ္မံ ဝါ၊ မာတုဃာတစသော ကံမူလည်းဖြစ်သော။ မဟဂ္ဂုတကမ္မံ ဝါ၊
မဟဂ္ဂုတကံမူလည်း ဖြစ်သော။ ယံ ဂရုကံ၊ အကြင်ဂရုကကံသည်။ အတ္ထိ၊
ရှိ၏။ တဒေဝ၊ ထိုမဟာသာဝဇ္ဇ မဟာနုဘာဝဖြစ်၍ လေးသော ဂရုက
ကံသည်သာလျှင်။ ပဌမံ၊ ရှေးဖျားလက်မွန်။ ဝိပစ္စတိ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေ၏။
တထာ၊ တူ။ ဗဟုလာဗဟုလေသုပိ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ် အကြိမ်များစွာ
မှီဝဲအပ်သော ဗဟုလကံ၊ အကြိမ်များစွာ မပြုအပ် အကြိမ်များစွာ မမှီဝဲ
အပ်သော အဗဟုလကံတို့တွင်လည်း။ သုသီလျံ ဝါ၊ သုသီလျမူလည်း
ဖြစ်သော။ ဒုသီလျံ ဝါ၊ ဒုသီလျမူလည်းဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြင်ကံသည်။
ဗဟုလံ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ် အကြိမ်များစွာ မှီဝဲအပ်သည်။ ဟောတိ၊
၏။ တဒေဝ၊ ထိုဗဟုလအာစိဏ္ဏကံသည်သာလျှင်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝိပစ္စတိ၊ ၏။
မရဏကာလေ၊ သေခါနီးကာလ၌။ အနုဿရိတကမ္မံ၊ အဖန်တလဲလဲ
အောက်မေ့အပ်သော ကံသည်။ ယဒါသန္နံ နာမ၊ ယဒါသန္နကံမည်၏။

ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ၊ ဟံ၊ ကမ္မံ၊ ကိ၊ အာသန္နမရဏော၊ နီးသော သေခြင်းရှိသော သူသည်။ အနုဿရိတုံ၊ အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်းငှါ။ သက္ကောတိ၊ ဧ၊ တေနော၊ ထိုကံဖြင့်သာလျှင်။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ (အာသန္နကာလေ ကတေ ဝတ္ထဗ္ဗမေဝနတ္ထိ- ဟူလိုသည်) ပန၊ ပါး။ ဧတေဟိ တီဟိ၊ ထိုသုံးပါး သော ကံတို့မှ။ မုတ္တံ၊ လွတ်သော။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲလဲ။ လဒ္ဓါသေဝနံ၊ ရအပ် သော အာသေဝနရှိသောကံသည်။ ကဋ္ဌတ္တာဝါပနကမ္မံနာမ၊ ကဋ္ဌတ္တာကံ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ တေသံ၊ ထိုဂရုကအစရှိသော သုံးပါးသောကံ တို့၏။ အဘာဝေ၊ သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ တံ၊ ထိုကဋ္ဌတ္တာကံသည်။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကိ၊ အာကမ္ဘတိ၊ ငင်၏။

၆၈၇။ အပရမ္ဘိ၊ သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဇနကံ၊ ဝိပါက်ကဋ္ဌတ္တာ ရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံ၎င်း။ ဥပတ္တမ္ဘကံ၊ ထောက်ပံ့တတ်သော ကံ၎င်း။ ဥပပိဋ္ဌကံ၊ ကပ်၍နှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲတတ်သောကံ၎င်း။ ဥပသာတ ကံ၊ ကပ်၍ဖြတ်တပ်သောကံ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဧ၊ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသောကံတို့တွင်။ ဇနကံ နာမ၊ ကံမည်သည်။ ကုသလမ္ဘိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ၊ အကုသလမ္ဘိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ၊ တံ၊ ထိုဇနကံသည်။ ပဋိသန္ဓိယမ္ဘိ၊ အခါ၌၎င်း။ ပဝတ္ထေပိ၊ အခါ၌၎င်း။ ရူပါရူပဝိပါကက္ခန္ဓေ၊ ကဋ္ဌတ္တာရုပ် ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ပန၊ ပါး။ ဥပတ္တမ္ဘကံ၊ ကံသည်။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါက်ကို။ ဇနေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ အညေန၊ သော။ ကမ္မေန၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ကိ။ ဒိန္နာယ၊ ပေးအပ်သည်ရှိသော်။ ဝိပါကေ၊ ကိ။ ဇနိတေ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဥပုဇ္ဇမာနကသုခဒုက္ခံ၊ ဖြစ်ဆဲသော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို။ ဥပတ္တမ္ဘေတိ၊ ထောက်ပံ့တတ်၏။ အဒ္ဓါနံ၊ ရှည်စွာသော အခွန် ကာလပတ်လုံး။ ပဝတ္ထေတိ၊ စေတတ်၏။ ဥပပိဋ္ဌကံ၊ ကံသည်။ အညေန၊ သော။ ကမ္မေန၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ကိ။ ဒိန္နာယ၊ သော်။ ဝိပါကေ၊ ကိ။ ဇနိတေ၊ သော်။ ဥပုဇ္ဇမာနကသုခဒုက္ခံ၊ ဖြစ်ဆဲသော ချမ်းသာဆင်းရဲကို။ ပိဋ္ဌေတိ၊ နှိပ်စက်တတ်၏။ ဗာဓတိ၊ ညှဉ်းဆဲတတ်၏။ အဒ္ဓါနံ၊ ကြာမြင့် စွာသော ကာလပတ်လုံး။ ပဝတ္ထိတုံ၊ စေခြင်းငှါ။ န ဒေတိ၊ အခွင့်မပေး။ ပန၊ ပါး။ ဥပသာတကံ၊ ကံသည်။ သယံ၊ မိမိသည်။ ကုသလမ္ဘိ၊ သည် ၎င်း။ အကုသလမ္ဘိ၊ သည်၎င်း။ သမာနံ၊ ဖြစ်လတ်၍။ အညံ၊ မိမိမှ တပါး

သော။ ဒုဗ္ဗလကမ္မံ၊ အာနန္တသောကံကို။ သာတေတွာ-ဥပဇ္ဈိန္နိတွာ၊
 ဖြတ်၍။ တဿ၊ ထိုကံ၏။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ပဋိဗာဟေတွာ၊ တားမြစ်၍^၁။
 အတ္တနော၊ ၏။ ဝိပါကဿ၊ ၏။ ဩကာသံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏^၂။ ပန၊
 ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ သို့။ ကမ္မေန၊ သည်။ ဩကာသေ၊ ကို။ ကတေ၊
 ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ တံ ဝိပါကံ၊ ထိုဝိပါကံကို။ ဥပ္ပန္နံ နာမ၊ ဖြစ်သည်မည်၏
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏^၃။ ။

☸ [၂၃၇] ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသံ ဒွါဒသန္တံ ကမ္မာနံ၊ ဤတဆယ့်နှစ်ပါးသော
 ကံတို့၏။ ကမ္မန္တရဉ္စေ၊ ကံတို့၏ အားရှိသည်၏အဖြစ် အားမရှိသည်၏
 အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော အထူးအပြားသည်၎င်း။ ဝိပါကန္တရဉ္စေ၊ ဝိပါကံတို့၏
 ယုတ်သည်၏အဖြစ် မြတ်သည်၏အဖြစ်စသော အထူးအပြားသည်၎င်း။
 ဗုဒ္ဓါနံ၊ သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရားတို့၏။ ကမ္မဝိပါကဉ္စေ၊ ကံအထူး
 ဝိပါကံအထူးကို သိသောဉာဏ်အားသာလျှင်။ ယာထာဝသရသတော၊
 မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောမိမိကိစ္စအားဖြင့်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ သာဝကေဟိ၊ သာဝကတို့နှင့်။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံ
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ အသာဓာရဏဖြစ်သော်လည်း။
 ဝိပဿကေန၊ ဝိပဿနာရှုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကမ္မန္တရဉ္စေ၊ ကို၎င်း။ ဝိပါ-
 ကန္တရဉ္စေ၊ ကို၎င်း။ ဧကဒေသတော၊ တစိတ်အားဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိသင့်
 ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ တစိတ်အားဖြင့် သိသင့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မုခမတ္တ-
 ဒဿနေန၊ အမြက်မျှကိုပြသဖြင့်။ အယံ ကမ္မဝိသေသော၊ ဤကံအထူးကို။
 မယာ၊ သည်။ ပကာသိတော၊ ပြအပ်၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။

၁-ကံကိုဖြတ်ခြင်းမည်သည် ထိုကံ၏ဝိပါကံကို တားမြစ်ခြင်းပင်တည်းဟု တဿ ဝိပါကံ
 ပဋိဗာဟေတွာ- မိန့်သော်။

၂-ထိုသို့တားမြစ်ခြင်းသည်လည်း မိမိဝိပါကံဖြစ်ခြင်း၏ အခွင့်ကို ပြုခြင်းပင်ဟု အတ္တ-
 နော ဝိပါကဿ ဩကာသံ ကရောတိ-မိန့်သော်။

၃-ပဋိသန္ဓေကိုပေးခြင်း စသောအားဖြင့် နာမ်ရပ်ဖြစ်သော ဝိပါကံအစဉ်ကို ဖြစ်စေ
 တတ်သောကံသည် ဇနကကံမည်၏။ ထိုကြောင့် တံ ပဋိသန္ဓိယံပိ ပဝတ္ထေပိ ရူပါရူပဝိပါကက္ခ-
 နန္တ ဇနေတိ-မိန့်သော်။ ကံတပါးသည် ဖြစ်စေအပ်သော သုခ ဒုက္ခသန္တာန်၌။ “၏။”
 တနည်း နာမရူပ ပဗန္ဓ၏ စိရတရပဝတ္တိ၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ထောက်ပံ့တတ်သော ကံ
 သည် ဥပတ္တမ္မကမည်၏။ ထိုကြောင့် သုခဒုက္ခံ ဥပတ္တမ္မေတိ အဒ္ဓါနံ ပဝတ္ထေတိ-ဟု မိန့်သော်။
 သုခ ဒုက္ခ ပဗန္ဓဖြစ်ရာ၌ တဖြည်းဖြည်း ထိုသုခ ဒုက္ခကို ယုတ်စေသဖြင့် ညှဉ်းဆဲတတ်သော
 ကံသည် ဥပပိဋ္ဌကကံမည်၏။ ထိုကြောင့် သုခဒုက္ခံ ပိဋ္ဌေတိ ဗာတေ အဒ္ဓါနံ ပဝတ္တိတုံ န ဒေတိ-
 ဟုမိန့်သော်။

၆၀၈။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွါဒသဝိဓံ၊ သော။ ဣဒံ ကမ္မံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဝိပါက်အစဉ်
၏အကြောင်းမျှဖြစ်သော ဤကံတစိတ်ကို။ ကမ္မဝဋ္ဌေ၊ အပေါင်းဖြစ်သော
ကမ္မဝဋ်၌။ ပက္ခိပိတော၊ တည့်၍ ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဧကော၊ တဦးသောယောဂီ
သည်။ ကမ္မဝဋ္ဌဝိပါကဝဋ္ဌဝသေန၊ ဖြင့်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ ကို။
ကရောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုယောဂီသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ကမ္မဝဋ္ဌဝိပါကဝဋ္ဌ-
ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယတော၊ အားဖြင့်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပဝတ္တိံ၊
အဆက်ဆက်အဆင့်ဆင့်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို။ ဓိသ္မာ၊ ၍။ ဣဒံ၊ ဤနာမ်
ရုပ်တရားသည်။ ဧတရဟိ၊ ယခုမျက်မြင် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ကမ္မဝဋ္ဌဝိပါက-
ဝဋ္ဌဝသေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တတိယထာ၊ သို့။
ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အတိတေပိ အဒ္ဓါနေ၊ ၌လည်း။ ကမ္မဝဋ္ဌဝိပါကဝဋ္ဌဝသေ-
နေ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိတ္ထ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ အနာဂတေပိ
အဒ္ဓါနေ၊ ၌လည်း။ ကမ္မဝဋ္ဌဝိပါကဝဋ္ဌဝသေနော၊ သာလျှင်။ ပစ္စယတော၊
ဖြင့်။ ပဝတ္တိသတိ၊ လတံ။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ ကို။ ကရောတိ၊
၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကမ္မဉ္စေ၊ သည်၎င်း။ ကမ္မဝိပါကော စ၊ သည်၎င်း။
ကမ္မဝဋ္ဌေ၊ ကံဟုဆိုအပ်သော အဆင့်ဆင့်လည်သော တရားသည်၎င်း။
ဝိပါကဝဋ္ဌေ၊ ဝိပါက်ဟုဆိုအပ်သော အဆင့်ဆင့်လည်သော တရားသည်၎င်း။
ကမ္မပဝတ္တေ၊ ကံဟုဆိုအပ်သော အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော တရားသည်၎င်း။
ဝိပါကပဝတ္တေ၊ ဝိပါက်ဟုဆိုအပ်သော အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော တရားသည်၎င်း။
ကမ္မသန္တတိ စ၊ ကံဟုဆိုအပ်သော ဟေတုဖလအဖြစ်ဖြင့် စပ်သောအစဉ်
သည်၎င်း။ ဝိပါကသန္တတိ စ၊ ဝိပါက်ဟုဆိုအပ်သော ဟေတုဖလအဖြစ်ဖြင့်
စပ်သောအစဉ်သည်၎င်း။ ကိရိယာ စ၊ ပြုခြင်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ အကျိုးကို
ပြုတတ်သော တရားသည်၎င်း။ ဝါ၊ မိမိပစ္စည်းတို့သည် ပြုအပ်သောတရား
သည်၎င်း။ ကိရိယာဖလေ၊ ကိရိယာ၏အကျိုးသည်၎င်း။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

ကမ္မာ၊ ကံကြောင့်။ ဝိပါကာ၊ တို့သည်။ ဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိပါကော၊
သည်။ ကမ္မသမ္ဘဝေါ၊ ကံဟူသောဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ (သမ္ဘဝတိ ဧတသ္မာတိ
သမ္ဘဝေါ၊ ကမ္မံ သမ္ဘဝေါ ဧတဿာတိ ကမ္မသမ္ဘဝေါ) ကမ္မာ၊ ကံကြောင့်။

၁-ယခင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကံကို ပစ္စုပ္ပန်ဝိပါက်အစဉ်၏ အကြောင်းဟူ၍သာလျှင် အလို
ရှိအပ်ရကား ကံတစိတ်မျှ၏ အဖြစ်ကြောင့် ဒွါဒသဝိဓံ ကမ္မံ ကမ္မဝဋ္ဌေ ပက္ခိပိတော-ဟူသတည်း။
ကိလေသဝဋ်ကိုလည်း ကမ္မသဟာယ၏ အဖြစ်ကြောင့် ကမ္မဝဋ်အဖို့ရှိသည်ကိုသာလျှင်ပြု၍
ကမ္မဝဋ္ဌဝိပါကဝဋ္ဌဝသေန-ဟူသတည်း။

ပုနဗ္ဗဝေါ၊ တဖန် အသစ်ဖြစ်သောဘဝသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။
လောကော၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမနု-
ပဿတိ၊ ၏။

ဧဝံ- ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သမနုပဿတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီ
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုဗ္ဗန္တာဒယော၊ အတိတ်ဖြစ်သောခန္ဓကောဋ္ဌာသ စသည်
တို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ရည်၍။ အဟောသိံ နှ ခေါ် အဟန္တိအာဒိနာ၊ သော။
နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ သော။ သောဋ္ဌသဝိဓော၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး
အပြားရှိသော။ ယာ သာ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ထိုဆိုင်အပ်ပြီးသော သဘောရှိသော
အကြင်ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သဗ္ဗာ၊ သော။ သာ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။
ပဟိယတိ၊ ပျောက်၏။ သဗ္ဗဘဝယောနိဂတိဌိတိနိဝါသေသု၊ အလုံးစုံ
သောဘဝ အလုံးစုံသောယောနိ အလုံးစုံသောဂတိ အလုံးစုံသောငြိဉာဏ-
ဌိတိ အလုံးစုံသောသတ္တာဝါသတို့၌။ ယေတုဖလသမ္ပန္နဝသေန၊ အကြောင်း
အကျိုးစပ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော။ နာမ-
ရူပမတ္တမေဝ၊ မျှသည်သာလျှင်။ ခါယတိ၊ ထင်၏။ သော၊ ထိုယောဂီ
သည်။ ကာရဏတော၊ အကြောင်းတရားထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အလွန်။ ကာရကံ၊
ပြုတတ်သောဗြဟ္မာဗိဿနိုးစသော ကတ္တားကို။ နေဝ ပဿတိ၊ မမြင်။
ဝိပါကပဝတ္တိတော၊ ဝိပါက်၏ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ခြင်းထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အလွန်။
ဝိပါကပဋိသံဝေဒကံ၊ ဝိပါက်ကိုခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကတ္တားကို။ န
ပဿတိ၊ မမြင်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ကာရဏေ၊ အကြောင်းသည်။
သတိ၊ သော်။ ကာရကောတိ၊ ပြုတတ်သသူဟူ၍။ ဝိပါကပဝတ္တိယာ၊
ဝိပါက်၏ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ပဋိသံဝေဒကောတိ၊
ခံစားတတ်သသူဟူ၍။ သမညာမတ္တေန၊ ပညတ်မျှဖြင့်။ ပဏှိတာ၊ တို့သည်။
ဝေါဟရန္တိ၊ ခေါ်ဝေါ်ကုန်၏။ ဣစ္ဆေဝ၊ ဤသို့သာလျှင်။ အဿ၊ ထိုယောဂီ
သည်။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ အသင့်မြင်တတ်သော ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ သုဒိဋ္ဌံ၊
ကောင်းစွာမြင်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၆၈၉။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ ရှေးသူဟောင်းတို့သည်။
ကမ္မဿ၊ ပ။ ပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

ကမ္မဿ၊ ကို။ ကာရကော၊ ပြုတတ်သောသူသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
ဝိပါကဿ၊ ဝိပါက်ကို။ ဝေဒကော စ၊ ခံစားတတ်သော သူသည်လည်း။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပစ္စယပရိဂ္ဂဟကထာ (၂၃၈-၄)

၅၅

နတ္ထိ၊ မရှိ။ သုဒ္ဓဓမ္မာ၊ သက်သက်သော နာမ်ရုပ်ဟုဆိုအပ်သော တရားတို့ သည်သာလျှင်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံဝိဓံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော သဘော ရှိသော။ ဧတံ ဒဿနံ၊ ထိုသို့သောအမြင်သည်သာလျှင်။ သမ္မဒဿနံ-အဝိ- ပရိတဒဿနံ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောအမြင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဗီဇရုက္ခာဒိကာနံ၊ မျိုးစေ့သစ်ပင် စသည်တို့၏။ ပုဗ္ဗာ ကောဋ္ဌိ၊ ရှေး ဖြစ်သော အစွန်းအစကို။ န နာယတိ ဣဝ၊ မသိအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ သဟေတုကေ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ။ ပဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်သော။ ကမ္မေ စ၊ ဦးရင်း။ ဝိပါကေ စ၊ ဝိပါက်ဦးရင်း။ ပုဗ္ဗာကောဋ္ဌိ၊ ရှေးဖြစ်သော အစွန်းအစကို။ န နာယတိ၊ မသိအပ်။

(အတိတေ ယထာ၊ ဦးကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။) အနာဂတေပိ၊ အနာဂတ်အခွန်ဦးလည်း။ သံသာဓရေ၊ ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဋိ-ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော သံသရာသည်။ သတိ၊ သော်။ ကမ္မဝိပါကာနံ၊ တို့၏။ အပ္ပဝတ္တံ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ န ဒိဿတိ၊ မထင်။ ပဝတ္တိ ဝေ၊ အဆက်ဆက် ဖြစ်ခြင်းသည်သာလျှင်။ ဒိဿတိ၊ ၏။ (လှန်)

☞ [၂၃၈] တေမတ္ထံ၊ ကမ္မဿ ကာရကော နတ္ထိ- စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီး သော ဤအနက်ကို။ အနညာယ၊ မသိမူ၍၊ ဝါ၊ မသိခြင်းကြောင့်။ တိတ္ထိယာ၊ တို့သည်။ အသယံဝသီ၊ မဖောက်မပြန် ဉာဏ်အမြင်ဟူသော မိမိအလိုသို့ မလိုက်ကုန်။ (မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းဟု ဆိုအပ် သော သူတပါးအလိုသို့ လိုက်ကုန်သည် ဟုလိ)။

ယေ တိတ္ထိယာ၊ အကြင်တိတ္ထိတို့သည်။ သတ္တသည်၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် သတ္တဝါဖြစ်၏ဟူသော အမှတ်သည်ကို။ ဂဟေတွာန၊ ယူကုန်၍။ သဿ- တုစ္ဆေဒဒဿိနေ၊ သဿတအယူ၊ ဥစ္ဆေဒအယူ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သဿတုစ္ဆေဒအားဖြင့် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ့် နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာအယူကို။ ဂဏန္တိ၊ ယူကုန်၏။ အညမညဝိရောဓိတာ၊ အချင်းချင်း အယူတို့ကို ဆန့်ကျင်စေကုန်သော၊ ဝါ၊ အယူအားဖြင့် အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ကြကုန်သော။

ဒိဋ္ဌိဗန္ဓနဗဒ္ဓါ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် ဖွဲ့အပ်ကုန်သော။ တေ တိတ္ထိယာ၊ တို့သည်။ တဏှာသောတေန၊ တဏှာတည်းဟူသော ရေအယဉ်ဖြင့်။ ဝုယှဓရေ၊ မြောစုန်ကုန်၏။ တဏှာသောတေန၊ ဖြင့်။

၅၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၃၈-၄) [၁၉-ကခါဝိတရုဏ

ဝုယုန္တော၊ မြောစုန်ကုန်သော။ တေ တိတ္ထိယာ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲ အပေါင်းမှ။ န ပမုစ္စရေ၊ မလွတ်ကုန်။

ဝေ၊ သို့။ ဧတံ အတ္ထံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို။ ဗုဒ္ဓဿ၊ သဗ္ဗညု ရှင်တော်ဘုရား၏။ သာဝကော၊ တပည့်ဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ ဂမ္ဘီရံ၊ နက်နဲသောဉာဏ်၏ အာရုံ ဖြစ်သောကြောင့် နက်နဲစွာထသော။ နိပုဏံ၊ သိမ်မွေ့သောဉာဏ်၏ အာရုံ ဖြစ်သောကြောင့် သိမ်မွေ့စွာထသော။ သုညံ၊ သတ္တဇီဝမှ ဆိတ်သော၊ ဝါ၊ တပါးသည် တပါး၏သဘောမှ ဆိတ်ထသော။ ပစ္စယံ၊ နာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းကို။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ (ထိုနာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းကို ထိုးထွင်း၍ သိသဖြင့်ပင်လျှင် အလုံးစုံသော နာမ်ရုပ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိသည် ဟူလို)။

ဝိပါကမ္ပိ၊ ဝိပါက၌။ ကမ္ပံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝိပါကော၊ ဝိပါကသည်။ ကမ္မေ၊ ၌။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဥဘော၊ ကံနှင့်ဝိပါက နှစ်ပါးတို့သည်။ အည-မညံ၊ အချင်းချင်း။ သုညာ၊ ဆိတ်ကုန်၏။ ကမ္ပံ၊ ကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ န စ ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်လျှင်းတည်း။

သုရိယေ၊ နေ၌။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ မဏိမ္ပိ၊ သုရိယကန် ကျောက်၌။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဂေါမယေ၊ နွားချေး၌။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ သော အဂ္ဂိ၊ ထိုမီးသည်။ တေသံ၊ ထိုနေ စသည်တို့၏။ ဗဟိ၊ အပ၌။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ သမ္ဘာရေဟိ စ၊ နေပူ အစ ရှိသော အကြောင်း အဆောက်အဦတို့ကြောင့်သာလျှင်။ အဂ္ဂိ၊ သည်။ ဇာယတိ ယထာ၊ သကဲ့သို့။

တထာ၊ တူ။ ကမ္မဿ၊ ၏။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ဝိပါကော၊ ကို။ န ဥပလဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါပိ၊ အပ၌လည်း။ န ဥပ-လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ ကတ္ထံ၊ ထိုဝိပါက၌။ ကမ္မမ္ပိ၊ သည်လည်း။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

တံ ကမ္ပံ၊ ထိုကံသည်။ ဖလေန၊ အကျိုးမှ။ သုညံ၊ ဆိတ်၏။ (သုည ရှိမူ ဆန်းသို့လိုက်၍ နိဂ္ဂဟိတ်ကြေသည်) ဖလံ၊ သည်။ ကမ္မေ၊ ၌။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ခေါ၊ စစ်။ ကမ္မဉ္စ၊ ကိုသာလျှင်။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ တတော၊ ထိုကံကြောင့်။ ဖလံ၊ သည်။ နိဗ္ဗတ္တတေ၊ ဖြစ်၏။

ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ၊။ ဧတ္ထ၊ ဤသတ္တလောကဉ္စ။ သံသာရဿ၊ သံသရာကို။ ကာရကော၊ ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းတတ်သော။ ဒေဝေါ ဝါ၊ နတ်သည်၎င်း။ ဗြဟ္မာ ဝါ၊ ဗြဟ္မာသည်၎င်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟေတုသမ္ဘာရပစ္စယာ၊ အကြောင်းအပေါင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ နေကဟူသော ဟေတုအကြောင်း၊ ဥပတ္တမ္ဘသမ္ဘာရဟူသော ပစ္စယအကြောင်းကြောင့်။ သုဒ္ဓဓမ္မာ၊ သက်သက်သော နာမ်ရုပ်တရားတို့သည်သာလျှင်။ ပဝတ္တန္တိ၊ အဆက်ဆက် အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ကုန်၏။

၆၉၀။ ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ကမ္မဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋဝသေန၊ ဖြင့်။ နာမရူပဿ၊ ဧ၊။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ ကို။ ကတော၊ ချ်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ တိသု အဒ္ဓါသု၊ သုံးပါးသောအခွံတို့၌။ ပဟိနဝိစိကိစ္ဆဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ဝိစိကိစ္ဆာရှိသော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အတိ-တနာဂတပစ္စုပ္ပန်ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဒိတာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (သာဿ-ကို သာ အဿ-ဖြတ်) သာ၊ ထိုနာမရူပပရိဂ္ဂဟနှင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟကို ပြုကြောင်းဖြစ်သော ပညာသည်။ အဿ-ယောဂီနေ၊ ဧ၊။ ဉာတပရိညာ၊ (ဣဒံ နာမံ ဧတ္ထကံ နာမံ ဤသို့ စသည်ဖြင့်၎င်း၊ တဿ အယံ ပစ္စယော ဧတ္ထကော ပစ္စယော ဤသို့စသည် ဖြင့်၎င်း) ပိုင်းခြားသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊ သိအပ်သော နာမ်ရုပ်နှင့် အကြောင်းတရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိသော ပရိညာသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။

သော၊ ထိုယောဂီသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုလတံ့သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ အတိတေ၊ အတိတ်ဖြစ်သော ဘဝ၌။ ကမ္မပစ္စယာ၊ ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်သော။ ယေ ခန္ဓာ၊ အကြင်ခန္ဓာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုအတိတ် ဖြစ်သောဘဝ၌ ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့ သည်။ ကတ္ထေဝ၊ ထိုအတိတ်ဘဝ၌သာလျှင်။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်ပြီ။ ပန၊ စင်စစ် သော်ကား။ အတိတကမ္မပစ္စယာ၊ အတိတ်ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣမသ္မိံ ဘဝေ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ အညေ၊ အတိတ်ဘဝခန္ဓာမှတစ်ပါး ကုန်သော ခန္ဓာတို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်၏။ အတိတဘဝတော၊ မှ။ ဣမံ ဘဝံ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝသို့။ အာဂတော၊ လာသော။ ဧကဓမ္မောပိ၊ တခုသော

တရားသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣမသ္မိမ္မိ ဘဝေ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌လည်း။ ကမ္မပစ္စယေန၊ ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ နိရုဇ္ဈိယန္တိ၊ အမြဲမတည် မရှည်မကြာ ချုပ်ကုန်လတ်။ ပုနဗ္ဗဝေ၊ တဖန်ဘဝသစ်၌။ အညေ၊ ကုန်သောခန္ဓာတို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တိယန္တိ၊ ကမ္မပစ္စယကြောင့် ဖြစ်ကြကုန်လတ်။ ဣမမှာ ဘဝါ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှ။ ပုနဗ္ဗဝံ၊ တဖန်ဘဝသစ်သို့။ ဧကဓမ္မောပိ၊ မျှလည်း။ န ဂမိဿတိ၊ မသွားလဘုံ။ အပိစ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အာစရိယမုခတော၊ ဆရာ၏ ခံတွင်းမှ။ သဇ္ဈာယော၊ သရဇ္ဈာယ်သံသည်။ အန္တေဝါသိကဿ၊ တပည့်၏။ မုခံ၊ ခံတွင်းသို့။ န ပဝိသတိ၊ မဝင်။ တပ္ပစ္စယာ၊ ထိုဆရာ၏ သရဇ္ဈာယ်ခြင်း

ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ [၂၃၉] တဿ၊ ထိုတပည့်၏။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ သဇ္ဈာယော၊ ခြင်းသည်။ န စ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်။ ပဝတ္တတိ ဧဝ၊ ဖြစ်သည်သာတည်း။ ဒုတေန၊ သူနာစေခိုင်းအပ်သော တမန်သည်။ မန္တောဒကံ၊ ဆေးသွား၏ မန္တရားရေကို။ ဝါ၊ ရေမန်းကို။ ပီတံ၊ သောက်အပ်၏။ တံ၊ ထိုတမန် သောက်အပ်သော ဆေးသွား၏ မန္တရားရေသည်။ ယောဂိနော၊ အနာရှိသောသူ၏။ ဥဒရံ၊ ဝမ်းသို့။ န ပဝိသတိ၊ မဝင်။ တပ္ပစ္စယာ၊ ထိုဆေးသွား၏ မန္တရားရေကို တမန် သောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တဿ၊ ထိုသူနာ၏။ ရောဂေါ၊ ရောဂါသည်။ န စ န ဝုပသမ္ပတိ၊ မငြိမ်းသည်လည်းမဟုတ်။ ဝုပသမ္ပတိ ဧဝ၊ ငြိမ်းသည်သာတည်း။ မုခေ၊ မျက်နှာ၌။ မဏ္ဍနဝိဓာနံ၊ ဆင်ယင်ပြုပြင် အပ်သော တန်းဆာသည်။ အာဒါသတလာဒိသု၊ ကြေးမုံပြင် စသည်တို့၌။ မုခနိမိတ္တံ၊ ထင်သောမျက်နှာရိပ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မသွား။ တပ္ပစ္စယာ၊ ထိုမျက်နှာ၌ ဆင်ယင်ပြုပြင်အပ်သော တန်းဆာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုကြေးမုံပြင် အစရှိသည်တို့၌။ မဏ္ဍနဝိဓာနံ၊ ပြုပြင် ဆင်ယင်အပ်သော တန်းဆာသည်။ န စ န ပညာယတိ၊ မထင်သည်လည်း မဟုတ်။ ပညာယတိ ဧဝ၊ သာတည်း။ ဧကိဿာ ဝဋ္ဋိယာ၊ တခုသောဆီမီးစာမှ။ ဒီပသိခါ၊ ဆီမီးလျှံသည်။ အညံ ဝဋ္ဋံ၊ တပါးသောဆီမီးစာသို့။ န သင်္ကမတိ၊ မပြောင်း။ တပ္ပစ္စယာ၊ ထိုမူလဆီမီးစာ၌တည်သော မီးလျှံဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုတပါးသော ဆီမီးစာ၌။ ဒီပသိခါ၊ သည်။ န စ န နိဗ္ဗတ္တတိ၊ မဖြစ်သည်ကားမဟုတ်။ နိဗ္ဗတ္တတိ ဧဝ၊ ယထာ၊ ဖြစ်သည်သဒ္ဓါလျှင်ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ အတိတဘဝတော၊

အတိတ်ဘဝဟောင်းမှ။ ဣမံ ဆဝံ၊ ဤပစ္စုပ္ပန် ဘဝသစ်သို့။ ကောစိ ဓမ္မော၊ တစုံတခုသော ခန္ဓာဟူသောတရားသည်။ န သင်္ကမတိ၊ မပြောင်း။ ဣတော ဝါ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှလည်း။ ပုနဗ္ဗဝံ၊ တဖန်ဘဝသစ်သို့။ ကောစိ ဓမ္မော၊ သည်။ န သင်္ကမတိ၊ မပြောင်းမသွား။ အတိတဘဝ၊ ဘဝဟောင်း၌။ ခန္ဓာယတနဓာတုပစ္စယာ၊ ခန္ဓာအာယတနမာတ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣမ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ခန္ဓာယတနဓာတုယော၊ တို့သည်။ န စ န နိဗ္ဗတ္တတိ၊ မဖြစ်သည်ကားမဟုတ်။ နိဗ္ဗတ္တတိ ဧဝံ၊ သာတည်း။ ဣမ ဝါ၊ ၌လည်း။ (နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်သော။) ခန္ဓာယတနဓာတုပစ္စယာ၊ ခန္ဓာယတနဓာတ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပုနဗ္ဗဝေ၊ တဖန်ဘဝသစ်၌။ ခန္ဓာယတနဓာတုယော၊ တို့သည်။ န စ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သည်ကားမဟုတ်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ဧဝံ၊ ကုန်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။

မနောဓာတုအနန္တရံ၊ ကြိယာမနောဓာတ်၏ အခြားမဲ့၌။ (လဗ္ဗမာနံ၊ ရအပ်သော။) စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ န စေဝ အာဂတံ၊ ကြိယာမနောဓာတ်မှ လာသည်လည်းမဟုတ်။ အနန္တရံ၊ ထိုကြိယာမနောဓာတ်၏အခြားမဲ့၌။ နာပိ န နိဗ္ဗတ္တံ၊ မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်။ (နိဗ္ဗတ္တမေဝ၊ ဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ) ယထေဝ၊ သို့လျှင်။

တထေဝ၊ တူလျှင်။ ပဋိသန္ဓိမ္ပိ၊ ၌။ စိတ္တသန္တတိ၊ စိတ်၏အစဉ်သည်။ ဝတ္တတေ၊ ဖြစ်၏။ ပုရိမံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စုတိစိတ်သည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ (တတော၊ ထိုသို့စုတိစိတ်မှ။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌လျှင်။) ပစ္စိမံ၊ နောက်ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ်သည်။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဇာယတိကား ကာမတော ဇာယတိ သောကော- ကဲ့သို့ ဆန်းဒီသတည်း။)

တေသံ၊ ထိုစုတိပဋိသန္ဓေတို့၏။ အန္တရိကာ၊ ခြားဆီးခြင်းကို ပြုတတ်သော တစုံတခုသောတရားသည်။ နတ္ထိ၊ ရှိ။ (ဝိစိ တေသံ န ဝိဇ္ဇတိ- ကား ထို၏သာလျှင်ဝေဝစ်တည်း) တေသံ၊ စုတိစိတ် ပဋိသန္ဓေစိတ်တို့၏။ ဝိစိ၊

၁-စုတိစိတ်မှ မလာသော်လည်း ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် ထိုစုတိစိတ်မှအခြားမဲ့၌ မဖြစ်သည်ကားမဟုတ် ပစ္စယသာမဂ္ဂီ၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သည်သာလျှင်ဟူလို။ ဤ၌ သန္တတိ-သဒ္ဓါဖြင့်လည်း တစုံတခုမှလာခြင်းမရှိသည်ကို ထင်စွာပြသတည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ဟေတုဖလအဖြစ်ဖြင့် စပ်သည်ဖြစ်၍ ချဲ့တတ်သော ဝါ၊ ကျယ်ပွားတတ်သော ဓမ္မတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်ပင်လျှင် သန္တတိမည်သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ပုရိမံ ဘိဇ္ဇတိ စိတ္တံ- စသည်ဆိုသည်။

အကြားသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရိ၊ ဣတော၊ ဤစုတိစိတ်မှ။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခု
သော တရားသည်။ န စ ဂစ္ဆတိ၊ သွားသည်လည်းမဟုတ်။ အညမေဝ၊ စုတိ
စိတ်မှတစ်ပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ စ၊ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်သည်လည်း။
ဇာယတိ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။

၆၉၁။ ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန၊ စုတိပဋိ-
သန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဒိတသဗ္ဗဓမ္မဿ၊ သိအပ်ပြီးသော အလုံးစုံသော
တေဘူမက တရားရှိသော ယောဂီ၏။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ခပ်သိမ်းသော
အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏံ၊ အကြောင်းကို
သိမ်းဆည်းသောဉာဏ်သည်။ တာမဂတံ၊ သန်မြန်သောအားအစွမ်းသို့
ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သောဠသဝိဓာ ကင်္ခါ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး
အပြားရှိသော ယုံမှားခြင်းသည်။ သုဠတရုံ၊ လွန်မင်းစွာ။ ပဟိယတိ၊
ပျောက်ကင်း၏။ ဧကဝလ္လ၊ သက်သက်သော်ကား။ သာ ဧဝ၊ ထိုတဆယ့်
ခြောက်ပါးအပြားရှိသော ယုံမှားခြင်းသည်သာလျှင်။ ပဟိယတိ၊ ကင်း
သည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ သတ္တရိ ကင်္ခါတိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာ၊ သတ္တရိ ကင်္ခါတိ
ဤသို့စသောနည်းဖြင့် ဖြစ်သော။ အဠဝိဓာ၊ သော။ ကင်္ခါပိ၊ ယုံမှား
ခြင်းသည်လည်း။ ပဟိယတိယေဝ၊ ပျောက်ကင်းသည်သာတည်း။ ဒွါ-
သဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာအယူတို့သည်လည်း။ ဝိက္ခ-
မ္ဘန္တိ ဧဝ၊ ကွာကုန်သည်သာတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ နာနာနယေဟိ၊ အထူးထူး
သောနည်းတို့ဖြင့်။ နာမရူပပစ္စယပရိဂ္ဂဟဏေန၊ နာမ်ရုပ်၏အကြောင်းကို
သိမ်းဆည်းခြင်းဖြင့်။ တိသု အဋ္ဌာသု၊ တို့၌။ ကင်္ခါ ကိ၊ ဝိတရိတွာ-ဝိက္ခမ္ဘိတွာ၊
ခါ၍။ ဌိတံ၊ သော။ ဉာဏံ ကိ၊ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိတံ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊
၏။ မေဋ္ဌိတိဉာဏန္တိပိ၊ မေဋ္ဌိတိဉာဏ်ဟူသော အမည်သည်၎င်း။ ယထာဘူတ-
ဉာဏန္တိပိ၊ ယထာဘူတဉာဏ်ဟူသော အမည်သည်၎င်း။ သမ္မာဒဿနန္တိပိ၊
သမ္မာဒဿနဟူသော အမည်သည်၎င်း။ ဧတေသေဝ၊ ထိုကင်္ခါဝိတရဏ-
ဝိသုဒ္ဓိ၏သာလျှင်၊ ဝေစနံ၊ ဝေဝုစံတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယော။

၁-ရိယန္တိ အတ္တနော ပစ္စယေဟိတိ ဓမ္မာ။ ယေ ပစ္စယပ္ပန္နာ၊ အကြင်ပစ္စယပ္ပန်တရားတို့ကို။
အတ္တနော၊ ၏။ ပစ္စယေဟိ၊ ပစ္စည်းတရားတို့သည်။ ရိယန္တိ၊ ဆောင်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ-
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ပစ္စယပ္ပန္နာ၊ တို့သည်။ ဓမ္မာ၊ မည်ကုန်၏။ အကျိုးတရားရသတည်း။
တိဋ္ဌတိ ဧတ္ထ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ ဖလန္တိ ဌိတံ။ ဧတ္ထ၊ ဤအကြောင်းတရား၌။ တဒါယတ္တ-
ဝုတ္တိတာယ၊ ထိုအကြောင်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဖလံ၊ အကျိုး

ပ။ မေဋ္ဌိတိညဏန္တိ၊ ဟူသော။ ဧတံ- ဝစနံ၊ ကို။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ နီ။

[အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ ဟေတုသဟဇာတသော သတ္တိဖြင့် သင်္ခါရတို့အား ယထာရဟကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ နီ။ (တတော ဝေ၊ ထိုသို့ အဝိဇ္ဇာကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။) သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန် သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥဘောပိ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရနှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန် သော။ ဧတေ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နာ၊ ပစ္စည်းကြောင့် ဖြစ်ကုန် သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟော၊ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်း၌။ (ပဝတ္တော၊ သော။) ပညာ၊ သည်။ မေဋ္ဌိတိညဏံ၊ မည်၏။

အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ (တနည်း) အနိစ္စတော အနိစ္စဣတိ၊ အနိစ္စဟူ၍။ မနသိကရောဇ္ဇော၊ နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတမေ ဓမ္မေ၊ အဘယ်တရားတို့ကို။ ယထာဘူတံ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော သဘောအလျောက်။ ဝါ၊ အကြင် အကြင် မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော သဘောအားဖြင့်။ (ဤနောက်ဝိကပ်၌ အဗျယိဘောသမာသ်ဖြစ်၍

သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်တတ်၏။ ဣတိ-ဘသ္မာ၊ ထိုသို့တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဌိတိ၊ မည်၏။ အကျိုး၏ တည်ရာအကြောင်းရ၏။ အကြောင်းနှင့်စပ်၍ဖြစ်သည်ကိုပင် အကြောင်း၌ တည်သည်ဟူ၍ ဆိုသည်။ ဓမ္မာနံ ဌိတိ မေဋ္ဌိတိ။ အကြောင်းတရားရင်းရ၏။ တနည်း ဓမ္မ- ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ စသည်တို့၌ကဲ့သို့ ဓမ္မကား ကားရဏဟောတည်း။ ဌိတိကား သဘာဝဝါဒက တည်း။ ဓမ္မဿ ဌိတိသဘာဝေါ မေဋ္ဌိတိ၊ ဓမ္မနုတပါးအသီးအခြား သဘောမည်သည်မရှိခဲ့ ရကား အကြောင်းဖြစ်သော ပစ္စယမေဋ္ဌိတိကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သတ္တိသဘောသည် မေဋ္ဌိတိမည်သတည်း။ မေဋ္ဌိတိယံ ဉာဏံ မေဋ္ဌိတိညဏံ၊ မေဋ္ဌိတိယံ၊ အကျိုးတရားတို့၏ တည်ရာအကြောင်းတရား၌၊ ရှေးဝိကပ်အလို၊ မေဋ္ဌိတိယံ၊ အကြောင်း တရား၏ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသတ္တိသဘော၌၊ နောက်ဝိကပ်အလို၊ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ မေဋ္ဌိတိညဏံ၊ မည်၏။ သင်္ခါရာနံ ယံ ယံ ဘူတံ ယထာဘူတံ။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင်သို့သော။ ဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောသဘောတည်း။ ယထာဘူတံ၊ အကြင် အကြင်သို့သော ဟုတ်မှန်သောသဘော။ သင်္ခါရတို့၏ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော အနိစ္စတာစသော သဘောရ၏။ ယထာဘူတေ ဉာဏံ ယထာဘူတညဏံ။ ယထာဘူတေ၊ သင်္ခါရတို့၏ အကြင် အကြင် မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော အနိစ္စတာ စသော သဘော၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ယထာဘူတညဏံ၊ မည်၏။ သမ္မာ ပဿတီတိ သမ္မာဒဿနံ။ သမ္မာ၊ မဖောက်မပြန်။ ပဿတိ၊ မြင်တတ်၏။ ဣတိ- ဘသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒဿနံ၊ မည်၏။

၆၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၃၉-၂၅) [၁၉-ကင်္ခါဝိတရဏ

တတိယာ နာ ကိုအံ-ရေးသည်) ဇာနာတိ၊ သိသနည်း။ ပဿတိ၊ မြင်
သနည်း။ ကထံ၊ အဘယ်သို့သောအကြောင်းကြောင့်။ သမ္မာဒဿနံ၊
မဖောက်မပြန်အဟုတ်အမှန် မြင်တတ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။
ကထံ၊ အသို့။ တဒန္တယေန၊ ထိုသို့မြင်အပ်ပြီးသည်ကို အစဉ်မှီးသဖြင့်။
သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော သင်္ခါရတို့သည်။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်၊
ဝါ၊ ဟူ၍။ သုဒိဋ္ဌာ၊ ကောင်းစွာ မြင်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။
ကတ္ထ၊ အဘယ်တရား၌။ ကင်္ခါ၊ သည်။ ပဟိယတိ၊ ပျောက်ကင်းသနည်း။
ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ ပ။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောဇ္ဇော၊
သည်။ ကတမေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ယထာဘူတံ၊ သဘောအလျောက်၊ ဝါ၊
သဘောအားဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ နည်း။ ပဿတိ၊ နည်း။ ပ။ ကတ္ထ၊ ၌။
ကင်္ခါ၊ သည်။ ပဟိယတိ၊ နည်း။ ဣတိ-အယံ၊ သည်ကား။ ပုစ္ဆော၊ တည်း ။

၁-ဤသို့ အမေးပုစ္ဆာဖြစ်လတ်သော် သင်္ခါရတရားဟူသော နိမိတ်ကို ဤ၌ နိမိတ်
ဟူ၍ လိုအပ်သတည်း။ ကသိုဏ်းနိမိတ် စသည်ကိုကား မလိုအပ်သတည်း။ သရုပ်အားဖြင့်
မူကား ငါးပါးသောခန္ဓာတို့သည် သင်္ခါရနိမိတ်မည်သတည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း?
အပေါင်းအခဲဟုမှတ်သော ဆနသညာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် နိမိတ်
မည်သတည်း။ တနည်း လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း တရားအထည်ကိုယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်
ဉာဏ်အားထင်ခြင်းကြောင့် နိမိတ်မည်သတည်း။ အကြင်ကြောင့်ကား အနိစ္စ၏ အဖြစ်
မည်သည် သင်္ခါရတရားတို့၏ မဖောက်မပြန်မှန်သော အခြင်းအရာမည်သတည်း။ အဘယ်
ကြောင့်နည်း? ထိုသင်္ခါရတရားတို့၌ မြဲသော နိစ္စအဖြစ်၏ အမြွက်မျှ၏လည်း မရှိ
ခြင်းကြောင့် မဖောက်မပြန် မှန်သောအခြင်းအရာ မည်သတည်း။ ထိုကြောင့်ရကား
အနိစ္စအားဖြင့်ရှုသော ယောဂီသည် မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောသဘောအလျောက်
ဝါ၊ အကြင်အကြင် မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောသဘောဖြင့် သင်္ခါရတို့ကို သိသည်မည်
သတည်း။ ထိုယထာဘူတ သိတတ်သောဉာဏ်သည်လည်း မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော
သဘောကို ယူတတ်မှတ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သမ္မာဒဿနမဖောက်မပြန် အမှန်
မြင်တတ်သည် မည်သတည်း။ ထိုယထာဘူတ သမ္မာဒဿနပြည့်စုံသော ယောဂီသည်လည်း
ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၌ကဲ့သို့ အတိတ်အနာဂတ်တရားတို့၌လည်း နည်းကိုဆောင်သည်ဖြစ်၍
ထိုအတိတ်အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၌လည်း နည်းကိုဆောင်သည်ဖြစ်၍ ထိုအတိတ်
အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့သည် လုံ့မစောက်တက်ဝန်းကျင်အားဖြင့် သိအပ်ကုန်သည်
ဖြစ်သတည်း။ အနိစ္စ၏အဖြစ်မည်သည်လည်း ဖြစ်ခြင်းရှိသောတရား၏ အခြင်းအရာတည်း။
ဖြစ်သည်ပြီးသည်ရှိသော် ဝါ၊ တင်ရှားသည်ရှိသော် သင်္ခါရတို့၏ သပစ္စယအဖြစ်ကို ပြီးစေ
သည်ဖြစ်၍ ယထာဓုတ္တသင်္ခါရကိုပယ်ခြင်းငှါ ကောင်းစွာဖြစ်သတည်း။ ဤသို့သော အနက်
ကို ပြလိုသည်ဖြစ်၍ အနိစ္စတော မနသိ ကရောဇ္ဇော နိမိတ္တံ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ-စသည်
ကို မိန့်သည်။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပစ္စယပရိဂ္ဂဟကထာ (၂၄၀-၁၀)

၆၃

[၂၄၀] အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောန္တော၊ သည်။ နိမိတ္တံ၊
 သင်္ခါရနိမိတ်ကို၊ ဝါ၊ သနသညာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်
 နိမိတ္တမည်သော သင်္ခါရပဉ္စက္ခန္ဓာကို၊ ဝါ၊ လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း တရား
 ကိုယ်အထည်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားထင်ခြင်းကြောင့် နိမိတ္တမည်
 သော ပဉ္စက္ခန္ဓာကို။ ယထာဘူတံ၊ အလျောက်၊ ဝါ၊ အားဖြင့်။ ဇာနာတိ၊
 ၏။ ပဿတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုသို့ ယထာဘူတမြင်ခြင်းကြောင့်။ သမ္မာ-
 ဒဿနံ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်မြင်တတ်သော တရားဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။
 ဧဝံ၊ သို့။ တဒန္တယေန၊ ထိုသို့ပစ္စက္ခအားဖြင့် သိအပ်သည်ကို အစဉ်မှီး
 သဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ ထို့သည်။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။
 သုဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတ္ထ-ယထာဒိဋ္ဌေသု ဓမ္မေသု၊ ဤ
 ယခင်မြင်အပ်ပြီးသော တရားတို့၌။ ကင်္ခါ၊ သည်။ ပဟိယတိ၊ ပျောက်
 ကင်း၏။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောန္တော၊ သည်။ ပဝတ္တံ၊
 ကိလေသအဘိသင်္ခါရတို့ကြောင့် အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော ဥပါဒိန္နခန္ဓာကို။
 ယထာဘူတံ၊ အလျောက်၊ ဝါ၊ အားဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ပဿတိ၊ ၏။ပ။
 အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောန္တော၊ သည်။ နိမိတ္တဉ္စ၊ သင်္ခါရ
 နိမိတ်ကို၎င်း။ ပဝတ္တဉ္စ၊ ကိလေသအဘိသင်္ခါရတို့ကြောင့် အဆင့်ဆင့်ဖြစ်
 သော ဥပါဒိန္နခန္ဓာကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ အလျောက်၊ ဝါ၊ အားဖြင့်။
 ဇာနာတိ၊ ၏။ ပဿတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုသို့ ယထာဘူတမြင်ခြင်းကြောင့်။
 သမ္မာဒဿနံ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်မြင်တတ်သော တရားဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တဒန္တယေန၊ မှီးသဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊
 သဘောတရားတို့သည်။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ သုဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတ္ထ-ယထာဒိဋ္ဌေသု ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ ကင်္ခါ၊ သည်။
 ပဟိယတိ၊ ပျောက်ကင်း၏။

ယဉ္စ ယထာဘူတဉာဏံ၊ အကြင် ယထာဘူတဉာဏ်သည်၎င်း။ ယဉ္စ
 သမ္မာဒဿနံ၊ အကြင် သမ္မာဒဿနဉာဏ်သည်၎င်း။ ယာ စ ကင်္ခါဝိတရဏာ၊
 အကြင် ကင်္ခါဝိတရဏဉာဏ်သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤ
 သုံးပါးသော ဉာဏ်ပညာတရားတို့သည်။ နာနတ္ထာ၊ ထူးသောအနက်
 ရှိကုန်သလော၊ ဝါ၊ အနက်အားဖြင့် ထူးပြားကြကုန်သလော။ နာနာ-
 ဗျဉ္ဇနာ၊ ထူးသောသဒ္ဓါရှိကုန်သလော၊ ဝါ၊ သဒ္ဓါအားဖြင့် ထူးပြားကြ
 ကုန်သလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်မှုကား။ ဧကတ္ထာ၊ တူသောအနက်

ရှိကုန်သလော၊ ဝါ၊ အနက်အားဖြင့် တူကြကုန်သလော။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဓါမျှသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူးခြားကွဲပြားသလော။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ ယဉ္ဇယထာဘူတဉာဏံ၊ အကြင်ယထာဘူတဉာဏ်သည်၎င်း။ ယဉ္ဇ သမ္မာဒဿနံ၊ အကြင်သမ္မာဒဿနဉာဏ်သည်၎င်း။ ယာစ ကင်္ခါဝိတရဏာ၊ အကြင်ကင်္ခါဝိတရဏဉာဏ်သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣမေ ဓမ္မော၊ ဤသုံးပါးသော ဉာဏ်ပညာတရားတို့သည်။ ဧကတ္ထော၊ တူသောအနက် ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ အနက်အားဖြင့် တူကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဓါမျှသည် သာလျှင်။ နာနံ၊ ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ ပရိဟာရော၊ အဖြေတည်း။

ပန၊ အကျိုးကြီးမားသည်ကို ဆိုအံ့။ ဣမိနာ ဉာဏေန၊ ဤဆီခွဲပြီးသော ယထာဘူတဉာဏ်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ဝိပဿကော၊ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သော ယောဂီသည်။ ဗုဒ္ဓသာသနော၊ သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရား သာသနာ၌။ လဒ္ဓဿာသော၊ ရအပ်သော သက်သာ ရာရှိသည်။ လဒ္ဓပတိဋ္ဌော၊ ရအပ်သော တည်ရာရှိသည်။ နိယတဂတိကော၊ မြဲသော သုဂတိရှိသည်ဖြစ်၍။ စူဠသောတာပန္နောနာမ၊ စူဠသောတာပန် မည်သည်။ ဝါ၊ သောတာပန်ထွေးမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တသ္မာ၊ ထိုသို့ယထာဘူတဉာဏ်၏ မဟာနိသံသရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကို ရှုသောယောဂီသည်။ ကင်္ခါဝိတရဏတ္ထိကော၊ ကင်္ခါဝိတရဏဉာဏ်ကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ သဒ္ဓါ၊ အခါခပ်သိမ်း၊ ဝါ၊ ညဉ့်၌၎င်း နေ့၌၎င်း။ သတော၊ သမ္မာသတိနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယေ၊ အကြောင်းတို့ကို။ သဗ္ဗသော-သဗ္ဗာကာရေန၊ (ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းစသည်ကို သိမ်းဆည်းသောအားဖြင့်) အလုံးစုံသောအပြားဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဏေယျ၊ ပညာဖြင့် သိမ်းဆည်းဆင်ခြင် ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေ့အပြီးတည်း။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ
ပညာဘာဝနာဓိကာရေ

ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိနိဋ္ဌေသော နာမ
ဧကေနဝိသတိမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂညဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ (၂၄၁-၇)

သမ္မသနညဏကထာ

၂၀ [၂၄၁] ၆၉၂။ ပန၊ ပါး။ အယံ၊ ဤ ဥပက္ကိလေသမှ လွတ်သော လမ်းမှန်သွားသော ဝိပဿနာပညာသည်။ မဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်၏ ပုဗ္ဗ-တာဂမဂ်တည်း။ ဝါ၊ အရိယမဂ်၏ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော လမ်းမှန် လမ်းရိုး တည်း။ အယံ၊ ဤဩဘာသ စသည်အပြားရှိသော ဆယ်ပါးသော အပြား ရှိသော ဥပက္ကိလေသသည်။ န မဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်၏ ပုဗ္ဗတာဂမဂ် မဟုတ်၊ ဝါ၊ အရိယမဂ်၏ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော လမ်းမှန်လမ်းရိုး မဟုတ်၊ ဣတိ- ဧဝံ၊ သို့။ မဂ္ဂဉ္စ၊ အရိယမဂ်၏ ရှေးအဖို့ဖြစ်သော လမ်းမှန်လမ်းရိုးကို၎င်း။ အမဂ္ဂဉ္စ၊ လမ်းမှန်လမ်းရိုးမဟုတ်သည်ကို၎င်း။ (ယာထာဝတော၊ မဖောက် မပြန်သောအားဖြင့်။) ဥ တွာ-ဝေတ္ထပေတွာ၊ နားလည်ပိုင်းခြားကောင်းစွာ မှတ်သား၍။ ဌိတံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ မဂ္ဂါမဂ္ဂညဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ ဤကား လမ်းမှန်၊ ဤကား လမ်းမှားဟု သိမြင်သည်ဖြစ်၍ ဝိပဿနာ အညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ်သောဉာဏ် မည်၏။

တံ၊ ထိုမဂ္ဂါမဂ္ဂညဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိကို။ သမ္မာဒေတုကာမေန၊ ပြည့်စုံ စေလိုသောယောဂီသည်။ ကလာပသမ္မသနသင်္ခါတာယ၊ အပေါင်းအစည်း အားဖြင့်စုရုံး၍ သုံးသပ်သောဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော။ နယဝိပဿနာယ၊ ယံကို၌ ရှုပ် အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ-စသောနည်းဖြင့် နာမ်ရုပ်တရားတို့ကို အထူးထူးအပြားပြား ရှုတတ်သောပညာ၌။ တာဝ-ကမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏီယော၊ ပြုသင့်၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နယဝိပဿနာယ၊ ၌။ အာဒိတော၊ လက်မှန်အစ၌။ ယောဂေါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ပြုအပ်သနည်း။ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာရှိသော ယောဂီအား။ ဩဘာသဒိသမ္ဘဝေ၊ ဩဘာသ-စသည် တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ မဂ္ဂါမဂ္ဂညဏသမ္ဘဝတော၊ မဂ္ဂါ

၁-မဂ္ဂါမဂ္ဂညဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ-ကို ပြည့်စုံစေအပ်သည် အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက် လိုရင်းဖြစ်သော မဂ္ဂါမဂ္ဂညဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ-ကို မပြုရ၊ နယဝိပဿနာ-၌ လက်မှန်ရှေးဖျား အားထုတ်ခြင်းကို ပြုအပ်၏-ဟု အတယ့်ကြောင့် ဆရာဆိုသနည်း ဟူလို။

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ ၅-၅—ပ-မ-ဗ-သ-စ

မဂ္ဂဉာဏ်၏ ဖြစ်သင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ အကျယ်ကိုဆိုအံ့။ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ၊ အား။ သြဘာသဒ္ဓိသု၊ သြဘာသ စသည်တို့သည်။ သမ္ဘူတေသု၊ ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော်။ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏံ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝိပဿနာယ၊ ၏၊ ဝါ၊ ဌ။ ကလာပသမ္ပသနံ၊ အပေါင်းအစည်းအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ အာဒိ၊ အစတည်း။ တသ္မာ၊ ထို(သို့ ကလာပသမ္ပသန၏ လက်မှန်အစ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အာရဒ္ဓဝိပဿကအား သြဘာသ-စသည် ဖြစ်ကုန်လတ်သော် မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏ်သည် ဖြစ်၏၊ ဝိပဿနာ၏လည်း ကလာပသမ္ပသနသည် အာဒိအူတဖြစ်သည်၏ အဖြစ်)ကြောင့်။ ဧတံ-ကလာပသမ္ပသနံ၊ ကို။ ကင်္ခါဝိတရဏာနန္တရံ၊ ကင်္ခါဝိတရဏဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ပြုအပ်၏။ အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တီရဏပရိညာယ၊ တီရဏပရိညာသည်။ ဝတ္တမာနာယ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်လတ်သော်။ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တီရဏပရိညာ၊ တီရဏပရိညာသည်။ ဉာတပရိညာနန္တရာ၊ ဉာတပရိညာ၏ အခြားမဲ့၌။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ တံ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိံ၊ ကို။ သမ္မာဒေတုကာမေန၊ ပြည့်စုံစေလိုသော ယောဂီသည်။ ကလာပသမ္ပသနေ၊ အပေါင်းအစည်းအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း၌။ တာဝ၊ စွာ။ ယောဂေါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ သင့်၏။

၆၉၃။ တတြ၊ ထိုတီရဏပရိညာသည် ဉာတပရိညာ၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်၌၊ ဝါ၊ တတြ-တာသု ပရိညာသု၊ ထိုပရိညာ၌တို့၌။ အယံ၊ လတုံသည်ကား။ ဝိနိစ္ဆယော၊ (သရူပအားဖြင့်၎င်း ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း ဘုံအားဖြင့်၎င်း) ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ လောကီယ-

၁-ထိုပရိဟာရ်ဆရာစကားဖြင့် ဝိပဿနာသည် ရှိလတ်သော် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်၏။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရှိလတ်သော် သြဘာသ-စသော ဝိပဿနာ၏ ဥပက္ခိလေသ အညစ်အကြေး ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မဂ္ဂအမဂ္ဂ-ဟု ဝဝတ္တာနသည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ နောက်မှ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုမဂ္ဂါမဂ္ဂဝတ္တာနကို လက်ဦးအစ အားထုတ်ခြင်း၏ မဖြစ်သင့်ရကား ဝိပဿနာကို ရှေးဦးရှေးဖျား အားထုတ်အပ်သတည်း။ ဤသို့သောအနက်ကို ပြလတ်သတည်း။ ဤဝိပဿနာကို ရှေးဦးရှေးဖျား အားထုတ်သည်ဖြစ်စေကာမူ လက်ဦးစွာ နယ ဝိပဿနာကိုသာ အဘယ့်ကြောင့် အားထုတ်အပ်သနည်း?ဟူကား ဝိပဿနာယ ကလာပသမ္ပသနံ အာဒိ-ကိုမိန့်သော်။

ပရိညာ၊ လောကီဖြစ်သော ပရိညာတို့သည်။ ဉာတပရိညာ၊ ၎င်း။
 တိရုဏပရိညာ၊ ၎င်း။ ပဟာနပရိညာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိသော၊
 တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယာ၊ အကြင်သုံးပါးသော ပရိညာတို့ကို။
 သန္ဓာယ၊ ရှိ။ အဘိညာပညာ။ပ။ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူ
 အပ်၏။ အဘိညာပညာ၊ သဘာဝဓမ္မတို့၏ လက္ခဏာကို ကောင်းစွာ
 မှတ်သောအားဖြင့် ဥေယျတရားကို ရှေးဦးသိသောပညာကို။ ဉာတဋ္ဌေ၊
 အဘိညေယျတရားတို့ကို သိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဉာဏံ၊
 ဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ပရိညာပညာ၊ အနိစ္စစသော လက္ခဏာတို့ကို
 ပိုင်းခြား၍သိသောပညာကို။ တိရုဏဋ္ဌေ၊ စုံစမ်းတတ် သုံးသပ်တတ်သည်၏
 အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပဟာန-
 ပညာ၊ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မတို့ကို ပယ်တတ်စွန့်တတ်သောပညာကို။ ပရိစ္စာဂဋ္ဌေ၊
 ပဟာတဗ္ဗဓမ္မတို့ကို ပယ်ခြင်းစွန့်ခြင်းဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။
 ဉာဏံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော လောကီပရိညာတို့တွင်။
 ရူပံ၊ သည်။ ရူပုနလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။
 ဝေဒယိတလက္ခဏာ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ-
 ဧဝံ၊ သို့။ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုထိုရုပ်ဝေဒနာ သညာသင်္ခါရစသော
 တရားတို့၏။ ပစ္စတ္တလက္ခဏသလ္လက္ခဏဝသေန၊ မိမိမိတို့၏ လက္ခဏာကို
 ကောင်းစွာမှတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်^၁။ ပဝတ္ထာ၊ သော။ ပညာ၊ သည်။
 ဉာတပရိညာ နာမ၊ မည်၏။ ပန၊ ပါး။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။
 ဝေဒနာ၊ သည်။ အနိစ္စာ၊ မြဲ။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။
 တေသံယေဝ ဓမ္မာနံ၊ ထို(မိမိမိတို့၏ အသီးသီးသောလက္ခဏာကို ကောင်း
 စွာမှတ်သောအားဖြင့် ယူအပ်ကုန်သော) တေဘူမကတရားတို့၏ သာလျှင်။

၁-ရှေးဖြစ်သော သစ္စာနှစ်ပါးအပေါင်း၌ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တဖြစ်သော သုံးပါးအပြားရှိသော လောကုတ္တရာပရိညာကိုလည်း ကိစ္စအားဖြင့် ရအပ်ရကား လောကိယပရိညာကို အထူးပြု၍ ဆိုသတည်း။

၂-ဉာတဋ္ဌေန-စသည်ဖြင့် တတိယန္တပါဌ်ရှိ၏။ ဋီကာ၌ ဉာတဋ္ဌေတိ ဉာတဘာဝနိမိတ္တံ- စသည်ဟူရကား သတ္တမျုန္တရှိသော ပါဌ်သင့်၏။

၃-ရူပုနလက္ခဏာသည် ရုပ်၏သာမညလက္ခဏာမဟုတ်လော၊ အဘယ့်ကြောင့် ပစ္စတ္တ- လက္ခဏာ-ဟူသနည်း? ဟူမူ ဝေဒယိတာဒိလက္ခဏဝိသေသရတာယ ရူပုနလက္ခဏံ ပစ္စတ္တလက္ခဏံ ဝုတ္တံ။ ဋီကာ။ ဝေဒယိတစသော လက္ခဏာတို့နှင့်မတူ ကွဲပြားဆန့်ကျင်သော သဘောရှိ သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ရူပုနလက္ခဏာကို ပစ္စတ္တလက္ခဏာ-ဟု ဆိုသတည်း။

၆၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၄၁-၁၉) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂညကဒဿန

ဝါ၊ ရုပ်ဝေဒနာစသော တရားတို့၏သာလျှင်၊ ဝါ၊ တို့အားသာလျှင်။ သာမညလက္ခဏံ၊ အလုံးစုံတို့အား ဆက်ဆံသော အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာကို။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ပဝတ္တာ၊ သော။ လက္ခဏာ- ရမ္မဏိကဝိပဿနာပညာ၊ အနိစ္စတာ စသောလက္ခဏာလျှင် အာရုံရှိသော ဝိပဿနာပညာသည်။ တိရဏပရိညာ နာမ၊ အနိစ္စတာစသောလက္ခဏာကို စုံစမ်းသုံးသပ်တတ် ပိုင်းခြား၍သိတတ်သော ပရိညာမည်၏။ ပန၊ ပါး။ တေသုယေဝ ဓမ္မေသု၊ ထို(ပစ္စတ္တလက္ခဏာ သာမညလက္ခဏာကို ကောင်းစွာ မှတ်အပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်ယူအပ်ကုန်သော) တေဘူမကဓမ္မတို့၌သာလျှင်။ နိစ္စသညာဒိပဇဟနဝသေန၊ မြဲ၏ဟု မှတ်မှားသောသညာစသည်ကို ပယ်စွန့် သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ သော။ လက္ခဏာရမ္မဏိကဝိပဿနာ- ပညာ၊ အနိစ္စတာစသော လက္ခဏာလျှင် အာရုံရှိသော ဝိပဿနာပညာ သည်။ ပဟာနပရိညာ နာမ၊ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မကို စွန့်ပယ်တတ်သော ပရိညာ မည်၏။

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော ပရိညာတို့တွင်။ သင်္ခါရပရိစ္ဆေဒတော၊ နာမ် ရုပ်ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားသော ပညာမှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ယာဝ ပစ္စယပရိဂ္ဂ-

၁-ညာတပရိညာ၌ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ ပစ္စတ္တလက္ခဏသလ္လက္ခဏာဝသေန ပဝတ္တာ ပညာ-ဆိုသကဲ့သို့ တေသံယေဝ ဓမ္မာနံ သာမညလက္ခဏသလ္လက္ခဏာဝသေန ပဝတ္တာ-မဆိုမူ၍ သာမညလက္ခဏံ အာရောပေတွာ-ဟူသော စကားကို အဘယ်သဘော ထူးပြားသော ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာဆိုရသနည်း? ဟု ကား ယထာ ပထဝီဗေသာဒိနံ။ပ။ ဂယုန္တိတိ ဝုတ္တံ သာမညလက္ခဏံ 'အာရောပေတွာတိ။ ဇွိကာ။ ပထဝီဗေသာဒိနံ၊ ပထဝီဗေသာစသောတရား တို့၏။ ကက္ခဋ္ဌဗုဒ္ဓသနာဒိလက္ခဏာနိ၊ ကက္ခဋ္ဌလက္ခဏာ ဗုဒ္ဓသနလက္ခဏာစသော လက္ခဏာတို့ကို။ တိသုပိ ဓဏေသု၊ ဥပါဒိဋ္ဌိဘင်္ဂဟုဆိုအပ်သော သုံးပါးသော ဓဏတို့၌လည်း။ သလ္လက္ခဏံတဗ္ဗာနိ၊ သည်ဖြစ်၍။ ပဋိနိယတရူပတာယ၊ အသီးအသီးမြဲသော သဘော၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဘာဝသိဒ္ဓါနေဝ၊ သဘောအားဖြင့် ပြီးကုန်သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ပ။ ဂယုန္တိ ယထာ၊ ယူအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဇဝံ-တထာ၊ တူ။ အနိစ္စတာဒိလက္ခဏာနိ၊ အနိစ္စတာ စသော လက္ခဏာတို့ကို။ သဘာဝသိဒ္ဓါနေဝ၊ ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ န ဂယုန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ အထူးကား။ တာနိ၊ ထိုအနိစ္စတာစသော လက္ခဏာတို့ကို။ ဘင်္ဂဒယဗ္ဗယပိဋ္ဌာဝသ- ဝတ္တနာကာရမုခေန၊ ပျက်ခြင်း ချုပ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်သော အခြင်းအရာ အလိုသို့မလိုက်သော အခြင်းအရာကို အဦးပြုသဖြင့်။ ဂဟေ- တဗ္ဗတော၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမာရောပိတရူပါနိ ဝိယ၊ တင်အပ်သော သဘောတို့ကဲ့သို့။ ဂယုန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာမည။ပ။ ပေတွာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ ၎င်းနက်။

ဟာ၊ နာမ် ရုပ်၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းသည်တိုင်အောင်။ ဉာတပရိ-
ညာယ၊ ဉာတပရိညာ၏။ ဘူမိ၊ အရာမည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တေသ္မိံ
အန္တရေ၊ ထိုနာမ် ရုပ်ကို ပိုင်းခြားခြင်း ပစ္စည်းကိုသိမ်းဆည်းခြင်းတို့၏
အတွင်း၌။ ဓမ္မာနံ၊ တေတူမကဓမ္မတို့၏။ ပစ္စတ္တလက္ခဏပဋိဝေဓယေဝ၊
အသီးအသီး မိမိ မိမိတို့၏ လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်း၏သာလျှင်။
အာဓိပစ္စံ၊ အကြီးအကဲ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ပန၊ ပါး။ ကလာပသမ္မသနတော၊ အပေါင်းအစည်းအားဖြင့် သုံးသပ်
သည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ယာဝ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း
ကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်တိုင်အောင်။ တိရဏပရိညာယ၊ တိရဏပရိညာ၌
၏။ တူမိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ တေသ္မိံ အန္တရေ၊
ထိုကလာပအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ဥဒယဗ္ဗယကို ရှုခြင်းတို့၏အတွင်း၌။
(ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။) သာမညလက္ခဏပဋိဝေဓယေဝ၊ သာမညလက္ခဏာကို
ထိုးထွင်း၍သိခြင်း၏သာလျှင်။ အာဓိပစ္စံ၊ အကြီးအကဲ အစိုးရသည်၏
အဖြစ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘင်္ဂါနုပဿနံ၊ နုပဿနာကို။ အာဒိ
ကတွာ၊ ၍။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ပဟာနပရိညာယ၊ ၏။ [၂၄၂] ဘူမိ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တတော၊ ထိုဘင်္ဂါနုပဿနာမှ။
ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအခြင်းအရာအားဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။
အနုပဿန္တော၊ ရှုသည်ဖြစ်၍။ နိစ္စသည်၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကား နိစ္စသဿတ
တို့ပင်ဟုဖြစ်သော မိစ္ဆာသည်ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခ
အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။) အနုပဿန္တော၊ ၍။ သုခ-
သည်၊ သင်္ခါရတို့ကား သုခပင်ဟု ဖြစ်သောမိစ္ဆာသည်ကို။ ပဇဟတိ၊
၏။ အနတ္တတော၊ အနတ္တအခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။)
အနုပဿန္တော၊ ၍။ အတ္တသည်၊ သင်္ခါရတို့ကား အတ္တပင်ဟု ဖြစ်သော
မိစ္ဆာသည်ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ (အနိစ္စာနုပဿနာဒိသမ္ဘူတာယ၊
အနိစ္စာနုပဿနာ စသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ၊ နုပဿ
နာဖြင့်။) နိဗ္ဗိဒန္တော-နိဗ္ဗိဇ္ဇနဝသေန ပဿန္တော၊ ပြီးငွေ့သော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် ရှုသည်ဖြစ်၍။ နန္ဒိ၊ သပီတိကတဏှာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။
(ဝိရာဂါနုပဿနာယ၊ နုပဿနာဖြင့်။) ဝိရဇ္ဇန္တော-ဝိရဇ္ဇနဝသေန အနုပ-
ဿန္တော၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရှုသည်ဖြစ်၍။ ရာဂံ၊

သင်္ခါရတို့၌ တပ်မက်သောရာဂကို၊ ပဇာတိ၊ ၏။ (နိရောဓာနုပဿနာ-
ယ၊ နုပဿနာဖြင့်။) နိရောဓဇ္ဈော-နိရောဓာယ အနုပဿဇ္ဈော၊ နောင်ခါ
အသစ်မဖြစ် ချုပ်စေခြင်းငှါ ရှုသည်ဖြစ်၍။ သမုဒယံ၊ သင်္ခါရတို့၏ အသစ်
ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဇာတိ၊ ၏။ (ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ၊ နုပဿနာဖြင့်။)
ပဋိနိဿဇ္ဈော-ပဋိနိဿဂ္ဂါယအနုပဿဇ္ဈော၊ စွန့်လွှတ်ခြင်းငှါ ရှုသည်
ဖြစ်၍။ အာဒါနံ၊ သင်္ခါရတို့ကို စွဲလမ်းခြင်းကို၊ ဝါ၊ အနိစ္စသည်တို့၏
အစွမ်းအားဖြင့် သင်္ခါရတို့ကိုစွဲလမ်းခြင်းကို။ ပဇာတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဝေ၊
သို့။ နိစ္စသည်ာဒိပဟာနသာဓိကာနံ၊ နိစ္စသည်ာစသည်ကို ပယ်ခြင်းကို
ပြီးစေတတ်ကုန်သော။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ အနုပဿနာနံ၊ တို့၏။
အာဓိပစ္စံ၊ အကြီးအကဲ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
သို့။ ဣမာသု တိသု ပရိညာသု၊ တို့တွင်။ သင်္ခါရပရိစ္ဆေဒဿ စေတ၊
နာမ်ရုပ်တို့ကို ပိုင်းခြားခြင်းမှတ်ခြင်း၏၎င်း။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဿ စ၊ နာမ်
ရုပ်၏အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်း၏၎င်း။ သာမိတတ္တာ-သမ္မာဒိတတ္တာ၊
ပြည့်စုံစေအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမိနာ ယောဂိနာ၊ သည်။
ဉာတပရိညာဝ၊ ဉာတပရိညာဉ်သည်သာလျှင်။ အဓိဂတာ၊ ရအပ်ပြီးသည်
မည်သည်၊ ဝါ၊ လက်သို့ ရောက်စေသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊
ဗျတိရိက်ကိုဆိုအံ့။ ဣတရာ၊ တိရဏပဟာနပရိညာဉ်တို့သည်။ အဓိဂန္တဗ္ဗာ၊
ရအပ်လတံသည် မည်ကုန်သည်၊ ဝါ၊ ရထိုက်သည် မည်ကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ယသ္မာ တိရဏပရိညာယ။ပ။
ကာတဗ္ဗောတိ၊ ဟူသောစကားကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်အပ်ပြီ။

၆၉၄။ တတြ-တသ္မိံ ကလာပသမ္မသနေ၊ ကို။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗေ၊ ထင်စွာ
ပြအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ဝိဘာဝေတဗ္ဗေ၊ ထင်စွာပြအပ်သော။ တတြ-
တသ္မိံ ကလာပသမ္မသနေ၊ ၌။ (တနည်း) တတြ-တဿ ကလာပသမ္မ-

၁-အကြင်အခြင်းဖြင့် ရှုသည်ရှိသော် သင်္ခါရတို့၌ တပ်သောရာဂသည်မဖြစ်၊ ထို
အခြင်းဖြင့် ရှုသည်ဖြစ်၍ဟူလို။

၂-အကြင်အခြင်းဖြင့် ရှုသည်ရှိသော် သင်္ခါရတို့သည် ချုပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။
နောင်အခါ၌ တဖန်ဘဝသစ်၏ အစွမ်းဖြင့်မဖြစ်ကုန်၊ ထိုအခြင်းဖြင့် ရှုသည်ဖြစ်၍ဟူလို။

၃-အကြင်အခြင်းဖြင့် ရှုသည်ရှိသော် သင်္ခါရတို့ကို တဖန်မယူအပ်ကုန်၊ ထိုအခြင်းဖြင့်
သင်္ခါရတို့ကို တဖန်မယူ စွန့်လွှတ်ရအောင် ရှုသည်ဟူလို။

သနဿ၊ ဧ၊ အာဒိတာဝေ၊ လက်မွန်အစ၏ အဖြစ်၌။ အယံ၊ ဤသို့ ပြအပ်လက်သည်ကား။ ပါဠိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတည်း။

အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တေဘူမကတရားတို့ကို၊ ဝါ၊ ရုပ်ဝေဒနာစသော တရားတို့ကို။ သဒ္ဓိပိတု၊ တခုတည်းအားဖြင့် ရုံးချဉ်းပေါင်းစု၍။ ဝဝတ္ထာနေ၊ အနိစ္စ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်မှတ်သားခြင်းကို။ (သာဓေတဗ္ဗေ၊ ပြီးစေအပ်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ သော။) ဝဝတ္ထာနေ၊ အနိစ္စ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်မှတ်သားခြင်း၌။ ပညာ၊ ထိုသို့သော ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ပြီးစေတတ်သော ပညာကို။ သမ္မသနေ၊ အနိစ္စ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် စုံစမ်းခြင်း၌၊ ဝါ၊ စုံစမ်းခြင်းကို။ (နိပ္ပါဒေတဗ္ဗေ၊ ပြီးစေအပ်သည်ရှိသော်။) ဉာဏံ၊ ထိုအနိစ္စ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် စုံစမ်းခြင်းကို ပြီးစေတတ်သော ဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ၊ (သာ ပညာ၊ ထိုပညာသည်။) ကထံ၊ အဘယ် သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။) ယံ ကိဉ္စိ၊ အကြင်အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ဧ၊ အတိတာနာ- ဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ရုပ်သည်၎င်း။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်သောရုပ်သည်၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ ဖြစ်သော ရုပ်သည်၎င်း။ ဩဠာရိကံ ဝါ၊ ရုန့်ရင်းသောရုပ်သည်၎င်း။ သုခုမံ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သောရုပ်သည်၎င်း။ ဟိနံ ဝါ၊ ယုတ်ညံ့သောရုပ်သည်၎င်း။ ပဏီတံ ဝါ၊ မွန်မြတ်သော ရုပ်သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယံ၊ အကြင် ရုပ်သည်။ ဒုရေ၊ ဝေးသောအရပ်၌။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယံ ဝါ၊ အကြင်ရုပ်သည် မူလည်း။ သန္တိကေ၊ နီးသောအရပ်၌။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (တနည်း) ယံ ဒုရေ ဝါ၊ အကြင်ဒုရေရုပ်သည်၎င်း။ ယံ သန္တိကေ ဝါ၊ အကြင်သန္တိကေရုပ်သည် ၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (ဤသို့ ပေယျာလဖော်၍ ယောဇနာ၊ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့၌လည်း ဤနည်း နှင်နှင်ဖော်) သဗ္ဗံ၊ သော။ (တံ) ရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို။ အနိစ္စတော-အနိစ္စံ ဣတိ၊ အနိစ္စဟူ၍။ ဝါ၊ အနိစ္စ-

၁-ကထံ-ကို သာ ဟောတိ-ဟူသော ပါဠိသေသနှင့်စပ်၊ ဝဝတ္ထာနေ သမ္မသနေတိ စ နိပ္ပါ- ဒေတဗ္ဗေ သုမ္မဝစနံ- ဟူ၍ကာဆိုသည်ကား ဝဝတ္ထာနေ-ဟူသောပုဒ်ကို ပညာ-ဟူသောပုဒ်၏ ရှေး၌ ကြေလေသော သာဓနိယာ-ဟူသောပုဒ်နှင့် စပ်၍ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗေအာဓာရယူ၊ သမ္မသနေ- ဟူသောပုဒ်ကို ဉာဏံ-ဟူသောပုဒ်၏ ရှေး၌ ကြေသော သာဓနိယာ-ဟူသောပုဒ်နှင့် စပ်၍ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗေအာဓာရယူ-တူလိုသည်။

၂၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၄၂-၁၅) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂညဏဒဿန

တော၊ အနိစ္စအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား မှတ်သား၏။ တံ၊ ထို(အတိတတိက်စသော တဆယ့်တပါးသော ဩကာသ တို့ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ အနိစ္စအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား တဆယ့်တပါးသော) သမ္မသနသည်။ ဧကံ သမ္မသနံ၊ (အနိစ္စအခြင်းအရာအားဖြင့် ဆုံးဖြတ် ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းကို အကြောင်းပြု၍) တခုသော သမ္မသနမည်၏။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို(အတိတတိက်စသော တဆယ့် တပါးသော ဩကာသတို့ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ဒုက္ခအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား တဆယ့်တပါးသော) သမ္မသနသည်။ ဧကံ သမ္မသနံ၊ (ဒုက္ခအခြင်းအရာ အားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းကို အကြောင်းပြု၍) တခုသော သမ္မသနမည်၏။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို (အတိ- တတိက်စသော တဆယ့်တပါးသော ဩကာသတို့ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ဒုက္ခ အားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား တဆယ့်တပါးသော) သမ္မသနသည်။ ဧကံ သမ္မသနံ၊ (အနတ္တအခြင်းအရာအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းကို အကြောင်းပြု၍) တခုသော သမ္မသနမည်၏။

ယာ ကာစိ ဝေဒနာ အတိတာနာဂတပစ္စပ္ပန္နာ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ ဩဋ္ဌာရိကာ ဝါ သုခုမာ ဝါ၊ ဟိနာ ဝါ ပဏိတာ ဝါ၊ ယာ ဒုရေ သန္တိကေ ဝါ၊ သဗ္ဗံ ဝေဒနံ အနိစ္စတော ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဧကံ သမ္မသနံ။ ဒုက္ခတော ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဧကံ သမ္မသနံ။ အနတ္တတော ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဧကံ သမ္မသနံ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် အထက် အဘိညေယျနိဒ္ဒေသကို ရှု၍ ပေယျာ- လစေ့ငူအောင်ဖော်လေ ။

၁-ပါဠိဝဝတ္ထာန် ပါဠိကို သီးသန့်ခြားနားအောင် မှတ်သားဆုံးဖြတ်ခြင်းကိုကား ဤသို့ သိအပ်၏။ ထိုစကားကိုချဲ့အံ့။ ဤအရာ၌ အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဝိပဿနာကို နှလုံးသွင်း ခြင်း၌ လွယ်ကူစေခြင်းငှါ ယံကိဉ္ဇူ ရူပံ အတိတာနာဂတပစ္စပ္ပန္နံ-အစရှိသည်ဖြင့် ရှေးဦးစွာ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို အတိတ်စသည်ကို ဝေဖန်ခြင်းကို အရင်းပြုသဖြင့် ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုခန္ဓာတို့သည်ကား အကြင်ကြောင့် ဒွါရအာရုံတို့နှင့်တကွ ဒွါရ၌ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ ၏ အစွမ်းဖြင့် ဝေဖန်ခြင်းကိုရကုန်၏။ ထိုကြောင့် ထိုခန္ဓာတို့၏ အခြားမဲ့၌ ဒွါရဆက္က အာရမ္မဏဆက္က ဝိညာဏဆက္က ဗဿဆက္က ဝေဒနာဆက္က သညာဆက္က စေတနာဆက္က တဏှာ- ဆက္က ဝိတက္ကဆက္က ဝိစာရဆက္က။ ဤဆယ်ပါးသော ဆက္ကတို့ကိုယူအပ်ကုန်၏။ အကြင် ကြောင့်ကား လက္ခဏာတို့တွင် အနတ္တလက္ခဏာသည် ခဲခက်ငြိုငြင်သဖြင့် ဝေဖန်အပ်၏။ ထိုကြောင့် ထိုအနတ္တလက္ခဏာကို ထင်စွာပြခြင်းငှါ ခြောက်ပါးသောဓာတ်တို့ကို ယူအပ်

အတိတနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ သော။ ဇရာမရဏံ၊ ကို။ အနိစ္စတော-အနိစ္စ
ဣတိ၊ အနိစ္စ အနိစ္စဟူ၍၊ ဝါ၊ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအခြင်းအရာအားဖြင့်။
ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဧ။ တံ၊ ထို(အတိတတိကံစသော တဆယံတပါးသော
ဩကာသတို့ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ အနိစ္စအခြင်းအရာအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား

ကုန်၏။ ထိုနောင် အကြင်ကသိုဏ်းဆယ်ပါးတို့၌ ဤသာသနာတော်မှ အပဖြစ်ကုန်သော
တိတ္ထိတို့အား အတ္တဟူ၍ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ထိုကသိုဏ်းဆယ်ပါးတို့သည် ဤဈာန်
တို့၏ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် ယင်သောအခြင်းအရာမျှတို့သာတည်းဟု ပြခြင်းငှါ ဆယ်ပါးသော
ကသိုဏ်းတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုနောင် ဒုက္ခာနုပဿနာ၏ အခြံအရံ၏အဖြစ်ဖြင့် ပဋိက္ခုလ္လာ
ကာရ၏ အစွမ်းဖြင့် ဒုတ္တိ သကောဋ္ဌာသတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုနောင် ရှေး၌ ခန္ဓာ၏အစွမ်း
ဖြင့် သင်္ခေပအားဖြင့် ယူအပ်ကုန်သော ဓမ္မတို့ကို နာတိသင်္ခေပဝိတ္ထာရနည်းဖြင့်လည်း နှလုံး
သွင်းအပ်ကုန်၏ဟု ပြခြင်းငှါ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အာယတန တဆယ့်ရှစ်ပါးသော
ဓာတ်တို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုနောင် ထိုအာယတနဓာတ်တို့၌ “ဤအာယတန ဤဓာတ်
တို့သည် သညနိရိဟအဗျာပါရဖြစ်ကြောင်းသော်လည်း ဓမ္မသဘောအားဖြင့် အစိုးရသည်၏
အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်တတ်ကုန်၏”ဟု အနတ္တလက္ခဏာကို ထင်စွာပြခြင်းငှါ ဣန္ဒြေတို့ကို ယူအပ်
ကုန်၏။ ဤသို့များသော အပြားဖြင့်ပြားကုန်သော ဤတရားအပေါင်းတို့သည် ဘုံသုံးပါး၌
အတွင်းဝင်သောအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိကုန်၏ဟု ပြခြင်းငှါ သုံးပါးသောဓာတ်တို့ကို
ယူအပ်ကုန်၏။

ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါဠိဖြင့် အာရုံနိမိတ်ကိုပြပြီး၍ အထွေထွေအပြားပြားဖြစ်
သော ဝဋ်တရားကိုပြခြင်းငှါ ကာမဘဝစသော ကိုးပါးသောဘဝတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။
ထိုနောင် ဤမျှသော အတိညေယျဝိသောသ၌ဖြစ်သော မနသိကာရကောသလ္လနှင့် ပြည့်စုံ
သောယောဂီသည် သိမ်မွေ့နူးညံ့ကုန်သော ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော မဟဂ္ဂုတ်တရားတို့၌ နှလုံး
သွင်းခြင်းကိုဖြစ်စေအပ်၏ဟု ပြခြင်းငှါ ဈာန်အပ္ပမညာအရူပတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုတွင်
ဈာန်တို့တူသည်မှာ ဆိုခဲ့ပြီးသောကသိုဏ်း စသည်မျှကြွင်းသောအာရုံရှိသော ရူပါဝစရဈာန်
တို့ပေတည်း။ ပစ္စည်းပစ္စယပ္ပန်ကို ဝေဖန်သောအားဖြင့် ဤတရားတို့ကိုခွဲခြမ်း၍ နှလုံးသွင်း
အပ်ကုန်၏ဟူ၍ ပြခြင်းငှါ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုစကားသင့်စွာ ပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒ်ကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည် လက္ခဏာရေးသုံးပါးအပေါင်းကို လွယ်သဖြင့် သာ၍
ကောင်းစွာ ထင်ရှားစေတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါတို့ကို နောက်၌ယူအပ်
ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် သုံးသပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်ကုန်သော ဤတရားတို့သည်
ခန္ဓာစသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကောဋ္ဌာသအဖို့ အစုအားဖြင့် နှစ်ဆယ့်ငါးပါးအပြား
ရှိကုန်၏။ ပဘေဒအားဖြင့်ကား အတိတ်စသောအပြားကို မသုံးသပ်မူ၍သာလျှင် ယူအပ်
ကုန်သည်ရှိသော် နှစ်ပါးတို့ဖြင့် ယုတ်သောနှစ်ရာဖြစ်ကုန်၏။ ထိုဝါရအပေါင်းတို့တွင် အနိစ္စ
တော ဝဝတ္ထပေတိ-အစရှိသော ရှေးဦးစွာသောဝါရသည် လက္ခဏဝဋ်တာပနဝါရမည်၏။
အနိစ္စ ဝေယဋ္ဌေန-အစရှိသော နှစ်ခုမြောက်သောဝါရသည် လက္ခဏာတို့၏အကြောင်းကို
ကြားခြင်းကြောင့် ဟေတုဝါရမည်၏။ အနိစ္စ သင်္ခတံ-အစရှိသောတတိယဝါရသည် ရင့်စေ
အပ်ဖြစ်စေအပ်သောအကျိုး၏အဖြစ်ကိုကောင်းစွာမှတ်ခြင်းကြောင့် ဟေတုပတိဋ္ဌာပနဝါရ-
အကြောင်းကို တည်စေသော ဝါရမည်၏။

၇၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၄၂-၁၉) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂညာဏဒဿန

တဆယ့်တပါးသော) သမ္မသနသည်။ ဧကံ သမ္မသနံ၊ (အနိစ္စဟု တခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းကိုအကြောင်းပြု၍) တခုသော သမ္မသနမည်၏။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ၏။ တံ၊ သမ္မသနသည်။ ဧကံ သမ္မသနံ၊ တခုသောသမ္မသနမည်၏။ (ဤတွင်၍ကား ရှေးဦးစွာသော လက္ခဏ-ဝဝတ္ထာပနဝါရမည်၏)

အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ခယဋ္ဌေန၊ ကုန်တတ်သော သဘောကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စမည်၏။ ဘယဋ္ဌေန-ဘာယိတဗ္ဗ-ဘာဝတော၊ ကြောက်အပ် ထိတ်လန့်အပ်သော သဘောကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ အသာရကဋ္ဌေန၊ အတ္တဟူသော အနှစ်သာရကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်၊ ဝါ၊ အတ္တဟူသော အနှစ်သာရမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ သံခိပိတွာ၊ ချုံး၍။ ဝဝတ္ထာနေ၊ ဆုံးဖြတ်မှတ်သားခြင်း၌။ ပညာ၊ ထိုသို့သောဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ပြီးစေတတ်သောပညာကို။ သမ္မသနေ၊ အနိစ္စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် စုံစမ်းခြင်း၌။ ဉာဏံ၊ ထိုသို့သောစုံစမ်းခြင်းကို ပြီးစေတတ်သောဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

(ဝေဒနံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနာတိ သံခိပိတွာ ဝဝတ္ထာနေ ပညာ သမ္မသနေ ဉာဏံ။ ဖော်။ သညာသင်္ခါရဝိညာဉ်တို့ကိုလည်း ဤနည်းနှင့်နှင်ဖော်)

ဝေဒနံ၊ သည်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ စက္ခု။ ပ။ ဇရာမရဏံ။ ပ။ သမ္မသနေ ဉာဏံ။ (ဤတွင်၍ကား လက္ခဏာတို့၏ဟိတ်ကို ကြားတတ်သောကြောင့် နှစ်ခုမြောက်သော ဟေတုဝါရမည်၏)

အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ သင်္ခတံ၊ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်းတရား

၁-ကုန်ခြင်းသဘောရှိသောရုပ်သည် ဖြစ်တည်၍ ကုန်ခြင်း ပျက်ခြင်း ပြိုကွဲခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထို့ကြောင့် အနိစ္စမည်သည် ဟူလိ။

၂-ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကြောက်ခြင်း ထိတ်လန့်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ရကား ဒုက္ခဖြစ်သည် ဟူလိ။

၃-ဝေဒနံ ဝိညာဏံ၊ အစအဆုံးကိုသာပြသည်။ ပေယျာလမရှိသော်လည်း ပေယျာလ-ပါဠိကဲ့သို့မှတ်။ နောက်၌လည်း ဤနည်းတူ။

တို့သည် ပြုပြင်အပ်၏။ ပဋိစ္စ၊ လျော်သောပစ္စည်းတရားတို့ကိုစွဲ၍။ သမုပ္ပန္နံ၊ အညီအညွတ်တကွဖြစ်တတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဓမ္မံ၊ ကုန်ခြင်း သဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မံ၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝိရာဂဓမ္မံ၊ ကင်းခြင်း သဘောရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သံခိပိတော၊ ၍။ ဝဝတ္ထာနေ၊ ဌ။ ပညာ၊ သည်။ သမ္မသနေ၊ ဌ။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ဝေဒနံ ဝိညာဏံ စက္ခု။ပ။ ဇရာမရဏံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အနိစ္စံ သင်္ခတံ။ပ။ နိရောဓဓမ္မန္တိ သံခိပိတော ဝဝတ္ထာနေ ပညာ သမ္မသနေ ဉာဏံ။ (ဤတွင်၍ကား သုံးခုမြောက်သော ဟေတုပတိဋ္ဌာပနဝါရမည်၏)

☞ [၂၄၃] ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၍။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိသည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ သံခိပိတော၊ ၍။ ဝဝတ္ထာနေ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၌။ ပညာ၊ ထိုသို့သောဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ပြီးစေတတ်သောပညာသည်။ သမ္မသနေ၊ စုံစမ်းခြင်း၌။ ဉာဏံ၊ ထိုသို့သော စုံစမ်းခြင်းကို ပြီးစေတတ်သောဉာဏ်မည်၏။ အတိတံပိ အဒ္ဓါနံ၊ အတိတ်အခွန်၌၎င်း။ အနာဂတံပိ အဒ္ဓါနံ၊ အနာဂတ်အခွန်၌၎င်း။ပ။

တံ၊ ထိုသို့စုံစမ်းတတ်သော ပညာသည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပညာ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ အတိတာ။ပ။ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၍။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိ၌^၁။ စက္ခု။ပ။ ဇရာမရဏန္တိ ဣမိနာ ပေယျာလေန၊ ဟူသော ဤပေယျာလဖြင့်။ (ဣမေ ဓမ္မရာသယော သံခိတ္တာ-၌စပ်) ဒွါရာရမ္မဏေဟိ၊ ဒွါရအာရုံတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဒွါရပဝတ္ထာ၊ ဒွါရ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဓမ္မတို့၎င်း။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသောခန္ဓာတို့၎င်း။ ဆဒ္ဓါရာနိ၊ ခြောက်ပါးသောဒွါရတို့၎င်း။ ဆအာရမ္မဏာနိ၊ တို့၎င်း။ ဆဝိညာဏာနိ၊ တို့၎င်း။ ဆဖဿာ၊ တို့၎င်း။ ဆဝေဒနာ၊ တို့၎င်း။ ဆသညာ၊ တို့၎င်း။ ဆစေတနာ၊ တို့၎င်း။ ဆတဏှာ၊ တို့၎င်း။ ဆဝိတက္ကာ၊ တို့၎င်း။ ဆဝိစာရာ၊ တို့၎င်း။ (ဤတွင် ရွှေ့ကား

၁-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိ၌ ပေယျာလငုပ်သမျှဓမ္မအပေါင်းကို ဖော်ပြလိုရကား ဧတ္ထအစရှိသည်ကို မိန့်သော်။

ဆက္ကဆယ်ပါး) ဆ ဓာတုယော၊ တို့၎င်း။ ဒသ ကသိကာနိ၊ တို့၎င်း။ ဒုတ္တိံသ ကောဠာသ၊ တို့၎င်း။ ဒွါဒသာယတနာနိ၊ တို့၎င်း။ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော၊ တို့၎င်း။ ဗာဝိသတိန္ဒြိယာနိ၊ တို့၎င်း။ တိဿောဓာတုယော၊ တို့၎င်း။ နဝ ဘဝါ၊ တို့၎င်း။ စတ္တာရိ ဈာနာနိ၊ တို့၎င်း။ စတဿော အပ္ပ ပညာ၊ တို့၎င်း။ စတဿော သမာပတ္တိယော၊ တို့၎င်း။ ဒွါဒသ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဂါနိ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ ဓမ္မရာသယော၊ ဤတရားအစုတို့ကို။ သံခိတ္တာ၊ ချုံးအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ၊ ဟိ-ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ သံခိတ္တာ၊ ချုံးအပ်ကုန်သနည်း။ ဝါ၊ ဟိ-ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သံခိတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်သနည်း။ အဘိညေယျနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ။ သဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ အဘိညေယျံ။ပ။ ဇရာမရဏံ အဘိညေယျန္တိ၊ ဟူသော။ တေ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော တရားအပေါင်းကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စိ သဗ္ဗံ၊ အဘယ်အလုံးစုံသောတရားအပေါင်းကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခု၊ စက္ခုကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ရူပါ၊ တို့ကို။ အဘိညေယျာ၊ ကုန်၏။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ ကို။ အဘိညေယျံ၊ ၏။ စက္ခုသမ္ပယော၊ ကို။ အဘိညေယျော၊ ၏။ (ဤသို့ နှင်နှင် လိင်ဝှစ်ပြင်၍ အဘိညေယျ-သဒ္ဓါကို လျော်စွာလိုက်စေ) စက္ခုသမ္ပယာပစ္စယာ၊ စက္ခုသမ္ပယာ ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ သုခံ ဝါ၊ မူလည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ မူလည်းဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခံဝါ၊ မူလည်းဖြစ်သော။ ယမ္ပိ ဣဒံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုသုံးပါးသော ဝေဒနာကိုလည်း။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိအပ်၏။ သောတံ၊ ကို။ပ။ (သောတံ ဘိက္ခဝေ အဘိညေယျံ-

၁-အဘယ့်ကြောင့်ကား ဤပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိ၌ ဤတရား အဖို့အစုတို့ကို ချုံးအပ်ကုန်သနည်း?ဟု စဉ်းရှုရကား ပါဠိ၌ အကျယ်အားဖြင့် လာသောကြောင့် ချုံးအပ်ကုန်သည်ဟု ပရိဟာရိပြုခြင်းငှါ ဝုတ္တံ ဟေတံ- စသည်ကိုမိန့်။ တနည်း ဤပေယျာလဖြင့် ဤမျှသော တရားအစုတို့ကို ချုံးအပ်၏ဟု ပစ္စက္ခဆရာသိ၍ ထုတ်ဖော်ပြနိုင်သလော? စောဒနာရှိသောကြောင့် ဝုတ္တံ ဟေတံ- စသည်ကိုမိန့်သော်။ ရှေးအတက်ကား ဝိတ္တာရေတွာ ဝုတ္တတ္တာ-ကိုမျှော်၍ တက်သည်။ နောက်အတက်ကား ပေယျာလေန သံခိတ္တံ-နောင် ဝေဒိတဗ္ဗံ-ဟူသော ပါဠိသေသကိုး၍တက်သည်။

စသည်ဖြင့် လိင်အားလျော်စွာဖော်။ မနော-ကား မနောဂိုဏ်းဖြစ်၍ ထိုမနောဂိုဏ်း၏ ဝိသေသကို သုန္ဒရီ-မနော-ကဲ့သို့ နပုံလိင်နှင့်သာယှဉ်အပ် ရကား မနော ဘိက္ခဝေ အဘိညေယျံ-ဟု ဖော်) ရှုပ်၊ ကို။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ (ရှုပ် ဝိညာဏံ ဟု ခန္ဓာငါးပါးကို အစအဆုံးသာ ပြသည်) စက္ခု၊ ကို။ မနော၊ ကို။ (ဒွါရဆက္ကကို စက္ခု၊ မနောဟု အစအဆုံးသာပြသည်) အာရမ္မဏဆက္ကကို ရှုပါ ဓမ္မာ ဟု၊ ဝိညာဏဆက္ကကို စက္ခုဝိညာဏံ မနော- ဝိညာဏံ ဟု၊ ဖဿဆက္ကကို စက္ခုသမ္ပယော မနောသမ္ပယော ဟု၊ [၂၄၄] ဝေဒနာဆက္ကကို စက္ခုသမ္ပယော ဝေဒနာ မနောသမ္ပယော ဝေဒနာဟု၊ သညာဆက္ကကို ရှုပ်သညာ ဓမ္မသညာ ဟု၊ စေတနာဆက္ကကို ရှုပ်သဉ္ဇေတနာ ဓမ္မသဉ္ဇေတနာ ဟု၊ တဏှာဆက္ကကို ရှုပ်တဏှာ ဓမ္မတဏှာ ဟု၊ ဝိတက္က- ဆက္ကကို ရှုပ်ဝိတက္ကော ဓမ္မဝိတက္ကော ဟု၊ ဝိစာရဆက္ကကို ရှုပ်ဝိစာရော ဓမ္မဝိစာရော ဟု၊ ဓာတုဆက္ကကို ပထဝီဓာတု ဝိညာဏဓာတု ဟု၊ ကသိဏ- ဒသကကို ပထဝီကသိဏံ ဝိညာဏကသိဏံ ဟု၊ ဒုတ္တိံ သာကာရကို ကေသာ။ပ။ မတ္တလုဂ် ဟု အစအဆုံးကိုသာ ပြသည်။ အာယတနဓာတ် ဣန္ဒြိယံလည်း နည်းတူ။ သုံးပါးသောဓာတ်၊ ကိုးပါးသောဘဝကိုကား အစပြသည်။]

တံ အဘိညေယျံ၊ ထိုအဘိညေယျတရား အပေါင်းကို။ တတ္ထ-အဘိ- ညေယျနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အစီအရင်ဖြင့်။ ဝိတ္ထာ- ရေတွာ၊ ချဲ့၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၌။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ခန္ဓာစသော တရားအစုကို။ ပေယျာလေန၊ ပေယျာလဖြင့်။ သံခိတ္တံ၊ ချိုးအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ- တဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ သို့။ သံခိတ္တေ၊ ချိုးအပ်သော။ ဧတ္ထ- တေသ္မိံ ဓမ္မပုဉ္ဇေ၊ ဤတရားအစု၌၊ ဝါ၊ ဧတ္ထ-တေသ္မိံ အဘိညေယျ- နိဒ္ဒေသေ၊ ဌ။ လောကုတ္တရာ၊ ကုန်သော။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့ သည်။ အာဂတာ၊ ဝိညာဏံ မနော ဓမ္မာ-အစရှိသည်ဖြင့် လာကုန်၏။ တေ လောကုတ္တရာ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသမ္ပသနုပဂတ္တာ၊ အနိစ္စစသောအားဖြင့်

၁-ဤအဘိညေယျ နိဒ္ဒေသ၌ လာသရွေ့သော ဓမ္မအပေါင်းကိုယူ၍ ဝိပဿနာမူသင့် သလော? ကြောင့် ဧဝံ သံခိတ္တေ-စသည်ကို မိန့်သော်။

ကံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၄၄-၁၉) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနံ

သုံးသပ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့ မကပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အနိစ္စ
စသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းငှါ မသင့်မလျော်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ဣမသ္မိံ အဓိကာရေ၊ ဤပညာဘာဝနာအရာ၌။ န ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ကုန်။ စ၊
ဆက်၍ဆိုအံ့။ ယေပိ-ရူပါရူပဓမ္မာ၊ အကြင်ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်လည်း။
သမ္ပသနုပဂါ၊ အနိစ္စစသောအားဖြင့် သုံးသပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ကပ်ကုန်၏။
ဝါ၊ အနိစ္စစသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းငှါ သင့်လျော်ကုန်၏။ တေသု၊
တို့တွင်။ ယေ-ရူပါရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ယဿ-ယောဂိနော၊ အား။
ပါကဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သုခေန၊ လွယ်သဖြင့်၊ ဝါ၊
ချမ်းသာသဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟံ၊ ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု-ရူပါရူပေသု၊
တို့၌။ တေန-ယောဂိနော၊ သည်။ သမ္ပသနံ၊ သုံးသပ်ခြင်းကို။ အာရဘိ-
တဗ္ဗံ၊ အားထုတ်အပ်၏ ။

၆၉၅။ တတြ၊ ထိုခန္ဓာပဉ္စကဒ္ဒါရဆက္ကစသော တရားအစုတို့တွင်။
အယံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ ခန္ဓဝသေန၊ ခန္ဓာပဉ္စက၏အစွမ်းဖြင့်။
အာရဗ္ဘဝိဓာနယောဇနာ၊ အားထုတ်ခြင်းအစီအရင်ကို ယှဉ်ခြင်းတည်း။
(ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ပဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ ဩဠာရိ-
ကံ ဝါ သုခုမံ ဝါ၊ ဟိနံ ဝါ ပဏိတံ ဝါ၊ ယံ ဒုရေ သန္တိကေ ဝါ၊ သဗ္ဗံ ရူပံ
ဖေ၊ အနက်ကား ရှေးနည်းတူ) ဣတိ-အယံ၊ ကား။ (အာရဗ္ဘဝိဓာန-
ယောဇနာ၊ တည်း။) တောဝတာ၊ ဤမျှအစီအစဉ်ဖြင့်။ အယံ ဘိက္ခု၊ ဤ
ယောဂီရဟန်းသည်။ ယံ ကိဉ္စိ ရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အနိယမနိဒ္ဓိဉ္စိ၊
အမှတ်မရှိသောအားဖြင့် ပြုအပ်သော။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ရူပံ၊
ကို။ အတိတတိကေန စေဝ၊ အတိတတိက်ဖြင့်၎င်း။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။
အဇ္ဈတ္တာဒိဒုကေဟိ စ၊ အဇ္ဈတ္တဒုက်စသော ဒုက်တို့ဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဩကာသေဟိ၊ အရာဌာနတို့ဖြင့် ၂။ ပရိစ္ဆိန္နိတော၊

၁-အဘယ်ကြောင့် လွယ်ရာတွင်သာ ရှေးချယ်၍ အားထုတ်အပ်သနည်း? ကြောင့်
ယထာပါကဋ္ဌံ ဝိပဿနာဘိနိဝေသောတိ ကတော။ ထင်ရာကိုသုံးသပ်ကာမျှဖြင့် ကိစ္စပြီး
သလော? ကြောင့် ပစ္ဆာ ပန အနုပဋ္ဌဟန္တေပိ ဥပါယေန ဥပဋ္ဌဟာပေတွာ အနဝသေ-
သတောဝ သမ္ပသိတဗ္ဗာ-ဋီကာမိန့်သော်။

၂-ဘုမ္မောကာသ ပုဂ္ဂလောကာသမဟုတ်ပဲကိုလျက် အတိတ်စသည်ကို အဘယ်ကြောင့်
ကောဒသဟိ ဩကာသေဟိ-ဟူသနည်း? ကြောင့် အတိတ် ရူပံ အနိစ္စန္တိအာဒိနာ အနိစ္စ-

ဝံသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သမ္မသနညဏကထာ (၂၄၅-၄)

၇၉

ပိုင်းခြား၍။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ရူပံ၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်၊ ဝါ၊ အနိစ္စတော
အနိစ္စံ လူတိ။ အနိစ္စ အနိစ္စဟူ၍။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဆုံးဖြတ်မှတ်သား၏။
အနိစ္စန္တိ၊ အနိစ္စ အနိစ္စဟူ၍။ သမ္မသတိ၊ စုံစမ်းသုံးသပ်၏။

☞ [၂၄၅] တထံ-ကေန အာကာရေန၊ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာ
အားဖြင့်။ သမ္မသတိ၊ သုံးသပ်သနည်း။ ပရတော၊ နောက်၌။ (ဣဇေဝ
ပါဠိယံ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိ၌သာလျှင်။ ဒုတိယဝါရေ၊ ရူပံ အတိတာ-
နာဂတပစ္စုပ္ပန် အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန အစရှိသော ဒုတိယဟေတုဝါရ၌။)
ဝုတ္တနယေန၊ ဟောတော်မူအပ်သောနည်းဖြင့်။ သမ္မသတိ၊ ၏။ (ဤသို့
ပါဌသေသနှင့်တကွ ယောဇနာ။ ယခုအခါ၌ ထိုအနက်ကို အလွန်ထင်စွာ
ပြုခြင်းငှါ ဝုတ္တံ ဟေတု-စသည်ကို မိန့်သော်) ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
တေ-သမ္မသနံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းကို။ ရူပံ
အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေနာတိ၊ ခယဋ္ဌေန-ဟူ၍။ (ဟေဋ္ဌာ၊
အောက်ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိ၌။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဟောအပ်ပြီး
ဖြစ်သောကြောင့်။ (ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန၊ ဤဟောတော်မူအပ်သောနည်း
ဖြင့်။ သမ္မသတိ၊ ၏။)

သေ-ဇေသော ယောဂီ၊ သည်။ (အနိစ္စန္တိ သမ္မသတိ-၌စပ်) အတိတံ၊
သော။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တံ ရူပံ၊ သည်။ လသ္မာ၊ ကြောင့်။
အတိတေယေဝ၊ အတိတ်ဘဝ၌သာလျှင်။ ခိဏံ၊ ကုန်လေပြီ။ ဣမံ ဘဝံ၊
ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝသို့။ န သမ္မတ္တံ၊ မရောက်လာ။ လူတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။

တော သမ္မသနဿ အတိတာဒိဝိတာဂါ ပဝတ္တိဋ္ဌာနဘူတာတိ အာဟ ကောဒသဟိ သြကာ-
သေဟိတိ-မိန့်သော်။ ဋီကာ။ အတိတံ ရူပံ အနိစ္စံ-စသည်ဖြင့် အနိစ္စအားဖြင့် သုံးသပ်
ခြင်း၏ အတိတ်ဒနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ စသော တဆယ့်တပါးသော အပျိုတို့သည်
ဖြစ်ရာဌာနကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်ရကား ဘုဇ္ဈောကာသ ပုဂ္ဂလောကာသမဟုတ်သော်လည်း
ကောဒသဟိ သြကာသေဟိ-မိန့်သည်ဟုလိုသော်။ ဝဝတ္ထပေတိ-၌ ဝဝတ္ထာန-ဟူသည် သန္တိ-
ဋ္ဌာန ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း။ အနိစ္စအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်လည်း ဤ၌ အနိစ္စ အနိစ္စဟု
ဝိပဿနာရှုခြင်းပင် ကိုကားဟု အနိစ္စန္တိ သမ္မသတိ-ပါဌ်ကို ဆင့်ပြန်သည်။

၁-ဤသို့ ယောဇနာသည်ကား ဟိတိ ဟေတုအတ္ထေ နိပါတော။ ယသ္မာ ရူပံ အတိ-
တာနာဂတပစ္စုပ္ပန် အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေနာတိ ဧဝံ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန
အနိစ္စန္တိ သမ္မသတိတိ ယောဇနာ-ဟူသော ဋီကာနှင့်အညီတည်း။ တသ္မာ-ကား ရှေးသို့
မသွား နောက်ကိုလည်၍ စပ်ရသတည်း။ ဤသို့ဖြေဆိုသော သမ္မသနသည်လည်း အကျဉ်း
သာလျှင်ဖြစ်ရကား ဝေဖန်ခြားနား၍ပြုခြင်းငှါ သေ-စသည်ကို မိန့်သော်။

ဂံဝံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၄၅-၄) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

ဓယဋ္ဌေန၊ ကုန်တတ်သောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။ (နောက်နောက်ကိုလည်း နည်းတူပင် ဣတိ သမ္မသတိ-တည့်၍ စပ်ပါလေ)

အနာဂတံ၊ သော။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အနန္တရဘဝေ၊ အခြားမဲ့ ဖြစ်လတ်သောဘဝ၌။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ဖြစ်လတ်။ တမ္ပိ၊ ထိုအနာဂတ်ရုပ်သည်လည်း။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအနန္တရအနာဂတ်ဖြစ်သော ဘဝ၌သာလျှင်။ ခီယံဿတိ၊ ကုန်လတ်။ တတော၊ ထိုအနန္တရဘဝမှ။ ပရံ ဘဝံ၊ တပါးသော ဘဝသို့။ န ဂမိဿတိ၊ မသွားလတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ တည်း။

ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သော။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တံပိ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ရုပ်သည်လည်း။ ဣဓေဝ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌သာလျှင်။ ခီယတိ၊ ကုန်ဆဲ၊ ဣတော၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှ။ ပရံ ဘဝံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မသွား။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ တည်း။

အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တံပိ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တရုပ်သည်လည်း။ အဇ္ဈတ္တမေဝ၊ အဇ္ဈတ္တ၌သာလျှင်။ ခီယတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါဘာဝံ၊ ဗဟိဒ္ဓအဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ တည်း။

ယံ ဗဟိဒ္ဓါ၊ တံပိ ဗဟိဒ္ဓါ ဧဝံ ခီယတိ၊ န အဇ္ဈတ္တဘာဝံ ဂစ္ဆတိတိ အနိစ္စံ ဓယဋ္ဌေနာတိ သမ္မသတိ။ ယံ ဩဠာရိကံ၊ တံပိ တတ္ထေဝံ ခီယတိ၊ န တတော ပရံ ဂစ္ဆတိတိ အနိစ္စံ ဓယဋ္ဌေနာတိ သမ္မသတိ။ ယံ သုခုမံ၊ တံပိ တတ္ထေဝံ ခီယတိ၊ န တတော ပရံ ဂစ္ဆတိတိ အနိစ္စံ ဓယဋ္ဌေနာတိ သမ္မသတိ။ ယံ ဟိနံ၊ တံပိ တတ္ထေဝံ ခီယတိ၊ န တတော ပရံ ဂစ္ဆတိတိ အနိစ္စံ ဓယဋ္ဌေနာတိ သမ္မသတိ။ ယံ ပဏီတံ၊ တံပိ တတ္ထေဝံ ခီယတိ၊ န တတော ပရံ ဂစ္ဆတိတိ အနိစ္စံ ဓယဋ္ဌေနာတိ သမ္မသတိ။ ယံ ဒူရေ၊ တံပိ တတ္ထေဝံ ခီယတိ။ န သန္တိကဘာဝံ ဂစ္ဆတိတိ အနိစ္စံ ဓယဋ္ဌေနာတိ သမ္မသတိ။ ။(ယံ သန္တိကေ-ဟုဖော်)

ယံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌။ ဟောတိ၊ ၏။ တံပိ၊ ထိုဗဟိဒ္ဓရုပ်သည်လည်း။ ဗဟိဒ္ဓါ ဧဝံ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌သာလျှင်။ ခီယတိ၊ ၏။ အဇ္ဈတ္တဘာဝံ၊ အဇ္ဈတ္တ၏အဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်။ ဣတိ-တသ္မာ၊

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သမ္မသနဉာဏကထာ (၂၄၅-၁၄)

၈၁

ကြောင့်။ ခယဋ္ဌေန၊ ကုန်တတ်သောသဘောကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏။
ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။

ယံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ သြဋ္ဌာရိကံ၊ သြဋ္ဌာရိကသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
တမ္ပိ၊ ထိုသြဋ္ဌာရိကရုပ်သည်လည်း။ တတ္ထေဝ၊ ထိုဖြစ်ရာ၌သာလျှင်။
ခိယတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုဖြစ်ရာမှ။ ပရံ၊ တပါးသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မသွား။
ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊
ဤသို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။

ယံ၊ သည်။ သုခမံ၊ သုခမသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုသုခမရုပ်
သည်လည်း။ တတ္ထေဝ၊ ထိုဖြစ်ရာ၌သာလျှင်။ ခိယတိ၊ ၏။ တတော၊
ထိုဖြစ်ရာမှ။ ပရံ၊ တပါးသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မသွား။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ခယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။

ယံ၊ သည်။ ဟိနံ၊ ဟိနမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုဟိနရုပ်
သည်လည်း။ တတ္ထေဝ၊ လျှင်။ ခိယတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုဖြစ်ရာမှ။ ပရံ၊
တပါးသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မသွား။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။
အနိစ္စံ၊ အနိစ္စမည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။

ယံ၊ သည်။ ပဏီတံ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုပဏီတရုပ်
သည်လည်း။ တတ္ထေဝ၊ လျှင်။ ခိယတိ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ ပရံ၊ သို့။
န ဂစ္ဆတိ၊ မသွား။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊
၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။

ယံ၊ သည်။ ဒုရေ၊ ဝေးသောအရပ်၌။ ဟောတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုဒုရေ
ရုပ်သည်လည်း။ တတ္ထေဝ၊ ထိုဖြစ်ရာ၌သာလျှင်။ ခိယတိ၊ ၏။ သန္တိက-
ဘာဝံ၊ သန္တိကအဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ခယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။

ယံ၊ သည်။ သန္တိကေ၊ နီးသောအရပ်၌။ ဟောတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထို
သန္တိကရုပ်သည်လည်း။ တတ္ထေဝ၊ လျှင်။ ခိယတိ၊ ၏။ ဒုရေဘာဝံ၊
ဒုရေအဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဋ္ဌေန၊
ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဣဒံ သဗ္ဗမ္ပိ၊
(အတိတ်စသောအားဖြင့် ပြားသောရုပ်ကို သုံးသပ်ခြင်းကြောင့် တဆယ့်

တပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော) ဤအလုံးစုံသော သမ္မသနသည် လည်း^၁။ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေနာတိ၊ ဟူသော။ တေဿ-သမ္မသနဿ၊ (အနိစ္စ ဟူသော တခုသောအခြင်းအရာအားဖြင့် သုံးသပ်သော) ဤသမ္မသန၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကံ သမ္မသနံ၊ (အနိစ္စဟူသော တခုသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍) တခုသော သမ္မသနမည်၏။ ပန၊ (အနိစ္စဟူသော တခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍) တခုသော သမ္မသနမည်သော်လည်း။ ဘေဒတော၊ အတိတ်စသော ဩကာသအပြားအားဖြင့်။ ဧကောဒသဝိဓံ၊ တဆယ့်တပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စ၊ ထိုမှတပါး။ သဗ္ဗမေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ တံ ဧကောဒသ-ဝိဓမ္မိ ရူပံ၊ ထိုကဆယ့်တပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်အပ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဘယဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ သပ္ပဋ္ဌိဘယ-တာယ၊ ကြောက်အပ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲသော သဘောရှိ၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုအနိစ္စ ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ဘယာဝဟံ၊ ဘေးကိုဆောင်တတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကိမိဝ၊ အဘယ်သူတို့အား ကြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေသကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား။ သီဟောပမသုတ္တေ၊ သီဟောပမသုတ်ကို။ (ဒေသိယမာနေ၊ ဟောအပ်သည်ရှိသော်။) ဒေဝါနံ၊ တို့အား။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ သဗ္ဗမ္မိ၊ (အတိတ် စသောအားဖြင့် ပြားသောရုပ်ကို သုံးသပ်ခြင်းကြောင့် တဆယ့်တပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော) ဤအလုံးစုံသော သမ္မသနသည်လည်း။ (သဗ္ဗ-ကား လိုက်သည်) ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေနာတိ၊ ဟူသော။ တေဿ-သမ္မ-သနဿ၊ (ဒုက္ခဟူသော တခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သုံးသပ်သော) ဤသမ္မသန၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကံ သမ္မသနံ၊ (ဒုက္ခဟူသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍) တခုသော သမ္မသန မည်၏။

၁-ဤသို့သုံးသပ်သော် ဧကောဒသဝိသေမ္မသန-ဖြစ်ရပါမည်ကို ဧကံ သမ္မသနံ-ဟူသော အချုပ်သည် သရုပ်နှင့် ကွာလွန်းသည်တကား-ကြောင့် ဣဒံ သဗ္ဗမ္မိ-စသည်ကို မိန့်သော်။

၂-မပယ်အပ်သော ဝိပလ္လာသ-ရှိသောသူအား ငါသည် ပျက်စီးရအံ့၊ ငါ၏ ဥစ္စာသည် လည်း ပျက်စီးလတုံဟု ကြံလတ်သော် ကြောက်လန့်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည် ဟူလို။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သမ္မသနုညဏကထာ (၂၄၅-၂၅)

၈၃

ပန၊ ထိုသို့မည်သော်လည်း။ ဘေဒကော၊ အတိတ်စသော ဩကာသ အပြားအားဖြင့်။ ကောဒသဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(သဗ္ဗံ ရူပံ၊ အလုံးစုံသော ရုပ်သည်။) ဒုက္ခံ ယထာ စ၊ ဒုက္ခချည်း သာလျှင်ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ တံ ရူပံ၊ သည်။ အသာရကဋ္ဌေန၊ အတ္တဟူသော အနှစ်သာရမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ မည်၏။ ဝါ၊ အတ္တဟူသော အနှစ်သာရမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။ အသာရကဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ အတ္တာ၊ သည်။ နိဝါသီ၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲ အမြဲနေလေ့ရှိ၏။ ကာရကော၊ အမှုကြိယာကို ပြုတတ် စီရင်တတ်၏။ ဝေဒကော၊ သုခဒုက္ခကို ခံစားတတ်၏။ သယံဝသီ၊ မိမိ အလိုနှင့်သာ စပ်ခြင်းရှိ၏။ ဝါ၊ မိမိအစိုးရခြင်းရှိ၏။ ဝါ၊ မိမိအလိုသို့ လိုက် စေနိုင်၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ ပရိကပ္ပိတဿ၊ တိတ္ထိတို့သည် ကြံအပ်သော။ အတ္တသာရဿ၊ အတ္တဟူသော အနှစ်သာရ၏။ အဘာဝေန၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ ရူပံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ တံ၊ ထို အနိစ္စဒုက္ခဖြစ်သော ရုပ်သည်။ အတ္တနောပိ၊ မိမိ၏သော်လည်း။ အနိစ္စတံ ဝါ၊ အနိစ္စ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဥဒယဗ္ဗယပိဋ္ဌနံ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်းကို၎င်း။ ဝါရေတုံ- နိဝါရေတုံ၊ တားမြစ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်သေး၏။ တဿ၊ ထိုအနိစ္စဒုက္ခဖြစ်သော ရုပ်၏။ ကာရကာဒိဘာဝေါ၊ ပြုပြင်စီရင်တတ်သူ အစရှိသော အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကာရကဝေဒကသယံဝသီ၏ အဖြစ်သည်။ ကုတော အတ္ထိ၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ရူပဉ္စ ဟိဒံ၊ ပ။ တျာတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒဉ္စ ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်ကား။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ ဝါ၊ အစိုးရသည်။ ဝါ၊ အလိုသို့ လိုက်စေတတ်သည်။ ဝါ၊ ကာရကောဝေဒ- ကောသယံဝသီ ဤသို့ဖြစ်သော အတ္တသည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်မှုကား။ ဣဒိ- ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်။ အာဗာဓာယ၊ ကျင်နာခြင်းငှါ။ န သံဝတ္ထေယျ၊ မဖြစ်ရာ။]

၁-အာ-ရှေးရှိသော ဗာဓ-ဓာတ်သည် နှိပ်စက်ခြင်းကိုသာ ဟော၏။ နာကျင်ခြင်းကိုကား မဟောပေ။ ရုပ်သည်လည်း နှိပ်စက်သာနှိပ်စက်တတ်၏။ မနာကျင်တတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် အာဗာဓာယ၊ နှိပ်စက်ခြင်းငှါ-ဟူသောအနက်သာ ယူတ္တုတရဖြစ်ပေသည်။ (ဆ-သံ-သော)

ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ သဗ္ဗမ္ပိ၊ (အတိတ်စသောအားဖြင့် ပြားသောရုပ်ကို သုံးသပ်ခြင်းကြောင့် တဆယ့်တပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော) ဤအလုံးစုံသော သမ္မသနသည်လည်း။ အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနာတိ၊ ဟူသော။ [၂၄၆] တေဿ သမ္မသနဿ၊ (အနတ္တ-ဟူသော တခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သုံးသပ်သော) ဤသမ္မသန၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကေ သမ္မသနံ၊ (အနတ္တဟူသော တခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍) တခုသော သမ္မသနမည်၏။ ပန၊ ထိုသို့ သော်လည်း။ ဧတဒတော၊ အတိတ်စသော ဩကာသအပြားအားဖြင့်။ ကောဒသဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝေဒနာဒိသု၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာစသော နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့၌။ သေ နယော၊ ဤရူပက္ခန္ဓာ၌ ဆိုအပ်သောနည်းကို။ နေတဗ္ဗော၊ အပ်၏။

၆၉၆။ ပန၊ ပါး။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စတည်း။ တံ၊ ထိုအနိစ္စ ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိယမတော၊ အမြဲအားဖြင့်။ ဝါ၊ နိယမတော-ကေသေန၊ နှစ်ထွေမကွဲ တခုသောအဖို့အားဖြင့်။ သင်္ခတဒိ-ဘေဒံ၊ သင်္ခတအဖြစ်စသော ဝိသေသရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အဿ-အနိစ္စဿ၊ ၏။ ပရိယာယဒဿနတ္ထံ ဝါ၊ ဝေဒနာကိုပြခြင်းငှါ ၎င်း။ နာနာကာရေဟိ၊ အထူးထူးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်။ မနသိကာရ-ပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ ဝါ၊ အနိစ္စအဖြစ်ကို ပူးစေခြင်းငှါ နှလုံးသွင်းခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်းငှါ၎င်း။ ရူပံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်။ပ။ နိရောဓဓမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုန၊ ဖန်။ ပါဠိ၊ ပါဠိကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဝေဒနာဒိသု၊ ဝေဒနာ

၁-ရူပက္ခန္ဓာ၌ အဘေဒအားဖြင့် သုံးပါးသောသမ္မသန တဆယ့်တပါးသော ဩကာသ ဘေဒအားဖြင့် သုံးဆယ့်သုံးပါး အပြားရှိသော သမ္မသနဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဝေဒနာ-က္ခန္ဓာ စသည်တို့၌ အဘေဒအားဖြင့်သုံးပါး ဘေဒအားဖြင့် သုံးဆယ့်သုံးပါးသည် ဖြစ်၏ဟု ဤအနက်ကို ညွှန်းလိုရကား သေ နယော ဝေဒနာဒိသု-မိန့်သော်၊ ထိုခန္ဓာ ငါးပါးတို့၌ သုံးဆယ့်သုံးပါးစီဖြစ်ရကား ခန္ဓာငါးပါးတည်၍ သုံးဆယ့်သုံးပါးနှင့်မြှောက်သော် သမ္မသနပေါင်း တရာ့ခြောက်ဆယ့်ငါးဝါရဖြစ်၏။ ဤနည်းကိုမှီ၍ ဒွါရဆက္ကအစရှိသည် တို့၌လည်း ထိုက်သည်အားလျော်စွာ သမ္မသနအပြားကို စိစစ်တွက်လေ။

၂-အနိစ္စဖြစ်သော တရားအပေါင်းသာလျှင် သင်္ခတအဖြစ် အစရှိသော ဝိသေသရှိ၏။ အသင်္ခတစသည် သဘောရှိသော သဘာဝဓမ္မ၌ကား အနိစ္စအဖြစ်၏ မဖြစ်သင့်သော ကြောင့် သင်္ခတအဖြစ်အစရှိသော ဝိသေသမရှိ ဟုလိုသတည်း။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] စတ္တာရိသာကာရအနုပဿနာ (၂၄၆-၁၁)

၈၅

အစရှိသည်တို့၌။ ဇေယနယော၊ ကို။ နေတဗ္ဗော၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စတ္တာရိသာကာရအနုပဿနာ

၆၉၇။ သော ယောဂါဝစရော၊ သည်။ တဿေဝ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပဉ္စသုခန္ဓေသု၊ တို့၌။ အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တသမ္မသနဿ၊ အနိစ္စဒုက္ခအနတ္တဟု သုံးသပ်ခြင်း၏။ ထိရတာဝတ္ထာယ၊ မြဲမြံသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးငှါ။ ကတမေဟိ စတ္တာရိသာယ၊ အာကာရေဟိ။ပ။ ဩက္ကမတိတိ ဧတဿ၊ ဟူသော ဤဥဒ္ဓေသ၏။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ဝေဖန်၍ဟောရာပဒဘာဇနီ၌။ ပဉ္စက္ခန္ဓေ။ပ။ သံကိလေသိကဓမ္မတောတိ၊ ဟူသော။ စတ္တာလီသာယ၊ သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်) ပဉ္စက္ခန္ဓေ။ ပ။ ဩက္ကမတိတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိဘော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ အနုလောမညဏံ၊ (အရိယမဂ်ကို ရခြင်းအားလျော်သော ကြောင့်) အနုလောမ မည်သောဉာဏ်ကို။ ဝိဘဇန္တေန၊ ခွဲခြမ်းဝေဖန်တော် မူလိုသော။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပဘေဒတော၊ အသီးအသီး ခွဲခြမ်းဝေဖန်သောအားဖြင့်။ ယန္တံ အနိစ္စာဒိသမ္မသနံ၊ အကြင် အနိစ္စ အစရှိသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တဿာပိ၊ (လေးဆယ့် လေးပါးသော ပကာရဘေဒရှိသော) ထိုအနိစ္စာဒိသမ္မသန၏လည်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ သမ္မသတိ၊ သုံးသပ်၏။

[ကတမေဟိ၊ အဘယ်မည်ကုန်သော။ စတ္တာရိသာယ၊ လေးဆယ် သော။ အာကာရေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ အနုလောမိကံ၊ အရိယမဂ်ကို ရခြင်းအားလျော်သော။ ခန္တိံ၊ အာရုံ၏ သဘောသို့သက်ဝင်၍ ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြားခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သောသဘောရှိ၍ ခံချိသောဉာဏ်ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရသနည်း။ ကတမေဟိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိသာယ၊ သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ စသည်ဟုဆိုအပ်သော မှန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ မဆုတ်နစ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မြဲမြံသောအရိယမဂ်ကို။ ဩက္ကမတိ၊ သက်နိုင်သနည်း။ (ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သောအမေးသည်။ သတိ၊ သော်။)

ပဉ္စက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ သမ္မသတိ၊ ၏။
 (နောက်နောက်ကိုလည်း ဤနည်းယှဉ်) ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်။
 ရောဂတော၊ ယာယုနာဟူသော မူလရောဂါနှင့်တူသောအားဖြင့်။ ဂဏ္ဍ-
 တော၊ အိုင်းအမာနှင့်တူသောအားဖြင့်။ သလ္လတော၊ မြားငြောင့်နှင့်
 တူသောအားဖြင့်။ အဃတော၊ အစီးအပွားမဲ့ကို ဆောင်သောအားဖြင့်။
 အာဗာဓတော၊ (ယာယုဗျာဓိဟူသော မူလရောဂါမှတစ်ပါးသော) ပြင်းပြ
 သည်းစွာသော အနာအားဖြင့်။ ပရတော၊ ပြင်ပသူစိမ်းနှင့်တူသော
 အားဖြင့်။ ပလောကတော၊ ဗျာဓိဇရာမရဏတို့ဖြင့် ပေါက်ကွဲ ပျက်စီးသော
 အားဖြင့်။ ဤတိတော၊ (များစွာသော ဗျာဓိကိုဆောင်သည်ဖြစ်၍
 အသစ် အာဂန္တုက အကုသလပက္ခိယဗျာဓိဟုဟောတုနှင့်တူ၍) ပျက်စီး
 ကြောင်းအားဖြင့်။ ဥပဒ္ဒဝတော၊ (အထူးထူး အပြားပြား များစွာသော
 အကျိုးမဲ့တို့ကို ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အလုံးစုံသော) မင်းဘေး
 မင်းဒဏ်စသော ဥပဒ္ဒဝေါ၏တည်ရာဝတ္ထုအားဖြင့်။ ဘယတော၊ ခပ်သိမ်း
 သောဘေးတို့၏ တည်ရာအားဖြင့်။ ဥပသဂ္ဂတော၊ အကျိုးမဲ့တို့သည် အစဉ်
 လိုက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ငြိတုယံခြင်းရှိသောအားဖြင့်။ ဝါ၊ ရာဂစသော
 ဒေါသတို့နှင့်ကပ်ငြိခြင်း မကင်းသောအားဖြင့်။ စလတော၊ ဗျာဓိနှင့်
 ဇရာမရဏ လာဘ အလာဘစသော လောကဓံတရားတို့ကြောင့် တုန်
 လှုပ်သောအားဖြင့်။ ပဘင်္ဂတော၊ ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်သောအားဖြင့်။
 အဓုဝတော၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သောသဘော မရှိသောအားဖြင့်။ အတာဏတော၊
 ဘေးကို မစောင့်မရှောက်နိုင်သောအားဖြင့်။ အလေဏတော၊ မှီခိုပုန်း
 အောင်းရာ မဟုတ်သောအားဖြင့်။ အသရဏတော၊ ကိုးကွယ်ရာ မဟုတ်
 သောအားဖြင့်။ ရိတ္တတော၊ ဓုဝသုဘသုခအတ္တစသည်အဖြစ်မှ ဆိတ်သော
 အားဖြင့်။ တုစ္ဆတော၊ အချည်းနှီးအားဖြင့်။ သုညတော၊ (သမီ နိဝါသီ
 ကာရက ဝေဒက အဓိဋ္ဌာယကဟု တိတ္ထိတို့ကြံဆအပ်သော) အတ္တမှ
 ဆိတ်သောအားဖြင့်။ အနတ္တတော၊ (တိတ္ထိတို့ကြံဆအပ်သော) အတ္တ၏
 ဆန့်ကျင်ဖက်အားဖြင့်။ အာဒီနဝတော၊ အပြစ်ဒေါသအားဖြင့်။ ဝါ၊
 အထီးကျန်သော ကပဏမနုဿနှင့်တူသောအားဖြင့်။ ဝိပရိဏာမဓမ္မတော၊
 ဇရာမရဏဟူသော နှစ်ပါးသောအဖို့တို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော
 ရှိသောအားဖြင့်။ အသာရကတော၊ အနှစ်မဟုတ် အကာနှင့်တူသော
 အားဖြင့်။ အဃမူလတော၊ မကောင်းမှု၏ အကြောင်းမူလအားဖြင့်။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] စတ္တာရိသာကာရအနုပဿနာ (၂၄၇-၁)

၈၇

ဝဓကတော၊ (အဆွေခင်ပွန်းမျက်နှာကဲ့သို့ ချိုသာသောမျက်နှာရှိသည် ဖြစ်၍ အကျွမ်းဝင်သောသူကိုသတ်တတ်သော) သူသတ်ရန်သူနှင့်တူသော အားဖြင့်။ ဝိဘဝတော၊ အစီးအပွားကင်းသောအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဝိဘဝတဏှာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ၏ အကြောင်းအားဖြင့်။ သာသဝတော၊ အာသဝေါ၏ အာရုံ အားဖြင့်။ ဝါ၊ အာသဝေါ၏ ပဒဋ္ဌာန်အားဖြင့်။ သင်္ခတတော၊ ဟေတု အကြောင်း ပစ္စယအကြောင်းတို့သည် ပေါင်းစု၍ပြုပြင်အပ်သောအားဖြင့်။ မာရာမိသတော၊ မစ္စုမာရ် ကိလေသမာရ်တို့၏အစာ အာမိသအားဖြင့်။ ဇာတိဓမ္မတော၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသောအားဖြင့်။ ဇရာဓမ္မတော၊ ရင့်ခြင်း ဟောင်းခြင်း သဘောရှိသောအားဖြင့်။ ဗျာဓိဓမ္မတော၊ နာခြင်းသဘော ရှိသောအားဖြင့်။ မရဏဓမ္မတော၊ သေခြင်း ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသော အားဖြင့်။ သောကဓမ္မတော၊ စိုးရိမ်ခြင်းသဘောရှိသောအားဖြင့်။ ပရိ- ဒေဝဓမ္မတော၊ ငိုကြွေးခြင်းသဘောရှိသောအားဖြင့်။ ဥပါယာသဓမ္မတော၊ လွန်စွာပင်ပန်းခြင်းသဘော ရှိသောအားဖြင့်။ သံကိလေသိကဓမ္မတော၊ တဏှာသံကိလေသ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသ ဒုက္ခရိတသံကိလေသတို့၏ အာရုံအဖြစ် တည်းဟူသော သဘောအားဖြင့်။ သမ္မသတိ၊ ၏။ (ဤကား စတ္တာရိ- သာကာရ၏ သရုပ်ပြတည်း)

ပဉ္စက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂါ ဝစရသည်။ အနုလောမိကံ၊ သော။ ခန္တိံ၊ ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော အသင်္ခတ- ဇာတ်သည်သာလျှင်။ နိစ္စံ၊ မြဲ၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ ဝါနဟု ဆိုအပ်သောတဏှာမှ ထွက်မြောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂါဝစရသည်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သို့။ ဩက္ကမတိ၊ သက်၏။ [ဤကား ဝိဘဇနာကာရပြ ပဌမပုဒ်တည်း]

☞ [၂၄၇] ၆၉၈။ ကထံ၊ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သမ္မသတိ၊ နည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သော ယောဂါဝစရော၊ ထိုယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကေကံ၊ တပါး တပါးသော။ ခန္တိံ၊ ကို။ (အနိစ္စာဒိသမ္မ- သနဿ ဝသေန သမ္မသတိတိ သမ္မန္တော။ တဿ ပန သမ္မသနဿ ပဉ္စန္ဒံ ခန္ဓာနံ သာဓာရဏတာယ ဧကေကံ ခန္တိန္တိ ဝုတ္တံ)။ အနုစ္စန္တိကတာယ၊ နောက်အစွန်းကို လွန်နိုင်သော သဿတ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

ဝါ၊ နောက်အစွန်းကို မလွန်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာဒိအန္တဝန္တ-
တာယ စ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ရှေးအစွန်း နောက်အစွန်း
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အနိစ္စတော၊ နိစ္စဓုဝမဟုတ်သောအားဖြင့်။
(သမ္မသတိ၊ ၏။) (သမ္ဗုဒ္ဓိ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ) ဥပ္ပါဒဝယပဋိပဋ္ဌန-
တာယ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဖြင့် ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း တံသမဂီ ပုဂ္ဂိုလ်ကို
နှိပ်စက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းတို့သည်
ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခဝတ္ထု-
တာယ စ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော ဒုက္ခ၏၊ ဝါ၊ သံသရာဒုက္ခ၏ တည်ရာ
ဝတ္ထု၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ (သမ္မသတိ၊ ၏။)
ပစ္စယယာပနိယတာယ၊ ယထာရဟပစ္စည်းတို့ဖြင့် မျှစေအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း။ ရောဂမူလတာယ စ၊ အစဉ်လိုက်သော အနာတို့၏ အကြောင်း
မူလဖြစ်သော အနာနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ အစဉ်လိုက်
သော အနာတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ယာပျအနာနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း။ ရောဂတော၊ အစဉ်လိုက်သော အနာတို့၏ အကြောင်း
ဖြစ်သော ယာပျရောဂါနှင့် တူသောအားဖြင့်။ ဒုက္ခတာသုလယောဂိတာယ၊
သုံးပါး အပြားရှိသော ဒုက္ခတာဟု ဆိုအပ်သော ထိုးကျင့်ကိုက်ခဲ
ခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကိလေသာသုစိပဉ္စရဏတာယ၊
(ထိုက်သည်အား လျော်စွာ အာရုံအားဖြင့်၎င်း၊ သမ္ပယုတ်အားဖြင့်၎င်း
ရာဂအစရှိသော) ကိလေသာဟူသော မစင်မကြယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်သော
အညစ်ကို တစစ်စစ်ယိုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဥပ္ပါဒဇရာ-
ဘဂေဟိ၊ ဥပါဒ် ဇရာ ဘင်တို့ဖြင့်။ ဥဒ္ဓုမာတကပရိပက္ခပဘိန္နတာယ စ၊
ဖူးဖူးယောင်သည်၏အဖြစ် မှည့်ကျက်သည်၏အဖြစ် ဖရိုဖရဲပေါက်ကွဲ
ကွဲအက်ပျက်စီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဂဏ္ဍတော၊ အိုင်းအမာနှင့်

၁-အန္တိ အတိက္ကန္တိ အစ္စန္တိ။ အန္တိ ပရကောဋိ*၊ နောက်အစွန်းကို။ အတိက္ကန္တိ၊
လွန်သည်တည်း။ အစ္စန္တိ၊ နောက်အစွန်းကိုလွန်သည်။ အစ္စန္တိမေဝ အစ္စန္တိကံ။ သဿတ
ရသတည်း။ န အစ္စန္တိကံ အနစ္စန္တိကံ။ အသဿတ ရသတည်း။ အနစ္စန္တိကဿ ဘာဝေါ
အနစ္စန္တိကတာ၊ တာယ အနစ္စန္တိကတာယ။ အနိစ္စန္တိက ရှိသည်ကား အမှား။ အနစ္စန္တိ-
ကတာယာတိ အစ္စန္တိကတာဘာဝတော။ အသဿတတာယာတိ အဇ္ဈော။ သဿတံ ဟိ
အစ္စန္တိကံ အပရာယ ကောဋိယာ အဘာဝတာ။ ဋီကာ။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] စတ္တာရိသာကာရအနုပဿနာ (၂၄၇-၉)

၈၉

တူသောအားဖြင့်။ (ရှေး၌မရှိမူ၍ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဥပ္ပါဒဖြင့် ဥဒ္ဓုမာတ၊
ဤသို့စသည် အစဉ်အတိုင်းဟပ်) ပိဋ္ဌာဇနကတာယ၊ နှိပ်စက်ခြင်းကို
ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အန္တောတုဒနတာယ၊ ကိုယ်တွင်း၌
ထိုးကျင့်စူးဝင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုန္နိဟရဏီယတာယ စ၊
အရိယမဂ် တည်းဟူသော မွေးညှပ်နှင့်ကင်း၍နုတ်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်ခဲ့
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သလ္လတော၊ ကိုယ်တွင်းစူးဝင်သော
မြားငြောင့်အားဖြင့်။ ဝိဂရဟဏီယတာယ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကဲ့သို့
ဘုရားအရိယာတို့သည် ကဲ့ရဲ့အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဝဇ္ဇိ-
အာဝဟနတာယ၊ သတ္တဝါ အများတို့၏ စီးပွားမဲ့ကို လွန်စွာဆောင်တတ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဃဝတ္ထုတာယ စ၊ အဃဟု ဆိုအပ်သော
အကုသိုလ် ထိုထို၏ တည်ရာဝတ္ထု၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဃ-
တော၊ ဘုရားအရိယာတို့ ကဲ့ရဲ့များ၍ စီးပွားမဲ့ကို ဆောင်တတ်သော
မကောင်းမှု အကုသိုလ်တို့၏ တည်ရာဝတ္ထုအားဖြင့်။ အသေရိဘာဝဇနက-
တာယ၊ (ဣရိယာပုထ်လေးပါး၌ ကိုယ်စွမ်းအားဖြင့် တတ်နိုင်) မိမိနှင့်
စပ်ခြင်းမရှိ သူတပါးနှင့် စပ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာဗာဓပဒဋ္ဌာနတာယ စ၊ အသည်းအသန် လွန်စွာ
နှိပ်စက်သော အနာ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာဗာဓတော၊
အသည်းအသန် လွန်စွာနှိပ်စက်သော အနာနှင့် တူသောအားဖြင့်။
အဝသတာယ၊ အလိုသို့မလိုက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဝိဇ္ဇေယျ-
တာယ၊ (မအိုစေလင့် မနာစေလင့် မသေစေလင့် ဤသို့စသည်ဖြင့်)
စီရင်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပရတော၊ သူစိမ်း
ပြင်ပအားဖြင့်။ ဗျာဓိဇရာမရဏဟိ၊ ဗျာဓိဇရာမရဏတို့ဖြင့်။ ပလုဇ္ဇန-
တာယ၊ ပြိုကွဲပေါက်ပြဲပျက်စီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ပလုဇ္ဇန-
တာယ၊ လွန်စွာပျက်စီးခြင်း ဗျသနသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ပလောကတော၊ ဗျာဓိဇရာမရဏတို့ဖြင့် ပြိုကွဲပျက်စီးတတ်သည်၏ အဖြစ်
ဖြင့်။ ဝါ၊ ဗျာဓိဇရာမရဏတို့ဖြင့် လွန်စွာပျက်စီးခြင်း ဗျသနရှိသည်၏

၁-သေန အတ္တနာ ဤရာ အာယတ္တော သေရာ၊ သေရာ အဿ အတ္တိတိ သေရီ၊ န သေရီ
အသေရီ။ သူတပါးတို့သည် လုပ်ကျွေးပြုစုခြင်း ထူပေးခြင်း လှည်းပေးခြင်း စသည်ဖြင့်
သူတပါးနှင့်စပ်သော ကိုယ်၏ဖြစ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ သူနာသည် အသေရီမည်သကဲ့သို့ ခန္ဓာ
တို့သည်လည်း အသေရိဘာဝ သူတပါးနှင့်စပ်ခြင်းရှိသည်ကို ဖြစ်စေသည်ဟူသို။

အဖြစ်ဖြင့်။ အနေကဗျသနာဝဟနတာယ၊ အထွေထွေအပြားပြား များစွာ
သောပျက်စီးခြင်းကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဤတိတော၊
(ပျက်စီးခြင်းငှါ ရောက်လာသောအာဂန္တုက အကုသလအပင်းအသင်း
များနှင့်တူသော) ပျက်စီးခြင်း၏ အကြောင်းအားဖြင့်။ အဝိဒိတာနိယေဝ၊
(ဥထကြက်ငယ် ပေါက်ဝယ်ကျေးသို့) တွေးဆ၍သိခြင်းငှါ မတတ်အား
သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိပုလာနံ၊ ပြန့်ပြောပေါများကုန်သော။
အနတ္ထာနံ၊ မင်းဘေး မင်းဒဏ်စသော အကျိုးမဲ့တို့ကို။ အာဝဟနတော စ၊
ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သဗ္ဗုပဒ္ဓဝ ဝတ္ထုတာယ စ၊ အလုံးစုံ
ကပ်၍နှိပ်စက်တတ်သော ဥပဒ္ဓဝေါ၏ တည်ရာဝတ္ထုယာခင်း ဖြစ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဥပဒ္ဓဝတော၊ များစွာသော မင်းဘေး မင်းဒဏ်
မကြံစည်အပ် ကပ်၍နှိပ်စက်တတ်သော ဥပဒ္ဓဝေါအားဖြင့်။ သဗ္ဗဘယာနံ၊
မျက်မြင်လောက ပစ္စုပ္ပန်သဝ ရောက်သောဘေး တမလွန်လောက
ရောက်သောဘေးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အလုံးစုံသောဘေးတို့၏။ အာကရ-
တာယ၊ တည်ရာ (ဘေးတိုင်းသဖွယ်) ၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခဝူပသမ-
သင်္ခါတဿ၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးချမ်းမြေ့ရာဟု ဆိုအပ်သော။
ပရမဿာသဿ၊ လွန်စွာသက်သာရာဟု ဆိုအပ်သောနိဗ္ဗာန်၏။ ပဋိပက္ခ-
ဘူတတာယ စ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
တယတော၊ ချမ်းသာစသည်နှင့်မရော ပြန့်ပြောများပြား ကြီးမားသော
ဘေးအားဖြင့်။ အနေကေဟိ၊ များစွာကုန်သော။ အနတ္ထေဟိ၊ ဗဟိဒ္ဓန္တိ
ဉာတိဗျသနစသည် အဇ္ဈတ္တ၌ရောဂါစသည် အပြားရှိကုန်သော အနတ္တ
တို့သည်။ အနုဗန္ဓတာယ၊ အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
ဒေါသုပသတ္တတာယ၊ အာရုံအားဖြင့်၎င်း သမ္ပယုတ်အားဖြင့်၎င်း ရာဂ
အစရှိသောဒေါသတို့နှင့် ကပ်ငြိနှိပ်စက်တယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
ဥပသဂ္ဂေါ ဝိယ၊ ဘိလူးဥပါ ယုတ်မာသောနတ်ဆိုးတို့သည် ဆောင်အပ်
ဖြစ်စေအပ်သော ရောဂါဗျာဓိအစရှိသော အနတ္တကဲ့သို့။ အနဓိဝါသ-
နာရဟတာယ စ၊ သည်းခံခြင်းငှါ မထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
ဥပသဂ္ဂတော၊ ဗဟိဒ္ဓအဇ္ဈတ္တဉာတိဗျသနရောဂစသော အနတ္တတို့ဖြင့် ကပ်၍
ငြိတယ် နှိပ်စက် ချီနိုင်ခက်သောအားဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ဘိလူးဥပါ ယုတ်မာ
သောနတ်ဆိုးတို့သည် ဆောင်အပ်ဖြစ်စေအပ်သော ရောဂါဗျာဓိ အစ
ရှိသော အနတ္တနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဗျာဓိဇရာမရဏေဟိ စေဝ၊

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] စတ္တာရိသာကာရအနုပဿနာ (၂၄၇-၂၀)

၉၁

တို့ကြောင့်၎င်း။ လာဘာလာဘာဒီဟိ၊ လာဘအလာဘ အစရှိကုန်သော။
 လောကဓမ္မေဟိ စ၊ လောကဓံတို့ကြောင့်၎င်း။ ပစလိတတာယ၊ မတည်
 မတုံစား အပြားအားဖြင့် တုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စလတော၊
 ဗျာဓိဇရာမရဏလာဘာလာဘစသော လောကဓံတို့ကြောင့် မတည်ကြည်
 မတုံစား တုန်လှုပ်သောအားဖြင့်။ ဥပက္ကမေန စေတ၊ မိမိ၏၎င်း သူတပါး
 ၏၎င်း ပယောဂလုံလဖြင့်၎င်း။ သရသေန-သဘာဝေန စ၊ သဘော
 အားဖြင့်၎င်း။ ပဘင်္ဂပဂမနသီလတာယ၊ ဖရိုဖရဲပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်ခြင်း
 အလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဘင်္ဂတော၊ မိမိလုံ့လ သူတပါးလုံ့
 ဖြင့်၎င်း သဘောအားဖြင့်၎င်း ဖရိုဖရဲပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်တတ်သော
 အားဖြင့်။ သဗ္ဗာဝတ္ထနိပါတိတာယ၊ အလွန်နုသောကာလမှစ၍ တချေချေ
 ကြွေ၍ကျသော သစ်သီးကဲ့သို့ မနွှာခိဉ္စသော အလုံးစုံသောအဝတ္ထာ
 တို့၌ ကြွေကျခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ထိရဘာဝဿ၊
 မကြွေကျသော်လည်း ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် အနှစ်မဲ့
 သည်ဖြစ်၍ မြဲမြံခိုင်ခံ့သောအဖြစ်၏။ အဘာဝတာယ စ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်၎င်း။ အဒ္ဓုဝတော၊ မမြဲမြံမခိုင်ခံ့သောအားဖြင့်။ (ထိရံ ဟိ ခုဝံ နာမ
 ဟောတိ) အတာယနတာယစေတ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အလဗ္ဘနေယျဓေမတာယ စ၊ (စောင့်ရှောက်စေလို
 သော အာသာဖြင့်ဆည်းကပ်ပါသော်လည်း) မရအပ်သော ဘေးကင်း
 ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အတာဏတော၊ ဘေးမဲ့စိမ့်သောငှါ
 မစောင့်ရှောက်တတ်သောအားဖြင့်။ အလ္လိယိတုံ၊ (ဆင်းရဲဒုက္ခမှကြောက်
 သည်ဖြစ်၍ ခိုမှီကပ်ရပ်လိုသော အာသာဖြင့်) ကပ်ရပ်ခိုမှီခြင်းငှါ။ အနရ-
 ဟတာယ၊ မထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အလ္လိနာနမ္ပ၊ (ခိုမှီကပ်ရပ်
 လိုသော အာသာဖြင့်) ကပ်ရပ်ခိုမှီလာသော သူတို့အားလည်း။ လေဏ-
 ကိစ္စာကာရိတာယ၊ (ဆင်းရဲဒုက္ခကို ပျောက်ကွယ်နှစ်စေခြင်း ဟူသော)
 ပုန်းအောင်းရာကိစ္စကို မပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အလေဏ-
 တော၊ (ဆင်းရဲဒုက္ခမှကြောက်၍ ကွယ်ပျောက်စေခြင်းငှါ) ပုန်းအောင်း
 ခိုမှီရာမဟုတ်သောအားဖြင့်။ နိဿိတာနံ၊ (ဇာတိဇရာဗျာဓိစသောဘေးကို
 ကြောက်၍) မှီခိုကပ်ရပ်ကုန်သောသူတို့၏။ ဘယသာရကတ္တာတာဝေန၊
 ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏ စသောဘေးကို ညှဉ်းဆဲပျောက်ပယ်တတ်သော
 အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ အသရဏတော၊ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏစသော

ဘေးကို မဖျောက်ပယ်မလွင့်ပျက်တတ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ကိုးကွယ်ရာ မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ယထာပရိကပ္ပိတေဟိ၊ (ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှား မရှိ) အတိဗာလပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြံဆအပ်သော အပြားရှိကုန်သော။ ဓုဝသုဘသုခအတ္တဘာဝေဟိ၊ ခိုင်ခံ့မြဲမြံသည်၏အဖြစ် တင့်တယ်လျောက် ပတ်သည်၏အဖြစ် ချမ်းသာသည်၏အဖြစ် အတ္တ၏အဖြစ်တို့ဖြင့်။ ရိတ္တ- တာယ၊ အတွင်းသားအနှစ်ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရိတ္တဘော၊ ဓုဝသုဘသုခအတ္တ အဖြစ်ဟူသော အတွင်းအနှစ်ကင်းသော အားဖြင့်။ (အန္တော သာရာဘာဝေါ ရိတ္တတာ) ရိတ္တတာယေဝ၊ အတွင်းသားအနှစ် ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ တုစ္ဆတော၊ အချည်းနှီးအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ အပ္ပကတ္တာ၊ သေးငယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ယုတ်ညံ့ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တုစ္ဆတော၊ သေးငယ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ယုတ်ညံ့သောအားဖြင့်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ လောကေ၊ ဌ။ အပ္ပကမ္ပိ၊ သေးငယ် သည်ကိုလည်း။ ဝါ၊ ယုတ်ညံ့သည်ကိုလည်း။ တုစ္ဆန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သာမိနိဝါသိကာရကဝေဒကာဓိဋ္ဌာယကဝိရဟိတတာယ၊ အရှင်သခင်၊ အမြဲနေသူ၊ ပြုလုပ်တတ်သည်၊ ခံစားတတ်သည်၊ ဓိဋ္ဌာန်ဆောက်တည်တတ် သည်ဟုဆိုအပ်သော အတ္တမှကင်းသည်ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုည- တော၊ သာမိ နိဝါသိ ကာရက ဝေဒက အဓိဋ္ဌာယက ဟု ဗာလတိတ္ထိတို့ သည် ကြံဆအပ်သော အတ္တမှ ဆိတ်သောအားဖြင့်။ (နတ္ထိ အတ္တာ ဇေ- ထာတိ အနတ္တာ။ ပြု။) သယဉ္ဇ၊ မိမိ၏လည်း။ အသာမိကဘာဝါဒိတာယ၊ အရှင်မဟုတ်သည်၏အဖြစ် အစရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနတ္တတော၊ သာမိ နိဝါသိ ကာရက ဝေဒက အဓိဋ္ဌာယက ဟု ဗာလတိတ္ထိတို့သည် ကြံဆအပ်သော အတ္တမဟုတ်သောအားဖြင့်။ (န အတ္တာတိ ဟိ အနတ္တာ- တိ) ပဝတ္ထိဒုက္ခတာယ၊ ပဝတ္ထိဟူသော ဝဋ်ဒုက္ခ၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အာဒိနဝတာယ စ၊ အပြစ်ဒေါသ၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာဒိနဝတော၊ ဝဋ်ဒုက္ခဟူသော အပြစ်ဒေါသအားဖြင့်။ အထ ဝါ၊ ကား။ အာဒိနံ၊ အလွန်အထီးကျန်သည်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲရိရှား ပင်ပန်းလှစွာ။

၁-ပဝတ္ထိ နိဝတ္ထိ နှစ်ပါးတို့တွင် ပဝတ္ထိကား ဝဋ်ဖြစ်၍ ဒုက္ခတည်း။ နိဝတ္ထိကား နိရောဓနိဗ္ဗာန်ဖြစ်၍ သုခတည်း။ ပဉ္စန္ဒ ခန္ဓာနံ နိရောဓော သုခံ နိဗ္ဗာန်-ဟူသကား။

၂-အာဒိနန္တိ ဘာဝနာပုံသကနိဒ္ဒေသော ယထာ ကေမန္တန္တိ၊ အတိ ဝိယ ကပဏန္တိ အတ္တော။ သုသတ္တော ဟိ အယမာကာရော။ ချီ။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] စတ္တာရိသာကာရအနုပဿနာ (၂၄၈-၂)

၉၃

ဝါတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဒီနဝေါ၊ မည်၏။ ဧတံ၊ ဤအာဒီနဝဟူသော အမည်သည်။ ကပဏမနုဿဿ၊ အထီးကျန်သော သူဆင်းရဲ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ခန္ဓာပိ၊ ခန္ဓာတို့သည်လည်း။ ကပဏာယေဝ၊ ဆင်းရဲရှိရှားပင်ပန်းစွာ အထီးကျန်သော သူဆင်းရဲနှင့်တူကုန်သည်သာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဒီနဝသဒိသတာယ၊ ဆင်းရဲရှိရှားပင်ပန်းစွာ အထီးကျန်သော သူဆင်းရဲနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာဒီနဝတော၊ ငတ်မွတ်ချည်းနှီး အထီးကျန်သော သူဆင်းရဲနှင့်တူသောအားဖြင့်။ ဇရာယ စေဝ၊ ဖြင့်၎င်း။ မရဏေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ဖွဲ့အားဖြင့်။ ပရိဏာမပကတိဘာယ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပရိဏာမဓမ္မတော၊ ဇရာမရဏဟူသော နှစ်ဖွဲ့အားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဒုဗ္ဗလတာယ၊ (အလိုလိုပင် ပျက်စီးတတ်၍) အားနည်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဖေဂ္ဂ၊ ဝိယ၊ အကာကဲ့သို့။ သုခဘဉ္ဇနိယတာယ စ၊ ပျက်စီးလွယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အသာရကတော၊ အကာသဗ္ဗယ် ပျက်စီးလွယ်သည်ဖြစ်၍ အနှစ်မဲ့သောအားဖြင့်။ အသဟေတုတာယ၊ မကောင်းမှုအကုသိုလ်၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ အသမူလတော၊ ကြမ်းကြုတ်ရုန့်ရင်းသော မကောင်းမှုအကုသိုလ်၏ အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့်။ [၂၄၈] မိတ္တမုခသပတ္တော၊ အဆွေခင်ပွန်းမျက်နှာကဲ့သို့ ပြုံးချိုသောမျက်နှာရှိသော ရန်သူသည်။ ဝိဿာသဃာတိ ဝိယ၊ အကျွမ်းဝင်သောသူကို သတ်သကဲ့သို့။ ဝိဿာသဃာတိတာယ၊ အကျွမ်းဝင်သောသူကို သတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝကေတော၊ အကျွမ်းဝင်သောသူကို သတ်တတ်သော မိတ္တမုခသပတ္တနှင့် တူသောအားဖြင့်။ ဝိဂတဘဝတာယ၊ ကင်းသောပွားစီးခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ပွားစီးခြင်း ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝိဘဝသမ္ဘူတတာယ စ၊ ဝိဘဝတဏှာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိမှ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝိဘဝတော၊ ပွားစီးခြင်းကင်းသောအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဝိဘဝတဏှာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိမှ ဖြစ်သောအားဖြင့်။ အာသဝပဒဋ္ဌာနတာယ၊ အာသဝေါတရားတို့၏ ပဒဋ္ဌာန်၏အဖြစ်

၁-အချိုသော ဒုဗ္ဗလသည် မုဒု၊ နူးညံ့သည်။ ကမ္မညဘာဝ၊ အမှု၌ ခံသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဒုဗ္ဗခံသိယ၊ ပျက်စီးနိုင်ခဲ့သည်။ ဤခန္ဓာတို့ကား ဤကဲ့သို့မဟုတ် အကာကဲ့သို့ ဒုဗ္ဗခံသိယ၊ ပျက်စီးလွယ်သည်သာတည်းဟူခြင်းငှါ ဖေဂ္ဂ၊ ဝိယ သုခဘဉ္ဇနိယတာ စ-ဟူသည်။

ကြောင့်။ သာသဝတော၊ အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံအားဖြင့်။ ဟေတု-
ပစ္စယေဟိ၊ ဇနကအကြောင်း ဥပထမ္ဘက အကြောင်းတို့သည်။ အဘိ-
သင်္ခတဘာယ၊ ပြုပြင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခတတော၊ ဇနက
အကြောင်း ဥပထမ္ဘကအကြောင်းတို့သည် အညီအညွတ်ကပ်၍ ပြုပြင်အပ်
သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ မစ္စုမာရကိလေသမာရာနံ၊ မစ္စုမာရ် ကိလေသ
မာရ်တို့၏။ အာမိသဘူတာယ၊ စားအပ်သောအစာ အာမိသဖြစ်၍
ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မာရာမိသတော၊ မစ္စုမာရ် ကိလေသမာရ်တို့၏
စားအပ်သောအစာ အာမိသအားဖြင့်။ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏပကတိ-
တာယ၊ ဇာတိသဘော ဇရာသဘော ဗျာဓိသဘော မရဏသဘောရှိသည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏဓမ္မတော၊ ဇာတိသဘော ဇရာ
သဘော ဗျာဓိသဘော မရဏသဘောရှိသောအားဖြင့်။ သောကပရိဒေဝ-
ဥပါယာသဟေတုတာယ၊ သောက၏အကြောင်း ပရိဒေဝ၏အကြောင်း
ဥပါယာသ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့် ။ သောကပရိဒေဝဥပါယာသ-
ဓမ္မတော၊ စိုးရိမ်ခြင်း၏အကြောင်း ငိုကြွေးခြင်း၏အကြောင်း လွန်စွာပင်
ပန်းခြင်း၏ အကြောင်းအားဖြင့်။ တဏှာဒိဋ္ဌိဒုစ္စရိတသံကိလေသာနံ၊
တဏှာသံကိလေသ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသ ဒုစ္စရိတသံကိလေသတို့၏။ ဝိသယဓမ္မ-
တာယ၊ အာရုံဖြစ်သောတရား၏အဖြစ်ကြောင့်။ သံကိလေသိကဓမ္မတော၊
တဏှာသံကိလေသ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသ ဒုစ္စရိတသံကိလေသတို့၏ အာရုံဖြစ်
သော တရားအားဖြင့်။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဇေ၊ သို့။ ပဘေဒတော၊
လေးဆယ်သောအပြားအားဖြင့်။ ဝုတ္တဿ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ အနိစ္စာဒိ-
သမ္မသနဿ၊ အနိစ္စစသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။
သမ္မသတိ၊ ၏။

ဟိ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့ ။ ဧတ္ထ၊ ဤနယဝိပဿနာ၌၊ ဝါ၊ ကလာပသမ္မသန
၌၊ ဝါ၊ လေးဆယ်သော သမ္မသနဘေဒတို့တွင်။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စ

၁-ဓမ္မ-သဒ္ဓါသည် ဇာတိဓမ္မာနံ-စသည်တို့၌ကဲ့သို့ ပကတိအနက်ရှိသည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ-
စသည်တို့၌ကဲ့သို့ ဟေတုအနက်ရှိသည်လည်းဖြစ်ရကား ဇာတိဇရာ ဗျာဓိမရဏ ပကတိယာ
သောကပရိဒေဝဥပါယာသဟေတုတာယ-မိန့်သော်။

၂-လေးဆယ်သော သမ္မသနတို့သည်လည်း သုံးပါးသော အနုပဿနာတို့၌ အတွင်း
ဝင်သည်သာတည်း-ဟု ထိုသုံးပါးသော အနုပဿနာတို့၌ အတွင်းဝင်သည်၏အဖြစ်ကို
ပြခြင်းငှါ ဧတ္ထ ဟိ-စသည်ကို မိန့်သော်။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဣန္ဒြိယတိက္ခကာရဏနဝက (၂၄၈-၂၁)

၉၅

အားဖြင့်။ပ။ မရဏဓမ္မတော၊ ဖြင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေကသ္မိံ ခန္ဓေ၊
တခုတခုသောခန္ဓာ၌။ ဒသ ဒသ၊ ဆယ်ပါးဆယ်ပါးသော သမ္မသနတို့ကို။
ကတွာ၊ ၍။ ပညာသ အနိစ္စာနုပဿနာနိ၊ ငါးဆယ်သော အနိစ္စာနုပဿနာ
တို့၎င်း။ ပရတော၊ အားဖြင့်။ပ။ အနုတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ဣတိ၊ သို့။
ဧကေကသ္မိံ ခန္ဓေ၊ ၌။ ပဉ္စ ပဉ္စ၊ သမ္မသနတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပဉ္စဝိသတိ
အနုတ္တာနုပဿနာနိ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော အနုတ္တာနုပဿနာတို့၎င်း။
သေသာနိ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော တဆယ့်ငါးပါးသော သမ္မသနတို့မှ ကြွင်းကုန်
သော။ ဒုက္ခတော ရောဂတောတိအာဒိနိ၊ ဤသို့အစရှိကုန်သော။ ဧကေ-
ကသ္မိံ ခန္ဓေ၊ ၌။ ပဉ္စဝိသတိ ပဉ္စဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါး နှစ်ဆယ့်ငါးပါးတို့
ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပဉ္စဝိသတိသတံ ဒုက္ခာနုပဿနာနိ၊ တရားနှစ်ဆယ့်ငါးပါး
သော အနုပဿနာတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ (တေ ပဘေဒါ၊ ထိုလေးဆယ်
သော သမ္မသနပဘေဒတို့သည်။ တီသု၊ သုံးပါးသော အနုပဿနာတို့၌။
အန္တောဂဓာ၊ အကွင်းဝင်ကုန်၏။)

ဣတိ-ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဒွိသတဘေဒေန၊ နှစ်ရာသော
အပြားရှိသော။ ဣမိနာ အနိစ္စာဒိသမ္မသနေန၊ ဤအနိစ္စသော သမ္မသန
ဖြင့်။ ပဉ္စက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ သမ္မသတော၊ စုံစမ်းသုံးသပ်သော။ အဿ-
ယောဂိနော၊ ၏၊ ဝါ၊ အား။ နယဝိပဿနာသင်္ခါတံ၊ နယဝိပဿနာဟု
ဆိုအပ်သော။ တံ အနိစ္စဒုက္ခအနုတ္တသမ္မသနံ၊ ထိုအနိစ္စဟု သုံးသပ်ခြင်း
ဒုက္ခဟု သုံးသပ်ခြင်း အနုတ္တဟု သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ထိရံ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အစီအရင်သည်။ တာဝ၊ စွာ။
ဧတ္ထ၊ ဤလေးဆယ်သော သမ္မသနတို့၌၊ ဝါ၊ ဤနယဝိပဿနာ၌။ ပါဠိ-
နယာနုသာရေန၊ ပါဠိနည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့်။ သမ္မသနာရဗ္ဗဝိဓာနံ၊
သုံးသပ်ခြင်း၌စ၍ အားထုတ်သောအစီအရင်တည်း။

ဣန္ဒြိယတိက္ခကာရဏနဝက

၆၉၉။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ နယဝိပဿနာယ၊
လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို အကျဉ်းအားဖြင့် ရှုခြင်းတည်းဟူသော နယ-
ဝိပဿနာ၌။ ယောဂံ၊ အပတ်တကုတ် အားထုတ်လို့ လကို။ ကရောတောပိ၊
ပြုပါသော်လည်း။ ယဿ၊ အကြင်မုဒိန္ဒြိယမန္တပညာ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ နယ-
ဝိပဿနာ၊ သည်။ န သမ္ပဇ္ဇတိ၊ မပြည့်စုံသည်ဖြစ်အံ့။ တေန-ယောဂိနာ၊

ထိုယောဂီသည်။ (သမ္မသိတဗ္ဗ-၌စပ်) နဝဟိ အာကာရေဟိ၊ ဆိုလဘုံ ကုန်သော ကိုးပါးသောအာကာရတို့ဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေ တို့သည်။ တိက္ခာနံ၊ ထက်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဖြစ်ကုန်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာနံ၊ ဝိပဿနာ ရှုအပ် ကုန်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့၏။ ခယမေဝ၊ ဘင်္ဂက္ခဏကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ ၏။ တတ္ထ စ၊ ထိုဘင်္ဂကိုရှုခြင်း၌လည်း။ သက္ကစ္စကိရိယာယ၊ အရိုအသေ ပြုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ဘာဝနံ၊ ကို။) သမ္မာဒေတိ၊ ပြည့်စုံစေ၏။ သာတစ္စကိရိယာယ၊ မပြတ်မလပ် အပတ်တကုတ်ပြုခြင်းဖြင့်။ သမ္မာဒေတိ၊ ၏။ သပ္ပိယကိရိယာယ၊ အာဝါသအစရှိသော ခုနစ်ပါးသောသပ္ပိယကို မှီဝဲခြင်းကိုပြုသဖြင့်။ သမ္မာဒေတိ၊ ၏။ သမာဓိဿ၊ သမထ၏။ နိမိတ္တဂ္ဂါ- ဟေန စ၊ နိမိတ်အခြင်းအရာကိုကောင်းစွာ မှတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်လည်း။ သမ္မာဒေတိ၊ ၏။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ အနုပဝတ္တနတာယ၊ အသင့် အလျော်အားဖြင့် ဖြစ်စေခြင်းဖြင့်။ သမ္မာဒေတိ၊ ၏။ ကာယေ စ၊ ကိုယ်၌ ၎င်း။ ဇီဝိတေ စ၊ အသက်၌၎င်း။ အနုပေက္ခတံ၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသောစိတ်ကို။ ဥပဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တတ္ထ၊ ထိုငဲ့ကွက်မချစ် အနုပေက္ခပြုအပ်သော ကိုယ်စိတ်၌။ (အနုပေက္ခဘာဝေန၊ ငဲ့ကွက်မချစ် အနုပေက္ခပြုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ တိက္ခာဘာဝါပါဒနေန စ၊ ထက်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေသဖြင့်လည်း ကောင်း။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းသော။ ဒုက္ခံ၊ ကို။) နိက္ကမေန၊ ပျင်းရိခြင်းမှထွက်မြောက်တတ်သော လုံ့လဖြင့်။ အဘိဘုယျ၊ လွှမ်းမိုး၍။ (ဘာဝနံ၊ ဘာဝနာကို။ သမ္မာဒေတိ၊ ၏။) အန္တရာ စ၊ အကြင် အကြင်

၁-အကြင်အခြင်းဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ယောဂီအား ဝိပဿနာသမာဓိသည်ဖြစ်၏။ ထိုသမာဓိဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော နိမိတ်အခြင်းအရာကို ကောင်းစွာမှတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ပြည့်စုံစေသည်ဟူလို။

၂-ဘာဝနာစိတ်၏တူနဲ့သောအခါ၊ ပီတိဝီရိယဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပျံ့လွင့်သောအခါ ပဿဒ္ဓိသမာဓိဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့ကို ပူးစေသဖြင့် ပြည့်စုံစေ၏ဟူလို။

၃-တတ္ထ၊ ထိုသို့ ကိုယ်နှင့်စိတ်၌မဲ့မရှိ ဣန္ဒြေတို့ကို ထက်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေ ရာ၌။ (ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ ကို။) ဟူ၍ပေးလျှင် “တသ္မိံ ကာယစိတ္တေ အနုပေက္ခ- ဘာဝေန ဣန္ဒြိယာနံ တိက္ခာဘာဝါပါဒနေ”ဟူသော သိပ္ပုဒ္ဓိအဖွင့်နှင့်ညီ၏။ (ဆ-သံ-သော)။

၄-နိက္ကမောတု-ဟူသောပါဠိနှင့်၎င်း ဝီရိယေန-ဟူသော ဌိကာနှင့်၎င်း ညီ၏။ ယခု စာကိုယ်၌ကား နေက္ခမေန-ဟူ၍၏။ (ဆ-သံ-သော)။

အလိုရှိအပ်သော ဘာဝနာပြည့်စုံပြီးပြေခြင်း၏ အကြား၌လည်း။ အပျော-
 သာနေန၊ မတုန်ဆုတ် မရပ်တန့်သဖြင့်။ (ဘာဝနံ၊ ကိံ။ သမ္မာဒေတိ၊ ၏။)
 ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တနံ၊ အဋ္ဌကထာ၌မိန့်အပ်ကုန်သော။ နဝန္တံ၊ ကုန်သော။
 အာကာရာနံ၊ အခြင်းအရာတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ သဒ္ဓါစသော
 ဣန္ဒြေတို့ကို။ တိက္ခာနိ၊ ထက်သည်တို့ကို။ ကတော၊ ဤ။ ပထဝီကသိဏ-
 နိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သတ္တ အသပ္ပိယာနိ၊ ခုနစ်ပါးသော
 အသပ္ပိယတို့ကို။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြည်၍။ သတ္တ သပ္ပိယာနိ၊ ခုနစ်ပါးသော
 သပ္ပိယတို့ကို။ သေဝမာနေန၊ မှီဝဲသည်ဖြစ်၍။ ကာလေန၊ ရံခါ။ ရူပံ၊
 ကို။ သမ္မသိတဗ္ဗံ၊ သုံးသပ်ရာ၏။ ရူပံ၊ ကို။ သမ္မသန္တေန၊ သုံးသပ်သော
 ယောဂီသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ကို။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်၏။

ရူပနိဗ္ဗတ္တိပဿနာကာရ

☞ [၂၄၉] ၇၀၀။ သေယျထိဒံ၊ ထိုရုပ်၏ ဖြစ်ခြင်းအဘယ်နည်းဟူမူ။
 ဣဒံ ရူပံ နာမ၊ ဤရုပ်မည်သည်။ ကမ္မာဒိဝသေန၊ ကံအစရှိသည်တို့၏အစွမ်း
 အားဖြင့်။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။

၁-သိမ်မွေ့သောပုလဲသန္တာဘို့ကို ထွင်းဖောက်လိုသည်ရှိသော် အလွန် သိမ်မွေ့သော
 စူးသည်ဖြစ်သင့်သကဲ့သို့ ထိုအတူ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော နာမ်ရုပ်တို့ကို၎င်း နာမ်ရုပ်၏အကြောင်း
 ကို၎င်း သိမ်းဆည်းသည်ရှိသော် ထက်သောဉာဏ်သည်ဖြစ်သင့်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ ခယဝယ
 ကိုရှုရာ၌ တိက္ခာတရအလွန်ထက်စွာသောဉာဏ်သည်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုဉာဏ်၏အလွန်ထက်သည်၏
 အဖြစ်ကိုလည်း သွေးကျောက်၌သိမ်မွေ့ပြေပြစ်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြသဖြင့် ပေါက်ဆိန်သွား၏
 ထက်သည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့ သမာဓိဟူသောကျောက်၌ သွေးသဖြင့် သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏
 တက်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းဖြင့် ပြီးစေအပ်၏။ ထိုထက်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်စေ
 ခြင်းသည်လည်း အကြင်ကိုးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ဖြစ်၏။ ထိုကိုးပါးသော အခြင်း
 အရာတို့၌ ခဏိက ဖြစ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့၏ ခဏတိုင်းခဏတိုင်း ပျက်သောအခြင်းအရာကို
 ရှုခြင်းကို ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ သင်္ခါရာနံ ခယမေဝ ပဿကိ-ဟု လက်ဦးဆိုအပ်၏။ ဉာဏ်၏အလွန် ထက်
 သည်၏အဖြစ်မရှိလတ်သော် ကြွင်းသောဣန္ဒြေ၏ ထက်သည်၏အဖြစ် မရှိခြင်းကြောင့်
 ကြွင်းသောဣန္ဒြေတို့၏ ထက်သည်၏အဖြစ်ကို ဉာဏ်ထက်သည်၏အဖြစ်၏ အဆောက်အဦး
 သမ္ဘာရအားဖြင့် ဆိုအပ်၏။ ဝါ၊ အဝိနာဘာဝအားဖြင့်ဆိုအပ်၏။ နာမ်ရုပ်တို့၏ စင်စစ်
 သဘော ဆန့်ကျင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် တပေါင်းတည်း မသုံးသပ်ကောင်းသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်၎င်း ထိုတပေါင်းတည်း သုံးသပ်ခြင်း၏ ဤ၌မလိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း
 ကာလေန ရူပံ သမ္မသိတဗ္ဗံ ကာလေန အရူပန္တိ-ဟူသတည်း။ ထိုနှစ်ပါးတို့ကွင်လည်း ရုပ်၏
 ဩဋ္ဌာရိက၏ အဖြစ်ဖြင့် သိလွယ်သည်ဖြစ်ရကား လက်ဦးစွာ သုံးသပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို
 ရူပံ သမ္မသန္တေန-ဟုမိန့်သော်။

နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသောအကြောင်းတို့တွင်။ သဗ္ဗေသံ၊ ကာမာဝစရစသည်အဏ္ဏစသည်အပြားအားဖြင့် ပြားကုန်သော အလုံးစုံ ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ ရူပံ၊ သည်။ နိဗ္ဗတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ပဌမံ၊ မဆွလက်မွန်။ ကမ္မတော၊ ကံကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေယေဝ၊ ဌိသာလျှင်။ ဂဗ္ဘသေယျကာနံ၊ ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တဝါတို့အား။ တာဝ၊ စွာ။ တိသန္တတိဝသေန၊ ကာယဒသက ဝတ္ထုဒသက ဘာဝဒသကဟူသော သုံးပါးသော သန္တတိသီသ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝတ္ထုကာယဘာဝဒသကသင်္ခါတာနိ၊ ဝတ္ထုဒသက ကာယဒသက ဘာဝဒသကဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ တိံသ ရူပါနိ၊ သုံးဆယ်သော ကမ္မဇရုပ်တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ခေါ၊ စင်စစ်။ တာနိ၊ ထိုသုံးဆယ်သော ကမ္မဇရုပ်တို့သည်။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေယေဝ၊ ဌိသာလျှင်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ဌိ၊ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ယထာ စ၊ ကုန်သကဲ့သို့လည်း။ တထာ၊ တူ။ ဌိတိက္ခဏေပိ၊ ဌိ၎င်း။ ဘင်္ဂက္ခဏေပိ၊ ဌိ၎င်း။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုနာမ် ရုပ်တို့တွင်။ ရူပံ၊ သည်။ ဒန္ဓနိရောဓံ၊ နှေးသောချုပ်ခြင်းရှိ၏။ ဝါ၊ ကြာမြင့်မှချုပ်ခြင်းရှိ၏။ (သတ္တရသစိတ္တက္ခဏာယုကတ္တာ၊ တဆယ့်ခုနစ်ချက်သော စိတ္တက္ခဏ အသက်ရှည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ဂရူပရိဝတ္တိ၊ လေးသောအပြန်ရှိ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ခိပ္ပနိရောဓံ၊ လျင်သောချုပ်ခြင်းရှိ၏။ လဟုပရိဝတ္တိ၊ ပေါ့သောအပြန်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုသို့ရုပ်တရားတို့ထက်လွန်ကဲစွာ နာမ်တရား၏တို့သော ကာလရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နာဟံ ဘိက္ခဝေ၊ ပ။ စိတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်။ လဟုပရိဝတ္တိ ယထာ၊ လျင်သောအပြန်ရှိသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ လဟုပရိဝတ္တိ၊ လျင်သောအပြန်ရှိသော။ အညံ၊ စိတ်မှတစ်ပါးသော။ ဧကမ္မေမ္ပိ၊ တခုသောတရားကိုမျှလည်း။ အဟံ၊ သည်။ န သမနုပဿာမိ၊ သမန္တစက္ခုဖြင့် ရှုသော်လည်း မြင်တော်မမူ။] ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ရူပေ၊ ရုပ်သည်။ ဓရန္တေယေဝ၊ ထင်ရှားရှိစဉ်လျှင်။ သောဠသ ဝါရေ၊ တဆယ့်ခြောက်ကြိမ်တို့တိုင်အောင်။ ဘဝင်္ဂစိတ္တံ၊ ဘဝင်္ဂစိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ၍။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏောပိ၊ သည်၎င်း။ ဌိတိက္ခဏောပိ၊ သည်၎င်း။ ဘင်္ဂက္ခဏောပိ၊ သည်၎င်း။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ရူပနိဗ္ဗတ္တိပဿနာကာရ (၂၄၉-၂၃)

၉၉

ကေသဒိသ၊ တခုတည်းကဲ့သို့ တူကုန်၏။ ပန၊ အထူးကား။ ရူပဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒဘင်္ဂက္ခဏာယေဝ၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏ ဘင်္ဂက္ခဏတို့သည်သာလျှင်။ လဟုကာ၊ လျင်ကုန်၏။ တေဟိ၊ ထိုစိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏတို့နှင့်။ သဒိသ၊ တူကုန်၏။ ဌိတိက္ခဏော၊ ရုပ်၏ဌိတိက္ခဏသည်။ မဟာ၊ ကြာမြင့်စွာ၏။ ယာဝ၊ အကြင်ရွှေလောက်။ သောဠသ စိတ္တာနိ၊ တဆယ့်ခြောက်ချက်သော စိတ်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဤ။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ တာဝ၊ လောက်။ ဝတ္ထုတိ၊ တည်၏။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဌာနပ္ပတ္တံ၊ ဌိခဏသို့ရောက်သော။ ပုရေဇာတံ၊ ပုရေဇာတပစ္စည်းတပ်သော။ ဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို။ နိဿာယ၊ ဤ။ ဒုတိယဘဝံ၊ ဒုတိယ ဘဝင် စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုဒုတိယဘဝင်စိတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ဌာနပ္ပတ္တံ၊ သော။ ပုရေဇာတံ၊ သော။ ဝတ္ထု၊ ကို။ နိဿာယ၊ ဤ။ တတိယဘဝံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ယာဝတာယုကံ၊ အသက်ရှည်သရွှေကာလပတ်လုံး။ စိတ္တပ္ပဝတ္တံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အာသန္နမရဏဿ၊ နီးသောသေခြင်း ရှိသောသတ္တဝါအား။ ကေမေဝ၊ တခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဌာနပ္ပတ္တံ၊ သော။ ပုရေဇာတံ၊ သော။ ဝတ္ထု၊ ကို။ နိဿာယ၊ ဤ။ သောဠသ စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဋိသန္ဓိစိတ္တဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တတော၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ သောဠသမေန၊ တဆယ့်ခြောက် ချက်မြောက်သော။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဌာနက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဌိခဏ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ (ရူပံ၊ သည်။) သတ္တရသမဿ၊ တဆယ့်ခုနစ်ချက်မြောက်သော ဘဝင်စိတ်၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ဘင်္ဂဏ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ (ရူပံ၊ သည်။) သတ္တရသမဿ၊ ၏။ ဌာနက္ခဏံ၊ သို့။ ပတော၊ ဤ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ ယာဝ၊ အကြင်ရွှေလောက်။ ပဝတ္တိ နာမ၊ သံသရာဟူသော ဆက်ကာ ဆက်ကာဖြစ်တတ်သော တရားမည်သည်။ ဝါ၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းမည်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ (အသညပပတ္တိယံ ဟိ နတ္ထိ စိတ္တပ္ပဝတ္တိတံ) တာဝ၊ ထိုရွှေ လောက်။ ဝေမေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ သြပပါတိကာနမ္ပ၊ ဥပပါတ်သတ္တဝါတို့အားလည်း။ သတ္တသန္တတိဝသေန၊ စက္ခုဒသကစသော

၁၀၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၄၉-၂၃) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂညဏဒဿန

ခုနစ်ပါးသော သန္တတိသီသတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ သတ္တတိရူပါနိ၊ ခုနစ်ဆယ်သော ရုပ်တို့သည်။ ဧဝမေဝ၊ လျှင်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

၇၀၁။ တတ္ထ၊ ထိုကံကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်း၌။ (ဝိဘာဂေါ ဝေဒိတဗျော-၌စပ်) ကမ္မံ၊ ကံ၎င်း။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံလျှင်ဖြစ်ကြောင်း ရှိသောတရား၎င်း။ ကမ္မပစ္စယံ၊ ကံလျှင်အထောက်အပံ့ရှိသော တရား၎င်း။ ကမ္မပစ္စယစိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံလျှင်အထောက်အပံ့ရှိသည်ဖြစ်၍ စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော တရား၎င်း။ ကမ္မပစ္စယအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံလျှင် အထောက်အပံ့ရှိသည်ဖြစ်၍ အာဟာရလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော တရား ၎င်း။ ကမ္မပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံလျှင်အထောက်အပံ့ရှိသည်ဖြစ်၍ ဥတု လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော တရား၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇေ-ဇေသော ဝိဘာဂေါ၊ ဤသို့သော ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုကမ္မ၊ ကမ္မ- သမုဋ္ဌာနစသည်တို့တွင်။ ဝါ၊ တတ္ထ-တသ္မိံ ဝိဘာဂေါ၊ ထိုဝိဘာဂ၌။ ကုသလာ- ကုသလစေတနာ၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်းတပ်သောကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာသည်။ ကမ္မံ နာမ၊ ကံမည်၏။ (န၊ သဟဇာတကမ္မပစ္စည်း တပ်ကာမျှဖြစ်သော ဝိပါက်ကြိယာစေတနာသည် ဤ၌ကံမမည်။) ဝိပါ- ကက္ခန္ဓာ စ၊ ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာတို့သည်၎င်း။ စက္ခုဒသကာဒိသမသတ္တတိရူ- ပဉ္စ၊ စက္ခုဒသကစသော အမျှခုနစ်ဆယ်သော ကဋတ္တာရုပ်သည်၎င်း။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ ကံလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော တရားမည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ စက္ခုဒသကာဒိသမသတ္တတိကဋတ္တာ ရုပ်သည်ပင်လျှင်။ ကမ္မပစ္စယံ နာမ၊ ကံဟူသော အထောက်အပံ့ရှိသော တရားမည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿ၊ ကံလျှင်ဖြစ်ကြောင်း ရှိသောတရားအား။ (ဇနကမေဝ၊ ဖြစ်စေတတ် သည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်သေး။) ဥပတ္တမ္ဘကပစ္စယောပိ၊ ထောက်ပံ့

၁-ထိုစကားသင့်၏ ကံသည် ကံကြောင့်ဖြစ်သော ကမ္မဇတရား၏ ဇနကသာဖြစ်သည် မဟုတ်၊ ဇနကလည်းဖြစ် ပရိပါလကလည်းဖြစ်ဘိသော်၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း? ဗီဝိတိန္ဒြေ၏ ၎င်း ဥဒရဂ္ဂိဟု ဆိုအပ်သော ကမ္မဇတေဇော၏၎င်း အစွမ်းအားဖြင့် အနုရုက္ခ၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်၎င်း၊ အာဟာရစသည်တို့ကိုရခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ဥပတ္တမ္ဘကအာဟာရ စသည်တို့၏ အကြောင်းနိမိတ် ဖြစ်သောကြောင့်၎င်းတည်း။ ထို ကြောင့်မဟုတ်လော-ကမ္မံ ဟိ ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿ ဥပတ္တမ္ဘကပစ္စယောပိ ဟောတိ- မိန့်သော်။ ဤဝါကျ၌ ကမ္မံ ဟိ-ဟူသောပုဒ်သည် ရှိသင့်သည်၊ မရှိခဲ့မှုတည်၍ သမ္ပန်။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ရူပနိဗ္ဗတ္တိပဿနာကာရ (၂၅၀-ဂ)

၁၀၁

တတ်သော ဥပတ္တမ္ဘကသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဝိပါကစိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပံ၊ ဝိပါကစိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော
 ရုပ်သည်။ ကမ္မပစ္စယစိတ္တသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ ကံလျှင်အထောက်အပံ့
 ရှိသည်ဖြစ်၍ စိတ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသော ရုပ်မည်၏။ [၂၅၀] ကမ္မ-
 သမုဋ္ဌာနရူပေသု၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာနရုပ်တို့၌။ ဌာနပ္ပတ္တာ၊ ဌီခဏသို့ရောက်သော။
 ဩဇာ၊ ဩဇာသည်။ အညံ၊ တပါးသော။ ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ဩဇာလျှင်
 ရှစ်ခုမြောက်ရှိသော ရုပ်ကို။ (အာဟာရာနုဂတေ၊ အာဟာရသည်
 နံ့အပ်သော။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။) သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တတြာပိ၊
 ထိုကမ္မသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော အာဟာရလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ဩဇဋ္ဌမက
 ရုပ်၌လည်း။ ဩဇာ၊ ဩဇာသည်။ ဌာနံ၊ ဌီသို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်၍။ အညံ၊
 သော။ (ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။) သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။
 (သဒိသသန္တတိဝသေန၊ တူသောသန္တတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။) စတသော
 ဝါ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ ဝါ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပဝတ္တိယော၊
 ရုပ်ကလာပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းတို့ကို။ သဇ္ဇေတိ၊ စပ်၏။ (တံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်
 သည်။) ကမ္မပစ္စယအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ မည်၏။ ဌာနပ္ပတ္တာ၊ သော။
 ကမ္မဇတေဇောဇာတု၊ ဓာတ်သည်။ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ ဥတုလျှင်ဖြစ်ကြောင်း
 ရှိသော။ ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တတြာပိ၊ ထိုဥတု
 သမုဋ္ဌာန် ဩဇဋ္ဌမက၌လည်း။ (ဌာနပ္ပတ္တာ၊ သော။) ဥတု၊ သည်။ အညံ၊
 သော။ ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။
 (သဒိသသန္တတိဝသေန၊ ဖြင့်။) စတသော ဝါ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ ဝါ၊
 ကုန်သော။ ပဝတ္တိယော၊ တို့ကို။ သဇ္ဇေတိ၊ စပ်၏။ (တံ ရူပံ၊ သည်)
 ကမ္မပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ ကမ္မဇ-
 ရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်၏။

၇၀၂။ စိတ္တဇေသုပိ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့၌လည်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်၎င်း။ စိတ္တသမု-
 ဋ္ဌာနံ၊ စိတ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်၎င်း။ စိတ္တပစ္စယံ၊ စိတ်အထောက်
 အပံ့ရှိသောရုပ်၎င်း။ စိတ္တပစ္စယအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ်အထောက်အပံ့
 ရှိသော အာဟာရလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်၎င်း။ စိတ္တပစ္စယဥတုသမု-
 ဋ္ဌာနံ၊ စိတ်အထောက်အပံ့ရှိသော ဥတုလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်၎င်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဧသ-ဧသော ဝိဘာဂေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို

၁၀၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၅၀-၉) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

စိတ္တံ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနစသည်တို့တွင်။ ကေုနနုတိစိတ္တာနိ၊ တခုယုတ်ကိုးဆယ်သောစိတ်တို့သည်။ စိတ္တံ နာမ၊ စိတ်မည်၏။

တေသု၊ ထိုတခုယုတ်ကိုးဆယ်သောစိတ်တို့တွင်။ ဒုတ္တိံသ စိတ္တာနိ၊ သုံးဆယ်နှစ်ပါးသော စိတ်တို့၎င်း။ ဆဗ္ဗိသ၊ နှစ်ဆယ်ခြောက်ပါးသော စိတ်တို့၎င်း။ ကေုနဝိသတိ၊ တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သောစိတ်တို့၎င်း။ (ဣမေ၊ ဤသုံးပါးသော ကောဠာသဖြင့် ရေတွက်အပ်သောစိတ်တို့ကို။ ယထာရဟံ၊ စွာ။) ရူပိရိယာပထဝိညတ္တိ၊ ရုပ်ဣရိယာပုထဝိညတ်တို့ကို၊ ဇနကာ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏ ဟူ၍။ မတာ-ဉာတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ သောဠသ၊ တဆယ်ခြောက်ပါးသော စိတ်တို့ကို။ အဇနကာ၊ ရုပ်ဣရိယာပုထဝိညတ်တို့ကိုမဖြစ်စေတတ်သော စိတ်တို့ဟူ၍။ မတာ၊ ကုန်၏။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ကာမာဝစရတော၊ ကာမာဝစရစိတ်မှ၊ ဝါ၊ ကာမာဝစရတော-ကာမာဝစရေသု၊ ကာမာဝစရစိတ်တို့တွင်။ အဠ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနိ၊ တို့၎င်း။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ အကုသလာနိ၊ တို့၎င်း။ မနောဓာတုဝဇ္ဇာ၊ မနောဓာတ်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဒသကိရိယာ၊ ဆယ်ပါးသောကြိယာစိတ်တို့၎င်း။ ကုသလကိရိယတော၊ ရူပကုသိုလ်ရူပကြိယာမှ။ ဒေ၊ ကုန်သော။ အဘိညာစိတ္တာနိ၊ စိတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုတ္တိံသ စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ရူပိရိယာပထံ၊ ကို၎င်း။ ဝိညတ္တိံ စ၊ ကို၎င်း။ ဇနန္တိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။

၁-ဇနကာ ဇနကာ မတာ-ဟူလိုလျက် ဂါထာဖြစ်၍ ပဒေမတော-ကဲ့သို့ ဝုတ္တသန္တိ မှတ်ရာသည်၊ ဤကိုရည်၍ ဇနကာ ဇနကာ မတာတိ ပုရိမကာတိ ကောဠာသသံဂဟိတဇနကာ။ ပစ္ဆိမကောဠာသိကာ သောဠသတိ ဝုတ္တာ အဇနကာတိ မတာ ဉာတာ- ဇ္ဇိကာမိန့်သော်။

၂-ဣရိယာယ ကာရိကကြိယာယ ပဝတ္တိဋ္ဌာနတာယ ပထဘာဝတော ဣရိယာပတာ။ သွားခြင်း ရပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်း လျောင်းခြင်း လေးပါးရသတည်း။ အတ္ထအားဖြင့် ထိုသွားခြင်းစသောအခိုက်အတံ့၌ ဖြစ်သော ရပ်၏ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ရုပ်မှလွတ်သော ဣရိယာပထဝိညတ္တိသည်မရှိသည်မဟုတ်လော၊ အဘယ်ကြောင့်ရုပ်မှအသီးခွဲ၍ ဣရိယာပထဝိညတ္တိကို ထုတ်အပ်သနည်း? ကာမဉ္စေတ္ထ ရူပဝိနိမုတ္တော ဣရိယာပတော ဝိညတ္တိံ စ နတ္တိ၊ တထာပိ နသဗ္ဗံ ရူပသမုဋ္ဌာပကစိတ္တံ ဣရိယာပထပတ္တမ္ဘကံ ဝိညတ္တိဝိကာရုပ္ပါဒကဉ္စ ဟောတိ။ ယံ ပန စိတ္တံ ဝိညတ္တိဇနကံ၊ တံ ကေသတော ဣတရဿ ဇနကံ အဝိနာဘာဝတော။ တထာ ဣရိယာပထပတ္တမ္ဘကံ ရူပဿ၊ တေဿ ဝိသေသဒဿနတ္ထံ ရူပိရိယာပထံ ဝိညတ္တိံ စာတိ သမုစ္စယော ဣတော။ ဇ္ဇိကာ။

ဝိပါကဝဇ္ဇာနိ၊ ဝိပါကသည်ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ သေသဒသရူပါဝစ-
ရာနိ၊ အဘိညာဉ်ဒွေးမှကြွင်းကုန်သော ဆယ်ပါးသောရူပကုသိုလ် ရူပ-
ကြိယာစိတ်တို့၎င်း။ အဋ္ဌ အရူပါဝစရာနိ၊ ရှစ်ပါးသော အရူပကုသိုလ်
အရူပကြိယာစိတ်တို့၎င်း။ အဋ္ဌ လောကုတ္တရစိတ္တာနိ၊ ရှစ်ပါးသော လော-
ကုတ္တရာစိတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆဗ္ဗိသတိ စိတ္တာနိ၊ နှစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး
သောစိတ်တို့သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို၎င်း။ ဣရိယာပထဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဇနယန္တိ၊
ကုန်၏။ ကာမာဝစရေ၊ ကာမာဝစရစိတ်တွင်။ ဒသ ဘဝဂ်စိတ္တာနိ၊
ဆယ်ပါးသော ဘဝဂ်စိတ်တို့၎င်း။ ရူပါဝစရေ၊ ရူပါဝရစိတ်တွင်။ ပဉ္စ (ဘဝဂ်-
စိတ္တာနိ) တို့၎င်း။ တိဿော၊ ကုန်သော။ မနောဓာတုယော၊ တို့၎င်း။
ဧကာ၊ တခုသော။ ဝိပါကာ၊ ပ။ ဂတာ၊ ဝိပါကအဟိတ် မနောဝိညာဏ
ဓာတ် သောမနဿသဟဂုတ်သန္တိရဏစိတ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေနဝိသတိ
စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ရူပမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဇနယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣရိယာ-
ပထံ၊ ကို။ န ဇနယန္တိ၊ ကုန်။ ဝိညတ္တိံ၊ ကို။ န ဇနယန္တိ၊ ကုန်။ ဒွေ-
ပဉ္စဝိညာဏာနိ၊ တို့၎င်း။ သဗ္ဗသတ္တာနိ၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏။
ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ ၎င်း။ ခိဏာသဝါနံ၊ တို့၏။ စုတိစိတ္တံ၊ ၎င်း။ စတ္တာရိ၊
ကုန်သော။ အာရုပ္ပဝိပါကာနိ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သောဠသ စိတ္တာနိ၊
တို့သည်။ ရူပံ၊ ကို။ နေဝ ဇနယန္တိ၊ ကုန်။ ဣရိယာပထံ၊ ကို။ န ဇနယန္တိ၊
ကုန်။ ဝိညတ္တိံ၊ ကို။ န ဇနယန္တိ၊ ကုန် ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္တ၊ ဤစိတ်

၁-မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်စသည်တို့၏ ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အဝိပ္ပိရိကဘာဝ ပြန့်
ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဝိညာတ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်ရကား န ဝိညတ္တိံ-မိန့်သော်။ ဝိပ္ပိ-
ရိကမေဝ ဟိ ကာမာဝစရကုသလာဒိဝိညတ္တိံ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဋီကာ။ ဣရိယာပထကိုကား
အဘယ်ကြောင့်ဖြစ်စေနိုင်သနည်း? ဣရိယာပထပတ္တမ္ဘကာနိ ပန ဟောန္တိ သတိပိ သန္တဘာ-
ဝေ ဈာနဝေဂေန သဉ္ဇဿာဟတ္တာ။ ၎င်း။ ရူပမေဝဇနယန္တိ န ဣရိယာပထံ-၌ နိရုဿာဟ-
သန္တဘာဝေန ပရိဒုဗ္ဗလဘာဝတော-ဟိတ်ခတ်။ ထိုအနက်ကို ပြီးစေခြင်းငှါ ကိရိယာမယ-
စိတ္တေဟိ အဝိမိဿဘဝဂ်ပွဝတ္တိကာလေ ခန္ဓာဒိသရီရာဝယဝါနံ နိစ္စလဘာဝေနာဝဋ္ဌာနံ။ တထာ
ဟိ အဗ္ဗောကိဏ္ဏေ ဘဝဂ် ပဝတ္တမာနေ အင်္ဂါနိ ဩသိဒန္တိ ပဝိဋ္ဌာနိ ဝိယ ဟောန္တိ။
ဒုတ္တိံ သတိ ပန အာဒိနာ ဝုတ္တေသု ဇာဂရဏစိတ္တေသု ဝတ္တမာနေသု အင်္ဂါနိ ဥပတ္တဒ္ဓါနိ
ယတာပဝတ္တဣရိပထဘာဝေနော ပဝတ္တန္တိတိ။ ဋီကာ။ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည် အဘယ်
ကြောင့် ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်သနည်း? သဗ္ဗသတ္တတို့၏ ပဋိသန္ဓေစိတ်ကား အဘယ်ကြောင့်
ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်သနည်း? ဒွေပဉ္စဝိညာဏာနိ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလတာယ ရူပံ န ဇနန္တိ၊ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ
ဝတ္ထုဒုဗ္ဗလတာယ။ ၎င်း။ ခိဏာသဝါနံ စုတိစိတ္တံ-လာရကား ခိဏာသဝမှ တပါးပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
စုတိစိတ်ကား ရုပ်ကိုဖြစ်စေနိုင်၏ဟု သိအပ်မည်လော? ခိဏာသဝါနံ စုတိစိတ္တန္တိ ဧတ္တ

၁၀၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၅၀-၂၂) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

တို့တူင်။ ယာနိ၊ အကြင်စိတ်တို့သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ဇနေန္တိ၊ ဖြစ်စေတတ်
ကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော စိတ်တို့သည်။ ဌိတိက္ခဏေ၊
ဌိခဏ၌။ န ဇနေန္တိ၊ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ ဘင်္ဂက္ခဏေ ဝါ၊ ဘင်ခဏ၌လည်း။
န ဇနေန္တိ၊ ကုန်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုဌိခဏဘင်ခဏ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။
ဒုဗ္ဗလံ၊ အားမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ အလျော်ကို ဆိုအံ့။
ဥပ္ပါဒက္ခဏေ၊ ၌။ ဗလဝံ၊ သန်မြန်သော အားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ တဒါ၊ ထိုဥပ္ပါဒက္ခဏ၌။ ပုရေဇာတံ၊
ပုရေဇာတပစ္စည်းတပ်သော။ ဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုကို။ နိဿယ၊ ရှိ။ ရူပံ၊
ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။

တယော၊ ကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာ
တို့သည်၎င်း။ သဒ္ဓနဝကံ၊ သဒ္ဓါဖြင့်မှတ်အပ်သော ရုပ်ကိုးခုအပေါင်း၎င်း။
ကာယဝိညတ္တိ၊ ၎င်း။ ဝစီဝိညတ္တိ၊ ၎င်း။ အာကာသဓာတု၊ ၎င်း။ လဟုတာ၊
၎င်း။ မုဒုတာ၊ ၎င်း။ ကမ္မညတာ၊ ၎င်း။ ဥပစယော၊ ၎င်း။ သန္တတိ၊
၎င်း။ ဣတိ ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ သတ္တရသဝိဓံ၊ သော။ ရူပဉ္စ၊
ရုပ်သည်၎င်း။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ စိတ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော

ကာမာပစရာနံ ပစ္ဆိမစိတ္တဿ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ယဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ကာမာပစရာနံ ပစ္ဆိမစိတ္တံ
ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ ရူပါဝစရေ အရူပါဝစရေ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ၊ ယေ စ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိ-
တွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ တေသံ စဝန္တာနံ တေသံ ဝစီသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိဿတိ၊ နော စ တေသံ ကာ
ယသင်္ခါရော နိရုဇ္ဈိဿတိတိ ပန ဝစနတော အညေသမ္ပိ စုတိစိတ္တံ ရူပံ န သမုဋ္ဌာပေတိတိ ဝိညာ-
ယတိ။ ဋီကာ။ ထိုအနက်ကိုပြီးစေခြင်းငှါ န ဟိ ရူပသမုဋ္ဌာပကစိတ္တဿ ဂဗ္ဘဂတတာဒိဝိဗန္ဓာ-
ဘာဝေ ကာယသင်္ခါရာသမုဋ္ဌာပနေ ကာရဏံ အတ္တိ၊ န စ ယုတ္တံ စဟော စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပဉ္စဿ
ပဝတ္တတိတိ၊ နာပိ “စုတိစိတ္တံ ရူပံ သမုဋ္ဌာပေတိ” တိ ပါဠိ အတ္တိ။ ၎င်း။ ယင်းသို့လျက် အဘယ်
ကြောင့် ခဏာသဝါနံ-ဟု ဝိသေသနကိုပြုရသနည်း? ခဏာသဝါနန္တိ ပန ဝိသေသနံ အပ္ပဋ္ဌိ-
သန္တိကနိရောဓေန နိရုဇ္ဈန္တဿ တေသံ စုတိစိတ္တဿ ရူပသမုဋ္ဌာပနံ ပါကုဋ္ဌန္တိ ကတွာ ကတန္တိ
ဒဗ္ဗဗ္ဗံ။ ၎င်း။ သောဠသစိတ်မှတစ်ပါးသောစိတ်ကား ရုပ်ကိုဖြစ်စေနိုင်သည်ချည်း၊ မဖြစ်စေ
နိုင်သည်ကား မရှိဟုသိစေခြင်းငှါ သောဠသ စိတ္တာနိ-ဟု သင်္ချာအားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ယူ
သလော? သောဠသ စိတ္တာနိတိ ပရိစ္ဆိဇ္ဇေ ဂဟဏံ တေသံ ရူပဇနနေ ကေသတော နိယမေ-
တဗ္ဗတ္တာ၊ အညာနိ ပန ဗဟူနိ အရူပေ ဥပ္ပန္နာနိ အနောကာသဂတတ္တာ ရူပံ န ဇနေန္တိယေဝ။
၎င်းဋီကာ။

၁-ပထဝီအစရှိသော ရူပဓမ္မတို့သည် စိတ်ဟူသောအကြောင်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍
စိတ္တသမုဋ္ဌာနမည်ကုန်သကဲ့သို့ ဝေဒနာစသည်တို့သည်လည်း ထိုအတူပင်တည်း။ ထို့ကြောင့်
စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ နာမ တယော အရူပိနော ခန္ဓာ-စသည်ကိုမိန့်သော်။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ရူပနိဗ္ဗတ္တိပဿနာကာရ (၂၅၁-၄)

၁၀၅

တရားမည်၏။ ပစ္စာဇာတာ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ ပုရေဇာတဿ ဣမဿ ကာယဿာတိ၊ ကာယဿ-ဟူ၍ ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ စတုသမုဋ္ဌာနရူပံ၊ လေးပါးသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်သည်။ စိတ္တပစ္စယံ နာမ၊ စိတ်ဟူသော အထောက်အပံ့ရှိသော တရားမည်၏။

≡ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပေသု၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်တို့၌။ [၂၅၁] ဌာနပ္ပတ္တာ၊ သော။ သြဇာ၊ သည်။ အညံ၊ သော။ သြဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒွေတိယော၊ နှစ်ပါး သုံးပါးကုန်သော။ ပဝတ္တိယော၊ ရုပ်ကလာပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းတို့ကို။ ဃဋ္ဌေတိ၊ ဆက်၏။ ဝါ၊ စပ်စေ၏။ ဧတံ၊ ဤသြဇာသည် ဖြစ်စေအပ်သော သြဇဋ္ဌမကရုပ်သည်။ စိတ္တပစ္စယအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ စိတ်အထောက်အပံ့ရှိသော အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်မည်၏။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနော၊ စိတ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ ဌာနပ္ပတ္တာ၊ ဌီဇာ သို့ရောက်သော။ ဥတု၊ ဥတုသည်။ အညံ၊ သော။ သြဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒွေတိယော၊ ကုန်သော။ ပဝတ္တိယော၊ တို့ကို။ ဃဋ္ဌေတိ၊ ဆက်၏။ ဝါ၊ စပ်စေ၏။ ဧတံ၊ ဤဥတုသည် ဖြစ်စေအပ်သော သြဇဋ္ဌမကရုပ်သည်။ စိတ္တပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ စိတ်အထောက်အပံ့ရှိသော ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်မည်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ စိတ္တဇရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်၏။ ။

၁-ကမ္မပစ္စယကိုပြရာဝယ် ကမ္မပစ္စယံ နာမ တဒေဝ-ဟူသကဲ့သို့ စိတ္တပစ္စယံ နာမ တဒေဝသမဟု ရှေးနှင့်တွေ့ခဲ့သည်။ ဤဖြင့် အဘယ်ကိုပြရသနည်း? အဘယ်အထူးကိုပြခြင်းငှါ ဤသို့ဟူရသနည်း? ကြောင့် ဧဝံ ဝုတ္တံ စတုသမုဋ္ဌာနရူပန္တိ ဣမိနာ အတံသမုဋ္ဌာနသေဝ စိတ္တဇရူပဿ စိတ္တပစ္စယတာ ဒဿိတာ-မိန့်သော်။ အဓိပ္ပါယ်ကား ဧဝံ ဝုတ္တံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပံ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ထိုပစ္စယဖြစ်သောစိတ်ကြောင့် မဖြစ်သောစိတ္တဇရုပ်၏သာ စိတ္တဇပစ္စယအဖြစ်ကိုပြ၏။ သို့သော်လည်း ကမ္မပစ္စယကိုပြသကဲ့သို့ စိတ္တပစ္စယကိုယူသည်ရှိသော် တံသမုဋ္ဌာနရုပ်၏၎င်း ဝေဒနာစသည်တို့၏၎င်း စိတ္တပစ္စယအဖြစ်သည် ဖြစ်ကောင်း၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ကောင်းသော်လည်း စိတ္တသမုဋ္ဌာနတရား စိတ္တပစ္စယတရားတို့ကို မရောယှက်သော အားဖြင့်ပြခြင်းငှါ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် စိတ္တပစ္စယတရားကို တုတ်အပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

၂-စိတ္တသမုဋ္ဌာနဥတုအာဟာရတို့သက် ကမ္မပစ္စယဥတုအာဟာရတို့သည် အားရှိသည် ဖြစ်ကုန်ရကား ထိုကမ္မပစ္စယဥတုအာဟာရတို့၏အစွမ်းဖြင့် လေးကြိမ် ငါးကြိမ်သော ပဝတ္တိသန္ဓေကိုဆိုအပ်၏။ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော ဥတုအာဟာရတို့၏ အစွမ်းဖြင့်ကား နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သော ပဝတ္တိသန္ဓေကိုဆိုအပ်၏။ ထိုနှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သော ပဝတ္တိသန္ဓေကို ကား ပကတိဖြစ်သော ကာမာဝစရစိတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ဆိုအပ်၏။ မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာ

၁၀၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၅၁-၅) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂညဏဒဿန

၇၀၃။ အာဟာရဇေသုပိ၊ အာဟာရဇေရုပ်တို့၌လည်း။ အာဟာရော၊
 ၎င်း။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ အာဟာရဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်၎င်း။
 အာဟာရပစ္စယံ၊ အာဟာရဟူသော အထောက်အပံ့ရှိသော ရုပ်၎င်း။
 အာဟာရပစ္စယအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ အာဟာရဟူသော အထောက်အပံ့
 ရှိသော အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်၎င်း။ အာဟာရပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊
 အာဟာရဟူသော အထောက်အပံ့ရှိသော ဥတုကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်၎င်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဇေ-ဇေသော ဝိဘာဂေါ၊ ဤသို့သောဝေဖန်ခြင်းကို။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဝိဘာဂ၌၊ ဝါ၊ ထိုအာဟာရစသည်တို့တွင်။ ကဗ-
 ဋ္ဌိကာရာဟာရော၊ အလုပ်အလေ့ကို မပြုအပ်သော်လည်း ပြုအပ်သကဲ့သို့
 သော အာဟာရသည်။ အာဟာရော နာမ၊ အာဟာရမည်၏။ ဥပါဒိန္နံ၊
 ဥပါဒိန္နဖြစ်သော။ ကမ္မဇရူပံ၊ ကမ္မဇရုပ်ကို။ ပစ္စယံ၊ အထောက်အပံ့ကို။
 လဘိတော၊ ရ၍။ တတ္ထ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်ဖြစ်သော မဟာဘုတ်၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊
 တည်၍။ ဌာနပ္ပတ္တာယ၊ ဌီသို့ရောက်သော။ သြဇာယ၊ သြဇာသည်။
 သမုဋ္ဌာပိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ သြဇဋ္ဌမကံ၊ သြဇဋ္ဌမကရုပ်၎င်း။ အာကာသ-
 ဓာတု၊ ၎င်း။ လဟုတာ၊ ၎င်း။ မုဒုတာ၊ ၎င်း။ ကမ္မညတာ၊ ၎င်း။
 ဥပစယော၊ ၎င်း။ သန္တတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စုဒ္ဓသဝိဓံ၊ သော။ ရူပံ၊
 သည်။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်မည်၏။

စိတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်မူကား များစွာသောရုပ်ကလာပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းတို့ကိုလိုအပ်ကုန်၏။
 အဘယ်ကြောင့်နည်း? ထိုမဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော စိတ္တဇရုပ်
 တို့၏ ဥဋ္ဌာရပဏိတ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

၁-အာဟာရသမုဋ္ဌာန်ရုပ်ကို ပြလိုသောဆရာသည် ဌာနပ္ပတ္တာယ သြဇာယ သမုဋ္ဌာပိတံ
 သြဇဋ္ဌမကံ-စသည်ကိုသာမိန့်သော်၊ အဘယ်ကြောင့် ဥပါဒိန္နံ-စသည်ကို မိန့်ကုန်သနည်း?
 ဟူမူ ဥပါဒိန္နံ ကမ္မဇရူပံ ပစ္စယံ လဘိတောတိ ဧတေန ဗဟိဒ္ဓါ အနုပါဒိန္နသြဇာ ရူပါဟရဏကိစ္စံ
 န ကရောတိတိ ဒေသေတိ၊ ပစ္စယလာဘော စသေ ကမ္မဇဘူတသန္တိဿယတာဝသေနာတိ အာဟ
 တတ္ထ ပတိဋ္ဌာယာတိ။ တတ္ထ ကမ္မပစ္စယစိတ္တသမုဋ္ဌာနာဒိရူပဿပိ ကမ္မမူလကတ္တာ သိယာ
 ကမ္မဇပရိယာယောတိ တံနိဝတ္တနတ္ထံ ဥပါဒိန္နန္တိ ဝိသေသေတာ ဝုတ္တံ။ ဥပါဒိန္နံ ကမ္မဇပစ္စယံ
 လဘိတောတိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပသန္တာန်၌။ အနုပါဒိန္နသြဇာ၊ ဥပါဒိန္နမဟုတ်သော
 သြဇာသည်။ ရူပါဟရဏကိစ္စံ၊ ရုပ်ကိုဆောင်ခြင်းကိစ္စကို။ န ကရောတိ၊ မပြုနိုင်။ ဣတိ-
 ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်ဦးအံ။ အဿ၊ ထိုဗဟိဒ္ဓအနုပါဒိန္နသြဇာ၏။ ပစ္စယ-
 လာဘော၊ အထောက်အပံ့ကိုရခြင်းသည်။ ကမ္မဇဘူတသန္တိဿယတာဝသေန၊ ကံကြောင့်
 ဖြစ်သော ဘုတ်လျှင်မှီရာရှိသည်၏ အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ တတ္ထ ပတိဋ္ဌာယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပါဒိန္နံ ကမ္မဇရူပံ အစရှိသော

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ရူပနိဗ္ဗတ္တိပဿနာကာရ (၂၅၁-၁၈)

၁၀၇

ကဗဠိကာရော အာဟာရော ဣမဿ ကာယဿ အာဟာရပစ္စယေန
 ပစ္စယောတိ၊ ပစ္စယောဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။
 စတုသမုဋ္ဌာနရူပံ၊ စတုသမုဋ္ဌာန်ရုပ်သည်။ အာဟာရပစ္စယံ နာမ၊ အာဟာရ
 ဟူသော အထောက်အပံ့ရှိသော ရုပ်မည်၏။ (အာဟာရ အထောက်အပံ့
 ရှိသော ရုပ်အာဟာရသည် သက်သက်ထောက်ပံ့သည်သာမဟုတ်၊ ဇနက
 လည်းဖြစ်၏ဟု ပြခြင်းငှါ စတုသမုဋ္ဌာနရူပံ-ဟူသည်) အာဟာရသမုဋ္ဌာန-
 ရူပေသု၊ အာဟာရဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်တို့၌။ ဌာနပ္ပတ္တာ၊
 သော။ သြဇာ၊ သည်။ အညံ၊ သော။ သြဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။
 တတြာပိ၊ ထိုအညသြဇဋ္ဌမကရုပ်၌လည်း။ သြဇာ၊ သည်။ အညံ၊ သော။
 (သြဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။) သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒသ ဒွါဒသ
 ဝါရေ၊ ဆယ်ကြိမ် တဆယ့်နှစ်ကြိမ်တို့တိုင်အောင်။ ပဝတ္ထိံ၊ ကို။ သဋ္ဌေတိ၊
 ဆက်၏။ ဝါ၊ စပ်စေ၏။ ဧတံ ရူပံ၊ ဤသြဇဋ္ဌမကရုပ်သည်။ အာဟာရ-
 ပစ္စယအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ အာဟာရ အထောက်အပံ့ရှိသော
 အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်မည်၏။ (ဒသ ဒွါဒသ ဝါရေ-ဟူပြီး၍
 အသယံကြောင့် ဤရုပ်၏သာ ဒသ ဒွါဒသ ဝါရတို့တိုင်အောင် ပဝတ္ထိ-
 သန္တုဖြစ်သနည်း?ဟု အနုယောဂ စိစစ်စောကြောခြင်းကိုရည်၍ ဧကဒိဝသံ
 ပရိဘုတ္တာဟာရော-စသည်ကိုမိန့်သော်) ဧကဒိဝသံ၊ တနေ၌။ ပရိဘုတ္တာ-
 ဟာရော၊ စားအပ်သော အာဟာရသည်။ သတ္တာဟမ္ပိ၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး
 လည်း။ ဥပထမ္ဘေတိ၊ ထောက်ပံ့၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဒိဗ္ဗာ၊ နတ်၌
 ဖြစ်သော။ သြဇာ၊ သည်။ ဧကမာသံ ဒွိမာသမ္ပိ၊ တလနှစ်လပတ်လုံးလည်း။
 ဥပထမ္ဘေတိ၊ ၏။ မာတရာ၊ အမိသည်။ ပရိဘုတ္တာဟာရောပိ၊ စားသော
 အာဟာရသည်လည်း။ ဒါရကဿ၊ ၏။ သရီရံ၊ ကိုယ်ကို။ ဖရိတွာ၊ နှံ့၍။
 ရူပံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ သရီရေ၊ ၌။ မက္ခိတာဟာရောပိ၊ လိမ်းကျံသော
 အာဟာရသည်လည်း။ ရူပံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ ကမ္မဇာဟာရော၊
 ကမ္မဇအာဟာရသည်။ ဥပါဒိန္နကာဟာရော နာမ၊ ဥပါဒိန္နကအာဟာရ

ပါဠိ၌ ကမ္မပစ္စယစိတ္တသမုဋ္ဌာနာဒိရူပဿပိ၊ ကံအထောက်အပံ့ရှိသော စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သည်
 အစရှိသောရုပ်၏လည်း။ ကမ္မမူလကတ္တာ၊ ကံအရင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကမ္မဇပရိယာ-
 ယော၊ ကမ္မဇပရိယာယ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံနိဝတ္တနတ္ထံ၊
 ထိုပရိယာယ်ဖြစ်သော ကမ္မဇကိုနှစ်စေခြင်းငှါ။ ဥပါဒိန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝိသေသေတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ၏။ ၎င်းဋီကာနက်။

မည်၏။ သောပိ၊ ထိုဥပါဒိန္နက အာဟာရသည်လည်း။ ဌာနပ္ပတ္တာ၊ ဌီဇဏသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ရူပံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ တတြာပိ၊ ထိုဥပါဒိန္နက အာဟာရသည် ဖြစ်စေအပ်သောရုပ်၌လည်း။ ဩဇာ၊ သည်။ အညံ၊ သော။ (ရူပံ၊ ကို။) သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ စတသော ဝါ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ ဝါ၊ ကုန်သော။ ပဝတ္တိယော၊ တို့ကို။ ဃဋ္ဌေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ စပ်စေ၏။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာ၊ သော။ တေဇောဓာတု၊ သည်။ ဌာနပ္ပတ္တာ၊ ၍။ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ သော။ ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ (ဧတံ၊ ဤဩဇဋ္ဌမကရုပ်သည်။) အာဟာရပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ မည်၏။ တတြာ၊ ထိုအာဟာရပစ္စယ ဥတုသမုဋ္ဌာနံရုပ်၌။ အယံ အာဟာရော၊ ဤကမ္မဇ အာဟာရသည်။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာနံ၊ အာယာရ ကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်တို့အား။ ဇနကော၊ ဖြစ်စေတတ်သည်။ ဟုတု၊ ၍။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေသာနံ၊ ကြွင်းကုန်သော ကမ္မစိတ္တဥတုသမုဋ္ဌာနတိသန္တတိရုပ်တို့အား။ နိဿယာဟာရအတ္ထိအဝိဂတဝသေန၊ နိဿယ သတ္တိ အာဟာရသတ္တိ အတ္တိသတ္တိ အဝိဂတသတ္တိအားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ဥပထမ္ဘကပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟာရဇရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ။

၇၀၄။ ဥတုဇေသုပိ၊ ဥတုဇတို့၌လည်း။ ဥတု၊ ဥတု၎င်း။ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ ဥတုပစ္စယံ၊ ၎င်း။ ဥတုပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ ဥတုပစ္စယ-အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သေ-ဇေသော ဝိဘာဂေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဝိဘာဂ၌၊ ဝါ၊ ဥတုစသည်တို့တွင်။ စတု-သမုဋ္ဌာနာ၊ လေးပါးသောအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ တေဇောဓာတု၊ သည်။ ဥတု နာမ၊ မည်၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ သေ-ဇေသော ဥတု၊ ဤ

၁-ကဗ္ဗဒ္ဓိကာရာဟာရသည် အညအာဟာရသမုဋ္ဌိတရုပ်အား၎င်း တိသန္တတိရုပ်တို့အား ၎င်းဥပထမ္ဘက၏အစွမ်းဖြင့်ကျေးဇူးပြုသည်၊ မိမိသည်ဖြစ်စေအပ်သောရုပ်အား ဇနကဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဤသို့အာဟာရပစ္စည်းဖြစ်၍ သာလျှင် အတ္တိအဝိဂတ အားဖြင့်လည်း ပစ္စည်းဖြစ်သတည်း။ ယင်းသို့ဖြစ်တန်စေ၊ နိဿယပစ္စည်းကိုကား အဘယ်အားဖြင့်နည်း ? ဟူမူ နိဿယဘာဝေါ ပန ပဋ္ဌာနနယေန နတ္ထိ။ အာဟာရပစ္စယာ ပဝတ္တမာနာနိ ရူပါနိ အာဟာရနိဿယာနိ နာမ ဟောန္တိတိ သုတ္တန္တနယေန ဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ပရတော ဥတုနော နိဿယဇောတနာယပိ ဇေသဝ နယော။ ဋီကာ။

ဥတုသည်။ ဥဏှဥတု၊ ၎င်း။ သီတဥတု၊ ၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ ဥတုဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်မည်သည်ကို။ (ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။) စတုသမုဋ္ဌာနော၊ လေးပါးသောအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ဥတု၊ ဥတုသည်။ ဥပါဒိန္နကံ၊ ဥပါဒိန္နကရုပ်ကို။ ပစ္စယံ လဘိတော၊ အထောက်အပံ့ ရ၍။ ဌာနပ္ပတ္တာ၊ ဌီသို့ရောက်သည်ဖြစ်၍။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ ရူပံ၊ ဥတုဇရုပ်ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဥတုသမုဋ္ဌာန်ရုပ်သည်။ သဒ္ဓနဝကံ။

သဒ္ဓဖြင့် မှတ်အပ်သောရုပ်ကိုးခုအပေါင်း၎င်း။ [၂၅၂] အာကာသဓာတု၊ ၎င်း။ လဟုတ၊ ၎င်း။ မုဒုတ၊ ၎င်း။ ကမ္မညတ၊ ၎င်း။ ဥပစယော၊ ၎င်း။ သန္တတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပန္နရသဝိဓံ၊ တဆယ့်ငါးပါး အပြားရှိ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥတုပစ္စယံ နာမ၊ ဥတုအထောက်အပံ့ရှိသောရုပ်မည် သည်။ (စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပံ၊ လေးပါးသော သမုဋ္ဌာန်ရှိသော ရုပ်ပင် တည်း။) ၂ ဥတု၊ သဘာဂဥတု ဝိသဘာဂဥတုသည်။ စတုသမုဋ္ဌာနိက- ရူပါနံ၊ လေးပါးသောသမုဋ္ဌာန်ရှိသောရုပ်တို့၏။ ပဝတ္တိယာ စ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ ၎င်း။ ဝိနာသဿ စ၊ ပျက်စီးခြင်း၏၎င်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥတုပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ ဥတုအထောက်အပံ့ရှိသော ဥတုသမုဋ္ဌာန်ရုပ်မည်သည်ကား။ ဥတုသမုဋ္ဌာနာ၊ ဥတုဟူသောဖြစ်ကြောင်း ရှိသော။ တေဇောဓာတု၊ သည်။ ဌာနပ္ပတ္တာ၊ ၍။ အညံ၊ သော။ သြဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ တတြာပိ၊ ထိုဥတုသမုဋ္ဌာန်တေဇော ဓာတ်ကြောင့်ဖြစ်သော သြဇဋ္ဌမကရုပ်၌လည်း။ ဥတု၊ တည်သော ဥတု

၁-ဥတုသည် ဥပါဒိန္နကနှင့် ကင်း၍လည်း ရုပ်ကိုဖြစ်စေနိုင်သည်မဟုတ်လော၊ သို့ဖြစ် ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ဥပါဒိန္နကံ ပစ္စယံ လဘိတော-ဟူရသနည်း? ယဒိပိ ဥတု ဥပါဒိန္နကေန ဝိနာပိ ရူပံ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓေ ပန ဟေန ဝိနာ တဿ ရူပုပ္ပါဒနံ နတ္ထိတိ အာဟ ဥပါ- ဒိန္နကံ ပစ္စယံ လဘိတောတိ။ တေနာဟ စတုသမုဋ္ဌာနော ဥတုတိ။ ဥတုသမုဋ္ဌာနောယေဝ ဟိ ဥတု ဥပါဒိန္နကေန ဝိနာ ရူပံ သမုဋ္ဌာပေတိ။ ဋီကာ။

၂-ယံ ဟိ ဥတု သမုဋ္ဌာနံ ပန္နရသဝိဓံ ရူပံ၊ ယဉ္စ တဒညတိသန္တတိရူပံ၊ တဿ သဗ္ဗဿပိ သဘာဂေါ ဥတုဥပတ္တမ္ဘကပစ္စယော ဟောတိတိ။ ဋီကာ။ ယင်းသို့လျက်အဘယ်ကြောင့် ဥတု စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပါနံ-စသောစကားကိုဆိုရသနည်း? ယသ္မာ ဝိသဘာဂေါ ဥတု ဟိမာဒိ ဝိယ ပဒုမာဒိနံ ဝိယ သဒိသရူပုပ္ပတ္တိဟေတုဘူတော ပုရိမရူပံ ဝိနာသေန္တော ဝိယ ဟောတိ။ တသ္မာ သဘာဂံဝိသဘာဂဉ္စ ကေဇ္ဈံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ၊ ဥတု စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပါနံ ပဝတ္တိယာ ဝိနာသဿ စ ပစ္စယော ဟောတိတိ။ ၎င်း။

သည်။ အညံ၊ တပါးသောသြဇဋ္ဌမကရုပ်ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ ဣတိ
 ဧဝံ၊ သို့။ ဒိဃမ္ပိ အဒ္ဓါနံ၊ ဒသ ဒွါဒသ ဝါရေဟုဆိုအပ်သော တပါးတပါး
 သောရုပ်၏အပိုင်းအခြားထက်ရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံးလည်း။ အနု-
 ပါဒိန္နကံပက္ခေ၊ အနုပါဒိန္နကအဖို့၌။ ဌတုာပိ၊ တည်၍လည်း။ ဥတုသမု-
 ဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိယေဝ၊ ဖြစ်သည်သာတည်း။ ဥတုပစ္စယအာဟာရ-
 သမုဋ္ဌာနံ နာမ၊ ဥတုအထောက်အပံ့ရှိသော အာဟာရသမုဋ္ဌာနံရုပ်
 မည်သည်ကား။ ဥတုသမုဋ္ဌာနာ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာနံဖြစ်သော။ ဌာနပ္ပတ္တာ၊
 သော။ သြဇာ၊ သည်။ အညံ၊ သော။ သြဇဋ္ဌမကံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊
 ၏။ တတြာပိ၊ ထိုဥတုသမုဋ္ဌာနံသြဇာသည်ဖြစ်စေအပ်သော သြဇဋ္ဌမက
 ရုပ်၌လည်း။ သြဇာ၊ တည်သောသြဇာသည်။ အညံ၊ တပါးသော
 သြဇဋ္ဌမကရုပ်ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒသ ဒွါဒသ ဝါရေ၊
 ဆယ်ကြိမ် တဆယ်နှစ်ကြိမ်တို့တိုင်အောင်။ ပဝတ္တိံ၊ ရုပ်ကလာပ်တို့၏
 ဖြစ်ခြင်းကို။ ဃဇ္ဇေတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုရုပ်ကလာပ်အပေါင်း၌။ အယံ ဥတု၊
 ဤဥတုသည်။ ဥတုသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာနံရုပ်တို့အား။ ဇနကော၊
 ဖြစ်စေတတ်သည်။ ဟုတုာ၊ ၍။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ သေသာနံ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာနံမှကြွင်းကုန်သော ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ စိတ္တ-
 သမုဋ္ဌာနံ အာဟာရသမုဋ္ဌာနံဟူသော တိသန္တတိရုပ်တို့အား။ နိဿယ-
 အတ္ထိအဝိဂတဝသေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊
 သို့။ ဥတုဇရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ကို။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်၏။ ဟိ၊ အကျိုးကို
 ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိံ၊ ကို။
 ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာလေန၊ ၌။ ရူပံ၊ ကို။
 သမ္မသတိ နာမ၊ သုံးသပ်သည်မည်၏။

အရူပနိဗ္ဗတ္တိပဿနာကာရ

၇၀၅။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ရူပံ၊ ကို။ သမ္မသန္တေန၊ သုံးသပ်သော
 ယောဂီသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ကို။ ပဿိတဗ္ဗာ ယထာ၊ ရှုအပ်သကဲ့

၁-နိဗ္ဗတ္တိမျှကိုရှုခြင်းသည် သမ္မသနမမည်ကောင်းသေးသည် မဟုတ်လော၊ အဘယ်
 ကြောင့် နိဗ္ဗတ္တိံ ပဿန္တော ကာလေန ရူပံ သမ္မသတိ နာမ-ဟူသနည်း? ရူပဿ နိဗ္ဗတ္တိယာ
 ဒိဋ္ဌာယ တဿ ဘဂေါပိ ဒိဋ္ဌောယေဝ ဟောတိ။ ပ။ သေ နယော ဣတော ပရေသု
 နိဗ္ဗတ္တိဂ္ဂဟဏေသု။ ဋီကာ။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] အရူပနိဗ္ဗတ္တိပဿနာကာရ (၂၅၂-၂၂)

၁၁၁

သို့။ ဧဝံ၊ ဣ။ အရူပံ၊ နာမ်ကို။ သမ္ပသန္ဓေနပိ၊ သည်လည်း။ အရူပဿ၊
၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ကို။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်၏။ သာ စ ခေါ် နိဗ္ဗတ္တိ၊ ထိုနာမ်
တရား၏ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း။ ကောသီတိလောကီယစိတ္တုပ္ပါဒဝသေနဝ၊
ရှစ်ဆယ့်တပါးသော လောကီစိတ္တုပ္ပါဒ်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ပဿိတဗ္ဗာ၊
ရှုအပ်၏။

ဣဒံ အယံ ဝိပဿနာ၊ ဤလောကီစိတ္တုပ္ပါဒ်၏ အစွမ်းဖြင့် ရှုသော
ဝိပဿနာသည်။ သေယျထာကတမာ၊ ဟူမူကား။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဣဒံ အရူပံ
နာမ၊ ဤနာမ်မည်သည်ကား။ ပုရိမဘဝေ၊ ၌။ အာယုဟိတကမ္မဝသေန၊
အားထုတ်အပ်သော ကံ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။
တာဝ၊ စွာ။ ကေုနဝိသတိစိတ္တုပ္ပါဒပုဘေဒံ၊ တခုယုတ်နှစ်ဆယ် စိတ္တုပ္ပါဒ်
အပြားရှိသည်ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ထိုထိုဘဝအားဖြင့်ဖြစ်၏။ ပန၊ ဆက်၍
ဆိုအံ့။ အဿ၊ ထိုတခုယုတ်နှစ်ဆယ်စိတ္တုပ္ပါဒ်အပြားရှိသောနာမ်တရား၏။
နိဗ္ဗတ္တနာကာရော၊ ဖြစ်သောအခြင်းအရာကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။
ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တဒေဝ-ကေုနဝိသတိ-
ပဘေဒံ စိတ္တံ၊ ထိုတခုယုတ်နှစ်ဆယ် အပြားရှိသော စိတ်သည်ပင်လျှင်။
ပဋိသန္ဓိစိတ္တဿ၊ ၏။ အနန္တရစိတ္တတော၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သောစိတ်မှ။
ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဘဝဂံဝသေန၊ ဖြင့်။ (နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။) အာယုပရိယော-
သာနေ၊ အသက်၏အဆုံး၌။ စုတိဝသေန၊ ဖြင့်။ (နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။) တတ္ထ
တေသု ကေုနဝိသတိစိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ တို့တွင်။ ယံ စိတ္တံ၊ သည်။ ကာမာဝစရံ၊
ကာမာဝစရစိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ စိတ္တံ၊ ထိုကာမာဝစရပဋိသန္ဓေ
စိတ်တဆယ်သည်။ ဆသု ဒွါရေသု၊ တို့၌။ ဗလဝါရမ္မဏေ၊ အားရှိသော
အာရုံ၌။ တဒါရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ (နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။)

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပဝတ္ထေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ စက္ခုဿ၊ စက္ခုပသာဒ၏။
အသမ္ဘိန္နတ္တာ၊ မပျက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပါနံ၊ ရူပါရုံတို့၏။ စက္ခုဿ၊
အား။ အာပါယဂတတ္တာ၊ ထင်ခြင်းသို့ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

၁-အနန္တရစိတ္တတော ပဋ္ဌာယ-စသည်ဖြင့်လည်း ပဝတ္တိအခါကိုသာ ဆိုအပ်၏။ ထိုသို့
ဆိုအပ်သော်လည်း ထိုအခြင်းအရာသည် ပဋိသန္ဓေစိတ်တို့၏သာလျှင် ပဝတ္တိအခါ၌ဖြစ်သော
အခြင်းအရာတည်း။ ထို့ကြောင့် သက်သက်ပဝတ္တိစိတ်တို့၏ဖြစ်ခြင်းကို ပြလိုရကား ပဝတ္ထေ
ပန-စသည်ကိုမိန့်သော်။

၁၁၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၅၂-၂၃) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂညာဏဒဿန

(စက္ခုဿကား ကာကောလောကနနည်းတည်း) အာလောကသန္နိဿိတံ၊
အလင်းကိုမှီသော။ မနသိကာရဟေတုကံ၊ မနသိကာရလျှင် အကြောင်း
ရှိသော။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မဟိ၊ ထို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။
နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ စက္ခုပသာဒဿ၊ ၏။ ဌိတိက္ခဏေ၊ ဌှံ။
ဌိတိပုတ္တမေဝ၊ ဌိဓဏသို့ရောက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ သည်။
စက္ခု၊ ကို။ ဃဇ္ဇတိ၊ ထိ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုရူပါရှိသည်။ သန္တိတေ၊
စက္ခုပသာဒဌှံ ထိခိုက်သည်ရှိသော်။ ဒွိက္ခတ္တံ၊ နှစ်ကြိမ်။ ဘဝဂံ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဤ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တတော၊ မှ။ တသ္မိံယေဝ အာရမ္မဏေ၊
ထိုရူပါရှိ၌ပင်လျှင်။ ကိရိယာမနောဓာတု၊ ကြိယာမနောဓာတ်သည်။
အာဝဇ္ဇနကိစ္စံ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းကိစ္စကို။ သာယမာနာ၊ ပြီးစေလျက်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒနန္တရံ၊ ထိုပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏အခြားမဲ့၌။ တဒေဝ ရူပံ၊
ထိုရူပါရှိကိုပင်လျှင်။ ပဿမာနံ၊ မြင်တတ်သော။ ကုသလဝိပါကံ ဝါ၊
ကုသလဝိပါကံမူလည်းဖြစ်သော။ အကုသလဝိပါကံ ဝါ၊ အကုသလဝိပါကံ
မူလည်းဖြစ်သော။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့
စက္ခုဝိညာဉ်ဖြစ်သည်မှ။ ပရံ၊ ဌှံ။ တဒေဝ ရူပံ၊ ကိုပင်လျှင်။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စမာနာ၊
ခံလင့်သကဲ့သို့သော။ ဝိပါကမနောဓာတု၊ ဝိပါကမနောဓာတ်သည်။
(ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) တတော၊ မှ။ ပရံ၊ ဌှံ။ တဒေဝ ရူပံ၊ ကိုပင်လျှင်။ သန္တိရယ-
မာနာ၊ စုံစမ်းလင့်သကဲ့သို့သော။ ဝိပါကာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု၊
ဝိပါကအဟိတ်မနောဝိညာဏဓာတ်သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) တတော၊
ထိုမှ။ ပရံ၊ ဌှံ။ တဒေဝ ရူပံ၊ ကိုပင်လျှင်။ ဝဝတ္ထာပယမာနာ၊ မှတ်လင့်သကဲ့သို့
သော။ ကိရိယာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ ကြိယာ
≡ အဟိတ်မနောဝိညာဏဓာတ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်သည်။ [၂၅၃] (ဥပ္ပဇ္ဇ-
တိ၊ ၏။) တတော၊ ထိုဝုဋ္ဌောစိတ်ဖြစ်သည်မှ။ ပရံ၊ ဌှံ။ ကာမာဓရကုသလာ-
ကုသလကိရိယစိတ္တေသု၊ ထို့တွင်၊ ဧကံ၊ တခုသော။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ-
ဟေတုကစိတ္တံ ဝါ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်အဟိတ်စိတ်သည်မူလည်း။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
၏။) ပဉ္စ ဝါ၊ ငါးကြိမ်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တ ဝါ၊ လည်းဖြစ်ကုန်
သော။ ဇဝနာနိ၊ ဇောတို့သည်။ ဟုတော၊ ဤ။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။) တတော၊

၁-ဝုဋ္ဌောကို ရည်၍ ဧကံ ဝါ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုကစိတ္တံ-ဟူသည်။ ထိုဝုဋ္ဌောကို
ကား ဒုတိယ မောဃဝါရအားဖြင့် သိအပ်၏။ ငါးကြိမ်ဇောတို့ကိုသုတ္တမုတ္တိတစသောကာလ၌
သိအပ်ကုန်၏။ ခုနစ်ကြိမ်ဇောတို့ကို ပကတိကာလ၌ သိအပ်ကုန်၏။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ (၂၅၃-၁၁) ၁၁၃

ထိုစောချုပ်သည်မှ။ ပရံ၊ ဌ။ ကာမာဝစရသတ္တာနံ၊ ကာမာဝစရသတ္တဝါတို့ အား။ ကောဒသသု၊ ကုန်သော။ တဒါရမ္မဏာစိတ္တေသု၊ တို့တွင်။ ဇဝနာ- ရမ္မဏာနုရူပံ၊ ဇောအား၎င်း၊ အာရုံအား၎င်းလျော်စွာ။ ဟံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိတခုခုသော။ တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်၏။ သေသဒ္ဓါရေသုပိ၊ စက္ခုဒ္ဓါရမ္မကြွင်းသော သောတဒ္ဓါရစသော ပဉ္စဒ္ဓါရတို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ။ မနောဒ္ဓါရေ၊ ဌ။ မဟဂ္ဂတစိတ္တာနိပိ၊ တို့သည် လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-ဝေ၊ သို့။ ဆသု ဒ္ဓါရေသု၊ တို့၌။ အရူ- ပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ကို။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ အကျိုးကိုဆိုအံ။ ဝေ၊ ဤသို့ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်။ အရူပဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီသည်။ ကာလေန၊ ရံခါ။ အရူပံ၊ ကို။ သမ္မသတိ နာမ၊ မည်၏။

ဝေ၊ သို့။ ကာလေန၊ ရံခါ။ ရူပံ၊ ကို။ ကာလေန၊ ရံခါ။ အရူပံ၊ ကို။ သမ္မသိတာပိ၊ သုံးသပ်၍လည်း။ တိလက္ခဏံ၊ သုံးပါးသောလက္ခဏာကို။ အာရောပေတွာ၊ ရုပ်၌နာမ်၌တင်၍။ အနုက္ကမေန၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို ရခြင်းအစဉ်ဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇမာနော၊ ကျင့်သော။ ကော၊ အချို့သော ယောဂီသည်။ ပညာဘာဝနံ၊ ကို။ သမ္မာဒေတိ၊ ပြည့်စုံစေနိုင်၏။ (အရဟတ္တငိုလ်ကိုရ၏ဟူလို)

ရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ

၇၀၆။ အပရော၊ တဦးသောယောဂီသည်။ ရူပသတ္တကအရူပသတ္တ- ကဝသေန၊ ရုပ်တို့၌မနသိကာရသတ္တက၊ နာမ်တို့၌မနသိကာရ သတ္တကတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ သုံးပါးသောလက္ခဏာကို။ အာရောပေတွာ၊ ရုပ်၌ နာမ်၌တင်၍။ သင်္ခါရေ၊ ရုပ်နာမ်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ကို။ သမ္မသတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုရူပသတ္တက အရူပသတ္တကနှစ်ပါးတွင်။ အာဒါနနိက္ခေပနတော၊ ဘဝသစ်ကို ယူခြင်း ဘဝဟောင်းကိုစွန့်ပစ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ (ဇာတိအား

၁-ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာဓိကမာနုက္ကမေန-ဟူသောဦးကာနှင့်အညီ ဖော်သောအနက်ဖြစ်သည်။ ထိုဦးကာ၌ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာဒိက္ကမေန-ဟု ပါ၍ရှိသင့်၏။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အစရှိသောအစဉ်ဖြင့်- ဟု ဖော်စု၏။ (ဆ-သံ-သော)

၁၁၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၅၃-၁၁) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

ဖြင့် မရဏအားဖြင့်ဟူလို) ဝယောဝုဗ္ဗတ္ထင်္ဂမတော၊ အရွယ်အားဖြင့် ကြီး
ရင့်ပြီးသော ရုပ်၏ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်သောအားဖြင့်၎င်း။ အာဟာရမယ-
တော၊ အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဥတုမယတော၊ ဥတု
ကြောင့်ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ကမ္မဇတော၊ ကံကြောင့် ဖြစ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနတော၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်
၎င်း။ (ဤလေးပုဒ်ကားဘာဝပုဋ္ဌာန)။ ဓမ္မတာရူပတော၊ (အယလောဟ
စသည်ဘူမိပါသာဏစသည်အပြားရှိသော အထူးထူးသောအဆင်းသဏ္ဌာန်
ရှိသောကံကိုမငဲ့)သဘောအားဖြင့်ပြီးသောဓမ္မတာရုပ်အားဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊
သို့။ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤအာဒါနနိက္ခေပန မနသိကာရစသော
အပြားတို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသောကောဋ္ဌာသတို့ဖြင့်။
(တိလက္ခဏံ၊ သုံးပါးသောလက္ခဏာကို။) အာရောပေတွာ၊ ရုပ်၌တင်၍။
သမ္မသန္ဓေ၊ သုံးသပ်သောယောဂီသည်။ ရူပသတ္တကဝသေန၊ ရုပ်တရား
တို့၌ ခုနစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။
အာရောပေတွာ၊ သုံးပါးလက္ခဏာကိုရုပ်၌တင်၍။ သမ္မသတိ နာမ၊ မည်၏။
တေန၊ ကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ သူဟောင်းတို့သည်။ အာဒါနနိက္ခေပန-
တော။ ပ။ ဝိပဿတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

[အာဒါနနိက္ခေပနတော၊ ဘဝသစ်ကိုယူခြင်း ဘဝဟောင်းကို စွန့်ပစ်
ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဝယောဝုဗ္ဗတ္ထင်္ဂါမိတော၊ အရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်ပြီး
သော ရုပ်၏ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ အာဟာရတော၊
ရုပ်၏ပစ္စည်းဖြစ်သော အာဟာရအားဖြင့်၎င်း။ ဥတုတော စ၊ ရုပ်၏ပစ္စည်း
ဖြစ်သော ဥတုအားဖြင့်၎င်း။ ကမ္မတော စာပိ၊ ရုပ်၏ပစ္စည်းဖြစ်သော
ကံအားဖြင့်၎င်း။ စိတ္တတော၊ ရုပ်၏ပစ္စည်းဖြစ်သော စိတ်အားဖြင့်၎င်း။
ဓမ္မတာရူပတော၊ ဓမ္မတာရုပ်အားဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တ-သတ္တဓာ-
သတ္တဟာကာရေဟိ၊ အာဒါန နိက္ခေပနစသော ခုနစ်ပါးသောမနသိကာရ
အပြားတို့ဖြင့်။ ဝိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ဝိပဿတိ၊ ထိုထို
ကောဋ္ဌာသသို့ တိလက္ခဏာကိုတင်၍ရှု၏။]

တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ အာဒါနန္တိ၊ ကား။ ပဋိသန္တိ၊ ပဋိသန္ဓေတည်း။
နိက္ခေပနန္တိ၊ ကား။ စုတိ၊ စုတိတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဂါဝစရော၊
သည်။ ဣမေဟိ အာဒါနနိက္ခေပဟိ၊ ဤဘဝသစ်ကို ယူခြင်းဟူသော

ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝဟောင်းကိုစွန့်ပစ်ခြင်းဟူသော စုတိတို့ဖြင့်။ ဧကံ ဝဿသတံ၊ တခုသောနှစ်အရာကို။ ပရိစ္ဆိန္နိတော၊ ပိုင်းခြား၍။ သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရဟူသောရုပ်တရားတို့၌။ တိလက္ခဏံ၊ သုံးပါးသောလက္ခဏာကို။ အာရောပေတိ၊ တင်၏။ ကထံ အာရောပေတိ၊ အဘယ်သို့တင်သနည်း။ ဧတ္ထန္တရေ၊ ဤအာဒါနနိက္ခေပ၏အတွင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။) သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သင်္ခါရ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အားဖြင့် ပြားသော သင်္ခါရတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ (ရူပဓမ္မေသု ဟိ ဣဒံ သမ္မသနဝိဓာနန္တိ) ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ဥပ္ပါဒဝယ-ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းချုပ်ခြင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ (ရှေး၌မရှိမူ၍ ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ပြီး၍ ပျက်ခြင်းသို့ ကပ်ခြင်းကြောင့်ဟူလို) ဝိပရိဏာမတော၊ ဇရာမရဏသည် ဖောက်ပြန်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ဇရာမရဏအားဖြင့် ဖောက်ပြန်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ တာဝကာလိကတော၊ တသက်လျှာ၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ထိုရွှေဥပါဒ် ဌီဘင်မျှခဏ ရှည်ကြာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ နိစ္စပဋိက္ခေပတော စ၊ နိစ္စအဖြစ်ကို ပယ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ အနိစ္စာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အပြားရှိသော သင်္ခါရတို့သည်။ ဌီတိ၊ ဌီသို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဌီတိယံ၊ ဌီ၌။ ဇရာယ၊ ဇရာသဘောဖြင့်။ ကိလမန္တိ၊ ပင်ပန်းညှိုးနွမ်းကုန်၏။ ဇရံ၊ ဇရာသို့။ ပတော၊ ရောက်ကုန်သော

၁-ဘာရာဒါနံ ဒုက္ခံ လောကေ-ဟူ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ခန္ဓဘာရဿ၊ ခန္ဓာဟူသောဝန်ကို။ အာဒိတော၊ လက်ဦးအစ၌။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းတည်း။ အာဒါနံ၊ ခန္ဓာဟူသောဝန်ကို လက်ဦးအစယူခြင်း- ဤသို့သောအနက်ကို နှလုံးပိုက်၍ အာဒါနန္တိ ပဋိသန္ဓေဟူသည်၊ သဗ္ဗေ နိက္ခိပိဿန္တိဘူတာ လောကေ သမုဿယံ-ဟူ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ကား ခန္ဓဘာရဿ ခန္ဓာဟူသောဝန်ကို။ နိက္ခေပနံ၊ ချခြင်းသည်။ နိက္ခေပေါ၊ နိက္ခေပမည်၏။ ဤသို့သောအနက်ကို နှလုံးပိုက်၍ နိက္ခေပနန္တိ စုတိ ဟူသတည်း။ ယော စိရံ ဇီဝတိ၊ သော ဝဿသတံ-ဟူ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ထိုအနှစ်တရာအောက်စိုးစဉ်းယုတ်သည်၏အဖြစ် လွန်သည်၏အဖြစ်သည် ပမာဏမဟုတ်ဟု နှလုံးပိုက်၍ ဧကံ ဝဿသတံ ပရိစ္ဆိန္နိတော မိန့်သော်။

၂-နိစ္စသဘော၏မရှိခြင်းသည်ပင်လျှင် နိစ္စပဋိက္ခေပမည်၏။ အဘယ်သို့ နိစ္စအဖြစ်ကို ပယ်သနည်း? အနိစ္စမမ္မာ ဟိ တေနေဝ အတ္တနော သဘာဝေန ဇာနန္တာနံ နိစ္စတံ ပဋိက္ခိပန္တိနာမ။ ထို့ကြောင့် န နိစ္စာ အနိစ္စာ-ဟု ပဋိသေခဝိဂ္ဂဟကိုမူရသတည်း။

၁၁၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၅၃-၂၃) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

သင်္ခါရတို့သည်။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဥပ္ပန္နသင်္ခါရတို့၏ ဌိသ္မိရောက်ခြင်းစသောအကြောင်းကြောင့်။ (ဤအလို သော် ယသ္မာနှင့် ယှဉ်တွဲသော ရှေးဝါကျကိုစွဲသတည်း) ဝါ၊ တသ္မာ အဘိဏ္ဍာသံပဋိပိဋနတော၊ ထိုသို့ ဥပါဒ် ဇရာဘင်သည် မပြတ်နှိပ်စက်အပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ဥပါဒ်ဇရာဘင်အားဖြင့် ရှံဖွယ်အနိဋ္ဌ တရားဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မပြတ်နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တသ္မာ ဒုက္ခမတော စ၊ ထိုသို့နှိပ်စက်တတ်သည်ဖြစ်၍ သည်းခံနိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တသ္မာ ဒုက္ခဝတ္ထုတော စ၊ ထိုသို့သုံးပါးသော ဒုက္ခတာတို့၏၎င်း၊ သံသာရဒုက္ခ၏၎င်း တည်ရာဝတ္ထု၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တသ္မာ သုခပဋိက္ခေပတော စ၊ ထိုသို့ သုခ၏ပဋိပက္ခ၏အဖြစ်ကြောင့် သုခကိုပယ်တတ် မြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။) ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမည်ကုန်၏၊ ဝါ၊ သုခမဟုတ် ဒုက္ခစင်စစ်တို့တည်း။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဌိတိံ၊ ဌိသ္မိ။ မာ ဝါပုဏန္တု၊ မရောက်ပါစေကုန်လင့်။ (ဥပ္ပဇ္ဇန အခြင်းအရာဖြင့်သာလျှင် တည်ပါစေကုန်ဟူလို) ဌာနပ္ပတ္တာ၊ ဌိသ္မိရောက် ကုန်သော။ (သင်္ခါရာ၊ တို့သည်)မာ ဇိရန္တု၊ မရင့်ပါ မအိုပါစေကုန်လင့်။ ဇရပ္ပတ္တာ၊ ဇရာသို့ရောက်ကုန်သော။ (သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။) မာ ဘိဇ္ဇန္တု၊

၁-တသ္မာတိ ယသ္မာ ဥပါဒ်ဇရာဘင်စသော သင်္ခါရန္တံ နိရန္တရဗာတော၊ တတော စ နေသံ ဒုဿဟတာယ ဒုက္ခမတော၊ တိဿန္တံ ဒုက္ခတာနိ သံသာရဒုက္ခဿ စ အဓိဋ္ဌာနတာယ ဒုက္ခဝတ္ထုတော။ တသ္မာ အဘိဏ္ဍံ။ စ။ ဒုက္ခာတိ ယောဇနာ-ဟူသောဋီကာနှင့်အညီ တသ္မာ နောင် ဟိတ်ကိုဆောင် တူအောင်အနက်ကြံ-ဟူသော နိယံသို့လိုက်လျော၍ ယောဇနာ သော အနက်တည်း။ သုခသဘာဝါ ဘာဝေါ ဝေ သုခပဋိက္ခေပေါ။ ဒုက္ခမမ္မာ ဟိ တေနေဝ အတ္တနော သဘာဝေန ဇာနန္တာနံ သုခတံ ပဋိက္ခိပန္တိ နာမ။ ဤကား သုခပဋိက္ခေပတောတိ ဣဒံ ဝုတ္တနယမေဝ-ဟူသောဋီကာနှင့်အညီ၊ သုခပဋိပက္ခဘာဝတော ဒုက္ခံ သုခံ ပဋိက္ခိပတိ နိဝါရေတိ၊ ဒုက္ခဝစနံ ဝါ အတ္တတော သုခံ ပဋိက္ခိပတိတိ အာဟ သုခပဋိက္ခေပတောတိ၊ ဤကား မူလဋီကာ အာယတနဝိဘင်းအဖွင့်။ ဒုက္ခဝစနံ ဝါ အတ္တတော သုခံ ပဋိက္ခိပတိ ဟူသောပါဌ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကား ကိသော၊ ကြံသောသုဆိုသဖြင့် ဆူသောသုမဟုတ်ဟုပယ်၏သို့ ပဋိပက္ခနာမ်ဖြစ်၍ဒုက္ခကိုဆိုသဖြင့် သုခမဟုတ်ဟုပယ်သည်ဟူလို။

၂-အတ္တအားဖြင့်ဌိသည်ပင် ဇရာမဟုတ်ပါလော အတယ်ကြောင့် ဌာနပ္ပတ္တာ မာ ဇိရန္တု-ဟူသနည်း? သစ္စမေတံ ဇရာဝသေန ပန ယော ကိလမယော သော ဣဓ ဇရာဂဟ-ဏေန ဂဟိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ဋီကာ။ အိုပင်အိုသော်လည်း ဇရာ၏အစွမ်းဖြင့် ပင်ပန်းနွမ်းလျ မကျပါစေလင့်ဟု ဘောင့်တအာသာရှိသည်ဟူလို။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ (၂၅၄-၃)

၁၁၇

မပျက်ပါစေကုန်လင့်။ (ဤပါဌ်ဖြင့် မြဲသည်၏အဖြစ်ကို တောင့်တသည်)
 ၂၅၄။ လူတို့၊ သို့။ လူမေသူ တိသု ဌာနေသု၊ ဤသုံးပါးသော အရာတို့၌။ [၂၅၄]
 ကထာစိ၊ တစုံတယောက်သောသူ၏။ ဝသဝတ္တိဘာဝေါ၊ အလိုသို့လိုက်တတ်
 သည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေန ဝသဝတ္တနာကာရေန၊ ထိုသုံးပါးသော
 ဌာနတို့၌ အလိုသို့လိုက်သောအခြင်းအရာမှ။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သုညာ၊
 ဆိတ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့်။ (ဤ
 တသ္မာကား ရှေးတသ္မာကဲ့သို့ ဟိတ်နှင့်ရှက်သည်မဟုတ် ဝုတ္တကာရဏပရာ-
 မသနတည်း) သုညတော၊ နိဝါသီကာရကဝေဒကအဓိဋ္ဌာယကမှ ဆိတ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အသာမိကတော၊ အစိုးပိုင်အရှင်သခင်ဖြစ်သူ
 တစုံတယောက် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဤပါဌ်ဖြင့် မိမိဥစ္စာ
 မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြသတည်း) အဝသဝတ္တိတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော
 အပြားရှိသောအလိုသို့လိုက်တတ်သော အဖြစ်မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊
 တစုံတယောက်သောသူ၏အလိုသို့လိုက်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊
 ဝါ၊ အလိုသို့လိုက်စေနိုင်သော တစုံတယောက်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 ၎င်း။ (ဤအရာတွင် အကာမကာရိယတော-ဟု သမ္မောအဋ္ဌကထာလာ၏။
 အကာမကာရိယတော၊ တစုံတယောက်သောသူ အလိုအလျောက်မပြုနိုင်
 ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ တစုံတယောက်အလိုအလျောက်
 ပြုသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပေး။)
 အတ္တပဋိက္ခေပတော စ၊ သာသနာတော်မှတစ်ပါး တိတ္ထိတို့သည် ကြံဆအပ်
 သော အတ္တကိုပယ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ (သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။) အနတ္တာ၊
 အနတ္တမည်ကုန်၏။ ဝါ၊ အစိုးပိုင်သောအရှင်ဟုဆိုအပ်သော အတ္တမရှိကုန်၊
 ဝါ၊ ခန္ဓာအိမ်ထဲ၌ အမြဲတည်နေသူ နိဝါသီဟူသော အတ္တမရှိကုန်၊ ဝါ၊
 ပြုပြင်စီရင်တတ်သော ကာရကဟူသော အတ္တမရှိကုန်၊ ဝါ၊ ခံစားတတ်
 သော ဝေဒကဟူသော အတ္တမရှိကုန်၊ ဝါ၊ ဓိဋ္ဌာန်ဖန်ဆင်းတတ်သော
 အဓိဋ္ဌာယကဟူသော အတ္တမရှိကုန်၊ ဝါ၊ မိမိအလိုသို့လိုက်စေနိုင်သော
 ဝသဝတ္တိက အတ္တမရှိကုန်။ (ဤအနက်ကား သုညတော အသာမိကတော

၁-သုညတောအစရှိသည်ဖြင့် ဓမ္မတို့၏ ဗာဟိရကတို့သည်ကြံအပ်သော အတ္တမှကင်းခြင်း
 ဆိတ်ခြင်းကိုဆိုအပ်၏။ ဤအတ္တပဋိက္ခေပတောဖြင့်ကား ထိုဗာဟိရကတို့သည်ကြံအပ်သော
 အတ္တသဘောမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အတ္တာ၊ ဗာဟိရကတို့သည် ကြံအပ်သောအတ္တသည်။
 န ဟောတိ၊ မဟုတ်ဟု ပဋိက္ခေပကိုဆိုသည်ဖြစ်သော။

အဝသဝတ္ထိတော ဟူသောဟိတ်တို့၏ သာမုတ္တရအပ်သော အနက်တည်း။ နတ္ထိ အတ္တာဇေတသန္တိ အနတ္တာပြု) ဝါ၊ အနတ္တာ၊ တိတ္ထိတို့သည် ကြံဆ အပ်သော အတ္တမဟုတ်ကုန်။ (ဤအနက်ကား အတ္တပဋိက္ခေပတော ဟူ သော ဟိတ်မှရအပ်သောအနက်တည်း။ န အတ္တာ အနတ္တာပြု)

၇၀၇။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အာဒါနနိက္ခေပနဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေစုတိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝဿသတပရိစ္ဆိန္ဒေ၊ အနှစ်တရာဖြင့်ပိုင်းခြား အပ်သော။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ တိလက္ခဏံ၊ သုံးပါးလက္ခဏာကို။ အာရောပေတော၊ တင်၍။ တတော၊ ထိုစုတိပဋိသန္ဓေအားဖြင့် အနှစ်တရာပိုင်းခြားအပ်သော ရုပ်၌သုံးပါးသော လက္ခဏာကိုတင်၍ သုံးသပ်သည်မှ။ ပရံ၊ ၌။ ဝယော- ဝုစ္ဆတ္တိမတော၊ အရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်ပြီးသောရုပ်၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်သောအားဖြင့်။ (တိလက္ခဏံ၊ ကို။ ရူပေ၊ ၌။) အာရောပေတိ၊ တင်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့တင်ရာ၌၊ ဝါ၊ ထိုဝယောဝုစ္ဆတ္တိမတော- ဟူသော ပါဌ၌။ ဝယောဝုစ္ဆတ္တိမော နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဝယဝသေန၊ အရွယ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုဿ-ဝုဓိတဿ၊ ကြီးရင့်ပြီးသော။ ရူပဿ၊ ၏။ အတ္တိမော၊ ချုပ်ခြင်းတည်း။ တဿ၊ ထိုအရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်ပြီးသောရုပ်ချုပ်ခြင်း ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ သို့။ အာရောပေတိ၊ တင်၏။ ဣတိ- အယံ၊ ကား။ အတ္တော၊ တည်း။

ကထံ အာရောပေတိ၊ အဘယ်သို့တင်သနည်းဟူမူကား။ သော ယော- ဂါဝစရော၊ သည်။ တမေဝ ဝဿသတံ၊ ထိုအနှစ်တရာကိုပင်လျှင်။ ပဌမ- ဝယေန၊ ပဌမအရွယ်အားဖြင့်၎င်း။ မဇ္ဈိမဝယေန၊ ၎င်း။ ပစ္ဆိမဝယေန၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဟိ ဝယေဟိ၊ အရွယ်သုံးပါးတို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒတိ၊ ပိုင်း ခြား၏။ တတ္ထ၊ ထိုအရွယ်သုံးပါးတို့တွင်။ အာဒိတော၊ ၌။ တေတ္ထိံ သ- ဝဿာနိ၊ သုံးဆယ့်သုံးနှစ်တို့သည်။ ပဌမဝယော နာမ၊ ပဌမအရွယ်မည်၏။ တတော၊ ထိုပဌမအရွယ်မှ။ စတုတိံ သ ဝဿာနိ၊ သုံးဆယ့်လေးနှစ်တို့သည်။ မဇ္ဈိမဝယော နာမ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုမဇ္ဈိမအရွယ်မှ။ တေတ္ထိံ သဝဿာနိ၊ သုံးဆယ့်သုံးနှစ်တို့သည်။ ပစ္ဆိမဝယော နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့အရွယ် သုံးပါးကိုပိုင်းခြား၍ မှတ်အပ်၏။ ဣတိ ဣမေဟိ တိဟိ ဝယေဟိ၊ ဤအရွယ် သုံးပါးတို့ဖြင့်။ (ဝဿသတံ၊ ကို။) ပရိစ္ဆိန္ဒတော၊ ပိုင်းခြား၍။ ပဌမဝယေ၊ ၌။ ပဝတ္ထရူပံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ မဇ္ဈိမဝယံ၊ မဇ္ဈိမအရွယ်သို့။ အပ္ပတော၊

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသါ ရူပသတ္တကသမ္ပသနကထာ (၂၅၄-၁၉)

၁၁၉

မရောက်မူ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုပဌမအရွယ်၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊
 မည်၏။ တံ၊ ထိုအနိစ္စဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ယံ ရူပံ၊ သည်။
 ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဒုက္ခဖြစ်သောရုပ်သည်။ အနတ္တာ၊ မည်၏။ မဇ္ဈိမ-
 ဝယော၊ ၌။ ပဝတ္ထရူပမ္ပိ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်လည်း။ ပစ္ဆိမဝယံ၊ သို့။ အပ္ပတုာ၊
 မရောက်မူ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုမဇ္ဈိမအရွယ်၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တမ္ပိ၊ ထိုရုပ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊
 ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တတည်း။ ပစ္ဆိမဝယော၊ ၌။ တေတ္ထိံ သဝဿာနိ၊
 သုံးဆယ့်သုံးနှစ်တို့ပတ်လုံး။ ပဝတ္ထရူပမ္ပိ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်လည်း။ မရဏ-
 တော၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဂမနသမတ္ထံ နာမ၊ သွားခြင်းငှါ
 စွမ်းနိုင်သည်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ပရဂမနသမတ္ထံ နာမရှိမူ ဘဝတပါးသို့
 သွားခြင်းငှါစွမ်းနိုင်သည်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ-ပေး။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 တမ္ပိ၊ ထိုပစ္ဆိမအရွယ်သုံးဆယ့်သုံးနှစ်တို့ပတ်လုံးဖြစ်သော ရုပ်သည်လည်း။
 အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တတည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 တိလက္ခဏံ၊ ကို။ ရူပေ၊ ၌။ အာရောပေတိ၊ တင်၏။

၇၀၈။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဌမဝယာဒိဝသေန၊ ပဌမအရွယ်အစရှိသည်တို့၏
 အစွမ်းဖြင့်။ ဝယောဝုဇ္ဈတ္တင်္ဂမတော၊ အရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်ပြီးသော
 ရုပ်၏ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်သောအားဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ (ရူပေ၊ ၌။)
 အာရောပေတုာ၊ တင်၍။ ပုန၊ တဖန်။ မန္ဓဒသကံ၊ သတိပညာနဲ့ နှေးသည်၏
 အဖြစ် များသောအားဖြင့်ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏အပေါင်း၎င်း။
 ခိဉ္ဇာဒသကံ၊ မြူးတူးရှင်ပျော်ခြင်း များသောအားဖြင့်ဖြစ်သော နှစ်တို့၏
 ဆယ်ခုတို့၏အပေါင်း၎င်း။ ဝဏ္ဏဒသကံ၊ အဆင်းပြည့်စုံသောအားဖြင့်
 ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏အပေါင်း၎င်း။ ဗလဒသကံ၊ ခုန်အား
 သန်မြန်စွာသာ အားဖြင့်ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏အပေါင်း၎င်း။
 ပညာဒသကံ၊ ပညာပွင့်လင်းသောအားဖြင့်ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့
 ၏ အပေါင်း၎င်း။ ဟာနိဒသကံ၊ ခိဉ္ဇာရတိ ဝဏ္ဏ ဗလ ပညာ ဆုတ်ယုတ်
 သောအားဖြင့်ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏ အပေါင်း၎င်း။ ပဗ္ဗာရဒ-
 သကံ၊ ရွှေသို့ကိုင်းသောအားဖြင့် ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏အပေါင်း
 ၎င်း။ ဝက်ဒသကံ၊ ထယ်ကိုင်းကဲ့သို့ကုန်းသော အားဖြင့်ဖြစ်သော နှစ်တို့၏

ဆယ်ခုတို့၏ အပေါင်း၎င်း။ မောမူဟဒသကံ၊ မောဟဖြင့် တွေ့ဝေသော အားဖြင့် ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏အပေါင်း၎င်း။ သယနဒသကံ၊ အိပ်ရာညောင်စောင်း လျောင်းတစဉ်းစဉ်းများသောအားဖြင့် ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏အပေါင်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသံ ဒသန္တံ ဒသကာနံ၊ ဤဆယ်ပါးသော ဒသကတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝယောဝုစ္ဆတ္တိမတော၊ အားဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ (ရူပေ၊ ဌ။) အာရောပေတိ၊ ၏။

တတ္ထ-တေသု ဒသကေသု၊ ထိုဆယ်ပါးသောဒသကတို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ ဝဿသတဇီဝိနေ၊ အနှစ်တရာအသက်ရှင်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ပဌမာနိ၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်ကုန်သော။ ဒသဝဿာနိ၊ ဆယ်နှစ်တို့သည်။ မန္တဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုပဌမဝဿဒသကအခါ၌။ သော-ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မန္တော၊ သတိပညာနဲ့ နှေးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စပလော၊ လျှပ်ပေါ်သည်။ ကုမာရကော၊ ငယ်မူငယ်ရာ မပျောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုပဌမဝဿဒသကမှ။ ပရာနိ၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ ခိဇ္ဇာဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုဒုတိယဝဿဒသက၌။ သော-ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ခိဇ္ဇာရတိဗဟုလော၊ မြူးတူးခုန်စားသောအားဖြင့် ရှင်ပျော်များသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုဒုတိယဝဿဒသကမှ။ ပရာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ ဝဏ္ဏဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုတတိယဝဿဒသက၌။ အဿ-ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝဏ္ဏာယတနံ၊ ဝဏ္ဏာယတနသည်။ ဝေပုလ္လံ၊ စိုစိုပြည်ပြည် အရည်အရောင်တက်တိုး၍ ပြည့်ဖြိုးပြန်ပြောခြင်းသို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ တတော၊ ထိုတတိယဝဿဒသကမှ။ ပရာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ ဗလဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုစတုတ္ထဝဿဒသက၌။ (အဋ္ဌိနံ၊ အရိုးတို့၏၎င်း။ နှာရူနဉ္စ၊ အကြောတို့၏၎င်း။ ထိရဘာဝပုတ္တိယာ၊ မြဲမြံသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။) အဿ-ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဗလဉ္စ၊ အားသည်၎င်း။ ထာမော စ၊ အစွမ်းသည်၎င်း။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန်ပြောခြင်းသို့။

၁-မတည်မရပ်သော အမှုအရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လောက်လက်ခတ်သည်ဟူလို။ ထိုပါဌ်ဖြင့် မောမူဟဘာဝမှ ထူးစေ၏။ နဝမဒသက၌ကဲ့သို့ မောမူဟအဖြစ်ဖြင့် မန္တဖြစ်သည် မဟုတ်၊ စင်စစ်သော်ကား လျှပ်ပေါ်လော်လည် မတည်မတံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဟု ထူးစေ၏။ ထို့ကြောင့် ကုမာရကော မိန့်သကား။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ (၂၅၅-၈)

၁၂၁

ပါပုဏ္ဏာတိ၊ ရောက်၏။ တတော၊ ထိုစတုတ္ထဒသကမှ။ ပရာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ ပညာဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုပဉ္စမဒသက၌။ အဿ-ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ပညာ၊ သည်။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာတည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပကတိယာ၊ ပြကတေအားဖြင့်။

[၂၅၅] ဒုဗ္ဗလပညဿာပိ၊ အားနည်းသောပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း။ တသ္မိံ ကာလေ၊ ထိုပဉ္စမဒသကကာလ၌။ အပ္ပမတ္တကာ၊ အနည်းငယ်သော။ ပညာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိယေဝ ကိရ၊ ဖြစ်သည်သာလျှင်ထင်သတတ်။ တတော၊ ထိုပဉ္စမဒသကမှ။ ပရာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ ဟာနိ-ဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုဆဋ္ဌဒသက၌။ အဿ-ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ခိဉ္စာရတိဝဏ္ဏဗလပညာ၊ မြူးတူးခုန်စားသောအားဖြင့် ပျော်ရွှင်ခြင်း အဆင်းရောင်ဝါ အားပညာတို့သည်။ ပရိဟာယန္တိ၊ ရေသို့ကျလျက် ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုဆဋ္ဌဒသကမှ။ ပရာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ ပဗ္ဗာရဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုသတ္တမဒသက၌။ အဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တဘောသည်။ ပုရတော၊ ရှေးသို့။ ပဗ္ဗာရော၊ ကိုင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသတ္တမဒသကမှ။ ပရာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ ဝကံဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုအဋ္ဌမဒသက၌။ အဿ-ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ အတ္တဘာဝေါ၊ သည်။ နဂံလ-ကောဋ္ဌိ ဝိယ၊ ထယ်ကိုင်းစွန်းကဲ့သို့။ ဝကော၊ ကုန်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုအဋ္ဌမဒသကမှ။ ပရာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ မောမူဟဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုနဝမဒသက၌။ သော-ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မောမူဟော၊ သတိပညာကင်းကွာ၍ လွန်စွာ တွေဝေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကတံ ကတံ၊ ပြုတိုင်း ပြုတိုင်းသောအမှုကို။ ပမုဿတိ၊ မေ့လျော့၏။ တတော၊ ထိုနဝမဒသကမှ။ ပရာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ သယနဒသကံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝဿသတိကော၊ အနှစ်တရာရှယ်သူသည်။ သယနဗဟုလောဝ၊ ရပ်ခြင်း သွားခြင်း စသောအားဖြင့် ခန္ဓာဝန်ကိုဆောင်ခြင်းငှါ မတတ်အား၍ လျောင်းတစင်းစင်းများသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

၁-လက္ခဏာအပြား၊ ထိုတရားကို၊ သုံးပါးအရွယ်၊ ယူရာဝယ်၌၊ သုံးဆယ်သုံးနှစ်၊ မွေးနေ့ စစ်၍၊ ပွားလစ်တုံထ၊ ပဌမဟု၊ ဝယမည်ပင်၊ ရွေးဦးတင်လျက်၊ ထိုတွင်လေးနှစ်၊ သုံးဆယ်

တဩ၊ ထိုဆယ်ပါးသော ဒသက၏အစွမ်းဖြင့် တိလက္ခဏာသို့တင်ရာ၌။
 အယံ ယောဂီ၊ သည်။ ဧတေသံ ဒသကာနံ၊ ထိုဆယ်ပါးသောဒသကတို့၏။
 ငသေန၊ ဖြင့်။ ဝယောဝုစ္ဆတ္တင်္ဂမတော၊ အားဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။
 အာရောပေတုံ၊ တင်ခြင်းငှါ။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤဆိုလတုံသောနည်းဖြင့်။
 ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ ပဌမဒသကေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ ဖြစ်သော
 ရုပ်သည်။ ဒုတိယဒသကံ၊ သို့။ အပ္ပတုာ၊ မရောက်မူ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုပဌမ
 ဒသက၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊
 မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲအတိသာတည်း။ အနတ္တံ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဒုတိယ-
 ဒသကေ၊ ၌။ ပ။ နဝမဒသကေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဒသမဒသကံ၊ သို့။
 အပ္ပတုာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုနဝမဒသက၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဒသမ-

ဖြစ်၍၊ ခုနစ်စွန်းမြင်၊ ခြောက်ဆယ်တွင်ကား၊ မှန်စင်သူလတ်၊ နေကျမှတ်၏၊ အမြတ်
 သုံးသွယ်၊ နှစ်သုံးဆယ်ကား၊ အကယ်ရာစစ်၊ သူကြီးဖြစ်၏၊ သုံးဆစ်ပိုင်းခြား၊ သုံးပါး
 လက္ခဏာ၊ တင်ပြီးစွာမှ၊ သူ့မှာကိုယ်တွင်၊ ပြင်နှင့်အတွင်း၊ မယွင်းအညီ၊ ကိုးစုစီဖြင့်၊
 ထပ်ပြီပေါင်းဆ၊ ဆယ့်ရှစ်ရ၏၊ မန္တခိဉ္စ၊ ဝဏ္ဏဗလ၊ ပညာဟာနိ၊ ထိပြီးပဗ္ဗာ၊ ဝင်္ကာမောဟ၊
 သယနဟု၊ ဒသကနှင့်၊ ဆယ်ဆယ်ချက်၊ တရာသက်ကို၊ ဝှိုးတက်စေထ၊ ဆယ်နှစ်မျှကား၊
 မန္တဒသကံ၊ အကြံနည်းစွာ၊ မလိမ္မာတည်း၊ ခိဉ္စာအရွယ်၊ သက်နှစ်ဆယ်မှာ၊ မြူးရယ်ပျော်ရွှင်၊
 လေပျံလွှင်၏၊ ထိုပြင်ဝဏ္ဏ၊ ဒသကမှာ၊ ရောက်ထသက်ဆစ်၊ သုံးဆယ်ဖြစ်၍၊ နှစ်မျက်နှာ၊
 ကြော့ရှင်းစွာ၏၊ တခါဗလ၊ ဒသကမှာ၊ ကြီးလှအားခွန်၊ ကြိမ်းသံအန်မြောက်၊ လေးဆယ်
 ရောက်၏၊ ထိုနောက်ပညာ၊ ဒသမှာမူ၊ လိမ္မာတတ်ပွန်၊ ဉာဏန္တရ၊ ကြီးလှတွင်ကျယ်၊ သက်
 ငါးဆယ်တည့်၊ ထိုဝယ်ထပ်ပြီ၊ ဟာနိဒသက၊ ခြောက်ဆယ်မှကား၊ ရှင်ပြမဲ့လျှင်း၊ အဆင်း
 အဝါ၊ အားပညာတို့၊ ယုတ်မာတလ္လ၊ ရေသို့ကျ၏၊ ပဗ္ဗာရဒသက၊ ရောက်ထအရွယ်၊ ခုနစ်
 ဆယ်မှာ၊ မျောက်နှယ်မျက်နှာ၊ ပိန်စွာချိုင့်မြောင်၊ မျက်တွင်းချောင်နှင့်၊ ပါးစောင်ပမျှ၊
 ရှိုက်ပက်ရှုံ့၏၊ တတို့ဝက်၊ ဒသခေါ်လျက်၊ ရှစ်ဆယ်သက်မူ၊ ထွန်ကိုင်းတူဘိ၊ ကျောက်ရိ
 ငုံ့တူး၊ ငိုက်ဆိုက်သွား၏၊ တခြားမောဟ၊ ဒသကမူ၊ အိုလှသက်ရွယ်၊ ကိုးဆယ်လရောက်၊
 မိန်းရှောက်မိန်းမိုင်း၊ မခိုင်သတိ၊ ယွင်းချွတ်ဘိ၏၊ ထိုပြီ၊ ဆယ်ဆ၊ သယနဟု၊ ဒသကမှာ၊
 သက်တရာကား၊ အိပ်ခါလည်းနေ၊ လက်ခြေတံ့ခိုင်၊ မစွမ်းနိုင်ဘိ၊ ရှည်လို့ခန့်တွက်၊ တရာ
 သက်ကို၊ ဆယ်ချက်ဆယ်စု၊ ခွဲဝေပြုလျက်၊ ချင့်တွက်ပိုင်းခြား၊ သုံးပါးလက္ခဏာ၊ တင်ပြီး
 စွာမှ၊ သူ့မှာပုံပြင်၊ ငါ့ကိုယ်တွင်လည်း၊ သို့စဉ်သဘော၊ ဖြစ်လှည့်သောဟု၊ နှီးနှောကြံဆ၊
 ခြောက်ဆယ်ရ၏၊ လက္ခဏာတဖန်၊ တင်ပြန်ခန္ဓာ၊ ဆယ့်ငါးဖြာနှင့်၊ သင်္ချာပေါင်းလစ်၊ ဆယ့်
 ခြောက်ဖြစ်၏၊ စင်စစ်အာယတန၊ ဦးဒသ၌၊ ဆတ္တိသပေါင်း၊ ထပ်လောင်းရုံးသွယ်၊
 သုံးဆယ်ခုနစ်ပါး၊ သရုပ်ပြား၏၊ တခြားဓာတ်ဝယ်၊ ဆယ့်ရှစ်သွယ်၌၊ ငါးဆယ်လေးခု၊
 ပေါင်းစုစင်ကြယ်၊ ငါးဆယ့်ငါးဖြာ၊ မှန်လှစွာ၏၊ ခြင်းရာနက်လေး၊ ဆိုရေးပိုင်းခြား၊
 ဤတရားကို၊ ယောက်ျားအထွတ်၊ ဗောဓိသတ်တို့၊ ဆတ်ဆတ်မယွင်း၊ သိကုန်လျှင်း၏၊
 မပျင်းနေတိုင်း၊ အားသွန်လှိုင်း၍၊ ကသိုဏ်းပုံတု၊ စီးဖြန်းရှူ။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ (၂၅၅-၂၄)

၁၂၃

ဒသကေ၊ ဌံ။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ပုနဗ္ဗဝံ၊ တဖန်အသစ်ဘဝသို့။ အပ္ပတု၊
၍။ ဣဇေ၊ ဤမျက်မြင်လောက ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တမ္ပိ၊ ထိုရုပ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊
သာတည်း။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။
အာရောပေတိ၊ တင်၏။

၇၀၉။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဒသဒသကဝသေန၊ ဆယ်ပါး
သော ဒသက၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝယောဝုစ္ဆတ္တိမတော၊ အားဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊
ကို။ အာရောပေတု၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ တဒေဝဝဿသတံ၊ ထိုအနှစ်တရာကို
ပင်လျှင်။ ပဉ္စပဉ္စဝဿဝသေန၊ ငါးနှစ် ငါးနှစ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိသတိ-
ကောဌာသေ၊ နှစ်ဆယ်သောအဖို့အစုတို့ကို။ ကတု၊ ၍။ ဝယောဝုစ္ဆတ္တိ-
မတော၊ အားဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။ ကထံအာရော-
ပေတိ၊ နည်း။ ဟိ ဝိတ္တာရေမိ၊ အံ့။ သော ယောဂီ၊ သည်။ ဣတိ၊ ဤဆိုလတံ
သော နည်းဖြင့်။ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ ၏။ ပဌမေ၊ သော။ ဝဿပဉ္စကေ၊ ငါးနှစ်
အတွင်း၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဒုတိယံ၊ သော။ ဝဿပဉ္စကံ၊ သို့။ အပ္ပတု၊
၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုပဌမဝဿပဉ္စက၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ တမ္ပိ၊ ထိုရုပ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ သာတည်း။ အနတ္တာ၊
အတ္တမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ ၏။ ဒုတိယေ၊ သော။ ဝဿ-
ပဉ္စကေ၊ ဌံ။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ တတိယံ၊ သော။ ပ။ ကေနဝိသတိမေ၊
တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သော။ ဝဿပဉ္စကေ၊ ဌံ။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဝိသတိမံ၊
နှစ်ဆယ်မြောက်သော။ ဝဿပဉ္စကံ၊ သို့။ အပ္ပတု၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထို
ဝဿပဉ္စက၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဝိသတိမေ၊ သော။ ဝဿပဉ္စကေ၊
ဌံ။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ မရဏတော၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ တပါးသို့။ ဂမန-
သမတ္ထံ နာမ၊ သွားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ တမ္ပိ၊ ထိုရုပ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ သာတည်း။
အနတ္တာ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ ၏။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝိသတိကောဌာသဝသေန၊ နှစ်ဆယ်သောကောဌာသ၏
အစွမ်းဖြင့်။ ဝယောဝုစ္ဆတ္တိမတော၊ အားဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာ-
ရောပေတု၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ ပဉ္စဝိသတိကောဌာသေ၊ နှစ်ဆယ်ငါးပါးသော
အဖို့အစုတို့ကို။ ကတု၊ ၍။ စတုန္နံ စတုန္နံ ဝဿာနံ၊ လေးနှစ်လေးနှစ်

တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အာရောပေတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ တေတ္ထိ-
 သ ကောဠာသေ၊ တို့ကို။ ကတော၊ ၍။ တိဏ္ဍံ တိဏ္ဍံ ဝဿာနံ၊ သုံးနှစ်သုံးနှစ်
 တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အာရောပေတိ၊ ၏။ ပညာသ ကောဠာသေ၊
 ငါးဆယ်သောအစုတို့ကို။ ကတော၊ ၍။ ဒိန္နံ ဒိန္နံ ဝဿာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊
 ဖြင့်။ အာရောပေတိ၊ ၏။ သတံကောဠာသေ၊ တဆယ့်သောအစုတို့ကို။
 ကတော၊ ၍။ ဧကေကဝဿဝသေန၊ တနှစ်တနှစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာရော-
 ပေတိ၊ ၏။ (အနှစ်တရာကို ခြောက်လစီစု၍ အစုနှစ်ရာဖြစ်ရကား
 ဒက္ခိဏယာဉ် ခြောက်လ၊ ဥတ္တရာယာဉ်ခြောက်လ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း
 တိလက္ခဏာသို့တင်သင့်သည်ဟု သိအပ်၏။ ဤကိုရည်၍ ဒွိသတံ ကော-
 ဠာသေ ကတော ဧကေကအယနဝသေနာတိပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဋီကာ။)
 တတော၊ ထိုနောက်မှ။ ဧကံဝဿံ၊ တနှစ်ကို။ [၂၅၆] တယော ကော-
 ဠာသေ၊ သုံးစုတို့ကို။ ကတော၊ ၍။ ဝဿာနဟေမန္တဂိမ္မေသု၊ မိုဃ်းဥတု
 ဆောင်းဥတု နွေဥတုဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ တီသု ဥတုသု၊ သုံးပါးသော
 ဥတုတို့တွင်။ ဧကေကဥတုဝသေန၊ တပါးတပါးသော ဥတု၏အစွမ်းဖြင့်။
 တသ္မိံ၊ ထိုတခုတခုသောဥတု၌။ ဝယောဝုစ္ဆတ္တိမရူပေ။ ဝယောဝုစ္ဆတ္တိမ
 ရုပ်၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။

ကထံ အာရောပေတိ၊ နည်း။ ဝဿာနေ၊ မိုဃ်းဥတု၌။ စတုမာသံ၊
 လေးလတို့ပတ်လုံး။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဟေမန္တံ၊ ဆောင်းဥတုသို့။ အပ္ပတော၊
 ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုမိုဃ်းဥတု၌သာလျှင်၊ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်၏။ ဟေမန္တေ၊ ဆောင်း
 ဥတု၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဂိမ္မံ၊ နွေဥတုသို့။ အပ္ပတော၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထို
 ဆောင်းဥတု၌သာလျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ၏။ ဂိမ္မေ၊ နွေဥတု၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။
 ပုန၊ ဖန်။ ဝဿာနံ၊ မိုဃ်းဥတုသို့။ အပ္ပတော၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုနွေဥတု
 ၌သာလျှင်၊ နိရုဒ္ဓံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။
 ဒုက္ခံ၊ သတည်း။ အနတ္တာ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ အာရောပေတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊
 သို့။ အာရောပေတော၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဧကံဝဿံ၊ တနှစ်ကို။ ဆ ကောဠာသေ၊
 ဝဿာနရတုစသော ခြောက်ပါးအစုတို့ကို။ ကတော၊ ၍။ ဝဿာနေ၊ ဝဿာန

၁-အနှစ်တရာကို သုံးနှစ်သုံးနှစ်စီစုသော် သုံးဆယ့်သုံးစုက တနှစ်အကြွင်းရ၍ လေး
 နှစ်တစုဖြစ်ကောင်းလျက် တိဏ္ဍံ တိဏ္ဍံ ဝဿာနံ ဟူသည်ကား ယေဘုယျအားဖြင့် မိန့်
 သတည်း။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ရူပသတ္တကသမ္ပသနကထာ (၂၅၆-၁၅)

၁၂၅

ရတု၌။ (ပဝတ္တရူပံ-၌စပ်။ ထိုဝဿာနရတုသည်ကား ရှေး၌ကဲ့သို့ စတု-
မာသမဟုတ် ဒွိမာသမျှတည်းဟူပြခြင်းငှါ ဒွေ မာသံ- မိန့်သော်)
ဒွေမာသံ၊ နံကာလ၊ သစ်ဆင်းလ နှစ်လပတ်လုံး၊ ဝါ၊ ဝါခေါင် တော်
သလင်းကာလပတ်လုံး။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ သရဒံ၊ သရဒရတုသို့။ အပ္ပတုာ၊
၍။ တထေဝ၊ ထိုဝဿာနရတု၌သာလျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်၏။ သရဒေ၊
သရဒရတု၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဟေမန္တံ၊ ဟေမန္တရတုသို့။ (အပ္ပတုာ
တထေဝ နိရုဒ္ဓံ-ယောဇနာ၊ နောက်ကိုလည်းနည်းတူ။) ဟေမန္တေ၊ ၌။
ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ သိသိရံ၊ သိသိရရတုသို့။ သိသိရေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။
ဝသန္တံ၊ ဝသန္တရတုသို့။ ဝသန္တေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဂိမ္မံ၊ ဂိမ္မရတုသို့။
ဂိမ္မေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ပုန၊ ဖန်။ ဝဿာနံ၊ ဝဿာနရတုသို့။
အပ္ပတုာ၊ ၍။ တထေဝ၊ ထိုဂိမ္မရတု၌သာလျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်၏။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တံ၊ အနတ္တတည်း။
ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တသ္မိံ၊ ထိုခြောက်ပါးသောရတု၌။ ဝယောဝုစ္ဆတ္တိမရူပေ၊
၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၍။

ဧဝံ၊ သို့။ အာရောပေတုာ၊ ၍။ တတော၊ ထိုရတုခြောက်ပါးအားဖြင့်
သုံးပါးလက္ခဏာကို တင်သည်မှနောက်၌။ ကာဠုဇုဏှဝသေန။ ကာဠု
ပက္ခဇုဏှပက္ခဏိအစွမ်းဖြင့်။ (အာရောပေတိ-၌စပ်) ကာဠု၊ လဆုတ်ပက္ခ
၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဇုဏှံ၊ လဆန်းပက္ခသို့။ အပ္ပတုာ၊ ၍။ တထေဝ၊
ထိုလဆုတ်ပက္ခ၌သာလျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ၍။ ဇုဏှေ၊ လဆန်းပက္ခ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊
သည်။ ကာဠု၊ လဆုတ်ပက္ခသို့။ အပ္ပတုာ၊ ၍။ တထေဝ၊ ထိုလဆန်းပက္ခ၌
သာလျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ၍။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။
အနတ္တံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၍။
တတော၊ ထိုပက္ခအားဖြင့် သုံးပါးလက္ခဏာသို့ တင်သည်မှနောက်၌။
ရတ္တိန္ဒြိယဝသေန၊ ညဉ့်နေ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (အာရောပေတိ-၌စပ်) ရတ္တိံ၊
ညဉ့်၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဒိဝသံ၊ နေသို့။ အပ္ပတုာ၊ ၍။ တထေဝ၊
ထိုညဉ့်၌ပင်လျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ၍။ ဒိဝသံ၊ နေ၌။ ပဝတ္တရူပမ္ပိ၊ သည်လည်း။
ရတ္တိံ၊ သို့။ အပ္ပတုာ၊ ၍။ တထေဝ၊ ထိုနေ၌ပင်လျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ၍။ တသ္မာ၊

၁-ဝါခေါင်တော်သလင်း နှစ်လကား ဝဿာနရတု၊ သီတင်းကျွတ် တန်ဆောင်မုန်း
နှစ်လကားသရဒ၊ နတ်တော်ပြာသို့ နှစ်လကား ဟေမန္တ၊ တပို့တွဲတပေါင်း နှစ်လကား
သိသိရ၊ တန်ခူးကဆုန်နှစ်လကား ဝသန္တ၊ နယုန်ဝါဆိုနှစ်လကား ဂိမ္မ။

ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုညဉ့်နေအားဖြင့်
 သုံးပါးသောလက္ခဏာကို တင်သည်မှနောက်၌။ တဒေဝ ရတ္တိန္ဒြိယံ၊ ထိုညဉ့်
 နေ့ကိုပင်လျှင်။ ပုဗ္ဗဏှာဒိဝသေန၊ ပုဗ္ဗဏှာသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဆကော-
 ဌာသေ၊ ခြောက်ပါးသောအဖို့ အစုတို့ကို။ ကတွာ၊ ဤ။ ပုဗ္ဗဏှေ၊ ပုဗ္ဗဏှ
 အခါ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ မဇ္ဈန္တံ၊ မဇ္ဈန္တအခါသို့။ အပ္ပတွာ၊ ဤ။ မဇ္ဈနေ၊
 မဇ္ဈန္တအခါ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ သာယန္တံ၊ သာယန္တအခါသို့။ သာယနေ၊
 ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ပဌမယာမံ၊ သို့။ ပဌမယာမေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊
 သည်။ မဇ္ဈိမယာမံ၊ မဇ္ဈိမယာမံသို့။ မဇ္ဈိမယာမေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။
 ပစ္ဆိမယာမံ၊ ပစ္ဆိမယာမံသို့။ အပ္ပတွာ၊ ဤ။ တတ္ထေဝ၊ ထိုမဇ္ဈိမယာမံ၌
 သာလျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ၏။ ပစ္ဆိမယာမေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ပုန၊ ဖန်။
 ပုဗ္ဗဏှံ၊ သို့။ အပ္ပတွာ၊ ဤ။ တတ္ထေဝ၊ ထိုပစ္ဆိမယာမံ၌သာလျှင်။ နိရုဒ္ဓံ၊
 ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ တည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။

၇၁၀။ ဧဝံ၊ သို့။ အာရောပေတွာ၊ ဤ။ ပုန၊ ဖန်။ တသ္မိံ ယေဝ ရူပေ၊
 ထိုရုပ်၌သာလျှင်။ အဘိက္ကမပဋိက္ကမ အာလောကန ဝိလောကန သမိဉ္ဇန-
 ပသာရဏဝသေန၊ ရှေ့သို့တက်ခြင်း နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း တူရူကြည့်ခြင်း
 တစောင်းကြည့်ခြင်းကွေးခြင်း ဆန့်ခြင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဘိက္ကမေ၊
 ရှေ့သို့တက်ခြင်း၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ပဋိက္ကမံ၊ နောက်သို့ဆုတ်ခြင်းသို့။
 အပ္ပတွာ၊ ဤ။ တတ္ထေဝ၊ ထိုရှေ့သို့တက်ခြင်း၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။
 ပဋိက္ကမေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ အာလောကနံ၊ တူရူကြည့်ခြင်းသို့။
 အာလောကနေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဝိလောကနံ၊ တစောင်းကြည့်
 ခြင်းသို့။ ဝိလောကနေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ သမိဉ္ဇနံ၊ ကွေးခြင်းသို့။
 သမိဉ္ဇနေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ပသာရဏံ၊ ဆန့်ခြင်းသို့။ အပ္ပတွာ၊ ဤ။
 တတ္ထေဝ၊ ထိုကွေးခြင်း၌ သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိလက္ခဏံ၊
 ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။

၁-အဟဿ ပုဗ္ဗံ ပုဗ္ဗန္တံ၊ န-အာဂုံ။ သက္ကတ၌ ရေဖရှိသော ပူဝီ-နှင့်မိတ္တူဖြစ်သောကြောင့်
 န ငယ်ကို ဣ ကြီးပြန်၊ ပုဗ္ဗဏှံ-ဟုပြီးသည်။ မဇ္ဈန္တသာယန္တတို့၌ကား ဣ ကြီးမပြန်ရ၊ တနေ
 တညဉ့်သည် နာရီခြောက်ဆယ်ဖြစ်ရကား ဆယ်နာရီစီအားဖြင့် ခြောက်စုပြုသည်။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ (၂၅၇-၇)

၁၂၇

တတော၊ ထိုအဘိက္ကမ စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် သုံးပါးသောလက္ခဏာကို တင်သည်မှနောက်၌။ ကေပဒဝါရုံ၊ တခုသောခြေလှမ်းအကြိမ်ကို။ ဥဒ္ဓရဏာတိဟရဏဝီတိဟရဏဝေါဿဇ္ဇနသန္နိက္ခေပနသန္နိရုမ္ဘနဝသေန၊ ခြေကို ချီကြခြင်း၊ ခြေကိုရှေ့သို့ဆောင်ခြင်း၊ ခြေကိုထိုမှ ဤမှဆောင်ခြင်း၊ ခြေကို အောက်သို့လွှတ်ခြင်းချခြင်း၊ ခြေကိုမြေ၌ချထားခြင်း၊ တဖန် ဒုတိယခြေကို ကြွသောအခါ၌ ခြေကိုမြေနှင့်တကွ ကြပ်ကြပ်နှိပ်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်းတို့၏အစွမ်း ဖြင့်။ ဆ ကောဠာသေ၊ ထို့ကို။ ကရောတိ၊ ၏။

☞ [၂၅၇] တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဓရဏ အစရှိသောခြောက်ပါးတို့တွင်။ ပါဒဿ၊ ခြေကို။ ဘူမိတော၊ မြေမှ။ ဥက္ခိပနံ၊ ချီကြခြင်းသည်။ ဥဒ္ဓရဏံ နာမ၊ မည်၏။ (ပါဒဿ၊ ခြေကို။) ပုရတော၊ ရှေ့သို့။ ဟရဏံ၊ ဆောင်ခြင်းသည်။ အတိဟရဏံ နာမ၊ မည်၏။ ခါဏုကဏ္ဍကဒိဃဇာတိအာဒိသု၊ သစ်ငှက် ခလုပ် ဆူးငြောင့် မြွေ ကင်း သန်း စသည်တို့တွင်။ ကိဉ္ဇဒေဝ၊ တစုံတခု သာလျှင်ဖြစ်သော တေးရန်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ချီ။ ဣတော စ၊ ဤမှလည်း။ ဣတော စ၊ ဤမှလည်း။ ဝါ၊ ဣတော စိတော စ၊ ထိုမှ ဤမှအရပ်သို့။ ပါဒသဉ္ဇာရဏံ၊ ခြေကိုလှုပ်ရှားလွှဲဖယ်ခြင်းသည်။ ဝီတိဟရဏံ နာမ၊ မည်၏။ ပါဒဿ၊ ချီသောခြေကို။ ဟေဠာဩရောပနံ၊ အောက်သို့လွှတ်ခြင်း ချခြင်း သည်။ ဝေါဿဇ္ဇနံ နာမ၊ မည်၏။ ပထဝီတလေ၊ မြေအပြင်၌။ (ပါဒဿ၊ ကို။) ဌပနံ၊ ချထားခြင်းသည်။ သန္နိက္ခေပနံ နာမ၊ မည်၏။ ပုန၊ ဖန်။ ပါဒုဒ္ဓရဏကာလေ၊ ဒုတိယခြေကို ချီသောကာလ၌။ ပါဒဿ၊ ချသောခြေကို။ ပထဝီယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အဘိနိပ္ပိဋ္ဌနံ၊ ရှေးရှုနိုင်ခြင်းသည်။ သန္နိရုမ္ဘနံ နာမ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဓရဏ စသောခြောက်ပါးတို့တွင်။ ဥဒ္ဓရဏေ၊ ခြေကိုချီသောအခါ၌။ ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်၎င်း။ အာပေါဓာတု၊ အာပေါဓာတ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေဓာတုယော၊ နှစ်ပါးသောဓာတ်တို့သည်။ ဩမတ္တာ - သတ္တိတော ဟိနပမာဏာ၊ အစွမ်းသတ္တိအားဖြင့် ယုတ်ညံ့သော ပမာဏရှိကုန်သည်။ မန္ဒာ၊ နံ့ညံ့ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတရာ၊ ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ်မှ တပါးကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်တို့သည်။ အဓိမတ္တာ - သတ္တိတော အဓိက - ပမာဏာ၊ အစွမ်းသတ္တိအားဖြင့် လွန်ကဲသော ပမာဏရှိကုန်သည်။

၁၂၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၅၇-၇) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂညာဏဒဿန

ဗလဝတိယော၊ သန်သော အားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
 တထာ၊ ထိုအတူ။ အတိဟရဏဝိတိဟရဏေသု၊ ခြေကိုရှေ့သို့ဆောင်ခြင်း။
 ထိုမှဤမှ လွဲဖယ်ရှောင်ကွင်း ဆောင်ယူခြင်းတို့၌။ (ဣတရာ၊ ပထဝီဓာတ်
 အာပေါဓာတ်မှ တပါးကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်တော့ တေဇောဓာတ်
 ဝါယောဓာတ်တို့သည်။ အဓိမတ္တာ၊ သတ္တိအားဖြင့် လွန်ကဲသော ပမာဏ
 ရှိကုန်သည်။ ဗလဝတိယော၊ သန်သောအားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။) ဝေါဿဇ္ဇေန၊ ခြေကိုလွှတ်ခြင်း အောက်သို့ချခြင်း၌။ တေဇော-
 ဓာတု၊ ၎င်း။ ဝါယောဓာတု၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဓာတု-
 ယော၊ တို့သည်။ ဩမတ္တာ၊ သတ္တိအားဖြင့်ယုတ်ညံ့သော ပမာဏ ရှိကုန်
 သည်။ မန္တာ၊ နံ့၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတရာ၊ တေဇောဓာတ်
 ဝါယောဓာတ်မှတပါးကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော ပထဝီဓာတ်
 အာပေါဓာတ်တို့သည်။ အဓိမတ္တာ၊ သတ္တိအားဖြင့်လွန်ကဲသော ပမာဏရှိ
 ကုန်သည်။ ဗလဝတိယော၊ သန်သော အားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်
 ၏။ သန္နိက္ခေပနသန္နိရမ္မနေသု၊ မြေအပြင်၌ ခြေကိုထားခြင်း ချီအပ်သော
 ခြေကို မြေနှင့်တကွကြပ်ကြပ်နှိပ်ခြင်းတို့၌။ တထာ၊ တူ။ (ဣတရာ၊ တေ
 ဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်မှတပါးကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော ပထဝီ
 ဓာတ် အာပေါဓာတ်တို့သည်။ အဓိမတ္တာ၊ ကုန်သည်။ ဗလဝတိယော၊

၁-အကြင်အခြင်းဖြင့် ခြေကိုချီခြင်းသည်ပြီး၏။ ထိုအခြင်းဖြင့်ဖြစ်သော စိတ္တသမုဋ္ဌာန်
 ရုပ်တို့တွင် စင်စစ်အားဖြင့် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်တို့၏ လွန်ကဲသောပမာဏရှိသည်၏
 အဖြစ်ကိုအလိုရှိအပ်၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းတူမူ? ထိုတေဇောဓာတ်ဝါယောဓာတ်တို့၏
 ပေါ်သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ထိုသို့တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်တို့၏
 လွန်ကဲသော ပမာဏရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင် ဤမှတပါးသော ပထဝီဓာတ် အာ-
 ပေါဓာတ်တို့၏ ယုတ်ညံ့သော ပမာဏရှိသည်၏အဖြစ်ကို လိုအပ်၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း?
 ဟူမူ ထိုပထဝီဓာတ်အာပေါဓာတ်တို့၏ လေးသောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 ထိုစိတ္တဇရုပ်နှင့်စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် စိတ္တဇရုပ်မှကြွင်းသော တိသမုဋ္ဌာန်ရုပ်သည်လည်း
 ထိုစိတ္တဇရုပ်၏ အလားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်၏။ ကာယဝိညတ်၏ဖြစ်ခြင်း၌ ဝါယောဓာတ်၏
 လွန်ကဲသောပမာဏရှိသည်၏အဖြစ်၊ ဝစီဝိညတ်၏ ဖြစ်ခြင်း၌ ပထဝီဓာတ်၏ လွန်ကဲသော
 ပမာဏရှိသည်၏အဖြစ်သည် ဤဆီအပ်ခဲ့ပြီးသောအနက်ကိုညွှန်ပြကြောင်းဥဒါဟရဏတည်း။
 ဤသို့သောအဆုံးအဖြတ်ကို မှတ်အပ်၏။ ခြေကိုချီခြင်း၌ကဲ့သို့ ခြေကိုရှေ့သို့ဆောင်ခြင်း
 ထိုမှဤမှ ဆောင်ခြင်း၌လည်း သလ္လဟုကသဘောရှိသော ရုပ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်ဖြစ်ရကား
 ထိုနှစ်ပါးသော တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်တို့၏ လွန်ကဲသောပမာဏရှိသည်၏ အဖြစ်ကို
 လိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် တထာ အတိဟရဏဝိတိဟရဏေသု မိန့်သတည်း။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ (၂၅၇-၁၈) ၁၂၉

ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဧဝံ၊ သို့။ ဆ ကောဋ္ဌာသေ၊ တို့ကို။
ကတွာ၊ ရှိ။ တေသံ၊ ထိုခြောက်ပါးသောကောဋ္ဌာသတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။
တသ္မိံ၊ ဝယောဝုစ္ဆတ္တင်္ဂမရူပေ၊ ဌံ။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။

ကထံ- အာရောပေတိ၊ နည်း။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ ဣတိ၊ သို့။
ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ၊ ၏။ ဥဒ္ဓရဏေ၊ ခြေကိုချီသောအခါ၌။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။
ယာ ဓာတုယော၊ အကြင်ဓာတ်တို့သည်၎င်း။ ယာနိ စ တဒုပါဒါယရူပါနိ၊
ထိုဓာတ်လေးပါးတို့ကို မှီ၍စွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော အကြင်ဥပါဒါန်ရုပ်
တို့သည်၎င်း။ (သန္တိ၊) ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုမဟာ
ဘုတ် ဥပါဒါရုပ်တရားတို့သည်။ အတိဟရဏံ၊ သို့။ အပ္ပတွာ၊ ရှိ။ ဧတ္ထေဝ၊
ဤဥဒ္ဓရဏခဏ၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
အနိစ္စာ၊ အနိစ္စတို့တည်း။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတို့တည်း။ အနတ္တာ၊ အနတ္တတို့တည်း။
(ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ၊ ၏။) တထာ၊ တူ။ အတိဟရဏေ၊ ခြေကို
ရှေ့သို့ဆောင်သောအခါ၌။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ ယာ ဓာတုယော၊ တို့သည်
၎င်း။ ယာနိ စ တဒုပါဒါယရူပါနိ၊ ထိုဓာတ်လေးပါးတို့ကို မှီ၍စွဲ၍ ဖြစ်ကုန်
သော ဥပါဒါရုပ်တို့သည်၎င်း။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ
ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဝိတိဟရဏံ၊ ခြေကိုထိုမှဤမှလွဲဖယ်ရှောင်ကွင်း ဆောင်
ယူခြင်းသို့။ အပ္ပတွာ၊ ရှိ။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤအတိဟရဏ၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊
ကုန်၏။ (ဤသို့နှင့်နှင့်နောက်ကိုပါဠိအဓိကာရပြု၍ပေး)ဝိတိဟရဏေ၊ ခြေ
ကို ထိုမှဤမှ လွဲဖယ်ကြဉ်ရှောင်ဆောင်ယူခြင်း၌။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ ပ။
ဝေါဿဇ္ဇနံ၊ ခြေကိုလွှတ်ခြင်းချခြင်းသို့။ ပ။ ဝေါဿဇ္ဇနေ၊ ဌံ။ ပဝတ္တာ၊
ကုန်သော။ ပ။ သန္တိက္ခေပနံ၊ မြေအပြင်၌ခြေကိုထားခြင်းသို့။ ပ။ သန္တိက္ခေ-
ပနေ၊ ဌံ။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ ပ။ သန္တိရမ္ပနံ၊ ချီအပ်သောချေကို မြေနှင့်
တကွကြပ်ကြပ်နှိပ်ခြင်းသို့။ အပ္ပတွာ၊ ရှိ။ တတ္ထေဝ၊ ထိုသန္တိက္ခေပန၌
သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ဥဒ္ဓရဏ
စသော ထိုထိုကောဋ္ဌာသ၌။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော ရုပ်အပေါင်းတို့သည်။
ဣတရံ ဣတရံ ကောဋ္ဌာသံ၊ ဤမှတပါး ဤမှတပါးသော ကောဋ္ဌာသသို့။
အပ္ပတွာ၊ ရှိ။ တတ္ထ တတ္ထေဝ၊ ဥဒ္ဓရဏစသော ထိုထိုကောဋ္ဌာသ၌သာ
လျှင်။ ပဗ္ဗံ ပဗ္ဗံ၊ အဆစ်အဆစ်။ သန္တိ သန္တိ၊ အစပ်အစပ်။ သြမိ သြမိ၊
အပိုင်းအပိုင်း။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ တတ္ထကပါလေ၊ လောလောဝူသော

၁၃၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၅၇-၁၈) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

အိုးကင်း၌။ ပက္ခိတ္တတိလာ၊ ထည့်အပ်သော နှမ်းတို့သည်။ တဋ္ဌတဋ္ဌာ-
ယန္တာ၊ ဖျစ် ဖျစ်သောအသံကို ပြုကုန်လျက်။ (ဘိဇ္ဇန္တိ) ဝိယ၊ ပျက်ကုန်
သကဲ့သို့။ သင်္ခါရာ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်ဟူသော သင်္ခါရတို့သည်။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊
ပျက်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စတို့တည်း။ ဒုက္ခာ၊
တို့တည်း။ အနတ္တာ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊
သို့။ ပဗ္ဗပဗ္ဗဂတေ၊ အဆစ်အဆစ်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ ဘူတရုပ်
ဥပါဒါရုပ်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိပဿတော၊ ရှုသော။ တဿ၊ ထို
ယောဂီ၏။ ရူပသမ္မသနံ၊ ရုပ်ကို သုံးသပ်ခြင်းသည်။ သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့သည်။
တောတိ၊ ၏။

၇၁။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဿ-သမ္မသနဿ၊ ထိုသုံးသပ်ခြင်း၏။
သုခုမတ္ထေ၊ သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်၌။ (စ-တားပဒါလင်္ကာရ) ဣဒံ၊
ဤဆိုလတံ့ သည်ကား။ သြပမ္ပံ၊ ဥပမာတည်း။ ဒါရုတိဏုက္ကာဒိသု၊
ထင်းမီးရှူး မြက်မီးရှူး စသည်တို့၌။ ကတပရိစယော၊ ပြုအပ်သော
လေ့ကျက်ခြင်းရှိသော။ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗပဒိပေါ၊ ရှေး၌ ဆီမီးကို မမြင်စဘူး
သော။ ဧကော၊ တဦးသော။ ပစ္စန္တဝါသိကော၊ ပစ္စန္တရစ်၌နေသော
သူသည်။ နဂရံ၊ မြို့ကြီးပြည်မသို့။ အာဂမ္မ၊ လာလတ်၍။ အန္တရာပဏေ၊
အိမ်ဈေးအတွင်း၌။ ဇလမာနံ၊ အလုံ့တောက်ပသော။ ပဒီပံ၊ ဆီမီးကို။
ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဧကံ ပုရိသံ၊ တဦးသော ယောက်ျားကို။ ပုစ္ဆိ ကိရ၊ မေးသတတ်။
အမ္ဘော၊ အမောင်။ ဧဝံ မနာပံ၊ ဤသို့တလုံ့လုံ့ တလက်လက် နှစ်သက်ဖွယ်
ရှိသော။ ဧတံ၊ ဤတပြောင်ပြောင် တောက်ပသော ဝတ္ထုသည်ကား။
ကိန္နာမ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ ကိရ၊ မေးသတတ်။ တမေနံ၊
တောတွင်း ပစ္စန္တရစ်သားဖြစ်သော ထိုသူကို။ သော၊ ထိုမြို့သားသည်။
အာဟ၊ ဆို၏။ ဧတ္ထ၊ ဤဆီမီး၌။ ကိံ မနာပံ၊ အဘယ် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိအံ့နည်း။
သေ-ဧသော၊ ဤအရောင်တလက်လက် ထွန်းလင်းသော ဝတ္ထုသည်။
ပဒီပေါ နာမ၊ ဆီမီးမည်၏။ တေလက္ခယေန စ၊ ဆီခန်းသဖြင့်၎င်း။ ဝဋ္ဋိက္ခ-
ယေန စ၊ ဆီမီးစာကုန်သဖြင့်၎င်း။ အဿ-ပဒီပဿ၊ ထိုဆီမီး၏။ ဂတမဂ္ဂေါပံ၊
သွားရာခရီးသည်လည်း။ န ပညာယိဿတိ၊ မထင်လတံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊
၏။ တံ၊ ထိုပဌမဖြေသောသူကို။ အညော၊ တယောက်သော သုခမိန်သည်။
ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤဆီမီးကုန်ခြင်း ဆီမီးစာ၏ ကုန်ခြင်းဖြင့်

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ရူပသတ္တကသမ္ပသနကထာ (၂၅၀၅)

၁၃၁

ဆီမီး၏မတင် ပျောက်ပျက်ခြင်းသည်လည်း။^၁ ဩဠာရိကံ၊ ကျန်းသေး၏။
 ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣမိဿာ ဝဋ္ဋိယာ၊ ဤဆီမီးစာကို။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်သဖြင့်။
 ဥယျမာနာယ၊ လောင်အပ်သည်ရှိသော်။ တတိယဘာဂေ တတိယဘာဂေ၊
 သုံးခုမြောက်သောအဖို့ သုံးခုမြောက်သောအဖို့၌။ ဇာလာ၊ မီးလျှံသည်။
 ဣတရံ ဣတရံ၊ ဤမှတပါး ဤမှတပါးသော။^၂ ပဒေသံ၊ အရပ်အစိတ်သို့။
 အပ္ပတောဝ၊ မရောက်မူ၍သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈိဿတိ၊ ချုပ်လတ်။ ဣတိ၊ သို့။
 အာဟ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဒုတိယ သုခုမိန်ကို။ အညော၊ တပါးသော သုခုမိန်
 သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ ဆိုပြန်၏။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤဣတရိတရပဒေသသို့
 မရောက်မူ၍ မီးလျှံချုပ်ခြင်းသည်လည်း။ ဩဠာရိကံ၊ ကျန်းသေး၏။
 ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣမိဿာ-ဝဋ္ဋိယာ၊ ဤမီးစာ၏။ အင်္ဂုလင်္ဂလန္တရေ၊
 လက်တသစ် လက်စသစ်ပမာဏရှိသော အရပ်၌။^၃ ဇာလာ၊ သည်။ ဣတရိ-
 တရံ၊ သော။ ပဒေသံ၊ သို့။ အပ္ပတောဝ၊ လျှင်။ နိရုဇ္ဈိဿတိ၊ ချုပ်လတ်။
 (လိုက်၍ ယောဇနာ၊ နောက်နှစ်ပုဒ်၌လည်း ဤနည်းတူ) [၂၅၀]

≡ အင်္ဂုလင်္ဂလန္တရေ၊ လက်သစ်ဝက်လက်သစ်ဝက်ပမာဏရှိသော အရပ်၌။
 တန္တုမ္ပိ တန္တုမ္ပိ၊ ချည်ချောင်း ချည်ချောင်းတိုင်း၌။ အံသုမ္ပိ အံသုမ္ပိ၊
 ချည်မျှင် ချည်မျှင်တိုင်း၌။ ဇာလာ၊ သည်။ ဣတရိတရံ၊ သော။ အံသု၊
 ချည်မျှင်သို့။ အပ္ပတောဝ၊ သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈိဿတိ၊ လတ်။ ဣတိ၊ သို့။
 အာဟ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အံသု၊ ချည်မျှင်ကို။ မုဉ္ဇိတော၊ လွှတ်၍။
 ဇာလံ၊ မီးလျှံကို။ ပညာပေတံ၊ ပညတ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ တေလက္ခယေန စ၊ ဆီ၏ ကုန်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ ဝဋ္ဋိက္ခ-
 ယေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ပဒိဿ၊ ၏။ ဂတမဂ္ဂေါပိ၊ သွားရာခရီးသည်လည်း။
 န ပညာယိဿတိ၊ လတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ပုရိသဿ၊ ၏။ ဉာဏံ ဝိယ၊ အသိဉာဏ်
 ကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ အာဒါနနိက္ခေပနတော၊ ပဋိသန္ဓေစုတိအားဖြင့်။

၁-ဣဒမ္ပိတိ ယဒိဒံ တေလဝဋ္ဋိက္ခယေန ပဒိပဿ အပညာယနံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမ္ပိ-ဟုဋီကာ
 ဟူရကား ပိ-လိုလျက် စာကိုယ်၌ ကျတတ်သည်။

၂-အင်္ဂုလင်္ဂလန္တရေတိ အင်္ဂုလိယာ မိတံ အင်္ဂုလန္တိ အင်္ဂုလိပမာဏေ ပဒေသေတိ အတ္ထော။
 ဋီကာ။ အန္တရ-သဒ္ဒါ ဤ၌ ဩကာသကိုဟောသည်။

၃-ချည်ချောင်း၏ အစိတ်လေသ အမြွက်မျှဖြစ်သော ပရမ သုခုမဖြစ်သော အမျှင်ကို
 ရည်၍ အံသု ပန မုဉ္ဇိတော-မိန့်သော်။

၁၃၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၅၈-၆) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

ဝဿသတေန၊ အန္တိတရာဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နရူပေ၊ ပိုင်းခြားအပ်သောရုပ်၌။
 တိလက္ခဏာရောပနံ၊ သုံးပါးသောလက္ခဏာကို တင်ခြင်းကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။
 ဝဋ္ဋိယာ၊ ဆီမီးစာ၏။ တတိယဘာဂေ တတိယဘာဂေ၊ ၌။ ဇာလာ၊
 သည်။ ဣတရိတရံ၊ သော။ ပဒေသံ၊ သို့။ အပ္ပတုာဝ၊ လျှင်။
 နိရုဇ္ဈိယတိ၊ လတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ပုရိသဿ၊ ၏။ ဉာဏံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။
 ယောဂိနော၊ ၏။ ဝဿသတဿ၊ အန္တိတရာ၏။ တတိယတတိယ-
 ကောဠာသပရိစ္ဆိန္နော၊ သုံးခုမြောက် သုံးခုမြောက်သော ကောဠာသ-
 ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။ ဝယောဝုဗ္ဗတ္ထိမရူပေ၊ ၌။ တိလက္ခဏာရော-
 ပနံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ အင်္ဂုလင်္ဂလန္တရေ၊ ၌။ ဇာလာ၊ သည်။ ဣတရိတရံ၊
 သို့။ အပ္ပတုာဝ၊ လျှင်။ နိရုဇ္ဈိယတိ၊ လတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ပုရိသဿ၊ ၏။
 ဉာဏံ ဝိယ၊ သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ ဒသဝဿပဉ္စဝဿစတုဝဿတိဝဿ-
 ဒိဝဿကေဝဿပရိစ္ဆိန္နော၊ ဆယ်နှစ် ငါးနှစ် လေးနှစ် သုံးနှစ် နှစ်နှစ် တနှစ်
 ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။ ရူပေ၊ ၌။ တိလက္ခဏာရောပနံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။
 အင်္ဂုလင်္ဂလန္တရေ၊ ၌။ ဇာလာ၊ သည်။ ဣတရိတရံ၊ သို့။ အပ္ပတုာဝ၊
 လျှင်။ နိရုဇ္ဈိယတိ၊ လတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ပုရိသဿ၊ ၏။ ဉာဏံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။
 ယောဂိနော၊ ၏။ ဧကေကဉာတုဝသေန၊ တခုတခုသောဉာတု၏အစွမ်းဖြင့်။
 ကေဝဿံ၊ တနှစ်ကို။ တိဓာ၊ သုံးဖို့အားဖြင့်၎င်း။ ဆဓာ စ၊ ခြောက်ဖို့
 အားဖြင့်၎င်း။ ဝိတဇ္ဇိတုာ၊ ခွဲခြမ်း၍။ စတုမာသဒိမာသပရိစ္ဆိန္နော၊ သော။
 ရူပေ၊ ၌။ တိလက္ခဏာရောပနံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ တန္တုမိ တန္တုမိ၊ ၌။
 ဇာလာ၊ သည်။ ဣတရိတရံ၊ ဤမှတပါး ဤမှတပါးသော ချည်ချောင်း
 သို့။ အပ္ပတုာဝ၊ လျှင်။ နိရုဇ္ဈိယတိ၊ လတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ပုရိသဿ၊ ၏။
 ဉာဏံ ဝိယ၊ သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ ကာဠဇုဏှဝသေန၊ လဆုတ်ပက္ခ
 လဆန်းပက္ခ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ရတ္တိန္ဒိဝသေန၊ ညဉ့်နေ့၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။
 ကေရတ္တိန္ဒိဝံ၊ တညဉ့်တနေ့ကို။ ဆ ကောဠာသေ၊ ခြောက်စုတို့ကို။ ကတုာ၊
 ၍။ ပုဗ္ဗဏှာဒိဝသေန စ၊ နံနက်အဖို့ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။
 ပရိစ္ဆိန္နော၊ သော။ ရူပေ၊ ၌။ တိလက္ခဏာရောပနံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။
 အံသုမိ အံသုမိ၊ ၌။ ဇာလာ၊ သည်။ ဣတရိတရံ၊ ဤမှတပါး ဤမှတပါး
 သော အမျှင်သို့။ အပ္ပတုာဝ၊ လျှင်။ နိရုဇ္ဈိယတိ၊ လတ်။ ဣတိ၊ သို့။
 ပုရိသဿ၊ ၏။ ဉာဏံ ဝိယ၊ သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ အဘိက္ကမာဒိဝသေန
 စေ၊ ရွှေသို့ဟက်ခြင်းစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဥဒ္ဓရဏာဒိသု၊ ခြေကို

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ (၂၅၉-၂)

၁၃၃

ချီခြင်းသည်တို့တွင်။ ဧကေကကောဋ္ဌာသဝသေန စ၊ တပါးတပါးသော
 ကောဋ္ဌာသ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္ဒေ၊ သော။ ရူပေ၊ ဌ။ တိလက္ခဏာ-
 ရောပနံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဥပမာသံသန္ဓနံ၊ ဥပမာနှင့်
 ဥပမေယျ နှီးနှောခြင်းကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။)

၇၁၂။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။
 နာနာကာရေဟိ၊ အထူးထူးသောကောဋ္ဌာသတို့ဖြင့်။ ဝယောဝုဗ္ဗတ္ထိမ-
 ရူပေ၊ ဌ။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတွာ၊ ရှိ။ ပုန၊ ဖန်။ တဒေဝ ရူပံ၊
 ထိုရုပ်ကိုပင်လျှင်။ ဝိသင်္ခရိတွာ၊ ဝေဖန်ခွဲခြမ်း၍။ (ဝိသင်္ခရိတွာ ဝိဘဇိတွာ။
 ဝိသင်္ခရိတွာတိ ဝါ ပါဌော၊ အယမေဝတ္ထော၊ ဋီကာ) အာဟာရမယာဒိ-
 ဝသေန၊ အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်သည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ စတ္တာ-
 ရော ကောဋ္ဌာသေ၊ လေးဖို့လေးစုတို့ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ ဧကေကကောဋ္ဌာ-
 သေ၊ ဌ။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုအာဟာရမယ
 စသောရုပ်တို့တွင်။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ အာဟာရမယံ၊ အာဟာရ
 ကြောင့်ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ သည်။ ဆာတသုဟိတဝသေန၊ ငတ်မှုတ်သော
 အခါ အစာဝသော ရောင့်ရဲသောအခါ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဆာတကာလေ၊ ငတ်မှုတ်သောအခါ၌။
 သမုဋ္ဌိတံ၊ ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ သည်။ စုတ္တံ-မိလာတံ၊ ညှိုးနွမ်းသည်။ ကိလန္တိ-
 ခိန္တံ၊ ပင်ပန်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စျာမခါဏုကော ဝိယ၊ မီးလောင်ငုတ်
 ကဲ့သို့၎င်း။ အင်္ဂါရပစ္စိယံ၊ မီးသွေးတောင်း၌။ နိလိနကာကော ဝိယ စ၊
 နားသောကျီးကဲ့သို့၎င်း။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ၊ အဆင်းမလှသည်။ ဒုဿဏ္ဏိတံ၊
 မကောင်းသောသဏ္ဌာန်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုဟိတကာလေ၊ ဝသော
 ကာလ၌။ သမုဋ္ဌိတံ၊ သော။ (ရူပံ၊) သည်။ ဓာတံ-တိတ္ထံ၊ ရောင့်ရဲသည်။
 ပီဏိတံ၊ အသား၏စို့စို့ပြည်ပြည်ပွားတက်ပြည့်စုံခြင်းဖြင့် ပြို့၊ ပြို့၊ ပြိုး၊ ပြိုး
 ရှိသည်။ မုဒု၊ နူးညံ့သည်။ သိနိဒ္ဓံ၊ သိမ်မွေ့သည်။ ဖဿဝန္တံ၊ ကောင်းသော
 အတွေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုယောဂီသည်။ တံ-ရူပံ၊ ကို။
 ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ [၂၅၉] ဆာတကာလေ၊ ငတ်မှုတ်သောကာလ၌။
 ပဝတ္တရူပံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ သုဟိတကာလံ၊ ဝသောကာလသို့။ အပ္ပတွာ၊
 ရှိ။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤငတ်မှုတ်ဆာလောင်သောကာလ၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊
 ၏။ သုဟိတကာလေ၊ ဌ။ သမုဋ္ဌိတမ္ပိ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်လည်း။ ဆာတ-

၁၃၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၅၉-၂) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

ကာလံ၊ သို့။ အပ္ပတု၊ ရှိ။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤဝသောကာလဉ္စသာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ဧ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တံ၊ တည်း။ ဣတိ-ဝေ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုအာဟာရကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်၌။ တိလက္ခဏံ၊ သို့။ အာရောပေတိ၊ တင်၏။

၇၁၃။ ဥတုမယံ၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ သီတုက္ကံဝသေန၊ အအေးအပူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဥဏှကာလေ၊ ပြင်းပြစွာပူသော ကာလ၌။ သမုဋ္ဌိတံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ဈာတ္တံ-မိလာတံ၊ ညှိုးနွမ်းသည်။ ကိလန္တံ၊ ပင်ပန်းသည်။ ဒုဗ္ဗဏှံ၊ အဆင်းမလှသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သီတဥတုနာ၊ သပ္ပာယ်ဖြစ်သော သီတဥတုဖြင့်။ သမုဋ္ဌိတံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ဓာတု၊ ရောင့်ရဲသည်။ ဝါ၊ ခိုင်ခံ့သည်။ ပီဏိတံ၊ စိုစိုပြည်ပြည်ရှိသည်။ သိနိဒ္ဓံ၊ သိမ်မွေ့သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ တံ၊ ထိုဥတုဇရုပ်ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတု၊ ရှိ။ ဥဏှကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ သီတကာလံ၊ သို့။ အပ္ပတု၊ ရှိ။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤဥဏှကာလဉ္စသာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ဧ။ သီတကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဥဏှကာလံ၊ သို့။ အပ္ပတု၊ ရှိ။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤသီတကာလဉ္စသာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ဧ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တံ၊ တည်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုဥတုဇရုပ်၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ဧ။

၇၁၄။ ကမ္မဇံ၊ ကမ္မဇရုပ်သည်။ အာယတနဒွါရဝသေန၊ အာယတန ဟု ဆိုအပ်သော ဒွါရ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ (ကမ္မဒွါရနိဝတ္တနတ္ထံ အာယတနဂဟဏံ) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ စက္ခုဒွါရသ္မိံ၊ ၌။ စက္ခုကာယဘာဝဒသကဝသေန၊ စက္ခုဒသက ကာယဒသက ဘာဝဒသက တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိံသ ကမ္မဇရူပါနိ၊ သုံးဆယ်သော ကမ္မဇရုပ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ ပါး။ တေသံ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်တို့ကို။ ဥပထမ္ဘကာနိ၊ ထောက်ပံ့တတ်ကုန်သော။ ဥတုစိတ္တာဟာရသမုဋ္ဌာနာနိ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန် စိတ္တသမုဋ္ဌာန်အာဟာရသမုဋ္ဌာန်ရုပ်တို့သည်။ စတုဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်လေးပါး တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ-ဣမိနာ ပဘောဒေန၊ ဖြင့်။ စတုပဏ္ဏာသ၊ ငါးဆယ့်လေးပါးသော ရုပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သောတဿာန-

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ (၂၅၉-၂၂) ၁၃၅

ဇိဝှါဒ္ဓါရေသု၊ သောတဒ္ဓါရ ဃာနဒ္ဓါရ ဇိဝှါဒ္ဓါရတို့၌။ တထာ၊ တူ။ စတုပဏ္ဏာသ၊ ငါးဆယ့်လေးပါး ငါးဆယ့်လေးပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကာယဒ္ဓါရေ၊ ပသာဒဟုဆိုအပ်သော ကာယဒ္ဓါရ၌။ (ကာယ ဝိညတ်ဟုဆိုအပ်သော ကာယဒ္ဓါရ မဟုတ်) ကာယဘာဝဒသကဝသေန စေတ၊ ကာယဒသက ဘာဝဒသကတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဥတုသမုဋ္ဌာနာဒိဝသေန စ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ စတုစတ္တာလီသံ၊ လေးဆယ့်လေးပါးသော ရုပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ မနောဒ္ဓါရေ၊ ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော မနောဒ္ဓါရ၌။ ဟဒယဝတ္ထုကာယဘာဝဒသကဝသေန စေတ၊ ဝတ္ထုဒသက ကာယဒသက ဘာဝဒသကတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဥတုသမုဋ္ဌာနာဒိဝသေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ စတုပဏ္ဏာသမေတ၊ ငါးဆယ့်လေးပါးတို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

သော-ယောဂီ၊ သည်။ သဗ္ဗမ္မိ၊ လည်းဖြစ်သော။ တံ ရူပံ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတု၊ ၍။ စက္ခုဒ္ဓါရေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ သောတဒ္ဓါရံ၊ သို့။ အပ္ပတု၊ ၍။ ဧတ္ထေတ၊ ဤစက္ခုဒ္ဓါရ၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ သောတဒ္ဓါရေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဃာနဒ္ဓါရံ၊ သို့။ ဃာနဒ္ဓါရေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ဇိဝှါဒ္ဓါရံ၊ သို့။ ဇိဝှါဒ္ဓါရေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ ကာယဒ္ဓါရံ၊ သို့။ ကာယဒ္ဓါရေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ မနောဒ္ဓါရံ၊ သို့။ အပ္ပတု၊ ၍။ ဧတ္ထေတ၊ ဤကာယဒ္ဓါရ၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တံ၊ အနတ္တတည်း။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။

၇၁၅။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ သောမနဿိတဒေါမနဿိတဝသေန၊ ဖြစ်သော သောမနဿိတဒေါမနဿိတဝသေန ဖြစ်သော ဒေါမနဿိတဝသေန ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ဖြစ်သော သောမနဿိတဝသေနကာလ ဖြစ်သော ဒေါမနဿိတဝသေနကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်^၁။ ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (သောမနဿိ ဣတံ ဇာတံ တေဿာတိ) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သောမနဿိတကာလေ၊ ဖြစ်သော သောမနဿိတဝသေနကာလ၌။ ဥပ္ပန္နရူပံ၊ ဖြစ်သော

၁-အာဝဇ္ဇန်းနှင့်တကွသောဘဝင်သည် မနောဒ္ဓါရမည်၏။ ထိုဘဝင်၏ နိဿယဖြစ်သော ကြောင့် ဟဒယဝတ္ထုကိုရည်၍ နိဿိတဝေါဟာရဖြင့် မနောဒ္ဓါရေဟူသတည်း။

၂-သောမနဿိတော၊ ဒေါမနဿိတော-၌နည်းတူ။ (ပြည်) မောဂ္ဂလ္လာန် ၄-၄၅-သုတ် အရ တာရကာဒိဂိုဏ်း ဣတပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသည်ဟူ၍လည်း ယူအပ်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၁၃၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၅၉-၂၂) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

ရုပ်သည်။ သိနိဒ္ဓံ၊ သည်။ မုဒု၊ သည်။ ပီဏိတံ၊ သည်။ ဖဿဝန္တံ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဒေါမနဿိတကာလေ၊ ဌံ။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။
 စုပ္ပတ္တံ-မိလာတံ၊ သည်။ ကိလန္တံ၊ သည်။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 သော-ယောဂီ၊ သည်။ တံ၊ ထိုစိတ္တဇရုပ်ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ရှိ။
 သောမနဿိတကာလေ၊ ဌံ။ ပဝတ္ထရူပံ၊ သည်။ ဒေါမနဿိတကာလံ၊ သို့။
 အပ္ပတွာ၊ ရှိ။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤသောမနဿိတကာလဌိသာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊
 ၏။ ဒေါမနဿိတကာလေ၊ ဌံ။ ပဝတ္ထရူပံ၊ သည်။ သောမနဿိတကာလံ၊
 သို့။ အပ္ပတွာ၊ ရှိ။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤဒေါမနဿိတကာလဌိသာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊
 ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တမ္ပိ၊ ထိုစိတ္တဇရုပ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။
 ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တံ၊ အနတ္တတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တတ္ထ၊
 ထိုတိဇရုပ်ဌံ။ တိလက္ခဏံ၊ သို့။ အာရောပေတိ၊ ၏။

☞ [၂၆၀] ဧဝံ၊ သို့။ စိတ္တဇသမုဋ္ဌာနရူပံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ တတ္ထ၊
 ထိုစိတ္တဇရုပ်ဌံ။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပယတော၊ တင်သော။ တဿ၊
 ထိုယောဂီအား။ အယမတ္ထော၊ ဤဆိုလတံသော (သင်္ခါရတို့၏ အလွန်
 တိုသော ခဏရှိသည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော)အနက်သည်။ ပါကဇ္ဇော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

“ဇီဝိတဉ္စ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေသည်၎င်း။ အတ္တဘာဝေါ စ၊ ဇီဝိတ ဝေဒနာ
 ဝိညာဉ်ကိုထား၍ အဝသိဥဓမ္မဟု ဆိုအပ်သော အတ္တဘာဝသည်၎င်း။
 သုခဒုက္ခာ စ၊ သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာတို့သည်၎င်း။ (ဥပေက္ခာပိ ဟိ
 သုခဒုက္ခာယု ဝေ အန္တောဂဓာ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာဘာဝတော) ကေဝလာ၊
 အတ္တနှင့်၎င်း အနိစ္စအဖြစ်နှင့်၎င်း မရောမရှက် သက်သက်ဖြစ်ကုန်၍။
 ကေစိတ္တသမာယုတ္တာ၊ တခုတခုသောစိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်၏။ (ကေ-
 စိတ္တက္ခဏိကတာယ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။)
 လဟုကော၊ အလွန်တိုသည်ဖြစ်၍ လျင်ခြင်းရှိသော။ ခဏော၊ အသက်
 ရှင်သောခဏသည်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။”

“ယေ မရူ၊ အကြင်နတ်တို့သည်။ ဝုလ္လာသီတိသဟဿာနိ ကပ္ပံ၊
 ရှစ်သောင်းလေးထောင် ပရိမာဏရှိသော ကမ္ဘာကြီးဝတ်လုံး။ (ကပ္ပန္တိ စ
 သာမညဝသေန ကေဝစနံ) တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ ဧတပိ၊ ထိုသို့အသက်
 ရှည်စွာသော နေဝသညာနာသညာယတန နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း။ ဒွိဟိ

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ (၂၆၀.၁၂)

၁၃၇

စိတ္တေဟိ၊ စိတ္တက္ခဏနှစ်ချက်တို့နှင့်။ သမောဟိတာ၊ တကွဖြစ်ကုန်၍။
န တေဝ တိဋ္ဌန္တိ၊ မတည်ကုန်သည်သာတည်း။”

“မရန္တဿ၊ စုတေသောသတ္တဝါ၏။ နိရုဒ္ဓါ၊ စုတိနှင့်တကွချုပ်လေကုန်
သော။ ယေ ခန္ဓာ၊ အကြင်ခန္ဓာတို့သည်၎င်း။ ဣမ၊ ဤပဝတ္တိအခါ၌၊
တိဋ္ဌမာနဿ၊ တည်ဆဲဖြစ်သောသတ္တဝါ၏။ ယေ ဝါ နိရုဒ္ဓခန္ဓာ၊ အကြင်
ဘင်သို့ရောက်သဖြင့် ချုပ်သောခန္ဓာတို့သည်၎င်း။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ
သဗ္ဗေပိ ခန္ဓာ၊ ထိုအလုံးစုံသောခန္ဓာတို့သည်လည်း။ သဒိသ၊ တချက်
တည်းတူ၏။ အပ္ပဋိသန္တိကာ၊ တဖန်လာ၍စပ်ခြင်း မရှိကုန်မူ၍။ ဂတာ-
ဝိဂတာ၊ ကင်းကုန်၏။”

“ယေ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အနန္တရာ စ-အနန္တရမေဝ၊ အခြားမဲ့၌သာ
လျှင်။ ဘဂ္ဂါ-နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်ပြီ။ ယေ စ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်လည်း။ အနာ-
ဂတေ၊ အနာဂတ်၌။ ဘဂ္ဂါ-တဉ္စနသီလ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိကုန်သည်
ဖြစ်၍။ (ဘိဇ္ဇိသန္တိ၊ ချုပ်ကုန်လတ်။) တေသံ၊ ထိုအတိတ်အနာဂတ်
သင်္ခါရတို့၏၎င်း။ တဒန္တရာနိရုဒ္ဓါနံ၊ ထိုအတိတ်အနာဂတ်သင်္ခါရတို့၏
အလယ်၌ ပစ္စုပ္ပန်၏အဖြစ်သို့ရောက်၍ ချုပ်ကုန်သောသင်္ခါရတို့၏၎င်း။
(တေသံ တိဝိဓာနမှ၊ ထိုသုံးပါးအပြားရှိသော သင်္ခါရတို့၏လည်း။) လက္ခ-
ဏေ၊ ဘင်ဟူသောလက္ခဏာကြောင့်။ ဝေသမံ၊ မတူသည်၏အဖြစ်သည်။
နတ္ထိ၊ မရှိ။”

“အနိဗ္ဗတ္တေန-အနုပ္ပဇ္ဇေန၊ ခဏတ္တယသို့ရောက်ဆဲမဟုတ်သော။ စိတ္တေန၊
ဖြင့်။ ဇာတော၊ ဖြစ်သည်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ပစ္စုပ္ပဇ္ဇေန
စိတ္တေန၊ ပစ္စုပ္ပန်စိတ်ဖြင့်။ ဇီဝတိ၊ အသက်ရှင်သည်မည်၏။ (အာချာတ်ပင်
ဖြစ်ငြားသော်လည်း နာမ်ကဲ့သို့ပေး) စိတ္တဘင်္ဂါ၊ စိတ်၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။
လောကော၊ ဤသတ္တလောကသည်။ မတော၊ သေသည်မည်၏။”

၁-စုတိစိတ်ကဲ့သို့ ပဝတ္တိအခါအလုံးစုံသော ထိုထိုစိတ်၏လည်း ဘင်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်
ဤလောကသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် သေသည်မည်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း? နိရုဒ္ဓဿ အပ္ပဋိ-
သန္တိကတ္တာ၊ ချုပ်ပြီးသောစိတ်၏ တဖန်လာ၍ စပ်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
ယင်းသို့လျက် အဘယ်အားဖြင့် ပဋိသန္ဓေမှ စုတိတိုင်အောင် အသက်ရှင်၏ ဟူသနည်း?
ပညတ္တိပရမတ္ထိယာ-မိန့်သော်။

၁၃၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ((၂၆၀-၁၂) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

(ဝေ သန္တပိ၊ ဤသို့ဖြစ်သော်လည်း။) ပညတ္တိ၊ သန္တာနပညတ်သည်။ ပရမတ္ထိယာ-ပရမတ္ထဘူတာ၊ ပရမတ္ထနှင့်စပ်ခြင်းရှိရကား ပရမတ္ထဖြစ်၍ ဖြစ်၏။

“ယေ၊ အကြင်သင်္ခါရတို့သည်။ ဘဂ္ဂါ၊ ချုပ်ကုန်ပျက်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုသင်္ခါရတို့သည်။ အနိဓာနဂတာ၊ တစုံတခုသောအရပ်၌ သိုထားအပ် သည်၏အဖြစ်သို့ မရောက်ကုန်။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်၌။ ပုဉ္ဇော၊ အပုံအစုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယေ၊ အကြင်ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော သင်္ခါရ တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ရအပ်သော အတ္တဘောရှိကုန်၍ ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်၏။ တေပိ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရတို့သည်လည်း။ အာရဂ္ဂေ၊ ပွတ်ဆောက်ဖျား စူးဖျား၌။ သာသပူပမာ၊ မုန်ညင်းစေ့လျှင်တူသော ဥပမာရှိကုန်၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။”

“နိဗ္ဗတ္တာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ နေသဉ္စ ဓမ္မာနံ၊ ထိုသင်္ခါရတရားတို့၏ လည်း။ ဘဂ္ဂေါ၊ ဘင်မည်သည်။ ပုရက္ခတော၊ ရှေ့မှပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (စင်စစ်ပျက်လာဘုံဖြစ်၍ မလွဲမရှောင်နိုင်ဟူလို) ပုရာဏေဟိ၊ ရှေး

၁-ယာယံ တံ တံ သန္တံ သနိဿယံ စိတ္တံ ဥပါဒါယ တိဿော ဇီဝတိ ဖုဿော ဇီဝတိ ဝစနပ္ပတ္တိယာ ဝိယ ဝိသယဘူတာ သန္တာနပညတ္တိ၊ သာ၊ တေ ပရမတ္ထိယာ ပရမတ္ထဘူတာ။ တဏှာ ဟိ ဝဒန္တိ နာမဂေါတ္တံ န ဇီရတိတိ၊ ဋီကာ။ တံ တံ သန္တံ၊ ထိုထိုသင်္ခါရသော။ သနိဿယံ၊ မှီရာဝတ္ထုရုပ်နှင့်တကွသော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ တိဿော၊ တိဿ သည်။ ဇီဝတိ၊ အသက်ရှင်၏။ ဖုဿော၊ သည်။ ဇီဝတိ၊ အသက်ရှင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနပ္ပတ္တိယာ၊ အခေါ်အဝေါ်စကားဖြစ်ခြင်း၏။ ဝိသယဘူတာ၊ အရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ယာ အယံ သန္တာနပညတ္တိ၊ အကြင်သန္တာနပညတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုလောက ဝေါဟာရစကားဖြစ်ခြင်း၏အရာဖြစ်သော သန္တာနပညတ်သည်။ တေ၊ ဤတိဿသည် ရှင်၏၊ ဖုဿသည်ရှင်၏-ဟု လောကဝေါဟာရစကားဖြစ်ခြင်း၌။ ပရမတ္ထိယာ-ပရမတ္ထ- ဘူတာ၊ ကိုးကွယ်ရာ ပရမတ္ထဖြစ်၍ဖြစ်၏။ တဏှာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ နာမ- ဂေါတ္တံ၊ အမည်အနွယ်သည်။ န ဇီရတိ၊ မအို။ ဣတိ၊ သို့။ (အာစရိယာ၊ တို့သည်။) ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ၎င်းနက်။

၂-စင်စစ်အဘာဝသို့သာလျှင် ရောက်ကုန်၏ဟူလို။ ပျက်ကုန်ပြီးသော အတိတ်တရား ကိုသည် ယင်းသို့ဖြစ်ဘန်စေ၊ အနာဂတ်၌ကား အသို့နည်း?ဟူမကား ပုဉ္ဇော နတ္ထိ အနာ- ဂတေ-မိန့်သော်။

၃-အကြင်အပုံအစုမှ ဝတ္တမာန်ပစ္စုပ္ပန်အဖြစ်သို့လာကုန်ရာ၏၊ အနာဂတ်၌ ထိုထိုသော အပုံအစုမရှိဟူလို။ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတို့ကား အသို့နည်း?ဟူမကား နိဗ္ဗတ္တာ ယေပိ-စသည်ကို မိန့်သော်။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ရူပသတ္တကသမ္ပသနကထာ (၂၆၀-၂၆) ၁၃၉

အတိတ်အဟောင်း ခန္ဓာတို့နှင့်။ အမိဿိတာ၊ မရောမရှက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပလောကဓမ္မာ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။”

“အဒဿနတော၊ မမြင်အပ်သည်မှ။ အာယန္တိ အာဂစ္ဆန္တိ၊ လာကုန် ဖြစ်ကုန်၏။ (ဤပါဌလည်း တစုံတခုသောအပုံအစုမှ လာခြင်းမရှိသည်ကို ပင်ဆိုသည်) အဂ္ဂိ-ဘဂ္ဂိပိ၊ ပျက်ကုန်ပြီးသော သင်္ခါရတို့သည်လည်း။ အဒဿနံ၊ မမြင်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ (တစုံတခု သော အစုအပုံသို့ ကပ်ခြင်းမရှိသောကြောင့် အချင်းခပ်သိမ်း အဘာဝ သို့သာလျှင် ရောက်ကုန်၏ဟူလို) အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ ဝိဇ္ဇေပ္ပါ-ဒေါ၊ လျှပ်ပြက်သကဲ့သို့။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်ကုန်၏။ ဝယန္တိ စ၊ ပျက်လည်း ပျက်ကုန်၏။ ဣတိ-အယံ အတ္ထော၊ သည်။ (ပါကဋ္ဌော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။)”

၇၁၆။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ အာဟာရမယာဒိသု၊ အာဟာရ ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်စသည်တို့၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဓမ္မတာရူပေ၊ မိမိ အလိုလိုသာ ဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိသောရုပ်၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန် ၌။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ ဣန္ဒြေနှင့်မစပ်သော။ အယံ၊ ပ။ လတာဒိဘေဒံ၊ သံကြေး သလဲ့ဖြူ သလဲ့မည်း ရွှေ ငွေ ပုလဲ ပတ္တမြား ကျောက်မျက်ရွဲ ခရုသင်း သန္တာ ပတ္တမြားနီ ပတ္တမြားပြောက် မြေ ကျောက်တောင် မြက် သစ်ပင် နွယ် အစရှိသည် အပြားရှိသော။ ဝိဝဇ္ဇကပ္ပတော၊ ဝိဝဇ္ဇကပ်မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇနကရူပံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဓမ္မတာရူပံ နာမ၊ မိမိ မိမိအလိုလိုသာ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော ရုပ်မည်၏။ တံ-ဓမ္မတာရူပံ၊ သည်။ အဿ-ယောဂိ-နော၊ အား။ အသောကကုရာဒိဝသေန၊ ပန်းသုံးညွန့် (သော်ကပန်း) စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အသောကကုရံ၊ ပန်းသုံးညွန့်သည်။ အာဒိတောဝ၊ အစ၌ လျှင်။ တနုရတ္တံ၊ ပါးပါးနီသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ ဒွိဟတိဟစ္စယေန၊ နှစ်ရက်သုံးရက် လွန်သောကာလ၌။ သနရတ္တံ၊ တခဲနက် နီသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပုန၊ ဖန်။ ဒွိဟတိဟစ္စယေန၊ ၌။ မန္တရတ္တံ၊ နီသောအဆင်း ညံ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ တရုဏပလ္လဝဝဏ္ဏံ၊ သရက်စသည်တို့၏ နုသောရွက်ညွန့်နှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊

၏။ [၂၆၁] တတော၊ မှ။ ပရိဏတပလ္လဝဏ္ဏံ၊ သရက်စသည်တို့၏ ရင့်သော ရွက်ညှန်အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ ဟရိတပဏ္ဏဝဏ္ဏံ၊ စိမ်းရွှေသော အရွက်အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ နီလဝဏ္ဏံ၊ ညိုသောအရွက် အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ နီလ-ပဏ္ဏဝဏ္ဏကာလတော၊ ညိုသောအရွက်အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသော ကာလမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ချီ။ သဘာဂရူပသန္တတိ၊ အဆင်းစသောအားဖြင့် တူသောအဖို့ရှိသော ရုပ်အစဉ်ကို။ အနုပ္ပဗန္ဓာပယမာနံ၊ အကြောင်း အကျိုးအဆင့်ဆင့် အစဉ်စပ်သောအားဖြင့် ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ သံဝစ္ဆရ-မဇ္ဈေန၊ တနှစ်မျှဖြင့်။ ပဏ္ဍုပလာသံ၊ ဖက်ရွက်ရော်သည်။ ဟုတော၊ ချီ။ ဝဏ္ဏတော၊ အညှာမှ။ ဆိဇ္ဇိတော၊ ကြွေ၍။ ပတတိ၊ ကျ၏။

သော-ယောဂီ၊ သည်။ တံ အသောကရုက္ခပဏ္ဏံ၊ ထိုပန်းသုံးညှန်ရွက်ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတော၊ ဉာဏ်ဖြင့်သိမ်းဆည်း၍။ တနုရတ္တကာလေ၊ ပါးပါးနီသော ကာလ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ သနုရတ္တကာလံ၊ တခဲနက်နီသော ကာလသို့။ အပ္ပတော၊ ချီ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ သနုရတ္တကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ မနုရတ္တကာလံ၊ သို့။ မနုရတ္တကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တရူပံ၊ သည်။ တရုဏပလ္လဝဏ္ဏကာလံ၊ သို့။ တရုဏပလ္လဝဏ္ဏကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ပရိဏတပလ္လဝဏ္ဏကာလံ၊ သို့။ ပရိဏတ-ပလ္လဝဏ္ဏကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ ဟရိတပဏ္ဏဝဏ္ဏကာလံ၊ သို့။ ဟရိတပဏ္ဏဝဏ္ဏကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ နီလပဏ္ဏဝဏ္ဏကာလံ၊ သို့။ နီလပဏ္ဏဝဏ္ဏကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ ပဏ္ဍုပလာသကာလံ၊ သို့။ ပဏ္ဍုပလာသကာလေ၊ ၌။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ မှ။ ဆိဇ္ဇိတော၊ ချီ။ ပတနကာလံ၊ ကျရာကာလသို့။ အပ္ပတော၊ သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ-အသောကရုက္ခပဏ္ဏံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စတည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ အနတ္တံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိလက္ခဏံ၊ သို့။ အာရောပေတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုပန်းသုံးညှန်ရွက်၌။ ကိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတော၊ ချီ။ ဣမိနာ နယေန၊ ဤပန်းသုံးညှန်ရွက်၌ ဆိုအပ် ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဓမ္မတာရူပံ၊ အယလောဟ-တိပူစသော ဓမ္မတာရုပ်ကို။ သမ္မသတိ၊ ၏။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] အရူပသတ္တကသမ္ပသနကထာ (၂၆၁-၂၄) ၁၄၁

ဧဝံယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ရူပသတ္တကဝသေန၊ ဖြင့်။
တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတွာ၊ ချ်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ သမ္ပသတိ၊ နှစ်။

အရူပသတ္တကသမ္ပသနကထာ

၇၁၇။ ပန၊ ပါး။ အရူပသတ္တကပသေနာတိ၊ ဟူ၍။ ယံ ဝစနံ၊ ကို။
ဝုတ္တံ၊ နှစ်။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ခွဲ။ အယံ၊ ဤဆိုလတ်သည်ကား။ မာတိကာ၊
မာတိကာတည်း။ ကလာပတော၊ နာမ်တရားတို့၏ အစုအားဖြင့်၎င်း။
ယမကတော၊ အစုံအစုံအားဖြင့်၎င်း။ ခဏိကတော၊ နာမ်တရားတို့၏
ခဏိကအဖြစ်ကို ထင်ရှားပြသောအားဖြင့်၎င်း။ ပဋိပါဋိတော၊ အစဉ်
အားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိဥဒ္ဓါဋ္ဌနကော၊ မိစ္ဆာအယူကိုခါသောအားဖြင့်၎င်း။ မာန-
သမုတ္တိဋ္ဌနကော၊ မာနကိုသတ်သောအားဖြင့်၎င်း။ နိကန္တိပရိယာဒါန-
တော၊ တဏှာဟူသော နိကန္တိကို ကုန်စေသောအားဖြင့်၎င်း။ ဣတိ အယံ၊
ကား။ မာတိကာ၊ တည်း။

တတ္ထ၊ ထိုမာတိကာ၌။ ကလာပတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဖဿပဉ္စ-
မကော၊ ဖဿလျှင်ငါးခုမြောက်ရှိကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တရားတို့တည်း။
ကထံ၊ အဘယ်သို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကလာပတော၊ ဖဿပဉ္စ-
မကဓမ္မဟူသော နာမ်တရားအစုအားဖြင့်။ သမ္ပသတိ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊
သည်။ (သတိ၊ သော်)။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သံသရာ
ဘေးကိုရှုသောယောဂီသည်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသဉ္စိတွတိ၊ အဖန်တလဲလဲ
ဆင်ခြင်၏။ ကေသာ၊ ဆံတို့သည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စတို့တည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ
တို့တည်း။ အနတ္တံ၊ အနတ္တတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပသနေ၊ သုံးသပ်
ခြင်း၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ကုန်သော။ ဖဿပဉ္စမကော၊ ဖဿလျှင်ငါးခုမြောက်ရှိကုန်
သော။ ယေ ဣမေ ဓမ္မော၊ အကြင်နာမ်တရားတို့သည်၎င်း။ လောမာ၊
တို့သည်။ပ။ မတ္တလုဂံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ တည်း။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ အနတ္တံ၊
တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပသနေ၊ ခွဲ။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော၊ ဖဿပဉ္စမကော၊
ကုန်သော။ ယေ စ ဓမ္မော၊ အကြင်နာမ်တရားတို့သည်၎င်း။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။)
သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ ဖဿပဉ္စမကဓမ္မော၊ ထိုဖဿလျှင် ငါးခုမြောက်
ရှိသော နာမ်တရားတို့သည်။ (ဝိနဋ္ဌာ-၌စပ်) ဣတရီတရံ၊ ဤမှတပါး
ဤမှတပါးသော ကောဋ္ဌာသသို့။ အပ္ပတွာ၊ ချ်။ ပဗ္ဗံ ပဗ္ဗံ၊ အဆစ်အဆစ်၊
ဩဓိ ဩဓိ၊ အပိုင်းအပိုင်း။ ဟုတွာ၊ ချ်။ တတ္ထကပါလေ၊ လောလော

၁၄၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၆၁-၂၅) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

ပူသော အိုးကင်း၌။ ပက္ခိတ္တတိလာ၊ ထည့်အပ်သော နှမ်းတို့သည်။
တဋ္ဌတဋ္ဌာယန္တ၊ ဖျစ်ဖျစ်အသံပြုကုန်လျက်။ (ဝိနဋ္ဌာ) ဝိယ၊ ပျက်ကုန်
သကဲ့သို့။ ဝိနဋ္ဌာ၊ ပျက်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စ
တို့တည်း။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခအတိတို့တည်း။ အနတ္တာ၊ အနတ္တတို့တည်း။ ဣတိ၊
သို့။ (သမ္မသတိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းသည်။ တာဝ၊ စွာ။
ဝိသုဒ္ဓိကထာယံ၊ ဝိသုဒ္ဓိကထာ၌။ နယော၊ နည်းတည်း။

ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အရိယဝံသကထာယံ၊ အရိယဝံသကထာ၌။
ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ရူပသတ္တကေ၊ ရူပသတ္တက၌။ သတ္တသု ဌာနေသု၊
ခုနစ်ပါးသောအရာတို့၌။ ရူပံ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ (သမ္မ-
သနဝသေန၊ ဖြင့်) ပဝတ္တံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို။ ။ (စိတ္တသိသ
အားဖြင့် စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ဆိုသတည်း) အပရေန၊ တပါးသော။ စိတ္တေန၊
ဖြင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မ-
သန္ဓော၊ တပေါင်းတည်းယူ၍ သုံးသပ်သော ယောဂီသည်။ [၂၆၂]

ကလာပတော၊ ဖဿပဉ္စမကဓမ္မဟူသော နာမ်တရားအစုအားဖြင့်။ သမ္မ-
သတိ၊ သုံးသပ်သည်မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ယံ ဝစနံ၊ ကို)။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
တံ-ဝစနံ၊ ထိုအရိယဝံသကထာ၌ ဆိုအပ်သောစကားသည်။ ယုတ္တတရံ၊
သင့်မြတ်၏။ ဘသ္မာ၊ ထိုသို့သင့်မြတ်သောကြောင့်။ သေသာနိပိ၊ ကလာပ-
သမ္မသနမ္ပကြွင်းသော ယမကအစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ တေနေဝ နယေန၊
ထိုအရိယဝံသကထာ၌ လာသောနည်းဖြင့်သာလျှင်။ (မယံ၊ တို့သည်။)
ဝိတဇိဿာမ၊ ဝေဖန်ကုန်အံ့။

၇၁၈။ ယမကတောတိ၊ ကား။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊
သည်။ အာဒါနနိက္ခေပရူပံ၊ ပဋိသန္ဓေစုတိနှစ်ပါးအကြား၌ ဖြစ်သောရုပ်
ကို။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မ-
သိတာ၊ ၍။ တမ္ပိ စိတ္တံ၊ ထိုအာဒါနနိက္ခေပအားဖြင့် သုံးသပ်သည်၏အစွမ်း
ဖြင့်ဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုလည်း။ (စိတ္တသိသေန ဟိ နိဒ္ဒေသော။ သေ
နယော သဗ္ဗတ္ထ) အပရေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။
ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဝယော-
ဝုတ္တကံမရူပံ၊ အရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်ပြီး၍ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်သောရုပ်
ကို။ အာဟာရမယံ၊ အာဟာရဇရုပ်ကို။ ဥတုမယံ၊ ဥတုဇရုပ်ကို။ ကမ္မဇံ၊

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] အရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ (၂၆၂-၁၅)

၁၄၃

ကမ္မဇရုပ်ကို။ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်၊ စိတ္တဇရုပ်ကို။ ဓမ္မတာရူပံ၊ ဓမ္မတာရုပ်ကို။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ သမ္မသိတွာ၊ ၍။ တမ္ပိ စိတ္တံ၊ ထိုရုပ်ကို သုံးသပ်သောစိတ်ကိုလည်း။ အပရေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ သုံးသပ်သည်ရှိသော်။ ယမကတော၊ အစုံအစုံအားဖြင့်။ သမ္မသတိ နာမ၊ မည်၏။

၇၁၉။ ခဏိကတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ တိက္ခ၊ သည်။ အာဒါနနိက္ခေပရူပံ။ ပဋိသန္ဓေစုတိနှစ်ပါးအကြား၌ ဖြစ်သောရုပ်ကို။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ သမ္မသိတွာ၊ သုံးသပ်၍။ တံ ပဌမစိတ္တံ၊ ထိုအာဒါနနိက္ခေပအားဖြင့် ရုပ်ကိုသုံးသပ်သော ရှေးဦးစိတ်ကို။ ဒုတိယစိတ္တေန၊ နှစ်ခုမြောက်သောစိတ်ဖြင့်။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော သမ္မသနစိတ်ကို။ တတိယေန၊ တတိယစိတ်ဖြင့်။ တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သော သမ္မသနစိတ်ကို။ စတုတ္ထေန၊ စတုတ္ထစိတ်ဖြင့်။ စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သော သမ္မသနစိတ်ကို။ ပဉ္စမေန၊ ပဉ္စမစိတ်ဖြင့်။ တေမ္ပိ၊ ထိုသမ္မသနစိတ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဝယောဝုစ္ဆတ္တိမရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အာဟာရမယံ၊ ကို။ ဥတုမယံ၊ ကို။ ကမ္မဇံ၊ ကို။ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်၊ ကို။ ဓမ္မတာရူပံ၊ ကို။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ သမ္မသိတွာ၊ ၍။ တံ ပဌမစိတ္တံ၊ ထိုရုပ်ကို သုံးသပ်သောစိတ်ကို။ ဒုတိယစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ (ပဌမစိတ်ကား ရူပပရိဂ္ဂဟကစိတ်တည်း။ ဒုတိယစသည်ကား နာမပရိဂ္ဂဟကစိတ်တည်း) ဒုတိယံ၊ ကို။ တတိယေန၊ ဖြင့်။ တတိယံ၊ ကို။ စတုတ္ထေန၊ ဖြင့်။ စတုတ္ထံ၊ ကို။ ပဉ္စမေန၊ ဖြင့်။ တေမ္ပိ၊ ထိုစတုတ္ထသမ္မသန စိတ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ရူပပရိဂ္ဂဟကစိတ္တတော၊ ရုပ်ကိုသိမ်းဆည်းသော ပဌမစိတ်မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ စတ္တာရိ၊ စတ္တာရိ၊ လေးပါးလေးပါးသောစိတ်တို့ကို။ သမ္မသန္ဓေ၊ ယောဂီသည်။ ခဏိကတော၊ သမ္မသနစိတ်တို့၏ ခဏိက၏အဖြစ်ကို ထင်စွာပြသောအားဖြင့်။ သမ္မသတိ နာမ၊ မည်၏။ (ဤခဏိကသမ္မသနကိုပင် ဒိဂုဏိတပြု၍ အနေကသမ္မသနအစဉ်၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့် ပဋိပါဠိတော သမ္မသနံ-ဟူသတည်း)

၇၂၀။ ပဋိပါဠိတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာဒါနနိက္ခေပရူပံ၊ ကို။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တတိ၊ ဟူ၍။ သမ္မသိတွာ၊ ၍။ တံ ပဌမစိတ္တံ၊ ထိုအာဒါန နိက္ခေပအားဖြင့် ရုပ်ကိုသုံးသပ်သော ရှေးဦးစိတ်ကို။ ဒုတိယစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဒုတိယံ၊ ကို။ တတိယေန၊ ဖြင့်။ တတိယံ၊ ကို။ စတုတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ပ။ ဒသမံ၊ ဒသမသမ္မသနစိတ်ကို။ ကောဒသမေန၊ ကောဒသမစိတ်ဖြင့်။ တေမ္ပိ၊ ဒသမသမ္မသနစိတ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တံ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသတိ၊ ၍။ ဝယောဝုစ္ဆတ္တင်္ဂမရူပံ၊ ကို။ အာဟာရမယံ၊ ကို။ ဥတုမယံ၊ ကို။ ကမ္မဇံ၊ ကို။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဓမ္မတာရူပံ၊ ကို။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တတိ၊ ဟူ၍။ သမ္မသိတွာ၊ ၍။ တံ ပဌမစိတ္တံ၊ ထိုဝုစ္ဆင်္ဂမစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ရုပ်ကိုသုံးသပ်သော ပဌမ စိတ်ကို။ ဒုတိယစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဒုတိယံ၊ ကို။ တတိယေန၊ ဖြင့်။ ပ။ ဒသမံ၊ ကို။ ကောဒသမေန၊ ဖြင့်။ တေမ္ပိ၊ ဤဒသမသမ္မသနစိတ်သည် လည်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ပ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိပဿနာပဋိပါဠိယာ၊ ဝိပဿနာအစဉ်ဖြင့်။ သကလမ္ပိ ဒိဝသဘာဂံ၊ အလုံးစုံသော နေအဖို့ ပတ်လုံးလည်း။ သမ္မသိတွံ၊ သုံးသပ်ခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်သင့်ရာ၏။ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်သင့်သော်လည်း။ ယာဝ ဒသမစိတ္တသမ္မသနာ၊ ဒသမစိတ်ကို သုံးသပ်သည်တိုင်အောင်။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနမ္ပိ၊ သည်၎င်း။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနမ္ပိ၊ သည်၎င်း။ ပဂုဏံ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဒသမေယေဝ၊ ဒသမစိတ်၌သာလျှင်။ ဌပေတဗ္ဗံ၊ တန်ရပ် ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ အရိယဝံသကထာ၌ ဆိုအပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ သောနည်းဖြင့်။ သမ္မသန္ဓေ၊ သုံးသပ်သောယောဂီသည်။ ပဋိပါဠိတော၊ ဖြင့်။ သမ္မသတိ နာမ၊ မည်၏။

၇၂၁။ ဒိဋ္ဌိသမုဋ္ဌါဋ္ဌနတော မာနသမုဋ္ဌါဋ္ဌနတော နိကန္တိပရိယာ- ဒါနတောတိ၊ ဟူကုန်သော။ ဣမေသု တီသု၊ ဤသုံးပါးသော မာတိကာ ပုဒ်တို့၌။ ဝိသု၊ အသီး။ သမ္မသနနယော နာမ၊ သမ္မသနနည်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

၁-အနိစ္စစသော နှလုံးသွင်းခြင်းမှ လွတ်သော တပါးသော ဒိဋ္ဌိဉာဏစသော ဝိပဿနာမနာသိကာရမရှိဟူလို။ ဝိပဿနာဖြင့် ဒိဋ္ဌိအာဒိဝိက္ခမ္ဘနတို့ကို ဤ၌ ဒိဋ္ဌိဉာဏ စသည်ဟူ၍ လိုအပ်ကုန်၏။ ထိုဒိဋ္ဌိဉာဏစသည်တို့သည်လည်း ဝိပဿနာ၏သာလျှင် ပဝတ္တိဝိသေသဖြင့် ပြီးပြည့်စုံကုန်၏ဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍ ယံ ပနေတံ-စသည်ကို မိန့်သော်။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] အရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ (၂၆၃-၇)

၁၄၅

ပန၊ ထိုသို့မရှိသော်လည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ရူပသတ္တက၌။
 ယံ ဧတံ ရူပံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အကြင်ရုပ်ကို၎င်း။ [၂၆၃] ဣဓ၊
 ဤရူပသတ္တက၌။ ယံ ဧတံ အရူပဉ္စ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အကြင်နာမ်ကို
 ၎င်း။ ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သိမ်းဆည်းအပ်ပြီ။ တံ ရူပါရူပံ၊ ထိုရုပ်နာမ်ကို။
 ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီသည်။ ရူပါရူပတော၊ ရုပ်နာမ်ထက်။ ဥဒ္ဓါ၊
 အလွန်။ အညံ၊ တပါးသော။ သတ္တံ နာမ၊ သတ္တဝါမည်သည်ကို။ န ပဿ-
 တိ၊ မမြင်။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါကို။ အဒဿနတော၊ မမြင်သောအခါမှ။
 ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ သတ္တသညာ-သတ္တော အတ္တိတိ ဥပ္ပဇ္ဇနကသညာ၊ သတ္တဝါ
 သည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ရှိသည်ဟုဖြစ်သော သညာသည်။ ဥဉ္စါဒ္ဓိတော၊
 ကွာသည်။ ဝါ၊ ခွဲအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သတ္တသညံ၊ ကို။ ဥဉ္စါဒ္ဓိတ-
 စိတ္တေန၊ ခွဲခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သောစိတ်ဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။
 ပရိဂ္ဂဏှတော၊ သိမ်းဆည်းသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊
 မဖြစ်။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာယ၊ မဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဒိဋ္ဌိ၊
 ဒိဋ္ဌိသည်။ ဥဉ္စါဒ္ဓိတော နာမ၊ ကွာသည်မည်သည်။ ဝါ၊ ခွဲအပ်သည်မည်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိဥဉ္စါဒ္ဓိတစိတ္တေန၊ ဒိဋ္ဌိကိုခွဲခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော
 စိတ်ဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှတော၊ အား။ မာနေ၊ သည်။
 နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ မာနေ၊ သည်။ အနုပ္ပဇ္ဇန္တေ၊ မဖြစ်သည်ရှိသော်။ မာနေ၊
 သည်။ သမုဉ္စါဒ္ဓိတော နာမ၊ ခွဲအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 မာနသမုဉ္စါဒ္ဓိတစိတ္တေန၊ မာနကိုခွဲသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော စိတ်ဖြင့်။
 သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှတော၊ အား။ တဏှာ၊ သည်။ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။
 (ဤ၌ သိမ်မွေ့သော နိကန္တိကို တဏှာဟူ၍ လိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့်။
 တဏှာယ-စသည်ကို မိန့်သော်) တဏှာယ၊ သိမ်မွေ့သောတဏှာသည်။

၁-သညာဝိပလ္လာသအကြောင်းရှိသော် ဖြစ်ကောင်းသော စိတ္တဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတို့သည်
 ထိုသညာဝိပလ္လာသဟူသော အကြောင်းမရှိသော် မဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ဒိဋ္ဌိနုပ္ပဇ္ဇတိ
 ဟူသတည်း။ မာနမည်သည် ဤ၌ ဒိဋ္ဌိလျှင် ဥပနိဿယရှိသော အပါယဂမနိယဖြစ်သော
 မာနတည်း။ ထိုအပါယဂမနိယမာနသည်လည်း ဒိဋ္ဌိကိုခွဲအပ်သည်ရှိသော် ခွဲအပ်သည်
 သာလျှင်ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိကိုကောင်းစွာ ဖြတ်အပ်သည်ရှိသော် အကြွင်းမဲ့ ပြတ်ခြင်းကြောင့်
 တည်း။ ဤသို့သော အနက်ကိုပြခြင်းငှါ ဒိဋ္ဌိဥဉ္စါဒ္ဓိတစိတ္တေန-စသည်ကို မိန့်သော်။

၂-မာနကို ခွဲအပ်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ခွဲအပ်သော မာနသည် တဏှာ၏ဖြစ်ခြင်းကို
 မြစ်တတ်၏။ မာနဖြင့် အလွန်လိုအပ်သော အထင်ကြီးဖွယ် အာရုံ၌သာလျှင် တဏှာ၏
 ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် မာနသမုဉ္စါဒ္ဓိတ။ပ။ တဏှာ နုပ္ပဇ္ဇတိ-မိန့်သော်။

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ ၅-၁၀-ပ-မ-ဗ-သ-စ

၁၄၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၆၃-၇) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

အနုပုဇ္ဈန္တိယာ၊ သေဝ်။ နိကန္တိ၊ သိမ်မွေ့သော တဏှာဟူသော နိကန္တိသည်။
ပရိယာဒိန္နာ နာမ၊ ကုန်သည်မည်သည်၊ ဝါ၊ ခန်းခြောက်သည်မည်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ တာဝ၊ စွာ။ ဝိသုဒ္ဓိကထာယံ၊
ဌ်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အရိယဝံသကထာယံ၊ ဌ်။ ဒိဋ္ဌိဥဒ္ဓါဋ္ဌနတော
မာနဥဒ္ဓါဋ္ဌနတော နိကန္တိပရိယာဒါနတောတိ၊ ဟူသော။ မာတိကံ၊ ကို။
ဌပေတော၊ ဤ။ အယံ နယော၊ ဤဆိုလတံ့သော သမ္မသနအစီအရင်နည်း
ကို။ ဒဿိတော၊ ပြအပ်၏။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အဟံ၊ သည်။ ဝိပဿာမိ၊ ဝိပဿနာရှု၏။ မမ၊ ငါ၏။
ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှတော၊ ယူသောယောဂီ
အား။ ဒိဋ္ဌိသမုတ္တိဋ္ဌနံ နာမ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ပျောက်ခြင်း ကွာခြင်းမည်သည်။ န
ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ သင်္ခါရာဝ၊ သင်္ခါရတို့သည်
သာလျှင်။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိပဿန္တိ၊ ရှုကုန်၏။ သမ္မသန္တိ၊
သုံးသပ်ကုန်၏။ ဝဝတ္ထပေန္တိ၊ မှတ်ကုန်၏။ ငါ၊ နှလုံး၌ထားကုန်၏။
ပရိဂ္ဂဏန္တိ၊ သိမ်းဆည်းကုန်၏။ ပရိစ္ဆန္တန္တိ၊ ပိုင်းခြားကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဂဏှတော၊ ယူသောယောဂီအား။ ဒိဋ္ဌိဥဒ္ဓါဋ္ဌနံ နာမ၊ ဒိဋ္ဌိကိုခွါခြင်းမည်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။

သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ ဝိပဿာမိ၊ ရှု၏။ မနာပံ၊ နှလုံးကိုပွားစေသည်
ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ပွားစေသောအခြင်းအရာဖြင့်။ (ဤနှစ်ပုဒ်ကား ကြိယာ
ဝိသေသနတည်း) ဝိပဿာမိ၊ ရှု၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှတော၊ ယူသော
ယောဂီအား။ မာနသမုတ္တိဋ္ဌော နာမ၊ မာနကို ခွါအပ်သည်မည်သည်။
န ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ သင်္ခါရာဝ၊ တို့သည်သာ
လျှင်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဝိပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ သမ္မသန္တိ၊ ကုန်၏။
ဝဝတ္ထပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိဂ္ဂဏန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိစ္ဆန္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဂဏှတော၊ အား။ မာနသမုတ္တိဋ္ဌော နာမ၊ မာနကိုခွါအပ်သည်မည်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။

(အဟံ၊ သည်။) ဝိပဿိတုံ၊ ဝိပဿနာရှုခြင်းငှါ။ သက္ကောမိ၊ စွမ်းနိုင်
၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ အသာဒေန္တဿ၊ သာယာသောယောဂီ

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] အရူပသတ္တကသမ္ပသနကထာ (၂၆၃-၂၁)

၁၄၇

အား။ နိကန္တိပရိယာဒါနံ နာမ၊ နိကန္တိ၏ရေကဲ့သို့ ခန်းလျက်ကုန်ပျက်သော
မည်သည်။ နာဟောတိ၊ ဖြစ်။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ သင်္ခါရာဝ၊
သာလျှင်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဝိပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ သမ္ပသန္တိ၊ ကုန်၏။
ဝဝတ္ထပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိဂ္ဂဟန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိစ္ဆိန္နန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဂဏှတော၊ အား။ နိကန္တိပရိယာဒါနံ နာမ၊ နိကန္တိ၏ရေကဲ့သို့ ခန်းလျက်
ကုန်ပျက်သောမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သစေ အတ္တာ ဘဝေယျံ၊ အကယ်၍ အတ္တဖြစ်ကုန်
ငြားအံ့။ အတ္တာတိ၊ အတ္တဟူ၍။ ဂဟေတုံ၊ ပညာဖြင့်ယူခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇေယျံ၊
သင့်ကုန်ရာ၏။ ပန၊ ဗျတိရိုက်ကိုဆိုအံ့။ အနတ္တာ စ၊ အနတ္တဖြစ်ကုန်လျက်
လျှင်။ အတ္တာတိ၊ အတ္တဟူ၍။ (တိတ္ထိယေဟိ၊ တိတ္ထိတို့သည်။) ဂဟိတာ၊
ယူအပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထို (သို့အနတ္တဖြစ်ကုန်လျက်အတ္တဟူ၍ တိတ္ထိတို့
ယူအပ်သည်၏အဖြစ်)ကြောင့်။ တေ သင်္ခါရာ၊ ထိုသင်္ခါရတို့သည်။ အဝသ-
ဝတ္တနဋ္ဌေန၊ မိမိအလိုသို့ လိုက်တတ်သော အတ္တမရှိသည်၏ အဖြစ်တည်း
ဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အာဏာကို မိမိ၌ဖြစ်စေနိုင်သော
အစိုးပိုင်သာမိ အတ္တ မရှိသည်၏အဖြစ်-တည်းဟူသော သကတ်အနက်
ကြောင့်။ (တနည်း) အဝသာတ္တနဋ္ဌေန၊ မိမိအလို မိမိအာဏာကို
သူတပါး၌ ဖြစ်စေနိုင် အစိုးပိုင်အာဏာရသာမိဖြစ်သော အတ္တမဟုတ်သည်
၏အဖြစ် တည်းဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ မိမိအလို
မိမိအာဏာကို သူတပါး၌ ဖြစ်စေနိုင် အစိုးပိုင် အာဏာရသာမိဖြစ်သော

၁-နတ္ထိ ဧတေသံ ဝသဝတ္တနောတိ အဝသဝတ္တနာ-ဟုပြု။ ဧတေသံ သင်္ခါရာနံ၊
တို့အား။ ဝသဝတ္တနော၊ မိမိအလိုသို့လိုက်တတ်သော အတ္တသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ငါ၊
ဧတေသံ၊ တို့အား။ ဝသာတ္တနော၊ ကိုယ်ဖို့အာဏာကို မိမိ၌ဖြစ်စေနိုင် အစိုးပိုင်သာမိ
ဖြစ်သော အတ္တသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပေး။ ဝသသဒ္ဓါ အလိုဟူသောအနက်၊ အာဏာဟူသော
အနက်ကိုဟောသည်။ ပဘုတ္တာ ယတ္တတာ ယတ္တာဘိလာသေသု ဝသော ဘဝေ။ အဘိဓာန်
(၈၉၈-ဂါယာ)။ ပဘုနော ဘာဝေါ ပဘုတ္တံ-အစိုးရသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော
အာဏာကိုရသည်။ ဤသို့ ယောဇနာသည်ကား-နတ္ထိ ဧတေသံ ဝသဝတ္တနကော-ဟူသော
မူလဒ္ဓိကာ (၂-၃၇)၊ ဧတေသံတိ စက္ခာဒိကဿ၊ တဉ္စ ဝသသမ္ပန္နဝစနံ၊ နတ္ထိ သမ္ပဒါနဝစနဉ္စ။
ဝသဝတ္တိနောတိ ဝသဿ အတ္တနိ ဝတ္တိနော-ဟူသော မဇ္ဇကိရူ၍ ယောဇနာခြင်းတည်း။
ဤအလိုသော် အနတ္တာ၊ မိမိအလိုသို့လိုက်တတ်သော အတ္တမရှိကုန်၊ ဝါ၊ ကိုယ်ဖို့အာဏာ
ကို မိမိ၌ဖြစ်စေနိုင် အစိုးပိုင်သာမိ အတ္တမရှိကုန်။ ပေး။ နတ္ထိ ဧတေသံ ဝသဝတ္တနကောတိ
ဣမိနာ နတ္ထိ ဧတေသံ အတ္တာတိ အနတ္တာတိ ဣမမတ္ထံ ဒေသေတိ-ဟူသော အနု(၂-၄၂)ကိုရ။

၁၄၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၆၃-၂၁) ၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

အတ္တမဟုတ်ကုန်။ ဟုတော၊ ရှေးအဖို့၌ ထင်ရှားမရှိ ယခုမှဖြစ်၍။ အဘာဝဌေးန၊ အရှည်မတည် ချက်တဖြုတ်ပျက်တတ်သည်ဖြစ်၍ မရှိသည် ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စဉာဏ် ၏။ ဥပ္ပါဒဝယပဋိပဋ္ဌနဌေးန၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသည် အမန်တလဲလဲ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့ဖြင့် တံသမဂ္ဂီပုဂ္ဂလကို နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲတတ် သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿတော၊ ရှုသောဇောဂီအား။ ဒိဋ္ဌိဥဏ္ဍါဋ္ဌနံ နာမ၊ ဒိဋ္ဌိကို ခွဲခြင်းမည်သည် (ဒိဋ္ဌိ၏ ကွာခြင်းမည်သည်)။ ဟောတိ၊ ၏။

သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သစေ နိစ္စာ ဘဝေယျံ၊ အကယ်၍ နိစ္စဖြစ်ကုန်ငြား အံ့။ နိစ္စာတိ၊ နိစ္စဟူ၍။ ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ ဝဇ္ဇေယျံ၊ သင့်ကုန်ရာ၏။ ပန၊ ပျတိရိုက်ကိုဆိုအံ့။ အနိစ္စာ စ၊ အနိစ္စဖြစ်ကုန်လျက်လျှင်။ နိစ္စာတိ၊ ဟူ၍။ (တိတ္ထိယေဟိ၊ တို့သည်။) ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုသင်္ခါရတို့သည်။ ဟုတော၊ ရှေးအဖို့၌ ထင်ရှားမရှိ ယခုမှဖြစ်၍။ အဘာဝဌေးန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ မည်၏။ ဥပ္ပါဒဝယပဋိပဋ္ဌနဌေးန၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ အဝသာတ္တနဌေးန၊ ကြောင့်။ အနုတ္တာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿတော၊ ရှုသော ဇောဂီအား။ မာနသမုဏ္ဍါဋ္ဌော နာမ၊ မာနကိုခွဲခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

☞ [၂၆၄] သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သစေ သုခါဘဝေယျံ၊ ငြားအံ့။ သုခါတိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ ဝဇ္ဇေယျံ၊ ကုန်ရာ၏။ ပန၊ အံ့။ ဒုက္ခာ စ၊ လျက်လျှင်။ သုခါတိ၊ ဟူ၍။ (တိတ္ထိယေဟိ၊ တို့သည်) ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုသင်္ခါရတို့သည်။ ဥပ္ပါဒဝယပဋိပဋ္ဌနဌေးန၊

၁-(ဤသို့ ယောဇနာသည်ကား နာပိ ဣဒံ ဝသဝတ္တနကန္တိ အဝသဝတ္တနကံ-ဟူသော မူလဋီကာ၊ နာပိ ဣဒံ ဝသဝတ္တနကန္တိ ဣမိနာ ပန န အတ္တာတိ အနုတ္တာ-ဟူသော အနုကို ခွဲ၍တည်း။)

၂-ထိုနှစ်ပုဒ်တို့တွင် ဟုတော-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ဥပါဒ်မှ ရှေးအဖို့၌ ထင်ရှားမရှိ၊ ဆိတ် သည်၏အဖြစ် ရှေးရှိ၍ အလယ်၌ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြသည်။ ထိုဟုတော-ကို ဆိုပြီး၍ အဘာဝကိုဆိုသဖြင့် အလယ်၌ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ် ရှေးရှိ၍ အင်မတန်သက် ဖြစ်သော နောက်အဖို့၌ ထင်ရှားမရှိ၊ ပျောက်ပျက်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြသည်။ ဟုတော အဘာဝ-ဟူသော နှစ်ပုဒ်ဖြင့်လည်း အခါခပ်သိမ်း ရှေ့ခြင်းသည် အနိစ္စသက္ခဏာ-ဟု ပြသတည်း။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] အရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ (၂၆၄-၁၄)

၁၄၉

ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ ဟုတော၊ ရှိ။ အဘာဝဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ မည်၏။ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿတော၊ အား။ နိကန္တိပရိယာဒါနံ နာမ၊ နိကန္တိ၏ ရေကဲ့သို့ ခန်းလျက်ကုန်ပျက်ခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဧဝံ၊ သို့။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ပဿန္တဿ၊ အား။ ဒိဋ္ဌိသမုတ္တိဋ္ဌနံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ပဿန္တဿ၊ အား။ မာနသမုတ္တိဋ္ဌနံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ ပဿန္တဿ၊ အား။ နိကန္တိပရိယာဒါနံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ ဝိပဿနာ၊ ဤဝိပဿနာသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဌာနေယေဝ၊ အရာ၌သာလျှင်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဣတိ အယံ နယော၊ ကို။ ဒဿိတော၊ အပ်၏။

ဧဝံ၊ သို့။ အရူပသတ္တကဝသေနာပိ၊ အရူပသတ္တက၏အစွမ်းဖြင့်လည်း။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတော၊ ရှိ။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ပန၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤရွှေသောအစီအရင်ဖြင့်။ အဿ၊ ထိုယောဂီသည်။ ဝါ၊ အား။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနမ္ပိ၊ သည်၎င်း။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနမ္ပိ၊ သည်၎င်း။ ပဂုဏံ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၇၂၂။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဂုဏရူပါရူပကမ္မဋ္ဌာနော၊ လက်လည်စွာလှ အဝါးဝအောင် လေ့လာအပ်ပြီးသော ရူပကမ္မဋ္ဌာန်း အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော။ သော၊ ထိုယောဂီသည်။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဘင်္ဂါနုပဿနတော၊ ဘင်္ဂါနုပဿနာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ပဟာနပရိညာဝသေန၊ ပဟာနပရိညာဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဗ္ဗာကာရတော၊ (ဤ၌ကဲ့သို့ တစိတ်တဒေသဖြင့်သာမဆို မူ၍ သရုပ်အားဖြင့်၎င်း၊ ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း) အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုအပ်လတံ့ကုန်သော။ ယာ အဋ္ဌာရသ မဟာ ဝိပဿနာ၊ အကြင်တဆယ့်ရှစ်ပါးသော မဟာဝိပဿနာတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တာသံ၊ ထိုဆိုအပ်လတံ့ကုန်သော တဆယ့်ရှစ်ပါးသော မဟာ ဝိပဿနာတို့၏။ ဣဓေဝ၊ ဤတိရဏပရိညာ၌လျှင်။ တာဝ၊ စွာ။ ဧကဒေသံ၊ တစိတ်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော၊ ထိုးထွင်း၍သိသည်ဖြစ်၍။ တပုဋိပက္ခေ၊ ဤ၌ဖြစ်သင့်ကုန်သော ထိုအနုပဿနာတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ နိစ္စသညာစသောဓမ္မတို့ကို။ ပဗဟတိ-ဝိက္ခမ္ဘေတိ၊ ချီ၏။

အနိစ္စာနုပဿနာဒိကာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာအစရှိကုန်သော။ ပညာ၊ ပညာတို့သည်။ အဋ္ဌာရသ မဟာဝိပဿနာ နာမ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးသော မဟာဝိပဿနာတို့မည်ကုန်၏။ ယာသု၊ အကြင်တဆယ့်ရှစ်ပါးသော မဟာဝိပဿနာတို့တွင်။ အနိစ္စာနုပဿနံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ ပွားစေသော ယောဂီသည်။ နိစ္စသည်၊ နိစ္စဟု မှတ်မှားသောသည်ကို။ ပဇဟတိ၊ ခွဲ၏။ ဒုက္ခာနုပဿနံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ ပွားစေသောယောဂီသည်။ သုခသည်၊ သုခဟုမှတ်မှားသောသည်ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ အနတ္တာနုပဿနံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ အတ္တသည်၊ အတ္တဟုမှတ်မှားသော သည်ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနံ၊ အနိစ္စာနုပဿနာတို့ကြောင့် ကောင်းစွာ ဖြစ်၍ ငြီးငွေ့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ ပွားစေသောယောဂီသည်။ နန္ဒိ၊ သပိတိက တဏှာကို။ ပဇဟတိ၊ ခွဲ၏။ ဝိရာဂါနုပဿနံ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဖြစ်၍ အနိဋ္ဌအသုတအခြင်းအရာကို မြင်သောဉာဏ်ရှေ့သွား၍ စက်ဆုပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ ရာဂံ၊ တပ်မက်သောရာဂကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ နိရောဓာနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့၏ချုပ်ကြောင်း တဖန်မဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့် အဘယ်နံခါ ချုပ်ပါအံ့နည်း ချုပ်ပါအံ့နည်းဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုသော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ သမုဒယံ၊ သင်္ခါရတို့၏ တဖန် ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်ခွါနိုင်သည်မည်၏။ ပဋိ- နိဿဂ္ဂါနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့ကို တဖန်မယူ မစွဲလမ်းမှု၍ စွန့်လွှတ်ကြောင်း ဖြစ်သော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ အာဒါနံ၊ တဖန်ဘဝသစ် အားဖြင့် သင်္ခါရတို့ကိုယူခြင်းကို။ ဝါ၊ နိစ္စအစရှိသည်တို့၏ အခြင်းအရာဖြင့် စွဲလမ်းခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ခယာနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့၏ ခဏဘင်ကို အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ ဃနသည်၊ သန္တတိသမူဟကိစ္စအာရုံတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် မပြိုမကွဲတလုံးတခဲတည်းဟု မှတ်သောသည်ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ဝယာနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့၏ ပျက်ခြင်းချုပ်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ အာယူဟနံ၊ သင်္ခါရတို့ကို ဆည်းပူးပေါင်းစုရုံးစည်းခြင်းကိုပြုသော

၁-အကြင်ပညာဖြင့် သန္တတိဃန၊ သမူဟဃန၊ ကိစ္စဃန၊ အာရမ္မဏဃနကို ဝေဖန် ခွဲခြားခြင်းကို ပြု၍ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန-ဟု ရှု၏။ ထိုပညာသည် ခယာနုပဿနာမည်

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] အရူပသတ္တကသမ္မသနကထာ (၂၆၄-၂၇)

၁၅၁

တဏှာကို။ ပဇဟတိ၊ ဧ၊ ဝိပရိဏာမာနုပဿနံ၊ ဇရာမရဏဟူသော နှစ်ပါးသော အဖိုတို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာကို၊ ဝါ၊ ရူပသတ္တကစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် သိမ်းဆည်းအပ်ပြီးသော ရုပ်နာမ်တရား၏ ထိုထိုအပိုင်းအခြားမှ နောက်၌ တပါး၏အဖြစ်ကို အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေဇ္ဇော၊ သည်။ ဓုဝသညံ၊ ခိုင်ခံ့မြဲမြံသည်၏ အဖြစ်ကို မှတ်တတ်သောသညာကို။ ပဇဟတိ၊ ဧ၊ အနိမိတ္တာနုပဿနံ၊ နိမိတ်ကင်းကြောင်းဖြစ်သော အနိစ္စာနုပဿနာကို။ ဘာဝေဇ္ဇော၊ သည်။ နိမိတ္တံ၊ အစဉ်၌၎င်း၊ အပေါင်း၌၎င်း တခုတည်း တလုံးတခဲတည်း၏ အဖြစ်ကိုမှတ်သော သညာဖြင့်ယူအပ်သော လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း အထည်ကိုယ်ရှိသကဲ့သို့ ကပ်၍ထင်ခြင်းဟူသော နိမိတ်ကို ။ ပဇဟတိ၊ ဧ၊ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနံ၊ တောင့်တ တပ်မက်နှစ်သက်ဖွယ်မရှိဟု အသိဉာဏ် ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော ဒုက္ခာနုပဿနာကို။ ဘာဝေဇ္ဇော၊ သည်။ ပဏိဓိံ၊ တဏှာအားဖြင့် သုခကိုတောင့်တခြင်းကို၊ ဝါ၊ သုခကိုတောင့်တသော တဏှာကို။ ပဇဟတိ၊ ဧ၊ သုညတာနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့၏ အတ္တမှ

သတည်း။ ဘင်ကို အဖန်တလဲလဲရှုသည်မှစ၍ ထိုခယာနုပဿနာ၏ ပါရိပူရိ-တက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံခြင်းဖြစ်ရကား ခနသညာ၏ ကွာခြင်းသည်ဖြစ်သတည်း။ ထိုဘင်္ဂါနုပဿနာမှ ရှေးအဖို့၌ကား မပြည့်စုံသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ခနသညာ၏ ကွာခြင်းမဖြစ်သေးသတည်း။ ပစ္စက္ခအားဖြင့်၎င်း၊ အနုမာန-ဆရ်သိသော အနုယအားဖြင့်၎င်း သင်္ခါရတို့၏ ဘင်ကိုရှု၍ ထိုဘင်္ဂဟုဆိုအပ်သော ချုပ်ခြင်း၌သာလျှင် နှလုံးသွင်းသည်၏အဖြစ် နှလုံးညွတ်သည်၏အဖြစ်သည် ဝယာနုပဿနာမည်၏။ ထိုပျက်ခြင်း ချုပ်ခြင်းကိုရှုသော ဝယာ-နုပဿနာဖြင့် သင်္ခါရတို့ကို ဆည်းပူးရုံးစု ပေါင်းစည်းခြင်းကိုပြုသော တဏှာကို စွန့်ခွါနိုင်သတည်း။ အကြင်မပြတ် ဆက်ကာဆက်ကာဖြစ်သော ဝဋ်တရားအကျိုးငှါ အကြင်တဏှာဖြင့် သင်္ခါရတို့ကို ဆည်းပူးရုံးစု ပေါင်းစည်းခြင်းကိုပြု၏။ ထိုဝဋ်တရား၌ တဏှာဖြင့် ထိုယောဂီ၏စိတ်သည်ကား မညွတ်ပြီ၊ ထိုကြောင့် ဝယာနုပဿနံ ဘာဝေဇ္ဇော အာယူဟနံ ပဇဟတိ-မိန့်သော်။

၁-နိမိတ္တန္တိ သန္တတိယံ သမူဟေ စ ကေတ္တသညာယ ဂယုမာနံ ကာလန္တရာဝဋ္ဌာယိဘာဝေန နိစ္စဘာဝေန စ သင်္ခါရာနံ သကိစ္စပရိစ္ဆေဒတာယ သဝိဂ္ဂဟံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာနမတ္တံ။ ဋီကာ။ နိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ သန္တတိယံ၊ အစဉ်၌၎င်း။ သမူဟေ စ၊ အပေါင်း၌၎င်း။ ကေတ္တသညာယ၊ တလုံးတခဲတခုတည်း၏အဖြစ်ကို မှတ်သောသညာဖြင့်။ ဂယုမာနံ၊ ယူအပ်သော။ ကာလန္တရာဝဋ္ဌာယိဘာဝေန၊ ကာလတပါးတိုင်အောင် တည်လေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ နိစ္စဘာဝေန စ၊ မြဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ သကိစ္စပရိစ္ဆေဒတာယ၊ မိမိကိစ္စအပိုင်းအခြား ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သဝိဂ္ဂဟံ ဝိယ၊ လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း အထည်ကိုယ်ရှိသကဲ့သို့။ ဥပဋ္ဌာနမတ္တံ၊ ထင်ခြင်းမျှသည်။ နိမိတ္တံ၊ မည်၏။ ၎င်းအနက်။

ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုတ္တာနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ အဘိနိဝေသံ၊ အတ္တဟု မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့၏ နိစ္စ သုခ အတ္တမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုယူ၍ဖြစ်သော လွန်ကဲသော ဝိပဿနာပညာဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ အဓိပညာ သိက္ခာမည်ထိုက်သောဓမ္မတို့၌ အဖန်တလဲလဲ ရှုသော ဝိပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ သာရာဒါနာဘိနိဝေသံ၊ နိစ္စသာရစသည်တို့ကိုယူသည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော တဏှာနှင့်တကွသော ဒိဋ္ဌိကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ယထာဘူတညာဏဒဿနံ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောသဘောကို သိတတ်မြင်တတ်သောအကြောင်းနှင့်တကွသော နာမ် ရုပ်ကို ရှုသောအနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ သမ္မောဟာဘိနိဝေသံ၊ (အဟောသိ နှ ခေါအံဟမတိတမဒ္ဓါနံ ဤအစရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အစိုးရသောပရမီသွာဗြဟ္မာစသည်ကြောင့် လောကသည်ဖြစ်၏ ဤအစရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော) ပြင်းစွာတွေ့ဝေသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ကင်္ခါနှင့်တကွသောဒိဋ္ဌိကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ အာဒိနဝါနုပဿနံ၊ အပြစ်ဒေါသ အာဒိနဝကို အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ အာလယာဘိနိဝေသံ၊ (တစုံတခုမျှ၏လည်း ပုန်းအောင်းရာ မှီခိုရာ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို မြင်ခြင်းကြောင့်) ပုန်းအောင်းရာ မှီခိုရာဟု မှားသော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းသောတဏှာကို၊ ဝါ၊ ကပ်ငြိတွယ်တာ မှီခိုရာမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို မြင်ခြင်းကြောင့် မှီခိုရာဟု ကပ်ငြိ တပ်သောအားဖြင့် မှားသော နှလုံးသွင်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သောတဏှာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အနိစ္စ စသည်တို့၌ အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင်သောဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော အနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ အပ္ပဋိသင်္ခံ၊ အနိစ္စစသည်တို့၌ အဖန်တလဲလဲ

၁-အနိစ္စာနုပဿနာ - စသည်တို့သည်ပင် အနိမိတ္တာနုပဿနာ - စသည်မည်လေသောကြောင့် နိစ္စသညာ-စသည်တို့သည်သာ ပဋိပက္ခဖြစ်ကောင်းပါလျက် နိမိတ္တ ပဇဟတိ-စသည်ဖြင့် နိမိတ္တဂါဟ-စသည်တို့၏ ပဋိပက္ခအဖြစ်ကို အဘယ်ကြောင့်ဆိုရသနည်း ? ကြောင့်တေသံ ဟိ နိမိတ္တာဒိနံ ပဋိပက္ခဘာဝေန အနိစ္စာနုပဿနာဒယော အနိမိတ္တာဒိ နာမေဟိ ဝုတ္တာတိ အနိစ္စာနုပဿနာဒိဟိ ပဟာတဗ္ဗာ နိစ္စသညာဒယော ဝိယ နိမိတ္တဂါဟာဒယော စ ပဋိပက္ခာတိ ဒဠဗ္ဗာမိနံသော်။ ဋီကာ။

ဆင်ခြင်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။
ဝိဝဇ္ဇာနုပဿနံ၊ ဝဋ်ကင်းခြင်းအကျိုးငှါ အဖန်တလဲလဲရှိသော သင်္ခါရ-
ပေက္ခာဉာဏ်၊ အနုလောမဉာဏ်ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သည်။ သံယောဂါဘိ-
နိဝေသံ၊ ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်ခြင်းအစရှိသော ကိလေသာ၏ ဖြစ်ခြင်းဟု
ဆိုအပ်သော မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။

☞ [၂၆၅] တာသု၊ ထိုတဆယ့်ရှစ်ပါးသော မဟာဝိပဿနာတို့၌၊ ငါ၊
တို့တွင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမိနာ၊ ဤယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနိစ္စာဒိ-
လက္ခဏတ္ထယဝသေန၊ အနိစ္စအစရှိသော လက္ခဏာသုံးပါးအပေါင်း၏
အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ဒိဋ္ဌာ၊ မြင်အပ်ကုန်၏။ တသ္မာ-သင်္ခါရာနံ
ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ ထိုသို့ အနိစ္စစသော လက္ခဏာသုံးပါးအပေါင်း၏ အစွမ်းဖြင့်
သင်္ခါရတို့၏ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိစ္စာဒုက္ခာနုတ္တာနုပ-
ဿနာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာ ဒုက္ခာနုပဿနာ အနုတ္တာနုပဿနာတို့သည်။
ပဋိဝိဒ္ဓါ-ပဋိလဒ္ဓါ၊ ရအပ်သည်မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊
ဆက်၍ဆိုအံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယာ စ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အကြင်
အနိစ္စာနုပဿနာသည်၎င်း။ ယာ စ အနိမိတ္တာနုပဿနာ၊ အကြင်အနိမိတ္တာ
နုပဿနာသည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤအနိစ္စာနုပဿနာ
အနိမိတ္တာနုပဿနာတရားနှစ်ပါးတို့သည်။ ဧကတ္တာ၊ တူသောအနက်ရှိ
ကုန်၏။ ဝါ၊ အနက်အားဖြင့်တူကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဓါသည်သာလျှင်။
နာနံ၊ ထူး၏။ (ရုက္ခော ပါဒပေါ တရု ဟူသကဲ့သို့တည်း) တထာ၊
ထိုမှတပါး။ ယာ စ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ သည်၎င်း။ ယာ စ အပ္ပဏိဟိတာ-
နုပဿနာ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤဒုက္ခာနုပဿနာ
အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာ တရားနှစ်ပါးတို့သည်။ ဧကတ္တာ၊ တူသောအနက်
ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ အနက်အားဖြင့်တူကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သည်သာလျှင်။
နာနံ၊ ထူး၏။ ယာ စ အနုတ္တာနုပဿနာ၊ သည်၎င်း။ ယာ စ သုညတာ-
နုပဿနာ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤအနုတ္တာနုပဿနာ

၁-ယဒဂ္ဂေန ဟိ ဉာဏေန သဝိသယော ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ တဒဂ္ဂေန တံ ပဋိလဒ္ဓံ နာမ
ဟေတိ။ ဋီကာ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယဒဂ္ဂေန၊ အကြင်အဖို့ဖြင့်။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ သဝိသယော၊
မိမိအာရုံကို။ ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ ရအပ်သည်။ ဟေတိ၊ ၏။ တဒဂ္ဂေန၊ ထိုအဖို့ဖြင့်။ တံ ဒဿနံ၊
ထိုအနိစ္စဟူသောဉာဏ် ဒုက္ခဟူသောဉာဏ် အနုတ္တဟူသောဉာဏ်သည်။ ပဋိလဒ္ဓံ နာမ၊
ရအပ်သည်မည်သည်။ ဟေတိ၊ ၏။ ၎င်းနက်။

သုညတာနုပဿနာတရားနှစ်ပါးတို့သည်။ ကေတ္တာ၊ ကုန်၏၊ ဝါ၊ ကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာပိ၊ ထိုအနိမိတ္တာနုပဿနာ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာ သုညတာနုပဿနာတို့သည်လည်း။ ပဋိဝိဒ္ဓါ-ပဋိလဒ္ဓါ၊ ရအပ်သည်မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာ၊ အဓိပညာဝိပဿနာ ဟူသည်။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာတို့ ပင်တည်း။ (ထိုကြောင့် တစိတ်အားဖြင့် ရအပ်သည်မည်ကုန်သည်-ဟူလိုသော်) ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနကို။ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိယာ ဝေ၊ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂဟိတံ၊ သင်္ဂြိုဟ်အပ်ပြီ။ (ထိုကြောင့် ထိုယထာဘူတဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိသည် မဆွကပင်ပြီးပြီ-ဟူလို။ တေနာဟ ဣဒမ္ပိ ဒွယံ ပဋိဝိဒ္ဓံ ဟောတီတိ) ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒမ္ပိ ဒွယံ၊ ဤအဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာ ယထာဘူတဉာဏဒဿန နှစ်ပါး အပေါင်းသည်လည်း။ ပဋိဝိဒ္ဓမေဝ၊ ရအပ်သည်မည်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေသေသု၊ အနိစ္စာနုပဿနာစသည်မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဝိပဿနာဉာဏေသု၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာစသော ဝိပဿနာဉာဏ်ဆယ်ပါးတို့၌။ ကိဉ္စ၊ အချို့ကို။ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီ။ ကိဉ္စ၊ အချို့ကို။ အပဋိဝိဒ္ဓံ၊ မရအပ်သေး။ တေသံ၊ ထိုဆယ်ပါးသော အနုပဿနာဉာဏ်တို့၏။ ဝိဘာဂံ၊ အထူးအပြားကို။ ပရတော၊ နောက်ဖြစ်သော ပဋိပဒါဉာဏဒဿနကထာ၌။ အာဝိကရိယာမ၊ ထင်ရှားပြုကုန်အံ့။

ယိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယဒေဝ၊ အကြင် တစိတ်ကိုသာလျှင်၊ ဝါ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ကိုသာလျှင်။ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုရအပ်သော တစိတ်ကို။ ဝါ၊ ရအပ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဧဝံ၊ ပ။ ပဇဟတီတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏကထာ

၇၂၃။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အနိစ္စာနုပဿနာဒိပဋိပက္ခာနံ၊ အနိစ္စာနုပဿနာ စသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်ကုန်သော။ နိစ္စသညာဒီနံ၊ နိစ္စသညာ စသည်တို့ကို။ ပဟာနေန၊

ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓဉာဏော၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော ဉာဏ်ရှိသည်။ ဟုတော့၊ ရှိ။ သမ္မသနဉာဏဿ၊ နယဝိပဿနာဟု ဆိုအပ်သော ကလာပသမ္မသနဉာဏ်၏။ ဝါ၊ ကလာပသမ္မသနစသော သမ္မသနဉာဏ်၏။ ပါရံ၊ ကမ်းတဘက်သို့၊ ဝါ၊ အပြီးအဆုံးသို့။ ဂန္ဓာ၊ ရောက်၍။ သမ္မသနဉာဏာနန္တရံ၊ သမ္မသနဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌။ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ဓမ္မာနံ။ပ။ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ယန္တိ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနံ၊ အကြင်ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဿ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနဿ၊ ကို။ အဓိဂမာယ၊ ရခြင်းငှါ။ ယောဂံ၊ လုံ့လကို။ အာရတတိ၊ အားထုတ်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အာရတမာနော၊ အားထုတ်သော ယောဂီသည်။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ အာရတတိ၊ ရာ၏။ တတြ-တသ္မိံ သင်္ခေပေန အာရမ္ဘေ၊ ထိုအကျဉ်းအားဖြင့် အားထုတ်ရာ၌။ အယံ၊ လတံသည်ကား။ ပါဠိ၊ ပါဠိတည်း။

ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ဓမ္မာနံ။ပ။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်ဟူသော။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တံ-ဝစနံ၊ ကို။ ကထံ-ကေန ပကာရေန၊ အဘယ်သို့သော အပြားအားဖြင့်။ ဉာတဗ္ဗံ၊ သိအပ်သနည်း။ ဣတိ စေ၊ မေးငြားအံ့။ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန် ခဏပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တေဘူမကဓမ္မတို့၏။ ဝိပရိဏာမာနုပဿနေ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်း၌။ ပညာ၊ ဖြစ်သောပညာသည်။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနေ၊

၁- တိမ်တိုက်စသည်တို့၏ တင်းခြင်းကြောင့် ကောင်းကင်၏ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့၎င်း၊ ညွှန်အညစ် အကြေး ကင်းခြင်းကြောင့် ရေ၏ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့၎င်း၊ မည်းညစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော သံစသော အညစ်အကြေး ကင်းခြင်းကြောင့် ရွှေ၏ စင်ကြယ်ခြင်းဖြစ်သကဲ့သို့၎င်း၊ သံကိလေသ၏ ကင်းခြင်းကြောင့် ဉာဏ်၏ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်း ဖြစ်ရကား နိစ္စသညာဒီနံ ပဟာနေန ဝိသုဒ္ဓဉာဏော မိန့်ပေသတည်း။ တပါးမက များစွာသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြွမ်းသောသင်္ခါရတို့၌ လက္ခဏတ္တယကို ကောင်းစွာမှတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော သမ္မသနဉာဏ်၏ ကိစ္စပြေကုန်စွာ ပြုအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သမ္မသနဉာဏဿ ပါရံ ဂန္ဓာ-ဟု မိန့်လတ်သော်။

၂- သမ္မသနဉာဏဿာတိ နယဝိပဿနာ သင်္ခါတဿ ကလာပသမ္မသနဉာဏဿ။ တဿေဝ ဟိ ယိရဏာဝါယ ဣတရေ သမ္မသနဝိသေသာတိ ဝဒန္တိ-ဟုဋီကာ အာစရိယဝါဒ ပြသည်နှင့်အညီ။

၃- သမ္မသနဉာဏဿာတိ ဝါ ကလာပသမ္မသနာဒိ သမ္မသနဉာဏဿ။ အနုပဒဓမ္မ-ဝိပဿနာယ သဒိသာ ဟိ သာ၊ တာယ ဟိ ဒိဋ္ဌိဥက္ခါဒနာဒိ သမ္ဘဝတိတိ။ ဋီကာသကဝါဒပြ ဒုတိယဝိကပ်နှင့်အညီ။

ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို ရှုခြင်း၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်မည်၏။] ဇာတံ-
 နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်ဆဲသော။ (ပဋိလဒ္ဓတ္တဘာဝံ၊ ရအပ်သော အတ္တဘာဝရှိသော၊
 ဝါ၊ အတ္တဘောကို ရဆဲဖြစ်သော) ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။
 (ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ရူပံ နာမ၊ ရုပ်မည်သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်၍။
 ခဏတ္တယပရိယာပန္နံ၊ ခဏသုံးပါး၌အတိုင်းဝင်သော ရုပ်ပင်တည်း။ ဤကား
 အဓိပ္ပါယ်တ္ထတည်း) တဿ ရူပဿ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောရုပ်၏။ နိဗ္ဗတ္တိ-
 လက္ခဏံ၊ စ၍ဖြစ်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်သော သင်္ခတ၏လက္ခဏာသည်။
 ဥဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းမည်၏။ ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းဟူ၍
 မှတ်အပ်သော သင်္ခတ၏လက္ခဏာသည်။ ဝယော၊ ပျက်ခြင်းမည်၏။
 ယာ အနုပဿနာ၊ အကြင်ဥဒယဝယကို အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းသည်။ ဝါ၊ ရှု
 သောပညာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ၊ ထိုဥဒယဝယကို အဖန်တလဲလဲ
 ရှုသော ပညာသည်။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ဇာတော၊ ဖြစ်ဆဲသော။ ဘဝေါ၊

၁- ဥပါဒ်ရှိ ဘင်အားဖြင့် သရုပ်အထည်ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်သည်ကိုပင် အတ္တဘောကို
 ရသည်ဆိုသည်။ ဤဇာတသဒ္ဓါကို ယေ ဓမ္မံ ဇာတာ ဘူတာ-စသည်တို့၌ကဲ့သို့ ခဏတ္တယ
 သမင်္ဂါအဖြစ်ကိုရည်၍ ဆိုအပ်သည်။ ယေ တေ ဇာတာ န တေသန္တိ။ ယေ န ဇာတာ
 တထေဝ တေ။ လဒ္ဓတ္တဘာဝါ နော ဘဂ္ဂါ၊ တေဝ သန္တိသဘာဝတော-စသည်တို့၌ကဲ့
 သို့ အတိတ်ကိုရည်၍ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ-စသည်တို့၌ကဲ့သို့
 ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်မျှဟူသော ဇာတတာမတ္တကို ရည်၍ ဆိုအပ်သည်လည်းမဟုတ်။
 ထို့ကြောင့် ဇာတံ ရူပံ ပစ္စုပ္ပန္နံ-မိန့်သော်။

၂-ပစ္စယလက္ခဏ ဥဒယလေးပါးသည် ကျယ်ဝန်းများပြားသည် ဖြစ်၍ ထိုပစ္စယ
 လက္ခဏ ဥဒယကို မသုံးသပ်မူ၍ တခုတည်းသာဖြစ်သော နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏ ဥဒယကိုဆိုလို
 ရကား နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ ဥဒယော-ဟူသတည်း။

၃-ဇာတာ ဝေဒနာ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ တဿ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ ဥဒယော။ ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ
 ဝယော။ အနုပဿနာ ဉာဏံ။ သညာကို ဇာတာသညာ စသည်ဖြင့် ဝေဒနာနှင့်အတူထုတ်။
 ဇာတာ သင်္ခါရာ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ တေသံ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ စသည်ဖြင့်ထုတ်။ ဇာတံဝိညာဏံ ပစ္စုပ္ပန္နံ
 စသည်ဖြင့် ရုပ်နှင့်အတူထုတ်။ အာယတန တဆယ့်နှစ်ပါး၌ ဇာတံ ကျွဲ-ဟု အစတင်သာ
 ပြသည်။ ဇာတံ ကျွဲ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ တဿ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ ဥဒယော-စသည်ဖြင့် အာယတန တဆယ့်
 နှစ်ပါးကုန်အောင်ထုတ်။ ဇာတော မနောပစ္စုပ္ပန္နော-ဟူ၍ လိင်အားလျော်စွာထုတ်။ ဇာတာ
 ရူပါ-ဟူ၍ ဗာဟိရာယတန၌ လိင်ဝင်အားလျော်စွာထုတ်။ ဇာတာကျေဇာတု-စသည်ဖြင့်
 ဝတ်တဆယ့်နှစ်ပါးကိုထုတ်။ ဇာတံ ကျွဲခြံယံ-စသည်ဖြင့် ဣန္ဒြေနှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကိုထုတ်။
 ဤသို့နှင့်အဘိညေယျနိဒ္ဒေသ၌ လာသည်ကိုရ၍ ဝိပဿနာပြုရသည်။ ကသာပဿမ္ပသန
 စသည်တို့၌ အဝိဇ္ဇာမှသည် ဇရာမရဏကျအောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသလာဌားသော်လည်း
 ဤ၌ ဘဝဘွင်အဆုံးသတ်လို၍ ဇာတော ဘဝေါပစ္စုပ္ပန္နော တဿ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ-ဥဒယော။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဥဒယဗ္ဗယဉာဏကထာ (၂၆၆-၅)

၁၅၇

ဘဝသည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ မည်၏။ တနည်း—ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။
ဘဝေါ၊ ဘဝမည်သည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်၍ ခဏသုံးပါး၌ အကျုံး
ဝင်သောတရားတည်း။ တဿ၊ ထိုဘဝ၏။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ၊ သည်။ ဥဒယော၊
မည်၏။ ဝိပရိကာမလက္ခဏံ၊ သည်။ ဝယော၊ မည်၏။ အနုပဿနာ၊
သည်။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ သည်ကား။ ပါဠိ၊ တည်း။

☞ [၂၆၆] သော၊ ထိုယောဂီသည်။ ဣမိနာ ပါဠိနယေန၊ ဇာတံ ရူပံ
ပစ္စုပ္ပန္နံ စသည်ဖြင့် ပြအပ်ပြီးသော ဤပါဠိဂတိဖြင့်။ ဇာတဿ၊ ဖြစ်ဆဲ
ဖြစ်သော။ နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်၏။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ၊ စ၍ဖြစ်ခြင်း
ဟု မှတ်အပ်သော သင်္ခတ၏လက္ခဏာဖြစ်သော။ ဇာတိံ ဥပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ခြင်း
ကို။ အတိနဝါကာရံ၊ အသစ်ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို။ ဥဒယောတိ၊
ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ အဖန်တလဲလဲ ရှု၏။ ဝိပရိကာမလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်
ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်သော သင်္ခတ၏လက္ခဏာဖြစ်သော။ ခယံ၊ ကုန်ခြင်း
ချုပ်ခြင်းကို။ ဘင်္ဂံ၊ ပျက်ခြင်းကို။ ဝယောတိ၊ ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊
၏။ သော ယောဂီ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာ
အားဖြင့်။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣမဿ နာမရူပဿ၊ ဤနာမ်ရုပ်၏။
ဥပ္ပတ္တိတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ (ယတော၊ အကြင်ရာသီ၊ အကြင်နိစယမှ။
ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်ရာသို့၊ ငါ၊ ဖြစ်ဆဲတရားသို့။ အာဂစ္ဆေယျ၊ လာရာ၏။)
(သော) ရာသီ ဝါ၊ ထိုစုံစုံတက်သော အစုအပုံသည်၎င်း။ (သော)
နိစယော ဝါ၊ ထိုအပေါင်းအစုသည်၎င်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ ကား။
အလဒ္ဓတ္တဘာဝဿ၊ မရအပ်သော အတ္တဘောရှိသောတရား၏။ သဗ္ဗေန
သဗ္ဗံ၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ အဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။)
ဥပ္ပဇ္ဇမာနဿာပိ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သောနာမ်ရုပ်၏လည်း။ ရာသီတော ဝါ၊
စုံစုံတက်သော အစုအပုံမှ၎င်း။ နိစယတော ဝါ၊ အပေါင်းအစုမှ၎င်း။
အာဂမနံ နာမ၊ လာခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ နိရုဇ္ဈမာနဿာပိ၊

ဝိပရိကာမလက္ခဏံ ဝယော။ အနုပဿနာ ဉာဏံ-မိန့်သော်။ ဤသို့လျှင် ကလာပဿမ္ပသန
စသည်တို့၌ အဝိဇ္ဇာမှသည် ဇရာမရဏအဆုံးကျအောင်ယူပါလျက် ထိုနှင့်မတူ ဤ၌ဘဝတွင်
သာ အဆုံးယူခြင်းသည်ကား ဇာတိဇရာမရဏတို့၌ ဥဒယဝယရှိသည်ဟု မဆိုသင့်သော
ကြောင့်ပေတည်း။ (ပြည်)

ချုပ်ဆဲသောနာမ်ရုပ်၏လည်း။^၁ ဒိသာဝိဒိသာဂမနံ နာမ၊ တူရုလေးရပ်
 အထောင့်လေးရပ်သို့ ကပ်ခြင်း သွားခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
 နိရုဒ္ဓဿာပိ၊ ချုပ်ပြီးသောနာမ်ရုပ်၏လည်း။ ဧကသ္မိံ ဌာနေ၊ တခုသော
 အရာ၌။ ရာသိတော၊ စုံ့စုံ့တက်သော အစုအပုံအားဖြင့်၎င်း။ နိစယ-
 တော၊ အပေါင်းအစုအားဖြင့်၎င်း။ နိဓာနတော၊ မြေ၌သို့မြုပ်ထားအပ်
 သောအားဖြင့်၎င်း။ အဝဋ္ဌာနံ နာမ၊ တည်ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
 ပန၊ ထိုစကားကို ထင်ရှားပြုအံ့။ ဝိဏာယ၊ စောင်းကို။ ဝါဒိယမာနာယ၊
 တီးအပ်သည်ရှိသော်။ တနည်း—ဝါဒိယမာနာယ၊ တီးအပ်သော။
 ဝိဏာယ၊ စောင်း၏။ ဝါ၊ စောင်းမှ။ ဥပ္ပန္နသဒ္ဓဿ၊ ဖြစ်သောအသံ၏။
 ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ သန္နိစယော၊ အစိုင်းအခဲအပေါင်း
 အစုသည်။ နေဝ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ၊ ဖြစ်ဆဲသောအသံသည်
 လည်း။ သန္နိစယတော၊ အစိုင်းအခဲအပေါင်းအစုမှ။ န အာဂတော၊
 လာသည်မဟုတ်။ နိရုဇ္ဈမာနဿာပိ၊ ချုပ်ဆဲသောအသံ၏လည်း။ (ပိကျေ)
 ဒိသာဝိဒိသာဂမနံ၊ တူရုဖြစ်သောလေးရပ် အထောင့်ဖြစ်သောလေးရပ်သို့
 သွားခြင်းကပ်ခြင်းမည်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ နိရုဇ္ဈေ၊ ချုပ်ပြီးသော
 အသံသည်လည်း။ ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသောအရပ်၌။ သန္နိစိတော၊ ပေါင်းစု
 စည်းဝေး၍။ န တိဋ္ဌတိ၊ မတည်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဝိဏဉ္ဇ၊
 စောင်းကို၎င်း။ ဥပဝိဏဉ္ဇ၊ စောင်းကြက်သားရေကို၎င်း။^၂ ပုရိသဿ၊

၁-အနာဂတ်ဖြစ်သောအခွန်၌ ဤနာမ်ရုပ်တရားတို့သည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိကုန်သကဲ့
 သို့ ထိုအတူ အတိတ်ဖြစ်သောအခွန်၌လည်း အချင်းခပ်သိမ်း မရှိကုန်ဟုပြလို၍ နိရုဇ္ဈ-
 မာနဿာပိ-စသည်ကိုဆိုပြီး၍ ရှေးကထင်ရှားမရှိကုန်သည်သာဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရား
 တို့၏ ဟေတုအကြောင်း ပစ္စယအကြောင်း ညီညွတ်သည်ရှိသော် ဥပါဒ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။
 ဖြစ်ပြီး၍လည်း အရှည်မတည် အချင်းခပ်သိမ်းအားဖြင့် မရှိ ပျောက်ကင်းချုပ်ခြင်းသို့
 ရောက်၏။ ဤသို့သော အပေါင်းဖြစ်သောအနက်ကို တဒေကဒေသဖြစ်သော ဥပမာဖြင့်
 ထင်စွာပြခြင်းငှါ ယထာ ပန-စသည်ကိုမိန့်သော်။

၂-ဥပဝိဏဉ္ဇာ တု ဝေဌကော-ဟု စောင်းကြက်သားရေ ပရိယာယ်နှစ်ပါး အဘိဓာန်၌
 လာရကား ဥပဝိဏကို စောင်းကြက်သားရေဟု ယောဇနာသည်။ ဒွယံ ပေါက္ခရဝေဌကော
 စမ္ပနိ၊ ဝိဏာဘာဝံ ဥပဂစ္ဆတိ ယေနာတိ ဥပဝိဏော၊ ဝေဌတိ ပေါက္ခရန္တိ ဝေဌကော၊
 ဣ။ ၎င်းအဘိဓာန်ဦးကား။ ဤမဟာဋီကာ၌ကား ဥပဝိဏေတိ ဧတေနာတိ ဥပဝိဏံ၊
 ဝိဏာဝါဒနံ-ဟု ရှိ၏။ ဝိန ဇနနေ၊ နော ဣတ္တံ၊ ဝိဏဝေဌနေဘိ ဝါ ဓာတု။ အ။ ဝိဏာ-
 ဟူသော အဘိဓာန်ဦးကားရှိ၍ ဧတေန-စမ္ပေန၊ ဤသားရေဖြင့်။ ဝိဏံ၊ စောင်းကို။
 ဥပဝိဏေတိ၊ ကပ်၍မြှေးတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့စောင်းကိုကပ်၍မြှေးကြောင်း၏

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဥဒယဗ္ဗယဉာဏကထာ (၂၆၆-၁၅)

၁၅၉

စောင်းသမား၏။ တဇ္ဇံ၊ ထိုအသံဖြစ်ခြင်းအား လျှောက်ပတ်သော။
ဝါယာမဉ္ဇ၊ စောင်းတီးခြင်းလုံ့လကို၎င်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ အဟုတု၊ ရှေးက
မရှိမူ၍။ သမ္ဘောတိ၊ ယခုမှဖြစ်၏။ ဟုတု၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ပဋိဝေတိ ယထာ၊
အရှည်မတည် ချက်တဖြုတ် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးသကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊
တူ။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ရူပါရူပိနော၊ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊
တို့သည်။ အဟုတု၊ ရှေးက မရှိမူ၍။ သမ္ဘောန္တိ၊ ယခုမှဖြစ်ကုန်၏။
ဟုတု၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ပဋိဝေန္တိ၊ အရှည်မတည် ချက်တဖြုတ်ချုပ်ပျောက်
ပျက်စီးကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ပဋိဇာနာတိ၊ သိ၏။)

၂၂၄။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။
ဥဒယဗ္ဗယမနသိကာရံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို နှလုံးထားခြင်းကို။ ကတု၊
၍။ ပုန၊ တဖန်။ ယာနိ၊ တို့ကို။ တေသေဝ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏဿ၊ ဤ
ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၏သာလျှင်။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ဌ်။

အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်ပြီးခြင်းကြောင့်။ ရူပ-
သမုဒယော၊ ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယ-

အဖြစ်ကြောင့်။ တံ စမ္ပံ၊ ထိုအရေသည်။ ဥပဝီဏံ၊ မည်၏။ ဝိဏာဝါနံ၊ စောင်းကို
မြွေးကြောင်းဖြစ်သော သားရေရ၏။ ဤသို့ယောဇနာမှ ကျမ်းတပါးနှင့်ညီ၍ ဝိဏာဝါနံသာ
ရှိသင့်သည်ဖြစ်၍ ဒ-ပို့သည်။ ကောဏော ဝိဏာဝိဝါဒနံ။ အဘိဓာန်။ တီးကြောင်း လက်
သည်းလက်ခတ်စသော ပရိယာယ်နှစ်ပုဒ်သာ လာသည်။

၁-သမုဒယသည် ဥပ္ပါဒတည်း ဥပ္ပါဒဟူသော်လည်း ဥပါဒိဋ္ဌိဘင်္ဂအားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်
ခဏတ္တယသို့ရောက်၍ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သည်ကိုမလို မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သေးသည်ဖြစ်၍ ခန္ဓာ
သန္တာန်ဝယ် ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဟုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ အဝိဇ္ဇာ
သမုဒယာတိ အဝိဇ္ဇာယ ဥပ္ပါဒါ အတ္ထိဘာဝါတိ အတ္ထော နိရောဓဝိရောဓိ ဟိ ဥပ္ပါဒေါ
အတ္ထိဘာဝဝါစကောပိ ဟောတိတိ ဝုတ္တော ဝါယမတ္ထော။ တသ္မာ ပုရိမဘဝသိဒ္ဓါယ
အဝိဇ္ဇာယ သတိ ဣမသ္မိံ ဘဝေ ရူပဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိတိ အတ္ထော-မိန့်သော် အဝိဇ္ဇာ-
သမုဒယာတိ၊ တား။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါ၊ ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်ပြီးခြင်းကြောင့်။ အတ္ထိ-
ဘာဝါ၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည်ဖြစ်၍ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊
ဤကား လိုအပ်သောအနက်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ နိရောဓဝိရောဓိ၊ နိရောဓ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်
ဖြစ်သော။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပ္ပါဒသဒ္ဓါသည်။ အတ္ထိဘာဝဝါစကောပိ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို
ဟောတတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ ဝုတ္တောဝ၊
ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုရိမဘဝသိဒ္ဓါယ၊ ရှေးဘဝ၌ပြီးသော။
အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဣမသ္မိံဘဝေ၊ ဤမျက်မြင်လောက ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။
ရူပဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊

၁၆၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၆၆-၁၅) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

သမုဒယဌေန၊ အကြောင်း၏ ဖြစ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ အကြောင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ပစ္စယဿ ဥပ္ပန္နဘာဝတောတိ အတ္ထော။ ဒီကာ) ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏။ ဥဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဿတိ၊ ၏။ တဏှာသမုဒယာ၊ တဏှာ၏ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်ပြီးခြင်းကြောင့်။ ကမ္မသမုဒယာ၊ ကံ၏ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်ပြီးခြင်းကြောင့်။ အာဟာရသမုဒယာ၊ ကဗဠိကာရအာဟာရ၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပသမုဒယော၊ ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယသမုဒယဌေန၊ အကြောင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဥဒယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ၊ စ၍ဖြစ်ခြင်းဟု မှတ်အပ်သော သင်္ခတလက္ခဏာကို။ ပဿန္တောပိ၊ ရှုသည်ဖြစ်၍လည်း။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဥဒယံ၊ ဥပ္ပါဒလက္ခဏာဟု ဆိုအပ်သောအဖြစ်ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဥဒယံ၊ အဖြစ်ကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီသည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာကံ အာဟာရဤအကြောင်းတို့၏ ရှိသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သောလက္ခဏာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်၏ ဥပါဒ်ခြင်း

ဆိုလိုသောအနက်တည်း။ ၎င်းအနက်။ အတ္ထေ အသမ္ဘဝေယေဝ၊ သဒ္ဓေ ဝုတ္တဝိဓိဘဝေ ဟူရကား ဥပ္ပါဒေါ အတ္တိဘာဝဝါစကော-၌ ဥပ္ပါဒေါ-ကား သဒ္ဓပဒတ္တက။ သဒ္ဓေ အသမ္ဘဝေယေဝ၊ အတ္ထေ ဝုတ္တဝိဓိဘဝေ-ဟူရကား ရူပဿ ဥပ္ပါဒေါ-၌ ဥပ္ပါဒေါ-ကား အတ္ထပဒတ္တက။

၁-ရူပသမုဒယော ဟိ ပစ္စယသမုဒယဌေန ရူပက္ခန္ဓဿ ဥဒယံ ပဿတိဟူ၍ချည်း ယောဇနာ။ ဤသုံးပါးဖြင့် အတိတ်အကြောင်းကိုပြသည်။ အတိတေ ဟေတဝေါ ပဉ္စ၊ ဟူသည်နှင့်မညီ အကြောင်းငါးပါးမစေ့ ဖြစ်ခဲ၏တကား ဟူမူ အဝိဇ္ဇာဒိဟိ စ တိဟိ အတိတကာလိကာနိ တေသံ သဟကာရီကာရဏဘူတာနိ ဥပါဒါဒိနိပိ ဂဟိတာနေဝါတိ ဒဠဗ္ဗံ။ ဒီကာ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဝိဇ္ဇာဒိဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန်သော။ တိဟိ၊ သုံးပါး ကုန်သော အတိတ်အကြောင်းတို့ဖြင့်။ အတိတကာလိကာနိ၊ အတိတ်ကာလ၌ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုသုံးပါးသော အဝိဇ္ဇာတဏှာကံတို့၏။ သဟကာရီကာရဏဘူတာနိ၊ တက္ခပ္ပလေ့ ရှိသော အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဥပါဒါဒိနိပိ၊ ဥပါဒါန်ဘဝတို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာနေဝ၊ ယူအပ်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ၎င်းနက်။

၂-ထိုရူပက္ခန္ဓာ၏ ဥဒယကိုရှုရာ၌ အဒ္ဓါနပစ္စုပ္ပန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရှေးဦးကလျှင် ဥဒယကိုမြင်၍ တည်သောယောဂီသည် ဤ၌သန္တတိပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့်မြင်၍ အစဉ်အတိုင်း ခဏအားဖြင့် ရှုသတည်း။ အကျဉ်းဖြစ်သော အဒ္ဓါနပစ္စုပ္ပန်ကိုရှု၍ တရွေ့တရွေ့ အလတ် ဖြစ်သော သန္တတိပစ္စုပ္ပန် အနုဖြစ်သော ခဏပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့် သွားကြသော ခြေရွက် အပေါင်းကို ရိုးရိုးရှုမြင်သကဲ့သို့ ခဏပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့်ဖြစ်သော ရုပ်အစုကို ခုဖြစ်ခုချုပ် လက်ထက် ဥသျှစ်သို့ ထပ်တစ်ထပ်ထပ် ဉာဏ်ဖြင့်မြင်သည်-ဟူလို။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဥဒယဗ္ဗယဉာဏကထာ (၂၆၆-၂၈)

၁၆၁

ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာဟူသော ဤငါးပါးသောလက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ ခါ၊ ဝါ၊ မြင်၏။

အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာ၏တဖန် မဖြစ်ပြန်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊ အနာဂတ်ဖြစ်သောရုပ်၏ မဖြစ်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊) ခါ။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယနိရောဓဋ္ဌေန၊ အဝိဇ္ဇာဟုဆိုအပ်သော အနာဂတ်၌ဖြစ်လတံ့သော ရုပ်၏ အကြောင်းချုပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ခါ။ ဝယံ၊ အပျက်ကို။ ပဿတိ၊ ခါ။ တဏှာနိရောဓာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် တဏှာ၏တဖန် မဖြစ်ပြန်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ကမ္မနိရောဓာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ကံ၏တဖန် မဖြစ်ပြန်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အာဟာရနိရောဓာ၊ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းဖြစ်သော ကဗဠိကာရာဟာရ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊ ထိုအာဟာရသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သောရုပ်၏ မဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ခါ။) ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယနိရောဓဋ္ဌေန၊ အနာဂတ်၌ ရုပ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏ ချုပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ခါ။ ဝယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဝိပရိကာမလက္ခဏံ၊ ရုပ်၏တင်ဟု ဆိုအပ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာကို။ ပဿန္တောပိ၊ သည်လည်း။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ခါ။ ဝယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ခါ။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ခါ။ ဝယံ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းလေးပါးတို့၏ အနုပ္ပါဒ်နိရောဓ၊ ရုပ်၏ခဏနိရောဓဟုဆိုအပ်သော ဤငါးပါးသောလက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ ခါ။

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်ပြီးခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာသမုဒယော၊ ဝေဒနာ၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ခါ။) ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယသမုဒယဋ္ဌေန၊ အကြောင်း၏ဖြစ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ အကြောင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ခါ။ ဥဒယံ၊ အဖြစ်ကို။ ပဿတိ၊ ခါ။ တဏှာသမုဒယာ၊ တဏှာ၏ ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်ပြီးခြင်းကြောင့်။ ကမ္မသမုဒယာ၊ ကံ၏ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်ပြီး

၁-နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာဟူသည် ရုပ်၏ဇာတိပင်ဖြစ်၍ ဇာတိသည်လည်း လက္ခဏာရုပ်ဖြစ်၍ လက္ခဏာဟု သင့်ပစေ၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာကံတို့၏ ရှိသည်၏အဖြစ်သည် လက္ခဏာမဟုတ်ကောင်းခွဲတကား-ဟူမူ။ တေသံ အတ္ထိတာ ဟိ နုပဿ ဥဒယော လက္ခိယတိ ဧတေဟိတိ လက္ခဏာနိတိ ဝုစ္စန္တိ၊ နိဗ္ဗတ္တိ ပန သင်္ခတလက္ခဏမေဝါတိ။ ဋီကာ။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ ၅-၁၁-ပ-မ-ဗ-သ-၈

ခြင်းကြောင့်။ ဖဿသမုဒယာ၊ ဖဿ၏ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဝေဒနာသမုဒယော၊ ဝေဒနာ၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဤ။) ဣတိ၊
 သို့။ ပစ္စယသမုဒယဋ္ဌေန၊ အကြောင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။
 ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ဤ။ ဥဒယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ဤ။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ၊ စ၍
 ဖြစ်ခြင်းဟု မှတ်အပ်သောသင်္ခတလက္ခဏာကို။ ပဿန္တောပိ၊ ရှုသည်ဖြစ်၍
 လည်း။ [၂၆၇] ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ဤ။ ဥဒယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ဤ။
 ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ဤ။ ဥဒယံ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီသည်။
 ဣမာနိ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာကံဖဿ ဤအကြောင်းတို့၏ ရှိသည်
 ၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော လက္ခဏာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာ၏ ဥပါဒ်ခြင်းဖြစ်ခြင်း
 လက္ခဏာဟူသော ဤငါးပါးသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ ဤ။ အဝိဇ္ဇာ-
 နိရောဓော၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာ၏ တဖန်မဖြစ်ခြင်းဟူသော
 ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ တဏှာနိရောဓော၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် တဏှာ၏
 တဖန်မဖြစ်ပြန်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ကမ္မနိရောဓော၊ အရဟတ္တ
 မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ကံ၏ တဖန်မဖြစ်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ-
 နိရောဓော၊ ဝေဒနာ၏မဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဤ။) ဣတိ၊ သို့။
 ပစ္စယနိရောဓဋ္ဌေန၊ အနာဂတ်၌ ဝေဒနာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏
 ချုပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ဤ။
 ဝယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ဤ။ ဖဿနိရောဓော၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်သော
 ဖဿ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ဝေဒနာနိရောဓော၊ ဝေဒနာ၏မရှိခြင်းသည်။
 ဟောတိ၊ ဤ။ ပစ္စယနိရောဓဋ္ဌေန၊ ဝေဒနာဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း မရှိသည်
 ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ဤ။ ဝယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ဤ။)
 ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ၊ ဝေဒနာ၏ဘင်-ဟု ဆိုအပ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်း
 လက္ခဏာကို။ ပဿန္တောပိ၊ ရှုသောယောဂီသည်လည်း။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊
 ဤ။ ဝယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ဤ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ဤ။ ဝယံ၊ ကို။
 ပဿန္တော၊ သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော
 အကြောင်းလေးပါးတို့၏ အနုပ္ပါဒ်နိရောဓ၊ ဝေဒနာ၏ ခဏနိရောဓဟု
 ဆိုအပ်သော ဤငါးပါးသော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ၊ ဤ။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ဤ။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်
 ခြင်းကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီသည်။ ပဉ္စ လက္ခဏာနိ၊ ငါးပါးသော

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဥဒယဗ္ဗယဉာဏကထာ (၂၆၇-၁၁) ၁၆၃

လက္ခဏာတို့ကို။ ပဿတိ ဝိယ၊ သက္ကံသို့။ သညာသင်္ခါရဝိညာဏက္ခန္ဓာနံ၊ သညာက္ခန္ဓာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့၏။ (ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ကို။ ပဿန္တောပိ၊ ရှုသောယောဂီသည်လည်း။ ဝဉ္စ လက္ခဏာနိ၊ တို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အယံ၊ ဤဆိုလသံသည်ကား။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ ဝိညာဏက္ခန္ဓဿ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏။ (ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီသည်။) ဖဿဋ္ဌာနေ၊ ဖဿအရာ၌။ နာမရူပသမုဒယာ နာမရူပနိရောဓာတိ၊ ဟူ၍။ (ပဿတိ၊ ၏။)

ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧကေကဿ၊ တခုတခုသော။ ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေန၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကိုရှုသဖြင့်။ ဒသ ဒသ၊ ဆယ်ပါးဆယ်ပါးတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ယာနိ ပညာသ လက္ခဏာနိ၊ အကြင်ငါးဆယ်သောလက္ခဏာတို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏ ။

၁-ဤဥဒယဗ္ဗယဒဿနအရာ၌ ကေမိဝါဒ အပရေဝါဒကိုပြု၍ အပရေဝါဒသာ ယုတ္တ-ဟု ဆုံးဖြတ်၍ တံသမနတ္တနုပ္ပါလိရကား ဧတ္ထ စ ကေမိ တာဝ အာဟု အရူပက္ခန္ဓာနံ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနံ အဒ္ဓါသန္တတိဝသေနော၊ န ခဏဝသေနာတိ။ တေသံ မတေန ခဏတော ဥဒယဗ္ဗယဒဿနမေဝ န သိယာ။ အပရေ ပနာဟု “ပစ္စယတော ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေ အတိတာဒိဝိတာဂံ အနာမသိတွာ သဗ္ဗသာဓာရဏတော အဝိဇ္ဇာဒိပစ္စယာ ဝေဒနာသမ္ဘဝံ လဗ္ဘမာနတံ ပဿတိ၊ န ဥပ္ပါဒံ။ အဝိဇ္ဇာဒိအဘာဝေ စ တဿာ အသမ္ဘဝံ အလဗ္ဘမာနတံ ပဿတိ၊ န ဘင်္ဂံ။ ခဏတော ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပါဒံ ဘင်္ဂံပူ ပဿတိ”တိ။ တံ ယုတ္တံ။ သန္တတိဝသေန ဟိ ရူပါရူပဓမ္မေ ဥဒယတော ဝယတော စ မနသိ ကရောန္တဿ အနုက္ကမေန ဘာဝနာယ ဗလပတ္တကာလေ ဉာဏဿ တိက္ခဝိသဒဘာဝပ္ပတ္တိယာ ခဏတော ဥဒယဗ္ဗယာ ဥပဋ္ဌဟန္တိတိ။ အယံ ဟိ ပဌမံ ပစ္စယတော ဥဒယဗ္ဗယံ မနသိ ကရောန္တော အဝိဇ္ဇာဒိကေ ပစ္စယဓမ္မေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တေ ခန္တေ ဂဟေတွာ တေသံ ပစ္စယတော ဥဒယဗ္ဗယဒဿနမုခေန ခဏတောပိ ဥဒယဗ္ဗယံ မနသိ ကရေတိ။ တဿ ယဒါ ဉာဏံ တိက္ခံ ဝိသဒံ ဟုတွာ ပဝတ္တတိ။ တဒါ ရူပါရူပဓမ္မာ ခဏေ ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တာ ဘိဇ္ဇန္တာ စ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ ခေမိ ရူပဿ ဥဒယောတိအာဒိ။ ဋီကာ။ ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဥဒယဗ္ဗယဒဿနအရာ၌။ ကေမိ၊ ကေမိတို့သည်။ တာဝ၊ စာ။ အာဟု၊ ကုန်၏။ အရူပက္ခန္ဓာနံ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့၏။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနံ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို ရှုခြင်းသည်။ အဒ္ဓါသန္တတိဝသေနော၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန် သန္တတိပစ္စုပ္ပန်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ခဏဝသေန၊ ခဏပစ္စုပ္ပန်၏အစွမ်းဖြင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟု၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုကေမိတို့၏။ မတေန၊ အလိုအားဖြင့်။ ခဏတော၊ ခဏ အားဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနမေဝ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို ရှုခြင်းသည်သာလျှင်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ၌။ အပရေ ပန၊ အပရေအရာတို့သည်ကား။ အာဟု၊ ကုန်၏။ ပစ္စယတော၊ အကြောင်းအားဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကိုရှုခြင်း၌။ အတိတာဒိ ဝိတာဂံ၊ အတိတ်အစရှိသည်ကို ဝေဖန်ခြင်းကို။ အနာမသိတွာ၊ မသုံးသပ်မူ၍။ သဗ္ဗသာ-

တေသံ၊ ထိုငါးဆယ်သော လက္ခဏာတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧဝံ-ဝုတ္တ-
နယေန၊ ဖြင့်။ (အဝိဇ္ဇာသမုဒယာပိ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်ပြီးခြင်း
ကြောင့်လည်း ။ တဏှာသမုဒယာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ကမ္မသမုဒယာပိ၊
ကြောင့်လည်း။ အာဟာရသမုဒယာပိ၊ ကဗဠိကာရာဟာရ၏ ထင်ရှား
ရှိခြင်းကြောင့်လည်း။) ရူပဿ၊ ၏။ ဥဒယော-သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။

ဓာရဏတော၊ အလုံးစုံတို့နှင့်ဆက်ဆံသောအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒိပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိ
သော အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာသမ္ဘဝံ၊ ဝေဒနာ၏ဖြစ်သင့်ခြင်းကို။ လဗ္ဘမာနတံ၊
ရကောင်းသည်၏အဖြစ်ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ဆဲဆဲကို။ န ပဿတိ၊ မရှု။ စ၊
ထိုမှတပါး။ အဝိဇ္ဇာဒိပစ္စယာဝေ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာ
အစရှိသည်တို့သည် မရှိလတ်သော်။ တဿ၊ ထိုဝေဒနာ၏။ အသမ္ဘဝံ၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကို။
အလဗ္ဘမာနတံ၊ မရကောင်းသည်၏အဖြစ်ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ဘဂံ၊ ပျက်ဆဲဆဲကို။ န
ပဿတိ၊ မရှု။ ခဏတော၊ အားဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေ၊ ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်
သော တရားတို့၏။ ဥပ္ပါဒဉ္စ၊ ဖြစ်ဆဲဆဲကို၎င်း။ ဘဂံဉ္စ၊ ပျက်ဆဲဆဲကို၎င်း။ ပဿတိ၊ ၏။
ဣတိ၊ သို့။ အာဟာ၊ ကုန်၏။ တံ ပစနံ၊ ထိုအပရေဆရာတို့၏စကားသည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။
ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သန္တတိဝသေန၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်၏အစွမ်းဖြင့်။ ရူပါရူပဓမ္မေ၊ ရုပ်
နာမ်တရားတို့ကို။ ဥဒယတောစ၊ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ဝယတော စ၊ အပျက်အားဖြင့်၎င်း။
မနသိ ကရောန္တဿ၊ ယောဂီအား။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဘာပနာယ၊ ၏။
ဗလပတ္တကာလေ၊ သန်မြန်သော အားသို့ရောက်သောကာလ၌။ ဉာဏဿ၊ ၏။ တိက္ခဝိသဒ-
ဘာဝပ္ပတ္တိယာ၊ ထက်သည်၏အဖြစ်၊ သန့်ရှင်းသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။
ခဏတော၊ အားဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယာ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ယုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အယံ ယောဂီ၊ သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပစ္စယတော၊
အားဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ကို။ မနသိ ကရောန္တော၊ နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍။ အဝိဇ္ဇာဒိကော၊
ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တေ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း
ရှိကုန်သော။ ခန္တေ၊ တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ တေသံ၊ ထိုခန္ဓာတို့၏။ ပစ္စယတော၊ အားဖြင့်။
ဥဒယဗ္ဗယဒဿနမုခေန၊ ရှုခြင်းကို ပဋ္ဌာနပြုသဖြင့်။ ခဏတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊
ကို။ မနသိ ကရောတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ယဒါ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ သည်။
တိက္ခံ၊ ထက်သည်။ ပိသဒံ၊ သန့်ရှင်းသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ရူပါ-
ရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ခဏေ ခဏေ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း၌။ ဥပဇ္ဇန္တော စ၊ ဖြစ်ကုန်သည်၎င်း။
ဘိဇ္ဇန္တော စ၊ ပျက်ကုန်သည်၎င်း။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။
ဧဝမ္ပိ ရူပဿ ဥဒယောတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ၎င်းနက်။ ဧဝမ္ပိ ရူပဿ ဥဒယော ဧဝမ္ပိ ရူပဿ
ဝယော-ဟုသောပါဌ်ဖြင့် ပစ္စယအားဖြင့် ဥဒယာယကို ပြသည်။ ဧဝမ္ပိ ရူပံ ဥဒေတိ ဧဝမ္ပိ ရူပံ
ဧဝတိ-ပါဌ်ဖြင့်ကား ခဏအားဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယကို ပြသည်။ (ပြည်)

၁။ ဧဝမ္ပိ-မှ ဧဝံ-ကို ဝုတ္တနယေန-ဟု ဖွင့်၍ အနက်သမ္မန်ထားသည်။ ပိ-ကို အဝိဇ္ဇာ-
သမုဒယာ-စသည်နှင့် ယှဉ်၍ သမ္မန်ထားသည်။ ပြည်မူရင်းပေတည်း။ ဧဝမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။
ဝါ၊ ဤသို့အဝိဇ္ဇာသမုဒယ စသော အကြောင်းကြောင့်လည်း-ဟု ဤသို့လည်း အနက်ကျဉ်း
သမ္မန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဥဒယဗ္ဗယဉာဏကထာ (၂၆၇-၁၇)

၁၆၅

ဟောတိ၊ ဧ၊ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာပိ၊
 အဝိဇ္ဇာ၏ တဖန်မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း။ ထဏှာနိရောဓာပိ၊
 ကြောင့်လည်း။ ကမ္မနိရောဓာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အာဟာရနိရောဓာပိ၊
 ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းဖြစ်သော ကဗဠိကာရာဟာရ၏ မရှိခြင်းကြောင့်လည်း။
 ရူပဿ၊ ဧ၊ ဝယော အနုပ္ပါဒေါ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ (ဣတိ၊
 သို့။ ပစ္စယတော စေတ၊ အကြောင်းအားဖြင့်လည်း။ ဝိတ္တာရေန၊ ဖြင့်။
 မနသိကာရံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ဧ၊) ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ၊
 ကို။ ပဿန္တောပိ၊ ရှုသည်ဖြစ်၍လည်း။ ရူပံ၊ စတုသမုဋ္ဌာန်ရုပ်သည်။
 ဥဒေတိ-ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေနော၊ သာလျှင်။ ဝိပရိဏာမ-
 လက္ခဏံ၊ ကို။ ပဿန္တောပိ၊ ၍လည်း။ ရူပံ၊ စတုသမုဋ္ဌာန်ရုပ်သည်။
 ဝေတိ-နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ခဏတော စ၊ အားဖြင့်လည်း။
 ဝိတ္တာရေန၊ ဖြင့်။ မနသိကာရံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ဧ၊ (ဤသို့ ပါဌသေသနှင့်
 တကွ ခြားနားသိသာအောင် ယောဇနာ)

၇၂၅။ ဧဝံသို့။ မနသိ ကရောတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။
 ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤရုပ်တရားတို့သည်။ အဟုတော၊ ရှေးကမရှိမူ၍။
 သမ္မောန္တိ ကိရ၊ ဖြစ်ကုန်သတတ်။ ဟုတော၊ ဖြစ်၍။ ပဋိဝေန္တိ ကိရ၊ ချုပ်ပျက်
 ပျောက်ကင်းကုန်သတတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဝိသဒတရံ၊
 အထူးသဖြင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ ဧဝံ သို့။ ပစ္စယတော
 စေတ၊ ဖြင့်၎င်း။ ခဏတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဒွေဓာ၊ ဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ကို။
 ပဿတော၊ ရှုသော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ သစ္စပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနယ-
 လက္ခဏာဘေဒါ၊ သစ္စအပြား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အပြား ကေတ္တစသော
 နည်းအပြား အနိစ္စတာစသော လက္ခဏာအပြားတို့သည်။ ပါကဋ္ဌာ၊
 ထင်ရှားကုန်သည် ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၁-ဤသို့လုံးသွင်းသော ထိုယောဂီအား အကြင်ရှေ့လောက် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မဖြစ်
 သေး၊ ထိုရှေ့လောက် ဥဒယဗ္ဗယတို့သည် လွန်စွာတင်သည် မဖြစ်ကုန်ရကားဝိုဝါးသာမျှ
 အနုမာနဆ၍ အလျော်ရမ်းလိုက်ရသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ဣတိ ကိရိမေဓမ္မာ။ပ။
 ပဋိဝေန္တိ-ဟု ပစ္စက္ခမဟုတ် အနုမာနပြ ကိရ-သဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်၍ဆိုသတည်း။ ။တနည်း
 နယဒဿနအားဖြင့် ဤသို့ဆိုသတည်း။ ရှေးဦးစွာ ပစ္စုပ္ပန်ဓမ္မတို့၏ ဥဒယဗ္ဗယကို ပစ္စက္ခဖြင့်
 ပြီး၍ ထိုနောင်မှ အတိတ်အနာဂတ်တို့၌ ၎င်းနည်းဟု နည်းကိုဆောင်သည် ဖြစ်တိသော။
 (ပြည်)

၇၂၆။ ဟိ၊ ချေ့၍ဆိုအံ့။ သော၊ ထိုယောဂီသည်။ အဝိဇ္ဇာဒိသမုဒယာ၊ အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၏ ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်ပြီးခြင်းကြောင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ သမုဒယဉ္စ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို၎င်း၊ အဝိဇ္ဇာဒိနိရောဓာ၊ အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၏ အနုပ္ပါဒ်နိရောဓကြောင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ နိရောဓဉ္စ၊ အနုပ္ပါဒ်နိရောဓကို၎င်း။ ယံ ပဿတိ၊ အကြင်ရှု၏။ တနည်း— ပဿတိ၊ ၏။ (တ္ထေ၊ ဤပဿတိဟူသောပုဒ်၌။) ယံ ဧတံ ဒဿနံ၊ အကြင်ရှုခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣဒံ ဒဿနံ၊ ဤရှုခြင်းသည်။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ ပစ္စယတော၊ အားဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနံ၊ မည်၏။ ပန၊ ပါး။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာဝိပရိဏာမလက္ခဏာနံ၊ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာ ဝိပရိဏာမလက္ခဏာတို့ကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီသည်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ကို။ ယံ ပဿတိ၊ ၏။ ဣဒံ ဒဿနံ၊ သည်။ အဿ-ယောဂီနော၊ ၏။ ခဏတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနံ၊ မည်၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပတ္တိက္ခဏေယေဝ၊ ဥပ္ပါဒ်က္ခဏ၌သာလျှင်။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ၊ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘဂ်က္ခဏေယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ဝိပရိဏာမလက္ခဏဉ္စ၊ ဝိပရိဏာမလက္ခဏာသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ ထိုနိဗ္ဗတ္တိဝိပရိဏာမလက္ခဏာတို့ကို။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီသည်။ ခဏတော၊ ဖြင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဥဒယဗ္ဗယေ၊ တို့ကို။ ပဿတိ နာမ၊ မည်၏။)

၇၂၇။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို (သို့အဝိဇ္ဇာဒိသမုဒယာ ဤသို့စသည်ကား ပစ္စယအားဖြင့် ခန္ဓာတို့၏ဥဒယဗ္ဗယကိုရှုခြင်း နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာစသည်ကား ခဏအားဖြင့် ခန္ဓာတို့၏ဥဒယဗ္ဗယကို ရှုခြင်းမည်သည်၏အဖြစ်) ကြောင့်။ ဧဝံ-ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယတော စေဝ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ခဏတော စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဒေသော၊ နှစ်ပါးသော အဖို့အားဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ကို။ ပဿတော၊ သော။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဒဿနေန၊ အဖြစ်ကိုရှုခြင်းဖြင့်။ ဇနကာဝဗောဓတော၊ ခန္ဓာတို့ကိုဖြစ်စေတတ်သော အဝိဇ္ဇာစသော ပစ္စည်းကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်။ သမုဒယသစ္စံ၊ သမုဒယသစ္စာသည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ခဏတော၊ အားဖြင့်။ ဥဒယဒဿနေန၊ အဖြစ်ကိုရှုခြင်းဖြင့်။ ဇာတိဒုက္ခာဝဗောဓတော၊ ဇာတိဟုဆိုအပ်သော ဝဋ်ဒုက္ခကိုသိခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ ကေဒေသဒဿနေန၊ 'တစိတ်ကို မြင်သဖြင့်။ ပဗ္ဗတသမုဒ္ဓါဒိဒဿနကနံ၊ တောင်သမုဒြာ စသည်တို့ကို မြင်သောသူတို့အား။ ပါကဋ္ဌံ ဝိယ၊ အပေါင်းဖြစ်သော တောင်သမုဒြာ၏ ထင်ရှားခြင်းကဲ့သို့တည်း။) ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ဝယဒဿနေန၊ အပျက်ကို မြင်သဖြင့်။ နိရောဓသစ္စံ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပစ္စယာနုပ္ပါဒေန၊ ပစ္စည်းတရားတို့၏ မဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ပစ္စယဝတံ၊ ပစ္စည်းရှိကုန်သော အကျိုးတရားတို့၏(သဒ္ဓါအနက်)။ ဝါ၊ ပစ္စည်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်သောအကျိုးတရားတို့၏။ အနုပ္ပါဒါဝဗောဓတော၊ တဖန် မဖြစ်ခြင်းကို သိခြင်းကြောင့်တည်း။ ခဏတော၊ ဖြင့်။ ဝယဒဿနေန၊ ဖြင့်။ မရဏဒုက္ခာဝဗောဓတော၊ မရဏဟုဆိုအပ်သော ဝဋ်ဒုက္ခကို သိခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခသစ္စမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [၂၆၈] အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ (ပစ္စယတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ခဏတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။) ယံ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနံ၊ အကြင်ဥဒယဗ္ဗယတို့ကို မြင်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤမြင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဤမြင်သောအသမ္မောဟပြဋ္ဌာန်းသော ဝိတက်စသောတရားအစုသည်။ လောကီကော၊ လောကီဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ မဂ္ဂသစ္စံ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တတြ၊ ထိုဥဒယဗ္ဗယ၌။ သမ္မောဟဝိသာတတော၊ တဒဂ်အားဖြင့် သမ္မောဟကို သတ်တတ် ပယ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

၇၂၈။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ပစ္စယတော၊ အားဖြင့်။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ ဥဒယဒဿနေန၊ ဖြင့်။ အနုလောမော၊ ဝဋ်တရားဖြစ်ခြင်းအားလျော်သော၊ ဝါ၊ အနုလုံဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာစသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ပါကဋ္ဌော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ၊ ဤအဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားသည်။ သတိ၊ သော်။ ဣဒံ၊ ဤသင်္ခါရာစသောအကျိုးတရားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဝဗောဓတော၊ သိခြင်းကြောင့်။ (ပါကဋ္ဌော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ဝယဒဿနေန၊ ဖြင့်။ ပဋိလောမော၊ ဝဋ်ဖြစ်ခြင်းအားလျော်ဆန့်ကျင်သော၊ ဝါ၊ ပဋိလုံဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော အစရှိသော

၁၆၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၆၈-၆) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂညဏဒဿန

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ပါကဋ္ဌော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။
ဣမဿ၊ ဤအဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရား၏။ နိရောဓ၊ (အနုပ္ပါဒ-
နိရောဓ ဟူသော)ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤသင်္ခါရစသော အကျိုး
တရားသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဖန်မဖြစ်သောအားဖြင့် ချုပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။
အဝဗောဓတော၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်။ (ပါကဋ္ဌော၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။) ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ခဏတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေန၊
အဖြစ်အပျက်ကို ရှုခြင်းဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ ဇာတိစသော အကြောင်း
တရားကိုစွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဇရာမရဏစသော အကျိုးတရား
တို့သည်။ ပါကဋ္ဌော၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။
သင်္ခတလက္ခဏာဝဗောဓတော၊ သင်္ခတ၏လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း
ကြောင့်တည်း။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တော၊ ဖြစ်ခြင်း
ပျက်ခြင်းရှိသော တရားတို့သည်။ သင်္ခတာ၊ သင်္ခတတရားတို့သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ စ-သင်္ခတာ၊ ထိုသင်္ခတတရားတို့သည်လည်း။
(ဇရာမရဏံ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နန္တိအာဒိဝစနတော-
ဤသို့စသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န
တရားတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
(ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေန၊ ဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
ပါကဋ္ဌော၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)

၇၂၉။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ပစ္စယဘော၊ ဖြင့်။
ဥဒယဒဿနေန၊ ဥဒယကိုရှုခြင်းဖြင့်။ ဧကတ္တနယော၊ ဧကတ္တနည်းသည်။
ပါကဋ္ဌော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဟေတုဖလသမ္ပန္နေန၊
အကြောင်းနှင့် အကျိုးစပ်သဖြင့်။ သန္တာနဿ၊ သန္တာန်၏။ အနုပစ္စေဒါ-
ဝဗောဓတော၊ အစဉ်အဆက်မပြတ်သည်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်။
(ပါကဋ္ဌော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) အထ၊ ထိုသို့သန္တာန်၏ အစဉ်
အဆက်မပြတ်သည်ကို သိလတ်သော်။ သုဠတရံ၊ လွန်မင်းစွာလျှင်။
ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ပဗဟတိ၊ ၏။ ခဏတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဒဿနေန၊

၁-ထိုသို့ ဧကတ္တနည်းကိုသိခြင်းကြောင့် အညော ကရောတိ အညော ပဋိသံဝေဒေတိ
အစရှိသော ဝေါဟာရဖြင့်ပြီးသော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ခွင့်မရသည်၏အဖြစ်သည် ဖြစ်လတ်
သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဟေတုဖလသမ္ပန္နေန-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဖြင့်။ နာနတ္တနယော၊ သည်။ ပါကဋ္ဌော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ နဝနဝါနံ၊ အသစ်အသစ်သော သင်္ခါရတို့၏။ ဥပ္ပါဒါဝဗောဓတော၊ ဖြစ်ခြင်းကို ထိုထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်။ အထ၊ အသစ် အသစ်သော သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုသိလတ်သော်။ သုဠတရံ၊ လွန်မင်းစွာလျှင်။ သဿတဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ နိုင်၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ အထ၊ ထိုယောဂီ အား။ ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေန၊ ဖြင့်။ အဗျာပါရနယော၊ သည်။ ပါကဋ္ဌော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဓမ္မာနံ၊ ပရမတ္ထဓမ္မတို့၏။ အဝသဝတ္တိဘာဝါဝဗောဓတော၊ အလိုသို့ မလိုက်တတ် သည်၏အဖြစ်ကို သိတတ်သောကြောင့်တည်း။ အထ၊ သော်။ သုဠတရံ၊ စွာ။ အတ္တဒိဋ္ဌိံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် အတ္တရှိ၏ဟု စွဲလမ်းသောဒိဋ္ဌိကို။ ပဇဟတိ၊ နိုင်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဒဿနေန၊ ဖြင့်။ ဧဝံဓမ္မတာနယော၊ သည်။ ပါကဋ္ဌော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပစ္စယာနုရူပေန၊ ပစ္စည်းအားလျော်သဖြင့်။ ဖလဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါဝဗောဓတော၊ ဖြစ်ခြင်းကို ထိုထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်တည်း။ အထ၊ ထိုပစ္စယာနုရူပအားဖြင့် ဖလပ္ပါဒကို ထိုးထွင်း၍သိလတ်သော်။ သုဠတရံ၊ လုံမစောက်မြဲမြံစွာလျှင်။ အကိရိယဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ နိုင်၏။

၁-သင်္ခါရတရားတို့သည် ခဏခဏ၌ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဤသို့သောအနက်သည် ခဏအားဖြင့် ဥဒယကိုရှုခြင်းဖြင့် ပြီးသည်ဖြစ်၍ နာနတ္တနည်းကို သိခြင်းငှါ ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ နာနတ္တနည်းကို သိသဖြင့် ပစ္စည်းပစ္စယပွန်ဖြစ်သောတရားတို့၏ သဘာဝဘေးဒကိုထိုးထွင်း၍ သော ကရောတိ သော ပဋိသင်္ခေဒေကိ-စသောနည်းဖြင့်ဖြစ်သော သဿတဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ခွင့်မရှိသည်၏အဖြစ် သည်တင်ရှားသတည်း။ ထို့ကြောင့် ခဏတော ဥဒယဒဿနေန-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ပစ္စည်းအားဖြင့် ဥဒယဝယကိုရှုခြင်းဖြင့် ပစ္စယ သတိ ဖလဿ တာဝေါ အသတိ အဘာဝေါ-ဟူသောအနက်၏ ပြီးခြင်းကြောင့် တင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်မျှဖြင့်သာလျှင် ထိုတရားတို့သည် အကြောင်းဖြစ်ကုန်၏ဟု အဗျာပါရနည်း တင်ရှားဖြစ်သတည်း။ ထိုသို့ တင်ရှားသောကြောင့် အလိုသို့လိုက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကို မရသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အတ္တ-ဒိဋ္ဌိ၏ဖြစ်ခွင့်မရသည်၏အဖြစ်သည် မချွတ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ပစ္စယတော၊ ပ။ ဟောတိ ဟုမိန့်ပြီး၍ ဓမ္မာနံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၃-သုတပါးနှင့် စပ်သည်၏အဖြစ်သည်ကား အဝသဝတ္တိဘာဝမည်၏၊ ထိုသုတပါးနှင့် စပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း ပစ္စည်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် သိအပ်သတည်း။ ပစ္စည်းအားဖြင့် ဥဒယကိုရှုခြင်းဖြင့် ထိုထို ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ဤသင်္ခါရတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ ဖြစ်ကုန်သော် လည်း ဖြစ်လိုသရွေ့ ယံ ဝါ တံ ဝါ မဖြစ်၊ အကြောင်းအားလျော်စွာသာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဟေတုဖလ၏ ဟေတုအနုရူပအားဖြင့်ပြီးခြင်းကြောင့် အကိရိယဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ခွင့်မရသည်၏ အဖြစ်သည် တင်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ပစ္စယတော ပန-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၇၃၀။ စ၊ ပါး။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ပစ္စယတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဒဿနေန၊ ဖြင့်။ အနတ္တလက္ခဏာ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဓမ္မာနံ၊ ပရမတ္ထဓမ္မတို့၏။ နိရိဟကတ္ထ-ပစ္စယပဋိဗဒ္ဓဝတ္တိတာဝဗောဓတော၊ အားထုတ်ခြင်း ဗျာပါရကင်းသည် ၏အဖြစ်၊ ပစ္စည်းနှင့်စပ်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်တည်း။ ခဏတော၊ ဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေန၊ အဖြစ်အပျက်ကို ရှုခြင်းဖြင့်။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟုတော၊ ရှေးကမရှိ ယခုဖြစ်၍။ အဘာဝါဝဗောဓတော၊ အရှည်မတည် ချက်တဖြုတ် ပျက်စီး ချုပ်ပျောက်ခြင်းကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဝိဝေကာဝဗောဓတော စ၊ ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။ (ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေန၊ ဖြင့်။) ဒုက္ခလက္ခဏမ္ပိ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာသည်လည်း။ ပါကဋ္ဌ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဥဒယဗ္ဗယေဟိ၊ တို့သည်။ ပဋိပိဋနာဝဗောဓတော၊ အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်တည်း။ (ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေန၊ ဖြင့်။) သဘာဝလက္ခဏမ္ပိ၊ ပထဝီဗဿစသည်တို့၏ ကက္ခဋ္ဌဗုဒ္ဓသနစသော သဘာဝဟုဆိုအပ်သော လက္ခဏာသည်လည်း။ ပါကဋ္ဌ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဥဒယဗ္ဗယပရိစ္ဆိန္တာဝဗောဓတော၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သည်၏အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်တည်း။ သဘာဝလက္ခဏေ၊ ထိုပထဝီဗဿစသောတရားတို့၏ မိမိတို့၏ သဘာဝဟုမှတ်အပ်သော လက္ခဏာ၌၊ ဝါ၊ သည်။ (ပါကဋ္ဌေ၊ သော်။) သင်္ခတလက္ခဏဿ၊ ဥပါဒ်အစရှိသော သင်္ခတလက္ခဏာ၏။ တာဝကာလိကတ္တမ္ပိ၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏစသော တိုသောကာလရှိသည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ ပါကဋ္ဌ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁-ပစ္စည်းအားဖြင့် ဥဒယကိုရှုသောယောဂီအား ပစ္စယေ၊ အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဖလဿ၊ ၏။ သမ္ဘဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤသို့ ပစ္စည်း၏ ရှိသည်၏အဖြစ်မျှဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်သည် ဖြစ်ခဲ့ရကား သင်္ခတတရားတို့၏ အားထုတ်ခြင်း ဗျာပါရမရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း၊ ပစ္စယေ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်။ ဖလဿ၊ ၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤသို့ ပစ္စည်းနှင့်စပ်သည်၏အဖြစ်သည်၎င်း ထင်ရှားသိအပ်သည်ဖြစ်၍ အတ္တမှဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြတတ်ရကား ပစ္စယတော သောဝသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

(ကသွာ၊ ကား။) ဥဒယက္ခဏေ၊ ဖြစ်သောခဏ၌။ ဝယဿ၊ ပျက်ခြင်း၏။ ဝယက္ခဏေ စ၊ ပျက်ဆဲခဏ၌လည်း။ ဥဒယဿ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ အဘာဝါ-
ဝဗောဓတော၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်တည်း။
ဣတိ၊ ဤရှေ့တရပ် အပြီးသတ်တည်း။

၇၃။ ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ပါကဋိဘူတသစ္စပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ-
နယလက္ခဏဘေဒဿ၊ ထင်ရှားသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော သစ္စာအပြား၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အပြား၊ ကေတ္တစသောနည်းအပြား၊ အနိစ္စတာစသော
လက္ခဏာအပြားရှိသော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဣမေ ဓမ္မာ၊
ဤသင်္ခါရတရားတို့သည်။ အနုပ္ပန္နပုဗ္ဗာ၊ ရှေး၌မဖြစ်ဘူးကုန်သည်ဖြစ်၍။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကိရ နာမ၊ ယခုမှအသစ်ဖြစ်ကုန်သတတ်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော
သင်္ခါရတရားတို့သည်။ နိရုဇ္ဈန္တိ ကိရ၊ အရှည်မတည် ချက်တဖြုတ်ချုပ်ပျက်
ကုန်သတတ်။ ဣတိ၊ သို့။ နိစ္စနဝါ၊ အမြဲအသစ်တို့သည်သာလျှင်။ ဟုတု၊
၎င်း။ [၂၆၉] သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ကေဝလဉ္စ၊
သက်သက်လည်း။ နိစ္စနဝါ၊ အမြဲအသစ်တို့သည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်ကုန်
သေး။ (အထ ခေါ၊ အဟုတ်သော်ကား။) (ပရိတ္တဋ္ဌာယိနောတိ စ ဥပ-
ဋ္ဌဟန္တိ-ဟု သမ္မန္တပြု) သူရိယဂ္ဂမနေ၊ နေထွက်သောကာလ၌။ ဥဿဝ-
မိန္ဒ၊ ဝိယ စ၊ ဆီးနှင်းပေါက်ကဲ့သို့၎င်း။ ဥဒကပုပ္ဖုဋ္ဌော ဝိယ စ၊ ရေပြက်
ကဲ့သို့၎င်း။ ဥဒကေ ဒဏ္ဍရာဇိ ဝိယ စ၊ ရေ၌ တောင်ငွေ့ဖြင့် သားသော
အရေးကဲ့သို့၎င်း။ အာရဂ္ဂေ၊ ပွတ်ဆောက်ဖျား၌။ သာသပေါ ဝိယ စ၊
မုန်ညှင်းစေ့ကဲ့သို့၎င်း။ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒေါ ဝိယ စ၊ လျှပ်စစ်ပြက်သကဲ့သို့၎င်း။
ပရိတ္တဋ္ဌာယိနောတိ စ၊ တိုစွာသောကာလမျှသာ တည်ခြင်းရှိကုန်၏ဟူ၍
လည်း။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကေဝလံ၊ သက်သက်။ နိစ္စနဝါ၊ အမြဲ
အသစ်တို့သည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်ကုန်သေး။ ပရိတ္တဋ္ဌာယိနောဝ၊ တိုစွာ
သော ကာလမျှ တည်ခြင်းရှိကုန်သည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်ကုန်သေး။
အထ ခေါ၊ သော်ကား။) မာယာ မရိစိ သုပိနန္တ အလာတစက္က ဂန္ဓဗ္ဗနဂရ-
ဖေဏကဒလီအာဒယော ဝိယ၊ မျက်လှည့် တံလှုပ် အိပ်မက် ပတ်ပတ်လှည့်
အပ်သောမီးစက် ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ မြူးတူးကစားလိုသောအလိုဖြင့် မြို့ကဲ့သို့
ကောင်းကင်၌ ထင်စေအပ်သောနတ်မြို့ ရေမြုပ်စိုင့် ငှက်ပျောတုံးအစ
ရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ အသာရာ၊ အနှစ်ကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိဿာရာ၊ အနှစ်
မဲ့ကုန်၏။ ဣတိ စာပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။

တ္ထောဝတော၊ (ဇာတံ ရူပံ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဤသို့အစရှိသောပါဠိနည်းကို အစဉ်
မှီးသဖြင့်၎င်း၊ ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ ဤသို့အစရှိသော
ပါဠိနည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့်၎င်း၊) ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဥဒယဝယ
ပဋိဝေဓတိုင်အောင်သော ဘာဝနာအစီအရင်ဖြင့်။ အနေန-ယောဂီနာ၊
သည် (အဓိဂတံ-၌စပ်)။ ဝယဓမ္မမေဝ၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည်ဖြစ်၍
သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဥပ္ပန္နဉ္စ၊ ဖြစ်ပြီး၍လည်း။ ဝယံ၊ မိမိ၏ သဘော
ဓမ္မတာအားဖြင့် ပျက်ခြင်းသို့။ ဥပေတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမိနာ
အာကာဓရန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ဥဒယကို၎င်း၊ ဝယကို
၎င်း ပစ္စုပ္ပန်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သမပညာသလက္ခဏာနိ၊
အမျှင်းဆယ်သော လက္ခဏာတို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈိတော၊ ထိုးထွင်း၍။ ဌိတံ၊
တည်သော။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနံ နာမ၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာမည်သော။
(ပဌမံ၊ လက်ဦးစွာသော။) တရုဏဝိပဿနာဉာဏံ၊ နှုသောဝိပဿနာဉာဏ်
သည်။ အဓိဂတံ၊ ရအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏^၁။ ယဿ၊ အကြင်
ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ ဉာဏ်ကို။ အဓိဂမာ၊ ရခြင်းကြောင့်။ အာရဒ္ဓ-
ဝိပဿကောတိ သင်္ချံ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာရှိသော ယောဂီဟု
ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏^၂။

ဝိပဿနုပက္ခိလေသကထာ

၇၃၂။ အထ-ပစ္ဆာ၊ ထိုနောက်မှ။ ဣမာယ တရုဏဝိပဿနာယ၊ ဥဒ-
ယဗ္ဗယာနုပဿနာဟုဆိုအပ်သော ဤတရုဏဝိပဿနာ၏။ (ဝသေန၊ ဖြင့်။)
အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာရှိသော ယောဂီအား
သာလျှင်။ (ဧကောရော လုတ္တနိဒ္ဓိဋ္ဌော) ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။
ဝိပဿနုပက္ခိလေသာ၊ ဝိပဿနာကို ညစ်ညူးစေတတ်သောတရားတို့သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ဗျတိရိက်ကိုဆိုအံ့။ ဝိပဿနုပက္ခိလေသာ၊ တို့သည်။
ပဋိဝေဓပ္ပတ္တဿ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ရောက်သော။ အရိယာသာဝကဿ

၁-ယခုသာဖြစ်သည်ဖြစ်၍ အားရှိသောအဖြစ်သို့ ရောက်သည်မဟုတ်သေးရကား တရုဏ-
ဝိပဿနာဉာဏ်ဟူသတည်း။ (ပြည်)

၂-ကလာပသမ္မသနစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော သမ္မသနသည် မုချအားဖြင့်
ဝိပဿနာအမည်ကိုမရ၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ စသောအားဖြင့်ဖြစ်သော သမ္မသနသည်သာ
ရ၏။ ထို့ကြောင့် ယဿာဓိဂမာ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဝိပဿနုပက္ခိလေသကထာ (၂၆၉-၁၇)

၁၇၃

စေဝ၊ အရိယာသာဝကအား၎င်း။ ဝိပုဋ္ဌိပန္နကဿ စ၊ သီလ ဝိပုတ္တိစသော
တစုံတခုဖြင့် ပျက်သော အကျင့်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ (စ-သဒ္ဓေါ ဥပရိ
ဒယေပိ ယောဇေတဗ္ဗော) နိက္ခိတ္တကမ္မဋ္ဌာနဿ စ၊ ဝိပဿနာကို အားထုတ်
လျက် အကြား၌ တွန့်၍ ပစ်စွန့်ချထားအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်
အား၎င်း။ ကုသိတပုဂ္ဂလဿ စ၊ သီလသမ္ပန္နဖြစ်လျက် ပျင်းရိသောအား
ဖြင့် ဘာဝနာကို အားမထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ နုပုဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။
တနည်း—ဝိပုဋ္ဌိပန္နကဿ၊ ဝိပဿနာဟု ဆိုအပ်သော သမ္မာပဋိပတ်၏
မရှိခြင်းကြောင့် ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော အကျင့်ရှိသော။ နိက္ခိတ္တကမ္မဋ္ဌာနဿ၊
ကမ္မဋ္ဌာန်းဟူသော ဝန်ကို ပစ်စွန့်ချထားသော။ ကုသိတပုဂ္ဂလဿ စ၊
ပျင်းရိ ပေါ့တန်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း။ နုပုဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ အနွယ်ကို
ဆိုအံ့။ သမ္မာပဋိပန္နကဿ၊ ကောင်းသော အကျင့်ရှိသော။ ယုတ္တ-
ပယုတ္တဿ၊ ရွှေလုံ့လ နောက်လုံ့လစပ်၍ မပြတ်အားထုတ်သော၊ ဝါ၊
ကောင်းသောလုံ့လဖြင့် ဉာဏဘာဝနာကို မပြတ်အားထုတ်သော။ အာ-
ရဒ္ဓဝိပဿကဿ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာရှိသော^၁။ ကုလပုတ္တဿ၊
အာစာရကုလပုတ္တအား။ ဥပုဇ္ဇန္တိယေဝ၊ ဖြစ်ကုန်သည်သာတည်း။ န
နုပုဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သည်ကား မဟုတ်ကုန်။ (အညထာ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏသေဝ
အသမ္ဘဝတော)

တေ ဒသ ဥပက္ခိလေသာ၊ ထိုဆယ်ပါးသော ဥပက္ခိလေသာတို့သည်။
ကတမေ ပန၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ မေးငြားအံ့။
ဩဘာသော၊ ဩဘာသ၎င်း။ ဉာဏံ၊ ၎င်း။ ပီတိ၊ ၎င်း။ ပဿဒ္ဓိ၊ ၎င်း။
သုခံ၊ ၎င်း။ အဓိမောက္ခော၊ ၎င်း။ ပဂ္ဂဟော၊ ၎င်း။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။
ဥပေက္ခာ၊ ၎င်း။ နိကန္တိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ ဒသ၊ တို့တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊
၏။ ကထံ ဓမ္မုဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတမာနသံ ဟောတိ။ပ။ န ပဇာနာတိတိ၊ ဟူသော။
ဘေ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၁-အရိယာသာဝကဿာတိ စ ဣဒံ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန ငုတ္တံ ဗလဝိပဿနာပတ္တိဿာပိ
အနုပုဇ္ဇနတော။ (ပြည်)

၂-အာရတိတိ အာရဒ္ဓေါ၊ ဝိပဿတိတိ ဝိပဿကော၊ အာရဒ္ဓေါ စ သော ဝိပဿကော
စာတိ အာရဒ္ဓဝိပဿတော-ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်တိုင်အောင် အားထုတ်စ
ပြုခဲ့ပြီးသော ဝိပဿနာရှုသူဟု ဆိုလို၏။ (ဆ-သံ-သော)

[ကထံ၊ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဓမ္မဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတ-
မာနသံ၊ သြဘာသစသည်တို့၌ အရိယဓမ္မဟု ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စသည်
ဝိပဿနာခရီးမှ ဖဲသဖြင့် ဖောက်ပြန်စွာယူအပ် ဖြစ်စေအပ်သော
စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်၊
ဝါ၊ အနိစ္စဟူ၍။ မနသိ ကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီအား။
သြဘာသော၊ ဝိပဿနာ၏ အာနုဘော်ကြောင့် ဖြစ်သော အရောင်
အလင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သြဘာသော၊ ဤသို့သော အရောင်အလင်းကို
လွှတ်သောတရားသည်။ ဓမ္မော၊ ငါလိုချင် တောင့်တအပ်သော အရိယ-
မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သြဘာသံ၊ အရောင်အလင်းကို။
အာဝဇ္ဇတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ တတော၊ ထိုဝိပဿနာ အရောင်အလင်း
ကြောင့်။ ယော ဝိက္ခေပေါ၊ အကြင် ပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ၊
ထိုပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ မည်၏။ တေန ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ထိုဝိပဿနာ
အရောင်အလင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စသည်။ ဝိဂ္ဂဟိတမာနသော၊
ဝိပဿနာခရီးမှ ဖဲသဖြင့် ဖောက်ပြန်စွာယူအပ် ဖြစ်စေအပ်သော
စိတ်ရှိသော ယောဂီသည်။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်သော
အာရုံကို။ ယထာဘူတံ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော သဘော
အလျောက်၊ ဝါ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ န ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ဒုက္ခတော၊
အားဖြင့်။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်သောအာရုံကို။
ယထာဘူတံ၊ အလျောက်၊ ဝါ၊ မှန်စွာ။ န ပဇာနာတိ၊ မသိ။]

တထာ၊ ပါး။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊ ယောဂီ
အား။ ဉာဏံ၊ အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။
ဉာဏံ၊ အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ဉာဏ်သည်။ ဓမ္မော၊ ငါလိုချင်
တောင့်တအပ်သော အရိယမဂ်ဖိုလ်တရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာဏံ၊ ကို။
အာဝဇ္ဇတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ တတော-ဉာဏဟေတု၊ ထိုဉာဏ်ဟူသော
အကြောင်းကြောင့်။ ယော ဝိက္ခေပေါ၊ အကြင်ပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
၏။ တံ၊ ထိုပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ မည်၏။ တေန ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ထိုဉာဏ်
ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စသည်။ ဝိဂ္ဂဟိတမာနသော၊
ဝိပဿနာခရီးမှ ဖဲသဖြင့် ဖောက်ပြန်စွာယူအပ် ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်ရှိ
သော ယောဂီသည်။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဝိပဿနုပက္ခိလေသကထာ (၂၇၀-၁)

၁၇၅

အလျောက်၊ ဝါ၊ စွာ။ န ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။
 အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊ လျောက်၊ ဝါ၊ စွာ။
 န ပဇာနာတိ၊ မသိ။ (ပီတိပဿဒ္ဓိ စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းနှင့်နှင်
 ယောဇနာ) ပီတိ၊ ငါးပါးအပြားရှိသော ပီတိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။
 ပဿဒ္ဓိ၊ ကာယပဿဒ္ဓိ-စိတ္တပဿဒ္ဓိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သုခံ၊ အလွန်
 မှန်မြတ်သော သုခသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အဓိမောက္ခော၊ စိတ်စေတသိက်
 တို့ကို အလွန်ကြည်စေတတ်သော အားရှိသောသဒ္ဓါသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 ၏။ ပဂ္ဂဟော၊ သမ္ပယုတ်တရားကို ကောင်းစွာချီးမြှင့်တတ်သော ဝီရိယ
 သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ အာရုံသို့ကပ်၍ မြဲစွာတည်သောသတိ
 သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဥပေက္ခာ၊ ဝိပဿနုပေက္ခာ အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာသည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ နိကန္တိ၊ ဩဘာသစသည်တို့၌ ငဲ့ကွက်တပ်မက်သော
 သိမ်မွေ့သောသဘောရှိသော တဏှာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ နိကန္တိ၊ နိကန္တိ
 သည်။ ဓမ္မော၊ ငါလိုချင်တောင့်တအပ်သော အရိယာမဂ်ဖိုလ်တရားတည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ နိကန္တိ၊ နိကန္တိကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ နှလုံးသွင်း၏ ။ တတော
 နိကန္တိဟေတု၊ ထိုနိကန္တိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ယော ဝိက္ခေပေါ၊
 သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ (တံ၊ သည်။) ဥဒ္ဓစ္စံ၊ မည်၏။ တေန ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ထိုနိကန္တိ
 ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စသည်။ ဝိဂ္ဂဟိတမာနသော၊
 ဝိပဿနာခရီးမှဖဲသဖြင့် ဖောက်ပြန်စွာယူအပ် ဖြစ်စေအပ်သောစိတ်
 ရှိသော ယောဂီသည်။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊
 လျောက်၊ ဝါ၊ စွာ။ န ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အနတ္တတော၊
 ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊ လျောက်၊ ဝါ၊ စွာ။ န ပဇာနာတိ၊
 မသိ။

☞ [၂၇၀] ၇၃၃။ တတ္ထ၊ ထိုဩဘာသစသော ဆယ်ပါးတို့တွင်။ ဩဘာ-
 သောတိ၊ ကား။ ဝိပဿနောဘာသော၊ ဝိပဿနာစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော
 မိမိသန္တာန်၌ ကျရောက်သော ပြိုးပြိုးပြက် ထွက်သောအရောင်၊ ဥတု-
 သမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော ပြိုးပြိုးပြက်ထွက်သော အရောင်သည်။ ဩဘာသော၊

၁-ဝိပဿနာ၌ အလွန်မွေ့လျော်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ထင်သော ထိုနိကန္တိကို
 အဓိမာနိက ရနိုးသော ယောဂီသည် ဓမ္မဟူ၍ ယူအပ်ရကား နိကန္တိဓမ္မောတိ နိကန္တိ
 အာဝဇ္ဇတိ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၁၇၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၇၀.၁) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

မည်၏။ တသ္မိံ၊ ထိုဝိပဿနာဩဘာသသည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။
 ယောဂါဝစရော၊ သည်။ မေ၊ ငါ့အား။ ဣတော၊ ဤအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊
 ရှေး၌။ ဝေရူပေါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ဩဘာသော၊ အရောင်
 အလင်းသည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗော ဝတ၊ မဖြစ်ဘူးလေစွတကား။ အဒ္ဓါ၊
 မချွတ်။ မဂ္ဂပ္ပတ္တော၊ မဂ်သို့ရောက်သည်။ အသ္မိံ၊ ငါဖြစ်လတ်ပြီ။
 ဖလပ္ပတ္တော၊ ဖိုလ်သို့ရောက်သည်။ အသ္မိံ၊ ငါဖြစ်လတ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။
 အမဂ္ဂမေဝ၊ မဂ်မဟုတ်သော ဩဘာသကိုပင်လျှင်။ မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။
 အဖလမေဝ၊ ဖိုလ်မဟုတ်သော ဩဘာသကိုပင်လျှင်။ ဖလန္တိ၊ ဖိုလ်ဟူ၍။
 ဂဏှာတိ၊ ၏။ အမဂ္ဂံ၊ မဂ်မဟုတ်သည်ကို။ မဂ္ဂေါတိ၊ ၍။ အဖလံ၊ ကို။
 ဖလန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂဏှတော၊ ယူသော။ တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရ၏။
 ဝိပဿနာဝီထိ၊ ဝိပဿနာအစဉ်သည်။ ဝါ၊ အစဉ်အားဖြင့်ဖြစ်သော
 ဝိပဿနာသည်။ ဥက္ကန္တာ နာမ၊ ဖယ်သည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 (ယောဂီနာ၊ သည်။ မဂ္ဂပ္ပတ္တော၊ မဂ်သို့ရောက်သည်။ အမ္ပိ၊ ဖြစ်လတ်ပြီ။
 ဣတိ၊ သို့။ အဓိမာနေန၊ ရနိုးသဖြင့်။ ဝိဿဋ္ဌတ္တာ၊ လွှတ်အပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) တနည်း—ဂဏှတော၊ ယူသော။ တဿ၊
 ထိုယောဂီ၏။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ (တတော ဝေ၊ ထိုသို့မဂ်မဟုတ်သည်ကို
 မဂ်ဟူ၍၊ ဖိုလ်မဟုတ်သည်ကို ဖိုလ်ဟူ၍ ယူခြင်းကြောင့်လျှင်။) ဝီထိ၊
 ဥက္ကန္တာ နာမ၊ ခရီးလမ်းရိုးမှ ဖယ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊
 ထိုယောဂီသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ မူလကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဝိပဿနာဟူသော
 မူလကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဝိဿဇ္ဇေတွာ၊ လွှတ်၍။ ဩဘာသမေဝ၊ အရောင်
 အလင်းကိုသာလျှင်။ အဿာဒေန္တော၊ သာယာလျက်။ နိသီဒတိ၊ နေ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ခေါ၊ စင်စစ်။ သော အယံ ဩဘာသော၊ ထို
 အရောင်သည်။ ကဿစိ ဘိက္ခုနော၊ အချို့သောရဟန်းအား။ ပလ္လင်္ကဋ္ဌာန-

၁-ထိုစိတ္တသမုဋ္ဌာန် ဥတုသမုဋ္ဌာန် နှစ်ပါးတို့တွင် ဝိပဿနာစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော
 အရောင်သည် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်၌သာလျှင် တည်သည်ဖြစ်၍ ပြုံးပြုံးပြက်ဖြစ်၍တည်၏။
 ဥတုသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သောအရောင်သည် ကိုယ်ကိုလွှတ်၍ ဉာဏ်၏အာနုဘော်အား လျော်စွာ
 ထက်ဝန်းကျင်မှ ပျံ့နှံ့၍တည်၏။ ထိုအရောင်သည် ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အားသာလျှင် ထင်၏။
 ထိုအရောင်နှင့် တွေ့ထိသောအရပ်၌ ရူပါရုံကိုလည်းမြင်၏။ မြင်သော်ကား စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်
 မြင်သလော၊ ထိုသို့မဟုတ် မနောဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်သလောဟု စိစစ်သင့်သည်ဟူ၍ ဆရာတို့
 ဆို၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခုလာဘိအားကဲ့သို့ ထိုအဆင်းကို မနောဝိညာဉ်ဖြင့်သာလျှင် သိအပ်၏ဟု
 ယူသော် သင့်သကဲ့သို့ထင်သည်ဟု ဋီကာဆရာဆုံးဖြတ်သတည်း။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဝိပဿနုပက္ခိလေသကထာ (၂၇၀-၁၇)

၁၇၇

မတ္တမေဝ၊ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွဲ နေရာအရပ်မျှကိုသာလျှင်။ (ဩဘာသေန္တော၊ ထွန်းလင်းလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ကဿစိ၊ အချို့သောရဟန်းအား။ အန္တောဂဗ္ဘံ၊ တိုက်ခန်းတွင်းကို။ (ဩဘာသေန္တော၊ လျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ကဿစိ၊ အား။ ဗဟိဂဗ္ဘမ္ပိ၊ တိုက်ခန်းပကိုလည်း။ (ဩဘာသေန္တော၊ လျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ကဿစိ၊ အား။ သကလဝိဟာရံ၊ ကျောင်းတိုက် အလုံးကို။ ဂါဝုတံ၊ တဂါဝုတ်ကို။ အနုယောဇနံ၊ ယူဇနာခွဲကို။ ယောဇနံ၊ တယူဇနာကို။ ဒွိယောဇနံ၊ နှစ်ယူဇနာကို။ တိယောဇနံ၊ သုံးယူဇနာကို။ ပ။ ကဿစိ၊ အား။ ပထဝိတလတော၊ မြေအပြင်မှ။ ယာဝ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မ- လောက၊ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်။ ဧကလောကံ၊ တခဲနက် အလင်းကို။ ကုရုမာနော၊ ပြုလျက်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဘဂဝတော၊ ၏။ (ဩဘာသော၊ သည်။) ဒသသဟသိလောကဓာတု၊ တသောင်းသော လောကဓာတ်ကို။ ဩဘာသေန္တော၊ ထွန်းလင်းစေလျက်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ သို့။ အထ၊ ထိုဩဘာသ၏။ ဝေမတ္တတာယ၊ နည်းသည်၏အဖြစ် ကြီးပြန့်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် မတူထူးသည်၏အဖြစ်၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလအံ့သည်ကား။ ဝတ္ထု၊ သိခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ကိရ၊ ကြားဘူးသည်ကား။ စိတ္တလပဗ္ဗတေ၊ စိတ္တလတောင်၌။ ဒွိကုဋ္ဌဂေဟဿ၊ နှစ်ခုသော အထွဋ်ရှိသော ကျောင်း၏။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ဒေ၊ ထေရာ၊ နှစ်ဦးသော မထေရ်တို့သည်။ နိသီဒိံ၊ သီတင်းသုံးကုန်၏။ တံ ဒီဝသဉ္စ၊ ထိုနေ၌လည်း။ ကာဠပက္ခုဒေါသထော၊ လက္ခယံပက္ခုဥပုသ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မေဃပဋ္ဌလစ္ဆန္တာ၊ မိုသ်းတိမ်လွှာဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန်သော။ ဒီသ၊ ရှစ်ရပ်မျက်နှာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ရတ္တိဘာဂေ၊ ည၌အဖို့၌။ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတံ၊ အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော။ တမံ၊ အမှိုက်မှောင် သည်။ ပဝတ္ထတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ဧကော၊ တဦးသော။ ထေရော၊ သီတင်းငယ်ထေရ်သည်။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ မယံ၊ ငါ့အား။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ စေတိယင်္ဂဏမ္ပိ၊ စေတီပြင်၌။ သိဟာသနေ၊ မြတ်သော နေရာ၌။ ပဉ္စဝဏ္ဏာနိ၊ ငါးပါးသော အဆင်းရှိကုန်သော။ ကုသုမာနိ၊ ပန်းတို့သည်။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ဆို၏။ တံ၊ ထိုမထေရ်ငယ်ကို။ ဣတရော၊ မဟာထေရ်သည်။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။

၁၇၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၇၁-၁၈) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

အနုစ္စရိယံ၊ မအံလောကံသည်ကို။ ကထေသိ၊ ဆိုဘိ၏။ မယံ ပန၊ ငါ့အားမူကား။ တေရဟိ၊ ဤအခါ၌။ မဟာသမုဒ္ဒမ္ပိ၊ မဟာသမုဒ္ဒါ၌။ ယောဇနဌာနေ၊ ယူဇနာအရပ်၌။ မစ္ဆကစ္ဆပါ၊ ငါးလိပ်တို့သည်။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ဆို၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အယံ ဝိပဿနပက္ခိလေသော၊ ဤဆိုလတုံသော ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်းသည်။ ယေတုယျေန၊ ဖြင့်။ သမထဝိပဿနာလာဘိနေ၊ သမထနှင့်တကွ ဝိပဿနာရသော ယောဂီအား။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သော သမထဝိပဿနာလာဘိ အဓိမာနိကော၊ သမထနှင့်တကွ ဝိပဿနာကိုရ၍ ရနိုးခြင်းရှိသော ယောဂီသည်။ သမာပတ္တိဝိက္ခမ္ဘိတာနံ၊ သမာပတ်ဖြင့် ခွါအပ်ကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အသမုဒါစာရတော၊ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့်။ အရဟာ အဟန္တိ၊ ငါရဟန္တာဟူ၍။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဥစ္စဝါလိကဝါသီ မဟာနာဂတ္ထေရော ဝိယ၊ ဥစ္စဝါလိကအရပ်၌ သီတင်းသုံးသော မဟာနာဂမထေရ်ကဲ့သို့၎င်း။ ဟံကနကဝါသီ မဟာဒတ္ထေရောဝိယ၊ ဟံကနကအရပ်၌ သီတင်းသုံးသော မဟာဒတ္ထမထေရ်ကဲ့သို့၎င်း။ စိတ္တလပဗ္ဗတော၊ စိတ္တလတောင်၌။ နိက္ခပေဏ္ဍကပဓာနဃရဝါသီ၊ စူဠသုမနတ္ထေရောဝိယ စ၊ နိက္ခပေဏ္ဍကမည်သော ပဓာနဃရကျောင်း၌ သီတင်းသုံးသော စူဠသုမနထေရ်ကဲ့သို့၎င်းတည်း။

တတြ၊ ထိုဝတ္ထုတို့တွင်။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတုံသည်ကား။ ဧကဝတ္ထုပရိဒီပနံ၊ တခုသောဝတ္ထုကို ပြကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ ကိရ၊ ကြားဘူးသည်ကား။ တလင်္ဂရဝါသီဓမ္မဒိန္နတ္ထေရော နာမ၊ တလင်္ဂရဝါသီဓမ္မဒိန္နထေရ်မည်သော။ ဧကော၊ တဦးသော။ ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒေါ၊ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်သော ပဋိသမ္ဘိဒါရှိသော။ မဟာခိဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာကြီးသည်။ မဟတော၊ များစွာသော။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ ရဟန်းသံဃာအား။ [၂၇၁] ဩဝါဒဒါယကော၊ ဩဝါဒပေးသည်။ အဟောသိ၊ ၏။ သော၊ ထိုဓမ္မဒိန္နမထေရ်သည်။ ဧကဒိဝသံ၊ တနေ့သ၌။ အတ္တနေ၊ မိမိ၏။ ဒိဝါသနေ၊ နေ့ခင်း၌ နေအပ်သော နေရာ၌။ နိသီဒိသ္မာ၊ နေ၍။ ကိံ၊ နုခေါ၊ အသို့နည်း။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ အာစရိယဿ၊ ဆရာကြီးဖြစ်သော။

၁-ဤသို့ ဩဘာသ၏ ဝေမတ္တအဖြစ်၌ ဝတ္ထုကိုပြပြီး၍ ရှည်မြင့်စွာ ကာလပတ်လုံး ချတ်ယွင်း၍ ပြောဆိုသည်၌ ဝတ္ထုကိုပြခြင်းငှါ အယံ ပန စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဝိပဿနပုတ္တိလေသကထာ (၂၇၁-၁၂)

၁၇၉

ဥစ္စဝါလိကဝါသီမဟာနာဂထေရ်ရဿ၊ ဥစ္စဝါလိက၌ သီတင်းသုံးသော မဟာ-
 နာဂထေရ်၏။ သမဏဘာဝကိစ္စံ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ပြုသောကိစ္စသည်။
 မတ္တကံ ပတ္တံ၊ အပြီးသို့ရောက်ပြီလော။ နော ပတ္တံ၊ အပြီးသို့မရောက်သေး
 သလော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်လတ်သော်။ အဿ၊
 ထိုမဟာနာဂထေရ်၏။ ပုထုဇ္ဇနဘာဝမေဝ၊ ပုထုဇဉ်အဖြစ်ကိုသာလျှင်။
 ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ မယိ၊ ငါသည်။ အဂစ္ဆန္တေ၊ မသွားသည်ရှိသော်။ ပုထုဇ္ဇန-
 ကာလကိရိယမေဝ၊ ပုထုဇဉ်၏အဖြစ်ဖြင့် သေခြင်းကိုသာလျှင်။ ကရိဿတိ၊
 လာဘုံ။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ ဥတု၊ သိ၍။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်းခိုးဖြင့်။
 ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ ဥပ္ပတိတု၊ ပျံ၍။ ဒိဝါသနေ၊ နေခင်း၌
 နေအပ်သော နေရာ၌။ နိသိန္နဿ၊ နေသော။ ထေရဿ၊ မဟာနာဂထေရ်
 ၏။ သမိပေ၊ အနီး၌။ ဩရောဟိတု၊ သက်၍။ ဝန္တိတု၊ ရှိခိုး၍။ ဝတ္တံ၊
 ဝတ်ကို။ ဒဿေတု၊ ပြု၍။ ဧကမန္တံ၊ တင့်အပ်သောအရပ်၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ၏။
 အာဝုသော၊ ဓမ္မဒိန္နံ၊ ငါ့ရှင်ဓမ္မဒိန္နံ။ အကာလေ၊ အခါမဟုတ်သည်၌။ ကိံ၊
 အဘယ်ကြောင့်။ အာဂတော၊ လာသည်။ အသိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ စ၊
 သို့လည်း။ ဝုတ္တေ၊ မေးလတ်သော်။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ပဉ္စံ၊ ပြဿနာကို။
 ပုစ္ဆိတံ၊ ငှါ။ အာဂတော၊ သည်။ အမှီ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊
 လျှောက်၏။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်ဓမ္မဒိန္နံ။ ပုစ္ဆေ၊
 မေးလော့။ ဇာနဗာနာ၊ သိကုန်သည်ရှိသော်။ ကထယိဿာမ၊ ဖြေဆို
 ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုပေလတ်သော်။ ပဉ္စာသဟာသံ၊
 ပြဿနာတထောင်ကို။ ပုစ္ဆိ၊ မေး၏။

ထေရော၊ မဟာနာဂထေရ်သည်။ ပုစ္ဆိတ ပုစ္ဆိတံ၊ မေးတိုင်း မေးတိုင်း
 ကို။ အာဝဇ္ဇမာနောဝ၊ မငြိမရှက်မူ၍သာလျှင်။ ကထေသိ၊ လျင်စွာ
 ဖြေဆို၏။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဝေါ၊ အရှင်
 ဘုရားတို့၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ အတိတိက္ခံ၊ အလွန်ထက်ပေစွ။ ကဒါ၊
 အဘယ်အခါ၌။ တုမေဟိ၊ အရှင်ဘုရားတို့သည်။ အယံ ဓမ္မော၊ ဤအရိယ
 မဂ်ဖြင့်လာသော ပဋိသမ္ဘိဒါတရားကို။ အဓိဂတော၊ ရပေသနည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ လျှောက်လတ်သော်။ (မဟာနာဂထေရ်၏ အလို
 အားဖြင့် ဆိုသတည်း။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်ဓမ္မဒိန္နံ၊ ဣတော၊ ဤမှ။
 သဠိဝဿကာလေ၊ အနှစ်ခြောက်ဆယ်ကာလ၌။ အဓိဂတော၊ ရအပ်၏။

၁၈၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၇၁-၁၂) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ဇာ။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ သမာဓိံ၊ အဘိညာဉ်သမာဓိကို။
 ဝဠုဉ္ဇေယ၊ သုံးဆောင်နိုင်ကုန်၏လော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ လျှောက်သည်
 ရှိသော်။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်ဓမ္မဒိန္န။ ဣဒံ၊ ဤအဘိညာဉ်သမာဓိကို
 သုံးဆောင်ခြင်းသည်။ န ဘာရိယံ၊ ဝန်လေးသည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝုတ္တေ၊ သော်။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ ဝန်မလေးပြီတကား။
 ဧကံ ဟတ္ထိံ၊ တခုသောဆင်ကို။ မာပေထ၊ ဖန်ဆင်းတော်မူကုန်လော့။
 ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်၏။ ထေရော၊ သည်။ သဗ္ဗသေတံ၊
 ငွေတောင်အတူ ကိုယ်လုံးဖြူသော။ ဟတ္ထိံ၊ ကို။ မာပေသိ၊ ဖန်ဆင်း၏။
 ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဣဒါနိ၊ ယခု။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ (ကရိယ-
 မာနေ၊ ပြုတော်မူသည်ရှိသော်။) အယံ ဟတ္ထိံ၊ ဤဆင်သည်။ အဉ္စိတ-
 ကဏ္ဍော၊ မတုန်မလှုပ်ထားအပ်သော နားရွက်ရှိသည်ဖြစ်၍။ (နိစ္စလဋ္ဌ-
 ပိတကဏ္ဍပုဋ္ဌော၊ ဋီကာဖွင့်သည်။) ပဿာရိတနဂုံဋ္ဌော၊ ထောင်အပ်သော
 အမြီးရှိသည်ဖြစ်၍။ သောဏ္ဏံ၊ နှာမောင်းကို။ မုခေ၊ ဦး။ ပက္ခိပိတော၊
 ထည့်၍။ ဘေရဝံ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်သော။ ကောဉ္ဇနာဒံ၊ ကြိုးကြာသံကို။
 ကရောဇ္ဇော၊ ပြုလျက်။ တုမှာကံ၊ ဘုရားတို့၏။ အဘိမုခေါ၊ ရှေးရှု၊
 အာဂစ္ဆတိ၊ လာ၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ နံ ဟတ္ထိံ၊ ထိုဆင်ကို။
 ကရေထ၊ ပြုတော်မူကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်၏။
 ထေရော၊ မဟာနာဂထေရ်သည်။ တထာ၊ ထိုဓမ္မဒိန္နထေရ်ဆိုတိုင်း။
 ကတွာ၊ ၍။ ဝေဂေန၊ လျင်သောအဟုန်ဖြင့်။ အာဂစ္ဆတော၊ လာသော။
 ဟတ္ထိဿ၊ ဆင်၏။ ဘေရဝံ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ဖြစ်သော။ အာကာရံ၊
 အမူအရာကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ (ဘယေန၊ ကြောက်သဖြင့်) ဥဋ္ဌာယ ပလာယိတုံ၊
 ထ၍ပြေးခြင်းငှါ။ အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်၏။ တမေနံ၊ ထိုမဟာနာဂထေရ်
 ကို။ ခိဏာသဝတ္ထေရော၊ ရဟန္တာဖြစ်သော ဓမ္မဒိန္နထေရ်သည်။ ဟတ္ထံ၊
 လက်ကို။ ပဿာရေတွာ၊ ဆန့်၍။ စီဝရကဏ္ဍေ၊ သင်္ကန်းစွန်း၌။ ဂဟေတွာ၊
 ကိုင်၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ခိဏာသဝဿ၊ ရဟန္တာအား။ သာရဇ္ဇံ၊ နာမ၊
 ရွှံ့ရှာထိတ်လန့်ခြင်း မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သေးသလော။ ဣတိ၊ သို့။
 အာဟ၊ ဇာ။

သော၊ ထိုမဟာနာဂထေရ်သည်။ တမိ၊ ကာလေ၊ ထိုကာလ၌။
 အတ္တနော၊ ဇာ။ ပုထုဇ္ဇနဘာဝံ၊ ပုထုဇဉ်၏အဖြစ်ကို။ ဥ တွာ၊ ၍။
 အာဝုသော ဓမ္မဒိန္န၊ ငါ့ရှင်ဓမ္မဒိန္န။ (တံ၊ ငါ့ရှင်သည်။) မေ၊ ငါ၏။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဝိပဿနုပက္ခိလေသကထာ (၂၇၂-၄)

၁၈၁

အဂဿယော၊ ကိုးကွယ်ရာသည်။ ယောဟံ၊ ဖြစ်ပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝတော၊ ရှိ။ ပါဒမူလေ၊ ခြေရင်း၌။ ဥက္ကဋ္ဌိကံ၊ ဆောင့်ကြောင့်။ နိသီဒိ၊
 ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ တုမ္ပာကံ အဂဿယော၊ အရှင်ဘုရားတို့ ကိုးကွယ်ရာ
 သည်။ ဘဝိဿာမိစ္ဆေဝ၊ ဖြစ်အံ့ဟူ၍သာလျှင်။ အဟံ၊ သည်။ အာဂတော၊
 ၏။ မာ စိန္တယိတ္ထ၊ စိုးရိမ်တော်မမူလင့်။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝတော၊ ရှိ။)
 ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကထေသိ၊ ဟော၏။ ထေရော၊ မဟာနာဂထေရ်သည်။
 ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ စက်မံ၊ သို့။ အာရုယ၊ တက်၍။
 တတိယေ ပဒဝါရေ၊ သုံးကြိမ်မြောက်ခြေလှမ်း၌။ အဂ္ဂဗလံ၊ မြတ်သော
 ဖိုလ်ဟုဆိုအပ်သော။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိ၊ ရောက်၏။
 ထေရော၊ သည်။ ဒေါသစရိတော၊ ဒေါသစရိုက်ပြောသည်။ အဟောသိ
 ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ ဝေရူပါ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း
 တို့သည်။ ဩဘာသေ၊ ဝိပဿနာ အရောင်အလင်း၌။ ကမ္မန္တိ၊ တုန်လှုပ်
 ကုန်၏။

၇၃၄။ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်တည်း။
 ရူပါရူပဓမ္မေ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို။ တုလယန္တဿ၊ ချိန်သော။ တီရေန္တဿ၊
 စုံစမ်းသော။ တဿ၊ ထိုဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို အပြီးအဆုံးသို့ရောက်စေသော
 ယောဂီအား။ ဝိဿဠုန္တုန္တဝဇိရံ၊ လွှတ်အပ်သောသိကြားမင်း၏ ဝဇိရစိန်
 ကဲ့သို့။ အဝိဟတဝေဂံ၊ မပျက်သောအဟုန်ရှိသော။ တိခိဏံ၊ ထက်သော။
 သူရံ၊ တန်ခိုးရှိသော။ အတိဝိသဒံ၊ သွေးအပ်သည်ဖြစ်၍ အလွန်
 ထက်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကိရ၊ တတ်။

☞ [၂၇၂] ပီတိတိ၊ ကား။ ဝိပဿနာပီတိ၊ ဝိပဿနာစိတ်နှင့်ယှဉ်သော
 ပီတိတည်း။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။
 ခုဒ္ဒကာပီတိ၊ ခုဒ္ဒိကာပီတိ၎င်း။ ခဏိကာပီတိ၊ ၎င်း။ ဩက္ကန္တိကာပီတိ၊
 ၎င်း။ ဥဗ္ဗေဂါပီတိ၊ ၎င်း။ ဖရဏာပီတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိဓာ၊
 သော။ အယံ ပီတိ၊ ဤပီတိသည်။ သကလသရီရံ၊ ကိုယ်အလုံးကို။
 ပူရယမာနာ ပြည့်စေလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။

ပဿဒ္ဓိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိပဿနာပဿဒ္ဓိ၊ ဝိပဿနာစိတ်နှင့်ယှဉ်သော
 ပဿဒ္ဓိတည်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ ရတ္တိဋ္ဌာနေ ဝါ၊ ညဉ့်နေရာ၌၎င်း။

၁၈၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၇၂-၅) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

ဒိဝါဠာနေ ဝါ၊ နေနေရာဌ်၎င်း။ နိသိန္ဓဿ၊ နေသော။ တဿ၊ ထိုယောဂီ
အား။ ကာယစိတ္တာနံ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏။ ဒရထော၊ ပူပန်ခြင်းသည်။
နေဝ ယောတိ၊ မဖြစ်။ ဂါရဝံ၊ လေးသည်၏အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
ကက္ခဠတာ၊ ကြမ်းတမ်းခက်မာသည်၏အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
အကမ္မညတာ၊ အမှည့်မခန့်သည်၏အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
ဂေလညံ၊ နာကျင်သည်၏အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝက်တာ၊
ကောက်သည်၏အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။
အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊
ကိုယ်စိတ်တို့သည်။ ပဿဒ္ဓါနိ၊ ငြိမ်းကုန်သည်။ လဟူနိ၊ ပေါ့ကုန်သည်။
မုဒ္ဓနိ၊ နူးညံ့ကုန်သည်။ ကမ္မညာနိ၊ အမှည့်ခန့်ကုန်သည်။ သုဝိသဒါနိ၊
အလွန်စင်ကြယ်သန့်ရှင်းကုန်သည်။ ဥဇုကာနိယေဝ၊ ဖြောင့်မတ်ကုန်သည်
သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သော၊ ထိုယောဂီသည်။ ဣမေဟိ ပဿဒ္ဓါ-
ဒီဟိ၊ ဤပဿဒ္ဓိအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အနုဂ္ဂဟိတကာယစိတ္တော၊ ချီးမြှောက်
အပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ တသ္မိံသမယေ၊ ထိုဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်
ဖြစ်သောကာလ၌။ အမာနုသီ နာမ၊ လူတို့၏ဥစ္စာမဟုတ်သော၊ ဝါ၊
လူတို့ခံစားခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သော ကာမသုခရတိကို လွန်သည်ဖြစ်၍
အမာနုသီမည်သော။ ရတိ၊ မွေ့လျော်ခြင်းကို။ အနုဘဝတိ၊ ခံစားရ၏။
တံ ရတိံ၊ ထိုအမာနုသီရတိကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ သုညာဂါရံ ပဝိဋ္ဌဿ။ပ။
အမတံ တံ ဝိဇာနတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[သုညာဂါရံ၊ ဆိတ်ငြိမ်သောကျောင်းသို့၊ ဝါ၊ ဝိပဿနာသို့။ ပဝိဋ္ဌဿ၊
ဝင်ပြီး၍။ သန္တစိတ္တဿ၊ အလွန်ငြိမ်သက်သောစိတ်ရှိသော။ သမ္မာ၊
အသင့်အားဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ နာမ်ရုပ်တရားကို။ ဝိပဿတော၊ ဥဒယဗ္ဗယာ-
နုပဿနာစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ရှုသော။ ဘိက္ခုနေ၊ ယောဂီရဟန်းအား။
အမာနုသီ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာမရှိသောလူတို့၏ အရာမဟုတ်

၁-မနုဿာနံ အယန္တိ မာနုသီ၊ မနုဿယောဂ္ဂါ ကာမသုခရတိ။ လူတို့သုံးဆောင်ခံစား
ခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သော ကာမသုခရတိရသတည်း။ ထိုသို့သော် မနွာတ်စကြာမင်း
စသော မနုဿဝိသေသတို့သည် ခံစားအပ်သည်၏အဖြစ်ကို မလွန်သောကြောင့် ဒိဗ္ဗရတိ
ကိုလည်း သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏။ တနည်း-ကာမသုခအဖြစ်ဖြင့် မာနုသီရတိနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ဒိဗ္ဗရတိကိုလည်း သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏။ ထိုကာမသုခရတိကို လွန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
န မာနုသီတံ အမာနုသီ-ပြု။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဝိပဿနုပက္ခိလေသကထာ (၂၇၂-၂၈)

၁၈၃

သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အမာနုသီမည်သော။ ရတိ၊ ဝိပဿနာနှင့်ယှဉ်သော ပီတိသုခဟု မှတ်အပ်သော ဓမ္မလျော်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ယတော ယတော၊ အကြင်အကြင် ရုပ်အဖို့ နာမ်အဖို့မှ။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ အဖြစ်အပျက်ကို။ သမ္မသတိ၊ သုံးသပ်၏။ (တတော တတော၊ ထိုထိုသုံးသပ်တိုင်းသော ရုပ်နာမ်အဖို့မှ။) ပီတိပါမောဇ္ဇံ၊ ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ တံ၊ ထိုပီတိပါမောဇ္ဇာသည်။ ဝိဇာနတံ-ဝိဇာနန္တာနံ၊ အဖြစ်အပျက်ကို သိမြင်ကုန်သော ပညာရှိတို့၏။ အမတံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန် အဆုံးရှိသောကြောင့် အမြိုက်တရားပါပေတည်း။]

ဝေ၊ သို့။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဣမံ အမာနုသီ၊ ရတိ၊ ဤလူတို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်သော၊ ဝါ၊ လူတို့ခံစားခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သော ကာမ သုခရတိကို လွန်သည်ဖြစ်၍ အမာနုသီမည်သော ရတိကို။ သာဓယမာနာ၊ ပြီးစေလျက်။ လဟုတာဒိသမ္ပယုတ္တာ၊ လဟုတာ စသည်နှင့်ယှဉ်သော။ ပဿဒ္ဓိ၊ ပဿဒ္ဓိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

သုခန္တိ၊ ကား။ ဝိပဿနာသုခံ၊ ဝိပဿနာစိတ်နှင့်ယှဉ်သော စေတသိက သုခသည်။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ တသ္မိ၊ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ သကလံ၊ ကိုယ်အလုံးကို။ အတိသန္ဓယမာနံ၊ စွတ်စိုစေလျက်။ အတိပဏိတံ၊ အလွန် မွန်မြတ်သော။ သုခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကိရ၊ သတတ်။

အဓိမောက္ခောတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါတရားတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တာယေဝ၊ ဝိပဿနာနှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ စိတ်စေတသိက်တို့ကို။ အတိ- သယပသာဒတူတာ၊ အလွန်အကဲ ကြည်လင်စေတတ်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဗလဝတိ၊ သန်မြန်သော အားရှိသော။ သဒ္ဓါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

ပဂ္ဂဟောတိ၊ ကား။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝိပဿနာ- သမ္ပယုတ္တမေဝ၊ ဝိပဿနာနှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အဿ၊

၁- ဝိပဿနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော သုခကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော အတိပဏိတရုပ် တို့ဖြင့် အလုံးစုံသော ကာဟသည် ဧတန္တံသည်လည်းဖြစ်၏။ ထက်ဝန်းကျင်မှ ပွားစေ အပ်သည်လည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သကလသရီရံ အတိသန္ဓယမာနံ- မိန့်သော်။ (ပြည်)

၁၈၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၇၂-၂၈) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

ထိုယောဂီ၏။ အသိထိလံ၊ မလျော့သော။ အနစ္စာရဒ္ဓံ၊ အာမေထုတ်
လွန်းသော။ သုပဂ္ဂဟိတံ၊ ကောင်းစွာချိုးပင့်တတ်သော။ ဝီရိယံ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

ဥပဋ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ သတိ၊ သတိတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝိပဿနာ-
သမ္ပယုတ္တာယေဝ၊ ဝိပဿနာနှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အဿ၊
ထိုယောဂီအား။ သုပဋ္ဌိတာ-သုဋ္ဌ၊ ဥပဋ္ဌိတာ၊ သဘာဝကို ကောင်းစွာ
မှတ်သဖြင့် အာရုံ၌ မြဲစွာကပ်၍တည်သော။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ (ဆန့်ကျင်ဖက်
ကင်းခြင်းကြောင့် ထိုဆန့်ကျင်ဖက်တရားသည် မလှုပ်မရှားအပ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့်) မြဲစွာတည်သော။ (တတော ဝေ၊ ထိုသို့မြဲစွာ တည်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။) နိခါတာ-နိခါတာ ဝိယ၊ စိုက်ထားအပ်သော
ကျောက်စာတိုင်ကဲ့သို့။ အစလာ၊ မတုန်မလှုပ်သော။ (အစလာတာဝေ-
နေဝ၊ မတုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။) ပဗ္ဗတရာဇသဒိသာ၊
မြင့်မိုရ်တောင်မင်းနှင့်တူသော^၁။ သတိ၊ သတိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။
သော-ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ယံ ယံ ဌာနံ၊ အကြင် အကြင်မိမိအား
ရှေးရှုထင်သော ရုပ်နာမ်ဟူသော အရာကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်၏။
သမန္တာဟရတိ၊ နှလုံးသို့ ကောင်းစွာဆောင်၏။ မနသိကရေတိ၊ နှလုံး၌
ထား၏။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ တံ တံ ဌာနံ၊ ထိုထိုရုပ်နာမ်ဟူသော
အရာသည်။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ သတိယာ၊ သတိအား။ ဩက္ခန္တိတော၊
သက်ဝင်၍။ ပက္ခန္တိတော၊ သက်ဝင်၍ (ဝေဝုစ်)။ ဒိဗ္ဗစက္ခန္တော၊ ဒိဗ္ဗစက္ခန္တ-
အဘိညာဉ်အား၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခန္တ၏ ပရိဘုဏ္ဍာဖြစ်သော ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်
အား။ ပရလောကော၊ တပါးသောလောကသည်။ ဥပဋ္ဌာတိ ဝိယ၊
ထင်သကဲ့သို့။ ဥပဋ္ဌာတိ-ခါယတိ၊ ထင်၏။

☞ [၂၇၃] ဥပေက္ခာတိ၊ ကား။ ဝိပဿနုပေက္ခာ စေဝ၊ သင်္ခါရတို့ကို
စိစစ်ခြင်း၌ လျစ်လျူ၏ အဖြစ်ဖြင့် တည်သော ဝိပဿနုပေက္ခာသည်၎င်း။
အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာ စ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော စေတနာ
ဟူသော အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာသည်၎င်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊

၁- နိခါတာ အစလာ ပဗ္ဗတရာဇသဒိသာ ဟူသော- သုံးပုဒ်တို့ဖြင့် သုပ္ပတိဋ္ဌိတဟေ၊
မြဲစွာတည်သည်ကိုသာလျှင်ပြ၏။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဝိပဿနုပက္ခိလေသကထာ (၂၇၃-၉)

၁၈၅

ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ မဇ္ဈတ္တဘူတဘ၊ လျစ်လျူ၊ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဝိပဿနုပက္ခာပိ၊ ဝိပဿနုပက္ခာသည် လည်း ။ ဗလဝတိ၊ သန်မြန်သော အားရှိသည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ မနောဒွါရေ၊ ၌။ အာဝဇ္ဇနုပက္ခာပိ၊ အာဝဇ္ဇနုပက္ခာသည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ တံ ဌာနံ၊ ထိုထိုရုပ်နာမ်ဌာနကို။ အာဝဇ္ဇန္တဿ၊ ဆင်ခြင် သော။ အဿ၊ ထိုယောဂါဝစရ၏။ သာ အာဝဇ္ဇနုပက္ခာ၊ သည်။ ဝိသုဋ္ဌဣန္ဒြိယဝဇီရံ ဣဝ၊ သိကြားမင်းသည် လွတ်အပ်သော ဝဇီရစိန်လက်နက် ကဲ့သို့၎င်း။ ပတ္တပုဋ္ဌေ၊ ဖက်ထုပ်၌။ ပက္ခန္ဓတတ္တနာရာစောဝိယ၊ ပြေးဝင် သော မီးရဲရဲတောက်သောစဉ်းသွားကဲ့သို့၎င်း။ သူရာ၊ ရဲသည်။ တိခိဏာ၊ ထက်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဝဟတိ-ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

နိကန္တိတိ၊ ကား။ ဝိပဿနာနိကန္တိ၊ ဝိပဿနာ၌ အလိုရှိသော ငဲ့ကွက် တပ်မက်သော နိကန္တိတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဩဘာသာဒိမဏ္ဍိ- တာယ၊ ဩဘာသစသည်တို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော။ ဝိပဿနာယ၊ ၌။ အာလယံ၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို။ ကုရုမာနာ၊ ပြုလျက်။ သုခုမာ၊ သိမ်မွေ့ သည်လည်းဖြစ်သော။ သန္တာကာရာ၊ ငြိမ်သက်သော အခြင်းအရာရှိသည် လည်းဖြစ်သော။ နိကန္တိ၊ နိကန္တိသည်။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယာ နိကန္တိ၊ အကြင်နိကန္တိသည်၊ ငါ၊ ကို။ ကိလေသောတိ၊ ကိလေ သာဟူ၍။ ပရိဂ္ဂဟေတု၊ သိမ်းဆည်းခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း သည်။ ဟောတိ၊ ၏ ။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဩဘာသေ၊ အရောင်အလင်းသည်။ ဥပ္ပန္နေ ယထာ၊ ဖြစ်ရာ၌ကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဧတေသုပိ၊ ဤပြအပ်ကုန်ပြီးသောဉာဏ် စသည်တို့တွင်လည်း။ အညတရသ္မိံ၊ တပါးပါးသည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ သော်။

၁-ဥဒယဗ္ဗယတို့၏ အလွန်ထင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဥဒယဗ္ဗယကို ရှုခြင်း၌ လျစ်လျူ ဖြစ်သော တဩမဇ္ဈတ္တပုပက္ခာသည် ဤ၌ ဝိပဿနုပက္ခာမည်သတည်း။ ထိုဥဒယဗ္ဗယ တို့သည်ကား သဗ္ဗသင်္ခါရတို့၏ ဥဒယဗ္ဗယတို့ပင်တည်းဟု နှလုံးပိုက်၍ ဥဒယဗ္ဗယေသု-ဟု မဆို မူ၍ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု မဇ္ဈတ္တဘူတာ-ဆိုသတည်း။ (ပြည်)

၂-ထိုနိကန္တိ၏ထိုသို့သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ် ငြိမ်သက်သောအခြင်းအရာရှိသည်၏ အဖြစ် သည် ဘာဝနာ၏ သာတိဿယအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်၍ နိကန္တိ၏ ကိလေသာ၏အဖြစ်ကိုလည်းသိနိုင်ခဲ့သည်ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ယာ နိကန္တိ ကိလေသော- စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၁၈၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၇၃-၉) [၂၀-မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန

ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ မေ၊ ငါ့အား။ ဣတော၊ ဤအခါမှ။
ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဉာဏံ၊ သည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗံ၊
မဖြစ်ဘူးစွတကား။ ဝေရူပါ၊ သော။ ပီတိ၊ သည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာ၊ မဖြစ်
စဘူး။ ဝေရူပါ၊ သော။ ပဿဒ္ဓိ၊ သည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာ၊ ဘူး။ ဝေရူပံ၊
သော။ သုခံ၊ သည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗံ၊ ဘူး။ ဝေရူပေါ၊ သော။ အဓိမောက္ခော၊
သည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗော၊ ' ဘူး။ ဝေရူပေါ၊ သော။ ပဂ္ဂဟော၊ သည်။
န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗော၊ ဘူး။ ဝေရူပံ၊ သော။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗံ၊ ဘူး။
ဝေရူပါ၊ သော။ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာ၊ ဘူး။ ဝေရူပါ၊ သော။
နိကန္တိ၊ သည်။ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာ၊ မဖြစ်စဘူး။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ မဂ္ဂပတ္တော၊
မဂ်သို့ရောက်သည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဖလပတ္တော၊ ဖိုလ်သို့ရောက်သည်။
အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အမဂ္ဂမေဝ၊ မဂ်မဟုတ်သည်ကိုပင်လျှင်။
မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ အဖလမေဝ၊ ဖိုလ်မဟုတ်သည်ကိုပင်လျှင်။ ဖလန္တိ၊
ဟူ၍။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ အမဂ္ဂံ၊ မဂ်မဟုတ်သည်ကို။ မဂ္ဂေါတိ၊
ဟူ၍။ အဖလံ၊ ဖိုလ်မဟုတ်သည်ကို။ ဖလန္တိ၊ ၍။ ဂဏှတော၊ ယူသော။
တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဝိပဿနာဝီထိ၊ ဝိပဿနာအစဉ်သည်။ ဝါ၊
အစဉ်အားဖြင့်ဖြစ်သော ဝိပဿနာသည်။ ဥက္ကန္တာ နာမ၊ ဖဲသည်မည်
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (တနည်း) ဂဏှတော၊ ယူသော။ တဿ၊
ထိုယောဂီ၏။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ (တဟော ဝေ ထိုမဂ်မဟုတ်သည်ကို
မဂ်ဟူ၍၊ ဖိုလ်မဟုတ်သည်ကို ဖိုလ်ဟူ၍ ယူခြင်းကြောင့်သာလျှင်) ဝီထိ-
ဥက္ကန္တာ နာမ၊ ခရီးလမ်းရိုးမှ ဖဲသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊
ထိုယောဂီသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ မူလကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဝိပဿနာဟူသော
မူလကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဝိဿဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ နိကန္တိမေဝ၊ နိကန္တိကိုသာလျှင်။
အဿာဒေန္တော၊ သာယာသည်ဖြစ်၍။ နိသီဒတိ၊ နေ၏။ ဣတိ၊ ဤကား

၁-န ဝတ မေ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဝေရူပါ နိကန္တိ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာ-ဟူသော ဤစကားကို ဓမ္မသဘော
ကို ပြသည်၏အစွမ်းဖြင့်ဆိုအပ်၏။ ထိုအခါ၌ ယောဂီအားထိုသို့သောအခြင်းအရာဖြင့် စိတ်
ဖြစ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်မဆိုအပ်။ ထိုစကားသင့်၏၊ ထိုယောဂီသည် ထိုအခါ၌ ထိုဖြစ်သော
တရားကို နိကန္တိဟူ၍ပင်မသိ၊ ထိုသို့နိကန္တိဟူ၍ မသိသည်ရှိသော် ထိုနိကန္တိလျှင်အာရုံရှိသော
မဂ္ဂပတ္တောမှ ဤသို့အစရှိသော စွဲလမ်းခြင်းသည် မဖြစ်သင့်ခြင်းသည်သာလျှင်တည်း။
ထို့ကြောင့်ထိုယောဂီအား ဤသို့သောနှလုံးသွင်းခြင်းသည်ဖြစ်ရာ၏။ န ဝတ မေ ဝေရူပါ
ဘာဝနာဘိရတိ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာ အဒ္ဓါ မဂ္ဂပတ္တောမှ-ဟူ၍ နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ဖြစ်ရာ၏-ဋီကာ
ဆိုသတည်း။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဝိပဿနုပက္ခိလေသကထာ (၂၇၃-၂၉)

၁၈၇

တရပ် အပြီးသတ်တည်း။ (နောက်ဆုံးကိုသာပြသည်။ ကိုးပါးလုံးမှာပင် အသီးအသီး အဿာဒေန္တော နိသီဒတိ-တိုင်အောင်ဆောင်လေ)

၇၃၅။ စ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဆယ်ပါးတို့တွင်။ သြဘာသာ-
ဒယော၊ သြဘာသအစရှိသည်တို့ကို။ ဥပက္ခိလေသဝတ္ထုတာယ၊ နိပ္ပရိ
ယာယအားဖြင့် ဥပက္ခိလေသဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိမာနတဏှာတို့၏ဖြစ်ရာ
ဌာနအကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပက္ခိလေသတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊
ကုန်၏။ အကုသလတ္တာ၊ အကုသိုလ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပက္ခိလေသတိ၊
ဟူ၍။ န ဝုတ္တာ၊ မဆိုအပ်ကုန်။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ နိကန္တိ၊ နိကန္တိသည်။
ဥပက္ခိလေသော စေတ၊ ဥပက္ခိလေသမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။
ဥပက္ခိလေသဝတ္ထု စ၊ ဒိဋ္ဌိဂါဟစသော ဥပက္ခိလေသ၏ ဝတ္ထုသည်လည်း။
ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝတ္ထုဝသေနေတ၊ ဂါဟတို့ကို မသုံးသပ်
မူ၍ ဂါဟတို့၏ ဝတ္ထုအဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဧတေ ဥပက္ခိလေသ၊
ထိုဥပက္ခိလေသတို့သည်။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊
ပါး။ ဂါဟဝသေန၊ စွဲလမ်းတတ်သော ဒိဋ္ဌိတဏှာမာနတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။
သမတိံသ၊ အမျှသုံးဆယ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကထံ ဟောန္တိ၊
ကား။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ မမ၊ ငါ၏။ သြဘာသော၊ အရောင်အလင်းသည်။
ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှတော၊ ယူသော ယောဂီအား။ ဒိဋ္ဌိ-
ဂါဟော၊ ဒိဋ္ဌိဟူ၍လမ်းတတ်သော တရားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝတ၊ စစ်။
မနာပေါ၊ နှစ်သက်ဖွယ်သော၊ ဝါ၊ နှလုံးကိုပွားစေတတ်သော။ သြဘာသော၊
သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်လတ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှတော၊ ယူသော
ယောဂီအား။ မာနဂါဟော၊ မာနဟူသော စွဲလမ်းတတ်သောတရားသည်။
ဟောတိ၊ ၏။ သြဘာသံ၊ ကို။ အဿာဒယတော၊ ချစ်မြတ်နိုးသော
ယောဂီအား။ တဏှာဂါဟော၊ တဏှာဟူသော စွဲလမ်းတတ်သော တရား
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သြဘာသေ၊ ဌ။ ဒိဋ္ဌိမာနတဏှာ-
ဝသေန၊ ဒိဋ္ဌိမာနတဏှာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တယော၊ ကုန်သော။
ဂါဟာ၊ ဖမ်းတတ်သောတရားတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သေသေသုပိ၊
သြဘာသမ္ပုကြွင်းသော ဉာဏ်ပီတိစသော ကိုးပါးတို့၌လည်း။ တထာ၊ တူ။
တယော တယော ဂါဟာ၊ သုံးပါးသုံးပါးသော ဂါဟတို့သည်။ ဟောန္တိ၊
ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဂါဟဝသေန၊ ဖမ်းတတ်သော တရား၏အစွမ်း

ဖြင့်။ သမတိံသ၊ အမျှသုံးဆယ်ကုန်သော။ ဥပက္ကိလေသ၊ တို့သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိဂါဟစသည်ဟု မှတ်အပ်ကုန်သော
 ဥပက္ကိလေသတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အကုသလော၊ မလိမ္မာသော။
 အဗျတ္တော၊ ထင်သောဉာဏ်မရှိသော။ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ သြဘာ-
 သာဒိယ၊ သြဘာသစသည်တို့ကြောင့်။ ကမ္မတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ ဝိက္ခိပတိ၊
 ပျံ့လွင့်၏။ သြဘာသာဒိယ၊ သြဘာသစသည်တို့တွင်။ ဧကေကံ၊ တပါး
 တပါးကို။ ဧတံ၊ ဤတရားသည်။ မမ၊ ငါ၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာတည်း။
 ဧသော၊ ဤသည်ကား။ အဟံ အသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏။ ဧသော၊ ဤသည်ကား။
 မေ အတ္တော၊ ငါ၏ကိုယ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမနုပဿတိ၊ အဖန်တလဲလဲ
 ရှု၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ ရှေးဆရာတို့သည်။ သြဘာသေ
 စေဝ။ပ။ နိကန္တိယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

[ယေဟိ၊ အကြင်ဥပက္ကိလေသတို့ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပဝေဓတိ၊
 တုန်လှုပ်၏။ သြဘာသေ စေဝ၊ သြဘာသကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ သြဘာသ
 ခွံ၎င်း။ ဉာဏေ စ၊ ဉာဏ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ခွံ၎င်း။ ပီတိယာ စ၊ ကြောင့်၎င်း၊
 ဝါ၊ ခွံ၎င်း။ ပဿဒ္ဓိယာ စ၊ ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ခွံ၎င်း။ သုခေ စ၊ ကြောင့်
 ၎င်း၊ ဝါ၊ ခွံ၎င်း။ တေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။
 ဝိကမ္မတိ၊ လှုပ်၏။

☞ [၂၇၄] အဓိမောက္ခေ စ၊ ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ခွံ၎င်း။ ပဂ္ဂါဟေ စ၊
 ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ခွံ၎င်း။ ဥပဋ္ဌာနေ စ၊ သတိကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ခွံ၎င်း။
 ဥပေက္ခာဝဇ္ဇနာယ စ၊ ဥပေက္ခာဝဇ္ဇနာကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ခွံ၎င်း။
 ဥပေက္ခာယ စ၊ ဝိပဿနုပေက္ခာကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ ခွံ၎င်း။ နိကန္တိယာ စ၊
 ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ခွံ၎င်း။ တေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စိတ္တံ၊
 သည်။ ကမ္မတိ၊ တုန်လှုပ်၏။]

မဂ္ဂါမဂ္ဂဝတ္ထာနကထာ

၇၃၆။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ ကုသလော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း၌
 လိမ္မာသော။ ပဏ္ဍိတော၊ မှည့်ရင့်သော ပညာရှိသော။ ဗျတ္တော၊ အာဂုံ
 ပါဠိ နဲ့ သိလိမ္မာသော။ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော၊ ဥပက္ကိလေသတို့၌အပြစ် ထိုဥပက္ကိ-
 လေသတို့ကို သုတ်သင်ခြင်း၌ အကျိုးကိုသိသော ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] မဂ္ဂါမဂ္ဂဝတ္ထာနကထာ (၂၇၄-၁၀)

၁၈၉

ယောဂါဝစရော၊ သည်။ သြတာသဒီသု၊ သြတာသစသည်တို့သည်။
ဥပ္ပန္နေသု၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ (အာစရိယေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးသော
ဆရာသည်။ ကမ္မဋ္ဌာနဒါနကာလေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးသောကာလ၌။ ဥဒ-
ယဗ္ဗယဉာဏုပ္ပတ္တိသမယေ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြစ်သောအခါ၌။ ယော သြတာ-
သော၊ အကြင်သြတာသစသည်ကို။ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဖြစ်တတ်သည်ဟူ၍။
ဝုတ္တော၊ မှာတော်မူအပ်၏။) မေ၊ ငါအား။ ခေါ၊ စင်စစ်။ သော၊ ထို
ငါ့ဆရာမှာလိုက်သော သဘောရှိသော။ အယံ သြတာသော၊ ဤဝိုးဝိုး
ဝင်းဝင်း ထွန်းလင်းသောအရောင်သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်လတ်ပြီ။ သော
ခေါ ပနာယံ သြတာသော၊ ထိုဆရာမှာလိုက်သော သဘောရှိသော ဤ
သြတာသသည်။ အနိစ္စော၊ မမြဲ။ သင်္ခတော၊ အကြောင်းတရားတို့သည်
ပြုပြင်အပ်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊ အကြောင်းတရားကိုစွဲ၍ ဖြစ်တတ်၏။
ဓယဓမ္မော၊ ကုန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မော၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။
ဝိရာဂဓမ္မော၊ ကင်းခြင်းသဘောရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မော၊ ချုပ်ခြင်းသဘော
ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်မူလည်း။
တံ၊ ထိုသြတာသကို။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နတိ၊ ပိုင်းခြား၏။
ဥပပရိက္ခတိ၊ အဖန်တလဲလဲ စုံစမ်းဆင်ခြင်၏။ အထ ဝါ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး
လည်း။ အထ၊ ထိုယောဂီအား။ ဧဝံ စိတ္တံ၊ ဤဆိုလတ်သောစိတ်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ သြတာသော၊ သြတာသသည်။ သစေ အတ္တာ ဘဝေယျ၊
အကယ်၍ အတ္တဖြစ်ငြားအံ့။ အတ္တာတိ ဂဟေတုံ၊ အတ္တဟူ၍မှတ်ယူခြင်းငှါ။
ဝဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ ထိုသို့ကားမဟုတ်။ အနတ္တာ စ၊ အတ္တမဟုတ်
ပါပဲလျက်။ အယံ၊ ဤသြတာသကို။ အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဂဟိတော၊
ယူအပ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သော သြတာသော၊ ထိုသြတာသသည်။
အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန၊ အလိုသို့လိုက်တတ်သော သဘောမရှိသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ မည်၏။ ဟုတော၊ ရှေးကမရှိ ယခုမှဖြစ်၍။ အဘာဝ-
ဋ္ဌေန၊ အရှည်မတည် ပျက်စီးတတ်သည်၏အဖြစ် တည်းဟူသောသဘော

၁-ဤပဌမနည်း၌ အနိစ္စလက္ခဏာဝိဘာဝနကိုသာလျှင် ပြအပ်၏။ ထိုအနိစ္စလက္ခဏာ
သည် ပြီးလတ်သော် ဤမှတစ်ပါးသော လက္ခဏာနှစ်ပါးသည် ပြီးသည်သာတည်း။ ယခု
အခါ သြတာသစသည်တို့ကိုမူ၍ ဖြစ်လတ်သော ဒိဋ္ဌိဂါဟစသည်တို့ကို ဥဒ္ဓါဋ္ဌနသမုဒ္ဓါဋ္ဌန-
ပရိယာဒါန၏အစွမ်းဖြင့် မနသိကာရဝိသိကိုပြခြင်းငှါ သစေ သြတာသော အတ္တာ ဘဝေယျ-
စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

ကြောင့်။ အနိစ္စော၊ အနိစ္စမည်၏။ ဥပ္ပါဒဝယပဋိပဋ္ဌနဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့သည် အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ် တည်းဟူသော သဘောကြောင့်။ ဒုက္ခော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဝံ စိတ္တံ၊ ဤသို့သော စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ အရူပသတ္တကေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ ချဲ့အပ်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သြဘာသေ၊ ၌။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ ယထာ၊ ချဲ့အပ်၏ သို့၊ ဧဝံ၊ တူ။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ကိုးပါးသောဥပက္ကိလေသတို့၌လည်း။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ ချဲ့အပ်၏။

သော၊ ထိုယောဂီသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပပရိက္ခိတော၊ စုံစမ်းဆင်ခြင်၍။ သြဘာသံ၊ ကို။ ဧတံ၊ ဤသြဘာသသည်။ မမ၊ ငါ၏။ န သန္တကံ၊ ဥစ္စာမဟုတ်။ ဧသော၊ ဤသြဘာသသည်။ အဟံ န အသ္မိ၊ ငါမဖြစ်။ ဧသော၊ ဤသြဘာသသည်။ မေ၊ ငါ၏။ အနတ္တာ၊ ကိုယ်မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ ပ၊ နိကန္တံ၊ ကို။ ဧတံ၊ ဤနိကန္တံသည်။ မမ၊ ၏။ န သန္တကံ၊ မဟုတ်။ ဧသော၊ ဤနိကန္တံသည်။ အဟံ န အသ္မိ၊ ငါမဖြစ်။ ဧသော၊ ဤနိကန္တံသည်။ မေ၊ ၏။ န အတ္တာ၊ ကိုယ်မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သမနုပဿန္တော၊ အဖန်တလဲလဲရှုသော ယောဂီသည်။ သြဘာသာဒိသု၊ သြဘာသစသည်တို့ကြောင့်။ န ကမ္ပတိ၊ မတုန်မလှုပ်။ န ဝေဓတိ၊ မတုန်မလှုပ်။ တေန၊ ကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ဒသဋ္ဌာနာနိ။ ပ။ ဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

[ဣမာနိ ဒသဋ္ဌာနာနိ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော သြဘာသစသော ဆယ်ပါးသော ဥပက္ကိလေသကာရဏတို့ကို။ ယဿ၊ အကြင်ယောဂီ၏။ ပညာ၊ သည်။ ပရိစိတာ၊ သြဘာသစသည်တို့၌ အနိစ္စတာစသည်တို့ကို မှတ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့် လေ့ကျက်ခြင်းရှိလတ်ပြီ။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၍ ထက်ဝန်းကျင်မှ ဆင်ခြင်၍တည်လတ်ပြီ။ သော ယောဂီသည်။ ဓမ္မုဒ္ဓစ္စကုသလော၊ ဓမ္မုဒ္ဓစ္စ၏မဂ်မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို သိသဖြင့်

၁-သြဘာသံ နေတံ မမ-ဟု အဖန်တလဲလဲရှုသော ယောဂီသည် တဏှာဂါဟမှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေသည်မည်၏။ နေသောဟမသ္မိ-ဟု ရှုသောယောဂီသည် မာနဂါဟမှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေသည်မည်၏။ န မေသော အတ္တာ-ဟု ရှုသောယောဂီသည် ဒိဋ္ဌိဂါဟမှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေသည်မည်၏။ ထို့ကြောင့် သြဘာသံ နေတံ မမ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] မဂ္ဂါမဂ္ဂဝေဒနာနကထာ (၂၇၄-၂၅)

၁၉၁

ဓမ္မဒ္ဓစ္စဉ်လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဝိက္ခေပဉ္စ၊ ပျံလွင့်ခြင်းသို့လည်း။
န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။]

သော၊ ထိုယောဂီသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိက္ခေပံ၊ ပျံလွင့်ခြင်းသို့။ အဂစ္ဆန္တော၊
မရောက်သည်ဖြစ်၍။ သမတိံ သဝိဓံ၊ အမျှသုံးဆယ် အပြားရှိသော။
တံဥပက္ကိလေသဇဉ်၊ ထိုဥပက္ကိလေသတည်းဟူသော အမြွှေးအရှက်ကို။
ဝိဇဇေတော၊ သုတ်သင်ရှင်းလင်း၍။ ဩတာသာဒယော၊ ကုန်သော၊ ဓမ္မာ၊
တို့သည်။ န မဂ္ဂါ၊ မဂ်မဟုတ်ကုန်။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ ဥပက္ကိလေသ-
ဝိမုတ္တံ၊ ဥပက္ကိလေသမှလွတ်သော။ ဝိထိပဋိပန္နံ၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ၏
အစွမ်းဖြင့် ဝိပဿနာ ခရီးမှန်သွားသော။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ ဝိပဿနာ
ဉာဏ်သည်။ မဂ္ဂေါ၊ ဖြောင့်မှန်သောခရီးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မဂ္ဂဉ္စ၊ ခရီး
ဟုတ်သည်ကို၎င်း။ အမဂ္ဂဉ္စ၊ ခရီးမဟုတ်သည်ကို၎င်း။ ဝေတ္ထပေတိ၊
ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။ တဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ အယံ၊ ဤဝိထိ-
ပဋိပန္နံ ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ မဂ္ဂေါ၊ ခရီးတည်း။ အယံ၊
ဤဥပက္ကိလေသသည်။ န မဂ္ဂေါ၊ ခရီးမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ မဂ္ဂဉ္စ၊ ကို၎င်း။
အမဂ္ဂဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဥတော၊ ၍။ ဌိတံ၊ တည်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။
မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ဝါ၊ အကြောင်းဟုတ်သည် မဟုတ်
သည်ကို သိတတ်သောမြင်တတ်သော ဉာဏ်စင်ကြယ်ခြင်းမည်၏။ ဣတိ၊
သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၍။

ပန၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဧတ္တာဝေတော၊ ဤမဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနှင့်
ပြည့်စုံခြင်းတည်းဟူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ဤမျှ
အတိုင်းအရှည်ရှိသော အစီအရင်ဖြင့်။ (စ-ကား၊ ပဒပူရဏ။) တေန၊ ထို
ယောဂီသည်။ တိဏ္ဍံ သစ္စာနံ၊ သစ္စာသုံးပါးတို့ကို။ ဝေတ္တာနံ၊ ပိုင်းခြားခြင်း
မှတ်ခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ကထံ ဟောတိ၊ ကား။
ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိယံ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကို။ အဓိဂတာယ၊ ရအပ်သည်ရှိသော်။ (တနည်း)
ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိယံ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်ဖြင့် မိစ္ဆာအယူကို သုတ်သင်ခြင်း၌။ တာဝ၊
စွာ။ နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်ကို။ ဝေတ္တာပနေန၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားသဖြင့်။
ဒုက္ခသစ္စာယ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ဝေတ္တာနံ၊ ကို။ ကတံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊
ဧ။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဒုက္ခသစ္စာပရိယာပန္နဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌ အတိုင်း
ဝင်သော။ နာမရူပဿ၊ ကို။ ဝေတ္တာပနတော၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း

ကြောင့်တည်း။) ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိယံ၊ ကိ။ (အဓိဂတာယ၊ သော်။) ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန၊ ပစ္စည်းကို သိမ်းဆည်းသဖြင့်။ သမုဒယသစ္စဿ၊ ကိ။ ဝဝတ္ထာနံ၊ ကိ။ ကတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣမိဿံ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိယံ၊ ကိ။ (အဓိဂတာယ၊ သော်။) သမ္ပာ၊ မဖောက်မပြန်။ မဂ္ဂဿ၊ အရိယမဂ်၏အကြောင်းဖြစ်သော လောကီမဂ်ကို။ အဝဇာရဏေန၊ ပိုင်းခြားခြင်းဖြင့်။ မဂ္ဂသစ္စဿ၊ ကိ။ [၂၇၅] ဝဝတ္ထာနံ၊ ကိ။ ကတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ ဧဝံ ဤသို့။ လောကီယေနဝ၊ လောကီသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနံ၊ ထို့ကို။ ဝဝတ္ထာနံ၊ ကိ။ ကတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

ပညာဘာဝနာဓိကာရေ

မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဋ္ဌေသော နာမ
ဝိသတိမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၂၁-ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဓမ္မသ

ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တဥဒယဘယဉာဏကထာ (၂၇၆-၇)

[၂၇၆] ၇၃၇။ ပန၊ တသိးတခန်းကိုဆိုအံ့။ အဋ္ဌန္တံ၊ ရှစ်ပါးအတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော။ ဉာဏာနံ၊ ဥဒယဗ္ဗယစသောဉာဏ်တို့၏။ ပသေန၊ ဖြင့်။ သိခါပုတ္တာ၊ အပြီးသို့ရောက်သော၊ ဝါ၊ အထွတ်အဖျားသို့ ရောက်သော။ ဝိပဿနာ စ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်သည်၎င်း။ နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သော။ သစ္စာနုလောမိကံ၊ သစ္စာလေးပါးကိုသိခြင်းအားလျော်သော။ ဉာဏဉ္စ၊ အနုလောမဉာဏ်သည်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ၊ ဤကိုးပါးသော ဉာဏ် သည်။ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိမည်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဋ္ဌန္တန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ ဥပက္ကိလေသ- ဝိမုတ္တံ၊ ဥပက္ကိလေသမှလွတ်သော။ ဝိထိပဋိပန္တံ၊ ဝိပဿနာ ခရီးလမ်းမှန် သွားသော။ ဝိပဿနာသင်္ခါတံ၊ ဝိပဿနာဟုဆိုအပ်သော။ ဥဒယဗ္ဗယာ- နုပဿနာဉာဏံ၊ ၎င်း။ ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏံ၊ ၎င်း။ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏံ၊ ၎င်း။ အာဒိနဝါနုပဿနာဉာဏံ၊ ၎င်း။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏံ၊ ၎င်း။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတဉာဏံ၊ ၎င်း။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏံ၊ ၎င်း။ သင်္ခါရုပေက္ခာ-

၁-အဘယ်ကြောင့် ပဋိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိမည်သနည်း? ဥဒယဗ္ဗယာဒီနံ ပန ဇာနနဋ္ဌေန၊ ပစ္စက္ခတော ဒဿနဋ္ဌေန စ ဉာဏဒဿနာနိ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာဒီနိ။ တာနိ- ယေဝ ပဋိပက္ခတော ဝိသုဒ္ဓိတ္တာ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ သာ ဧဝ အရိယမဂ္ဂေါ ပဋိပဇ္ဇတိ တောယာတိ ပဋိပဒါ စာတိ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဥဒယဗ္ဗယာဒီနံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းစသည်တို့ကို။ ဇာနနဋ္ဌေန၊ သိခြင်းအနက်ကြောင့်၎င်း။ ပစ္စက္ခတော၊ ပစ္စက္ခအားဖြင့်။ ဒဿနဋ္ဌေန စ၊ မြင်ခြင်းအနက်ကြောင့်၎င်း။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာဒီနိ၊ ဥဒ- ယဗ္ဗယဉာဏ်စသည်တို့သည်။ ဉာဏဒဿနာနိ၊ သိတတ်မြင်တတ်သည်ဖြစ်ကုန်၏။ တာနိ- ယေဝ၊ ထိုဉာဏဒဿနတို့သည်သာလျှင်။ ပဋိပက္ခတော၊ ဆန့်ကျင်ဖက်မှ။ ဝိသုဒ္ဓိတ္တာ၊ စင် ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ သာ ဧဝ၊ ထိုဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ သည်ပင်လျှင်။ တောယ၊ ထိုဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိဖြင့်။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်သို့။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ရောက်အပ်၏။ ဝါ၊ အရိယမဂ္ဂေါ၊ ကို။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ကျင့်အပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိပဒါ စ၊ ပဋိပဒါမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိပဒါ- ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ဋီကာနက်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ ၅-၁၃-ပ-မ-ဗ-သ-စ

၁၉၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၇၆-ဂ) [၂၁-ပဋိပဒါဏဿန

ဉာဏ်၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ အဋ္ဌ ဉာဏာနိ၊ ဤရှစ်ပါးသောဉာဏ်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ နဝမံ သစ္စာနုလောမိကဉာဏန္တိ ဧတံ၊ ဉာဏ်ဟူသော ဤအမည်သည်။ အနုလောမဿ၊ အနုလောမဉာဏ်၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည် တည်း။ တသ္မာ၊ ထို (သို့ ဥပက္ကိလေသမှလွတ်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အစ ရှိသော ကိုးပါးသောဉာဏ်၏ ပဋိပဒါဏဿန ဝိသုဒ္ဓိမည်သည်၏အဖြစ်) ကြောင့်။ တံ၊ ထိုပဋိပဒါဏဿန ဝိသုဒ္ဓိကို။ သမ္မာဒေတုကာမေန၊ ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ အလိုရှိသောယောဂီသည်။ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တံ၊ ဥပက္ကိလေသမှလွတ်သော။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို။ အာဒိကတွာ၊ အစပြု၍။ ဧတေသု ဉာဏေသု၊ ထိုကိုးပါးသောဉာဏ်တို့၌။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏီယော၊ ပြုအပ်၏။

၇၃၈။ ပုန၊ တဖန်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏေ၊ ၌။ ယောဂေါ၊ အားထုတ် ခြင်းသည်။ ကိမတ္ထိယော၊ အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေ-ယျ၊ အကယ်၍ဆိုငြားအံ့ ။ လက္ခဏသလ္လက္ခဏတ္ထော၊ အနိစ္စစသော လက္ခဏာတို့ကို ကောင်းစွာမှတ်နိုင်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဿန ဝိသုဒ္ဓိမှအောက်၌။ ဒသဟိ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ ဥပက္ကိလေသေဟိ၊ ဥပက္ကိလေသတို့ဖြင့်။ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ၊ ညစ်နွမ်းသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ယာထာဝသရသတော၊ မဖောက် မပြန် မိမိ၏သဘောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ မိမိ၏ကိစ္စအားဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ အနိစ္စစသော သုံးပါးသောလက္ခဏာကို။ သလ္လက္ခေတုံ၊ ကောင်းစွာ မှတ်ခြင်းငှါ။ နာသက္ခိ၊ မတတ်နိုင်ခဲ့။ ပန၊ လဒ္ဓဂုဏ်ကိုဆိုအံ့၊ ဝါ၊ စင်စစ်။ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တံ၊ ဥပက္ကိလေသမှလွတ်သော။ (ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ၊ သည်။) တိလက္ခဏံ၊ ကို။ သလ္လက္ခေတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လက္ခဏသလ္လက္ခဏတ္ထံ၊ အနိစ္စစသောလက္ခဏာတို့ကို ကောင်းစွာမှတ်နိုင်ခြင်း

၁-ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တံ-ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် ထင်စွာပြုအပ်သောအနက်ကို နား မလည်သည်ဖြစ်၍ စောဒကသည် ပုန ဥဒယဗ္ဗယဉာဏေ ယောဂေါ ကိမတ္ထိယော-ဟု ပုစ္ဆာ ပြုသတည်း။ ရှေးဦးကပင် ပြီးပြီဖြစ်ရကား ကျက်ပြီးသည်ကို တဖန်ချက်ပြန်သကဲ့သို့ အကျိုး မရှိ နိရုတ္တကဟူလို။ တနည်း။ လက္ခဏာကို ကောင်းစွာမှတ်ခြင်းစသော အကြောင်းအစဉ် ကို ယူခြင်းအားဖြင့် ထိုအနက်ကိုသိစေလို၍ ဆရာသည်ပင် ကထေတုကမျှကာ ပုစ္ဆာအား ဖြင့် ကိမတ္ထိယော-ဟု မေးသတည်း။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဥပက္ခိလေသဝိမုတ္တ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏကထာ (၂၇၆-၂၂) ၁၉၅

အကျိုးငှါ။ ဧတ္ထ၊ ဤဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၌။ ပုန၊ ဖန်။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏီယော၊ ပြုအပ်၏။

၇၃၉။ ပန၊ ပါး။ လက္ခဏာနိ၊ လက္ခဏာတို့သည်။ ကိဿ၊ အဘယ်တရားကို။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်။ ဧကေန၊ အဘယ်တရားသည်။ ပဋိစ္ဆန္တတ္တာ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ မထင်ကုန်သနည်း။ တာဝ၊ စွာ။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ သည်။ ဥဒယဗ္ဗယာနံ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့ကို။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်။ သန္တတိယာ၊ အစဉ်သည်။ ပဋိစ္ဆန္တတ္တာ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ မထင် ။ ဒုက္ခလက္ခဏံ၊ သည်။ အဘိဏ္ဍသမ္ပုပ္ပါဒ်နဿ၊ မပြတ်အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်ခြင်းကို။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်။ ဣရိယာပထေဟိ၊ ဣရိယာပုတ်တို့သည်။ ပဋိစ္ဆန္တတ္တာ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ မထင် ။ အနတ္တလက္ခဏံ၊ သည်။ နာနာဓာတုဝိနိဗ္ဗောဂဿ၊ ပထဝီအာပေါစသော အထူးထူးသောဓာတ် ဖဿဝေဒနာစသော အထူးထူးသော သဘာဝဓမ္မကို အသီးသီး ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်းကို။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်။ သနေန၊ တခဲနက်သည်။ ပဋိစ္ဆန္တတ္တာ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ မထင် ။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို။ ပရိဂ္ဂဟေဘ္ဘာ၊ သိမ်းဆည်း၍။ သန္တတိယာ၊ အစဉ်ကို။ ဝိကောပိတာယ၊ ဖျက်ဆီးအပ်သည်ရှိသော်။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ သည်။ ယာထာဝသရသတော။

၁-တို့သန္တတိသည် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် ဖုံးလွှမ်းတတ်သည် ဖြစ်ရကား ဥဒယဗ္ဗယာနံ အမနသိကာရာ-ဟူသတည်း။

၂-တို့ဣရိယာပုတ်တို့သည်လည်း မပြတ်အဖန်ဖန် နှိပ်စက်ခြင်းကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် ဖုံးလွှမ်းတတ်သည် ဖြစ်ကုန်ရကား အဘိဏ္ဍသမ္ပုပ္ပါဒ်နဿ အမနသိကာရာ-ဟူသတည်း။ (ပြည်)

၃-တို့သနတို့သည်လည်း နာနာဓာတုဝိနိဗ္ဗောဂအမနသိကာရကြောင့် ဖုံးလွှမ်းတတ်သည် ဖြစ်ကုန်ရကား နာနာဓာတုဝိနိဗ္ဗောဂဿ အမနသိကာရာ-ဟူသတည်း။ ဥဒယဗ္ဗယကို ရှုသော ဟောဂီအား ဥဒယအဝတ္ထာသည် ဝယအဝတ္ထာသို့မရောက်၊ ဝယအဝတ္ထာသည်လည်း ဥဒယအဝတ္ထာသို့မရောက်၊ ဥဒယက္ခဏလည်းတပါး၊ ဝယက္ခဏလည်းတပါးဖြစ်၍ တခုတည်းသော ဓမ္မသည်လည်း ဧက၏အစွမ်းအားဖြင့် တေဒအားဖြင့် ထင်တုံသေး၏၊ အတိတ်စသည် ကွဲပြားသောဓမ္မသည်ကား အဘယ်ဆိုဖွယ် ရှိအံ့နည်းဟု ပြလိုရကား ဥဒယဗ္ဗယံပန။ ပဋ္ဌာတိ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဧ။ အဘိဏ္ဍာသမ္ပုဋ္ဌိပိဋနံ၊ သိမ်းဆည်းအပ်ပြီးသော ဥဒယဗ္ဗယ၏အစွမ်းဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ မပြတ် အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်အပ် ညှဉ်းဆဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ မနသိ ကရိတု၊ နှလုံးသွင်း၍။ ဣရိယာ- ပထေ၊ ဣရိယာပုထ်ကို၊ ဝါ၊ ဌ။ (လဗ္ဘမာနဒုက္ခပဋိစ္စာဒကဘာဝေ၊ ရသင့် သောဒုက္ခကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။) ဥဇ္ဈါဋီတေ၊ ခွါအပ်သည် ရှိသော်။ ဒုက္ခလက္ခဏံ၊ သည်။ ယာထာဝသရသတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဧ။ နာနာဓာတုယော၊ ပထဝီအာပေါစသော အထူးထူးသောဓာတ်တို့ကို၊ ဝါ၊ ဖဿဝေဒနာစသော အထူးထူးသော သဘာဝဓမ္မတို့ကို။ ဝိနိဗ္ဗုဇိတု၊ (အညာ ပထဝီဓာတု အညာ အာပေါဓာတု-စသည်ဖြင့်၎င်း အညော ဖဿော အညာ ဝေဒနာ-စသည်ဖြင့်၎င်း) အသီးအသီး ခွဲခြမ်းဝေဖန် ခြင်းကို ပြု၍။ စာနဝိနိဗ္ဗောဂေ၊ သမူဟဗန္ဓု ကိစ္စဗန္ဓု အာရမ္မဏဗန္ဓုကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်းကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ အနတ္တလက္ခဏံ၊ သည်။ ယာထာဝသရသတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဧ။

၁-ပုဗ္ဗာပရိယရွေ့နောက်အစဉ်အားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သောဓမ္မတို့၏ တပါးတပါး၏ အဖြစ်ကို ကောင်းစွာမှတ်သဖြင့် အစဉ်ကို ခွါအပ်သည်ဟူလို။ ထိုစကားဆိုသင့်၏။ ကောင်းစွာ လျှင် ဥဒယဗ္ဗယကိုမှတ်သော ယောဂီအား ဓမ္မတို့သည် တစပ်တည်းအားဖြင့် မထင်ကုန်၊ စင်စစ်သော်ကား သိချောင်းတို့ကဲ့သို့ အချင်းချင်း မစပ်သောအားဖြင့်သာလျှင် ထင်ကုန် သည်ဖြစ်၍ ကောင်းမွန်စွာလျှင် အနိစ္စလက္ခဏာသည် ထင်ရှားဖြစ်သတည်း။ (ပြည်)

၂-ဗန္ဓုသုံးပါးတို့၏ အထူးအတိန်ည်း ? ယာ ဟေသာ အညမညုပတ္တဒ္ဓေသု သမုဒ္ဓိတေသု ရူပါရူပဓမ္မေသု ကေတ္တာဘိနိဝေသဝသေန အပရိမဒ္ဓိတသင်္ခါရေဟိ ဂယမာနာ သမူဟ- ဗန္ဓုတာ၊ တထာ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ ကိစ္စဘေဒဿ သတိပိ ပဋိနိယတဘာဝေ ကေတော ဂယမာနာ ကိစ္စဗန္ဓုတာ။ တထာ သာရမ္မဏဓမ္မာနံ သတိပိ အာရမ္မဏကရုဏတေဒေ ကေတော ဂယမာနာ အာရမ္မဏဗန္ဓုတာ စ၊ တာ ဓာတုသုညဏေန ဝိနိဗ္ဗုဇိတုာ ဒိဿမာနာ ဟတ္ထေန ပရိမဇ္ဇိယမာနော ဖေဏပိဇ္ဈော ဝိယ ဝိလယံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဟတာပစ္စယံ ပဝတ္တမာနာ သုညာ တေ ဓမ္မာ ဓမ္မမတ္တာတိ အနတ္တလက္ခဏံ ပါကဋတရံ ဟောတိ၊ တေန ဝုတ္တံ နာနာ- ဓာတုယော။ ပ။ ဥပဋ္ဌာတိတိ၊ ဋီကာ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ အညမညုပတ္တဒ္ဓေသု၊ အချင်းချင်း ထောက်ပံ့အပ်ကုန်သော။ သမုဒ္ဓိတေသု၊ အပေါင်းအစုဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါရူပဓမ္မေသု၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့၌။ ကေတ္တာဘိနိဝေသဝသေန၊ တခုတည်း၏အဖြစ်ကို နှလုံးသွင်း ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အပရိမဒ္ဓိတသင်္ခါရေဟိ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့် မနယ်ချေအပ်သော သင်္ခါရ ရှိသောသူတို့သည်။ ဂယမာနာ၊ ယူအပ်သော။ ယာ သာ သမူဟဗန္ဓုတာ စ၊ အကြင် အပေါင်းအားဖြင့် တလုံးတခဲတည်း၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ တို့တို့ ပထဝီဖဿစသော သဘာဝဓမ္မတို့၏။ ကိစ္စဘေဒဿ၊ ကိစ္စအထူး အပြား၏။ ပဋိနိယတဘာဝေ၊ အသီးအသီးမှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ရှိသော် လည်း။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်းအားဖြင့်။ ဂယမာနာ၊ ယူအပ်သော။ ယာ သော

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဥပက္ခိလေသဝိမုတ္တ ဥဒယဗ္ဗယညဏကထာ(၂၇၇-၁) ၁၉၇

၇၄၀။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤနာမ်ရုပ်တရားအပေါင်းတို့၌။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ၎င်း။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ အနိစ္စဟူ၍ မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ၎င်း။ ဒုက္ခလက္ခဏံ၊ ဒုက္ခဟူ၍ မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ၎င်း။ အနတ္တံ၊ ၎င်း။ အနတ္တလက္ခဏံ၊ အနတ္တဟူ၍ မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ ဝိဘာဂေါ၊ ဤခြောက်ပါးသော ဝေဖန်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုခြောက်ပါးသော ဝိဘာဂတို့တွင်။ အနိစ္စန္တိ၊ ကား။ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းတည်း။ (ဓုဝဘာဝပဋိက္ခေပတော န နိစ္စန္တိ အနိစ္စံ ပြု၍ ခန္ဓာပဉ္စကရသတည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (အနိစ္စံ၊ အနိစ္စမည်သနည်း။) [၂၇၇] ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တဘာဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းမှတစ်ပါးသော ဌီဟူသော ဇရာသဘော ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏၊ ဝါ၊ ကား။ ဟုတော့၊ ဖြစ်၍။ အဘာဝတော၊ အရှည်မတည်ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏။ ဥပ္ပါဒဝယညထတ္တံ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘော ပျက်ခြင်းသဘော ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းမှတစ်ပါး

ကိစ္စသနတာ စ၊ အကြင်ကိစ္စအားဖြင့် တလုံးတခဲတည်း၏အဖြစ်သည်၎င်း။ တထာ၊ ပါး။ သာရမ္မဏဓမ္မာနံ၊ အာရုံရှိကုန်သောတရားတို့၏၊ ဝါ၊ အာရုံကိုယူတတ်ကုန်သော တရားတို့၏။ အာရမ္မဏကရဏဘေဒေ၊ အာရုံပြုခြင်း၏ ထူးပြားသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ လည်း။ ဧကတော၊ ဖြင့်။ ဂယုမာနာ၊ သော။ ယာ သော အာရမ္မဏသနတာ စ၊ အကြင်အာရုံအားဖြင့် တလုံးတတည်း၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တာ၊ ထိုသမ္မဟဿန ကိစ္စသန အာရမ္မဏသနတို့သည်။ ဓာတုသု၊ ဓာတ်တို့၌။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ဝိနိဗ္ဗုဇ္ဇိတော၊ ပေဖန်၍။ ဒိဿမာနာ၊ ရှုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဟဇ္ဇေနေ၊ လက်ဖြင့်။ ပရိမဇ္ဇိယမာနေ၊ ဆုပ်နယ်အပ်သော။ ဖေဏာပိဇ္ဇော ဝိဿ၊ ရေမြှုပ်ဆိုင်ကဲ့သို့။ ဝိလယံ၊ ကျေပျက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာပစ္စယံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ။ ပဝတ္တမာနာ၊ ပြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့သည်။ သုညာ၊ အတ္တမှဆိတ်ကုန်၏။ ဓမ္မမတ္တာ၊ သဘာဝဓမ္မမျှ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အနတ္တလက္ခဏံ၊ သည်။ ပါကဋတရံ၊ အဘူးသဖြင့်ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ နာနာဓာတုဓယာ။ပ။ ဥပဋ္ဌာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

၁-ဤနှစ်ပါးတို့တွင်လည်း ရှေးဟိတ်ဖြင့် ဇာတိသဘော ဇရာသဘော မရဏသဘော ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အနိစ္စမည်၏-ဟု ပြသတည်း။ ဒုတိယဟိတ်ဖြင့် ပါကဘာဝ-ဝိဒ္ဓိသာဘာဝတော-ရင့်သည်၏အဖြစ် ပျက်စီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အနိစ္စမည်၏-ဟု ပြသတည်း။ (ပြည်) ပါကဘာဝဝိဒ္ဓိသာဘာဝတော-ဟူသော သိမှုအရအားဖြင့် “မဖြစ်မိ ရှေးမဆွက မရှိသေးခြင်း၊ ဘင်ဇဏဖြင့် ပျက်ပြီး၍ ပရိတော့ခြင်းကြောင့် အနိစ္စမည်၏ဟု ပြသည်ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ ဤအရာ၌ ပါကဘာဝ-သာ ယုတ္တကရဖြစ်ကြောင်းကို ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ ၂-၂၇၇-၂၇၈ အောက်ခြေပုတ်ချက်၌ ပြခဲ့ပြီ။ (ဆ-သံ-သော)

၁၉၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၇၇-၁) [၂-ပဋိပဒါဏာဒဿန

သော ဌိဟူသော ဇရာသဘော၏အဖြစ်သည်။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ အနိစ္စဟု မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာမည်၏^၁။ ဝါ၊ ကား။ ဟုတွာ အဘာဝသင်္ခါတော၊ ဖြစ်၍ပျက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အာကာရဝိကာရော၊ အခြင်းအရာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာသည်။ အနိစ္စ-လက္ခဏံ၊ မည်၏^၂။ (တနည်း) အာကာရဝိကာရော၊ အခြင်းအရာထူးသည်။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ မည်၏^၃။

ပန၊ တပါး။ ယံ၊ အကြင်သဘောသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုမမြဲသော သဘောတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော် မူသောကြောင့်။ တဒေဝ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်ပင်လျှင်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဘိဏ္ဍပဋိပိဋနာ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဖြင့် မပြတ် အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ အဘိဏ္ဍပဋိပိဋနာကာရော၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဖြင့်မပြတ် အဖန် တလဲလဲ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲသော အခြင်းအရာသည်။ ဒုက္ခလက္ခဏံ၊ ဒုက္ခဟု မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာမည်၏။

ပန၊ တပါး။ ယံ၊ အကြင်ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းသည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဒုက္ခမည်သော ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်။ အနတ္တာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ တဒေဝ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်ပင်လျှင်။ အနတ္တာ၊ မည်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဝသဝတ္တနတော၊ တစုံတယောက်သောသူ၏အလိုသို့ မလိုက်ခြင်းကြောင့်

၁-အကြင်သို့သော လက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ခန္ဓာပဉ္စကကို အနိစ္စဟုဆိုအပ်၏။ ထိုသို့သော မှတ်ကြောင်းသည် အနိစ္စန္တိ လက္ခဏံ ဇေတနာတိ အနိစ္စလက္ခဏံ-ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် အနိစ္စလက္ခဏာမည်၏ဟု ပြလိုရကား ဥပ္ပါဒဝယညတတ္ထ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ထိုစကား ဆိုသင့်၏။ ပျက်သောအခြင်းအရာကို ဖောက်ပြန်သောသဘောအားဖြင့် သိအပ်၏။ ဝိရူပက္ခာ၊ ဖောက်ပြန်သောသဘော ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဖြစ်သောအခြင်း အရာကိုကား ဖောက်ပြန်သောသဘောအားဖြင့် မသိအပ်သောကြောင့်တည်း။ (ပြည်)

၃-ထိုစကား ဆိုသင့်၏။ ဖြစ်၍ပျက်ခြင်းသဘောသည် ပါကဘာဝ-ရင့်ခြင်းသဘောမှ ထူး၏။ အဘယံကြောင့်နည်း? ဝိဒ္ဓိသာဘာဝတ္တာ-ပျက်စီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ပြည်) ပါကဘာဝတော ဘိဇ္ဇော-ဟူသော သိမှုအလိုအားဖြင့် ဟုတွာအဘာဝသည် ရှေး မဆွက မရှိသေးခြင်းမှ ထူး၏။ အဘယံကြောင့်နည်း? ပျက်စီးခြင်းဟူသော မရှိခြင်းဖြစ် သောကြောင့်-ဟု မှတ်အပ်၏။ (ဆ-သံ-သော) ထိုပျက်စီးခြင်း၌လည်း အနိစ္စလက္ခဏာ သည် ဖြစ်၏။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏကထာ (၂၇၇-၉) ၁၉၉

တည်း။ အဝသဝတ္တနာကာရော၊ အလိုသို့မလိုက်သော အခြင်းအရာသည်။ အနတ္တလက္ခဏံ၊ အနတ္တဟုမှတ်ကြောင်း လက္ခဏာမည်၏။

တယိဒံ-တံ ဣဒံ သဗ္ဗမ္ပိ၊ ထိုအလုံးစုံသော (လက္ခဏတ္ထယလက္ခိတဗ္ဗ ဖြစ်သော) ခန္ဓာပဉ္စကကိုလည်း။ အယံ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တေန၊ ဥပက္ကိလေသမှလွတ်သော။ ဝီထိပဋိပန္နဝိပဿနာသင်္ခါတေန၊ ခရီးလမ်းမှန်သွားသော ဝိပဿနာဟု ဆိုအပ်သော။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏေန၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ ယာထာဝသရသတော၊ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော မိမိ၏သဘော လက္ခဏာအားဖြင့်။ သလ္လက္ခေတိ၊ ကောင်းစွာမှတ်၏။

၁-နိစ္စအဖြစ်ကို ပယ်သောအားဖြင့် နိစ္စံ၊ မြဲသည်။ န၊ မဟုတ်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ ဟု အနိစ္စအခြင်းအရာကို ပယ်သောအားဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ပျက်သော အခြင်းအရာဟုဆိုအပ်သော အနိစ္စအခြင်းအရာသည် အနိစ္စလက္ခဏာ မည်သကဲ့သို့ ထိုအတူ သုခအဖြစ်ကိုပယ်သောအားဖြင့် ဒုက္ခမည်ရကား သုခအခြင်းအရာကို ပယ်သောအားဖြင့် မပြတ် အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဒုက္ခအခြင်းအရာသည် ဒုက္ခလက္ခဏာမည်၏။ ထိုအတူ အတ္တအဖြစ်ကို ပယ်သောအားဖြင့် အနတ္တမည်ရကား အတ္တအခြင်းအရာကို ပယ်သောအားဖြင့် အလိုသို့မလိုက်သော အခြင်းအရာဟု ဆိုအပ်သော အနတ္တအခြင်းအရာသည် အနတ္တလက္ခဏာမည်၏။ ထိုသုံးပါးသော လက္ခဏာတို့သည် သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သောကြောင့် ခန္ဓာ၌အတွင်းဝင်ကုန်သည် မဖြစ်ကုန်၊ ခန္ဓာနှင့်လည်း ကင်း၍ မရအပ်သောကြောင့် ခန္ဓာမှလွတ်ကုန်သည်လည်း မဖြစ်ကုန်၊ ခန္ဓာတို့ကိုကားစွဲ၍ ဝေါယာရအားဖြင့်ရအပ်သော ခန္ဓာတို့၏ အာဒိနဝကို တင်စွာပြခြင်း၏ ဝိသေသ အကြောင်းဖြစ်သော တဇ္ဇာပညတ်အသူး-ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၂-ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏေန-ဟူသော စကားကို ဖလူပစာရအားဖြင့် ဆိုအပ်သတည်း။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အကျိုးငှါ ဖြစ်စေအပ်သော လက္ခဏာရမ္မဏိကဝိပဿနာကို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဟု ဆိုသောကြောင့်တည်း။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဉာဏေန သလ္လက္ခေတီတိ ဣဒံ ။ပ။ လက္ခဏတ္ထယတိရဏမေဝ ကာတဗ္ဗံ၊ ပရိကမ္ပသဒိသံ ဟေတံ တဿ။ သေ နယော သေသဉာဏေသုပီတိ။ ။ဋီကာ။ ဥဒယဗ္ဗယ။ပ။ သလ္လက္ခေတီတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ တဒတ္ထေ၊ ထိုဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်အကျိုးရှိသော လက္ခဏာလျှင် အာရုံရှိသော ဝိပဿနာ၌။ တဗ္ဗောတာရဝသေန၊ ထိုဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ ဉာဏ်ဟူသော ဝေါဟာရဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏတ္ထံ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အကျိုးငှါ။ ပဝတ္တာ၊ သော။ လက္ခဏာရမ္မဏိကဝိပဿနာ၊ လက္ခဏာလျှင် အာရုံရှိသော ဝိပဿနာကို။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ကထိတ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခလက္ခဏာဒိဝိသယံ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ အစရှိသည်လျှင် အာရုံရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝါ၊ ကား။ တဗ္ဗိသယတ္ထေ၊ ထိုဒုက္ခလက္ခဏာစသည်လျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သထိ၊ သော်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏမေဝ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မည်သည်သာလျှင်။ န သိယ၊ မဖြစ်ရာ။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ၊ ကို။ တိက္ခဉ္စ၊ ထက်သည်ကို၎င်း။

ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏကထာ

၇၄၁။ ဧဝံ သို့။ သလ္လက္ခေတွာ၊ ရှိ။ ပုနပုနံ၊ လဲ။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တံ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ ရူပါရူပဓမ္မေ၊ ရုပ်နာမ် တရားတို့ကို။ တုလယတော၊ ချိန်သော။ တိရယဟော၊ စုံစမ်းသော။ တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရ၏။ ဘံ ဉာဏံ၊ ထိုဉာဏ်သည်။ တိက္ခံ၊ ထက်သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ ဝဟတိ-ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ (တနည်း) အတ္တနော၊ ၏။ (တိက္ခဘာဝံ၊ ကို။) ဝဟတိ၊ ဆောင်၏။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတရားတို့သည်။ လဟံ၊ လျင်စွာ။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဉာဏော၊ ဉာဏ်သည်။ တိက္ခေ၊ ထက်သည်ဖြစ်၍။ ဝဟန္တေ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ကား။ တိက္ခေ-တိက္ခဘာဝံ၊ ထက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝဟန္တေ၊ ဆောင်သည်ရှိသော်။ သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့သည်။ လဟံ၊ လျင်စွာ။ ဥပဋ္ဌဟန္တေသု၊ ထင်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဥပ္ပါဒံ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော ဝိကာရသို့၎င်း။ ဌိတိံ ဝါ၊ ဌိဟု ဆိုအပ်သော ဇရာသို့၎င်း။ ပဝတ္တံ ဝါ၊ ဥပါဒိန္နကဟု ဆိုအပ်သော ပဝတ္တတရားသို့၎င်း။ နိမိတ္တံ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့၏ အထည်အကိုယ် လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း ထင်ခြင်းမျှသို့၎င်း။ (ဋီကာနှင့်အညီပင်တည်း။ တနည်း) ပဝတ္တံ ဝါ၊ ရူပါရူပဘဝဟု ဆိုအပ်သော ပဝတ္တကို၎င်း။ နိမိတ္တံ ဝါ၊ သင်္ခါရဟူသော နိမိတ်ကို၎င်း။ (ဤကား နိမိတ္တန္တိ သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊ အတိတာနာဂတ-ပဗ္ဗုပ္ပန္နာနံ သင်္ခါရာနမေဝေတံ အဓိဝစနံ။ ပဝတ္တန္တိ ရူပါရူပဘဝပဝတ္တံ-ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိ ၂၊ ၂၇၄-ကိုမြှော်၍ ယောဇနာသည်) န သမ္မာပုဏ္ဏာတိ၊ မရောက်။ (ကောင်းစွာ မယူခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်သို့ကား ရောက်သနည်းဟု။ ကား။ ခယဝယ။ပ။ သန္တိဋ္ဌန္တိ- မိန့်သော်)

ဝိသဒ္ဓေါ သန္တိရှင်းသည်ကို၎င်း။ ကာတုကာမေန၊ ပြုခြင်းငှါလိုသော ယောဂီသည်။ လက္ခဏတ္ထယတိရဏမေဝ၊ လက္ခဏာသုံးပါး အပေါင်းကို စုံစမ်းခြင်းကိုသာလျှင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဧတံ၊ ဤလက္ခဏာသုံးပါးကို စုံစမ်းသောဉာဏ်သည်။ တဿ၊ လိုဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်၏။ ပရိကမ္မသဒိသံ၊ ပရိကံနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေသဉာဏေသုပါ ကြွင်းသော ဉာဏ်တို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ် ၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

၁-ဉာဏ်၏တိက္ခဘာဝသည် ဘာဝနာ၏လေ့လာအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၏။ ပဂုဏသည်လည်း ဘာဝနာပျံ့လွင့်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့် အာရုံ၌ ဝင်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဉာဏ်၏ ထက်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ လျင်စွာထင်သည်၏အဖြစ်ကို ပြအပ်သတည်း။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၇၇-၂၀) ၂၀၁

ခယဝယဘေဒနိရောဓေယော၊ ခယဝယဘေဒဟု ဆိုအပ်သော ခဏိက-
နိရောဓ၌သာလျှင်။ သတိ၊ သတိသည်။ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ကောင်းစွာတည်၏။
သင်္ခါရဂတံ၊ သင်္ခါရ၌ အတွင်းဝင်သောတရား အပေါင်းသည်။ ဧဝံ၊ သို့။
ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ နိရုဇ္ဈတိ နာမ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်လိ ချုပ်သိ၏
တကား။ (နာမ-ကား ဂရဟတ္ထ) ဣတိ၊ သို့။ ပဿတော၊ ရှုသော။
ဟဿ၊ ထိုယောဂါဝဇရအား။ ကေသ္မိံ ဌာနေ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းလွှတ်၍
ပျက်ခြင်းကိုသာလျှင် နှလုံးပြုရာ တခုသောဌာန၌^၂။ ဘင်္ဂါနုပဿနံ နာမ၊
ဘင်္ဂါနုပဿနာ အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်မည်သော။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။ ယံ၊ အကြင် ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကထံ
အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါ။ပ။ ဝိပဿနေဉာဏန္တိ။ ဉာဏံဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၍။

[အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါ၊ ရုပ်ဝေဒနာစသော အာရုံကို ခယအားဖြင့်
သာလျှင် ဆင်ခြင်၍။ (သယံ အဘိညာ-ကဲ့သို့ ယကာရလောပ။
တနည်း) ဘင်္ဂါနုပဿနေ၊ ရုပ်ဝေဒနာစသော အာရုံရှိသောစိတ်၏
ဘင်္ဂါကို အဖန်တလဲလဲရှုခြင်း၌၊ ဝါ၊ ရှုသော။ ပညာ၊ အပြားအားဖြင့်
သိတတ်သောပညာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၍။) ဣဒံ၊ ဤပညာကို။ ဝိပဿနေ၊
အထူးသဖြင့် ရှုခြင်း၌၊ ဝါ၊ ရှုသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်
၏။ တံ ဉာဏံ၊ ထိုဉာဏ်သည်။ (ကထံ ဟောတိ၊ အတယ်သို့ဖြစ်သနည်း။)
ရူပါရမ္မဏတာ၊ ရုပ်လျှင်အာရုံရှိသော။ (ဒေဝတာ-ကဲ့သို့ တာ-ကား
အနက်မရှိ) ဝါ၊ ရူပါရမ္မဏတာ- ရူပါရမ္မဏတာယ၊ ရုပ်လျှင်အာရုံ
ရှိသည်၏အဖြစ်၌၊ ဝါ၊ ရုပ်လျှင်အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊
သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ထိုရုပ်ဟူသော
အာရုံကို။ ပဋိသင်္ခါ-ပဋိသင်္ခါယ၊ သိ၍၊ ဝါ၊ ခယ ဝယအားဖြင့် မြင်၍။
တဿ စိတ္တဿ၊ ထိုခယဝယအားဖြင့် သိသောစိတ်၏။ ဘင်္ဂံ၊ ဘင်္ဂါကို။
အနုပဿတိ၊ အဖန်တလဲလဲရှု၏။ အနုပဿတိတိ၊ ကား။ ကထံ၊ အသို့

၁- နိရောဓ-သဒ္ဓါသည် အနုပ္ပါဒ်နိရောဓ၌လည်း ထင်ရကား ဘေဒ-သဒ္ဓါဖြင့် အထူးပြု
သည်၊ ဘေဒ-သဒ္ဓါသည်လည်း ဝိသေသဝါစကလည်း ရှိကား ဝယ-သဒ္ဓါဖြင့် အထူးပြု
သည်၊ ထိုဝယသည်လည်း အနိရောဓဝါစကလည်း ရှိကား ခယ-ဖြင့် အထူးပြုသတည်း။
သတိ သန္တိဋ္ဌတိ-ဟု သတိသိလျှင် ဉာဏ်ကို ဆိုအပ်၏။ (ဩဇာ)

၂- တေသ္မိံဌာနေ-ဟူသော သိသျှာနှင့် ယခုအရအားဖြင့် “ဤသို့ ဖြစ်သော
အရာ၌” ဟု အနက်ပေးရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနုပဿတိ၊ အဖန်တလဲလဲ ရှိသနည်း။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ အနုပဿတိ၊ ဤ။ နိစ္စတော၊ ဖြင့်။ နော အနုပဿတိ၊ မရှိ။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ အနုပဿတိ၊ ဤ။ သုခတော၊ အားဖြင့်။ နော အနုပဿတိ၊ မရှိ။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ အနုပဿတိ၊ ဤ။ အတ္တတော၊ ဖြင့်။ နော အနုပဿတိ၊ မရှိ။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ နော နန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ တပ်ခြင်းကင်း၏။ နော ရဇ္ဇတိ၊ မတပ်မက်။ နိရောဓေတိ၊ ချုပ်စေ၏။ နော သမုဒေတိ၊ မဖြစ်စေ။ ပဋိ- နိဿဇ္ဇတိ၊ စွန့်၏။ နော အာဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း။

အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ အနုပဿန္တော၊ အဖန်တလဲလဲ ရှိသည်ဖြစ်၍။ နိစ္စသည်၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်၏။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အနုပဿန္တော၊ ၍။ သုခသည်၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ဤ။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ အနုပဿန္တော၊ ၍။ အတ္တသည်၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ဤ။ [၂၇၇] နိဗ္ဗိန္ဒန္တော၊ ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍။ နန္ဒံ၊ သပီတိကတဏှာကို။ ပဇဟတိ၊ ဤ။ ဝိရဇ္ဇန္တော၊ တပ်ခြင်းကင်းသည် ဖြစ်၍။ ရာဂံ၊ ရာဂကို။ ပဇဟတိ၊ ဤ။ နိရောဓေန္တော၊ ချုပ်စေသည် ဖြစ်၍။ သမုဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ဤ။ ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော၊ စွန့်လွှတ် သည် ဖြစ်၍။ အာဒိနံ၊ စွဲလမ်းခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ဤ။

ဝေဒနာရမ္မဏတာ၊ ဝေဒနာလျှင် အာရုံရှိသော။ ဝါ၊ ဝေဒနာရမ္မဏတာ- ဝေဒနာရမ္မဏတာယ၊ ဝေဒနာလျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်၌၊ ဝါ၊ အဖြစ်ဖြင့်။ သညာရမ္မဏတာ၊ သညာလျှင် အာရုံရှိသော။ ဝါ၊ သညာ- ရမ္မဏတာ-သညာရမ္မဏတာယ၊ ၌၊ ဝါ၊ ဖြင့်။ သင်္ခါရာရမ္မဏတာ၊ သင်္ခါ- ရလျှင် အာရုံရှိသော။ ဝါ၊ သင်္ခါရာရမ္မဏတာ-သင်္ခါရာရမ္မဏတာယ၊ ၌၊ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဝိညာဏာရမ္မဏတာ၊ ဝိညာဉ်လျှင် အာရုံရှိသော။ ဝါ၊ ဝိညာဏာ- ရမ္မဏတာ-ဝိညာဏာရမ္မဏတာယ၊ ၌၊ ဝါ၊ ဖြင့်။ စက္ခာရမ္မဏတာ၊ စက္ခုလျှင် အာရုံရှိသော။ ဝါ၊ စက္ခာရမ္မဏတာ-စက္ခာရမ္မဏတာယ၊ ၌၊ ဝါ၊ ဖြင့်။ (ဤပေယျာလ၌ အာယတနတဆယ့်တပါး၊ ဓာတ်တဆယ့် ရှစ်ပါး၊ စက္ခုဋ္ဌေစသော ရသင့်သောဣန္ဒြေ၊ အဝိဇ္ဇာမှသည် ဇာတိ တိုင်အောင် ပေယျာလုပ်သည်) ဇရာမရဏာရမ္မဏတာ၊ ဇရာမရဏလျှင် အာရုံရှိသော။ ဝါ၊ ဇရာမရဏတာ-ဇရာမရဏတာယ၊ ၌၊ ဝါ၊ ဖြင့်။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၇၈-၁၅) ၂၀၃

စိတ္တံ၊ သညံ။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဤ။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ဧ။ပ။ ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော၊ စွန့်သည်
ဖြစ်၍။ အာဒါနံ၊ စွဲလမ်းခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ဧ။

ဝတ္ထုသင်္ကမနာ စေတ၊ ပုရိမဝတ္ထုမှ တပါးဝတ္ထုသို့ ပြောင်းခြင်း၎င်း။
ပညာယ၊ ဥဒယဝယဒဿန၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သော ဝိပဿနာပညာ
၏။ ဝိဝဋ္ဌနာ စ၊ ဝယကိုသာယူသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဥဒယမှနစ်ခြင်း
၎င်း။ အာဝဇ္ဇနာဗလဉ္စေတ၊ အခြားမဲ့၌ ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏
အဖြစ်၎င်း။ ဧသော၊ ဤသည်ကား။ ပဋိသင်္ခါဝိပဿနာ၊ ရုပ်စသော
အာရုံကိုသိ၍ ဘင်္ဂါကိုရှုသော အနုပဿနာမည်၏။

အာရမ္မဏအန္တယေန၊ ဒိဋ္ဌဖြစ်သောအာရုံကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။
ဥဘော၊ ဒိဋ္ဌာဒိဋ္ဌအာရုံနှစ်ပါးတို့ကို။ ဧကဝဝတ္ထနာ၊ ခဏဘင်္ဂဟူသော
တူသော သဘောအားဖြင့် ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း၎င်း။ နိရောဓေ၊ ချုပ်ခြင်း
၌။ အဓိမုတ္တတာ၊ ညွတ်ရှိုင်းသော အဖြစ်၎င်း။ (ဧသော၊ ဤသည်ကား။)
ဝယလက္ခဏဝိပဿနာ၊ ပျက်ခြင်းလက္ခဏာကို ရှုသောဝိပဿနာမည်၏။

အာရမ္မဏဉ္စ၊ ရုပ်စသော အာရုံကိုလည်း။ ပဋိသင်္ခါ၊ သိ၍။ ဘင်္ဂါဉ္စ၊
ထိုရုပ်စသည်လျှင် အာရုံရှိသောစိတ်၏ ဘင်္ဂါလည်း။ အနုပဿတိ၊ အဖန်
တလဲလဲရှု၏။ သုညတော စ၊ သုညအားဖြင့်လည်း။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်ခြင်း။
အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ အဓိပညာဝိပဿနာ၊ အဓိပညာဝိပဿနာမည်၏။

တီသု၊ ကုန်သော။ အနုပဿနာသု၊ တို့၌။ ကုသလော၊ လိမ္မာသော။
(ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။) စတဿော စ ဝိပဿနာသု၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ စသော
လေးပါးသော အနုပဿနာတို့၌၎င်း။ တယော ဥပဋ္ဌာနေ စ၊ သုံးပါးသော
ထင်ခြင်းတို့၌၎င်း။ ကုသလတာ-ကုသလတာယ၊ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ နာနာဒိဋ္ဌိသု၊ အထူးထူးသော ဒိဋ္ဌိတို့ကြောင့်။ န ကမ္မတိ၊ မတုန်
မလှုပ်။

တံ-ဓမ္မဇာတံ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော
အနက်ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်
သော အနက်ကြောင့်။ ပညာ၊ မည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အာရမ္မဏ-
ပဋိသင်္ခါဘင်္ဂါနုပဿနေ ပညာ ဝိပဿနေ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
ဆိုအပ်၏။]

၇၄၂။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါတိ၊ ဟူသည်ကား။
 ယံ ကိဉ္စိ အာရမ္မဏံ၊ (ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ကသည် ဇရာ-
 မရဏတိုင်အောင်) ဝိပဿနာ၏ ဘုံအလုံးစုံသော အာရုံကို။ ပဋိသင်္ခါယ
 ဇာနိတွာ၊ သိ၍ ။ ခယတော၊ ကုန်ခြင်းအားဖြင့်။ ဝယတော၊ ပျက်ခြင်း
 အားဖြင့်။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဘင်္ဂါ-
 နုပဿနေ ပညာတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏံ၊ ရုပ်ဝေဒနာစသော ဝိပဿနာဘုံ
 အာရုံကို။ ခယတော၊ ဖြင့်။ ဝယတော၊ ဖြင့်။ ပဋိသင်္ခါယ၊ သိ၍။
 ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်သော။ တဿ ဉာဏဿ၊ ထိုဉာဏ်၏။ ဘင်္ဂံ၊ တင်ကို။
 အနုပဿနေ၊ အဖန်တလဲလဲရှုခြင်း၌။ ယာ ပညာ၊ သည်။ (အတ္တိ၊ ရှိ၏။)
 ဣဒံ၊ ဤဉာဏ်၏ဘင်္ဂကို ရှုသောပညာကို။ ဝိပဿနေ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ၏။ တံ၊ ထိုဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အသို့ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ
 အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ကထေတုကမ္ပတာပုစ္ဆာယ၊
 ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်း
 အရာဖြင့်။ တံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ အာကာရံ၊ ကို။ ဒသေတုံ၊
 ငှါ။ ရူပါရမ္မဏတာတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ရူပါရမ္မဏတာ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဘိဇ္ဇတိတိ၊ ကား။
 ရူပါရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။
 ဘိဇ္ဇတိ၊ ၏။ (တာ-ပစ္စည်းအနက် မရှိသည်ကိုပြသည်) အထ ဝါ၊ ကား။
 ရူပါရမ္မဏတာဝေ၊ ရုပ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်၌၊ ဝါ၊ အဖြစ်ကြောင့်။
 စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊
 တည်း။ တံ အာရမ္မဏံ ပဋိသင်္ခါတိ၊ ကား။ တံ ရူပါရမ္မဏံ၊ ထိုရုပ်ဟူသော
 အာရုံကို။ ပဋိသင်္ခါယ ဇာနိတွာ၊ သိ၍။ ခယတော၊ ဖြင့်။ ဝယတော၊ ဖြင့်။
 ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တဿ စိတ္တဿ တင်္ဂံ^၁
 အနုပဿတိတိ၊ ကား။ ယေန စိတ္တေန၊ ဖြင့်၊ ဝါ၊ သည်။ တံ ရူပါရမ္မဏံ၊
 ထိုရုပ်ဟူသော အာရုံကို။ ခယတော၊ ဖြင့်။ ဝယဟော၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌံ၊ ရှုအပ်
 ၏။ တဿ စိတ္တဿ၊ ထိုရုပ်ဟူသော အာရုံကို ခယဝယအားဖြင့် ရှုသော
 စိတ်၏။ ဘင်္ဂံ၊ တင်ကို။ အပရေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ ဝိပဿနာစိတ်ဖြင့်။

၁။ ပဋိသင်္ခါနိ နာမ ဇာနိ၊ တဉ္စ ဘင်္ဂါနုပဿနာယ အဓိပ္ပေတတ္တာ ဘင်္ဂတော
 ဒဿနမေဝါတိ အာဟ ဇာနိတွာ ခယတော ဝယတော ဒိသ္မာတိ အတ္ထော။ ဋီကာ။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၇၉-၁) ၂၀၅

အနုပဿတိ၊ အဖန်တလဲလဲရှိ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။
တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ ပေါရာဏတို့သည်။ ဉတဉ္စ ဉာဏဉ္စ ဥဘော-
ပိဝိပဿတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ဆိုကုန်ပြီ။ [ဉတဉ္စ၊ အနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့်
သိအပ်သော ရုပ်ဝေဒနာစသော အာရုံကို၎င်း။ ဉာဏဉ္စ၊ ရုပ်ဝေဒနာ စသော
အာရုံကို အဖန်တလဲလဲရှိသော အနုပဿနာဉာဏ်ကို၎င်း။ ဥဘောပိ၊ ဉတ
နှင့် ဉာဏနှစ်ပါးလုံးကိုလည်း။ ဝိပဿတိ၊ ခယဝယအားဖြင့် ရှု၏။]

☞ [၂၇၉] စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ တဿ စိတ္တဿ။ပ။ အနုပဿတိ
ဟူသောပါဌ်၌။ အနုပဿတိတိ၊ ကား။ အနု အနု၊ အဖန်တလဲလဲ။ ပဿတိ၊

၁- အပရေန စိတ္တေန ဘင်္ဂါ အနုပဿတိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ဝိပဿနာလျှင် အာရုံရှိသော
ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်ကိုဆိုသတည်း။ ဧဝံဟိ ဘင်္ဂါနုပဿနာ ပဂုဏာ ဟောတိ။ အာရမ္မဏ-
ဉ္စဿ ဝိဘူတတရံ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။ ဋီကာ။ ဟိ၊ မကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ထိုရုပ်ဟူသော
အာရုံကို ခယဝယအားဖြင့် ရှုသောစိတ်၏ ဘင်္ဂါကိုရှုသည်ရှိသော်။ ဘင်္ဂါနုပဿနာ၊ ဘင်္ဂါ-
နုပဿနာသည်။ ပဂုဏာ၊ လေ့လာအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။
အာရမ္မဏဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဝိဘူတတရံ၊ အထူးသဖြင့် ထင်ရှားသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊
၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

၂-အယံ ဟေတ္တ သင်္ခေပတ္တော။ ရူပဿ ယာဝ ဇရာမရဏဿ ခယတော ဝယတော ဒဿနံ
အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါ တံဒဿနကဉာဏဿ ခယတော ဝယတော ဒဿနံ အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါယ
ဘင်္ဂိယ အနုပဿနန္တိ။ ဥဘယတ္ထ ပညာ ပုရိမံ ဝါ တဒဘာဝေ အဘာဝတော ပစ္စိမာယံ ပက္ခိ-
ပိတွာ ပစ္စိမာ ဝေ ပညာ ဝိပဿနေ ဉာဏန္တိ။ ဋီကာ။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ အယံ၊ ဤဆိုလတုံ
သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါ-အစရှိသောပါဌ်၌။ သင်္ခေပတ္တော၊ အကျဉ်းဖြစ်သော
အနက်တည်း။ ရူပဿ၊ ရုပ်ကို။ ယာဝ ဇရာမရဏဿ၊ ဇရာမရဏတိုင်အောင်သော တရားကို။
ခယတော၊ ဖြင့်။ ဝယတော၊ ဖြင့်။ ဒဿနံ၊ ရှုခြင်းသည်။ ဝါ၊ ရှုသောဉာဏ်သည်။
အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါ၊ ရုပ်ဝေဒနာကသည် ဇရာမရဏတိုင်အောင်သော အာရုံကို အဖန်တလဲလဲ
ရှုဆင်ခြင်သော ပညာမည်၏။ တံဒဿနကဉာဏဿ၊ ထိုရုပ်ဝေဒနာကသည် ဇရာမရဏ
တိုင်အောင်သော အာရုံကိုရှုသောဉာဏ်ကို။ ခယတော၊ ဖြင့်။ ဝယတော၊ ဖြင့်။ ဒဿနံ၊
ရှုသောဉာဏ်သည်။ အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါယ၊ ရုပ်ဝေဒနာကသည် ဇရာမရဏတိုင်အောင်သော
အာရုံကို ရှုဆင်ခြင်သော ဉာဏ်၏။ ဘင်္ဂိယ၊ ဘင်္ဂါကို။ အနုပဿနံ၊ အဖန်တလဲလဲရှိသော
ဉာဏ်မည်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥဘယတ္ထ၊ အာရုံကိုရှုရာ ဉာဏ်ကိုရှုရာနှစ်ပါး၌။
ပညာ၊ ပညာသည်။ ဝိပဿနေဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်မည်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ပုရိမံ၊ ရှေး
ဖြစ်သော အာရုံကိုရှုသောဉာဏ်ကို။ တဒဘာဝေ၊ ထိုနောက်ဉာဏ်မရှိလတ်သော်။ အဘာဝ-
တော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပစ္စိမာယံ၊ နောက်ဖြစ်သောဉာဏ်ကို ရှုသောဉာဏ်၌။ ပက္ခိပိတွာ၊
တည့်၍။ ပစ္စိမာ၊ နောက်ဖြစ်သော။ ပညာ ဝေ၊ ဉာဏ်ကိုရှုသော ပညာသည်သာလျှင်။
ဝိပဿနေ ဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ် မည်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ သင်္ခေပတ္တော၊ တည်း။ ၎င်းနက်။
(ပြည်)

ရှု၏။ အနေကေဟိ အာကာရေဟိ၊ အနိစ္စတော အနုပဿတိစသောတပါး
မက များစွာသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပုနပုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ ပဿတိ၊
ရှု၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ (အနု-သဒ္ဓါသည် ဘိယျော၊
အဖန်ဖန်အလီလီဟူသော ဤအနက်၌ဖြစ်ရကား ပုနပုနံ ပဿတိ ဟူ
သတည်း) တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အနုပဿတိတိ ကလံ အနုပဿတိ
အနိစ္စတော အနုပဿတိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုအနိစ္စတော အနုပဿတိ-အစရှိသော ပါဠိ၌။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဘင်္ဂေ နာမ၊ ဘင်မည်သည်။ အနိစ္စတာယ၊ အနိစ္စတာ၏။
ပရမာ ကောဋ္ဌိ၊ အမြတ်ဖြစ်သော ကောဋ္ဌိတည်း။ ဝါ၊ အဆုံးဖြစ်သော
ကောဋ္ဌိတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘင်္ဂါနုပဿကော၊ ဘင်ကိုရှုသော။
သော ယောဂါဝစရော၊ သည်။ သဗ္ဗံ၊ ရုပ်ဝေဒနာကသည် ဇရာမရဏတိုင်
ကုန်အောင်စုံသော။ သင်္ခါရဂတံ၊ သင်္ခါရ၌အတွင်းဝင်သော တရား
အပေါင်းကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်သာလျှင်။ အနုပဿတိ၊ အဖန်
တလဲလဲရှု၏။ နိစ္စတော၊ နိစ္စအားဖြင့်။ နော အနုပဿတိ၊ မရှု။
တတော၊ ထိုနောင်မှ။ အနိစ္စဿ၊ အနိစ္စဖြစ်သောသင်္ခါရ၏။ ဒုက္ခတ္တာ၊

၁-ဤသင်္ခါတတရားမည်သည် ဇာတိဇရာမရဏပကတိရှိ၏။ ထိုဇာတိဇရာ မရဏ ပကတိ
ရှိသော သင်္ခါတတရား၏ ဇာတိသည် အာဒိကောဋ္ဌိတည်း။ ဇရာသည် မဇ္ဈိမကောဋ္ဌိတည်း။
မရဏသည် သြဿာနကောဋ္ဌိတည်း။ ဇာတိဇရာမရဏတို့တွင် ဥပါဒ်စသော သုံးပါးအပြား
ရှိသော လက္ခဏာသည်လည်း သင်္ခါတလက္ခဏာ၏အဖြစ်ကြောင့် အကယ်၍ကား အနိစ္စ
လက္ခဏာမည်၏။ သို့သော် ဇာတိဇရာတို့ကို မြင်အပ်ကုန်သော်လည်း ဝယဏန္တံ အနိစ္စ-
လက္ခဏာသည် ပါကဋ္ဌဖြစ်၍ထင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အနိစ္စလက္ခဏာသည် ပါကဋ္ဌဖြစ်၍
မထင်ခဲ့၊ ထို့ကြောင့် ဘင်္ဂေ နာမ အနိစ္စတာယ ပရမာ ကောဋ္ဌိ-ဟူသတည်း။ ယထာ ဟိ
ဇရာဓမ္မံ မရဏဓမ္မမေဝ ဇာယတိတိ ဇာတိ အနိစ္စတာယ အာဒိ ကောဋ္ဌိ၊ တထာ ဇာတိဓမ္မံ
မရဏဓမ္မမေဝ စ ဇီရတိတိ ဇရာ မဇ္ဈိမာ ကောဋ္ဌိ၊ ဇာတိဓမ္မံ ဇရာဓမ္မမေဝ စ ဘိဇ္ဇတိတိ ဘင်္ဂေ
ပရမာ ကောဋ္ဌိတိ။ ဋီကာ။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြအံ့။ ဇရာဓမ္မံ၊ ဇရာသဘောရှိသည်သာလျှင်
ဖြစ်သော။ မရဏဓမ္မမေဝ စ၊ မရဏသဘောရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သောတရားသည်လည်း။
ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ၊ သည်။ အနိစ္စတာယ၊ ၏။ အာဒိကောဋ္ဌိ၊
အစကောဋ္ဌိသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဇာတိဓမ္မံ၊ ဇာတိသဘော
ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ မရဏဓမ္မမေဝ စ၊ မရဏသဘောရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သောတရား
သည်လည်း။ ဇီရတိ၊ ရင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇရာ၊ သည်။ မဇ္ဈိမာ ကောဋ္ဌိ၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဇာတိဓမ္မံ၊ ဖြစ်သော။ မရဏဓမ္မမေဝ စ၊ မရဏသဘော ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော
တရားသည်လည်း။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တင်္ဂေ၊ သည်။ ပရမာ ကောဋ္ဌိ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၇၉-၁၅)

၂၀၇

ဒုက္ခ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခဖြစ်သောသင်္ခါရ၏။ အနတ္တတ္တာ၊ အနတ္တ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒေဝ၊ ထိုအနိစ္စအားဖြင့် ယူအပ်ပြီးသော အလုံးစုံသောသင်္ခါရတရား အပေါင်းကိုပင်လျှင်။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ အနုပဿတိ၊ ၏။ သုခတော၊ အားဖြင့်။ နော အနုပဿတိ၊ မရ။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ အနုပဿတိ၊ ၏။ အတ္တတော၊ အားဖြင့်။ နော အနုပဿတိ၊ မရ။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယံ၊ အကြင်သင်္ခါရတရား အပေါင်းသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခအတိတည်း။ အနတ္တာ၊ အလိုသို့ လိုက်တတ်သော အတ္တမဟုတ်။ တံ သင်္ခါရဂတံ၊ ကို။ န အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ၊ (တေ မမ၊ သော မေ အတ္တာဟု) လွန်စွာမနှစ်သက်အပ်။ တတ္ထ သင်္ခါရဂတေ၊ ဌံ။ န ရဉ္စိတဗ္ဗံ၊ မတပ်မက်အပ်။ (ကာမရာဂ သဝရာဂကို မဖြစ်စေ အပ်ဟူလိုသည်) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘင်္ဂါနုပဿနာနုသာရေန၊ ဘင်္ဂါနုပဿနာကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိဋ္ဌေ၊ မြင်အပ်ပြီးသော။ တေသ္မိံ သင်္ခါရဂတေ၊ ဌံ။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ နော နန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ စက်ဆုပ်၏။ နော ရဇ္ဇတိ၊ မတပ်မက်။ သော-ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အရဇ္ဇန္တော၊ မတပ်သည်ဖြစ်၍။ တာဝ၊ စွာ။ လောကီယေနော၊ လောကီသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ရာဂံ၊ ရာဂကို။ နိရောဓေတိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနိရောဓသို့ ရောက်စေ၏။ (ခွါ၏ဟူလိုသတည်း) နော သမုဒေတိ၊ သမုဒယကိုမပြု။ သမုဒယံ၊ သမုဒယကို။ န ကရေတိ၊ မပြု။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္တော၊ တည်း။

အထ ဝါ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဘင်္ဂါနုပဿနာကို လျှောက်သဖြင့်။ ဝိရတ္တော၊ တပ်ခြင်းကင်းသော။ သော-ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌံ၊ မျက်မှောက်မြင်အပ်သော၊ ဝါ၊ ရှေးရှုထင်လာသော။ သင်္ခါရဂတံ၊ ကို။ နိရောဓေတိ-နိရောဓံ မနသိ ကရေတိ ယထာ၊ ချုပ်ခြင်းကို နှလုံးသွင်းသကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ အဒိဋ္ဌမ္ပိ၊ မမြင်အပ်သော အတိတ်အနာဂတ်သင်္ခါရတရားကိုလည်း။ အနုယဉာဏဝသေန၊ အလျော်ဆသော ဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့်။ (တေရဟိ၊ ယခုမျက်မှောက်၌။ ဣဒံ ယထာ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဒိဋ္ဌသင်္ခါရကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ တမ္ပိ၊ ထိုအဒိဋ္ဌဖြစ်သော အတိတ် အနာဂတ် သင်္ခါရ

၂၀၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် သယ (၂၇၉-၁၅) [၂၁-ပဋိပဒါဉာဏဒဿန

တရားသည်လည်း။ ဧဝံသဘာဝမေဝ၊ ဤသို့ ချုပ်ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည် သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အနုမိနန္တော၊ နှိုင်းရှည့်လျက်။) နိရောဓတိ- နိရောဓံ မနသိ ကရောတိ၊ နိရောဓကို နှလုံးသွင်း၏။ နော သမုဒေတိ-နော သမုဒယံ မနသိ ကရောတိ၊ သမုဒယကိုနှလုံးမသွင်း။ နိရောဓတောဝ၊ ချုပ်သောအားဖြင့်သာလျှင်။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ အဿ-သင်္ခါရဂတဿ၊ ၏။ နိရောဓမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ ၏။ သမုဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ နော ပဿတိ၊ မရှု။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဧဝံ-ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော အနိစ္စာ နုပဿနာစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သော။ သော-ယောဂါ- ဝစရော၊ သည်။ ပဋိနိဿဇ္ဇတိ၊ စွန့်၏။ နော အာဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း။ ကိ- ကော အဓိပ္ပါယော၊ ကို။ ဝုတ္တံ-ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အယမ္ပိ အနိစ္စာဒိအနုပဿနာ၊ ဤအနိစ္စာဒိအနုပဿနာသည်လည်း၊ ဝါ၊ ကိုလည်း။ တဒဂ်ဝသေန၊ တဒဂ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရေဟိ၊ ခန္ဓာ တို့နှင့် အဘိသင်္ခါရတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပရိစ္စ- ဇနတော စ၊ စွန့်ခြင်းကြောင့်၎င်း ။ သင်္ခတဒေါသဒဿနေန စ၊ သင်္ခတ- ဓမ္မတို့၌ အနိစ္စတာစသော အပြစ်ကိုမြင်သဖြင့်လည်း။ တဗ္ဗိပရိတေ၊ ထို အနိစ္စစသည်မှပြန်သော နိစ္စသုခစသော သဘောရှိသော။ နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ တန္နိန္ဒတာယ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော နှလုံးရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပက္ခန္ဓနတော စ၊ ပြေးဝင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂေါ စေဝ၊ ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ပက္ခန္ဓနပဋိနိဿဂေါ စ၊ ပက္ခန္ဓနပဋိနိဿဂ္ဂမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာယ၊ ထိုအနိစ္စာဒိအနုပဿနာနှင့်။ သမန္ဓာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ယထာဝုတ္တေန၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီး သော တဒဂ်ပဟာန်အပြား တန္နိန္ဒအပြားရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ပရိစ္စဇတိ၊ စွန့်၏။ နိဗ္ဗာနေ စ၊ ၌လည်း။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေးဝင်၏။ ဝါ၊ နှလုံးညွတ်၏။ နိဗ္ဗတ္တနဝသေန၊ ဖြစ်စေသည်၏

၁-ခန္ဓာအဘိသင်္ခါရတို့သည် အပ္ပဟာတဗ္ဗ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း ကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့် သည်ရှိသော် ထိုကိလေသာအကြောင်းရှိသော ကံကို၎င်း တံနိဗ္ဗတ္တခန္ဓာတို့ကို၎င်း ပယ်စွန့် သည်မည်ရကား သဒ္ဓိံ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရေဟိ ကိလေသာနံ ပရိစ္စဇနတော-မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၈၀-၈)

၂၀၉

အစွမ်းအားဖြင့်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ နာပိ အာဒိယတိ၊ ဟူလည်းမဟူ။ အဒေါသဒဿိတာဝသေန၊ အပြစ်ကို မမြင်သည်၏အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခတာရမ္မဏံ၊ သင်္ခတဖြစ်သောအာရုံကို။ န အာဒိယတိ၊ မဟူ။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပဋိနိဿဇ္ဇတိ နော အာဒိယတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၇၄၃။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ တေဟိ ဉာဏေဟိ၊ ထို အနိစ္စာနုပဿနာစသော ဉာဏ်တို့ဖြင့်။ ယေသံ ဓမ္မာနံ၊ အကြင်တရား တို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ ပဟာနံ၊ ထိုတရား တို့ကို ထိုသို့ပယ်ခြင်းကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ အနိစ္စတော အနုပဿန္တော အနိစ္စသည် ပဇာတိတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ နန္ဒိန္တိ၊ ကား။ သမ္ပိတိကံ၊ ပေါ်လွင်သောပီတိနှင့်တကွဖြစ်သော။ တဏှံ၊ တဏှာကို။ သေသံ၊ ဖွင့်ပြသည်မှ အကျန်ဖြစ်သောစကားသည်။ ဝုတ္တ- နယမေဝ၊ ဖွင့်ပြီးနည်း ရှိသည်သာတည်း။

≡ [၂၈၀] ၇၄၄။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဂါထာသု၊ ဂါထာတို့၌။ ဝတ္ထု- သင်္ကမနာတိတ္ထေ၊ ဟူသောဤပါဌ်၌။ ရူပဿ၊ ၏။ ဘင်္ဂံ၊ ဘင်္ဂကို။ ဒိဿွာ၊ ရှိ။ ပုန၊ ဖန်။ ယေန စိတ္တေန၊ အကြင်စိတ်ဖြင့်။ ဘင်္ဂေါ၊ ရုပ်၏ဘင်္ဂကို။ ဒိဋ္ဌော၊ ရှုအပ်၏။ တဿာပိ၊ ထိုရှုသော ဝိပဿနာစိတ်၏လည်း။ ဘင်္ဂ- ဒဿနဝသေန၊ ဘင်္ဂကိုရှုသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပုရိမဝတ္ထုတော၊ ရုပ်၏ဘင်္ဂ ဟူသော ရှေးဖြစ်သောအာရုံမှ။ အညဝတ္ထုသင်္ကမနာ၊ ဝိပဿနာစိတ်၏ တင်ဟူသောတပါးသောအာရုံသို့ ပြောင်းခြင်းတည်း။ ပညာယ စ ဝိဝဋ္ဌ- နာတိ၊ ကား။ ဥဒယံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ ဝယေ၊ ဝယ၌။ သန္တိဋ္ဌနာ၊ ကောင်းစွာတည်ခြင်းတည်း။ အာဝဇ္ဇနာဗလဉ္စေတိ၊ ကား။ ရူပဿ၊ ၏။ ဘင်္ဂံ၊ ကို။ ဒိဿွာ၊ ရှိ၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဘင်္ဂါရမ္မဏဿ၊ ရုပ်၏ဘင်္ဂလျှင် အာရုံရှိသော။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဘင်္ဂဒဿနတ္ထံ၊ ဘင်္ဂကိုရှုခြင်းငှါ။ အနန္တ- ရမေဝ၊ အခြားမဲ့၌သာလျှင်။ အာဝဇ္ဇနသမတ္ထတာ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင် သည်၏ အဖြစ်တည်း။ ပဋိသင်္ခါဝိပဿနာတိ၊ ကား။ သော၊ ဤဆိုအပ်ပြီး သည်ကား။ အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါဘင်္ဂါနုပဿနာ နာမ၊ ရုပ်စသော အာရုံကိုသိ၍ ထိုဝိပဿနာစိတ်၏ ဘင်္ဂကိုရှုခြင်းမည်၏။

၇၄၅။ အာရမ္မဏအန္တယေန ဥဘော ဧကဝုတ္ထနာတိ၊ ကား။ ပစ္စု- ကွတော၊ ပစ္စုကွအားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌဿ၊ မြင်အပ်ပြီးသော။ အာရမ္မဏဿ၊

၂၁၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၈၀-၈) [၂၁-ပပဋိပဒါဏာဒဿန

အာရုံကို။ အန္တယေန အနုဂမနေန၊ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော တရားသည်။ ဘိဇ္ဇတိ ယထာ၊ ပျက်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ အတီတေပိ၊ ခွဲလည်း။ သင်္ခါရဂတံ၊ သည်။ ဘိဇ္ဇိတ္ထ၊ ပျက်ခဲ့ပြီ။ အနာ-
ဂတေပိ၊ ခွဲလည်း။ ဘိဇ္ဇိဿတိ၊ ပျက်လတ်။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ ဥဘိန္နံ၊ ဒိဋ္ဌ
အဒိဋ္ဌအားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော အာရုံတို့ကို။ ဣမိနာ ကေသဘာဝေ-
နေဝ၊ ဤခဏဘင်အားဖြင့် ပျက်ခြင်းဟူသော တူသောသဘောအားဖြင့်
သာလျှင်။ ဝဝတ္ထာပနံ၊ ကောင်းစွာ မှတ်သားခြင်း။ ဣတိ အတ္ထော၊
ဤကား အနက်တည်း။ စ-သစ္စံ၊ ၏။ ပေါရာဏေဟိ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇ-
မာနမ္ပိ၊ ပ။ ဥဂ္ဂတေတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တမိ-ဝုတ္တံ
ဧဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာတည်း။

[သံဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ၊ ပစ္စက္ခအားဖြင့် ရအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရတရား
အပေါင်း၌။ ဝိသုဒ္ဓဒဿနေဝ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သောဘင်ကို ရှုသော
ဉာဏ်အမြင်ရှိသော ယောဂီသည်။ တဒန္တယံ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရ၏ ဘင်ကို
ရှုသောဉာဏ်၏ အတုလိုက်၍ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ဉာဏ်သို့အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်သော
ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ အတီတေ၊ အတိတ်ဖြစ်သော သင်္ခါရ၌၎င်း။ အနာ-
ဂတေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော သင်္ခါရ၌၎င်း။ နေတိ၊ ဆောင်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်စေ
၏။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရဂတာ၊ အတိတ်
သင်္ခါရ အနာဂတ်သင်္ခါရ တရားအပေါင်းတို့သည်။ ပလောကီနေဝ၊
ပျက်ခြင်းသဘောရှိကုန်၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ သူရိယေ၊ နေသည်။ ဥဂ္ဂတေ၊
တက်လတ်သည်ရှိသော်။ ဥဿာဝဗိန္နု၊ ဆီးနှင်းပေါက်သည်။ (ပလော-
ကတိ) ဣဝ၊ ပျောက်ပျက်သကဲ့သို့တည်း။]

နိရောဓေ အဓိမုတ္တတာတိ၊ ကား။ ဧဝံ သို့။ ဥဘိန္နံ၊ ဒိဋ္ဌ အဒိဋ္ဌအားဖြင့်
နှစ်ပါးကုန်သော အာရုံတို့၏။ ဘဂံဝသေန၊ ခဏဘင်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
ကေဝဝတ္ထာနံ၊ တူမျှကုန်၏ဟု ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကို။ ကတော၊ ၍။
ဘဂံသင်္ခါတေ၊ ဘင်ဟုဆိုအပ်သော။ တသ္မိံ ယေဝ နိရောဓေ၊ ထိုချုပ်ခြင်း၌
သာလျှင်။ အဓိမုတ္တတာ၊ နှလုံးသွင်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ တဂ္ဂရတာ၊
ထိုသို့ ခဏနိရောဓ၌ အလေးပြုသည်၏ အဖြစ်သည်။ တန္နိန္နတာ၊ ထိုခဏ
နိရောဓ၌ ညွတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ တပေါဏဘာ၊ ထိုခဏနိရောဓသို့
ကိုင်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ တပ္ပဗ္ဘာရတာ၊ ထိုခဏနိရောဓသို့ ရှိုင်းသည်၏

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေယျ] ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၈၁-၄)

၂၁၁

အဖြစ်သည်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝယလက္ခဏာ ဝိပဿနာတိ၊ ကား။ သော၊ ဤပစ္စက္ခဖြင့် မြင်အပ်သည့် အာရုံကို အစဉ် လျှောက်သဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော ဒိဋ္ဌ အဒိဋ္ဌအာရုံတို့ကို ခဏဘင်အားဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းသည်။ ဝယလက္ခဏာ- နုပဿနာ နာမ၊ ပျက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဝယလက္ခဏာကို ရှုသော ဝိပဿနာမည်၏။ ဝါ၊ ဘင်္ဂါနုပဿနာမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ-ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၇၄၆။ အာရမ္မဏဉ္စ ပဋိသင်္ခါတိ၊ ကား။ ပုရိမံ၊ သော။ ရူပါဒိ- အာရမ္မဏဉ္စ၊ ရုပ်စသော အာရုံကိုလည်း။ ဇာနိတော၊ ဤ။ ဘင်္ဂဉ္စ အနုပဿ- တီတိ၊ ကား။ တဿ-အာရမ္မဏဿ၊ ထိုရုပ်စသော အာရုံ၏။ ဘင်္ဂံ၊ ကို။ ဒိသော၊ ဤ။ တဒါရမ္မဏဿ၊ ထိုရုပ်စသည်လျှင် အာရုံရှိသော။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဘင်္ဂံ၊ ကို။ အနုပဿတိ၊ ၏။ သုညတော စဉ်ပဋ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ ဝေ၊ သို့။ ဘင်္ဂံ၊ ရုပ်စသော အာရုံ၏ ဘင်္ဂကိုပင်လျှင် အာရုံရှိသောစိတ်၏ ဘင်္ဂကို။ အနုပဿတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ (သုညတော ဉ်ပဋ္ဌာနံ-၌စပ်) သင်္ခါရာဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ သိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသင်္ခါရတို့၏။ ဘေဒေါ၊ ပျက်ခြင်းသည်။ မရဏံ၊ မရဏမည်၏။ အညော၊ သင်္ခါရမှ တပါးသော။ (အတ္တာ နာမ၊ အတ္တမည်စကောင်း သော။) ကောစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ သုညတော၊ အတ္တမှ ဆိတ်သောအားဖြင့်။ ဉ်ပဋ္ဌာနံ၊ ထင်ခြင်းသည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။

၉[၂၈၁] တေန၊ ကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ ခန္ဓာ။ပ။ ယောနိ- သောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန် ၏။ (ဣမသ္မိလောကေ၊ ဤလောက၌။) အညော၊ ခန္ဓာမှတပါးသော ချုပ်တတ်သော သေတတ်သောသူသည်။ န စ အတ္ထိ၊ မရှိသည်သာလျှင် တည်း။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဘေဒေါ၊ ပျက်ခြင်းကို။ မရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ တေသံ- ခန္ဓာနံ၊ ထိုခန္ဓာဖြစ်သောတရားတို့၏။ ငယံ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ထင်လှသော ဘင်္ဂကို။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့လျော့ သော ယောဂီသည်။ ပဿတိ၊ ရှုမြင်၏။ (ယထာ ကိံ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း

၂၁၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၇၁-၅) [၂၁-ပဋိပဒါဏဏဒဿန

ဟူမကား။ ကုသလော၊ လိမ္မာသော။ ပုရိသော၊ သည်။) ယောနိသော
ဥပါယေန၊ သင့်သောအကြောင်းဖြင့်။ မဏိံ၊ ရွဲကို။ ဝဇီရေန၊ စိန်ဖြင့်။
ဝိဇ္ဇိ-ဝိဇ္ဇန္တော၊ ထွင်းသည်ရှိသော်။ (မဏိဿ၊ ရွဲ၏။ ဆိဒ္ဓမေဝ၊
အပေါက်ကိုသာလျှင်။ မနသိ ကရောတိ) ဣဝ၊ နှလုံးမူသကဲ့သို့။ (မဏိဿ၊
ရွဲ၏။ ဝဏ္ဏာဒိ၊ အဆင်းစသည်ကို။ န မနသိ ကရောတိ ဣဝ၊ နှလုံးမမူ
သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူလျှင်။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ နိရန္တရံ၊ မပြတ်သော။
ဘင်္ဂမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ယောနိသော။ အသင့်အားဖြင့်။ မနသိ ကရောတိ၊
နှလုံးမမူ၏။ သင်္ခါရော၊ တို့ကို။ န မနသိ ကရောတိ၊ နှလုံးမမူ။) (ဤသို့
အဓိပ္ပါယ် ကွက်ကွက်ထင်အောင် ပါဌသေသစွက်၍ ယောဇနာ။ တနည်း)
ဝဇီရေန၊ စိန်ဖြင့်။ မဏိံ၊ ရွဲကို။ ဝိဇ္ဇိ-ဝိဇ္ဇန္တဿ၊ ထွင်းသော ရွဲသမား၏။
(ဝိဒ္ဓဋ္ဌာနံ၊ ထွင်းရာအရပ်သည်။ ပုန၊ ဖန်။ န ရူပာတိ) ဣဝ၊ မရောက်
သကဲ့သို့။ (ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဝဇီရသဒိသေန၊ စိန်ကောင်းနှင့်တူသော။
ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏေန၊ ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ ဘင်္ဂံ၊ ဘင်ကို။ ဒိဋ္ဌေ၊
မြင်အပ်သည်ရှိသော်။ ပုန၊ ဖန်။ နိစ္စဂါဟော၊ နိစ္စဟုစွဲလမ်းခြင်းသည်။
န ရူပာတိ၊ မရောက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဘင်္ဂမေဝ၊ ဘင်ကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊
ရှု၏။) (ဤသို့ဂုဠိကနတ်ဆေး ဆူလယ်ပေးသို့ ဉာဏ်မှေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့
သိသာအောင် ယောဇနာ)

အဓိပညာဝိပဿနာတိ၊ ကား။ (ရူပါရမ္မဏတာ စိတ္တံ ဥပုဇ္ဈိတော
ဘိဇ္ဇတိ ၊ တံ အာရမ္မဏံ ပဋိသင်္ခါတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဂတာ၊ လာသော။)
ယာ စ အာရမ္မဏပဋိသင်္ခါ၊ အကြင်အာရုံကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည်၎င်း။
(တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂံ အနုပဿတိတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ သော။)
ယာ စ ဘင်္ဂါနုပဿနာ၊ အကြင်ဘင်္ဂကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းသည်၎င်း။
(သင်္ခါရာဝ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ တေသံ ဘေဒေါ မရဏံန အညော ကောစိ အတ္တိတိ၊
ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သော။) ယဉ္စ သုညတော ဥပဋ္ဌာနံ၊ အကြင်
အတ္တမှ ဆိတ်သော အားဖြင့် ထင်ခြင်းသည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ၏။ အယံ၊
ဤသုံးပါးအပြားအားဖြင့်ဆိုအပ်သော ပညာသည်လည်း။ အဓိပညာဝိ-

၁-ဤအနက်ယောဇနာပုံ၌ ပါဌသေသများလွန်း၏။ အတိုချုပ်ပေးလိုလျှင် “ယောနိသော၊
အသင့်နည်းမှန်ဖြင့်။ မဏိံ၊ ပတ္တမြားကို။ ဝိဇ္ဇိ-ဝိဇ္ဇန္တော၊ ထွင်းသောသူသည်။ ဝဇီရေန၊
စိန်ဖြင့်။ (ဝိဇ္ဇတိ) ဣဝ၊ ဖောက်ထွင်းသကဲ့သို့တည်း” ဟု ပေးရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၀၁-၁၅)

၂၁၃

ပဿနာ နာမ၊ အဓိပညာဝိပဿနာမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ-ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၇၄၇။ ကုသလော တိသု အနုပဿနာသုတိ၊ ကား။ အနိစ္စာနုပဿနာ-
ဒီသု၊ အနိစ္စာနုပဿနာ ဒုက္ခာနုပဿနာ အနတ္တာနုပဿနာဟု ဆိုအပ်
ကုန်သော။ တိသု၊ သုံးပါးသော အနုပဿနာတို့၌။ ဆေကော၊
လိမ္မာသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ စတသော စ ဝိပဿနာသုတိ၊ ကား။
နိဗ္ဗိဒါဒီသု၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ ဝိရာဂါနုပဿနာ နိရောဓာနုပဿနာ ပဋိနိဿဂ္ဂါ-
နုပဿနာ ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ စတုသု ဝိပဿနာသု စ၊ လေးပါးသော
ဝိပဿနာ တို့၌၎င်း။ တယော ဥပဋ္ဌာနေ ကုသလတာတိ၊ ကား။ ခယတော၊
ခယအားဖြင့်။ ဝယတော၊ အားဖြင့်။ (ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်ခြင်း၎င်း။)
ဘယတော၊ ဘယအားဖြင့် ။ (ဥပဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။) သုညတော၊
အတ္တမှဆိတ်သော အားဖြင့်။ (ဥပဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ (အနိစ္စာ-
ဒီဝသေန၊ အနိစ္စဒုက္ခ အနတ္တတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။) တိဝိဓေ၊ သုံးပါးအပြား
ရှိသော။ ဣမသ္မိံ ဥပဋ္ဌာနေ စ၊ ဤထင်ခြင်း၌၎င်း။ ကုသလတာယ၊
လိမ္မာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နာနာဒိဋ္ဌိသု န ကမ္မတိတိ၊ ကား။ သဿတ-
ဒိဋ္ဌိအာဒီသု၊ သဿတဒိဋ္ဌိ အစရှိကုန်သော။ နာနာပကာရာသု၊ အထူးထူး
အပြားပြားကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိသု၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကြောင့်။ န ဝေဓတိ၊ မတုန်လှုပ်။

၇၄၈။ ဧဝံ၊ သို့။ အဝေဓမာနေ၊ မတုန်လှုပ်သော။ သော၊ ထို
ယောဂီသည်။ (ပဿတိ-၌စပ်) အနိရုဒ္ဓမေဝ၊ မချုပ်သေးသောသင်္ခါရ
သည်သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ အဘိန္နမေဝ၊ မပျက်သေးသောသင်္ခါရ
သည်သာလျှင်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တမနသိကာရော၊
ဖြစ်သော နှလုံးသွင်းခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဘိဇ္ဇမာနဿ၊ ခဲ့သော။
ဒုဗ္ဗလတာဇနဿ၊ အားနည်းသော စိုသောမြေခွက်စိမ်း၏။ ဘေဒမေဝ၊
ကွဲခြင်းကိုသာလျှင်။ ပဿတိ ဝိယ၊ ရှုသကဲ့သို့၎င်း။ ဝိပွကိရမာနဿ၊
ဖရိုဖရဲလွှင့်အပ်သော။ သုခုမရဇဿ၊ သိမ်မွေ့သောမြို့၏။ ဘေဒမေဝ၊
ပျောက်ပျက်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ပဿတိ ဝိယ၊ ၎င်း။ တဇ္ဇိယမာနာနံ၊ လှော်

၁-ဘယဟော-ကား ကျတတ်သည်။ တယော ဥပဋ္ဌာနေတိ အနိစ္စာဒီဝသေန တိဝိဓေ
ဥပဋ္ဌာနေ။ ခယတော ဝယတော ဥပဋ္ဌာနံ ဟိ အနိစ္စတော ဥပဋ္ဌာနံ၊ ဘယတော ဥပဋ္ဌာနံ
ဒုက္ခတော၊ သုညတော ဥပဋ္ဌာနံ အနတ္တတောတိ။ ဋီကာကိုရှု။ (ပြည်)

၂၁၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၀၁-၁၅) [၂၁-ပဋိပဒါဉာဏဒဿန

အပ်ကုန်သော။ တိလာနံ၊ နှမ်းတို့၏။ ဘေဒမေဝ၊ ပျက်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ပဿတိ ဝိယ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗသင်္ခါရာနံ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၏။ ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိပဝတ္တနိမိတ္တံ၊ ဥပါဒဋ္ဌိပဝတ္တနိမိတ်ကို။ ဝိဿဇ္ဇိတော၊ လွှတ်၍။ ဘေဒမေဝ၊ ပျက်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်း၏။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ စက္ခုမာ၊ မျက်စိအမြင်ရှိသော။ ပုရိသော၊ သည်။ ပေါက္ခရဏီတိရေ ဝါ၊ ရေကန်၏ကမ်း၌၎င်း။ နဒီတိရေ ဝါ၊ မြစ်ကမ်း၌၎င်း။ ဌိတော၊ တည်သျက်။ ထူလဖုသိတကေ၊ ကြီးစွာသော မိုဗ်းပေါက်ရှိသော။ ဒေဝေ၊ မိုဗ်းသည်။ ဝဿန္တေ၊ ရွာသည်ရှိသော်။ ဥဒကပိဋ္ဌေ၊ ရေအပြင်၌။ မဟန္တမဟန္တာနိ၊ ကြီးကုန် ကြီးကုန်သော။ ဥဒကဗုဗ္ဗုဋ္ဌကာနိ၊ ရေပြွန်တို့ကို။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်၍ ဖြစ်၍။ သီဃံ သီဃံ၊ လျင်စွာ လျင်စွာ။ ဘိဇ္ဇမာနာနိ၊ ပျက်သည်တို့ကိုသာလျှင်။ ပဿေယျ ယထာ၊ မြင်ရာသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူသာလျှင်။ (သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။) သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ၊ အလုံးစုံသော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ တို့သည်။ ဘိဇ္ဇန္တိ ဘိဇ္ဇန္တိတိ၊ လျင်စွာ လျင်စွာ ပျက်ကုန် ပျက်ကုန်သည် တကားဟူ၍။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့ ရေပြွန် တန္တု ပျက်လွယ်သည်ကိုရှုသော သဘောရှိသော။ ယောဂါဝစရံ၊ ကို။ သန္တာယ၊ ရည်၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယထာ၊ ပ။ န ပဿတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ အပ်၏။

[ဗုဗ္ဗုဋ္ဌကံ၊ ရေပြွန်ကို။ ပဿေ-ပဿေယျ ယထာ၊ ရှုသကဲ့သို့၎င်း။ မရီစိကံ၊ တံလျှပ်ကို။ ပဿေ-ပဿေယျ ယထာ၊ သို့၎င်း။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ လောကံ၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဟူသော လောကကို။ အဝေက္ခန္တံ၊ ဉာဏ်ဖြင့်သက်၍ အပျက်အပျက်ကိုသာရှုသော ယောဂါဝစရကို။ မစ္စုရာဇာ၊ သေမင်းသည်။ န ပဿတိ၊ မမြင်ရပြီ။]

၇၄၉။ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဘိဇ္ဇန္တိ ဘိဇ္ဇန္တိတိ၊ လျင်စွာ လျင်စွာ ပျက်ကုန် ပျက်ကုန်ကာသာဟူ၍။ အဘိဏ္ဍံ၊ မပြတ်။ ပဿတော၊ ရှုသော။ တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရအား။ အဋ္ဌာနိသံသပရိဝါရံ၊ ရှစ်ပါးသော

၁-ဗုဗ္ဗုဋ္ဌကာဇနပမာသည် မိမိသဘောအားဖြင့် ပျက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြရခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ဝိပ္ပကိရမာနသုရမရဇနပမာသည် အချင်းချင်းမစပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြရခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ဘဇ္ဇိယမာနတိလူပမာသည် ခဏတိုင်းခဏတိုင်း ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိ၏။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] တင်္ဂါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၀၂-၆)

၂၁၅

အာနိသင်ဖြင့် ခြံရံအပ်သော။ တင်္ဂါနုပဿနာဉာဏံ၊ တင်္ဂါနုပဿနာ ဉာဏ်သည်။ ဗလပ္ပတ္တံ၊ သန်မြန်သောအားသို့ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုတင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်၌။ ဣမေ၊ ဤဆိုလတုံသည်တို့ကား။ အဋ္ဌာနိသံသာ၊ ရှစ်ပါးသော အာနိသင်တို့တည်း။ ဘဝဒိဋ္ဌိပ္ပဟာနံ၊ သဿတဒိဋ္ဌိကို ပယ်နိုင်ခြင်း၎င်း။ ဇီဝိတနိကန္တိပရိစ္စာဂေါ၊ ဇီဝိတ၌ တပ်ခြင်းကို စွန့်နိုင်ခြင်း၎င်း။ သဒါ၊ နေ့ညဉ့်မပြတ်။ ယုတ္တပယုတ္တတာ၊ ဘာဝနာ၌ လွန်စွာ လွန်စွာအားထုတ်သည်၏ အဖြစ်၎င်း။ ဝိသုဒ္ဓါဇီဝိတာ၊ (ယုတ်မာသော အလိုရမ္မက်ဝေးသည်ဖြစ်၍) စင်ကြယ်သော အသက် မွေးခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်၎င်း။ ဥဿုက္ကပ္ပဟာနံ၊ ထက်သောသံဝေဂကြောင့် ကိစ္စကြီးငယ်တို့၌ ကြောင့်ကြဗျာပါရကို ပယ်နိုင်ခြင်း၎င်း။ ဝိဂတဘယတာ၊ (အတ္တသိနေဟကင်းသည်ဖြစ်၍ တစုံတခုသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း) ဘေးကင်းသည်၏ အဖြစ်၎င်း။ ခန္တိသောရစ္စပဋိလာဘော၊ (အနိစ္စတာကို ကောင်းစွာ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) သည်းခံခြင်း ကောင်းသော အမှု၌ မွေ့လျော်ခြင်းကိုရခြင်း၎င်း။ (သောဘဏေ ရတော သုရတော၊ သုရတဿ တာဝေါ သောရစ္စံ) အရတ်ရတိသဟနတာ၊ ဆိတ်ညိမ်သော တောကျောင်း သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာဟူသော လွန်ကဲသောကုသိုလ်တို့၌ မမွေ့လျော်ခြင်း ကာမဂုဏ်တို့၌ မွေ့လျော် ပျော်ပိုက်ခြင်းကို နှိပ်နင်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ-ဣမေ အဋ္ဌ၊ ဤရှစ်ပါးတို့တည်း။

☞ [၂၀၂] တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ။ပ။ ပတ္တိယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

[တဟိံ၊ ထိုတင်္ဂါနုပဿနာ၌။ ဣမာနိ အဋ္ဌဂ္ဂုဏမုတ္တမာနိ၊ ဘဝဒိဋ္ဌိကို ပယ်ခြင်းအစရှိသော ဤရှစ်ပါးသော မြတ်သောအာနိသင်တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ အာဒိတ္တစေလသိရသူပမော၊ ဦးခေါင်း၌ ပြောင်ပြောင်လောင် လောင် ဦးရစ်ရှိသောသူလျှင် ဥပမာရှိသော။ တင်္ဂါနုပဿီ၊ တင်္ဂါကိုရှုလေ့ ရှိသော။ မုနီ၊ ရဟန်းသည်။ အမတဿ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့။ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ သမ္မသတေ၊ သုံးသပ်၏။]

(ဤဂါထာ၌ ဣမာနိ အဋ္ဌဂ္ဂုဏမုတ္တမာနိ-ကား လိင်္ဂဝိပ္ပလ္လာသတည်း၊ အဋ္ဌဂ္ဂုဏ-ဟုဂသံယုတ်နှင့်ရွတ်။ ဂုဏ-ကား အာနိသံသဟောတည်း။ မ-ကား အာဂုံ။ ။တင်္ဂါနုပဿနာဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏကထာ

၇၅၀။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗသင်္ခါရာနံ၊ အလုံးစုံသော တေဘူမကသင်္ခါရတို့၏။ (အဓိကာရဝသေန ဟိ ပဒေသသဗ္ဗဝိသယော ဣမ သဗ္ဗသဒ္ဓေါ) ခယဝယဘောဒနိရောဓာရမ္မဏံ၊ ခယဝယဘောဒဟုဆိုအပ်သော ခဏိကနိရောဓလျှင် အာရုံရှိသော။ ဘင်္ဂါနုပဿနံ၊ တင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်ကို။ အာသေဝန္တဿ၊ အရိုအသေအားဖြင့် မှီဝဲသော၊ ဝါ၊ ဖြစ်စေသော။ ဘာဝေန္တဿ၊ ပွားစေသော။ ဗဟုလိကရောန္တဿ၊ အဖန်ဖန် အလီလီ အားထုတ်သော။ တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရအား။ သဗ္ဗဘဝယောနိ ဂတိဌိတိသတ္တာဝါသေသု၊ အလုံးစုံသော သုံးပါးသောဘဝ၊ လေးပါးသောယောနိ၊ ငါးပါးသောဂတိ၊ ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဌိတိ၊ ကိုးပါးသော သတ္တာဝါသတို့၌။ ပဘောဒကာ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ပျက်ခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (ဥပဋ္ဌဟန္တိ- ဌိစပ်) သုခေန၊ ချမ်းသာသဖြင့်။ ဇီဝိတုကာမဿ၊ အသက်ရှင်လိုသော။ ဘိရုကပုရိသဿ၊ ကြောက်လန့်တတ်သောသူအား။ သိဟ၊ ခြင်္သေ့။ ဗျဿ၊ ကျား။ ဒီပိ၊ သစ်။ အစ္ဆ၊ ဝံ။ တရစ္ဆ၊ ဩဝါး။ ယက္ခ၊ ဘီလူး။ ရက္ခဿ၊ ရက္ခိဿ။ စဏ္ဍဂေါဏ၊ ကျန်းသောနွား။ စဏ္ဍကုက္ကုရ၊ ကျန်းသောခွေး။ ပဘိန္ဒမဒ-စဏ္ဍဟတ္တိ၊ ပါးစောင်နှစ်ဖက်မှ ယိုထွက်သော မုန်ရှိသော ကျန်းသောဆင်။ သောရအာသီဝိသ၊ လျှင်သော အဆိပ်ရှိသောမြေ။ အသနိဝိစက္က၊ မိုသုံးကြိုးစက်ဝန်း။ သုသာန၊ သုသာန်။ ရဏဘူမိ၊ စစ်မြေအရပ်။ ဇလိတ-အင်္ဂါရကာသုအာဒယော၊ အလျှံပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သော မီးကျိုးတွင်း စသည်တို့သည်။ (မဟာဘယံ၊ ကြီးစွာသော ကြောက်မက်ဖွယ်သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ) ဝိယ၊ ထင်ကုန်သကဲ့သို့။ မဟာဘယံ၊ ကြီးစွာသော ကြောက်မက်ဖွယ်သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ အတိတာ၊ လွန်ကုန်ပြီးသော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်ပြီ။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော။ (သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။) နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်ဆဲ။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်၌။ နိဗ္ဗတ္တနကသင်္ခါရာပိ၊ ဖြစ်လတ်သော သင်္ခါရတို့သည်လည်း။ ဧဝမေဝ၊ ဤပစ္စုပ္ပန် သင်္ခါရအတူလျှင်။ နိရုဇ္ဈိယန္တိ၊ ချုပ်ကုန်လတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဧတသ္မိံ ဌာနေ၊ ဘင်္ဂဒဿနမှစ၍ သင်္ခါရတို့၏

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၀၂-၂၅)

၂၁၇

ကြောက်ဖွယ်အဖြစ်ဖြင့် ထင်သော ဤအရာ၌။ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏံ နာမ၊
 ကြောက်မက်ဖွယ်အားဖြင့် ထင်လာသော သင်္ခါရတို့၌ဖြစ်သော ဉာဏ်မည်
 သည်၊ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့သည် ကြောက်မက်ဖွယ်အားဖြင့် ထင်ကုန်လတ်
 သော် ကြောက်အပ်သော အခြင်းအရာကို ယူတတ်သော ဉာဏ်မည်သည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

တဩ၊ ထိုဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတုံသည်ကား။
 ဥပမာ၊ ဥပမာတည်း။ ဧကိဿ၊ တယောက်သော။ ဣတ္ထိယ၊ မိန်းမ၏။
 တယော ပုတ္တ၊ သုံးယောက်သော သားတို့သည်။ ရာဇပရာဓိကာ၊ မင်းပြစ်
 မင်းဒဏ် သင့်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ရာဇ၊ မင်းသည်။ တေသံ၊
 ထိုသုံးယောက်သော သားတို့၏။ သီသဇ္ဈေဒံ၊ ဦးခေါင်းဖြတ်ခြင်းကို။
 အာဏာပေသိ၊ စေ၏။ သာ-ဣတ္ထိ၊ သည်။ ပုတ္တေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။
 အာသာတနံ၊ သတ်ရာသင်းချိုင်းသို့။ အဂမာသိ ကိရ၊ လိုက်သတတ်။
 အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုမိန်းမ၏။ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ၊ သားကြီး၏။
 သီသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဆိန္ဒိတော၊ ဖြတ်ပြီး၍။ မဇ္ဈိမဿ၊ အလတ်ဖြစ်သော သား
 ၏။ (သီသံ၊ ကို။) ဆိန္ဒိတံ၊ ဖြတ်ခြင်းငှါ။ အာရတိံ သု၊ အားထုတ်ကုန်၏။
 သာ၊ ထိုသားများအမိသည်။ ဇေဋ္ဌဿ၊ သားကြီး၏။ ဆိန္ဒိ၊ ပြတ်ပြီးသော။
 သီသံ၊ ဦးခေါင်းကို၎င်း။ မဇ္ဈိမဿ၊ သားလတ်၏။ ဆိဇ္ဇမာနံ၊ ပြတ်ဆဲသော။
 သီသဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ကနိဋ္ဌမိ၊ သားငယ်၌။ အာလယံ၊ မြော်လင့်
 ခြင်းကို။ ဝိဿဇ္ဇိ၊ စွန့်၏။ အယမ္ပိ၊ ဤသူငယ်သည်လည်း။ ဧတေသညေဝ၊
 ထိုသားကြီး သားလတ်တို့၏သာလျှင်။ သဒိသော၊ တူသည်။ ဘဝိဿတိ၊
 လတုံ။ ဣတိ၊ သို့။ အာလယံ၊ ကို။ ဝိဿဇ္ဇိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။
 တဿ၊ ဣတ္ထိယ၊ ထိုမိန်းမ၏။ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ၊ ၏။ ဆိန္ဒသီသဒဿနံ ဝိယ၊
 ပြတ်ပြီးသော ဦးခေါင်းကို ရှုခြင်းကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ အတိတသင်္ခါ-
 ရာနံ၊ အတိတ်သင်္ခါရတို့၏။ နိရောဓဒဿနံ၊ ခဏိကနိရောဓကို ရှုခြင်းကို။
 ဝါ၊ ဘင်္ဂါရုရှုခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ မဇ္ဈိမဿ၊ သားလတ်၏။ ဆိဇ္ဇမာန-
 သီသဒဿနံ ဝိယ၊ ပြတ်ဆဲသော ဦးခေါင်းကို ရှုခြင်းကဲ့သို့။ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ၊
 ပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရတို့၏။ နိရောဓဒဿနံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အယမ္ပိ၊ ဤသားငယ်
 သည်လည်း။ ဧတေသညေဝ၊ ထိုသားကြီး သားလတ် တို့၏သာလျှင်။
 သဒိသော၊ အတူ ဦးခေါင်းပြတ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတုံ။ ဣတိ၊ သို့။

၂၁၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၀၂-၂၅) [၂၁-ပဋိပဒါဏဒဿန

ကနိဋ္ဌပုတ္တမ္ပိ၊ သားငယ်၌။ အာလယဝိဿဇ္ဇနံ ဝိယ၊ မြော်လင့်ခြင်းကို စွန့်ခြင်းကဲ့သို့။ အနာဂတေပိ၊ ၌လည်း။ နိဗ္ဗတ္တနကသင်္ခါရာ၊ ဖြစ်လတံ့သော သင်္ခါရတို့သည်။ ဘိဇ္ဇိဿန္တိ၊ ပျက်ကုန်လတံ့၊ ဝါ၊ ချုပ်ကုန်လတံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အနာဂတာနံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့၏။ နိရောဓဒဿနံ၊ ချုပ်လတံ့သောဘင်ကို ရှုခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဿတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဝိအား။ တေသ္မိံ၊ ဌာနေ၊ ထိုရှုသောအရာ၌။ ဘယတုပဋ္ဌာနညဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

အပရာပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ဥပမာ၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။ ပူတိပဇာ၊ သားသေသားပုပ်ကိုသာ ဖွားတတ်သော။ ကော ဣတ္ထိ၊ တယောက်သော မိန်းမသည်။ ဒသ ဒါရကေ၊ တကျိပ်သောသားငယ်တို့ကို။ ဝိဇာယိ ကိရ၊ ဖွားသတတ်။ တေသု၊ ထိုသားတကျိပ်တို့တွင်။ နဝ၊ ကိုးယောက်သောသားတို့သည်။ မတော၊ သေကုန်၏။ ဟတ္ထဂတော၊ လက်၌ရှိသော။ ဧကော၊ သားတယောက်သည်။ မရတိ၊ သေဆဲ။ အပရော၊ သားတယောက်သည်။ ကုစ္ဆိယံ၊ ဝမ်း၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ သာ-ဣတ္ထိ၊ ထိုသားများအမိသည်။ နဝ ဒါရကေ၊ ကိုးယောက်သောသားတို့ကို။ [၂၀၃] မတေ၊ သေပြီးသည်တို့ကို။ ဒသမဉ္စ၊ ဆယ်ယောက် မြောက်သော သားကိုလည်း။ မိယမာနံ၊ သေဆဲကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ အယမ္ပိ၊ ဤဝမ်းဝယ်လွယ်သော သားသည်လည်း။ ဧတေသဉ္စေ၊ ထို သားတကျိပ်တို့၏သာလျှင်။ သဒိသော၊ သေခြင်းတူသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ကုစ္ဆိဂတေ၊ ဝမ်းရှိသား၌။ အာလယံ၊ မြော်လင့်ခြင်းကို။ ဝိဿဇ္ဇိ၊ စွန့်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ တဿာ ဣတ္ထိယာ၊ ၏။ နဝန္တံ၊ ဒါရကာနံ၊ ကိုးယောက်သော သားတို့၏။ မရဏာနုဿရဏံ ဝိယ၊ သေခြင်းကို အောက်မေ့ခြင်းကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ အတိတသင်္ခါရာနံ၊ အတိတ် ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့၏။ နိရောဓဒဿနံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟတ္ထဂတဿ၊

၁-ယခုအခါ၌ ပုပ်သိုးပြီးသော ထမင်းစသောဝတ္ထုသည် သဘောအတိုင်းမတည် ပျက် သည်သာဖြစ်၏။ ထိုအတူအကြင်မိန်းမ၏ ဖွားတိုင်းဖွားတိုင်းသော သားတို့သည် အသက်မရှည်ကုန်၊ သေကုန်သည်သာဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမိန်းမကို ပူတိပဇာ- သားပုပ် ဖွားတတ်သည်ဟု ဆိုအပ်သတည်း။ ထိုသားပုပ်ဖွားသော မိန်းမဥပမာဖြင့် ပြပြန်လိုရကား အပရာပိ ဥပမာ ကော ကိရ- စသည်ကို မိန့်သော်။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏကထာ (၂၈၃-၁၃)

၂၁၉

လက်၌တည်သောသားငယ်၏။ မိယမာနဘာဝဒဿနံ ဝိယ၊ သေဆဲအဖြစ်
ကို ရှုခြင်းကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ၊ တို့၏။ နိရောဓဒဿနံ၊ ကို။
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ကုစ္ဆိဂတေ၊ ဝမ်းရှိသားငယ်၌။ အာလယဝိသုဇ္ဇနံ ဝိယ၊ မြော်
လင့်ခြင်းကိုစွန့်ခြင်းကဲ့သို့။ အနာဂတာနံ၊ တို့၏။ နိရောဓဒဿနံ၊ ကို။
(ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဧဝံ၊ သို့။ ပဿတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။
တေသ္မိံ ခဏေ၊ ဘဝ်ကိုရှုခြင်းကိုအကြောင်းပြုသဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ ဘယာ-
နကအဖြစ်ဖြင့် ထင်သော ထိုခဏ၌။ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
၏။

၇၅၁။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏံ၊ သည်။ ဘာယတိ၊
ကြောက်သလော။ န ဘာယတိ၊ မကြောက်သလော။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။
ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ န ဘာယတိ၊ မကြောက်။ (ဉာဏဿ၊ ဉာဏ်၏။ ဘာယနာ-
ကာရေန။ ကြောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အပ္ပဝတ္တနတော၊ မဖြစ်
ခြင်းကြောင့်တည်း။) ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ တံ၊ ထိုဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်သည်။
အတိတာ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်ပြီ။
ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့သည်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်ဆဲ။
အနာဂတာ၊ အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့သည်။ နိရုဇ္ဈိယန္တိ၊ ချုပ်ကုန်
လတ်။ ဣတိ၊ သို့။ တိရဏမတ္တမေဝ၊ စူးစမ်းခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊
၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာ နာမ၊ မည်သည်ကား။ စက္ခုမာ၊ မျက်စိ
အမြင်ရှိသော။ ပုရိသော၊ သည်။ နဂရဒ္ဓါရေ၊ မြို့တံခါး၌။ တိသော၊ သုံးခု
ကုန်သော။ အင်္ဂါရကာသုယော၊ မီးကျီးပြည့်သောတွင်းတို့ကို။ ဩလော-
ကယမာနော၊ ကြည့်လတ် မြင်လတ်သော်။ သယံ၊ မိမိသည်။ န ဘာယတိ၊
မကြောက်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဧဝံလံ၊ သက်သက်။ အဿ၊ ထိုယောကျ်ား
အား။ ဧတ္ထ၊ ဤမီးကျီးတွင်း၌။ ယေ ယေ၊ အကြင်အကြင်သူတို့သည်။
နိပတိယန္တိ၊ ကျကုန်လတ်။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေ တေ၊
ကျသသူထိုထိုတို့သည်။ အနုပ္ပကံ၊ များစွာသော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ အနု-
ဘဝိယန္တိ၊ ခံစားရကုန်လတ်။ ဣတိ၊ သို့။ တိရဏမတ္တမေဝ၊ စူးစမ်းခြင်း
မျှသည်သာလျှင်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့၎င်း။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ စက္ခုမာ၊
သော။ ပုရိသော၊ သည်။ ခဒီရသူလံ၊ ရှားတံကျင်၎င်း။ အယောသူလံ၊
သံတံကျင်၎င်း။ သုဝဏ္ဏသူလံ၊ ရွှေတံကျင်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိပါဋိယာ၊
အစဉ်သဖြင့်။ ဌပိတံ၊ ထားအပ်သော။ သူလတ္တယံ၊ တံကျင်သုံးခုကို။

၂၂၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၇၃-၁၃) [၂၁-ပဋိပဒါဏာဒဿန

ဩလောကယမာနေ၊ ကြည့်လတ်မြင်လတ်သော်။ သယံ၊ မိမိသည်။ န ဘာယတိ၊ မကြောက်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ကေဝလံ၊ သက်။ အဿ၊ ထို ယောက်ျားအား။ ယေ ယေ၊ အကြင်အကြင်သူတို့သည်။ ဣမေသု သူလေသု၊ ဤတံကျင်တို့၌။ နိပတိဿန္တိ၊ ကျကုန်လတ်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ တေ၊ ကျသသူ ထိုထိုတို့သည်။ အနပ္ပကံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ အနု- ဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတ်။ ဣတိ၊ သို့။ တိရဏမတ္တမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ ယထာ ဝါ၊ သို့၎င်း။ ဝေမေဝ၊ တူသာလျှင်။ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏံ၊ သည်။ န ဘာယတိ၊ မကြောက်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ကေဝလံ၊ သက်။ အဿ၊ ထိုဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်အား။ အင်္ဂါရကာသုတ္တယသဒိသေသု၊ မီးကျိုးတွင်း သုံးခုနှင့် တူကုန်သော။ သုလတ္တယသဒိသေသု စ၊ တံကျင်သုံးခုနှင့် တူသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တိသု ဘဝေသု၊ တုံသုံးပါးတို့၌။ အတိတာ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ နိရုဒ္ဓိ၊ ကုန်ပြီ။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်ဆဲ။ အနာဂတာ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ နိရုဇ္ဈိဿန္တိ၊ ကုန်လတ်။ ဣတိ၊ သို့။ တိရဏမတ္တမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယသ္မာ ပန၊ ကြောင့်ကား။ အဿ၊ ထိုဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်အား။ ကေဝလံ၊ သက်။ သဗ္ဗဘဝယောနိဂတိဌိတိနိဝါသဂတာ၊ အလုံးစုံသော သုံးပါးသော ဘဝ၊ လေးပါးသောယောနိ၊ ငါးပါးသောဂတိ၊ ခုနစ်ပါးသောဝိညာဏဌိတိ၊ ကိုးပါးသော သတ္တာဝါသ၌တည်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဗျသနာ- ပန္နာ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော ကြီးကျယ်သော အကျိုးမဲ့သို့ ရောက်ကုန်သည်။ သပ္ပဋိဘယာ၊ ဘေးဘျမ်းရှိကုန်သည်။ ဟုတူ၊ ရှိ။ ဘယတော၊ ကြောက်မက်ဖွယ်အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ဉာဏံ၊ ကို။ ဘယတုပဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝေ၊ သို့။ အဿ၊ ထိုဉာဏ်အား။ ဘယတော၊ ကြောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနေ၊ ထင်ခြင်း၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုလတ်သည်ကား။ ပါဠိ၊ တည်း။

[အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရေတော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီ အား။ ကိံ၊ အဘယ်တရားသည်။ ဘယတော၊ ကြောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ နည်း။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရေတော၊ အား။ ကိံ၊ သည်။ ဘယတော၊ ဖြင့်။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏကထာ (၂၈၄-၄) ၂၂၁

ဥပဋ္ဌာတိ၊ နည်း။ (ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။) အနိစ္စတော၊
အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်သည်။ ဘယတော၊
ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဧ၊ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။
ပဝတ္တံ၊ ပဝတ္တသည်။ ဘယတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဧ၊ အနတ္တတော၊
ဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်သည်၎င်း။ ပဝတ္တံ၊
ပဝတ္တသည်၎င်း။ ဘယတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဧ။]

[၂၈၄] ကတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ နိမိတ္တံ၊ ကား။ သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊
သင်္ခါရနိမိတ်တည်း။ ဧတံ၊ ဤသင်္ခါရနိမိတ္တံ-ဟူသောပုဒ်သည်။ အတိတာ-
နာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရန-
မေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ၊ အနိစ္စတော၊
အားဖြင့်။ မနသိကရောန္တော၊ ယောဂီသည်။ သင်္ခါရနံ၊ တို့၏။ မရဏ-
မေဝ၊ ဘင်ကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ တေန၊ ထိုသို့ဘင်ကိုမြင်ခြင်း
ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်သည်။ ဘယတော၊
ကြောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဧ။ ပဝတ္တံ၊ ကား။ ရူပါရူပ-
ဘဝပဝတ္တံ၊ ရူပါရူပ ဘဝဟူသော မပြတ်မစဲဖြစ်သော ဝဋ်တရားတည်း။
ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ၊ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောန္တော၊ ယောဂီသည်။

၁-အဋ္ဌကဘာပါဠိကို ယထာရုတအားဖြင့် ယူသော် သင်္ခါရ ၈ နိမိတ္တံ သင်္ခါရနိမိတ္တံ
ဟု ယူဖွယ်ရှိ၏။ ဋီကာ၌ကား သင်္ခါရနိမိတ္တံ သင်္ခါရနံ သမ္မဟာဒိဗနဝသေန သင်္ခါရ-
ပရိစ္ဆေဒဘာယ ၈ သဝိဂ္ဂဟာနံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာနန္တိ ဝုတ္တောဝါယမတ္တော။ သင်္ခါရနံ
ပန တထာဥပဋ္ဌာနံ သင်္ခါရဝိနိမိတ္တံ န ဟောတိတိ အာဟ “အတိတာ။ပ။ အဓိဝစနံ” န္တိ
ဟူ၏။ သင်္ခါရနိမိတ္တံ-ဟူသောပုဒ်၏ သင်္ခါရနံ သမ္မဟာဒိဗနဝသေန သင်္ခါရပရိစ္ဆေဒဘာယ
၈ သဝိဂ္ဂဟာနံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာနံ-ဟူသော ဤအနက်ကိုဆိုအပ်ခဲ့ပေပြီ။ သို့သော်လည်း သင်္ခါရ
တို့၏ ထိုအခြင်းဖြင့် ထင်ခြင်းသည် သင်္ခါရတို့မှလွတ်သည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် အတိတာ။ပ။
အဓိဝစနံ-မိန့်သည်ဟူ၏။ ဋီကာအလိုသော် သင်္ခါရနံ နိမိတ္တံ သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊ ပြု။ သင်္ခါရနံ၊
တို့၏။ နိမိတ္တံ၊ သမ္မဟာဒိဘော သန၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း မိမိကိစ္စအပိုင်းအခြားရှိသည်၏ အဖြစ်
ဖြင့်၎င်း အတည်အကျယ် လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း ရှိကုန်သကဲ့သို့ထင်ခြင်း။ သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊
ခြင်း။ ဤအနက်ကို ဋီကာဆရာဆိုသည်။ (ပြည်)

၂-ပဝတ္တမည်သည် အကယ်၍ကား သဗ္ဗဘဝပဝတ္တဖြစ်ပေ၏။ သို့သော်လည်း အထွဋ်
အထိပ်သို့ရောက်သော ဘင်္ဂါနုပဿနာဖြင့် အလုံးစုံသော ဘဝတို့၌ မပြတ်မစဲအဖန်တလဲလဲ
နှိပ်စက်ခြင်းအလွန်လျှင် တင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ငြိမ်သက်သော သုခဟုသမုတ်အပ်
ကုန်သော ရူပါရူပဘဝတို့သည်လည်း ဒုက္ခသဘောအားဖြင့် ကြောက်မက်ဖွယ်အားဖြင့်
ထင်ကုန်၏-ဟုပြုခြင်းငှါ ပဝတ္တံ ရူပါရူပဘဝပဝတ္တံ- စသည်ကိုမိန့်သော်။

၂၂၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၈၄-၄) [၂-ပဋိပဒါဏာဒယန

သုခသမ္မတယဿိ၊ သုခဟုသမုတ်အပ်သော်လည်း။ ပဝတ္တိယာ၊ ရူပါရူပ
ဘဝဟူသောပဝတ္တိ၏။ အဘိဏ္ဍပဋိပိဋနဘာဝမေဝ၊ မပြတ်အဖန်ဖန်နှိပ်စက်
အပ်သည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ တေန၊ ထိုသို့မပြတ်
အဖန်ဖန် နှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထို
ယောဂါဝစရအား။ ပဝတ္တံ၊ ရူပါရူပဘဝဟူသော ပဝတ္တသည်။ ဘယတော၊
ကြောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ အနတ္တတော၊
အားဖြင့်။ မနသိ ကရောန္တော၊ သည်။ ဥဘယမ္ပိ၊ နှစ်ပါးလည်းဖြစ်သော။
တေ၊ ထိုနိမိတ္တ၊ ပဝတ္တကို။ သုညဂါမံ ဝိယ၊ လူဆိတ်သော ရွာကဲ့သို့၎င်း။
မရိစိဂန္ဓဗ္ဗနဂရာဒိနိ ဝိယ စ၊ တံလျှပ် ကောင်းကင်၌မြူးတူးခြင်းငှါ ဂန္ဓဗ္ဗ နတ်
တို့သည် ဖန်ဆင်းအပ်သော နတ်မြို့တို့ကဲ့သို့၎င်း။ ရိတ္တံ၊ ကင်း၏ဟူ၍။ တုစ္ဆံ၊
အချည်းနှီးဟူ၍။ သုညံ၊ အတ္တမှဆိတ်၏ဟူ၍။ အဿာမိကံ၊ အရှင်မရှိဟူ၍။
အပရိဏာယကံ၊ အကြီးအကဲမရှိဟူ၍။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ (တနည်း) ရိတ္တံ၊
ကင်းသည်။ တုစ္ဆံ၊ အချည်းနှီးသည်။ သုညံ၊ အတ္တမှဆိတ်သည်။ အဿာ-
မိကံ၊ သည်။ အပရိဏာယကံ၊ အကြီးအကဲမရှိသည်။ ဟောန္တံ၊ ဖြစ်လတ်
သည်ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ တေန၊ ထိုသို့မြင်ခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထို
ယောဂါဝစရအား။ နိမိတ္တဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ပဝတ္တဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဥဘယံ၊
နှစ်ပါးသည်။ ဘယတော၊ ကြောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊
၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေ့အပြီးတည်း။ ။ဘယတုပဋ္ဌာနညဏံ နိဋ္ဌိတံ။

အာဒိနဝါနုပဿနာညဏကထာ

၇၅၂။ တံ ဘယတုပဋ္ဌာနညဏံ၊ ကို။ အာသေဝန္တဿ၊ ရိုသေသော
အားဖြင့်မှီဝဲသော၊ ဝါ၊ ဖြစ်စေသော။ ဘာဝေန္တဿ၊ သော။ ဗဟုလီ-
ကရောန္တဿ၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ သဗ္ဗဘဝယောနိဂတိဌိတိ-
သတ္တာဝါသေသု၊ အလုံးစုံ သုံးပါးသောဘဝ၊ လေးပါးသောယောနိ၊
ငါးပါးသောဂတိ၊ ခုနစ်ပါးသောဝိညာဏဌိတိ၊ ကိုးပါးသောသတ္တာဝါသ
တို့၌၊ ဝါ၊ တို့တွင်။ တာဏံ၊ သင်္ခါရလျှင်အကြောင်းရှိသော အနတ္တမှ
စောင့်ရှောက်တတ်သော ဟုရားသည်။ နေဝ ပညာယတိ၊ မထင် ။

ဝ-သဗ္ဗဘဝါဒီနံ သာဒိနဝဘာယံ ကေသဒိသတ္တာ၊ သဗ္ဗဘဝစသည်တို့၏ အဖြစ်ရှိသည်၏
အဖြစ်ဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဟူလို။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] အာဒိနဝါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၈၄-၂၈) ၂၂၃

လေဏံ၊ သင်္ခါရလျှင် အကြောင်းရှိသော အနတ္တကို ရှောင်လွှဲသဖြင့်
စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ ပုန်းအောင်းရာသည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်။ ဂတိ၊
သင်္ခါရလျှင် အကြောင်းရှိသော အနတ္တကို ရှောင်လွှဲခြင်းငှါ ပြေးသွား
ရာသည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်။ ပဋိသရဏံ၊ သင်္ခါရလျှင်အကြောင်း
ရှိသော အနတ္တမှ ကိုးကွယ်ရာသည်။ န ပညာယတိ၊ ထင်။ သဗ္ဗဘဝ-
ယောနိဂတိဌိတိနိဝါသဂတေသု၊ အလုံးစုံသုံးပါးသောဘဝ။ပ။ သတ္တာဝါသ
တို့၌ ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေသု တို့တွင်။ ဧကသင်္ခါရေပိ၊ တခုသော
သင်္ခါရ၌လည်း။ ပတ္တနာ ဝါ၊ တောင့်တခြင်းသည်၎င်း။ ပရာမာသော ဝါ၊
မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်၎င်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တယော
ဘဝါ၊ သုံးပါးသောဘဝတို့သည်။ ဝိတစ္ဆိကင်္ဂါရပုဏ္ဏအင်္ဂါရကာသုယော
ဝိယ၊ အလျှံကင်းသောမီးကျိုးတို့ဖြင့် ပြည့်သောမီးကျိုးတွင်းတို့ကဲ့သို့။ (ဥပဋ္ဌ-
ဟန္တိ-ဌိစပ်) စတ္တာရောမဟာဘူတာ၊ လေးပါးသော မဟာဘုတ်တို့သည်။
သောရဝိသာ အာသိဝိသာ ဝိယ၊ ကြမ်းသောအဆိပ်ရှိသောမြေ၊ လျှင်သော
အဆိပ်ရှိသော မြေတို့ကဲ့သို့။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့သည်။
ဥက္ခိတ္တာသိကဝဓကာ ဝိယ၊ ချီအပ်မိုးအပ်သော သန်လျက်ရှိသောသူသတ်
ယောက်ျားတို့ကဲ့သို့။ ဆ အဇ္ဈတ္တိကာယတနာနိ၊ ခြောက်ပါးသော အဇ္ဈတ္တိ
ကာယတနတို့သည်။ သုညဂါမော ဝိယ၊ လူမှဆိတ်သော ရွာဆိုးကဲ့သို့။ ဆ
ဗာဟိရာယတနာနိ၊ ခြောက်ပါးသော ဗာဟိရာယတနတို့သည်။ ဂါမသ-
တကစောရာ ဝိယ၊ ရွာကိုဖျက်သော ခိုးသားတို့ကဲ့သို့။ သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိ-
ယော၊ ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့သည်၎င်း။ နဝ စ သတ္တာဝါသာ။ ကိုး
ပါးသော သတ္တာဝါသတို့သည် ၎င်း။ ဧကာဒသဟိ အဂ္ဂိဟိ၊ ရာဂဂ္ဂိစသော
တဆယ့်တသီးသော မီးတို့ဖြင့်။ အာဒိတ္တာ ဝိယ စ၊ တောက်လောင်အပ်ကုန်
သကဲ့သို့၎င်း။ သမ္ပဇ္ဇလိတာ ဝိယ စ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ အလျှံပြောင်ပြောင်
တောက်ကုန်သကဲ့သို့၎င်း။ သဇောတိဘူတာ ဝိယ စ၊ တပြိုင်နက်သော
အလျှံအပေါင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၎င်း။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ၊ အလုံးစုံ
သော သင်္ခါရတို့သည်။ ဂဏ္ဍဘူတာ၊ အိုင်းအမာကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍၎င်း။
ရောဂဘူတာ၊ များစွာသောအနာကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍၎င်း။ သလ္လဘူတာ၊
မြားငြောင့်ကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍၎င်း။ အသဘူတာ၊ အစီးအပွားမဲ့ကို ဆောင်
သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍၎င်း။ အာဗာဓဘူတာ ဝိယ စ၊ ယာပုဗျာဓိဟူသော
မူလရောဂါမှ တပါးသော ပြင်းပြသည်းစွာသော အနာကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍

၂၂၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၈၄-၂၁၂) ၂၁-ပဋိပဒါဉာဏဒဿန

၎င်း။ နိရဿာဒါ၊ (ဒုက္ခသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်) သာယာ အပ်သောသဘောမှ ကင်းကုန်သည်။ နိရသာ၊ (ဝိပတ္တိ အဆုံးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ပြည့်စုံခြင်းမှ ကင်းကုန်သည်။ (ရသ-သဒ္ဓါသမ္ပတ္တိဝါစက တည်း) မဟာအာဒိနဝရာသိဘူတာ၊ ကြီးမားသော အပြစ်အစုဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်။ ဟုတော၊ ၍။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။

ကထံ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ အဘယ်သို့ ထင်ကုန်သနည်း။ သုခေန၊ ချမ်းသာ သဖြင့်။ ဇီဝိတုကာမဿ၊ အသက်ရှည်လိုသော။ ဘိရုကပုရိသဿ၊ ကြောက်တတ်သော ယောက်ျားအား။ ရမဏိယာကာရသန္တတမ္ပိ၊ မွေ့လျော်နှယ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်သော်လည်း။ သဝါဠကံ၊ သားရဲရှိသော။ ဝနဂဟနံ ဝိယ၊ သက်ဝင်ခြင်းငှါခဲယဉ်းသော တောအုပ် ကဲ့သို့၎င်း။ သသဒ္ဓုလ္လာ၊ ကျားရဲရှိသော။ ဂုဟာ ဝိယ၊ ဂူကဲ့သို့၎င်း။ သဂါဟရက္ခသံ၊ ဖမ်းယူကိုက်စားတတ်သော မိကျောင်း စသည်ရှိသော ရေစောင့်ရက္ခိဿရှိသော။ ဥဒကံ ဝိယ၊ ရေကဲ့သို့၎င်း။ သမုဿိတခဂ္ဂါ၊ ချီအပ် မိုးအပ်သော သန်လျက်ရှိကုန်သော။ ပစ္စတ္ထိကာ ဝိယ၊ ရန်သူတို့ ကဲ့သို့၎င်း။ သဝိသံ၊ အဆိပ်ရှိသော။ ဘောဇနံ ဝိယ၊ ဘောဇဉ်ကဲ့သို့၎င်း။ သစောရော၊ ခိုးသူရှိသော။ မဂ္ဂေါ ဝိယ၊ ခရီးကဲ့သို့၎င်း။ အာဒိတ္တံ၊ အလျှံ ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သော။ အဂါရံ ဝိယ၊ အိမ်ကဲ့သို့၎င်း။ ဥယျုတ္တသေနာ၊ မြို့မှထွက်သော စစ်သည်ရှိသော။ ရဏဘူမိ ဝိယ၊ စစ်မြေ ကဲ့သို့၎င်း။ နိရဿာဒါ၊ သာယာအပ်သောသဘောမှ ကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိရသာ၊ ပြည့်စုံခြင်း ကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ မဟာအာဒိနဝရာသိဘူတာ၊ ကြီးစွာသော အပြစ်အစုဖြစ်ကုန်သည်။ ဟုတော၊ ၍။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ (ပြန်၍စပ်) ဟိ-တံ ပါကဋံ ကရောမိ၊ အံ။ သော ပုရိသော၊ ထိုကြောက်တတ် သော ယောက်ျားသည်။ တောနိ သဝါဠကဝနဂဟနာဒိနိ၊ ထိုသားရဲရှိသော သက်ဝင်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသောတောအုပ် စသည်တို့သို့။ အာဂမ္မ၊ ရောက် လတ်၍။ ဘိတော၊ ကြောက်သည်ဖြစ်၍။ သံဝိဂ္ဂေါ၊ ထိတ်လန့်သည် ဖြစ်၍။ လောမဟဋ္ဌဇာတော၊ ဖြစ်သော ကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ အာဒိနဝမေဝ၊ အပြစ်ကိုသာလျှင်။ ပဿတိယထာ၊ မြင်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ အယံ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ [၂၈၅] ဘင်္ဂါနုပဿနာဝသေန၊ သင်္ခါရတို့၏ပျက်ခြင်းကို ရှုသည်၏အစွမ်း

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] အာဒိနဝါနုပဿနာဉာဏကကော (၂၀၅-၇)

၂၂၅

ဖြင့်။ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့သည်။ ဘယတော၊ ကြောက်
အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတေသု၊ ထင်ကုန်လတ်သော်။ သမန္တတော၊
မှ။ နိရသံ၊ ပြည့်စုံခြင်းကင်းသော။ နိရဿာဒံ၊ သာယာအပ်သည်၏
အဖြစ်ကင်းသော။ အာဒိနဝမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊
ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ ပဿတော၊ ရှုသော။ တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရအား။
အာဒိနဝဉာဏံ နာမ၊ အပြစ်ကိုရှုတတ်သော ဉာဏ်မည်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊
ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယံ၊ အကြင်အာဒိနဝဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။
ဣဒံ၊ ဤပြုလတ်သော ပဒဘာဇနီကို။ ဝုတ္တံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ၌ ဟောတော်မူ
အပ်ပြီ။

ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ကြောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ထင်ခြင်း
၌။ ပညာ၊ ဖြစ်သောပညာသည်။ အာဒိနဝေ ဉာဏံ၊ အာဒိနဝဉာဏ်
မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။ ဥပ္ပါဒေါ၊
သင်္ခါရတို့၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဘယံ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။
ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးအဖြစ်ဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ထင်ခြင်း၌။
ပညာ၊ ဖြစ်သောပညာသည်။ အာဒိနဝေ၊ အပြစ်ဒေါသ အာဒိနဝဟူသော
အာရုံ၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ ပဝတ္တိအခါသင်္ခါရတို့၏
စပ်ကာ စပ်ကာဖြစ်ခြင်းသည်။ ဘယံ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးတည်း။ ဣတိ၊
သို့။ (ဘယတုပဋ္ဌာနေ အာဒိနဝေ ဉာဏံ-ဟု စပ်၍ချည်း ယောဇနာလေ)
နိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ်သည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာယူဟနာ၊
နောင်အခါ ပဋိသန္ဓေ၏ အကြောင်းဖြစ်သောကံသည်။ ဘယံ၊ တည်း။
ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသန္ဓိ၊ အာယတိံ ပဋိသန္ဓေသည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊
သို့။ ဂတိ၊ ပဋိသန္ဓေ၏ ဖြစ်ရာငါးဖြာသော ဂတိသည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊

၁-နိရသံ နိရဿာဒံ-ပါဌ်ဖြင့် အာဒိနဝ၏ တပါးနှင့်မပြုမ်း တကြမ်းတည်း၏အဖြစ်ကိုပြ၏။
ထို့ကြောင့်သာလျှင် ထိုယောဂီအား အလုံးစုံသော ဘဝစသည်တို့၌ သဗ္ဗသင်္ခါရတို့သည်
လည်း အမြဲနိရန္တရသပ္ပုဋိဘယဖြစ်၍ ထင်ကုန်၏။ အကြင်တရားသဘောသည်လည်း သပ္ပုဋိ-
ဘယဖြစ်၏။ ထိုတရားသဘောသည် သာဒိနဝအဖြစ် ရှိသည်သာတည်း။ ထို့ကြောင့်
တဿေဝံ စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ဆယ်ပါးသောဝတ္ထုရှိသော တဆယ့်နှစ်ပါးသောဝါရတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော
အန္ဓယဗျတိရေက၏ အစွမ်းဖြင့် ထိုအာဒိနဝဉာဏ်၏ ပဒဘာဇနီကို ပဋိသမ္ဘိဒါ၌ ဟောသည်
ဟူလို။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ ၅-၁၅—ပ-မ-ဗ-သ-စ

၂၂၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၀၅-၇) [၂-ပဋိပဒါဏာဒဿန

သို့။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ခန္ဓာတို့၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပပတ္တိ၊ ဝိပါက်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇရာ၊ သည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဗျာဓိ၊ ဗျာဓိသည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မရဏံ၊ သည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သောကော၊ သည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိဒေဝေါ၊ သည်။ ဘယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပါယာသော၊ သည်။ ပ။ ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ချ်။ ပညာ၊ သည်။ အာဒိနဝေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ (ဤတွင်၍ကား ပဋ္ဌမဝါရတည်း) အနုပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်သည်။ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့၏ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်းကင်းကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ ခေမံ၊ ဘေးမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဇာနနာ၊ သိသောဉာဏ်သည်။) သန္တိပဒေ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၏ငြိမ်းရာဖြစ်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်မည်၏။ အပ္ပဝတ္တံ၊ ပဝတ္တမရှိသောနိဗ္ဗာန်သည်။ ဝါ၊ ပဝတ္တကင်းကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ ပ။ အနုပါယာသော၊ ဥပါယာသမရှိသော နိဗ္ဗာန်သည်။ ဝါ၊ ကင်းကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ ခေမံ၊ ဘေးမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဇာနနာ၊ သိသောဉာဏ်သည်။) သန္တိပဒေ၊ ချ်။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်မည်၏။ (ဤရှေ့ကား ဒုတိယဝါရ) ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဘယံ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးတည်း။ အနုပ္ပါဒေါ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ ခေမံ၊ ဘေးမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဇာနနာ၊ သည်။) သန္တိပဒေ၊ ချ်။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ ပ။ ဥပါယာသော၊ သည်။ ဘယံ၊ တည်း။ အနုပါယာသော၊ သည်။ ခေမံ၊ ဘေးမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဇာနနာ၊ သည်။) သန္တိပဒေ၊ ချ်။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ (ဤရှေ့ကား တတိယဝါရ)

ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ကြောက်ဖွယ်အဖြစ်ဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ထင်ခြင်း၌။ ပညာ၊ သည်။ အာဒိ-

၁-ပဝတ္တံ၌ အာဒိနဝေကိုမြင်၍ တဒနန္တရ၌ပင် နိဝတ္တိ၌ အာနိသံသကိုမြင်သဖြင့် လျင်စွာ ဝိပဿနာကိုဥဿုက္ကပ္ပပြုကုန်သောသူတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဥပ္ပါဒေါ ဘယံ အနုပ္ပါဒေါ ခေမံ-ဟု တတိယဝါရကို အားထုတ်သတည်း။ သေ နယော ဆဋ္ဌဝါရာဒိသုပ္ပါ၊ ဥပ္ပါဒသည် ဝိသေသတည်း။ ဘယသည် သာမညဖြစ်ရကား ဝိသေသိတဗ္ဗတည်း။ နှစ်ပုဒ်တို့၏ သမာနာဓိကရဏအဖြစ် ရှိသော်လည်း ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စ-စသည်ကဲ့သို့ လိင်္ဂဇာတကို ယူအပ်သတည်း။ သေ နယော ဂတိဘယန္တိအာဒိသုပ္ပါ။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] အာဒိနဝေနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၈၆-၂) ၂၂၇

နဝေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ ပဝတ္တိအခါသင်္ခါရတို့၏ စပ်ကာ စပ်ကာ ဖြစ်ခြင်းသည်။ပ။ ဥပါယာသော၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ခြံ။ ပညာ၊ သည်။ အာဒိနဝေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ (ဤရွှေ စတုတ္ထဝါရ) အနုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ သုခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ အပဝတ္တံ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ပ။ အနုပါယာသော၊ ဥပါယာသ မရှိသောနိဗ္ဗာန်သည်။ သုခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ခြံ။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ (ဤရွှေပဉ္စမဝါရ) ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ အနုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ သုခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ခြံ။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ပ။ ဥပါယာသော၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ အနုပါယာသော၊ သည်။ သုခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ခြံ။ ဉာဏံ၊ မည်။ (ဤရွှေ ဆဋ္ဌဝါရ)

ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ သာမိသံ၊ သုံးပါးသောအာမိသနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ခြံ။ ပညာ၊ သည်။ အာဒိနဝေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ပ။ ဥပါယာသော၊ သည်။ သာမိသံ၊ သုံးပါး သော အာမိသနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ခြံ။ ပညာ၊ သည်။ အာဒိနဝေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ (ဤရွှေ သတ္တမဝါရ) အနုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ နိရာမိသံ၊ သုံးပါးသောအာမိသမှ ကင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ခြံ။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ အပဝတ္တံ၊ သည်။ပ။ အနုပါယာသော၊ သည်။ နိရာမိသံ၊ သုံးပါးသောအာမိသမှ ကင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ခြံ။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ (ဤရွှေ အဋ္ဌမဝါရ) ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ သာမိသံ၊ ၏။ အနုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ နိရာမိသံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ခြံ။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ပ။ ဥပါယာသော၊ သည်။ သာမိသံ၊ ၏။ အနုပါယာသော၊ သည်။ နိရာမိသံ၊ ကင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ခြံ။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ (ဤရွှေ နဝမဝါရ)

☞ [၂၈၆] ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ခြံ။ ပညာ၊ သည်။ အာဒိနဝေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ပ။ ဥပါယာသော၊ သည်။ သင်္ခါရာ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။

ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ခွံ။ ပညာ၊ သည်။ အာဒိနဝေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ (ဤရွှေ
ဒဿမဝါရ) အနုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။
သန္တိပဒေ၊ ခွံ။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ အပ္ပဝတ္တံ၊ သည်။ ပ။ အနုပါယာသော၊
သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ခွံ။ ဉာဏံ၊ မည်၏။
(ဤရွှေ ကောဒဿမဝါရ) ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ သင်္ခါရာ၊ မည်ကုန်၏။
အနုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ခွံ။ ဉာဏံ၊
မည်၏။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ ပ။ ဥပါယာသော၊ သည်။ သင်္ခါရာ၊ မည်ကုန်၏။
အနုပါယာသော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တိပဒေ၊ ခွံ။
ဉာဏံ၊ မည်၏။ (ဤရွှေ ဒွါဒဿမဝါရ)

ဥပ္ပါဒဉ္စ၊ ဥပ္ပါဒကို၎င်း။ ပဝတ္တဉ္စ၊ ကို၎င်း။ နိမိတ္တံ၊ ကို၎င်း။ အာယူဟနံ၊
ကို၎င်း။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို၎င်း။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ဣဒံ ဉာဏံ၊
ဤငါးပါးသောဝတ္ထုရှိသောဉာဏ်ကို။ အာဒိနဝေ။ အပြစ်ဒေါသအာဒိနဝ
ဟူသောအာရုံ၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်ဟူ၍။ (ဝေဒိတဗွံ၊ အပ်၏။)
(တနည်း) အာဒိနဝေ၊ ခွံ။ ဣဒံ ပဉ္စဝတ္ထုကံ၊ ဤငါးပါးသောဝတ္ထုရှိသော။
ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ (ဝေဒိတဗွံ၊ အပ်၏။)

အနုပ္ပါဒံ၊ ဥပ္ပါဒမရှိသောနိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ အပ္ပဝတ္တံ၊ ပဝတ္ထကင်းသော
နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ အနိမိတ္တံ၊ နိမိတ်ကင်းသောနိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ အနာယူဟနံ၊
အာယူဟနကင်းသောနိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ အပ္ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေကင်းသော
နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ သုခန္တိ၊ ဟူ၍။ (ပဿတိ၊ ၏။) သန္တိပဒေ၊ အလုံးစုံသော
သင်္ခါရတို့၏ငြိမ်းရာအမြှောက်နိဗ္ဗာန်၌။ (နိန္ဒာဒိဘာဝေန၊ ညွတ်သည်စသည်
၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဌိတံ၊ တည်သော။) ဣဒံ ဉာဏံ၊ ဤငါးပါးသော ဝတ္ထု
ရှိသောဉာဏ်ကို။ ဝေဒိတဗွံ၊ ၏။ (ဤနှစ်ဂါထာဖြင့် ဆယ်ပါးသောဝတ္ထုကို
ပြသည်)

အာဒိနဝေ၊ အပြစ်ဒေါသအာဒိနဝဟူသောအာရုံ၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သော
ဉာဏ်သည်။ ပဉ္စဌာနေသု၊ ငါးပါးသောဝတ္ထုတို့၌။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။

၁-ဥပ္ပါဒေါ သင်္ခါရာ-၌ကား အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၏ဥပ္ပါဒကို သာမညအားဖြင့်ယူ၍
အလုံးစုံ၌ပင် ထိုသင်္ခါရတို့၏ ဝိဘာဂအားဖြင့် ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သင်္ခါရတို့ကို
ဘေဒအားဖြင့် ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုကြောင့် ဥပ္ပါဒေါ သင်္ခါရာ-ဟု ဝုတ်အပြားကို ပြုအပ်
သတည်း။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] အာဒိနဝါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၈၆-၁၉) ၂၂၉

သန္တိပဒေ၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့၏ငြိမ်းရာအမြိုက် နိဗ္ဗာန်ဟူသောအာရုံ
၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်သည်။ ပဉ္စဌာနေ-ပဉ္စဌာနေသု၊ ဝတ္တုတို့၌။
(ဇာယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။) ဒသ ဉာဏေ၊ ဆယ်ပါးသောဉာဏ်တို့ကို။
ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဒိန္နဉာဏာနံ၊ အာဒိနဝဉာဏ်၊ သန္တိပဒဉာဏ်နှစ်ပါးတို့၌။
ကုသလတာ-ကုသလတာယ၊ လိမ္မာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နာနာဒိဋ္ဌိသု၊
အထူးထူးသောဒိဋ္ဌိတို့ကြောင့်။ န ကမ္မတိ၊ မတုန်လှုပ်။ ဣတိ၊ ဤရှေ့
အပြီးတည်း။

တံ ဇာနနံ၊ ထိုသို့သိသောဉာဏ်သည်။ ဉာတဋ္ဌေန၊ သိတတ်သောအနက်
ကြောင့်။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့်သိတတ်သော
အနက်ကြောင့်။ ပညာ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘယတုပဌာနေ
ပညာ အာဒိနဝေ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊
ဟောတော်မူအပ်၏။ (ဣတိ-တခုကား လုတ္တံ)

၇၂၃။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ဥပ္ပါဒေါတိ၊ ကား။ ပုရိမကမ္မပစ္စယာ၊
ရှေးဘဝ၌ပြုအပ်သောကံဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်
ဘဝ၌၊ ဥပ္ပတ္တိ၊ သင်္ခါရတို့၏ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကား။ တထာ၊
ထိုရှေးဘဝ၌ပြုအပ်သောကံဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပြီး
သောသင်္ခါရ၏။ ပဝတ္တိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝပဝတ္တိအခါ၌ မပြတ်ဆက်၍ဖြစ်ခြင်း
တည်း။ နိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သုံးပါးသောအခွံ၌တည်သော
ရုပ်နာမ်အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓစသည် ဝေဖန်ခြင်းရှိသော အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။
သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရနိမိတ်တည်း။ အာယုဟနာတိ၊ ကား။ အာယတိံ၊
နောင်အခါ၌။ ပဋိသန္ဓိဟေတုဘူတံ၊ ပဋိသန္ဓေ၏အကြောင်းဖြစ်သော။
ကမ္မံ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောကံတည်း။ ပဋိသန္ဓိတိ၊ ကား။ အာယတိံ၊
၌။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဂတိတိ၊ ကား။ ယာယ ဂတိယာ၊
အကြင်ဂတိ၌။ သာ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (နိရယာ-
ဒိဘေဒါ၊ နိရယဂတိစသည် ငါးပါးအပြားရှိသော။ သာ ဂတိ၊ ထိုဂတိ

၁-ကမ္မပစ္စည်းကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ဖြစ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့၏ ဥပ္ပါဒသည် ပါကုဋတရ
ဖြစ်၍ ထင်ရကား ပုရိမကမ္မပစ္စယာ ဣဓ ဥပ္ပတ္တိ-ဟူသတည်း။ ပဝတ္တမည်သည် ဤပစ္စုပ္ပန်ပဝတ္တိ
အခါ၌ ဓမ္မပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေခဏ၌ဖြစ်ခဲ့ပြီးသော ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ မပြတ်ဆက်၍ဖြစ်ခြင်း
ဖြစ်ရကား တထာ ဥပ္ပန္နဿ ပဝတ္တိ-ဟူသတည်း။ (ပြည်)

၂၃၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၈၆-၁၉) [၂၁-ပဋိပဒါဏာဒဿန

သည်။ သုစရိတဒုစရိတဝသေန၊ သုစရိက်ဒုစရိက်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဂန္ထဗ္ဗတ္တဘ၊
လားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဂတိ၊ ဂတိမည်၏။) နိဗ္ဗတ္တိတိ၊ ကား။
ခန္ဓာနံ၊ အလုံးစုံသော ခန္ဓာတို့၏။ နိဗ္ဗတ္တနံ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဥပပတ္တိတိ၊
ကား။ သမာပန္နဿ ဝါ၊ သမာပတ်ဝင်စားသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဥပပန္န-
ဿ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေစွဲနေသည် မူလည်းဖြစ်သော။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊
ဟောတော်မူအပ်သော။ ဝိပါကပ္ပဝတ္တိ၊ ဝိပါက်၏ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဇာတိ-
တိ၊ ကား။ ဇရာဒီနံ၊ ဇရာမရဏစသည်တို့၏။ ပစ္စယဘူတာ၊ အကြောင်း
ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဘဝပစ္စယဘ၊ ဘဝဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ဘဝါ၊
ဖြစ်သော။) ဇာတိ၊ ဇာတိတည်း။ ဇရာမရဏာဒယော၊ တို့သည်။
ပါကဋ္ဌာ ဧဝံ၊ ထင်ရှားကုန်သည်သာတည်း။ ဧတ္ထ စ၊ ဤပါဠိတော်၌လည်း။
ဥပ္ပါဒါဒယော၊ ဥပ္ပါဒအစရှိကုန်သော။ ပဉ္စေ၊ ငါးပါးတို့ကိုသာလျှင်။
အာဒိနဝညာဏဿ၊ အာဒိနဝညာဏ်၏။ ဝတ္ထုဝသေန၊ အာရုံဟုဆိုအပ်သော
ဖြစ်ရာဌာန၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ သေသာ၊
ကြွင်းသောပုဒ်တို့ကို။ တေသံ၊ ထိုဥပ္ပါဒစသော ငါးပုဒ်တို့၏။ ဝေဝစန-
ဝသေန၊ ဝေဝစ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ နိဗ္ဗတ္တိ-
ဇာတိတိ ဣဒံ ဒွယံ၊ ဟူသော ဤနှစ်ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥပ္ပါဒဿ စေ၊
ဥပ္ပါဒ၏၎င်း။ ပဋိသန္ဓိယာ စ၊ ပဋိသန္ဓေ၏၎င်း။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။
ဂတိ ဥပပတ္တိတိ ဣဒံ ဒွယံ၊ သည်။ ပဝတ္တဿ၊ ပဝတ္တ၏။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။
ဇရာဒယော၊ ဇရာအစရှိသည်တို့သည်။ နိမိတ္တဿ၊ ၏။ ဝေဝစနာ၊
တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ဥပ္ပါဒဉ္စ၊ ပ။

၁-ဤသို့ နိယတ်ဖော်၍ယောဇနာ။ ထိုဂတိသည်ကား အတ္တအားဖြင့် ထိုထိုကံဖြင့်
မှတ်အပ်ကုန်သော ဘဝဟူသောအမည်ကို ခြင်းငှါထိုက်ကုန်သော ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ
ကဋ္ဌတာရုပ်ပင်ဟူ၍ သိအပ်၏။ ဤပုဒ်တို့တွင်လည်း ဥပ္ပါဒ၊ ပဝတ္တ၊ အာယုဟန-သဒ္ဓါဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်
အခွန်၌ အတွင်းဝင်ကုန်သော သင်္ခါရတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ပဋိသန္ဓိ-သဒ္ဓါဖြင့် အနာဂတ်
အခွန်၌ အတွင်းဝင်ကုန်သော ဥပါဒိန္နခန္ဓာတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ဥပ္ပါဒ-သဒ္ဓါဖြင့်လည်း
အတိတ်အခွန်၌ အတွင်းဝင်ကုန်သော ကမ္မသင်္ခါရတို့ကို ထုတ်ပြအပ်ကုန်၏။ နိမိတ္တ-သဒ္ဓါ
ဖြင့်ကား သုံးပါးသော အခွန်၌တည်သော ရုပ်နာမ်အဋ္ဌတ္တ ဗဟိဒ္ဓစသည် ဝေဖန်ခြင်းရှိသော
ကုန်အောင်စုံသော သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ယူအပ်၏။ (ပြည်) ဤအရာ၌ ပါဌသေသ များစွာ
မထည့်ပဲ အတိုချုပ် အနက်ပေးလိုလျှင် “ယာယ ဂတိယာ၊ ၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ (သာ၊ ထိုဂတိပင်တည်း)”ဟု အနက်ပေးရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ဧကဒေသဿ ဂဟဏေ အသတိ ဂဟေတဗ္ဗဿ နိပ္ပဒေသဘာဝ ဝိညာယတိ-ဟူသည်
နှင့်အညီတည်း။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] အာဒီနဝါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၀၇-၈) ၂၃၁

ဣဒန္တိ စ၊ ဟူသော စကားကို၎င်း။ အာဒီနဝေ ဉာဏံ ပဉ္စဌာနေသု
ဇာယတီတိ စ၊ ဟူသော စကားကို၎င်း။ အာဟ၊ ဟောပြီ။

☞ [၂၀၇] ပန၊ ပါး။ အနုပ္ပါဒေါ ခေမန္တိ သန္တိပဒေ ဉာဏန္တိ အာဒိ၊ ဤသို့
အစရှိသော စကားကို။ အာဒီနဝဉာဏဿ၊ အနုယအားဖြင့် ပြအပ်သော
အာဒီနဝဉာဏ၏။ ပဋိပက္ခဉာဏဒဿနတ္ထံ၊ ပဋိပက္ခဉာဏကို ဗျတိရိုက်အား
ဖြင့်ပြခြင်းငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဘယတုပဌာနေန၊ သင်္ခါရတို့၏
ကြောက်ဖွယ်အဖြစ်ဖြင့် ထင်ခြင်းဖြင့်။ အာဒီနဝံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။
ဥပ္ပိဂ္ဂဟဒယာနံ၊ ထိတ်လန့်သော နှလုံးရှိသော ယောဂီတို့အား။ အဘယမ္ပိ၊
ဘေးမရှိရာသည်လည်း။ ခေမံ၊ ဘေးဥပဒ်ကုန်ရာသည်လည်း။ နိရာဒီနဝံ၊
အပြစ်မရှိသော တရားသည်လည်း။ အတ္ထံ၊ ရှိပါသေး၏။ ဣတိ၊ သို့။
အဿာသဇနနတ္ထမ္ပိ၊ သက်သာခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါလည်း။ ဧတံ၊
ဤအနုပ္ပါဒေါ ခေမံ-အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ ပန၊ တနည်း
ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဥပ္ပါဒါဒယော၊
ဥပါဒအစရှိသည်တို့သည်။ ဘယတော၊ ကြောက်ဖွယ်အဖြစ်ဖြင့်။ သုပတိ-
ဋ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာထင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တဿ၊ ထိုယောဂီ
အား။ တပ္ပဋိပက္ခနိန္ဒ၊ ထိုဘယ၏ ပဋိပက္ခဖြစ်သော အဘယသို့ညွတ်သော။
စိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တယတုပဌာနဝသေန၊
ကြောက်ဖွယ်အဖြစ်ဖြင့် ထင်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ သိဒ္ဓဿ၊ ပြီးသော။
အာဒီနဝဉာဏဿ၊ ၏။ အာနိသံသဒဿနတ္ထမ္ပိ၊ အာနိသင်ကို ပြခြင်းငှါ
လည်း။ ဧတံ၊ ဤအနုပ္ပါဒေါ ခေမံ-ဤသို့အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊
၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်၌။ ယံ၊ အကြင်ဥပါဒအစရှိ
သည်သည်။ ဘယံ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးတည်း။ တံ၊ ထိုဥပါဒအစရှိ
သည်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိယမတော၊ အမြဲအားဖြင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ
တည်း။ တံ၊ ထိုနိယမအားဖြင့် ဒုက္ခဖြစ်သော ကြောက်ဖွယ်သဘော
ရှိသော ဥပါဒစသည်သည်။ ဝဇ္ဇာမိသလောကာမိသကိလေသာမိသေဟိ၊
ဝဇ္ဇာမိသ လောကာမိသ ကိလေသာမိသတို့မူ။ အဝိပ္ပမုတ္တတ္တာ၊ မလွတ်သည်

၁-ဤပါဠိဖြင့် ထိုဥပါဒစသည်၏ဒုက္ခ၏အဖြစ်ဖြင့် ကြောက်ဖွယ်ဘေးဖြစ်ရကား ကြောက်
ဖွယ်ဘေးသည် ဒုက္ခအဖြစ်ကို လွန်၍မဖြစ်ဟု ပြ၏။ (ပြည်)

၂၃၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၈၇-၈) [၂-ပဋိပဒါဏဏဒဿန

၏အဖြစ်ကြောင့်။ သာမိသမေဝ၊ အာမိသနှင့်တကွဖြစ်သည်သာတည်း။
ယဉ္ဇ၊ အကြင်ဥပ္ပါဒစသောတရားသည်လည်း။ သာမိသံ၊ သာမိသတည်း။
တံ၊ ထိုသာမိသ ဖြစ်သော ဥပ္ပါဒစသောတရားသည်။ သင်္ခါရမတ္တမေဝ၊
(လောကီ) သင်္ခါရမျှသာတည်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ဘယဟုဆိုအပ်သော
ဥပ္ပါဒစသည်သည် ဒုက္ခစသည်ပင်ဖြစ်သောကြောင့်။ ဥပ္ပါဒေါ။ပ။ ဉာဏန္တိ-
အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့တပုဒ်ပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ခသဘော
ဟူသော အနက်သည် ပြီးကောင်းသော်လည်း။ ဘယာကာရေန၊ ကြောက်
အပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဒုက္ခာကာရေန၊ ဒုက္ခ
ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သာမိသာကာရေန၊ သာမိသဟူသော
အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အာကာရနာနတ္ထတော၊ အခြင်း
အရာထူးသောအားဖြင့်။ ပဝတ္ထိဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်းအထူး၏အစွမ်းဖြင့်။ ဧတ္ထ၊
ဤပုဒ်တို့၌။ နာနတ္ထံ၊ ဉာဏ်ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ၂။

ဒသ ဉာဏေ ပဇာနာတိတိ၊ ကား။ အာဒိနဝညဏံ၊ အာဒိနဝညဏ်ကို။
ပဇာနန္တော၊ သိသောယောဂီသည်။ ဥပ္ပါဒါဒိဝတ္ထုကာနိ၊ ဥပ္ပါဒအစရှိသည်
ဖြစ်ရာရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးသောဉာဏ်တို့၎င်း။ အနုပ္ပါဒါဒိဝတ္ထုကာနိ၊
အနုပ္ပါဒအစရှိသည်ဖြစ်ရာ ရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးသောဉာဏ်တို့၎င်း။
ဣတိ၊ သို့။ ဒသ ဉာဏာနိ၊ ဆယ်ပါးသောဉာဏ်တို့ကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။
ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၏။ သစ္စိကရေတိ၊ မျက်မှောက်ပြု၏။ ၃။ ဒိန္နံ

၁-သင်္ခါရမတ္တမေဝ-၌ဝေ-သဒ္ဓါဖြင့် ဝိသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သောနိဗ္ဗာန်ကို နစ်စေ၏။ အဘယ်
ကြောင့်နည်း? ထိုဝိသင်္ခါရဟုဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်၌ သာမိသအဖြစ်အမြင်မျှလည်း မရှိသော
ကြောင့်တည်း။ မတ္တ-သဒ္ဓါဖြင့်ကား မပြည့်မစုံသောသင်္ခါရအဖြစ်ကို ထင်ရှားပြန်၊ အဘယ်
ကြောင့်နည်း? သဗ္ဗသင်္ခါရသည် သာမိသချည်းမဟုတ် လောကုတ္တရာမဂ်ဖိုလ်လည်း ပါဝင်
၏။ ထိုတွင် ဤ၌ လောကီသင်္ခါရမျှသာဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ (ပြည်)

၂-ထိုသင်္ခါရတို့၌ပင်လျှင် အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတောဟု ဖြစ်ခြင်းအထူး၏
အစွမ်းဖြင့် အခြင်းအရာထူးသည်၏အဖြစ်ဖြင့် အနုပဿနာဉာဏ်ထူးသည်၏အဖြစ်ကိုသို့
ထိုအဘူဘယာကာရစသော အာကာရနာနတ္ထအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းအထူး၏အစွမ်းဖြင့် ဤပုဒ်
တို့၌ ဉာဏ်၏ထူးသည်၏အဖြစ်ကို သိအပ်သတည်း။ ထိုအာကာရတို့တွင် ဘယာကာရအား
ဖြင့်ဖြစ်သောဉာဏ်သည် ဘယဘုပဋ္ဌာနဉာဏ်မည်၏။ ဒုက္ခာကာရ သာမိသာကာရအားဖြင့်
ဖြစ်သောဉာဏ်သည် အာဒိနဝညဏ်မည်၏။ (ပြည်)

၃-အာဒိနဝညဏ်၏ ဝိသယအဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်သော ပန္နရသအတ္တတို့သည် ဥပ္ပါဒအာ
ရှိကုန်သော ပဉ္စကတို့၌ အန္တောဂတဖြစ်၏။ ထို၌လည်း ဉာဏ်သည် အနုယဗျတိရေက
အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒသဝိခဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဒသ ဉာဏာနိ ပဇာနာတိ

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၀၇-၂၁)

၂၃၃

ဉာဏာနံ ကုသလတာတိ၊ ကား။ အာဒိနဝဉာဏဿ စေဝ၊ အာဒိနဝ
ဉာဏ်၌၎င်း။ သန္တိပဒဉာဏဿ၊ သန္တိပဒဉာဏ်၌၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသံ
ဒိန္နံ၊ ဤနှစ်ပါးသောဉာဏ်တို့၌ ။ ကုသလတာယ၊ လိမ္မာသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်။ နာနာဒိဋ္ဌိသု န ကမ္မတိတိ၊ ကား။ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနာဒိဝသေန၊
မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ လွန်မြတ်သော နိဗ္ဗာန်ရှိ၏ ဤသို့စသော
မိစ္ဆာအယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တာသု၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိသု၊ ဒိဋ္ဌိတို့
ကြောင့်။ န ဝေဓတိ၊ မတုန်မလှုပ်။ သေသံ၊ ကြွင်းသောစကားသည်။
တ္ထေ၊ ဤအာဒိနဝါနုပဿနာဉာဏ်၌။ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေါ်သည်သာလျှင်
တည်း။ ဣတိ၊ ဤရွှေအပြီးတည်း။ ။အာဒိနဝါနုပဿနာဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏကထာ

၇၅၄။ သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗသင်္ခါရေ၊
အလုံးစုံသော တေဘူမကသင်္ခါရတို့ကို။ အာဒိနဝတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။

ဟူသည်။ ယင်းသို့သော်လည်း ဉာဏ်သည် မိမိကိုယ် မိမိမသိသည်မဟုတ်လော အဘယ့်
ကြောင့် ဤသို့ဆိုသနည်း? ဟု၊ ကား ဝဇာနနဉ္စ သာတိသယံ ဝိသယဂတသမ္မောဟဝိဂမေန
အသမ္ပုဋ္ဌံ အတ္တနိပိ အသမ္ပုဋ္ဌမေဝါတိ အတ္တာနမ္ပိ ပဇာနန္တံ ဝိယ ဟောတိတိ ကတွာ ဝုတ္တံ။
တေနာဟ ပဋိဝိဇ္ဇတိ သစ္စိကဇရာတိတိ။ ဋီကာ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ပဇာနန္တံ၊ သိခြင်း
သည်။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ ဝိသယဂတသမ္မောဟဝိဂမေန၊ အာရုံဖြစ်သော
သမ္မောဟကင်းသဖြင့်။ အသမ္ပုဋ္ဌံ၊ တွေဝေခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍။ အတ္တနိပိ၊ မိမိ၌လည်း။
အသမ္ပုဋ္ဌမေဝ၊ တွေပေခြင်းကင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
အတ္တာနမ္ပိ၊ မိမိကိုလည်း။ ပဇာနန္တံ ဝိယ၊ သိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ကတွာ-ဣမိနာ
ကာရဏေန၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်။ ဒသ ဉာဏာနိ ပဇာနာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ပဋိ၊ပ။ ဇရာတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မိန့်ပြီ။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

၁-ဒိန္နံ ဉာဏာနံ-သည် ကုသလ-သဒ္ဓါနှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့် ဘုမ္မတ္တသာမိဝစနတည်း။
ကုသလာ နစ္စဂီတဿ-၌ကဲ့သို့တည်း။ ကုသလဟာ-၌ ကာရဏ၌ ပစ္စတ္တဝစနတည်း။ ထို့ကြောင့်
ဒိန္နံ ကုသလတာယ-ဟု မိန့်သော်။ တနည်းလည်း ဒိန္နံ ဉာဏာနံ ဝသေန-ဟု ယောဇနာ။
(ပြည်)

၂-မပြတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်အစဉ်ဟူသော ပဝတ္တိ၌ မဖောက်မပြန်သောအားဖြင့်
မြင်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တပွင့်ပက္ခအားဖြင့် သန္တိပဒသည် ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်အပ်
သည် ဖြစ်၍သာလျှင် ထင်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုယောဂီ၏ စိတ်သည် မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏
အဖြစ်၌ အလွန်မွန်မြတ်သော နိဗ္ဗာန်ရှိ၏၊ ဤသို့စသော မိစ္ဆာဂါဟ၏ အစွမ်းဖြင့် မတုန်လှုပ်။
အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ထိုပဝတ္တိ၌ ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင် မြင်အပ်သော အာဒိနဝ
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် နာနာဒိဋ္ဌိသု န ကမ္မတိ-စသည်တို့မိန့်သော်။
(ပြည်)

၂၃၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၀၇-၂၁) [၂၁-ပဋိပဒါဏဒဿန

ပဿန္တော၊ ရှုသည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗဘဝယောနိဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသ-
ဂတော၊ အလုံးစုံသော ဘဝယောနိဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိသတ္တာဝါသတို့၌
ဖြစ်သော။ သဘောဒကော၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောနှင့်တကွဖြစ်သော။ သင်္ခါရ-
ဂတော၊ တေဘူမကသင်္ခါရ တရားအပေါင်း၌။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ ဥက္ကဏ္ဍတိ၊
ဆန့်ကျင်၏။ နာဘိရမတိ၊ မမွေ့လျော်။ သေယျထာပိ နာမ၊ ဥပမာမည်
သည်ကား။ စိတ္တက္ကဋ္ဌပဗ္ဗတပါဒါဘိရတော၊ အနောတတ်အိုင်၏ အနောက်
မျက်နှာ စိတ္တက္ကဋ္ဌ တောင်ရင်း၌ မွေ့လျော်သော။ သုဝဏ္ဏရာဇဟံသော၊
ရွှေဟင်္သာမင်းသည်။ အသုစိမ္မိ၊ မစင်ကြယ်သော။ စဏ္ဍာလဂါမဒ္ဓါရ-
အာဝါဇေ၊ ဒွန်းစဏ္ဍား ရွာဘံခါးအနီး အိုင်ငယ်၌။ နာဘိရမတိ ယထာ၊
မမွေ့လျော်သကဲ့သို့။ သတ္တသု မဟာသရေသုယေဝ၊ အိုင်ကြီး ခုနစ်အိုင်တို့၌
သာလျှင်။ အာဘိရမတိ ယထာ၊ မွေ့လျော်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူ
သာလျှင်။ အယမ္ပိ ယောဂီရာဇဟံသော၊ ဤယောဂီဟူသော ဟင်္သာမင်း
သည်လည်း။ သုပရိဒိဋ္ဌာဒီနဝေ၊ ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင် မြင်အပ်သော
အပြစ်ရှိသော။ သဘောဒကော၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောနှင့် တကွဖြစ်သော။
သင်္ခါရဂတော၊ တေဘူမကသင်္ခါရ တရားအပေါင်း၌။ နာဘိရမတိ၊
မမွေ့လျော်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဘာဝနာရာမတာယ၊ ဘာဝနာ
ဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘာဝနာရတိယာ၊
ဘာဝနာ၌ မွေ့လျော် ပျော်ပိုက်သော ပီတိနှင့်။ သမန္နာဂတတ္တာ၊ ပြည့်စုံ
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တသု အနုပဿနာသုယေဝ၊ ခုနစ်ပါးသော
အနုပဿနာတို့၌သာလျှင်။ ရမတိ၊ မွေ့လျော်၏။

☞ [၂၀၈] စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ သုာဏ္ဍပဉ္စရေ၊ ရွှေချိုင့်၌။ ပက္ခိတ္တော၊
လှောင်အပ်သော။ သီဟော မိဂရာဇော၊ သားတို့မင်းဖြစ်သော ခြင်္သေ့သည်။
နာဘိရမတိ ယထာ၊ မမွေ့လျော်သကဲ့သို့။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။
တိယောဇနသဟဿဝိတ္ထတော၊ ယူဇနာသုံးထောင် အပြောကျယ်သော။
ဟိမဝန္တေယေဝ၊ ဟိမဝန္တာ၌သာလျှင်။ ရမတိ ယထာ၊ မွေ့လျော်သကဲ့သို့။
ဇေ-တထာ၊ တူ။ အယံ ယောဂီသီဟော၊ ဤယောဂီဟူသော ခြင်္သေ့မင်း
သည်လည်း။ တိဝိဓေ၊ ကာမသုဂတိစသော သုံးပါးအပြားရှိသော။
သုဂတိဘဝေပိ၊ သုဂတိတို့၌လည်း။ နာဘိရမတိ၊ မမွေ့လျော်။ ပန၊
စင်စစ်သော်ကား။ တိသု၊ ကုန်သော။ အနုပဿနာသုယေဝ၊ ထို့၌သာလျှင်။
ရမတိ၊ မွေ့လျော်၏။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၈၈-၁၅)

၂၃၅

စ ထိုမှတစ်ပါး။ သဗ္ဗသေတော၊ ငွေတောင်အတူ ကိုယ်လုံးဖြူသော။ သတ္တပတိဋ္ဌော၊ ခုနစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့ဖြင့် မြေ၌တည်သော၊ ဝါ၊ မြေ၌ တည်သော ခုနစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ (လက်ခြေလေးဖက် အမြီး နှာမောင်း၊ ဝတ္ထိကောသဟု ဆိုအပ်သော အင်္ဂါစေ့အားဖြင့် ခုနစ်ပါးယူ) ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးကြီးသော။ ဝေဟာသင်္ဂမော၊ ကောင်းကင်ပျံသွားနိုင် သော။ ဆဒ္ဓန္တော နာဂရာဇာ၊ ဆဒ္ဓန်ဆင်မင်းသည်။ နဂရမဇ္ဈေ၊ မြို့လယ်၌။ နာဘိရမတိ၊ မမွေ့လျော်။ ဟိမဝတိ၊ ဟိမဝန္တာ၌။ ဆဒ္ဓန္တဒဟဂဟဏေယေဝ၊ ဆဒ္ဓန်အိုင်တော၌သာလျှင်။ အဘိရမတိ ယထာ၊ မွေ့လျော်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ အယံ ယောဂီဝရာဂါရဏော၊ ဤယောဂီဟူသော ဆင်မြတ်သည်လည်း။ သဗ္ဗသိမ္မိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ သင်္ခါရဂတေ၊ တေဘူမကသင်္ခါရ၌။ နာဘိရမတိ၊ လျော်။ အနုပ္ပါဒေါ ခေမန္တိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌေ၊ (နှလုံးသွင်းခြင်း ရှေးရှိသော အလျော်သဘော ဉာဏ်ဖြင့်) မြင်အပ်သော။ သန္တိပဒေယေဝ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်၌သာလျှင်။ အဘိရမတိ၊ မွေ့လျော်၏။ တန္တိန္ဒတပေါဏတပုဗ္ဗာရမာနသော။ ထိုသန္တိပဒညွတ်သော၊ ထိုသန္တိပဒ ကိုင်းသော၊ ထိုသန္တိပဒရှိုင်းသော စိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့အပြီးတည်း။ ။နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏံ နိဗ္ဗိတံ။

၇၅၅။ ပန၊ ပါး။ တံ ဧတံ၊ ထိုနိဗ္ဗိဒါဉာဏ်သည်။ ပုရိမေန၊ ရှေးဖြစ် သော။ ဉာဏဒ္ဓယေန၊ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်၊ အာဒိနဝါနုပဿနာဉာဏ် နှစ်ပါးနှင့်။ အတ္ထတော၊ သရုပ်သဘောအနက်အားဖြင့်။ ဧကံ၊ တူ၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ ထို့သည်။ ဘယတုပဋ္ဌာနံ။ပ။ ဇာတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

[ဘယတုပဋ္ဌာနံ ဧကမေဝ၊ တယတုပဋ္ဌာန ဉာဏ်တစ်ပါးသည်ပင်လျှင်။ တီဏိ နာမာနိ၊ သုံးပါးသောအမည်တို့ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ သဗ္ဗသင်္ခါရေ၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့ကို။ ဘယတော၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေး၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဒ္ဓသ၊ မြင်ပြီ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘယတုပဋ္ဌာနံ နာမ၊ မည်သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။ တေသုယေဝ သင်္ခါရေသု၊ ထိုတေဘူမကသင်္ခါရတို့၌ သာလျှင်။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဥပ္ပါဒေသိ-ပါတ္တာကာသိ၊ ထင်ရှားပြီ၏။ (တနည်း) ဥပ္ပါဒေသိ-ဝိဘာဝေသိ၊ ထင်ရှားပြီ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။

၂၃၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၈၈-၁၅) [၂၁-ပဋိပဒါဉာဏဒဿန

အာဒီဝါနုပဿနာ နာမ၊ မည်သည်။ ဇာတံ၊ ၏။ တေသုယေဝ သင်္ခါ-
ရေသု။ တို့၌သာလျှင်။ နိဗ္ဗိန္ဒမာနံ၊ ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်၏။
ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ နာမ၊ မည်သည်။ ဇာတံ၊ ၏။]

ပါဠိယမ္ပိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိတော်၌လည်း။ ယာ စ ဘယတုပဋ္ဌာနေ။ပ။
ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးအားဖြင့်
ထင်ခြင်း၌။ ယာ စ ပညာ၊ အကြင်ပညာသည်၎င်း။ ယဉ္စ အာဒီနဝေ ဉာဏံ၊
အကြင်အာဒီနဝ ဉာဏ်သည်၎င်း။ ယာ စ နိဗ္ဗိဒါ၊ အကြင်နိဗ္ဗိဒါ ဉာဏ်သည်
၎င်း။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ဧကတ္ထာ၊ အနက်အားဖြင့်တူကုန်၏။
ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဓါမျှသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။]

မုဉ္ဇိတုကမ္ပတဘဉာဏကထာ

၇၅၆။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမိနာ နိဗ္ဗိဒါဉာဏေန၊ ဤနိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဖြင့်။
နိဗ္ဗိန္ဒန္တဿ၊ ငြီးငွေ့သော။ ဥက္ကဏ္ဍန္တဿ၊ ဆန့်ကျင်သော၊ အနတ္တိရမန္တဿ၊
သင်္ခါရတရား၌ မမွေ့လျော်သော။ ဣမဿ ကုလပုတ္တဿ၊ ဤအာစာရကုလ-
ပုတ္တအား၊ ဝါ၊ ၏။ သဗ္ဗဘဝယောနိဂတိဝိညာဏဋ္ဌိတိသတ္တာဝါသဂတေသု၊
သတ္တာဝါသ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ သဘောဒကေသု၊ ပျက်ခြင်းသဘော ရှိကုန်
သော။ သင်္ခါရေသု၊ တို့တွင်။ ဧကသင်္ခါရေပိ၊ တခုသော သင်္ခါရ၌လည်း။
စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ န သဇ္ဇတိ၊ မငြိ။ န လဂ္ဂတိ၊ မကပ်။ န ဗဇ္ဈတိ၊ မမိ၊ ဝါ၊
မဖွဲ့အပ်။ သဗ္ဗသ္မာ၊ အလုံးစုံသော။ သင်္ခါရဂတော၊ သင်္ခါရတရားအပေါင်းမှ။
မုဉ္ဇိတုကာမံ၊ လွှတ်ခြင်းငှါအလိုရှိသည်။ နိဿရိတုကာမံ၊ ထွက်မြောက်
ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာ-ကံ၊ အဘယ်သို့နည်းဟူမူ
ကား။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ဇာလဗ္ဗန္တရဂတော၊ ကွန်ရက်
၏ အတွင်းသို့ရောက်သော။ မစ္ဆော၊ ငါး၎င်း။ သပ္ပမုခဂတော၊ မြေခံ
တွင်းသို့ ရောက်သော။ မဏ္ဍုကော၊ ဘား၎င်း။ ပဉ္စရပက္ခိတ္တော၊ ချိုင့်၌
လှောင်အပ်သော။ ဝနတုက္ကုဋ္ဌော၊ တောကြက်၎င်း။ ဒဠုပါသဝသ-
ဂတော၊ မြဲစွာဖွဲ့သောကြော့ကွင်း၏ နိုင်ငံသို့ လိုက်ရသော။ မိဂေါ၊ သမင်
၎င်း။ အဟိတုဏ္ဏိကဟတ္ထဂတော၊ အလမ္မာယ်၏ လက်သို့ရောက်သော။
သပ္ပေါ၊ မြေ၎င်း။ မဟာပကံပက္ခန္ဓော၊ ကြီးစွာသောညွန့်တွင်းသို့ သက်ဆင်း
မိသော။ ကုဉ္ဇရော၊ ဆင်၎င်း။ [၂၈၉] သုပဏ္ဏမုခဂတော၊ ဂဠုန်မင်းခံ

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၀၉-၁၂) ၂၃၇

တွင်းသို့ရောက်သော။ နာဂရာဇာ၊ နဂါးမင်း၎င်း။ ရာဟုမုခပွဝိဇ္ဇော။ ရာဟု အသုရိန်ခံတွင်းသို့ရောက်သော။ စန္ဒော၊ လ၎င်း။ သပတ္တပရိဝါရိတော၊ ရန်သူတို့သည် ခြံရံအပ်သော။ ပုရိသော၊ ယောက်ျား၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေမာဒယော၊ ဤသို့အစရှိသော သူတို့သည်။ တတော၊ တတော၊ ထိုထိုကွန်ရက်အစရှိသော အနှောင်အဖွဲ့မှ။ မုစ္စိတုကာမာ၊ လွတ်လိုကုန်သည်။ နိဿရိတုကာမာ၊ ထွက်မြောက်လိုကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ တဿ ယောဂီနော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ သဗ္ဗသ္မာ၊ သော။ သင်္ခါရဂတာ၊ တေဘူမကသင်္ခါရတရားအပေါင်းမှ။ မုစ္စိတုကာမံ၊ သည်။ နိဿရိတုကာမံ၊ သည်။ ယောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ ဝိဂတာလယဿ၊ ကင်းသောအာလယရှိသော။ သဗ္ဗသ္မာ၊ သော။ သင်္ခါရဂတာ၊ မှ။ မုစ္စိတုကာမဿ၊ လွတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိသော။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတဘဉာဏံ၊ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတဘဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤအရှေ့အပြီးတည်း။ ။မုဉ္ဇိတုကမ္ပတဘဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏကထာ

၇၅၇။ သော၊ ထိုယောဂီသည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုလတံသောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗဘဝယောနိဂတိဋ္ဌိတိနိဝါသဂတေဟိ၊ သတ္တာဝါသကိုးပါးတို့၌ ဖြစ်ကုန်သော။ သဘေဒကေဟိ၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သင်္ခါရေဟိ၊ တို့မှ။ မုစ္စိတုကာမော၊ လိုသည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗသ္မာ၊ သော။ သင်္ခါရဂတာ၊ မှ။ မုစ္စိတုံ၊ လွတ်ခြင်းငှါ။ ပုန၊ ဖန်။ တေ သင်္ခါရေ၊ ထိုတေဘူမကသင်္ခါရတို့ကို။ ဧဝံ-ဣမိနာ ဝုစ္စမာနာကာရေန၊ ဤဆိုလတံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏေန၊ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းဆည်း၏။

သော၊ ထိုယောဂီသည်။ သဗ္ဗသင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အနစ္စန္တိကတော၊ နောက်အစွန်းကိုလွန်နိုင်သော သဿတမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ နောက်အစွန်းကို မလွန်နိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တာဝကာလိကတော၊ အခိုက်အတန့်မျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒဝယပရိစ္ဆိန္နတော၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပလောကတော၊

၂၃၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၈၉-၁၂) [၂၁-ပဋိပဒါဏဒဿန

ဗျာဓိဇရာမရဏဘို့ဖြင့် ပေါက်ကွဲပျက်စီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စလတော၊ ဗျာဓိဇရာမရဏနှင့် လာဘအလာဘစသော လောကဓံတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပတင်္ဂတော၊ ပျက်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ အဒ္ဓုဝတော၊ မြဲသောသဘောမရှိခြင်းကြောင့်။ ဝိပရိဏာမဓမ္မတော၊ ဇရာမရဏဟူသော နှစ်ပါးသောအဖို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ရှိခြင်းကြောင့်။ အဿာရကတော၊ အနှစ်မဟုတ် အကာနှင့်တူခြင်းကြောင့်။ ဝိဘဝတော၊ အစီးအပွားကင်းခြင်းကြောင့်။ သင်္ခတတော၊ အကြောင်းတို့သည် ပေါင်းစု၍ပြုပြင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မရဏဓမ္မတော၊ သေခြင်း ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိအာဒိဟိ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿတိ၊ ရှု၏။

အဘိဏ္ဍပဋိပိဋနတော၊ မပြတ်အဖန်ဖန် နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခမတော၊ သည်းခံနိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခဝတ္ထုတော၊ ဒုက္ခ၏တည်ရာဝတ္ထု၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရောဂတော၊ ယာယုနာဟူသော မူလရောဂါနှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဂဏ္ဍတော၊ အိုင်းအမာနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သလ္လတော၊ မြားငြောင့်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အသတော၊ အစီးအပွားမဲ့ကို ဆောင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာဗာဓတော၊ (ယာယုဗျာဓိဟူသော မူလရောဂါမှ တပါးသော) ပြင်းပြသည်းစွာသော အနာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဤတိတော၊ (များစွာသောဗျဿနကို ဆောင်သည်ဖြစ်၍ အသစ်အာဂန္တုက အကုသလပက္ခိယဗျဿနဟေတုနှင့်တူ၍) ပျက်စီးကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပဒ္ဓတော၊ (အထူးထူးအပြားပြားများစွာသော အကျိုးမဲ့တို့ကို ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) မင်းဘေးမင်းဒဏ်စသော ဥပဒ္ဓဝေါ၏ တည်ရာဝတ္ထု၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘယတော၊ ခပ်သိမ်းသောဘေးတို့၏ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပသဂ္ဂတော၊ အကျိုးမဲ့တို့သည် အစဉ်လိုက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ငြိတုယ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ရာဂစသောဒေါသတို့နှင့် ကပ်ငြိခြင်းမကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတာဏတော၊ ဘေးကို မစောင့်မရှောက်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အလေဏတော၊ ခိုမှီးပုန်းအောင်းရာမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အသရဏတော၊ ကိုးကွယ်ရာ

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၈၉-၂၂) ၂၃၉

မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာဒိနဝတော၊ အပြစ်ဒေါသ၏အဖြစ်
ကြောင့်၊ ဝါ၊ အထီးကျန်သော ကပဏမနုဿနှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
အဿမူလတော၊ မကောင်းမှု၏ အကြောင်းမူလ၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ဝဓကတော၊ အဆွေခင်ပွန်းမျက်နှာကဲ့သို့ ချိုသာသောမျက်နှာရှိသည်
ဖြစ်၍ အကျွမ်းဝင်သောသူကို သက်တတ်သောသူသတ်ရန်သူနှင့်တူသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ သာသဝတော၊ အာသဝေါ၏အာရုံ၏အဖြစ်ကြောင့်၊
ဝါ၊ အာသဝေါ၏ ပဒဋ္ဌာန်အဖြစ်ကြောင့်။ မာရာမိသတော၊ မဇ္ဈမာရ်
ကိလေသာမာရ်တို့၏ အစာအာမိသ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇာတိဓမ္မတော၊
ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇရာဓမ္မတော၊ ရင့်ခြင်းဟောင်း
ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗျာဓိဓမ္မတော၊ နာခြင်းသဘော
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သောကဓမ္မတော၊ စိုးရိမ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိဒေဝဓမ္မတော၊ ငိုကြွေးခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ဥပါယာသဓမ္မတော၊ လွန်စွာပင်ပန်းခြင်းသဘော ရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ သံကိလေသိကဓမ္မတော၊ တဏှာသံကိလေသ ဒိဋ္ဌိသံကိ-
လေသ ဒုစ္စရိတသံကိလေသတို့၏ အာရုံ၏အဖြစ်တည်းဟူသော သဘော၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိအာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။
ဒုက္ခာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿတိ၊ ၏။

အဇညတော၊ မနှစ်သက်ဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ မတင့်တယ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂန္ဓတော၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဇေဂုစ္ဆတော၊ မိမိဟုသိဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
ဝါ၊ စက်ဆုပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ကလတော၊ နှစ်သက်ခြင်း၏
ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ စက်ဆုပ်အပ် ရှိရှာအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ အမဏ္ဍနဟတတော၊ ဝတ်စားတန်းဆာ မဆင်သဖြင့်
ထိုသင်္ခါရတို့၏ သုဘအဖြစ်ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ တတ်ကောင်းသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ တန်းဆာမဆင်သဖြင့် သုဘအဖြစ်ပျောက်၍

၁-ဉာ တောသနေ၊ ဓာတ်နက်ဖော်၊ ဉာ ဉာ-ဟုဒွေးဘော်ပြု၊ အဇညတောတိ အမနု-
ညတော၊ အသောဘဏတော ဝါ၊ ဋီကာ။ (ပြည်)

၂-နမဏ္ဍနေန ဟတာ အမဏ္ဍနဟတာ၊ အမဏ္ဍနေန သက္ကာ ဇေတသံ သုဘဘာဝံ
ဟန္တန္တိ အတ္ထော။ ဋီကာ။ (ပြည်)

၂၄၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၇၉-၂၃) [၂၁-ပဋိပဒါညဏဒဿန

အသုဘအဖြစ် ထင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ တန်းဆာဆင်သဖြင့် မပယ်ပျောက်သော သဘောရှိသော အသုဘ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိရူပတော အသုန္တရတော၊ မကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗီတစ္ဆတော၊ ပဋိသသံယောဇဉ်၏ ဝတ္ထု၏အဖြစ်ကြောင့် ရှုကုန်သောသူတို့ကို မိမိ၌ ဖွဲ့တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အဇညဇိဂုစ္ဆနိယ၏အဖြစ်ဖြင့် မစင်ကဲ့သို့စွန့်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အဇညဇိဂုစ္ဆနိယတာ ဟိ ဂူထံ ဝိယ ပရိစ္စဇိတဗ္ဗံ ဝါ ဗီတစ္ဆံ၊ ဋီကာ) ဣတိအာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဒုက္ခလက္ခဏဿ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ၏။ ပရိဝါရတူတတော၊ အခြံအရံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အသုဘတော၊ အသုဘအားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။

ပရတော၊ ပြင်ပယူစိမ်းနှင့်တူသော အဖြစ်ကြောင့်။ ရိတ္တတော၊ ဓုဝသုဘသုခအတ္တစသည်အဖြစ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တုစ္ဆတော၊ အချည်းနှီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုညတော၊ သာမီ နိဝါသီ ကာရက ဝေဒက အဓိဋ္ဌာယဟု တိတ္ထိတို့သည် ကြံဆအပ်သောအတ္တမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဿာမိကတော၊ အရှင်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိဿရတော၊ အစိုးမရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝသဝတ္တိတော၊ အလိုသို့ မလိုက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိအာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ အနတ္တတော၊ အနတ္တအားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။

☞ [၂၉၀] ၇၅၀။ ဟိ၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဿတော၊ ရှုသော။ အနေန၊ ဤယောဂါဝစရသည်။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတာ နာမ၊ သိမ်းဆည်းအပ်သည် မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ ပန၊ အဘယ်ကြောင့်ကား။ အယံ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဧတေ၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့

၁-အမဏ္ဍနေန ဝါ တေသံ အသုဘတာ ပါကဋ္ဌာ ဟောတီတိ အမဏ္ဍနဟတာ။ ၎င်း။ (ပြည်)

၂-မဏ္ဍနေန ဝါ နဟန္တဗ္ဗသဘာဝါ အသုရိယံ ပဿတီတိ ဝိယ အမဏ္ဍနဟတာ၊ တတော အမဏ္ဍနဟတတာဝတော။ ၎င်း။ ဤပုဒ်တို့ဖြင့် ရုပ်ဖြစ်သောသင်္ခါရတို့ကိုရည်၍ ဆိုသတည်း။ (ပြည်)

၃-ပဋိသသံယောဇနဝတ္ထုတာယ၊ ပဿန္တေ အတ္တနိ ဗန္ဓတီတိ ဝိဂစ္ဆံ။ အတိဝိယ ဝိရူပံ၊ အကြင်အာရုံသည် ဒိဋ္ဌမတ္တဖြစ်၍လျှင် ဒေါမနဿဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၏။ ထိုသို့သော် အလွန်လျှင် ဝိရူပအသုန္တရဖြစ်သော အာရုံကိုရသတည်း။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၉၀-၁၂)

၂၄၁

ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းဆည်းသနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ မုဉ္ဇနဿ၊ တဖန် မလိုက်ခြင်းအကျိုးငှါ ကောင်းစွာလွှတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သောမုစ္စန၏။ ဝါ၊ အလွတ်ကြီး လွတ်ခြင်း ၏။ ဥပါယသမ္ပာဒနတ္ထံ၊ အကြောင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝါ၊ အကြောင်းကို ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၏။

တဩ၊ ထိုမုဉ္ဇနဥပါယ ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ သင်္ခါရတရားတို့ကို သိမ်းဆည်း ခြင်း၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတုံသည်ကား။ ဥပမာ၊ တည်း။ ဧကော ပုရိသော၊ တယောက်သော တံငါသားသည်။ မစ္ဆေ ဂဟေဿာမိတိ၊ ငါးတို့ကိုဖမ်းအံ့ ဟု။ မစ္ဆခိပ္ပံ၊ ငါးအုပ်သောဆောင်းကို။ ဝါ၊ ငါးထောင်မြူးကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ဩသာပေတိ ကိရ၊ နှစ်သတတ်။ ဝါ၊ ပစ်ချသတတ်။ သော၊ ထိုတံငါသားသည်။ ခိပ္ပမုခေန၊ မြူးဝဖြင့်။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ဩတာရေတွာ၊ သွင်း၍။ အန္တောဥဒကေ၊ ရေထဲ၌။ သပ္ပံ၊ ရေမြေဟောက် ကို။ ဂီဝါယ ဂဟေတွာ၊ လည်စိဆုပ်၍။ မေ၊ ငါသည်။ မစ္ဆော၊ ငါးကို။ ဂဟိတော၊ ဖမ်းအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တမနော၊ ဝမ်းမြောက်နှစ်သက် သည်။ အဟောသိ၊ ၏။ သော၊ ထိုတံငါသားသည်။ မယာ၊ ငါသည်။ မဟာမစ္ဆော၊ ငါးကြီးရောကို။ လဒ္ဓေါ ဝတ၊ ရအပ်ပေပြီတကား။ ဣတိ၊ သို့။ ဥက္ခိပိတွာ၊ မ၍။ ပဿန္တော၊ ရှုလတ်သော်။ သောဝတ္ထိကတ္တယ- ဒဿနေန၊ လည်ကျားသုံးရစ်ကိုမြင်သဖြင့်။ သပ္ပေါတိ သဉ္ဇာနိတွာ၊ ရေမြေ ဟောက်ဟုသိလတ်၍။ ဘိတော၊ ကြောက်၍။ အာဒီနဝံ၊ ရှောင်လတုံ သောအပြစ်ဘေးကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဂဟဏေ၊ ဖမ်းအပ်ပြီးသောမြွေကို မစွန့်မူ၍ ယူခြင်း၌။ နိဗ္ဗိန္တော၊ ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍။ မုဉ္ဇိတုကာမော၊ လွတ်လိုသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ မုဉ္ဇနဿ၊ လွတ်ခြင်း၏။ ဥပါယံ၊ အကြောင်း ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ အဂ္ဂနဂ္ဂိဋ္ဌတော၊ အမြီးဖျားမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဟတ္ထံ နိဗ္ဗေဋ္ဌေတွာ၊ မြွေသည် မိမိ၏ကိုယ်ဖြင့် ရစ်ပတ်အပ်သောလက်အရပ် ကို ဖြေ၍။ ဗာတုံ ဥက္ခိပိတွာ၊ လက်မောင်းကိုမြှောက်၍။ ဥပရိသိသေ၊ ဦးခေါင်းအထက်၌။ ဒေ တယော ဝါရေ၊ နှစ်ပတ်သုံးပတ်။ အာဝိဇ္ဈိတွာ၊ ပတ်ပတ်လှည့်လျက်။ သပ္ပံ၊ မြွေကို။ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ၊ အားနည်းအောင်ပြု၍။ ဒုဋ္ဌသပ္ပ၊ ဟယ်မြွေဆိုး။ ဂစ္ဆ၊ သွားလေလော့။ ဣတိ၊ သို့။ နိဿဇ္ဇိတွာ၊ စွန့်လွှတ်၍။ ဝေဂေန၊ လျင်စွာ။ တဋ္ဌာကပါဋ္ဌိံ၊ ကန်ပေါင်သို့။ အာရယျ၊

တက်၍။ ဘော၊ အချင်းတို့။ မဟန္တဿ၊ ကြီးစွာသော။ သပ္ပဿ၊ မြေ၏။ မုခတော၊ ခံတွင်းမှ။ မုတ္တော၊ လွတ်သည်။ အမှိ ကိရ၊ ဖြစ်ပေပြီတကား။ ဣတိ၊ သို့။ အာဂတမဂ္ဂံ၊ လာခဲ့သောခရီးကို။ သြလောကယမာနော၊ ကြည့်လျက်။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်၏။^၁

တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ တဿ ပုရိသဿ၊ ထိုတံငါသား၏။ မစ္ဆောတိ၊ ငါးဟူ၍။ သပ္ပံ၊ ရေမြေဟောက်ကို။ ဂီဝါယ ဂဟေတွာ၊ လည်၌ဆုပ်၍။ တုဠကာလော ဝိယ၊ နှစ်သက်သောအခါကဲ့သို့။ ဣမဿာပိ ယောဂီနော၊ ဤယောဂီအားလည်း။ အာဒိတောဝ၊ အစ၌လျှင်။ အတ္တဘာဝံ၊ အတ္တဘောကို။ ပဋိလဘိတွာ၊ ရ၍။ တုဠကာလော၊ နှစ်သက်သောကာလကို။ (ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။) တဿ၊ ထိုတံငါသား၏။ ခိပ္ပမုခတော၊ ဆောင်းဝမှ။ သီသံ၊ မြေဦးခေါင်းကို။ နိဟရိတွာ၊ ထုတ်၍။ သောဝတ္ထိကတ္တယဒဿနံ ဝိယ၊ လည်ရေးသုံးခုကို မြင်ခြင်းကဲ့သို့။ ဣမဿ၊ ဤယောဂီ၏။ ဃန-ဝိနိဗ္ဗောဂံ၊ သမုဟဃန ကိစ္စဃန အာရမ္မဏဃနကိုခွဲခြမ်းခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ တိလက္ခဏဒဿနံ၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို မြင်ခြင်းကို။ (ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုတံငါသား၏။ ဘိတကာလော ဝိယ၊ လည်ရေးသုံးဆင့်ကိုမြင်၍ ကြောက်သောကာလကဲ့သို့။ ဣမဿ၊ ဤယောဂီ၏။ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။) တတော၊ ထိုမြေဟောက်ဟု သိသောအခါမှ။ အာဒိနဝဒဿနံ ဝိယ၊ မြေကြောင့် ဖြစ်လတုံသော အပြစ်ကို ရှုခြင်းကဲ့သို့။ အာဒိနဝါနုပဿနာဉာဏံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။) ဂဟဏေ၊ ကိုင်မိသောမြေကို မလွှတ်မူ၍ယူခြင်း၌။ နိဗ္ဗိန္ဒနံ ဝိယ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းကဲ့သို့။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။) သပ္ပံ၊ ကို။ မုဉ္ဇိဘု-

၁-ဤဥပမာကိုရှည်၍ မဟာသိလဝံသသည်-ဆယ်လံအခေါက်၊ ရေထဲအောက်သို့၊ ထုတ်ချောက်စုပ်စုပ်၊ ဝုံးဝုံးငုပ်၍၊ စမ်းစုပ်သရော်၊ သူဖော်ခိမ်းစား၊ တံငါသားလျှင်၊ လည်ကျားသုံးရစ်၊ မည်းချင်ရင်ပျောက်၊ ရေမြေဟောက်ကို၊ လန့်ကြောက်မရွံ့၊ ငါးဟုမိ၍၊ လည်ဝိလဆုပ်၊ ဝမ်းသာရုပ်ဖြင့်၊ သူနုပျော်လျော်၊ ကြည့်လျက်ပေါ်သော်၊ မြော်ကတုံးတုံး၊ ဟလူဆုံးဟု၊ နှလုံးမဆုံး၊ ရင်တီးအံ့သို့၊ သိန္နိပညာ၊ ထိုရော်ငါလည်း၊ ပမာဤတု၊ စည်းစိမ်ထူ၍၊ ရိပ်ပူဒဿိ၊ ချမ်းသာဖို့လျက်၊ သတိမြင်ကျယ်၊ သူတော်နွယ်သို့၊ ယိုးမယ်မဲ့လျှင်၊ အချင်းဝစ်ဆော့၊ ကြံတုံချေက၊ မွေးရေခမင်း၊ နှလုံးတွင်း၌၊ သားညှင်းအသွင်၊ မီးဝယ်ကင်သော်၊ ပိတ်ပင်ပြည့်၊ ရှိ၍တူနုလျက်၊ ကြောက်လန့်ထိတ်စွာ၊ ဘော်သုံးရွာတွင်၊ ဝါဝါလထောင်၊ လူသို့ဘောင်ကား၊ ပြောင်ပြောင်ငါအားငြီးသတည်း။ ဖပ်တော်မူသည်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏကထာ (၂၉၁-၁)

၂၄၃

ကာမတာ ဝိယ၊ လွတ်လိုသောအဖြစ်ကဲ့သို့။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာဉာဏံ၊ ကို။
 (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဧ။) မုဉ္ဇနဿ၊ လွတ်ခြင်း၏။ ဥပါယကရဏံ ဝိယ၊ လွတ်ရအံ့သော
 အကြောင်းကို ပြုခြင်းကဲ့သို့။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏေန၊ ဖြင့်။ သင်္ခါရေသု၊
 တို့၌။ တိလက္ခဏာရောပနံ၊ လက္ခဏာသုံးပါးကို တင်ခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဧ။)
 ဟိ-တံ ပါကဋ္ဌံ ကရောမိ၊ အံ့။ သော ပုရိသော၊ ထိုတံငါသားသည်။ သပ္ပံ၊
 ကို။ အာဝိဇ္ဈိတော၊ ဦးခေါင်းပေါ်၌ ပတ်ပတ်လှည့်၍။ ဒုဗ္ဗလံ ကတော၊
 အားနည်းသည်ကိုပြု၍။ နိဝတ္တတော ခုံသိတုံ၊ ပြန်၍ကိုက်ခြင်းငှါ။ အသ-
 မတ္တဘာဝံ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သို့။ ပါပေတော၊ ရောက်စေ၍။ သုမုတ္တံ၊
 လွတ်ခြင်းကောင်းစွာ။ (ဝိသမံ စန္ဒိမသုရိယာ ပရိဝတ္တန္တိ-ကဲ့သို့ ဘာဝနာပုံ-
 သကတည်း) မုဉ္ဇတိ ယထာ၊ လွတ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အယံ
 ယောဂါဝစရော၊ သည်။ တိလက္ခဏာရောပနေန၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို
 တင်သဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အာဝိဇ္ဈိတော၊ ပတ်ပတ်မေ့၍။ ဒုဗ္ဗလေ၊
 အားနည်းသည်တို့ကို။ ကတော၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ နိစ္စသုခသုဘအတ္တာ-
 ကာရေန၊ နိစ္စအခြင်းအရာ၊ သုခသုဘအတ္တအခြင်းအရာဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတုံ၊
 ထင်ခြင်းငှါ။ အသမတ္တတံ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပါပေတော၊ ၍။
 သုမုတ္တံ၊ လွတ်ခြင်းကောင်းစွာ။ မုဉ္ဇတိ၊ လွတ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။
 မုဉ္ဇနဿ။ ပ။ ဣတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၂၇၉။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤသို့ အနိစ္စန္တိကတော-အစရှိသော လေးဆယ်
 ကျော်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ အနိစ္စသည်၏အဖြစ်ကို
 ကောင်းစွာမှတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့်။ တဿ၊
 ထိုယောဂီအား။ ပဋိသင်္ခါဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ယံ၊ အကြင်ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အနိစ္စတော။ ပ။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[၂၉၁] အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊ နှလုံး
 သွင်းသော ယောဂီအား။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ သိ၍။ ဉာဏံ၊

၁-သင်္ခါရတို့၏ နိစ္စသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ထင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်
 သည် အနိစ္စသညာစသည်အပြားရှိသော ဝိပဿနာ၏ သာတိသယဗလဝဘာဝပ္ပတ္တိဖြင့်
 ဖြစ်၏။ ထိုသာတိသယဗလဝဘာဝပ္ပတ္တိသည်လည်း သင်္ခါရတို့၏ အနိစ္စသောအခြင်းအရာကို
 ကောင်းမွန်စွာမှတ်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်ရကား တိလက္ခဏာရောပနေန-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နည်း။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ မနသိ
ကရောတော၊ အား။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ ရှိ။ ဉာဏံ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နည်း။ ဣတိ-အယံ၊ သည်ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ အနိစ္စတော၊
အားဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊ အား။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်ကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ ရှိ။
ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ၊ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊
အား။ ပဝတ္တံ၊ ကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ ရှိ။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ၊
အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊ အား။ နိမိတ္တဉ္စ၊ ကို၎င်း။
ပဝတ္တဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ပဋိသင်္ခါ၊ ရှိ။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။

၈၊ အဖွင့်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ နိမိတ္တံ ပဋိသင်္ခါတိ၊ ကား။
သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊ ကို။ အရဝံ၊ မပြုမြဲ မခိုင်ခံ့။ တာဝကာလိကံ၊ အခိုက်အတံ့
တသက်လျှာမျှတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အနိစ္စလက္ခဏာဝသေန၊ အနိစ္စလက္ခဏာ
၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဇာနိတော၊ သိ၍။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဇာနေတော၊ သိပြီး၍။
ပစ္စာ၊ မှ။ ဉာဏံ၊ သည်။ ကာမဉ္စ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ကား မဖြစ်
ပါပေ။ ပန-တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဝေါဟာရဝသေန၊ သဒ္ဓဝေါဟာရ-
သဒ္ဓဗျူဟာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏန္တိ-
အာဒိနိ ဝိယ၊ ဤသို့အစရှိသောပြယုဂ်တို့ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဋိသင်္ခါ
ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။

၁-ပဋိသင်္ခါ-ဟူသောပုဒ်၏ ဇာနိတော-ဟူသောအနက်ကို ဆိုပြီး၍ ပဋိသင်္ခါနကြိယာ
ဥပ္ပဇ္ဇနကြိယာတို့၏ တူသောဓာတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ပုဗ္ဗကာလ အပရကာလအဖြစ်သည်
မရှိသော်လည်း သဒ္ဓဝေါဟာရ သဒ္ဓဗျူဟာမျှဖြင့် ပဋိသင်္ခါ ဉာဏံ-ဟူသော နှစ်ပုဒ်ကို
ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့သောအနက်ကို ပြခြင်းငှါ ကာမံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ထိုပါဠိဖြင့် “ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ”ဟူ၍
၎င်း၊ “နိဟန္တာ တိမိရံ သဗ္ဗံ၊ ဥဂ္ဂတောယံ ဒွိဝါကရော”ဟူ၍၎င်း ဤသို့အစရှိသော ပြယုဂ်
တို့၌ကဲ့သို့ သမာနကာလ၏အစွမ်းဖြင့် ဤသဒ္ဓပယောဂဖြစ်သည်ဟု ပြသတည်း။ ထိုမှတစ်ပါး
လည်း မနဉ္စ၊ မနောဒွါရကို၎င်း။ ဓမ္မေ စ၊ ဓမ္မာရုံတို့ကို၎င်း။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။
ပစ္စာ၊ နောက်မှ။ မနောဝိညာဏဿ၊ မနောဝိညာဉ်၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ
ဝိယ၊ မဟုတ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ ဤအတူ။ ဣဇာပိ၊ ဤပဋိသင်္ခါ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဟူသော
ပါဠိ၌လည်း။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဇာနိတော၊ သိပြီး၍။ ပစ္စာ၊ မှ။ ဉာဏဿ၊ ဧ၊ ဥပ္ပတ္တိ၊
သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဤသို့သောအနက်ကိုပြခြင်းငှါ မနဉ္စ ပဋိစ္စ-စသော ဥဒါဟရုဏ်
ကို ဆိုပေသတည်း။ ဘနည်းသော်ကား ဤသို့သော သဒ္ဓပယောဂသည် ယေဘုယျအား
ဖြင့် လောက၌ ပုဗ္ဗကာလအစွမ်းအားပြင့်သာ ထင်ရကား ဤ၌လည်း ပုဗ္ဗကာလ အစွမ်း
အားဖြင့်သာလျှင် ထိုပုဒ်ကိုပြခြင်းငှါ ဧကတ္တနယေန ဝါ-စသော ဝိကပ်ကိုမိန့်ဆိုသော်။
(ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏကထာ (၂၉၁-၁၈)

၂၄၅

ကေတ္တနယေန၊ နည်းဖြင့်။ ပုရိမဉ္ဇ၊ ရှေးဖြစ်သော သိခြင်းကြိယာကို၎င်း။ ပစ္စိမဉ္ဇ၊ နောက်ဖြစ်သော ဖြစ်ခြင်းကြိယာကို၎င်း။ ဧကံ ကတော၊ တပေါင်းတည်းပြု၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ပဋိသင်္ခါ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ ဣတရသ္မိပိ ပဒဒ္ဓယေ၊ ဤမှတပါးသော ပဝတ္တံ ပဋိသင်္ခါ နိမိတ္တဉ္စ ပဝတ္တဉ္စ ပဋိသင်္ခါ-ဟူသော ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်း၌လည်း။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေ့အပြီးတည်း။

ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏကထာ

၇၆၀။ သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ ထို့သည်။ သုညာ၊ အတ္တမှဆိတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိဂ္ဂဟေတော၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဣဒံ-ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ အတ္တေန ဝါ၊ အတ္တမှ၎င်း။ အတ္တနိယေန ဝါ၊ အတ္တနှင့်စပ်သောဥစ္စာမှ၎င်း။ သုညံ၊ ဆိတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိကောဋ္ဌိကံ၊ နှစ်ပါးသော အဖို့ရှိသော။ သုညတ္တံ၊ သုညအဖြစ်ကို။ ပရိဂ္ဂဟာတိ၊ ပညာဖြင့်သိမ်းဆည်း၏။ သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ (ဉာဏစက္ခုနာ၊ ပညာစက္ခုဖြင့်။ ပစ္စက္ခတော စ၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်၎င်း။ အနုမာနတော စ၊ ဆသောအားဖြင့်၎င်း။) နေဝ ဒိသ္မာ၊ မမြင်မူ၍။ ပရံ၊ အညံ၊ မိမိမှတပါးသော။ ကိပ္ပိ၊ တစုံတခုသော သတ္တဝါသင်္ခါရကို။ အတ္တနော၊ ၏။ ပရိက္ခာရတာဝေ၊ ပရိက္ခရာ၏အဖြစ်၌။ ဝါ၊ သုခဒုက္ခပြီးစေတတ်သော ပရိက္ခရာ၏အဖြစ်၌။ ဌိတံ၊ တည်သည်ကို။ န ဒိသ္မာ၊ မမြင်မူ၍။ ပုန၊ တဖန်။ (ပရိဂ္ဂဟာတိတိ သမ္ပန္နော) အဟံ၊ သည်။ ကုစနိ-ကတ္တမိ၊ တစုံတခုသောဌာန၌။ ဝါ၊ ကာလ၌။ ဝါ၊ ဓမ္မ၌။

၁-အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သောဉာဏ်တို့တွင် ရှေးဖြစ်သောဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့် ပဋိသင်္ခါနုကြိယာကို ထို တပါးသော နောက်ဖြစ်သောဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့် ဥပ္ပဇ္ဇကြိယာကို ရည်အပ်၏။ ထိုဉာဏ်နှစ်ပါးတို့ကိုကား တောဒအားဖြင့်မူလအပ်ကုန်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း? တခုသော သန္တာန်၌ ကျသည့်အပြစ်ကြောင့် ကေတ္တနည်းအားဖြင့် ယူအပ်သည်၏ အပြစ်ကြောင့်တည်း။ (ပြည်)

၂၄၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၉၁-၁၈) [၂၁-ပဋိပဒါဏဒဿန

ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓန္တိ။ (အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။) န ပဿာမိ၊ မမြင်။ အတ္တနေ၊ မိမိ၏။ (အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။) ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သော သူတပါး၏။ ကိဉ္ဇနတသ္မိံ - ကိဉ္ဇနဘာဝေ၊ ကြောင့်ကြအပ်သောဥစ္စာ၏ အဖြစ်၌။ ဥပနေတဗ္ဗံ၊ ဆောင်အပ်သည်ကို။ န ပဿာမိ၊ မမြင်။ ကုစနိ၊ တစုံတခုသော ဌာန၌။ ဝါ၊ ကာလ၌။ ဝါ၊ ဓမ္မ၌။ ပရဿ စ၊ သူတပါး၏လည်း။ အတ္တာနံ၊ ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ (မမ-ကား အဋ္ဌာနပယုဂ်တည်း) ပရဿ၊ ၏။ (အတ္တာ၊ အတ္တသည်။) မမ၊ ငါ၏။ ကိသ္မိဉ္ဇိ၊ တစုံတခုသော အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓန္တိ။ ကိဉ္ဇနတာ-ကိဉ္ဇနဘာဝေ၊ ကြောင့်ကြအပ်သော ပရိက္ခရာ၏ အဖြစ်၌။ အတ္တိတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ န ပဿာမိ၊ မမြင်။ ဣတိ သ္မိံ ။ ဧတ္ထ၊ ဤသုညတာနုပဿနာအရာ၌။ စတုကောဋ္ဌိကာ၊ လေးပါးအဖို့ရှိသော။ ယာ သုညတာ၊ အကြင်သုညတအဖြစ်ကို။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ တံ-သုညတံ၊ ထိုသုညအဖြစ်ကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၏။

ကထံ-ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ အဘယ်သို့သိမ်းဆည်းသနည်းဟူမူကား။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အယံ၊ ဤယောဂါဝစရသည်။ နာဟံ ကုစနိတိ၊ ကား။ ကုစိ၊ တစုံတခုသော အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓန္တိ။ အတ္တာနံ၊ ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ (သိမ်းဆည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ မမြင်လေဟန်ကို သူတပါးအားပြသည်ဖြစ်၍ နာမယောဂဖြင့်

၁-ဤအနက်သည် ဖွင့်ပြလတုံသော အဓိပ္ပာယ်တွင်အညီ ပြန်ဆိုအပ်သော အနက် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဥပရိပဏ္ဏာသ နှာ ၅၀-အာနေဉ္ဇသပ္ပာယ် သုတ်ရင်း၌ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ “နာဟံ ကုစနိ ကဿစိ ကိဉ္ဇနတသ္မိံ၊ န စ မမ ကုစနိ ကိသ္မိဉ္ဇိ ကိဉ္ဇန-တတ္ထိတိ-”ဟူသော ပါဠိ၌ ပဋိသဉ္ဇိက္ခနာကာရစကားဖြစ်၍ မချောမောလှသေးပေ၊ ချောမောစေရန် အောက်ပါအတိုင်း သဒ္ဓါအနက်အတိအကျ ပြန်ချ၏။

အဟံ၊ ငါသည်။ ကုစနိ၊ တစုံတရာ၌။ ဝါ၊ တစုံတခုသောဌာန တစုံတခုသောကာလ တစုံတခုသောတရားထဲ၌။ ဝါ၊ တစုံတခုသောအတွင်းအပြင်၌။ န အသ္မိ၊ မရှိ။ (အဟံ၊ သည်)ကဿစိ၊ တစုံတယောက်၏။ ကိဉ္ဇနတာ-ကိဉ္ဇနတာယ၊ ကြောင့်ကြဖွယ်၏အဖြစ်၌။ န အသ္မိ၊ မဖြစ်။ (ကိဉ္ဇနံ ဝုစ္စတိ ပလိဗောဓော၊ ပလိဗောဓော န ဟောမိတိ အက္ခော-ဟူသော တိကဂုံတ္တရအဋ္ဌကထာ ဥပေါသသသုတ်၏ အဖွင့်နှင့်အညီ တနည်းကား) ကိဉ္ဇနတာ၊ ကြောင့်ကြဖွယ်သည်။ န အသ္မိ၊ မဖြစ်။ (ပရဿ၊ သူတပါး၏။ အတ္တာ)စ၊ အတ္တသည် လည်း။ ကုစနိ၊ တစုံတရာ၌။ ဝါ၊ တစုံတခုသောဌာန ကာလတရားထဲ၌။ န အတ္တိ၊ မရှိ။ (သော၊ ထိုသူတပါး၏ အတ္တသည်။) ကိသ္မိဉ္ဇိ၊ တစုံတခုသောအရာဌာန၌။ ဝါ၊ တစုံ တခုသော အကြောင်းကြောင့်မျှ။ မမ၊ ငါ၏။ ကိဉ္ဇနတာ-ကိဉ္ဇနတာယ၊ ကြောင့်ကြဖွယ်၏ အဖြစ်၌။ န အတ္တိ၊ မရှိ။ (တနည်း)ကိဉ္ဇနတာ၊ ကြောင့်ကြဖွယ်သည်။ န အတ္တိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့-ဟု ပြန်ချ၏။ (ဆ-သံ-သော)

ဆိုသည်။) ကဿစိ ကိဉ္ဇနတတ္ထိတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ဧ။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ကိဉ္ဇနဘာဝေ၊ ကြောင့်ကြအပ်သောပရိက္ခရာ၏အဖြစ်၌။ ဥပနေတဗ္ဗံ၊ ဆောင်အပ်သည်ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ (ကိဉ္ဇနဘာဝေ-အရကို ဖွင့်ပြခြင်းငှါ ဘာတိဋ္ဌာနေ ဝါ-စသည်မိန့်သော်) ဘာတိဋ္ဌာနေ ဝါ၊ အစ်ကိုညီအရာ၌မူလည်း။ ဘာတရံ၊ အစ်ကိုညီဟူ၍။ သဟာယဋ္ဌာနေ ဝါ၊ သဟဲခင်ပွန်းအရာ၌ မူလည်း။ သဟာယံ၊ သဟဲခင်ပွန်းဟူ၍။ ပရိက္ခာရဋ္ဌာနေ ဝါ၊ ပရိက္ခရာ၌မူလည်း။ ပရိက္ခာရံ၊ ပရိက္ခရာဟူ၍။ မညိတွာ၊ အောက်မေ့၍။ ဥပနေတဗ္ဗံ၊ ဆောင်အပ်သည်ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ န စ မမ ကုစနိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ မမသဒ္ဓံ၊ မမ-သဒ္ဓါကို။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဌပေတွာ၊ ထားဦး၍။ ကုစနိ ကုစိ၊ တစုံတခုသောဌာန၌၊ ဝါ၊ ကာလ၌၊ ဝါ၊ ဓမ္မ၌၊ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ၌။ ပရဿ စ၊ မိမိမှ

တပါး၏လည်း။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ [၂၉၂] န ပဿတိ၊ မမြင်။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣဒါနိ၊ ၌။ မမသဒ္ဓံ၊ ကို။ အာဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ မမ ကိသ္မိဉ္ဇိ ကိဉ္ဇနတတ္ထိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။ ပရဿ၊ မိမိမှတပါးသောသူ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ မမ၊ ဧ။ ကိသ္မိဉ္ဇိ၊ တစုံတခုသော အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ၌။ ကိဉ္ဇနဘာဝေ၊ ကြောင့်ကြအပ်သောပရိက္ခရာ၏အဖြစ်၌။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဘာတိဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဘာတရံ၊ ဟူ၍။ သဟာယဋ္ဌာနေ၊ ၌။ သဟာယံ၊ ဟူ၍။ ပရိက္ခာရဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ပရိက္ခာရံ၊ ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ကိသ္မိဉ္ဇိ ဌာနေ၊ တစုံတခုသော ဌာန၌။ ပရဿ၊ မိမိမှတပါးသောသူ၏။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဣမိနာ ကိဉ္ဇနဘာဝေန၊ ဤကြောင့်ကြအပ်သောဉာဏ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပနေတဗ္ဗံ၊ ဆောင်အပ်သည်ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အယံ၊ ဤယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသော အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ၌။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ နေဝ ပဿတိ၊ မမြင်။ တံ၊ ထိုအတ္တကို။ ပရဿ၊ မိမိမှတပါးသောသူ၏။

၁- ပဒေဋ္ဌိလာဒိနာ ဌာနေ။ ပယုတ္တေပိ ပယောဇယေ။ ဌာနေ ဌာနေ ပယုတ္တေပိ၊ ယထာဌာနေ ပယောဇယေ-ဟူသောပရိဘာသာဖြင့် အဋ္ဌာနပယုဂ်ဖြစ်ရကား မမ-သဒ္ဓါကို ထားဦးဟူလို။

၂၄၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၉၂-၆) [၂၁-ပဋိပဒါဏဏဒဿန

ကိဉ္ဇနဘာဝေ၊ ကြောင့်ကြအပ်သော ဥစ္စာ၏အဖြစ်၌။ ဥပနေတဗ္ဗံ၊ ဆောင်အပ်သည်ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ပရဿ၊ မိမိမှတစ်ပါးသောသူ၏။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ပရဿ၊ ထိုမိမိမှတစ်ပါးသော သူ၏ သာလျှင်။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ အတ္တနော၊ ၏။ ကိဉ္ဇနဘာဝေ၊ ကြောင့်ကြအပ်သောဥစ္စာ၏အဖြစ်၌။ ဥပနေတဗ္ဗံ၊ ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနေန၊ ဤယောဂါဝစရသည်။ စတုကောဋ္ဌိကာ၊ လေးပါးသော အဖို့ရှိသော။ သုညတာ၊ သုည၏အဖြစ်သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတာ၊ သိမ်းဆည်းအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသည်လျှင်အပြီးတည်း။

၇၆၁။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ စတုကောဋ္ဌိကံ၊ လေးပါးသော အဖို့ရှိသော။ သုညတံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတုာ၊ သိမ်းဆည်းပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဆဟာကာရေဟိ၊ ခြောက်ပါးသောယူခြင်းဟူသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ ယူအပ်သောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သုညတံ၊ သုည၏အဖြစ်ကို။ ပရိဂ္ဂဟာတိ၊ သိမ်းဆည်း၏။ ကထံ-ပရိဂ္ဂဟာတိ၊ အဘယ်သို့ သိမ်းဆည်း သနည်း။ စက္ခု၊ စက္ခုဒွါရသည်။ အတ္တေန ဝါ၊ အတ္တမှ၎င်း။ အတ္တနိယေန ဝါ၊ အတ္တနိယမှ၎င်း။ နိစ္စေန ဝါ၊ နိစ္စဟူ၍ ကြံဆအပ်သော တစုံတယောက် သော မိမိမှ၎င်း၊ သူတစ်ပါးမှ၎င်း၊ ဝါ၊ နိစ္စ၏အဖြစ်မှ၎င်း။ သုညံ၊ ဆိတ်၏။ ဓူဝေန ဝါ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သည်၏အဖြစ်မှ၎င်း။ သဿတေန ဝါ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်မှ၎င်း။ အဝိပရိဏာမဓမ္မေန ဝါ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း

၁-ဤ၌လည်း နာဟံ ကုစနိ-ဟု မိမိအတ္တ၏ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုရှုသည်။ န ကဿစိ ကိဉ္ဇ- နတဗ္ဗံ -ဟု မိမိအတ္တ၏ပင် မိမိမှတစ်ပါးသော တစုံတယောက်သောသူ၏ အတ္တနိယ၏အဖြစ်ကို ရှုသည်။ န စ မမ-ဟူသောနှစ်ပုဒ်ကို ယထာဏ္ဏမစပ်အပ်၏။ အတ္တိ-ဟူသောပုဒ်ကို အသီးအသီး စပ်၍ န ခ ကုစနိ ပရဿတ္တာ အတ္တိ-ဟု မိမိမှတစ်ပါးသောသူ၏ အတ္တမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ရှုသည်။ တဿ ပရဿ အတ္တနော မမ ကိဉ္ဇနတာ န စတ္တိ-ဟု ပရအတ္တ၏ အနတ္တနိယအဖြစ်ကို ရှုသည်။ ဤကား ဋီကာနည်း။ ဤသို့လျှင် အဇ္ဈတ္တ၌၎င်း ဗဟိဒ္ဓ၌၎င်း အတ္တအတ္တနိယမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော သက်သက်သော သင်္ခါရတရားအစု၏ အဖြစ်ကို စတုကောဋ္ဌိကသုညတာကိုသိမ်းဆည်းသဖြင့် ရှုအပ်သည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဧဝံ မယံ- စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ဆဟာကာရေဟိ - အစရှိသည်ဖြင့်-နိဒ္ဒေသစသည်တို့၌ ထိုထိုအရာ၌လာကုန်သော ပကာရတို့ကို သုညတာနုပဿနာအကျိုးငှါ ပွားခြင်းကိုပေါင်းစု၍ပြသတည်း။ (ပြည်)

၃-ဓူဝစသည်တို့သည် အနိစ္စဟူ၍ယူအပ်သော အနတ်၏သာလျှင် ယူအပ်သော အခြင်း အရာတို့တည်း။ ထိုစကားသင့်၏။ ထိုအနိစ္စကို ဝေဖန်သဖြင့်သာလျှင် ဤဂဟဏာကာရ၏ ဆက္ကအဖြစ်သည် ဖြစ်သတည်း။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာညာဏကထာ (၂၉၂-၂၄)

၂၄၉

ကင်းသည်၏အဖြစ်မှိုင်း။ သည်၊ ၏။ (သောတစာနဇီဝါကာယတို့သည် ပေယျာလုပ်သည်) မနော၊ မနောဒွါရသည်။ အတ္တေန ဝါ၊ မှိုင်း။ ပ။ အဝိပရိဏာမဓမ္မေန ဝါ၊ မှိုင်း။ သုညော၊ ၏။ ရူပါ၊ ရူပါရုံတို့သည်။ အတ္တေန ဝါ၊ မှိုင်း။ ပ။ သုညော၊ ကုန်၏။ ဓမ္မော၊ ဓမ္မာရုံတို့သည်။ သုညော၊ ကုန်၏။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်သည်။ အတ္တေန ဝါ၊ မှိုင်း။ ပ။ သည်၊ ၏။ မနောဝိညာဏံ၊ သည်။ ပ။ သည်၊ ၏။ စက္ခုသမ္ပယော၊ စက္ခုသမ္ပယသည်။ ပ။ သုညော၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ယာဝဇရာမရဏာ၊ ဇရာမရဏတိုင်အောင်။ နယော၊ နည်းကို။ နေတဗ္ဗော၊ ဆောင်အပ်၏။ (ပေယျာလမထားမူ၍ ဇရာမရဏတိုင်အောင်ဟု အဆုံးပုဒ်ကို အဝဓိပြု၍ ပြတော်မူသည်)

၇၆၂။ ဧဝံ၊ သို့။ ဆဟာကာရေဟိ၊ ခြောက်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ သုညတံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ၊ ရှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဣဒံ-ဣမေ၊ ဤရှစ်ပါးသော အာကာရတို့သည်။ သေယျတာ-ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ နိစ္စသာရသာရေန ဝါ၊ နိစ္စသာရဟူသောအနှစ်ဖြင့်၎င်း။ ဓုဝသာရသာရေန ဝါ၊ ဓုဝသာရဟူသောအနှစ်ဖြင့်၎င်း။ သုခသာရသာရေန ဝါ၊ သုခသာရဟူသောအနှစ်ဖြင့်၎င်း။ အတ္တသာရသာရေန ဝါ၊ အတ္တသာရဟူသောအနှစ်ဖြင့်၎င်း။ နိစ္စေန ဝါ၊ နိစ္စအဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဓုဝေန ဝါ၊ ဓုဝအဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ သဿတေန ဝါ၊ သဿတအဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ အဝိပရိဏာမဓမ္မေန ဝါ၊ အဝိပရိဏာမဓမ္မအဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ အသာရံ၊ အနှစ်မဟုတ်။ နိဿာရံ၊ အနှစ်မရှိ။ သာရာပဂတံ၊ အနှစ်မှကင်း၏။ ဝါ၊ အနှစ်သည် ထိရုပ်မှကင်း၏။ (သာရတော အပဂတံ သာရံ ဝါ တတော အပဂတန္တိ သာရာပဂတံ ပြု၊ ဝေဒနာစသည်တို့၌ ၎င်းနည်းယှဉ်၍ ယောဇနာ) နဋ္ဌော၊ ကျူသည်။ အသာရော၊ အနှစ်မဟုတ်သည်။ နိဿာရော၊ အနှစ်မဲ့သည်။ သာရာပဂတော၊ အနှစ်မှကင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့၎င်း။ ရေဇ္ဈော၊ ကြက်ဆူသည်။ ပ။ ဟောတိ ယထာ၊ ၎င်း။ ဥဒုဗ္ဗရော၊ ရေသဖန်းသည်။ ပ။ ဟောတိ ယထာ၊ ၎င်း။ သေတဝဇ္ဈော၊ ရေခတ်ကံဖြူပင်သည်။ ဝါ၊ ကြောင်မီးတူပင်သည်။ ပ။ ဟောတိ ယထာ၊ ၎င်း။ (သေတဝဇ္ဈောတိ သေတဝရုဏကော၊ မိနရုက္ခောတိပိ ဝဒန္တိ-ဋီကာ)

၂၅၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၉၂-၂၄) [၂-ပဋိပဒါဉာဏဒဿန

ပါဠိဘဒ္ဒကော၊ ပေါက်ပင်သည်။ ပ။ ဖေဏပိဏ္ဍော၊ ရေမြုပ်စိုင့်သည်။ ပ။ ဥဒကဗုဗ္ဗုဠံ၊ ရေပြက်သည်။ ပ။ မရီစိ၊ တံလျှပ်သည်။ ပ။ ကဒလိက္ခန္ဓော၊ ငှက်ပျောတုန်းသည်။ ပ။ မာယာ၊ မျက်လှည့်သမားပြအပ်သောဝတ္ထုသည်။ အဿာရာ၊ အနှစ်မဟုတ်သည်။ နိဿာရာ၊ အနှစ်မဲ့သည်။ သာရာပဂတာ၊ အနှစ်မှကင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့၎င်း။ ဝေမေဝ၊ တူလျှင်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ပ။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ နိစ္စသာရသာရေန ဝါ၊ ဖြင့်၎င်း။ ပ။ အဝိပရိဏာမဓမ္မေန၊ ဖြင့်၎င်း။ အဿာရံ၊ အနှစ်မရှိ။ နိဿာရံ၊ အနှစ်မဟုတ်။ သာရာပဂတံ၊ အနှစ်မှကင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိဂ္ဂဟာတိ၊ ၏။

[၂၉၃] ၇၆၃။ သော၊ ထိုယောဂါဝစရသည်။ ဧဝံ၊ သို့သောနည်းဖြင့်။ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သုညတံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ဤ။ ပုန၊ တဖန်။ ဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟာတိ၊ ၏။ ရူပံ၊ ကို။ ရိတ္တတော၊ (နိစ္စသာရစသည်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်) အနှစ်ကင်းသော အားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ တုစ္ဆတော၊ အချည်းနှီးအားဖြင့်၊ ဝါ၊ အယုတ်အားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။ သုညတော၊ အတ္တသာရမှဆိတ်သောအားဖြင့်။ အနတ္တတော၊ အတ္တမဟုတ်သောအားဖြင့်။ အနိဿရိယတော၊ အစိုးရသူ မရှိသောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ တစုံတယောက်သော အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို ပြုစေခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသောအားဖြင့်။ အကာမကာရိယတော၊ အလိုအားလျော်စွာ မပြုအပ်သောအားဖြင့်။ အလဗ္ဗနီယတော၊ ရုပ်သည် ဤသို့ဖြစ်စေသတည်း၊ ဤသို့ မဖြစ်စေသတည်းဟုအလိုကို မရကောင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အဝသဝတ္တနတော၊ မိမိသည်တပါးသောသူ၏ အလိုသို့ မလိုက်တတ်သည်၏အဖြစ်၊ သူတပါးကို မိမိအလို၌ မလိုက်စေနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပရတော၊ သူစိမ်း ပြင်ပအားဖြင့်။ ဝိဝိတ္တတော၊ အကြောင်းမှ ဆိတ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ အကျိုးမှဆိတ်သောအားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ ရိတ္တတော၊ ဖြင့်။ ပ။ ဝိဝိတ္တတော၊ ဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိဂ္ဂဟာတိ၊ ၏။

၇၆၄။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သုညတံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ဤ။ ပုန၊ တဖန်။ ဒွါဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟာတိ၊ ၏။ ဣဒံ-ဣမေ၊ ဤတဆယ့်နှစ်ပါးသော အာကာရတို့သည်။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏကထာ (၂၉၃-၂)

၂၅၁

သေယျထာ-ကတမေ၊ တို့နည်းဟူမူကား။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ သတ္တော၊ တိတ္ထိတို့
 ကြံအပ်သော အတ္တဟုဆိုအပ်သော သတ္တဝါသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
 ရူပံ၊ သည်။ ဇီဝေါ၊ တိတ္ထိတို့သည် ကြံအပ်သောဇီဝသည်။ န ဟောတိ၊
 မဖြစ်။ (ဤနည်း ရူပံ-ဟူသောပုဒ်ကို လိုက်၍ချည်းပေး) နရော၊
 ဆောင်တတ်သောသူသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ မာနဝေါ၊ မာန၏
 ဖြစ်ရာသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတ္ထိ၊ တိတ္ထိတို့ကြံအပ်သော ဣတ္ထိ
 သည်။ ပုရိသော၊ တိတ္ထိတို့ကြံအပ်သော ပုရိသသည်။ အတ္တာ၊ ငါဟူသော
 မာနကိုထားရာ အတ္တသည်။ အတ္တနိယံ၊ အတ္တ၏ဥစ္စာသည်။ အဟံ၊
 ငါသည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အညဿ၊ တပါးသော
 သူ၏။ (သန္တကံ၊ သည်။) န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သော
 သူ၏။ (သန္တကံ၊ သည်။) န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝေဒနာ၊ သည်။
 (န သတ္တော န ဇီဝေါ-စသော ပုဒ်တို့ကိုလိုက်၍ပေး)။ပ။ ဝိညာဏံ၊
 သည်။ပ။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သောသူ၏။ (သန္တကံ၊ သည်။) န
 ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ-ဝေံ၊ သို့။ (ဒွါဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သုညတံ၊
 ကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၏။)

၇၆၅။ ဝေံ၊ သို့။ ဒွါဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သုညတံ၊ ကို။
 ပရိဂ္ဂဏှိတွာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ တိရဏပရိညာဝသေန၊ ၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ဒွါစတ္တာလီသယ၊ လေးဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
 သုညတံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၏။ (ရူပံ အနိစ္စတော-အစရှိသော ပုဒ်တို့၏
 အနက်ကို အောက်၌ရေးခဲ့ပြီ၊ မရေးရသေးသည်ကိုသာ ဆိုပေအံ့)
 အသရဏတော၊ (ဘေးကို မဖျောက်ပယ်ခြင်းကြောင့်) ကိုးကွယ်ရာ
 မဟုတ်သောအားဖြင့်။ အသရဏိဘူတတော၊ ကိုးကွယ်ရာဟု ယူခြင်းငှါ
 မသင့်သည်ဖြစ်၍ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သည် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။
 (အနဿာဒတောတိ ဣဒံ ပါဠိယံ နတ္ထိ၊ သတိ စ တေစတ္တာလီသ
 အာကာရာ သိယံ။ ဋီကာ။ သာယာအပ်သည် မဟုတ်သောအားဖြင့်။
 ပေး) အာဒိနဝတော၊ (ရုပ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်ရှိလတ်သော် အလုံးစုံသော
 အပြစ်တပုံကြီးကို ရခြင်းကြောင့်) အပြစ်အစု အပြစ်အပုံအားဖြင့်။
 သမုဒယတော၊ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်။ အတ္တဂံမတော၊ ချုပ်ခြင်းအားဖြင့်။
 အဿာဒတော၊ သုခသောမနဿဟူသော သာယာဖွယ်ကို ဖြစ်စေသော

၂၂၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၉၃-၂၁) [၂၁-ပဋိပဒါဉာဏဒဿန

အားဖြင့်။ အာဒိနဝတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။ နိဿရဏတော၊ ထွက်
မြောက်ကြောင်းအားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ဝေဒနံ၊ ကို။ပ။ ဝိညာဏံ၊
ကို။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ပ။ နိဿရဏတော၊ အားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။

(အာဒိနဝတော-ပုဒ်ကို ထပ်၍ဆိုခြင်းသည် အဿာဒကို ပယ်သော
အားဖြင့် ပြခြင်းဟူ၏။ အဂဟိတဂဟဏအားဖြင့် ၎င်းအာဒိနဝကို တဖန်
မယူမူ ဒွါစတ္တာလီသ၊ တဖန် ယူမူ တေစတ္တာလီသမှတ်)

စ-သစ္စံ၊ ၏။ ရူပံ အနိစ္စတော။ပ။ န ပဿတိတိ၊ ဟူ၍။ ဧတံ၊
ဤသုညတာပရိဂ္ဂဟဏ ကထာသန္ဓဿနကို။ နိဇ္ဈေသေ၊ နိဇ္ဈေသ၌။ ဝုတ္တံပိ-
ဝုတ္တံ ဝေ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်သာတည်း။ ရူပံ၊ ကို။ အနိစ္စတော၊
အားဖြင့်။ပ။ နိဿရဏတော၊ အားဖြင့်။ ပဿန္တော၊ ယောဂီသည်။
သုညတော၊ အားဖြင့်။ လောကံ၊ ကို။ အဝေက္ခတိ၊ ရှုသည်မည်၏။
ဝေဒနံ၊ ကို။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ပ။ နိဿရဏတော၊
ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ သုညတော၊ အားဖြင့်။ လောကံ၊ ကို။
အဝေက္ခတိ၊ မည်၏။

[မောဃရာဇ၊ မောဃရာဇရသေ။ သဒါ၊ နေ့ရောညဉ့်ပါ အခါခပ်သိမ်း။
သတော၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး မပြတ်ပွားလျက် ထင်သောသတိနှင့် ပြည့်စုံ
သည်ဖြစ်၍။ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိံ၊ အတ္တဟူ၍ အစဉ်ပြေးသွားသော နှစ်ဆယ်သော
ဝတ္ထုရှိသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို။ ဥိဟစ္စ၊ နုတ်ပစ်ပယ်ခွါ၍။ သုညတော၊
နိစ္စသုခအတ္တစသော အနှစ်သာရမှ ဆိတ်သောအားဖြင့်။ လောကံ၊ သင်္ခါရ-
လောကကို။ အဝေက္ခဿ၊ ပညာစက္ခုဖြင့် ရှုမြော်ဆင်ခြင်လော့။ ဧဝံ၊
သော်။ မစ္စုတရော၊ သေမင်းကို လွန်နိုင်သည်။ သိယာ၊ ရာ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့
(ဟောအပ်ပြီးသော နိစ္စ သုခ အတ္တ ခုဝသဿတ အဝိပရိဏာမဓမ္မစသော)
အနှစ်မရဆိတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဝေက္ခန္တိ၊ ပညာစက္ခုဖြင့်
ရှုမြော်ဆင်ခြင်သော။ လောကံ၊ လူအပေါင်းကို။ မစ္စုရာဇာ၊ သေမင်း
သည်။ န ပဿတိ၊ မမြင်နိုင်ပြီ။]

☞ [၂၉၄] ၇၆၆။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုပြီးသော လေးဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်း
အရာဖြင့်။ သုညတော၊ အားဖြင့်။ ဒိသ္မာ၊ ပြီး၍။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။
အာရောပေတွာ၊ ၍။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟန္တော-သမ္မသန္တော၊

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏကထာ (၂၉၄-၁၁)

၂၅၃

သုံးသပ်သော ယောဂီသည်။ ဘယဉ္စ၊ လျစ်လျူမရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ ပျက်စီးခြင်းကိုမှီ၍ ဖြစ်လာသောဘေးကို၎င်း။ နန္ဒိဉ္စ၊ ထိုသင်္ခါရတို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို မှီ၍ဖြစ်လာသော ဝမ်းမြောက် နှစ်သက်ခြင်း ကို၎င်း။ ဝိပ္ပဟာယ၊ စွန့်၍။ (တနည်း) ဘယဉ္စ၊ ဘယတုပဋ္ဌာန၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်လာသော ဉာဏဘယကို၎င်း။ နန္ဒိဉ္စ၊ သမ္မုသန၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်လာသော ဝမ်းမြောက်နှစ်သက်ခြင်းကို၎င်း။ ဝိပ္ပဟာယ၊ ပယ်၍။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ ဥဒါသ်နော၊ လေးတူချိန်သို့ ဥဒါသ်နိမူသည်။ မဇ္ဈတ္တော၊ လျစ်လျူသည်။ အဟောသိ၊ ၏။ အဟန္တိ ဝါ၊ ငါ့ဟူ၍၎င်း။ မမန္တိ ဝါ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟူ၍၎င်း။ န ဂဏှာတိ၊ မစွဲလမ်း။ ကိမိဝ၊ ကား။ ဝိဿဋ္ဌ-ဘရိယော၊ စွန့်အပ်သောမယားရှိသော။ ပုရိသော ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။

ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ပုရိသဿ၊ ယောကျ်ားအား။ ဣဋ္ဌာ၊ ရှာမှီးအပ်သော၊ ဝါ၊ အလိုရှိအပ်သော။ ကန္တာ၊ နှစ်သက်အပ်သော။ မနာပါ၊ နှလုံးကိုပျိုးစေတတ်သော။ ဘရိယာ၊ မယားသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ တာယ၊ ထိုမယားနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ မဟုတ္တမ္ပိ၊ တမဟုတ်မျှလည်း။ အဓိဝါသေတုံ၊ သည်းခံခြင်းငှါ။ န သက္ကုဏေယျ၊ မတတ်နိုင်ရာ။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ နံ၊ ထိုမယားကို။ မမာယေယျ၊ (ထိုမိန်းမ၏ စဉ်းလဲကောက်ကျစ်ခြင်း စသည်ကို မသိခြင်းကြောင့်) မြတ်နိုးရာ၏။ သော-ပုရိသော၊ သည်။ တံ ဣတ္ထိံ၊ ကို။ အညေန ပုရိသေန၊ တပါးသောယောကျ်ားနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဌိတံ ဝါ၊ ရပ်နေသည်ကို၎င်း။ နိသန္တံ ဝါ၊ ထိုင်နေသည်ကို၎င်း။ ကထေန္တိံ ဝါ၊ စကားပြောဆိုနေသည်ကို၎င်း။ ဟသန္တိံ ဝါ၊ ရယ်သည်ကို၎င်း။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ကုပိဘော၊ အမျက်ထွက်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အနတ္တမနော၊ နှလုံးမသာသည်ဖြစ်၍။ အဓိမတ္တံ၊ ပြင်းစွာသော။ ဒေါမနဿံ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာကို။ ပဋိသံဝေဒေယျ၊ ခံစားရာ၏။ သော-ပုရိသော၊ သည်။ အပရေန၊ သော။ သမယေန၊ အခါ၌။ တဿာ ဣတ္ထိယာ၊ ထိုမိန်းမ၏။ ဒေါသံ၊ မစောင့်မစည်းသောအပြစ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ မုစ္ဆိတုကာမော၊ ထိုမျက်နှာများသောမိန်းမမှ လွတ်လိုသည်။ ဟုတူ၊ ၍။ တံ၊ ထိုမျက်နှာများသောမိန်းမကို။ ဝိဿဇ္ဇေယျ၊ စွန့်ရာ၏။ နံ-ဣတ္ထိံ၊ ကို။ မမာတိ၊ ငါ၏မယားဟူ၍။ န ဂဏှေယျ၊

မမှတ်ရာ။ တတော၊ ထိုသို့မယားမမှတ် ကွာလတ်သည်မှ။ ပဌာယ၊ စ၍။
 တံ-ဣတ္ထိံ၊ ကို။ ယေနကေနစိ၊ အမှတ်မရှိသောယောက်ျားနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊
 ကွ။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသောအမှုအရာကို။ ကုရုမာနံ၊ ပြုနေသည်ကို။
 ဒိသ္မာပိ၊ သော်လည်း။ နေဝ ကုပ္ပေယျ၊ အမျက်မထွက်ရာသလျှင်ကတည်း။
 ဒေါမနဿံ၊ နှလုံးမသာခြင်းသို့။ န အာပဇ္ဇေယျ၊ မရောက်ရာ။ အညဒတ္ထ၊
 စင်စစ်သော်ကား။ ဥဒါသိနော၊ ဥဒါသိန်မူသည်။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာနေသည်။
 မဇ္ဈတ္တော၊ လျစ်လျူသည်။ ဘဝေယျ၊ ရာ၏။ ဝေမေဝ၊ တူ။ အယံ၊
 ဤယောဂီသည်။ သဗ္ဗသင်္ခါရေဟိ၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့မှ။ မုစ္ဆိတု-
 ကာမော၊ လွတ်လိုသည်။ ဟုတော၊ ၍။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။
 သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟန္တော-သမ္ပသန္တော၊ သည်။ အဟံ၊ ငါ။ မမ၊
 ငါ၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်သည်ကို။ အဒိသ္မာ၊
 မမြင်မူ၍။ ဘယဉ္စ၊ ကို၎င်း။ နန္ဒိံ စ၊ ကို၎င်း။ ဝိပ္ပဟာယ၊ ၍။
 သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ ဥဒါသိနော၊ ဥပေက္ခာနေသည်။ မဇ္ဈတ္တော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့သောနည်းဖြင့်။ ဇာနတော၊ သိသော။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။
 ပဿတော၊ ရှုသော။ တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရ၏။ တီသု ဘဝေသု၊ တို့၌။
 စတုသု ယောနိသု၊ တို့၌။ ပဉ္စသု ဂတိသု၊ တို့၌။ သတ္တသု ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊
 တို့၌။ နဝသု သတ္တာဝါသေသု၊ တို့၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ပတိလီယတိ၊
 တွန့်၏။ ပတိကုဋ္ဌတိ၊ ရှုံ၏။ ပတိဝဋ္ဌတိ၊ နစ်၏။ န သမ္ပသာရိယတိ၊
 မပျံ့။ ဝါ၊ မွေ့လျော်သောအားဖြင့် မပြေးဝင်။ ဥပေက္ခာ ဝါ၊ ဥပေက္ခာ
 သည်၎င်း။ ပဋိကုလျတာ ဝါ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။
 သဏ္ဌာတိ၊ တည်၏။

သေယျထာပိ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ဤသကပေါဏေ၊ စဉ်းငယ်
 ကိုင်းသော။ ပဒုမပလာသေ၊ ပဒုမာကြာရွက်၌။ ဥဒကဗုသိတာနိ၊
 ရေပေါက်တို့သည်။ ပတိလီယန္တိ ယထာ၊ တွန့်ကုန်သကဲ့သို့။ ပတိကုဋ္ဌန္တိ
 ယထာ၊ ရှုံကုန်သကဲ့သို့။ ပတိဝဋ္ဌန္တိ ယထာ၊ နစ်ကုန်သကဲ့သို့။ န သမ္ပ-

၁-မုစ္ဆိတုကာမတာ၏ အထက်၌ အကြင်ရွှေလောက် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည် ရှိ၏။
 ထိုရွှေလောက်ဖြစ်သော ဝိပဿနာသည် ပဋိသင်္ခါနုပဿနာမည်သည်သာတည်းဟု ပြခြင်းငှါ
 ပဋိသင်္ခါနုပဿနာယ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏကထာ (၂၉၅-၃)

၂၅၅

သာရိယန္တိ ယထာ၊ မပျံ့ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူလျှင်။ သေယျထာပိ
 နာမ၊ ဥပမာတပါးလည်း။ အဂ္ဂိမိ ပက္ခိတ္တံ၊ ထည့်အပ်သော။ ကုက္ကုဋ္ဌပတ္တံ
 ဝါ၊ ကြက်တောင်သည်၎င်း။ နဟာရုဒဒ္ဓုလံ ဝါ၊ အကြာတုံးသည်၎င်း။
 ပတိလီယတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ပတိကုဋတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ပတိဝဋ္ဋတိ
 ယထာ၊ ကဲ့သို့။ န သမ္ပသာရိယတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူလျှင်။
 တဿ၊ ထိုယောဂါဝစရအား။ တိသု သဝေသု၊ တို့၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပ။
 ဥပေက္ခာ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ပါဠိကုလျတာ ဝါ၊ သည်၎င်း။ သဏ္ဌာတိ၊
 တည်၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ အဿ-ယောဂိနော၊ ၏။ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ
 နာမ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာမည်သောဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။

၇၆၇။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တံ ဧတံ-သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ၊ ထိုသင်္ခါရု-
 ပေက္ခာဉာဏ်သည်။ သန္တိပဒံ၊ ပူပန်ခပ်သိမ်းငြိမ်းအေးရာဖြစ်သော အမတ
 ဇာတ်ဟုဆိုအပ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ သန္တတော၊ ငြိမ်သက်သောအားဖြင့်။
 သစေ ပဿတိ၊ အကယ်၍မြင်ငြားအံ့။ သဗ္ဗံ၊ သော။ သင်္ခါရုပ္ပဝတ္ထံ၊
 သင်္ခါရုတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝိသာဇေတော၊ စွန့်၍။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ သို့သာလျှင်။
 ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေးဝင်၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ [၂၉၅] သန္တတော၊ ငြိမ်သက်သော
 အားဖြင့်။ နော စေ ပဿတိ၊ အကယ်၍ မမြင်သေးငြားအံ့။ ပုနပျုနံ၊
 အဖန်တလဲလဲ။ သင်္ခါရုရမ္ပဏမေဝ၊ သင်္ခါရုတရားလျှင် အာရုံရှိသည်
 သာလျှင်။ ဟုတော၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ သာမုဒ္ဓိကာနံ၊
 သမုဒြာကိုကူးကုန်သော သင်္ဘောသားတို့၏။ ဒိသာကာကော ဝိယ၊ အရပ်
 မျက်နှာကိုသိသော ကျီးကဲ့သို့တည်း။ သာမုဒ္ဓိကာ၊ သမုဒြာကို ကူးကုန်
 သော။ ဝါဏိဇကော၊ ကုန်သည်တို့သည်။ နာဝံ၊ လှေ သင်္ဘောသို့။
 အာရောဟန္တာ၊ တက်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဒိသာကာကံ နာမ၊ အရပ်

၁-ထက်မျက်သန့်ရှင်းသည်၏အဖြစ် ရဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့် သင်္ခါရုတို့၌ လျစ်လျူရှုခြင်း
 ပြီးလတ်သော် ထိုသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည် အကြိမ်များစွာဖြစ်၍ ရင့်ခြင်းသို့ရောက်သဖြင့်
 အနုလောမဉာဏ်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်သို့ရောက်၍ နိဗ္ဗာန်ကို ငြိမ်သက်သောအားဖြင့်
 မြင်သည်မည်၏။ ထိုသို့ဖြစ်သောဉာဏ်သည်လည်း အလုံးစုံသောသင်္ခါရုဝဋ္ဋကိုစွန့်၍ နိဗ္ဗာန်သို့
 ပြေးဝင်သည်မည်၏။ တံ ပနေတံ-စသော ထိုစကားကို အနုလောမဂေါတြဘူတိနှင့်တကွ
 ဤဉာဏ်ကို တခုတည်းအဖြစ်သို့ဆောင်၍ ဧကတ္တနည်းအားဖြင့် ဆိုအပ်သတည်း။ (ပြည်)

၂-ထိုရှေ့လောက်နိဗ္ဗာန်ကို သန္တအားဖြင့် မမြင်သေးသမျှကာလပတ်လုံး သင်္ခါရုပေက္ခာ
 ဉာဏ်၏ မရင့်သည်၏အဖြစ်ကိုရည်၍ ပုနပျုနံ၊ ပ။ ပဝတ္တတိ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

မုက်နှာကိုသိသော ကျီးမည်သည်ကို။ ဂဏ္ဌန္တိ၊ ယူကုန်၏။ တေ၊ ထို သင်္ဘောသားတို့သည်။ (ဝိဿဇ္ဇန္တိ-၌စပ်)။ ယဒါ၊ ၌။ နာဝါ၊ သင်္ဘော သည်။ ဝါတက္ခိတ္တာ၊ လေအဟုန်ဖြင့် လွင့်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဒေသံ၊ အရပ်မဟုတ်သည်သို့၊ ဝါ၊ သမုဒြာဝယ် မလေ့ကျက်ဘူးသောအရပ်သို့။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေး၏။ တီရံ၊ ကမ်းသည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်။ တဒါ၊ ၌။ ဒိသာကာကံ၊ ကို။ ဝိဿဇ္ဇန္တိ၊ လွှတ်ကုန်၏။ သော၊ ထိုကျီးသည်။ ကူပကယဋ္ဌိတော၊ လင်းယဉ်တိုင်ဖျားမှ။ အာကာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ လဃိတော၊ ပျံ၍။ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ ဒိသာ စ၊ တူရုဖြစ်သောအရပ်သို့၎င်း။ ဝိဒိသာ စ၊ အထောင့်ဖြစ်သော အရပ်သို့၎င်း။ အနုဂန္ဓာ၊ အစဉ်သဖြင့် ပျံလေ၍။ တီရံ၊ ကမ်းကို။ သစေ ပဿတိ၊ အကယ်၍ မြင်ငြားအံ့။ တဒဘိမုခေါဝ၊ ထိုမြင်ရာကမ်းသို့သာလျှင်။ ဂစ္ဆတိ၊ ပျံသွား၏။ နော စေ ပဿတိ၊ အကယ်၍ကမ်းကို မမြင်ငြားအံ့။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။ ကူပကယဋ္ဌိညေဝ၊ လင်းယဉ်တိုင်၌သာလျှင်။ အလ္လိယတိ ယထာ၊ နားလာပြန်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏံ၊ သည်။ သန္တိပဒံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ သန္တတော၊ ဖြင့်။ သစေ ပဿတိ၊ အံ့။ သဗ္ဗံ၊ သော။ သင်္ခါရပုဝတ္တံ၊ ကို။ ဝိဿဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ သို့သာလျှင်။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ၏။ နော စေ ပဿတိ၊ အံ့။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ သင်္ခါရရမ္မဏမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။

တဒိဒံ-ဉာဏံ၊ ထိုသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏံသည်။ သုပ္ပဂ္ဂေ၊ မန်းဖျား၌။ ဝဇ္ဇယမာနံ၊ လှိမ့်အပ် ဆင့်အပ်သော။ ပိဋ္ဌံ ဝိယ၊ မှညက်ကဲ့သို့၎င်း။ ဝိဟဋ္ဌ-မာနံ၊ ဝါဖန်လေးငယ်ဖြင့် ခတ်အပ်သော။ နိဗ္ဗုဒ္ဓိတကပ္ပိယံ ဝိယ၊ ထုတ်အပ် သော အစေ့ရှိသော ဝါဂွမ်းကဲ့သို့၎င်း။ နာနပ္ပကာရတော၊ ဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဘယဉ္စ၊ ကို၎င်း။ နန္တိ စ၊ ကို၎င်း။ ပဟာယ၊ ၍။ (ပဝိစယဿ၊ စိစစ်ခြင်း၏။ သိခါပတ္တတာယ၊ အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ မဇ္ဈတ္တံ ဝိယ၊ လျစ်လျူ ရှုသကဲ့သို့။) သင်္ခါရဝိစိနနေ၊ သင်္ခါရတို့ကို စိစစ်ခြင်း၌လည်း။ မဇ္ဈတ္တံ၊ လျစ်လျူသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ တိဝိဓာနုပဿနာဝသေန၊ သုံးပါးသော အနုပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တိဋ္ဌမာနံ၊ တည်သော သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏံသည်။ တိဝိဓေဝိမောက္ခမုခဘာဝံ၊ သုံးပါး အပြားရှိသော ဝိမောက္ခမုခ၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇိတွာ၊ ရောက်၍။ သတ္တ-

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏကထာ (၂၉၅-၁၉) ၂၅၇

အရိယပုဂ္ဂလဝိဘာဂါယ၊ ခုနစ်ပါးသော အရိယပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုခွဲခြမ်းခြင်းငှါ။
ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၇၆၈။ တတြ၊ ထိုဝိမောက္ခမုခဘာဝါပဇ္ဇန အရိယပုဂ္ဂလဝိဘာဂပစ္စယ
ဖြစ်ရာ၌။ ဣဒံ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ တိဝိဓာနုပဿနာဝသေန၊ သုံးပါး
အပြားရှိသော အနုပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်း
ကြောင့်။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ သဒ္ဓါန္တေ သမာဓိန္တေ ပညိန္တေ
တို့၏။ အဓိပတေယျဝသေန၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အစိုးရသည်၏
အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိဝိဓဝိမောက္ခမုခဘာဝံ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော
ဝိမောက္ခမုခ၏ အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတိ နာမ၊ ရောက်သည်မည်၏။
ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ တိဿော အနုပဿနာ၊ သုံးပါးသော အနုပဿနာတို့ကို။
တိဏ္ဏိ ဝိမောက္ခမုခါနီတိ၊ သုံးပါးသော ဝိမောက္ခမုခတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တန္တိ၊
ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ တိဏ္ဏိ ခေါ် ပနိမာနိ။ပ။ သံဝတ္တန္တိတိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ၏။

[ခေါ် ပန၊ စင်စစ်။ ဣမာနိ တိဏ္ဏိ ဝိမောက္ခမုခါနိ၊ ဤသုံးပါးသော
ဝိမောက္ခမုခတို့သည်။ လောကနိယျာနာယ၊ အလုံးစုံသော လောကမှ
ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ သတ္တလောက၏ ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ။
သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သဗ္ဗသင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ပရိစ္ဆေဒပရိဝုဋ္ဌမတော၊
ဥဒယဝယ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းအားဖြင့်၎င်း၊ သွားရာခရီး
အားဖြင့်၎င်း။ သမနုပဿနာယ၊ ကောင်းစွာအဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းငှါ။
သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ အနိမိတ္တာယ ဓာတုယာ၊ သဗ္ဗသင်္ခါရနိမိတ်မှ ကင်းခြင်း
ကြောင့် အနိမိတ္တဟု ရအပ်သော အမည်ရှိသော အသင်္ခတဓာတ်၌။ စိတ္တ-
သမ္ပက္ခန္ဓနာယ စ၊ (ပိုင်းခြား၍ အနုလောမဉာဏ် စသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်)
ကောင်းစွာ အဓိစိတ္တ၏ ပြေးဝင်ခြင်းငှါလည်း။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

၁-သုံးပါးအပြားရှိသော အနုပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် တည်၏ဟူသည် ခုနစ်ပါး
သော အနုပဿနာ တဆယ့်ရှစ်ပါးသော အနုပဿနာစသည်ဖြင့် ဝေဖန်အပ်ပြီးသော
အနုပဿနာပကာရတို့သည် အနိစ္စာနုပဿနာ အစရှိကုန်သော သုံးပါးတို့၌သာလျှင်
အတင်းဝင်သောကြောင့်တည်း။ ထိုဝိပဿနာ ဝိမောက္ခမုခ အရိယပုဂ္ဂလဝိဘာဂပစ္စယ
အဖြစ်သို့ရောက်သော် အဘယ်အကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့် ရောက်သနည်း ? ဟူသော အမေးကို
ဖြေခြင်းငှါ တတြိဒံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂၅၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၉၅-၁၉) [၂၁-ပဋိပဒါဉာဏဒဿန

သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ တိဋ္ဌိ။ မနောသမုတ္တေဇနတာယ၊ စိတ်ကိုထိတ်လန့်စေ
သည်၏ အဖြစ်ငှါလည်း။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ အပ္ပဏိဟိတာယ ဓာတုယာ၊
ရာဂပဏိဓိစသည်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့် အပ္ပဏိဟိတဟု ရအပ်သော အမည်
ရှိသော အသင်္ခတဓာတ်၌။ စိတ္တသမ္ပက္ခန္ဓနတာယ စ၊ ငှါလည်း။ သံဝတ္တန္တိ၊
ကုန်၏။ သဗ္ဗဓမ္မေ၊ အလုံးစုံသောတေဘူမကဓမ္မတို့ကို။ ပရတော၊ သူစိမ်း
ပြင်ပအားဖြင့်။ သမနုပဿနတာယ၊ ကောင်းစွာအဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းငှါ
လည်း။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ သုညတာယ ဓာတုယာ၊ အတ္တမှဆိတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် သုညတဟု ရအပ်သော အမည်ရှိသော သင်္ခတဓာတ်၌။
စိတ္တသမ္ပက္ခန္ဓနတာယ စ၊ ငှါလည်း။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣမာနိ တိဏိ
ဝိမောက္ခမုခါနိ၊ တို့သည်။ လောကနိယျာနာယ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ။
သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။]

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ပရိစ္ဆေဒပရိဝုဇ္ဈမတောတိ၊ ကား။ ဥဒယဗ္ဗယ-
ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆေဒတော စေတ၊ ပိုင်းခြားသောအားဖြင့်၎င်း။ ပရိဝုဇ္ဈ-
မတော စ၊ သွားရာခရီးအားဖြင့်၎င်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အနိစ္စာနုပဿနံ၊
အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းသည်။ ဥဒယတော၊ ဖြစ်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။
သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ နတ္ထိတိ၊ ကုန်ဟူ၍။ ပရိစ္ဆိန္နိတော၊ ၍။ တေသံ၊ ထိုသင်္ခါရ
တို့၏။ ဂတိံ၊ သွားရာကို။ ဝါ၊ ဂတိံ-နိဗ္ဗတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ သမန္နေသမာနံ၊
ကောင်းစွာလိုက်၍ရှုလျက်၊ ဝါ၊ ရှာသည်ဖြစ်၍။ ဝယတော၊ ပျက်သည်
မှ။ ပရံ၊ နောက်သို့။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ မသွားကုန်။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤပျက်ရာ၌လျှင်။
အန္တရဓာယန္တိ၊ ကွယ်ပျောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိဝုဇ္ဈမတော၊ သွားရာ
ခရီးအားဖြင့်။ သမနုပဿတိ၊ ကောင်းစွာသုံးသပ်၏။ မနောသမုတ္တေဇန-
တာယာတိ၊ ကား။ [၂၉၆] စိတ္တသံဝေဇနတာယ၊ စိတ်ကိုထိတ်လန့်စေ
ခြင်းငှါ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဒုက္ခာနုပဿနေန၊ ဖြင့်။ သင်္ခါရေသု၊ တိဋ္ဌိ။ စိတ္တံ၊
သည်။ သံဝေဇတိ၊ ထိတ်လန့်၏။ ပရတော သမနုပဿနာယာတိ၊ ကား။
နာဟံ၊ ငါမဟုတ်။ န မမ၊ ငါ့ဥစ္စာလည်းမဟုတ်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အနတ္တ-
တော၊ ဖြင့်။ သမနုပဿနတာယ၊ အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်၏အဖြစ်ငှါ။ ဣတိ၊
သို့။ ဣမာနိ တိဏိ ပဒါနိ၊ ဤပရိစ္ဆေဒပရိဝုဇ္ဈမ၊ မနောသမုတ္တေဇန၊
သမနုပဿနတာဟူသော သုံးပုဒ်တို့ကို။ ဝါ၊ သဗ္ဗသင်္ခါရေ-အစရှိသော ဤ
သုံးငါးကျတို့ကို။ အနိစ္စာနုပဿနာဒိနိ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏကထာ (၂၉၆-၁၄)

၂၅၉

ဟောအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ တေနဝ၊ ထို
(သုံးဝါကျတို့၏ အနိစ္စာနုပဿနာ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ဟောတော်
မူအပ်သည်၏အဖြစ်)ကြောင့်သာလျှင်။ တဒနန္တရေ၊ ထိုပုဒ်တို့၏ အခြား
မဲ့၌။ ပဉ္စာဝိသုဇ္ဇနေ၊ (အနိစ္စတော မနသိကရောတော ကထံ သင်္ခါရ ဥပဋ္ဌ-
ဟန္တိ-ဟူသော ပြဿနာ၏)အဖြေ၌။ အနိစ္စတော။ပ။ ဥပဋ္ဌဟန္တိတိ၊ ဟူ၍။
ဝုတ္တံ၊ အပ်၏။

[အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသောယောဂီအား။
ဓယတော၊ ဓယအားဖြင့်။ သင်္ခါရ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။
ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ ဘယတော၊ ကြောက်အပ်
သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ သင်္ခါရ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ အနတ္တတော၊
ဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ သုညတော၊ အတ္တမှဆိတ်သောအားဖြင့်။
သင်္ခါရ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။]

၇၆၉။ ယေသံ၊ အကြင်ဝိမောက္ခတို့၏။ ဣမာနိ အနုပဿနာနိ၊
ဤအနုပဿနာတို့သည်။ မုခါနိ၊ မုခတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
တေ ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ ကတမေ ပန၊ တို့နည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။
ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ အနိမိတ္တော၊ အနိမိတ္တဝိမောက္ခာ၎င်း။ အပ္ပဏိဟိတော၊
အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခာ၎င်း။ သုညတော၊ သုညတဝိမောက္ခာ၎င်း။ ဣတိ၊
သို့။ ဧတေ တယော၊ ထိုသုံးပါးတို့တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အနိစ္စတော။ပ။
ပဋိလဘတိတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။
မနသိ ကရောဇ္ဇော၊ ယောဂီသည်။ (အနိစ္စာနုပဿနာကို အားထုတ်သော
ယောဂီဟူလို) အဓိမောက္ခဗဟုလော၊ သဒ္ဓါန္တရအဖြစ်များသည်ဖြစ်၍။
အနိမိတ္တံ၊ သော။ ဝိမောက္ခံ၊ ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။
မနသိ ကရောဇ္ဇော၊ သည်။ ပဿဒ္ဓိဗဟုလော၊ ပဿဒ္ဓိအဖြစ်များသည်
ဖြစ်၍။ အပ္ပဏိဟိတံ၊ သော။ ဝိမောက္ခံ၊ ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။
အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ မနသိ ကရောဇ္ဇော၊ သည်။ ဝေဒဗဟုလော၊ ပညိန္တရ
အဖြစ်များသည်ဖြစ်၍။ သုညတံ၊ မည်သော။ ဝိမောက္ခံ၊ ကို။ ပဋိလ-
ဘတိ၊ ၏။]

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်၌။ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခောတိ၊
ကား။ အနိမိတ္တာကာရေန၊ အနိမိတ္တအခြင်းအရာအားဖြင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။

၂၆၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၉၆-၁၄) [၂၁-ပဋိပဒါဏဏဒဿန

အာရမ္မဏံ ကတူ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သော-အရိယမဂ္ဂေါ၊ ကို။ အနိမိတ္တာယ ဓာတုယ၊ အနိမိတ္တဟုဆိုအပ်သော သင်္ခတဓာတ်၌။ ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနိမိတ္တော၊ အနိမိတ္တမည်၏ဟူ၍။ ကိလေ-
သေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိမုတ္တတ္တာ စ၊ လွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဝိမောက္ခော၊ ဝိမောက္ခမည်၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ ဇေတနေဝ
နယေန၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ အပ္ပဏိဟိတာကာရေန၊
အပ္ပဏိဟိတ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတူ၊
၍။ ပဝတ္တော၊ သော။ (အရိယမဂ္ဂေါ၊ ကို။) အပ္ပဏိဟိတောတိ၊ မည်၏
ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ သုညတာကာရေန၊ သုညတအခြင်းအရာ
အားဖြင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတူ၊ ၍။ ပဝတ္တော၊ သော။
(အရိယမဂ္ဂေါ၊ ကို။) သုညတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၇၇၀။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဘိဓမ္မေ၊ ၌။ ယသ္မိံသမယေ။ပ။
သုညတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ယံ ဝိမောက္ခဒယမေဝ၊ အကြင်ဝိမောက္ခ

၁-အကြင်ယောဂီသည် အနိစ္စာနုပဿနာဖြင့် နိမိတ်၏အစွမ်းအားဖြင့် သင်္ခါရတို့ကို
သိမ်းဆည်း၍ ဝိပဿနာကိုအားထုတ်လတ်သော် အကြင်နိဗ္ဗာန်၌ ဤသင်္ခါရနိမိတ်သည်
အရင်းခပ်သိမ်းမရှိ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သည် အနိမိတ္တမည်၏ဟု အနိမိတ္တအခြင်းအရာအားဖြင့် နှလုံး
သွင်းသည်ဖြစ်၍ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာကို အရိယမဂ်နှင့်စပ်စေ၏။ ထိုယောဂီ၏မဂ်သည်
အနိမိတ္တအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြု၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု အနိမိတ္တာကာရေန။ပ။
အရိယမဂ္ဂေါ-ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်သော်၊ နိဗ္ဗာန်၏ ထိုသို့သော အနိမိတ္တာကာရကို အရိယမဂ်
သည်လည်းမပြုအပ်၊ ဝိပဿနာသည်လည်းမပြုအပ်၊ စင်စစ်သော်ကား သဘောအားဖြင့်သာ
ပြီး၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အရိယမဂ်ကို အနိမိတ္တဆိုအပ်၏ဟု
ပြလိုရကား အနိမိတ္တာယ ဓာတုယ၊ ဥပ္ပန္နတ္တာ အနိမိတ္တော-ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်သော်။ အကြင်
ယောဂီသည် ဒုက္ခာနုပဿနာ၏အစွမ်းဖြင့် ပဏိဓိသုံးပါးမှ ဝေးသည်၏အဖြစ်ကိုပြုသဖြင့်
အပ္ပဏိဟိတမည်သောနိဗ္ဗာန်ကို နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာကို မဂ်နှင့်
စပ်စေ၏။ ထိုယောဂီ၏မဂ်သည် အပ္ပဏိဟိတအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏ဟု
ဆိုအပ်၏။ အကြင်ယောဂီသည် အနုက္ခာနုပဿနာ၏အစွမ်းဖြင့် အတ္တရှိ၏ဟု အယူဖြစ်သည်မှ
ဝေးသည်၏အဖြစ်ကိုပြုသဖြင့် သုညတမည်သောနိဗ္ဗာန်ကို နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ
ဝိပဿနာကို မဂ်နှင့်စပ်စေ၏။ ထိုယောဂီ၏မဂ်သည် သုညတအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်
ပြု၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤသို့သောအဓိပ္ပါယ်ကို ယှဉ်စေလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်
ဇေတနေဝ နယေန-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏကထာ (၂၉၆-၂၇)

၂၆၁

နှစ်ပါးကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ဧ၊။ တံ၊ ထိုအဘိဓမ္မာ၌ ဝိမောက္ခဒယကို
ဟောကြောင်းစကားကို။ နိပ္ပရိယာယတော၊ မုချအားဖြင့်၊ ဝါ၊ အဖြောင့်
အားဖြင့်။ ဝိပဿနာဂမနံ၊ ဝိပဿနာမှမဂ်၏ အမည်လာခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊
၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ၊။ [ယသ္မိံသမယေ၊ ၌။ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ၊ မိစ္ဆာအယူတို့ကို။
ပဟာယ၊ ၍။ ပဌမာယ၊ သော။ ဘူမိယာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သို့။
ပတ္တိယာ၊ ဌ၊။ လောကုတ္တရံ၊ သော။ နိယျာနိကံ၊ ဝဋ်မှထွက်မြောက်
ကြောင်းဖြစ်သော။ အပစယဂါမိံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့သွားကြောင်းဖြစ်သော။
ဈာနံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပျိုးစေ၏။ တသ္မိံသမယေ၊ ၌။ ကာမေဟိ၊
ဝတ္ထုကာမကိလေသာကာမတို့မှ။ ဝိဝိဇ္ဇေဝ၊ လျှင်။ အပ္ပဏိဟိတံ၊ သော။
သုညတံ၊ သုညတဖြစ်သော။ ပဌမဈာနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။
ဝိဟရတိ၊ နေ၏။] ဟိ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝိပဿနံ ဉာဏံ၊ ကို။ ပဋိသမ္ဘိဒါ-
မဂ္ဂေ၊ ၌။

အနိစ္စာနုပဿနံ ဉာဏံ၊ အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်
ဖြစ်သောဉာဏ်သည်။ နိစ္စတော အဘိနိဝေသံ၊ နိစ္စအခြင်းအရာအားဖြင့်
ဖြစ်သော မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ မုဉ္ဇတိ၊ ဖျက်ဆီးသည်၏အစွမ်းဖြင့်
လွှတ်၏။ (တဒန္တယမဂ်ဉာဏ်မူကား သမုဇ္ဈေဒ၏အစွမ်းဖြင့်လွှတ်သတည်း)
ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ နိစ္စာဘိနိဝေသမှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်၊ လွတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သုညတော၊ သုညတဖြစ်သော။ ဝိမောက္ခော၊
ဝိမောက္ခမည်၏။ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏံ၊ ဒုက္ခသာဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်၏
အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သောဉာဏ်သည်။ သုခတော အဘိနိဝေသံ၊ သုခအခြင်းအရာ
အားဖြင့်ဖြစ်သော မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ (မုဉ္ဇတိ၊ ဖျက်ဆီးသည်၏
အစွမ်းဖြင့်လွှတ်၏။) ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသုခဘိနိဝေသမှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်
လွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သုညတော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။)
အနတ္တာနုပဿနာဉာဏံ၊ အနတ္တဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်၏အစွမ်းဖြင့်

၁-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၌ အဘိနိဝေသမုဉ္ဇန နိမိတ္တမုဉ္ဇန ပဏိခိမုဉ္ဇနကိုစွဲ၍ သုံးပါးသော အနုပ-
ဿနာတို့၏၎င်း ထိုသုံးပါးသော အနုပဿနာမှ လည်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ထိုသုံးပါး
သော အနုပဿနာအားလျော်သော မဂ်၏၎င်း သုညတဝိမောက္ခစသည်၏ အဖြစ်ကို
ပြအပ်၏။ ထိုအဘိနိဝေသမုဉ္ဇနစသည်၏ ပရိယာယ်၏အဖြစ်၌ ဆိုဖွယ်ပင်မရှိဟုပြခြင်းငှါ
ဝိပဿနံ ဉာဏံ ဟိ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂၆၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၉၆-၂၇) [၂၁-ပဋိပဒါဉာဏဒဿန

ဖြစ်သောဉာဏ်သည်။ အတ္တတော အဘိနိဝေသံ၊ အတ္တအခြင်းအရာအားဖြင့်
 ဖြစ်သော မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ [၂၉၇] မုဉ္ဇတိ၊ ဖျက်ဆီးသည်၏
 အစွမ်းဖြင့်လွှတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုအတ္တာဘိနိဝေသမှ ဆိတ်သည်၏
 အဖြစ် လွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုညတော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊
 မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အဘိနိဝေသံ၊ နိစ္စဟူ၍ သုခဟူ၍ အတ္တဟူ၍
 မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ မုဉ္ဇနဝသေန၊ လွတ်သည်အစွမ်းအားဖြင့်။
 သုညတော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဣတိ စ၊ သို့၎င်း။

အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏံ၊ သည်။ နိစ္စတော နိမိတ္တံ၊ နိစ္စအားဖြင့်ဖြစ်သော
 သင်္ခါရနိမိတ်ကို။ မုဉ္ဇတိ၊ ဖျက်ဆီးသည်၏ အစွမ်းဖြင့်လွှတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊
 ထိုသို့နိစ္စနိမိတ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ် လွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနိ-
 မိတ္တော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဒုက္ခာနုပဿနံ ဉာဏံ၊ သည်။
 သုညတော နိမိတ္တံ၊ သုခအားဖြင့်ဖြစ်သော သင်္ခါရနိမိတ်ကို။ မုဉ္ဇတိ၊ ၏။
 ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့သုခနိမိတ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ် လွတ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ အနိမိတ္တော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ အနတ္တာနုပဿနံ
 ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္တတော နိမိတ္တံ၊ အတ္တအားဖြင့်ဖြစ်သော သင်္ခါရနိမိတ်ကို။
 မုဉ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့အတ္တနိမိတ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ် လွတ်သည်
 ၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနိမိတ္တော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊
 သို့။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်ကို။ မုဉ္ဇနဝသေန၊ လွတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ အနိမိတ္တော၊
 သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဣတိ စ၊ သို့၎င်း။

အနိစ္စာနုပဿနံ ဉာဏံ၊ သည်။ နိစ္စတော ပဏိဓိံ၊ နိစ္စအားဖြင့်ဖြစ်သော
 ပဏိဓိကို။ မုဉ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ နိစ္စနိမိတ်မှဆိတ်သည်၏အဖြစ်
 လွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပဏိဟိတော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊
 မည်၏။ ဒုက္ခာနုပဿနံ ဉာဏံ၊ သည်။ သုခတော ပဏိဓိံ၊ သုခအားဖြင့်
 ဖြစ်သောပဏိဓိကို။ (မုဉ္ဇတိ၊ ၏။) ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့သုခနိမိတ်မှ
 ဆိတ်သည်၏အဖြစ် လွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပဏိဟိတော၊ သော။
 ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ အနတ္တာနုပဿနံ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္တတော ပဏိဓိံ၊
 အတ္တအားဖြင့်ဖြစ်သော ပဏိဓိကို။ မုဉ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ အတ္တ
 နိမိတ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ် လွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပဏိဟိတော၊
 သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဏိဓိံ၊ ပဏိဓိကို။ မုဉ္ဇန-

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏကထာ (၂၉၇-၂၁)

၂၆၃

ဝသေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပဏိဟိတော၊ သော။ ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဣတိ စ၊ သို့၎င်း။

ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ တထာပိ၊ ထိုသို့ဟောတော်မူအပ်သော်လည်း။ တံ-တိဝိမံ ဝိပဿနံ ဉာဏံ၊ သည်။ သင်္ခါရနိမိတ္တဿ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကို။ အဝိဇ္ဇဟနတော၊ မစွန့်ခြင်းကြောင့်။ နိပ္ပရိယာယေန၊ မုချအားဖြင့်။ အနိမိတ္တံ၊ အနိမိတ္တမည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (စင်စစ်မူကား မဖြစ်၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်သာ ဖြစ်၏ဟူလိုသည်) ပန၊ ထိုမှတပါး။ နိပ္ပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ သုညတဉ္စေ၊ သုညတမည်သည်၎င်း။ အပ္ပဏိဟိတဉ္စ၊ အပ္ပဏိဟိတမည်သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တဿ၊ ထိုဝိပဿနာဉာဏ်၏။ အာဂမဝသေန၊ အာဂုံ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ၊ အရိယမဂ်သို့ ရောက်ကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အရိယမဂ္ဂက္ခဏေ၊ အရိယမဂ်ခဏ၌။ ဝိမောက္ခော၊ ကို။ ဥဒ္ဓဋ္ဌော၊ ထုတ်အပ်၏။ တဿ၊ ထိုသို့ထုတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပဏိဟိတံ၊ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခ၎င်း။ သုညတံ၊ သုညတဝိမောက္ခ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိမောက္ခဒ္ဓယမေဝ၊ ဝိမောက္ခနှစ်ပါးကို သာလျှင်။ အဘိဓမ္မေ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အယံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော စကားသည်။ တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ-တေသ္မိံ ဝိပဿနာဓိကာရေ၊ ဤဝိပဿနာအရာ၌၊ ဝါ၊ ဧတ္ထ-တိဝိမောက္ခဘာဝံ အာပဇ္ဇိတဘာဝိ တေသ္မိံ ဥဒ္ဓေသဝစနေ၊ ဝိမောက္ခဘာဝံ အာပဇ္ဇိတဘာဝ-ဟူသော ဥဒ္ဓေသစကား၌။ ဝိမောက္ခကထာ၊ ဝိမောက္ခကို ဆိုကြောင်းစကားတည်း။

၇၇၁။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ သတ္တအရိယပုဂ္ဂလဝိဘာဂါယ ပစ္စယော ဟောတိတိ၊ ဟူသော။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ-ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။ သဒ္ဓါနုသာရီ၊ သဒ္ဓါနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်၎င်း။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၎င်း။ ကာယသက္ခိ၊ ကာယသက္ခိပုဂ္ဂိုလ်၎င်း။ ဥဘတောဘာဂ-ဝိမုတ္တော၊ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၎င်း။ ဓမ္မာနုသာရီ၊ ဓမ္မာနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်၎င်း။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တော၊ ဒိဋ္ဌိပုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၎င်း။ ပညာဝိမုတ္တော၊ ပညာဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ သတ္ထ၊ ကုန်သော။ ဣမေ အရိယပုဂ္ဂလာ၊ ဤအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုခုနစ်ဦးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝိဘာဂါယ၊ သဒ္ဓါနုသာရီအစရှိသည်၏အဖြစ်

၂၆၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၉၇-၂၁) [၂၁-ပဋိပဒါညဏဒဿန

ဖြင့် ဝေဖန်အပ်သောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်၏။ ဣဒံ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ၊
သည်။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၇၇၂။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ယော-ပုဂ္ဂလော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနိစ္စတော၊
အားဖြင့်။ မနသိ ကရောဇ္ဇော၊ နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍။ အဓိမောက္ခဗဟု-
လော၊ သဒ္ဓါများသည်ဖြစ်၍။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ (သဒ္ဓါနုသာရီဖြစ်အံ့သည်၏
အဖြစ်၏အကြောင်းဖြစ်သော) လွန်ကဲသော သဒ္ဓါန္တေကို။ ပဋိလဘတိ၊
ရ၏။ သော-ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိ-
မဂ်ဇာတိ။ သဒ္ဓါနုသာရီ (အာဂုံအရာ၌တည်သော) သဒ္ဓါသို့ အစဉ်လိုက်
သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေသေသု၊ ကြွင်းကုန်သော။
သတ္တသု ဌာနေသု၊ ပဌမဖိုလ်မှစ၍ အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင် ခုနစ်ဌာန
တို့၌။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။)

၇၇၃။ ပန၊ ပါး။ ယော-ပုဂ္ဂလော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုက္ခတော၊
အားဖြင့်။ မနသိ ကရောဇ္ဇော၊ နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍။ ပဿဒ္ဓိဗဟုလော၊
ပဿဒ္ဓိအဖြစ်များသည်ဖြစ်၍။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ လွန်ကဲသောသမာဓိန္တေကို။
ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ သော၊ ထိုဒုက္ခာနုပဿနာအားဖြင့် ထသောပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောရှစ်ဌာနတို့၌လည်း။ ကာယသက္ခိ နာမ၊
ကာယသက္ခိမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ အရူပဈာန်၊ လေးပါးအပြားရှိသော အရူပဈာန်သို့။ ပတု၊
ရောက်၍။ အဂ္ဂဗလပုတ္တော၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။
ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော နာမ၊ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တမည်သည်။ ဟောတိ၊
၏။

☞ [၂၉၀] ၇၇၄။ ပန၊ ပါး။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနတ္တတော၊
အားဖြင့်။ မနသိ ကရောဇ္ဇော၊ ဖြစ်၍။ ဝေဒဗဟုလော၊ ပညာဖြစ်များ
ရကား။ ပညိန္ဒြိယံ၊ လွန်ကဲသော ပညိန္တေကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ သော၊
ထိုအနတ္တအားဖြင့် ထသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။

၁-အနိစ္စာကာရကို ကောင်းစွာမှတ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား သဒ္ဓါပွားခြင်း၏ ဥပနိဿယ
ဖြစ်ရကား ထိုသဒ္ဓါအားလျော်သော အရိယမဂ်၌ သဒ္ဓါသည် အလွန်ထက်သောကြောင့်
အဋ္ဌမကဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ္ဂဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သဒ္ဓါနုသာရီမည်၏ ဟုလိုသတည်း။
(ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏကထာ (၂၉၈-၁၂)

၂၆၅

ဓမ္မာနုသာရီ၊ ဓမ္မာနုသာရီမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဆသု ဌာနေသု၊ အလယ်ခြောက်ချက်သော အရာတို့၌။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တော၊ ဒိဋ္ဌိပုတ္တပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ အဂ္ဂဗလေ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၌။ ပညာဝိမုတ္တော၊ ပညာဝိမုတ္တမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။

၇၇၅။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အနိစ္စတော၊ပ။ တေန ဝုစ္စတိ သဒ္ဓါဝိမုတ္တောတိ-အာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သဒ္ဓါန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ လွန်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဒ္ဓါန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အဓိမတ္တတ္တာ၊ လွန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ ကို။ ပဋိလတတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုသို့ သဒ္ဓါလွန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဒ္ဓါ-နုသာရီတိ၊ ရီဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တထာ၊ ပါး။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ မနသိ ကရောတော၊ အား။ သဒ္ဓါန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဒ္ဓါန္ဒြိယဿ၊ ၏။ အဓိမတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ ကို။ သစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

၇၇၆။ အပရမ္ပိ၊ တပါးသော သာဓကသုတ်ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဒ္ဓဟန္တော၊ ယုံကြည်သည်ဖြစ်၍။ ဝိမုတ္တော၊ လွတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ မည်၏။ ဖုဠန္တံ၊ ရောက်အပ် ရအပ်သော အရူပ-ဈာန်တို့၏ အနန္တရကာလပတ်လုံး၊ ဝါ၊ ရောက်အပ် ရအပ်သော အရူပ-

၁-သဒ္ဓါန္ဒြိယံ လွန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်၏။ ဤသို့စသော အတ္ထ၏ သာဓကတပါးကို ပြခြင်းငှါ အပရမ္ပိ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-သဒ္ဓဟန္တော ဝိမုတ္တော-ဟူသော ပါဠိဖြင့် အခြင်းခပ်သိမ်း မလွန်သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သဒ္ဓါမတ္တဖြင့် ဝိမုတ္တမည်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြသဖြင့် သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏ သေက္ခာအဖြစ်ကို သာလျှင် ထင်စွာပြသတည်း။ တနည်းလည်း-သဒ္ဓါဝိမုတ္တော-ဟူသောပုဒ်၏ သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါ တရားဖြင့်။ အဓိမုတ္တော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သောပုဂ္ဂိုလ် သည်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်၏။ ဤအနက်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၃-ဖုဠန္တံ သစ္စိကတောတိ ဖုဠာနံ အန္တော ဖုဠန္တော၊ ဖုဠာနံ အရူပဈာန်နံ အနန္တရော ကာလောတိ အဓိပ္ပါယော။ အစုန္တသယောဂေ စေတံ ဥပယောဂဝစနံ။ ဖုဠာနန္တရကာလမေဝ သစ္စိကရဏုပါယေန သစ္စိကာတဗ္ဗံ သစ္စာကာသိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ-ဟူသော ဋီကာနှင့် လျော်စေသည်။ (ပြည်)

၂၆၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၉၈-၁၂) [၂-ပဋိပဒါဉာဏဒဿန

စျာန်တို့၏ အနန္တရကာလပင်လျှင်။ သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်ကို မျက်မှောက်ပြုလေပြီ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ (မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်ကို နာမကာယဖြင့် မျက်မှောက်ပြုပြီးသည်၏ အဖြစ်) ကြောင့်။ ကာယသက္ခိ၊ ကာယသက္ခိမည်၏။ ဝါ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်ကို နာမကာယဖြင့် မျက်မှောက်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ဒိဋ္ဌန္တံ၊ ဒဿနဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ကိစ္စ၏အဆုံး အနန္တရလျှင်။ ပတ္တော၊ နိရောဓသို့ ရောက်သတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိပတ္တော၊ ဒိဋ္ဌိပတ္တမည်၏။

၁-ဤသို့ ပေးမှုဘာဝနပုံတည်း။ ဘာဝနပုံသက် ဝါ ဇေတိ ယထာ ကေမန္တန္တိ။ ယော ဟိ အရူပဈာနေန ရူပကာယတော နာမကာယေကဒေသတော စ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမောက္ခေန ဝိမုတ္တော၊ တေန နိရောဓသင်္ခါတော ဝိမောက္ခော အာလောစိတော ပကာသိတော ဝိယ ဟောတိ၊ န ပန ကာယေန သစ္စိကတော။ နိရောဓံ ပန အာရမ္မဏံ ကတွာ ကေစ္စေသု အာသဝေသု ခေပိတေသု တေန သော သစ္စိကတောဝ ဟောတိ။ တသ္မာ သော သစ္စိကာတဗ္ဗံ ယထာ အာလောစိတံ နာမကာယေန သစ္စာကာသိတိ ကာယသက္ခိတိ ဝုစ္စတိ၊ န တု ဝိမုတ္တော ကေစ္စာနံ အာသဝါနံ အပရိက္ခိဏတ္တာ။ ဋီကာ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အရူပဈာနေန၊ အရူပဈာန်ဖြင့်။ ရူပကာယတော၊ ရူပကာယမှ၎င်း။ နာမကာယေကဒေသတော စ၊ နာမကာယ တစိတ်မှ၎င်း။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမောက္ခေန၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမောက္ခဖြင့်။ ဝိမုတ္တော၊ လွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိရောဓသင်္ခါတော၊ နိရောဓဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိမောက္ခော၊ ဝိမောက္ခသည်။ အာလောစိတော ဝိယ၊ ငဲ့အပ် ကြည့်အပ်သကဲ့သို့။ ပကာသိတော ဝိယ၊ ထင်စွာပြုအပ်သကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ဗျတိရိုက်ကိုဆိုအံ့။ ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ အလျော်ကား။ နိရောဓံ၊ နိရောဓသစ္စာကို။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ ကေစ္စေသု၊ ကုန်သော။ အာသဝေသု၊ အာသဝေါတရားတို့ကို။ ခေပိတေသု၊ ကုန်စေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ တေန၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သစ္စိကတောဝ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည် မည်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော နိရောဓကို။ ယထာအာလောစိတံ၊ ငဲ့သည်ကြည့်သည်အတိုင်း။ နာမကာယေန၊ ဖြင့်။ သစ္စာကာသိ၊ မျက်မှောက်ပြုပြီ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယသက္ခိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တု၊ ဂရဟာကိုဆိုအံ့။ ကေစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ အပရိက္ခိဏတ္တာ၊ မကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိမုတ္တော၊ လွတ်ပြီဟူ၍။ န ဝုစ္စတိ၊ မဆိုအပ်။ ၎င်းအနက်။ (ပြည်)

၂-အန္တ-ကျေသည်။ ဒိဋ္ဌန္တံ ပတ္တောတိ ဒဿနသင်္ခါတဿ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏ-ကိစ္စဿ အနန္တရံ ပတ္တောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပဌမဖလတော ပဌာယ ဟိ ယာဝ အဂ္ဂမဂ္ဂိ ဒိဋ္ဌိပတ္တောတိ။ ဒိဋ္ဌိယာ ပတ္တောတိ ဝါ ပါဌော။ စတုသစ္စဒဿနသင်္ခါတဿ ဒိဋ္ဌိယာ နိရောဓံ ပတ္တောတိ အတ္တော။ ဤအလိုသော် ဒိဋ္ဌိပတ္တော-လိုသည်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တစသော ဤသုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပရမတ္ထအားဖြင့်မပြီးသေးသော ဉာဏကိစ္စ ရှိကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုနည်းကိုပြခြင်းငှါ သဒ္ဓဟန္တော ဝိမုစ္စတိ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏကထာ (၂၉၈-၁၈)

၂၆၇

သဒ္ဓဟန္တော၊ ယုံကြည်သည်ဖြစ်၍။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်ဆဲဖြစ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ မည်၏။ ဈာနဗ္ဗယံ၊ သာတိသယဖြစ်သော
 ဈာန်အတွေ့ကို။ ပဌမံ၊ လက်ဦးစွာ။ ဖုသတိ၊ တွေ့တတ်ရောက်ကတ်၏။
 ပစ္စာ၊ နောက်မှ။ နိရောဓံ၊ နိရောဓဟုဆိုအပ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။
 သစ္စိကရောတိ၊ မျက်မှောက်ပြုဆဲ ဖြစ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယ-
 သက္ခိ၊ မည်၏။ (ဈာနဗ္ဗယံ-ဟူသော ပါဠိဖြင့် အရူပဈာနဗ္ဗယံကို သင်္ဂြိုဟ်
 သတည်း) သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတို့သာတည်း။ (ဣတိ၊ သို့။
 ဉာတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) (ဤပါဠိဖြင့် ဒုက္ခသစ္စပဋိဝေဓကိုဆိုသတည်း)
 နိရောဓော၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ သုခေါ၊ သုခအစစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာတိ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) (ဤပါဠိဖြင့် နိရောဓသစ္စပဋိဝေဓကိုဆိုသတည်း။
 ထိုနှစ်ပုဒ်ဖြင့်ပင် နာနန္တရိက၏ အဖြစ်ကြောင့် သမုဒယမဂ္ဂသစ္စပဋိဝေဓကို
 ဆိုသတည်း) ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ဉာတိ၊ သိအပ်ပြီးသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်
 ပြီးသည်။ ဝိဒိတံ၊ ထင်ရှားပြုအပ်သည်။ သစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်
 ပြီးသည်။ ဖုသိတံ၊ တွေ့အပ်ရောက်အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တော၊ မည်၏။

၇၇၇။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဣတရေသု၊ ဤမှတပါးကုန်သော။ စတုသု၊
 သဒ္ဓါနုသာရီအစရှိသော လေးပုဒ်တို့၌။ (အတ္တော၊ အနက်ကို။ ဝေံ၊ သို့။
 ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) သဒ္ဓံ၊ အာရုံအရာ၌တည်သော သဒ္ဓါတရားသို့။
 အနုသရတိ၊ အစဉ်လိုက်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါနုသာရီ၊
 မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ သဒ္ဓါယ၊ အကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဓါဖြင့်။ အနု-အနု-
 ရူပံ၊ သစ္စာပဋိဝေဓအားလျော်စွာ။ သရတိ၊ ဂစ္ဆတိ၊ သွားတတ်ကျင့်တတ်
 ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါနုသာရီ၊ မည်၏။ တထာ၊ ထို့အတူ။
 ပညာသင်္ခါတံ၊ ပညာဟုဆိုအပ်သော။ ဓမ္မံ၊ သဘောတရားကို။ အနုသရတိ၊
 အစဉ်လိုက်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မာနုသာရီ၊ မည်၏။ ဝါ၊
 ကား။ ဓမ္မေန၊ ပညာဖြင့်။ အနု-အနုရူပံ၊ သစ္စာပဋိဝေဓအားလျော်စွာ။

၁-ဉာတိ ဟောတိ-ဖြင့် ဒုတိယမဂ္ဂကိုစွဲကို၊ ဒိဋ္ဌိ ဟောတိ-ဖြင့် တတိယမဂ္ဂကိုစွဲကို၊ ဝိဒိတံ
 ဟောတိ-ဖြင့် စတုတ္ထမဂ္ဂကိုစွဲကို၊ သစ္စိကတံ ဟောတိ-ဖြင့် ပဌမဖိုလ်ကိုစွဲကို၊ ဖုသိတံ ဟောတိ-
 ဖြင့် ကြွင်းသော ဖလဒ္ဓယကိုစွဲကိုပြ၏။ ဤသို့လျှင် ဉာတိ ဒိဋ္ဌိ-စသော ဤပုဒ်တို့သည် ဒိဋ္ဌိပုတ္တ
 ပုဂ္ဂိုလ်၏မဂ္ဂဖလဉာဏ ဗျာပါရကိုပြသော ပုဒ်တို့တည်းဟု ကျမ်းမြင် ဆရာတို့ဆိုကုန်
 သတည်း။ (ပြည်)

၂၆၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၉၈-၁၈) [၂-ပဋိပဒါဉာဏဒဿန

သရတိ၊ သွားတတ်ကျင့်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မာနုသာရီ၊ မည်၏။ အရူပဈာနေန စေတ၊ အရူပဈာန်ဖြင့်၎င်း။ အရိယမဂ္ဂေန စ၊ အရိယမဂ်ဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဘတောဘာဂေန၊ နှစ်ပါးစုံသော အဖို့ဖြင့်။ ဝိမုတ္တော၊ လွတ်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော၊ မည်၏။ ပဇာနန္တော၊ (ရှေးဦးစွာ ဈာန်ဖဿနှင့် ကင်း၍ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းစသော လေးပါးလေးပါးသော အပြားတို့ဖြင့်) လေးပါးသော သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိသည်ဖြစ်၍။ ဝိမုတ္တော (ထိုကိစ္စတို့၏ အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ခြင်းဖြင့် ပြီးပြီးသော ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်) အထူးသဖြင့် လွတ်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပညာဝိမုတ္တော၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝစနတ္တော၊ ကို။ ဝေဒိတဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ။

သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏံ ၅

၇၇၈။ (ဝိမောက္ခမုခဘာဝံ အာပဇ္ဇိတွာ သတ္တအရိယပုဂ္ဂလဝိဘာဂါယ စ ပစ္စယော ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ယံ တံ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊

၁-သဒ္ဓါနုသာရီ နှစ်ဝိကပ်တို့ဖြင့် သဒ္ဓါ၏လွန်သည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင် ပြသတည်း။ ဓမ္မာနုသာရီလည်း ဤနည်းတူပညာ၏ လွန်သည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင် ပြသတည်း။ (ပြည်)
၂-ဤတွင် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏံ-ရှိသည်ကား အဆုံးနိဂုံးအပြီးမသတ်သေးသောကြောင့် မသင့်။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား အနိစ္စအခြင်းအရာအားဖြင့် ထသည်ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အဓိမောက္ခအဖြစ်များ၍ သဒ္ဓါန္တေထက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပဌမမဂ်ခဏ၌ သဒ္ဓါနုသာရီမည်၏။ အလယ်ခြောက်ဌာနတို့၌ သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်ခဏ၌ ပညာဝိမုတ္တမည်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒုက္ခအခြင်းအရာအားဖြင့် ဝုဋ္ဌာနသည် ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ပဿဒ္ဓိများသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သမာဓိန္တေလွန်ကဲသည် ဖြစ်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း? ဒုက္ခမ ဥပနိဿယကိုရ၍ဖြစ်သော သဒ္ဓါ၏လည်း အလွန်ထက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ဝန်ကို ဆောင်ခြင်း၌ မြဲမြံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ပဌမမဂ်ခဏ၌ သဒ္ဓါနုသာရီမည်သည်သာတည်း။ အလယ်ခြောက်ဌာနတို့၌ သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်၏။ အဆုံး၌ ပညာဝိမုတ္တမည်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အားကား အနတ္တအခြင်းအရာဖြင့် ထသည်ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညာဖြင့်များ၍ ပညိန္တေထက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပဌမမဂ်ခဏ၌ ဓမ္မာနုသာရီမည်၏။ အလယ်ခြောက်ဌာနတို့၌ ဒိဋ္ဌိပုတ္တမည်၏။ အဆုံး၌ ပညာဝိမုတ္တမည်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား အဋ္ဌဝိမောက္ခကိုမရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ အဋ္ဌဝိမောက္ခကိုရသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မှုကား ပဌမမဂ်ခဏ၌ သဒ္ဓါနုသာရီသော်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ ဓမ္မာနုသာရီသော်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ အလယ်ခြောက်ဌာနတို့၌ ကာယသက္ခိ မည်သတည်း။ အဆုံး၌ ဥဘယတောဘာဂဝိမုတ္တမည်ရာ၏။ ဤသည်ကား ဤအရာ၌ နိပ္ပရိယာယအားဖြင့် သင်္ခေပကထာတည်း။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏကံထာ (၂၉၉-ဂ)

၂၆၉

ပြီ။) တံ ပနေတံ-သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏံ၊ သည်ကား။ ပုရိမေန၊ ရွေး၌
 ဖြစ်သော။ ဉာဏဒွယေန၊ မုဉ္ဇိတုကမျတာဉာဏံ၊ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏံ
 နှစ်ပါးနှင့်။ အတ္ထတော၊ သရုပ်အနက်အားဖြင့်။ ဧကံ၊ တူ၏။ တေန၊
 ထိုကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။ ဣဒံ သင်္ခါရပေက္ခာ-
 ဉာဏံ၊ သည်။ ဧကမေဝ၊ တခုတည်းဖြစ်လျက်လျှင်။ တီဏိ နာမာနိ၊
 ≡ သုံးပါးသောအမည်တို့ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ [၂၉၉] ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ မုဉ္ဇိတု-
 ကမျတာဉာဏံ နာမ၊ ဉာဏ်မည်သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။ မဇ္ဈေ၊ ၌။
 ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏံ နာမ၊ မည်သည်။ ဇာတံ၊ ၏။ အန္တေ၊ ၈၊ အဆုံး
 ၌ကား။ သိခါပုတ္တံ၊ အထွတ်အမြတ်သို့ရောက်သည်ဖြစ်၍။ သင်္ခါရပေက္ခာ-
 ဉာဏံ နာမ၊ မည်သည်။ ဇာတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။
 (ဣတိ-လို့သည်)

၇၇၉။ ပါဠိယမ္ပိ၊ ၌လည်း။ ကထံ မုဉ္ဇိတု။ ပ။ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။
 [မုဉ္ဇိတုကမျတာပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာပညာ၊ ဆန္ဒရာဂကိုပယ်သဖြင့် လွတ်
 လိုသည်၏အဖြစ်မူလည်းဖြစ်သော အဖန်တလဲလဲ စုံစမ်းဆင်ခြင်တတ်သည်
 မူလည်းဖြစ်သော လျစ်လျူအားဖြင့် အညီအညွတ်တည်သည်မူလည်း
 ဖြစ်သော ပညာသည်။ သင်္ခါရပေက္ခာသု၊ သင်္ခါရကို လျစ်လျူရှုခြင်းတို့၌။
 ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ဥပ္ပါဒံ၊
 ဥပ္ပါဒကို။ မုဉ္ဇိတုကမျတာပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာပညာ၊ လွတ်လိုသည်၏ အဖြစ်
 မူလည်းဖြစ်သော အဖန်တလဲလဲစုံစမ်းဆင်ခြင်တတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော
 လျစ်လျူအားဖြင့် အညီအညွတ်တည်သည်မူလည်းဖြစ်သော ပညာသည်။
 သင်္ခါရပေက္ခာသု၊ သင်္ခါရကိုလျစ်လျူရှုခြင်းတို့၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။
 ပဝတ္တံ၊ ကို။ နိမိတ္တံ၊ ကို။ ပ။ ဥပါယာသံ၊ ကို။ မုဉ္ဇိတုကမျတာပဋိသင်္ခါ-
 သန္တိဋ္ဌနာပညာ၊ သည်။ သင်္ခါရပေက္ခာသု၊ တို့၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊
 ဥပ္ပါဒသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပ။ ဘယံ၊ ဘေးတည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ပ။ သာမိသံ၊ သာမိသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပ။ ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။

၁-မုဉ္ဇိတုကမျတာဉာဏံ မုဉ္ဇနုပါယကရဏဉာဏံတို့သည်လည်း သင်္ခါရတို့၌ ဥပေက္ခာ
 နေသည်၏အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရပေက္ခာဟူသော အမည်ရှိကုန်သည်
 သာ ဖြစ်ကုန်၏ဟု နှလုံးပိုက်၍ ဣဒံ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏံ ဧကမေဝ တီဏိ နာမာနိ လဘတိ-
 ဟူသတည်း။ ဤပါ၌ဖြင့် သင်္ခါရပေက္ခာဟူသော ဝေါဟာရသည် မုဉ္ဇိတုကမျတာစသော
 ဉာဏ်အပေါင်းလျှင် အရာရှိ၏ဟု ပြသည်။ (ပြည်)

၂၇၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၉၉-၈) [၂-ပဋိပဒါဏာဒဿန

သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပ။ ဥပါယာသော၊ သသည်။ သင်္ခါရာ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာပညာ၊ သည်။ သင်္ခါရပေက္ခာသု၊ တို့၌။ ဉာဏံ၊ မည်၏။]

၇၈၀။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာ စ၊ လွှတ်လိုသည်၏ အဖြစ်လည်း ဟုတ်၏။ သာ၊ ထိုလွှတ်လိုသည်၏အဖြစ်ဟူသည်။ ပဋိသင်္ခါ စ၊ အဖန်တလဲလဲစုံစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းသည်လည်း ဟုတ်၏။ သန္တိဋ္ဌနာ စ၊ လျစ်လျူအားဖြင့် အညီအညွတ်တည်သည်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသုံးပါးသောသတ္တိကြောင့်။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ မဂ်၏ရှေးအဖို့၌။ နိဗ္ဗိဒါဏာန၊ နိဗ္ဗိဒါဏ်ဖြင့်။ နိဗ္ဗိန္ဒဿ၊ ငြီးငွေ့သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပ္ပါဒါဒီနိ၊ ဥပ္ပါဒပဝတ္တစသည်ကို ညွှန်းသဖြင့် ဆိုအပ်သောသင်္ခါရတို့ကို။ ပရိစ္ဆေဒိတုကာမတာ၊ ထိုသင်္ခါရတို့၌ တပ်သော ဆန္ဒရာဂကိုပယ်သဖြင့် စွန့်လိုသည်၏အဖြစ်သည်။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာ၊ လွှတ်လိုသည်၏အဖြစ်မည်၏။ မုဉ္ဇနဿ၊ လွှတ်ခြင်း၏။ ဥပါယ-ကရဏတ္ထံ၊ အကြောင်းကိုပြုခြင်းငှါ။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ ပဋိသင်္ခါနံ၊ အဖန်တလဲလဲ စုံစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ ပဋိသင်္ခါ၊ မည်၏။ မုဉ္ဇိတု၊ အာလယကင်းသည် ၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းဖြင့် ငဲ့ကွက်ခြင်းကို စွန့်သည်၏အစွမ်းဖြင့် လွှတ်၍။ အဝသာနေ၊ ထိုသို့စွန့်လွှတ်ခြင်းကို ပြုခြင်း၏အဆုံးနောက်ကာလ၌။ အဇ္ဈု-ပေက္ခနံ၊ လျစ်လျူရှုခြင်းသည်။ သန္တိဋ္ဌနာ၊ အညီအညွတ်တည်သည် မည်၏။ ယံ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ပ။ သင်္ခါရပေက္ခာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ဥပ္ပါဒေါ၊ ဒသည်။ သင်္ခါရာ၊ မည်ကုန်၏။ တေ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အဇ္ဈုပေက္ခတိ၊ လျစ်လျူရှု၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သင်္ခါရပေက္ခာ၊ မည်၏။] ဧဝံ၊ (အဇ္ဈုပေက္ခန အခြင်းအရာတူသောအားဖြင့် မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာလည်းမည်၏၊ သန္တိဋ္ဌနာ လည်း မည်၏ဟု ဆိုအပ်သော) ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဣဒံ ဉာဏံ၊ ဤဉာဏ်သည်။ ဧကမေဝ၊ တပါးသာတည်း။

၇၈၁။ အပိစ၊ တနည်းလည်း။ ဣမာယ ပါဠိယာ၊ ဖြင့်။ ဣဒံ ဉာဏံ၊ ဤဉာဏ်ကို။ ဧကမေဝါတိ၊ တပါးဟူ၍သာလျှင်။ ဧဝံတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊

၁-အကြင်ရွှေလောက် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ပြေးသွားခြင်းသည် မပြည့်စုံသေး၊ ထိုရွှေလောက် စုံစမ်းစိစစ်ခြင်း၌လည်း လျစ်လျူနေသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အစဉ်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကိုရည်၍ အဇ္ဈုပေက္ခနံ သန္တိဋ္ဌနာ-ဟူသတည်း။ (ပြည်)

ဝံသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏကထာ (၂၉၉-၂၅)

၂၇၁

၏။ ယာ စ။ပ။ နာနန္တိ၊ ဟူသော။ တေ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [ယာ စ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာ၊ အကြင်မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာဉာဏ်သည်၎င်း။ ယာ စ ပဋိသင်္ခါ-
နုပဿနာ၊ အကြင်ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ်သည်၎င်း။ ယာ စ သင်္ခါရပေက္ခာ၊
အကြင်သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣမေ ဓမ္မာ၊
ဤဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော တရားတို့သည်၊ ဝါ၊ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤသုံးပါးသော
ဉာဏ်တို့သည်။ (ဤနောက်ဝိကပ်၌ ဓမ္မ-သဒ္ဓါ ဉာဏပရိယာယ်တည်း)
ဧကတ္တာ-ဧကသဘာဝ။ တူသောသဘောရှိကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဓါ
မျှသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။]

၇၀၂။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး၊ ဧဝံ၊ သို့။ အဓိဂတသင်္ခါရပေက္ခဿ၊ ရအပ်
သော သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ရှိသော။ ဣမဿ ကုလပုတ္တဿ၊ ဤအမျိုးသား
၏။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာသည်။ သိခါပုတ္တော၊ အထွတ်အမြတ်သို့ရောက်သည်
ဖြစ်၍။ ဝုဠာနဂါမိနိ၊ ဝုဠာနဟုဆိုအပ်သော မဂ်သို့ဆိုက်သောကြောင့်
ဝုဠာနဂါမိနိမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သိခါပုတ္တဝိပဿနာတိ ဝါ၊ သိခါပုတ္တ-
ဝိပဿနာဟူသည်၎င်း။ ဝုဠာနဂါမိနိတိ ဝါ၊ ဝုဠာနဂါမိနိဟူသည်၎င်း။ တေ
နာမံ၊ ဤအမည်သည်။ သင်္ခါရပေက္ခာဒိဉာဏတ္ထယသေဝ၊ သင်္ခါရပေက္ခာ
ဉာဏ် အနုလောမဉာဏ် ဂေါတြံဘူဟုမှတ်အပ်သော ဉာဏ်သုံးပါးအပေါင်း
၏သာလျှင်။ နာမံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သာ၊ ထို
ဝိပဿနာသည်။ သိခံ ဥတ္တမတာဝံ၊ အထွတ်အမြတ်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တတ္တာ၊
ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သိခါပုတ္တော၊ သိခါပုတ္တမည်သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဝုဠာနံ၊ အရိယမဂ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊
ထိုကြောင့်။ ဝုဠာနဂါမိနိ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စ။
နိမိတ္တဘူတတော၊ ဝိပဿနာ၏အာရုံ နိမိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အဘိနိဝိဋ္ဌ-
ဝတ္ထုတော စေဝ၊ ဝိပဿနာဖြင့် (အာရုံပြုခြင်းဟုဆိုအပ်သော သုံးသပ်
ခြင်းဖြင့်) နှလုံးသွင်းသုံးသပ်အပ်သော ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဝတ္ထုမှ၎င်း ။
အဇ္ဈတ္တပဝတ္ထတော စ၊ မိမိသန္တာန်၌မပြတ်ဖြစ်သော ကိလေသာအယဉ်
ဥပါဒိန္ဒရန္တာအယဉ်ဟူသော ပဝတ္ထမှ၎င်း။ ဝုဠာနတော၊ ထသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ ဝုဠာနံ၊ ဝုဠာနဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဝုဠာန

၁-ထိုဝိပဿနာ၏အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာပဉ္စကကို မိမိသန္တာန်၌ အကျုံးဝင်သော်၎င်း မဝင်
သော်၎င်း သူစိမ်းပြင်ပအားဖြင့် ရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဗဟိဒ္ဓဟုဆိုအပ်သည်ဟူလို။
(ပြည်)

မည်သောမဂ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုဠာန-
ဂါမိနီ၊ မည်၏။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သဒ္ဓိယတိ၊ စပ်အပ်၏။
ဝါ၊ စပ်မိ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

၇၀၃။ တတြ၊ ထိုအဘိနိဝိဋ္ဌဝတ္ထုတော ဝုဠာနတော -ဟူသောသခေပ
စကား၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတုံသည်ကား။ အဘိနိဝေသဝုဠာနာနံ၊
အဘိနိဝေသနှင့် ဝုဠာနတို့ကို။ အာပိတာဝတ္ထာယ၊ ထင်စွာပြခြင်း အကျိုး
ငှါ။ မာတိကာ၊ (အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ ရူပါ၊ ရူပ ပဉ္စကုန္ဒ လက္ခဏတ္ထယ၏ အစွမ်းဖြင့်
ဆိုအပ်သော) ဥဒ္ဓေသတည်း။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌ အကျိုးဝင်သော
တရားတို့၌။ အဘိနိဝိသိတော၊ နှလုံးသွင်း၍၊ ဝါ၊ ဝိပဿနာကိုဖြစ်စေ၍။
အဇ္ဈတ္တာ၊ မိမိသန္တာန်၌ အတွင်းဝင်သော တရားမှ။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။
အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတော၊ နှလုံးသွင်း၍၊ ဝါ၊ ဝိပဿနာကို ဖြစ်စေ၍။
ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ အတွင်းဝင်သော တရားမှ။ [၃၀၀] ဝုဠာတိ၊
၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ အတွင်းဝင်သော တရားတို့၌။ အဘိနိဝိ-
သိတော၊ ၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ မှ။ ဝုဠာတိ၊ ၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ တို့၌။ အဘိနိဝိသိတော၊
၍။ အဇ္ဈတ္တာ၊ မှ။ ဝုဠာတိ၊ ၍။ ရူပေ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတော၊ ၍။ ရူပါ၊
မှ။ ဝုဠာတိ၊ ၍။ အရူပေ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတော၊ ၍။ အရူပါ၊ မှ။ ဝုဠာတိ၊
၏။ အရူပေ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတော၊ ၍။ ရူပါ၊ မှ။ ဝုဠာတိ၊ ၍။ ဧကပ္ပ-
ဟာရေန၊ တပြိုင်နက် အားဖြင့်၊ ဝါ၊ တပေါင်းတည်း။ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ၊
တို့မှ။ ဝုဠာတိ၊ ၍။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိသိတော၊ ဝိပဿနာကို
ဖြစ်စေ၍။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ဝုဠာတိ၊ ၍။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိ-
သိတော၊ ၍။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဝုဠာတိ၊
၏။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိသိတော၊ ၍။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အနိစ္စ-

၁-အဘယ်သို့ ဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာပဉ္စကနိမိတ်မှထသနည်း၊ အဘယ်
သို့ကား အဇ္ဈတ္တပဝတ္တမှ ထသနည်း? ဟူမူ-ဝုဠာဟနဉ္စ နေဘံ အာရမ္မဏာကရဏံ အာယတိံ
အနုပုတ္တိဓမ္မတာပါဒနဉ္စ။ ဦးကာ။ ခန္ဓာပဉ္စကနိမိတ်တို့ကို အာရုံမပြုခြင်းသည် ထိုနိမိတ်မှ
ထသည်မည်၏။ နောင်အခါ၌ တဖန် မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်း
သည် အဇ္ဈတ္တပဝတ္တမှ ထသည်မည်၏ ဟူလို၊ (ပြည်)

၂-န ပဉ္စမျာယမံဘာဝေါ၊ ကွစိတိအဓိကာရတော-ဟူရကား ပဉ္စမီဝိဘတ်ဖြစ်၍ အံမပြုရ
သတည်း။ အကယ်၍ အဇ္ဈတ္တံ-ရှိအံ၊ ကစည်းစာတော်ကို လွန်သတည်း။ အဇ္ဈတ္တာ ဝုဠာတိ
ဟူသော ဤစကားကို ဝုဠာနဂါမိနီဝိပဿနာ၏ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏ၏ အဖြစ်ကြောင့် ပရိယာယ်
အားဖြင့် ဆိုသတည်း။ နိပ္ပရိယာယ်အားဖြင့်ကား မဂ်သည် အလုံးစုံမှ ထသလျှင်ကတည်း။
(ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏကထာ (၃၀၀-၁၇)

၂၇၃

တော၊ ဖြင့်။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဝုဠာတိ၊ ၏။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။
အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ဒုက္ခတော၊
ဖြင့်။ ဝုဠာတိ၊ ၏။

၇၀၄။ ကလံ ဝုဠာတိ၊ အဘယ်သို့ထသနည်း။ ဣမ၊ ဤသသနာ
တော်၌။ ဧကစွော၊ အချို့သော ယောဂါဝစရသည်။ အာဒိတောဝ၊
အစဉ်လျှင်။ အဇ္ဈတ္တသင်္ခါရေသု၊ အဇ္ဈတ္တသင်္ခါရတို့၌။ အဘိနိဝိသတိ၊
ဝိပဿနာကိုဖြစ်စေ၏။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ တေ သင်္ခါရေ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တ-
သင်္ခါရတို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ အကြံကြောင့်။ သုဒ္ဓ-
အဇ္ဈတ္တဒဿနမတ္တေနဝ၊ သက်သက်သော အဇ္ဈတ္တသင်္ခါရကို ရှုကာမျှဖြင့်
သာလျှင်။ မဂ္ဂဝုဠာနံ၊ မဂ်ဟူသော ဝုဠာနည်း။ ဝါ၊ မဂ်ဖြင့် ထခြင်း
သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဗဟိဒ္ဓါပိ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌လည်း။ ဒဠဗ္ဗမေဝ၊
ရှုအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ရှုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ခန္ဓေပိ၊ ခန္ဓာတို့ကို၎င်း။ အနုပါဒိန္ဒသင်္ခါရေပိ၊ တို့ကို
၎င်း။ အနိစ္စံဒုက္ခံ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ပဿတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုယောဂါဝစရ
သည်။ ကာလေန၊ ရံခါ၊ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌ အတွင်းဝင်သော သင်္ခါရ
အပေါင်းကို။ သမ္မသတိ၊ သုံးသပ်၏။ ကာလေန၊ ရံခါ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓ-
ဖြစ်သောသင်္ခါရတို့ကို။ သမ္မသတိ၊ သုံးသပ်၏။ (ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။)
ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ သမ္မသတော၊ သုံးသပ်သော။ တဿ၊
ထိုယောဂါဝစရအား။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌ အတွင်းဝင်သောသင်္ခါရကို။
သမ္မသနကာလေ၊ သုံးသပ်သော ကာလ၌။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ မဂ္ဂေန၊ နှင့်။
သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သဒ္ဓိယတိ၊ စပ်၏။ အယံ၊ ဤယောဂါဝစရသည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊
၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ အဇ္ဈတ္တာ၊ မှ။ ဝုဠာတိ နာမ၊ ထသည်မည်၏။

ပန၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဝါ၊ အဖို့တပါး။ အဿ၊ ထိုယောဂါဝစရ၏။
ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ သမ္မသနကာလေ၊ သုံးသပ်သောအခါ၌။ ဝိပဿနာ၊ သည်။
မဂ္ဂေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သစေ သဒ္ဓိယတိ၊ အကယ်၍ စပ်သည်ဖြစ်အံ့။
အယံ၊ ဤယောဂါဝစရသည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊
မှ။ ဝုဠာတိ နာမ၊ မည်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ ဗဟိဒ္ဓါ စ၊
မှ၎င်း။ အဇ္ဈတ္တာ စ၊ မှ၎င်း။ ဝုဠာနေပိ၊ ထခြင်း၌လည်း။ ဧသ နယော၊
ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၇၇၅။ အပရော၊ တဦးသော ယောဂီသည်။ အာဒိတောဝ၊ လက်ဦး အစဉ်လျှင်။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ အဘိနိဝိသိသတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ ဝါ၊ ဝိပဿနာကို ဖြစ်စေ၏။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ ဘူတရူပဉ္စ၊ ဘူတရုပ်ကို၎င်း။ ဥပါဒါရူပဉ္စ၊ ဥပါဒါရုပ်ကို၎င်း။ ရာသိကတွာ၊ တပေါင်း တစုတည်းပြု၍။ ပဿတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ ဝါ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုဒ္ဓရူပဒဿန- မက္ခေန၊ သက်သက် ရုပ်ကို ရှုခြင်းမျှဖြင့်သာလျှင်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ အရူပံ၊ နာမ်ကိုလည်း။ ဒဠဗ္ဗမေဝ၊ ရှုအပ်သည် သာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ အာရုံပြု၍။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို၎င်း။ သညံ၊ ကို၎င်း။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို၎င်း။ ဝိညာဏဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တရားလေးပါးသည်။ အရူပံ၊ နာမ်တရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အရူပံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ သော၊ ထိုယောဂီဝစရသည်။ ကာလေန၊ ရံခါ။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ သမ္မသတိ၊ သုံးသပ်၏။ ကာလေန၊ ခါ။ အရူပံ၊ ကို။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ဝေ၊ သို့။ သမ္မသတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ရူပသမ္မသနကာလေ၊ ၌။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ မဂ္ဂေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သဒ္ဓိယတိ၊ ၏။ အယံ၊ သည်။ ရူပေ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ ရူပါ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ၊ မည်၏။

ပန၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဝါ၊ တပါး။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ အရူပသမ္မ- သနကာလေ၊ ၌။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ မဂ္ဂေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သစေ သဒ္ဓိယတိ၊ အံ။ ရူပေ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ အရူပါ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ၊ ၏။ အရူပေ၊ ၌။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ၍။ အရူပါ စ၊ မှ၎င်း။ ရူပါ စ၊ မှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာနေပိ၊ ၌လည်း။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၁-ရုပ်၌ ဝိပဿနာကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ဝိပဿနာယာနိက ပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ နာမ်၌ ဝိပဿနာကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ယေဘုယျ အားဖြင့် သမတယာနိကပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်၏။ နှလုံးသွင်း၏ဟူသည်ကိုလည်း ဝိပဿနာ၏ ရှေးအဖို့၌ ပြုအပ်သောနာမ်ကို လက္ခဏာရသပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်စသောအားဖြင့် ပိုင်းခြား ခြင်းဟူ၍ သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် လက်ဦးစွာ ရုပ်ကို လက္ခဏာရသပစ္စုပဋ္ဌာန်ပဒဋ္ဌာန် အဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းအားဖြင့် သိမ်းစည်းခြင်းသည် ရုပ်၌နှလုံးသွင်းခြင်း မည်၏။ နာမ်၌ နှလုံးသွင်းခြင်းစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းကိုသိအပ်၏။ (ပြည်)

[၇၈၆] ပန၊ တပါး။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော တေဘူမက နာမ် ရုပ်တရားအပေါင်းသည်။ သမုဒယဓမ္မံ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော တေဘူမကနာမ်ရုပ်တရား အလုံးစုံသည်။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘော ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည်ချည်းနှင့်နှင်တည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အဘိနိဝိသိတော၊ နှလုံးသွင်း၍။ ဝေမေဝ၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝုဠာနကာလေ၊ ထသောကာလ၌။ ဧကပ္ပဟာရေန၊ တပြိုင်နက် တချက်တည်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ တပေါင်းတစုတည်းဖြစ်၍။ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ၊ တို့မှ။ ဝုဠာတိ နာမ၊ ၏။

၁-ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗန္တံ နိရောဓဓမ္မံ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယ ပရိဂ္ဂဏှန အဖြစ် အပျက်ကို သိမ်းဆည်းသော ဉာဏ်ဟူသော ဝိပဿနာဘိနိဝေသကို အဋ္ဌကထာဆရာပြအပ် သောကြောင့် နာမ်ရုပ်တရားကို မသိမ်းဆည်း ထိုနာမ်ရုပ်တရား၏ အကြောင်းကိုလည်း မသိမ်းဆည်း ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိကိုမဖြစ်စေပဲ ဘင်္ဂဉာဏ် ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ် စသော ကိုးပါးသော ဉာဏ်ကို အစဉ်အတိုင်း မဖြစ်စေပဲ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဘခု ပုပ္ဖတုတ်တုတ်ဖြင့် သာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကိုရ၍ ဝုဠာနဖြစ်လေယောင်တကားဟု ယုံမှားသံသယရှိရာသောကြောင့် ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗန္တံ နိရောဓဓမ္မန္တိ ကာမံ ဥဒယဗ္ဗယပရိဂ္ဂဏှနံ အဘိနိဝေသောတိ ဒဿိတံ။ ယထာဥပဋ္ဌိတေ ပန ရူပါရူပဓမ္မေ တေသဉ္စ ပစ္စယေ ပရိဂ္ဂဟေတွာ သင်္ခေပေနဝ ဝိပဿနာဉာဏံ စာရေန္တော ဉာဏုတ္တရော ယထာနိသိန္ဓောဝ ဉာဏပဋိပါဋိယာ ခိပ္ပမေဝ သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော ဧကပ္ပဟာရေန ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ ဝုဠာတိ နာမ ဟု ဋီကာ၌မိန့်သည်။

ယံကိဉ္စိ ။ပ။ ဓမ္မန္တိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ဥဒယဗ္ဗယပရိဂ္ဂဏှနံ၊ အဖြစ်အပျက်ကို သိမ်းဆည်း သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို။ အဘိနိဝေသောတိ၊ ဝိပဿနာ နှလုံးသွင်းခြင်းဟူ၍။ ကာမံ ဒဿိတံ၊ အကယ်၍ပြအပ်ပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပြအပ်သည်ဖြစ်သော်လည်း။ ယထာဥပဋ္ဌိတေ၊ အကြင် အကြင်ဉာဏ်အား ထင်ကုန်သော။ ရူပါရူပဓမ္မေ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို။ သင်္ခေပေ- နေဝ၊ ရူပနဋ္ဌေန ရူပံ၊ နမနဋ္ဌေန နာမံ-ဟုအကျဉ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ သိမ်းဆည်းပြီး၍။ တေသံ၊ ထိုရုပ်တရားနာမ်တရားတို့၏။ ပစ္စယေ စ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ တဏှာ ကံ ဥပါဒါန်စသော အကြောင်းတို့ကိုလည်း။ သင်္ခေပေနဝ၊ အကျဉ်းအားဖြင့် သာလျှင်။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ စာရေန္တော၊ လျင်စွာ စိုင်းနှင်သော။ ဉာဏုတ္တရော၊ လွန်ကဲသော ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ယထာနိသိန္ဓောဝ၊ ထိုင်နေမြဲတိုင်းသော ဣရိယာပုထ်ရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ဉာဏပဋိပါဋိယာ၊ ဥဒယဗ္ဗယ- ဉာဏ် ဘင်္ဂဉာဏ် ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ် အာဒိနဝဉာဏ် နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် မုဉ္ဇိကုကမ္ပတာဉာဏ် ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် အနုလောမဉာဏ် အစဉ်အားဖြင့်။ ခိပ္ပမေဝ၊ လျင်မြန်စွာလျှင်။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော၊ ထိုးတွင်း၍သိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကပ္ပဟာရေန၊ တပြိုင်နက်အားဖြင့်၊ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓစသော ဝေဖန်ခြင်းကိုမပြု တစု တည်းသာလျှင်။ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ၊ တို့မှ။ ဝုဠာတိ နာမ၊ ထသည်မည်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဟူသော တစုတည်းသော အဘိနိဝေသကို ပြအပ် သော်လည်း မိမိပါရမီရွှေလေ့လာဘူးသော ဝုသိတော်ပြု၍ လက်ထက်ဥသျှစ်သို့ ထစ်ထစ်

☐ [၃၀၁] ၇၇၇။ ဧကော၊ တဦးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဒိတောဝ၊ ဌ်လျှင်။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ သမ္မသတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ သုံးသပ်သော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ သမ္မသနမတ္တေနဝ၊ သုံးသပ်ကာမျှဖြင့်သာလျှင်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ မဂ်ဟူသော ထခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဒုက္ခတောပိ၊ ဖြင့်၎င်း။ အနတ္တတောပိ၊

ထင်ထင် ရှေးရှုထင်လာသော ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိသောရုပ်ကို အတွင်းဝင်သော အပြားအားဖြင့် တပါးမက များသောအပြားရှိသည် ဖြစ်သော်လည်း ရူပနဋ္ဌေန၊ ဖောက်ပြန်တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏- ဟု အကျဉ်း အားဖြင့်သာ လက္ခဏာကို သိမ်းဆည်း၍ ဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဉ်နာမ်တရား လေးပါးကို တပါးမက များသောအပြားရှိသော်လည်း နမဋ္ဌေန၊ အာရုံသို့ညွတ်တတ်သော အနက် ကြောင့်။ နာမံ၊ နာမ်မည်၏-ဟု အကျဉ်းအားဖြင့်သိမ်းဆည်း၍ ထိုနာမ်ရုပ်တရားတို့၏ အကြောင်းကိုလည်း အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ တဏှာ ဥပါဒါနံ တဝေ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတဏှာ ဥပါဒါနံ ဘဝသည်။ ဟေတု၊ အကြောင်းမည်၏-ဟူ၍ အကျဉ်းအားဖြင့်သာ သိမ်းဆည်း၍ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ကို တိတိမြေပြင် သိန္ဓောနှင့်သို့ လျင်မြန်စွာပြေးသွားစေ၍ သူများထက် လွန်ကဲသော ဉာဏ်ရှိရကား ဣရိယာပုထ် မပြောင်းမရွှေ့ တဆွေမလှမ်း ဘုရားရှေ့မှောက်တော်စသည်၌ ဒေသနာကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်ကို လေ့လာလျက် ထိုင်နေမြဲသော ဣရိယာပုထ်ဖြင့်သာလျှင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဘင်္ဂဉာဏ်စသော ဉာဏ်ကိုးပါးအစဉ်ဖြင့် လျင်မြန်စွာ သစ္စာလေးပါးကိုထိုးတိုင်း၍ သိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် တပြိုင်နက်အားဖြင့် အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓစသော ဝေဒနခြင်းကိုမပြု တစုတည်းဖြင့်သာလျှင် ငါးပါးသောခန္ဓာတို့မှ ထသည်မည်၏ဟူလို။

ဤသို့ဆိုအပ်သည်မှတစ်ပါးသော အများအားဖြင့် အနက်ကို ယူချေသည်ရှိသော် အဘယ် အပြစ် ရောက်ရာသနည်း? ဟု ဆစ်ဖွယ်ရှိပြန်သောကြောင့်အညဿာ ဧကေနဝ လောကီယ- စိတ္တေန ပဉ္စန္ဒံ ခန္ဓာနံ ပရိဂ္ဂဟပရိဇာနနာဒိနံ အသမ္ဘဝတော-မိန့်သော်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အညဿာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှတစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်။ အတ္ထေ၊ အနက်ကို။ ဂယုမာနေ၊ ယူအပ်သည်ရှိသော်။ ဧကေနဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ လောကီယစိတ္တေန၊ လောကီ စိတ်ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒံ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟပရိဇာနနာဒိနံ၊ လက္ခဏာစသော အားဖြင့်၎င်း၊ အကြောင်းအားဖြင့်၎င်း၊ သိမ်းဆည်းခြင်း ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းစသည်တို့၏။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။

မဖြစ်သင့်သည်ကို ထင်ရှားပြလို၍ န ဟိ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ တနည်း မဖြစ်သင့်သည်ကို ယုတ္တိအားဖြင့် မြဲစေလို၍ န ဟိ သနိဒဿနသပ္ပဋိဃာဒိ ဧကဉ္စိ အာရမ္မဏံ ကာတုံ သက္ကာ-ကို မိန့်သော်။ တိ၊ ထင်ရှားပြအံ့။ ဝါ၊ ဟိ၊ သင့်စွာ။ သနိဒဿနသပ္ပဋိဃာဒိ၊ သနိဒဿန- သပ္ပဋိဃ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃတရားကို။ ဧကဉ္စိ၊ တပေါင်းတည်း။ အာရမ္မဏံကာတုံ၊ အာရုံပြုခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။

အသင့်အလျော်ကို အဘယ်သို့မှတ်ရအံ့နည်း? ဟု စုဒ္ဓိရှိရကား ယဿ ပန ဧကဝါရ ဉာဏေန ဖဿိတံ၊ ပုန တံ ဖဿိတမေဝ၊ (ပုန န တံ ဖဿိတဗ္ဗမေဝ-သိမူ) တာဒိသဿ ဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဝဒန္တိ-မိန့်သော်။ (ဋီကာ စကားချည်း) ပန၊ အသင့်အလျော်ကိုဆိုအံ့။

ဖြင့်၎င်း။ သမ္မသိတဗ္ဗမေဝ၊ သုံးသပ်အပ်သည်သာတည်း။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဒုက္ခတောပိ၊ ဖြင့်၎င်း။ အနတ္တတောပိ၊ ဖြင့်၎င်း။ သမ္မသတိ၊
၏။ ဧဝံ၊ ဤနည်းဖြင့်။ ပဋိပန္နဿ၊ ကျင့်သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။

ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကေဝါရံ၊ တကြိမ်။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ယံ၊ အကြင်နာမ်ရုပ်
တရားကို။ ဖဿတံ၊ တွေ့ထိအပ်၏။ ပုန၊ ဖန်။ တံ၊ ထိုတကြိမ်တွေ့ထိအပ်သော နာမ်ရုပ်
တရားသည်။ ဖဿိတမေဝ၊ တွေ့ထိပြီးသည်သာတည်း။ (သိမှုကဲ့အလိုအားဖြင့်-တံ၊ ထိုတကြိမ်
တွေ့ပြီးသောနာမ်ရုပ်ကို။ ပုန၊ တဖန်။ န ဖဿိတဗ္ဗမေဝ၊ မတွေ့အပ်တော့သည်သာတည်း။
ဝါ၊ တွေ့ရန်မလိုတော့သည်သာတည်း-ဟု အနက်ပေး။ (ဆ-သံ-သော) တာဒိသဿ၊
ထိုသို့လျင်မြန်အားသန်သော ဉာဏ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
ဣတံ၊ သို့။ ပေါရာဏာ၊ ကျမ်းဂန်သိမြင် ရှေးဆရာသခင်တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဆုံးဖြတ်တော်
မူကုန်၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား အကြင်နာမ်ရုပ်တရားကို တကြိမ်ဉာဏ်ဖြင့်
တွေ့ထိအပ်၏။ ဉာဏ်သန်သည်ဖြစ်၍ မိုဃ်းကြီးကျသို့ တွေ့ချက်နာရကား ထိုနာမ်ရုပ်တရား
ကို တဖန်တွေ့ဖွယ်မရှိ တွေ့ပြီးမည်သည်သာတည်း။ ဉာဏ်လေး ဉာဏ်ထိုင်းသောပုဂ္ဂိုလ်သည်
လည်း နမော တဿ-ကို ရွတ်လတ်သော် နမော တဿ နမော တဿ-ဟု မတတ်နိုင်ပဲ အဖန်
တလဲလဲ ရွတ်၏။ သို့မဟုတ် ဝဇီရစိန်လက်နက်သည် ပစ်ချက်နာ၍ တဖန် ထပ်ဖွယ်မရှိ သိသိ
ညက်ညက်ကျေသကဲ့သို့ မျက်စိတမိုတ်၌ ကုဋေသိန်းသန်းမျှမကဖြစ်သော ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်
အစုသည် အမှုထမ်းရလျက် အချည်းစည်းမရှိသည်ဖြစ်၍ ကိစ္စပြေကုန်လွယ်သည်။ ဉာဏ်ထိုင်း
ဉာဏ်လေး နို့နှေးသောပုဂ္ဂိုလ်အား ဘဝင်အကျများ၍၎င်း အကြားအကြား၌ အခြား
သောအာရုံ၌ ပြေး၍၎င်း ကိစ္စမပြီးနိုင် နှေးဖျည်းသကဲ့သို့မဟုတ်၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော သဘော
ရှိသော ထက်မျက်လျင်မြန်အားသန်သော ဉာဏ်ရှိပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိပဿနာပညာအစွမ်းဖြင့်
ဆိုအပ်သည်ဟူလို။ ဝဒန္တိ-ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့် ဤအဆုံးအဖြတ်သည် လက်ဖြစ် အတ္တနော-
မတိ မဟုတ်ပေဘူး။ ကျမ်းဂန်သိမြင် ရှေးဆရာအရှင်တို့မှ ပရိပရလဒ္ဓေါပဒေသ ရသော
စကားဖြစ်ပေသည်ဟူသော အနက်ကိုပြသည်။ ဤဋီကာကျမ်းပြုဆရာသည် လဒ္ဓေါပဒေသ
ကိုသာ ထုတ်ဖော်ပြရသဖြင့် အဖု အဆစ် အနှစ် သက်သက် ကျမ်းအမျက်သည် အလွယ်တွင်
သိနိုင်ခက်သည်မဟုတ်၊ လျှို့ဝှက်သုံးချောင်း ကွဲကြောင်းငှက်ဖုံး ဝါးလုံးခြောက်ဆယ်
ဖြတ်သော ဓားကဲ့သို့ အားသန်စွာလှ ရှုနစူးဝင် လျင်မြန်သော ဉာဏ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏
အရာသာဖြစ်သည်တူသော အနက်ကို သာမုတ္တအားဖြင့် ပြသတည်း။ ဇာတိရှစ်မည်၊ ပုလဲ
ရည်တွင်၊ စံတည်လွန်ကဲ၊ တိမ်တိုက်ထဲက၊ ပုလဲမှူးပြည့်၊ အာနိမုည့်နှင့်၊ နှိုင်းရှည်စာနာ၊
မြင်ခဲစွာသား၊ မဟာဒုဒ္ဓသတ်၊ ဓိပ္ပါယတ်သ၊ ဆတ်ဆတ်မှန်စွာ၊ သိစိမ့်ငါ့ဟု၊ ဥဋ္ဌာရဇ္ဈာသဿ၊
နိသမ္ပကာရီ၊ ပီပီကျင့်သုံး၊ နှလုံးဆေးငြိမ်၊ ကျမ်းဆီစိမ်၍၊ မွေ့သိမ်ပျော့အိ၊ မနောရှိသည်၊
မေဓိယာဇဇ၊ ထေရ်ကိုင်လျှင်၊ ဉာဏသတိ၊ လက်စွဲရှိလျက်၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာအနု၊
ရှုမြော်သေသပ်၊ ပြုတ်တုဟပ်သို့၊ ကြပ်ကြပ်စိစိ၊ ထိထိခိုက်ခိုက်၊ သိုက်မြိုက်သေချာ၊ ဇေယျာ
ပွတ်နုည့်၊ ကျမ်းဆီရည်ကို၊ ရွှေပြည်အမြိုက်၊ စိုက်စိုက်တင်နာ၊ လိုက်စရာဟု၊ သဒ္ဓါဖွားဖွား၊
လွန်တိုးပွားလျက်၊ ငါးခန်းတိုက်၌၊ သိုက်မြိုက်သိုမှီး၊ ပညာကြီး၍၊ ဟန်ဆိုးရန်မက်၊ ဟူးဟူး
ထွက်သည်၊ အမျက်ဒေါသ၊ မာနတံခွန်၊ မလွန်လှည့်ခွါ၊ ဘာဝနာလမ်းမှန်၊ မဖောက်ပြန်၍၊
နိဗ္ဗာန်ဟူသည်၊ ဘေးမဲ့ပြည်သို့၊ သာကြည်ရောက်ပစေသတည်း။ (ပြည်)

အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ သမ္မသနကာလေ၊ ဌှိ။ ဝုဠာနံ၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။ အယံ၊ ဤယောဂီသည်။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ရှိ။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ဝုဠာတိ နာမ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်၎င်း။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်၎င်း။ သမ္မသနကာလေ၊ ဌှိ။ ဝုဠာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤယောဂီသည်။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ရှိ။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဝုဠာတိ နာမ၊ မည်၏။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ရှိ။ သေသဝုဠာနေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဝုဠာနုတ္တိလည်း။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၇၀၈။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ယောပိ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ အဘိနိဝိဇ္ဇော၊ ဝိပဿနာကို ဖြစ်စေ၏။ ယောပိ၊ သည်လည်း။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိဇ္ဇော၊ ၏။ ယောပိ၊ သည်လည်း။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိဇ္ဇော၊ ၏။ ဝုဠာနု-
ကာလေ စ၊ ထသောအခါ၌ကား။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ဝုဠာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ အံ။ တယောပိ ဇနာ၊ ဤသုံးဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ အဓိမောက္ခဗဟုလာ၊ အဓိမောက္ခ အဖြစ်များကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ပဋိလဘန္တိ၊ ရကုန်၏။ အနိမိတ္တဝိမောက္ခေန၊ ဖြင့်။ ဝိမုစ္ဆန္တိ၊ လွှတ်ကုန်၏။ ပဌမမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ပဌမမဂ်ခဏ၌။ သဒ္ဓါ-
နုသာရိနေ၊ သဒ္ဓါနုသာရီမည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သတ္တသု-
ဌာနေသု၊ ခုနစ်ပါးသောအရာတို့၌။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တမည်ကုန်
သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ ဝုဠာနံ၊
သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။ တယောပိ ဇနာ၊ တို့သည်လည်း။ ပဿဒ္ဓိ-
ဗဟုလာ၊ ပဿဒ္ဓိအဖြစ်များကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊
ကို။ ပဋိလဘန္တိ၊ ကုန်၏။ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခေန၊ ဖြင့်။ ဝိမုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။
သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ရှစ်ဌာနတို့၌။ ကာယသက္ခီနေ၊ ကာယသက္ခီ

၁-အဘိနိဝေသဝုဠာနုတ္တိတွင် အဘိနိဝေသသည် အကာရဏတည်း။ ဝုဠာနုသည်
သာလျှင် ပမာဏတည်း။ ထို့ကြောင့် အောက်၌ဆိုခဲ့ပြီးသော ဝိမောက္ခအရိယ ဝိဘာဂတို့
သည်လည်း ဝုဠာနုအားဖြင့်သာ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ပြခြင်းငှါ ဧတ္ထ စ ယောပိ- စသည်ကို
အားထုတ်သော။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏကထာ (၃၀၁-၂၅)

၂၇၉

မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အရူပဈာန်၊ သည်။ ပါဒကံ၊ အခြေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုအရူပဈာန်ကို အခြေပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဂ္ဂုဖလေ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၌။ ဥဘတောဘာဂ-ဝိမုတ္တာ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ နေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ အနုတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တယောပိ ဇနာ၊ တို့သည်လည်း။ ဝေဒဗဟုလာ၊ ပညာအဖြစ်များကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ပဋိလဘန္တိ၊ ကုန်၏။ သညတာဝိမောက္ခေန၊ ဖြင့်။ ဝိမုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဌမမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ ဓမ္မာနုသာရိနေ၊ ဓမ္မာနုသာရိမည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဆသုဌာနေသု၊ တို့၌။ ဒိဋ္ဌိပုတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌိပုတ္တမည်ကုန်သည်။ အဂ္ဂုဖလေ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၌။ ပညာဝိမုတ္တာ၊ ပညာဝိမုတ္တမည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

၇၈၉။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ပုရိမပစ္စိမဉာဏဟိ၊ ဘယတုပဋ္ဌာန အစရှိသော ပုရိမဉာဏ် ဂေါတြဘူအစရှိသော ပစ္စိမဉာဏ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဣမိဿ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယာ ဝိပဿနာယ၊ ဤဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာကို။ အာဝိဘာ-ဇတ္ထံ၊ ထင်ရှားပြခြင်းငှါ၊ ဒွါဒသ ဥပမာ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော ဥပမာတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တာသံ၊ ထိုဥပမာတို့၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလဘုံသည်ကား။ ဥဒ္ဓါနံ-ဥဒ္ဓေသော၊ အကျဉ်းတည်း။

ဝဂ္ဂုလိ၊ လင်းနှိုင်း။ ကဏ္ဍသပ္ပေါ စ၊ မြွေဟောက်၎င်း။ ဃရံ၊ အိမ်။ ဂေါ၊ နွား။ ယက္ခိ၊ ဘီလူးမ။ ဒါရကော၊ ဘူငယ်။ ခုဒ္ဓံ၊ အစာငတ်မွတ်ခြင်း။ ပိပါသံ၊ ရေသိတ်ခြင်း။ သိတံ၊ အအေး။ ဥဏ္ဍံ၊ အပူ။ ဝိသေန၊ အဆိပ်နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ အန္ဓကာရဉ္စ၊ အမှိုက်တိုက်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။ (ဤဥပမာတို့ကို ဤအရာ၌သာ ဆောင်သင့်သလော)

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမာ ဥပမာ၊ ဤဥပမာတို့ကို။ ဘယတုပဋ္ဌာန-တော၊ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ အာဟရိတံ၊ ဆောင်ခြင်းငှါ။ ဝန္နေယျံ၊ သင့်ကုန်ရာ၏။ (တံတံဉာဏဋ္ဌာနိဿ၊ ထိုထို ဉာဏ်အရာ၌ တည်သော။ ဥပမာဝတ္ထုနေ၊ ၏။ လဗ္ဘမာနတော၊ ရသင့်သော

ကြောင့်တည်း။) ပန၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ
ဝိပဿနာအရာ၌။ အာဟရိယမာနာသု။ ဆောင်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။
ဘယတုပဋ္ဌာနတော၊ မှ။ ယာဝဗလဉာဏာ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တိုင်အောင်။ သဗ္ဗံ၊
အလုံးစုံသောဉာဏ်သည်။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော ဉာဏ်ကိစ္စသည်။ ပါကဋ္ဌံ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဝေမဇ္ဈေ ဌတှာ ဝိဘာဝိယမာနတ္တာ။ ဟိတ်)
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဓေ၊ ဤဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာအရာ၌သာလျှင်။
အာဟရိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ ဝိသုဒ္ဓိကထာ၌ဆိုအပ်ကုန်၏။

☞ [၃၀၂] ၇၉၀။ ဝဂ္ဂုလီတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ်ပင်၌။ ပုပ္ဖံ ဝါ၊
အပွင့်ကို၎င်း။ ဖလံ ဝါ၊ အသီးကို၎င်း။ လဘိဿာမိ၊ ရလတ်အံ့။ ဣတိ၊
ဤသို့လုံးပိုက်၍။ ပဉ္စသာခေါ၊ ငါးခက်ရှိသော။ မဇုကရုက္ခော၊ သစ်မည်
စည်ပင်၌။ နိလီယိတှာ၊ ဝင်နား၍။ ဧကံ သာခံ၊ တခက်ကို။ ပရာမသိတွာ-
ဝီမံသိတွာ၊ စုံစမ်း၍။ တတ္ထ၊ ထိုအခက်၌။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။
ပုပ္ဖံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဖလံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဂယျုပဂံ၊ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့
ရောက်သည်ကို။ န အဒ္ဓသ၊ မမြင်။ ဧကံ သာခံ၊ တခက်ကို။ ဝီမံသတိ
ယထာ၊ စုံစမ်းသကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယအခက်ကို၎င်း။
တတိယံ၊ ကို၎င်း။ စတုတ္ထံ၊ ကို၎င်း။ ပဉ္စမံပိ သာခံ၊ ပဉ္စမအခက်ကို၎င်း။
ပရာမသိတွာ၊ စုံစမ်း၍။ (ဂယျုပဂံ၊ ကို။) န အဒ္ဓသ၊ မမြင်။ သာ၊
ထိုလင်းနို့သည်။ အယံ ရုက္ခော၊ သည်။ အဖလော ဝတာ၊ အသီးမဲ့စွ
တကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ်ပင်၌။ ဂယျုပဂံ၊ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့
ရောက်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော အပွင့်အသီးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိခဲ့
တကား။ ဣတိ၊ သို့။ တသ္မိံ ရုက္ခော၊ ၌။ အာလယံ၊ တပ်ခြင်းကို။
ဝိဿဇ္ဇိတွာ၊ စွန့်၍။ ဥဇုကာယ သာခါယ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်တက်သောအခက်
သို့။ အာရုယျ၊ တက်၍။ ဝိဋ္ဌပန္နရေန၊ သစ်ခွကြားမှ။ သီသံ နိဟရိတွာ၊
ဦးခေါင်းဖော်၍။ ဥဒ္ဓံ ဥလ္လောကေတွာ၊ အထက်သို့မြှင့်၍။ အာကာသေ၊
ကောင်းကင်၌။ ဥပ္ပတိတွာ၊ ပျံတက်၍။ အညသ္မိံ ဖလရုက္ခော၊ တပါးသော
အသီးရှိသောသစ်ပင်၌။ နိလီယတိ၊ ဝင်နား၏။

တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ ဝဂ္ဂုလိ ဝိယ၊ လင်းနို့ကဲ့သို့။ ယောဂါဝစရော၊ ကို။
ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ ပဉ္စသာခေါ မဇုကရုက္ခော ဝိယ၊ ငါးခက်ရှိသော သစ်မည်စည်
ပင်ကဲ့သို့။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်ကုန်၏။ တတ္ထ၊

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏကထာ (၃၀၂-၁၉)

၂၈၁

ထိုသစ်ပင်၌။ ဝဂ္ဂုလိယာ၊ ၏။ နိလိယနံ ဝိယ၊ ဝင်နားခြင်းကဲ့သို့။ ယောဂိ-
 နော၊ ၏။ ခန္ဓပဉ္စကေ၊ ၌။ အဘိနိဝေသော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊
 ၏။ တဿ၊ ထိုလင်း၌၏။ ဧကေကံ သာခံ၊ တခုတခုသောအခက်ကို။
 ပရာမသိတွာ၊ စုံစမ်း၍။ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဂယျုပဂံ၊ ကို။ အဒိသ္မာ၊ ၍။
 အဝသေသသာခါပရာမသနံ ဝိယ၊ ကြွင်းသောအခက်တို့ကို စုံစမ်းခြင်း
 ကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ ရူပက္ခန္ဓံ၊ ကို။ သမ္မသိတွာ၊ ၍။ တတ္ထ၊
 ထိုရူပက္ခန္ဓာ၌။ ဂယျုပဂံ၊ ယူခြင်းငှါလျှောက်ပတ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခု
 သော နိစ္စသာရသုခသာရစသော အနှစ်ကို။ အဒိသ္မာ၊ ၍။ အဝသေ-
 သက္ခန္ဓသမ္မသနံ၊ ကြွင်းသောခန္ဓာကို သုံးသပ်ခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ တဿ၊
 ၏။ အယံ ရုက္ခော၊ သည်။ အဖလော ဝတ၊ အသီးမဲ့စွတကား။ ဣတိ၊ သို့။
 ရုက္ခော၊ ၌။ အာလယဝိဿဇ္ဇနံ ဝိယ၊ အာလယကိုစွန့်ခြင်းကဲ့သို့။ ယောဂိ-
 နော၊ ၏။ ပဉ္စသုပိ ခန္ဓေသု၊ တို့၌လည်း။ အနိစ္စလက္ခဏာဒိဒ္ဓဿနဝသေန၊
 အနိစ္စလက္ခဏာစသည်ကို မြင်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ နိဗ္ဗိန္နဿ၊ လည်ဝယ်ဆွဲ
 သောခွေးပုပ်ကဲ့သို့ စက်ဆုပ်ငြီးငွေ့ရကား။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတဒိဉာဏတ္တယံ၊
 မုဉ္ဇိတုကမ္ပတဉာဏ် ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် သုံးပါး
 အပေါင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ တဿ၊ ၏။ ဥဇုကာယ သာခါယ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်
 တက်သော အခက်၏။ ဥပရိ၊ အထက်သို့။ အာရောဟနံ ဝိယ၊ တက်ခြင်း
 ကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ အနုလောမံ၊ အနုလောမဉာဏ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။
 သိသံ နိဟရိတွာ၊ ဦးခေါင်းဖော်၍။ ဥဒ္ဓံ ဥလ္လောကနံ ဝိယ၊ အထက်
 မြော်ကြည့်ခြင်းကဲ့သို့။ ဂေါတြတုဉာဏံ၊ ကို။ အာကာသေ၊ ၌။ ဥပ္ပတနံ
 ဝိယ၊ ပျံခြင်းကဲ့သို့။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အညသ္မိ ဖလရုက္ခော၊ ၌။
 နိလိယနံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဖလဉာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၇၉၁။ ကဏ္ဍသပ္ပုပမာ၊ မြွေဟောက်ဥပမာကို။ ပဋိသင်္ခါဉာဏေ၊ ၌။
 ဝုတ္တာဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊
 ဤကဏ္ဍသပ္ပုပမာ၌။ ဥပမာသံသန္ဓနေ၊ ဥပမာနှင့်ဥပမေယျကို နှီးနှော
 ရာ၌။ သပ္ပဝိဿဇ္ဇနံ ဝိယ၊ မြွေကိုလွှတ်ခြင်းကဲ့သို့။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။

၁-စိတ်၏ဝက်ဘာဝကို ပြုတတ်ကုန်သော မာယာစသည်တို့ကို ခွဲသဖြင့် အနုလောမ
 ဉာဏ်၏ ဥဇုသာခသဒိသအဖြစ်ကို နိဗ္ဗာန်ကိုကြည့်သောအားဖြင့် ဂေါတြဘုဉာဏ်၏ ဥဒ္ဓံ
 ဥလ္လောကနသဒိသအဖြစ်ကို တည်ရာမရှိသော နိဗ္ဗာန်၌ တည်ခြင်းကြောင့် မဂ်ဉာဏ်၏
 အာကာသေ ဥပ္ပတနသဒိသအဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ (သဗ္ဗသင်္ခါရဂတံ၊ ကိ။ ဝိဿဇ္ဇိတော၊ လွတ်၍။ နိဗ္ဗာနဿ၊
 နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရမ္မဏတော၊ အာရုံပြုခြင်းကြောင့်တည်း။) မုဉ္ဇိတော၊
 မြွေကိုလွတ်ပြီး၍။ အာဂတမဂ္ဂံ၊ လာရာခရီးကို။ ဩလောကေန္တဿ၊
 ကြည့်လျက်။ ဌာနံ ဝိယ၊ ရပ်ခြင်းကဲ့သို့။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ ကိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။
 (အသမ္မောဟပဋိဝေဓဝသေန၊ အသမ္မောဟပဋိဝေဓ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အတ္တ-
 နောပိ၊ မိမိဟူသောမဂ်ကိုလည်း။ ဒဿနတော၊ မြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။)
 ဂန္တော၊ သွား၍။ အဘယဋ္ဌာနေ၊ တေးကင်းရာအရပ်၌။ ဌာနံ ဝိယ၊
 တည်ခြင်းကဲ့သို့။ ဖလဉာဏံ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
 ဝိသေသော၊ တည်း။

၇၉၂။ စာရန္တိ၊ ကား။ စာရသာမိကေ၊ အိမ်ရှင်သည်။ သာယံ၊
 ညအခါ၌။ ဘုဉ္ဇိတော၊ စားသောက်၍။ သယနံ၊ အိမ်ရာသို့။ အာရယျ၊
 တက်၍။ နိဒ္ဒံ၊ အိပ်မွေ့ခြင်းသို့။ ဩက္ကန္တေ၊ သက်သည်ရှိသော်။ စာရံ၊
 အိမ်ကို။ အာဒိတ္တံ ကိရ၊ မီးလောင်သတတ်။ သော၊ ထိုအိမ်ရှင်သည်။
 ပဗုဇ္ဈိတော၊ နိုးလတ်၍။ အဂ္ဂိံ၊ မီးကို။ ဒိသ္မော၊ ၍။ ဘီတော၊ ကြောက်သည်
 ဖြစ်၍။ အဋ္ဌယမာနေ၊ ကိုယ်ကိုမီးမလောင်မီ။ သစေ နိက္ခမေယျံ၊
 အကယ်၍ ထွက်ပြေးရမူကား။ သာဓု ဝတ၊ အကောင်းကြီးစစ်စစ်။ အဿ၊
 ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဩလောကယမာနေ၊ ထွက်ရာအရပ်ကို ကြည့်သည်
 ရှိသော်။ မဂ္ဂံ၊ လမ်းကို။ ဒိသ္မော၊ ၍။ နိက္ခမိတော၊ ထွက်လတ်၍။ ဝေဂေန၊
 လျင်စွာ။ ဒေမဋ္ဌာနံ၊ တေးကင်းရာ အရပ်သို့။ ဂန္တော၊ ၍။ ဌိတော၊
 တည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ စာရသာမိကဿ၊ အိမ်ရှင်၏။ ဘုဉ္ဇိတော၊ ၍။
 သယနံ၊ သို့။ အာရယျ၊ ၍။ နိဒ္ဒေါက္ကမနံ ဝိယ၊ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့
 ရောက်သကဲ့သို့။ ဗာလပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၏။ ခန္ဓပဉ္စကေ၊ တို့ကို။ အဟံ မမာတိ
 ဂဟဏံ၊ ငါ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ပဗုဇ္ဈိတော၊ ၍။
 အဂ္ဂိံ၊ ကိ။ ဒိသ္မော၊ ၍။ ဘီတကာလော ဝိယ၊ ကြောက်သောကာလကဲ့သို့။
 သမ္မာပဋိပဒါ၊ ကောင်းသောအကျင့်ကို။ ပဋိပဇ္ဇိတော၊ ကျင့်၍။ လက္ခဏံ၊
 ကိ။ ဒိသ္မော၊ ၍။ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏံ၊ ကိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ နိက္ခမနမဂ္ဂံ၊
 ထွက်ရာလမ်းကို။ ဩလောကနံ ဝိယ၊ ကြည့်ခြင်းကဲ့သို့။ [၃၀၃] မုဉ္ဇိတုက-

၂ အဘယဋ္ဌာနေ ဌာနံဟူသောပါဌ်ဖြင့် အဘယဋ္ဌာနသို့ ရောက်ပြီးသည်ကိုဆိုသည်။
 ထိုအဘယဋ္ဌာနသို့ ရောက်အံ့သောငှါ ကျင့်ခြင်းကိုမဆို။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပက္ခာညဏကထာ (၃၀၃ ဇ)

၂၈၃

မုတဘဏ်၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗ၊ ဧ။ မဂ္ဂဒဿနံ ဝိယ၊ လမ်းကိုမြင်ခြင်းကဲ့သို့။
 အနုလောမံ၊ အနုလောမညဏ်ကို။ ဒဠဗ္ဗ၊ ဧ။ နိက္ခမနံ ဝိယ၊ မီးလောင်
 သော အိမ်မှထွက်ခြင်းကဲ့သို့။ ဂေါတြဘုဏ်၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗ၊ ဧ။ (သင်္ခါရ-
 နိမိတ္တတော၊ သင်္ခါရနိမိတ်မှ။ နိက္ခန္တတ္တာ၊ ထွက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း။) ဝေဂေန၊ လျင်သောအဟုန်ဖြင့်။ ဂမနံ ဝိယ၊ ပြေးခြင်းကဲ့သို့။
 မဂ္ဂညဏ်၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗ၊ ဧ။ (ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗဂဟေတဗ္ဗပဒေသေသု၊ စွန့်အပ်
 သောအရပ် ယူအပ်သောအရပ်တို့၌။ သာဓနကိစ္စဝိသေသယောဂတော၊
 ပြီးစေခြင်း ကိစ္စအထူးနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်တည်း။) ခေမဋ္ဌာနေ၊
 ဘေးကင်းရာအရပ်၌။ ဌာနံ ဝိယ၊ သို့။ ဖလညဏ်၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗ၊ ဧ။

၇၉၃။ ဂေါတိ၊ ကား။ ဧကဿ၊ တယောက်သော။ ကဿတဿ၊
 လယ်လုပ်သော ယောက်ျား၏။ ရတ္တိဘာဂေ၊ ညဉ့်အဖို့၌။ နိဒ္ဒ၊ အိပ်ပျော်
 ခြင်းသို့။ ဩက္ကန္တဿ၊ ရောက်စဉ်။ ဝဇံ ဘိန္နိတွာ၊ ခြံကိုဖောက်၍။ ဂေါဏာ၊
 နွားတို့သည်။ ပလာတာ ကိရ၊ ပြေးကုန်သတတ်။ သော၊ ထိုလယ်လုပ်
 ယောက်ျားသည်။ ပစ္စုသသမယေ၊ မိုးသောက်ထအခါ၌။ တတ္ထ၊ ထိုနွား
 ခြံသို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ဩလောကေန္ဓော၊ ကြည့်သည်ရှိသော်။ တေသံ၊
 ထိုနွားတို့၏။ ပလာတဘာဝံ၊ ပြေးသောအဖြစ်ကို။ ဥတွာ၊ ၍။ အနုပဒံ၊
 နွားခြေရာအစဉ်အတိုင်း။ ဂန္ဓာ၊ လိုက်၍။ ရညော၊ မင်း၏။ ဂေါဏေ၊
 နွားတို့ကို။ အဒ္ဒသ၊ မြင်လေ၏။ တေ ဂေါဏေ၊ ထိုမင်း၏ နွားတို့ကို။
 မယံ ဂေါဏာတိ၊ ငါ့နွားတို့ဟူ၍။ သလ္လက္ခေတွာ၊ ၍။ အာဟရန္တော၊
 ဆောင်လေသည်ရှိသော်။ ပဘာတကာလေ၊ မိုးသောက်သောကာလ၌။
 ဣမေ၊ ဤနွားတို့သည်။ န မယံ ဂေါဏာ၊ ငါ့နွားမဟုတ်ကုန်။ ရာဇ-
 ဂေါဏာ၊ မင်း၏နွားတော်တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဉ္ဇာနိတွာ၊ သိ၍။
 ယာဝ၊ အကြင်ရွှေလောက်။ မံ၊ ငါ့ကို။ အယံ၊ ဤနွားလိုက်သသူကား။
 စောရော၊ ခိုးသူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတွာ၊ ဖမ်း၍။ ရာဇပုရိသာ၊
 မင်းချင်းတို့သည်။ အနယဗျသနံ၊ စီးပွားမရှိ ပျက်စီးခြင်းသို့။ န ပါပေန္တိ၊
 မရောက်စေကုန်သေး။ တာဝဒေဝ၊ ထိုသို့ပျက်စီးခြင်းသို့ မရောက်မီလျှင်။

၁-မုတ္တိတုကမုတဘ-သဒ္ဓါဖြင့် ပဋိသင်္ခါသန္တိဋ္ဌနာတို့ကိုလည်း ယူအပ်ကုန်၏။ သုံးပါးသော
 ညဏ်တို့၏လည်း သံသရာမှထွက်မြောက်ခြင်းကို နှလုံးသွင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထွက်ရာ
 ခရီးကိုကြည့်သည်နှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကိုမှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၂၈၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၀၃-၉) [၂-ပဋိပဒါဉာဏဒဿန

ပလာယိဿာမိတိ၊ ပြေးအံ့ဟူ၍။ ဘီတော၊ ကြောက်သည်ဖြစ်၍။
ဂေါဏော၊ တို့ကို။ ပဟာယ၊ စွန့်၍။ ဝေဂေန၊ လျင်စွာ။ ပလာယိတော၊
ပြေး၍။ နိဗ္ဗယဋ္ဌာနေ၊ ဘေးကင်းရာအရပ်၌။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်၏။ တတ္ထ၊
ထိုဥပမာ၌။ မယံ၊ ဂေါဏာတိ၊ ငါးနှုန်းတို့ဟူ၍။ ရာဇဂေါဏာနံ၊ မင်း၏
နှုန်းတော်တို့ကို။ ဂဟဏံ ဝိယ၊ ဖမ်းယူခြင်းကဲ့သို့။ ဗာလပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၏။
အဟံ မမာတိ၊ ဟူ၍။ ခန္ဓာနံ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဂဟဏံ၊ စွဲလမ်းခြင်း
ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ပဘာတေ၊ မိုးလင်းလတ်သော်။ ရာဇဂေါဏာတိ၊
မင်း၏နှုန်းတော်တို့ဟူ၍။ သဉ္ဇာနနံ ဝိယ၊ သိခြင်းကဲ့သို့။ ယောဂိနေ၊
၏။ တိလက္ခဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့ကို။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တာတိ၊
ဟူ၍။ သဉ္ဇာနနံ၊ သိခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘိတကာလော ဝိယ၊
မင်းချင်းတို့ ဖမ်းယူသတ်ခြင်းမှ ကြောက်သောကာလကဲ့သို့။ ဘယတု-
ပဋ္ဌာနဉာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝိသုဇ္ဈိတော၊ နှုန်းကိုလွှတ်၍။ ဂန္တုကာမတာ
ဝိယ၊ ပြေးလိုသည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတော၊ ဉာဏ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊
၏။ ဝိသုဇ္ဈနံ ဝိယ၊ နှုန်းကိုလွှတ်ခြင်းကဲ့သို့။ ဂေါတြဘူ၊ ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။
ပလာယနံ ဝိယ၊ ပြေးခြင်းကဲ့သို့။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပလာယိတော၊
၍။ အဘယဒေသေ၊ ဘေးကင်းရာအရပ်၌။ ဌာနံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဖလံ၊
ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၇၉၄။ ယက္ခိတိ၊ ကား။ ဧကော ပုရိသော၊ ယောက်ျားတယောက်
သည်။ ယက္ခိနိယာ၊ ဘီလူးမနှင့်။ သံဝါသံ၊ အိမ်ထောင်ခြင်းကို။ ကပ္ပေသိ
ကိရာ၊ ပြုသတတ်။ သာ၊ ထိုဘီလူးမသည်။ ရတ္တိဘာဂေ၊ ၌။ အယံ၊
ဤယောက်ျားသည်။ သုတ္တော၊ အိပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ မန္တော၊ မှတ်၍။
အာမကသုသာနံ၊ သူကောင်ပစ်ရာ သုသာန်သို့။ ဂန္တော၊ ၍။ မနုဿမံသံ၊
ကို။ ခါဒတိ၊ စား၏။ သော၊ ထိုယောက်ျားသည်။ သော၊ ဤမိန်းမသည်။
ကုဟိ ဂစ္ဆတိ၊ အဘယ်သို့သွားသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အနုဗန္ဓိတော၊ အစဉ်
သဖြင့်လိုက်လေ၍။ မနုဿမံသံ၊ ကို။ ခါဒမာနံ၊ စားနေသည်ကို။ ဒိသော၊ ၍။
တဿ၊ ထိုဘီလူးမ၏။ အမနုဿိတာဝံ၊ လူမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို။
ဥတော၊ ၍။ ယာဝ၊ လောက်။ မံ၊ ကို။ န ခါဒတိ၊ မစားသေး။ တာဝ၊

၁-သုစိမ်း ပြင်ပအားဖြင့်၎င်း မြတ်နိုးဖွယ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း ပြုအပ်ကုန်သော
ခန္ဓာတို့ကို အဟံ မမ-ဟု စွဲလမ်းခြင်း၏ မင်းနှုန်းတော်တို့ကို မိမိနှုန်းဟူ၍ ဖမ်းခြင်းနှင့်
တူသည်၏ အဖြစ်ကို ဆိုအပ်၏။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာညဏကထာ (၃၀၄-၁)

၂၈၅

ထိုရွှေမစားမီ။ ပလာယိဿာမိတံ၊ ပြေးအံ့ဟု။ ဘီတော၊ ရှိ။ ဝေဂေန၊
ဖြင့်။ ပလာယိတော၊ ရှိ။ ခေမဋ္ဌာနေ၊ ခြံ။ အဋ္ဌာသိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။
ယက္ခိနိယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ ကွ။ သံဝါသော ဝိယ၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းကဲ့သို့။
ခန္ဓာနံ၊ တို့ကို။ အဟံ မမာတိ ဂဟဏံ၊ ငါ့၏ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းခြင်းကို။
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သုသာနေ၊ ခြံ။ မနုဿမံသံ၊ ကို။ ခါဒမာနံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊
ရှိ။ အယံ၊ ဤမိန်းမကား။ ယက္ခိနိ၊ ဘီလူးမတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနနံ
ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ အနိစ္စာဒိ-
ဘာဝဇာနနံ၊ အနိစ္စစသည်၏အဖြစ်ကို သိခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘီတ-
ကာလော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဘယတုပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ပလာယိတုကာမတာ
ဝိယ၊ ပြေးလိုသည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတော၊ ကို။ သုသာနဝိဇဟနံ
ဝိယ၊ သုသာန်ကိုစွန့်ခြင်းကဲ့သို့။ ဂေါတြဘု၊ ကို။ ဝေဂေန၊ ဖြင့်။
ပလာယနံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ အဘယဒေသော၊ ခြံ။ ဌာနံ ဝိယ၊
ကဲ့သို့။ ဖလံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၇၉၅။ ဒါရကောတိ၊ ကား။ ကော၊ တယောက်သော။ ဣတ္ထိ၊
မိန်းမသည်။ ပုတ္တဂိဒ္ဓိနိ၊ သား၌ ချစ်ခြင်းပြင်းပြစွာရှိသည်။ ဟောတိ ကိရ၊
ဖြစ်သတတ်။ သာ ဣတ္ထိ၊ ထိုနမူးနထူးသား၌ ချစ်ခြင်းကျူးသော မိန်းမ
သည်။ ဥပရိပါသာဒေ၊ ပြာသာဒ်ထက်၌။ နိသိန္နာဝ၊ နေလျက်လျှင်။
အန္တရဝီထိယံ၊ အိမ်၏အကြားသွားသောလမ်း၌။ ဒါရကသဒ္ဓံ၊ သူငယ်ငိုသံ
ကို။ သုတော၊ ရှိ။ မေ၊ ၏။ ပုတ္တော၊ ကို။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သော
သူသည်။ ဝိဟေဌိယတိနု ခေါ၊ ပုတ်ခတ်ညှဉ်းဆဲအပ်လေသလော။ ဣတိ၊
သို့။ ဝေဂသော၊ လျင်စွာ။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ အတ္တနော ပုတ္တောတိ သညာယ၊
မိမိသားဟူသော အမှတ်ဖြင့်။ ပရပုတ္တံ၊ သူတပါးသားကို။ အဂ္ဂဟေသိ၊
ပိုက်ယူ၏။ သာ ဣတ္ထိ၊ သည်။ အယံ၊ ဤသူငယ်သည်။ ပရပုတ္တောတိ၊
သူတပါးသားဟူ၍။ သဉ္ဇာနိတော၊ ရှိ။ ဩတ္တပ္ပမာနာ၊ ရွံရှာနိုးသည်ဖြစ်၍။
ဣတောစိတောစ၊ ထိုမှဤမှလည်း။ [၃၀၄] ဩလောကေတော၊ ကြည့်၍။
မံ၊ ကို။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သောသူသည်။ အယံ၊ ဤမိန်းမသည်။

၁-ဘေးရှိရာ၌ ဘေးမရှိဟု ရှုခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့် ခန္ဓာတို့ကို အဟံ မမာ-ဟု
စွဲလမ်းခြင်း၏ တိလူးမနှင့် ပေါင်းဖော် အိမ်ထောင်ခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။
သုသာန်ကိုစွန့်ခြင်းကဲ့သို့ သင်္ခါရဟူသော သုသာန်ကိုစွန့်၍ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အစွမ်း
ဖြင့် ဖြစ်သော ဂေါတြဘူကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

ဒါရကစောရီ၊ သားငယ်ခိုးမိန်းမတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မာ ဟေဝ ဝဒေယျ၊
မဆိုပါစေလင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒါရကံ၊ သူငယ်ကို။ တတ္ထေဝ၊ ထိုလမ်း၌
ပင်လျှင်။ ဩရောပေတွာ၊ ချ၍။ ပုန၊ တဖန်၊ ဝေဂသ၊ အဆောတလျှင်။
ပါသာဒံ၊ သို့။ အာရုယျ၊ ၍။ နိသီဒိ၊ နေ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။
အတ္တနော ပုတ္တသညာယ၊ မိမိသားဟူသော အမှတ်ဖြင့်။ ပရပုတ္တဿ၊
သူတပါးသားကို။ ဂဟဏံ ဝိယ၊ ပိုက်ယူခြင်းကဲ့သို့။ အဟံ မမာတိ၊ ၍။
ပဉ္စက္ခန္ဓဂဟဏံ၊ ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို စွဲလမ်းခြင်းကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊
၏။ အယံ၊ ဤသူငယ်ကား။ ပရပုတ္တောတိ၊ သူတပါးသားဟူ၍။ သဉ္ဇာ-
နနံ ဝိယ၊ သိခြင်းကဲ့သို့။ တိလက္ခဏဝသေန၊ ဖြင့်။ နာဟံ၊ ငါမဟုတ်။
န မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ သဉ္ဇာနနံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။
ဩတ္တပ္ပနံ ဝိယ၊ သားငယ်ခိုးသူမဟု ဆိုအပ်သည်မှ ကြောက်ခြင်းကဲ့သို့။
ဘယဘုပဋ္ဌာနံ၊ ဘယဘုပဋ္ဌာနဉာဏ်ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတော စိတော စ၊
ထိုမှဤမှအရပ်သို့လျှင်။ ဩလောကနံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာဉာဏံ၊
ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုယူရာလမ်း၌သာလျှင်။ ဒါရကဿ၊ ကို။
ဩရောပနံ ဝိယ၊ ချခြင်းကဲ့သို့။ အနုလောမံ၊ ဉာဏ်ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။
ဩရောပေတွာ၊ ချ၍။ အန္တရဝိထိယံ၊ ၌။ ဌိတကာလော ဝိယ၊ တည်သော
ကာလကဲ့သို့။ ဂေါတြဘု၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ (ဂေါတြဘူကား နပုလ္လိင်ဖြစ်၍
ဒဠဗ္ဗံ-ဆိုသည်) ပါသာဒါရူဟနံ ဝိယ၊ ပြာသာဒ်သို့ တက်သကဲ့။ မဂ္ဂေါ၊
ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ အာရုယျနိသီဒနံ ဝိယ၊ ပြာသာဒ်သို့တက်၍နေခြင်း
ကဲ့သို့။ ဖလံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

၇၉၆။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ခုဒ္ဒံ၊ ငတ်မွတ်ခြင်း။ ပိပါသံ၊ ရေသိတ်
ခြင်း။ သီတံ၊ အချမ်း။ ဥဏှံ၊ အပူ။ ဝိသေန၊ အဆိပ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။
အန္တကာရံ၊ အမှိုက်တိုက်။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာ ဆ ဥပမာ၊ ဤခြောက်ပါး
သော ဥပမာတို့ကို။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယာ၊ အရိယာမဂ်သို့ဆိုက်သော။
ဝိပဿနာယ၊ ဝိပဿနာ၌။ ဌိတဿ၊ တည်သောယောဂီ၏။ လောကုတ္တရ-
ဓမ္မာဘိမုခနိန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ လောကုတ္တရာတရားသို့ ရှေးရှု
ညွတ်သည်၏အဖြစ်၊ ရှိုင်းသည်၏အဖြစ်၊ ကိုင်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ။

၁ ရုန့်ရင်းရုန့်ရင်းသော လောဘက္ခန္ဓ စသည်ကိုခွါသဖြင့် သင်္ခါရကို စွန့်ခြင်းကြောင့်
အနုလောမဉာဏ်၏ ထိုလမ်း၌ပင်လျှင် သူငယ်ကို ချထားသည်၏အဖြစ်ကို သိအပ်၏။ (ပြည်)

ငိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရုပေက္ခာညဏကထာ (၃၀၄-၁၇)

၂၈၇

ဝုတ္တံ၊ ကုန်၏။ (ရှေးဥပမာတို့ကဲ့သို့ ဘယတုပဋ္ဌာနအစရှိသည်တို့၌ တည်သော ယောဂီ၏ ဘာယနအစရှိသော အာကာရကို ပြခြင်းငှါ မဆိုအပ်ကုန်ဟူလို) ဟိ၊ ထင်ရှားပြီအံ့။ ခုဒ္ဒါယ၊ ငတ်မွတ်ခြင်းသည်။ အဘိဘူတော၊ နှိပ်စက်အပ်သော။ သုဇိသစ္ဆိတော၊ အလွန်ငတ်မွတ်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ သာဒုရသဘောဇနံ၊ ကောင်းသောအရသာရှိသောဘောဇဉ်ကို။ ပတ္ထေတိ ယထာ၊ တောင့်တသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ သံသာရဝဋ္ဌဇိသစ္ဆာယ၊ သံသရာဝဋ်၌ဖြစ်သော ငတ်မွတ်ခြင်းသည်။ ဖုဠော၊ နှိပ်စက်အပ်သော။ အယံ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ အမတရသံ၊ အမြိုက်အရသာရှိသော။ ကာယဂတာသတိဘောဇနံ၊ ကာယဂတာသတိဟူသော ဘောဇဉ်ကို။ ပတ္ထေတိ၊ တောင့်တ၏ ။

စ၊ ထိုမှတပါး။ ပိပါသိတော၊ ရေသိတ်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ ပရိသုဿမာနကဏ္ဍမုခေါ၊ ခြောက်ထပ်သော လည်ချောင်းခံတွင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ အနေကင်္ဂသမ္ဘာရံ၊ အသီးရည်၊ သျှစ်သျှား၊ ချင်း အစရှိသော များစွာသောအကြောင်း အဆောက်အဦရှိသော။ ပါနကံ၊ အဖျော်ကို။ ပတ္ထေတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ သံသာရဝဋ္ဌပိပါသာယ၊ သံသရာဝဋ်တည်းဟူသော ရေသိတ်ခြင်းသည်။ ဖုဠော၊ သော။ အယံ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ္ဂပါနကံ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်အဖျော်ကို။ ပတ္ထေတိ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ သီတသမ္ဖုဠော၊ အအေးဖြင့်နှိပ်စက်အပ်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ ဥဏှံ၊ အပူကို။ ပတ္ထေတိ ယထာ၊ တောင့်တသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ သံသာရဝဋ္ဌေ၊ ၌။ တဏှာသိနေဟသီတေန၊ အလွန်တပ်နှစ်သက်ခြင်းတည်းဟူသော အချမ်းဖြင့်။ ဖုဠော၊ သော။ အယံ ယောဂါဝစရော၊

၁-အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော အားဖြင့်၎င်း ရှည်မြင့်စွာကာလပတ်လုံး အစဉ်လိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း သည်းခံနိုင်ခဲ့သည် အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ဝဋ္ဌုက္ခသည် ငတ်မွတ်သော ဒုက္ခနှင့်တူ၏ဟု နှလုံးပိုက်၍ သံသာရဝဋ္ဌဇိသစ္ဆာယ-မိန့်သော်။ ကာယဂတာသတိ ဧဝဘောဇနံ ကာယဂတာသတိဘောဇနံ။ ထိုကာယဂတာသတိကား ဤ၌ အရိယမဂ်နှင့် ယှဉ်သော သမ္မာသတိတည်း။ ထိုသတိကို ကာယာနုပဿနာစသော ကိစ္စကို ပြီးစေသော အားဖြင့်၎င်း အမတရသကို သုံးဆောင်သောအားဖြင့်၎င်း အမတရသံ ကာယဂတာသတိဘောဇနံဟူ၍-ဆိုအပ်သတည်း။ တေနာဟ ဘဂဝါ အမတန္တေ ဘိက္ခဝေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ ယေ ကာယဂတာသတိ ပရိဘုဉ္ဇန္တိတိအာဒိ။ (ပြည်)

၂၈၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၀၄-၁၈) [၂၁-ပဋိပဒါဏာဒဿန

သည်။ ကိလေသသန္တာပကံ၊ ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်သော။ မဂ္ဂတေဇံ၊ အရိယမဂ်တည်းဟူသော မီးကို။ ပတ္ထေတိ၊ ၏။

စ၊ ပါး။ ဥဏှသမ္ပုဋ္ဌော၊ အပူနှိပ်စက်အပ်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ သီတံ၊ အအေးကို။ ပတ္ထေတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ သံသာရဝဇ္ဇော၊ ဌ်။ ကောဒသဂ္ဂိသန္တာပသန္တတ္တော၊ တဆယ့်တပါးသောမီးပူဖြင့် ပြင်းစွာ ပူပန်သော။ အယံ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ကောဒသဂ္ဂိဝူပသမံ၊ ရာဂဂ္ဂိ စသော တဆယ့်တပါးသောမီးပူတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပတ္ထေတိ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ အန္ဓကာရပရေတော၊ လေးပါးသောအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော အမှောင်အမှိုက်သည် နှိပ်စက်အပ်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ အာလောကံ၊ ကို။ ပတ္ထေတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ အဝိဇ္ဇန္ဓကာရေန၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အမှိုက်သည်။ ဩနဒ္ဒပရိယောနဒ္ဒေါ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ် အဖန်တလဲလဲ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော။ အယံ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဉာဏာလောကံ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ပြီးသော အလင်းရှိသော။ မဂ္ဂဘာဝနံ၊ ကို။ ပတ္ထေတိ၊ ၏။

စ၊ ပါး။ ဝိသသမ္ပုဋ္ဌော၊ အဆိပ်ဖြင့်နှိပ်စက်အပ်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ ဝိသသာတနံ၊ အဆိပ်ကိုဖျောက်တတ်သော။ ဘေသဇ္ဇံ၊ ကို။ ပတ္ထေတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ ကိလေသဝိသသမ္ပုဋ္ဌော၊ ကိလေသာ ဟူသောအဆိပ်ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော။ အယံ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ကိလေသဝိသနိမ္မဒနံ၊ ကိလေသာဟူသောအဆိပ်ကို နှိပ်နင်းနိုင်သော။ အမတောသဓံ၊ အမြိုက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော ဆေးဟုဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ မသေ သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သောဆေးဟု ဆိုအပ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပတ္ထေတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တဿေဝံ၊ ပ။ ဤသကပေါဏေတိ၊ ဤဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [၃၀၅] သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောစကားကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌ်။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၇၉၇။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္တာဝတာ စ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသော ဝိပဿနာအစဉ်ဖြင့်သာလျှင်။ သေ-သော ယောဂီ၊ ဤယောဂီ သည်။ ပဋိလိနစရော နာမ၊ ဘဝစသည်တို့မှ တွန့်လိပ်သောစိတ် ရှိသည်၏

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏကထာ (၃၀၅-၁၄)

၂၇၉

အဖြစ်ဖြင့် ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏^၁။ ယံ ပဋိလိန-
စရံ၊ အကြင်ဘဝစသည်တို့မှ တွန့်လိပ်သောစိတ် ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်
ကျင့်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ချ်။ ပဋိလိနစရဿ။ပ။ န ဒဿ-
ယေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော-ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဝနေ၊ ဘုံသုံးပါး၌။
အတ္တာနံ၊ မိမိအတ္တဘောကို။ န ဒဿယေ၊ မပြရာ၊ ဝါ၊ မမြင်ရာ။
ဝိဝိတ္တမာနသံ၊ ကာယဝိဝေက စိတ္တဝိဝေက၌ယှဉ်သောစိတ်သို့။ ဘဇမာနဿ၊
ဆည်းကပ်သော။ ပဋိလိနစရဿ၊ ဘဝသုံးပါးတို့မှ တွန့်လိပ်သောစိတ်
ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကျင့်နိုင်ပေသော။ တဿ ဘိက္ခုနေ၊ ထိုယောဂီ
ရဟန်း၏။ တံ-အဒဿနံ၊ ထိုဘုံသုံးပါး၌ မိမိအတ္တဘောကို မမြင်ရခြင်းကို။
သာမဂ္ဂိယံ-ပဋိရူပံ၊ သင့်တင့်လှ၏ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓါဒယော၊ ဘုရားအစရှိကုန်သော
အရိယာအရှင်မြတ်တို့သည်။ အာဟု-ကထေန္တိ၊ ချီးမွမ်းတော်မူကုန်၏။]

ဝေ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဣဒံ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏံ၊ သည်။ (နိယ-
မေတိ-၌စပ်) ယောဂီနေ၊ ၏။ ပဋိလိနစရတာဝံ၊ တွန့်လိပ်သောစိတ်ရှိ
သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ကျင့်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို။ နိယမေတွာ၊ မှတ်၍၊
ဝါ၊ အမြဲကေသိကအဖြစ်ကိုပြု၍။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်၊ ဝါ၊ အထက်၌။ အရိယ-
မဂ္ဂဿာပိ၊ အရိယမဂ်၏လည်း။ ဗောဇ္ဈင်္ဂံ။ပ။ ဝိသေသံ၊ (အရိယမဂ်ခဏ၌
ရစကောင်းသော) ဗောဇ္ဈင်္ဂ၏ ခြောက်ပါး ခုနစ်ပါးဟူသောအထူး၊ မဂ္ဂင်
၏ ခုနစ်ပါးရှစ်ပါးဟူသောအထူး၊ ဈာနင်္ဂ၏ ငါးပါးလေးပါးစသောအထူး၊
ပဋိပါဒါအထူး၊ ငိမောက္ခအထူးကို။ နိယမေတိ၊ မှတ်၏။ ဝါ၊ မြဲစေ၏။ ဟိ၊
ခွဲဦးအံ့။ ကေစိ ထေရာ၊ အချို့သော တိပိဋကစူဠနာဂ မထေရ်တို့သည်။
ဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်ဈာနင်္ဂါနံ၊ အရိယမဂ်ခဏ၌ ရစကောင်းသော ဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်
ဈာနင်္ဂတို့၏။ ဝိသေသံ၊ ခုနစ်ပါးခြောက်ပါး၊ ခုနစ်ပါးရှစ်ပါး၊ ငါးပါး
လေးပါး စသည်အထူးကို။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ မဂ်၏အာသန္နဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿ
နာ၏ အခြေဖြစ်သောဈာန်သည်။ နိယမေတိ၊ မြဲစေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊
ကုန်၏။ ကေစိ ထေရာ၊ အချို့သော မောရဝါပိဝါသီမဟာဒတ္တမထေရ်တို့

၁-အာလယကင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် တဏှာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ဘဝစသည်တို့၌ မပြန့်
သော အဇ္ဈာသယရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုဘဝစသည်တို့မှ တွန့်လိပ်သောစိတ်ရှိရကား တွန့်လိပ်
သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကျင့်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်ဟူလို။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ ၅-၁၉-ပ-မ-ဗ-သ-စ

၂၉၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၀၅-၁၄) [၂၁-ပဋိပဒါဏာဒဿန

သည်။ ဝိပဿနာယ၊ မဂ္ဂါသန္ဓဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ၏။ အာရမ္မဏဘူတာ၊ ရှုအပ်သောအာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ နိယမေန္တိ၊ မြဲစေကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ ထေရာ၊ အချို့သော တိပိဋကစူဠာဘယမထေရ်တို့သည်။ (ဥဘိန္တံ၊ ပါဒကဈာန်သမ္မသိတဈာန်နှစ်ပါးတို့၏။ တိန္ဓေ၊ ကွဲပြားခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။) ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယော၊ ဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုသည်။ နိယမေတိ၊ မြဲစေ၏။ ဝါ၊ မှတ်၏။ တေသံပိ၊ ထိုသုံးဦးသော သခင်တို့၏လည်း။ ဝါဒေသု၊ အယူတို့၌။ အယံ ပုဗ္ဗဘာဂစူဠာနဂါမိနိဝိပဿနာ၊ သည်။ နိယမေတိယေဝ၊ မှတ်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၇၉၈။ တတြံ-တသ္မိံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါဒိဝိသေသနိယမေ၊ ထိုဗောဇ္ဈင်္ဂအစရှိသည်တို့၏အထူးကို မှတ်ခြင်း၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ အနုပုဗ္ဗိကထာ၊ အစဉ်ဖြစ်သောစကားတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဝိပဿနာနိယမေန၊ ဝိပဿနာဟူသော မှတ်ကြောင်းဖြင့်။ သုက္ခဝိပဿကဿ၊ ဈာန်ဟူသော အစေးကင်း၍ခြောက်သော ဝိပဿနာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂေါပိ၊ ဖြစ်သောမဂ်သည်၎င်း။ သမာပတ္တိလာဘိနော၊ သမာပတ်ကိုရသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဈာနံ၊ ကို။ ပါဒကံ အကတော၊ အခြေမပြုမူ၍။ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂေါပိ၊ ဖြစ်သောမဂ်သည်၎င်း။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ ပါဒကံ ကတော၊ ၍။ ပကိဏ္ဏကသင်္ခါရေ၊ ပါဒကဈာန်မှ တပါးသောသင်္ခါရတို့ကို။ သမသိတော၊ ၍။ ဥပ္ပါဒိတမဂ္ဂေါပိ၊ ဖြစ်စေအပ်သောမဂ်သည်၎င်း။ ပဌမဈာနိကာဝ၊ ပဌမဈာန်နှင့်ယှဉ်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံသော မဂ်တို့၌။ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ၊ ခုနစ်ပါးသော ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့သည်။ အဋ္ဌ မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ ရှစ်ပါးသောမဂ္ဂင်္ဂတို့သည်။ ပဉ္စ ဈာနင်္ဂါနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၁-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သုက္ခဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ်မည်သနည်း ? ဤသို့ စသည်စဉ်ရှိသောကြောင့် အဈာနလာဘီ သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကော သုက္ခဝိပဿကော။ပ။ တသ္မာ သာ ဗောဇ္ဈင်္ဂါဒိဝိသေသနိယမေန ကေန္တိကဟေတုတိ-မိန့်သော်။ ဋီကာ။ အဈာနလာဘီ၊ ဈာန်ကိုရခြင်းမရှိသော။ သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကော၊ ပါဒကဈာန်နှင့်မဖက် သက်သက်သော ဝိပဿနာယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုက္ခဝိပဿကော၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဈာနသိနေဟေန၊ ဈာန်တည်းဟူသော အစေးဖြင့်။ အသိနိဒ္ဓဘာဝတော၊ မစွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ သုက္ခာ လုခါ၊ ကျန်းခြောက်သော။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုက္ခဝိပဿကောတိ၊

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏကထာ (၃၀၅-၂၆)

၂၉၁

ဟိ၊ ထင်ရှားပြီအံ့။ တေသံ၊ ထိုအရိယမဂ်တို့၏။ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ၊ ရှေးအဖို့ဖြစ်သော ဝိပဿနာသည်။ သောမနဿသဟဂတာပိ၊ သောမနဿသဟဂုတ်သည်၎င်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတာပိ၊ သည်၎င်း။ ဟုတော့၊ ရှိ။ ဝုဠာနကာလေ၊ ထသောကာလ၌။ သင်္ခါရုပေက္ခာဘာဝံ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာ၏ အဖြစ်သို့။ ပတော၊ ရောက်၍။ သောမနဿသဟဂတာ၊ သောမနဿသဟဂုတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဉ္စကနယေ၊ ပဉ္စကနည်း၌။ ဒုတိယတတိယစတုတ္ထဈာနာနိ၊ တို့ကို။ ပါဒကနိ၊ အခြေတို့ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဥပ္ပါဒိတမဂ္ဂေသု၊ ဖြစ်စေအပ်သောမဂ်တို့၌။ ယထာက္ကမေနော၊ အစဉ်အတိုင်းသာလျှင်။ ဈာနံ၊ သည်။ စတုရဂီကံ၊ အင်္ဂါလေးပါးရှိသည်၎င်း။ တိဝဂီကံ၊ အင်္ဂါသုံးပါးရှိသည်၎င်း။ ဒုဝဂီကံ၊ အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံသောမဂ်တို့၌။ သတ္တ မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ ခုနစ်ပါးသောမဂ္ဂင်္ဂတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စတုတ္ထေ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို အခြေပြု၍ဖြစ်သောမဂ်၌။ ဆ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ၊ ခြောက်ပါးသော ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အယံ ဝိသေသော၊ ဤဒုတိယ

ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပကိဏ္ဏကသင်္ခါရေတိ၊ ကား။ ပါဒကဈာနတော၊ မှ။ အညေ၊ တပါးကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ တေန၊ ထိုပကိဏ္ဏကသင်္ခါရဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ပါဒကဈာနသင်္ခါရေသု၊ ပါဒကဈာန်သင်္ခါရတို့ကို။ သမာသိတေသု၊ သုံးသပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊ ဆိုဖွယ်သည်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပဌမံ ဈာနံ ပါဒကံ ကဘ္ဘာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ အံ့။ တော၊ ဤပါဌ်ရပ်၌။ သုက္ခဝိပဿကာဒိဂဟဏံ၊ သုက္ခဝိပဿကအစရှိသည်ကို ယူခြင်းသည်။ ဝိပဿနာနိယမဿ၊ ဝိပဿနာဟူသောမှတ်ခြင်း၏။ ဧကန္တိကဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ တခုတည်းသော အဖို့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝုဠာနဂါမိနိ၊ ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာကို။ ဝိနာ၊ ရှိ။ ဧကဝသံ၊ သက်။ နိယမဟေတု၊ မှတ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ပါဒကဈာနာဒယော၊ ပါဒကဈာန်အစရှိသည်တို့ကို။ န ဒိဋ္ဌာ၊ မမြင်အပ်ဘူးကုန်။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဝုဠာနဂါမိနိ၊ ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာသည်။ ပါဒကဈာနာဒိနံ၊ ပါဒကဈာန်အစရှိသည်တို့၏။ အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းသည်။ ဘတိ၊ သော်။ သုက္ခဝိပဿကာဒိနံ၊ သုက္ခဝိပဿက အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ပဌမဈာနိကဘာဝဟေတု၊ ပဌမဈာန်နှင့်ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်၏အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာသည်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါဒိဝိသေသနိယမနေ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂစသည်တို့၏အထူးကို မှတ်ခြင်း၌။ ဧကန္တိကဟေတု၊ တခုသောအဖို့ရှိသောအကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ။၎င်းနက်။ ။ဣဒါနိ ယထာဝုတ္တမတ္ထံ ပါကဋတရံ ကာတုံ တေသံ ဟိတိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ (ပြည်)

ဈာန်စသည်တို့၏ စတုရင်္ဂိကအစရှိသောအထူးသည်။ ပါဒကဈာန်နိဿ-
မေန စေတ၊ ပါဒကဈာန်ဟူသော မှတ်ကြောင်းဖြင့်သာလျှင်၎င်း။ ဝိပဿနာ-
နိဿမေန စ၊ ဝိပဿနာဟူသော မှတ်ကြောင်းဖြင့်သာလျှင်၎င်း။ ဟောတိ၊
၏။ ။ (ရှေး၌ကဲ့သို့ ဝိပဿနာနိဿမဖြင့်သာလျှင် မဟုတ်ဟူလို)၊ ဟိ-သစ္စံ၊
၏။ တေသံပိ၊ ထိုပဉ္စကနည်း၌ ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထဈာန်တို့ကို အခြေ
ပြု၍ ဖြစ်စေအပ်သောမဂ်တို့၏လည်း။ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ၊ သည်။
သောမနဿသဟဂတာပိ၊ သည်၎င်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတာပိ၊ သည်၎င်း။
ဟောတိ၊ ၏။ ဝုဠာနဂါမိနိ၊ ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာသည်။ သောမနဿ-
သဟဂတာဝ၊ သောမနဿသဟဂုတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ [၃၀၆]

ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ပဉ္စမဇ္ဈာနံ၊ ကို။ ပါဒကံ ကတော၊ ၍။ နိဗ္ဗတ္တိတ-
မဂ္ဂေ၊ ဖြစ်စေအပ်သောမဂ်၌။ ဥပေက္ခာစိတ္တေကဂ္ဂတာဝသေန၊ ဥပေက္ခာ
စိတ္တေကဂ္ဂတာ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဒွေ ဈာန်ဂါနိ၊ နှစ်ပါးသောဈာန်တို့သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂဂါနိ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂတို့သည်။ ဆ၊ ခြောက်ပါး
တို့သည်၎င်း။ သတ္တ စေတ၊ တို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အယံပိ ဝိသေ-
သော၊ ဤနှစ်ပါးသောဈာန်၊ ခြောက်ပါးသောဗောဇ္ဈင်္ဂ၊ ခုနစ်ပါးသော
မဂ္ဂင်ဟူသောအထူးသည်လည်း။ ဥဘယနိဿမဝသေန၊ ပါဒကဈာန်နိဿမ၊
ဝိပဿနာနိဿမ နှစ်ပါး၏အစွမ်းဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။
ဣမသ္မိံနယေ၊ ဤနည်း၌။ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ၊ မဂ်၏ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော
ဝိပဿနာသည်။ သောမနဿသဟဂတာ ဝါ၊ သောမနဿသဟဂုတ်သည်
၎င်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ ဝါ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊
၏။ ဝုဠာနဂါမိနိ၊ ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာသည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတာဝ၊
ဥပေက္ခာသဟဂုတ်သည်သာတည်း။ အရူပဈာန်နိ၊ တို့ကို။ ပါဒကံ ကတော၊
အခြေပြု၍။ ဥပ္ပါဒိတမဂ္ဂေပိ၊ ဖြစ်စေအပ်သောမဂ်၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊
ကိုသာလျှင်။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ဧဝံ၊ သို့။ ပါဒကဈာန်တော၊ ပါဒက
ဈာန်မှ။ ဝုဠာယ၊ ၍။ ယေကေစိ သင်္ခါရေ၊ အမှတ်မရှိ တေတူမကသင်္ခါရ
တို့ကို။ သမ္မသိတော၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍။ နိဗ္ဗတ္တိတမဂ္ဂဿ၊ ဖြစ်စေအပ်သော
မဂ်၏။ အာသန္နပဒေသေ၊ နီးသောအရပ်၌။ ဝုဠိတသမာပတ္တိ၊ ထအပ်သော
သမာပတ်သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝါ၊ နှင့်။ သဒိသဘာဝံ၊ တူသည်၏
အဖြစ်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ ဘူမိဝဏ္ဏော၊ မြေအဆင်း

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏကထာ (၃၀၆-၁၈)

၂၉၃

သည်။ ဂေါဓာဝဏ္ဏဿ၊ ဖုတ်အဆင်း၏။ အတ္တနော၊ နှင့်။ သဒိသဘာဝံ၊ ကို။ ကရောတိ ဝိယ၊ ပြုသကဲ့သို့တည်း။

၇၉၉။ ပန၊ ပါး။ ဒုတိယတ္ထေရဝါဒေ၊ ၌။ ယတောယတော သမာ-
ပတ္တိတော၊ အကြင် အကြင်သမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယေ ယေ သမာ-
ပတ္တိဓမ္မေ၊ အကြင် အကြင်သမာပတ်တရားတို့ကို။ သမသိတွာ၊ ၍။ မဂ္ဂေါ၊
သည်။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ ဖြစ်စေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်အံ့။ တံတံသမာ-
ပတ္တိသဒိသောဝ၊ ထိုထို သုံးသပ်အပ်သော သမာပတ်နှင့် တူသည်သာလျှင်။
ဟောတိ၊ ၍။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တတြာပိ၊ ထိုဒုတိယထေရဝါဒ၌လည်း။
ဝိပဿနာနိယမော၊ ဝိပဿနာနိယမကို။ ဝုတ္တနယေနော၊ လျှင်။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော၊ ၍။

၈၀၀။ တတိယတ္ထေရဝါဒေ၊ ၌။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၍။ အဇ္ဈာ-
သယာနုရူပေန၊ အလိုအားလျော်သဖြင့်။ (တံတံဈာနသဒိသောဝ-၌စပ်)
ယံ ယံ ဈာနံ၊ အကြင် အကြင်ဈာန်ကို။ ပါဒကံ ကတွာ၊ ၍။ ယေ ယေ
ဈာနဓမ္မေ၊ အကြင် အကြင်ဈာန်တရားတို့ကို။ သမသိတွာ၊ ၍။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊
သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ တံတံဈာနသဒိသောဝ၊ ထိုထိုဈာန်နှင့် တူသည်
သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၍။ ပန၊ သော်လည်း။ ပါဒကဈာနံ ဝါ၊ ပါဒက-
ဈာန်ကို၎င်း။ သမသိတဈာနံ ဝါ၊ ဈာန်ကို၎င်း။ ဝိနာ၊ ကြည်၍။ အဇ္ဈာသယ-
မတ္တေနော၊ အလိုမျှဖြင့်သာလျှင်။ တံ- တံတံဈာနသဒိသဘာဝနံ၊ ထိုထိုထို
ဈာန်နှင့် တူစွာဖြစ်ခြင်းသည်။ န ဣဇ္ဈတိ၊ မပြည့်စုံ။ သွာယမတ္တော၊
ထို (ပါဒကဈာန် သမသိတဈာန်ဟူသော ဥပနိဿယတို့နှင့် ကင်း၍ အဇ္ဈာ-
သယမျှဖြင့် မပြည့်စုံခြင်းဟူသော) အနက်ကို။ နန္ဒကောဝါဒသုတ္တေန၊
(ဥပနိဿယနှင့် ကင်း၍ သင်္ကပ္ပမျှဖြင့် သကဒါဂါမိဖိုလ် စသည်တို့၏ မပြီး
ခြင်းကို ပြတတ်သော) နန္ဒကောဝါဒသုတ်ဖြင့်။ ဒီပေတဗ္ဗော၊ ပြအပ်၏။
စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣတ္ထာပိ၊ ဤတတိယထေရဝါဒ၌လည်း။ ဝိပဿနာ-
နိယမော၊ ဝိပဿနာနိယမကို။ ဝုတ္တနယေနော၊ (ယတော ယတော
သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ-ဤသို့စသည်ဖြင့်) ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သာ
လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ သင်္ခါရပေက္ခာ၊ သင်္ခါရ

၁-အာသန္နပဒေသေ-တူသော ဤပါဌ်ဖြင့် ဝိပဿနပုဂ္ဂိုလ်သည် အကြား အကြား၌
မိမိဝင်စားသော သမာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့် ဤသို့သော အထူးသည် မရှိဟု ပြသတည်း။
(ပြည်)

၂၉၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၀၆-၁၈) [၂၁-ပဋိပဒါဏဏဒဿန

ပေက္ခာဝိပဿနာသည်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂုဿနာနိ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂုဿနင်
တို့ကို။ နိဿမေတိ၊ မှတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၈၀၁။ ပန၊ ပါး။ အယံ၊ ဤသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သည်။ အာဒိတော၊
လက်ဦး၌။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘယမာနာ၊ ခွါသည်ရှိသော်။ ဒုက္ခေန၊
ဆင်းရဲငြိုငြင်သဖြင့်။ သပ္ပယောဂေန၊ စိတ္တပယောဂဟုဆိုအပ်သော
အားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွ။ သသင်္ခါရေန၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွ။ ဝိက္ခ-
မ္ဘတံ၊ ခွါခြင်းငှါ။ သစေ အသက္ခိ၊ အကယ်၍မတတ်နိုင်ခဲ့သည်ဖြစ်အံ့။
ဒုက္ခာပဋိပဒါ နာမ၊ ဆင်းရဲငြိုငြင်သောအကျင့်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ဝိပုရိယာယေန၊ ထိုမှပြန်သော အဒုက္ခအပ္ပယောဂအသင်္ခါရအားဖြင့်။

၁-အယံ-ဟူသောပုဒ်၏ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမစွဲ သင်္ခါရပေက္ခာကိုစွဲသည်ဟု မြဲစေလိုသော ဋီကာ
ဆရာသည် သာပိ ဟိ ကာမံ ဣမံ ဝါရံ ရောစေသန္တိ ဧတ္ထ ကလာပသမ္မသနာဝသာနေ
ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာယ ပဝတ္တမာနာယ။ ပ။ တေန သဒ္ဓိံ ဣဒံ ဉာဏံ ဧကတ္တနယဝသေန
ဧကံ ကတွာ အာဒိတော ကိလေသေ ဝိက္ခမ္ဘယမာနာတိ ဝုတ္တန္တိ ဝဒန္တိ-ဋီကာ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။
ဣမံ ဝါရံ ရောစေသန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ကလာပသမ္မသနာဝသာနေ၊ ကလာပသမသနအဆုံး၌။
ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာယ၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာသည်။ ပဝတ္တမာနာယ၊ သော်။ ဥပ္ပန္နဿ၊
သော။ ဝိပဿနုပက္ခိလေသဿ၊ ဝိပဿနာ၏ညစ်ညူးကြောင်းကို။ တိက္ခတ္တံ၊ သုံးကြိမ်။
ဝိက္ခမ္ဘနေ၊ ခွါသဖြင့်။ ကိစ္ဆတာဝါရံ၊ ငြိငြင်သည်၏အဖြစ်ဟူသောဝါရကို။ ဒုက္ခာပဋိ-
ပဒါတိ၊ ဟူ၍။ ရောစေသံ၊ အဋ္ဌကထာဆရာတို့ နှစ်သက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာစရိယာ၊
မူလဋီကာဆရာတို့သည်။ ကာမံ ဝဒန္တိ၊ အကယ်၍ကားဆိုကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ အဋ္ဌ-
ကထာယံ၊ ၌။ ဝိပဿနာဉာဏေ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ တိက္ခေ၊ ထက်သည်။ သူရေ၊ ရဲသည်။
ပသန္နေ၊ ကြည်သည်။ ဝဟန္တေ၊ ဝန်ကိုရွက်ဆောင်သည်ရှိသော်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။
ဝိပဿနာနိကန္တိံ၊ ဝိပဿနာနိကန္တိကို။ ဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲသဖြင့်။ ကသိရေန၊ ငြိငြင်သဖြင့်။
ကိလမန္တော၊ ပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍။ ပရိယာဒိယတိ၊ ကုန်စေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ရှေးအဖို့၌။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာဒိဘာဝေန၊ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာ
ဉာဏ်စသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သော။ သာပိ သင်္ခါရပေက္ခာ၊ ထိုသင်္ခါရပေက္ခာ
သည်လည်း။ အတ္တနေ၊ ၏။ ပဋိပက္ခေ၊ တို့ကို။ ကိစ္ဆေန၊ သဖြင့်။ ကသိရေန၊ ပင်ပန်းသဖြင့်။
ဝိက္ခမ္ဘန္တိ၊ ခွါသည်ရှိသော်။ ဒုက္ခာပဋိပဒါပက္ခယေဝ၊ ဒုက္ခာပဋိပဒါအဖို့၌သာလျှင်။
တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အာဒိတော ကိလေသေ
ဝိက္ခမ္ဘယမာနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ကေစိပန၊ ကေစိတို့သည်ကား။ ယေန ဉာဏေန၊
အကြင်ဉာဏ်ဖြင့်။ ဝိပဿနုပက္ခိလေသာ၊ ဝိပဿနာ၏ညစ်ညူးကြောင်းတို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘိတာ၊
ခွါအပ်ကုန်၏။ တေန ဉာဏေန၊ ထိုဥပက္ခိလေသကိုခွါကြောင်းဖြစ်သောဉာဏ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊
တကွ။ ဣဒံ ဉာဏံ၊ ဤသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ကို။ ဧကတ္တနယဝသေန၊ ဧကတ္တနည်း၏အစွမ်းဖြင့်။
ဧကံ ကတွာ၊ တခုတည်းပြု၍။ အာဒိတော ကိလေသေ ဝိက္ခမ္ဘယမာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏကထာ (၃၀၇-၂)

၂၉၅

ဝိက္ခမ္ဘေတုံ၊ ခွါခြင်းငှါ။ အသက္ခိ၊ မတတ်နိုင်ခဲ့သည်ဖြစ်အံ့။ သုခါပဋိပဒါ၊ သုခပဋိပဒါမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘေတု၊ ခွါ၍။ ဝိပဿနာပရိဝါသံ၊ မဂ်ဟုဆိုအပ်သော တောင့်တအပ်သောအရာသို့ မကပ်ရောက်သေးပဲ မဂ်နှင့်ကင်းကွာလျက်နေရာ ဝိပဿနာရှိသော။ မဂ္ဂပါတုဘာဝံ၊ မဂ်၏ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကို။ သဏိကံ၊ နှေးနှေးလေးလေး။ ကုရုမာနာ၊ ပြုသော။ အယံ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သည်။ ဒန္ဓာဘိညာ နာမ၊ နှေးသော လေးသော အဘိညာဉ်ရှိသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိပရိယာယေန၊ ထိုမှပြန်သောအားဖြင့်။ သီဃံ၊ လျင်စွာ။ ကုရုမာနာ၊ သော။ အယံ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သည်။ ခိပ္ပါဘိညာ၊ လျင်သော အဘိညာဉ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သည်။ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ၊ မဂ်၏လာကြောင်းဖြစ်သောအရာ၌။ ဌတု၊ တည်၍။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်အား။ နာမံ၊ ဒုက္ခာပဋိပဒါစသော အမည်ကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ တေန၊ ထိုအာဂုံကြောင့်ရသော အမည်ဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ စတ္တာရိ နာမာနိ၊ ဒုက္ခာပဋိပဒါစသော လေးပါးသော အမည်တို့ကို။ လတတိ၊ ရ၏။ (န ဟိ မဂ္ဂဿ သရသတော ဒေသံ နာမံ အတ္ထိ။)

☞ [၃၀၇] ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သာယံ ပဋိပဒါ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ထိုပဋိပဒါသည်။ ကဿစိ၊ အချို့သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းအား။ နာနာ၊ အသီးအသီး။ ဟောတိ၊ ၏။ ကဿစိ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ အား။ စတူသုပိ မဂ္ဂေသု၊ လေးပါးသောမဂ်တို့၌လည်း။ ဧကာဝ၊ တခုတည်းသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့အား။ စတ္တာရေပိ မဂ္ဂေါ၊ လေးပါးသောမဂ်တို့သည်လည်း။ သုခါပဋိပဒါ၊ ချမ်းသာသောအကျင့်ရှိကုန်သည်။ ခိပ္ပါဘိညာဝ၊ လျင်မြန်သောအဘိညာဉ်ရှိကုန်သည်သာလျှင်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ တထာ၊ တူ။ ဓမ္မသေနာပတိဿ၊ တရားစစ်သူကြီးဖြစ်သော သခင်သာရိပုတ္တရာ၏။ စတ္တာရေပိ မဂ္ဂေါ၊ တို့သည်လည်း။ သုခါပဋိပဒါ၊ ကုန်သည်။ ခိပ္ပါဘိညာဝ၊ ကုန်သည်သာ

၁-မဂ္ဂသည်တံ ဣတ္ထိတဋ္ဌာနံ အနုပဂန္တာ ပရိဝသတိ ဝိပဿတိ စတ္တာတိ ပရိဝါသော၊ ဝိပဿနာ ပရိဝါသော တေဿ အတ္တိတိ ဝိပဿနာပရိဝါသော၊ မဂ္ဂပါတုဘာဝေါ၊ တံ ပန သီဃံ ကုရုမာနာ ခိပ္ပါဘိညာ နာမ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ၊ သဏိကံ ကုရုမာနာ အယံ သင်္ခါရုပေက္ခာတိ ယောဇနာ။ ဋီကာ။ (ပြည်)

လျှင်။ အဟောသုံ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေ-
ရဿ၊ ၏။ ပဌမမဂ္ဂေါ၊ သည်။ သုခါပဋိပဒေါ၊ ချမ်းသာသောအကျင့်
ရှိသည်။ ခိပ္ပါဘိညော၊ လျင်သော အဘိညာဉ်ရှိသည်။ အဟောသိ၊ ၏။
ဥပရိ တယော မဂ္ဂါ၊ အထက်မဂ်သုံးခုတို့သည်။ ဒုက္ခာပဋိပဒေါ၊ ကုန်သည်။
ဒန္တာတိညာ၊ ကုန်သည်။ (အဘိ ဋ္ဌ ၁-၂၇၉-နှင့်အညီ ခိပ္ပါဘိညာသင့်သည်)
အဟောသုံ၊ ကုန်၏။ (ပဋိပဒါပသင်္ကေန အဓိပတိံ ပိ ဒဿေဘုံ ယထာ
စာတိအာဒိ ဝုတ္တံ) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ပဋိပဒါ ယထာ၊ ပဋိပဒါကဲ့သို့။
ဧဝံ၊ တူ။ အဓိပတယောပိ၊ အဓိပတိတို့သည်လည်း။ (အဂ္ဂယော-ကဲ့သို့
ပုဒ်နေ) ကဿစိ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ အား။ စတုသု မဂ္ဂေသု၊ တို့၌။
နာနာ၊ အသီးအသီး။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကဿစိ ဘိက္ခုနော၊ အား။
စတုသုပိ မဂ္ဂေသု၊ တို့၌လည်း။ ဧကော၊ တူကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊
ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သည်။ ပဋိပဒါဝိသေသံ၊ ကို။ နိယ-
မေတိ၊ မှတ်၏။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ ဝိမောက္ခ-
ဝိသေသံ၊ ဝိမောက္ခအထူးကို။ နိယမေတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအခြင်းအရာကို။
ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။

၈၀၂။ အပိစ၊ ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ မဂ္ဂေါ နာမ၊ မဂ်မည်သည်။ သရ-
သေန ဝါ၊ မိမိသဘောအားဖြင့်သော်၎င်း။ (မိမိဖြစ်ခြင်း ဝိသေသအား
ဖြင့်ဟူလို) ပစ္စနီကေန ဝါ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်အားဖြင့်သော်၎င်း။ သဂု-
ဏေန ဝါ၊ မိမိဂုဏ်အားဖြင့်သော်၎င်း။ အာရမ္မဏေန ဝါ၊ အာရုံအားဖြင့်
သော်၎င်း။ အာဂမနေန ဝါ၊ အာဂုံအားဖြင့်သော်၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။)
ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ နာမံ၊ ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။
ဟိ၊ ထင်ရှားပြီအံ့။ သစေ၊ အကယ်၍။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သည်။ အနိစ္စတော၊
အနိစ္စအားဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ တေဘူမကသင်္ခါရတို့ကို။ သမ္မသိတွာ-သမသန-
ဟေတု၊ သုံးသပ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။

၁-မဂ်သာ ဝုဠာနမဟုတ်လောဟူမူ? မဂ္ဂကတ္ထုကာယ ဝုဠာနကြိယာယ ဧကန္တိက-
ဟေတုဘူတာ သင်္ခါရုပေက္ခာ ဖလူပစာရေန ဝုဠာတိတိ ဝုတ္တာ။ ဋီကာ။ သင်္ခါရုပေက္ခာသာ
ထသည်ဟူ၍ ဆိုသင့်သည်မဟုတ်။ ဂေါတြဘူကိုလည်း ယူသင့်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယသ္မာ
သင်္ခါရုပေက္ခာတိ ဝုဠာဂါမိနိသာ တေ ဥပလက္ခဏံ၊ ကဒန္တောဂဓဉ္စ ဂေါတြဘူဏံ
နိမိတ္တကော ဝုဠာတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ ဧကတ္တနယေန သမ္မသိတွာ ဝုဠာတိတိ-မိနိသော်
ဋီကာ။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာညာဏကထာ (၃၀၇-၁၉)

၂၉၇

အနိမိတ္တဝိမောက္ခေန၊ အနိမိတ္တဟူ၍ မှတ်အပ်သော လွတ်ခြင်းဖြင့်။
 (မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။) ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ (တနည်း) (တံသမဂ္ဂိ-
 ပုဂ္ဂလော၊ ထိုမဂ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်၏။
 ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ သမသိတွာ၊ သုံးသပ်သောကြောင့်၊ သစေ ဝုဠာတိ၊
 အကယ်၍ထအံ့။ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခေန၊ အပ္ပဏိဟိတဟူ၍ မှတ်အပ်
 သော လွတ်ခြင်းဖြင့်။ (မဂ္ဂေါ၊ သည်။) ဝိမုစ္စတိ၊ ၏။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။
 သမသိတွာ၊ ကြောင့်။ သစေ ဝုဠာတိ၊ အကယ်၍ထသည်ဖြစ်အံ့။ သုညတ-
 ဝိမောက္ခေန၊ သုညတဟူ၍ မှတ်အပ်သော လွတ်ခြင်းဖြင့်။ (မဂ္ဂေါ၊ သည်။)
 ဝိမုစ္စတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤ(နိမိတ်စသည်မှကင်းသဖြင့် ရှုအပ်သော အနိမိတ္တ
 အပ္ပဏိဟိတ သုညတဟု သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော) အမည်
 သည်။ (မဂ္ဂဿ၊ မဂ်၏။) သရသတော၊ မိမိသဘောအားဖြင့်။ နာမံ
 နာမ၊ ပြီးသောအမည် မည်၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေ-သေသော မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်။
 (ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်နှင့်တကွ ဧကတ္တနည်းအားဖြင့် တခုတည်းပြု၍ ဆိုအပ်သော
 မဂ်ကိုယူ) အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ အနိစ္စာနုပဿနာဖြင့်။ သင်္ခါရာနံ၊
 တို့၏။ သနဝိနိဗ္ဗောဂံ၊ အပေါင်းကိစ္စ အာရုံအားဖြင့် တခဲနက်ကို ခွဲခြမ်း
 ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ နိစ္စနိမိတ္တဓုဝနိမိတ္တသဿတနိမိတ္တာနိ၊ နိစ္စနိမိတ်
 ဓုဝနိမိတ် သဿတနိမိတ်တို့ကို။ ပဇဟန္တော၊ စွန့်လျက်။ အာဂတော၊
 လာ၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ အနိမိတ္တော၊ အနိမိတ္တမည်၏။ ပန၊ ပါး။
 ဒုက္ခာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ သုခသည်၊ သုခသည်ကို။ ပဟာယ၊ ၍။
 ပဏိဓိံ ပတ္တနံ၊ ပဏိဓိဟုဆိုအပ်သော တောင့်တခြင်းကို။ သုက္ခာပေတွာ၊
 ခြောက်စေ၍။ အာဂတတ္တာ၊ လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပဏိဟိတော၊
 မည်၏။ အနတ္တာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ အတ္တသတ္တပုဂ္ဂလသည်၊ အတ္တ သတ္တ
 ပုဂ္ဂလဟူသော အမှတ်သည်ကို။ ပဟာယ၊ ၍။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။
 သုညတော၊ အတ္တ သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌတ္တာ၊
 မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုညတော၊ သုညတမည်၏။ ဣတိ-
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤ(နိစ္စနိမိတ်စသည်တို့ကို၎င်း၊ ရာဂစသောပဏိဓိ
 ကို၎င်း၊ အတ္တသည်ကို၎င်း ပယ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ရအပ်သောမဂ်၏
 အနိမိတ္တ အပ္ပဏိဟိတ သုညတဟုဆိုအပ်သော) အမည်သုံးပါး အပေါင်း

၂၉၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၀၇-၂၀) [၂-ပဋိပဒါဏာဒယန

သည်။ ပစ္စုနီကတော၊ ဆန့်ကျင်ဖက်အားဖြင့်။ နာမံ နာမ၊ ပြီးသော အမည် မည်၏။

ပန၊ ပါး။ ဇေ-ဇေသော မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ရာဂါဒီဟိ၊ ရာဂစသည်တို့မှ။ သုညတ္တာ၊ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (မဂ်၌ ရာဂစသည် မရှိသော ကြောင့်ဟူလိ) သုညတော၊ သုညတမည်၏။ ရူပနိမိတ္တာဒီနံ၊ စွဲလမ်းအပ် ကုန်သော ရူပနိမိတ် ဝေဒနာနိမိတ် စသည်တို့၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်း ကြောင့်။ ဝါ၊ ကား။ ရာဂနိမိတ္တာဒီနံယေဝ၊ ရာဂနိမိတ် ဒေါသနိမိတ် မောဟနိမိတ်တို့၏ သာလျှင်။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနိမိတ္တော၊ အနိမိတ္တမည်၏။ (သဝိဂ္ဂဟာနံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာနံ ဟေတ္ထ နိမိတ္တန္တိ အဓိပ္ပေတံ) ရာဂပဏိဓိအာဒီနံ၊ ရာဂပဏိဓိ ဒေါသပဏိဓိ စသည်တို့၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အပ္ပဏိဟိတော၊ မည်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤ(ရာဂစသည်တို့၏ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ရူပနိမိတ် စသည်တို့၏ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ရာဂပဏိဓိစသည်တို့၏ မရှိ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ရအပ်သော သုညတ အနိမိတ္တ အပ္ပဏိဟိတ ဟူသော) အမည် သုံးပါးအပေါင်းသည်။ အဿ-မဂ္ဂဿ၊ ၏။ သဂုဏ- တော၊ မိမိဂုဏ်အားဖြင့်။ နာမံ၊ ပြီးသောအမည် မည်၏။

သွာယံ-သော အယံ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ သုညံ၊ (အလုံးစုံသော သင်္ခါရမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ အတ္တမှဆိတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၎င်း) ဆိတ်သည်မည်သော။ အနိမိတ္တံ၊ (အလုံးစုံသော သင်္ခါရ နိမိတ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) အနိမိတ္တလည်းမည်သော။ အပ္ပဏိဟိ- တဉ္စ၊ (တဏှာပဏိဓိ စသည်တို့၏ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်) အပ္ပဏိဟိတ လည်းမည်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကရေတိ၊ အာရုံပြု၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်လည်း။ သုညတော အနိမိတ္တော အပ္ပဏိဟိ- တောတိ၊ သုညတ အနိမိတ္တ အပ္ပဏိဟိတဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤ(သုညတ အနိမိတ္တ အပ္ပဏိဟိတမည်သောနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ရအပ်သော) အမည် သုံးပါးအပေါင်းသည်။ အဿ-မဂ္ဂဿ၊ ၏။ အာရမ္မဏတော၊ အာရုံအားဖြင့်။ နာမံ၊ ရအပ်သော အမည်တည်း။

၈၀၃။ ပန၊ ပါး။ အာဂမနံ၊ လာကြောင်းဖြစ်သော အာဂုံသည်။ ဝိပဿနာဂမနံ၊ ဝိပဿနာဟူသော အာဂုံ၎င်း။ မဂ္ဂါဂမနဉ္စ၊ မဂ်ဟူသော

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပေက္ခာညဏကထာ (၃၀၈-၇)

၂၉၉

အာဂုံ၎င်း။ ဣတိ။ သို့။ ဒုဝိဓံ။ သည်။ ဟောတိ။ ၏။ တတ္ထ၊
 ထိုနှစ်ပါးသော အာဂုံတို့တွင်။ မဂ္ဂေ။ ဌ်။ ဝိပဿနာဂမနံ၊ ဝိပဿနာ
 ဟူသော အာဂုံကို။ လဗ္ဘတိ။ ရအပ်၏။ ဖလေ။ ဖိုလ်၌။ မဂ္ဂါဂမနံ၊
 မဂ်ဟူသော အာဂုံကို။ လဗ္ဘတိ။ ၏။ ဟိ-သစ္စံ။ ၏။ အနတ္တာနုပဿနာ၊
 သည်။ (အတ္တသုညတာယ၊ အတ္တမှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒိဋ္ဌတ္တာ၊
 ရှုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သရသတော၊ မိမိ သဘောအားဖြင့်။)
 သုညတာ နာမ၊ သုညတမည်၏။ သုညတာဝိပဿနာယ၊ ထိုသုညတာ
 ဝိပဿနာ၏။ မဂ္ဂေ၊ သည်။ (ဝိပဿနာဂမနေန၊ ဝိပဿနာဟူသော
 အာဂုံဖြင့်။) သုညတော၊ မည်၏။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ သည်။
 အနိမိတ္တာ နာမ၊ (နိစ္စနိမိတ်စသည်ကို ခွဲခြင်းကြောင့်) အနိမိတ္တ
 နိမိတ်မည်၏။ [၃၁၈] အနိမိတ္တဝိပဿနာယ၊ ၏။ မဂ္ဂေ၊ သည်။
 အနိမိတ္တော၊ ဝိပဿနာအာဂုံအားဖြင့် အနိမိတ္တမည်၏။ ပန၊ ဆက်၍
 ဧဝံ။ ဣဒံ နာမံ၊ ဤမဂ်၏ အနိမိတ္တဟူသောအမည်ကို။ အဘိဓမ္မပရိယာ-
 ယေန၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော် နည်းအားဖြင့်။ န လဗ္ဘတိ။ အပ်။
 သုတ္တန္တပရိယာယေန၊ သုတ္တန်ဒေသနာအားဖြင့်။ (ဋီကာ၌ကား န-မရိ၊
 သုတ္တန်ဒေသနာ၌ပေး) ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ တတြ၊ ထိုသုတ္တန်၌။ ဂေါတြ-
 ဘုဉာဏံ၊ သည်။ အနိမိတ္တနိဗ္ဗာနံ၊ အနိမိတ္တမည်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရမ္မဏံ
 ကတွာ၊ ၍။ အနိမိတ္တနာမကံ၊ အနိမိတ္တအမည်ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ သယံ၊
 မိမိသည်။ အာဂမနိယဋ္ဌာနေ၊ ရောက်ကြောင်း လာကြောင်း ပဋိပဒါ
 အရာ၌။ ဌတွာ၊ ၍။ မဂ္ဂဿ၊ မိမိမဂ်အား။ နာမံ၊ အနိမိတ္တဟူသော
 အမည်ကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပေါရာဏာ၊ ရှေးဆရာတို့သည်။
 ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ထိုအကြောင်းဖြစ်သော ဝိပဿနာသည် ပေးအပ်
 သော အမည်ဖြင့်။ မဂ္ဂေ၊ မဂ်ကို။ အနိမိတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။
 ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ မဂ္ဂါဂမနေန၊ မဂ်ဟူသော အာဂုံဖြင့်။ ဖလံ၊ သည်။
 အနိမိတ္တံ၊ အနိမိတ္တမည်၏။ ဣတိ ဝစနံ၊ ဤသို့သောစကားသည်။ ယုဇ္ဇတိ-
 ယေဝ၊ သင့်သည်သာတည်း။ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ သည်။ သင်္ခါရေသု၊
 တေဘူမကသင်္ခါရတို့၌။ ပဏိဓိံ၊ တဏှာဟူသော တောင့်တခြင်းကို။
 သုက္ခာပေတွာ၊ ခြောက်စေ၍။ အာဂတတ္တာ၊ လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 အပ္ပဏိဟိတာ နာမ၊ မည်၏။ အပ္ပဏိဟိတဝိပဿနာယ၊ နာဖြင့်။ မဂ္ဂေ၊
 သည်။ အပ္ပဏိဟိတော၊ မည်၏။ အပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဖလံ၊ သည်။

အပ္ပဏိဟိတံ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ နာမံ၊ အပ္ပဏိဟိတဟူသော အမည်ကို။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်အား။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ (အတ္တနော နာမံ၊ မိမိ၏ အပ္ပဏိဟိတဟူသော အမည်ကို။) ဖလဿ၊ အား။ ဒေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤအပ္ပဏိဟိတဟူသော အမည်သည်။ အာဂမနတော၊ အာဂုံအားဖြင့်။ နာမံ၊ ပြီးသောအမည်တည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ အယံ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သည်။ ဝိမောက္ခဝိသေသံ၊ ဝိမောက္ခအထူးကို။ နိယမေတိ၊ မှတ်၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေတရပ်အပြီးတည်း။ ။သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

အနုလောမညဏကထာ

၈၀၄။ တံ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ၊ ထိုသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကို။ အာသေဝန္တဿ၊ အရိုအသေမှီဝဲသော။ ဘာဝေန္တဿ၊ ပွားစေသော။ ဗဟုလီကရောန္တဿ၊ မီးပွတ်သောလား မနေမနား များစွာ အလေ့အလာပြုသော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ အဓိမောက္ခသဒ္ဓါ၊ ယုံကြည်သည်ဖြစ်၍ ဝတ္ထု၌တည်လျက် ဆုံးဖြတ်သော သဒ္ဓါသည်။ ဗလဝတရာ၊ (ဘာဝနာဝိသေသကိစ္စအားဖြင့် လွန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) အလွန်အားသန်သည် ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ သုပဂ္ဂဟိတံ၊ ကောင်းစွာ ချီးမြှောက်အပ်သော။ ဝီရိယံ၊ (မတုန်တိုသည်ဖြစ်၍ အလွန်ထက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်) ပဋိပက္ခကို လွင့်ပျောက်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ဝီရိယသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုပဋ္ဌိတာ၊ (အလွန်ထက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) အာရုံသို့ ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာထင်သော။ သတိ၊ သတိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုသမာဟိတံ၊ (ပဿဒ္ဓိသုခတို့၏ လွန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) အာရုံ၌ အညီအညွတ် ကောင်းစွာ ထားအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တိက္ခတရာ၊ (အနုလောမညဏ် ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်) အလွန်အကဲနှင့်တကွ ထက်လှစွာသော။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သင်္ခါရုတို့ကို စိစစ်လျစ်လျူဖြစ်သော သင်္ခါရုပေက္ခာပညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသင်္ခါရုပေက္ခာဖြစ်သော ယောဂီအား။ ဣဒါနိ၊ ယခု။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ ဖြစ်လတံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထဗေ၊ ဆိုအပ်သည် ရှိသော်။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သည်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အနိစ္စာတိ ဝါ၊ အနိစ္စဟူ၍၎င်း။ ဒုက္ခာတိ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ အနတ္တာတိ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ သမ္မသိတာ၊

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] အနုလောမညဏကထာ (၃၀၈-၂၀)

၃၀၁

အနိစ္စသည်တို့တွင် တခုခုသော အခြင်းအရာဖြင့် သုံးသပ်သည်ဖြစ်၍။
 (သတ္တက္ခတ္တံ၊ ကြိမ်။ ပဝတ္တိတော၊ ၍။ ဘိဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ပျက်သည်ဖြစ်၍။)
 ဘဝင်္ဂံ၊ ဘဝင်သို့။ သြတရတိ၊ သက်၏။ ဘဝင်္ဂါနန္တရံ၊ ဘဝင်၏ အခြား
 မဲ့၌။ သင်္ခါရုပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာပညာသည်။ ကတနယေနေဝ၊
 ပြုအပ်သော အနိစ္စသောအားဖြင့် အာရုံပြုသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။
 (သုံးသပ်နည်းဖြင့်ကားမဟုတ်) သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အနိစ္စာတိ ဝါ၊ ဟူ၍
 ၎င်း။ ဒုက္ခာတိ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ အနတ္တာတိ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ အာရမ္မဏံ၊
 အာရုံကို။ ကုရမာနံ၊ ပြုလျက်။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။
 တတော၊ ထိုမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ချုပ်သည်မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။) ဘဝင်္ဂံ၊
 ကို။ အာဝဇ္ဇေတော၊ လည်စေ၍၊ ဝါ၊ နှစ်စေ၍။ (စိတ်အားဘဝင်၏ အစွမ်း
 အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းငှါ မပေးသည်ကို နှစ်စေသည်ဆိုသည်) ဥပ္ပန္နဿ၊
 ဖြစ်သော။ တဿ ကိရိယာစိတ္တဿ၊ ထိုကိရိယာစိတ်၏။ အန္တရံ၊ ၌။
 အဝီစိကံ၊ (မတူသော စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော) အခြားအဆီး
 မရှိသော။ စိတ္တသန္တတိံ၊ စိတ်အစဉ်ကို။ အနုပ္ပဗန္ဓမာနံ၊ အစဉ်မပြတ်
 ဆက်စပ်လျက်။ ပဌမဇဝနစိတ္တံ၊ ပဌမဇောစိတ်သည်။ တထေဝ၊ ထိုရှေး
 အတူလျှင်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။
 ယံစိတ္တံ၊ အကြင်ပဌမဇောစိတ်ကို။ ပရိကမ္မန္တိ၊ (အရိယမဂ်ကိုပြုပြင်တတ်

၁-ကိရိယာမနောဓာတုယာ ဟိ ဘဝင်္ဂေ အာဝဇ္ဇိတေ ကိရိယမယစိတ္တပွဝတ္တိ ဝိပါကံ
 စိတ္တပွတ္တိယာ သဝီစိကာ သန္တရာ၊ န ဧဝံ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနေနာတိ ဝုတ္တံ “အဝီစိကံ သန္တတိ”
 အနုပ္ပဗန္ဓမာန”န္တိ။ တထေဝတိ ယထာ အတိတာသု ဒုတ္တိဇဝနဝီထိသု သင်္ခါရုပေက္ခာ
 အနိစ္စာတိ ဝါ ဒုက္ခာတိ ဝါ အနတ္တာတိ ဝါ သင်္ခါရေ အာရမ္မဏမကာသိ၊ တထေဝ။ ဋီကာ။
 ကိရိယာ မနောဓာတ်သည် ဘဝင်ကိုလည်စေအပ်သည်ရှိသော် ကိရိယာမယစိတ်၏ ဖြစ်ခြင်း
 သည် ဝိပါကံစိတ်ဖြစ်ခြင်းဖြင့် အခြားအဆီးရှိသည်ဖြစ်၏။ ထိုသို့အတူ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်
 ဘဝင်ကိုလည်စေသည်ရှိသော် ကိရိယာမယစိတ်၏ဖြစ်ခြင်းသည် ဝိပါကံစိတ် ဖြစ်ခြင်းဖြင့်
 အခြားအဆီးမရှိ။ ထို့ကြောင့် “အဝီစိ” စိတ္တသန္တတိ” အနုပ္ပဗန္ဓမာနံ” ဟူသည်။ တထေဝ
 ဟူသည်ကား လွန်လေပြီးသော နှစ်ခုသုံးခုသော ဇောဝီထိတို့၌ သင်္ခါရုပေက္ခာသည်
 အနိစ္စဟူ၍၎င်း ဒုက္ခဟူ၍၎င်း အနတ္တဟူ၍၎င်း သင်္ခါရတို့ကို အာရုံပြုသကဲ့သို့ ထိုအတူ
 သင်္ခါရတို့ကို အာရုံပြု၍ ပဌမဇောစိတ်ဖြစ်သည်ဟူလို။ (ပြည်)

မြန်မာမူ ဋီကာပါဌ်တို့၌ ဒုတ္တိဇဝနဝီထိသု-အရာတွင် ဒုတ္တိ”သဇဝနဝီထိသု-ဟု ရှိ၏။
 သီဟိုဠ်ခဏ္ဍိကာ၌ကား ဒုတ္တိဇဝနဝီထိသု-ဟူ၍ပင်ရှိ၏။ ၎င်းပါဌ်သည်သာလျှင် မဟာဋီကာ
 (၁-၁၉၁)၌ရှိသော “မဂ္ဂဝီထိတော ပုဗ္ဗေ ဒွေတယော ဇဝနဝါရာ သဒ္ဓိသာနုပဿနာဝ
 ပဝတ္တန္တိ” တူသောပါဌ်နှင့်ညီညွတ်၍ သင့်မြတ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်ဆရာတော်၏

သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ပရိကံဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တံ-ပဌမဇဝန-
စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒနန္တရံ၊ ထိုပရိကံစော၏အခြားမဲ့၌။
တထေဝ၊ ထိုရှေးအတူလျှင်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။
ယံ-စိတ္တံ၊ အကြင်စောစိတ်ကို။ ဥပစာရန္တိ၊ မဂ်၏ အနီး၌ ကျင်လည်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ဥပစာရဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော။
တံ-ဇဝနစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒနန္တရမ္ပိ၊ ထိုဥပစာရ၏ အခြား
အမဲ့၌လည်း။ တထေဝ၊ လျှင်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။
ယံ-စိတ္တံ၊ ကို။ အနုလောမန္တိ၊ ရွှေ့နောက်ဖြစ်သော ဓမ္မတို့အား လျော်သည်
၏အဖြစ်ကြောင့် အနုလုံဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတိယံ၊ သုံးကြိမ်မြောက်
သော။ တံ-ဇဝနစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤပရိကံ ဥပစာ အနုလုံ
ဟူသော အမည်သည်။ နေသံ-ဇဝနာနံ၊ ထိုသုံးပါးသော စောတို့၏။ ပါဠိ-
ယေက္ကံ၊ အသီးသော။ နာမံ၊ အမည်တည်း။

ပန၊ သော်လည်း။ အဝိသေသေန၊ ခပ်သိမ်းသော စောတို့အား
ဆက်ဆံသောအားဖြင့်။ တိဝိဓမ္ပိ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။
တေ-ဇဝနစိတ္တံ၊ ကို။ အာသေဝနန္တိပိ၊ ရှိသေစွာမှီဝဲတတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် အာသေဝနဟူ၍၎င်း။ ပရိကမ္မန္တိပိ၊ ပရိကံဟူ၍၎င်း။ ဥပစာရန္တိပိ၊
ဥပစာရဟူ၍၎င်း။ အနုလောမန္တိပိ၊ အနုလုံဟူ၍၎င်း။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။
ဝဋ္ဋတိ၊ သင်၏။ ကိဿ၊ အဘယ်မည်သောဓမ္မအား။ အနုလောမံ၊ လျော်
သနည်း။ ပုရိမဘာဂပစ္စိမဘာဂါနံ၊ ရှေးအဖို့နောက်အဖို့တို့၌ ဖြစ်ကုန်သော
ဓမ္မအဖို့အစုတို့အား။ အနုလောမံ၊ လျော်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ-ဇဝနံ၊ ထို
တတိယအနုလုံစောသည်။ ပုရိမာနံ၊ ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌန္တံ
ဝိပဿနာဉာဏာနံ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အစရှိကုန်သော ရှစ်ပါးသော ဝိပဿနာ
ဉာဏ်တို့၏။ တထကိစ္စတာယ၊ မဖောက်မပြန်မှန်သော ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်
အားလည်း။ အနုလောမေတိ၊ လျော်၏။ ဥပရိ၊ အထက်ဖြစ်သော မဂ်
ခဏ၌။ သတ္တတိံသာယ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ၊ သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော
ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့၏။ တထကိစ္စတာယ စ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သော
ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်အားလည်း။ အနုလောမေတိ၊ လျော်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။

အမှာစကားထဲမှ ဒုတ္တိံ သဇဝနဝိတိသု-ဟူသောပုဒ်ကို ဒုတ္တိဇဝနဝိတိသု-ဟူ၍၎င်း သုံး
ဆယ့်ခုနစ်ပါးကုန်သော ဇောဝိတိတို့၌-ဟူသည်ကို နှစ်ခုသုံးခုသော ဇောဝိတိတို့၌-ဟူ၍၎င်း
ပြင်လိုက်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] အနုလောမဉာဏကထာ (၃၀၉-၈)

၃၀၃

တံ-အနုလောမဉာဏံ၊ သည်။ တဿ၊ ထိုအနုလောမဉာဏ်၏။ (ဟိတ်၏ သဒ္ဓန်တည်း) အနိစ္စလက္ခဏာဒိဝသေန၊ အနိစ္စလက္ခဏာ အစရှိသည်တို့၏
 ≡ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ တေဘူမကသင်္ခါရတို့ကို။ [၃၀၉] အာရဗ္ဗ၊ အာရုံ ပြု၍။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တာနညေဝ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ သင်္ခါရတရား တို့၏။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို သိသောဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပါဒေဝယေ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့ကို။ ဝတ၊ စင်စစ်။ အဒ္ဓသ၊ မြင်ပြီ။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ ဘင်္ဂဝန္တာနညေဝ၊ ဘင်္ဂလက္ခဏရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဘင်္ဂါနုပဿနံ၊ ဘင်္ဂကိုရှုသောဉာဏ်သည်။ ဘင်္ဂံ၊ ဘင်္ဂကို။ ဝတ၊ စင်စစ်။ အဒ္ဓသ၊ မြင်ပြီ။ ဣတိ စ၊ ၎င်း။ သဘယညေဝ၊ ကြောက် အပ်သော သဘောရှိသော သင်္ခါရသည်သာလျှင်။ ဘယတုပဋ္ဌာနဿ၊ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်အား။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ဘယတော၊ ကြောက်အပ်သည် ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတံ၊ ရှေးရှုထင်၏။ ဣတိ စ၊ ၎င်း။ သာဒီနဝေယေဝ၊ အပြစ်ရှိသောသင်္ခါရ၌သာလျှင်။ အာဒီနဝါနုပဿနံ၊ အာဒီနဝ- အနုပဿနာဉာဏ်သည်။ အာဒီနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဝတ၊ စင်စစ်။ အဒ္ဓသ၊ မြင်၏။ ဣတိ စ၊ ၎င်း။ နိဗ္ဗိန္ဒိတဗ္ဗယေဝ၊ ငြီးငွေ့အပ်သော သင်္ခါရတရား၌ သာလျှင်။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏံ၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ နိဗ္ဗိန္ဒံ၊ ငြီးငွေ့၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ မုဉ္ဇိတဗ္ဗမိယေဝ၊ စွန့်လွှတ်အပ်သော သင်္ခါရတရား၌ သာလျှင်။ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ မုဉ္ဇိတုကာမံ၊ လွှတ်လိုသည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ စ၊ ၎င်း။ ပဋိသင်္ခါတဗ္ဗညေဝ၊ သုံးသပ် ဆင်ခြင်အပ်သော တရားကိုသာလျှင်။ ပဋိသင်္ခါဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ပဋိသင်္ခါတံ၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်အပ်ပြီ။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ ဥပေက္ခိတဗ္ဗညေဝ၊ လျစ်လျူရှုအပ်သော သင်္ခါရတရားကိုသာလျှင်။ သင်္ခါရပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ဥပေက္ခိတံ၊ လျစ်လျူရှုအပ်ပြီ။ ဣတိ စ၊ ၎င်း။ အတ္ထတော ဝဒမာနံ ဝိယ၊ မဆိုသော်လည်း အတ္တာပတ္တိအားဖြင့်ဆိုသကဲ့သို့။ ဣမေသဉ္စ အဋ္ဌန္တံ ဉာဏာနံ၊ ဤ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အစရှိသော ရှစ်ပါးသောဉာဏ်တို့၏။ တထကိစ္စတာယ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်အားလည်း။ အနုလောမေတိ၊ လျော်၏။ (တဉ္စိ-ဉ္စိတံ-သဒ္ဓါကို ဤအနုလောမေတိ-ဉ္စိတံ) ဥပရိ၊ အထက် ဖြစ်သောမဂ်ခဏ၌။ သတ္တတိံ သာယ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ တထကိစ္စ-

တာယံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်အားလည်း။ အနုလောမေတိ၊ လျော်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တာယ ပဋိပတ္တိယာ၊ ထိုအနုလောမညဏ်၏ ရုန့်ရင်းရုန့်ရင်းသော သစ္စာကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သော သံကိလေသကို ခွါခြင်းအကျင့်ဖြင့်။ ပတ္တဗ္ဗတ္တာ၊ ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဟိ၊ ထင်ရှားပြုအံ့။ ဓမ္မိတော၊ တရားစောင့်သော။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ ဝိနိစ္ဆယဌာနေ၊ တရားဆုံးဖြတ်ရာအရပ်၌။ နိသိန္နော၊ နေလျက်။ ဝေါဟာရိကမဟာမတ္တာနံ၊ တရားဆုံးဖြတ်သော မဟာအမတ်ကြီးတို့၏။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို။ သုတန္တာ၊ ကြား၍။ အဂတိဂမနံ၊ အဂတိသို့လိုက်ခြင်းကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ မဇ္ဈတ္တော၊ လျစ်လျူရှုသည်။ ဟုတန္တာ၊ ၍။ ဧဝံ ဟောတူတိ၊ ဤအတိုင်းသာ အဆုံးအဖြတ်ဖြစ်စေဟု။ အနုမောဒမာနော၊ ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍။ တေသံ၊ ထိုအမတ်ကြီးတို့၏။ ဝိနိစ္ဆယဿ စ၊ အဆုံးအဖြတ်အားလည်း။ အနုလောမေတိ ယထာ၊ လျော်သကဲ့သို့။ ပေါရာဏဿ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ရာဇဓမ္မဿ စ၊ မင်းတို့သည်ပညတ်အပ်သော အကျင့်အားလည်း။ အနုလောမေတိ ယထာ၊ လျော်သကဲ့သို့။ ဣဒံ၊ ဤအနုလုံ၏လျော်ခြင်းကို။ ဧဝံသမ္ပဒံ၊ ဤဥပမာနှင့်အတူ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းရှိသည်ဟု။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-ကထံ သဒိသံ၊ အဘယ်သို့တူသနည်း။ ရာဇာ ဝိယ၊ မင်းကဲ့သို့။ အနုလောမညဏံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ အဠ ဝေါဟာရိကမဟာမတ္တာ ဝိယ၊ တရားဆုံးဖြတ်သော ရှစ်ယောက်သော အမတ်ကြီးတို့ကဲ့သို့။ အဠ ဉာဏာနံ၊ ရှစ်ပါးသောဉာဏ်တို့ကို။ ဒဠဗ္ဗာနံ၊ ကုန်၏။ ပေါရာဏော၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ရာဇဓမ္မော ဝိယ၊ မင်းကျင့်တရားကဲ့သို့။ သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယာ၊ သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ ဧဝံ ဟောတူတိ၊ ဤသို့ဖြစ်စေဟု။ ဝဒမာနော၊ ဆိုသည်ဖြစ်၍။ ဝေါဟာရိကနံ၊ တရားဆုံးဖြတ်သော အမတ်ကြီးတို့၏။ ဝိနိစ္ဆယဿ စ၊ အဆုံးအဖြတ်အား၎င်း။ ရာဇဓမ္မဿ စ၊ ရှေးမင်းတို့သည်ပညတ်အပ်သော မင်းကျင့်တရားအား၎င်း။ အနုလောမေတိ ယထာ၊ လျော်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အနိစ္စာဒိဝသေန၊ အနိစ္စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခါရေ တို့ကို။ အာရဗ္ဗံ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ဣဒံ-ဉာဏံ၊ သည်။ အဠန္တံ၊ ကုန်သော။ ဉာဏာနံ၊ တို့၏။ တထကိစ္စတာယ စ၊ မဖောက်မပြန်သော ကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်အား၎င်း။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဝုဠာနဂါမိနီဝိပဿနာကထာ (၃၁၀-၂)

၃၀၅

ဥပရိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ အထက်မဂ်ခဏ၌။ သတ္တတိံ သဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ၊
တို့၏။ တထကိစ္စတာယ စ၊ အား၎င်း။ အနုလောမေတိ၊ လျော်၏။
တေနော၊ ထိုသို့အောက်၌ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့အား လျော်သောအမြက်ဖြင့်
အထက်ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့အား လျော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။
(ဣဒံ ဉာဏံ၊ ကိ။) သစ္စာနုလောမိကဉာဏန္တိ၊ မဂ္ဂသစ္စာအားလျော်သော
ဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့အပြီးတည်း။

အနုလောမဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

ဝုဠာနဂါမိနီဝိပဿနာကထာ

၈၀၅။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣဒဉ္စ အနုလောမဉာဏံ၊ ဤအနုလောမ
ဉာဏ်သည်သာလျှင်။ သင်္ခါရာရမ္မဏာယ၊ သင်္ခါရအာရုံရှိသော။ ဝုဠာန-
ဂါမိနီယာ ဝိပဿနာယ၊ မဂ်သို့ချဉ်းကပ်သော ဝိပဿနာ၏။ ပရိယော-
သာနံ၊ အဆုံးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ စင်စစ်မူကား။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ၊
သိမ်း။ ဂေါတြဘူဉာဏံ၊ သည်။ ဝုဠာနဂါမိနီယာ ဝိပဿနာယ၊ ၏။
ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တဿာယေဝ
ဝုဠာနဂါမိနီယာ ဝိပဿနာယ၊ ၌သာလျှင်။ အသမ္မောဟတ္ထံ၊ (ထိုထိုသုတ်၌
ပရိယာယ်တပါးတို့ဖြင့် လာရာ၌) မထွေးစိမ့်သောငှါ။ အယံ၊ လဟုံသော။
သုတ္တသံသန္ဓနာ၊ ထိုထို သုတ်ပုဒ်တို့အား လျော်စွာစေ့စပ် နှီးနှောခြင်းကို။
ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

☞ [၃၁၀] သေယျထိဒံ၊ ထိုသုတ္တသံသန္ဓနာဟူသည် အတယ်နည်းဟူ
မူကား။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အယံ ဝုဠာနဂါမိနီဝိပဿနာ၊ ကိ။ သဠာယတန-
ဝိဘင်္ဂသုတ္တေ၊ ၌။ အတမ္မယတံ ဘိက္ခဝေ။ပ။ တံ သမ္ပတိက္ကမ္မထာတိ၊
ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ အတမ္မယတာတိ၊ အတမ္မယတာဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊
ဟောတော်မူအပ်၏။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတမ္မယတံ၊ တဏှာ၏

၁-ဤဥပမာ၌ ရှစ်ယောက်သော တရားဆုံးဖြတ်သော အမတ်ကြီးတို့၏ အဂတိသို့
လိုက်ခြင်းကိုပယ်၍ ထိုထိုအဆုံးအဖြတ်တို့ ပြုခြင်းကဲ့သို့ ရှစ်ပါးသောဉာဏ်တို့၏ မိမိတို့အ
စွမ်းအလျောက် ဆန့်ကျင်ဖက်ကိုသာပယ်၍ သင်္ခါရတို့၌ ဥဒယဝယကိုပြုခြင်းအစရှိသော
အကျင့်ကို မှတ်အပ်၏။ မင်း၏လျစ်လျူရှုသော အဖြစ်ကဲ့သို့ အနုလောမဉာဏ်၏ ရှေးအဖို့
နောက်အဖို့၌ဖြစ်သော ဓမ္မကောဠာသအား လျော်သည်၏အဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၂-ဝုဠာနံ အရိယမဂ္ဂံ ဂစ္ဆတိ ဥပေတိတိ ဝုဠာနဂါမိနီ။ သင်္ခါရာရမ္မဏာယ-ဖြင့်
နိဗ္ဗာနာရမ္မဏဂေါတြဘူကို စင်စေသည်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ ၅-၂၀-ပ-မ-ဗ-သ-စ

ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာကို။ နိဿယ၊ အမှီပြု၍၊
ဝါ၊ အခြေပြု၍၊ ဝါ၊ ပွားစေ၍။ အတမ္မယတံ၊ ကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍၊ ဝါ၊
အကြောင်းပြု၍။ ယံယံ ဥပေက္ခာ၊ အကြင် အရူပစိတ္တုပ္ပါဒ်၌ အတွင်း
ဝင်သော ဝေဒနုပေက္ခာသည်။ ဝါ၊ ထိုအရူပစိတ္တုပ္ပါဒ်လျှင် အာရုံရှိသော
ဝိပဿနုပေက္ခာသည်။ ဧကတ္တာ၊ တခုတည်းသော သဘောရှိ၏။ ဧကတ္တ-
သိတာ၊ တခုတည်းသော သဘောရှိသော အာရုံကိုမူ၏။ ဝါ၊ အာရုံပြု၏။
တံ၊ ထိုဧကတ္တ၊ဧကတ္တသိတဥပေက္ခာကို။ တုမေ၊ တို့သည်။ ပဇဟထ၊
(တဒါရမ္မဏကိလေသာကို ပယ်သောအားဖြင့်) စွန့်ကြကုန်။ တံ၊ ထို
ဥပေက္ခာကို။ သမတိက္ကမထ၊ လွန်မြောက်နိုင်အောင် ကြိုးစား၍
ကျင့်ကြကုန်။] ၁

၁-ယေ လောကီယေ သင်္ခါရေ အာရဗ္ဘ အနုလောမပရိယောသာနာ ဝုဠာနဂါမိနိ-
ဝိပဿနာ ပဝတ္တတိ၊ တံသန္တိသိတာ တပ္ပဋ္ဌိဗဒ္ဓါ တဏှာ တေဟိ ဝိနာ အပ္ပဝတ္တနတော
တမ္မယာ နာမ။ပ။ တံ ပဇဟတာတိ တဒါရမ္မဏကိလေသပဟာနေန ပဇဟထ။ တေနာဟ
တံ သမတိက္ကမထာတိ။ ဋီကာ။ ယေ လောကီယေ သင်္ခါရေ၊ အကြင် လောကီသင်္ခါရတို့ကို။
အာရဗ္ဘ၊ ၍။ အနုလောမပရိယောသာနာ၊ အနုလုံအဆုံးရှိသော။ ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာ၊
သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တံသန္တိသိတာ၊ ထိုဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ကို
မှီသော။ တပ္ပဋ္ဌိဗဒ္ဓါ၊ ထိုဝိပဿနာ၏အာရုံဖြစ်သော သင်္ခါရတို့နှင့်စပ်သော။ ဝါ၊ သင်္ခါရ
တို့ကိုတပ်သော။ တဏှာ၊ သည်။ တေဟိ၊ ထိုဝိပဿနာ၏အာရုံဖြစ်သော သင်္ခါရတို့နှင့်။
ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အပ္ပဝတ္တနတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တမ္မယာ နာမ၊ ဝိပဿနာ၏အာရုံ
ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ဖြင့်ဖြစ်သည်မည်၏။ (တေဟိ နိဗ္ဗတ္တာ တမ္မယာ။ တေဟိ၊ ထိုဝိပဿနာ၏
အာရုံဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ တမ္မယာ၊ ထိုဝိပဿနာ၏အာရုံ
ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ဖြင့်ဖြစ်သည်။ တမ္မယာဝ၊ တမ္မယသည်ပင်လျှင်။ တမ္မယတာ၊
တမ္မယတာမည်၏။ ကာ-အနက်မရှိဟူလို) ဝါ၊ ကား။ တဏှာသမ္ပယုတ္တခန္ဓာ၊ တဏှာ-
သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော လောဘမူနာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ တမ္မယာ၊ တမ္မယမည်ကုန်၏။
တေသံ၊ ထိုဝိပဿနာ၏အာရုံဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ဖြင့်ဖြစ်ကုန်သော တဏှာသမ္ပယုတ်-
နာမက္ခန္ဓာတို့၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်တည်း။ တမ္မယတာ၊ ထိုဝိပဿနာ၏အာရုံဖြစ်သော
သင်္ခါရတို့ဖြင့်ဖြစ်ကုန်သော သမ္ပယုတ်နာမက္ခန္ဓာတို့၏အဖြစ်။ သာ ဝေ တဏှာ၊ ထိုတဏှာ
ကိုပင်ရ၏။ တပ္ပဋ္ဌိပက္ခာ၊ တမ္မယတာမည်သော တဏှာ၏ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော။ ဝုဠာန-
ဂါမိနိဝိပဿနာ၊ သည်။ အတမ္မယတာ၊ အတမ္မယတာမည်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။
အဋ္ဌကထာယံ၊ သဠာယတနပိဘင်္ဂသုတ် အဋ္ဌကထာ၌။ အတမ္မယတာ နာမ။ပ။ အတမ္မ-
ယတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တဏှာ၊ သည်။ တမ္မယတာ နာမ၊ တမ္မယတာမည်၏။
တဿာ၊ ထိုတမ္မယတာမည်သောတဏှာကို။ ပရိယာဒိယနတော၊ ကုန်စေတတ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်။ ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာ၊ သည်။ အတမ္မယတာ၊ အတမ္မယတာမည်၏။ နိဿာ-
ယာတိ၊ ကား။ တံ အတမ္မယတံ၊ ထိုအတမ္မယတာမည်သော ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာကို။
နိဿယံ ကတွာ၊ အခြေအမှီပြု၍။ ဘာပေတွာ၊ ပွားစေ၍။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဝုဠာနဂါမိနီဝိပဿနာကထာ (၃၁၀-၆)

၃၀၇

အလဂဒ္ဒသုတ္တန္တေ၊ ဌ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ (အယံ ဝုဠာနဂါမိနီ၊ ကိ။) နိဗ္ဗိဒါတိ၊ နိဗ္ဗိဒါဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော် မူအပ်၏။ [နိဗ္ဗိန္ဒံ-နိဗ္ဗိန္ဒန္တော၊ ပြီးငွေသည်ဖြစ်၍။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ တပ်ခြင်းကင်း၏။ ဝိရာဂါ၊ တပ်ခြင်းကင်းခြင်းကြောင့်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ကိလေသာမှ လွတ်၏။]

အတ္တော၊ အနက်တည်း။ ဧကတ္တာတိ ဧတ္ထ၊ ဧကတ္တာ-ဟူသောပါဌ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံသည်၊ ကား။ ပါဠိ၊ ပါဠိတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ရူပေသု၊ ရူပါရုံတို့၌။ ပ။ ဖောဠဗ္ဗေသု၊ ဖောဠဗ္ဗာရုံတို့၌။ ယာ ဥပေက္ခာ၊ အကြင်ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (ယာ-တည့် သည်) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံ ဥပေက္ခာ၊ ဤအာရုံငါးပါး၌ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသည်။ နာနတ္တာ၊ အထူးထူးသဘောရှိ၏။ နာနတ္တသိတာ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသော အာရုံကိုမှီ၏။ ဝါ၊ အာရုံပြု၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ပါဠိ၊ ပါဠိတည်း။ အယံ ဥပေက္ခာ၊ ဤငါးပါးသော အာရုံ၌ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသည်။ သယမ္ပိ၊ မိမိသည်လည်း။ နာနာသဘာဝါ စ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသည်၎င်း။ နာနာရမ္မဏနိဿိတာ စ၊ အထူး ထူးသော အာရုံကိုမှီသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္တော၊ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်သော အနက်တည်း။ (နာနတ္တာ ကို နာနာသဘာဝါ-ဖွင့်သည်၊ နာနတ္တသိတာ-ကို နာနာရမ္မဏနိဿိတာ-ဖွင့်သည်) ပန၊ အဘိဓာနတ္ထမှတစ်ပါး အဘိဓေယျတ္ထကိုဆိုအံ့။ သာ၊ ထိုနာနတ္တ၊ နာနတ္တသိတဖြစ်သော ဥပေက္ခာကို။ သမာဓိသမ္ပယုတ္တာ၊ ဝိပဿနာသမာဓိနှင့် ယှဉ်သော။ ဝိပဿနုပေက္ခာ၊ ဝိပဿနုပေက္ခာဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အာကာသာနဉ္စာယတနနိဿိတာ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနစိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုမှီသော။ (သမ္ပယုတ် အားဖြင့် မှီသည်ကိုယူ) ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနနိဿိတာ၊ နေဝသညာနာသညာ-ယတနစိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုမှီသော။ ယာ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ (ယာ-ကားတည့်သည်) အတ္ထိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဥပေက္ခာ၊ ဤအရူပစိတ္တုပ္ပါဒ်ကို သမ္ပယုတ်အားဖြင့်မှီသော ဥပေက္ခာ သည်။ ဧကတ္တာ၊ တူသော သဘောရှိသည်၎င်း။ ဧကတ္တသိတာ၊ တူသော သဘောရှိသော အာရုံကို မှီသည်၎င်း။ ဝါ၊ အာရုံပြုသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ ပါဠိ၊ ဤလည်း ပါဠိတရပ်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံတံအရူပစိတ္တုပ္ပါဒ်ပရိယာပနာ၊ ထိုထို အရူပစိတ္တုပ္ပါဒ်လေးပါး၌ အတွင်းဝင်သော။ ယာ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သာ၊ ထိုဥပေက္ခာကို။ ဧကသဘာဝတ္တာ စ၊ တူသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဧကာရမ္မဏတ္တာ စ၊ ကူသော အာရုံရှိ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဧကတ္တာတိ၊ တူသော သဘောရှိ၏ဟူ၍၎င်း။ ဧကတ္တသိတာတိ၊ တူသော သဘောရှိသော အာရုံကိုမှီ၏ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန၊ အာစရိယဝါဒကိုဆိုအံ့။ သာ၊ ထိုဧကတ္တ၊ ဧကတ္တသိတဖြစ်သော ဥပေက္ခာသည်။ တံတံဈာနသဟဂတဝေဒနုပေက္ခာ စ၊ ထိုထိုသို့သော အရူပဈာန်နှင့် တကွဖြစ်သော ဝေဒနုပေက္ခာသည်၎င်း။ တဒါရမ္မဏဝိပဿ-နုပေက္ခာ စ၊ ထိုသို့သော အရူပဈာန်လျှင် အာရုံရှိသော ဝိပဿနုပေက္ခာသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာစရိယာ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ပဗေဟတာတိ၊ ကား။ တဒါ-ရမ္မဏကိလေသပ္ပဟာနေန၊ ထိုဥပေက္ခာလျှင် အာရုံရှိသော ကိလေသာကိုပယ်သဖြင့်။ တံ၊ ထိုဧကတ္တ၊ ဧကတ္တသိတဥပေက္ခာကို။ ပဗေဟထ၊ စွန့်ကြဲကုန်လော။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ တံ သမတိက္ကမထာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

၃၀၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၁၀-၇) ပြာ-ပဋိပဒါဉာဏဒဿန

သုသိမသုတ္တန္တေ၊ ဌံ။ သုသိမ၊ သုသိမ။ ပုဗ္ဗေ ခေါ၊ မဆွကလျှင်။
ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံသည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။) ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။
နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏံသည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊
ဤသို့။ (အယံ ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာ၊ ကိ။) ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏန္တိ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိ
ဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။ ဓမ္မဋ္ဌိတိယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ၊ ဌံ။
အသမ္ပယုနဝသေန၊ မတွေ့ဝေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊
ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။)

ပေါဠပါဒသုတ္တန္တေ၊ ဌံ။ ပေါဠပါဒ၊ ပေါဠပါဒ။ ခေါ၊ စင်စစ်။ သညာ။
သညာသည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပစ္ဆာ၊ ဌံ။ ဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်
သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ (အယံ ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာ၊
ကိ။) သညဂ္ဂန္တိ၊ သညဂ်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

ဒသုတ္တရသုတ္တန္တေ၊ ဌံ။ ယာ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊
ရှိ၏။ သာ၊ ထိုပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိသည်။ (ယာ၊ သာ-ကား ထည့်
သည်) ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂံ၊ ပါရိသုဒ္ဓိ၏ ပြဇာန်းသော အကြောင်း
အင်္ဂါမည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (အယံ ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာ၊ ကိ။)
ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ၊ ဌံ။ ယာ စ မုဉ္ဇိတုကမ္ပတော၊ အကြင်မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာ
သည်၎င်း။ ယာ စ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာ၊ သည်၎င်း။ ယာ စ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊
သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဧကတ္တာ၊ တူသော
သဘောရှိကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဓါမျှသာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။ ဣတိ ဧဝံ၊
သို့။ တီဟိ နာမေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

၁-သုတ်၌ သညာ ခေါ်-သာ ဟောသည်တကား၊ သညဂ်-မဟောတကားဟူမူ? သညာခေါ်
ပေါဠပါဒါတိ ဧတ္ထ ကာမံ သညာဣစ္စေဝ ဝုစ္စတိ။ ပုဗ္ဗေ ပန အနုပုဗ္ဗေန သညဂ် ဖုသတိတိ
ဝုတ္တတ္တာ အာဟ သညဂ္ဂန္တိ ဝုတ္တာတိ၊ ဋီကာ။ သညာ ခေါ် ပေါဠပါဒါတိ ဧတ္ထ၊ ဌံ။
သညာဣစ္စေဝ၊ သညာဟူ၍သာလျှင်။ ကာမံ ဝုစ္စတိ၊ အကယ်၍ကား ဟောအပ်၏။ ပန၊
ထိုသို့ဟောအပ်သော်လည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနုပုဗ္ဗေန၊ ဖြင့်။ သညဂ်၊ အထွတ်အမြတ်
ဖြစ်သော ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာနှင့် ယှဉ်သောသညာသို့။ ဖုသတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သညဂ္ဂန္တိ ဝုတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။
၎င်းနက်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဝုဠာနဂါမိနီဝိပဿနာကထာ (၃၁၁-ဂ)

၃၀၉

ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌။ အနုလောမံ ဂေါတြံဘုဿ အနုလောမံ
ဝေါဒါနဿာတိ၊ နဿဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ တိဟိ နာမေဟိ၊ အနုလုံဂေါတြဘူ
ဝေါဒါနံ သုံးပါးသောအမည်တို့ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဤ။

ရထဝိနီတသုတ္တန္တေ၊ ၌။ အာဝုသော၊ ရှင်။ ကိံပန၊ အသို့နည်း။
ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိတ္ထံ၊ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိအကျိုးငှါ။ ဘဂ-
ဝတိ၊ ရှင်တော်ဘုရားအထံ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ ဝုဿတိ၊
သုံးသလော။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ (အယံ ဝုဠာနဂါမိနီဝိပဿနာ၊ ကို။)
ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဤ။

≡[၃၁၁] ဣတိ-ဧဝံ၊ ဤသို့။ အနေကေဟိ နာမေဟိ၊ တပါးမကများစွာ
သော အမည်တို့ဖြင့်။ မဟေသိနာ၊ သီလက္ခန္ဓစသည်ကျေးဇူးကို ရှာတော်
မူသော ရှင်တော်ဘုရားသည်။ (အရိယမဂ္ဂဓိဋ္ဌာနတာယ၊ အရိယမဂ်တရား
၏ တည်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ကိတ္တိတာ-ထောမိတာ၊ ချီးမွမ်းတော်မူ
အပ်သော။ သန္တာ၊ ကိလေသာဟူ မီးပူခပ်သိမ်းငြိမ်းအေးစေတတ်သော။
ပရိသုဒ္ဓါ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော။ ဝုဠာနဂါမိနီ၊ ဝုဠာနဂါမိနီမည်
သော။ ယာ ဝိပဿနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ သာသနာတော်ဝယ်ထင်ရှားရှိ၏။

တတ္ထ၊ ထိုဝုဠာနဂါမိနီဝိပဿနာ၌။ မဟဗ္ဘယာ၊ ခံ၍ အစမဆုံးနိုင်
ကြီးစွာသောဘေးဟုဆိုအပ်သော။ သံသာရဒုက္ခပက်ာ၊ သံသာရဒုက္ခတည်း
ဟူသော ညွှန်မှု။ ဝုဠာတုကာမော၊ ထမြောက်ခြင်း တက်ခြင်းကို အလို
ရှိသော။ ပဏ္ဍိတဇာတိကော၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေပညာဖြင့် ပညာရှိသော
ယောဂီသည်။ ယောဂံ၊ ဘာဝနာကို၊ ဝါ၊ ဘာဝနာကိုအားထုတ်ကြောင်း
ဖြစ်သော သမ္မာဝါယာမ သမ္မပ္ပဓာန် လုံ့လကို။ သတတံ၊ မီးပွတ်သော
ယောက်ျားပမာ အခါခပ်သိမ်း။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏၊ ဝါ၊ ပြုကြပါလေ။
ဣတိ၊ ဤရွှေတခန်းတည်း။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

ပညာဘာဝနာဓိကာရေ

ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသော နာမ
ကေဝိသတိမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၂၂-ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ (၃၁၂-၁)

ပဌမမဂ္ဂဉာဏကထာ

☸ [၃၁၂] ဂဝဇ်။ ဣတော၊ ဤအနုလောမဉာဏ်မှ။ ပရိ-ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဂေါတြဘူဉာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ-ဂေါတြဘူဉာဏံ၊ သည်။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ အာဝဇ္ဇနဌာနိယတ္တာ၊ အာဝဇ္ဇန်းအရာ၌ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိံ၊ သို့။ နေဝ ဘဇတိ၊ မဝင်။ (အနိစ္စာဒိဝသေန သင်္ခါရာနံ အဂဟဏတော၊ အနိစ္စ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် သင်္ခါရတို့ကို မယူခြင်းကြောင့်တည်း။) ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိံ၊ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိသို့။ န ဘဇတိ၊ မဝင်။ (နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတ္ထေ၊ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိပ၊ သော်လည်း။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ အခေပနတော၊ မကုန်စေနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) အန္တရာ၊ ဆဋ္ဌသတ္တမဝိသုဒ္ဓိတို့၏ အလယ်၌။ အဗ္ဗောဟာရိကမေဝ၊ ဝေါဟာရ မလောက်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဥတယဝိသုဒ္ဓိလက္ခဏာဘာဝတော၊ ဆဋ္ဌသတ္တမ နှစ်ပါးဝိသုဒ္ဓိ၏ လက္ခဏာမရှိသောကြောင့်တည်း။) ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ ဝိပဿနာသောတေ၊ ဝိပဿနာအလျဉ်း၌။ ပတိတတ္တာ၊ ကျသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပဿနာတိ သင်္ခံ၊ ဝိပဿနာဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ ၎င်း။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ၊ ၎င်း။ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ၊ ၎င်း။ အရဟတ္တ-

၁-တတော ဧဝေတံ ဝိညာဏဓာတုနံ ဝိသယံ ဥဒ္ဓေသန္တံ ဒဿနကိစ္စံ ကရောန္တံ ကိရိယာမနောဓာတု ဝိယ မဂ္ဂဿ အာဝဇ္ဇနဌာနိယံ ဝုစ္ဆတိ။ တတော ဧဝ၊ ထိုသို့ကိလေသာကိုကို မကုန်စေနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ဧတံ၊ ထိုဂေါတြဘူဉာဏ်ကို။ ဝိညာဏဓာတုနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့အား။ ဝိသယံ၊ အာရုံကို။ ဥဒ္ဓေသန္တံ၊ ညွှန်တတ်သည်ဖြစ်၍။ ဒဿနကိစ္စံ၊ ညွှန်ခြင်းကိစ္စကို။ ကရောန္တံ၊ ပြုတတ်သော။ ကိရိယာမနောဓာတု ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ အာဝဇ္ဇနဌာနိယံ၊ အာဝဇ္ဇန်းအရာ၌တည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ၏။ ဋီကာစကား။ (ပြည်)

၂-ထိုသို့သော်လည်း ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ၏ ပရိယောသာနအဖြစ်ဖြင့် ဝိပဿနာပက္ခိက ဖြစ်သတည်း။ ထိုကြောင့်လျှင် ထိုဂေါတြဘူဉာဏ် ထိုဝိပဿနာသောတသို့ ကျသည်၏ အဖြစ်သင့်သတည်း။ ထိုကြောင့်မဟုတ်လော ဝိပဿနာသောတေ။ပ။ ဂစ္ဆတိ-ဟုမိန့်သကား။ (ပြည်)

၃-ဤပါဌ်ဖြင့် ဂေါတြဘူဉာဏ်၏ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိသို့ ဝင်ခြင်းကို ပြသတည်း။ (ပြည်)

မဂ္ဂေါ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသု စတုသု မဂ္ဂေသု၊ တို့၌။ ဉာဏံ၊
ဖြစ်သောဉာဏ်သည်။ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊ မည်၏။

တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသောမဂ်၌ဖြစ်သောဉာဏ်တို့တွင်။ တာဝ၊ ရှေးဦး
စွာ။ ပဌမမဂ္ဂညဏံ၊ ပဌမမဂ်၌ဖြစ်သောဉာဏ်ကို။ သမ္မာဒေတုကာမေန၊
ပြည့်စုံစေလိုသောယောဂီသည်။ အညံ၊ သော။ ကိဉ္စိ၊ သော။ ကာတဗ္ဗံ
နာမ၊ ပြုအပ်သောကိစ္စမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အနေန၊
ဤယောဂီသည်။ ယံ၊ အကြင်ကိစ္စကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်သည်။ သိယာ၊
ဖြစ်ရာ၏။ တံ-ကိစ္စံ၊ ကို။ အနုလောမာဝသာနံ၊ အနုလောမအဆုံးရှိသော။
ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေန္တေန၊ ဖြစ်စေသော။ အနေန၊ ဤယောဂီသည်။
ကတမေဝ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဧဝံ၊ သို့။
ဥပ္ပန္နအနုလောမညဏဿ၊ ဖြစ်ပြီးသောအနုလောမညဏ်ရှိသော။ အဿ၊
ထိုယောဂီ၏။ (စိတ္တံ-၌စပ်) တိဟိပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။
(တနည်း) တိဟိပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ (ဒွိဟိပိ၊ နှစ်ပါးလည်း
ဖြစ်ကုန်သော။) တေဟိ အနုလောမညဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အတ္တနော
မိမိမိ၏။ (ဝိစ္ဆာလောပ) ဗလာနုရူပေန-ဗလာနုရူပံ၊ အာနုဘော်အား
လျော်စွာ။ (တနည်း) ဗလာနုရူပေန၊ အောက်၌သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည်
ထံအပ်ထားအပ်သော အားအစွမ်းအားလျော်သဖြင့်။ ထုလထူလေ၊
ရုန့်ရင်းရုန့်ရင်းကုန်သော။ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကေ၊ သစ္စာလေးပါးကို ဖုံးလွှမ်း

၁-အတ္တနော ဗလာနုရူပေနာတိ အတ္တနော အတ္တနော အာနုဘာဝါနုဂုဏံ။ပ။ အတ္ထေဝ
မုဒုတိက္ခတာဝိသေသော၊ ဋီကာ။ အတ္တနော ဗလာနုရူပေနာတိ၊ ကား။ အတ္တနော အတ္တ-
နော၊ မိမိမိ၏။ အာနုဘာဝါနုဂုဏံ၊ အာနုဘော်အားလျော်စွာ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပဌမံ၊
သော။ အနုလောမညဏံ၊ သည်။ သဗ္ဗောဋ္ဌာရိကံ၊ အလုံးစုံသောအောက် ရုန့်ရင်းသော။
တမံ၊ မောဟကို။ ဒုကိယံ၊ ဒုတိယအနုလုံသည်။ တတော၊ ထိုထက်။ နာတိဩဋ္ဌာရိကံ၊
မရုန့်ရင်းလွန်းသော။ တမံ၊ ကို။ တတိယံ၊ တတိယအနုလုံသည်။ တတော၊ ထိုထက်။
နာတိဩဋ္ဌာရိကံ၊ မရုန့်ရင်းလွန်းသော။ တမံ၊ ကို။ အန္တရဓာပေတိ၊ ကွယ်စေ၏။ အထ ဝါ၊
ကား။ ဗလာနုရူပေနာတိ၊ ကား။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ သင်္ခါရုပေက္ခာယ၊ သည်။ အာဟိတ-
ဗလာနုရူပေန၊ ထံအပ်ထားအပ်သော အစွမ်းအားလျော်သဖြင့်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပုဗ္ဗာတိ-
သင်္ခါရဝသေန၊ ရှေး၌ပြုပြင်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ မဂ္ဂညဏဿ၊ ၏။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တဒိဋ္ဌိပုတ္တာနံ၊
သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒိဋ္ဌိပုတ္တပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပဝတ္တိအာကာရသိဇ္ဇေ၊ ဖြစ်သောအခြင်းအရာဖြင့်
ပြီးသော။ ဝိသေသော၊ အလူးသည်။ အတ္ထိ ဝိယ၊ ရှိသကဲ့သို့။ အနုလောမညဏဿပိ၊
ဉာဏ်၏လည်း။ ပဝတ္တိအာကာရသိဇ္ဇေ၊ သော။ မုဒုတိက္ခတာဝိသေသော၊ မုဒုအဖြစ်၊
တိက္ခအဖြစ်ဟူသောအသူးသည်။ အတ္ထေဝ၊ ရှိသည်သာတည်း။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

တတ်သော။ တမမ္ပိ၊ အမိက်မောဟကို။ အန္တရဓာပိတော၊ ကွယ်စေအပ်သည် ရှိသော်။ သဗ္ဗသင်္ခါရဂတေသု၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ န ပုက္ခန္ဓတိ၊ မပြေးဝင်။ န သန္တိဋ္ဌတိ၊ မတည်။ နာဓိမုစ္စတိ၊ နှလုံးမသွင်း။ န သဇ္ဇတိ၊ မကပ်။ န လဂ္ဂတိ၊ မငြိ။ န ဗဇ္ဈတိ၊ မစပ်။ ပဒုမပလာသတော၊ စဉ်းငယ်ရှိင်းသော ပဒုမာရွက်မှ။ ဥဒကံ ဝိယ၊ ရေကဲ့သို့။ ပတိလီယတိ၊ တွန့်၏။ ပတိကုဋ္ဌတိ၊ ရှို့၏။ ပတိဝဋ္ဌတိ၊ လည်၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ နိမိတ္တာရမ္မဏမ္ပိ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ဟူသောအာရုံသည်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ပဝတ္တာရမ္မဏမ္ပိ၊ မပြတ်မစဲဖြစ်သော ဥပါဒိန္နက ခန္ဓာဟူသော အာရုံသည်လည်းကောင်း။ ပလိဗောဓတော၊ ပလိဗောဓ အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ (ပလိဗောဓဘာဝပဋိစ္စာဒကဿ တမဿ အန္တရဓာပိတတ္တာ၊ ပလိဗောဓအဖြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော အမိက်မှောင်ကို ကွယ်စေအပ် ဖျောက်အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) အထပစ္စာ၊ ထိုနောက်၌။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ သဗ္ဗသ္မိံ၊ အလုံးစုံသော။ နိမိတ္တပဝတ္တာရမ္မဏေ၊ နိမိတ္တပဝတ္တဟူသောအာရုံသည်။ ပလိဗောဓတော၊ အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတေ၊ ထင်ပြီးလတ်သော်။ အနုလောမညဏဿ၊ ဒုတိယ အနုလောမညဏ်၏။ ဝါ၊ တတိယအနုလောမညဏ်၏။ အာသေဝနန္တေ၊ ရအပ်သော အာသေဝနပစ္စည်းရှိသောဉာဏ်၏ အဆုံး၌။ အနိမိတ္တံ၊ နိမိတ်ကင်းသော။ ဝါ၊ နိမိတ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော။ အပ္ပဝတ္တံ၊ ပဝတ္တကင်းသော။ ဝါ၊ ပဝတ္တ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော။ ဝိသင်္ခါရံ၊

၁-လဒ္ဓါသေဝန-ဆိုလိုလျက် လဒ္ဓ ကျေသည်။ သုဂတဿ သုဂတစိဝရံ-ကဲ့သို့ အနုလောမညဏဿ-နှင့်လဒ္ဓါသေဝန-အနက် မပြားမှတ်ရာသည်။ ထို့ကြောင့်ဋီကာ၌ အာသေဝနန္တေတိ ဣမိနာ ဒုတိယဿ ဝါ တတိယဿ ဝါ အနုလောမညဏဿ အနန္တရဂေါတြဘုဉာဏပ္ပတ္တိံ န ပဌမဿာတိ ဒဿေတိ တဿ အနာသေဝနတ္တာ၊ န ဟိ အလဒ္ဓါသေဝနံ ဂေါတြဘုဉာဏံ ဥပ္ပါပေတုံ သက္ကောတိ-မိန့်သော်။ အာသေဝနန္တေတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ဒုတိယဿ ဝါ၊ ဒုတိယလည်းဖြစ်သော။ တတိယဿ ဝါ၊ လည်းဖြစ်သော။ အနုလောမညဏဿ၊ ၏။ အနန္တရဂေါတြဘုဉာဏပ္ပတ္တိံ၊ ဂေါတြဘုဉာဏ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဌမဿ၊ ပဌမအနုလုံဉာဏ်၏။ အနန္တရံ၊ ၌။ ဂေါတြဘုဉာဏပ္ပတ္တိံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ-ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ (ကသွာ၊ ကား။) တဿ၊ ထိုပဌမအနုလုံဉာဏ်၏။ အနာသေဝနတ္တာ၊ အာသေဝနပစ္စည်းကို မရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အလဒ္ဓါသေဝနံ၊ မရအပ်သော အာသေဝနပစ္စည်းရှိသော ပဌမအနုလုံဉာဏ်သည်။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ ကို။ ဥပ္ပါပေတုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

သင်္ခါရမဟုတ်သော။ နိရောဓံ၊ သင်္ခါရ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာန်၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကုရုမာနံ၊ အာရုံပြုလျက်။ ပုထုဇ္ဇနဂေါတ္တံ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ အနွယ် ဇာတ်ကို၊ ဝါ၊ ပုထုဇဉ်ဟူသော အမည်ကို။ ပုထုဇ္ဇနသင်္ခံ၊ ပုထုဇဉ်ဟူသော ဝေါဟာရကို။ ပုထုဇ္ဇနဘူမိံ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ အရာကို၊ ဝါ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ အခိုက်အတန့်ကို။ အတိက္ကမမာနံ၊ လွန်မြောက်၍။ အရိယဂေါတ္တံ၊ အရိယာ တို့၏ အနွယ်ဇာတ်သို့။ အရိယသင်္ခံ၊ အရိယာဟူသော ဝေါဟာရသို့။ အရိယဘူမိံ၊ အရိယာတို့၏ အဝတ္ထဘုံသို့။ ဩက္ကမမာနံ၊ သက်ဝင်လျက်။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏေ၊ ဌ။ ပဌမာဝဋ္ဌန ပဌမာဘောဂ ပဌမသမန္ဓာဟာရဘူတံ၊ ရှေးဦးစွာလည်ခြင်း ရှေးဦးစွာနှလုံးသွင်းခြင်း ရှေးဦးစွာဆင်ခြင်ခြင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ မဂ္ဂဿ၊ ပဌမမဂ်အား။ အနန္တရ။ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဆဟိ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝံ၊ ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို။ သာမယမာနံ၊ ပြီးစေလျက်။ သိခါပုတ္တံ၊ အပြီးသို့ရောက်သော။ ဝိပဿနာယ၊ ၏။ မုဒ္ဓဘူတံ၊ ဦးထိပ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အပုနရာဝဋ္ဌကံ၊ ဧကန္တိက အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ တကြိမ်သာလျင်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း တဖန် မလည်သော။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယံ-ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကထံ။ပ။ ဂေါတြဘူတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[ဗဟိဒ္ဓါဝုဠာနဝိဝဋ္ဌနေ၊ အသင်္ခတဓာတ်မှအပဟု မှတ်အပ်သော သင်္ခါရမှထခြင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော ဆုတ်နစ်ခြင်း လည်ခြင်းသည်။ (နိပ္ပဇ္ဇ-မာနေ၊ ပြီးလတ်သော်။) ပညာ၊ ဖြစ်သောပညာသည်။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ ဂေါတြဘုဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ဥပ္ပါဒံ၊ သင်္ခါရတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို။ အဘိဘုဿုတိ၊ နှိပ်စက် လွှမ်းမိုးတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂေါတြဘု၊ ဂေါတြဘူမည်၏။ ပဝတ္တံ၊ ဥပါဒိန္နက ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို။ပ။ ဥပါယာသံ၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းကို။ အဘိဘုဿုတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂေါတြဘု၊ မည်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အသင်္ခတဓာတ်မှ အပ၌။ သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊ ကို။ အဘိဘုဿုတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂေါတြဘု၊ မည်၏။ အနုပ္ပါဒံ၊ ဥပ္ပါဒမှ ကင်းသော၊ ဝါ၊ ဥပ္ပါဒ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေးဝင်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂေါတြဘု၊ မည်၏။ အပ္ပဝတ္တံ၊ ပဝတ္တကင်းသော၊ ဝါ၊ ပဝတ္တ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့။ပ။

အနုပါယာသံ၊ ဥပါယာသကင်းသော၊ ဝါ၊ ဥပါယာသ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်
ဖြစ်သော။ နိရောဓံ၊ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။
[၃၁၃] ပက္ခန္ဓတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊ မည်၏။
ဥပ္ပါဒံ၊ ကို။ အဘိဘုယျိတော၊ နှိပ်စက်လွှမ်းမိုး၍။ အနုပ္ပါဒံ၊ သို့။
ပက္ခန္ဓတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊ မည်၏။ သဗ္ဗံ၊ ကို။
ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ ချဲ့အပ်၏။]

၈၀၇။ တတ္ထဝစနေ၊ ထိုစကား၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတုံသည်ကား။
ကောဝဇ္ဇနေ၊ တချက်သောအာဝဇ္ဇန်းဖြင့်။ ဧကဝိထိယံ၊ တခုသော
ဝိထိ၌^၁။ ပဝတ္ထမာနာနမ္ပိ၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ အနုလောမဂေါတြဘူနံ၊
အနုလုံဂေါတြဘူတို့၏။ နာနာရမ္မဏေ၊ ၌။ ပဝတ္ထနာကာရဒီပိကာ၊
ဖြစ်သောအခြင်းအရာကို ပြတတ်သော။ ဥပမာ၊ ဥပမာတည်း။ ဟိ၊
ချဲ့အံ့။ မဟာမာတိကံ၊ ရေမြောင်းကြီးကို။ လဿိတော၊ ခုန်၍။ ပရတီရေ၊
ထိုမှာဖက်ကမ်း၌။ ပတိဋ္ဌာတုကာမော၊ တည်လိုသော။ ပုရိသော၊ သည်။
ဝေဂေန၊ လျင်စွာ။ ဓာဝိတော၊ ပြေးလတ်၍။ မာတိကာယ၊ မြောင်းကြီး၏။
ဩရိမတီရေ၊ ဤမှာဖက်ကမ်း၌။ ရုက္ခသာခါယ၊ သစ်ကိုင်း၌။ ဗန္ဓိတော၊
ချည်နှောင်၍။ ဩလမ္ပိတံ၊ ဆွဲအပ်သော။ ရဇ္ဇံ၊ ဝါ၊ ကြိုးကို၎င်း။ ယဋ္ဌံ၊ ဝါ၊
လှံကန်ကို၎င်း။ ဂဟေတော၊ ကိုင်၍။ ဥလ္လဿိတော၊ မြောင်း၏အထက်
အဖို့ဖြင့် ခုန်၍။ ပရတီရနိန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရကာယော၊ ထိုမှာဖက်ကမ်းသို့
ညွတ်သော ကိုင်းရှိုင်းသောကိုယ်ရှိသည်။ ဟုတော၊ ၍။ ပရတီရဿ၊
ထိုမှာဖက်ကမ်း၏။ ဥပရိဘာဂံ၊ အထက်အဖို့သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်သည်
ဖြစ်၍။ တံ၊ ထိုကိုင်သောကြိုး လှံကန်ကို။ မုဉ္ဇိတော၊ လွှတ်၍။ ဝေဓ-
မာနေ၊ တုန်လှုပ်လျက်။ ပရတီရေ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်း၌။ ပတိတော၊
ဆင်း၍။ သဏိကံ၊ ဖြည်းဖြည်း။ ပတိဋ္ဌာတိ ယထာ၊ တည်သကဲ့သို့။
ဝေမေဝ၊ တူ။ အယံ ယောဂါဝစရောပိ၊ သည်လည်း။ ဘဝယောနိဂတိ-

၁-ဤစကား၌ကား ဥပ္ပါဒံ အဘိဘုယျတိ-အစရှိသည်ဖြင့် ပုထုဇ္ဇနဂေါတြကိုနှိပ်နင်းခြင်း
ပုထုဇ္ဇနဂေါတြကို လွန်ခြင်းကိုဆိုအပ်၏။ (ပြည်)

၂-ဧကဝိထိယံ-ဟူသော သဒ္ဓါကို တခုသောအာဝဇ္ဇန်းရှိသောတရားတို့၏ အထူးထူးသော
ဝိတိရှိသည်၏အဖြစ်ကို မြစ်ခြင်းငှါ ဆိုအပ်သလောဟူမူ? ကောဝဇ္ဇနာနံ နာနာဝိထိ-
တာ နတ္ထိတိ န တံနိသေဓနာယ ဧကဝိထိဂဟဏံ၊ အထ ခေါ နာနာရမ္မဏာနမ္ပိ၊ ကော-
ဝဇ္ဇနာနံ နာနာဝိထိတာ နတ္ထိတိ ဒဿနတ္တန္တိ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ ဋီကာ။ (ပြည်)

ဌိတိနိဝါသာနံ၊ တို့၏။ ပရတီရဘူတေ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်း သဖွယ်ဖြစ်၍
 ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနေ၊ ဌ။ ပတိဋ္ဌာတုကာမော၊ တည်လို့သည်ဖြစ်၍။
 ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဒိနာ၊ ဥဒယဗ္ဗယဝိပဿနာဉာဏ် အစရှိသည်ဟု
 ဆိုအပ်သော။ ဝေဂေန၊ လျင်သောအဟုန်ဖြင့်။ ဓာဝိတွာ၊ ပြေးလတ်
 ၍။ အတ္တဘာဝရက္ခသာခါယ၊ အတ္တဘောတည်းဟူသော သစ်ကိုင်း၌။
 ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့၍။ ဩလမ္ပိတံ၊ ဆွဲကိုင်အပ်သော။ ရူပရဇ္ဈံ ဝါ၊ ရုပ်ဟူသော
 ကြိုးကိုင်း။ ဝေဒနာဒိသု၊ ဝေဒနာအစရှိသည်တို့တွင်။ အညတရဒဏှံ ဝါ၊
 တပါးပါးသော လှံကန်ကိုင်း။ အနိစ္စန္တိ ဝါ၊ အနိစ္စဟူ၍င်း။ ဒုက္ခန္တိ ဝါ၊
 ဟူ၍င်း။ အနတ္တာတိ ဝါ၊ ဟူ၍င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အနုလောမာဝဇ္ဇနေန၊
 အနုလောမ၏ အာဝဇ္ဇန်းဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ တံ အာရမ္မဏံ၊
 ထိုလက္ခဏာရေးသုံးပါးဟူသော အာရုံကို၊ ဝါ၊ ရုပ်ဝေဒနာသညာသင်္ခါရ
 ဝိညာဉ်ဟူသော အာရုံကို။ အမုဉ္ဇမာနောဝ၊ မလွှတ်မူ၍သာလျှင်။ ပဌမေန
 အနုလောမစိတ္တေန၊ ရှေးဦးအနုလုံစိတ်ဖြင့်။ ဥလ္လဿိတွာ၊ ခုန်၍။
 ဒုတိယေန (အနုလောမစိတ္တေန) ဒုတိယအနုလောမစိတ်ဖြင့်။ ပရတီရ-
 နိန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရကာယော ဝိယ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်းသို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသော
 ကိုယ်ရှိသကဲ့သို့။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရမာနသော၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော ထိုမှာ
 ဖက်ကမ်းသို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသောစိတ်ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ တတိယေန
 (အနုလောမစိတ္တေန)၊ ဖြင့်။ ပရတီရဿ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်း၏။ ဥပရိဘာဂံ၊
 အထက်အဖို့သို့။ ပတ္တော ဝိယ၊ ရောက်သကဲ့သို့။ ဣဒါနိ၊ ယခုပင်လျှင်။
 ပတ္တဗ္ဗဿ နိဗ္ဗာနဿ၊ ရောက်အပ်သော နိဗ္ဗာန်မှ၊ ဝါ၊ နှင့်။ အာသန္ဓော၊
 အနီးသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ တဿ စိတ္တဿ၊ ထိုတတိယအနုလုံစိတ်၏။
 နိရောဓေန၊ ချုပ်သဖြင့်။ တံ သင်္ခါရာရမ္မဏံ၊ ထိုသင်္ခါရဟူသော အာရုံကို။
 မုဉ္ဇိတွာ၊ လွှတ်၍။ ဂေါတြဘုစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဝိသင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရကင်း
 သော။ ပရတီရဘူတေ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်းသဖွယ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနေ၊
 နိဗ္ဗာန်၌။ (ယောဂါဝစရော၊ သည်။) ပတတိ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်
 ကျ၏။ ပန၊ ထိုသို့နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသော်လည်း။ ကောရမ္မဏေ၊ တကြိမ်
 သာလျှင် အာရုံပြုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသောအာရုံ၌။ အလဒ္ဓါသေဝန-

၁-ကောရမ္မဏေဟိ ကောရိယေဝ အာလဒ္ဓိတေ အာရမ္မဏေ။ တေနာဟ အလဒ္ဓါသေဝ-
 နတာယာဘိ။ တေန ကောရမ္မဏေ အာသေဝနာ ဥပကာရဝတိ။ န တဏှာ နှာနာရမ္မ-
 ဏေတိ ဒသေတိ။ ဋီကာ။ (ပြည်)

တဘယ၊ အာသေဝနပစ္စည်းကို မရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေမောနေဘ၊ တုန်လှုပ်သော။ သော ပုရိသော ဝိယ၊ ထိုယောကျ်ားကဲ့သို့။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတော၊ မြဲမြံစွာတည်သည်။ န တာဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ တတော၊ ထိုဂေါတြဘူ ဖြစ်သည်မှနောက်၌။ မဂ္ဂဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ မြဲစွာတည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား ဥပမာတည်း။

၈၀၈။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသောဉာဏ်တို့တွင်။ အနုလောမံ၊ အနုလုံ သည်။ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကံ၊ သစ္စာကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သော။ ကိလေသတမံ၊ ကိလေသာဟူသော အမှိုက်မှောင်ကို။ ဝိနောဒေတုံ၊ ဖျောက်ခြင်းငှါသာ လျှင်။ သက္ကောတိ၊ တတ်နိုင်၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကာတုံ၊ အာရုံ ပြုခြင်းငှါမူကား။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ဂေါတြဘူ၊ ဂေါတြဘူသည်ကား။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ အာရမ္မဏံ ကာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောတိ၊ ၏။ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကံ၊ သော။ တမံ၊ ကို။ ဝိနောဒေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ တတြ၊ ထိုအနုလုံဂေါတြဘူတို့၏ အသီးအခြားတပါးသော ကိစ္စကိုပြု ခြင်း၌။ အယံ၊ ကား။ ဥပမာ၊ တည်း။ ဧကော၊ သော။ စက္ခုမာ ပုရိသော၊ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည်။ နက္ခတ္တယောဂံ၊ နက္ခတ်နှင့်လ၏ ယှဉ်ခြင်းကို။ ဇာနိဿာမိတိ၊ သိအံ့ဟူ၍။ ရတ္တိဘာဂေ၊ ညဉ့်အဖို့၌။ နိက္ခမိတွာ၊ အိမ်မှထွက်၍။ စန္ဒံ၊ လကို။ ပဿိတုံ၊ ရှုကြည့်ခြင်းငှါ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ကောင်းကင်သို့။ ဥလ္လောကေသိ၊ မော်၍ကြည့်၏။ တဿ၊ ထိုယောကျ်ားအား။ ဝလာဟကေဟိ၊ တိမ်တိုက်တို့သည်။ ပဋိစ္ဆန္နတ္တာ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စန္ဒော၊ လသည်။ န ပညာယိတ္ထ၊ မထင်။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ဧကော၊ တခုသော။ ဝါတော၊ လေသည်။ ဝုဠဟိတွာ၊ ထလတ်၍။ ထူလထူလေ၊ အလွန်ရုန့်ရင်းကုန်သော။ ဝလာ-ဟကေ၊ တိမ်တိုက်တို့ကို။ ဝိဒ္ဓံသေတိ၊ ဖျက်ဆီး၏။ အပရော၊ တပါးသော လေသည်။ မဇ္ဈိမေ၊ အလတ်ဖြစ်သော တိမ်တိုက်တို့ကို။ ဝိဒ္ဓံသေတိ၊ ၏။ အပရော၊ တပါးသောလေသည်။ သုခုမေပိ၊ သိမ်မွေ့သော တိမ်တိုက်တို့ကို လည်း။ ဝိဒ္ဓံသေတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့တိမ်တိုက်ကင်းပြီးသည်မှ။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ဝိဂတဝလာဟကေ၊ ကင်းသောတိမ်တိုက်ရှိသော။ နဘေ၊ ကောင်းကင်၌။ စန္ဒံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ နက္ခတ္တယောဂံ၊ ကို။ အညာသိ၊ သိ၏။

ဝိသုဒ္ဓိနိဗ္ဗာန်သုတ္တံ] ပဌမမဂ္ဂဉာဏကထာ (၃၁၄-၁၂)

၃၁၇

☞ [၃၁၄] တတ္ထ၊ တိဉ္စပမာဉ္စ။ တယော ဝလာဟကာ ဝိယ၊ သုံးပါးသော တိမ်တိုက်တို့ကဲ့သို့။ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကထုလမဇ္ဈိမသုခမံ၊ သစ္စာကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သော ထုလမဇ္ဈိမသုခမဖြစ်သော။ ကိလေသန္ဓကာရံ၊ ကိလေသာဟူသော အမှိုက်မှောင်ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ တယော ဝါတာ ဝိယ၊ သုံးပါးသော လေတို့ကဲ့သို့။ တိဏိ အနုလောမစိတ္တာနိ၊ သုံးပါးသောအနုလုံစိတ်တို့ကို။ ဒဠဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ စက္ခုမာ ပုရိသော ဝိယ၊ မျက်စိအမြင်ရှိသောယောက်ျားကဲ့သို့။ ဂေါတြဘူဉာဏံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧကေကဿ ဝါတဿ၊ တပါးတပါးသောလေ၏။ ယထာက္ကမေန၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော အစဉ်ဖြင့်။ ဝလာဟကဝိဒ္ဓံသနံ ဝိယ၊ တိမ်တိုက်ကိုဖျက်ဆီးခြင်းကဲ့သို့။ ဧကေကဿ အနုလောမစိတ္တဿ၊ တခုတခုသော အနုလုံစိတ်၏။ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကတမဝိနောဒနံ၊ သစ္စာကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သော ကိလေသာဟူသော အမှိုက်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝိဂတဝလာဟကေ၊ သော။ နဘော ဉ္စ။ တဿ ပုရိသဿ၊ ၏။ ဝိသုဒ္ဓစန္ဒဒဿနံ ဝိယ၊ စင်ကြယ်သောလကို မြင်ခြင်းကဲ့သို့။ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကေ၊ သော။ တမေ၊ ကိလေသာဟူသောမှောင်သည်။ ဝိဂတေ၊ ကင်းပြီးလတ်သော်။ ဂေါတြဘူဉာဏဿ၊ ၏။ ဝိသုဒ္ဓနိဗ္ဗာနဒဿနံ၊ စင်ကြယ်သောနိဗ္ဗာန်ကို မြင်ခြင်းကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

ဟိ-ကထံ သဒိသံ၊ အဘယ်သို့တူသနည်း။ တယော ဝါတာ၊ သုံးပါးသော လေတို့သည်။ စန္ဒပဋိစ္ဆာဒကေ၊ လကိုဖုံးလွှမ်းတတ်ကုန်သော။ ဝလာဟကေယေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝိဒ္ဓံသေတံ၊ ဖျောက်လွှင့်ခြင်းငှါ။ သက္ကောန္တိ၊ ကုန်၏။ စန္ဒံ၊ ကို။ ဒဠု၊ မြင်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောန္တိ ယတေဝ၊ ကုန်သကဲ့သို့လျှင်။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အနုလောမာနိ၊ သုံးကြိမ်သော အနုလုံတို့သည်။ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကံ၊ သော။ တမညေဝ၊ ထိုကိလေသာဟူသော မှောင်ကိုသာလျှင်။ ဝိနောဒေတံ၊ ငှါ။ သက္ကောန္တိ၊ ကုန်၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ဒဠု၊ ငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ သော ပုရိသော၊ သည်။ စန္ဒမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဒဠု၊ ငှါ။ သက္ကောတိ ယထာ၊ သို့။ ဝလာဟကေ၊ တို့ကို။ ဝိဒ္ဓံသေတံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဂေါတြဘူဉာဏံ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဒဠု၊ ငှါ၊ သက္ကောတိ၊ ၏။ ကိလေသတမံ၊ ကို။ ဝိနောဒေတံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ တေနောစ၊ ထိုသို့မတတ်နိုင်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ ဧဝံ၊ ထိုဂေါတြဘူဉာဏ်ကို။ မဂ္ဂဿ၊

၃၁၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၁၄-၁၃) [၂၂-ဉာဏဒဿန

မဂ်၏။ အာဝဇ္ဇနန္တိ၊ အာဝဇ္ဇနံဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဂေါတြဘူဉာဏ်သည်။ အနာဝဇ္ဇနမ္ပိ သမာနံ၊ အာဝဇ္ဇနံမဟုတ်သည် ဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ အာဝဇ္ဇနဌာနေ၊ အာဝဇ္ဇနံအရာ၌။ ဌတော၊ တည်၍။ ဧဝံ နိဗ္ဗတ္တာဟိတံ၊ ဤသို့ဖြစ်လေလော့ဟု၊ ဝါ၊ အနုလောမညာဏ်တို့သည် သင်္ခါရကိုအာရုံပြုသကဲ့သို့ ထိုအတူ သင်္ခါရကိုအာရုံမပြုမူ၍ ငါကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန် ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်လေလော့ဟု။ မဂ္ဂဿ၊ အား။ သညံ၊ ကို။ ဒေတာ ဝိယ၊ ပေးသကဲ့သို့ဖြစ်၍။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ မဂ္ဂေါပိ၊ မဂ်သည်လည်း။ တေန၊ ထိုဂေါတြဘူဉာဏ်သည်။ ဒိန္နသညံ၊ ပေးအပ်သောသညာကို။ အမုဉ္ဇိတော၊ မလွတ်မူ၍သာလျှင်။ အဝီစိသန္တတိဝသေန၊ အကြားမရှိသောအစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ တံ ဉာဏံ၊ ထိုဂေါတြဘူဉာဏ်သို့။ အနုဗန္ဓမာနေဝ၊ အစဉ် လိုက်လျက် ။ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ၊ မဖောက်မထွင်းဘူးသေးသော။ အပဒါလိတ- ပုဗ္ဗံ၊ မခွဲမစိတ်ဘူးသေးသော။ လောဘက္ခန္ဓံ၊ လောဘတုံးကို။ ဒေါသက္ခန္ဓံ၊ ဒေါသတုံးကို။ မောဟက္ခန္ဓံ၊ မောဟတုံးကို။ နိဗ္ဗိဇ္ဈမာနေဝ၊ ဖောက်ထွင်း လျက်သာလျှင်။ ပဒါလယမာနေဝ၊ ခွဲစိတ်လျက်သာလျှင်။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

၈၀၉။ တတြ၊ ထို(ဂေါတြဘူသည် ပေးအပ်သောသညာကို မလွတ် သကဲ့သို့ဖြစ်၍ ထိုဂေါတြဘူသည် ယူအပ်သော နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌သာလျှင် ဖြစ်၍) မဂ်သည် လောဘ ဒေါသ မောဟတုံးကို ဖောက်ခွဲခြင်း၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ ဥပမာ၊ ဥပမာတည်း။ ဧကော၊ သော။ ဣဿာ- သော၊ လေးသမားသည်။ အဋ္ဌဥသတမတ္ထေ၊ ရှစ်ဥသတအတိုင်းအရည် ရှိသော။ ပဒေသေ၊ အရပ်၌။ ဖလကသတံ၊ (ပိတောက်နှစ်ဖြင့်ပြီးသော) ပျဉ်ချပ်တရာကို။ ဌပါပေတော၊ ထားစေ၍။ ဝတ္ထေန၊ ပုဆိုးဖြင့်။ မုခံ၊ မျက်နှာကို။ ဝေဌေတော၊ ရစ်၍။ သရံ၊ မြားကို။ သန္ဓဟိတော၊ ကောင်းစွာ ဖွဲ့၍။ စက္ကယန္တေ၊ စက်ယန္တရား၌။ အဋ္ဌာသိ၊ ရပ်၏။ အညော၊ တပါး သော။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ စက္ကယန္တံ၊ ကို။ အာဝိဇ္ဇိတော၊ လှိမ့်၍၊ ဝါ၊ လည်စေ၍။ ယဒါ၊ ၌။ ဣဿာသဿ၊ လေးသမားအား။ ဖလကံ၊ ပျဉ်ချပ်သည်။ အဘိမုခံ၊ ရှေးရှု။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ တတ္ထ၊ ထိုပျဉ်ချပ်

၁-ဂေါတြဘူဉာဏ်သည် ပေးအပ်သောသညာကိုမလွတ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်သို့ အစဉ်လိုက် လျက်ဟူသောစကားကို နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသည်ကိုသာလျှင်ရည်၍ မိန့်အပ်၏။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဌမမဂ္ဂဉာဏကထာ (၃၁၄-၃၀)

၃၁၉

၌။ ဒဏ္ဍကေန၊ လှံကန်ဖြင့်။ အညံ၊ ခေါက်သောအမှတ်သည်ကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ ဣဿာသော၊ သည်။ ဒဏ္ဍကသည်၊ လှံကန်ခတ်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေ အပ်သော အသံဟူသော အမှတ်ကို။ အမုဉ္ဇိတာဝ၊ မလွှတ်မူ၍သာလျှင်။ သရံ၊ မြားကို။ ခိပိတာ၊ ပစ်၍။ ဖလကသတံ၊ ကို။ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ၊ ဖောက်ထွင်း ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ၌။ ဒဏ္ဍကသည် ဝိယ၊ (ပျဉ်ချပ်တရာကို ဖောက် ထွင်းခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော) လှံကန်ခတ်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေအပ်သော အသံဟူသောအမှတ်ကဲ့သို့။ ဂေါတြဘူဉာဏံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ (လော- ဘက္ခန္ဓာဒိနိဗ္ဗိဇ္ဈနဿ မဂ္ဂဉာဏဿ ပစ္စယဘာဝတော၊ လောဘတုံး စသည် ကို ဖောက်ထွင်းတတ်သော မဂ္ဂဉာဏ်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း။) ဣဿာသောဝိယ၊ လေးသမားကဲ့သို့၊ မဂ္ဂဉာဏံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ (နိဗ္ဗိဇ္ဈတဗ္ဗနိဗ္ဗိဇ္ဈနတော၊ ဖောက်ထွင်းအပ်သော လောဘတုံး စသည်ကို ဖောက်ထွင်းခြင်းကြောင့်တည်း။) ဣဿာသဿ၊ ၏။ ဒဏ္ဍကသည်၊ ကို။ အမုဉ္ဇိတာဝ၊ လျှင်။ ဖလကသတနိဗ္ဗိဇ္ဈနံ ဝိယ၊ ပျဉ်ချပ်တရာကို ဖောက် ထွင်းခြင်းကဲ့သို့။ မဂ္ဂဉာဏဿ၊ ၏။ ဂေါတြဘူဉာဏေန၊ သည်။ ဒိန္နသည်၊ ကို။ အမုဉ္ဇိတာဝ၊ လျှင်။ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကတာ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြု၍။ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗာနံ၊ မဖောက်မထွင်းဘူးကုန်သေးသော။ အပဒါလီတပုဗ္ဗာနံ၊ မခွဲမစိတ်ဘူးကုန်သေးသော။ လောဘဒေါသမောဟက္ခန္ဓာနံ၊ လောဘ ဒေါသ မောဟ တုံးတို့ကို။ နိဗ္ဗိဇ္ဈနပဒါလနံ၊ ဖောက်ထွင်းခွဲစိတ်ခြင်းကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

၇၁၀။ ကေဝလဉ္စ၊ သက်သက်ကား။ သေ-သော မဂ္ဂေါ၊ သည်။ လောဘက္ခန္ဓာဒိနံ၊ တို့ကို။ နိဗ္ဗိဇ္ဈနမေဝ၊ ဖောက်ထွင်းခြင်းကိုသာလျှင်။ ကရောတိ၊ ပြုသည်ကား။ န၊ မဟုတ်သေး။ အပိ စ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အနုမတဂ္ဂသံသာရဝဇ္ဇဒုက္ခသမုဒ္ဓံ၊ ပဌမဘဝမှစ၍ ဖြစ်လတံ့သော မသိအပ် သော အစရှိသော သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဟူသောသမုဒြာရေကို။ သောသေတိ၊ ခြောက်စေ၏။ သဗ္ဗအပါယဒ္ဓါရာနိ၊ အလုံးစုံသော အပါယ်တံခါးတို့ကို။ ပိဒဟတိ၊ ပိတ်၏။ သတ္တန္တံ အရိယဓနာနံ၊ သဒ္ဓါသီလစသော သူတော် ကောင်း ဥစ္စာ ခုနစ်ပါးတို့၏။ သမ္ပုဗ္ဗိဘာဝံ၊ မျက်မှောက်ပြီးသည်၏အဖြစ် ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ အဋ္ဌဂီကံ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မိစ္ဆာမဂ္ဂံ၊ မိစ္ဆာ မဂ်ကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်၏။ သဗ္ဗဝေရာဘယာနိ၊ ပါဏာတိပါတစသော

၃၂၀. ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၁၄-၃၀) [၂၂-ဉာဏဒဿန

ငါးပါးသော ရန် နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော ဘေးကြီးတို့ကို။ ဝုပသမေတိ၊
ငြိမ်းစေ၏။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရား၏။ သြရသပုတ္တ-
ဘာဝံ၊ ရွှေရင်တော်နှစ်သားတော်စစ်၏အဖြစ်သို့။ [၃၁၅] ဥပနေတိ၊
ဆောင်တတ်၏။ အညေသံ၊ ထိုမှတပါးကုန်သော။ အနေကသတာနံ၊
အရာမကများကုန်သော။ အာနိသံသာနဉ္စ၊ ရတနာသုံးပါး၌ သက်ဝင်
ယုံကြည်ခြင်းစသော အာနိသင်တို့ကိုလည်း။ ပဋိလာဘာယ၊ ရခြင်းငှါ။
သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်ပေတတ်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အနေကာနိသံသဒါယကေန၊
များစွာသော အာနိသင်တို့ ပေးတတ်သော။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊
သောတာပတ္တိမဂ်နှင့်။ သမ္ဗုယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။
သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ ဉာဏံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၌ဖြစ်သော ဉာဏ်မည်၏။ ဣတိ၊
ဤအရှေ့အပြီးတည်း။

ပဌမမဂ္ဂဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

သောတာပန္နပုဂ္ဂလကထာ

၈၁၁။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဣမဿ ဉာဏဿ၊ ဤသောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်
၏။ အနန္တရံ၊ ၌။ တဿေဝ သောတာပတ္တိမဂ္ဂစိတ္တဿ၊ ၏သာလျှင်။
ဝိပါကဘူတာနိ၊ အကျိုးဖြစ်ကုန်သော။ ဒေ ဝါ ဖလစိတ္တာနိ၊ နှစ်ကြိမ်သော
ဖိုလ်စိတ်တို့သည်၎င်း။ တီဏိ ဝါ ဖလစိတ္တာနိ၊ သုံးကြိမ်သောဖိုလ်စိတ်တို့သည်
၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ လောကုတ္တရကုသလာနံ၊ တို့၏။
အနန္တရဝိပါကတ္တာယေဝ၊ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးခြင်းသဘောရှိသည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အကျိုးရှိသည်အဖြစ်
ကြောင့်သာလျှင်။ သမာဓိမာနန္တရိကညမာဟူတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဒန္တံ
အာနန္တရိကံ ပါပုဏာတိ အာသဝါနံ ခယာယာတိစ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဣတိ-
အာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [ယံ သမာဓိံ၊ အကြင်မဂ်
သမာဓိကို။ အာနန္တရိကံ၊ (မိမိဖြစ်သည်၏အခြားမဲ့၌အမြဲအားဖြင့်သာလျှင်
အကျိုးပေးခြင်းကြောင့်) မိမိအခြားမဲ့သာလျှင်ဖြစ်သော ဖိုလ်ဟူသော
အကျိုး၌ ယှဉ်၏ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဖိုလ်ဟူသောအကျိုးရှိ၏ဟူ၍၊ အာဟု၊
ဟောတော်မူကုန်ပြီ။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယာယ၊ ကုန်ခြင်းငှါ။ ဒန္တံ၊

၁-ဤကဲ့သို့သောအရာ၌ ဣတိ-ကျေမြဲဟုမှတ်။ ကညမာဟု-ကို ကံ+ယံ+အာဟု-ဖြတ်။
သယေ စ-သုတ်ဖြင့် ပြီးစေ။ (ပြည်)

ဖြည်းဖြည်းနှေးနှေး။ အာနန္တရိကံ၊ မိမိ၏အခြားမဲ့၌သာလျှင်ဖြစ်သော ဖိုလ် ဟူသော အကျိုးရှိသောအရိယာမဂ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။] ကေစိ ပန၊ ကေစိတို့သည်ကား။ ဧကံ ဒွေ တိဏိ စတ္တာရိ ဝါ ဖလစိတ္တာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ-ဝစနံ၊ ထိုကေစိတို့၏စကားကို။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူအပ် ။

ဟိ-ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နည်း။ အနုလောမဿ အာသေဝနန္တေ၊ အာသေဝနကိုရသောအနုလုံဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌။ ဂေါတြ- တုဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗန္တိမေန၊ အလုံးစုံတို့ အောက်ယုတ်သောအဖို့၌ဖြစ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေန၊ အပိုင်းအခြားဖြင့်။ ဒီဟိ အနုလောမစိတ္တေဟိ၊ နှစ်ကြိမ်သော အနုလုံစိတ်တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏ ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဧကံ၊ တကြိမ်သောအနုလုံသည်။ အာသေဝန- ပစ္စယံ၊ ကို။ န လတတိ၊ မရ။ စ၊ အဖို့တပါးကိုဆိုအံ့။ ကောဝဇ္ဇနဝိတိ၊ တခုသော အာဝဇ္ဇန်းရှိသော ဝိတိသည်။ သတ္တစိတ္တပရမာ၊ ခုနစ်ချက်သော စိတ်အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏ ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒွေ အနုလောမာနိ၊ နှစ်ကြိမ်သောအနုလုံတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တဿ၊ အား။ တတိယံ၊ သုံးကြိမ်မြောက်သော။ ဂေါတြတု၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။) စတုတ္ထံ၊ လေးကြိမ်မြောက်သော။ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။) တိဏိ ဖလစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ယဿ၊ အား။ တိဏိ အနုလောမာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တဿ၊ အား။ စတုတ္ထံ၊ သော။ ဂေါတြတု၊ သည်။ ပဉ္စမံ၊ သော။ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ သည်။ ဒွေ ဖလစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊

၁-ဒွေ တိဏိ-ကားသင့်၏။ ဧကံ စတ္တာရိ-ကား မသင့်ဖြစ်၍ အဆိတ်ရောသော ဘောဇဉ် ကဲ့သို့ စွန့်အပ်သည်သာဟု န ဂဟေတဗ္ဗံ-ဟူသည်။ (ပြည်)
၂-ဘဝိတဗ္ဗံ-အယှဉ်တတ်ယာကတ္တား နေမြဲမလွဲဓမ္မတာ၊ဘဝိတဗ္ဗံ-လည်း နပုံသာ။ (ပြည်)
၃-အလွန်အားဖြင့် ဇောတို့သည် ခြောက်ကြိမ် ခုနစ်ကြိမ်သာဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် စတ္တာရိ ဖလစိတ္တာနိ ဟောန္တိ-ဟူသောစကားကို မဆိုသင့်တုပြခြင်းငှါ သတ္တစိတ္တပရမာ စ ကောဝဇ္ဇနဝိတိ-မိန့်သော်။ တနည်း တကြိမ်မသင့်ကြောင်းကို ပြပြီး၍ လေးကြိမ်မသင့် ကြောင်းကို ပြခြင်းငှါ သတ္တစိတ္တပရမာ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ အာသေဝနကိုရသော အနုလုံ သည်သာလျှင် ဖြစ်စေလော့၊ အထက်၌ကား ခြောက်ကြိမ် ခုနစ်ကြိမ်သော ဇောတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် လေးကြိမ်သော ဖိုလ်စိတ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဆိုရကား ထိုအဆိုကို ပိတ်ခြင်းငှါ သတ္တစိတ္တပရမာ စ ကောဝဇ္ဇနဝိတိ-မိန့်သော်။ ဤသို့လည်း တက်ရာ၏။ (ပြည်)

ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဒေ တီဏိ ဝါ ဖလစိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇိတိ၊ ဟူ၍။
(မယာ၊ ငါသည်။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

ကေစိ ပန၊ ကေစိတို့သည်ကား။ ယဿ၊ အား။ စတ္တာရိ အနုလောမာ-
နိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တဿ၊ အား။ ပဉ္စမံ၊ သော။ ဂေါတြဘု
သည်။ ဆဋ္ဌံ၊ သော။ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ သည်။ ဧကံ၊ တကြိမ်သော။ ဖလစိတ္တံ၊
သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ပန- ဝစနံ၊ ထို
ကေစိတို့၏စကားကိုကား။ (န သာရတော ပစ္စေတဗ္ဗံ-၌စပ်) ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ စတုတ္ထံ၊ လေးကြိမ်မြောက်၎င်း။ ပဉ္စမံ၊ ငါးကြိမ်မြောက်၎င်း။
အပ္ပေတိ၊ အပ္ပနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်၏။ တတော၊ ထိုငါးကြိမ်ထက်။
ပရံ၊ အလွန်။ န အပ္ပေတိ၊ အပ္ပနာ၏အစွမ်းအားဖြင့် မဖြစ်။ ကသ္မာ၊
ကား။ အာသန္နဘဝဂ်တ္တာ၊ ဘဝင်နီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊
သို့။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ အဋ္ဌတထာ၌ ပယ်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ပယ်ပစ်ပြီးဖြစ်
သောကြောင့်။ သာရတော၊ အနှစ်အားဖြင့်။ န ပစ္စေတဗ္ဗံ၊ မယုံကြည်အပ်။

၈၁၂။ ပန၊ ဆက်၍ ဆိုအံ့။ ဧတ္တာဝတာ စ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်
ရှိသော ပဌမမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့်သာလျှင်။ သေ-သေ
ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သောတာပန္နော နာမ၊ သောတာပန် မည်သော။
ဒုတိယော၊ နှစ်ယောက်မြောက်သော။ အရိယပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဘုသမ္ပမတ္တော၊ (သိကြားမင်းအဖြစ် စကြာမင်း အဖြစ် အစရှိသော
မေ့လျော့ခြင်း၏ အရာသို့ ရောက်၍) ပြင်းစွာ မေ့လျော့သည်။ ဟုတွာပိ၊
ဖြစ်သော်လည်း။ သတ္တက္ခတ္တံ၊ ခုနစ်ကြိမ်။ ဒေဝေသု စ၊ နတ်ပြည်တို့၌၎င်း။
မနုဿေသု စ၊ လူ့ပြည်တို့၌၎င်း။ သန္တာဝိတွာ၊ အဖန်တလဲလဲပြေးသွား၍။
သံသရိတွာ၊ အဖန်တလဲလဲကျင်လည်၍။ ဒုက္ခဿန္တဿ၊ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို။
ကရုဏသမတ္တော၊ ပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။
ဖလပရိယောသာနေ၊ ဖိုလ်၏အဆုံး၌။ အဿ၊ ထိုသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၏။
စိတ္တံ၊ သည်။ ဘဝဂံ၊ ဘဝင်သို့။ ဩတရတိ၊ သက်၏။ တတော၊ ထိုဘဝင်
သို့သက်သည်မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။) ဘဝဂံ-တဝဂံဿ၊ ဘဝင်၏။ ဥပစ္စိ-
န္တိတွာ-ဥပစ္စိန္တနတော၊ ပြတ်ခြင်းကြောင့်။ မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏတ္တာယ၊ မဂ်ကို
ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုမနော
ဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်။ နိရုဇ္ဈေ၊ ချုပ်ပြီးသော်။ ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်အတိုင်း။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဌမမဂ္ဂဉာဏကထာ (၃၁၆-၁၀)

၃၂၃

သတ္တမဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏဇနာနိ၊ မဂ်ကိုဆင်ခြင်သောခုနစ်ကြိမ်သော ဇောတို့သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ဤသည်လျှင် မဂ်ကိုဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာတည်း။ ပုန၊ ဖန်။ ဘဝဂံ၊ သို့။ ဩတရိတော၊ သက်၍။ တေ၊ နေဝ နယေန၊ ထိုနည်းဖြင့်သာလျှင်။ [၃၁၆] ဖလာဒီနံ၊ ဖိုလ်စသည်တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခဏတ္ထာယ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ။ အာဝဇ္ဇနာဒီနိ၊ အာဝဇ္ဇန်းအစရှိသည်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ယေသံ-ယထာပုတ္တ အာဝဇ္ဇနဇနစိတ္တာနံ၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အာဝဇ္ဇန်း ဇောစိတ်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သေ-ဇေသော သောတာပန္နော၊ ဤသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်သည် မည်၏။ ဖလံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ မည်၏။ ပဟိနကိလေသေ၊ ပယ်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ မည်၏။ အဝသိဋ္ဌကိလေသေ၊ ပယ်ပြီးမှ ကြွင်းသော ကိလေသာတို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ မည်၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ မည်၏။

ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ သော-ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အဟံ၊ သည်။ ဣမိနာမဂ္ဂေန၊ ဤမဂ်ဖြင့်။ အာဂတောဝတ၊ လာခဲ့၏ တကား။ ဣတိ၊ သို့။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနောက်မှ။ မေ-မယာ၊ သည်။ အယံ အာနိသံသော၊ ဤအကျိုးကို။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဖလံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ မေ-မယာ၊ သည်။ ဣမေ နာမ ကိလေသာ၊ ဤမည်သောကိလေသာတို့ကို။ ပဟိနာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဟိနကိလေသေ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ မေ၊ ငါ့အား။ ဣမေ နာမ ကိလေသာ၊ ဤမည်သော ကိလေသာတို့သည်။ အဝသိဋ္ဌာ၊ ကြွင်းကုန်သေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပရိ-မဂ္ဂတ္ထယဝဇ္ဇေ၊ အထက်မဂ်သုံးပါး အပေါင်းသည် သတ်အပ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ၏။ အဝသာနေ စ၊ အဆုံး၌လည်း။ အယံ ဓမ္မော၊ ဤတရားကို။ မေ-မယာ၊ သည်။ အာရမ္မဏတော၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်။ ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ သိအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အမတံ၊ သေခြင်းကင်းသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သောတာပန္နဿ၊ သောတာပန်ဖြစ်သော။ အရိယသာဝကဿ၊ ၏။ ပဉ္စ ပစ္စဝေက္ခဏာနိ၊ ငါးကြိမ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သောတာပန္နဿ၊

အား။ ပဉ္စ ပစ္စဝေက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ ယထာ စ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့
သို့လည်း။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ သကဒါဂါမိအနာဂါမိနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။
(ပဉ္စ ပစ္စဝေက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။
အရဟတော၊ ရဟန္တာသခင်အား။ အဝသိဋ္ဌကိလေသပစ္စဝေက္ခဏံ နာမ၊
ကြွင်းသောကိလေသာကို ဆင်ခြင်ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ၊
ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။
ဧကေနဝိသတိ ပစ္စဝေက္ခဏာနိ နာမ၊ တရုယုတ်နှစ်ဆယ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာ
တို့မည်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)

စ၊ ဆက်အံ့။ (ပဉ္စန္ဒ ပစ္စဝေက္ခဏာနဉ္စ၊ ငါးပါးသော ပစ္စဝေက္ခဏာ
တို့ကို၎င်း။ စတုန္ဒ ပစ္စဝေက္ခဏာနဉ္စ၊ လေးပါးသော ပစ္စဝေက္ခဏာတို့ကို
၎င်း။ ယဒိဒံ ဒဿနံ၊ အကြင်ပြခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊
ဤငါးပါးသောပစ္စဝေက္ခဏာ၊ လေးပါးသော ပစ္စဝေက္ခဏာတို့ကိုပြခြင်း
သည်။ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါယေဝ၊ အလွန်ကို ပိုင်းခြားခြင်းသာတည်း။ ဝါ၊
အလွန်အားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းသာတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပဟိနာဝသိဋ္ဌ-
ကိလေသပစ္စဝေက္ခဏံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသောကိလေသာ၊ ကြွင်းသောကိလေသာ
တို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ သေက္ခာနမ္ပိ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း။
ဟောတိ ဝါ၊ ဖြစ်သည်လည်းရှိ၏။ န ဝါ ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်လည်းရှိ၏။
ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဿ ပစ္စဝေက္ခဏဿ၊ ထိုပယ်အပ်ပြီးသောကိလေသာ၊
ကြွင်းသောကိလေသာကို ဆင်ခြင်ခြင်း၏။ အဘာဝေနေဝ၊ မရှိခြင်း
ကြောင့်သာလျှင်^၁။ မဟာနာမော၊ မဟာနာမ်မည်သော သာကီဝင်
မင်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ပုစ္ဆိ၊ မေးလျှောက်၏။ (ကိံပုစ္ဆိ၊
အဘယ်သို့လျှောက်သနည်း။) ဘန္တေ၊ ဘုန်းတော်ကြီးသောဘုရား။
ယေန၊ အကြင်မပယ်အပ်သေးသောကိလေသာဓမ္မဖြင့်။ မေ၊ အကျွန်ုပ်၏။
စိတ္တံ၊ ကုသိုလ်စိတ်ကို။ ကေဒါ၊ ရံခါ။ လောဘဓမ္မာပိ၊ လောဘဖြစ်သော
တရားတို့သည်လည်း။ ပရိယာဒါယ၊ ကုန်စေ၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။
မေ၊ အကျွန်ုပ်၏။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌။ အပ္ပဟိနေဝ၊ မပယ်အပ်

၁-ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာ၊ ကြွင်းသော ကိလေသာတို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်
သည်၏အဖြစ်သည် အချို့သော သေက္ခအား ဖြစ်၏။ အချို့သောသေက္ခအား မဖြစ်၊ ဤသို့
သောအနက်ကို အဘာဝေနေဝ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ပြသည်။ (ပြည်)

သေးသော။ သော ဓမ္မော၊ ထိုကိလေသာဟူသောဓမ္မသည်။ ကော သု
နာမ၊ အဘယ်မည်သောကိလေသဓမ္မနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊
အလုံးစုံသောသုတ်ကို။ ဝိတ္ထာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊
အပ်၏။

ဒုတိယမဂ္ဂဉာဏကထာ

၈၁၃။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စဝေက္ခိတော၊ ရှိ။ သောတာ-
ပန္နော၊ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသော။ သော အရိယသာဝကော၊ ထိုအရိယ
သာဝကသည်။ တသ္မိညေဝ ဝါ အာသနေ၊ ထိုနေရာ၌ပင်လျှင်မူလည်း။
နိသိန္နော၊ နေလျက်။ (ယောဂံ ကရောတိ-၌စပ်) အပရေန ဝါ သမယေန၊
တပါးသောအခါ၌မူလည်း။ ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ၊ အားသန်သော ကာမ-
ရာဂဗျာပါဒတို့ကို၊ ဝါ၊ ထို့၏။ တနုဘာဝါယ၊ ခေါင်းပါးသည်၏အဖြစ်ငှါ
၎င်း၊ ဝါ၊ ခေါင်းပါးစေခြင်းငှါ၎င်း။ ဒုတိယာယ၊ နှစ်ခုမြောက်သော။

၁-ကာမရာဂဗျာပါဒတို့၏ တနုဘာဝကို အဘယ်သို့သောအကြောင်းဖြင့် သိအပ်သနည်း
ဟူမူ? တတ္ထ ဒွိဟိ ကာရဏေဟိ တနုဘာဝေါ။ ပ။ တသ္မာ ဝုတ္တနယေနော ဒွိဟိ ကာရဏေဟိ
တေသံ တနုဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော-မိန့်သော်၊ ဋီကာ။ တတ္ထ၊ ထိုတနုဘာဝါယ-ဟူသောပါဌ်၌။
အဓိဓ္မုပ္ပတ္တိယာ၊ ရံခါကြိုးကြားဖြစ်သဖြင့်၎င်း။ ပရိယဉ္ဇာနမန္တတာယ စ၊ ထိုးကျင့်ခြင်းနဲ့ ညံ့
သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။
ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ၊ ထို့၏။ တနုဘာဝေါ၊ ခေါင်း ပါးသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ ကျဲပါးသည်၏
အဖြစ် သေးသိမ်နဲ့ ညံ့သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဝဇ္ဇာနုသာရိ-
မဟာဇနဿ၊ ဝဋ်သို့အစဉ်လျှောက်သောလူအများအား။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ အဘိဏ္ဍ၊
မပြတ်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝိယ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ သကဒါဂါမိဿ၊ သကဒါဂါမိအား။ ကိလေသာ၊
တို့သည်။ အဘိဏ္ဍ၊ မပြတ်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ကဒါစိ ကဒါစိ၊ ရံခါ ရံခါ ကြိုးကြားကြိုးကြား
၌သာ။ ဝိရဋ္ဌာကာရာ၊ ကျဲသောအခြင်းအရာ ရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။
တထာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တာပိ၊ ထိုသို့ ရံခါ ကြိုးကြား ကျဲပါးသောအခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။
မဒ္ဒန္တာ၊ နှိပ်နင်းကုန်လျက်။ ဆာဒေန္တာ၊ ဖိုလှမ်းကုန်လျက်။ အန္တကာရံ၊ အမှိုက်မှောင်ကို။
ကရောန္တာ၊ ပြုကုန်လျက်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ ဒွိဟိ မဂ္ဂေဟိ၊
နှစ်ပါးသောမဂ်တို့ဖြင့်။ ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မန္တမန္တာ၊ အလွန်
နဲ့ကုန်သည်။ တနုကာကာရာ၊ ကျဲပါးသော အခြင်းအရာရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ သကဒါဂါမိဿာပိ၊ သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်
အားလည်း။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ စိရေန၊ ကြာမြင့်သောကာလမှ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တာပိ၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဗဟလာဝ၊ ထူထပ်အားသန်ကုန်သည် သာလျှင်။
ဟုတွာ၊ ရှိ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ-သဇ္ဇံ၊ မှန်၏။ အဿ၊ ထို
သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုတ္တမိတရော၊ သားသွီးတို့သည်။ ဒိဿန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။

၃၂၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၁၆-၂၁) [၂၂-ပဋိပဒါဉာဏဒဿန

ဘူမိယာ၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်သို့။ ပတ္တိယာ စ၊ ရောက်ခြင်းငှါ၎င်း၊ ဝါ၊ ရခြင်းငှါ၎င်း။ ယောဂံ၊ ဘာဝနာကို၊ ဝါ၊ ဘာဝနာ၌အားထုတ်ခြင်း ပယောဂကို။ ကရောတိ၊ ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဣန္ဒြိယဗလ-
ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ၊ ဣန္ဒြေဗိုလ်ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ သမောဓာနေတွာ၊ ပေါင်း၍။ ရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏဘေဒံ၊ ရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဉ် အပြားရှိသော။ တဒေဝ သင်္ခါရဂတံ၊ ထိုသင်္ခါရအပေါင်းကိုလျှင်။ အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာတိ၊ အနတ္တာဟူ၍။ ဉာဏေန၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ ပရိမဒ္ဓတိ၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကိုစုံစမ်းသည်၏အစွမ်းဖြင့် သုံးသပ်၏။ ပရိဝတ္တေတိ၊ ဆင့်ကာ ဆင့်ကာအဖန်တလဲလဲ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို ဖြစ်စေ၏။ ဝိပဿနာ-
ဝိထိံ၊ ဝိပဿနာအစဉ်သို့။ သြဂါဟတိ၊ သက်၏။ ဧဝံ၊ ဤဆိုပြီးသောနည်း ဖြင့်။ ပဋိပန္နဿ၊ ကျင့်သော။ တဿ၊ ထိုသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝုတ္တ-
နယေနော၊ (ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စသည်တို့ကို ဖြစ်စေခြင်း၌) ဆိုပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ခါရုပေက္ခာဝသာနေ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်၏ အဆုံး ၌။ ကောဝဇ္ဇနေန၊ တခုသော အာဝဇ္ဇန်းဖြင့်။ အနုလောမဂေါတြဘု-
ဉာဏေသု၊ အနုလုံဂေါတြဘုဉာဏ်တို့သည်၊ ဝါ၊ အနုလောမဉာဏ် ဝေါဒါနံ တို့သည်။ ဥပ္ပန္နေသု၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ ဂေါတြဘုအနန္တရံ၊ ဂေါတြဘု

ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုကေစိတို့စကားသည်။ အကာရဏံ၊ အကြောင်းမဟုတ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဝတ္ထုပဋိသေဝနေန၊ ဝတ္ထုကိုမှီဝဲခြင်းနှင့်။ ဝိနာပိ၊ ၍လည်း။ ဂဗ္ဘဂဟဏသမ္ဘဝတော၊ ကိုယ်ဝန်ယူခြင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တ-
နယေနော၊ သာလျှင်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုကာမရာဂ ဗျာပါဒတို့၏။ တနုဘာဝေါ၊ ကျဲပါးသည်၏အဖြစ်၊ သေးသိမ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ၎င်းအနက်။ ဘဝန္တိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တွေ့တိ ဘူမိ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ ဥပနိဿယ ပစ္စည်းတပ်သော ဒုတိယသာမညဖိုလ်ရ၏။ သယံ ငါ ဘဝတိတိ ဘူမိ၊ လောကုတ္တရာ အဖြစ် သည် တူငြားသော်လည်း နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ ထင်ရှားမဖြစ်သည်မဟုတ်၊ မိမိလည်း ထင်ရှားဖြစ် သောကြောင့် ၎င်းဒုတိယသာမညဖိုလ်ရ၏။

၁-ဂေါတြဘု ဝိယ ဂေါတြဘု၊ ဝေါဒါနံရ၏။ ထိုစကားသင့်စွ၊ ပဌမမဂ်၏ ရှေး၌ဖြစ်သော ဉာဏ်ကို ပုထုဇ္ဇနဂေါတ္တကိုနှိပ်နင်းခြင်းကြောင့်၎င်း အရိယဂေါတ္တကို ပွားစေခြင်းကြောင့် ၎င်း မုချအားဖြင့် ဂေါတြဘူဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ဤဒုတိယမဂ်၏ ရှေးဖြစ်သောဉာဏ်ကိုကား ထိုဂေါတြဘူအစစ်နှင့်တူသောကြောင့် ပရိယာယ်သဒိဿပစာအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဥပမာတဒ္ဓိတ် အားဖြင့် ဂေါတြဘူဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဝေါဒါနံဟူ၍ ဆိုအပ်သနည်း? ဟူမူ အချို့သော သံကိလေသမှောင်သောကြောင့်၎င်း စင်စစ် စင်ကြယ်စွာသောနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံ ပြုသောကြောင့်၎င်း ဝေါဒါနံဟူ၍ဆိုအပ်၏။ တေနာဟ ပဋ္ဌာနေ အနုလောမံ ဝေါဒါနဿ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယောတိ၊ ယင်းသို့ဝေါဒါနံသာ မုချအမည်ဖြစ်ခဲ့သော် ဝေါဒါနာနန္တရံ

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] တတိယမဂ္ဂဉာဏကထာ (၃၁၇-၈)

၃၂၇

နှင့်တူသော ဝေါဒါန်၏အခြားမဲ့၌။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုသကဒါဂါမိမဂ်နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂ ဉာဏံ၊ သကဒါဂါမိမဂ်၌ဖြစ်သော ဉာဏ်မည်၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့အပြီးတည်း။

ဒုတိယဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

တတိယမဂ္ဂဉာဏကထာ

☞ [၃၁၇] ၈၁၄။ ဣမဿာပိ ဉာဏဿ၊ ဤဒုတိယ ဉာဏ်၏လည်း။ အနန္တရံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဖလစိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ တောဝတာ စ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဒုတိယမဂ်၏
အခြားမဲ့၌ ဒုတိယဖိုလ်၏ဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့် သာလျှင်။ သေ-သော ပုဂ္ဂလော၊
သည်။ သကဒါဂါမိ နာမ၊ မည်၏။ စတုတ္ထော၊ လေးယောက်မြောက်
သော။ အရိယပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သကံဒေဝ၊ တကြိမ်
သာလျှင်။ ဣမံ လောကံ၊ ဤလူ့တို့သို့။ အာဂန္တာ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်
လာ၍။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၏။ အန္တတရုဏသမတ္ထော၊ အဆုံးကိုပြုခြင်းငှါ
စွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့ ဒုတိယဖိုလ်သို့ရောက်သည်မှ။
ပရံ၊ နောက်၌။ ပစ္စဝေက္ခဏံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာသည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဆိုအပ်
ပြီးသောနည်းရှိသလျှင်ကတည်း။

စ၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စဝေက္ခိတော၊ ပြီး၍။ သကဒါဂါမိ၊ သကဒါဂါမိ
ဖြစ်ပြီးသော။ သော အရိယသာဝကော၊ သည်။ တသ္မိယေဝ ဝါ အာသနေ၊
ထိုနေရာ၌မူလည်း။ နိသိန္ဓော၊ လျက်။ အပရေန ဝါ သမယေန၊ တပါးသော
အခါ၌မူလည်း။ နိသိန္ဓော၊ လျက်။ ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ၊ သကဒါဂါမိမဂ်
ဖြင့် ခေါင်းပါးစေအပ်ပြီးသော ကာမရာဂသံယောဇဉ်၊ ဗျာပါဒသံယောဇဉ်
တို့ကို။ အနဝသေသပ္ပဟာနာယ၊ အကြွင်းမဲ့ပယ်ခြင်းငှါ။ တတိယာယ၊

မဆိုမူ၍ အဘယ်ကြောင့် ဆိုရာရှိရူး၊ ပရိယာယ်အမည်ကိုယူ၍ ဂေါတြတုအနန္တရံ-ဟု ဤ၌
ဆိုသနည်း?ကြောင့် ယသ္မာ ပန ပဋိသန္ဓိဒါမဂ္ဂေ ဥပ္ပါဒါဒိအဘိဘဝနတ္ထံ ဥပါဒါယ “အဋ္ဌ
ဂေါတြတုဓမ္မာ သမာဓိဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဒသ ဂေါတြတုဓမ္မာ ဝိပဿနာဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ” တိ-
အာဒိသု ဂေါတြတုနာမေနေဝ တံ အာဂတံ၊ တသ္မာ ဣဓာပိ ဂေါတြတုအနန္တရန္တံ ဝုတ္တန္တိ
ဒဠဗ္ဗံ-ဋီကာမိန့်သော်။ (ပြည်)

သုံးခုမြောက်သော။ ဘူမိယာ၊ အနာဂါမိဖိုလ်သို့။ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်း
ငှါ။ ယောဂံ၊ ဝိပဿနာ၌ အားထုတ်ခြင်းလုံ့လကို။ ကရောတိ၊ ၏။
သော-သကဒါဂါမိပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ၊ တို့ကို။
သမောဓာနေတွာ၊ ၍။ တဒေဝ သင်္ခါရဂတံ၊ ထိုရုပ်နာမ်ဖြစ်သော တေဘူ
မကသင်္ခါရ တရားအပေါင်းကိုပင်လျှင်။ အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။
ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပရိမဒ္ဒတိ၊ သုံးသပ်နယ်ချေ၏။ ပရိဝတ္ထေတိ၊ ဝိပဿနာ
ဉာဏ်ကို အဖန်ဖန်ဖြစ်စေ၏။ ဝိပဿနာဝီထိံ၊ သို့။ ဩဂါဟတိ၊ သက်၏။ ဧဝံ၊
သို့သောနည်းဖြင့်။ ပဋိပန္နဿ၊ သော။ တဿ၊ ထိုသကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အား။
ဝုတ္တနယေနဝ၊ သာလျှင်။ သင်္ခါရပေက္ခာဝသာနေ၊ ၌။ ကောဝဇ္ဇနေန၊
တခုသော အာဝဇ္ဇန်းဖြင့်။ အနုလောမဂေါတြဉာဏေသု၊ တို့သည်။ ဥပ္ပန္နေ-
သု၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ ဂေါတြဉာဏေနန္တရံ၊ ၌။ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုအနာဂါမိမဂ်နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။
အနာဂါမိမဂ္ဂေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေအပြီးတည်း။

တတိယဉာဏံ နိဋ္ဌိတံ။

စတုတ္ထမဂ္ဂဉာဏကထာ

၈၁၅။ ဣမဿာပိ ဉာဏဿ၊ ၏လည်း။ အနန္တရံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊
ဖြင့်သာလျှင်။ ဖလစိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဧတ္တာဝတာ စ၊
ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော တတိယမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်
သာလျှင်။ သေ-သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဩပပါတိကော၊ ဥပပါတ်
ပဋိသန္ဓေသာရှိသော။ တတ္ထ၊ ထိုဗြဟ္မာတုံ၌၊ ဝါ၊ သုဒ္ဓါဝါသတုံ၌။ ပရိနိဗ္ဗာ-
ယီ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလေ့ရှိသော။ အနာဝတ္ထိဓမ္မော၊ ပဋိသန္ဓေအစွမ်းအားဖြင့်
တဖန်မပြန်သော သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။
ဣမံ လောကံ၊ ဤကာမဓာတ်သို့။ န ပုနရာဂန္တာံ၊ တဖန်မလာမူ၍၊ ဝါ၊
မလာခြင်းကြောင့်။ အနာဂါမီ နာမ၊ အနာဂါမိမည်သော။ ဆဋ္ဌော၊ သော။
အရိယပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့ အနာဂါမိဖိုလ်သို့
ရောက်သည်မှ။ ပရံ၊ ၌။ ပစ္စဝေက္ခဏံ၊ သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ တည်း။

၁-ယခုမှသစ်၌ ပုန အနာဂန္တာ-ဟု ရှိ၏။ တဖန်မပြန်လာသော၊ ဝါ၊ တဖန်မပြန်လာသည်
ဖြစ်၍-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] အရဟန္တပုဂ္ဂလကထာ (၃၁၈-၁၂)

၃၂၉

စ၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စဝေက္ခိတော၊ လျှင်။ သော-အနာဂါမိအရိယ-
သာဝကော၊ သည်။ ပ။ ရူပရာဂအရူပရာဂမာနဥဒ္ဓစ္စအဝိဇ္ဇာနံ၊ ရူပဘုံ၌
တပ်သောရာဂ၊ အရူပဘုံ၌တပ်သောရာဂ၊ မာန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဝိဇ္ဇာဟုဆိုအပ်ကုန်
သော ဥဒ္ဓစ္စမ္ဘာဂိယသံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို။ အနဝသေသပ္ပဟာနာယ၊
အကြွင်းမဲ့ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ (ကြွင်းသောအနက်နည်းတူ)။

စတုတ္ထဉာဏ် နိဋ္ဌိတံ။

အရဟန္တပုဂ္ဂလကထာ

☞ [၃၁၈] ၈၁၆။ ဣမဿာပိ ဉာဏဿ၊ ၏လည်း။ အနန္တရံ၊ ၌။ ပ။
ဝေဒိတဗ္ဗာနံ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တောဝတော၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်
ရှိသော စတုတ္ထမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ စတုတ္ထဖိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့်သာလျှင်။
ဓေ-ဓေသော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အရဟာ နာမ၊ ရဟန္တာမည်သော။
အဋ္ဌမော၊ ရှစ်ယောက်မြောက်သော။ အရိယပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ မဟာခိဏာသဝေါ၊ ပူဇော်အပ်ကြီးမြတ်သော အာနုဘော်ရှိသော
အာသဝေါကုန်ပြီးသော။ အန္တိမဒေဟဓာရီ၊ အဆုံးစွန်သော ကိုယ်ကို
ဆောင်တတ်သော။ ဩဟိတဘာရော၊ ချအပ်ပြီးသော ခန္ဓာဝန်၊ ကိလေ
သာဝန်၊ အဘိသင်္ခါရဝန်ရှိသော။ အနုပ္ပတ္တသဒတ္တော၊ အစဉ်အတိုင်း
ရောက်အပ်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော မိမိအကျိုးရှိသော။ ပရိက္ခိဏ-
ဘဝသံယောဇနော၊ ကုန်ပြီးသော ဆယ်ပါးသော ဘဝသံယောဇဉ်ရှိသော။
သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော၊ ခန္ဓာစသည်တို့၏သဘောကို အသင့်အားဖြင့်သိ၍
အထူးသဖြင့်လွတ်ပြီးသော။ (သမ္မ-ကား သမ္မာ-လိုလျက် ရသျှည်)
သဒေဝကဿ၊ နတ်နှင့်တကွသော။ လောကဿ၊ သတ္တလောက၏။
အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ မြတ်သော
အလှူဝတ္ထုကိုခံထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊
ဤရွှေအပြီးတည်း။

ဣတိ-ဣမိနာ ဝစနက္ကမေန၊ ဤရွှေသော စကားအစီအစဉ်ဖြင့်။
သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ ပ။ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ နာမာတိ၊ ဟူသော။ ယံ
တံ-ဝစနံ၊ အကြင်စကားကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တံ-ဝစနံ၊ ကို။
ဣမိနာ အနုက္ကမေန၊ ဤဆိုပြီးသော အစီအစဉ်ဖြင့်။ ပတ္တဗ္ဗာနံ၊ ရောက်အပ်

၃၃၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၁၈-၁၂) [၂၁-ပဋိပဒါဏဿန

ကုန်၏။ ဣမာနိ စတ္တာရိ ဉာဏာနိ၊ ဤလေးပါးသော ဉာဏ်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊
၍။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။

ဗောဓိပက္ခိယကထာ

၈၁၇။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ စတုဉာဏာယ၊ စတုမဂ္ဂဉာဏ်အားဖြင့် လေးပါး
သော ဉာဏ်အစိတ်ရှိသော။ ဣမိဿာယေဝ ဉာဏဿနဝိသုဒ္ဓိယာ၊
ဤဉာဏဿနဝိသုဒ္ဓိ၏သာလျှင်။ အာနုဘာဝဝိဇာနနတ္ထံ၊ သတိပဋ္ဌာန်၏
ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံခြင်းအစရှိသောအာနုဘော်ကို သိခြင်းအကျိုးငှါ။

ပရိပုဏ္ဏဗောဓိပက္ခိယဘာဝေါ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံသော ဗောဓိ-
ပက္ခိယရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝုဋ္ဌာနဗလသမာယောဂေါ၊ လေးပါးသော
မဂ်ဉာဏ်တို့၏ နိမိတ္တ၊ ပဝတ္တမ္ပထခြင်း၊ သမထဗလဝိပဿနာဗလတို့နှင့် ယှဉ်
ခြင်းကို၎င်း။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်သံယောဇဉ်အစရှိသောဓမ္မတို့ကို။ ယေန
ပဌမမဂ္ဂါဒိနာ၊ အကြင်ပဌမမဂ်အစရှိသည်သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်
ကုန်၏။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုသံယောဇဉ်အစရှိသောဓမ္မတို့ကို။ (တေန၊
ထိုပဌမမဂ်အစရှိသည်သည်။) ပဟာနဉ္စ၊ ပယ်ခြင်းကို၎င်း။

အဘိသမယကာလေ၊ သစ္စာလေးပါးတို့ကို ရှေးရှုမျက်မှောက်သိသော
ကာလ၌။ ပရိညာဒိနိ၊ ပရိညာဉ်ကိစ္စ ပဟာနကိစ္စအစရှိကုန်သော။ ယာနိ
ကိစ္စာနိ၊ အကြင်ကိစ္စတို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ တာနိ စ၊ ထိုပရိညာ-
ပဟာနသမ္ဘိကိရိယဘာဝနာ လေးဖြာသော ကိစ္စတို့ကို၎င်း။ ယထာ-
သဘာဝေန၊ အကြင်အကြင်ဟုတ်မှန်သောသဘောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဟုတ်မှန်

၁-စတုသု မဂ္ဂေသု ဉာဏံ ဧတိဿာတိ စတုဉာဏာ။ ဧတိဿာ၊ ဤအပေါင်းဖြစ်သော
ဉာဏဿနဝိသုဒ္ဓိအား။ စတုသု မဂ္ဂေသု၊ လေးပါးသောမဂ်တို့၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သော အစိတ်
ဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုအပေါင်းဖြစ်သော ဉာဏဿန-
ဝိသုဒ္ဓိသည်။ စတုဉာဏာ၊ စတုဉာဏာမည်၏။ ဘိန္နာဓိကရုဏဗဟုဗ္ဗိဟိဖြစ်၍ အညပုဒ်သို့
လိင်္ဂလိက်ရကား စတုဉာဏာ-ဟု ဣတ္ထိလိင်္ဂပြီးသည်။ ကမ္မဓာရယော စဒ္ဒန္တော စ၊ တပျူရိသော စ
လာတိနော။ တယော ပရပဒေ လိင်္ဂံ၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိ ပဒန္တရေ-ဟူသော သဒ္ဒလက္ခဏာကို နှလုံး
မူရာသည်။ တနည်း စတုသု မဂ္ဂေသု ဉာဏံ စတုဉာဏံ၊ စတုသစ္စ-ကဲ့သို့ ကမ္မဓာရည်း မဟုတ်၊
တံ ဧတိဿာ အတ္ထိတိ စတုဉာဏာ၊ ဤသို့ပြုမူ အသတ္တိတဒ္ဓိတ်ဟူ၍ အထ ဝါ စတုမဂ္ဂေသု
ပတ္တတ္တာ စတ္တာရိ ဉာဏာနိ ဧတိဿာတိ စတုဉာဏာ၊ ဤသို့ပြုမူ တုလျာဓိကရုဏဗဟုဗ္ဗိဟိ၊
အထ ဝါ စတုမဂ္ဂေသု ပဝတ္တတ္တာ စတ္တာရိ ဉာဏာနိ စတုဉာဏံ ယထာ စတုသစ္စံ၊ တံ ဧတိဿာ
အတ္ထိတိ စတုဉာဏာ၊ ပြု။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဗောဓိပက္ခိယကဏ္ဍ (၃၁၉-၂)

၃၃၁

သော သဘောအလျောက်။ ဇာနိတဗ္ဗာနိ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ မာတိကာ၊ မာတိကာတည်း။

၈၁၈။ တတ္ထ၊ ထိုမာတိကာ၌၊ ဝါ၊ ထိုလေးပါးတို့တွင်။ ပရိပုဏ္ဏ-
ဗောဓိပက္ခိယဘာဝေါတိ၊ ကား။ ဗောဓိပက္ခိယာနံ၊ ဗောဓိပက္ခိယတရား
တို့၏။ ပရိပုဏ္ဏဘာဝေါ၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊
တို့၎င်း။ စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဇာနာ၊ တို့၎င်း။ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့၎င်း။
ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့၎င်း။ ပဉ္စ ဗလာနိ၊ တို့၎င်း။ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ၊ တို့၎င်း။
အရိယော၊ မြတ်သော၊ ဝါ၊ ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါး
ရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်၎င်း။ ဣတိ-ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ သတ္တတိံသ၊
သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ဗုဇ္ဈနဋ္ဌေန၊
သစ္စာလေးပါးကိုသိတတ်သောအနက်ကြောင့်။ ဗောဓောတိ၊ ဗောဓဟူ၍။
လဒ္ဓနာမဿ၊ ရအပ်သောအမည်ရှိသော။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ အရိယာမဂ်၏။
ပက္ခေ၊ (အကူအမြှောင်လက်ဆောင်) အပင်းအသင်း၌။ ဘဝတ္တာ၊
ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တနည်း) ပက္ခေ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော
အပင်းအသင်း၏အဖြစ်၌။ ဘဝတ္တာ-ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
ဗောဓိပက္ခိယာ နာမ၊ ကုန်၏။ ပက္ခေ ဘဝတ္တာတိ၊ ကား။ ဥပကာရဘာဝေ၊
ကူမြှောင်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်၌။ ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။

☞ [၃၁၉] ၈၁၉။ တေသု-ဗောဓိပက္ခိယေသု၊ တို့တွင်။ အာရမ္မဏေသု၊
ကာယဝေဒနာအစရှိသောအာရုံတို့၌။ (တေသု အာရမ္မဏေသု-ဟု မရော
လင့်) ဩက္ကန္တိတော ပက္ခန္တိတော၊ ၍။ (ဤနှစ်ပုဒ်ကား ဝေဝုဏ်တည်း)
ဥပဋ္ဌာနတော၊ (အသုဘအခြင်းအရာစသည်ကို ယူသည်၏ အစွမ်းဖြင့်)
ကပ်၍တည်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ ကာယဝေဒနာစသော
အာရုံသို့ ကပ်၍တည်တတ်သည်မည်၏။ သတိယေဝ၊ သတိသည်ပင်လျှင်။
ပဋ္ဌာနံ၊ ကာယဝေဒနာစသောအာရုံသို့ ကပ်၍တည်တတ်သည်တည်း။
(ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။) သတိပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ (သတိတခုကိုပင် အဘယ်
ကြောင့် စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ-ဟူသနည်း) ပန၊ ထိုသို့သတိသည်ပင်လျှင်
သတိပဋ္ဌာနံမည်သော်လည်း။ အဿာ၊ ထိုသတိ၏။ ကာယဝေဒနာ-
စိတ္တဓမ္မေသု၊ ကာယဝေဒနာစိတ္တဓမ္မဟူသော လေးပါးသောအာရုံတို့၌။

အသုဘဒုက္ခအနိစ္စအနတ္တကာယဂဟဏဂသေန၊ အသုဘ အခြင်းအရာ
ဒုက္ခအခြင်းအရာ အနတ္တအခြင်းအရာကိုယူသည်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ သုဘ-
သုခနိစ္စအတ္တသည်ပဟာနကိစ္စသာဓနဝသေန စ၊ သုဘသည် သုခ-
သည် နိစ္စသည် အတ္တသည်ကို ပယ်ခြင်းကိစ္စကို ပြီးစေသည်၏အစွမ်းဖြင့်
၎င်း။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ စတုဓာ၊ လေးပါးသောအဖို့တို့ဖြင့်။
ဘေဒေါ၊ ပြားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရော
သတိပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။

၇၂၀။ ဧတေန၊ ဤဝီရိယဖြင့်။ ပဒဟန္တိ ဝါယမန္တိ၊ အားထုတ်တတ်
ကုန်၏။ (တနည်း) ကာယစိတ္တာနိ၊ ကိုယ်စိတ်တို့ကို။ ပဒဟန္တိ ပဂ္ဂဏန္တိ၊
ချီးမြှောက်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဓာနံ၊ မည်၏။
သောဘနံ၊ တင့်တယ်သော၊ ဝါ၊ ကောင်းမြတ်သော။ ပဓာနံ၊
အားထုတ်ကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ ကိုယ်စိတ်ကို ချီးမြှောက်ကြောင်းတည်း။
ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္ပပ္ပဓာနံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတေန၊
ဤဝီရိယဖြင့်။ သမ္မာ၊ အသင့်အားဖြင့်။ ပဒဟန္တိ၊ အားထုတ်တတ်ကုန်
၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ အသင့်အားဖြင့် အားထုတ်ကြောင်းဖြစ်သော
သတ္တိကြောင့်။ သမ္ပပ္ပဓာနံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ တံ ဝီရိယံ၊ သည်။
ကိလေသဝိရူပတ္တဝိဟရတော၊ ကိလေသာဟူသော ဖောက်ပြန်ခြင်းဟု
ဆိုအပ်သော ရူပအသာရုပ္ပသဘောမှကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောဘ-
နဉ္စ၊ တင့်တယ်လျောက်ပတ် ကောင်းမြတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။
ဟိတသုခနိပ္ပါဒကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမြဲ စီးပွားချမ်းသာကို ပြီးစေတတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ သေဋ္ဌဘာဝါဝဟနတော စ၊ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်
သည်၏အဖြစ်ကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပဓာနဘာဝ-
ကာရဏတော စ၊ မြတ်သည့်အဖြစ်၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။
ပဓာနဉ္စ၊ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သည်လည်း။ ဝါ၊ အထူးသဖြင့်
မြတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုနှစ်ပါးသော သတ္တိ
ကြောင့်။ သမ္ပပ္ပဓာနံ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်မည်၏။ ဧတံ၊ ဤသမ္ပပ္ပဓာန်ဟူသော

၁-မတင့်တယ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော သံကိလေသခမ္မတို့ကို ပယ်ခြင်းဖြင့်၎င်း
တင့်တယ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဝေါဒါနခမ္မတို့ကို ပွားစေခြင်းဖြင့်၎င်း သော-
ဘနသုန္တရဖြစ်သည်ဟူလို။ (ဖြည့်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဗောဓိပက္ခိယကထာ ((၃၁၉-၁၄)

၃၃၃

အမည်သည်။ ဝီရိယဿ၊ အသည်းအသန်ပြီးခြံစွာလှ ဝီရိယ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ (ယသ္မာ ပန၊ အကြံကြောင့်ကား။) တယိဒံ-တံ၊ လူဒံ သမ္ပပ္ပဓာနံ၊ ထိုသမ္ပပ္ပဓာန်သည်။ ဥပ္ပန္နာနုပ္ပန္နာနံ၊ အကုသလာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော အကုသိုလ် မဖြစ်ကုန်သေးသော အကုသိုလ်တို့ကို။ ပဟာနာနုပ္ပတ္တိကိစ္စံ၊ ပယ်ခြင်းကိစ္စ၊ မဖြစ်စေခြင်း ကိစ္စကို၎င်း။ အနုပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ၊ ကုသလာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသောကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌတိကိစ္စဉ္စ၊ ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ၊ ပူးစီးမြင့်ရှည်တည်ခြင်း ကိစ္စကို၎င်း။ သာဓယတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ဤသို့ လေးပါးသော ကိစ္စတို့ကို ပြီးစေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ လေးပါးသော ကိစ္စကို ပြီးစေသောအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

၈၂၁။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဖြစ်သော ဣဒ္ဓိဝိဉာဏနိဒ္ဒေသ၌။ ဝုတ္တေန၊ ပြီးသော။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြီးခြင်းအနက် ပြည့်စုံခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ (တနည်း) ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြီးကြောင်း ပြည့်စုံပူးစီးခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ သမ္ပယုတ္တာယ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ တဿ၊ ဣဒ္ဓိယာ၊ ထိုဣဒ္ဓိ၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမဋ္ဌေန၊ ပြဋ္ဌာန်းသော အနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အဓိပတိပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါဒေါ၊ အခြေပါဒမည်သတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ မည်၏။ စ၊ တနည်းကား။ ဖလဘူတာယ၊ ဖိုလ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တဿ၊ ဣဒ္ဓိယာ၊ ထိုဣဒ္ဓိ၏။ ပုဗ္ဗဘာဂကာရဏဋ္ဌေန၊ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သောအကြောင်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊

၁-သမာဓိပဓာနသင်္ခါရပမုခါဂ္ဂေဓမ္မာ ဣဒ ဣဒ္ဓိတိ အဓိပ္ပေဘာ-ဋီကာဟူရကား သမာဓိပဓာန-ဟု ဆိုအပ်သော ပြုပြင်တတ်သော ဝီရိယအပူးအကြီးရှိသော ဖက်တရားတို့ကို ဤ၌ ဣဒ္ဓိဟူ၍ လိုအပ်သည်။ (ပြည်)

၂-ပုဗ္ဗင်္ဂမဋ္ဌော အဓိပတိပစ္စယဘာဝေါ၊ တသ္မာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ ဣဇ္ဈတိတိ ဣဒ္ဓိ။ တဿ၊ သမ္ပယုတ္တာ ဆန္ဒာဒယော ။ပ။ ဥတ္တရုဋ္ဌဘာဇနိယေ အာဂတနယေန လောကုတ္တရာဝေဒိတဗ္ဗာ- ဋီကာဟူရကား ဣဒ္ဓိအရကို သောတာပတ္တိမဂ်သော လေးပါးသောမဂ်ကောက်၍ ပါဒအရကို သမ္ပယုတ္တ ဆန္ဒဝသည်ကို ကောက်ရသည်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါဟူသည်လည်း ဥပလက္ခဏနည်းသာမန်။ (ပြည်)

မည်၏။ သောဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ သည်။ ဆန္ဒာဒိဝသေန၊ ဆန္ဒစိတ္တဝီရိယဝီရိယ၏ အစွမ်းဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုတရားကိုယ် အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ စတ္တာရော၊ ပ။ ဝီရိယသိဒ္ဓိ- ပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဣမေ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဆန္ဒစိတ္တ ဝီရိယဝီရိယတို့သည်။ လောကုတ္တရာ၊ ဥတ္တရဘာဇနီယံ လာသောနည်း အားဖြင့် လောကုတ္တရာတရားတို့သာတည်း။ ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒ၊ ဆန္ဒကို။ အဓိပတိံ၊ အကြီးအမှူးကို။ ကရိတူ၊ ၍။ သမာဓိံ၊ သမာဓိကို။ စေ လဘတိ၊ အကယ်၍ရသည်ဖြစ်အံ့။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ တခုသောအာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ စေ လဘတိ၊ အကယ်၍ရသည်ဖြစ်အံ့။ အယံ၊ ဤသမာဓိကို။ ဆန္ဒသမာ- ဓိတိ၊ ဆန္ဒလျှင် အကြီးအကဲရှိသော သမာဓိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ- အာဒိဝစနတော၊ ဤသို့အစရှိသောစကားကို တရားဟောတော်မူသော ကြောင့်။ ဆန္ဒာဒိအဓိပတိဝသေန၊ ဆန္ဒအစရှိသော လေးပါးသော အဓိပတိ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိလဒ္ဓဓမ္မာ၊ ရအပ်သောတရားဖြစ်ကုန်သော။ လောကီယာ၊ လောကီဖြစ်ကုန်သော။ (ဖဿာဒယောပိ၊ ဖဿအစရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်မည်ကုန်သည်။) ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၈၂၂။ အသဒ္ဓိယကောသဇ္ဇပမာဒဝိက္ခေပသမ္မောဟာနံ၊ (သဒ္ဓါ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော အကုသိုလ်၊ ဝတ္ထုတ္တယမှတစ်ပါးတို့၌ ကြည်ညိုသော ပသာဒ၏ အတုအယောင်ဖြစ်သော မိစ္ဆာဓိမောက္ခဟူသော) အသဒ္ဓိယ

၁-ဤနည်းအလိုသော် ဣဒ္ဓိအရကို အကျိုးယူ၍ ပါဒအရကို အကြောင်းဖြစ်သော ဆန္ဒစသည်ကိုကောက်။ (ပြည်)

၂-သတိပဋ္ဌာန်ကဲ့သို့ အာရုံအားဖြင့် လေးပါးပြားသည်မဟုတ်-သမ္ပပ္ပဇာန်ကဲ့သို့ ကိစ္စအား ဖြင့် လေးပါးပြားသည်လည်းမဟုတ် တရားကိုယ်အားဖြင့် လေးပါးပြားသည် ဟူလို။ (ပြည်)

၃-ဖဿာဒယော ဣဒ္ဓိပါဒါ-ကား ထည့်သည်။ ဤအရာ၌ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကားမည်၏ အဓိပတိ မမည်သောတရား၊ အဓိပတိမည်၏ ဣဒ္ဓိပါဒ်မမည်သောတရား အကယ်၍ကားမရှိ၊ ထိုသို့ မရှိသော်လည်း တခုသောပြည်၌ မင်း၏အဖြစ်ကိုထိုက်ကုန်သော လေးယောက်ကုန်သော မင်းလျှာ မင်းသားတို့တွင် တရံတခါ တဦးသောမင်းသားသည်သာလျှင် မင်းပြု၏၊ အလုံးစုံ သော မင်းသားတို့သည် တပြိုင်နက်အားဖြင့်စ၍ မင်းမပြုကုန်။ ထိုကဲ့သို့ တခုသော စိတ္တုပ္ပါဒ်၌တခုသောအဓိပတိ တခုသော ဣဒ္ဓိပါဒ်သည်သာလျှင် အဓိပတိလည်းမည်၏၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်လည်းမည်၏ ဟူ၍မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဗောဓိပက္ခိယကထာ (၃၁၉-၂၇)

၃၃၅

တရား၊ (ထိနမိဒ္ဓပြဇာန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်-ဟု ဆိုအပ်သော) ကောသဇ္ဇတရား၊ (သတိ၏မေ့လျော့ကင်းလွတ်ချွတ်ခြင်း ပျောက်ခြင်း ထိုသတိကင်းသော အခြင်းအရာကြောင့်ဖြစ်သော အကုသိုလ် ခန္ဓာ ဟူသော) ပမာဒတရား၊ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်းဟူသော ဝိက္ခေပ၊ တောဝေခြင်း သဘောရှိသော သမ္မောဟတို့ကို။ အဘိဘဝနတော၊ နှိပ်နင်းလွှမ်းမိုး တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဘိဘဝနသင်္ခါတေန၊ နှိပ်နင်းလွှမ်းမိုး အစိုးရခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အဓိပတိယဋ္ဌေန၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ် တည်းဟူသော သဘောဖြင့်၊ ဝါ၊ ယုံကြည်သဖြင့် ဆုံးဖြတ်တတ်သော သဒ္ဓါ၊ သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို ချီးမြှင့်တတ်သောဝီရိယ အာရုံသို့ကပ်၍ တည်တတ်သောသတိ၊ မပျံ့လွင့်သောသမာဓိ၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ် သောပညာ၏ တူသောလက္ခဏာအားဖြင့် သမ္ပယုတ်တရားတို့၌ အစိုးရ သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောဖြင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ အဿဒ္ဓိယာ- ဒီဟံ၊ အဿဒ္ဓိယ ကောသဇ္ဇ စသောတရားတို့သည်။ အနဘိဘဝနီယတော၊ မနှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အကမ္ပိယဋ္ဌေန စ၊ မတုန်မလှုပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောကြောင့်၎င်း။ (ထိရဘာဝေန စ၊ သမ္ပယုတ် တရားတို့၌ မြဲမြံခိုင်ခံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။) ဗလံ၊ ဗိုလ်မည်၏။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသည်လည်း။ သဒ္ဓါဒီဝသေန၊ သဒ္ဓါဝီရိယစသည် တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓံ၊ ငါးပါးငါးပါးစီ အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။

၈၂၃။ ပန၊ ပါး။ ဗုဇ္ဈနကသတ္တဿ၊ လေးပါးသော အရိယသစ္စာတို့ကို သိသောသတ္တဝါ၏။ အင်္ဂဘာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ သတိ- အာဒယော၊ သတိအစရှိကုန်သော။ သတ္တံ၊ ခုနစ်ပါးသော တရားတို့သည်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ၊ မည်ကုန်၏။ စ၊ ပါး။ နိယျာနိကဋ္ဌေန၊ ဝဋ်မှထွက်မြောက် ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိကုန် သော။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးသောတရားတို့သည်။ မဂ္ဂင်္ဂါ၊ မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိ- ကော မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၁-စ-သဒ္ဓါသည် အဋ္ဌာနပယုဂ်ဖြစ်ရကား အကမ္ပိယဋ္ဌေန-၌ယှဉ်သည်။ သမ္ပယုတ္တလည်း ဖြစ်ရကား ထိရဘာဝေန-ကိုလည်းဆည်းသည်။ (ပြည်)

၂ [၃၂၀] ၈၂၄။ ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ဣမေ သတ္တတိံ သ ဗောဓိ-
ပက္ခိယဓမ္မာ၊ ဤသုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို။ ပုဗ္ဗဘာ-
ဂေါ အရိယမဂ်၏ ရှေးအဖို့၌။ (နာနာစိတ္တေသု လဗ္ဘန္တိတိ သမ္ပန္နော)
လောကီယဝိပဿနာယ၊ လောကီဝိပဿနာသည်။ ဝတ္တမာနာယ၊ ဖြစ်သည်
ရှိသော်။ စုဒ္ဓသဝိဇ္ဇေန၊ တဆယ့်လေးပါးသော အပြားဖြင့်^၁။ ကာယံ၊ ရူပ
ကာယကို။ ပရိဂ္ဂဏှတော၊ သိမ်းဆည်းသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကာယာနု-
ပဿနာသတိပဋ္ဌာနဉ္စ၊ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကိုလည်း။ (လဗ္ဘတိ၊
၏။) နဝဝိဇ္ဇေန၊ ကိုးပါးအပြားဖြင့်။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏှတော၊ အား။
ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဉ္စ၊ ကိုလည်း။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) သောဠသဝိ-
ဇ္ဇေန၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော အပြားအားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏှ-
တော၊ အား။ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဉ္စ၊ ကိုလည်း။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) ပဉ္စဝိဇ္ဇေန၊
နိဝရဏပဗ္ဗ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဗ္ဗ အာယတနပဗ္ဗ ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗ သစ္စပဗ္ဗ
ဟူသော ငါးပါးသောအပြားဖြင့်။ ဓမ္မေ၊ သဘာဝဓမ္မတို့ကို။ ပရိဂ္ဂ-
ဏှတော၊ အား။ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဉ္စ၊ ကိုလည်း။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။
ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ဤမျက်မြင် ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌။ အနုပ္ပန္နပုဗ္ဗံ၊
မိမိအား မဖြစ်စဘူးသော။ ပရဿ၊ သူတပါးအား။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။
အကုသလံ၊ ကို၎င်း။ တံနိမိတ္တံ၊ ထိုအကုသိုလ်လျှင် အကြောင်းရှိသော။
ဝဗေဒ္ဓာရဟာဒီနိ စ၊ သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းငှါ ထိုက်သောအပြစ် စသည်
တို့ကို၎င်း။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ (အဝုတ္တ-စသဒ္ဓါ ဂမ္ပမာန်ပြု၍ယူ) ယထာ၊
အကြင် အခြင်းဖြင့်။ ပဋိပန္နဿ၊ ကျင့်သသူအား။ ဧတံ၊ ဤအကုသိုလ်
အကြောင်းရှိသော အပြစ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။
န ပဋိပဋ္ဌိဿာမိ၊ ငါမကျင့်ပေအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ကောင်းစွာကျင့်သည်ရှိသော်။
ဓမ၊ ငါ့အား။ ဧတံ၊ ဤအကုသိုလ် အကြောင်းရှိသော အပြစ်သည်။

၁-အာနာပါနပဗ္ဗ ဣရိယာပထပဗ္ဗ စတုသမ္ပတညပဗ္ဗ ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗ ဓာတုမန-
သိကာရပဗ္ဗ ကိုးပါးသော သိဝဋ္ဌိကပဗ္ဗ၊ ဤကား စုဒ္ဓသဝိဇ္ဇာသရုပ်တည်း။ (ပြည်)

၂-သုခံ ဝေဒနံအစရှိသော သုံးပါး သာမိသအစရှိသော သုံးပါး နိရာမိသအစရှိသော
သုံးပါး၊ ဤသို့ ကိုးပါးအပြားဖြစ်သည်။ (ပြည်)

၃-သရာဂ ဝီတရာဂ သဒေါသ ဝီတဒေါသ သမောဟ ဝီတမောဟ သံခိတ္တ ဝိက္ခိတ္တ
မဟဂ္ဂတ အမဟဂ္ဂတ သမာဟိတ အသမာဟိတ သဉ္စတ္တရ အနုတ္တရ ဝိမုတ္တ အဝိမုတ္တ-ဟူ၍
တဆယ့်ခြောက်ပါး ပြားသည်မှတ်။ (ပြည်)

နုပုဇ္ဇိဿတိ၊ မဖြစ်လတုံ။ ဣတိ မနသိ ကတော၊ ဤသို့ နှလုံးပြု၍။ တဿ-
တာဒိဿဿ၊ ထိုကဲ့သို့ အကုသိုလ် အကြောင်းရှိသော အပြစ်ကို။ အနုပ္ပါ-
ဒါယ၊ ငှါ။ ဝါယမနကာလေ၊ အားထုတ်လုံ့လပြုသော ကာလ၌။ ပဌမံ၊
သော။ သမ္ပပ္ပဓာနံ၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ အတ္တနော၊ အား။ သမုဒါစာရ-
ပုတ္တံ၊ အကြိမ်များစွာ ဖြစ်ခြင်းသို့ရောက်သော၊ ဝါ၊ လေ့ကျက်ခြင်းသို့
ရောက်သော။ အကုသလံ၊ ကို။ ဒိဿာ၊ ၍။ တဿ-တာဒိဿဿ၊ ကို။
ပဟာနာယ၊ ငှါ။ ဝါယမနကာလေ၊ ၌။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်သော။
(သမ္ပပ္ပဓာနံ၊ ကို။) လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ၌။ အနုပ္ပန္နပုဗ္ဗံ၊
မဖြစ်ဘူးသေးသော။ ဈာနံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဝိပဿနံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဥပ္ပါဒေတုံ၊
ငှါ။ ဝါယမန္တဿ၊ လုံ့လပြုသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ တတိယံ၊ သော။ (သမ္ပပ္ပ-
ဓာနံ၊ ကို။) လဗ္ဘတိ၊ ၏။ (ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ၌။) ဥပ္ပန္နံ ဖြစ်ဘူးသော။
(ဈာနံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဝိပဿနံ ဝါ၊ ကို၎င်း။) ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာ
အားဖြင့်။ (ဥပ္ပါဒိယမာနေ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။) န ပရိဟာယတိ၊
မယုတ်။ ဧဝံ-တထာ၊ ဖြင့်။ ပုနပုနံ၊ လဲ။ ဥပ္ပါဒေန္တဿ၊ ဖြစ်စေသော
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ စတုတ္ထံ၊ သော။ သမ္ပပ္ပဓာနံ၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဆန္တံ၊ ကို။
ဓရံ ကတော၊ အကြီးအမှူးပြု၍။ ကုသလုပ္ပါဒနကာလေ၊ ကုသိုလ်ကိုဖြစ်စေရာ
ကာလ၌။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ မိစ္ဆာဝါစာယ၊ မှ။ ဝိရမဏ-
ကာလေ၊ ကြပ်ရှောင်သောကာလ၌။ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာဝါစာကို။ လဗ္ဘတိ၊
၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ နာနာစိတ္တေသု၊ အထူးထူးသော စိတ်တို့၌။ လဗ္ဘန္တိ၊
ကုန်၏။ ပန၊ ပါး။ ဣမေသံ စတုန္တံ ဉာဏာနံ၊ ဤလေးပါးသော အရိယမဂ်
ဉာဏ်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိကာလေ၊ ဖြစ်ရာကာလ၌။ (ဣမေ သတ္တတိံ သ ဗောဓိ-
ပက္ခယဓမ္မာ၊ တို့ကို။) ကေစိတ္တေ၊ တခုသောစိတ္တပြု၍။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။
ဖလက္ခဏေ၊ ဖိုလ်ခဏ၌။ စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနေ၊ လေးပါးသော သမ္ပပ္ပဓာန်
တို့ကို။ ဌပေတော၊ ၍။ အဝသေသာ၊ သမ္ပပ္ပဓာန် လေးပါးမှ ကြွင်းကုန်

၁-ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့တွင် ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်ကိုသာဆိုခဲ့၊ ဝိရတီသုံးပါးတွင် သမ္မာဝါစာကိုသာ
ဆိုခဲ့၊ ကြွင်းသော ဣဒ္ဓိပါဒ် ကြွင်းသော ဝိရတီတို့သည် မလပ်ခဲ့ပြီလော? ကား ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်-
သမ္မာဝါစာနံယေဝ ဂဟဏံ၊ တေသု ပုတ္တေသု သေသိဒ္ဓိပါဒ်သေသဝိရတီယော အတ္တတော
ပုတ္တာဝ ဟောန္တိတိလက္ခဏာဟာရဝသေန အယမတ္တော ဝေဒိတဗျော-ဒ္ဓိကာမိနံသော်။ (ပြည်)

၂-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အကယ်၍ကား မဂ်စိတ္တပြု၍၌
အကျုံးဝင်ကုန်၏။ ထိုသို့သော်လည်း မဂ်ခဏ၌ သမ္ပပ္ပဓာန်၏ ကိစ္စသည် အလွန်အကဲနှင့်
တကွ ဖြစ်ရကား ဖလက္ခဏ ဌပေတော စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနေ- မိန့်သော်။ (ပြည်)

၃၃၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၂၀-၁၅) [၂၂-ဉာဏဒဿန

သော။ တေတ္ထိံသ၊ သုံးဆယ့်သုံးပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို။
လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။

၀၂၅။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ သို့။ ကေစိတ္တေ၊ တခုသောစိတ်၌။
လဗ္ဘမာနေသု၊ ရအပ်ကုန်သော။ ဧတေသု၊ ထိုသတိပဋ္ဌာန် သမ္ပပ္ပဓာန်
စသည်တို့တွင်။ ကောဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင်
အာရုံရှိသော။ သတိ၊ သတိကို။ ကာယာဒီသု၊ ကာယဝေဒနာစိတ္တဓမ္မတို့၌။
သုဘသညာဒိပ္ပဟာနကိစ္စသာနေဝသေန၊ သုဘသညာ သုခသညာ နိစ္စ-
သညာ အတ္တသညာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စကို ပြီးစေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ ပါး။ ကေမေဝ ဝီရိယံ၊
တခုသော ဝီရိယကိုပင်လျှင်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော အကုသိုလ်
တရားတို့ကို။ အနုပ္ပါဒါဒိကိစ္စသာနေဝသေန၊ မဖြစ်စေခြင်းစသော လေးပါး
သော ကိစ္စကို ပြီးစေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနာတိ၊
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန၊ အထူး။ သေသေသု၊ သတိပဋ္ဌာန် သမ္ပပ္ပဓာန်မှ
ကြွင်းကုန်သော ဣဒ္ဓိပါဒ်စသော ငါးပါးသော ကောဠာသတို့၌။ ဟာပန-
ဝဇုနံ၊ ယုတ်ခြင်း ပွားခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

၀၂၆။ အပိစ၊ ဆိုဖွယ်အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ တေသု၊ ထိုသုံးဆယ့်
ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့တွင်။

နဝ၊ ကိုးပါးသောဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်။ ကေဝိဓာ၊ တပါးသော
အဖို့ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧကော၊ တခုသောတရားသည်။
ဒေဓာ၊ နှစ်ပါးသောအဖို့ဖြင့်၎င်း။ အထ၊ ထိုမှတပါး။ စတုပဉ္စဓာ၊ လေးပါး
သောအဖို့၊ ငါးပါးသော အဖို့တို့ဖြင့်၎င်း။ အဋ္ဌဓာ၊ ရှစ်ပါးသောအဖို့တို့
ဖြင့်၎င်း။ နဝဓာ စေဝ၊ ကိုးပါးသောအဖို့ဖြင့်၎င်း။ ဌိတော၊ တည်၏။

၁-မုချ ဆတ်ဆတ်အားဖြင့်ပင် ရသလော? ကြောင့် တေ စ ခေါ် ပရိယာယတော၊ န
နိပ္ပရိယာယတောတိ အဓိပ္ပါယော-မိန့်သော်။ ဋီကာ။ (ပြည်)

၂-သတိဝီရိယတို့၌ သတိပဋ္ဌာန် သမ္ပပ္ပဓာန်-ဟု ချုံးသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ယုတ်လျော့
ခြင်း ကာယာနုပဿနာ အစရှိသည်ကို ခွဲခြမ်းခြင်းကိုပြသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ပွားခြင်းရှိ၏၊
ဤကဲ့သို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်စသော ငါးပါးသော ကောဠာသတို့၌ ဟာပနဝဇုနမရှိ ဟူလိုသည်။
ယခုအခါ၌ အလုံးစုံသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့၌သာလျှင် ယထာရဟ ရသင့်သော
ဝိဘာဂကိုပြခြင်းငှါ အပိစ-စသည်ကိုအားထုတ်သော်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဗောဓိပက္ခိယကထာ (၃၂၁-၂)

၃၃၉

ဣတိ၊ သို့။ တေ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်။ ဆခာ၊ ခြောက်ပါး
သော အဖို့တို့ဖြင့်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

နဝ ကေဝိဓာတိ၊ ကား။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒ၎င်း။ စိတ္တံ၊ ၎င်း။ ပီတိ၊ ၎င်း။
ပဿဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ ဥပေက္ခာ၊ ၎င်း။ သင်္ကပ္ပေါ၊ ၎င်း။ ဝါစာ၊ သမ္မာဝါစာ၎င်း။
ကမ္မန္တော၊ သမ္မာကမ္မန္တ၎င်း။ အာဇီဝေါ၊ သမ္မာအာဇီဝ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ
နဝ၊ တရားတို့သည်။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒါဒိဝသေန၊ ပါဒ်စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။
ကေဝိဓာဝ၊ တပါးသောအဖို့ရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ ဝါ၊ တပါးသောအဖို့
ဖြင့်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အညံ၊ သော။ ကောဌာသံ၊ အဖို့သို့။
နဘဇန္တိ၊ မဝင်ကုန်၏။^၁။ ဧကော ဒွေဓာတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါ၊ သည်။
ဣန္ဒြိယဗလဝသေန၊ သဒ္ဓါဖြင့် သဒ္ဓါဗိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဒွေဓာ၊ တို့ဖြင့်။
ဌိတော၊ တည်၏။ အထစတုပဉ္စဓာတိ၊ ကား။ အထ-အညော၊ ထိုမှတပါး
သော။ ဧကော၊ တခုသောတရားသည်။ စတုဓာ၊ တို့ဖြင့်။ (ဌိတော၊
တည်၏။) အညော ဧကော၊ တပါးသောတခုသောတရားသည်။ ပဉ္စဓာ၊
ငါးပါးသောအဖို့တို့ဖြင့်။ ဌိတော၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။
တတ္ထ၊ ထိုသမာဓိပညာတို့တွင်။ သမာဓိ ဧကော၊ သမာဓိဟူသော တခု
သော တရားသည်။ ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂဝသေန၊ သမာဓိဖြင့် သမာဓိ-
ဗိုလ် သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင် သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင် အစွမ်းဖြင့်။ စတုဓာ၊
တို့ဖြင့်။ ဌိတော၊ ၏။ ပညာဧကော၊ ပညာဟူသော တခုသောတရား
သည်။ (ဧကော-လိုက်)တေသဉ္စစတုန္တံ၊ ထိုလေးပါးသော ဣန္ဒြိယ ဗိုလ်
ဗောဇ္ဈင် မဂ္ဂင်တို့၏၎င်း။ ဣဒ္ဓိပါဒကောဌာသဿ၊ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ် ဟူသော
ဧကောဌာသ၏၎င်း။ [၃၂၁]ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စဓာ၊ တို့ဖြင့်။ (ဌိတော၊ ၏။)
အဋ္ဌဓာနဝဓာစေဝါတိ၊ ကား။ အပရော၊ သော။ ဧကော၊ တရားသည်။
အဋ္ဌဓာ၊ ရှစ်ပါးသောအဖို့တို့ဖြင့်။ (ဌိတော၊ ၏။) အပရော ဧကော၊ တပါး
သော တခုသော တရားသည်။ (အပရော-လိုက်) နဝဓာ၊ တို့ဖြင့်။ ဌိတော၊
၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ သတိ၊ သတိဟူသောတခုသော
တရားသည်။ စတုသတိပဋ္ဌာနဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂဝသေန၊ လေးပါး

၁-ဆန္ဒသည် ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်၊ စိတ္တသည် စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်၊ ပီတိပဿဒ္ဓိဥပေက္ခာသည် ဗောဇ္ဈင်၊
သင်္ကပ္ပဝါစာကမ္မန္တအာဇီဝတို့သည် မဂ္ဂင်၊ ဤသို့ကိုးပါးသောတရားတို့သည် တပါးသော
အဖို့ဖြင့်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။ (ပြည်)

၃၄၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ((၃၂၁-၃) [၂၂-ဉာဏဒဿန

သော သတိပဋ္ဌာန် သတိန္တေ သတိဗိုလ် သတိသမ္ပောဇ္ဈင် သမ္မာသတိမဂ္ဂင်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဋ္ဌဓာ၊ တို့ဖြင့်။ ဌိဘော၊ ၏။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယဟူသော တခုသော တရားသည်။ စတုသမ္ပပ္ပဓာနဣဒ္ဓိပါဒဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်-ဝသေန၊ လေးပါးသောသမ္ပပ္ပဓာန် ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒ် ဝီရိယိန္တေ ဝီရိယဗိုလ် ဝီရိယ သမ္ပောဇ္ဈင် သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်၏ အစွမ်းဖြင့်။ နဝဓာ၊ တို့ဖြင့်။ ဌိတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။

ဧတေ ဗောဓိပက္ခိယာ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်။ အသမ္ဘိန္ဒာ၊ ပုဒ်တပါးနှင့် မရောရှက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အဂဟိတဂဟဏေန၊ မယူအပ် သေးသည်ကိုသာ ယူသဖြင့်။ ဂယုမာနာ၊ ယူအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ စုဒ္ဓေ-သေဝ၊ တဆယ့်လေးပါးသော သဘာဝဓမ္မတို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကောဋ္ဌာသတော၊ အဖို့အစုအားဖြင့်။ သတ္တဝိဓာ၊ သတိပဋ္ဌာန် သမ္ပပ္ပဓာန်ဣဒ္ဓိပါဒ်ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်အားဖြင့် ခုနစ်ပါးအပြားရှိကုန် သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဘေဒတော၊ အသီးသီးခွဲခြမ်းဝေဖန်သော အားဖြင့်။ သတ္တတိံသ၊ သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါး အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (သတ္တတိံသ ပဘေဒတော ကတန္တိအာဒိမာဟ သင်္ကစ္ဆနိပ္ပါဒန-တောတိ)

သင်္ကစ္ဆနိပ္ပါဒနတော၊ သတိဝီရိယစသော အချို့သောတရား၏သဘာဝ အားဖြင့် တပါးတည်းဖြစ်မှုလည်း မိမိ မိမိ၏ အာနုသော်အားလျော်စွာ ကာယာနုပဿနာစသော ထိုထိုမိမိကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၎င်း။ သရူပေန ဝုတ္တိတော စ၊ မကွဲပြားသော စိတ္တုပ္ပါဒ်စသည်၏ သရုပ် အားဖြင့်သာလျှင် ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ (သတ္တတိံသ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံသာ လျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ တေ၊ ထိုဗောဓိ-ပက္ခိယ တရားတို့သည်။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ အရိယမဂ်၏။ သမ္ဘဝေ၊ ဖြစ်သင့် ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။

၁-အဓိပ္ပါယ်ကား သတိပဋ္ဌာနဆိုလျှင် ပဋ္ဌာန-ဟူသော တပါးသောပုဒ်နှင့် ရောသည်။ သတိဟူ၍သာဆိုသော် မရော။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ် ဆန္ဒာဓိပတိဆိုသော် ပုဒ်တပါးနှင့် ရောသည်။ ဆန္ဒသာဆိုသော်မရော။ ဤသို့ပုဒ်တပါးနှင့်မရော။ သတိဝီရိယဆန္ဒစိတ္တပညာသဒ္ဓါသမာဓိ-ပီတိပဿဒိဉ္စပေက္ခာသင်္ကပ္ပသမ္မာဝါစာသမ္မာကမ္မန္တသမ္မာအာဇီဝ ဤသို့ တရားကိုယ် သက် သက်စုဒ္ဓသ သာဟူလို့။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဝုဠာနဗလသမာယောဂကထာ (၃၂၁-၁၃) ၃၄၁

ဝေ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ-ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိယံ၊ ဌိ။ ပရိပုဏ္ဏ-
ဗောဓိပက္ခိယဘာဝေါ၊ ကို။ ဇာနိတဗျော၊ ဇာ။

ဝုဠာနဗလသမာယောဂကထာ

၈၂၇။ ဝုဠာနဗလသမာယောဂေါတိ၊ ကား။ ဝုဠာနဉ္စေ၊ သင်္ခါရ
နိမိတ်မှထခြင်းနှင့် ဥပါဒိန္နကခန္ဓာတို့၏ဖြစ်ခြင်းဟူသော ပဝတ္တမှကင်းခြင်း
ကို၎င်း။ ဗလသမာယောဂေါ စ၊ သမထဝိပဿနာတို့၏အစွမ်းနှင့်ယှဉ်ခြင်း
ကို၎င်း။ (ဇာနိတဗျော၊ ဇာ။) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ လောကီယဝိပဿနာ၊ သည်။
နိမိတ္တာရမ္ပဏတ္တာ စေ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ဟူသောအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်
၎င်း။ ပဝတ္တိကာရဏဿ၊ ပဝတ္တိ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ သမုဒယဿ၊
သမုဒယသစ္စာကို။ အသမုစ္ဆိန္နနတော စ၊ မဖြတ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။

၁-အတယံကြောင့်ကား ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့၌ ဈာနကောဠာသကို မယူအပ်သနည်း။
ဈာန်မှကင်းသော အရိယမဂ်သည်ကား မရှိသည်မဟုတ်လော? ဤသို့ စောဒနာဖွယ်ကို
သစ္စံ နတ္ထိ၊ တတော ဝေ န ခေါ ပနေတံ ဝေ ဒဠဗ္ဗံ၊ ဗောဓိပက္ခိယေသု ဈာန် န ဂဟိတန္တံ၊
လက္ခဏပနိဇ္ဈာနလက္ခဏဿ ဈာနဿ မဂ္ဂဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတတ္တာ၊ တဉ္စိ သန္ဓာယ ယသ္မံ
သမယေ လောကုတ္တရံ ဈာန် ဘာဝေတိတိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ အာရမ္ပဏပနိဇ္ဈာနလက္ခဏဿ
ပနေတ္တ သမ္ဘဝေါ ဝေ နတ္ထိ-ဟု ဋီကာပြေသကည်း။ ဈာနရဟိတော၊ သော။ အရိယမဂ္ဂေါ၊
သည်။ သစ္စံ နတ္ထိ၊ မရှိသည်မှန်၏။ ပန၊ ထိုသို့မှန်သော်လည်း။ တတော ဝေ၊ ထိုသို့ ဈာန်မှ
ကင်းသော အရိယမဂ် မရှိခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ ဝေ၊ ဤစောဒကဆရာစကားကို။
ဗောဓိပက္ခိယေသု၊ တို့၌။ ဈာန်၊ ဈာန်ကို။ န ဂဟိတံ၊ မယူအပ်။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့
သင်စောဒကဆိုသောအခြင်းအရာဖြင့်။ န ခေါ ပန ဒဠဗ္ဗံ၊ မမှတ်အပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။
ဒီသု ဈာနေသု၊ လက္ခဏပနိဇ္ဈာနဈာန် အာရမ္ပဏပနိဇ္ဈာနဈာန် နှစ်ပါးသို့တွင်။ လက္ခဏပ-
နိဇ္ဈာနလက္ခဏဿ၊ သန္တိလက္ခဏာကို ကပ်၍ ရှုခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ ဈာနဿ၊ ဇာ။
မဂ္ဂဂ္ဂဟဏေနေဝ၊ မဂ်ကိုယူသဖြင့်သာလျှင်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ တံ၊ ထိုလက္ခဏပနိဇ္ဈာနလက္ခဏာရှိသောဈာန်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။
ယသ္မံ သမယေ။ ပ။ ဝေတိတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ပန၊ ပါး။ အာရမ္ပ-
ဏပနိဇ္ဈာနလက္ခဏဿ၊ ကသိုဏ်းစသောအာရုံကိုကပ်၍ ရှုခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ ဈာနဿ၊
ဇာ။ ဧတ္ထ၊ ဤအရိယမဂ်၌။ သမ္ဘဝေါ ဝေ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်သာလျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-
တသ္မာ၊ ထိုသို့လက္ခဏပနိဇ္ဈာနလက္ခဏာရှိသော ဈာန်၏အရိယမဂ်ကိုယူသဖြင့် ယူအပ်ပြီးသည်
၏အဖြစ် အာရမ္ပဏပနိဇ္ဈာနလက္ခဏာရှိသောဈာန်၏ ဤအရိယမဂ်၌ မဖြစ်သင့်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဗောဓိပက္ခိယေသု၊ တို့၌။ ဈာနကောဠာသော၊ ကို။ န ဂဟိတော၊ မယူ
အပ်။ ၎င်းနက်။ တသ္မာ-သည်ကား ပါဠိသေသ၊ အပရေန နယော-စံသောအားဖြင့် ဋီကာ
ကျယ်ပါး၍စောဒနာသောနောပြသေးသည်။ စကားများအံ့စိုး၍ မရေးလိုက်သည်။ (ပြည်)

၃၄၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၂၁-၁၃) [၂၂-ဉာဏဒဿန

နိမိတ္တာ၊ သင်္ခါရနိမိတ်မှ။ နေဝ ဝုဠာတိ၊ မထ။ ပဝတ္တာ၊ ပဝတ္တမှ။ န ဝုဠာတိ၊ မထ။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ သည်။ သမုဒယဿ၊ ကို။ အသမုစ္ဆိန္နနတော၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တာ၊ မှ။ န ဝုဠာတိ၊ မလ။ ပန၊ သမ္ဘာဝနာကိုဆိုအံ့။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတော၊ နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိမိတ္တာ၊ မှ။ ဝုဠာတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကတောဝ၊ တခုသောအဖို့မှ သာလျှင်။ ဝုဠာနံ၊ ထမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ပ။ ဂေါတြဘုဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍၎င်း။ တထာ၊ ပါး။ ဥပ္ပါဒါ၊ ပ။ ဝိဝဇ္ဇိတောတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ အာဟ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ စကားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣမာနိ စတ္တာရိပိ ဉာဏာနိ၊ ဤလေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တို့သည်လည်း။ အနိမိတ္တာရမ္မဏတ္တာ၊ အနိမိတ္တဟူသော နိဗ္ဗာန်အာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ ဝါ၊ နိမိတ်ဟူသောအာရုံ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိမိတ္တတော၊ မှ။ ဝုဠဟန္တိ၊ ထကုန်၏။ သမုဒယဿ၊ ကို။ သမုစ္ဆိန္နနတော၊ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းကြောင့်။ ပဝတ္တာ၊ မှ။ ဝုဠဟန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဘတော၊ နိမိတ်၊ ပဝတ္တ နှစ်ပါးမှ။ ဝုဠာနာနိ၊ ထမြောက်ကုန် သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ကထံ၊ ပ။ မဂ္ဂေ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[ဒုဘတော၊ နိမိတ္တ၊ ပဝတ္တ နှစ်ပါးမှ။ ဝုဠာနဝိဝဇ္ဇနေ၊ ထမြောက်ခြင်း လည်ခြင်း၌။ ပညာ၊ သည်။ မဂ္ဂေ ဉာဏံ၊ မဂ်၌ဖြစ်သောဉာဏ်မည်သည်။ ကထံ ဟောတိ၊ နည်း။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိမဂ် ခဏ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ (ပရိညာဘိသမယ၊ ပဟာနာဘိသမယ၊ သစ္စိကိရိ-ယာဘိသမယ၊ ဘာဝနာဘိသမယလက္ခဏာရှိသော သစ္စာအနက် လွန်ခဲ့ ခက်ကို ပြက်ပြက်)မြင်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊

၁-ယထာက္ကမယူ၊ ပရိညာဘိသမယ စသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့် ဒုက္ခစသည်တို့၌ အထူး အားဖြင့် ရှုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် မဂ်ပညာကိုလည်း ဝိပဿနာဟုဆိုအပ်ရကား လော- ကိယဝိပဿနာ-ဟု အထူးပြု၍ ဆိုအပ်၏။ တေနောဟ ဝုဠာနဋ္ဌေန သမထဝိပဿနံ ယုဂနန္တ ဘာဝေတီတိ၊ သင်္ခါရနိမိတ်ကိုစွန့်၍ နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုခြင်းသည် နိမိတ္တတော ဝုဠာနမည်၏။ အကြောင်း၏ချုပ်ခြင်းဖြင့် နောင်အခါ၌ ဝိပါက်ဟူသော ပဝတ္တ၏ တဖန် မဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည် ပဝတ္တတော ဝုဠာနမည်၏။ တေနာဟ သမုဒယဿ အသမုစ္ဆိန္နနတော ပဝတ္တာ န ဝုဠာတိတိ။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဝုဠာနဗလသမာယောဂကထာ (၃၂၂-၇) ၃၄၃

သမ္ဘာဒိဋ္ဌိသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်း
ဖြစ်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှ။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ တဒနုဝတ္တကကိလေသေဟိ၊
အပါယဂမနိယ၏အဖြစ်ဖြင့် ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသို့အစဉ်လိုက်သော ဝိစိကိစ္ဆာ
စသော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ တဒနုဝတ္တကခန္ဓေဟိ စ၊ ထို
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသို့ အစဉ်လိုက်သောခန္ဓာတို့မှ၎င်း။ ဝုဠာတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊
အသင်္ခတဓာတ်မှအပ၌။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရနိမိတ်တို့မှ
လည်း။ ဝုဠာတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဒုဘတော ဝုဠာနဝိဝဇ္ဇနေ ပညာ
မဂ္ဂေ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အဘိနိရောပနဌေန၊ အာရုံသို့ ရှေးရှု
တင်စေတတ်သောအနက်ကြောင့်။ သမ္ဘာသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ၊
မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပမှ။ ဝုဠာတိ၊ ၏။ (တဒနုဝတ္တကကိလေသေဟိ ခန္ဓေဟိ စ
ဝုဠာတိ၊ ယောဇနာ) ပရိဂ္ဂဟဌေန၊ နှုတ်အမှု မရိုင်းပြုရအောင် သိမ်း
ဆည်းတတ်သောအနက်ကြောင့်။ သမ္ဘာဝါစာ၊ သည်။ မိစ္ဆာဝါစာယ၊ မှ။
ဝုဠာတိ၊ ၏။ သမုဠာပနဌေန၊ ကိုယ်အမှု မရိုင်းပြုရအောင် ကောင်းစွာ
ဖြစ်စေတတ်သောအနက်ကြောင့်။ သမ္ဘာကမ္မန္တော၊ သည်။ မိစ္ဆာကမ္မန္တော၊
မှ။ ဝုဠာတိ၊ ၏။ (မရှိသော်ကားထည့်၊ ရှိသော်လည်း ကောင်း၏)
ဝေါဒါနဌေန၊ အသက်မွေးဖြူစင်စေတတ်သောအနက်ကြောင့်။ သမ္ဘာ-
အာဇီဝေါ၊ သည်။ မိစ္ဆာဇီဝါ၊ မှ။ ဝုဠာတိ၊ ၏။ ပဂ္ဂဟဌေန၊ ချီးမြှောက်
တတ်သောအနက်ကြောင့်။ [၃၂၂] သမ္ဘာဝါယာမော၊ သည်။ မိစ္ဆာ-
ဝါယာမော၊ မှ။ ဝုဠာတိ၊ ၏။ ဥပဠာနဌေန၊ အာရုံသို့ကပ်၍ တည်တတ်
သောအနက်ကြောင့်။ သမ္ဘာသတိ၊ သည်။ မိစ္ဆာသတိယာ၊ မှ။ ဝုဠာတိ၊
၏။ အဝိက္ခေပနဌေန၊ မပျံ့လွင့်တတ်သောအနက်ကြောင့်။ သမ္ဘာသမာဓိ၊
သည်။ မိစ္ဆာသမာဓိတော၊ မှ။ ဝုဠာတိ၊ ၏။ တဒနုဝတ္တကကိလေသေဟိ
စ၊ ထိုမိစ္ဆာသမာဓိသို့အစဉ်လိုက်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊
မိစ္ဆာသမာဓိသို့အစဉ်လိုက်သော ခန္ဓာတို့မှ၎င်း။ ဝုဠာတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊
၌။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ တို့မှလည်း။ ဝုဠာတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။
ဒုဘတော ဝုဠာနဝိဝဇ္ဇနေ ပညာ မဂ္ဂေ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သက-
ဒါဂါမိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ ဒဿနဌေန၊ ကြောင့်။ သမ္ဘာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ပ။
အဝိက္ခေပနဌေန၊ ကြောင့်။ သမ္ဘာသမာဓိ၊ သည်။ ဩဠာရိကာ၊ ရုန့်ရင်း
သော။ ကာမရာဂသံယောဇနာ၊ မှ၎င်း။ ပဋိသသံယောဇနာ၊ မှ၎င်း။
ဩဠာရိကာ၊ သော။ ကာမရာဂနုသယာ၊ မှ၎င်း။ ပဋိသနုသယာ၊

မှ၎င်း။ ဝုဠာတိ၊ ဧ။ အနာဂါမိမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ဌ။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ပ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သည်။ အနုသဟဂတာ၊ ကျဲပါးသိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သော။ (ဤသို့ ပေးမှု အနု-ကား ဘာဝပ္ပဋ္ဌာန၊ သဟ-ကား အနတ္တ၊ ဂတ-ကား ပတ္တတ္တ၊ တနည်း) အနုသဟဂတာ၊ ကျဲပါးသိမ်မွေ့သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ (ဤသို့ ပေးမှု သဟဂတ-တဗ္ဗော၊ အနုသဟဂတာတိ အနုဘာဝံ ဂတာ ပတ္တာ၊ တနုဘူတာတိ အတ္တော၊ ဋီကာ) ကာမရာဂသံယောဇနာ၊ မှ၎င်း။ ပဋိသ-သံယောဇနာ၊ မှ၎င်း။ ဝုဠာတိ၊ ဧ။ အနုသဟဂတာ၊ သော။ ကာမ-ရာဂါနုသယာ၊ မှ၎င်း။ ပဋိသနုသယာ၊ မှ၎င်း။ ဝုဠာတိ၊ ဧ။ ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ဌ။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ပ။ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သည်။ ရူပရာဂါ၊ ရူပဘဝကို တပ်သော ရာဂမှ။ အရူပရာဂါ၊ မှ။ မာနာ၊ မှ။ ဥဒ္ဓစ္စာ၊ မှ။ အဝိဇ္ဇာယ၊ မှ။ မာနာနုသယာ၊ မှ။ ဘဝရာဂါနုသယာ၊ မှ။ အဝိဇ္ဇာနုသယာ၊ မှ။ ဝုဠာတိ၊ ဧ။ တဒန္တဝတ္တကကိလေသေဟိ စ၊ ထိုရူပရာဂစသည်သို့ အစဉ် လိုက်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ထိုကိလေသာသို့ အစဉ် လိုက်သော ခန္ဓာတို့မှ၎င်း။ ဝုဠာတိ၊ ဧ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဌ။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ တို့မှလည်း။ ဝုဠာတိ၊ ဧ။ တေန၊ ကြောင့်။ ဒုဘတော။ ပ။ မဂ္ဂေ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုဠာတိ၊ ဧ။]

၈၂၇။ စ၊ ပါး။ လောကိယာနံ၊ လောကီဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌန္တံ သမာပတ္တိနံ၊ ရှစ်ပါးသောသမာပတ်တို့ကို။ ဘာဝနာကာလေ၊ ပွားစေသော

၁-ဥပရိမဂ္ဂတ္တယေ သမ္မာဒိဋ္ဌိ တံတံမဂ္ဂဝဇ္ဇာ မာနတော ဝုဠာတိ၊ သော ဟိ အဟမသ္မိတိ ပဝတ္တိယာ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနိယော မိစ္ဆာမဂ္ဂတော ပနေတ္တ ဝုဠာနံ အနုဒ္ဓရိတွာ တံတံမဂ္ဂဝဇ္ဇာ-သံယောဇနာနုသယေဟေဝ ဝုဠာနံ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဋီကာ။ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယေ၊ အထက်မဂ်သုံးခု အပေါင်း၌။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ တံတံမဂ္ဂဝဇ္ဇာ၊ ထိုထိုသို့သောမဂ်သည် သတ်အပ်သော။ မာနကော၊ မာနမှ။ ဝုဠာတိ၊ ဧ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ သော၊ ထိုမာနသည်။ အဟံ၊ သည်။ အသ္မိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့သောအခြင်းအရာဖြင့်။ ပဝတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနိ-ယော၊ ဒိဋ္ဌိအရာ၌တည်၏။ ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအထက်မဂ်သုံးပါးအပေါင်း၌။ မိစ္ဆာမဂ္ဂတော၊ မိစ္ဆာမဂ်မှ။ ဝုဠာနံ၊ ကို။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ဝုဠာတိတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစ ရှိသည်ဖြင့်။ အနုဒ္ဓရိတွာ၊ မထုတ်မူ၍။ တံတံ မဂ္ဂဝဇ္ဇာသံယောဇနာနုသယေဟေဝ၊ ထိုသို့သော မဂ်သည်သတ်အပ်သော သံယောဇဉ်အနုသယတို့မှသာလျှင်။ ဝုဠာနံ၊ ကို။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ထုတ် အပ်၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ဝုဋ္ဌာနဗလသမာယောဂကထာ (၃၂၃-၁) ၃၄၅

ကာလ၌။ သမထဗလံ၊ သမာဓိ၏အားသည်။ အဓိကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (သမာဓိဘာဝနာဘာဝတော၊ သမာဓိဘာဝနာ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) အနိစ္စာနုပဿနာဒီနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝနာကာလေ၊ ၌။ ဝိပဿနာဗလံ၊ ဝိပဿနာ၏အားသည်။ ဝါ၊ ပညာ၏အားသည်။ အဓိကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဝိပဿနာဘာဝနာယ၊ ၏။ ဉာဏုတ္တရတ္တာ၊ ဉာဏ်အလွန်အကဲရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ပန၊ ပါး။ အရိယမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ အညမညံ အနတိဝတ္တနဌေန၊ အချင်းချင်း မလွန်သောသဘောကြောင့်၊ ဝါ၊ ကိစ္စအားဖြင့် အချင်းချင်းမယုတ်မလွန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေဓမ္မာ၊ ထိုသမထဝိပဿနာတရားတို့သည်။ ယုဂနဒ္ဓါ၊ ထမ်းပိုး၌ ယှဉ်းစုံဖွဲ့အပ်သော အားတူနွားကဲ့သို့ အားတူအချင်းချင်း မယုတ်မလွန်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ (သမာနဘာဝေန ယုဂေ နဒ္ဓါ ဗဒ္ဓါ ဝိယဟောန္တိတိ ယုဂနဒ္ဓါ-ပြ) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမေသု စတုသုပိ ဉာဏေသု၊ ဤလေးပါးသောဉာဏ်တို့၌လည်း။ ဥဘယဗလသမာယောဂေါ၊ နှစ်ပါးစုံသော သမထဝိပဿနာအားတို့နှင့်တူမျှသော ပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် ယှဉ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတကိလေသေဟိ စ။ ပ။ အညမညံ နာတိဝတ္တန္တိတိ၊ တူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတကိလေသေဟိ စ၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့်တကွဖြစ်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း၊ ဝါ၊ ဥဒ္ဓစ္စပြဓာန်းသောကိလေသာတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ ဥဒ္ဓစ္စသို့အစဉ်လိုက်သော ခန္ဓာတို့မှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌဟတော၊ ထသော။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတော၊ တခုသောအာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော။ အဝိက္ခေပေါ၊ ဝိက္ခေပ၏ ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော။ သမာဓိ၊ သည်။ နိရောဓဂေါစရော၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသောအာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာသဟဂတကိလေသေဟိ စ၊ အဝိဇ္ဇာပြဓာန်းသော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ ခန္ဓေဟိ စ၊ တဒနုဝတ္တကခန္ဓာတို့မှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌဟတော၊ သော။ (စိတ္တဿ၊ ၏။) အနုပဿနဌေန၊ အဖန်တလဲလဲရှုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာသည်။ နိရောဓဂေါစရော၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသောအာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုဋ္ဌာနဌေန၊ နိမိတ်မှ၎င်း၊ ပဝတ္တမှ၎င်း ထတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သမထဝိပဿနာ၊ သမထနှင့်ဝိပဿနာတို့သည်။ [၃၂၃]

☞ ဧကေသော၊ တူသောကိစ္စရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယုဂနဒ္ဓါ၊

ထမ်းပိုး၌ ယှဉ်းစုံဖွဲ့အပ်သောအားတူနွားကဲ့သို့ အားတူအချင်းချင်းမယုတ်
မလွန်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အညမည၊ အချင်းချင်း။ နာတိဝတ္တန္တိ၊
မလွန်ကုန်။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝုဠာနဋ္ဌေန၊ နိမိတ်မှ၎င်း၊ ပဝတ္တမှ၎င်း
ထတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သမထဝိပဿနံ၊ သမထနှင့်ဝိပဿနာကို။
ယုဂနန္တံ၊ ထမ်းပိုး၌ယှဉ်းစုံဖွဲ့အပ်သောနွားကဲ့သို့ အားတူပြု၍။ ဘာဝေတိတိ၊
ပိုးစေသည်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

ဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၌။ ဝုဠာနဗလသမာယောဂေါ၊
လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တို့၏နိမိတ်မှထခြင်း၊ ပဝတ္တမှထခြင်း၊ သမထဗလ
ဝိပဿနာဗလနှင့်ယှဉ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ

၇၂၉။ ပန၊ ပါး။ ယေ ယေန ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ တေသံ ပဟာနဉ္စာတိ၊
ကား။ ဣမေသု စတုသု ဉာဏေသု၊ ဤလေးပါးသောဉာဏ်တို့တွင်။
ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်သံယောဇဉ်စသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ယေန
ဉာဏေန၊ အကြင်ဉာဏ်သည်၊ ဝါ၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။
တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုသံယောဇဉ်စသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ပဟာနဉ္စ၊
ပယ်ခြင်းကိုလည်း။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ တောနိ၊ ထိုလေးပါး
သော ဉာဏ်တို့သည်။ ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။
သံယောဇနကိလေသမိစ္ဆတ္ထံ။ပ။ သင်္ခါတာနံ၊ သံယောဇဉ် ဆယ်ပါး၊
ကိလေသာဆယ်ပါး၊ ဖောက်ပြန်သောသဘောရှိသော အကုသိုလ်တရား၊
လောက၌အကျုံးဝင်သော အကုသိုလ်တရား၊ မစ္ဆရိယ ဝိပလ္လာသ ဂန္ဓ
အဂတိ အာသဝ ဩစ ယောဂ နိဝရဏ ပရာမာသ ဥပါဒါန် အနုသယ
မလ အကုသလကမ္မပထ အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊
အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ပဟာနကရာနိ၊ ပယ်ခြင်းကိုပြုတတ်ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုသံယောဇဉ်စသော အကုသိုလ်တရားတို့တွင်။ သံယော-
ဇနာနိတံ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ခန္ဓေဟိ၊ မျက်မြင်ပစ္စုပ္ပန်လောက၌ဖြစ်သော
ခန္ဓာတို့နှင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တမလွန်လောက၌ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့ကို။ သံယောဇ-
ကတ္တာ၊ ယှဉ်စေတတ်-စပ်တတ်-နှောင်ဖွဲ့တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
ဖလေန၊ အကျိုးနှင့်။ ကမ္မဿ၊ အကြောင်းကံကို။ သံယောဇကတ္တာ၊

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ (၃၂၃-၁၉)

၃၄၇

၎င်း။ ဒုက္ခေန၊ ဒုက္ခအပေါင်းနှင့်။ သတ္တာနံ၊ ဝဋ်တွင်းသားသတ္တဝါတို့ကို။ သံယောဇကတ္တာ ဝါ၊ ၎င်း။ ရူပရာဂါဒယော၊ ရူပရာဂအရူပရာဂ အစရှိ ကုန်သော။ ဒေသ ဓမ္မာ၊ ဆယ်ပါးသော သံယောဇဉ်တရားတို့ကို။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ရူပရာဂါဒယော၊ ထိုရူပရာဂအစရှိသော သံယောဇဉ်တို့သည်။ ယာဝ၊ အကြင်ရွှေလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ န သမုစ္ဆိဇန္တိ၊ အရိယမဂ်ဖြင့် မဖြတ်အပ်ကုန်သေး။ တာဝ၊ လုံး။ ဧတေသံ ခန္ဓဗလဒုက္ခာနံ၊ ထိုခန္ဓာအကျိုးတရား ဒုက္ခအပေါင်း တို့၏။ အနုပရမော-အဝိဇ္ဇေဒေါ၊ မစဲမငြိမ်း မတိမ်းမပြတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။) တတြာပိ၊ ထိုဆယ်ပါးသော သံယောဇဉ်တို့တွင်လည်း။ ရူပရာဂေါ၊ ရူပရာဂသံယော ဇဉ်၎င်း။ အရူပရာဂေါ၊ ၎င်း။ မာနော၊ ၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ၎င်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးသောသံယောဇဉ်တို့သည်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက် ဖြစ်သော ရူပဘဝတို့၌၊ ဝါ၊ တတိယမဂ်ဖြစ်သည်မှအထက်၌။ နိဗ္ဗတ္တနက- ခန္ဓာဒိသံယောဇကတ္တာ၊ ဖြစ်လတံ့သော ခန္ဓာစသည်တို့နှင့် ခန္ဓာစသည် တို့ကို ဟုဉ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒ္ဓိဘာဂိယသံယောဇနာနိ နာမ၊ ဥဒ္ဓိဘာဂိယသံယောဇဉ် မည်ကုန်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ- သံယောဇဉ်၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ၎င်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာသော၊ ၎င်း။ ကာမ- ရာဂေါ၊ ၎င်း။ ပဋိဗော၊ ပဋိဗသံယောဇဉ်၎င်း။ ဣတိ ဣမေ ပဉ္စ၊ တို့သည်။ အဓောနိဗ္ဗတ္တနကခန္ဓာဒိသံယောဇကတ္တာ၊ ကာမဘုံဟူသော အောက်အဖို့၌ ဖြစ်လတံ့သော ခန္ဓာ စသည်ကို ဟုဉ်တတ် စပ်တတ်ဖွဲ့တတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ အဓောဘာဂိယသံယောဇနာနိ နာမ၊ မည်၏။ ။

ကိလေသာတိ၊ ကား။ သယံ၊ မိမိသည်။ သံကိလိဋ္ဌတ္တာ၊ ညစ်နွမ်း သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ မိမိနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့ကို။ သံကိလေသိကတ္တာ၊ ညစ်နွမ်းစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း။ လောဘော၊ ၎င်း။ ဒေါသော၊ ၎င်း။ မောဟော၊ ၎င်း။ မာနော၊

၁-အဓော ဘဇတိတိ အဓောဘာဂေါ၊ ကာမဘဝေါ။ တဿ အဝိဇ္ဇေဒဟေတုတာယ ဟိတာနိ အဓောဘာဂိယာနိ။ ကိလိဿန္တိ၊ မိမိလည်းညစ်နွမ်းတတ်ကုန်၏။ ကိလေသေန္တိ စ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကိုလည်း ညစ်နွမ်းစေတတ်ကုန်၏။ ဤသို့နွမ်းပါးသောအနက်ကိုပြခြင်းငှါ သယံ သံကိလိဋ္ဌတ္တာ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၃၄၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၂၃-၁၉) [၂၂-ဉာဏဒဿန

၎င်း။ ဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ၎င်း။ ထိနံ၊ ၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ၎င်း။ အဟိရိကံ၊ ၎င်း။ အနောတ္တပ္ပံ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ ဒသ ဓမ္မာ၊ ဤဆယ်ပါးသော တရားတို့သည်။ ကိလေသာ၊ မည်ကုန်၏။

မိစ္ဆတ္တာတိ၊ ကား။ မိစ္ဆာပဝတ္တနတော၊ (မှားသောအားဖြင့် နှလုံး သွင်းခြင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်) ဖောက်ပြန်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်တတ် သောကြောင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာဝါစာ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာကမ္မန္တော၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာအာဇီဝေါ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာဝါယာမော၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာသတိ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာသမာဓိ၊ ၎င်း။ ဣမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ၊ ဤရှစ်ပါးသော တရားတို့သည်။ မိစ္ဆတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သောသဘောဖြစ်သော တရားမည် ကုန်၏။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော သဘောရှိသော တရားမည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိမိစ္ဆာဉာဏေဟိ၊ (လောကထုပ်ကဟု ဆိုအပ်သော အသညသတ်တို့ နေဝသညာနာသညာတို့ စသည်တို့၌ သင်္ခါရမှလွတ်၏ဟု ဖြစ်သော) ဖောက်ပြန်သော နှလုံးသွင်းခြင်းဟူသော မိစ္ဆာဝိမောက္ခ (မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဖောက်ပြန် သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်တတ်သောအသင့်အားဖြင့် မဖြစ်တတ်သော) မောဟ ဟူသော မိစ္ဆာဉာဏ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္ခ။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးသော တရားတို့ သည်။ မိစ္ဆတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သောသဘောရှိသော တရားမည်ကုန်၏။

လောကဓမ္မာတိ၊ ကား။ လောကဝဝတ္ထိယာ၊ ခန္ဓာဟူသော လောက ၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ အနုပရမဓမ္မကတ္တာ၊ (ကောင်းမှု မကောင်းမှု၏အစွမ်းဖြင့် အဆက်ဆက်အဆင့်ဆင့်) မပြတ်သောသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လာဘော၊ လာဘ်ရခြင်း၎င်း။ အလာဘော၊ လာဘ်မရခြင်း၎င်း။ ယသော၊ အခြံအရံပြည့်စုံခြင်း၎င်း။ အယသော၊ အခြံအရံမဲ့ခြင်း ပျက်စီးခြင်း၎င်း။ သုခံ၊ ချမ်းသာခြင်း၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲခြင်း၎င်း။ နိန္ဒာ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၎င်း။ ပသံသာ၊ ချီးမွမ်းခြင်း၎င်း။ ဣတိ ဣမေ အဋ္ဌ၊ ဤရှစ်ပါးသော တရားတို့သည်။ လောကဓမ္မာ၊ လောကဓမ္မမည်ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဣမ၊ ဤမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်အပ်သော အရာ၌။ ကာရဏောပစာရေန၊ ကာရဏပစာရအားဖြင့်။ လာဘာဒိ- ဝတ္ထုကဿ၊ လာဘ ယသ သုခ ပသံသလျှင်အကြောင်းရှိသော။ အနုန- ယဿ၊ တဏှာလောဘကို၎င်း။ အလာဘာဒိဝတ္ထုကဿ၊ အလာဘအယသ

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ (၃၂၄-၇)

၃၄၉

ဒုက္ခနိန္ဒလျှင် အကြောင်းရှိသော။ ပဋိသဿ၊ ဒေါသပဋိသကို၎င်း။ ဧတံ-
ဧတေန လောကဓမ္မဂဟဏေန၊ ထိုလောကဓမ္မ-သဒ္ဓါဖြင့်။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်း
ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

☞ [၃၂၄] မစ္ဆရိယာနီတိ၊ ကား။ အာဝါသမစ္ဆရိယံ၊ အရိပ်အာဝါသ၌
ဝန်တိုခြင်း၎င်း၊ ဝါ၊ အရိပ်အာဝါသလျှင်အကြောင်းရှိသောဝန်တိုခြင်း၎င်း။
ကုလမစ္ဆရိယံ၊ အလုပ်အကျွေးဒါယကာ၌ ဝန်တိုခြင်း၎င်း။ လာဘမစ္ဆရိယံ၊
လာဘ၌ဝန်တိုခြင်း၎င်း။ ဓမ္မမစ္ဆရိယံ၊ ဓမ္မ၌ဝန်တိုခြင်း၎င်း။ ဝဏ္ဏမစ္ဆ-
ရိယံ၊ အဆင်း၌ဝန်တိုခြင်း၎င်း၊ ဝါ၊ ကျေးဇူးဂုဏ်၌ ဝန်တိုခြင်း၎င်း။
ဣတိ၊ သို့။ အာဝါသဒီသု၊ အရိပ်အာဝါသ ကျောင်းကန်စသည်တို့၌၊
ဝါ၊ အာဝါသကုလ လာဘ ဓမ္မ ဝဏ္ဏ တို့၌။ အညေသံ၊ သူတပါးတို့အား။
သာဓာရဏဘာဝံ၊ ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကို။ အသဟနာကာရေန၊ ဆတ်
ဆတ်တုန်သည်းမခံနိုင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္တာနိ၊ ဖြစ်ကုန်
သော။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးသောတရားတို့သည်။ မစ္ဆရိယာနိ၊ မည်
ကုန်၏။

ဝိပလ္လာသာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနိစ္စ ဒုက္ခအနတ္တာသုဘေသုယေဝ၊
အနိစ္စ ဒုက္ခအနတ္တ အသုဘသလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဝတ္ထုသု၊ တို့၌။ နိစ္စံ၊
မြဲ၏။ သုခံ၊ ချမ်းသာ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။ သုဘံ၊ တင့်တယ်၏။
ဣတိ ဧဝံ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာဖြင့်။ ပဝတ္ထော၊ သော။ သညာဝိပလ္လာ-
သော၊ သညာ၏ဖောက်ပြန်ခြင်း၎င်း၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သောသညာ၎င်း။
စိတ္တဝိပလ္လာသော၊ စိတ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်း၎င်း၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သောစိတ်
၎င်း။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော၊ အယူ၏ဖောက်ပြန်ခြင်း၎င်း၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော
အယူ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ တယော၊ ဤသုံးပါးတို့သည် ။ ဝိပလ္လာသာ၊
မည်ကုန်၏။

ဂန္ဓာတိ၊ ကား။ နာမကာယဿ စေဝ၊ နာမကာယကို၎င်း။ ရူပကာယ-
ဿ စ၊ ရူပကာယကို၎င်း။ ဂန္ဓနတော၊ စပ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
အဘိဇ္ဈာဒယော၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ တို့သည်။ ဂန္ဓာ၊ မည်ကုန်၏။

၁-ဝတ္ထုကို မခွဲခြမ်းမှု၍ တယော-ဟူသတည်း။ သညာဝိပလ္လာသလေးပါး စိတ္တဝိပလ္လာ-
သ လေးပါး ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ လေးပါး ဤသို့ဝတ္ထုကို ခွဲခြမ်း၍ဆိုမှုကား ဒွါဒသဖြစ်သတည်း။
(ပြည်)

၃၅၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၂၄-၈) [၂၂-ဉာဏဒဿန

တထာ-တံ ဝစနံ၊ သညံ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။၊ တေ၊ ထိုလေးပါးသောဂန္ထတို့တို့။
အတိဇ္ဈာကာယဂန္ဓော၊ အတိဇ္ဈာကာယဂန္ဓဝင်း။ ဗျာပါဒေါ ကာယ-
ဂန္ဓော၊ ဗျာပါဒကာယဂန္ဓဝင်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာသော ကာယဂန္ဓော၊
သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ဓဝင်း။ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော ကာယဂန္ဓော၊
ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ဓဝင်း။ ဣစ္စေ၊ ဤသို့သာလျှင်၊ ဝုတ္တာ၊
ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ။

အဂတိတိ တေ၊ အဂတိ၊ ဟူသော ဤအမည်သည်။ ဆန္ဒဒေါသမေယ-
ဘယေဟိ၊ ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်း တွေဝေခြင်း ကြောက်ခြင်းတို့ကြောင့်။
အတတ္ထဗ္ဗကရဏဿ စ၊ မပြုသင့်သည်ကိုပြုခြင်း၏ဝင်း။ ကတ္တဗ္ဗကရဏဿ
စ၊ ပြုအပ်သည်ကို မပြုခြင်း၏ဝင်း။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။၊ တံ၊
ထိုမပြုအပ်သည်ကို ပြုခြင်း ပြုအပ်သည်ကို မပြုခြင်းကို။ အရိယေဟိ၊
အရိယာသခင်တို့သည်။ အဂန္တဗ္ဗတ္တာ၊ မလားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
အဂတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။၊

အာသဝေါတိ ဧဝံ၊ အာသဝေါ-ဟူသော ဤအမည်သည်။ အာရမ္မဏ-
ဝသေန၊ အာရုံပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ အာဂေါတြဘုတော စ၊ ဓမ္မအား
ဖြင့် ဂေါတြဘုတိုင်အောင်ဝင်း။ အာဘဝဂ္ဂတော စ၊ ဩကာသအားဖြင့်
ဘဝဂ်တိုင်အောင်ဝင်း။ သဝနာ-ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ဝါ၊ ကား။ သဋ္ဌဆိဒ္ဓေဟိ၊ အိုးပေါက်တို့မှ။ ဥဒကံ၊ ရေသည်။
ပဉ္စရတိ ဝိယ၊ ယိုစီးသကဲ့သို့။ အသံဝုတေဟိ၊ သတိတည်းဟူသော တံခါး

၁-လောဘဒိဋ္ဌိဒေါသ-ဟူသော ဂန္ထတရားကိုယ်သုံးပါးတို့တွင် လောဘသည် တပ်တတ်
ကပ်ငြိတတ်သောကြောင့် ဂန္ဓနသဘောသင့်တန်စေ၊ ဒိဋ္ဌိလည်း လောဘနှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်
သောကြောင့် ဂန္ဓနသဘောသင့်တန်စေ၊ ဒေါသကား တပ်တတ်ကပ်ငြိတတ်သောသဘော
မရှိသောကြောင့် ဂန္ဓန သဘောသင့်ပါအံ့လော? ကြောင့် တတ္ထ ဗျာပါဒဿပိ အဘိသဇ္ဇ-
နုပနယုဝသေန ပဝတ္တနတော ဂန္ဓနဋ္ဌော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယတော တဿ ပဋိသသံယောဇန-
ဘာဝေါ ဝုတ္တော၊ မိန့်သော်။ ဋီကာ။ တတ္ထ၊ ထိုအဘိဇ္ဈာဗျာပါဒဒိဋ္ဌိတို့တွင်။ ဗျာပါဒဿပိ။
ဗျာပါဒ၏လည်း။ အဘိသဇ္ဇနုပနယုဝသေန၊ အမျက်အားဖြင့် ငြိခြင်း ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း၏
အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဂန္ဓနဋ္ဌော၊ စပ်ခြင်းဟူသောသဘော
ကို၊ ဝါ၊ စပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းဟူသောသဘောကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ။၊ ယတော၊
အကြင်စပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းကြောင့်။ တဿ၊ ထိုဗျာပါဒ၏။ ပဋိသသံယောဇန-
ဘာဝေါ၊ ပဋိသသံယောဇ်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဧ။၊ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဟာတဗ္ဗမ္မပဟာနကထာ (၃၂၄-၂၀)

၃၅၁

ရွက်ဖြင့် မပိတ်အပ်ကုန်သော။ ဒွါရေဟိ၊ စက္ခုအစရှိသော ဒွါရတို့မှ။ သဝနတော၊ ကိလေသာဟူသော မစင်မကြယ်စက်ဆုတ်ဖွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ယိုစီးထွက်သွားတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိစ္စပစ္ဆရဏဌေန၊ အမြဲယိုစီးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ သံသာရဒုက္ခဿ၊ သံသရာဆင်းရဲကို။ သဝနတော-ပသဝနတော။ ပွားစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမရာဂဘဝရာဂမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအဝိဇ္ဇာနံ၊ ကာမရာဂ ဘဝရာဂ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အဝိဇ္ဇာတို့၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။

ဘဝသာဂရေ၊ ဘဝကိုးပါးတည်းဟူသော ပင်လယ်ရေအယဉ်၌။ အာကုနဌေန၊ ငင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုရုတ္တရဏဌေန စ၊ ကူးခပ်နိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဩဃာတိပိ၊ ဩဃာဟူသော အမည်သည်၎င်း။ အာရမ္မဏဝိယောဂဿ စေတ၊ အာရုံနှင့် ကင်းကွာခြင်းကို၎င်း။ ဒုက္ခဝိယောဂဿ စ၊ ဒုက္ခနှင့်ကင်းခြင်းကို၎င်း။ အပ္ပဒါနတော၊ မပေးခြင်းကြောင့်။ ယောဂါတိပိ၊ ဟူသောအမည်သည်၎င်း။ တေသညေဝ၊ ထိုကာမရာဂဘဝရာဂမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအဝိဇ္ဇာတို့၏သာလျှင်။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။

နိဝရဏာနီတိ၊ ကား။ စိတ္တဿ၊ ကုသိုလ်စိတ်ကို၊ ဝါ၊ ဈာန်စိတ်ကို။ အာဝရဏနိဝရဏပဋိစ္ဆာဒနဌေန၊ အစဉ့်ကောလ၌ပိတ်ပင်ခြင်း ကိလေသ ဝါသနာကိုဆောင်၍ ပိတ်ဆို့ခြင်း နံရံ တံခါးရွက် စသည်တို့ဖြင့် ပိတ်ဆို့ ကွယ်ကာသကဲ့သို့ ပိတ်ဆို့ ကွယ်ကာခြင်း အနက်ကြောင့်။ ကာမစ္ဆန္ဒာ-

၁-အာရမ္မဏဝိယောဂဿ-စသောပါဌ်ဖြင့် အဘယ်အနက်ကိုပြသနည်း? ဟူမူ အာရမ္မဏေန ဒုက္ခေန ဝိယောဂဿ အပ္ပဒါနသင်္ခါတေန ယောဇနဌေန ယောဂါတိ ဒဿေတိ။ ဋီကာ။ ယောဇနဌေန-ဟူသော ပုဒ်၏အတ္ထကို ပြခြင်းငှါ သံသိလေသကရဏဌေနာတိ အတ္ထော-ဟု ဋီကာမိန့်ပြန်သော်။ သံကိလေသရှိသည်ကားမတော်၊ စေးကပ်စပ်ယှဉ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော အနက်ကြောင့်ပေး။ ရေအယဉ်သည်မိမိ၌ ကျသော သတ္တဝါတို့တို့ သမုဒြာသို့ရောက်စေသကဲ့သို့ ထိုအတူတထေထေအယဉ်မစဲသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော ထိုကာမရာဂဘဝရာဂ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အဝိဇ္ဇာတို့သည် အပါယ်သမုဒြာသို့သာ ရောက်စေတတ်ကုန်၏။ သံသရာဟူသော သမုဒြာမှလည်း ဦးခေါင်းချိစိမ့်သောငှါ မပေးကုန်၊ ယူမြဲတိုင်းသောအာရုံကို လွှတ်စိမ့်သောငှါလည်း မပေးကုန်၊ အကြင်သို့သော မကောင်းမှုကိုပြု၍ ဆင်းရဲရောက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို တဖန်လည်း ထိုသို့သော အပါယ်ရောက်ကြောင်း မကောင်းမှုနှင့် ယှဉ်စေဘတ်သောကြောင့် ယောဂမည်ကုန်၏ဟူလို။ (ပြည်)

၃၅၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ(၃၂၅-၂၁) [၂၂-ဉာဏဒဿန

ဒယော၊ ကာမတ္ထန္တ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးသောတရားတို့သည်။ နိဝရဏာနိ၊ မည်ကုန်၏။

ပရာမာသောတိ တေ၊ အမည်သည်။ တဿ တဿ ဓမ္မဿ၊ ထိုထို သို့သော ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မဟူသော အာရုံတရား၏။ သဘာဝံ၊ အသုဘ အစရှိသောသဘောကို၊ ဝါ၊ အသုဘ ဒုက္ခ အနိစ္စ အနတ္တသဘော ကို။ အတိက္ကမ္မ၊ လွန်၍။ ပရတော၊ မှားသောအားဖြင့်။ အဘူတသဘာဝံ၊ မဟုတ်မမှန် ထင်ရှားမရှိသော သုဘ သုခ နိစ္စ အတ္တသဘောကို။ အာမသနာကာရေန၊ သုံးသပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏။ အဓိဝစနံ၊ အဓိဝစနတည်း။

ဥပါဒါနာနီတိ၊ ကား။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီးသော။ ကာမု- ပါဒါနာဒီနိ၊ ကာမုပါဒါနံ အစရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးသော တရားတို့ပင်တည်း။

အနုသယာတိ၊ ကား။ ထာမဂတဋ္ဌေန၊ အားအစွမ်းသို့ရောက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကာမရာဂါနုသယော၊ ကာမရာဂအနုသယ၎င်း။ ပဋိသမာန- ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာဘဝရာဂအဝိဇ္ဇာနုသယော၊ ပဋိသာနုသယ၊ မာနာနုသယ၊ ဒိဋ္ဌာနုသယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ၊ ဘဝရာဂါနုသယ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယ၎င်း။ ဣတိ-ဝေ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ကာမရာဂါဒယော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော တရားတို့ပင်တည်း။ [၃၂၅] ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုကာမရာဂစသော ခုနစ်ပါးသောတရားတို့သည်။ ထာမဂတတ္တာ၊ အား အစွမ်းသို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ကာမရာဂါဒီနံ၊ ကာမရာဂ အစရှိသည်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝေန၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အနုသေန္တိယေဝ၊ အဖန်တလဲလဲ ကိန်းကုန်

၁-အာဒိတော ဝရဏံ အာဝရဏံ၊ ကိလေသဝါသနံနေတွာ ဝရဏံ နိဝရဏံ၊ ကုဋ္ဌကဝါဠာ- ဒိဟိ ဝိယ ပိဒဟနံ ပဋိစ္ဆာဒနံ၊ ထိုသို့ ပိတ်ဆို့ ကွယ်ကာခြင်းကိုလည်း ကုသိုလ်စသော တရားတို့ကို ကောင်းစွာ ယူစိမ့်သောငှါ၎င်း ပိုင်းခြား၍ သိစိမ့်သောငှါ၎င်း ထိုးထွင်း၍ သိစိမ့်သောငှါ၎င်း မပေးသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ (၃၂၅-၄) ၃၅၃

သည် သာတည်း။ ဝါ၊ လျှောက်ပတ်သောအကြောင်းကိုရ၍ ဖြစ်ကုန်သည် သာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနုသယာ၊ မည်ကုန်၏။

မလာတိ၊ ကား။ တေလဉ္စနကလလံ ဝိယ၊ ဆီစဉ်းသောညွန့်ကဲ့သို့။ သယဉ္စ၊ မိမိသည်လည်း။ အသုဒ္ဓတ္တာ၊ မစင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အညေသဉ္စ၊ မိမိမှတစ်ပါးသော ဓမ္မတို့၏လည်း။ အသုဒ္ဓဘာဝကရဏတော၊ မစင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းကြောင့်။ လောဘဒေါသမောဟာ၊

၁-ထာမဂတန္တိ စ အနညသာဓာရဏော ကာမရာဂါဒီနံ သဘာဝေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယေန တေ ဇေ ဘဂဝတာ အနုသယာတိ ဝုတ္တာ။ အနုသယဉ္စ မဂ္ဂေန အပ္ပဟိနဘာဝေန ပစ္စယသမဝါယေ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟတာ၊ တေနာဟ ပုနပ္ပုနံ ကာမရာဂါဒီနံ ဥပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝေန အနုသေန္တိယေဝါတိ။ ဋီကာ။ အဓိပ္ပါယ်ကား အစေးရစကောင်းသော သစ်ပင်သည် မထိ ပါး၍ အစေးမထွက်သော်လည်း အကြင်ရောခါ ပဲခွပ်ဇေးမစသည်တို့ဖြင့် ခုတ်သစ်သော် အစေးထွက်သကဲ့သို့ မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သေးသော ကာမ ရာဂစသည်တို့သည်စွဲလမ်းရာအာရုံကို မရ၍မဖြစ်သေး၊ ကိန်းအောင်းသော်လည်း အကြင်ရောခါ မိမိအား လျှောက်ပတ်သော ဣဋ္ဌာရုံကိုရက ကာမရာဂသည် နှင်တံဖြင့်ခတ်မိသော မြွေဟောက်ကဲ့သို့ ငေါက်ငေါက်ထ၍ ဖြစ်လေသည်။ အနိဋ္ဌာရုံကိုရက ပဋိဗ္ဗာနသယသည် ဟူးဟူးထလေသည်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် မိမိ မိမိအား လျှောက်ပတ်သောအာရုံကိုရက ဖြစ်ထိုက်သော ကာမရာဂ ပဋိဗ္ဗာ စသည်ကို အနုသယဟူ၍ ဆိုအပ်သတည်း။ ထိုစကားကို ထင်ရှားပြအံ့၊ ကိလေသာသည် အဝတ္ထာန် အားဖြင့် အနုသယကိလေသာ ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာ ဝိတိက္ကမကိလေသာဟူ၍ သုံးပါးပြား သတည်း။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အာရုံကိုမရ၍ မဖြစ်သေးသော်လည်း မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ် သေးသည်ဖြစ်၍ အခွံဖုံးသောအစေးကဲ့သို့ ကိန်းအောင်း၍နေသော ကိလေသာသည် အနုသယမည်သတည်း။ အာရုံကိုရ၍ မနောဒွါရ၌သာ ဥပါဒ်သော ကိလေသာသည် နှလုံးကို ထိုးကျင့်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ကုသိုလ်ဖြစ်ခွင့်ကိုမပေး လုယက်၍ တည်တတ်သောကြောင့်၎င်း ပရိယုဋ္ဌာန မည်သတည်း။ ကာယဒွါရ ဝစီဒွါရသို့ရောက်၍ သိက္ခာပုဒ်ကိုလွန်ကျူးသော ကိလေသာသည် ဝိတိက္ကမ မည်သတည်း။ ထိုသို့ အဝတ္ထာန် အားဖြင့် ကွဲပြားသောကြောင့် ကာမရာဂါဒီနံ ဥပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝ-ဟူသတည်း။ ကာမရာဂါဒီနံ ဥပ္ပတ္တိ-ကား ပရိယုဋ္ဌာနဝိတိက္ကမ ကိလေသာတည်း။ ဟေတုကား အနုသယကိလေသာတည်း။ ဤသို့ အဝတ္ထာန်အားဖြင့် ကွဲပြားသော ကြောင့် သမ္ပန္နိဖြစ်သတည်း။ (ပြည်)

၂-သုတ်လိမ်းသည်ကို စဉ်းဆိုသည်၊ မျက်စိကို သုတ်လိမ်းသောဆေးကို မျက်စဉ်းဆို၏ သို့တည်း။ (ပြည်)

၃၅၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၂၅-၄) [၂၂-ဉာဏဒဿန

လောဘ ဒေါသ မောဟဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ တယော၊ သုံးပါးသော တရားတို့သည်။ မလာ၊ အညစ်အကြေး မည်ကုန်၏။

အကုသလကမ္မပထာတိ၊ ကား။ အကုသလကမ္မဘာဝေန စေတ၊ အကုသိုလ်ကံ၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုဂ္ဂတိနံ၊ ဒုဂ္ဂတိတို့၏။ ပထဘာဝေန စ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပါဏာတိပါတော၊ ၎င်း။ အဒိန္နာဒါနံ၊ ၎င်း။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော၊ ၎င်း။ မုသာဝါဒေါ၊ ၎င်း။ ပိသုဏဝါစာ၊ ၎င်း။ ဖရုသဝါစာ၊ ၎င်း။ သမ္ပပ္ပလာပေါ၊ ၎င်း။ အဘိဇ္ဈာ၊ ၎င်း။ ဗျာပါဒေါ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့၊ ဣမေ ဒသ၊ ဤဆယ်ပါးတို့သည်။ အကုသလကမ္မပထာ၊ အကုသလကမ္မပထမည်ကုန်၏။

အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါတိ၊ ကား။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ လောဘမူလာ၊ လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဒေါသမူလာ၊ တို့၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ မောဟမူလာ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့၊ ဣမေ ခွါဒသ၊ ဤတဆယ့်နှစ်ပါးသောစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့တည်း။

၇၃၀။ ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သံယောဇနာဒိနံ၊ သံယောဇဉ်အစရှိကုန်သော။ ဧတေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုအကုသိုလ်တရားတို့ကို။ တောနိဉာဏာနိ၊ ထိုလေးပါးသောမဂ်ဉာဏ်တို့သည်။ ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ပဟာနကရာနိ၊ ပယ်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ကထံ၊ အတယ်သို့ ယထာယောဂပယ်သနည်းဟူမူကား။ သံယောဇနေသု၊ တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ၎င်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာသော။ သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇဉ်၎င်း။ အပါယဂမနီယာ၊ အပါယ်သို့လားစေတတ်ကုန်သော။ ကာမရာဂပဋိသာစ၊ ကာမရာဂသံယောဇဉ်ပဋိသသံယောဇဉ်တို့၎င်း။ ဣတိ-ဧတေ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ ဤငါးပါးသော သံယောဇဉ်တရားတို့သည်။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သတ်အပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ သေသာ၊ အပါယဂမနီယမှ ကြွင်းကုန်သော (အန-ပါယဂမနီယာ၊ အပါယဂမနီယမဟုတ်ကုန်သော။) သြဋ္ဌာရိကာ၊ ရန်ရင်း

၁-အချို့စာ၌ လောဘဒေါသမောဟာဒယော-ဟုရှိ၏။ လောဘ ဒေါသ မောဟ စသည်တို့သည်။ မလာ၊ ကုန်၏။ပေး။ ရှေးယောဇနာသောပါဌ်သာ သင့်အံ့သည်သို့ ထင်သည်။ လွတ်နိုင်ခဲစွန့်နိုင်ခဲသောအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို ရည်၍ တေလဉာနကလလံ ဝိယ-ဟုမိန့်သော်။ ထို ဆိနယ်သောညွန့်ကို စင်စေခြင်းငှါ မတတ်နိုင်သကဲ့သို့ ရာဂဒေါသမောဟ ဟူသောအညစ်အကြေး လိမ်းကျလတ်သော် စင်နိုင်စွန့်နိုင်ခဲ၏ဟုလိုသတည်း။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ (၃၂၅-၂၄) ၃၅၅

ကုန်သော။ ကာမရာဂပဋိသ၊ ကာမရာဂသံယောဇဉ် ပဋိသသံယောဇဉ်
တို့သည်။ ဒုတိယဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ဒုတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်သော တရား
မည်ကုန်၏။ သုခုမာ၊ သိမ်မွေ့ကုန်သော။ (ကာမရာဂပဋိသ၊ တို့သည်။)
တတိယဉာဏဝဇ္ဈာ၊ မည်ကုန်၏။ ရူပရာဂါဒယော၊ ရူပရာဂအစရှိကုန်သော။
ပဉ္စပိ၊ ငါးပါးသော သံယောဇဉ်တို့သည်လည်း။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈာ ဝေ၊
စတုတ္ထမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သာလျှင် သတ်အပ်သောတရားမည်ကုန်၏။ ပရတောပိ
စ၊ နောက်နောက်သော ကိလေသာစသောအရာတို့၌လည်း။ ယတ္ထ၊ အကြင်
ပုဒ်၌။ ဝေသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ နိယမံ၊ မှတ်ခြင်းကို။ န ကရိဿာမ၊ မပြုကုန်အံ့။
တတ္ထ၊ ထိုပုဒ်၌။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင်ကိလေသာစသည်ကို။ ဥပရိဉာဏ-
ဝဇ္ဈာတိ၊ အထက်မဂ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် သတ်အပ်၏ဟူ၍။ ဝက္ခာမ၊ ဆိုကုန်အံ့။
သော သော၊ ထိုထိုလောဘမောဟစသော ကိလေသာသည်။ ပုရိမဉာဏေဟိ၊
ရှေးရှေးမဂ်ဉာဏ်တို့ဖြင့်။ ဟတာပါယဂမနိယာဒိဘာဝေါ၊ သတ်အပ်သော
အပါယ်သို့လားစေတတ်သည်စသော သတ္တိရှိသည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။
ဥပရိဉာဏဝဇ္ဈာ၊ အထက်မဂ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် သတ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၍။
ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ ဤသို့သောအဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၍။

ကိလေသေသု၊ တို့တွင်။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ၊ တို့သည်။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈာ၊
ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်ကုန်၏။ ဒေါသော၊ သည်။ တတိယဉာဏ-
ဝဇ္ဈာ၊ ၍။ လောဘ။ ပ။ နောတ္ထပ္ပါနိ၊ တို့သည်။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈာနိ၊
စတုတ္ထမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်ကုန်၏။ ၂။

မိစ္ဆတ္တေသု၊ တို့တွင်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၎င်း။ မုသာဝါဒေါ၊ ၎င်း။
မိစ္ဆာကမ္မန္တော၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာအာဇီဝေါ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ၊ ဤလေးပါးသော

၁-အဝဓာရဏအနက်ရှိသော ဝေ-သဒ္ဓါဖြင့် ပဌမမဂ်ဉာဏ်အစရှိသည်ဖြင့် သတ်အပ်သည်၏
အဖြစ်ကိုနှစ်စေ၏။ တယံဒိ နိယမဒဿနံ အညတ္တာပိ နေတဗ္ဗန္တိ ဒသောန္တော ပရတောပိ-
အာဒိမာဟ။ (ပြည်)

၂-ဤ၌ ဝေ-သဒ္ဓါဖြင့် နိယမကိုမပြုခြင်းကြောင့် အောက်အောက်သော မဂ်တို့ဖြင့်
သတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း ခွင့်ပြုအပ်သည်ဖြစ်ရကား ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အပါယဂမ-
နိယ ဖြစ်သော လောဘ-စသည်တို့ကို သတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ အပါယဂမနိယ မဟုတ်သော
ဩဋ္ဌာရိကဖြစ်သော လောဘ-စသည်ကို ဒုတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ သုခုမ
ဖြစ်သော လောဘ-စသည်ကို တတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ သုခုမတရဖြစ်သော
လောဘစသည်ကိုသာ စတုတ္ထမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်၏ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို သိအပ်
သတည်း။ (ပြည်)

မိစ္ဆတ္တတို့ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဇာ၊ ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သတ်အပ်ကုန်၏။ မိစ္ဆာ-
သက်ပွေါ၊ ၎င်း။ ပိသုဏဝါစာ၊ ၎င်း။ ဖရသဝါစာ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ၊
ဤသုံးပါးသော မိစ္ဆတ္တတို့သည်။ တတိယဉာဏဝဇ္ဇာ၊ တတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်
သတ်အပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္တ၊ ဤပိသုဏဝါစာဖရသ-
ဝါစာတို့၌။ စေတနာယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝါစာတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
၏။ သမ္ပပ္ပလာပ။ပ။ ဉာဏာနိ၊ သမ္ပပ္ပလာပ မိစ္ဆာဝါယာမ မိစ္ဆာသတိ
မိစ္ဆာသမာဓိ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ မိစ္ဆာဉာဏ်တို့သည်။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဇာနိ၊ တရား
တို့တည်း။

လောကဓမ္မေသု၊ တို့တွင်။ ပဋိသော၊ သည်။ တတိယဉာဏဝဇ္ဇော၊
တရားတည်း။ အနုနယော၊ လောဘသည်။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဇော၊ တရား
တည်း။ ယသေ စ၊ အခြံအရံ၌၎င်း။ ပသံသာယ စ၊ ချီးမွမ်းခြင်း၌၎င်း၊
ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ အနုနယော၊ ဖြစ်သောလောဘကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဇော၊
စတုတ္ထမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ ဧကေဆရာတို့သည်။
(ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) မစ္ဆရိယာနိ၊ ငါးပါးသော မစ္ဆရိယတို့သည်။ ပဌမ-
ဉာဏဝဇ္ဇာနေဝ၊ ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်သော တရားတို့သာတည်း။

☞ [၃၂၆] ဝိပလ္လာသေသု၊ တို့တွင်။ အနိစ္စေ၊ အနိစ္စ၌။ နိစ္စန္တိ စ၊ နိစ္စ-
ဟူ၍၎င်း။ အနတ္တနိ၊ အတ္တမဟုတ်သည်၌။ အတ္တာတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။
သညာစိတ္တဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသာ၊ ဖြစ်သော သညာဝိပလ္လာသ စိတ္တဝိပလ္လာသ
ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတို့၎င်း။ ဒုက္ခေ၊ ၌။ သုခန္တိ၊ သုခဟူ၍၎င်း။ အသုတေ၊ ၌။
သုဘန္တိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော စ၊ ဖြစ်သော ဝိပလ္လာသ၎င်း။
ဣတိ-ဣမေ၊ ဤဝိပလ္လာသတို့ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဇာ၊ ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်
သတ်အပ်ကုန်၏။ အသုတေ သုဘန္တိ သညာစိတ္တဝိပလ္လာသာ၊ အသုဘ၌
သုဘဟူ၍ ဖြစ်သော သညာစိတ္တဝိပလ္လာသတို့ကို။ တတိယဉာဏဝဇ္ဇာ၊
ကုန်၏။ ဒုက္ခေ သုခန္တိ သညာစိတ္တဝိပလ္လာသာ၊ ဒုက္ခ၌ သုခဟူ၍ဖြစ်သော
သညာစိတ္တဝိပလ္လာသတို့ကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဇာ၊ ကုန်၏။

ဂန္ဓေသု။ တို့တွင်။ သီလဗ္ဗ။ပ။ ဂန္ဓာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ဓ
ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ဓတို့ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဇာ၊ ကုန်၏။ ဗျာပါ-
ဒေါ ကာယဂန္ဓော၊ ဗျာပါဒကာယဂန္ဓကို။ တတိယဉာဏဝဇ္ဇော၊ ၏။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ (၃၂၆-၁၂)

၃၅၇

ဣတရော၊ ဤမှတပါးသော အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈော၊ စတုတ္ထမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်၏။

အဂတိ၊ လေးပါးသောအဂတိကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈော၊ ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်သည်သာလျှင်တည်း။

အာသဝေသု၊ တို့တွင်။ ဒိဋ္ဌာသဝေါ၊ ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈော၊ ၏။ ကာမာသဝေါ၊ ကို။ တတိယဉာဏဝဇ္ဈော၊ ၏။ ဣတရော၊ ဒိဋ္ဌာသဝကာမာသဝမှ တပါးကုန်သော။ ဒေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော ဘဝါသဝ အဝိဇ္ဇာသဝတို့ကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈော၊ ကုန်၏။

ဩဃယောဂေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။)

နိဝရဏေသု၊ တို့တွင်။ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏံ၊ ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈံ၊ ၏။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏ၎င်း။ ဗျာပါဒေါ၊ ၎င်း။ ကုက္ကုစ္စံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တီဏိ၊ သုံးပါးသော နိဝရဏတို့ကို။ တတိယဉာဏဝဇ္ဈာနိ၊ ကုန်၏။ ထိနမိဒ္ဓဥဒ္ဓစ္စာနိ၊ တို့ကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈာနိ၊ ကုန်၏။

၁-အဂတိလေးပါးတို့၌ ဆန္ဒအစရှိသည်တို့သည် အသက်မဂ်ဖြင့် သတ်အပ်သောတရားဖြစ်ကုန်ငြားသော်လည်း ဆန္ဒအစရှိသည် မူလရှိသော မပြုအပ်သည်ကိုပြုခြင်း ပြုအပ်သည်ကိုမပြုခြင်း၏ အပါယဂမနိယ၏အဖြစ်ကြောင့် အဂတိ ပဌမဉာဏဝဇ္ဈာဝ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ပြုအပ်ပြီးသော ဒုစရိုက် မပြုမိသော သုစရိုက်လျှင် အာရုံရှိသော နှလုံးမသာယာခြင်းဖြစ်သော ကုက္ကုစ္စကို ဤ၌ တတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ အကြင်ကုက္ကုစ္စကိုကား ကုက္ကုစ္စပကတတာယ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ-ဟူ၍ ယောတော်မူအပ်၏။ ထိုကုက္ကုစ္စကိုရည်၍ ကုက္ကုစ္စဝိစိကိစ္ဆာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ပဟိယန္တိ-ဟူ၍ အဋ္ဌသာလိနီ၌ ဆိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် နှစ်ပါးကုန်သော အဋ္ဌသာလိနီစကား ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စကားတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိအပ်၏။ ဤမှတပါး ဤကဲ့သို့သောအရာတို့၌လည်း မဆန့်ကျင်သောအဓိပ္ပါယ်ကို ရှာလေအပ်၏။ တနည်းသော်တုံ ဩဋ္ဌာရိကကုက္ကုစ္စကို ပယ်ခြင်းကိုရည်၍ အဋ္ဌသာလိနီ၌ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ပဟိယန္တိ-ဟူသတည်း။ အနဝသေသကုက္ကုစ္စကို ပယ်ခြင်းကိုရည်၍ ဤအဋ္ဌကတာ၌ တတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆိုသတည်း။ ဤသို့မဆန့်ကျင်အောင် ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို သိအပ်၏။ အနုဝသိတွာ အနုဝသိတွာ အာဝသထပိဏ္ဍိ ဘူဠိတုံ-ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ပယ်တော်မူသောအရာဖြစ်၍ ကုက္ကုစ္စရှိရကား အရှင်သာရိပုတြာမဓံပဲ နေတော်မူ၏ဟု လာသောကုက္ကုစ္စကား ရဟန္တာသင်္ခင်အား ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နိဝရဏအစစ်မဟုတ် နိဝရဏနှင့် တူသော ကပ္ပတိလော၊ န ကပ္ပတိလော-ဟု စုံစမ်းကာမျှသာဖြစ်သော ဝိနည်းကုက္ကုစ္စမည်၏။ ထိုဝိနည်းကုက္ကုစ္စကား တရားကိုယ်အားဖြင့် အပ်လိမ့်လော၊ မအပ်လိမ့်လော-ဟု တူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်သာဟု မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

ပရာမာသော။ ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဇော၊ ၏။

ဥပါဒါနေသု၊ တို့တွင်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ လောကိယဓမ္မာနံ၊ လောကီတရားတို့၏။ ဝတ္ထုကာမဝသေန၊ ဝတ္ထုကာမ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကာမာတိ၊ ဟူ၍။ အာဂတတ္တာ၊ လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပါရူပရာဂေါပိ၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂသည်လည်း။ ကာမုပါဒါနေ၊ ကာမုပါဒါန်၌။ ပတတိ၊ ကျ၏။ ဝါ၊ ဝင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကာမုပါဒါန်တို့။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဇော၊ ၏။ သေသာနိ၊ ကြွင်းသောဥပါဒါန်တို့ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဇောနိ၊ ကုန်၏။ အနုသယေသု၊ တို့တွင်။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာနုသယာ၊ တို့သည်။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဇောဝ၊ ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်သော တရားတို့သာတည်း။ ကာမရာဂပဋိဿာနုသယာ၊ သိမ်မွေ့ခေါင်းပါးသော ကာမရာဂါနုသယပဋိဿာနုသယတို့ကို။ တတိယဉာဏဝဇ္ဇော၊ ကုန်၏။ မာနဘဝရာဂါဝိဇ္ဇာနုသယာ၊ မာနာနုသယဘဝရာဂါနုသယအဝိဇ္ဇာနုသယတို့ကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဇော၊ ကုန်၏။ မလေသု၊ တို့တွင်။ ဒေါသမလံ၊ မိမိလည်း ညစ်နွမ်း သူတပါးကိုလည်း ညစ်နွမ်းစေတတ်သော ဒေါသအညစ်အကြေးကို။ တတိယဉာဏဝဇ္ဇော၊ ၏။ ဣတရာနိ၊ ဤမှတစ်ပါးကုန်သော လောဘမလ မောဟမလတို့ကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဇောနိ၊ ကုန်၏။

အကုသလကမ္မပထေသု၊ တို့တွင်။ ပါဏာတိပါတော၊ ၎င်း။ အဒိန္နာဒါနံ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာစာရော၊ ၎င်း။ မုသာဝါဒေါ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ဣတိဣမေ၊ ဤငါးပါးသော အကုသလကမ္မပထတို့ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဇော၊ ကုန်၏။ ပိသုဏဝါစာ၊ ၎င်း။ ဖရုသဝါစာ၊ ၎င်း။ ဗျာပါဒေါ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော အကုသလကမ္မပထတို့ကို။ တတိယဉာဏဝဇ္ဇော၊ ကုန်၏။ သမ္ပပ္ပလာပါဘိဇ္ဈာ၊ သမ္ပပ္ပလာပအဘိဇ္ဈာ အကုသလကမ္မပထတို့ကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဇော၊ ကုန်၏။

အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ တို့တွင်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ်စိတ်တို့၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တာ စ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးသော စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို။ ပဌမဉာဏဝဇ္ဇောဝ၊

၁-ဩဋ္ဌာရိကဖြစ်သော ကာမရာဂါနုသယ ပဋိဿာနုသယကိုကား ဒုတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်ကုန်၏။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ (၃၂၇-၃) ၃၅၉

ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ပဋိသသမ္ပယုတ္တာ၊ ပဋိသ-
သမ္ပယုတ်စိတ္တပြုဒ်တို့ကို။ တတိယဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ကုန်၏။ သေသာ၊
ကြွင်းသော အကုသိုလ်စိတ္တပြုဒ်တို့ကို။ စတုတ္ထဉာဏဝဇ္ဈာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-
ဣမိနာနယေန၊ နည်းဖြင့်။ ယဉ္စ၊ အကြင်အကုသိုလ်တရားကိုကား။ ယေန၊
အကြင်မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ဝဇ္ဈံ၊ သတ်အပ်၏။ တံ၊ ထိုအကုသိုလ်တရားကို။
တေန၊ ထိုမဂ်ဉာဏ်သည်။ ပဟာတဗ္ဗ နာမ၊ ပယ်အပ်သည် မည်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဣတိ ဧတေသံ၊ ပ။ ကရာနီတိ၊ ဟူ၍။
ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

☞ [၃၂၇] ၈၃၁။ ပန၊ စောဒနာ သောဓနာကိုထုတ်ဆိုအံ့။ တောနိ
ဉာဏာနိ၊ ဤလေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တို့သည်။ အတိတာနာဂတေ၊
အတိတ်အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မေ၊ ထိုကိလေသာဓမ္မတို့ကို။
ပဇဟန္တိ ကိံ၊ စွန့်ကုန်သလော။ ဥဒါဟ၊ ထိုသို့မဟုတ်မူကား။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊
ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ပဇဟန္တိ ကိံ၊ ကုန်သလော။
ဣတိ အယံ၊ သည်ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤကိလေသာကို ပယ်
ခြင်းကို စောဒနာရာဉ္စ။ (တဝ၊ သင်၏။ စောဒနာ၊ သည်။ အသမတ္တာ၊
မပြည့်စုံသေး။) ကိံ ပန ကိဉ္စ၊ စိုးစဉ်းသော။ (ယံ စောဒနာဝသိဋ္ဌံ၊
အကြင်စောဒနာကြွင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံစောဒနာဝသိဋ္ဌံ၊ ကို။ တံ
သည်။ တာဝ ဗြူဟိ၊ ဆိုဘိလသေး။) တာဝ၊ စွာ။ အတိတာနာဂတေ၊
အတိတ်အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော သံကိလေသဓမ္မတို့ကို။ ယဒိ ပဇဟန္တိ၊
အကယ်၍ စွန့်ကုန်အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့အတိတ်အနာဂတ် သံကိလေသကို
စွန့်သည်ရှိသော်။ ဝါယာမော၊ လုံ့လသည်။ အဖလော၊ အကျိုးမရှိသည်။
အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ပယ်အပ်သော သံ-
ကိလေသဓမ္မတို့၏။ နတ္ထိတာယ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ၂။ အထ

၁-စိတ္တပြုဒ်-သဒ္ဓါဖြင့် မက္ခပဋ္ဌာသမာယာသာဓဋ္ဌယ၊ ပမာဒထမ္ဘသာရမ္ဘ-စသည်တို့ကို
သဂြိုဟ်ခြင်းကို ပြုအပ်၏ဟုမှတ်။ (ပြည်)

၂-အဖလော ဝါယာမော-ဟူသော စောဒကစကား၌ အတိတ်သံယောဇဉ်တို့၏ ချုပ်
ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ထိုအတိတ်သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ခြင်း၌ အဖလော ဝါယာမော-ဟူ
တန်စေ၊ အနာဂတ်သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ခြင်း၌ကား အဘယ်သို့ အဖလဖြစ်သနည်း ? ဟူမူ
ထိုအနာဂတ် သံယောဇဉ်တို့၏လည်း ဆိုလတုံ သော မဖောက်မပြန်သော အနက်ကို
စောဒကမသိမူ၍ မရှိသည်အဖြစ်မျှကို ယူ၍ စောဒနာသည်ဟူလို။ (ပြည်)

ယဒိ၊ အကယ်၍။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော သံကိလေသဓမ္မတို့ကို။
 (ပဇဟန္တိ၊ စွန့်ကုန်ပယ်ကုန်အံ့။) တထာပိ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော သံကိလေသ
 တို့ကို စွန့်ကုန်ပယ်ကုန်သော်လည်း။ (ဝါယာမော၊ သည်။) အဖလော၊
 သည်။ (အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။) (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝါယာမေန၊ လုံ့လနှင့်။
 သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ပယ်အပ်ကုန်သောသံကိလေသဓမ္မတို့၏။ အတ္ထိ-
 တာယ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ကထဉ္စိ၊ တစုံတခုသော အခြင်း
 အရာအားဖြင့်။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ အထာပိ သိယာ၊ အကယ်၍
 ဖြစ်ငြားအံ့။ ဧဝံပိ၊ ဤသို့ဖြစ်သော်လည်း။) မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုပွားစေခြင်း
 သည်။ သံကိလေသိကာ စ၊ သံကိလေသနှင့် ယှဉ်သည်လည်း။ အာပဇ္ဇတိ၊
 ဖြစ်ရာ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။ ပဟာတဗ္ဗပဟာယကာနံ၊ ပဟာတဗ္ဗတရားပဟာ-
 ယကတရားတို့၏။ သဟာဝဋ္ဌာနတော၊ တကွတည်ခြင်းကြောင့်တည်း။)
 ဝါ၊ ကား။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ဝိပ္ပယုတ္တတာ၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တအဖြစ်သည်။
 အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပစ္စုပ္ပန္နကိလေသော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ကိလေ-
 သာသည်။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တာ နာမ၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ်မည်သည်။ န စ အတ္ထိ၊
 ရှိလည်း မရှိခဲ့။ (ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အရူပဓမ္မာ၊ နာမ်တရားတို့သည်။
 ကေဝတ္ထုကာဒိဘာဝေန၊ ကေဝတ္ထုကစသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝတ္ထမာနာ၊
 ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ ခဏတ္တယပရိယာပန္နာ၊ ခဏသုံးပါး၌ အကျုံးဝင်

၁-ရှေးအတိတ်အနာဂတ်၌ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မတို့၏ မရှိသော အဖြစ်ဖြင့် စောဒနာခြင်းကို
 ပြုသတည်း။ ယခုပစ္စုပ္ပန်ဓမ္မတို့ကို စောဒနာရာ၌ကား ပဟာန၏ မရှိသောအဖြစ်ဖြင့်
 စောဒနာခြင်းကို ပြုသတည်း။ ထိုစကား ဆိုသင့်၏။ အကယ်၍ ပဟာနရှိအံ့၊ ပဟာတဗ္ဗ
 တို့သည် အဘယ်သို့ရှိကုန်အံ့နည်း။ အကယ်၍ ပဟာတဗ္ဗတို့သည်ရှိကုန်အံ့၊ ပဟာနသည်
 အဘယ်သို့ဖြစ်အံ့နည်း။ ပဟာတဗ္ဗတို့သည်လည်းရှိကုန်၏။ ပဟာနသည်လည်း ဖြစ်၏
 ဟူသော ဤစကားကို အထူးသဖြင့် (အချင်းချင်းအပြန်အလှန်) ဖြစ်အပ်သည်သာတည်း။
 အဘယ်ကြောင့်နည်း? ပဟာတဗ္ဗတို့ရှိကုန်သော် ပဟာန၏မဖြစ်သင့်သောကြောင့် ထို
 ပဟာနအားလျော်သော ဝါယာမသည် အကျိုးမရှိသည်စင်စစ်တည်း။ အလင်းအမှိုက်တို့၏
 တကွတည်ခြင်း ဖြစ်လတ်သော် အလင်း၏အကျိုးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့တည်း။ တစုံ
 တခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပဟာန ဖြစ်ခဲ့သော် အသို့နည်း? စောဒနာကြောင့်
 သံကိလေသိကာ စ မဂ္ဂဘာဝနာ အာပဇ္ဇတိ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တသင်္ခါရဝါဒီတို့၏ အယူ၌ သင်္ခါရတို့၏ ဝိပ္ပယုတ္တအဖြစ်ကဲ့သို့ ကိလေသာတို့၏
 လည်းဝိပ္ပယုတ္တအဖြစ်သည်ဖြစ်ရာ၏ဟုပြုပြန်လို၍ ဝိပ္ပယုတ္တတာ ကိလေသာနံ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၃-ထိုစိတ္တဝိပ္ပယုတ္တသင်္ခါရဝါဒီတို့၏ ထိုအယူသည် မတိမတ္ထဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ၍လည်း
 မတိမ္မာသာဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍ န စ ပစ္စုပ္ပန္နကိလေသော-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ (၃၂၇-၁၂) ၃၆၁

ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ပစ္စုပ္ပန်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊
 ထိုပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော နာမ်တရားတို့သည်။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ နာမ၊
 ဝိပ္ပယုတ်မည်ကုန်သည်။ ကထံ သိယံ၊ အသို့ဖြစ်ကုန်ရာအံ့နည်း။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ဝိပ္ပယုတ္တတာ၊ ဝိပ္ပယုတ်၏အဖြစ်သည်။
 နတ္ထေဝ၊ မရှိသည်သာတည်း။) ဣတိ အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။
 အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောစောဒကသည်။ အာဝေနိကာ၊ သူတပါးတို့နှင့်
 မဆက်ဆံ အထူးအခြားဖြစ်သော။ စောဒနာ၊ တည်း။ (မိမိသာလျှင်
 ကြံဆ၍ဖြစ်စေအပ်သော ပါဠိသို့ မတင်အပ်သောစောဒနာဟူလို၊ ပါဠိယံ-
 ယေဝ ဟိ ပဋိက္ခိတ္တန္တိ သမ္ပန္နော) ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သွာယံ-သော အယံ
 ပုဂ္ဂလော။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သည်
 ဖြစ်အံ့။ အတိတေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သ
 လော။ အနာဂတေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ လော။
 ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝတ္တာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဟဉ္စိ ယဒိ၊ အကယ်၍။ အတိတေ၊ ကုန်သော။
 ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်အံ့။ ဟိ၊ အပြစ်ကိုဆိုအံ့။ တေန-
 တသ္မိံ ပဟာနေ၊ ထိုအတိတ်ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခြင်းသည်။ သတိ၊
 သော်။ (သွာယံ-သော အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။) ခီဏံ၊ ကုန်ပြီးသော
 ကိလေသာကို။ ခေပေတိ၊ ကုန်စေသည်မည်၏။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသော
 ကိလေသာကို။ နိရောဓေတိ၊ ချုပ်စေသည်မည်၏။ ဝိဂတံ၊ ကင်းပြီးသော
 ကိလေသာကို။ ဝိဂမေတိ၊ ကင်းစေသည်မည်၏။ အတ္တင်္ဂတံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့
 ရောက်သော ကိလေသာကို။ အတ္တင်္ဂမေတိ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်စေသည်
 မည်၏။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြင်ကိလေသာသည်။
 နတ္ထိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုလွန်ပြီးသောကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သည်
 မည်၏။ ဣတိ စ၊ သို့လည်း။ ဝတ္တာ၊ ပြီး၍။ အတိတေ၊ ကုန်သော။
 ကိလေသေ၊ တို့ကို။ န ပဇဟတိ၊ ပယ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ (ပါဠိယံ-
 ယေဝ၊ ပါဠိတော်၌သာလျှင်။) ပဋိက္ခိတ္တံ၊ မြစ်အပ်ပယ်အပ်၏။

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ဟဉ္စိ ယဒိ၊ ၍။ အနာဂတေ၊ ကုန်သော။
 ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဟိ၊ အပြစ်ကိုဆိုအံ့။
 တေန-တသ္မိံ ပဟာနေ၊ ထိုအနာဂတ်ကိလေသာကိုပယ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊

သော်။) အဇာတံ၊ မဖြစ်သေးသောကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သည်
မည်၏။ အနိဗ္ဗတ္တံ၊ မရောက်သေးသောကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သည်
မည်၏။ အနုပ္ပန္နံ၊ ခဏတ္တယသို့မရောက်သေးသောကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊
မည်၏။ အပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားစွာမဖြစ်သေးသောကိလေသာကို။ ပဇ-
ဟတိ၊ မည်၏။ အနာဂတံ၊ သော။ ယံ၊ အကြင်ကိလေသာသည်။ နတ္ထိ၊
မရှိ။ တံ၊ ထိုမရှိသောကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ဣတိ စ၊ သို့လည်း။
ဝတ္ထု၊ ရှိ။ အနာဂတေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ န ပဇဟတိ၊
ပယ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့၊ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ၏။

တထာ၊ တူ။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဟဉ္စိ ယဒိ၊
အကယ်၍ပယ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဟိ၊ အပြစ်ကိုဆိုအံ့။ တေန-တသ္မိံ ပဟာနေ၊
ထိုပစ္စုပ္ပန်ကိလေသာကိုပယ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ရတ္တော၊ တပ်
လျက်။ ရာဂံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သည်မည်၏။ ဒုဋ္ဌော၊ အမျက်ထွက်
လျက်။ ဒေါသံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ မူဋ္ဌော၊ တွေဝေလျက်။ မောဟံ၊ ကို။
ဝိနိဗ္ဗေဒါ-မာနေန ပတ္တဒ္ဓစိတ္တော၊ မာနဖြင့်ခက်ထန်သော စိတ်ရှိသည်
ဖြစ်လျက်။ မာနံ၊ ကို။ ပရာမဋ္ဌော-မိစ္ဆာဘိနိဝိဋ္ဌော၊ မှားသောအားဖြင့်
နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်လျက်။ ဒိဋ္ဌိံ၊ ဖောက်ပြန်သောအယူကို။ ဝိက္ခေပ-
ဂတော၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့ရောက်လျက်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ကို။ အနိဋ္ဌင်္ဂတော၊ မဆုံး
ဖြတ်နိုင်ခြင်းသို့ရောက်လျက်။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကို။ ထာမဂတော-ထာမဂတ-
ကိလေသော၊ မြဲမြံစွာတည်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သော ကိလေသာ
ရှိလျက်။ ထိရဘာဝဂတာနုသယော၊ မြဲမြံစွာတည်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်
သော အနုသယရှိသည်ဖြစ်လျက်။ (ဤနှစ်ပုဒ်ကား ထာမဂတော-အဖွင့်)
အနုသယံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်သည်မည်၏။ ကဏ္ဍသုက္ကာ ဓမ္မာ၊ အကုသိုလ်
တရား ကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ယုဂနဒ္ဓါဝ၊ ထမ်းပိုး၌ ယှဉ်းစုံကအပ်သော
နှားတို့ကဲ့သို့ ယှဉ်းစုံအပြိုင်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်သည်မည်ကုန်၏။ သံကိလေသိ-
ကာ၊ သံကိလေသနှင့်ယှဉ်သော။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုပွားစေခြင်းသည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မည်၏။ ဣတိ စ၊ သို့လည်း။ ဝတ္ထု၊ ဆို၍။ အတိတေ၊
ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ န ပဇဟတိ၊ မဟုတ်။ အနာဂတေ၊
ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ န ပဇဟတိ၊ မဟုတ်။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊
ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ န ပဇဟတိ၊ ပယ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ (၃၂၇-၂၄)

၃၆၃

သို့။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ပဋိက္ခိပိတော၊ ပယ်၍။ ဟိ၊ အပြစ်ကိုဆိုအံ့။
 (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိသုပိ ကာလေသု၊ တို့၌လည်း။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။
 ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကိလေသာ စ၊ ကိလေသာ
 တို့သည်လည်း။ တိကာလိကာ၊ သုံးပါးသောကာလ၌ဖြစ်ကုန်ခဲ့။) တေန-
 တသ္မာ၊ ထိုသို့သုံးပါးသော ကာလတို့၌ ကိလေသာကိုပယ်ခြင်း၏ မသင့်
 သောကြောင့်။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုပွားစေခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိခဲ့။ (ထို
 မဂ်ကို ပွားစေခြင်းဖြင့် ပြီးစေအပ်သော ကိစ္စမရှိဟူလို) ဖလသစ္စိကိရိယာ၊
 ဖိုလ်ကိုမျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကိလေသပဟာနံ၊ ကိလေ
 သာကို ပယ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးကို
 ရှေးရှုမျက်မှောက် ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စာ-
 ပရိယောသာနေ၊ ပြဿနာ၏အဆုံး၌။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုပွားစေခြင်း
 သည်။ န ဟိ နတ္ထိ၊ မရှိသည်ကားမဟုတ် ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ပ။ ဓမ္မာ-
 ဘိသမယော၊ သည်။ န ဟိ နတ္ထိ၊ မရှိသည်ကားမဟုတ် ရှိသည်သာတည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ပဋိဇာနိတော၊ ဝန်ခံ၍ ။ ယထာ ကထံ ဝိယ၊ ဥပမာ အဘယ်

၁-န ဟိ နတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာတိအာဒိနာ စတုက္ခတ္ထံ ဝုတ္တဿ ပဋိက္ခေပဿ ပဋိက္ခေပေါ-
 ဋိကာရိရကား ပရိယောသာနေ ဟိ နတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ-ရှိရမည်။ အချို့သော ပါဠိ၌ ပရိ-
 ယောသာနေ ဟိ သာ-ရှိသည်ကားမသင့်။ (ပြည်)

ဤအရာ၌ “တေန ဟိ နတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ နတ္ထိ ဖလသစ္စိကိရိယာ၊ နတ္ထိ ကိလေ-
 သပဟာနံ၊ နတ္ထိ ဓမ္မာဘိသမယောတိ။ န ဟိ၊ အတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ အတ္ထိ ဖလသစ္စိ-
 ကိရိယာ၊ အတ္ထိ ကိလေသပဟာနံ၊ အတ္ထိ ဓမ္မာဘိသမယော” ဟု ရှိသော ယိုးဒယားမှ
 ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်နှင့်အညီ “န ဟိ၊ အတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ။ ပ။ အတ္ထိ ဓမ္မာဘိသမ-
 ယောတိ ပဋိဇာနိတော” ဟု ပါဠိမှန်ရှိစေရမည်။ ထိုသို့ ရှိပါမှ န ဟိတိ စတုဓာ ဝုတ္တဿ
 ဝစနဿ ပဋိက္ခေပေါ။ အတ္ထိတိ ပဋိဇာနိ- ဟူသော ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာနှင့်
 ညီမည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌လည်း ဤအရာတွင် န ဟိတိ “နတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ” တိ-
 အာဒိနာ စတုက္ခတ္ထံ ဝုတ္တဿ ပဋိက္ခေပဿ ပဋိက္ခေပေါ-ဟု ပါဠိမှန်ရှိစေရမည်။ သို့မှ
 ပဋိသံဃနှင့် ညီသည့်ပြင် ပဋိဇာနိတော-ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့်လည်း ညီပေမည်။ သို့ဖြစ်၍
 တေန ဟိ-စသည်၌ ဤသို့အနက်ပေးသင့်၏။

တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်မှုကား။ ဝါ၊ ထိုသို့အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ကိလေသာတို့ကို
 ပယ်သည်ရှိသော်။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိရာ။ (ဝောဒနာအနက်ပေါ်ဝေသည်)
 ဝါ၊ မရှိရာပြီလော။ (ပဉ္စာပရိယောသာနေ-ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အရ ပဉ္စာအနက်ပေါ်စေ
 သည်)။ ပ။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိရာ။ ဝါ၊ မရှိရာပြီလော။ ဣတိ၊ သို့။
 ပဉ္စာပရိယောသာနေ၊ ၌။ န ဟိ၊ မရှိသည်မဟုတ်။ (ဤကားဖြင့်ဆိုခဲ့ပြီးသော နတ္ထိ

၃၆၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၂၇-၂၄) [၂၂-ဉာဏဒဿန

ကဲ့သို့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ (ပါဠိယံယေဝ၊ ပါဠိတော်၌ပင်
လျှင်။) ဣဒံ၊ ဤသို့ဆိုလသံသော ဥပမာကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

သေယျထာပိ၊ ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ အဇာတဖလော၊
မဖြစ်သေးသော အသီးရှိသော၊ ဝါ၊ အသီးမသီးသေးသော။ ယော တ-
ရုဏော ရုက္ခော၊ အကြင်နုသောသစ်ပင်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (ယော-ကား
ထည့်သည်) တမေနံ၊ ထိုအသီးမသီးသေး နုသောသစ်ပင်ကို။ ပုရိသော၊
သည်။ မူလံ၊ အမြစ်ကို။ ဆိန္ဓေယျ၊ ဖြတ်ရာ၏။ တဿ ရုက္ခဿ၊ ထိုသစ်ပင်
၏။ ယေ-အဇာတဖလော၊ အကြင်မသီးသေးသောအသီးတို့သည်။ သိယံ၊
ကုန်ရာ၏။) တေ-ဖလော၊ ထိုမသီးသေးသော အသီးတို့သည်။ အဇာ-
တာယေဝ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ န ဇာယန္တိ၊ မဖြစ်
ကုန်။ အနိဗ္ဗတ္တာယေဝ၊ မရောက်ကုန်သေးသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊
မရောက်ကုန်။ အနုပ္ပန္နာယေဝ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ န
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ အပါတုဘူတာယေဝ၊ ထင်ရှားမရှိကုန်သေးသည် ဖြစ်၍
သာလျှင်။ န ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားမရှိကုန်။ [၃၂၈] ဝေမေဝံ၊ တူလျှင်။
ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပ္ပါဒဝန္တဖြစ်သောခန္ဓာသည်။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ နိဗ္ဗတ္တိယာ၊

လေးချက်ကို ပယ်သည်) မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိပေ၏။ပ။ ဓမ္မာဘိသမယော၊
သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိပေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိဇာနိတော၊ ဝန်ခံ၍။ (ဤသို့ ပါဠိအနက်
ရှိပါမှ ပဋိဇာနိတ-ဝန်ခံခြင်းအနက်လည်း ထင်ရှားပေသည်။ (ဆ-သံ-သော)

၁-ဝေမေဝံ-ဟူသောပါဠိ၌ ဥပမာသံသန္ဓနကို အသို့သိရအံ့နည်း?ဟူမူ ဝေမေဝန္တိ ယထာ
အဇာတဖလေ တရုဏရုက္ခေ မူလေ ဆိန္ဓေ အသတိ ဆေဒနေ အာယတိံ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာနိ
ဆေဒနပစ္စယာ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာနိ ဝိနဋ္ဌာနိ နာမ ဟောန္တိ၊ ဝေမေဝ မဂ္ဂဘာဝနာယ အသတိ
ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာ ကိလေသာ မဂ္ဂဘာဝနာယ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာ ပဟိနာတိ ဝုတ္တန္တိတိ ဥပမာသံသန္ဓနံ။
ဋီကာ။ ဝေမေဝန္တိ ဇတ္ထိ၊ ၌။ အဇာတဖလော၊ မဖြစ်သေးသော အသီးရှိသော။ တရုဏ-
ရုက္ခော၊ နုသောသစ်ပင်ကို။ မူလော၊ အမြစ်၌။ ဆိန္ဓေ၊ ဖြတ်အပ်သည်ရှိသော်။ ဆေဒနေ၊
ဖြတ်ခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာနိ၊
ဖြစ်ခြင်းငှါထိုက်ကုန်သော။ ဆေဒနပစ္စယာ၊ ဖြတ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။
အနုပ္ပဇ္ဇမာနာနိ၊ မဖြစ်လတံ့ကုန်သောအသီးတို့သည်။ ဝိနဋ္ဌာနိ နာမ၊ ပျက်စီးသည်
မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မဂ်ကို
ပွားစေခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ ထိုက်ကုန်သော။
ကိလေသာ၊ တို့ကို။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မဂ်ကိုပွားစေခြင်းဖြင့်။ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ မဖြစ်ကုန်သည်
ရှိသော်။ ပဟိနာတိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပမာသံသန္ဓနံ၊
ဥပမာဥပမေယျနီးနောခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ (၃၂၈-၉)

၃၆၅

ဖြစ်ခြင်း၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းတည်း။ (ဥပ္ပါဒေါတိ ဥပ္ပါဒဝန္တော၊ ခန္ဓာ ဝုတ္တာ) ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ အထောက်အပံ့တည်း။ ဥပ္ပါဒေ၊ ဥပ္ပါဒဝန္တဖြစ်သော ဥပါဒိန္ဒကခန္ဓာငါးပါး၌။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ အနုပ္ပါဒေ၊ ဥပ္ပါဒကင်းသောနိဗ္ဗာန်၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေးဝင်၏။ အနုပ္ပါဒေ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ စိတ္တံ စိတ္တဿ၊ ၏။ ပက္ခန္ဓတ္တာ၊ ပြေးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒပစ္စယာ၊ ဥပ္ပါဒဝန္တဖြစ်သော ခန္ဓာ ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ယေ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တေယျံ၊ ကုန်ရာ၏။ တေ-ကိလေသာ၊ တို့သည်။ အဇာတာယေဝ၊ မဖြစ်ကုန်မူ၍ သာလျှင်။ န ဇာယန္တိ၊ မဖြစ်သည်မည်ကုန်၏။ ပ။ အပါတုဘူတာယေဝ၊ ထင်ရှားမဖြစ်ကုန်မူ၍သာလျှင်။ န ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားမဖြစ်သည်မည် ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဟိနာ နာမ၊ ပယ်အပ်သည် မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (တသ္မာ၊ ထိုသို့ပယ်အပ်သည် မည်သောကြောင့်။ နတ္ထိ ကိလေသပဟာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ပရဝါဒိနာ၊ သည်။ ကတော၊ ပြုအပ် သော။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ပယ်ခြင်းကို။ န ဟိတိ၊ န ဟိ-စသောပါဠိဖြင့်။ ပဋိ- က္ခတ္တော၊ ပယ်အပ်၏။) ဧဝံ၊ သို့။ ဟေတုနိရောဓော၊ ဒုက္ခ၏အကြောင်း ဖြစ်သော ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓော၊ နောင် အခါ ဖြစ်လတုံသော ဒုက္ခအပေါင်း၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဝတ္တံ၊ ဥပါဒိန္ဒကခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ နိဗ္ဗတ္တိယာ၊ ၏။) ဟေတု၊ တည်း။ (နောက်ကိုလည်းဤနည်း) နိမိတ္တံ၊ သည်။ ဟေတု၊ တည်း။ အာယူဟနာ၊ အားထုတ်ခြင်းစေတနာသည်။ ဟေတု၊ တည်း။ ပ။ အနာယူဟနေ၊ အာယူဟနကင်းသောနိဗ္ဗာန်၌။ စိတ္တံ-စိတ္တဿ၊ ၏။ ပက္ခန္ဓတ္တာ၊ ကြောင့်။ အာယူဟနပစ္စယာ၊ အာယူဟန ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ယေ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တေယျံ၊ ကုန်၏။ တေ-ကိလေသာ၊ တို့သည်။ အဇာတာယေဝ၊ မဖြစ်ကုန်မူ၍ သာလျှင်။ န ဇာယန္တိ၊ ကုန်။ အပါတုဘူတာယေဝ၊ မူ၍သာလျှင်။ န ပါတုဘဝန္တိ၊ မည်ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဟေတုနိရောဓော၊ အကြောင်း ဖြစ်သောကိလေသာတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဖလနိရောဓော၊ နောင်အခါ

၁-တသ္မာ-စသည်ကားသေသ။ ထိုပါဠိလျှင်ထိုပယ်အပ်သော ကိလေသာတို့သည်ကား ဖြစ်ပြီး၍ကင်းသည်လည်းမဟုတ်ကုန်၊ ဖြစ်လတုံလည်းမဟုတ်ကုန်၊ ဖြစ်ဆဲလည်းမဟုတ်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် အတိတေ ကိလေသေ ပဟေတိ-အစရှိသောစကားကို မဆိုသင့်ဟု ပြ၏။ (ပြည်)

၃၆၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၂၇-၉) ၂၂-ဉာဏဒဿန

ဖြစ်လာသော အကျိုးတရားတို့၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ မဂ္ဂတာဝနာ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဖလသစ္စိကိရိယာ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ကိလေသပ္ပဟာနံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ-ဣဒံ၊ ကို။ ဝုတ္တိ၊ ၏။

၈၃၂။ တေတေန၊ အဇာတာယေဝ န ဇာယန္တိ-ဟူသော ဤစကားဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အနက်သဘောကို။ ဒီပိတံ၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘူမိလဒ္ဓါနံ၊ ဝိပဿနာ၏အာရုံဖြစ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာပဉ္စကဟု ဆိုအပ်သော ဖြစ်ရာဌာနဘုံကိုရကုန်သော၊ ဝါ၊ ရအပ်ကုန်သောဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာပဉ္စကဟုဆိုအပ်သော ဖြစ်ရာဌာနဘုံရှိကုန်သော^၁။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနံ၊ ကို။ ဒီပိတံ၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဘူမိလဒ္ဓါ၊ ရအပ်သောဖြစ်ရာဌာနဘုံရှိကုန်သော ကိလေသာတို့သည်။ အတိတာ ကိံ၊ အတိတ်ကိလေသာတို့လော။ အနာဂတာ ကိံ၊ အနာဂတ်ကိလေသာတို့လော။ ဥပါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ပစ္စုပ္ပန္နာ ကိံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကိလေသာတို့လော။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ တေ ကိလေသာ၊ ထိုဘူမိလဒ္ဓကိလေသာတို့သည်။ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နာ ဧဝ နာမ၊ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နသာလျှင်မည်ကုန်၏^၂။ (န၊ ဝတ္တမာနုပ္ပန္နစသည် မမည်ကောင်း။)

၈၃၃။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဥပ္ပန္နသည်။ ဝတ္တမာနုပ္ပန္နဘူတာပဂတုပ္ပန္န တောကာသကတဘူမိလဒ္ဓဝသေန၊ ဝတ္တမာနုပ္ပန္န ဘူတာပဂတုပ္ပန္န သြကာသကတုပ္ပန္န ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အနေကပ္ပဘေဒံ၊ များသောအပြားရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုဥပ္ပန္နတို့တွင်။ ဥပ္ပါဒဇရာဘဂ္ဂံသမင်္ဂီသင်္ခါတံ၊ ဥပါဒ် ၌ ဘင်နှင့်ပြည့်စုံသည်ဟုဆိုအပ်သော။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတရားသည်လည်း။ ဝတ္တမာနုပ္ပန္နံ နာမ၊ ဖြစ်ဆဲ (ခဏတ္တယသို့ရောက်ဆဲသော) ဥပ္ပန္နမည်၏။ အာရမ္မဏရသံ၊ အာရုံ၏ လူဠအနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တသဘောဖြစ်သောအရသာကို။ အနုဘဝိတွာ၊ ခံစား၍။ နိရုဒ္ဓံ၊

၁-လဒ္ဓါ ဘူမိ တေဟိတိ လဒ္ဓါဘူမိ-ဟူလိုလျက် ဝိသေသနပရနိပါတအားဖြင့် အကျာဟိတော-ကဲ့သို့ ဘူမိလဒ္ဓါ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၂-ဝတ္တမာနုပ္ပန္နစသည်တို့မှ ဆန့်ကျင်သောကြောင့် အတိတ်ဟူ၍၎င်း အနာဂတ်ဟူ၍၎င်း ပစ္စုပ္ပန်ဟူ၍၎င်း စင်စစ်မဆိုအပ်ရကား ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နာ ဧဝ နာမ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ (၃၂၀-၁၉)

၃၆၇

ချုပ်ပြီးသော။ အနုဘူတာပဂတသင်္ခါတံ၊ ခံစားပြီး၍ ကင်းသည်ချုပ်သည် ဟု ဆိုအပ်သော။ ကုသလာကုသလံ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်သည်။ ဘူတာ-ပဂတပ္ပန္နံ နာမ၊ အာရုံ၏အရသာကိုခံစားပြီး၍ ချုပ်ပြီးကင်းပြီးသော ဥပ္ပန္နမည်၏။ (အနုဘဝိတ္တာ အပဂတံ ဘူတာပဂတံ-ပြု) ဥပ္ပါဒါဒိတ္တယံ၊ ဥပါဒ်စသော ခဏသုံးပါးအပေါင်းသို့။ အနုပ္ပတ္တာ၊ အစဉ်အားဖြင့် ရောက်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသော။ ဘူတာပဂတသင်္ခါတံ၊ ဖြစ်ပြီး၍ ချုပ်ပြီး ကင်းပြီးဟူ၍ ဆိုအပ်သော။ သေသသင်္ခတဉ္စ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်မှကြွင်းသော သင်္ခတတရားသည်၎င်း။ ကုသလာကုသလဉ္စ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်သည်၎င်း။ (စ-သဒ္ဓါဖြင့် ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကိုဆည်းသည်) ဘူတာပဂတပ္ပန္နံ နာမ၊ ဖြစ်ပြီး၍ ချုပ်ပြီးကင်းပြီးသော ဥပ္ပန္နမည်၏။ အဿ၊

၁-ဘဝိတ္တာ အပဂတံ ဘူတာပဂတံ-ပြု။ ခေါင်းတလုံးကို အိုးနှစ်လုံးမဆန့်သို့ အနုဘူတာ ဘူတ နှစ်နက်ကို တခုတည်းသော ဘူတ-သဒ္ဓါအဘယ်မှာ ရွက်နိုင်အံ့နည်း? ကြောင့် အနု-ဘူတဘူတာ ဟိ ဘူတတာသာမညေန ဘူတသဒ္ဓေန ဝုတ္တာ-မိန့်သော်။ ဋီကာ။ ဘူတချည်း သက်သက် အနုဘဝနအနက်ကို ဟောနိုင်ပါအံ့လော၊ အနု-နှင့်ယှဉ်မှသာလျှင် အနုဘဝန အနက်ကို ဟောနိုင်သည်မဟုတ်လော? ကြောင့် သာမညဓမ္မေ ဟိ ဥပသဂ္ဂေန ဝိသေသိ-ယတီတိ-မိန့်သော်။ အဓိပ္ပါယ်ကား ဘူတ-သဒ္ဓါသည်ပင်လျှင် ဥပ္ပဇ္ဇနအနက် အနုဘဝနအနက် ပတ္တိစသော သာမညအနက်ကို ဟောသည်၊ အနု-ဟူသော ဥပသာရဖြင့်ကား အနုဘဝန အနက်ကိုသာလျှင်အထူးပြုရုံသာတည်း၊ ဂစ္ဆတိ-သည် အောက်အထက် ဘီလာ ဆယ်မျက်နှာ သို့ သွားခြင်းအနက်ကို ဟောသည်ကို ဥဂ္ဂစ္ဆတိ-ဟု အထက်သို့သွားခြင်းကိုဥ-သဒ္ဓါ၊ အောက် သို့သက်သည်ကို ဩဂစ္ဆတိ-ဟု အဝ-သဒ္ဓါအထူးပြုသကဲ့သို့ဟူလို။ အနုဘူတ-သဒ္ဓါသည် အနု-ဘူတာ ကာမာ-ဟူသောပုဒ်၌ ကမ္မဝါဒကို ဟောသည်မဟုတ်သောကြောင့် အနုဘူတသဒ္ဓေါ စ ကမ္မဝစနိစ္ဆာယ အဘာဝတော အနုဘာဝကဝါစကော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မိန့်သော်။ ဋီကာ။ အလုံး စုံသောနာမ်တရားသည် အာရုံကိုယူတတ်သော သာရမ္မဏိကတရားချည်းဖြစ်သောကြောင့် ဝိပါကိကြိယာသည်လည်း အာရုံ၏အရသာကို ခံစားကောင်းသည်မဟုတ်လော၊ အဘယ် ကြောင့် ကုသလာကုသလံ-ဟူသနည်း? ကြောင့် ဝိကပ္ပဂါဟဝသေန ရာဂါဒိဟိ တပုဋိပက္ခဟိ စ အကုသလံ ကုသလဉ္စ အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝတိ၊ န ဝိပါကော ကမ္မဝေဂက္ခိတ္တတ္ထာ၊ နာပိ ကိရိယာအဟေတုကာနံ အတိဗ္ဗဗုဒ္ဓိတရား သဟေတုကာနဉ္စ ခိဏကိလေသဿ ဆဋ္ဌင်္ဂ-ပက္ခာဝတော ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ အဝိသန္တဝုတ္တိတ္တာ-မိန့်သော်။ ဋီကာ။ ထိုနည်းနှစ်ပါးတို့၏ အထူးကား အသို့နည်း? ဧတ္ထ စ ပုရိမနယေ ကုသလာကုသလဓမ္မေ ဝတ္ထု၊ အဓိပ္ပါယ-ဝသေန ဘူတာပဂတန္တိ ဝုတ္တံ၊ ယံ ဥပ္ပန္နာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာတိ ဧတ္ထ ဥပ္ပန္နန္တိ ဂဟေတွာ တံသဒ္ဓိသာနံ ပဟာနံ ဗုဒ္ဓိ စ ဝုတ္တာ။ ပုရိမနယေ စသဒ္ဓေန ကုသလာကုသလဉ္စ အာကမ္မိတွာ သဗ္ဗံ သင်္ခတံဝုတ္တိ ဘူတာပဂတဘာဝါ-ဘိဓာနာဓိပ္ပါယေန-မိန့်သော်။ ဋီကာ။ စ၊ ဆက်။ အနုဘူတသဒ္ဓေါ၊ ကိ။ ကမ္မဝစနိစ္ဆာယ၊

ထိုသတ္တဝါအား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ကတာနိ၊ ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော။ ယာနိ
တာနိ ကမ္မာနိ၊ အကြင်ကံတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ-ဝေမာဒိနာ၊
ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်သော။ ကမ္မံ၊ ကုသိုလ်
အကုသိုလ်ကံသည်။ အတိတမ္ပိ သမာနံ၊ အတိတ်ဖြစ်လျှင်းမှုလည်း။ အညံ၊
တပါးသော။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ပဋိဗာဟိတွာ၊ မြစ်၍။ အတ္တနော၊ ၏။
ဝိပါကဿ၊ အကျိုး၏။ ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဌိတတ္တာ၊
တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဩကာသကတုပ္ပန္နံ နာမ၊ ဩကာသော
ကတော တေတန-ဟူသော ဝစနတ်ကြောင့် ဩကာသကတုပ္ပန္န မည်၏။
တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ ကတောကာသံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အခွင့်ရှိသော။
ဝိပါကဉ္စ၊ ဝိပါကံသည်လည်း။ အနုပ္ပန္နမ္ပိ သမာနံ၊ မဖြစ်သေးသည် ဖြစ်လျှင်း
မှုလည်း။ ဝေ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဩကာသေ၊ ကို။ ကတေ၊

ကံကိုဆိုလိုခြင်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနုဘာဝကဝါစကော၊
ခံစားတတ်သောကတ္တာကို ဟော၏ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗေ၊ ၏။ ဝိကပ္ပဂါဟဝသေန၊ အတူးကြံ၍
ယူခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ရာဂါဒိဟိ၊ ရာဂအစရှိသည်တို့ဖြင့်၎င်း။ တပ္ပဋ္ဌိပက္ခေဟိ စ၊ ထို
ရာဂအစရှိသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော အလောဘစသည်တို့ဖြင့်၎င်း။ အကုသလဉ္စ၊
သည်၎င်း။ ကုသလဉ္စ၊ သည်၎င်း။ အာရမ္မဏရသံ၊ အာရုံ၏အရသာကို။ အနုဘဝတိ၊ ၏။
ဝိပါကော၊ သည်။ ကမ္မဝေဂက္ခိတ္တတ္တာ၊ ကံ၏အဟုန်သည် ပစ်ချအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
န အနုဘဝတိ၊ မခံစား။ အဟေတုကာနံ၊ အဟိတ်ကြံယာတို့၏။ အတိဒုဗ္ဗလဘာယ၊ အလွန်
အားနည်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာဝတော၊ ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာနှင့် ပြည့်စုံသော။
ခိဏကိလေသဿ၊ ကုန်ပြီးသော ကိလေသာရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ၊
ဖြစ်ကုန်သော။ သဟေတုကာနဉ္စ၊ သဟိတ်ကြံယာတို့၏လည်း။ အတိသန္တဝုတ္တိတ္တာ၊ အလွန်
ငြိမ်သက်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကြိယာပိ၊ ကြိယာသည်လည်း။
န အနုဘဝတိ၊ မခံစား။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤနည်းနှစ်ပါးတို့တွင်။ ပုရိမနယေ၊ ရှေးနည်း၌။
ကုသလာကုသလမေဝ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ အဓိပ္ပာယဝသေန၊
အလို၏အစွမ်းဖြင့်။ ဘုတာပဂတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယံ၊ အကြင်ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို။
ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ အကုသလာနံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။
ပဟာနာယ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဌိတိယာ၊
တည်ခြင်း၎င်း။ ဣတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ ဥပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ တံသဒိသာနံ၊ ထို
ဖြစ်ပြီးသောကုသိုလ် အကုသိုလ်နှင့်တူကုန်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့ကို။ ပဟာနံ၊
ပယ်ခြင်းကို၎င်း။ ဝုဒ္ဓိ စ၊ ပွားစီးခြင်းကို၎င်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပစ္ဆိမနယေ၊ ၌။ စသဒ္ဓေန၊
စ-သဒ္ဓါဖြင့်။ ကုသလာကုသလဉ္စ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကိုလည်း။ အာကစ္စိတွာ၊ ဝင်၍။
သမ္ပံ၊ အလုံးစုံသော။ သင်္ခတံ၊ သင်္ခတတရားကို။ ဘုတာပဂတဘာဝါဘိဓာနာဓိပ္ပာယဝသေန၊
ဖြစ်၍ချုပ်ပြီး ကင်းပြီးသည်၏အဖြစ်ကို ဆိုခြင်း၎င်း အလိုအားဖြင့်။ ဘုတာပဂတန္တိ၊ ဟူ၍။
ဝုတ္တံ၊ ၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ (၃၂၈-၂၈) ၃၆၉

ပြုပြီးလတ်သော်။ ကေန္တေန၊ စင်စစ်သဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဩကာသကတုပ္ပန္နံ နာမ၊ ဩကာသော ကတော တေဿ-ဟူသော ဝစနတ်ကြောင့် ဩကာသကတုပ္ပန္န မည်၏။ တာသု တာသု ဘူမိသု၊ မနုဿဒေဝစသည်တို့၏ အတ္တဘောဟု ဆိုအပ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ထိုထိုတို့၌။ အသမူဟတံ၊ ထိုထို သန္တာန်၌ တဖန် မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်စေအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အရိယမဂ်ဖြင့် မပယ် မနုတ်အပ်သေးသော။ (အသမူဟတတ္တာယေဝ ဟိဿ နတ္ထိတိ န ဝတ္တဗ္ဗတာယ ဥပ္ပန္နဝေါဟာရော) အကုသလံ၊ သည်။ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နံ နာမ၊ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နမည်၏။

၈၃၄။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္န-ဟူသောပုဒ်၌။ ဘူမိယာ စ၊ ဘူမိ၏၎င်း။ ဘူမိလဒ္ဓဿ စ၊ ဘူမိလဒ္ဓ၏၎င်း။ နာနတ္ထံ၊ အထူးကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-ကထံ ဝိသေသော၊ အဘယ်သို့ထူးသနည်း။ ဝိပဿနာယ၊ ၏။ အာရမ္မဏဘူတာ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ တေတူမကာ၊ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဘူမိတိ-ဘူမိ နာမ၊ ဘူမိမည်၏။ တေသု ခန္ဓေသု၊ ထိုဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။ ဥပ္ပတ္တိရဟံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါထိုက်သော။ ကိလေသဇာတံ၊ ကိလေသာအပေါင်းသည်။ ဘူမိလဒ္ဓံ နာမ၊ ဘူမိလဒ္ဓမည်၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ-ဘူမိ၊ ထိုမပိုင်းခြားအပ်သေးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော ကိလေသာတို့၏ဖြစ်ရာ ထိုဘုံကို။ တေန-ကိလေသဇာတေန၊ သည်။ လဒ္ဓါ နာမ၊ ရအပ်သည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ ကိလေသဇာတံ၊ ကို။) ဘူမိလဒ္ဓန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ခေါ၊ စင်စစ်။ သာ-ဘူမိ၊ ကိုလည်း။ တေန-ကိလေသဇာတေန၊ သည်။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံပြုသည်၏

၁-အကျိုးဖြစ်စေခြင်းငှါ အခွင့်ကိုပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့် သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌ ကျရောက်သော အတိတ်ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံကို၎င်း ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်ခြင်းငှါ အားထုတ်သော အနာဂတ်ဝိပါက်ကို၎င်း ဩကာသကတုပ္ပန္နဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ဩကာသော ကတော တေေနာတိ ဩကာသကတုပ္ပန္နံ၊ ကံရ၏။ ဩကာသော ကတော တေဿာတိ ဩကာသကတုပ္ပန္နံ၊ ဝိပါက်ရ၏။ (ပြည်)

၂-တေဘူမကာ-ဆိုလျှင်ပင် ထိုခန္ဓာတို့၏ ဝိပဿနာ၏ အာရုံ၏အဖြစ် ပြီးကောင်းပြီးလျှင် ဝိပဿနာယ အာရမ္မဏဘူတာ-ဟု မိန့်သည်ကား ဤပါ၌ဖြင့် ထိုခန္ဓာတို့၏ မပိုင်းခြားအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အပရိညာတအဖြစ်ကိုပြ၏။ ထိုကြောင့် အပရိညာတ ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့ကိုသာလျှင် ကိလေသာတို့၏ဖြစ်ရာ ပဝတ္တိဉာဏ်ဘူမိဟူ၍ လိုအပ်ကုန်၏။ (ပြည်)

၃၇၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၂၀-၂၈) [၂၂-ဉာဏဒဿန

≡ အစွမ်းအားဖြင့်။ န လဒ္ဓါ၊ မရအပ်။ [၃၂၉] ဟိ၊ အပြစ်ကိုဆိုအံ့။ အာရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော^၁။ အတိတာနာဂတေ၊ အတိတ် အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓေ စ၊ ခန္ဓာတို့ကို၎င်း။ (ပဂေဝ ပစ္စုပ္ပန္နေတိ အဓိပ္ပါယော) ပရိညာတေပိ၊ အရှင်တို့ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်လျက်လည်း။ ခိဏာသဝါနံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ခန္ဓေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ အာရဗ္ဘံ၊ ရှိ။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ မဟာကစ္စာနဥပ္ပလဝဏ္ဏာဒီနံ၊ မဟာကစ္စည်းထေရ်၊ ဥပ္ပလဝဏ်ထေရ် အစရှိကုန်သော ရဟန္တာသခင်တို့၏။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ အာရဗ္ဘံ၊ ရှိ။ သောရေယျသေဠိနန္ဒမာဏဝကာဒီနံ၊ သောရေယျသေဠေးနန္ဒလုလင်စသသူတို့အား။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝိယ၊ တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တံ၊ အညသန္တာနဂတကိလေသဇာတံ၊ ထိုသူတပါးသန္တာန်၌တည်သော ကိလေသာအပေါင်းသည်။ (တတော၊ ထိုမိမိသန္တာန်မှ။ အညသ္မိသန္တာနေ၊ တပါးသောသူ၏သန္တာန်၌။ အာရမ္မဏကရဏမတ္တေန၊ ဖြင့်။) ဘူမိလဒ္ဓံ နာမ၊ မည်သည်။ ယဒိ သိယာ၊ ငြားအံ့^၂။ ဧဝံ-သတိ၊ သော်။ တဿ-အညသန္တာနဂတကိလေသဇာတဿ၊ ၏။ (ပရသန္တတိပတိတတ္တာ၊ သူတပါးသန္တာန်၌ ကျရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အပ္ပဟေယျတော၊ မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သောသူသည်မျှ။ ဘဝမူလံ၊ ဘဝ၏အမြစ်ကို။ န ပဇ္ဇဟေယျ၊ မပယ်မနှုတ်နိုင်ရာ။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ ဝတ္ထုဝသေန၊ ကိလေသာ၏ ဥပ္ပတ္တိဌာနအားဖြင့်။ ဘူမိလဒ္ဓံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယတ္ထ ယတ္ထ-တဝေ၊ အကြင် အကြင်ဘဝ၌။ ဝါ၊ ယတ္ထ ယတ္ထ-သန္တာနေ၊ အကြင်အကြင်သန္တာန်၌။ ဝိပဿနာယ၊ ဖြင့်။ အပရိညာတာ၊ မပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်^၃။

၁-အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရအပ်၏ဟူသော် အဘယ် အပြစ်ရှိသနည်း?ဟု ကြောင့် အာရမ္မဏာသေန ဟိ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ပရိညာတေပိ စ ခိဏာသဝါနံ ခန္ဓေ။ပ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဟူ၏။ ထိုခိဏာသဝတို့၏ ခန္ဓာတို့သည် အာရုံပြု၍ဖြစ်သော ကိလေသဇာတသည် ဘူမိလဒ္ဓမည်သော် အဘယ်အပြစ်ရှိသနည်း?ဟု ကား ယဒိ စ တံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၃-နုတ်အပ်ပယ်အပ်ပြီးသောကိလေသာရှိသောခန္ဓာသည် ပရိညာတမည်၏။ ထိုပရိညာတခန္ဓာသည် ကိလေသာ၏ ဥပ္ပတ္တိဌာနမဖြစ်သောကြောင့် အပရိညာတာ ခန္ဓာ-ဟူသတည်း။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ (၃၂၉-၁၀)

၃၇၁

ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ တတ္ထ-ဘဝေ၊ ဌံ။ ဝါ၊ တတ္ထ တတ္ထ-သန္တာနေ၊ ဌံ။ ဥပ္ပါဒတော၊ ထိုခန္ဓာတို့၏သန္တာန်၌ ဖြစ်ခြင်းမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ (ကိလေသာနံ အပ္ပဟိနဘာဝံ ဌပေတွာ၊ ကိလေသာတို့၏ မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုထား၍။ အညဿ ကာရဏဿ အဘာဝတော၊ တပါးသောအကြောင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။) တေသု ခန္ဓေသု၊ ထိုခန္ဓာတို့၌။ ဝဇ္ဇမူလံ၊ ဝဋ်၏အမြစ်ဖြစ်သော။ ကိလေသဇာတံ၊ သည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်း၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။) တံ-အနုသယိတံ ကိလေသဇာတံ၊ ထိုခန္ဓာတို့၌ ကိန်းသောကိလေသာကို။ အပ္ပဟိနဌေန၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘူမိလဒ္ဓန္တိ၊ ရအပ်သော ဖြစ်ရာဌာနဘုံရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၈၃၅။ တတ္ထ စ၊ ထိုကိလေသာတို့၏ဖြစ်ရာ ဥပ္ပတ္တိဌာနဘုံဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့တွင်လည်း။ ယဿ-ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ (အဇ္ဈတ္တဘာဝသာမညေ၊ အဇ္ဈတ္တ၏ အဖြစ်ဖြင့်ကူသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။) ယေသု ခန္ဓေသု၊ အကြင် အတိတ်စသည် ကာမာဝစရ စသည်အပြားဖြင့် ပြားကုန်သော ခန္ဓာတို့၌။ အပ္ပဟိနဌေန၊ မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ အနုသယိတာ၊ ကိန်းကုန်၏။ တဿ-ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ တေ ဝေ-ခန္ဓာ၊ ထိုကိလေသာတို့၏ ကိန်းရာဖြစ်သော ခန္ဓာတို့သည်သာလျှင်။ တေသံ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ဝတ္ထု၊ ဖြစ်ရာဌာန ဝတ္ထုယာခင်း မည်ကုန်၏။ အညေသံ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သန္တကာ၊ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ တေသံ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ န ဝတ္ထု၊ ဖြစ်ရာဌာန ဝတ္ထုယာခင်း မမည်ကုန်။ စ၊ ဆက်။ အတိ-တက္ခန္ဓေသု၊ အတိတ်ဖြစ်သောခန္ဓာတို့၌။ အပ္ပဟိနာနုသယိတာနံ၊ မပယ်

၁-ထိုအပရိညာတခန္ဓာတို့သည် ထိုသို့ ကိလေသာတို့၏ ဥပ္ပတ္တိဌာနဖြစ်ကုန်သော်လည်း အလုံးစုံသောခန္ဓာတို့သည် အလုံးစုံသောကိလေသာတို့၏ ဥပ္ပတ္တိဌာနမဖြစ်ကုန်၊ စင်စစ်သော်ကား အသုံးရှိသေး၏ဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍ တတ္ထ စ ယဿ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ယင်းသို့သော်လည်း ဤကိလေသာတို့သည် အာရုံကိုပြုကုန်သကဲ့သို့ ဝတ္ထုကိုပိုင်းခြား၍ ပိုင်းခြား၍ ကိန်းဝပ်ကုန်သလော? အကြင်ကြောင့် တေ ဝေ ခန္ဓာ တေသံ ကိလေသာနံ ဝတ္ထု-ဟု ဝတ္ထုကိုပိုင်းခြားမှတ်သား၍ ဆိုအပ်သည်ဖြစ်ဘိသော်၊ ဤသို့သောစောဒနာ ဖြစ်လသော် အာရုံပြုသကဲ့သို့ အနုသယတို့၏ စင်စစ်ဝတ္ထုကို ပိုင်းခြား၍ဖြစ်ခြင်းမရှိ၊ အလျော်ကိုဆိုမှု အတိတ်စသော ကာမာဝစရစသောအားဖြင့် အကြင်အကြင် ပိုင်းခြား

အပ်သေးသော ကိန်းဝပ်ခြင်းရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ ကိန်းဝပ်သောအနုသယကို မပယ်အပ်သေးကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အတိတက္ခန္ဓာဝ၊ အတိတ် ခန္ဓာတို့သည်သာလျှင်။ ဝတ္ထု၊ ဖြစ်ရာဌာန ယခင်းဝတ္ထုမည်ကုန်၏။ ဣတရေ၊ အတိတ်ခန္ဓာမှတစ်ပါးကုန်သော ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ အနာဂတ်ခန္ဓာ တို့သည်။ န ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုမမည်ကုန်။ အနာဂတာဒိသု၊ အနာဂတ်ခန္ဓာ စသည်တို့၌။ ယေ နယော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ဘထာ၊ ပါး။ ကာမာဝစရက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ အပ္ပဟိနာနုသယိတာနံ၊ ကုန်သော။ ကိလေ သာနံ၊ တို့၏။ ကာမာဝစရက္ခန္ဓာဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ဝတ္ထု၊ တည်း။ ဣတရေ၊ ဤမှတစ်ပါးသောရူပါဝစရခန္ဓာ အရူပါဝစရခန္ဓာတို့သည်။ န ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုမမည်ကုန်။ ရူပါရူပါဝစရခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ယေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိ တဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ သောတာပန္နာဒိသု၊ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်စသည်တို့တွင်။ ယဿ ယဿ အရိယပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဝဇ္ဇမူလံ၊ ဝဋ်၏အမြစ်ဖြစ်သော။ တံ တံ ကိလေသဇာတံ၊ ထိုထိုကိလေသာ

အပ်သော ဝတ္ထု၌ ကိလေသာတို့၏ အကြင်မပယ်အပ်သော သဘောသည် ရှိ၏။ ထိုအပ္ပဟိနဌ သည် ပိုင်းခြား၍ဖြစ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အတိတက္ခန္ဓေသု-စသည်ကို မိန့်သော်။ ထိုပါ၌ဖြင့် ဝတ္ထု၏အစွမ်းအားဖြင့် ဘူမိလဒ္ဓသည်ဖြစ်၏။ အာရုံ၏အစွမ်းအားဖြင့် မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် ဝတ္ထု၏ ပျက်စီးခြင်းဖြင့် ထိုအနုသယ၏ပျက်စီးခြင်းသည် ဖြစ်၏ဟုပြ၏။ (ပြည်)

၁-ထိုသို့ မပယ်အပ်သေးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင် အညတရော လောလဇာတိကော တံ ရသပတဝိ အင်္ဂုလိယာ သာယိ-ဤသို့အစရှိသော စကားသည် ကာမာဝစရခန္ဓာတို့၌ ကိန်းဝပ်ကုန်သော ရသတဏှာစသည်တို့၏ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရခန္ဓာကိုလွန်၍ တဖန် ကာမာဝစရခန္ဓာဟူသော ဝတ္ထုရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထင်စွာ ပြ၏။ ထို့ကြောင့် တဿ ကာမာဝစရက္ခန္ဓေသု-စသည်ကို မိန့်သတည်း။ ဤကာမာဝစရခန္ဓာ၌ ကိန်းဝပ်သော အနုသယ၏ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရခန္ဓာတို့ကိုလွန်၍ ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့ ထိုအတူ ကာမာဝစရခန္ဓာတို့ကို လွန်၍ဖြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်သဘည်းဟုပြခြင်းငှါ ယေ နယော ရူပါ- ရူပါဝစရက္ခန္ဓေသု-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ကိလေသာတို့၏ ထိုးကျင့်သောအားဖြင့်၎င်း လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူး သောအားဖြင့်၎င်း ကိလေသာတို့သန္တာန်၌ ကိန်းသောသဘောကို ဆ၍သိအပ်၏။ အသယံ ကြောင့်နည်း? အနုသယမရှိသော် ပရိယဋ္ဌာန်အဘိဘဝန မဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား အကြင်အနုသယတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုအနုသယ တို့၏ ဝတ္ထုကို ပရိညာတပြုအပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍ သမတိက္ကန္တ လွန်အပ်ပြီးသည်မည်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဝတ္ထုသည် ထိုအနုသယတို့၏ ဘူမိဟူသောအမည် သမညာသည် အဘယ်သို့ ရှိသည်ဖြစ်အံ့နည်းဟု ပြခြင်းငှါ သောတာပန္နာဒိသု ပန-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ (၃၂၉-၂၂)

၃၃၃

အပေါင်းကို^၁။ တေန တေန မဂ္ဂေန၊ မဂ်တိုထိုဖြင့်။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ တဿ တဿ-အရိယပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ တေ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ပဟိနာနံ၊ ကုန်ပြီးသော။ တေသံ တေသံ ဝဇ္ဇမူလကိလေသာနံ၊ ထိုထိုဝဇ္ဇမူလကိလေသာတို့၏။ အဝတ္ထုတော၊ တည်ရာဌာနဝတ္ထုယာခင်းမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘူမိတိ သင်္ခံ၊ ဘူမိဟူသောခေါ်ဝေါ်ခြင်းကို။ န လဘန္တိ၊ မရကုန်။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ (တစုံတခုသောအနုသယကိုမျှ မပယ်ရသေး များစွာ ကိလေသာကို ဖြစ်စေတတ်သော) ပုထုဇဉ်အား။ သဗ္ဗသောဝ၊ အချင်း ခပ်သိမ်းလျှင်။ ဝဇ္ဇမူလကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အပဟိနတ္တာ၊ မပယ်အပ်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယံကိဉ္စ၊ အမှတ်မရှိ စေတနာစေတသိက အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော ကာယိကဝါစသိကစသည် အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ကိရိယမာနံ၊ ပြုအပ်သော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ကုသလံ ဝါ၊ ကုသိုလ်သည်မူလည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အကုသလံ ဝါ၊ အကုသိုလ်သည် မူလည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဝေံ အပဟိနာနုသယတ္တာ၊ ဤသို့မပယ်အပ်သေးသော အနုသယရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဿ-ပုထုဇ္ဇနဿ၊ အား။ ကမ္မကိလေသပစ္စယာ၊ ကံကိလေသာဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဝဇ္ဇံ၊ ဝိပါကဝဋ်သည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ လည်း၏။ တဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်အား။ ဧတံ ဝဇ္ဇမူလံ၊ သည်။ ရူပက္ခန္ဓေယေဝ၊ ဦးသာလျှင်။ (အနုသေတိ၊ ကိန်း၏။) ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒီသု၊ တို့၌။ န (အနုသေတိ)၊ မကိန်း။ ပ။ ဝါ၊ ကား။ ဝိညာဏက္ခန္ဓေယေဝ၊ ဦးသာလျှင်။ (အနုသေတိ၊ ၏။) ရူပက္ခန္ဓာဒီသု၊ တို့၌။ န (အနုသေတိ)၊ မကိန်း။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုသင့်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဝိသေသေန၊ သာမညအားဖြင့်။ ပဉ္စသုပိ ခန္ဓေသု၊ တို့၌လည်း။ အနုသယိတတ္တာ၊ ကိန်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

၇၃၆။ ကထံ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ ရုက္ခေ၊ သစ်ပင်၌။ ပထဝီရသာဒိ ဝိယ၊ သသမ္ဘာရပထဝီ၏ ရသစသည်ကဲ့သို့တည်း။ ဟိ-တံ

၁-ဤ၌ အနုသယတို့ကို ဝဇ္ဇမူလကိလေသာ-ဟု လိုအပ်ကုန်၏၊ အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာကိုသာ လိုအပ်သည်မဟုတ်မှတ်။ (ပြည်)

၂-ထိုအနုသယတို့သည် အတိတ်စသည် ကာမာဝစရ-စသည်အစွမ်းအားဖြင့် အကြင် အကြင် ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော ဝတ္ထုထိုထို၌ ကိန်းကုန်လတ်သော်လည်း ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ထိုထိုတို့ကို အသီးအသီး မခွဲခြမ်းသောအားဖြင့် ဖြစ်ရာဌာနယာခင်းဟူ၍ ကိန်းကုန်သည်ဟု ပြလိုရကား တဿေတံ ဝဇ္ဇမူလံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

ပါကဋ္ဌံ ကရောမိ၊ အံ။ ယထာ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ မဟာရုက္ခေ၊
သစ်ပင်ကြီးသည်။ (ဌိတေ-ဌိစပ်) ပထဝီတလံ၊ မြေအပြင်ကို။ အဓိဋ္ဌာယ၊
တည်ရာပြု၍။ (တနည်း) ပထဝီကလံ၊ မြေအပြင်၌။ အဓိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။
ပထဝီရသဉ္စ၊ သသမ္ဘာရပထဝီ၏ ရသကို၎င်း။ အာပေါရသဉ္စ၊ သသမ္ဘာရ
အာပေါ၏ ရသကို၎င်း။ နိဿယ၊ ၍။ တပုစ္စယာ၊ ထိုပထဝီရသအာပေါ-
ရသဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ မူလခန္ဓသဘာဝပသာဒပလ္လဝပလာသ-
ပုပ္ဖဇလေဟိ၊ အမြစ် ပင်စည် အခက်ငယ် အခွခက်မ အညွန့် အရွက် အပွင့်
အသီးတို့ဖြင့်။ ဝစိုတွာ၊ ကြီးပွား၍။ နဘံ၊ ကောင်းကင်ပြင်ကို။ ပူရေတွာ၊
၍။ ယာဝကပ္ပိဝသနာ၊ ကမ္ဘာကြီးဆုံးသည်တိုင်အောင်။ ဗီဇပရမ္ပရာယ၊
မျိုးစေ့အဆက်ဆက်ဖြင့်။ ရုက္ခပဝေဏိံ၊ သစ်ပင်အဆက်ဆက်ကို။ သန္တာယ-
မာနေ၊ အဆင့်ဆင့်စပ်ဖွဲ့လျက်။ ဌိတေ၊ တည်သည်ရှိသော်။ တံ ပထဝီ-
ရသာဒိ၊ ထိုပထဝီရသ အာပေါရသသည်။ မူလေယေဝ၊ အမြစ်၌သာလျှင်။
အနုဂတံ၊ အစဉ်လျှောက်၍ နံ့၏။ ခန္ဓာဒီသု၊ ပင်စည်ခက်ငယ်ခက်မစသည်
တို့၌။ န အနုဂတံ၊ အစဉ်လျှောက်၍ နံ့သည်မဟုတ်။ ပ။ ဇလေယေဝ၊
အသီး၌သာလျှင်။ အနုဂတံ၊ ၍။ မူလာဒီသု၊ တို့၌။ န အနုဂတံ၊ မဟုတ်။
ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုသင့်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဝိသေသေန၊
သာမညအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဆက်ဆံသောအားဖြင့်။ သဗ္ဗေသု မူလာဒီသု၊
အလုံးစုံသော အမြစ်အစရှိသည်တို့၌။ အနုဂတတ္တာ၊ အစဉ်လျှောက်၍
နံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ နံ့သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ (န ဝတ္တဗ္ဗံ ယထာ၊ မဆိုအပ်သကဲ့သို့၎င်းတည်း။)

ပန၊ ဗျတိရိုက်ကိုဆိုအံ။ တဿေဝ ရုက္ခဿ၊ တိုသစ်ပင်၏သာလျှင်။
ပုပ္ဖဇလာဒီသု၊ အပွင့်အသီးစသည်တို့၌။ နိဗ္ဗုဇန္ဓာ၊ ငြီးငွေ့စက်ဆုပ်နိုးသော။
ကောတိ၊ သော။ ပုရိသော၊ သည်။ စတုသု ဒီသာသု၊ သစ်ပင်လေးမျက်နှာ
တို့၌။ မဏ္ဍုကကဏ္ဍကံ နာမ၊ မဏ္ဍုကကဏ္ဍကမည်သော။ ဝိသကဏ္ဍကံ၊
အဆိပ်ရှိသောဆူးကို။ (မဏ္ဍုကကဏ္ဍကောတိ ဧကော မဏ္ဍကဏ္ဍကောတိ

၁-မူသစ်၌ သန္တာနယမာနေ-ဟု ရှိ၏။ သန္တာနံ နိဗ္ဗုတ္တေတိတိ သန္တာနယမာနေ-ဟု
ဝစနတ္ထပြု၍ သန္တာနယမာနေ၊ သားမြေးမြစ်စသည်ဖြင့် သစ်ပင်အစဉ်အဆက်ကို ဖြစ်စေ
လျက်-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ဗျတိရိုက်ဥပမာ၌ သန္တာနံ နိဗ္ဗုတ္တေတုံ န သက္ကုဏေယျ-ကို
ထောက်လျှင် ဤသန္တာနယမာနေ-သာ ယုတ္တတရဖြစ်ပေသည်။ (ဆ-သံ-သော)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ (၃၃၀-၁၀)

၃၇၅

ဝဒန္တိ-ဋီကာ။ ဆရာတို့ကား လိပ်ကျောက်ဆူးဟူ၍၎င်း၊ ငါးမန်းစွယ်ဟူ၍
၎င်း ဆိုကုန်၏။ အာကောဇေယျ၊ နှက်ရာ၏။ အထ၊ ထိုသို့နက်သော
အခါ၌။ [၃၃၀] သော ရုက္ခော၊ သည်။ တေန ဝိသသမ္ဘဿေန၊ ထိုအဆိပ်
၏ အတွေ့ဖြင့်။ ဗုဠော၊ တွေသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။
ပထဝီရသအာပေါရသာနံ၊ တို့၏။ ပရိယာဒိဏ္ဏတ္တာ၊ ကုန်ခန်းသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပသဝနဓမ္မတံ၊ မပွားသောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သို့။
အာဂမ္မ၊ ရောက်လတ်၍။ ပုန၊ ဖန်။ သန္တာနံ၊ အဆက်ဆက်ကို။ ဝါ၊
အစဉ်ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတံ၊ ငှါ။ န သက္ကုဏေယျ ယထာ၊ မတတ်နိုင်သကဲ့သို့။
ဝေမေဝ၊ တူ။ ခန္ဓပဝတ္တိယံ၊ ခန္ဓာတို့၏ ဆက်ကာဆက်ကာဖြစ်ခြင်း၌။
နိဗ္ဗန္ဓော၊ ငြိမ်းငြေ့စက်ဆုပ်နိုးသော။ ကုလပုတ္တော၊ အမျိုးကောင်းသား
သည်။ (အာရဘတိ-ဥစပ်) တဿ ပရိသဿ၊ ထိုယောက်ျား၏။ စတုသု
ဒိသာသု၊ အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌။ ရုက္ခော၊ ၌။ ဝိသယောဇနံ ဝိယ၊
အဆိပ်ကိုယှဉ်စေသကဲ့သို့။ အတ္တနော သန္တာနော၊ မိမိသန္တာန်၌။ စတုမဂ္ဂ-
ဘာဝနံ၊ လေးပါးသောအရိယမဂ်တို့ကို ပွားစေခြင်းကို။ အာရဘတိ၊
အားထုတ်၏။ အထ၊ ထိုသို့အားထုတ်လတ်သော်။ အဿ-ကုလပုတ္တဿ၊
၏။ သော ခန္ဓသန္တာနော၊ ထိုခန္ဓာအစဉ်သည်။ တေန စတုမဂ္ဂဝိသ-
သမ္ဘဿေန၊ ထိုလေးပါးသော အရိယမဂ်တည်းဟူသောအဆိပ်၏ အတွေ့
ကြောင့်။ သဗ္ဗသော-သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဝဇ္ဇမူလကကိလေသာနံ၊ ဝဋ်၏
အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော ကိလေသာတို့ကို။ ပရိယာဒိဏ္ဏတ္တာ၊
ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကြိယာဘာဝမတ္တဉပဂတကာယကမ္မာဒိသဗ္ဗ-
ကမ္မပ္ပဘေဒေါ၊ ကြိယာ၏အဖြစ်မျှသို့ကပ်သော ကာယကံအစရှိသော
အလုံးစုံသော ကံအပြားရှိသည်။ ဟုတော၊ ၍။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။
ပုနဗ္ဘဝါနဘိနိဗ္ဗတ္တနဓမ္မတံ၊ ဘဝသစ်၌ တဖန်မဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသည်၏
အဖြစ်သို့။ အာဂမ္မ၊ ရောက်လတ်၍။ ဘဝန္တရသန္တာနံ၊ ဘဝတပါးတည်းဟူ
သော အစဉ်ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ကေဝလံ၊ စစ်။
စရိမဝိညာဏနိရောဓေန၊ အဆုံးစွန် စုတိဟူသောဝိညာဉ်၏ ချုပ်သဖြင့်။
နိရိန္ဒနော၊ လောင်စရာမီးစာမရှိသော။ ဇာတဝေဒေါ ဝိယ၊ တောမီး
ကဲ့သို့။ အနုပါဒါနော၊ (မီးလောင်စာသဖွယ်) ဥပါဒါန်မရှိသည်ဖြစ်၍၊
ဝါ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့တွင် တစုံတခုကိုမျှ မစွဲလမ်းသည်ဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗာ-
ယတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရ၏။ ဝါ၊ ငြိမ်းစဲ၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘူမိယာ စ၊ ဘူမိ

၃၇၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၃၀-၁၀) [၂၂-ဉာဏဒဿန

၏၎င်း။ ဘူမိလဒ္ဓဿ စ၊ ဘူမိလဒ္ဓ၏၎င်း။ နာနတ္ထံ၊ ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၈၃၇။ အပိ စ-အပရော နယော၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊ အံ။ သမုဒါစာရာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတာဝိက္ခမ္ဘိတအသမ္မဟတဝသေန၊ သမုဒါစာရပုဉ္ဇ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတပုဉ္ဇ အဝိက္ခမ္ဘိတပုဉ္ဇ အသမ္မဟတပုဉ္ဇတို့၏ အစွမ်းအား ဖြင့်။ အပရမ္ပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ဥပ္ပန္နံ၊ သည်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသောဥပ္ပန္နတို့တွင်။ ဝတ္တမာနုပ္ပန္နမေဝ၊ ဝတ္တမာနုပ္ပန္န သည်ပင်လျှင်။ သမုဒါစာရပုဉ္ဇံ၊ သမုဒါစာရပုဉ္ဇမည်၏။ ပန၊ ပါး။ စက္ခာဒီနံ၊ စက္ခုပသာဒ အစရှိသည်တို့အား။ အာရမ္မဏေ၊ ရူပါရုံ စသောအာရုံသည်။ အာပါထဂတေ၊ ထင်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော်။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ရှေးအဖို့၌၊ ဝါ၊ အစွာဖြစ်သော ဇောဝါရ၌။ အနုပ္ပဇ္ဇ-မာနံပိ၊ မဖြစ်သေးလျှင်းမူလည်း။ ကိလေသဇာတံ၊ ကို။ (ဝုစ္စတိ-၌စပ်) အာရမ္မဏဿ၊ ၏။ အဓိဂ္ဂဟိတတ္တာ ဧဝ၊ အယောနိသော မနသိကာရဖြင့် တက်စီး၍ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ မြဲမြံစွာယူအပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ အပရဘာဂေ၊ တပါးသောကာလ အဖို့၌၊ ဝါ၊ ကာလတပါး၌။ ဧကန္တေန ဥပ္ပတ္တိတော၊ အကြောင်း၏ ညီညွတ်ခြင်းဖြစ်လတ်သော် ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် အယော-နိသော မနသိကာရ၏ ထိုအာရုံ၌ဖြစ်ပြီးဖြစ်၍ အမြဲစင်စစ် ဖြစ်လတံ့ ခြင်းကြောင့်။ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတပုဉ္ဇန္တိ၊ အာရုံကိုတက်စီး၍ ယူအပ်သည် ၏အဖြစ်ကြောင့် မဖြစ်သော်လည်း အမြဲစင်စစ်ဖြစ်လတံ့သော ဥပ္ပန္နဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ကလျာဏိဂါမေ၊ ၌။ ပိဏ္ဏာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ စရတော၊ လှည့်လည်သော။ မဟာတိဿတ္ထေရဿ၊ အား။ ဝိသဘာဂရူပဒဿနေန၊ ရဟန်းတို့နှင့် ဝိသဘာဂဖြစ်သော မိန်းမလှအဆင်းကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နကိလေသဇာတံ ဝိယ၊ ဖြစ်သော ကိလေသာအပေါင်းကဲ့သို့တည်း။ သမထဝိပဿနာနံ၊ သမထနှင့်ဝိပဿနာတို့တွင်။ အညတရဝသေန၊ တပါး ပါး၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဝိက္ခမ္ဘိတံ၊ မခွါအပ်သေးသော။ ကိလေသ-

၁-ရအပ်သော အတ္တလာဘရှိသည်၏အဖြစ်သည် (ဝါ) ရအပ်သောသဘောကိုယ်အထည် ကို ရခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည် ဤ၌ သမုဒါစာရဥပါဒ်သော တရားပေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဧကတ္တယနှင့်ပြည့်စုံသော ပစ္စုပ္ပန်တရားသည် သမုဒါစာရပုဉ္ဇမည်၏ဟူလို။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဟာနကထာ (၃၃၀-၂၃)

၃၇၇

ဇာတံ၊ သည်။ စိတ္တသန္တတိံ၊ စိတ်အစဉ်သို့။ အနာရုဋ္ဌမ္ပိ၊ မတက်သေး
 သော်လည်း။ ဥပ္ပတ္တိနိဝါရကဿ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုမြစ်တတ်သော။ ဟေတုနော၊
 အကြောင်း၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အဝိက္ခမ္ပိတုပ္ပန္နံ နာမ၊
 မည်၏။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ သမထဝိပဿနာဝသေန၊ သမထ ဝိပဿနာ
 တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိက္ခမ္ပိတံပိ၊ ချီးမြှင့်သော်လည်း။ (ကိလေသဇာတံ၊ ကို။)
 အရိယမဂ္ဂေန၊ အရိယမဂ်ဖြင့်။ အသမ္မဟတတ္တာ၊ မနှုတ်အပ်သေးသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပတ္တိဓမ္မတံ၊ တဖန်ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။
 အနတိတတာယ၊ မလွန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အသမ္မဟတုပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ကိမိဝ၊ အဘယ်မထေရ်အား ဖြစ်သကဲ့သို့နည်းဟူမကား။)
 အာကာသေန၊ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ စွန့်ယာဉ်စီးလျက်
 ကြွသွားတော်မူသော။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော၊ ရှစ်ပါးသောသမာပတ်
 ကိုရသော။ ထေရဿ၊ မထေရ်အား။ ကုသုမိတရုက္ခေ၊ ပွင့်သောပန်းနှင့်
 ပြည့်စုံသော ပန်းပင်ရှိသော။ ဥပဝနေ၊ ပန်းဥယျဉ်၌။ ပုပ္ဖါနိ၊ ပန်းပွင့်
 တို့ကို။ ဥစ္စိနန္တဿ၊ ဆွတ်လျက်။ မဓုရေန သရေန၊ သာယာသောအသံဖြင့်။
 ဂါယတော၊ သီချင်းသီသော။ မာတုဂါမဿ၊ မာတုဂါမ၏။ ဂီတသဝနေန၊
 သီချင်းသံကို ကြားလေခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နကိလေသဇာတံ ဝိယ၊ ဖြစ်သော
 ကိလေသာကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တိဝိဓမ္ပိ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်
 လည်းဖြစ်သော။ ဧတံ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတာဝိက္ခမ္ပိတအသမ္မဟတုပ္ပန္နံ၊ ဤ

၁-စိတ္တသန္တတိမနာရုဋ္ဌန္တိ ပစ္စုပ္ပန္နတံ ပဋိသေဓေတိ။ပ။ သစ္စမေတံ။ ပဟာနဝိသေသ-
 ဘာဝကတော နေသံ ဘေဒေါ။ ဋီကာ။ စိတ္တသန္တတိမနာရုဋ္ဌန္တိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နတံ၊
 ပစ္စုပ္ပန်၏အဖြစ်ကို။ ပဋိသေဓေတိ၊ မြစ်၏။ ဥပ္ပတ္တိနိဝါရကဿ ဟေတုနော အဘာဝါတိ-
 ဇေတေန၊ ဤပါ၌ဖြင့်။ ပစ္စယေ၊ အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ပစ္စယသမဝါယေ၊
 အကြောင်း၏ညီညွတ်ခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟတာယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ ထိုက်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ အဝိက္ခမ္ပိတဿ၊ မချီအပ်သေးသော ကိလေသာ၏။ ဥပ္ပန္နတာပရိယာယော၊
 ဥပ္ပန္န၏အဖြစ်ဟူသော ပရိယာယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊
 ၏။ နန္တု စ-စောဒေမိ၊ အံ့။ အသမ္မဟတုပ္ပန္နံပိ၊ အသမ္မဟတုပ္ပန္နဖြစ်သော ကိလေသာ
 သည်လည်း။ ပစ္စယေ၊ အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟမေဝ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ
 ထိုက်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ နန္တု၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်ပါလော။ ဧတံ၊ ဤဘင်စောဒကဆရာ
 ဆိုသောစကားသည်။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ နေသံ၊ ထိုအဝိက္ခမ္ပိ-
 တုပ္ပန္န အသမ္မဟတုပ္ပန္န ကိလေသာနှစ်ပါးတို့၏။ ဘေဒေါ၊ အထူးကို။ ပဟာနဝိသေသ-
 ဘာဝကတော၊ ဝိက္ခမ္ပနပဟာနံ သမုစ္ဆေဒပဟာနံ ထူးသည်၏အဖြစ်သည် ပြုအပ်၏။ ၎င်း
 အနက်။ (ပြည်)

ဆိုအပ်ပြီးသော အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္န အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္န အသမ္မဟတုပ္ပန္န သည်။ ဘူမိလဒ္ဓေနဝ၊ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂဟံ၊ ပေါင်း၍ ယူခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျံ၊ ၏^၁။

၈၃၈။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တပ္ပဘေဒေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။ တေသ္မိံ ဥပ္ပန္နေ၊ ထိုဥပ္ပန္နတွင်။ ဝတ္ထမာနဘူတာပဂတောကာသကတသမုဒါစာရသင်္ခါတံ၊ ဝတ္ထမာနုပ္ပန္န ဘူတာပဂတုပ္ပန္န ဩကာသကတုပ္ပန္န သမုဒါစာရုပ္ပန္နဟုဆိုအပ်သော။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ ယဒေတံ ယံ ဧတံ ဥပ္ပန္နံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ-စတုဗ္ဗိဓံ ဥပ္ပန္နံ၊ ထိုလေးပါးအပြားရှိသော ဥပ္ပန္နသည်။ အမဂ္ဂဝဇ္ဈတ္တာ၊ မဂ်ဖြင့် မသတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကနစိပိ ဉာဏေန၊ လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တို့တွင် တစ်ခုတည်းသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်လည်း။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်အပ်သည်။ န ဟေတု၊ မဖြစ်^၂။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဘူမိလဒ္ဓါ၊ ပ။ သင်္ခါတံ၊ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္န အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္န အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္န အသမ္မဟတုပ္ပန္နဟု ဆိုအပ်သော။ ယံ ဧတံ ဥပ္ပန္နံ၊ အကြင်ဥပ္ပန္နသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဿ-ယထာဝုတ္တဿ စတုဗ္ဗိဓဿပိ ဥပ္ပန္နဿ၊ ယခင်ဆိုအပ်ပြီးသော လေးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော ထိုဥပ္ပန္န၏။ တံ တံ ဥပ္ပန္နဘာဝံ၊ ထိုထိုဥပ္ပန္နအဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ တဖန်မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏

၁-အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္န အသမ္မဟတုပ္ပန္န ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နသည် ပစ္စယသမဝါယရှိလတ်သော် ဖြစ်ခြင်းငှါ ထိုက်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နသည်လည်း ပစ္စယသမဝါယရှိလတ်သော် ဖြစ်ခြင်းငှါ ထိုက်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သုံးပါးအပြားရှိသော ဥပ္ပန္န၏လည်း ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္န ဖြင့်တချက်တည်း ပေါင်း၍ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆိုအပ်၏။ (ပြည်)

၂-အကုသလံပိ သူတာပဂတုပ္ပန္နံ အတိတတ္တာ န ပဟာတဗ္ဗံ၊ တထာ ဧကစုံ ဩကာသကတုပ္ပန္နံ၊ ဣတရံ အပ္ပဟာတဗ္ဗတော၊ သေသဒ္ဓယံ ခဏတ္တယသမဂ္ဂိဘာဝတောတိ အာဟ-အမဂ္ဂဝဇ္ဈတ္တာတိ။ ဋီကာ။ အကုသလံပိ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော်လည်း။ သူတာပဂတုပ္ပန္နံ၊ ကို။ အတိတတ္တာ၊ အတိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ န ပဟာတဗ္ဗံ၊ မပယ်အပ်။ ဧကစုံ၊ အချို့သော။ ဩကာသကတုပ္ပန္နံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော ဩကာသကတုပ္ပန္နကို။ ဟတာ၊ တူ။ အတိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ န ပဟာတဗ္ဗံ၊ အပ်။ ဣတရံ၊ အကုသိုလ်မှ တစ်ပါးသော ကုသိုလ်ဝိပါက်ဖြစ်သော ဩကာသကတုပ္ပန္နကို။ အပ္ပဟာတဗ္ဗတော၊ ပဟာတဗ္ဗတရားမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ပဟာတဗ္ဗံ၊ အပ်။ သေသဒ္ဓယံ၊ ကြွင်းသော ဝတ္ထမာနုပ္ပန္န သမုဒါစာရုပ္ပန္န နှစ်ပါးအပေါင်းကို။ ခဏတ္တယသမဂ္ဂိဘာဝတော၊ ခဏတ္တယသမဂ္ဂိ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပဟာတဗ္ဗံ၊ အပ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အမဂ္ဂဝဇ္ဈတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အဋ္ဌကထာစရိယော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပရိညာဒိကိစ္စကထာ (၃၃၁-၉)

၃၇၉

အဖြစ်သို့ မရောက်စေရသေးသောအားဖြင့် ထိုထိုဖြစ်ခြင်းငှါ ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝိနာသယမာနံ၊ တဖန်မဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသည်၏ အဖြစ် သို့ရောက်စေသောအားဖြင့် အကြွင်းမဲ့ဖျက်ဆီးလျက်။ တံတံလောကီယ- လောကုတ္တရဉာဏံ။ ထိုထိုလောကီ လောကုတ္တရဉာဏ်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုဘုမ္မိလဒ္ဓုပ္ပန္န- စသား လေးပါးသောဥပ္ပန္န ကုန်အောင်စုံသည်လည်း။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ် အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၌။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်သံကိလေသဓမ္မတို့ကို။ ယေန ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပဟာ- တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေသံ-ဓမ္မာနံ၊ ထိုသံကိလေသဓမ္မတို့ကို။ ပဟာနဉ္စ၊ ပယ် ခြင်းကိုလည်း။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပရိညာဒိကိစ္စကထာ

[၃၃၁] ၈၃၉။ ကိစ္စာနိ ပရိညာဒိနိ။ပ။ ဇာနိတဗ္ဗာနိ သဗ္ဗာနိတိ ဧတ္ထ၊ သဗ္ဗာနိ-ဟူသော ဤမာတိကာပုဒ်၌။ ဟိ၊ အကျယ်ကိုဆိုအံ့။ သစ္စာဘိ- သမယကာလသို့။ လေးပါးသော အရိယာသစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍သိသော ခဏ၌။ ဧတေသု စတုသုဉာဏေသု၊ တို့တွင်။ ဧကေကဿ၊ တပါးပါးသော မဂ်ဉာဏ်၏။ ဧကက္ခဏေ၊ တခုသော ခဏ၌။ ပရိညာပဟာနသစ္စိကိရိယာ- ဘာဝနာတိ၊ ပရိညာဉ်ကိစ္စ ပဟာနကိစ္စ သစ္စိကိရိယာကိစ္စ ဘာဝနာကိစ္စဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ပရိညာဒိနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဧတာနိ ကိစ္စာနိ၊ ဤကိစ္စတို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ဒုက္ခံ ပရိညေယျံ-စသည်ဖြင့်၎င်း၊ ယော ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ ပဿတိ-စသည်ဖြင့်၎င်း ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ (သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။) တာနိ-ကိစ္စာနိ၊ ထိုလေးပါးသော ကိစ္စတို့ကို။ ယထာသဘာဝေန-အဝိပရိတသဘာဝေန၊ မဖောက်မပြန်သော သဘော အားဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပေါရာဏေဟိ၊ ရှေးအဋ္ဌ- ကထာ ဆရာတို့သည်။ ယထာ ပဒီပေါ။ပ။ ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

[ပဒီပေါ၊ ဆီမီးသည်။ အပူဗွံ၊ မရှေး။ အစရိမံ၊ မနှောင်း။ (တနည်း) အပူဗွံ အစရိမံ၊ မရှေးမနှောင်း။ ဧကက္ခဏေန၊ တခုသောခဏ၌။ စတ္တာရိ ကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဝဋ္ဋိံ၊ ဆီမီးစာကို။ စျာပေတိ၊ လောင်

စေ၏။ အန္တကာရံ၊ မှောင်အမှိုက်ကို။ ဝိမေတိ၊ ဖျက်ဆီး၏။ အာလောကံ၊ အရောင်အလင်းကို။ ပရိဝိဒံသေတိ၊ ပြ၏။ သိနေဟံ၊ ဆီဟူသော အစေးကို။ ပရိယာဒိယတိ ယထာ၊ ကုန်စေသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ အပုဗ္ဗံအစရိမံ၊ နှောင်း။ ဧကက္ခဏေန၊ ချွဲ။ စတ္တာရိံ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ အဘိသမေတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၏။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိညာဘိသမယေန၊ အကြွင်းမဲ့ပိုင်းခြား၍သိခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့်။ အဘိသမေတိ၊ သမ္မောဟကို ပယ်သောအားဖြင့်ထိုထွင်း၍သိ၏။ သမုဒယံ၊ ကို။ ပဟာနာဘိသမယေန၊ သမုဇ္ဈေဒပဟာနဟုဆိုအပ်သော ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဖြင့်။ အဘိသမေတိ၊ သမ္မောဟကိုပယ်သောအားဖြင့် ထိုးထွင်း၍သိ၏။ မဂ္ဂံ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပစသော ကြွင်းသော သတ္တင်္ဂမဂ်ကို။ ဘာဝနာဘိသမယေန၊ သဟဇာတစသောပစ္စည်း၏ အစွမ်းဟုဆိုအပ်သော ပွားစေခြင်း အဘိသမယဖြင့်။ အဘိသမေတိ၊ ပုဗ္ဗဘာဂိယဘာဝနာကြောင့် ဖြစ်သော အရိယမဂ္ဂဘာဝနာဟုဆိုအပ်သော ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဖြင့်သိ၏။ မဂ္ဂံ၊ အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်ကို။ (အသမ္မောဟတော၊ မတွေ့ဝေသောအားဖြင့်သာ၊ ဝါ၊ မောဟကိုဖျက်ဆီးသောအားဖြင့်သာ။) အဘိသမေတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ နိရောဓံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စိကိရိယာဘိသမယေန၊ မျက်မှောက် ပြုခြင်းဟုဆိုအပ်သော ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဖြင့်။ အဘိသမေတိ၊ ၏။ ကံ၊ အဘယ်သို့သောအနက်သဘောသည်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ နိရောဓံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကရိတွာ၊ ၍။ စတ္တာရိပိ သစ္စာနိ၊ တို့ကိုလည်း။ ပါပုဏာတိ-အဓိဂစ္ဆတိ၊ ရ၏၊ ဝါ၊ သိ၏။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။]

(ဝုတ္တမ္ပိစေတံ-ကား ထင်ပြီ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော-ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ သော-ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုက္ခသမုဒယမ္ပိ၊

၁-မဂ်ဉာဏ်သည် သမ္မယုတ္တဓမ္မတို့၌ သမ္မောဟကို ဖျက်ဆီးခြင်းသည် သင့်တန်စေ၊ မိမိ၌ သမ္မောဟကိုဖျက်ဆီးခြင်းသည် မယုတ္တိတကားဟူမူ ? မဂ္ဂဉာဏံ ဟိ သမ္မယုတ္တဓမ္မသု သမ္မောတံ ငိဒ္ဓိသေန္တံ အတ္တနိပိ သမ္မောဟံ ဝိဒ္ဓိသေတိယေဝ၊ ဋီကာ။ (ပြည်)

၂-ထိုအဓိဂမဟူသည် ဒဿနပဋိဝေဓပင်တည်းဟု သိစေလိုသောကြောင့် ပဿတိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ-ဆင့်ပြန်သည်။ နိရောဓံ။ ပ။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ-ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့် နိရောဓသစ္စာတခုကို အာရမ္မဏပဋိဝေဓဖြင့် စတ္တာရိပိ သစ္စာနိ-တို့ကို အသမ္မောဟပဋိဝေဓဖြင့် မဂ်ဉာဏ်သည် ထိုးထွင်း၍သိသည်ဟု ယုတ္တိအားဖြင့် ထင်စွာပြအပ်ပြီး ထိုသို့ ပြအပ်ပြီးသော ဧကပဋိဝေဓကို အာရုံအားဖြင့်လည်း ပြီးစေခြင်းငှါ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံတိအာဒိ-ကို ဆိုပြန်သတည်း။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပရိညာဒိကိစ္စကထာ (၃၃၁-၂၄)

၃၈၁

ဒုက္ခ၏အကြောင်း သမုဒယသစ္စာကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ၏။ ဒုက္ခနိရောဓမ္မိ၊
ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ၏။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ^၁
ပဋိပဒမ္မိ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂ-
သစ္စာကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ၏။ (ဣတိ ဧတံ ဝုတ္တံ-စပ်) သဗ္ဗံ၊ ထိုမှ
ကျန်သော အလုံးစုံသောသုတ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

မဂ္ဂသမဂ္ဂိယံ။ ပ။ ဉာဏန္တိ၊ ဉာဏ်-ဟူသော။ အပရမ္ဘိ၊ တပါးသော
သုတ်ပုဒ်ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ [မဂ္ဂသမဂ္ဂိယံ၊ အရိယ
မဂ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဧတံ ဉာဏံ၊
သည်။ ဒုက္ခေပိ၊ ခွဲလည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခသမု-
ဒယေပိ၊ ခွဲလည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓေပိ၊
ခွဲလည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ
ပဋိပဒါယပိ၊ ခွဲလည်း။ ဟောတိ၊ ၏။]

တတ္ထ-တိဿံ ဥပမာယံ၊ ခွဲ။ ပဒိပေါ၊ ဆီမီးသည်။ ဝဇ္ဇိ^၂၊ မီးစာကို။
ဈာပေတိ ယထာ၊ လောင်စေသကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။
ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍သိ၏။^၃။ အန္ဓကာရံ၊ မှောင်အမှိုက်ကို။
ဝိမေတိ ယထာ၊ လွင့်ပယ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သမုဒယံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊
ပယ်စွန့်၏။^၄။ အာလောကံ၊ အလင်းအရောင်ကို။ ပရိဝိဒိသေတိ ယထာ၊
ပြသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သဟဇာတာဒိပစ္စယတာယ၊ သဟဇာတစသော
ပစ္စည်းတပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒိဓမ္မသင်္ခါတံ၊ သမ္မာ-
သင်္ကပ္ပစသော တရားဟုဆိုအပ်သော။ မဂ္ဂံ၊ သတ္တဝိကမဂ်ကို။ ဘာဝေတိ၊
၏။^၅။ သိနေဟံ၊ ဆီအစေးကို။ ပရိယာဒိယတိ ယထာ၊ ကုန်စေသကဲ့သို့။

၁-သဗ္ဗံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ဣမိနာ ယော ဒုက္ခသမုဒယံ ပဿတိ၊ သော ဒုက္ခံပိ ပဿတိတိ-
အာဒိနာ အာဂတံ သမုဒယသစ္စာဒိမ္မလကံ ယောဇနံ သင်္ကတံ၊ ဋီကာ။ ဤစကားကို
ကာလတပါး၌မြင်ခြင်းကိုရည်၍ ဟောအပ်သည်မဟုတ်၊ စင်စစ်သော်ကား ဧကပဋိဝေဓကို
သာလျှင် ရည်၍ ဟောအပ်သည်ဟုပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် မဂ္ဂသမဂ္ဂိယံ ဉာဏံ၊
ဒုက္ခေပိတိ ဉာဏံ-ဤသို့စသဖြင့် တပါးသော သုတ်ပုဒ်ကို ဆောင်အပ်သတည်း။ (ပြည်)

၂-မိရာ နိဿယ မရှိခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် ဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း၏
မီးစာကို လောင်သည်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၃-ဆန့်ကျင်ဖက် ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သမုဒယသစ္စာကို
ပယ်ခြင်း၏ မှောင်အမှိုက်ကို လွင့်ချောက်သည်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၄-ဉာဏ်ဟူသောအလင်းကို ထက်ဝန်းကျင်ပွားစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် မဂ္ဂသစ္စာ
ကို ပွားစေခြင်း၏ အရောင်အလင်းကိုပြသည်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၃၈၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၃၁-၂၄) ၂၂-ဉာဏဒဿန

ဧဝံ၊ တူ။ ကိလေသပရိယာဒါနံ၊ ကိလေသာဟူသောအစေး၏ ကုန်ရာ ဖြစ်သော။ နိရောဓံ၊ ကို။ သစ္စိကရောတိ၊ မျက်မှောက်ပြု၏။ လူတိ-ဧဝံ၊ သို့။ ဥပမာသံသန္ဓနံ၊ ဥပမာနှင့်ဥပမေယျ နှီးနှောခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၈၄၀။ အပရော နယော၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ အံ။ သုရိယော၊ နေမင်း သည်။ ဥဒယန္တော၊ တက်လတ်သော်။ သဟပါတုဘာဝါ၊ ထင်ရှား ဖြစ်သည်နှင့်တကွ။ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ၊ မရှေးမနှောင်း။ စတ္တာရိ ကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ရူပဂတာနိ၊ ရူပါရုံတို့ကို။ ဩဘာသေတိ-ပကာ-
 သေတိ၊ ထင်ရှားပြု၏။ [၃၃၂] အန္ဓကာရံ၊ ကို။ ဝိမေတိ၊ ၏။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ဒဿေတိ၊ ပြု၏။ သီတံ၊ အအေးကို။ ပဋိပ္ပဿမ္မေတိ ယထာ၊ ငြိမ်းစေသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ နိရောဓံ၊ ကို။ သစ္စိကရိယာဘိသမယေန၊ ဖြင့်။ အဘိသမေတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၏။ လူဓာပိ၊ ဤနေမင်း ဥပမာ၌လည်း။ သုရိယော၊ သည်။ ရူပဂတာနိ၊ တို့ကို။ ဩဘာသေတိ ယထာ၊ ပြသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ၏။ အန္ဓကာရံ၊ ကို။ ဝိမေတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သမုဒယံ၊ ကို။ ပဗဟတိ၊ ၏။ အာလောကံ၊ ကို။ ဒဿေတိယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သဟဇာတာဒိပစ္စယတာယ၊ သဟဇာတစသော ပစ္စည်းတပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ သီတံ၊ ကို။ ပဋိပ္ပဿမ္မေတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သမုဒယံ၊ ကို။ ပဗဟတိ၊ ၏။ အာလောကံ၊ ကို။ ဒဿေတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကိလေသပဋိပ္ပဿဒ္ဓိံ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာဟူသော ပူလောင်ခြင်း၏ ငြိမ်းခြင်းကို။ နိရောဓံ၊ ချုပ်ခြင်းကို။ သစ္စိကရောတိ၊ ၏။ လူတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပမာ- သံသန္ဓနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၈၄၁။ အပရော နယော၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊ အံ။ နာဝါ၊ လျော့သည်။ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ၊ နှောင်း။ ဧကက္ခဏေ၊ ၌။ စတ္တာရိ ကိစ္စာနိ၊

၁-ထိုထိုမဂ်ဖြင့် အကြင်အကြင်သို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက် ပြုခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ကိလေသာဟူသော အစေးကို ခန်းစေခြင်းသည်ဖြစ်ရကား နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၏ ဆီအစေးကို ခန်းစေခြင်းနှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို ကာရုဏူပစာအားဖြင့် ဆိုအပ်၏။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပရိညာဒိကိစ္စကထာ (၃၃၂-၁၆)

၃၈၃

တို့ကို။ ကရောတိ၊ ဧ။၊ ဩရိမတီရံ၊ ဤမှာဖက်ကမ်းကို။ ပဇဟတိ၊ ဧ။၊
 သောတံ၊ ရေအယဉ်ကို။ ဆိန္ဒတိ၊ ဖြတ်၏။ ဘဏ္ဍံ၊ ဝန်ကို။ ဝဟတိ၊
 ဆောင်၏။ ပါရိမတီရံ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်းသို့။ အပ္ပေတိ-ပပ္ပေါတိ ယထာ၊
 ရောက်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ပ။ နိရောဓံ၊ ကို။
 သစ္စိကိရိယာဘိသမယေန၊ ဖြင့်။ အဘိသဇေတိ၊ ဧ။၊ ဧတ္ထာပိ၊ ဤလှ
 ဥပမာ၌လည်း။ နာဝါ၊ သည်။ ဩရိမတီရံ၊ ဤမှာဖက်ကမ်းကို။ ပဇဟတိ
 ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ ပရိဇာနာတိ၊
 ၏။ သောတံ၊ ကို။ ဆိန္ဒတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သမုဒယံ၊ ကို။
 ပဇဟတိ၊ ဧ။၊ ဘဏ္ဍံ၊ ဝန်ကို။ ဝဟတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သဟ-
 ဇာတာဒိပစ္စယတာယ၊ သဟဇာတစသော ပစ္စည်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊
 ကြောင့်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ၂။ ပါရိမတီရံ၊ ကို။ အပ္ပေတိ-
 ပပ္ပေါတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပါရိမတီရတူတံ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်းဖြစ်၍
 ဖြစ်သော။ နိရောဓံ၊ ကို။ သစ္စိကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပမာ-
 သံသန္ဓနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၈၄၂။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်။ သစ္စာ-
 ဘိသမယကလသ္မိံ၊ သစ္စာလေးပါးတို့ကို ထိုးထွင်း၍သိသော ကလသ္မိံ။
 ကေက္ခဏေ၊ ၌။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ကိစ္စာနံ၊ တို့၏။ ငသေန၊ ဖြင့်။
 ပဝတ္တဉာဏဿ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်ရှိသော။ အဿ-မဂ္ဂဿ၊ ထိုအရိယမင်၏။
 သောဠသဟိ အာကာရေဟိ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော အခြင်းအရာ
 တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော သစ္စာသဘောအဖို့တို့ဖြင့်။ တထ-
 ဌေန-တထသဘာဝေန၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောအားဖြင့်။
 (ပိဋနစသော အဝိပရိတသဘောအားဖြင့်ဟူလို) စတ္တာရိ ကိစ္စာနိ၊

၁-ဒုက္ခကိုပိုင်းခြား၍ သိခြင်း၏ သက္ကာယဟူသောကမ်းကို လွန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
 ဤမှာဖက်ကမ်းကို စွန့်သည်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၂-မဂ္ဂဘာဝနာ၏ သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရား ဟူသောဝန်ကို ဆောင်
 တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ခန္ဓာဝန်ကိုဆောင်သည်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကိုမှတ်အပ်၏။
 (ပြည်)

၃-ပဝတ္တံ ဉာဏံ အဿာတိ ပဝတ္တဉာဏော မဂ္ဂေါ၊ အဿ ပဂ္ဂဿ-ဟု ဦးကာဂ္ဂိုရကား
 ပဝတ္တဉာဏဿ ပနဿ-ဟူ၍၎င်း ပဝတ္တဉာဏဿ ဝဿ-ဟူ၍၎င်း နှစ်သွယ်ပါဠိရှိသင့်သည်။
 (ပြည်)

၃၈၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၃၂-၁၇) [၂၂-ဉာဏဒဿန

လေးပါးသော ကိစ္စတို့သည်။ ကေပဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ အပြိုင်နက် တချက်တည်း ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော အခြင်းအရာရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။

တထဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ ကေပဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ တပြိုင်နက် တချက်တည်း ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော အခြင်းအရာရှိကုန်သည်။ ကထံ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တထဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ ကေပဋ္ဌိဝေဓာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏။ ပိဋ္ဌနဋ္ဌော၊ နှိပ်စက်ခြင်းသဘောသည်။ သင်္ခတဋ္ဌော၊ အကြောင်းတရားတို့သည် အညီအညွတ်ကပ်၍ ပြုပြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောသဘောသည်။ သန္တာပဋ္ဌော၊ ပူပန်စေခြင်းသဘောသည်။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ ဇရာမရဏတို့သည် ဖောက်ပြန်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောသည်။ တထဋ္ဌော၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောမည်၏။ သမုဒယဿ၊ သမုဒယသစ္စာ၏။ အာယူဟနဋ္ဌော၊ အားထုတ်တတ် ပေါင်းစည်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ နိဒါနဋ္ဌော၊ ဝဋ်၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသောသဘောသည်။ ဝါ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲကိုပေးတတ် နှင်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ သံယောဂဋ္ဌော၊ ဝဋ်၌ ယှဉ်စေခြင်းသဘောသည်။ ပလိဗောဓဋ္ဌော၊ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို တားမြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ တထဋ္ဌော၊ မည်၏။ နိရောဓဿ၊ နိရောဓသစ္စာ၏။ နိဿရဏဋ္ဌော၊ ထွက်မြောက်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသောသဘောသည်။ ဝိဝေကဋ္ဌော၊ ကိလေသာသင်္ခါရတို့မှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ အသင်္ခတဋ္ဌော၊ အကြောင်းတရားတို့သည် မပြုပြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောသဘောသည်။ အမတဋ္ဌော၊ သေခြင်းပျက်ခြင်း ကင်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသောသဘောသည်။ တထဋ္ဌော၊ မည်၏။ မဂ္ဂဿ၊ သစ္စာ၏။ နိယျာနဋ္ဌော၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်တတ် ထွက်မြောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ ဟေတုဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ ဒဿနဋ္ဌော၊ သစ္စာတရားလေးပါးကို မြင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ အဓိပတေယျဋ္ဌော၊ သစ္စာလေးပါးကိုမြင်ခြင်းကိစ္စ၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ အကြီးအမှူး၏ အဖြစ်

ဟူသောသဘောသည်။ တထဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဣမေဟိ သောဋ္ဌသဟိ အာကာရေဟိ၊ ထို့ဖြင့်။ တထဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ ထို့သည်။ ဧကသင်္ဂဟိတာနိ၊ တခုတည်းသောသဘောအားဖြင့်သာလျှင် ပေါင်း၍ ယူအပ်ကုန်၏။ ယံ၊ အကြင်ပိဋနသင်္ဂတစသော တဆယ့်ခြောက်ပါးသော သဘောကို။ ဧကသင်္ဂဟိတံ၊ တခုသော မဖောက်မပြန်မှန်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော သဘောအားဖြင့် ပေါင်း၍ယူအပ်၏။ တံ၊ ထိုပေါင်း၍ယူအပ်သော ပိဋနသင်္ဂတစသော တဆယ့်ခြောက်ပါးသောသဘောသည်။ ဧကတ္ထံ၊ သစ္စာ လေးပါးတို့၏ တူသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောမည်၏။ (ဧကတ္ထံ-ဟူ၍ ဒုတိယကုရုနှင့်ရှိမှု တူသောသဘောမည်၏ ပေး) ယံ ဧကတ္ထံ၊ အကြင် တူသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော တဆယ့်ခြောက်ပါးသော သဘောသည်။ အတ္ထံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုတူသည်၏အဖြစ်ဟူသောတဆယ့်ခြောက်ပါးသောသဘော ကို။ (တနည်း) ယံ၊ အကြင်ဒုက္ခစသည်ကို။ ဧကသင်္ဂဟိတံ၊ မဖောက် မပြန်သောသဘောဟုဆိုအပ်သော တခုတည်းသောသဘောဖြင့် ပေါင်း၍ ယူအပ်၏။ တံ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာစသည်သည်။ ဧကတ္ထံ၊ မဖောက်မပြန်သော သဘောဟုဆိုအပ်သော တခုသောသဘောရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယံ၊ အကြင်ဒုက္ခစသည်သည်။ ဧကတ္ထံ၊ မဖောက်မပြန်သောသဘောဟု ဆိုအပ် သော တခုသောသဘောရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုတခုသော သဘောရှိသော ဒုက္ခသစ္စာစသည်ကို။ ဧကေန ဉာဏေန၊ တခုသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ ထို့သည်။ ဧကပဋိဝေဓာနိ-ဧကဇ္ဈံ၊ ပဋိဝိဇ္ဈတဗျာကရာနိ၊ တပေါင်းတည်းထိုးထွင်း၍သိအပ်သော အခြင်းအရာရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။

၁-ဧကသင်္ဂဟိတာနိတိ ဧကေနဝ သင်္ဂဟိတာနိ၊ ဧကေန? တထဋ္ဌေန၊ သစ္စဋ္ဌေနာတိ အတ္ထော-ဋီကာမိန့်ရကား တထဋ္ဌေန-ကား ဧကသင်္ဂဟိတာနိ-၌ ဘိန္နဝိသေသနတည်း၊ သုဝဏ္ဏေန ဓနဝါ-၌ သုဝဏ္ဏေန-နှင့် တထဋ္ဌေန၊ ဧက-နှင့် နေ-တူသည်။ (ပြည်)

၂-ဤယံ ဧကသင်္ဂဟိတံ-အာရုံသည်ကား ဧကဉာဏ်၏ ဧကပဋိဝေဓကို ပြကြောင်းဖြစ် သော ဝကားတည်း။ အဘယ်သို့ပြသနည်း? ဟု။ ကား မဂ္ဂဉာဏ် ဟိ နိရောဓဓေဝ အာရမ္မဏံ ကရေဋ္ဌဗ္ဗိ ယော သော ဒုက္ခာဒိသု။ ပ။ ယာထာဝတော ဥပဋ္ဌဟန္တိ-မိန့်သော်၊ ဋီကာ။ ဟိ၊ ဧကပဋိဝေဓဝေသနကို ထင်ရှားဆိုပေအံ့။ မဂ္ဂဉာဏ်၊ သည်။ နိရောဓဓေဝ၊ နိရောဓသစ္စာ တခုကိုသာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံပြသော်လည်း။ ဒုက္ခာဒိသု၊ ဒုက္ခာသစ္စာ အာရုံတည်း။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဥပဋ္ဌာဝိပဋ္ဌာသဘုတက-ကောလိသော၊ မှန်သည်၏အပြစ် မဖောက်ပြန်

၃၈၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၃၃-၁) [၂၂-ဉာဏဒဿန

☞[၃၃၃] ၈၄၃။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ရှေ့။ ဒုက္ခာဒိနံ၊ ဒုက္ခသမုဒယစသည်တို့၏။ အညေပိ၊ ပိဋနသင်္ခတ စသည်မှတစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ရောဂဂဏ္ဍာဒယော၊ ရောဂါနှင့် တူသည်၏အဖြစ် အိုင်းအမာနှင့်တူသည်၏အဖြစ် အစရှိကုန်သော။ အတ္တာ၊ သဘောအခြင်းအရာတို့သည်။ အတ္တိ ယဒါ-အတ္တိ နနု၊ ရှိကုန်သေးသည် မဟုတ်လော။ (ယဒါ-ကား နန္ဒတ္ထ) အထ၊ ထိုသို့ရှိကုန်လျက်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရောယေဝ၊ လေးပါးသောအတ္တတို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤစောဒနာ၌။ သောဓနံ၊ အဖြေကို။ မယံ၊ တို့သည်။ ဝဒါမ၊ ကုန်အံ့။ အညသစ္စဒဿန- ဝသေန၊ သမုဒယဝသော သစ္စာတစ်ပါးကိုမြင်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ အာဝိ- ဘာဝတော၊ ထင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စတ္တာရောယေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တတ္ထ ကတမံ။ပ။ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဧကေကသစ္စာရမ္ပဏဝသေနာပိ၊ တစ်ပါး

သည်၏အဖြစ် ဟုတ်သည်၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ယော သော သစ္စဋ္ဌော၊ အကြင်မှန်သော သဘောသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တပုဋိစ္ဆာဒကသမ္မောဟဝိဒ္ဓံသနေန၊ ထိုသစ္စာသဘောကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟကိုဖျက်ဆီးသဖြင့်။ တံ၊ ထိုဟုတ်မှန်သောသဘောကို။ ယာတာ- ဝတော၊ မဖောက်မပြန်သောအားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ၊ ထိုးတွင်း၍သိသည်ဖြစ်၍။ ပစ္စက္ခံ၊ မျက်မှောက်ကို။ ကရေန္တမေဝ၊ ပြုသည်ဖြစ်၍သလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ယတော၊ အကြင် မျက်မှောက်ပြု၍ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပရဘာဂေပိ၊ နောက်အဖို့၌လည်း။ ပိဋနာ- ဒယော၊ ပိဋနအစရှိကုန်သော။ သောဋ္ဌသပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သစ္စဋ္ဌာ၊ ဟုတ်မှန်သော သဘောတို့သည်။ အရိယဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဟတ္ထာမလကံ ဝိယ၊ လက်၌တင်ထားအပ်သော အညစ်အကြေးကင်းသော ပတ္တမြားကဲ့သို့။ ယာတာဝတော၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ၎င်းနက်။ နတ္ထိ မလံ ဧတဿာတိ အမလံ၊ အညစ်အကြေးကင်းသော ပတ္တမြားရသတည်း။ အမလမေဝ အာမလကံ၊ က-ကား သတ္ထ။ လက်ထက်ဥသျှစ် ဆုပ်ပစ်ရှစ်ရှားသို့ဆိုသော ဆရာတို့အလိုကား အာမလက-သဒ္ဓါ ရှစ်ရှားသီးဟူ၏။ (ပြည်)

၁-အတ္တာတိ ဉာဏေန အရဏိယတော အတ္တာတိ လဒ္ဓသမညာ အာကာရ-ဇီကာဟူရ ကား အတ္တသည် အဘိဓေယျအနက်ကိုမဟော၊ သဘာဝအာကာရအနက်ကို တောသတည်း။ သစ္စာအနက် ဆယ့်ခြောက်ချက်ဟူ၍ဆိုသည်ကား အတွင်သာဖြစ်သည်။ အကြင်အာကာရ တို့သည် ဒုက္ခစသည်တို့၌ သဘာဝအားဖြင့်၎င်း သစ္စန္ဓရဒဿနအားဖြင့်၎င်း ထင်ရှား ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအာကာရတို့သည် ပိဋနစသော လေးပါးလေးပါးတို့သာတည်း။ ထို့ကြောင့် တဆယ့်ခြောက်ပါးသော အာကာရတို့ကိုသာလျှင် ဆိုအပ်ကုန်၏။ တဆယ့်ခြောက်ပါးမှ တစ်ပါး ရကစူ ရောဂဂဏ္ဍ-စသည်တို့ကို မဆိုအပ်ဟူသော်။ ဤအနက်ကို ဤ၌လိုအပ်၏ဟု ဤသို့ သော အလိုကို အဘယ်သို့သိအပ်သနည်း ? စုဒ္ဓိရှိရကား တတ္ထ ကတမံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပရိညာဒိကိစ္စကထာ (၃၃၃-၁၂)

၃၈၇

တပါးသော သစ္စာကို အာရုံပြုသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ သစ္စဉာဏ်၊
ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယော ဘိက္ခဝေ။ ပ။ ပဿတိတိအာဒိနာ နယေန၊ ဖြင့်။
ဧကံ၊ တခုသော။ သစ္စံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ရှိ။ သေသေသုပိ၊
ကြွင်းသောသစ္စာတို့၌လည်း။ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိဝသေနာပိ၊ ကိစ္စပြီးခြင်း၏ အစွမ်း
အားဖြင့်လည်း။ (သစ္စဉာဏ်၊ ကို။) ဝုတ္တံ၊ ၏။

တတ္ထ-တေသု ဒွိသု ဒဿနေသု၊ တို့တွင်။ ယဒါ၊ ၌။ ဧကေကံ၊ တခု
တခုသော။ သစ္စံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ အာရုံပြု၏။ တဒါ၊ ၌။
သမုဒယဒဿနေန၊ သမုဒယသစ္စာကိုမြင်ခြင်းကြောင့်။ တာဝ၊ စွာ။
သဘာဝတော၊ သဘောအားဖြင့်။ ပိဋနလက္ခဏဿာပိ၊ ပိဋနလက္ခဏာ
ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏။ (သင်္ခတဋ္ဌော အာဝိ-
တဝတိ-၌စပ်။ အဘယ့်ကြောင့်ထင်သနည်း? ဟု။ ကား ယသ္မာ တံ-စသည်
မိန့်သော်) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ-ဒုက္ခံ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာကို။ အာယူဟန-
လက္ခဏေန၊ အားထုတ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ သမုဒယေန၊ သမုဒယ-
သစ္စာသည်။ အာယူဟိတံ-ပိဏ္ဍဝသေန နိဗ္ဗတ္တိတံ၊ ပေါင်းစုသောအားဖြင့်
ဖြစ်စေအပ်၏။ (ယံကိဉ္စိ ပစ္စယပ္ပန္နံ နာမ၊ သဗ္ဗံ တံ သမုဒိတမေဝ နိဗ္ဗတ္တ-
တိတိ) သင်္ခတံ၊ ပစ္စည်းတပါးတို့နှင့်တကွ အညီအညွတ်ရောက်၍ ပြုပြင်
အပ်၏။ ရာသိကတံ၊ အစုပြုအပ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့သမုဒယသည် အပေါင်း
အစုအားဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဿ ဒုက္ခသစ္စဿ၊ ၏။
သော သင်္ခတဋ္ဌော၊ ထိုသင်္ခတသဘောသည်။ အာဝိဘဝတိ၊ ထင်ရှား
ဖြစ်၏။ ပန၊ ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂသစ္စာသည်။ ကိလေသ-
သန္တာပဟရော၊ ကိလေသာဟူသော ပူပန်ခြင်းကို ပယ်ရှားတတ်သည်
ဖြစ်၍။ သုသီတလော၊ (မိမိသည်လည်း ကိလေသာဟူသော ပူလောင်ခြင်း
ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်) အလွန်အေးချမ်း၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။

၁-ပါဠိတော်၌ အသီးအသီးအာရုံပြုသောအားဖြင့်လည်း သစ္စဉာဏ်ကို ဟောတော်မူ၏။
ကိစ္စနိပ္ပတ္တိအားဖြင့်လည်း သစ္စဉာဏ်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် သဘာဝအားဖြင့်၎င်း
သမုဒယစသော သစ္စာတပါးကိုမြင်သောအားဖြင့်၎င်း သစ္စာလေးပါးတို့၏တဆယ့်ခြောက်ပါး
သော အာကာရတို့သည် ထင်စွာဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့သောအဓိပ္ပါယ်ကို သိအပ်၏ဟု တတ္ထ
ကတမံ ဒုက္ခေ ဉာဏံ-စသောပါဠိဖြင့် ပြသတည်း။ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိအားဖြင့်ပြခြင်းသည် အာဝိ-
ဘာဝအားဖြင့် ပြခြင်းနှင့်တူသည်သာတည်းဟု ထိုကိစ္စနိပ္ပတ္တိအားဖြင့် ပြခြင်းကိုမသုံးသပ်
မူ၍ သစ္စန္တရဒဿနကိုသာပြလိုသည်ဖြစ်၍ တတ္ထ ယဒါ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၃၈၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၃၃-၁၂) [၂၂-ဉာဏဒဿန

မဂ္ဂဒဿနေန၊ မဂ္ဂသစ္စာကိုမြင်သဖြင့်။ အဿ-ဒုက္ခသစ္စာ။ ၎င်း။ သန္တာ-
ပဋ္ဌော၊ သန္တာပသဘောသည်။ အာဝိဘဝတိ၊ ၎င်း။ (ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့
နည်း ဟူမကား။) အာယသ္မတော နန္ဒဿ၊ ညီတော်အရှင်နန္ဒအား။
အစ္စရာဒဿနေန၊ နတ်သွီးကိုမြင်သဖြင့်။ သုန္ဒရိယာ၊ သုန္ဒရီမည်သော
မင်းသွီး၏။ (ဇနပဒကလျာဏီ၊ သုန္ဒရီဟူသော အမည်ကိုရသော နှမတော်
တည်း) အနဘိရူပဘာဝေါ၊ အဆင်းမလှမြောက်မအိုသို့ အရုပ်ဆိုးသည်၏
အဖြစ်သည်။ အာဝိဘဝတိ ဝိယ၊ ထင်ရှားဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ ပန၊ ထိုမှ
တပါး။ အဝိပရိဏာမဓမ္မဿ၊ မဖောက်မပြန် မပျက်မစီးမြဲသော သဘော
ရှိသော။ နိရောဓဿ၊ နိရောဓသစ္စာကို။ ဒဿနေန၊ မြင်သဖြင့်။ အဿ-
ဒုက္ခသစ္စာ။ ၎င်း။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ ဖောက်ပြန်စေအပ်သည်၏အဖြစ်တည်း
ဟူသော သဘောသည်။ အာဝိဘဝတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့ နိရောဓကို
မြင်သဖြင့် ဝိပရိဏာမဋ္ဌ၏ထင်ခြင်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤဒုက္ခသစ္စာ၌။ ဝတ္ထဗ္ဗ-
မေဝ၊ ဆိုစရာပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ပဋိပက္ခတော အာဝိဘဝနာကာရဿ
သုခသိဒ္ဓိတော-ဟိတ်)

တထာ၊ ပါး။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ အာယူဟနလက္ခဏဿာပိ၊
အာယူဟနလက္ခဏာရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သမုဒယဿ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခ-
ဒဿနေန၊ ဒုက္ခသစ္စာကိုမြင်သဖြင့်။ နိဒါနဋ္ဌော၊ နိဒါနသဘောသည်။
(ဣဒံ၊ ဤသမုဒယသစ္စာသည်။ အဿ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာကို။ နိဒါတိ၊
နှင်းတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။) အာဝိဘဝတိ၊ ၎င်း။ ကိမိဝ၊ ကား။ အသပ္ပာယ-
ဘောဇနတော၊ မလျှောက်ပတ်သောဘောဇဉ်ကို သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့်။
ဥပ္ပန္နဗျာဓိဒဿနေန၊ ဖြစ်သောအနာကိုမြင်သဖြင့်။ ဘောဇနဿ၊ ဘောဇဉ်
၏။ ဗျာဓိနိဒါနဘာဝေါ၊ အနာ၏အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ အာဝိဘဝတိ
ဝိယ၊ သို့တည်း။ ဝိသံယောဂဘူတဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ယှဉ်ခြင်းကင်းသည်
ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နိရောဓဿ၊ ကို။ ဒဿနေန၊ မြင်ခြင်းဖြင့်။ (သမုဒယဿ၊
၎င်း။) သံယောဂဋ္ဌော၊ ကိလေသာဒုက္ခတို့နှင့် ယှဉ်တွဲခြင်းသဘောသည်။
(အာဝိဘဝတိ၊ ၎င်း။) နိယျာနဘူတဿ၊ ထွက်မြောက်တတ် ထွက်မြောက်
ကြောင်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို။ ဒဿနေန စ၊ မြင်သဖြင့်ကား။

၁-ဥဋ္ဌာရဒဿနဖြင့် ဥဋ္ဌာရမှတစ်ပါးသော အနုဋ္ဌာရ၏အဖြစ်သည် ထင်ရှားသကဲ့သို့ဟု
ပြလို၍ အာယသ္မတော-ဝသည်ကိုခိုနှိုင်းသော်။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပရိညာဒိကိစ္စကထာ (၃၃၃-၂၅)

၃၈၉

(သမုဒယသစ္စဿ၊ ဧ။) ပလိဗောဓဋ္ဌော၊ သံသရာနောင်အိမ်၌ သွတ်သွင်း၍ နှိပ်စက် တားမြစ်ခြင်း သဘောသည်။ (အာဝိဘဝတိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

တထာ၊ ပါး။ နိဿရဏလက္ခဏဿပိ၊ နိဿရဏလက္ခဏာ ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ နိရောဓဿ၊ သစ္စာ၏။ (ဝိဝေကဋ္ဌော - စသည်၌စပ်) အဝိဝေကဘူတဿ၊ (ကိလေသာဟူသော အပေါင်းအဖော်နှင့် ပေါင်းဖော် ယှဉ်တွဲခြင်း စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်) မဆိတ်မညံ့ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သမုဒယဿ၊ သမုဒယသစ္စာကို။ ဒဿနေန၊ ဖြင့်။ ဝိဝေကဋ္ဌော၊ ဥပဓိလေးပါးမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ အာဝိဘဝတိ၊ ဧ။ မဂ္ဂဒဿနေန၊ မဂ္ဂသစ္စာကိုမြင်သဖြင့်။ အသင်္ခတဋ္ဌော၊ အသင်္ခတသဘောသည်။ အာဝိဘဝတိ၊ ဧ။ (အဘယ်သို့နည်း? ဟု။ ကား ဣမိနာ ဟိ-စသည်ကို မိန့်သော်) ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ ဣမိနာ၊ ဤယောဂီသည်။ အနမတဂ္ဂသံသာရေ၊ အစမထင် သံသရာ၌။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ န အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ရှေး၌ မမြင်စဘူး။ စ။ ဆက်၊ သောပိ၊ ထိုသံသရာ၌ မမြင်စဘူးသော အရိယမဂ်ကိုလည်း။ သပ္ပစ္စယတ္တာ၊ သပ္ပစ္စယဓမ္မ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခတောယေဝ၊ သင်္ခတသာလျှင်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပစ္စဟဓမ္မဿ၊ အပ္ပစ္စယဓမ္မဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာ၏။ အသင်္ခတဘာဝေါ၊ အသင်္ခတအဖြစ်သည်။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ ပါကဋ္ဌော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပန၊ ပါး။ ဒုက္ခဒဿနေန၊ ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်သဖြင့်။ အဿ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာ၏။ အမတဋ္ဌော၊ အမတသဘောသည်။ အာဝိဘဝတိ၊ ဧ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ ဒုက္ခံ၊ သစ္စာသည်။ (မရဏဓမ္မတော၊ ပျက်စီးခြင်း သေခြင်းသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိသံ၊ အဆိပ်နှင့်တူ၏။ (တဿ၊ ထိုအဆိပ်

၁-သဗ္ဗသင်္ခါရဝိဝိတ္တတာ။ပ။ ပါကဋ္ဌော ဟောတိ။ ဋီကာ။ သဗ္ဗသင်္ခါရဝိဝိတ္တတာ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အသင်္ခတဘာဝေါ၊ အသင်္ခတအဖြစ်မည်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ (သုပါကဋ္ဌော ဟောတိ-၌စပ်) ဧဝံ အစ္ဆရိယဗ္ဗူတသဘာဝေါပိ၊ ဤသို့ အစမထင် သံသရာ၌ မမြင်စဘူးစသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် အံ့ဖွယ်သရဲ မဖြစ်ဘူးပြီသဘော ဖြစ်သော်လည်း။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ သည်။ သင်္ခတော ဝေ၊ သင်္ခတမည်သည်သာတည်း။ စ၊ အတူး။ အယမေဝ ဧကော၊ ဤနိရောဓသစ္စာ တခုသည်သာလျှင်။ အသင်္ခတော၊ အသင်္ခတတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိရောဓဿ၊ ဧ။ အသင်္ခတဘာဝေါ၊ အသင်္ခတအဖြစ်သည်။ သုပါကဋ္ဌော၊ အလွန်ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

၃၉၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၃၃-၂၆) [၂၂.ဉာဏဒဿန

သဖွယ်ဖြစ်သော ဒုက္ခသစ္စာ၏။ အဂဒဘူတံ၊ ဆေးသဖွယ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော) နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အမတံ၊ သေခြင်း ပျက်စီးခြင်းကင်း၏။ ဝါ၊ သေခြင်း ပျက်စီးခြင်း ကင်းလွတ်ငြိမ်းကြောင်း ကောင်းသော အမြိုက်ဆေးသဖွယ် ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဝိဘဝတိ၊ ၏။)

တထာ၊ ပါး။ နိယျာနလက္ခဏဿာပိ၊ နိယျာနလက္ခဏာ ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၏။ (ဟေတုဋ္ဌော အာဝိဘဝတိ-စသည် ဌ်စပ်) သမုဒယဒဿနေန၊ သမုဒယသစ္စာကို မြင်သဖြင့်။ (မဂ္ဂေါတိ၊ မဂ်ဟူ၍။ သမ္ဘာဝေတဗ္ဗတံ၊ ချီးမွမ်းအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်သော။ သုခုမသန္တဘာဝေန၊ သိမ်မွေ့ငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတော၊ ထင်သော။ နိကန္တိဘူတောပိ၊ နိကန္တိပင် ဖြစ်သော်လည်း။) အယံ သမုဒယော၊ ဤသမုဒယသစ္စာသည်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်း၏။ န ဟေတု၊ အကြောင်းမဟုတ်။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤအရိယမဂ်သည်သာလျှင်။ (နိဗ္ဗာနဿ၊ သို့။ ပတ္တိယာ၊ ၏။) ဟေတု၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (မဂ္ဂိမဂ္ဂဉာဏဒဿနေ၊ ဌ်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။) ဟေတုဋ္ဌော၊ ဟေတုသဘောသည်။ အာဝိဘဝတိ၊ ၏။ နိရောဓဿနေန၊ အလွန်လျှင် သိမ်မွေ့နက်နဲစွာသော နိရောဓသစ္စာကိုမြင်သဖြင့်။ ဒဿနဋ္ဌော၊ ဒဿနသဘောသည်။ အာဝိဘဝတိ၊ ၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) ပရမသုခုမာနိ၊ အလွန် သိမ်မွေ့ကုန်သော။ ရူပါနိ၊ ရူပါရုံတို့ကို။ ပဿတော၊ မြင်သောသူအား။ မေ၊ ၏။ စက္ခု၊ သည်။ ဝိပ္ပသန္တံ ဝတ၊ အလွန် ကြည်စူးတကား။ ဣတိ၊ သို့။ [၃၃၄]စက္ခုဿ၊ ၏။ ဝိပ္ပသန္တတာဝေါ၊ အလွန် ကြည်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အာဝိဘဝတိ ဝိယ၊ သို့တည်း။ ဒုက္ခဒဿနေန၊ (အလွန်လျှင် ဆင်းရဲငြိုငြင်ခြင်းသို့ ရောက်သဖြင့် ပြန့်ပြောပေါများ ထူထပ်သော အဖြစ်ရှိသော) ဒုက္ခသစ္စာကိုမြင်သဖြင့်။ (တပုဋ္ဌိပက္ခတော၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်အားဖြင့်။) အာဓိပတေယုဋ္ဌော၊ အကြီး အမှူး၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောသည်။ အာဝိဘဝတိ၊ ၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) အနေကရောဂါတုရတပဏဇနဒဿနေန၊ များစွာသော ရောဂါ တို့ဖြင့် ကျင်နာသော အထီးကျန်သော လူဆင်းရဲကိုမြင်သဖြင့်။ ဣဿရဇနဿ၊ စည်းစိမ်ခြွေရုံ စံစံပယ်ပယ် လူဝယ်အစိုးရသောမင်း၏။ ဥဋ္ဌာရဘာဝေါ၊ မြတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အာဝိဘဝတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပရိညာဒိကိစ္စကထာ (၃၃၄-၇)

၃၉၁

ဣတိ-ဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စာလေးပါးတို့၌။ သလက္ခဏဝသေန၊ မိမိ
 လက္ခဏာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဧကေကဿ၊ လက်ဦး တခုတခုသော သဘော၏
 ၎င်း။ (ပိဋန အာယူဟန နိဿရဏ နိယျာနဋ္ဌတို့ကိုရည်၍ ဆိုသည်)
 အညသစ္စဒဿနဝသေန၊ သမုဒယအစရှိသော သစ္စာတပါးကို မြင်သည်၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣတရေသံ၊ လက်ဦးတခုမှတပါးကုန်သော။ တိဏ္ဏံ တိဏ္ဏံ
 စ၊ သင်္ခတဋ္ဌ စသော သုံးပါးသုံးပါးသော သဘောတို့၏၎င်း။ အာဝိတာဝ-
 တော၊ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကေကဿ၊ တခုတခုသော
 သစ္စာ၏။ စတ္တာရော စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အတ္တာ၊ သဘောလက္ခဏာ
 အာကာရတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ မူအပ်ကုန်၏။ (အတ္ထ လက္ခဏာ အာကာရကား
 ဤ၌ပရိယာယ်) ပန၊ ဆက်။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ မဂ်ခဏ၌။ သဗ္ဗေ စ၊
 အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ အတ္တာ၊ ထိုတဆယ့်ခြောက်ချက်
 သော သဘောလက္ခဏာ အာကာရတို့သည်။ ဒုက္ခာဒိသု၊ ဒုက္ခစသည်တို့၌။
 စတုကိစ္စေန၊ လေးကိစ္စထင်သော။ ဧကေနဝ ဉာဏေန၊ တခုသောမဂ်ဉာဏ်
 ဖြင့်သာလျှင်။ ပဋိဝေဓံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊
 ရောက်ကုန်၏။ ပန၊ အယူထူးကိုဆိုအံ့။ ယေ-ဝါဒိနော၊ အကြင်ဝိတဏှဝါဒီ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ နာနာဘိသမယံ၊ လေးပါးကုန်သော သစ္စာတို့ကို အထူး
 ထူးသောခဏ၌ အထူးထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊
 အလိုရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဝိတဏှဝါဒီဆရာတို့၏။ ဥတ္တရံ၊ အဖြေကို။
 အဘိဓမ္မေ၊ ၌။ ကထာဝတ္ထုသ္မိံ၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌။ ဝုတ္တမေဝ၊
 ဆိုအပ်ပြီးသည်သာတည်း ။

၁-ပဌမံ သကလက္ခဏမေကပဒံ၊ ဒုတိယာဒိပဒဿ နိဒ္ဒဿနတော။ သမနိ ဒုနိမာ
 သမုဒ္ဓ သနိဒ္ဓ၊ ဝိဘဇေ ကမတော ပဌမေန ဝိနာ။ (သင်္ခေပဝဏ္ဏနာဋီကာ သမုစ္စည်းပိုင်း
 သဗ္ဗသင်္ဂဟအဖွင့်) ဒုတိယာဒိပဒဿာတိ ဒုတိယာဒိပဒံ အဿာတိ ဆေဒေါ။ ။အဿ-
 စတုသစ္စဿ၊ ဤဒုက္ခသမုဒယနိရောဓမဂ္ဂမည်သာ လေးသစ္စာ၏။ ပဌမံ လက်ဦးစွာသော။
 ဧကပဒံ၊ ပိဋနဋ္ဌအာယူဟနဋ္ဌနိဿရဏဋ္ဌ နိယျာနဋ္ဌဟူသော တခုတခုသော သဘောအစုသည်။
 သကလက္ခဏံ၊ မိမိမိဉာဏ်ရင်းဖြစ်သော သဘောလက္ခဏာ အာကာရတည်း။ ပဌမေန၊ လက်ဦး
 စွာသော အစနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ သမနိ၊ သမုဒယ မဂ္ဂနိရောဓသစ္စာတို့ကို။ နိဒ္ဒဿနတော၊
 မြင်ခြင်းကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော သင်္ခတဋ္ဌ သန္တာပဒံ ဝိပရိကာမဋ္ဌဟူသော
 အစုကို။ ကမတော၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဝိဘဇေ၊ ဝေဖန်ရာ၏။ ဒုနိမာ၊ ဒုက္ခ နိရောဓ မဂ္ဂ-
 သစ္စာတို့ကို။ နိဒ္ဒဿနတော၊ ကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော နိဒါနဋ္ဌ သံယော-
 ဂဋ္ဌ ပလိဗောဓဋ္ဌဟူသောအစုကို။ ကမတော၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇေ၊ ၏။ သမဒ္ဓ၊ သမုဒယ မဂ္ဂ ဒုက္ခ-

ပရိညာဒိပ္ပဘေဒကထာ

၈၄၄။ ဣဒါနိ၊ ဌိ။ ပရိညာဒိနိ၊ ပရိညာဉ်ကိစ္စ အစရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ယာနိ တာနိ ကိစ္စာနိ၊ အကြင်သို့သဘော ရှိကုန်သော ထိုကိစ္စတို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ တေသ၊ ထိုလေးပါးသော ကိစ္စတို့တွင်။

ပရိညာ၊ ပရိညာသည်။ တိဝိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ပဟာနမ္ပ၊ ပဟာန်သည်လည်း။ တိဝိဓံ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သစ္စိကိရိယာပိ၊ သစ္စိကိရိယာသည်လည်း။ တိဝိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာကိုကား။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့ဟူ၍။ အဘိမတော၊ ဉာဏ်ဖြင့် ရှေးရှုသိအပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပရိညာဉ် စသည်တို့၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဉာတဗ္ဗော၊ ၏။ (အရိယာဂါထာ)

၈၄၅။ တိဝိဓော ဟောတိ ပရိညာတိ၊ ကား။ ဉာတပရိညာ၊ ၎င်း။ တိရုဏပရိညာ၊ ၎င်း။ ပဟာနပရိညာ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပရိညာ၊ သည်။ တိဝိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ အဘိညာပညာ၊ အဘိညာဉ်ပညာသည်။ ဉာတဇ္ဇေန၊ သိတတ်သော အနက် သဘောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဥဒ္ဓိသိတွာ၊ အကျဉ်းပြုပြီး၍။ ယေ ယေ ဓမ္မော၊ အကြင်အကြင်တရားတို့သည်။ အဘိညာ- တာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မော၊ ထိုထိုတရားတို့သည်။ ဉာတာ၊ သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စ သဗ္ဗံ၊ အဘယ်အလုံးစုံကို။ အဘိညေယျံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခု၊ ကို။ အဘိညေယျံ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိတ္တာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့် ၎င်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သော ပရိညာဉ်သည်။ ဉာတပရိညာ နာမ၊

သစ္စာတို့ကို။ နိဒဿနတော၊ ကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော ဝိဝေကဋ္ဌ အသင်္ခတဋ္ဌ အမတဋ္ဌဟူသောအစုကို။ ကမတော၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇေ၊ ရာ၏။ သနိဒ္ဓ၊ သမုဒယ နိရောဓ ဒုက္ခ သစ္စာတို့ကို။ နိဒဿနတော၊ ကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော ဟေတုဋ္ဌ ဒဿနဋ္ဌ အာဓိပတယျဋ္ဌဟူသောအစုကို။ ကမတော၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇေ၊ ရာ၏။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပရိညာဒိပ္ပဘေဒကထာ (၃၃၅-၁)

၃၉၃

မည်၏။ (သုတမယာယ စိန္တာမယာယ ကေစ္စဘာဝနာမယာယ စ အဘိဝိသိဋ္ဌာယ ပညာယ ဉာတာ အဘိညာတာ။ ပြု) တဿာ၊ ထိုဉာတပရိညာဉ်၏။ သပ္ပစ္စယနာမရူပါဘိဇာနနာ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ သော နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ရှေးရှုမျက်မှောက်သိခြင်းသည်။ အာဝေဏိကာ၊ (တပါးသော ပရိညာဉ်တို့၏ အရာမဟုတ်သောကြောင့်) အသီးဖြစ်သော။ ဘူမိ၊ အရာတည်း။

၈၄၆။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပရိညာပညာ တိရုဏဋ္ဌေန ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥဒ္ဓိသိတွာ၊ အကျဉ်းပြုပြီး၍။ ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပရိညာတာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တီရိတာ၊ စုံစမ်းအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ သခင်ပတော၊ ဖြင့်၎င်း။ သဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ။ပ။ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိတ္ထာရတော၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော် မူအပ်သော ပရိညာဉ်သည်။ တိရုဏပရိညာ နာမ၊ မည်၏။ ကလာပသမ္ပသနတော၊ ကလာပ်အားဖြင့် သုံးသပ်သည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စဟူ၍၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ ၍၎င်း။ အနတ္တာတိ၊ ၍၎င်း။ တိရုဏဝသေန၊ စုံစမ်းသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာယ၊ ဖြစ်သော။ တဿာ၊ ထိုတိရုဏပရိညာဉ်၏။ ယာဝ အနုလောမာ၊ အနုလောမဉာဏ်ဖြစ်သည် ကိုင်အောင်။ အာဝေဏိကာ၊ အသီးသော။ ဘူမိ၊ အရာမည်၏။

၈၄၇။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပဟာနပရိညာ ပရိစ္စာဂဋ္ဌေန ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥဒ္ဓိသိတွာ၊ ၍။ ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်အကြင်တရားတို့သည်။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုထိုပယ် အပ်သောတရားတို့သည်။ ပရိစ္စတ္တာ၊ စွန့်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိတ္ထာရတော၊ ဖြင့်။ [၃၃၅] ဝုတ္တာ၊ သော။ အနိစ္စာ-

၁-အနုလောမဉာဏ်သည်လည်း အနိစ္စစသောအားဖြင့်သာ သင်္ခါရတို့ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သေး၏။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ်စသည်တို့ကား ပဂေဝတည်း။ ထို့ကြောင့် ယာဝ-အနုလောမာ အာဝေဏိကာ ဘူမိ-မိန့်သတည်း။ ဤတိရုဏပရိညာဉ်ဘုံ၌ ဉာတပဟာန ပရိညာဉ်တို့သည်လည်း ရအပ်သောအရာရှိကုန်သည်မဟုတ်လောဟူမူ? သို့သော်လည်း ထို ဘုံ၌ တိရုဏပရိညာဉ်သည် သာတိသယ ကိစ္စကိုပြုသကဲ့သို့ သို့အတူ တပါးသောပရိညာဉ် တို့သည် မပြုကုန်ရကား အာဝေဏိက-သဒ္ဓါကို ဆိုသတည်း။ (ပြည်)

၃၉၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၃၅-၁) ၂၂-ဉာဏဒဿန

နုပဿနာယ နိစ္စသည် ပဇာတိဘိအာဒိနယပွဝတ္တာ၊ ဤသို့အစရှိသော နည်းဖြင့် ဖြစ်သောပရိညာဉ်သည်။ ပဟာနပရိညာ၊ ပဟာနပရိညာဉ် မည်၏။ တဿ၊ ထိုပဟာနပရိညာဉ်၏။ ဘင်္ဂါနုပဿနတော၊ ဘင်္ဂါနု- ပဿနာဉာဏ်မှ။ ပဌာယ၊ ရှိ။ ယာဝမဂ္ဂဉာဏာ၊ မဂ်ဉာဏ်တိုင်အောင်။ ဘူမိ၊ အရာမည်၏။ ဣမ၊ ဤအဘိသမယကာလ၌ ကိစ္စကို စိစစ်ရာ၌။ အယံ၊ ဤပဟာနပရိညာဉ်ကို။ အဓိပ္ပေတော၊ လိုအပ်၏။ (သေသပရိညာနံ၊ ပဟာနမှကြွင်းသော ပရိညာဉ်တို့၏။ တဒတ္ထတ္တာ၊ ထိုပဟာနပရိညာဉ် ဟူသော အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။)

ဝါ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဉာတတိရဏပရိညာယောပိ၊ ဉာတ- ပရိညာဉ် တိရဏပရိညာဉ်တို့သည်လည်း။ တဒတ္ထာယေဝ၊ ထိုပဟာန ပရိညာဉ်ဟူသော အကျိုးရှိကုန်သည်သာတည်း။ ဝါ၊ ထိုကိလေသာကို ပယ်ခြင်းဟူသော အကျိုးရှိကုန်သည်သာတည်း။ ဝါ၊ မဂ်ဟူသောအကျိုး ရှိကုန်သည်သာတည်း။ (ဉာတတိရဏပရိညာဟိ ယာဝဒေဝ မဂ္ဂါဓိဂမတ္ထာ- ယ ပဝတ္တာ။ ဋီကာ) စ၊ ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယေ ဓမ္မေ၊ အကြင် တရားတို့ကို။ ပဇာတိ၊ ၏။ ဧတ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နိယမတော၊ မြဲသော အားဖြင့်၎င်း။ ဉာတာ စေဝ၊ သိအပ်ကုန်သည်၎င်း။ တိရိတာ စ၊ စုံစမ်းအပ် ကုန်သည်၎င်း။ ဝါ၊ ကူးခပ်အပ်ကုန်သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိညတ္တယမ္ပိ၊ ပရိညာဉ်သုံးပါးအပေါင်းသည်လည်း။ ဣမိနာ ပရိယာယေန၊ ဤပရိယာယ်အားဖြင့်။ မဂ္ဂဉာဏဿ၊ ၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဂ၄ဂ။ တထာ ပဟာနမ္ပိတိ၊ ကား။ ဟိ၊ ခဲ့အံ့။ ပဟာနမ္ပိ၊ ပဟာန သည်လည်း။ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနံ၊ ၎င်း။ တဒဂ်ပဟာနံ၊ ၎င်း။ သမုစ္ဆေဒ-

၁-မုချအားဖြင့် မဂ်ဉာဏ်သည် ပဟာနပရိညာဉ်မည်ရကား ယာဝမဂ္ဂဉာဏာ ဘူမိ- ဟုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ဉာတတိရိတဘာဝတို့နှင့်ကင်း၍ ပဟာန၏မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း ပဟာနပြီးကလည်း ဉာတတိရဏပြီးခြင်းကြောင့်၎င်း နိယမတော ဉာတာ စေဝ တိရိတာ စ ဟောန္တိ-မိန့်သော်။ ထိုစကားသင့်၏။ မဂ်ဉာဏ်သည် ဒုက္ခ၌ပရိညာဘိသမယအစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သည်ရှိသော် ထိုဒုက္ခ၏သဘာဝလက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍သိသကဲ့သို့ သာမညလက္ခဏာကိုလည်း ထိုးထွင်း ၍ သိ၏ဟုဆိုသင့်၏။ ထိုသဘာဝလက္ခဏာသာမညလက္ခဏာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟ ကိုဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ပရိညတ္တယမ္ပိ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပရိညာဒိပ္ပဘေဒကထာ (၃၃၅-၁၄)

၃၉၅

ပဟာနံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိညာ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ တိဝိဓမေဝ၊ သည်သာ
လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ သသေဝါလေ၊ မှော်
ရှိသော။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ပက္ခိတ္တေန၊ ပစ်ချအပ်သော။ သဇ္ဇေန၊ အိုးဖြင့်၊
ဝါ၊ ကြောင့်။ သေဝါလဿ၊ မှော်၏။ ဝိက္ခမ္ဘနံ ဝိယ၊ ကွာခြင်း ရှဲခြင်း
ကဲ့သို့။ တေန တေန လောကီယသမာဓိနာ၊ ထိုထိုလောကီ သမာဓိဖြင့်။
နိဝရဏာဒိနံ၊ နိဝရဏအစရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ နိဝရဏဝိတက် ဝိစာရ အစရှိ
ကုန်သော။ ပစ္စနိကဓမ္မာနံ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောတရားတို့၏။ ဝါ၊
တို့ကို။ ယံ ဝိက္ခမ္ဘနံ၊ အကြင်ကွာခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ခွဲခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။)
ဣဒံ ဝိက္ခမ္ဘနံ၊ သည်။ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနံ နာမ၊ မည်၏။ ၂။ ပါဠိယံ ပန၊ ၌ကား။
ပဌမံ ဈာနံ။ ဝဌမဈာန်ကို။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။
နိဝရဏာနံ၊ နိဝရဏတို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနဉ္စ၊ ခွဲခြင်းဟူသော ပဟာနံ
သည်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိဝရဏာနဉ္စေဝ၊ နိဝရဏတရားတို့ကိုသာလျှင်။
ဝိက္ခမ္ဘနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ-ဝစနံ၊ ထိုစကားကို။ (အယံ၊ ဤသူသည်။
အဗျာပန္နစိတ္တော၊ ဒေါသမနိပ်စက်အပ်သောစိတ်ရှိ၏။ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓေါ၊
ကင်းပြီးသော ထိနမိဒ္ဓရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပရေသမ္ပိ၊ သူတပါးတို့
အားလည်း။) ပါကဋတ္တာ၊ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ နိဝရဏာနံ၊ တို့သည်။ ဈာနဿ၊
ဈာန်၏။ ပုဗ္ဗဘာဂေပိ၊ ရှေးအဖို့၌၎င်း။ ပစ္စဘာဂေပိ၊ နောက်အဖို့
၌၎င်း။ သဟဿ၊ အဆောတလျှင်။ စိတ္တံ၊ ကို။ န အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ၊
မလွှမ်းမိုး မနိပ်စက်နိုင်ကုန်။ ဝိတက္ကာဒယော၊ ဝိတက် ဝိစာရ ပီဘိ သုခ
ရူပသည် စသည်တို့သည်။ အပ္ပိတက္ခဏေယေဝ၊ ဒုတိယဈာန် တတိယ
ဈာန် စတုတ္ထဈာန် စသည်ကို ဝင်စားသောခဏ၌သာလျှင်။ ဝိက္ခမ္ဘန္တိ၊
ကွာကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဝရဏာနံ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘနံ၊ ခွဲခြင်း
သည်။ ပါကဋံ၊ ထင်ရှား၏။

၁-ပရိညာ ဝိယ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို
ပြသတည်း။ ပိုင်းခြားသိအပ်သည်၏အဖြစ် ပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကို
ပြသည်ကားမဟုတ်၊ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနံ၏ပရိညာကိစ္စမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ပြည်)

၂-ကာမတ္တန္တစသည်တို့သည် အကြင်အခြင်းဖြင့်စိတ်ကို ထိုးကျင့်နှိပ်စက်၍မတည်ကုန်၊
ထိုအခြင်းဖြင့် ထိုးကျင့်နှိပ်စက်ခြင်းကိုဖြစ်ခြင်း မဖြစ်ခြင်းကိုပြခြင်းသည် ဝိက္ခမ္ဘနမည်
ရကား ဝိက္ခမ္ဘနမေဝ ပဟာနံ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနံ-ပြု။ (ပြည်)

၃၉၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၃၅-၁၅) ပြု-ဉာဏဒဿန

၈၄၉။ ပန၊ ပါး။ ရတ္တိဘာဂေ၊ ညဉ္ဇိအဗ္ဗိဉ္ဇိ။ သမုဇ္ဇလိတေန၊ ထွန်းညှိ
 အပ်သော။ ပဒီပေန၊ ဆီမီးဖြင့်။ အန္ဓကာရဿ၊ အမိုက်မှောင်၏။ ပဟာနံ
 ဝိယ၊ ပျောက်ခြင်းကဲ့သို့။ ဝိပဿနာယ၊ ဝိပဿနာ၏။ အဝယဝဘူတေန၊
 အစိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ တေန တေန ဉာဏဂေန်န၊ ထိုထို ဉာဏ်ဟူသော
 အကြောင်းဖြင့်။ ပဋိပက္ခဝသေနော၊ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်
 သာလျှင်။ တဿ တဿ ဗဟာတဗ္ဗဓမ္မဿ၊ ထိုထို ပဟာတဗ္ဗဖြစ်သော
 တရား၏။ ဝါ၊ ကို။ ယံ ပဟာနံ၊ အကြင် ပျောက်ကင်းခြင်းသည်၊ ဝါ၊
 ပယ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ-ပဟာနံ၊ သည်။ တဒဂ်ပဟာနံ နာမ၊
 မည်၏။ သေယျထိဒံ၊ ထိုဉာဏ်၏ ပယ်ခြင်းကိစ္စဟူသည် အဘယ်နည်း။
 နာမရူပပရိစ္ဆေဒေန၊ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားခြင်းဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။
 သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို။ ယံ ပဟာနံ၊ အကြင်ပယ်ခြင်းသည်
 ၎င်း။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန၊ နာမ်ရုပ်တို့၏အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်းဖြင့်။
 အဟေတုဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိယာ စေဝ၊ အကြောင်းမရှိဟူသော အဟေတုက-
 ဒိဋ္ဌိ၊ ပြဟ္မာဗိဿနိုးအကြောင်းရှိ၏ဟု ယူသော ဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိကို၎င်း။
 ကင်္ခါမလဿ စ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးသောဝတ္ထုရှိသော ရှစ်ပါးသောဝတ္ထု
 ရှိသော ယုံမှားကင်္ခါဟူသော အညစ်အကြေးကို၎င်း။ ယံ ပဟာနံ၊
 သည်၎င်း။ ကာလာပသမ္ပသနေန၊ (တဆယ့်တပါးသော အရာတို့၌တည်၍

၁-ပဒီပေန အန္ဓကာရဿ-ဟူသော ဤစကားကို ပဋိပက္ခအားဖြင့် ပယ်အပ်သည်၏
 အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ ဆိုအပ်သတည်း။ ပဋိပက္ခော ဟိ ပဒီပေါ အန္ဓကာရဿ၊ ဆူပူဟာရော
 ပန သေဝါလဿ န ပဋိပက္ခော။ ကေဝလံ ပဝတ္တိနိဝါရဏမတ္တမေဝ တရောတိတိ၊ တေန
 အသတိပိ ဥဇ္ဇဝိပစ္စနိကတာ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိနံ ဝိတက္ကာဒိနံ ဝိက္ခမ္ဘနဿ တန္တိဒဿနံ သုဋ္ဌတရံ
 ယုဇ္ဇတိ။ ဝိပဿနာယ အဝယဝဘူတေန-ဆိုသောကြောင့် ဝိပဿနာဖြင့်သာလျှင် တဒဂ်-
 ပဟာနံ ဖြစ်သလော?ကြောင့် ဤဝိပဿနာအရာသို့ရောက်သော တဒဂ်ပဟာနံကို ပြခြင်းငှါ
 ဝိပဿနာယ အဝယဝဘူတေနာတိ ဣဒံ ဣဓာဓိကတတဒဂ်ပဟာနဿ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။
 သီလဝိသောဓနာဒိနာပိတိ တဒဂ်ပဟာနံ ဟောတိယေဝါတိ-မိန့်သော်။ ဋီကာ။ ဝိပဿနာယ
 အဝယဝဘူတေန-ဟူသော စကားကို ဤဝိပဿနာအရာသို့ရောက်သော တဒဂ်ပဟာနံကို
 ပြခြင်းငှါသာ ဆိုအပ်၏။ သီလဝိသောဓန-စသည်ဖြင့်လည်း တဒဂ်ပဟာနံ ဖြစ်သည်သာတည်း
 ဟူလို။ တဿာ ဝိပဿနာယ အဂေံ၊ တဒဂေံ၊ တဒဂေန်န တဒဂ်ဿ ပဟာနံ တဒဂ်ပဟာနံ။
 (ပြည်)

၂-သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော ကာယော သက္ကာယော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော
 ခန္ဓာပဉ္စကရသတည်း။ သက္ကာယေ ဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ကာယေဝါ ခန္ဓပဉ္စကေ ဒိဋ္ဌိ ကာယဒိဋ္ဌိ
 သတိ သံဝိဇ္ဇမာနာ ကာယဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ-ပြု။ ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ-အစရှိသော
 နည်းဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ ရသတည်း။ (ပြည်)

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပရိညာဒိပ္ပဘေဒကထာ (၃၃၅-၂၈)

၃၉၇

ခန္ဓာတို့ကို စွဲခြမ်းစိတ်ဖြာသောအားဖြင့် သုံးသပ်သော)ကလာပသမ္မသန
ဉာဏ်ဖြင့်။ အဟံ၊ ငါ။ မမ၊ ငါ၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မဟ-
ဂါဟဿ၊ အပေါင်းကို စွဲလမ်းခြင်းကို။ ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။ မဂ္ဂါမဂ္ဂ-
ဝဝတ္ထာနေန၊ မဂ်ဟုတ်သည် မဂ်မဟုတ်သည်ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းဖြင့်။
အမဂ္ဂေ၊ မဂ်မဟုတ်သည်၌။ မဂ္ဂသညာယ၊ မဂ်ယူဖြစ်သော သညာကို။
(ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) ဥဒယဒဿနေန၊ ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို
မြော်သဖြင့်။ သဿတဒိဋ္ဌိယာ၊ ကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) ဘယတု-
ပဋ္ဌာနေန၊ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်ဖြင့်။ သတယေ၊ ကြောက်အပ်သော သဘော
ရှိသော တေဘူမကတရားအပေါင်း၌။ အဘယသညာယ၊ ကြောက်အပ်
သော သဘောမရှိဟု ဖြစ်သောသညာကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။)
အာဒိနဝဒဿနေန၊ အပြစ်ကို မြင်တတ်သောဉာဏ်ဖြင့်။ အဿာဒ-
သညာယ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၌ သာယာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော မိစ္ဆာသညာကို။
(ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) နိဗ္ဗိဒါနုပဿနေန၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့်။
အဘိရတိသညာယ၊ ဝဋ်၌ အလွန်မွေ့လျော်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော
သညာကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) မုဉ္ဇိတုကမျတယ၊ မုဉ္ဇိတုကမျတာ
ဉာဏ်ဖြင့်။ အမုဉ္ဇိတုကာမတာဝဿ၊ မလွှတ်လိုသည်၏အဖြစ်ကို။ (ယံ
ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) ပဋိသင်္ခါနေန၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဖြင့်။ အပဋိ-
သင်္ခါနဿ၊ ပဋိသင်္ခါ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောမောဟကို။ (ယံ ပဟာနံ၊
သည်၎င်း။) ဥပေက္ခာယ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ဖြင့်။ အနုပေက္ခနဿ၊
လျစ်လျူမရှု မငဲ့ကွက်ခြင်းကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) အနုလောမေန၊
အနုလောမဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္စပဋိလောမဂါဟဿ၊ မဂ္ဂသစ္စာကိုသိခြင်း၏
ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့၌ နိစ္စစသောအားဖြင့် စွဲလမ်းခြင်းကို။
ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။

ဝါ၊ ပန၊ တနည်းကား။ အဋ္ဌာရသသု၊ ကုန်သော။ မဟာဝိပဿနာသု၊
တို့တွင်။ အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ နိစ္စသညာယ၊ နိစ္စဟုဖြစ်သော
သညာကို။ ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။ ဒုက္ခာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ သုခသညာယ၊
သုခဟုဖြစ်သောသညာကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) အနုတ္တာနုပဿနာယ၊
ဖြင့်။ အတ္တသညာယ၊ အတ္တသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ရှိ၏ဟု ဖြစ်သော
သညာကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ နန္ဒိယာ၊
သပီတိကတဏှာကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) ဝိရာဂါနုပဿနာယ၊

၃၉၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၃၅-၂၈) [၂၂-ဉာဏဒဿန

ရာဂဒါကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသော အနုပဿနာဖြင့်။ ရာဂဿ၊
 ကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) [၃၃၆] နိရောဓာနုပဿနာယ၊ ရာဂချုပ်ရာ
 နိဗ္ဗာန်ကို အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာဖြင့်။ သမုဒယဿ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။
 (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ၊ ရာဂ၏စွန့်လွှတ်ရာ
 နိဗ္ဗာန်ကို အဖန်တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာဖြင့်။ အာဒါနဿ၊ စွဲလမ်း
 ခြင်းကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) ခယာနုပဿနာယ၊ ခယဟုအဖန်
 တလဲလဲရှုသော အနုပဿနာဖြင့်။ ဃနသညာယ၊ သန္တတိသမ္ပယကိစ္စ
 အာရုံတို့၏အစွမ်းအားဖြင့် တပေါင်းတခဲတည်းဟု ဖြစ်သောဃနသညာကို။
 (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) ဝယာနုပဿနာယ၊ သင်္ခါရတို့၏ ဘင်ခဏကို
 ရှုသော အနုပဿနာဖြင့်။ အာယူဟနဿ၊ ပြုပြင်ကြောင်း ဖြစ်သော
 စေတနာကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) ဝိပရိဏာမာနုပဿနာယ၊ ဇရာ-
 မရဏဟူသော နှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ရှုသော
 အနုပဿနာဖြင့်။ ဓုဝသညာယ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့၏ဟု မှတ်သောသညာကို။ (ယံ
 ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) အနိမိတ္တာနုပဿနာယ၊ အနိစ္စာနုပဿနာဖြင့်။
 နိမိတ္တဿ၊ နိစ္စစသော နိမိတ်ကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) အပ္ပဏိဟိတာ-
 နုပဿနာယ၊ ဒုက္ခာနုပဿနာဖြင့်။ ပဏိမိယာ၊ သုခကိုတောင့်တခြင်းကို။
 (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) သုညတာနုပဿနာယ၊ အနတ္တာနုပဿနာဖြင့်။
 အဘိနိဝေသဿ၊ အတ္တသည်ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိ၏ဟု မှားသောနှလုံး
 သွင်းခြင်းကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) အဝိပညာဓမ္မဝိပဿနာယ၊
 လွန်ကဲသောပညာဟု ဆိုအပ်သော သဘာဝဓမ္မကိုရှုသော အနုပဿနာဖြင့်။
 သာရာဒါနာဘိနိဝေသဿ၊ အနှစ်မရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ အနှစ်ရှိ၏ဟု
 ယူခြင်းဟု ဆိုအပ်သော မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ (ယံ
 ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) ယထာဘူတဉာဏဒဿနေန၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်
 သော သဘောအလျောက်၊ (ဝါ) အကြင်အကြင်မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်
 သော သဘောဖြင့် သိတတ်မြင်တတ်သော သပ္ပစ္စယနာမရူပ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်
 ဖြင့်။ သမ္မောဟာဘိနိဝေသဿ၊ သံသယမိစ္ဆာဉာဏ်တို့၏အစွမ်းဖြင့် တွေ့ဝေ
 ခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သော နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။)
 အာဒိနငါနုပဿနာယ၊ ဘုံသုံးပါးတို့၌ အပြစ်ကိုရှုသော အနုပဿနာ
 ဉာဏ်ဖြင့်။ အာလယာဘိနိဝေသဿ၊ သင်္ခတတရားတို့၌ ပုန်းအောင်းရာဟု
 ယူခြင်းတည်းဟူသော နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ဝါ၊ ဘုံသုံးပါးတို့၌ ကပ်ငြိခြင်း

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပရိညာဒိပ္ပဘေဒကထာ (၃၃၆-၁၆)

၃၉၉

တည်းဟူသော နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) ပဋိသင်္ခါ-
နုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ အပ္ပဋိသင်္ခါယ၊ ပဋိသင်္ခါ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော
မောဟကို။ (ယံ ပဟာနံ၊ သည်၎င်း။) ဝိဝဇ္ဇာနုပဿနာယ၊ ဝိဝဇ္ဇာကင်းရာ
နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်သော သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် အနုလောမဉာဏ်ဟူသော
ဝိဝဇ္ဇာနုပဿနာဖြင့်။ သံယောဂါဘိနိဝေသယ၊ သက်ဝင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်
ဖြစ်သော သံယောဇဉ် အစရှိသော ကိလေသာလျှင်ဖြစ်သော အဘိ-
နိဝေသကို။ ယံ ပဟာနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒမ္ပိ သဗ္ဗံ၊ ဤအလုံးစုံသည်
လည်း။ တဒဂ်ပဟာနုမေဝ၊ တဒဂ်ပဟာနံမည်သည်သာတည်း။

၇၅၀။ တတ္ထ၊ ထိုတဆယ့်ရှစ်ပါးသော မဟာဝိပဿနာတို့တွင်။ အနိစ္စာ-
နုပဿနာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ သတ္တဟိ၊ ခုနစ်ပါးသော အနုပဿနာတို့ဖြင့်။
နိစ္စသညာဒီနိ၊ တို့ကို။ ယထာ-ယံ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ
ပဟာနံ၊ ကို။ ဘင်္ဂါနုပဿနေ၊ ဌ။ ဝုတ္တမေဝ၊ (သဗ္ဗသင်္ခါရဂတံ
အနိစ္စတော အနုပဿတိ-ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်) ဖွင့်အပ်ပြီးသည်သာတည်း။

ပန၊ မဖွင့်သေးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဝယာနုပဿနာတိ၊ ကား။ ဃန-
ဝိနိဇ္ဈာဂံ၊ သန္တတိသမ္ပဟကိစ္စအာရုံတို့၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော တခဲနက်ကို
ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်းကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဝယဋ္ဌေန၊ ကုန်ခြင်းသဘောကြောင့်။
အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသဘောကို။ ပဿတော၊
ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ၊ ၏။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တေန-ဉာဏေန၊
ဖြင့်။ ဃနသညာယ၊ တခဲနက်ဟူ၍ မှတ်သောသညာကို။ ပဟာနံ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။

ဝယာနုပဿနာတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏာန္တယေန၊ ဒိဋ္ဌဖြစ်သော အာရုံကို
အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဥဘော၊ ဒိဋ္ဌ၊ အဒိဋ္ဌ အာရုံနှစ်ပါးတို့ကို။ ဧက-
ဝဝတ္တာနာ၊ ခဏတင်ဟူသော တူသောသဘောအားဖြင့် ပိုင်းခြားမှတ်သား
ခြင်း၎င်း။ နိရောဓေ၊ ချုပ်ခြင်း၌။ အဓိမုတ္တတာ၊ ညွတ်ရှိုင်းသောအဖြစ်
၎င်း။ (သော၊ ဤသည်ကား။) ဝယလက္ခဏဝိပဿနာ၊ ပျက်ခြင်း
လက္ခဏာကိုရှုသော ဝိပဿနာမည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။

ဝုတ္တာ၊ အောက်၌ဆိုအပ်ပြီးသော။ ပစ္စက္ခတော စေဝ။ မျက်မှောက်
အားဖြင့်၎င်း။ အနွယတော စ၊ အလျော်ဆသောအားဖြင့်၎င်း။ သင်္ခါရာနံ၊

၁-ယထာ၊ ဖြင့်။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပယ်ပုံအခြင်းအရာကို-ဟု
ဤသို့လည်း အနက်ပြန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၃၄၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၃၆-၁၆) [၂၂-ဉာဏဒဿန

တို့၏။ ဘင်္ဂံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှု၍။ ဘင်္ဂသင်္ခါတေ၊ ဘင်္ဂဟုဆိုအပ်သော။
တသ္မိညေဝ နိရောဓေ၊ ထိုသုံးပါးသော အစွန့်၌ တည်ကုန်သောသင်္ခါရတို့၏
ချုပ်ခြင်း၌သာလျှင်။ အဓိမုတ္တတာ၊ နှလုံးသွင်းသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်
သော။ (ယာ ပညာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။) တာယ-အဓိမုတ္တတာယ၊ ထို
နိရောဓ၌ နှလုံးသွင်းသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဝယာနုပဿနာဖြင့်။
အာယူဟနဿ၊ ပြုပြင်ခြင်း အားထုတ်ခြင်းကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယေသံ ဓမ္မာနံ၊ အကြင်သင်္ခါရတရား၏။ အတ္တာယ၊
အကျိုးငှါ။ အာယူဟေယျ၊ အားထုတ်ရာ၏။ တေ-ဓမ္မာ၊ ထိုသင်္ခါရတရား
တို့သည်။ ဧဝံ သို့။ ဝယဓမ္မာတိ၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိကုန်၏ဟု။ ပဿတော၊
ရှုသော။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ အာယူဟနေ၊ အားထုတ်
ခြင်း၌။ န နမတိ၊ မညွတ်။

ဝိပရိဏာမာနုပဿနာတိ၊ ကား။ ရူပသတ္တကာဒိဝသေန၊ ရူပသတ္တက
စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ တံ တံ ပရိစ္ဆေဒံ၊ ထိုထိုပဋိသန္ဓေစုတိစသော အပိုင်း
အခြားကို။ အတိက္ကမ္မ၊ လွန်၍။ အညထာ ပငတ္တိဒဿနံ၊ တပါးသော
အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းကို ရှုခြင်းတည်း။ ဝါ၊ တပါးသောအဝတ္ထာ
အထူးအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကိုရှုခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်သော
သင်္ခါရတရား၏။ ဇရာယ စေဝ၊ ဇရာဖြင့်၎င်း။ မရဏေန စ၊ မရဏဖြင့်၎င်း။
ဒ္ဓိဟိ အာကာရေဟိ၊ နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဝိပရိဏာမဒဿနံ၊
ဖောက်ပြန်ခြင်းကို မြင်ခြင်းတည်း။ တာယ-ဝိပရိဏာမာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။
ဓုဝသညာယ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သည်ဟုမှတ်မှားသောသညာကို။ ပဟာနံ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။

အနိမိတ္တာနုပဿနာတိ၊ ကား။ အနိစ္စာနုပဿနာဝ၊ အနိစ္စာနုပဿနာ
ပင်တည်း။ တာယ-အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ နိစ္စနိမိတ္တဿ၊ နိစ္စနိမိတ်
ကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာတိ၊ ကား။ ဒုက္ခာနုပဿနာဝ၊ နာပင်တည်း။
တာယ-ဒုက္ခာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ သုခပဏိမိသုခပတ္တနာပဟာနံ၊ သုခဟူ၍
တောင့်တခြင်းကို ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁-ဝယာနုပဿနာတိ၊ နာ-ဟူသည်ကား။ ပ။ အဓိမုတ္တတာ၊ နှလုံးသွင်းသည်၏ အဖြစ်
တည်း။ တာယ-ဝယာနုပဿနာယ၊ နာဖြင့်-ဟူ၍သို့လည်း ပြန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

သုညတာနုပဿနာတိ၊ ကာမံ။ အနတ္တာနုပဿနာဝ၊ နာပင်တည်း။ တာယ၊ ဖြင့်။ အတ္တိ အတ္တာတိအဘိနိဝေသဿ၊ အတ္တသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိ၏ဟု မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

☞ [၃၃၇] အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာတိ၊ ကာမံ။

အာရမ္မဏဉ္စ၊ ရုပ်စသောအာရုံကိုလည်း။ ပဋိသင်္ခါ၊ သိ၍။ ဘင်္ဂဉ္စ၊ ထိုရုပ်စသည်လျှင် အာရုံရှိသောစိတ်၏ ဘင်္ဂကိုလည်း။ အနုပဿတိ၊ အဖန်တလဲလဲရှု၏။ သုညတော စ၊ သုညအားဖြင့်လည်း။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်ခြင်း။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာ၊ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာမည်၏။

ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ အောက်၌ဆိုအပ်ပြီးသော။ (ပဝတ္တာ ဝိပဿနာ-၌စပ်) ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ ရုပ်အစရှိသော အာရုံကို။ ဇာနိတွာ၊ ၍။ တဿ အာရမ္မဏဿ စ၊ ထိုရုပ်စသောအာရုံ၏၎င်း။ တဒါရမ္မဏဿ၊ ထိုရုပ်စသည်လျှင် အာရုံရှိသော၊ စိတ္တဿ စ၊ ၏၎င်း။ ဘင်္ဂံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ သင်္ခါရာဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ဘိဇ္ဈန္တိ၊ ပျက်ကုန်၏။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ မရဏံ၊ ပျက်ခြင်းသေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အညော၊ သင်္ခါရမှ တပါးသော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသောပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည်။ န အတ္တိ၊ မရှိ။ ဣတိ။ သို့။ ဘင်္ဂဝသေန၊ ဘင်္ဂ၏အစွမ်းဖြင့်။ သုညတံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ယာ ဝိပဿနာ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ သာ-ဝိပဿနာ၊ ကို။ အဓိပညာ စ၊ လွန်ကဲသော ပညာသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓမ္မေသု၊ တေဘူမကဓမ္မတို့၌။ ဝိပဿနာ စ၊ အထူးထူး အပြားပြား ရှုတတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ကဘ္ဘာ-ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်။ အဓိပညာ-ဓမ္မဝိပဿနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တာယ-အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာယ၊ ဖြင့်။ နိစ္စသာရာဘာဝဿ စ၊ နိစ္စဟူသောအနှစ်သာရမရှိသည်၏ အဖြစ်၏၎င်း။ အတ္တသာရာဘာဝဿ စ၊ အတ္တဟူသောအနှစ်သာရမရှိသည်၏အဖြစ်၏၎င်း။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာရာဒါနာဘိနိဝေသဿ၊ အနှစ်မရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ အနှစ်ရှိ၏ဟု

၁-ပဝတ္တာ၊ သော။ ဝိပဿနာ၊ နာတည်း- ဟု ဤသို့လည်းပြန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၄၀၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၃၇-၉) [၂၂-ဉာဏဒဿန

ယူခြင်းတည်းဟူသော မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ယထာဘူတဉာဏဒဿနန္တိ၊ ကား။ သပ္ပစ္စယနာမရူပပရိဂ္ဂဟော၊ အကြောင်းနှင့်တကွသော နာမ်ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်းတည်း။ တေန-ယထာဘူတဉာဏဒဿနေန၊ ဖြင့်။ အဟံ၊ သည်။ အတိတမဒ္ဓါနံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော အဓွန့်၌။ အဟောသိန္န ခေါ၊ ဖြစ်ဘူးလေပြီးလော။ ဣတိအာဒိဝသေန စေတ၊ ဤသို့အစရှိသော ယုံမှား၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဣဿရတော၊ ပြဟွာမိဿနိုးစသော အကြောင်းကြောင့်။ လောကော၊ လောကသည်။ သမ္မောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိအာဒိဝသေန၊ ဤသို့အစရှိသော မိစ္ဆာဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ပဝတ္တဿ၊ သော။ သမ္မောဟာဘိနိဝေသဿ၊ ယုံမှားမိစ္ဆာဉာဏ်တို့၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော တွေဝေခြင်းဟုဆိုအပ်သော အမှားနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အာဒိနဝါနုပဿနာတိ၊ ကား။ ဘယတုပဋ္ဌာနဝသေန၊ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ သဗ္ဗဘဝါဒီသု၊ အလုံးစုံသော ဘဝယောနိဂတိဌိတိသတ္တာဝါသတို့၌။ အာဒိနဝဒဿနဉာဏံ၊ အပြစ်ကိုရှုသော ဉာဏ်တည်း။ တေန-အာဒိနဝဒဿနဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ အလ္လီယိတဗ္ဗံ၊ ပုန်းအောင်းရာ စောင့်ရှောက်ရာဟု ကပ်ငြိတယ်တာအပ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော ဘဝယောနိစသည်သည်။ န ဒိဿတိ၊ မထင်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာလယာဘိနိဝေသဿ၊ သင်္ခါရတို့၌ လေဏတာဏအဖြစ်ကိုယူခြင်းဟုဆိုအပ်သော အာလယာဘိနိဝေသ ဘဝနိကန္တိကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပဋိသင်္ခါနုပဿနာတိ၊ ကား။ မုဉ္ဇနဿ၊ ဘဝသုံးပါးမှလွတ်ခြင်း၏။ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း၏။ ဥပါယကရဏံ၊ အကြောင်းကို ပြုတတ်သော ပညာသည်။ ပဋိသင်္ခါဉာဏံ၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်မည်၏။ တေန-ပဋိသင်္ခါဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပဋိသင်္ခါယ၊ ပဋိသင်္ခါ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော မောဟကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဝိဝဋ္ဌာနုပဿနာတိ၊ ကား။ သင်္ခါရုပေက္ခာ စေတ၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည်၎င်း။ အနုလောမဉ္ဇ၊ အနုလောမဉာဏ်သည်၎င်း။ (ယထာ၊ အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ မုဉ္ဇိတု၊

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပရိညာဒိပ္ပဘေဒကထာ (၃၃၇-၂၀)

၄၀၃

လွှတ်၍။ ဝိဝဇ္ဇာ၊ ဝဋ်ကင်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေးဝင်၏။
 တထာ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။
 ဝိဝဇ္ဇာနုပဿနာ၊ ဝိဝဇ္ဇာနုပဿနာမည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုသင်္ခါရ-
 ပေက္ခာဉာဏ်၊ အနုလောမဉာဏ်ဖြစ်သောအခါ၌။ အဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်
 ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဤသကပေါဏေ၊ စဉ်းငယ်ညွတ်သော။ ပဒုမပလာသေ၊
 ပဒုမာကြာရွက်၌။ ဥဒကဗိန္ဒု၊ ဝိယ၊ ရေပေါက်ကဲ့သို့။ သဗ္ဗသ္မာ၊ အလုံးစုံ
 သော။ သင်္ခါရဂတော၊ သင်္ခါရတရားအပေါင်းမှ။ ပတိလိယတိ၊ တွန့်၏။
 ပတိကုဋတိ၊ ရှုံ့၏။ ပတိဝဇ္ဇတိ၊ နှစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ တာယ-ဝိဝဇ္ဇာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ သံယောဂါဘိနိဝေသဿ၊
 သက်ဝင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်သော သံယောဇဉ်စသော ကိလေသာဟူသော
 အဘိနိဝေသကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာမသံယောဂါဒိကဿ၊
 ကာမသံယောဂအစရှိသော။ ကိလေသာဘိနိဝေသဿ၊ ကိလေသာဟူသော
 အဘိနိဝေသကို။ ကိလေသပ္ပဝတ္တိယာ၊ ကိလေသာ၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဟာနံ၊
 သည်။ တောတိ၊ ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဧဝံ၊
 ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝိတ္ထာရတော၊ အားဖြင့်။ တဒဂ်ပ္ပဟာနံ၊
 ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပါဠိယဗ္ဗန၊ ၌ကား။ နိဗ္ဗေဒဘာဂိယံ၊ နိဗ္ဗေဒအဖို့
 ရှိသော။ သမာဓိံ၊ ဝိပဿနာသမာဓိကို။ ဘာဝယတော၊ ပွားစေသော
 ယောဂီအား။ ဒိဋ္ဌိကတနံ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာအယူတို့ကို။
 တဒဂ်ပ္ပဟာနဉ္စ၊ ထိုဝိပဿနာ၏အစိတ်ဖြစ်သောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်ခြင်းသည်
 လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ခေပေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဂၟာ။ ပန၊ ပါး။ အသနိဝိစက္ကာဘိဟတဿ၊ မိုးကြိုးစက်ဝန်းသည်
 နှိပ်စက်အပ်သော။ ရုက္ခဿ၊ ၏။ ပုန၊ ဖန်။ န ပဝတ္တိ ယထာ၊ မဖြစ်
 ပြန်ခြင်းကဲ့သို့။ ဝါ၊ မပေါ်မရောက်လာပြန်သကဲ့သို့။ ယထာ၊ အကြင်
 အခြင်းဖြင့်။ အရိယမဂ္ဂဉာဏေန၊ အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ သံယောဇနာဒိနံ၊
 ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့၏။ ပုန၊ ဖန်။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ပြန်
 ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဧဝံ-တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ ယံ-ပဟာနံ၊
 သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣဒံ-ပဟာနံ၊ ဤတဖန်မဖြစ်သောအားဖြင့် ပယ်ခြင်း
 သည်။ သမုဇ္ဈေဒပ္ပဟာနံ နာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ အကြင်သမုဇ္ဈေဒပဟာနံကို။
 သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ သမုဇ္ဈေဒ။ ပ။ တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်အပ်၏။
 [လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ ခယဂါမိမဂ္ဂံ၊ ကံကိလေသာတို့၏

၄၀၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၃၈-၁) [၂၂-ဉာဏဒဿန

(ဝါ) အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့၏ ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သောအရိယမဂ်ကို။
 [၃၃၈] ဘာဝယတော၊ အား။ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနဉ္စ၊ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာန်
 သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသု တီသု ပဟာနေသု၊
 ဤသုံးပါးသောပဟာန်တို့တွင်။ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဣဓ၊
 ဤအဘိသမယကိုဆိုရာကထာ၌။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ (နိပ္ပရိယာယအဖြစ်ကို
 စွဲ၍ ဝေ-သဒ္ဓါကို ဆိုသတည်း) ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ တဿ ယောဂိ-
 နော၊ အား။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာန်၏ ရှေးအဖို့၌။ ဝိက္ခမ္ဘန-
 တဒဂ်ပ္ပဟာနာနိပိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန် တဒဂ်ပဟာန်တို့သည်လည်း။ တဒတ္ထာ-
 နေဝ၊ ထိုသမုစ္ဆေဒပ္ပဟာန်ဟူသော အကျိုးရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (တေန ဝိက္ခမ္ဘနတဒဂ်ပ္ပဟာနာနံ မဂ္ဂသမ္ဘာရတံ
 အာဟ တေဟိ ဝိနာအသိဇ္ဈနတော၊ တနည်း) တဒတ္ထာနေဝ-မဂ္ဂတ္ထာနေဝ၊
 မဂ်ဟူသော အကျိုးရှိကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ (အထ ဝါ တဒတ္ထာနေဝါတိ
 မဂ္ဂတ္ထာနေဝ၊ တေန တဒတ္ထတာယ တေသံ တံကိစ္စတံ ဒဿေတိ၊ တေနာဟ
 တသ္မာတိအာဒိ၊ ဋီကာ) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဟာနတ္ထယမ္ပိ၊ ပဟာန်
 သုံးပါးအပေါင်းသည်လည်း။ ဣမိနာပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂဉာဏဿ၊ ၏။
 ကိစ္စံ၊ ကိစ္စတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြအံ့။
 ပဋိရာဇာနံ၊ ရန်သူမင်းကို။ ဝဓိတွာ၊ သတ်၍။ ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်သို့။
 ပတ္တေန၊ ရောက်သောမင်းသည်။ တတော၊ ထိုမင်းဖြစ်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။
 ယမ္ပိ၊ အကြင်အမှုကိုလည်း။ ကတံ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ (တံ၊ ထိုအမှုကို။)
 ဣဒဉ္စိဒဉ္စ၊ ဤမည်သောအမှု၊ ဤမည်သောအမှုကိုလည်း။ ရညာ၊ သည်။
 ကတန္တိယေဝ၊ ပြုအပ်၏ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ဝေမေဝ၊ ဤအတူ။
 လောကီယဉာဏေန၊ လောကီဉာဏ်ဖြင့်။ သာမိတာနိပိ၊ ပြီးစေအပ်ကုန်
 သော်လည်း။ ဝိက္ခမ္ဘနတဒဂ်ပ္ပဟာနာနိ၊ တို့ကို။ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနဝသေန၊
 ဖြင့်။ ပဝတ္တဿ၊ သော။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ကိစ္စဘာဝေန၊ ကိစ္စ၏အဖြစ်ဖြင့်။
 ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုတဒဂ်ပဟာန် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်
 တို့၏။ တဒတ္ထတာယ စ၊ ထိုမဂ်ဟူသော အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 ၎င်း။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ တံသန္တတိပတိတတာယ စ၊ ထိုတဒဂ်ဝိက္ခမ္ဘနစိတ်အ
 စဉ်၌ကျသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။) (ဝေမေဝ-စသည်ကား သေသ)
 ၈၅၂။ သစ္စိကိရိယာပီတိ၊ ကား။ လောကီယသစ္စိကိရိယာ၊ လောကီ၏
 သစ္စိကိရိယာ-လောကီဖြစ်သော သစ္စိကိရိယာ၎င်း။ လောကုတ္တရသစ္စိ-

ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ] ပရိညာဒိပ္ပဘေဒကထာ (၃၃၈-၁၆)

၄၀၅

ကိရိယာ၊ လောကုတ္တရာ၏ သစ္စိကိရိယာ-လောကုတ္တရာဖြစ်သော သစ္စိ-
 ကိရိယာ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေဓာ၊ ဖြင့်။ ဘိန္နာပိ၊ ပြားသော်လည်း။
 လောကုတ္တရာယ၊ ဖြစ်သော။ (သစ္စိကိရိယာယ၊ ၏။) ဒဿနဘာဝနာ-
 ဝသေန၊ ဒဿနဘာဝနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘေဒတော၊ ပြားခြင်း
 ကြောင့်။ တိဝိဓာ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဒုဝိဓာ-ရှိသည်
 ကား ပါဌပျက်) တတ္ထ၊ ထိုဘုံပါးသော သစ္စိကိရိယာတို့တွင်။ ပဌမဿ
 ဈာနဿ၊ ကို။ လာဘီ၊ သည်။ အမှိ၊ ပြီ။ ဝသီ၊ လေ့လာခြင်းရှိသည်။
 အမှိ၊ ပြီ။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ မယာ၊ ငါသည်။ သစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်
 ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ အာဂတော၊ လာသော။
 ပဌမဇ္ဈာနာဒိနံ၊ တို့ကို။ ဖဿနာ၊ တွေ့ခြင်းသည်။ လောကီယသစ္စိကိရိယာ
 နာမ၊ မည်၏။ ဖဿနာတိ၊ ကား။ အဓိဂန္ဓာ၊ ရပြီး၍။ ဣဒံ၊ ဤပဌမဈာန်
 စသည်ကို။ မယာ၊ သည်။ အဓိဂတံ၊ ရအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စက္ခတော၊
 အားဖြင့်။ (အာရမ္မဏကရဏသင်္ခါတေန၊ အာရုံပြုခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။)
 ဉာဏဖယေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်တွေ့ခြင်းဖြင့်။ ဖုသနာ၊ တွေ့ခြင်းတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊
 ၏။ ဣမမေဝ အတ္ထံ၊ ဤအနက်ကိုလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဖဿနဋ္ဌေန၊
 တွေ့ခြင်းဟူသော သဘောအားဖြင့်။ သစ္စိကိရိယာ၊ မျက်မှောက်ပြုတတ်
 သော။ ပညာ၊ သည်။ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဒ္ဓိသိတွာ၊ ၍။
 ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အကြင်တရားတို့ကို။ သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက်
 ပြုအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဖဿိတာ၊
 ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သစ္စိကိရိယာ-
 နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

အပိ စ၊ နည်းတပါးကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတော၊ ၏။ အတ္တဇနာ
 သန္တာနေ၊ မိမိသန္တာန်၌။ အနုပ္ပါဒေတွာပိ၊ ဈာန် မဂ်ဖိုလ်တို့ကဲ့သို့ မဖြစ်စေ
 မူ၍လည်း။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့ကို။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။
 အပရပ္ပစ္စယေန၊ သူတပါးကို ယုံကြည်ရခြင်းကင်းသော။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။
 ဉာတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ တေ-ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက်

၁-ထိုသစ္စိကာတဗ္ဗဓမ္မတို့ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော သမ္မောဟကို ပယ်သည်၏ အစွမ်း
 အားဖြင့် ထိုသို့ဖုံးလွှမ်းတတ်သောမောဟကို ဖျက်ဆီးတတ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို
 ရပြီး အဆုံး၌ဖြစ်သော ဉာဏ်သည် သူတပါးကိုသာ ယုံကြည်ရခြင်း ကင်းရကား အပရပ္ပစ္စယ
 ဉာဏ်မည်သတည်း။ သူတပါးကို ယုံကြည်၍သာ မမှတ်ရ၊ ကိုယ်တိုင် သိမြင်တတ်သောဉာဏ်
 ဟူလို။ (ပြည်)

ပြုအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တေနော၊ ထို့ကြောင့် သာလျှင်။ သဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ စက္ခု ဘိက္ခဝေ သစ္စိကာတဗ္ဗန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အပရမ္ပိ၊ တပါးသော တရားကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သေး၏။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပဿန္တော၊ ပစ္စက္ခအားဖြင့် သိသည်ဖြစ်၍။ သစ္စိကရေတိ၊ ၏။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ ၍။ သစ္စိကရေတိ၊ ၏။ စက္ခု၊ ကို။ ပ။ ဇရာမရဏံ၊ ကို။ အမတောဂဓံ၊ အမတ၌ အကျုံးဝင်သော၊ ဝါ၊ အမတဟူ၍ ဆိုအပ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ ၍။ သစ္စိကရေတိ၊ ၏။ (ဣတိ-ပိသည်) ယေ ယေ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ သစ္စိကတာ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန် သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ ဖဿိတာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။)

ပန၊ လောကီသစ္စိကိရိယာမှတစ်ပါး လောကုတ္တရာသစ္စိကိရိယာကိုဆိုအံ့။ ပဌမမဂ္ဂက္ခဏေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌။ နိဗ္ဗာနဒဿနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ခြင်း သည်။ ဒဿနသစ္စိကိရိယာ၊ ဒဿနမည်သော သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုခြင်းမည်၏။ သေသမဂ္ဂက္ခဏေသု၊ သောတာပတ္တိမဂ်မှ ကြွင်းသော အထက်မဂ်ခဏတို့၌။ ဘာဝနာသစ္စိကိရိယာ၊ ဘာဝနာ မည်သော အထက်မဂ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုခြင်းမည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဒုဝိခပိ၊ ဒဿနဘာဝနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ သာ သစ္စိကိရိယာ၊ ကို။ ဣဓ၊ ဤအဘိသမယကို ဆိုရာကထာ ၌။ အဓိပ္ပေတော၊ လိုအပ်၏။ တသ္မော၊ ကြောင့်။ ဒဿနဘာဝနာဝသေန၊ ဒဿနမဂ် ဘာဝနာမဂ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ကို။ သစ္စိကိရိယာ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်။ ဣမဿ ဉာဏဿ၊ ဤယထာဓိကတဖြစ်သော လောကုတ္တရာဉာဏ်၏။ ကိစ္စံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

☞ [၃၃၉] ၈၅၃။ ပန၊ ပါး။ ဒွေ ဘာဝနာ အဘိမတာတိ၊ ကား။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာတို့ကို။ လောကီယဘာဝနာ၊ ၎င်း။ လောကုတ္တရာ-

၁-ဒဿနဘာဝနာဝသေန-ဟူသောပါဠိဖြင့် မဂ်မဟုတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုခြင်းကိုနှစ်စေ၏။ နိဗ္ဗာနဿ-ဟူသော ဤပါဠိ ဖြင့်ကား မဂ်ဖိုလ်တို့၌ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုခြင်းကို နှစ်စေ၏။ (ပြည်)

ဘာဝနာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေယေဝ၊ နှစ်ပါးတို့ကိုသာလျှင်။ အဘိ-
မတာ-အဓိပ္ပေတာ၊ လိုအပ်ကုန်၏။ ထတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ လောကီ-
ယာနံ၊ ကုန်သော။ သီလသမာဓိပညာနံ၊ တို့ကို။ ဥပ္ပါဒနံ၊ ဖြစ်စေ
ခြင်းသည်၎င်း။ တာဟိ၊ ထို သီလသမာဓိပညာတို့ဖြင့်။ သန္တာနဝါသနဉ္စ၊
မိမိသန္တာန်ကို ထုံခြင်းသည်၎င်း။ လောကီယဘာဝနာ၊ မည်၏။
လောကုတ္တရာနံ၊ ကုန်သော။ သီလသမာဓိပညာနံ၊ တို့ကို။ ဥပ္ပါဒနံ၊
သည်၎င်း။ တာဟိ၊ ထိုလောကုတ္တရာ သီလသမာဓိပညာတို့ဖြင့်။ သန္တာန-
ဝါသနဉ္စ၊ သန္တာန်ကိုထုံခြင်းသည်၎င်း။ လောကုတ္တရာဘာဝနာ၊ မည်၏။
တာသု၊ ထိုလောကီလောကုတ္တရာ ဘာဝနာတို့တွင်။ ဣမ၊ ဤဉာဏဒဿန
ဝိသုဒ္ဓိကထာ၌။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာဘာဝနာကို။ အဓိပ္ပေတာ၊
၏။ (ဣတရာ၊ ကို။ န အဓိပ္ပေတာ၊ အပ်။ တဿ၊ ထိုလောကုတ္တရာ-
ဘာဝနာ၏။ သမ္ဘာရဘာဝတော၊ အဆောက်အဦသာ ဖြစ်သောကြောင့်
တည်း။) ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ စတုပ္ပိမံပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဧတံ ဉာဏံ၊
ဤအရိယမဂ်ဉာဏ်သည်။ လောကုတ္တရာနိ၊ ကုန်သော။ သီလာဒီနိ၊ သမ္မာ-
ဝါစာစသည် အပြားရှိကုန်သော သီလသမာဓိတို့ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။
(ကထံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ကား။) တေသံ၊ ထိုသီလစသည်တို့အား။ သဟဇာတ-
ပစ္စယာဒိတာယ၊ သဟဇာတပစ္စည်း စသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဥပ္ပါဒေတိ၊
၏။) ဧတဟိ (သမုစ္ဆန္တနပဋိပ္ပဿမ္ဘနဝသေန ပဝတ္တေဟိ လောကုတ္တရေဟိ
သီလာဒီဟိ)၊ တို့ဖြင့်။ အရိယပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သန္တာနံ၊ မိမိသန္တာန်ကို။
ဝါသေတိ၊ ထုံစေ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရာဘာဝနာဝ၊
သည်သာလျှင်။ အဿ၊ ထိုမဂ်ဉာဏ်၏။ ကိစ္စံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။
ပရိညာဒီနိ၊ ပရိညာဉ်အစရှိကုန်သော။ ယာနိ ကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။
အဘိသမယကာလေ၊ အဘိသမယကာလ၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗာနိ၊

၁-ဖြစ်စေခြင်းသည်၎င်း သန္တာန်၌ ထုံခြင်းသည်၎င်း ဘာဝနာမည်ရကား ထိုနှစ်ပါးစုံ
ကိုပြလိုသည်ဖြစ်၍ တတ္ထ လောကီယာနံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂- သီလာဒီနိ-၌ အာဒိ-ဖြင့်သမာဓိကိုယူ၊ ပညာကိုကားမယူလင့်။ န ဟိ တံ တဒေဝ
ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဂ္ဂစိတ္တုပ္ပါဒေါ ပန ဥပ္ပါဒေတိ။ တဒန္တောဂဓဘာဝါ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ။ သော ဟိ
ပညာကုန္တသင်္ဂဟိတောတိ ဝဒန္တိ။ ဋီကာ။ အာစရိယဝါဒကိုပြသတည်း။ မိမိဝါဒကို ပြပြန်လို၍
သီလာဒီနိတိ ဝါ ဖလသီလာဒီနိပိ ဂဟဏန္တိ ပညာယပိ ဂဟဏံ ယုတ္တတိယေဝ။ သဟဇာတ-
ပစ္စယာဒိတာယာတိ ဧတ္ထ အာဒိသဒ္ဓေန အနန္တရပစ္စယာဒိတာယပိ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မိန့်
သော်။ ဋီကာ။

၄၀၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၃၉-၁၀)

ကုန်သော။ တာနိ စ၊ ထိုကိစ္စတို့ကိုလည်း။ ယထာသဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဇာနိ-
တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့။ စကားတရပ်အပြီးတည်း။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကား
အစဉ်ဖြင့်။ သီလေ။ပ။ ဘာဝယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ သရူပေနဝ၊
သရုပ်အားဖြင့်သာလျှင်။ အာဂတာယ၊ သော။ ပညာဘာဝနာယ၊ ပညာ
ကိုပွားစေခြင်း၏။ ဝိဓာနဒဿနတ္ထံ၊ အစီအရင်ကိုပြခြင်းငှါ။ (ဝိတ္ထာရဒဿနံ
ရှိမူ အကျယ်ကိုပြခြင်းငှါ။ ပေး) မူလဘူတာ ဒေ့ ဝိသုဒ္ဓိယော။ပ။
ဘာဝေတဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဥဒ္ဓေသအားဖြင့် ဆိုအပ်ပြီ။
တံ-ဝစနံ၊ သည်။ ဝိတ္ထာရိတံ၊ ချဲ့အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဋီကာ၌
ကား ဝိဿဇ္ဇိတံ-ရှိ၏၊ ဖြေအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပေး) ကထံ
ဘာဝေတဗ္ဗာတိ၊ တဗ္ဗာ-ဟူသော။ အယဉ္စ ပဉ္စော၊ ဤ ပြဿနာသည်
လည်း။ ဝိဿဇ္ဇိတော၊ ဖြေအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့။
အပြီးတည်း။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

ပညာဘာဝနာဓိကာရေ

ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသော နာမ

မာဝိသတိမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသနိစ္ဆေသ (၃၄၀-၁၀)

အာနိသံသပကာသနာ

☞ [၃၄၀] ၈၅၄။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပညာဘာဝနာယ ကော အာနိသံသောတိ၊ ဟူ၍။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ-ဝစနေ၊ ခွံ။ (မယံ၊ တို့သည်။) ဝဒါမ၊ အဖြေကိုဆိုကုန်အံ့။ ယံ၊ ချဲ့အံ့။ အယံ ပညာဘာဝနာနာမ၊ ဤပညာဘာဝနာ မည်သည်။ (သဘဝကဗောဓိအာဒိဝိပုလောဒါတဂုဏဝိသေသာဝဟတ္တာ၊ သဘဝကဗောဓိ အစရှိသော ပြန့်ပြော ဖြူစင်သော အာနိသင်အထူးကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အနေကသတာနိသံသာ၊ အရာမကများသော အာနိသင်ရှိ၏။ တဿ၊ ထိုပညာဘာဝနာ၏။ အာနိသံသံ၊ ကို။ ဒီဃေနာပိ အဒ္ဓုနာ၊ ရှည်ကြာစွာသော ကာလဖြင့်လည်း။ ဝိတ္တာရတော၊ (နယဒဿနကိုမပြုမူ၍ အယံပိ ပညာဘာဝနာယ အာနိသံသော အယံပိ အာနိသံသော-ဟု အနုပဒဒဿနကိုပြု၍) ချဲ့ဖွင့်သောအားဖြင့်။ ပကာသေတုံ၊ ပြခြင်းငှါ။ (အတိဗဟုဘာဝတော၊ အလွန်များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) န သုကရံ၊ မလွယ်။ ပန၊ ထိုသို့ အကျယ်အားဖြင့် ပြခြင်းငှါမတတ်အားသော်လည်း။ အဿာ-ပညာဘာဝနာယ၊ ထိုပညာဘာဝနာ၏။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ နာနာကိလေသဝိဒ္ဓံသနံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာစသောအားဖြင့် များစွာသော ကိလေသာတို့ကို တဒင်္ဂပဟာန်စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ပယ်ခြင်း ဖျက်ဆီးခြင်း၎င်း။ အရိယဖလရသာနုဘဝနံ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်အစရှိသော အရိယဖိုလ် ချမ်းသာ၏ အရသာကို ခံစားရခြင်း၎င်း။ နိရောဓသမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနသမတ္ထတာ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ အာဟုနေယျဘာဝါဒိသိဒ္ဓိ၊ အာဟုနေယျအဖြစ်စသည်၏ ပြီးခြင်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အာနိသံသော၊ ဤရေတွက်အပ်သော အာနိသင်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

နာနာကိလေသဝိဒ္ဓံသနကထာ

၈၅၅။ တတ္ထ၊ ထိုအာနိသင်တွင်။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒတော၊ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ သက္ကာယဒိဋ္ဌာဒိနံ ဝသေန၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ

၄၁၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၀-၁၁) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ယံ နာနာကိလေသဝိဒ္ဓံသနံ၊ အကြင်
အထူးထူးသော ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ အယံ၊ ဤ
သက္ကာယဒိဋ္ဌိစသောအားဖြင့် အထူးထူးသော ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီး
ခြင်းသည်။ လောကိကာယ၊ လောကီဖြစ်သော။ ပညာဘာဝနာယ၊
ပညာဘာဝနာ၏။ အာနိသံသော၊ အာနိသင်တည်း။ အရိယမဂ္ဂက္ခဏေ၊
အရိယမဂ်ခဏ၌။ သံယောဇနာဒီနံ၊ သံယောဇဉ်စသည်တို့၏။ ဝသေန၊
ဖြင့်။ ယံ နာနာကိလေသဝိဒ္ဓံသနံ၊ အကြင်အထူးထူးသော ကိလေသာကို
ပယ်ခြင်း ဖျက်ဆီးခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ အယံ၊ ဤသံယောဇဉ် အစရှိ
သည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အထူးထူးသော ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီး
ခြင်းသည်။ လောကုတ္တရာယ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ ပညာဘာဝနာယ၊
၏။ အာနိသံသော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

ဘိမဝေဂါနုပတိတာ၊ (အလုံးစုံသော လူအပေါင်း၏ဦးခေါင်းကို ခွဲအံ့
သကဲ့သို့ ကြောက်ထိတ်လန့်ဖွယ်သော အဟုန်ဖြင့် လျင်စွာကျသော။
အသနီ၊ မိုးကြိုးစက်သည်။ သိလုစ္စယေ၊ ကြီးစွာသော ကျောက်တောင်
တို့ကို။ ဝိဒ္ဓံသယတိ ဝိယ၊ ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့၎င်း။ ဝါယုဝေဂသမုဋ္ဌိတော၊
ပြင်းစွာသောလေအဟုန်ဖြင့် ဖြစ်သော။ ပါဝကော၊ တောမီးသည်။
အရညံ၊ တောကို။ ဝိဒ္ဓံသယတိ ဣဝ၊ ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့၎င်း။

သတေဇုဇ္ဇလမဏ္ဍလော၊ သရဒကာလ၌ဖြစ်သော မိမိ၏တန်ခိုးဖြင့်
တောက်ပလျက် မကြည့်နိုင်သော အရောင်အဝန်းရှိသော။ ရဝိ၊ နေမင်း
သည်။ အန္ဓကာရံ၊ အမှိုက်မှောင်ကို။ ဝိဒ္ဓံသယတိ ဝိယ၊ ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့
၎င်း။ (ဧဝံ၊ ထိုအတူ။) ဒီဃရတ္တာနုပတိတံ၊ ရှည်ကြာစွာသော ကာလ
ပတ်လုံး ခန္ဓာသန္တာန်၌ ကျရောက်သော။ သဗ္ဗာနတ္ထဝိဓာယကံ၊ (သတ်
ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းစသော ဒုဂ္ဂတိ၌ဖြစ်သောထက်ဝန်းကျင် ပူပန်စေတတ်

၁-အရိယမဂ္ဂက္ခဏေ-ဟူသော ဝိသေသနကိုဆိုက သမုဇ္ဈေဒပဟာန်ကိုသာ ပြရ၏။
ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာန်ကိုမပြရ။ ကျန်ခဲ့သည်မဟုတ်လော? ကြောင့် အရိယဖလရသာနဘဝနန္တိ
ဧတေနော ကိလေသာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာနံ ဒီပိယတိတိ အရိယမဂ္ဂက္ခဏေတိ ဝိသေသဝစနံ-
မိန့်သော်။ ဋီကာ။ ဟနည်းလည်း သမုဇ္ဈေဒပဟာန်ကိုဆိုက ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာန်သည်
အလိုလိုမဆိုရ။ အဝုတ္တသိဒ္ဓိအားဖြင့် ပြီးသတည်းဟု ပြလိုရကား တဗ္ဘာဝဘာဝတော ဝါ
သိဒ္ဓေဟိ သမုဇ္ဈေဒပဟာနေ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာနံ သိဒ္ဓမေဝ ဟောတိတိ။ မိန့်သော်။ ၎င်း။

နိဒ္ဒေသ]

ဖလသမာပတ္တိကထာ (၃၄၁-၁)

၄၁၁

သည်စသော၊ ဇာတိဇရာစသော) အလုံးစုံသောအကျိုးစီးပွားမဲ့ကို စီရင်တတ်သော။

ကိလေသဇာလံ၊ ကိလေသာဟူသော ကုန်ရက်ကို။ ဘာဝိတာ၊ ပွားစေအပ်သော။ ပညာ၊ သည်။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိဒ္ဓိသယတိ၊ ဖျက်ဆီးပေ၏။ အတော-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သန္နိဋ္ဌိကံ-ပစ္စက္ခဘူတံ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် မြင်သိစကောင်းသော။ ဣမံ အာနိသံသံ၊ ဤအာနိသင်ကို။ ဣမ၊ ဤပညာဘာဝနာအရာ၌။ (ကုလပုတ္တော၊ အမျိုးကောင်းသားသည်။) ဧညာ-ဇာနေယျ၊ သိရာ၏။

ဖလသမာပတ္တိကထာ

၈၅၆။ အရိယဖလရသာနုဘဝနန္တိ၊ ကား။ ကေဝလဉ္စ၊ သက်သက်ကား။ ကိလေသဝိဒ္ဓိသနုညေဝ၊ ကိလေသာကိုဖျက်ဆီးခြင်းသည်သာလျှင်။ အာနိသံသော၊ အာနိသင်အကျိုးစက်သည်။ န၊ မဟုတ်သေးဘူး။ အရိယ-ဖလရသာနုဘဝနမ္ပိ၊ အရိယမဂ်၏ဖိုလ်အရသာကို ခံစားရခြင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ အရိယာဖြစ်သောဖိုလ်၏ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ ချမ်းသာအရသာကို ခံစားရခြင်းသည်လည်း။ ပညာဘာဝနာယ၊ ၏။ အာနိသံသော၊ အာနိသင်အကျိုးဆက်ပေတည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သောတာပတ္တိဖလဒိသာမညဖလံ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်အစရှိသော အရိယမဂ်၏ဖိုလ်ကို။ အရိယဖလန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တဿ-အရိယဖလဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသောအရိယဖိုလ်၏။ မဂ္ဂဝီတိဟဉ္စ၊ ၌၎င်း။ ဖလသမာပတ္တိဝသေန၊ ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တိယဉ္စ၊ ဖြစ်ခြင်း၌၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒ္ဓိဟိ အာကာရေဟိ၊ နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ရသာနုဘဝနံ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိသုခဟူသောအရသာကိုခံစားရခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတြ-တေသု ဒ္ဓိသု အာကာရေသု၊ တို့တွင်။ တဿ-အရိယဖလဿ၊ ၏။ မဂ္ဂဝီထိယံ၊ ၌။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒသိတာယေဝ၊ ပြအပ်ပြီးသည်သာတည်း။

၉[၃၄၁] ၈၅၇။ အပိစ၊ ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ ယေ၊ အကြင်ဆရာတို့သည်။ သံယောဇနပ္ပဟာနမတ္တမေဝ၊ သံယောဇဉ်ကို ပယ်ခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ဖလံ နာမ၊ အရိယမဂ်၏ အကျိုးမည်၏။ အညော၊ သံယောဇဉ်ကိုပယ်ခြင်းမှ တပါးသော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသောဝိပါက်

၄၁၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၁-၁) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

ဖြစ်သော အကျိုးတရားသည်။ န အတ္တိ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့အား။ အနုနယတ္ထံ၊ လျော်သည်ဖြစ်၍ နှစ်သက် စေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣဒံ သုတ္တမ္မိ၊ ဤပဋိသန္ဓိဒါပါဠိကိုလည်း။ ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ပြအပ်၏။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ပယောဂပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပညာ၊ အရိယမဂ်ဟူသော ပယောဂကြောင့်ဖြစ်သော ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းခြင်း၌ဖြစ်သောပညာ သည်။ ဖလေ ဉာဏံ၊ ဖိုလ်၌ဖြစ်သောဉာဏ်မည်သနည်း။ သောတာပတ္တိ- မဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်တတ်သောသဘောကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မှ။ ဝုဠာတိ၊ ၏။ တဒနုဝတ္တကကိလေ- သေဟိ စ၊ သမ္ပယုတ်အားဖြင့်၎င်း၊ ဥပနိဿယအားဖြင့်၎င်း ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသို့ အစဉ်လိုက်သော ကိလေသာတို့မှ၎င်း။ (ထိုပါဌ်ဖြင့် တဒေကဋ္ဌပဟာနကို မိန့်သတည်း) (တဒနုဝတ္တကေဟိ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသို့အစဉ်လိုက်ကုန်သော။) ခန္ဓေဟိ စ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောခန္ဓာ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြောင့် နောင်အခါ၌ ဖြစ်လတံ့သော ခန္ဓာတို့မှ၎င်း။ ဝုဠာတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓု၊ ယထာဝုတ္တကိလေသခန္ဓာတို့မှ အပဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စ၊ ဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော အလုံးစုံသော သင်္ခါရနိမိတ်တို့မှလည်း။ ဝုဠာတိ၊ ၏။ (ဧဝံ မဂ္ဂကိစ္စံ ဒဿေတော ဣဒါနိ တဿ ဝသေန ဖလံ ဒဿေတံ

၁-အရိယဖိုလ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို သုတ်ဆောင်၍ ပြသဖြင့် နှစ်သက်စေသည်ဟူလို။

၂-ပကဋ္ဌော ဥက္ကဋ္ဌော ယောဂေါတိ ပယောဂေါ၊ အရိယမဂ်တည်း။ ပယောဂတော ဇာတာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ပယောဂပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ၊ ယင်းပဋိပ္ပဿဒ္ဓိသည် အရိယမဂ်၏ ပူးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ရအပ်သည်မဟုတ်လော၊ အဘယ်သို့ ဝိပါကပညာကို ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ယူကောင်း အံ့နည်းတူမူ? သာ ပန အရိယမဂ္ဂဿ ဘာဝိတတ္တာ လဗ္ဘမာနာပိ ယဿာ ဝိပါကပညာယ နိပ္ပဇ္ဇမာနာယ နိပ္ပဇ္ဇတိ၊ သာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယံ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗာယံ ပညာတိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပညာတိ ဝုတ္တာ၊ ဋီကာ။ ပန၊ ဆက်၊ သာ၊ ထိုပယောဂပဋိပ္ပဿဒ္ဓိသည်။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပူးစေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လဗ္ဘမာနာပိ၊ ရအပ်သော်လည်း။ ယဿာ ဝိပါက- ပညာယ၊ အကြင်ဝိပါကပညာသည်။ နိပ္ပဇ္ဇမာနာယ၊ ပြီးသည်ရှိသော်။ နိပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြီး၏။ သာပိ ဝိပါကပညာ၊ သည်။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗာယံ၊ ပြီးစေအပ်သော။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယံ၊ ကိလေသာ တို့၏ငြိမ်းခြင်း၌။ ဝါ၊ ကား။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယံ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိကို။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗာယံ၊ ပြီးစေအပ်သည် ရှိသော်။ ပညာ၊ ဖြစ်သောပညာမည်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပညာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ၎င်းနက်။

၃-သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ ဥဇုဝိပစ္စနိကကို ပြသည်၏အစွမ်းဖြင့် ဆိုပြီး၍ ထိုဥဇုဝိပစ္စနိက မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှ တပါးသော တရားမှလည်း ထခြင်းကိုပြခြင်းငှါ တဒနုဝတ္တကကိလေသေဟိ-စသည်ကို မိန့်သော်။

တမ္ပယောဂပဋိပ္ပဿဒွတ္တာတိအာဒိ ဝုတ္တံ) တမ္ပယောဂပဋိပ္ပဿဒွတ္တာ၊
ထိုအဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓတို့မှထခြင်းစသော မဂ်ပယောဂ၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။
(မဂ္ဂါနန္တရံ၊ မဂ်၏အခြားမဲ့၌။) သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဖိုလ်ဖြစ်သောသမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နှစ်ကြိမ်၎င်း၊ သုံးကြိမ်၎င်း၊ အကြိမ်များစွာ၎င်း ဖြစ်၏။ ဧတံ၊
ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးမည်၏။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့
အစရှိသည်ကို။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ ချဲ့အပ်၏။

စတ္တာရော။ ပ။ ပစ္စယောတိ ဧဝမာဒိနိပိ၊ ပစ္စယော-ဤသို့အစရှိသော
သုတ်တို့သည်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရိယဖိုလ်၏ သဘာဝဓမ္မအဖြစ်ဖြင့်
ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်၌။ သာဓကောနိ၊ သက်သေတို့တည်း။ [စတ္တာရော၊
လေးပါးကုန်သော။ အရိယမဂ္ဂ၊ အရိယမဂ်တို့၎င်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။
သာမညဖလောနိ စ၊ သာမညဖိုလ်တို့၎င်း။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤမဂ်လေးပါး
ဖိုလ်လေးပါးတရားတို့သည်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ၊ အပ္ပမာဏဖြစ်သော
နိဗ္ဗာန်လျှင်အာရုံရှိကုန်၏။ မဟဂ္ဂတော၊ မဟဂ္ဂုတ်ဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊
နေဝသညာနာသညာယတနကုသိုလ်ကိရိယာတရားသည်။ (နိရောဓတော၊
နိရောဓသမာပတ်မှ။ ဝုဠာနဝေလာယံ၊ ထသောအခါ၌။) အပ္ပမာဏဿ
ဓမ္မဿ၊ အပ္ပမာဏဖြစ်သော အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်အား။ အနန္တရ-
ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။]

ဂျဂ။ ပန၊ ပါး။ ဖလသမာပတ္တိယံ၊ ဖိုလ်၏ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော
သမာပတ်၌။ အဿ၊ ထိုအရိယဖိုလ်၏။ ပဝတ္ထိဒဿနတ္ထံ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုပြခြင်း
ငှါ။ ဖလသမာပတ္တိ၊ ဖလသမာပတ်ဟူသည်။ တာ၊ အဘယ်နည်း။ ဧက၊
အဘယ်သူတို့သည်။ တံ၊ ထိုသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဝင်စားကုန်
သနည်း။ ဧက၊ အဘယ်သူတို့သည်။ န သမာပဇ္ဇန္တိ၊ မဝင်စားနိုင်ကုန်
သနည်း။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဝင်စားကုန်သနည်း။
ကထဉ္စ၊ အသို့လျှင်။ အဿ၊ ထိုသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်းသည်။
ဟောတိ၊ နည်း။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ဝုဠာနံ၊ သမာပတ်မှထခြင်းသည်။

၁-မဂ္ဂေါ ဟိ နိမိတ္တတော ပဝတ္ထတော စ ဝုဠာဟန္တော ကိလေသေ ပဇဟတီတိ အတ္ထနော
ဓဏေ တံ ပယောဂံ ကရောထိ နာမ၊ ဖလက္ခဏေ ပနဿ သော ပယောဂေါ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ
ဝူပသန္တော နာမ ဟောတိ။ ဧကေန ဝုတ္တံ တမ္ပယောဂပဋိပ္ပဿဒွတ္တာတိ၊ ဋီကာ။

၄၁၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၁-၁၂) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

ဟောတိ၊ နည်း။ ဖလဿ၊ ဧ။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ကိံ၊ အဘယ်တရား
သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဖလံ စ၊ ဖိုလ်သည်လည်း။ ကဿ၊ အဘယ်တရား
၏။ အနန္တရံ၊ ၌။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (သရူပကတ္ထုကာရဏာ-
ကာရဋ္ဌိတိဝုဋ္ဌာနာနန္တရဝသေန၊ သရုပ် ကတ္တား ကာရဏ အာကာရ ဌိတိ
ဝုဋ္ဌာန အနန္တရ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။) ဣဒံ ပညာကမ္မံ၊ ဤပြဿနာအမှုကို။
(ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။)

၈၅၉။ တတ္ထ-တသ္မိံ ပညာကမ္မေ၊ ၌။ ကာ ဖလသမာပတ္တိတိ၊ ကား။
အရိယဖလဿ၊ အရိယဖိုလ်နှင့်ယှဉ်သော ဈာန်၏။ နိရောဓေ၊ အာရုံဖြစ်သော
နိဗ္ဗာန်၌။ ယာ အပ္ပနာ၊ အကြင်အပ္ပနာ အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း
သည်။ အတ္တံ၊ ဧ။ (သာ အပ္ပနာ၊ သည်။ ဖလသမာပတ္တိ၊ မည်၏။)

၈၆၀။ ကေ တံ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကေ န သမာပဇ္ဇန္တိတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေပိ
ပုထုဇ္ဇနာ၊ ဈာန်ရမရ အလုံးစုံသော ပုထုဇဉ်တို့သည်လည်း။ န သမာ-
ပဇ္ဇန္တိ၊ မဝင်စားနိုင်ကုန်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အနဓိဂတတ္တာ၊ ထိုထို
ဖလသမာပတ်ကို မရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံး
စုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အရိယာ ပန၊ အရိယာတို့သည်ကား။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊
ဝင်စားနိုင်ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဓိဂတတ္တာ၊ ဖလသမာပတ်ကို ရအပ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဥပရိမာ၊ အထက်
ဖြစ်သော သကဒါဂါမ်စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဟေဋ္ဌိမံ၊ အောက်
ဖြစ်သော သောတာပတ္တိဖိုလ်စသည်ကို။ န သမာပဇ္ဇန္တိ၊ မဝင်စားကုန်။
(ကသ္မာ၊ ကား။) ပုဂ္ဂလန္တရဘာဝုပဂမနေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၏ အဖြစ်သို့
ရောက်ခြင်းဖြင့်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ၊ အောက် အောက်သော ဖလသမာပတ်
တို့၏ ငြိမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟေဋ္ဌိမာ စ၊ အောက်ဖြစ်သော
သောတာပန်စသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ ဥပရိမံ၊ အထက်
ဖြစ်သော သကဒါဂါမိ ဖိုလ်စသည်ကို။ န သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ (ကသ္မာ၊
ကား။) အနဓိဂတတ္တာ၊ မရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပန၊
အလျော်ကိုဆိုအံ့။ အတ္တနော အတ္တနောယေဝ၊ မိမိ မိမိ၏ သာလျှင်။
ဖလံ၊ ဖိုလ်ကို။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-ဣဒံ၊ အဆုံးအဖြတ် စကား

၁-အဓိဂတတ္တာ-ဟု ဟိတ်ကိုကြားခြင်းသည် ဥပရိမ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း
လောကီသမာပတ်ကဲ့သို့ အောက်ဖြစ်သော ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းကို ပြီးစေသကဲ့သို့
တည်ရာကား ထိုကိုနှစ်စေခြင်းငှါ ဥပရိမာ ပန-စသည်ကိုမိန့်သော်။

သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤမိမိ မိမိတို့ရသော ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်း၌။
သန္နိဋ္ဌာနံ၊ အဆုံးအဖြတ်တည်း။

ပန၊ အယူဝါဒကဲ့ကို ဆိုဦးအံ့။ ကေစိ၊ အချို့သောဆရာတို့သည်။
သောတာပန္နသကဒါဂါမိနောပိ၊ ပုထုဇဉ်သာမဟုတ် သောတာပန် သက-
ဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ (တံ၊ ထိုဖလသမာပတ်ကို) န သမာပဇ္ဇန္တိ၊
မဝင်စားနိုင်ကုန်။ ဥပရိမာ၊ အထက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေယေဝ၊ နှစ်ဦးသော
အနာဂါမိရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာလျှင်။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဝင်စားနိုင်ကုန်၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ၊ ထိုအထက်ဖြစ်

၁-ပုဂ္ဂလန္တရတာဝုပကမနေန ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ-ဟူသော ဤပါဠိဖြင့် လောကီသမာပတ်ကဲ့သို့
အထက်ဖြစ်သော အရိယာသည် အောက်၌ဖြစ်သော ဖလသမာပတ်ကို မိမိရပြီးဖြစ်သော
ကြောင့် ဝင်စား၏ဟု ဖြစ်သောအကြောင်းကို စင်စေသတည်း။ ထိုစကားကိုဆိုသင့်၏။
လောကီဈာန်တို့၌ ဝိသေသမရှိသောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်အသုံးအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းမည်သည်
မရှိ၊ ဤ၌ကား ရှေး၌မပယ်သတ်အပ်သေးသော ကံ ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ခြင်းဖြင့် ပုထုဇဉ်
တို့မှ သောတာပန်၏ ပုဂ္ဂိုလ်အသုံး၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကဲ့သို့ သောတာပန် အစရှိသည်
တို့မှ သကဒါဂါမိ အစရှိသည်တို့၏ ပုဂ္ဂိုလ်အသုံး၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်
အောက် အောက်ဖြစ်သော ဖလဓမ္မတို့သည် အထက် အထက်ဖြစ်သော မဂ်တို့ဖြင့်နစ်စေအပ်
ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပဋိပက္ခဓမ္မတို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ တဖန် မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏
အဖြစ်သို့သာလျှင် ရောက်ကုန်၏။ ထိုသို့ အောက် အောက်ဖြစ်သော ဖလဓမ္မတို့၏ တဖန်
မဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့် ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ-ဟု မိန့်သတည်း။
တနည်းလည်း ကုသိုလ်ကြံယာ၏ ဖြစ်ခြင်းမည်သည် တပါးသောသဘောရှိ၏။ ဝိပါက်၏
ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း တပါးသောသဘောရှိ၏။ လောကုတ္တရာကုသိုလ်တို့၏လည်း မိမိ၏
အခြားမဲ့၌ အကျိုးဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အောက်ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်မှ အထက်
ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘဝတပါးသို့ ရောက်ခြင်းကဲ့သို့ဖြစ်သတည်း။ ထိုစကားဆိုသင့်၏။
ထိုထိုသို့သော သောတာပတ္တိဖိုလ်စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် အရိယာတို့၏ သောတာပန်
စသော အမည်ကိုရခြင်းသည် ဖြစ်သတည်း။ ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိဖိုလ်မှ တပါးသော
ဖိုလ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်လည်း အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့၊ ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သော
တာပန်စသော အမည်သည်လည်း မပိုင်းခြား မမှတ်သားအပ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုထိုဈာန်ဖြင့်
ပဋိသန္ဓေနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့တည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုထိုအရိယာ၏ ထိုထိုဖိုလ်သည် ဘဝနှင့်
တူသည် ဖြစ်ရကား အထက်ဖြစ်သော အရိယာ၏ အောက်ဖြစ်သောဖိုလ်နှင့် ပြည့်စုံသည်၏
အဖြစ်၏ အမြွက်မျှလည်းမဖြစ်သင့်၊ ထိုအောက်ဖြစ်သောဖိုလ်ကို ပြန်၍ဝင်စားခြင်းသည်
အဘယ်မှာ ဖြစ်တုံအံ့နည်း။ ဤသို့သော အဆုံးအဖြတ်ကို မှတ်အပ်၏။ အတ္တနော အတ္တနော
ပသံ သမာပဇ္ဇန္တိ-ဟူသော ဤပါဠိဖြင့် အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော အရိယာတို့သည် မိမိ မိမိ
ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားကုန်သည်ချည်း။ ဤသို့သောအနက်သည် ရောက်လတ်သော်
ထိုရောက်သောအနက်၌ ကေသဉ္စိတို့၏ မတိဘေဒကို ပြခြင်းငှါ ကေစိ ပန-စသည်ကို
န့်သော်။

၄၁၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၁-၂၁) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

သော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးတို့သည်။ သမာဓိသ္မိံ၊ သမာဓိဉ္စ။ ပရိပူရကာရိနော၊ ပြည့်ခြင်းကို ပြုလေ့ရှိကုန်၏။ (ဣတရေ ပန၊ အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးကုန်သော သောတာပန် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်ကား။ သီလေသု၊ တို့ဉ္စ။ ပရိပူရကာရိနော၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒေယေဝ၊ နှစ်ဦးသော အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာလျှင်။ ဖလသမာပတ္တိံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ တေသံ၊ ထိုနှစ်ဦးသော အနာဂါမ်ရဟန္တာတို့၏။ ဣဒဉ္စ ကာရဏံ၊ ဤဝင်စားနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကေစိတို့ ဆိုကုန်၏။ တံ၊ ထိုသမာဓိသ္မိံ ပရိပူရကာရိနော-ဟု ကေစိတို့ ဆိုသော အကြောင်းသည်။ အကာရဏမေဝ၊ အယုတ္တိယေဝ၊ အယုတ္တိသည်သာတည်း။ (ကသ္မာတိ စေ၊ အဘယံကြောင့် နည်းဟု ဟိတ် တောင်းကုန်ငြားအံ့။) ပုထုဇ္ဇနဿာပိ၊ အချင်းခပ်သိမ်း မပယ်မဖြတ်အပ်သေးသော ကိလေသာရှိသော ပုထုဇဉ်၏လည်း။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ပဋိလဒ္ဓလောကီယသမာဓိသမာပဇ္ဇနတော၊ ရအပ်သော လောကီသမာဓိကို ဝင်စားနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

တ္ထေ - တေသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤအနုတ်ဉ္စ။ ကာရဏာကာရဏစိန္တာယ၊ အကြောင်းရှိမရှိကို စိစစ်ကြံစည်ခြင်းဖြင့်။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်မှု စအံ့နည်း။ ၂

၁-ဣဒဉ္စ၊ ဤသည်ကား။ တေသံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းယုတ္တိ ပေတည်း။ ဟိ၊ အကြောင်းကား၊ ဧကေ၊ တို့သည်။ သမာဓိသ္မိံ၊ ဉ္စ။ ပရိပူရကာရိနော၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အကြောင်းတည်း။ တံ၊ ထိုကေစိတို့ ဆိုသောအကြောင်းသည်။ ပုထုဇ္ဇနဿာပိ၊ ၏လည်း။ အတ္တနာ၊ သည်။ ပဋိလဒ္ဓ။ ပ။ ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ အကာရဏမေဝ၊ သင့်လျော်သောအကြောင်းမဟုတ်သည်သာလျှင်တည်း-ဟု ဤသို့လည်း ပြန်သင့်၏။ (ဆသံ-သော)

ထိုဟိတ်ပါဌ်၏ လိုရင်းဖြစ်သော အဓိပ္ပါယ်တ္ထတား ဤသို့ကည်း။ အချင်းခပ်သိမ်း မပယ်မဖြတ်အပ်သေးသော ကိလေသာရှိသော ပုထုဇဉ်၏လည်း မိမိသည် ရအပ်သော လောကီသမာပတ်တို့ ဝင်စားခြင်းကို ရအပ်ကုန်သေး၏။ ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီးသော အချို့သော ကိလေသာရှိကုန်သော အောက်ဖြစ်သော သောတာပန်သကဒါဂါမ် အရိယာတို့၏ မိမိဖလသမာပတ်ကို မဝင်စားနိုင်ခြင်း၌ အဘယ်အကြောင်းတစ် ရှိအံ့နည်း။ ဝါ၊ မိမိဖလ သမာပတ် ဝင်စားခြင်း၌ အပြစ်ဆိုဖွယ် အဘယ်အကြောင်း ရှိအံ့နည်း။ ထိုကြောင့် ထိုအရိယာတို့၏သမာဓိ၌ ဖြစ်ခြင်းကို ပြုလေ့မရှိသည်၏ အဖြစ်သည် မိမိ ဖလသမာပတ်ကို မဝင်စားနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းယုတ္တိ မဟုတ်ဟူလိုသော်။ (ပြည်)

၂-အကြောင်းယုတ္တိကို ကြံခြင်းမည်သည် ပါဠိသ္မိတိုက်ရိုက် မတင်အပ်သောအနုတ်ဉ္စသာ သင့်၏။ ဤအနုတ်ကိုကား ပါဠိသ္မိတိုက်ရိုက်တင်အပ်ပြီဟု အကြောင်းကိုညွှန်ခြင်း၌ အရိ အသေမပြုခြင်းကို မုခပြုသဖြင့် ပါဠိကိုပြုလိုရကား ကိဉ္စတ္ထ-စသည်ကိုမိန့်သော်။

နိဒ္ဒေသ]

ဖလသမာပတ္တိကထာ (၃၄၂-၄)

၄၁၇

ပါဠိယံယေဝ၊ ပါဠိတော်၌ပင်လျှင်။ ကတမေ ဒေသ။ပ။ ဂေါတြဘူတိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နန၊ တိုက်ရိုက်ကြီး ဟောအပ်သည်မဟုတ်လော။ [ဒေသ၊
 ကုန်သော။ ကတမေ ဂေါတြဘူ ဓမ္မာ၊ အဘယ်ဂေါတြဘူတရားတို့သည်။
 ဝိပဿနာဝသေန၊ ဝိပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။
 သောတာပတ္တိမဂ္ဂပဋိလာဘတ္တာယ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရခြင်းအကျိုးငှါ။
 ဥပ္ပါဒံ၊ ကို။ ပဝတ္ထံ၊ ကို။ပ။ ဥပါယာသံ၊ ကို။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊
 သင်္ခါရနိမိတ်ကို။ အဘိဘုယျတိ၊ နှိပ်စက်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဂေါတြဘူ၊ မည်၏။ သောတာပတ္တိဖလသမာပတ္တတ္တာယ၊ သောတာပတ္တိ
 ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းအကျိုးငှါ။ [၃၄၂] သကဒါဂါမိမဂ္ဂပဋိလာ-
 ဘတ္တာယ၊ သကဒါဂါမိမဂ်ကို ရခြင်းအကျိုးငှါ။ပ။ အရဟတ္တဖလသမာ-
 ပတ္တတ္တာယ၊ အရဟတ္တဖိုလ် သမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းအကျိုးငှါ။ သုညတ-
 ဝိဟာရသမာပတ္တတ္တာယ၊ သုညတဝိဟာရသမာပတ်ကိုဝင်စားခြင်း အကျိုး
 ငှါ။ အနိမိတ္တဝိဟာရသမာပတ္တတ္တာယ၊ အနိမိတ္တဝိဟာရသမာပတ်ကို ဝင်
 စားခြင်းအကျိုးငှါ။ ဥပ္ပါဒံ။ပ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ သင်္ခါရနိမိတ္တံ၊ ကို။ အဘိ-
 ဘုယျတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂေါတြဘူ၊ မည်၏။] တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ အရိယာ၊ တို့သည်။ အတ္တနော အတ္တ-
 နော၊ ၏။ ဖလံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤသမာ
 ပတ်ကို ဝင်စားရာ၌။ နိဋ္ဌံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ရောက်အပ်၏။ ဝါ၊
 ကား။ နိဋ္ဌံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

၁-ဤ၌လည်း သုညတဝိဟာရသမာပတ္တတ္တာယ အနိမိတ္တဝိဟာရသမာပတ္တတ္တာယ-ဤသို့
 အစရှိသည်ဖြင့် သရုပ်အားဖြင့် သုညတအနိမိတ္တဝိဟာရသမာပတ်တို့၏ ထုတ်အပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့် ထိုမှရှေး၌ လာကုန်သော မဂ္ဂဝါရ ဖလဝါရတို့ကို အပ္ပဏိဟိတ၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်ဆိုအပ်ကုန်၏။ ထိုတွင်အနတ္တာနုပဿနာကို မုခပြုသဖြင့်၎င်း အနိစ္စာနုပဿနာကို
 မုခပြုသဖြင့်၎င်း ဖြစ်ကုန်သော ဖလသမာပတ်တို့၏ ရှေး၌ကျင်လည်ကုန်သော ဂေါတြဘူ
 တရားတို့ကို နဝမ၊ဒေသမ၏အဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု သိအပ်၏။ သောတာပတ္တိဖလသမာ-
 ပတ္တတ္တာယ-ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်ကား လေးပါးသော ဖိုလ်တို့၌လည်း တချက်တည်းတူစွာ
 ဒေသနာ၏ လာခြင်းကြောင့် သောတာပန်သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း မိမိဖိုလ်ကို
 ဝင်စားကုန်၏ဟု သိအပ်၏။ မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ထိုဖလသမာပတ်ကို ဆိုအပ်
 ကုန်၏ဟု ဆိုခြင်းငှါလည်း မတတ်ကောင်း၊ ဝိပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဆယ်ပါးကုန်သော
 ဂေါတြဘူဓမ္မတို့ကို ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ဒေသနာ၏လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း
 မဂ္ဂဝါရဖြင့်သာလျှင် ထိုမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်ဟူသောအနက်၏ ပြီးခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။ မဂ္ဂါနန္တရ

၄၁၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၂၅) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

၈၆၁။ ကသ္မာ သမာပဇ္ဇန္တိတိ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရတ္ထံ၊ မျက်
မှောက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ချမ်းသာစွာနေခြင်းအကျိုးငှါ။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။ ဟိ၊ ပမာပမည်းထုံးနည်းတသွယ်ထင်စွာဆိုအံ့။ ရာဇာ၊ စကြာ
ဝတေးမင်းသည်။ ရဇေသုခံ၊ မင်း၏ချမ်းသာကို။ အနုဘဝတိယထာ၊ ခံစား
သကဲ့သို့၎င်း။ ဒေဝတာ၊ နတ်တို့သည်။ ဒိဗ္ဗသုခံ၊ နတ်ချမ်းသာကို။ အနု-
ဘဝန္တိ ယထာ၊ ခံစားကုန်သကဲ့သို့၎င်း။ ဧဝံ၊ တူ။ အရိယာ၊ အရိယာ
သခင်တို့သည်။ အရိယံ၊ မြတ်သော (ဝါ)ရာဂစသောအညစ်အကြေးတို့မှ
ကင်းဝေးဖြူစင်သော။ လောကုတ္တရသုခံ၊ လောကုတ္တရာ ဖိုလ်ချမ်းသာကို။
အနုဘဝိဿာမာတိ၊ ခံစားကုန်အံ့ဟု။ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒံ၊ ကာလအခွန်ကို
ပိုင်းခြားခြင်းကို။ ကတွာ၊ ချီ။ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ၊ အလိုရှိတိုင်း အလိုရှိ
တိုင်းသောခဏ၌။ ဖလသမာပတ္တိံ၊ ဖလသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊
ဝင်စားကုန်၏။

၈၆၂။ ကထဉ္စပ။ ဝုဋ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။
အာကာရေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ အဿာ၊ ထိုဖလသမာပတ်ကို။ သမာ-

ပိုလ်ကို ဖလသမာပတ္တိဟု မဆိုသင့်။ အသီးပရိကံ၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ထိုကြောင့်
ဖလသမာပတ္တိ-ဟူသော စကားဖြင့်ပင်လျှင် သောတာပန်စသည်တို့၏ ဖလသမာပတ်ကို
ဝင်စားခြင်းသည် ပြီး၏။ ထိုကြောင့် ကသ္မာ- စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၁-ပယောဇဉ်သည်လည်း ထိုဒိဋ္ဌဓမ္မ သုခဝိဟာရဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကျင့်ခြင်း
ကြောင့် ထိုအကျိုးငှါကျင့်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ကသ္မာ သမာ-
ပဇ္ဇန္တိ-ဟု မေးပြီး၍ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရတ္ထံ-ဟု ပယောဇဉ်ကို ဖြေဆိုသတည်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မ-
သုခဝိဟာရသည်ပင်လျှင် ရ၍ခံစားရသောကာလ အကျိုးဖြစ်သည်။ ထိုအကျိုးမရမီရခြင်း
ငှါ ကျင့်သောကာလ ကျင့်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သည်ဟုလိုသော်။ တနည်းလည်း ကသ္မာ-
ကား သဗ္ဗဒါနံအနက်၌ ပဉ္စမိဝိဘတ်အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။ ကိဿ-ဟူ၍ ဆိုလိုသတည်း။
ဤအလိုသော် ကသ္မာ-ကိဿ၊ အတယ်အကျိုးငှါ။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဝင်စားကုန်သနည်း။ ဣတိ
ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သောအမေးသည်။ သတိ၊ သော်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရတ္ထံ။ မျက်မြင်ဖြစ်သော
အတ္တဘောဉာဉ်သာလျှင် ကိလေသာဟူသော ပူပန်စေတတ် ထက်ဝန်းကျင်မှ လောင်တတ်
သော မီးငြိမ်းသဖြင့် ငြိမ်သက်ချမ်းမြေ့သောဝိဟာရဖြင့် နေခြင်းအကျိုးငှါ။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။ ပေး။ (ပြည်)

၂-ဝိပါက်၏ အဖြစ်ရှိသော်လည်း ပရိကံနှင့်ကင်း၍ မဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖလသမာပတ်
တရားတို့၏ ထိုထိုအရိယာ၏အလို၏အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်ဖြစ်သတည်း။ ထိုကြောင့်
ထိုဖလသမာပတ်တရားတို့၏ သာဓိပတိဘေ၏အဖြစ်သည် ဖြစ်သတည်း။ ထိုကြောင့်
အဒ္ဓါနပ။ သမာပဇ္ဇန္တိ- ဟု မိန့်သတည်း။ (ပြည်)

နိဗ္ဗေသ]

ဖလသမာပတ္တိကထာ (၃၄၂-၁၃)

၄၁၉

ပဇ္ဇနံ၊ ဝင်စားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနတော၊ မှ။ အညဿ၊
 သော။ အာရမ္မဏဿ၊ ကို။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်၎င်း။
 နိဗ္ဗာနဿ၊ ကို။ မနသိကာရာ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ဒွေ ခေါ်။ပ။ မနသိကာရေဟိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
 ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ အနိမိတ္တာယ၊ နိမိတ်ကင်းသောနိဗ္ဗာန်လျှင်
 အာရုံရှိသော။ စေတောဝိမုတ္တိယာ၊ စေတောဝိမုတ္တိဟုဆိုအပ်သော ဖလ-
 သမာပတ်ကို။ (တနည်း) အနိမိတ္တာယ၊ အနိစ္စာနုပဿနာကိုအဦးပြုသဖြင့်
 ဝင်စားအပ်သော။ စေတောဝိမုတ္တိယာ၊ စေတောဝိမုတ္တိဟု ဆိုအပ်သော
 ဖလသမာပတ်ကို။ သမာပတ္တိယာ၊ ဝင်စားခြင်းအကျိုးငှါ။ ပစ္စယာ၊
 အကြောင်းတို့သည်။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့သည်။ သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ၊ အလုံးစုံသော
 သင်္ခါရနိမိတ်တို့ကို။ အမနသိကာရေ စ၊ (အပြစ်ကိုမြင်ပြီး၍ စွန့်လွှတ်အပ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) မဆင်ခြင်ခြင်း၎င်း။ အနိမိတ္တာယ ဓာတုယာ၊
 (အလုံးစုံသောသင်္ခါရနိမိတ်ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) အနိမိတ္တမည်
 သော အသင်္ခတဓာတ်ကို။ မနသိကာရေ စ၊ (ဖလသမာပတ်၏ သဟဇာတ
 ဖြစ်သောမနသိကာရစေတသိက်ဖြင့်) နှလုံး၌ ထားခြင်း၎င်း၊ ဝါ၊ ဖလ-
 သမာပတ်ဖြစ်သော စိတ်၌ထားခြင်း၎င်း။ ဣတိ-ဣမေ ဒွေ၊ ဤနှစ်ပါး
 တို့တည်း။

၁-နိဗ္ဗာနဿ စ မနသိကာရာ-ဟုတကြောင်းကိုဆိုလျှင်ပင် ပြီးကောင်းပြီးလျှင် အညဿ
 အာရမ္မဏဿ အမနသိကာရာ-ဟူသောအကြောင်းတပါးကို ကျယ်ပွား၍ ဆိုပြန်သနည်း? ဟု
 စဉ်ရှိရကား ပမည်းပမာဖြင့် ထင်စွာဖြေလို၍ ယထာ ဟိ-စသည်ကို ခွဲကာဆိုသတည်း။
 အဓိပ္ပါယ်ကား လောကီဈာန်တို့ကို ရခြင်းကို သမ္ပယောဂအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသည်၏
 အဖြစ်ဖြင့် ပြီးလျှင် ပဟာနဂံသမတိက္ကမဖြင့် ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပဟာနဂံကို
 လွန်ခြင်းကို မုခပြုသဖြင့် ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဖလသမာပတ္တိကိုလည်း နိဗ္ဗာန
 မနသိကာရဖြင့် ပြီးသည်ဖြစ်လျှင် တဒညအာရမ္မဏအမနသိကာရမုခဖြင့် ဆိုအပ်၏။
 အဘယ့်ကြောင့်နည်း? သဗ္ဗသင်္ခါရမှ ဆုတ်နုတ်သော စိတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ပြီးခြင်းကြောင့်
 တည်း။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာနတော-စသည်ကို မိန့်ပေသတည်း။ ထိုစကားဆိုသင့်၏၊
 ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စသော ဉာဏ်အဆက်ဆက်၏ အစွမ်းဖြင့် အလုံးစုံသောသင်္ခါရမှ အချင်း
 ခပ်သိမ်းငြီးငွေ့၍ တပ်ခြင်းကင်းသောစိတ်ရှိသော အရိယာသခင်အား ထိုသဗ္ဗသင်္ခါရမှ
 ထွက်မြောက်ခြင်း နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်သတည်း။ ထိုသို့သောအခြင်းအရာ
 အားဖြင့်ဖြစ်သော ထိုဖိုလ်စိတ်ကိုလည်း နိဗ္ဗာနတော အညဿ အာရမ္မဏဿ အမနသိ-
 ကာရာ နိဗ္ဗာနဿ စ မနသိကာရာ ပဝတ္တတိ-ဟု ဆိုသင့်လှပေသတည်းဟူလို။ (ပြည်)

၄၂၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၂-၁၄) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

၈၆၃။ ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ 'ဤဆိုလတံသည်ကား။' ဧတ္ထ၊ ဤသမာပတ်ကို ဝင်စားရာ၌။ သမာပဇ္ဇနက္ခမော၊ ဝင်စားခြင်းအစီအရင်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဖလသမာပတ္တတ္တိကေန၊ ဖလသမာပတ်ကိုဝင်စားခြင်းဖြင့် အလိုရှိသော။ အရိယသာဝကတေန၊ သည်။ ရဟောဂတေန၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်သို့ကပ်လျက်။ ပဋိသလ္လီနေန၊ အထူးထူးသောအာရုံမှ ဖွဲ့၍ တယောက်တည်းသာကိန်းအောင်းလျက်။ ဥဒယဗ္ဗယာဒိဝသေန၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဘက်ဉာဏ် ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်အစရှိသော ကိုးပါးသောဉာဏ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်ကုန်၏။ ပဝတ္တာနုပုဗ္ဗဝိပဿနဿ၊ ဖြစ်သောဥဒယဗ္ဗယဘက်စသော အစဉ်အတိုင်းသော ဝိပဿနာရှိသော။ တဿ အရိယသာဝကဿ၊ ၏။ သင်္ခါရာရမ္မဏဂေါတြဘူတဏာနန္တရံ၊ သင်္ခါရလျှင်အာရုံရှိသော ဝေါဒါန်ဟုရအပ်သောအမည်ရှိသော ဂေါတြဘူတဏ်၏အခြားမဲ့၌။ ဖလသမာပတ္တိဝသေန၊ ဖလသမာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ နိရောဓေ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသောအာရုံ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ အပေတိ၊ အပ္ပနာစျာန်၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်၏။ ၁။ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအနုပုဗ္ဗဝိပဿနာ၏

၁-သင်္ခါရာရမ္မဏဂေါတြဘူတဏာနန္တရံ-ဟု ဆို၏။ မဂ္ဂဉာဏပုရေစာရိကဂေါတြဘူကဲ့သို့ အဘယ့်ကြောင့် နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသည်မဖြစ်သနည်း?ဟု စုဒ္ဓိရှိရကား လိုစောဒနာသောဓနာကို ထင်စွာပြုခြင်းငှါ ကဿ ပနေတ္ထ ဂေါတြဘူတဏ် မဂ္ဂဉာဏပုရေစာရိကံ ဝိယ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ န ဟောတိတိ-စသည်ကို ခွဲကာမိန့်သော်။ ပန၊ စောဒနာသောဓနာကို ထုတ်ဆိုအံ့။ ကဿ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤဖလသမာပတ်ကိုဝင်စားရာ၌။ ဂေါတြဘူတဏ်၊ ဉာဏ်သည်။ မဂ္ဂဉာဏပုရေစာရိကံ ဝိယ၊ မဂ်ဉာဏ်၏ရှေ့သွားဖြစ်သော ဂေါတြဘူတဏ်ကဲ့သို့။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင်အာရုံရှိသည်။ န တောတိ၊ နည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ ဖလဓမ္မာနံ၊ ဖိုလ်တရားတို့၏။ အနိယျာနိကဘာဝတော၊ မဂ်ကဲ့သို့နိယျာနိက မဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ကတမေ၊ ပ။ ပန္နာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ တဿ၊ ထိုသို့မဂ်ကဲ့သို့ နိယျာနိကမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကန္တေန၊ အားဖြင့်။ နိယျာနိကသဘာဝဿ၊ နိယျာနသဘောရှိသော။ ဥတတောဝုဋ္ဌာနဘာဝေန၊ နှစ်ပါးသောအဖို့မှ ထသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနဿ၊ ဖြစ်သော။ မဂ္ဂဉာဏဿ၊ ၏။ အနန္တရပစ္စယဘူတေန၊ ပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဉာဏေန၊ သည်။ နိမိတ္တတော၊ သင်္ခါရနိမိတ်မှ။ ဝုဋ္ဌိတေနေ၊ ထသည်သာလျှင်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ-တဿ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုမဂ်၏ ပုရေစာရိကဖြစ်သော ဂေါတြဘူ၏။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတာ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင်အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ ၏။ တာဝိတတ္တာ၊ ပူးစေအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုအရိယမဂ်၏။ ဝိပါကဘာဝေန၊ ဝိပါက၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာနံ၊ ကုန်သော။ (ဖလဉာဏာနံ-၌ စပ်) ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ အသမုစ္ဆိန္နတော၊ အကြွင်းမဲ့မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အနိယျာနိ-

နိဇ္ဇေသ]

ဖလသမာပတ္တိကထာ (၃၄၂-၁၉)

၄၂၁

အစွမ်းဖြင့် ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားရာ၌။ ဖလသမာပတ္တိနိန္ဒတဘယ၊ ဖလသမာပတ်သို့ ညွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သေက္ခဿာပိ၊ အားလည်း။ ဖလမေဝ၊ ဖိုလ်သည်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။

ပန၊ အယူမညီကေစိဝါဒကိုဆိုအံ့။ ယေ၊ အကြင်အဘယဂိရိဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ဖလသမာပတ္တိ၊

ကတ္တာ၊ နိယျာနိကမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝုဋ္ဌာနသဘာဝါနံ၊ ဝုဋ္ဌာနသဘော မရှိကုန်သော။ ဖလညဏာနံ၊ တို့၏။ ပုရေစာရိကညဏဿ၊ ရွှေသွားဖြစ်သောညဏ်၏။ ကဒါစိပိ၊ တရံတဆစ်မျှလည်း။ နိဗ္ဗာနာရမ္ပဏတာ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင်အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဥဘယတ္ထ၊ နှစ်ပါးသောမဂ္ဂဝီထိ ဖလသမာပတ္တိဝီထိ၌။ အနုလောမညဏာနံ၊ အနုလောမညဏ်တို့၏။ အတုလျာကာရကော၊ မတူသောအခြင်းအရာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြီအံ့။ အရိယမဂ္ဂဝီထိယံ၊ ၌။ အနုလောမ- ညဏာနံ၊ တို့သည်။ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗာနံ၊ ရှေး၌မဖောက်မခွဲဘူးကုန်သော။ ထုလထုလ- လောဘက္ခန္ဓာဒီနံ၊ ရုန့်ကြမ်းရုန့်ကြမ်းသော လောဘက္ခန္ဓာအစရှိသည်တို့ကို။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ ပဒါလနေန၊ ဖောက်ခွဲခြင်းကြောင့်။ လောကီယညဏေသ၊ လောကီ ညဏ်တို့တွင်။ ဥက္ကံသပါရမိပ္ပတ္တာနိ၊ အလွန်အကဲ အထွတ်အဆုံးသို့ ရောက်ကုန်သည်။ မဂ္ဂညဏာနုဂ္ဂဏာနံ၊ မဂ်ညဏ်အားလျော်ကုန်သည်။ ဟုတု၊ ဤ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ တိုသို့မဟုတ်။ ဖလသမာပတ္တိဝီထိယံ၊ ၌။ တာနိ၊ ထိုအနုလောမညဏ်တို့သည်။ တေန တေန မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ တေသံ တေသံ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ သမုဇ္ဈိန္ဒတ္တာ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဖလသမာပတ္တိဝီထိ၌။ ကိလေသဝိက္ခမ္ပနေ၊ ကိလေသာကို ခွဲခြင်း၌။ နိရုဿက္ကာနိ၊ ကြောင့်ကြဗျာပါရကင်းကုန်သည်။ ဟုတု၊ ဤ။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ ဖလသမာပတ္တိသုခသမဂ်ဘာဝဿ၊ ဖလသမာပတ်ချမ်းသာ နှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်၏။ ပရိကမ္မမတ္တာနိ၊ ပရိကမ္မမျှတို့သည်။ ဟုတု၊ ဤ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုအနုလောမညဏ်တို့၏။ ယတော၊ အကြင် ဝုဋ္ဌာန၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ နေသံ၊ ထိုအနုလောမညဏ်တို့တွင်။ ပရိယောသာနညဏံ၊ သည်။ သင်္ခါရနိမိတ္တဝုဋ္ဌာနတော၊ သင်္ခါရနိမိတ်မှထခြင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗာနာရမ္ပဏံ၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သော တာဒိသော၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ကုတောစိ၊ တစုံတခုမျှ။ ဝုဋ္ဌာနသမ္ဘဝေါ၊ ဝုဋ္ဌာန၏ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ နက္ကိ၊ မရှိ။ ဧဝဉ္စ ကတော-ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ သေက္ခဿ အတ္တနော ဖလသမာပတ္တိဝလဉ္စနတ္တာယ ဥဒယဗ္ဗယာဒိဝသေန သင်္ခါရေ သမ္မသန္တဿ ဝိပဿနာညဏာနုပ္ပဗ္ဗိယာ ဖလမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န မဂ္ဂေါ တိ၊ န မဂ္ဂေါ ဟူသော။ ဣဒဉ္စ အဋ္ဌကထာဝစနံ၊ ဤအဋ္ဌကထာစကားသည်လည်း။ သမတ္တိတံ၊ ပြီး ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သေက္ခဿာပိ ဖလမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န မဂ္ဂေါ တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ၎င်းဋီကာနက်။ အနုပ္ပဗ္ဗဝိပဿနာတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းသည် အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ ထိုသို့ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော ဝိပဿနာနည်းဖြင့် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်အား အထက်မဂ်သည်လည်း ဖြစ်သင့်ရာ၏ဟူသော အနုယောဂကိုရည်၍ ဖလသမာပတ္တိနိန္ဒတဘယ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၄၂၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၂-၁၉) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

သောတာပတ္တိဖလသမာပတ်ကို။ သမာပတ္တိဿာမိတံ၊ ဝင်စားအံ့ဟု။ ဝိ-
ပဿနံ၊ ကို။ ပဌပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ သကဒါဂါမီ၊ သည်။ ဟောတံ၊ ၏။
သကဒါဂါမီ စ၊ သည်လည်း။ (ဖလသမာပတ္တိံ၊ ကို။ သမာပတ္တိဿာမိတံ၊
ဟု။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ပဌပေတွာ၊ ၍။) အနာဂါမီ၊ သည်။ ဟောတံ၊ ၏။
ဣတံ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုအဘယဂိရိဝါသီဆရာတို့ကို။ ဝတ္ထဗ္ဗာ၊
ကုန်၏။ ဝေ၊ သို့။ ဖလသမာပတ်ကိုဝင်စားအံ့ဟု ဝိပဿနာကိုဖြစ်စေလျက်
သောတာပန်သည် သကဒါဂါမိ၊ သကဒါဂါမိသည် အနာဂါမိဖြစ်သည်။
သတိ၊ သော်။ အနာဂါမီ၊ အနာဂါမိသည်။ အရဟတာ၊ အရဟန္တာသည်။
ဘဝိဿတိ၊ လတံ။ အရဟတာ၊ သည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတံ။
ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ စ၊ သည်လည်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတံ။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကိဉ္စ၊ ဖိုလ်မှတစ်ပါးသော တစုံတခုသောအကျိုးသည်။
န အတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တေ၊ ထိုအဘယဂိရိဝါသီဆရာတို့၏
စကားကို။ ပါဠိဝသေနေဝ၊ (ဒသဂေါတြဘုရားမှဝိပဿနာဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဟု
မဂ်အကျိုးရှိသော ဝိပဿနာ၊ ဖိုလ်အကျိုးရှိသော ဝိပဿနာကို အသီးပြု၍
ဟောတော်မူအပ်သော) ပါဠိ၏အစွမ်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်အပ်
ပြီ။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူ
အပ်။ ပန၊ အသင့်ကိုဆိုအံ့။ (သေက္ခဿပိ၊ သေက္ခအားလည်း။ ဖလ-
မေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊
မဖြစ်ဟူ၍။ ဣဒမေဝ၊ ဤသို့ပြီးသောအနက်သဘောကိုသာလျှင်။ ဂဟေ-
တဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဿ၊ ထိုအရိယာသာဝကအား။ ဖလံ၊
ဖိုလ်သည်။ အနေန၊ ဤအရိယာသာဝကသည်။ ပဌမဈာန်ကော၊ ပဌမ
ဈာန်နှင့် ယှဉ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ အဓိဂတော၊ ရသည်။ သစေ ဟောတံ၊
အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ ပဌမဈာန်ကမေဝ၊ ပဌမဈာန်နှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်။

၁-ထိုအဘယဂိရိဝါသီ အယူမညီသော ဆရာတို့သည် မဂ်ဖိုလ်ဝိပဿနာကို နှောက်ရှက်
ချောက်ချား၍ ဆိုကုန်ရကား မိစ္ဆာဆက်ဆံဉာဏ်မသန်သောစကား တုရားသာသနာတော်
ဝယ်မတင် လွှင့်စင်အောင်ဆတ်ဆတ်ဆိုလိုက်ဘိဟု ပြလို၍ တေ ဝတ္ထဗ္ဗာ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-အညဏာ ဒသဂေါတြဘုရားတို့ ဝစနံ ဝိရုဇ္ဈေယျ- ဟူလိုသည်။ ဆိုအပ်ပြီးသော
အနက်ကိုပင် နိဂုံးချုပ်ခြင်းငှါ ဣဒမေဝ ပန ဂဟေတဗ္ဗံ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၃-ဖလဉ္စာသ-စသောစကားသည် မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက်တို့ကဲ့သို့ လောကုတ္တရာဝိပါက်တို့၏
လည်း ကုသိုလ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို ပြသောစကားတည်း။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ဖလသမာပတ္တိကတာ (၃၄၃-ဂ)

၄၂၃

ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ဒုတိယာဒိသု၊ ဒုတိယဈာန်စသည်တို့တွင်။ အညတရဈာ-
 နိကော၊ တပါးပါးသော ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော။ (မဂ္ဂေါ၊ ကို။ အဓိဂတော၊
 သည်။) သစေ ဟောတိ၊ အံ။ ဒုတိယာဒိသု၊ တို့တွင်။ အညတရဈာန်က-
 မေဝ၊ တပါးပါးသော ဈာန်နှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။)
 ဣတိ-ဝေ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ အဿာ၊ ထိုဖလသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇနံ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

☞ [၃၄၃] ဂ၆၄။ ပန၊ ပါး။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ အနိမိတ္တာယ၊
 သော။ စေတောဝိမုတ္တိယာ၊ ဧ။ ဌိတိယာ၊ ပဗန္ဓအားဖြင့် တည်ခြင်းငှါ။
 ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ တယော၊ တို့တည်း။ သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ၊ ရူပနိမိတ်စသော
 အလုံးစုံသောနိမိတ်တို့ကို။ အမနသိကာရော စ၊ နှလုံးမမူခြင်း၎င်း။ အနိ-
 မိတ္တာယ၊ မည်သော။ ဓာတုယာ၊ အသစ်တဓာတ်ကို။ မနသိကာရော စ၊
 နှလုံး၌မူခြင်း၎င်း။ ပုဗ္ဗေ၊ သမာပတ်ဝင်စားသည်မှ ရှေးအဖို့၌။ အဘိသင်္ခါ-
 ရော စ၊ (စန္ဒေဝါ သူရိယေ ဝါတ္တေကံ ဌာနံ ဂတေ ဝုဠဟိဿာမိ-ဟုကာလ
 အပိုင်းအခြားကို ယူသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်) စိတ်ကိုပြုပြင်ခြင်း၎င်း။
 ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။
 အဿာ၊ ထိုဖလသမာပတ်၏။ တိဟိ အာကာရေဟိ၊ သုံးပါးသော
 အကြောင်းတို့ဖြင့်။ ဌာနံ၊ ပဗန္ဓအားဖြင့် တည်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။
 တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ပုဗ္ဗေ စ အဘိသင်္ခါရောတိ၊ ကား။ သမာပတ္တိတော၊
 ဝင်စားသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ကာလပရိစ္ဆေဒေါ၊ (စန္ဒေဝါ သူရိယေ ဝါ
 ဇ္ဇေကံ ဌာနံ ဂတေ ဝုဠဟိဿာမိ-ဟု) ကာလကို ပိုင်းခြားခြင်းသည်။
 အဘိသင်္ခါရော၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ အသုကသ္မိံ၊ ဤမည်သော။
 ကာလေ၊ ၌။ ဝုဠဟိဿာမိ၊ အံ။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ၊ ပိုင်းခြား
 အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဿာ၊ ထိုဖလသမာပတ်၏။ ယာဝ၊
 လောက်။ သော ကာလော၊ ထိုပိုင်းခြားအပ်သောကာလသည်။ နာဂစ္ဆတိ၊
 မရောက်သေး။ တာဝ၊ လောက်။ ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဝေ၊ သို့။
 အဿာ၊ ထိုဖလသမာပတ်၏။ ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မှတ်အပ်၏။

ဂ၆၅။ ပန၊ ပါး။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ အနိမိတ္တာယ၊ သော။
 စေတောဝိမုတ္တိယာ၊ မှ။ ဝုဠာနာယံ၊ ထခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ ဧ။ ပစ္စယာ၊

၄၂၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၃-၈) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

တို့သည်။ ခွေ ခေါ၊ နှစ်ပါးတို့သာတည်း။ သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ၊ အလုံးစုံသော ရုပ်အစရှိသော နိမိတ်တို့ကို။ မနသိကာရော စ၊ ၎င်း။ အနိမိတ္တာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ကို။ အမနသိကာရော စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အဿာ၊ ထိုဖလသမာပတ်မှ။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝုဠာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ သဗ္ဗနိမိတ္တာနန္တိ၊ ကား။ ရူပနိမိတ္တဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏနိမိတ္တာနံ၊ ရုပ်နိမိတ်၊ ဝေဒနာနိမိတ်၊ သညာနိမိတ်၊ သင်္ခါရနိမိတ်၊ ဝိညာဉ်နိမိတ်တို့ကို။ စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗာနေဝ တောနိ၊ ရူပနိမိတ်စသော အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော ထိုနိမိတ်တို့ကို။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကာမံ န မနသိ ကရောတိ၊ အကယ်၍ကား နှလုံး၌ မထားနိုင်ပေ။ ကသ္မာ၊ ကား။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။ ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝသေန၊ အကြွင်းမရှိ အလုံးစုံကို သိမ်းကျုံးသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဧတံ၊ ဤသဗ္ဗနိမိတ္တာနံ-ဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ အလုံးစုံသော သင်္ခါရနိမိတ်တို့ကို တပေါင်းတည်းနှလုံးသွင်းခြင်း၏ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ ဘဝင်္ဂဿ၊ ၏။ ယံ အာရမ္မဏံ၊ အကြင်ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်ဟူသောအာရုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ထိုကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်ဟူသော ဘဝင်္ဂ၏အာရုံကို။ မနသိကရောတော၊ ဘဝင်နှင့် တကွသော မနသိကာရဖြင့် နှလုံး၌ထားသော အရိယာသာဝကအား။ (တနည်း) မနသိ၊ ဘဝင်ဟူသောစိတ်၌။ ကရောတော၊ ထားသော အရိယာသာဝကအား။ ဖလသမာပတ္တိဝုဠာနံ၊ ဖလသမာပတ်မှ ထခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အဿာ၊ ထိုဖလသမာပတ်မှ။ ဝုဠာနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၈၆၆။ ကိံ ဖလဿ အနန္တရံ၊ ကဿ စ ဖလံ အနန္တရန္တိ၊ ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ဖလဿ၊ ရှေးရှေးသောဖိုလ်၏။ အနန္တရံ၊ ၌။ ဖလမေဝ ဝါ၊ နောက် နောက်သောဖိုလ်သည့်သာလျှင်မူလည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဖလဿ၊ အလုံးစုံတို့၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သောဖိုလ်၏။ (အနန္တရံ၊ ၌။) ဘဝင်္ဂံ ဝါ၊ ဘဝင်သည်မူလည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဖလံ၊ သည်။ မဂ္ဂါနန္တရံ၊ မဂ်၏အခြားမဲ့၌ဖြစ်သောဖိုလ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဖလာနန္တရံ၊ ဖိုလ်၏ အခြားမဲ့၌ဖြစ်သောဖိုလ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဂေါတြဘုအနန္တရံ၊ အနုလုံ

နိဒ္ဒေသ]

ဖလသမာပတ္တိကထာ (၃၄၃-၂၆)

၄၂၅

မည်သော ဂေါတြတူ၏အခြားမဲ့၌ ဖြစ်သောဖိုလ်သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ နေဝ-
သညာနာသညာယတနာနန္တရံ၊ နေဝသညာနာသညာယတန ကုသိုလ်
ကိရိယာ၏အခြားမဲ့၌ဖြစ်သောဖိုလ်သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဖိုလ်
တို့တွင်။ မဂ္ဂဝီထိယံ၊ ၌။ မဂ္ဂါနန္တရံ၊ မဂ်၏အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော လက်ဦး
ဖိုလ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ပုရိမဿ ပုရိမဿ၊ ရှေးရှေးဖြစ်သောဖိုလ်၏။
ပစ္ဆိမံ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်နောက်သောဖိုလ်သည်။ ဖလနန္တရံ၊ ဖိုလ်၏အခြား
မဲ့၌။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဖလသမာပတ္တိသု၊ ဖလသမာပတ္တိဝီထိတို့၌။ ပုရိမံ
ပုရိမံ၊ ရှေးရှေးဖြစ်သောဖိုလ်သည်။ ဂေါတြဘူအနန္တရံ၊ အနုလုံ၏အခြား
မဲ့၌။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဖလသမာပတ္တိဝီထိ၌။ အနုလောမံ၊
အနုလုံကို။ ဂေါတြဘူတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်း
ကျမ်းကြီး၌။ အရဟတော အနုလောမံ။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူသော။
ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနုလောမံ၊
သည်။ ဖလသမာပတ္တိယာ၊ ဖလသမာပတ်အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။
ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေက္ခာနံ၊ တို့၏။ အနုလောမံ၊ သည်။
ဖလသမာပတ္တိယာ၊ အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ယေန ဖလေန၊ ဖြင့်။ နိရောဓာ၊ နိရောဓသမာပတ်မှ။
ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို(နိရောဓမှ ဝုဋ္ဌာနအဖြစ်ဖြင့်
ဆိုအပ်သော) အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ နေဝသညာနာသညာ-
ယတနာနန္တရံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနကုသိုလ်ကိရိယာစော၏ အခြား
မဲ့၌။ ဟောတိ၊ ၏။ (သတ္တာဟာတိက္ကမေ၊ ခုနစ်ရက်လွန်သည်။ သတိပံ၊
သော်လည်း။ ဝိဇာတိယေန၊ ဇာတ်မတူသောရုပ်တရားဖြင့်။ အနန္တရိ-
ကတ္တာ၊ အခြားအဆီးရှိသည်မမည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ဣတိ၊
မှတ်အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဖိုလ်တို့တွင်။ မဂ္ဂဝီထိယံ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နဖလံ၊ ဖြစ်သော
ဖိုလ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသံ၊ ကြွင်းသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော
ဖိုလ်သည်။ ဖလသမာပတ္တိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တံ နာမ၊ ဖြစ်သောဖိုလ်
မည်၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂဝီထိယံ ဝါ၊ ၌၎င်း။ ဖလသမာပတ္တိယံ
ဝါ၊ ၌၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇနဝသေန၊ ဖြစ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။

ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဒရထံ၊ အချင်းခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးပြီးသော ကိလေသာ
ဟူသော ပူပန်ခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊ ကိလေသာဟူသော ပူပန်ခြင်း အချင်း

၄၂၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၃-၂၆) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

ခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးပြီးသော။ အမတာရမ္မဏံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံ ရှိသော။ သုဘံ၊ (မတင့်တယ်စရာ ကိလေသာဟူသော အညစ်အကြေး မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) တင့်တယ်စွာသော။ ဝန္တလောကာမိသံ၊ တဏှာ ဟူသော လောကာမိသကို ထွေးအန်ပြီးထသော၊ ဝါ၊ အန်အပ်ပြီးသော တဏှာဟူသော လောကာမိသ ရှိထသော။ သန္တံ၊ ကိလေသာဟူသောအပူ ငြိမ်းအေးပြီးထသော။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်စွာထသော၊ ဝါ၊ မောဟကို နှုတ်ပစ် တတ်ထသော။ ဧတံ သာမညဗလံ၊ ဤအရိယမဂ် အကျိုးဖြစ်သောဖိုလ် သည်။ (အဘိသန္နိတံ-၌စပ်)

အမတေန၊ အမြိုက်ဆေး(ရလိုကာ)ဖြင့်။ (သမ္ပောဒိတံ၊ ရောနှော အပ်သော။) မဇ္ဇံ ဝိယ၊ ပျားကဲ့သို့။ ဩဇဝန္တေန၊ ဩဇာနှင့်ပြည့်စုံသော၊ ဝါ၊ မှန်သောသဘောနှင့် ပြည့်စုံသော။ သုစိနာ၊ (မစင်ကြယ်စရာ ကိလေသာမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) စင်ကြယ်စွာထသော။ သာတာတိ- သာတေန၊ မဟဂ္ဂတသာတ လောကုတ္တရကုသလသာတတို့ထက် အလွန်လျှင် သာယာအပ် ချိုမြိန်မြတ်သော အရသာရှိသော။ (မဂ္ဂသုခတောပိ ဟိ ဖလသုခံ သန္တတရတာယ ပဏိတတရံ) ယေန သုခေန၊ အကြင် အနုတ္တရ သုခဖြင့်။ အဘိသန္နိတံ၊ အချင်းခပ်သိမ်း ခြောက်သွေ့သည်၏အဖြစ်မှ ကင်းသဖြင့် စွတ်စို၏။ ဝါ၊ စိုစွတ်စေအပ်၏။

☞ [၃၄၄] အရိယဿ၊ အရိယာတို့၏သာ ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဝါ၊ အရိယာ တို့သည်သာ သုံးဆောင်ခံစားထိုက်သော။ တဿ ဖလဿ၊ ထိုသာမည ဖိုလ်၏။ ရသဘူတံ၊ အရသာဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ အနှစ် အဆီခဲဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက် အလွန်အကဲမရှိ ရသာဆုံးဖြစ်သော။ တံ သုခံ၊ ထိုသို့သောချမ်းသာကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာ ရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပညံ၊ ဝိပဿနာပညာကို။ ဘာဝေတွာ၊ ပါးစေ၍။ ဝိန္နတိ၊ ရ၏။

၁-မြန်မာမူ ဋီကာပါဌ်နှင့်အညီ ပြန်ချက်ဖြစ်သည်။ အသောတနတာယ လေသဿာပိ အဘာဝတော-ဟူသော သိမ္မအရအားဖြင့်မူကား မတင့်တယ်စရာ အရိပ်အမြက်မျှ မရှိခြင်း ကြောင့် တင့်တယ်စွာသော-ဟု ပြန်ရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ယေန ဓမ္မေန ယောဂတော သမဏော နာမ ဟောတိ၊ တဿ အရိယမဂ္ဂသင်္ခါတဿ သာမညဿ ဖလန္တိ သာမညဗလံ။ ပူ။ (ပြည်)

နိဇ္ဈသ] နိရောဓသမာပတ္တိကထာ (၃၄၄ ၁၃)

၄၂၇

တသ္မာ၊ ထိုသို့အနုတ္တရသုခကို ရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယဖလသာ၊ အရိယဖိုလ်၏။ ဧတံ ရသာနုဘဝနံ၊ ဤအတုမရှိ အကောင်းဆုံးဖြစ်သော အရသာ အဆီခဲကို ခံစားရခြင်းသည်။ ဣမ၊ ဤအရာ၌၊ ဝါ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဝိပဿနာဘာဝနာယ၊ ဝိပဿနာကို ပွားစေခြင်း၏။ အာနိသံသောတိ၊ အာနိသင်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

နိရောဓသမာပတ္တိကထာ

၈၆၇။ နိရောဓသမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနသမတ္တတာတိ၊ ကား။ ကေဝလဉ္စ၊ သက်သက်ကား။ အရိယဖလရသာနုဘဝနံယေဝ၊ အရိယဖိုလ်၏ အရသာ ကို ခံစားရခြင်းသည်သာလျှင်။ (အာနိသံသော၊ သည်။) န၊ မဟုတ်သေး။ ပန၊ အဟုတ်သော်ကား။ အယံ နိရောဓသမာပတ္တိယာ သမာပဇ္ဇနသမတ္တ-တာပိ၊ ဤနိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းငှါစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ် သည်လည်း။ ဣမိဿာ ပညာဘာဝနာယ၊ ၏။ အာနိသံသော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

တဩ-တသ္မိံ သံခိတ္တဝစနေ၊ ထိုနိရောဓသမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနသမတ္တတာ-ဟူသော အကျဉ်းစကား၌။ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ ကို။ ဝိဘာဝနတ္ထံ၊ ထင်ရှားပြခြင်းငှါ။ ဣဒံ ပညာကမ္မံ၊ ဤသရုပ်စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ပြဿနာမေးခြင်းအမှုကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။) နိရောဓသမာပတ္တိ၊ သည်။ ကာ၊ အဘယ်နည်း။ ကေ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တံ၊ ထိုနိရောဓ သမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဝင်စားကုန်သနည်း။ ကေ၊ တို့သည်။ န သမာပဇ္ဇန္တိ၊ နည်း။ ကတ္ထ၊ အတယ်ဘုံ၌။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ နည်း။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ အတယ်အကျိုးငှါ။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ နည်း။ ကထဉ္စ၊ အဘယ် သို့လျှင်။ အဿာ၊ ထိုနိရောဓသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကထံ၊ အတယ်မျှသော အကြောင်းဖြင့်။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကထံ၊ ဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဝုဋ္ဌိတဿ၊ ထပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကိံနိန္ဒ၊ အဘယ်သို့ ညွတ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ မတဿ စ၊ သေသောသူ၏၎င်း။ သမာ-ပန္နဿ စ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားသောသူ၏၎င်း။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ ကော၊ နည်း။ နိရောဓသမာပတ္တိ၊ သည်။ သင်္ခတာ ကိံ၊ သင်္ခတလော။ အသင်္ခတာ ကိံ၊ အသင်္ခတလော။ လောကီယာ ကိံ၊

၄၂၈ င်သုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၄-၁၃) [၂၃-ပညာတာဝနာနိသံသ

လောကီလော။ လောကုတ္တရာ ကိံ။ လောကုတ္တရာလော။ နိပ္ပန္နာ ကိံ။
နိပ္ပန္နလော။ အနိပ္ပန္နာ ကိံ။ အနိပ္ပန္နလော။ ဣတိ-ဣဒံ ပညာကမ္မံ၊ ကိံ။
(ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။)

၈၆၈။ တတ္ထ-တသ္မိံ ပညာကမ္မေ၊ ဌံ။ ကာ နိရောဓသမာပတ္တိတိ၊
ကား။ အနုပုဗ္ဗနိရောဓဝသေန၊ (ဝိပဿနာသ္မိံ အစဉ်လျှောက်သော
ရှစ်ပါးသော သမာပတ်သ္မိတက်သဖြင့် ထိုထိုသို့သော ပဋိပက္ခ၏ချုပ်ခြင်းကို
အကြောင်းပြုသဖြင့်) သုံးပါးကုန်သော သင်္ခါရတို့၏ အစဉ်အတိုင်းချုပ်
ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရား
တို့၏။ ယာ အပ္ပဝတ္တိ၊ အကြင်(ပိုင်းခြားတိုင်းသော ကာလပတ်လုံး)မဖြစ်
ခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ဧ။ (အယံ အပ္ပဝတ္တိ၊ ဤစိတ်စေတသိကာနံ ပိုင်းခြား
တိုင်းသော ကာလပတ်လုံး မဖြစ်ခြင်းသည်။ နိရောဓသမာပတ္တိ၊ မည်၏။)

ကေ တံ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကေ န သမာပဇ္ဇန္တိတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။
ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထုဇဉ်တို့သည်၎င်း။ သောတာပန္နာ၊ တို့သည်၎င်း။ သက-
ဒါဂါမိနော၊ တို့သည်၎င်း။ န သမာပဇ္ဇန္တိ၊ မဝင်စားနိုင်ကုန်။ သုက္ခဝိပဿ-
ကာ၊ သုက္ခဝိပဿကဖြစ်ကုန်သော။ အနာဂါမိနော စ၊ တို့သည်၎င်း။
အရဟန္တာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ န သမာပဇ္ဇန္တိ၊ မဝင်စားနိုင်ကုန်။ ပန၊
အလျော်ကိုဆိုအံ့။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော၊ ရှစ်ပါးသောသမာပတ်ကို
ရကုန်သော။ အနာဂါမိနော စ၊ တို့သည်၎င်း။ ခိဏာသဝါ စ၊ တို့သည်
၎င်း။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဝင်စားနိုင်ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ ဒွိဟိ ဗလေဟိ။ ပ။
ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ဒွိဟိ ဗလေဟိ၊ နှစ်ပါးသောအစွမ်းတို့နှင့်။
သမန္တာဂတတ္တာ စ၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တယော-တိဏ္ဍံ၊
ကုန်သော။ (သာမုတ္တ-၌ ပစ္စတ္တဝစနတည်း) သင်္ခါရာနံ၊ ဝစီသင်္ခါရ
ကာယသင်္ခါရ စိတ္တသင်္ခါရတို့၏။ ပဋိပ္ပဿဒွိယာ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်၎င်း။
သောဋ္ဌသဟိ၊ ကုန်သော။ ဉာဏစရိယာဟိ၊ ဉာဏ်၏ဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့်၎င်း။
နဝဟိ၊ ကုန်သော။ သမာဓိစရိယာဟိ၊ သမာဓိ၏ဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့်၎င်း။
ဝသိဘာဝတာ ပညာ၊ လေ့လာခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသောပညာသည်။
ဝါ၊ စွမ်းနိုင်သောသတ္တိရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသောပညာသည်။ နိရောဓသမာ-
ပတ္တိယာ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်း၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်မည်၏။ စ၊
ဆက်။ အယဉ္စ သမ္ပဒါ၊ (ဗလဒွယသမန္တာဂတအစရှိသော ယထာဝုတ္တ-

နိဒ္ဒေသ] နိရောဓသမာပတ္တိကထာ (၃၄၅-၂)

၄၂၉

နိရောဓသမာပတ္တိကို ဆောင်တတ်သောအကြောင်း၏) ဤပြည့်စုံခြင်းသည်။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော၊ ကုန်သော။ အနာဂါမိခိဏာသဝေ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အညေသံ၊ (အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိ အနာဂါမိရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှ) တပါးကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တဿှ၊ ကြောင့်။ တေယေဝ၊ ထိုအဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိ အနာဂါမိခိဏာသဝေတို့သည် သာလျှင်။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ အညေ၊ ထိုမှတပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ န သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။

၈၆၉။ ပန၊ ပါး။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်၌။ ဒွေ ဗလာနိ၊ နှစ်ပါးသော အစွမ်းတို့သည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ပ။ ဝသီဘာဝတာ၊ လေ့လာခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆာ၊ အမေးတည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤပုစ္ဆာ၌။ အမေဟိ၊ တို့သည်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်သော။ ကိဉ္စိ၊ စိုးစဉ်းသောစကားသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣဒံ သဗ္ဗံ၊ ဤအလုံးစုံသော ဒွိဗလစသည်သည်။ တေဿ ဥဒ္ဓေသဿ၊ ဤဒွိဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ-အစရှိသော ဥဒ္ဓေသ၏။ နိဒ္ဓေသေ၊ နိဒ္ဓေသ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသလျှင်ကတည်း။ ယထာဟ၊ အသို့ ဟောတော်မူသနည်း။

☞ [၃၄၅] ဒွိဟိ ဗလေဟိတိ၊ ကား။ ဗလာနိ၊ အစွမ်းတို့သည်။ သမထဗလံ၊ (ကာမတ္တန္တစသော ပစ္စနီကဓမ္မတို့ကို ငြိမ်းစေတတ်သော) သမထ (သာလျှင်ဖြစ်သော ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောတရားတို့ကြောင့် မတုန်မလှုပ်ခိုင်ခံ့သော) အစွမ်း၎င်း။ ဝိပဿနာဗလံ၊ (အနိစ္စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အထူးထူးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ရှုတတ်သော) ပညာ (သာလျှင်ဖြစ်သော ဆန့်ကျင်ဖက်တရားတို့ကြောင့် မတုန်မလှုပ်ခိုင်ခံ့သော) အစွမ်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။ (တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။) သမထဗလံ၊ သမထဗလသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ နေက္ခမ္မဝသေန၊ ကာမတ္တန္တကို ခွါတတ်သော နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ၏။ ဝါ၊ အလောဘပြဇာန်းသော ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ တခုသောအာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ယော အဝိက္ခေပေါ၊ အကြင်မပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဝိက္ခေပ၏ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော သမာဓိသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုသမာဓိသည်။) သမထဗလံ၊ မည်၏။ အဗျာပါဒဝသေန၊ ဗျာပါဒကို

၄၃၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၅-၃) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

ခွါတတ်သော အဗျာပါဒဝိတက်၏ (ဝါ) အဒေါသပြဓာန်းသော ကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၏အစွမ်းဖြင့်။ အာလောကသညာဝသေန၊ (ထိန်မိဒ္ဓကို ခွါတတ်သော ထင်ရှားသည်ကိုပြု၍ နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်ကပ်၍ ထင်သော) အာလောကသညာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိက္ခေပဝသေန၊ (ဥဒ္ဓစ္စကို ခွါတတ်သော ဝိက္ခေပ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော အညီအညွတ် ကောင်းစွာ တည်သော) သမာဓိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိအဿာသဝသေန၊ (အလုံးစုံသော မိစ္ဆာဝိတက်ကို ခွါတတ်သော အထွတ်အဖျားသို့ ရောက်သော) ပဋိနိဿဂ္ဂကိုရူလျက် ထွက်သက်ကိုဖြစ်စေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိပဿာသဝသေန၊ ပဋိနိဿဂ္ဂကိုရူလျက် ဝင်သက်ကိုဖြစ်စေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ သော။ ယော အဝိက္ခေပေါ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တံ၊ သည်။ သမထဗလံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ မူ၏။ ဧကနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ သမထဗလမည်သနည်း။ ပဌမဈာနေန၊ ပဌမဈာန်ဖြင့်။ နိဝရဏေ၊ နိဝရဏတူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ဈာနသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂလော၊ သည်၊ ဝါ၊ ဈာနသမ္ပယုတ္တသမာဓိ၊ သည်။) န ကမ္မတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ မည်၏။ ဒုတိယဈာနေန၊ ဖြင့်။ ဝိတက္ကဝိစာရေ၊ ဝိတက်ဝိစာရဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ အာကိဉ္ဇညာယတနသညာယ၊ ကြောင့်။ (ဈာနသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂလော၊ သည်၊ ဝါ၊ ဈာနသမ္ပယုတ္တသမာဓိ၊ သည်။) န ကမ္မတိ၊ တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ မည်၏။ ဥဒ္ဓစ္စေ စ၊ ဥဒ္ဓစ္စကြောင့်၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတကိလေသေ စ၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော မောဟအဟိရိကစသော ကိလေသာဟူသော အကြောင်းကြောင့်၎င်း။ ခန္ဓေ စ၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့် သမ္ပယုတ်စတုက္ခန္ဓကြောင့်၎င်း။ (န ကမ္မတိတိအာဒိနိ အညမညဝေဝစနာနိ) န ကမ္မတိ၊ တည်ရာမှ ရွှေသောအားဖြင့် မတုန်မလှုပ်တတ်။ န စလတိ၊ ပတ်ပတ်လည်၍ မတုန်လှုပ်တတ်။ န ဝေဓတိ၊ ပြင်းစွာ မတုန်လှုပ်ကတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤနေကွမ္မ စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ရအပ်သော စိတ္တေကဂ္ဂတာ၏ နိဝရဏ

၁-တနည်း ဥဒ္ဓစ္စေ န ကမ္မတိ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတကိလေသေ န စလတိ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတခန္ဓေ န ဝေဓတိ-ဟူသည်။ ဥဒ္ဓစ္စဂဟဏံ စေတ္တ သမထဿ ပဇ္ဇပဋိပက္ခတာယ တဒတိဘဝေန ဗလပုတ္တိဒဿနတ္ထံ။ တေနေတံ အဋ္ဌန္တမ္ပိ သမာပတ္တိနိ သာဓာရဏတော ကိစ္စာတိသယဒဿနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

နိဒ္ဒေသ] နိရောဓသမာပတ္တိကထာ (၃၄၅-၂၃)

၄၃၁

အစရှိသည်တို့ကြောင့် မတုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်၊ ထိုနိဝရဏ စသည်တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ မြဲစွာတည်ခြင်းသည်။ သမထဗလံ၊ မည်၏။

ဝိပဿနာဗလံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ သည်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ သည်။ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၊ သည်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ သည်။ ပ။ ရူပေ၊ ၌။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၊ သည်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ သညာယ၊ ၌။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ပ။ စက္ခုသို့၊ ၌။ပ။ ဇရာမရဏေ၊ ၌။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ သည်။ပ။ ဇရာမရဏေ၊ ၌။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၊ သည်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ကေနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်သနည်း။ အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ နိစ္စသညာယ၊ နိစ္စသညာ ကြောင့်။ န ကမ္မတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ဒုက္ခာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ သုခသညာယ၊ ကြောင့်။ န ကမ္မတိ၊ တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ အနတ္တာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ အတ္တသညာယ၊ ကြောင့်။ န ကမ္မတိ၊ တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ နန္ဒိယာ၊ သပီတိကတဏှာကြောင့်။ န ကမ္မတိ၊ တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ဝိရာဂါနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ ရာဂေ၊ ရာဂကြောင့်။ န ကမ္မတိ၊ တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ နိရောဓာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ သမုဒယော၊ သမုဒယကြောင့်။ န

ဋီကာ။ တဒတိဘဝေန၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စကိုလွှမ်းမိုးသဖြင့်ပေး။ ဧတံ၊ ဤဥဒ္ဓစ္စေ န ကမ္မတိ-အစရှိသော စကားကိုစွဲ။ (ပြည်)

၁-ယခုအခါ၌ ဝိပဿနာဗလံကို ပြလိုသည်ဖြစ်၍ အကြင်ကြောင့် ဝိပဿနာကိုအကျဉ်း အားဖြင့် ခုနစ်ပါးသော အနုပဿနာတို့ဖြင့် ပေါင်း၍ ယူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုထိုသမာပတ်မှ တ၍ ထိုခုနစ်ပါးသော အနုပဿနာတို့၏ အစွမ်းဖြင့် အနုပဿနာကိုပြုအပ်၏။ ထိုမျှတည်း သော ခုနစ်ပါးသော အနုပဿနာဖြင့်ပင်လျှင် ဤအရာ၌ အနုပဿနာကိစ္စ ပြည့်စုံသည် ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် အနိစ္စာနုပဿနာဗလံ။ပ။ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာဗလံ-ဟု သရုပ် အားဖြင့် ပြပြီး၍ တဖန် ထိုခုနစ်ပါးသော အနုပဿနာတို့ကို အောက်၌ ဆိုပြီးသော နည်းဖြင့် ဝိသယကို ဝေဖန်သောအားဖြင့် ပြခြင်းငှါ ရူပေ အနိစ္စာနုပဿနာ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။ (ပြည်)

၂-ဤ၌လည်း ပဋိပက္ခတို့သည် မနိပ်စက် မလွှမ်းမိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်သာလျှင် ဗလဋ္ဌတည်းဟု ပြခြင်းငှါ ကေနဋ္ဌေန ဝိပဿနာဗလံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၄၃၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၅-၂၃) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသေသ

ကမ္မတိ၊ တတံ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ပဋိ-
နိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ အာဒါနေ၊ စွဲလမ်းခြင်းကြောင့်။ န ကမ္မတိ၊
တတံ၊ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ အဝိဇ္ဇာယ စ၊
တဆယ့်နှစ်ပါးသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၌ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာဟူသော
အကြောင်းကြောင့်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာသဟဂတကိလေသေ စ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်
သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော လောဘ ဒေါသ အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်၎င်း။
ခန္ဓေ စ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာကြောင့်၎င်း။ န ကမ္မတိ၊
တည်ရာမှ ရွေ့သောအားဖြင့် မတုန်လှုပ်တတ်။ န စလတိ၊ ပတ်ပတ်လည်၍
မတုန်လှုပ်တတ်။ န ဝေဓတိ၊ ပြင်းစွာ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤအနိစ္စာနုပဿနာစသည်
တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ရှုအပ်သောဝိပဿနာ၏ နိစ္စသည် အစရှိသည်တို့ကြောင့်
မတုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်၊ ထိုအနိစ္စသည် စသည်တို့ကို နှိပ်နင်းလွှမ်းမိုး၍
မြဲစွာတည်ခြင်းသည်။ ဝိပဿနာဗလံ၊ မည်၏။

တယော စ သင်္ခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာတိ၊ ကား။ ကတမေသံ၊ အဘယ်
မည်ကုန်သော။ တိဏ္ဍံ သင်္ခါရာနံ၊ သုံးပါးသောသင်္ခါရတို့၏။ ပဋိပ္ပဿ-
ဒ္ဓိယာ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်နည်းဟူမကား။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပန္နဿ၊
ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိတက္ကဝိစာရာ၊ ဝိတက္ကဝိစာရဟု ဆိုအပ်ကုန်
သော။ ဝစီသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
စတုတ္ထံ ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ သမာပန္နဿ၊ ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။
အဿာသပဿာသ၊ ထွက်သက်ဝင်သက်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ကာယ-
သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သညာ-

၁-ဝါစံ သင်္ခါရေန္တိ ပဝတ္တေန္တိတိ ဝစီသင်္ခါရာ။ ဝါစာကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိတက်ဝိစာရ-
ရ၏။ ထို့ကြောင့် ပုဗ္ဗေ ခေါ် အာဝုသော ဝိသာခ ဝိတက္ကေတွာ ဝိစာရေတွာ ပစ္ဆာ ဝါစံ တိန္ဒ-
တိ။ တသ္မာ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရာ-ဟု ဟောပြီ။ ထိုဝိတက်ဝိစာရသည်ကား
ဒုတိယဈာန်၌ ငြိမ်းသည်ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယဈာန်။ပ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ဟောန္တိ-
မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ကာယေန သင်္ခါရိယန္တိတိ ကာယသင်္ခါရာ။ အဿာသပဿာသ ရသတည်း။ ထို့ကြောင့်
မဟုတ်လော အဿာသပဿာသ ခေါ်အာဝုသော ဝိသာခ ကာယိကာ ဇေတေ ဓမ္မာ ကာယ-
ပဋိဗဒ္ဓိ။ တဿာ အဿာသပဿာသ ကာယသင်္ခါရေ-ဟုဓမ္မဒိန္နထေရီသခင်မဟောတကား။
ထိုအဿာသပဿာသတို့သည်ကား အကြင်ကြောင့်စတုတ္ထဈာန်၌ ငြိမ်းကုန်၏။ ထို့ကြောင့်
စတုတ္ထဈာန်။ပ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ဟောန္တိ-ဟူသတည်း။ (ပြည်)

နိဗ္ဗေသ] နိရောဓသမာပတ္တိကထာ (၁၄၆-၇)

၄၃၃

ဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာယှိ၏ချုပ်ရာ နိရောဓ သမာပတ်ကို။ သမာပန္နဿ၊ အား။ သညာ စ၊ သညာလည်း ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ စ၊ ဝေဒနာလည်း ဖြစ်သော။ စိတ္တသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပဋိပ္ပဿဒွါ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣမေသံ တိဏ္ဍိ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ပဋိပ္ပဿဒွိယာ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။

☞ [၃၄၆] သောဠသဟိ ဉာဏစရိယာဟိတိ၊ ကား။ ကတမာဟိ၊ အဘယ် မည်ကုန်သော။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ ဉာဏစရိယာဟိ၊ ဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းတို့ဖြင့်။ (သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်သနည်း။) အနိစ္စာနုပဿနာ၊ သည်။ ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏ်၏ဖြစ်ခြင်းမည်၏။ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ သည်။ အနတ္တာနုပဿနာ၊ သည်။ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ၊ သည်။ ဝိရာဂါနုပဿနာ၊ သည်။ နိရောဓာနုပဿနာ၊ သည်။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ၊ သည်။ ဝိဝဋ္ဌာနုပဿနာ၊ သည်။ ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းမည်၏။ (ဤသို့ အနုပဿနာကို ပုဒ်တိုင်းယှဉ်) သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဉာဏစရိယာ၊ မည်၏။ သောတာပတ္တိဖလသမာပတ္တိ၊ သည်။ ဉာဏစရိယာ၊ မည်၏။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ပ။ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိ၊ သည်။ ဉာဏစရိယာ၊ မည်၏။ ဣမာဟိ သောဠသဟိ ဉာဏစရိယာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။)

နဝဟိ သမာဓိစရိယာဟိတိ၊ ကား။ ကတမာဟိ၊ ကုန်သော၊ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ သမာဓိစရိယာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်သနည်း။)

၁-စိတ္တေန သင်္ခရိယန္တိတိ စိတ္တသင်္ခါရာ။ သညာဝေဒနာ ရသတည်း။ ထို့ကြောင့်သညာ စ ဝေဒနာ စ စေတသိကာ စေတ ဓမ္မာ စိတ္တပဋိဗ္ဗဒ္ဓါ။ တဿ သညာဝေဒနာစိတ္တသင်္ခါရာ- ဟု ဟောတကား။ ထိုသညာဝေဒနာတို့သည်ကား အကြင်ကြောင့် နိရောဓကို ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ငြိမ်းကုန်၏။ ထို့ကြောင့် သညာဝေဒယိတ၊ ပ။ ပဋိပ္ပဿဒွါ ဟောန္တိ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ဉာဏ်ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် မဂ်ဖိုလ်သမာပတ်တို့ကို ဉာဏစရိယာ ဟူသတည်း။ တနည်း ဉာဏေန စရိတာ ပာတ္တိတာတိ ဉာဏစရိယာ။ ဣန္ဒြိယအဓိပတိဟေတုမဂ္ဂသက္ကိ အစရှိသည်တို့၏ အစမ်းဖြင့် လွန်စွာကျေးဇူးပြုတတ်သောဉာဏ်သည် မိမိမှကြွင်းသော မဂ်ဖိုလ်တရားတို့ကို ဆိုပြီးသောသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုရကား ဉာဏ်သည်ဖြစ်စေအပ်သော မဂ္ဂဖလဓမ္မသည် ဉာဏစရိယာမည်၏ ဟူလိုသတည်း။ ဤအလို ဉာဏစရိယာ၊ ဉာဏ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော တရားမည်၏ ပေး။ ဝိဝဋ္ဌာနုပဿနာကို ယူသဖြင့်လျှင် ထိုဝိဝဋ္ဌာနုပဿနာ၏ အာဒိ-ဘူတဖြစ်သော သေသအနုပဿနာကိုလည်း ယူအပ်ကုန်၏။ (ပြည်)

၄၃၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၆-၈) [၂၃-ပညာတာဝနာနိသံသ

ပဌမံ ဈာနံ၊ သညံ။ သမာဓိစရိယာ၊ မည၏။ ဝါ၊ သမာဓိသည် ဖြစ်
စေအပ်သော တရားမည်၏။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ သညံ။ပ။ နေဝသညာနာ-
ညာယတနသမာပတ္တိ၊ သညံ။ သမာဓိစရိယာ၊ မည်၏။ ပဌမဈာန-
ပဋိလာဘတ္တာယ၊ ပဌမဈာန်ကို ရခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝိတက္ကောစ၊ ၎င်း။
ဝိစာရော စ၊ ၎င်း။ ပီတိ စ၊ ၎င်း။ သုခဉ္စ၊ ၎င်း။ စိတ္တေကဂ္ဂတာစ၊
၎င်း။ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိံ ပဋိလာဘတ္တာယ၊ ငှါ။
ဝိတက္ကော စ၊ ၎င်း။ ဝိစာရော စ၊ ၎င်း။ ပီတိ စ၊ ၎င်း။ သုခဉ္စ၊ ၎င်း။
စိတ္တေကဂ္ဂတာ စ၊ ၎င်း။ ဣမာဟိ နဝဟိ သမာဓိစရိယာဟိ၊ ဤကိုးပါး
သော သမာဓိ၏ဖြစ်ခြင်းတို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ သမာဓိသည် ဖြစ်စေအပ်သောတရား
တို့ဖြင့်။ (သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။)

ဝသီတိ၊ ကား။ ဝသီယော၊ ဝသီတို့သည်။ အာဝဇ္ဇနဝသီ၊ အာဝဇ္ဇန-
ဝသီ၎င်း။ သမာပဇ္ဇနဝသီ၊ ၎င်း။ အဓိဋ္ဌာနဝသီ၊ ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာနဝသီ၊ ၎င်း။

၁-ရှစ်ပါးသော သမာပတ် ထိုရှစ်ပါးသောသမာပတ်၏ ဥပစာရသမာဓိလည်း ရှစ်ပါး
ဖြစ်၍ တဆယ့်ခြောက်ပါးရှိရမည်ကို အသို့ယူ၍ ကိုးပါးဖြစ်သနည်း?ဟု။ ကား နဝဟိ
သမာဓိစရိယာဟိ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော အဋ္ဌ သမာဓိစရိယာ၊ တာသံ ဥပစာရသမာဓိ
ဥပစာရသမာဓိတာဝနာသာမညေန ကော သမာဓိစရိယာတိ ဧဝံ နဝဟိ သမာဓိစရိယာဟိ။
တေနာဟ ပဌမဈာနံ သမာဓိစရိယာတိအာဒိ၊ ဋီကာ။ ပဌမဈာနပဋိလာဘတ္တာယ ဝိတက္ကော-
အစရှိသောစကားကို နာနာဝဇ္ဇနအားဖြင့် ဆိုအပ်သလော၊ ကောဝဇ္ဇနအားဖြင့် ဆိုအပ်
သလော? ကြောင့် ပဌမဈာနပဋိလာဘတ္တာယ ဝိတက္ကော စာတိအာဒိ နာနာဝဇ္ဇနပစာရ-
ဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဥပရိသမာပတ္တိနမ္ပိ ဥပစာရဿ တထေဝ ဝုတ္တန္တာ။ န ဟိ ကောဝဇ္ဇနေ
စတုတ္ထဈာနာဒိဥပစာရေ ပီတိအာဒယော သမ္ပဝန္တိ။ ဧတ္ထ စ ပဌမဈာနပဋိလာဘတ္တာ-
ယာတိအာဒိဝစနေန ဥပစာရသမာဓိဿာပိ ပါရိပူရိ ဣတ္ထိတဗ္ဗာတိ ဒေသေတိ၊ ဋီကာ။
ဝသီဘာဝတာ ပညာ-ဟူသောပါဌ်၌ အဋ္ဌကတာမပြုအပ်သောအနက်ကို ဋီကာဆရာ ဖော်ပြ
လို့၍ ဝသီဘာဝတာ ပညာတိ ဧတ္ထ ဝသော ဧတဿ အတ္ထိတိ ဝသီ၊ တဿ ဘာဝေါ ဝသီ-
ဘာဝေါ၊ သာ ဧဝ ဝသီဘာဝတာ-ဋီကာမိန့်သော်။ ဝသီဘာဝတာ ပညာတိ ဧတ္ထ၊ ဋီကာ။
ဧတဿ၊ အား။ ဝသော၊ လေ့လာခြင်းသည်၊ ဝါ၊ စွမ်းနိုင်သောသတ္တိသည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။
ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝသီ၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုလေ့လာခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊
စွမ်းနိုင်သောသတ္တိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်တည်း။ ဝသီဘာဝေါ၊ လေ့လာခြင်း
ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်၊ ဝါ၊ စွမ်းနိုင်သောသတ္တိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်။ သာ ဧဝ၊ ထိုဝသီ-
တာဝသည်ပင်လျှင်။ ဝသီဘာဝတာ၊ မည်၏။ ဒေဝေါယေဝ ဒေဝတာ-ကဲ့သို့ဟူလို့၊ ၎င်းနက်။
ယင်းသို့သော် ဝသီဘာဝတာတိ-ဟု ပဒုဒ္ဒါရ မပြုမူ၍ အတယ်ကြောင့် ဝသီတိ ပဉ္စ
ဝသီယော-ဟု ဖွင့်အပ်သနည်း? ဟု။ ကား “ဝသီယော”တိ ပန ပါဠိယံ ဣတ္ထိလိဂ်ဝသေန
ဝုတ္တန္တာ တာယော ဒေသေတုံ “ဝသီတိ ပဉ္စ ဝသီယော”တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ ဋီကာ။

နိဒ္ဒေသ] နိရောဓသမာပတ္တိကထာ (၃၄၆-၁၇)

၄၃၅

ပစ္စဝေက္ခဏဝသီ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ တို့တည်း။ (ဝသနံ ဝသီ၊ အလို
အလျောက်ဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိ ရသတည်း) တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော
ဝသီတို့တွင်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ ယတ္ထ၊ အကြင်အကြင်အရပ်၌။ ဣစ္ဆကံ၊
အလိုရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုထိုအလိုရှိရာအရပ်၌။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်နိုင်၏။
ယဒါ၊ အကြင်အကြင်အခါ၌။ ဣစ္ဆကံ၊ အလိုရှိ၏။ တဒါ၊ ထိုထိုအလို
ရှိသောအခါ၌။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်နိုင်၏။ (တနည်း) ယံ-ယသ္မိံ ယသ္မိံ
ဈာနဂံ၊ အကြင်အကြင်ဈာနင်၌။ ဣစ္ဆကံ၊ အလိုရှိ၏။ တံ တံ၊ ထိုထို
အလိုရှိသောဈာနင်ကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်နိုင်၏။ ယာဝ၊ အကြင်အကြင်
ရွေ့လောက်။ ဣစ္ဆကံ၊ အလိုရှိ၏။ တာဝ၊ ထိုထိုအလိုရှိသရွေ့လောက်။
အာဝဇ္ဇတိ၊ နိုင်၏။ ယတ္ထ ကတ္ထမိ ဌာနေ၊ အမှတ်မရှိသောအရပ်၌။ တဒါ
တဒါ၊ အမှတ်မရှိသောအခါ၌။ ယံကိဉ္စ ဈာနဂံ၊ အမှတ်မရှိသော ဈာနင်
ကို။ အာဝဇ္ဇန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယထိစ္ဆိတကာလံ၊ အကြင်
အလိုရှိအပ်သောကာလပတ်လုံး။ (ဤကား အာဝဇ္ဇတိ-ဟူသောပုဒ်သည်
ပုဂ္ဂလဝါစကဖြစ်၍ အာဝဇ္ဇန္တဿ အာဝဇ္ဇနာ ဟူသောအတ္ထကို ရသင့်သော
ကြောင့် ပါဌသေသမူသတည်း) အာဝဇ္ဇနာယ-အာဝဇ္ဇနပဝတ္တိယာ၊
အာဝဇ္ဇန်းကိုဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ အာဝဇ္ဇန်းဖြစ်ခြင်း၏၊ ဝါ၊ ဆင်ခြင်ခြင်း
၏၊ ဝါ၊ ၌။ ဒန္တာယိတတ္ထံ၊ လေးထိုင်းသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ နှေးဖြေး
သည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-ဝေ၊ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။
အာဝဇ္ဇနဝသီ၊ သည်။ (သိဒ္ဓါ၊ ပြီးသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။)၊
ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ ယတ္ထိစ္ဆကံ၊ အကြင်အကြင်အရပ်၌ ဝင်စားခြင်းငှါ အလို

၁-ဤသို့သောအရာ၌ ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်သည်လည်း သတ္တိအနက်ကိုဟောရကား ဆင်ခြင်
နိုင် ဟုယောဇနာသည်။ ယတ္ထ ယတ္ထ ပဒေသေ ဣစ္ဆာ ယတ္ထိစ္ဆကံ၊ ယဒါ ယဒါ ယသ္မိံ ယသ္မိံ
ဝါ ကာလေ ဣစ္ဆာ ယဒိစ္ဆကံ၊ ယာဝ ယာဝ ဣစ္ဆာ ယဒိစ္ဆကံ၊ ဒကာရော ပဒသန္ဓိကရော၊
အောက်၌ ဋီကာဟူရကား ယတ္ထိစ္ဆကံ-စသည်ကို သမာသ်လည်းဟူစရ၏။ ဣစ္ဆာ ဝေ
ဣစ္ဆကံ-မူ၍ ဝါကျလည်းဟူစရ၏။ ယထာရစိမှတ်။ (ပြည်)

၂-အာဝဇ္ဇနာယ ဝသီ အာဝဇ္ဇနဝသေန ဝါ ဝသီ အာဝဇ္ဇနဝသီ-ပြု၊ အာဝဇ္ဇနာယ၊
အာဝဇ္ဇန်းကိုဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ။ ဝသီ၊ စွမ်းနိုင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အလို
အလျောက် စိတ်ကိုဖြစ်စေနိုင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကား။ အာဝဇ္ဇနဝသေန၊ ဆင်ခြင်သည်၏
အစမ်းအားဖြင့်။ ဝသီ၊ အလိုအလျောက်စိတ်ကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းသည်။ အာဝဇ္ဇနဝသီ၊
မည်၏။ (ပြည်)

၃-ဤ၌ အနက်ပေးပုံအလွန်ကျယ်၏။ ပါဌသေသများလွန်း၏။ အကျဉ်းအနက်ကို အလို
ရှိလျှင် ဤနိဿယ ပဌမတွဲ နှာ ၄၀၅-၌ ကြည့်ပါ။ (ဆ-သံ-သော)

၄၃၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၆-၁၈) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

ရှိ၏။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ဌ။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စားနိုင်၏။ ယဒိစ္စကံ၊ အကြင်
အကြင်အခါ၌ ဝင်စားခြင်းငှါအလိုရှိ၏။ တဒါ တဒါ၊ ဌ။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။
ယာဝဒိစ္စကံ၊ အကြင်ရွှေလောက်ဝင်စားခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။ တာဝိစ္စိတံ
ကာလံ၊ ထိုရွှေလောက်အလိုရှိအပ်သောကာလပတ်လုံး။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။
သမာပဇ္ဇန္တဿ၊ ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယထိစ္စိတံ ကာလံ၊ အကြင်အကြင်
အလိုရှိတိုင်းသောကာလပတ်လုံး။ သမာပဇ္ဇနာယ၊ ဝင်စားခြင်းငှါ။ ဒန္ဓာယိ-
တတ္ထံ၊ လေးထိုင်းသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ နှေးဖြေးသည်၏အဖြစ်သည်။
နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ သမာပဇ္ဇနဝသီ၊ သည်။
သိဒ္ဓါ၊ အပြီးတိုင်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။
ယာဝဒိစ္စကံ၊ အကြင်ရွှေလောက်ထားခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။ တာဝိစ္စိတံ
ကာလံ၊ ထိုသို့ထားခြင်းငှါအလိုရှိသရွှေ ကာလပတ်လုံး။ အဓိဋ္ဌာတိ၊
ထားနိုင်၏။ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ၊ ထားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဓိဋ္ဌာနေ၊ ဈာန်ကို
အလိုရှိတိုင်း ထားခြင်း၌^၁။ ဒန္ဓာယိတတ္ထံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-ဧဝံ၊
သော်။ အဓိဋ္ဌာနဝသီ၊ သည်။ (သိဒ္ဓါ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။)
(အဓိဋ္ဌာနေ ဝသီ အဓိဋ္ဌာနဝသီ၊ ပြု) ယာဝဒိစ္စကံ၊ အကြင်အကြင်
ရွှေလောက်သော ကာလဖြင့် ဈာန်မှထခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။ တတ္ထကေန၊
ထိုမျှလောက် ပိုင်းခြားတိုင်းသောကာလဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ဈာန်မှထနိုင်၏။
ဝုဋ္ဌဟန္တဿ၊ ထသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝုဋ္ဌာနေ၊ ပိုင်းခြားတိုင်းသောကာလဖြင့်
ထခြင်း၌။ ဒန္ဓာယိတတ္ထံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သော်။ ဝုဋ္ဌာနဝသီ၊
သည်။ (သိဒ္ဓါ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။)ယာဝဒိစ္စကံ၊ အကြင် အကြင်
ရွှေလောက်သော ကာလပတ်လုံး ဈာန်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။
တတ္ထကေန၊ ထိုထို အလိုရှိသရွှေလောက်။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်နိုင်၏။
ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဌာနေ၊ ဌ။ တဒါ တဒါ၊ အမှတ်မရှိသောအခါ၌။ ယံကိဉ္စိ
ဈာနံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ယထိစ္စိတ-
ကာလံ၊ လုံး။ ပစ္စဝေက္ခဏာယ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ ၏။ ဒန္ဓာယိတတ္ထံ၊
သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သော်။ ပစ္စဝေက္ခဏဝသီ၊ သည်။ သိဒ္ဓါ၊
မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဤသို့ ပြည့်စုံအောင် သမ္ပန်)ဒုတိယံ၊ ကို။ပ။

၁-ဤအဓိဋ္ဌာနေ-ဟူသော သတ္တမုန္တပုဒ်ကိုထောက်လျှင် ရှေး၌ အာဝဇ္ဇနာယ-စသည်
တို့၌လည်း သတ္တမုန္တချည်းသာ ဖြစ်ရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ] နိရောဓသမာပတ္တိကထာ (၃၄၆-၂၇)

၄၃၇

နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိံ။ ကိုပ။ ဣမာ ပဉ္စ ဝသီယော၊
ဤငါးပါးသော ဝသီတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။

၇၀။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်၌။ သောဠသဟိ ဉာဏစရိယာ-
ဟိတိ၊ ဟိ ဟူသော။ သေ-သော နိဒ္ဒေသော၊ သည်။ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသော၊
အလွန်ကို ညွှန်ပြသော သဒ္ဒါတည်း။ ဝါ၊ အကြွင်းမဲ့ သိမ်းကျုံး၍ပြသော
သဒ္ဒါတည်း။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ အနာဂါမိနော၊ အား။ စုဒ္ဓသဟိ
ဉာဏစရိယာဟိ၊ တဆယ့်လေးပါးသော ဉာဏစရိယာတို့ဖြင့်။ နိရောဓ-
သမာပဇ္ဇနံ၊ ပတ်ကိုဝင်စားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။
အဂ္ဂမဂ္ဂဖလာနံ၊ တို့၏။ အနဓိဂတတ္တာ၊ မရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
တည်း။) (ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသဝသေန၊ ဖြင့်။ သောဠသဟိ ဉာဏစရိယာဟိတိ၊
ဟူ၍။) ယဒိ ဝုတ္တံ၊ အကယ်၍ ဆိုအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ (တတော၊ ထိုတဆယ့်
ခြောက်ပါးမှ။ အဝကံသဝသေနပိ၊ အယုတ်အားဖြင့်လည်း။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊
လိုအပ်သင့်၏။) ဧဝံ သန္တေ၊ ဤသို့ဖြစ်လျက်၊ ဝါ၊ သော်။ သကဒါဂါမိနော၊
အား။ ဒွါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဉာဏစရိယာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သောတာပန္နဿ စ၊
သောတာပန်အားလည်း။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဉာဏစရိယာဟိ၊ တို့ဖြင့်။
(နိရောဓသမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။) ကိံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်
သနည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
ကသ္မာ၊ ကား။ သမာဓိပါရိဗန္ဓိကဿ၊ သမာဓိ၏ ဘေးရန်ဖြစ်သော။
ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဿ၊ ဝတ္ထုဖြစ်သော ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်ရှိသော
ကာမရာဂ၏။ အပ္ပဟိနတ္တာ-အသမုစ္ဆန္တတ္တာ၊ မဂ်ဖြင့် မဖြတ်အပ်သေးသည်၏

၁-တတ္ထ ဈာနံ အာဝဇ္ဇန္တဿ နိရန္တရံ ဈာနဂေသု စိတ္တပဝတ္တနသမတ္တတာ အာဝဇ္ဇနဝသိ။
သမာပဇ္ဇိကုကာမဿ သိသံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇနသမတ္တတာ သမာပဇ္ဇနဝသိ။ အတ္ထရာမတ္တံ ဝါ
ကတိပယတ္ထရာမတ္တံ ဝါ ခဏံ ဈာနံ ဌပေတုံ သမတ္တတာ အဓိဋ္ဌာနဝသိ။ တထေဝ လဟုံ ဝုဋ္ဌာတုံ
သမတ္တတာ ဝုဋ္ဌာနဝသိ။ ပစ္စဝေက္ခဏဝသိ ပန အာဝဇ္ဇနဝသိယာ ဧဝံ သိဇ္ဈတိ၊ ပစ္စဝေက္ခဏ-
ဇဝနာနေဝ ဟိ တတ္ထ အာဝဇ္ဇနာနန္တရာနိတိ အယဇေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဋီကာ။ တထေဝ အတ္ထရာ-
မတ္တံ ဝါ၊ လက်ဖျစ်တကွက် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ကတိပယတ္ထရာမတ္တံ ဝါ၊
လက်ဖျစ်နှစ်ခု သုံးခု အတိုင်းအရှည်ရှိလည်းဖြစ်သော။ ခဏံ၊ ခဏပတ်လုံး။ (တလေဝ၊ ကား
အနုကုန်ဖြစ်၍ အတ္ထရာမတ္တံ ဝါ ကတိပယတ္ထရာမတ္တံ ဝါ ခဏံ-ကိုဝင်သည်။ တနည်း။)
တထေဝ-တ္ထေကမေဝ ခဏံ၊ သို့ဆိုအပ်ပြီးသော အတ္ထရာမတ္တစသော ခဏပတ်လုံးသာလျှင်။
ဈာနသမဂီ၊ ဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသည်။ ဟုတု၊ ဤ။ လဟုံ၊ လျင်စွာ။ ဈာနတော၊ မှ။
ဝုဋ္ဌာတုံ၊ ထခြင်းငှါ။ သမတ္တတာ၊ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝုဋ္ဌာနဝသိ၊ မည်၏။
သမ္ပန္နံ။ (ပြည်)

၄၃၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၆-၂၈) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဇာတိ၊ တေသံ၊ ထိုသောတာပန် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သော-ကာမရာဂေါ၊ ကို။ အပ္ပဟိနော၊ မပယ်အပ်သေး။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမထဗလံ၊ သမထဗလသည်။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်စုံသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မိံ၊ ထိုသမထဗလသည်။ အပရိပုဏ္ဏေ၊ မပြည့်စုံသည်ရှိသော်။ ဒွိဟိ ဗလေဟိ၊ နှစ်ပါးသော ဗလတို့ဖြင့်။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဝင်စားအပ်သော။ နိရောဓ-သမာပတ္တိံ၊ ကို။ ဗလဝေကလ္လေန၊ အစွမ်းချို့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာပဇ္ဇိတုံ၊ ငှါ။ (တေ၊ ထိုသောတာပန် သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။) န သက္ကောန္တိ၊ မတတ်နိုင်ကုန်။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အနာဂါမိဿ၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သော၊ ထိုသမာဓိ၏ ဘေးရန်ဖြစ်သော ကာမ ရာဂကို။ ပဟိနော၊ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပယ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဇာတိ၊ တသ္မာ၊ ထို(သမာဓိ၏ ဘေးရန်ဖြစ်သော ကာမရာဂ၏ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်)ကြောင့်။ ဇေ-ဇေသော အနာဂါမိ၊ သည်။

≡ [၃၄၇] ပရိပုဏ္ဏဗလော၊ ပြည့်စုံသောအားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇာတိ၊ ပရိပုဏ္ဏဗလတ္တာ၊ ပြည့်စုံသောအားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာပဇ္ဇိတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောတိ၊ ဇာတိ၊ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နိရောဓာ ဝုဠဟန္တဿ။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဇာတိ၊ ဣဒံ၊ ဤနိရောဓာ ဝုဠဟန္တဿ-အစရှိသော စကားကို။ ပဠာနေ-မဟာပကရဏေ၊ ပဠာန်းကျမ်းကြီး၌။ အနာဂါမိနောဝ၊ ဇာတိ၊ သာလျှင်။ နိရောဓာ ဝုဠာနံ၊ နိရောဓသမာပတ်မှ ထခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဇာတိ။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဉာယတိ၊ သိအပ်သနည်းဟူမူ။ နေဝသညာနာ-သညာယတနကုသလန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဉာယတိ၊ ဇာတိ၊ အညထာ၊ ဘပါးသောအပြားအားဖြင့်။ နေဝသညာနာသညာယတန-ကိရိယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စေယျ၊ ဟောတော်မူရာ၏။) ဣတိ၊ ဤရွှေစကား တရပ်အပြီးတည်း။

၈၇၁။ ကတ္ထ သမာပဇ္ဇန္တိတိ၊ ကား။ ပဉ္စဝေါကာရတဝေ၊ ၌။ သမာ-ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အနုပုဗ္ဗသမာပတ္တိသဗ္ဗာဝတော၊ (ပဉ္စ-

၁-ပဉ္စဝေါကာရတဝေ-ဟု အဘယ်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း၊ စတုဝေါကာရတုံ၌လည်း အရူပ ဈာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ယထာရဟ အနုပုဗ္ဗသမာပတ်ကို ရအပ်သည်မဟုတ် လော ဟူမူ၊ အကယ်၍ရသင့်၏၊ ထိုသို့ရသင့်သော်လည်း အရူပဈာန်အားဖြင့် ရသင့်သော

နိဒ္ဒေသ] နိရောဓသမာပတ္တိကထာ (၃၄၇-၉)

၄၃၉

ဝေါကာရဘုံ၌သာလျှင်) အစဉ်အတိုင်း ဝင်စားအပ်သော သမာပတ်၏ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ဗျုတ်တိရိက်ကိုဆိုအံ့။ စတုဝေါကာရဘဝေ ၌။ ပဌမဈာနာဒိနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ နတ္တိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ပဌမဈာန်စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုစတုဝေါကာရဘုံ၌။ သမာပဇ္ဇိတုံ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ ကောင်း။ ဣတိ၊ ။ ကေစိပန၊ တို့သည်ကား။ ဝတ္ထုဿ၊ ဟဒယဝတ္ထု၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (တနည်း) ဝတ္ထုဿ၊ ကရဇကာယ ဟုဆိုအပ်သော ဝတ္ထု၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ၌။ သမာပဇ္ဇိတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ ကောင်း။ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ။

၈၇၂။ ကသ္မာ သမာပဇ္ဇန္တိတိ၊ ကား။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခတတရားတို့၏။ ပဝတ္ထိဘေဒေ၊ ခဏခဏ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း၌။ (တနည်း) သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခတတရားတို့၏။ ပဝတ္ထိဘေဒေ၊ ကုသိုလ်စသော အပြားတို့ဖြင့် ပြား၍

သမာပတ်ကိုကား တစိတ်မျှ၏အဖြစ်ကြောင့် အနုပဗ္ဗသမာပတ်ဟူ၍ မဆိုလောက်။ ထိုစကားသင့်၏။ ရှစ်ပါးသော သမာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် အနုပဗ္ဗသမာပတ်ဟူ၍ ဆိုအပ်သတည်း။ ဤသို့သောအနက်ကိုပြုခြင်းငှါ စတုဝေါကာရဘဝေ ပန ပဌမဈာနာဒိနံ ဥပ္ပတ္တိ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၁-ဋီကာဆရာ မိမိဆိုသော နောက်အနက်ကို မြဲစေလို၍ ယဒိ ဟိ အာရုပ္ပေ နိရောဓသမာပဇ္ဇေယျ၊ စိတ္တစေတသိကာနံ အညဿ စ ကဿစိ အဘာဝတော အပညတ္တိကောဝဘဝေယျ။ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတသဒိသော။ ကိဉ္ဇာယံ ဥပါဒါယ နိရောဓံ သမာပန္နောတိ ပုဇ္ဈေယျ-မိန့်သော်။ ဝတ္ထုဿ အဘာဝါ-ဟူသော ကေစိစကားကို မနုစိသက်သည်ဖြစ်၍ ပယ်လိုရကား ကိံ ဝါ တောယ ဝတ္ထုစိန္တာယ အင်္ဂဝေကလ္လတောဝနတ္တိ အာရုပ္ပေ နိရောဓသမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနံ- မိန့်သော်၊ ဋီကာ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ။ အာရုပ္ပေ ၌။ နိရောဓံ၊ ကို။ ယဒိ သမာပဇ္ဇေယျ၊ အကယ်၍ဝင်စားငြားအံ့။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ တရားတို့၏ငှင်း။ အညဿ၊ စိတ်စေတသိက်မှတစ်ပါးသော။ ကဿစိ စ၊ တစုံတခုသော တရား၏ငှင်း။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ အပညတ္တိကောဝ၊ အညသည် သမာပတ်ကို ဝင်စား၏ဟု ပညတ်စရာမရှိသည်သာလျှင်။ ဘဝေယျ၊ ရာ၏။ အနုပါဒိသေသာယ၊ ဝိပါက်ကမ္မဇရုပ်အကြွင်းမရှိသော။ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗုတသဒိသော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်နှင့်တူသည်။ ဟေတု၊ ။ ကိဉ္ဇာ၊ အဘယ်ကိုလျှင်။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ အယံ၊ ဤသူသည်။ နိရောဓံ၊ ကို။ သမာပန္နော၊ ဝင်စား၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဇ္ဈေယျ၊ ဆိုရအံ့နည်း။ ဝါ၊ ကား။ တောယ ဝတ္ထုစိန္တာယ၊ ထိုဝတ္ထုကို ကြံသဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ အင်္ဂဝေကလ္လတောဝ၊ အကြောင်းချို့တဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ အာရုပ္ပေ၊ ၌။ နိရောဓသမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနံ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းသည်။ နတ္တိ၊ မရှိ။ ငှင်းအနက်။ (ပြည်)

၄၄၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၇-၉) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

ယထာရဟ သုံးပါးသော ဒုက္ခတာတို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော ဖြစ်ခြင်းအတွဲ အပြား၌။ ဥက္ကဏ္ဍိတော၊ ငြီးငွေ့၍ ။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မြင်လောက ပစ္စက္ခ အတ္တဘော၌သာလျှင်။ အစိတ္တကာ၊ စိတ်စေတသိက်မရှိကုန်သည်။ ဟုတော၊ ၍။ နိရောဓံ၊ သညာ ဝေဒနာတို့၏ချုပ်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ အနုပါဒိ- သေသနိဗ္ဗာနဓာတ်သို့။ ပတော၊ ရောက်သကဲ့သို့။ သုခံ၊ ဆင်းရဲကင်းသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရိဿာမ၊ နေကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်းသောကြောင့်။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

၈၇၃။ ကထဉ္စဿာ သမာပဇ္ဇနံ ဟောတီတိ၊ ကား။ သမထဝိပဿနာ- ဝသေန၊ (ထမ်းပိုး၌ ယဉ်းစုံဖွဲ့အပ်သော နွားတို့ကဲ့သို့ အစုံဖွဲ့အပ် ကုန်သည်ဖြစ်၍ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသောအားဖြင့် တကွ ဖြစ်ကုန် သော) သမထ ဝိပဿနာတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥဿက္ကိတော၊ အလွန်အကဲသို့ ရောက်၍ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်တိုင်အောင်၎င်း အနုလောမ ဉာဏ်တိုင်အောင်၎င်း မဆုတ်မနစ်အားထုတ်၍။ ကတပုဗ္ဗကိစ္စဿ၊ ပြုအပ် ပြီးသောပုဗ္ဗကိစ္စရှိသည်ဖြစ်၍။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝသညာ- နာသညာယတနသမာပတ်ကို။ (သမာပဇ္ဇိတော၊ ဝင်စားပြီး၍။) နိရောဓ- ယတော၊ ထိုနေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ်ကို ချုပ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝံ-ဣမိနာ အနုပုဇ္ဇနေန၊ ဤသို့တစုံတခုမျှလည်းဖြစ်သော တပါးပါးသော စိတ်စေတသိက်တို့ကိုမဖြစ်စေသဖြင့်။ အဿာ၊ ထိုနိရောဓ သမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ယော- ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သမထဝသေနော၊ သမထ၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဥဿက္ကတိ၊ အားထုတ်အံ့။ သော-ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ နေဝသညာနာသညာ- ယတနသမာပတ္တိံ၊ သို့။ ပတော၊ ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏၊ တန့်၏။ (တဒုဒ္ဓံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနအထက်၌။ သုဒ္ဓသမထဝိပဿနာယ၊ သက်သက် သော သမထဝိပဿနာ၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။) ပန၊

၁-ရုပ်တရားတို့၌လည်း သင်္ခါရဒုက္ခတာကို ရကောင်းသည်မဟုတ်သောကြောင့် စိတ္တ- စေတသိကဝိဂမေဟိ ရူပဓမ္မေသု လဗ္ဘမာနာပိ သင်္ခါရဒုက္ခတာ အဗ္ဗောဟာရိကတံ အာပဇ္ဇတိ။ ဋီကာ။ (ပြည်)

၂-သိမ္မဋီကာ၌ သုဒ္ဓသမထဘာဝနာယ-ဟု ရှိ၏။ သက်သက်သော သမထဘာဝနာ၏-ဟု အနက်ပေး၊ ထိုပါဌ်သာ ယုတ္တတရဖြစ်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

ထိုမှတစ်ပါး။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိပဿနာဝသေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဥဿက္ကတိ၊ လုံ့လပြုအံ့။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဖလသမာပတ္တိံ၊ သို့။ ပတုာ၊ ရှိ။ တိဋ္ဌတိ၊ တန့်၏။ ပန၊ ပါး။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥဘယဝသေနေဝ၊ သမထဝိပဿနာနှစ်ပါး၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဥဿက္ကတုာ၊ လုံ့လပြု၍။ ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊ မဝင်စားမိရှေးအဖို့၌ ပြုအပ်သော ပုဗ္ဗကိစ္စကို။ ကတုာ၊ ရှိ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ ဈာန်ကို။ နိရောဓေတိ၊ ချုပ်စေအံ့။ သော၊ ထိုဥဘယအားဖြင့်ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ၊ ထိုနိရောဓသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ နိုင်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကထဉ္စသာ သမာပဇ္ဇနံ-ဟူသောပုဒ်၌။ သင်္ခေပေါ၊ တည်း။

၈၇၄။ အယံ ပန၊ ဤဆိုလတုံသည်ကား။ ဝိတ္တာရော၊ တည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ နိရောဓံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတုကာမော၊ ဝင်စားလိုသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကတဘတ္တကိစ္စော၊ ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စရှိသည်ဖြစ်၍။ သုခောတဟတ္ထပါဒေါ၊ ကောင်းစွာဆေးကြောသုတ်သင်အပ်ပြီးသော လက်ခြေရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဝိတ္တော၊ ဆိတ်ငြိမ်သော။ သြကာသေ၊ အရပ်၌။ သုပညတ္တမိ၊ ကောင်းစွာခင်းအပ်ပြီးသော။ အာသနေ၊ နေရာ၌။ ပလ္လက္ခံ၊ ထက်ဝယ်ကို။ အာဘုဇိတုာ၊ ခွေ၍။ ဥဇုံ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်။ ကာယံ၊ အထက်ဖြစ်သောကိုယ်ကို။ ပဏိဓာယ၊ ထား၍။ ပရိမုခံ၊ နိရောဓသမာပတ်သို့ရှေးရှု။ သတိံ၊ သတိကို။ ဥပဋ္ဌပေတုာ၊ ဖြစ်စေ၍။ နိသီဒတိ၊ ၏။ နော ဘိက္ခု၊ ထိုနိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားလိုသော ရဟန်းသည်။ ပဌမံ ဈာန်၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတုာ၊ ရှိ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ပဌမဈာန်မှထလတ်၍။ တတ္ထ၊ ထိုပဌမဈာန်၌။ ဝါ၊ ပဌမဈာန်စိတ္တပြု၍။ သင်္ခါရေ၊ ထို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်၎င်း။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်၎င်း။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝိပဿတိ၊ ရှု၏ ။

ပန၊ ဆက်။ သော ဝိပဿနာ၊ ဤဝိပဿနာသည်။ သင်္ခါရပရိဂ္ဂဟနက-ဝိပဿနာ၊ သင်္ခါရတို့ကို သိမ်းဆည်းသောဝိပဿနာ၎င်း။ ဖလသမာပတ္တိ-ဝိပဿနာ၊ ဖလသမာပတ်ကိုဆောင်တတ်သောဝိပဿနာ၎င်း။ နိရောဓ-

၁-ဝိပဿတိ-ဟူ၍ဆို၏။ ဤ၌အဘယ်သို့သော ဝိပဿနာကို အလိုရှိအပ်သနည်း?ဟု စုဒ္ဓိရှိရကား ထိုလိုအပ်သော ဝိပဿနာကိုထုတ်ပြခြင်းငှါ ဝိပဿနာ ပနေသာ-စသည်ဖြင့် အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော ဝိပဿနာကို ခွဲဝေ၍ပြ၏။ (ပြည်)

၄၄၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၇-၂၅) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

သမာပတ္တိဝိပဿနာ၊ နိရောဓသမာပတ်ကိုဆောင်တတ်သောဝိပဿနာ၎င်း။
ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။
သင်္ခါရပရိဂ္ဂဟနကဝိပဿနာ၊ သည်။ မန္ဒာ ဝါ၊ နံ့သည်မူလည်း။ ဟောတု၊
ဖြစ်စေ။ တိက္ခာ ဝါ၊ ထက်သည်မူလည်း။ ဟောတု၊ စေ။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။
ပဒဋ္ဌာနံ၊ နီးစွာသောအကြောင်းသည်။ ဟောတိယေဝ၊ တည်း။
[၃၄၇] ဖလသမာပတ္တိဝိပဿနာ၊ သည်။ တိက္ခာဝ၊ ထက်သည်သာလျှင်။
ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ (သင်္ခါရရမ္မဏေ၊ သင်္ခါရလျှင်အာရုံရှိသည်။ သတိပ၊
သော်လည်း။ သဗ္ဗသင်္ခါရေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိနိဝတ္တနာကာရေနေဝ၊ ဆုတ်နစ်
ပြန်လည်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တနတော စ၊ ဖြစ်ခြင်း
ကြောင့်၎င်း။ မဂ္ဂေါ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဝိသင်္ခါရဂတဿ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသောအာရုံ၌
ဖြစ်သော။ ဖလဿ၊ ၏။ ပစ္စယဘာဝတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်
တည်း။) မဂ္ဂဘာဝနာလဒိသာ၊ မဂ်ကိုပွားစေခြင်းနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊
၏။ ပန၊ ပါး။ နိရောဓသမာပတ္တိဝိပဿနာ၊ သည်။ နာတိမန္ဒနာတိ-
တိက္ခာ၊ မနံ့လွန်းမထက်လွန်းမှုကား။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
သေ-ဧသော နိရောဓသမာပဇ္ဇနကော၊ ဤနိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စား
သော ရဟန်းသည်။ နာတိမန္ဒာယ၊ မနံ့လွန်းသော။ နာတိတိက္ခာယ၊
မထက်လွန်းသော။ ဝိပဿနာယ၊ ဝိပဿနာဖြင့်။ တေ သင်္ခါရေ၊ ထိုပဌမ
ဈာန် သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိပဿတိ၊ ၏။

တတော၊ ထိုနောင်မှ။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ၍။
ဝုဋ္ဌာယ၊ ဒုတိယဈာန်မှထ၍။ တတ္ထ၊ ထိုဒုတိယဈာန်စိတ္တပွား၌။ သင်္ခါရေ၊
တို့ကို။ တထေဝ-နာတိမန္ဒာယ နာတိတိက္ခာယ ဝိပဿနာယ၊ ထိုအတူ
နာတိမန္ဒနာတိတိက္ခာဝိပဿနာဖြင့်သာလျှင်။ ဝိပဿတိ၊ ၏။ တတော၊
ထိုနောင်မှ။ တတိယံ ဈာနံ၊ ကို။ပ။ တတော၊ မှ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊
ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်မှထ၍။ တတ္ထ၊
ထို ဝိညာဏဉ္စာယတန စိတ္တပွား၌။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ တထေဝ၊
ဖြင့်သာလျှင်။ ဝိပဿတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုဝိညာဏဉ္စာယတနသင်္ခါရကို
ရှုသည်၏ အခြားမဲ့၌။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ ဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ၍။
ဝုဋ္ဌာယ၊ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်မှထ၍။ နာနာဗဒ္ဓအဝိကောပနံ၊ အသီး
အသီးဖြစ်၍ မိမိကိုယ်နှင့်မစပ်သော ပရိက္ခရာ၏မပျက်စီးခြင်းကို မိဋ္ဌာန်

နိဗ္ဗေသ] နိရောဓသမာပတ္တိကထာ (၃၄၀-၁၃)

၄၄၃

ခြင်း၎င်း။ သံသပတိမာနနံ၊ သင်္ခာတော်၏ ငုံ့လင့် မြော်လင့်ခြင်းကို ဆင်ခြင်ခြင်း၎င်း။ သတ္တုပက္ခောသနံ၊ သဗ္ဗညုဘုရားမြတ်စွာ၏ ခေါ်တော် မူခြင်းကို ဆင်ခြင်ခြင်း၎င်း။ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ အခွန့် အပိုင်း အခြားကို ဆင်ခြင်ခြင်း၎င်း။ ဣတံ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သော။ ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။

၈၇၅။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးတို့တွင်။ နာနာဗဒ္ဓအဝိကောပနန္တိ၊ ကား။ ယံ၊ အကြင်ပရိက္ခရာသည်။ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ၊ ဤနိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားသောရဟန်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ကောဗဒ္ဓံ၊ တစပ်တည်းစပ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ နာနာဗဒ္ဓံ၊ အထူးထူးသော တည်ရာနှင့်စပ်သည်။ ဟုတု၊ ရှိ။ ဌိတံ၊ တည်သော။ ပတ္တစိဝရံ ဝါ၊ သပိတ်သင်္ကန်းမူလည်း ဖြစ်သော။ မဉ္ဇုပိဋံ ဝါ၊ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်မူလည်း ဖြစ်သော။ နိဝါသ-
ဂေဟံ ဝါ၊ နေရာကျောင်းမူလည်း ဖြစ်သော။ အညံ ဝါ ပန၊ ဆိုအပ်ပြီး သည်မှ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ ပရိက္ခာရဇာတံ၊ တစုံတခုသော ပရိက္ခရာမျိုးသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ သဒ္ဓိံ၊ ထိုအလုံးစုံသောပရိက္ခရာသည်၊ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ အဓိဋ္ဌိတေ၊ ဓိဋ္ဌာန်သည်ရှိသော်။ န ဝိကုပ္ပတိ၊ မပျက်စီး။ အဂ္ဂိဥဒကဝါတစောရဥန္တုရာဒီနံ ဝသေန၊ မီး၊ ရေ၊ လေ၊ ခိုးသူ၊ ကြွက်အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ န ဝိနယတိ၊ မပျက်စီး။ ဧဝံ-တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ အဓိဋ္ဌာန်အပ်၏။ ဝါ၊ အဓိဋ္ဌာ-
တဗ္ဗံ-စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ စိတ်ကိုဖြစ်စေအပ်၏။ (တထာ စိတ္တုပ္ပါဒမေဝ ဟေတ္ထ အဓိဋ္ဌာနံ)

တကြ၊ ထိုပုဗ္ဗကိစ္စ၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ အဓိဋ္ဌာနဝိဓာနံ၊ စိတ်ကိုဖြစ်စေရာသော အစီအရင်တည်း။ ဣဒဉ္စ ဣဒဉ္စ၊ ဤမည်သော ဤမည်သော ပရိက္ခရာကို။ ဣမသ္မိံ သတ္တာဟပ္ပန္နရေ၊ ဤခုနစ်ရက်အတွင်း ၌။ အဂ္ဂိနာ၊ မီးသည်။ မာ ဈာယတု၊ မလောင်အပ်စေသတည်း။ ဥဒကေန၊ ရေသည်။ မာ ဝုယတု၊ မမျောအပ်သည် ဖြစ်စေသတည်း။ ဝါတေန၊ လေသည်။ မာ ဝိဒ္ဓိသတု၊ မဖျက်ဆီးအပ်သည် ဖြစ်ပါစေသတည်း။ စောရေဟိ၊ ခိုးသူတို့သည်။ မာ ဟရိယတု၊ မဆောင်အပ်သည် ဖြစ်ပါစေ သတည်း။ ဥန္တုရာဒီဟိ၊ ကြွက် ပိုးဟပ် စသည်တို့သည်။ မာ ခဇ္ဇတု၊ မခဲ အပ်သည် ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ-ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ အဓိဋ္ဌာနဝိဓာနံ၊

၄၄၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၈-၁၅) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

တည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ အဓိဋ္ဌိတေ၊ စိတ်ကိုဖြစ်စေသည် ရှိသော်။ တံ သတ္တာဟံ၊ ထိုခုနစ်ရက်ပတ်လုံး။ တဿ၊ ထိုပရိက္ခရာ အပေါင်း၏။ ဝါ၊ ထိုရဟန်း၏။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ပရိဿယော၊ ဘေးရန်သည်။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်။

အနဓိဋ္ဌဟတော ပန၊ စိတ်ကို မဖြစ်စေသော ရဟန်း၏ကား။ (ပရိက္ခာရံ၊ သည်။) အဂ္ဂိအာဒိဟိ၊ မီးစသည်တို့ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ မဟာနာဂတ္ထေရဿ၊ မဟာနာဂထေရ်၏။ ပရိက္ခာရံ ဝိယ၊ ပရိက္ခရာကဲ့သို့တည်း။ ထေရော၊ မဟာနာဂထေရ်သည်။ မာတုဥပါသိ- ကာယ၊ မယ်တော် ဥပါသိကာမ၏။ ဂါမံ၊ သို့။ ပိဏ္ဏာယ၊ ဆွမ်းအလှူငှါ။ ပါဝိသိ ကိရ၊ ဝင်တော်မူသတတ်။ ဥပါသိကာ၊ သည်။ ယာဂုံ၊ ကို။ ဒတွာ၊ လှူ၍။ အာသနသာလာယ၊ ဆွမ်းစားစရပ်၌။ နိသီဒါပေသိ၊ ဆွမ်းကို ငုံ့လင့်လျက် သီတင်းသုံးစေ၏။ ထေရော၊ သည်။ နိရောဓံ၊ နိရောဓသမာ ပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ နိသီဒိ၊ ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုမဟာနာဂထေရ် သည်။ နိသိန္ဓေ၊ သော်။ အာသနသာလာယ၊ ဆွမ်းစားစရပ်ကို။ အဂ္ဂိနာ၊ သည်။ ဂဟိတာယ၊ စွဲအပ်လတ်သော်။ သေသတိက္ခူ၊ ကြွင်းသောရဟန်း တို့သည်။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ နိသိန္ဓာသနံ၊ နေသောနေရာကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပလာယိံသု၊ ပြေးကုန်၏။ ဂါမဝါသိကာ၊ ရွာသူရွာသား အပေါင်းတို့သည်။ သန္နိပတိတွာ၊ ဖြုတ်တက်မျှစည်းဝေးကြကုန်၍။ ထေရံ၊ ထေရ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ အလသသမဏောတိ၊ ရဟန်းပျင်းရဟန်းပျင်း ဟူ၍။ အာဟံသု၊ ဆိုကုန်၏။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ တိဏဓေဏုကဋ္ဌာနိ၊ သက်ငယ်ဝါးသစ်သားတို့ကို။ စျာပေတွာ၊ ကျွမ်းစေ၍။ ထေရံ၊ မဟာ ထေရ်ကို။ ပရိက္ခိပိတွာ၊ ခြံပွတ်ကဲ့သို့ရံ၍။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်၏။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဃဇ္ဇေဟိ၊ အိုးတို့ဖြင့်။ ဥဒကံ၊ ကို။ အာဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ နိဗ္ဗာပေတွာ၊ ငြိမ်းစေ၍။ ဆာရိကံ၊ ပြာမီးသွေးအပေါင်းကို။ အပနေတွာ၊ ဖယ်၍။ ပရိဘဏ္ဍံ၊ နွားချေးစိုလိမ်းကျံသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပုပ္ဖါနိ၊ ပန်းတို့ကို။ ဝိကိရိတွာ၊ ကြဲ၍။ နမဿမာနာ၊ ရှိခိုးကုန်လျက်။ အဋ္ဌသု၊ တည်ကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ ပရိစ္ဆန္ဒကာလဝသေန၊ ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ တေ မနုဿေ၊ ထိုရှိခိုးပူဇော်ကြသော လူတို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ပါကဇ္ဇော၊ ထင်ရှားသည်။ ဇာတော အမှီ၊ ဖြစ်ပြီ

နိဇ္ဈေသ] နိရောဓသမာပတ္တိကထာ (၃၄၉-၆)

၄၄၅

တကား။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးပိုက်၍။ ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ ဥပ္ပတိတော၊ ပျံတက်၍။ ပိယဂုံဒီပံ၊ ပိယဂုံကျန်းသို့။ အဂမာသိ၊ ကြွတော်မူလေ၏။ ဣဒံ၊ ဤဓိဋ္ဌာန်ခြင်းသည်။ နာနာဗဒ္ဓအဝိကောလနံ နာမ၊ အသီးအသီးသောအရပ်၌ဖြစ်၍ ကိုယ်နှင့်မစပ်သော ပရိက္ခရာ၏ မပျက်စီးခြင်းကို ဓိဋ္ဌာန်ခြင်းမည်၏။

ယံ နိဝါသနပါဝုရဏံ ဝါ၊ အကြင်သင်းပိုင် ကိုယ်ဝတ်သည်၎င်း။ ယံ နိသိန္နာသနံ ဝ။ အကြင်ထိုင်သောနေရာသည်၎င်း။ ဧကောဗဒ္ဓံ၊ မိမိကိုယ်နှင့်စပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုမိမိကိုယ်နှင့်စပ်သောပရိက္ခရာ၌။ ဝိသု အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ၊ စိတ်ကိုအသီးဖြစ်စေခြင်းကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သမာပတ္တိဝသေနေဝ၊ နိရောဓသမာပတ်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ နံ၊ ထိုမီးအစရှိသောအန္တရာယ်ကို။ ရက္ခတိ၊ စောင့်၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ အာယသ္မတော သက်တော်ရှည်သော။ သဉ္စိဝဿ၊ သဉ္စိဝမထေရ်အား။ ရက္ခတိ ဝိယ၊ စောင့်သကဲ့သို့တည်း။ [၃၄၉] စ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ အာယသ္မတော သဉ္စိဝဿ သမာဓိဝိပ္ပါရာ ဣဒ္ဓိ၊ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ သမာဓိဝိပ္ပါရာ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။

ဂုဇ္ဈ။ သံဃပဋိမာနနန္တိ၊ ကား။ သံဃဿ၊ သံဃာတော်၏။ ပဋိမာနနံ-ဥဒိက္ခနံ၊ မြော်လင့်ခြင်းတည်း။ ယာဝ၊ အကြင်ရွှေလောက်။ ဧသော ဘိက္ခု၊ ဤသမာပတ်ဝင်စားသောရဟန်းသည်။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာ၏။ တာဝ၊ ထိုရွှေလောက်။ သံဃကမ္မဿ၊ သံဃကံကို။ အကရဏံ၊ မပြုလင့်ခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဗ္ဗကိစ္စလေးပါးတွင်။ ပဋိမာနနံ၊ သံဃာတော်၏မြော်လင့်ခြင်းသည်။ ဧတဿ၊ ထိုနိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားသောရဟန်း၏။ ဝါ၊ ဝင်စားခြင်း၏။ ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အလျော်ကား။ ပဋိမာနနာ-ဝဇ္ဇနံ၊ သံဃာတော်မြော်လင့်အံ့သည်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊ တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုလတုံသောနည်းဖြင့်။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဆင်ခြင်အပ်၏။ မယိ၊ ငါသည်။ သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး။ နိရောဓံ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ၍။ နိသိန္နေ၊ နေသည်ရှိသော်။ သံဃော၊ သံဃာတော်သည်။ ဥတ္တိကမ္မာဒိသု၊ ဥတ္တိကံစသည်တို့တွင်။

၄၄၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၄၉-၇) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

ကိဉ္ဇိဒေဝ ကမ္မံ၊ တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သောကံကို။ ကတ္တုကာမော၊ ပြုလိုသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်တုံအံ့။ ယာဝ၊ လောက်။ မံ၊ ကို။ ကောစိ ဘိက္ခု၊ တစုံတယောက်သောရဟန်းသည်။ အာဂန္တော၊ လာ၍။ န ပက္ခောသတိ၊ မခေါ်သေး။ တာဝဒေဝ၊ ထိုသို့မခေါ်မီသာလျှင်။ ဝုဠဟိဿာမိ၊ ထအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့ဆင်ခြင်ခြင်းကိုပြု၍။ သမာပန္နော၊ သမာပတ်ဝင်စားသော ရဟန်းသည်။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုခေါ်အံ့ဟု လာသောရဟန်း၏ မိမိအနီးသို့ ကပ်သောအခါ၌။ ဝုဠာတိယေဝ၊ သမာပတ်မှထသည်သာလျှင်တည်း။ (ကာလပရိစ္ဆေဒသဒိသံ ဟေတံ)

ယော ပန၊ အကြင်ရဟန်းသည်ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့စိတ်ကိုဖြစ်စေခြင်းကို။ န ကရေတိ၊ မပြု။ သံဃော စ၊ သံဃာတော်သည်လည်း။ သန္နိပတိတွာ၊ စည်းဝေး၍။ တံ ဘိက္ခု၊ ထိုသမာပတ်ဝင်စားသောရဟန်းကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်ဖြစ်၍။ အသုကော ဘိက္ခု၊ ဤမည်သောရဟန်းသည်။ ကုဟိ၊ အဘယ်မှာနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆံ၊ ၏။ နိရောဓသမာပန္နောတိ၊ နိရောဓသမာပတ်ကိုဝင်စား၍ နေပါသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ တစုံတယောက်သောရဟန်း လျှောက်လတ်သော်။ သံဃော၊ သံဃာတော်သည်။ ကိဉ္ဇိ ဘိက္ခု၊ တစုံတယောက်သောရဟန်းကို။ ပေသေတိ၊ စေ၏။ ဂစ္ဆ၊ သွားချေ။ နံ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းကို။ သံဃဿ၊ သံဃာတော်၏။ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ ပက္ခောသဟိ၊ ခေါ်ချေလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ပေသေတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့စေလတ်သော်။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ ထိုတမန်ရဟန်းသည်။ အဿ၊ ထိုနိရောဓသမာပတ်ဝင်စားသော ရဟန်း၏။ သဝန္တပစာရေ၊ ကြားလောက်သောအရပ်၌။ ဌတွာ၊ ရပ်၍။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ သံဃော၊ သံဃာတော်သည်။ တံ၊ ငါ့ရှင်ကို။ ပဋိမာနေတိ၊ မြော်လင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တမတ္တေဝ၊ ဆိုကာမျှ၌သာလျှင်။ ဝုဠာနံ၊ သမာပတ်မှထခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (အဂ္ဂိအာဒိဟိပိ၊ မီးအစရှိသောဘေးရန်တို့သည်လည်း။ အနဘိဘဝနိယံ၊ မနှိပ်နင်း မလွှမ်းမိုးနိုင်သော နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားသောရဟန်းကို။ သမာပတ္တိတော၊ မှ။ ဝုဠာပနတော၊ ထစေနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) သံဃဿ အာဏာ နာမ၊ သံဃာတော်၏အာဏာသည်။ ဧဝံဂရုကာ ဟိ၊ ဤရွှေလောက်ပင် ဝန်လေးသည်

နိဒ္ဒေသ] နိရောဓသမာပတ္တိကထာ (၃၄၉-၂၃)

၄၄၇

သာတည်း။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တံ၊ ထိုသင်္ခာတော် မြော်လင့်အံ့
သည်ကို။ အာဝဇ္ဇိတော၊ ချီ။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ သယမေဝ၊
သင်္ခာတော်မခေါ်ရပဲ မိမိအလိုလိုသာလျှင်။ ဝုဠာတိ၊ နီ။ ဧဝံ-တထာ၊
ဖြင့်။ သမာပတ္တိတဗ္ဗံ၊ နီ။

၈၇၇။ သတ္ထုပက္ခောသနန္တိ၊ ကား။ ဣဓာပိ၊ ဤဘုရား ခေါ်တော်
မူရာဉ္စလည်း။ သတ္ထုပက္ခောသနာဝဇ္ဇနမေဝ၊ ဘုရားမြတ်စွာ ခေါ်တော်မူ
အံ့သည်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည်သာလျှင်။ ဣမဿ၊ ဤသမာပတ် ဝင်စား
သော ရဟန်း၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စမည်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တမ္ပိ၊ ထိုဘုရား
ခေါ်တော်မူအံ့သည်ကိုလည်း။ ဧဝံ၊ ဤဆိုလတံ့သောနည်းဖြင့်။ အာဝဇ္ဇိ-
တဗ္ဗံ၊ နီ။ မယိ၊ သည်။ သတ္တာဟံ၊ လုံး။ နိရောဓံ၊ ကို။ သမာပတ္တိတော၊
ချီ။ နိသိန္နော၊ သော်။ သတ္တာ၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ ဆုံးမနာ၍ သတ္တာမည်ရှိ
စောမုနိသည်။ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ဝတ္ထုသည်။ ဩတိဏ္ဏေ၊ သံဃာတောင်သို့
သက်သည်ရှိသော်။ (ဩတိဏ္ဏဝတ္ထုသ္မိံ-ရှိမူ သံဃာတောင်သို့သက်သော
ဝတ္ထုကြောင့်ပေး) သိက္ခာပဒံ ဝါ၊ သိက္ခာပုဒ်ကိုမူလည်း။ သစေ ပညပေတိ၊
အကယ်၍ပညတ်အံ့။ တထာရူပါယ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ အဠုပ္ပတ္တိယာ၊
အဠုပ္ပတ္တိကြောင့်။ ဓမ္မံ ဝါ၊ တရားကိုမူလည်း။ သစေ ဒေသေတိ၊ အကယ်၍
ဟောအံ့။ ယာဝ၊ လောက်။ မံ၊ ကို။ ကောစိ၊ သည်။ အာဂန္တော၊ ချီ။
အာဝုသော၊ ဝါရှင်။ တံ၊ ကို။ သတ္တာ၊ ဘုရားမြတ်စွာသည်။ အာမန္တေတိ၊
ခေါ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ပက္ခောသတိ၊ မခေါ်သေး။ တာဝဒေဝ၊ ထိုသို့
မခေါ်မီသာလျှင်။ ဝုဠဟိဿာမိ၊ ထအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ နီ။
ဟိ၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဧဝံ ကတော၊ ဤသို့ ဆင်ခြင်ခြင်းကိုပြု၍။ နိသိန္နော၊
နေသောရဟန်းသည်။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုခေါ်အံ့ဟု လာသောရဟန်း၏
မိမိအနီးသို့ ကပ်သောအခါ၌။ ဝုဠာတိယေဝ၊ သမာပတ်မှ ထသည်
သာလျှင်တည်း။

ယော ပန၊ အကြင်ရဟန်းသည်ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့စိတ်ကို ဖြစ်စေ
ခြင်းကို။ န ကရေတိ၊ မပြု။ သတ္တာ စ၊ သည်လည်း။ သံဃေ၊ သင်္ခာ
သည်။ သန္နိပတိတေ၊ စည်းဝေးသည်ရှိသော်။ တံ ဘိက္ခု၊ ထိုသမာပတ်
ဝင်စားသောရဟန်းကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်ဖြစ်၍။ အဘူကော၊
သော၊ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကုဟိံ၊ အဘယ်မှာနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ပုစ္ဆံ၊ နီ။)

၄၄၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၉၄-၂၃) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသိသ

နိရောဓသမာပနန္ဒာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ ကဉ္စိ ဘိက္ခု၊ ကို။ ပေသေတိ၊ ၏။ ဂစ္ဆ၊ သွားချေ။ မမ၊ ၏။ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ပက္ခောသ၊ ခေါ်ချေလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ပေသေတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့ စေလတ်သော်။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ အထ၊ ထိုသမာပတ်ဝင်စားသော ရဟန်း၏။ သဝန္တပစာရေ၊ ချီး။ ဌတော၊ ၍။ သတ္တာ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ၊ ငါ့ရှင်ကို။ အာမန္တေတိ၊ ခေါ်တော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တမတ္ထေဝ၊ ခြံလျှင်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သတ္တ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပက္ခောသနံ၊ ခေါ်တော်မူခြင်း သည်။ ဧဝံဂရုကံ ဟိ၊ ဤရွှေလောက်ပင် ဝန်လေးသည်သာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဘုရားမြတ်စွာ ခေါ်တော်မူအံ့သည်ကို။ အာဝဇ္ဇိတော၊ ၍။ ယထာ၊ ဖြင့်။ သယမေဝ၊ ဘုရားမြတ်စွာ မခေါ်ရပဲ မိမိအလိုလိုသာလျှင်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဧဝံ-တထာ၊ ဖြင့်။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၇၇၈။ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒေါတိ၊ ကား။ ဇီဝိကဒ္ဓါနဿ၊ မိမိ အသက်ရှင် အံ့သော ကာလ၏။ ဝါ၊ မိမိဇီဝိတိန္ဒြေဖြစ်ရာ ကာလ၏။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားတည်း။ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ၊ ဤသမာပတ် ဝင်စားအံ့သော ရဟန်းသည်။ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒေသု၊ အသက်ရှင်ရာ ကာလအပိုင်းအခြား တို့၌။ သုကုသလေန၊ လိမ္မာသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရာ၏။ အတ္တနော၊ ၏။ အာယုသင်္ခါရာ၊ အာယုသင်္ခါရတို့သည်။ [၃၅၀] သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက် တိုင်အောင်။ ပဝတ္ထိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတံ့လော။ န ပဝတ္ထိဿန္တိ၊ မဖြစ်ကုန် လတံ့လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇိတော၊ ဆင်ခြင်၍သာလျှင်။ သမာပဇ္ဇိ- တဗ္ဗံ၊ ဝင်စားအပ်၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာဟဗ္ဗန္တရေ၊ ခုနစ်ရက် အတွင်း၌။ အာယုသင်္ခါရေ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈနကေ၊ ချုပ်လတံ့သည်ရှိသော်။ အနာဝဇ္ဇိတော၊ မဆင်ခြင်မူ၍သာလျှင်။ သစေ သမာပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ ဝင်စားအံ့။ အထ-ဘိက္ခုနော၊ ထိုသမာပတ်ကို ဝင်စားသောရဟန်း၏။ မရဏံ၊ သေခြင်းကို။ နိရောဓသမာပတ္တိ၊ သည်။ ပဋိဗာဟိတုံ၊ တားမြစ် ခြင်းငှါ။ န သက္ခောတိ၊ မတတ်နိုင်။ (စရိမဘဝဂေန်၊ အဆုံးဖြစ်သော

၁-အာယု ဝေ အာယုသင်္ခါရာ။ အာယု ဥသ္မာ ဝိညာဏာနီတိ စ ဝဒန္တိ၊ တေ စသ ပကတိမိတ္တသေဝ အာရမ္မဏံ ဟောန္တိ။

၂-နိရုဇ္ဈနကေ၊ ချုပ်လတံ့ကုန်သော။ အာယုသင်္ခါရေ၊ တို့ကို-ဤသို့အနက်ပေးလျှင် ရှေးနောက် ဝန်ညီသောကြောင့် သာ၍ကောင်းသည်။ (ဆ-သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ] နိရောဓသမာပတ္တိကထာ (၃၅၀-၁၁)

၄၄၉

ဘဝင်ဖြင့်။ မိယနတော၊ သေခြင်းကြောင့်။) အန္တောနိရောဓေ၊ နိရောဓသမာပတ်၏ အတွင်း၌။ မရဏဿ၊ ၏။ နတ္ထိတာယ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အန္တရာဝ၊ ခုနစ်ရက်အတွင်း၌သာလျှင်၊ ဝါ၊ မသေမီအကြား၌သာလျှင်။ သမာပတ္တိတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထရ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုအာယုသင်္ခါရ၏ တည်လံ့သောအပိုင်းအခြားကို။ “(သဟသာဝ၊ အဆာတလျင်သာလျှင်။ မရဏံ၊ သည်။ မ၊ အဟောသိ၊ မဖြစ်ပါစေလင့်။” ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးပြု၍။) အာဝဇ္ဇိတော၊ လျှင်။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ (အာဝဇ္ဇိတော-ဟု အဝဓာရဏ၏ အကျိုးကိုဖော်ခြင်းငှါ အဝသေသဉ္စိ-စသည်ကိုမိန့်သော်) ဟိ၊ အဝဓာရဏ၏ အကျိုးကိုဖော်အံ့။ အဝသေသံ၊ ဤမှကြွင်းသော (နာနာဗဒ္ဓအဝိကောပနစသော သုံးပါးအပြား ရှိသည်လည်းဖြစ်သော) ပုဗ္ဗကိစ္စကို။ အနာဝဇ္ဇိတုမ္ပိ၊ မဆင်ခြင်ခြင်းငှါလည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်သေး၏။ ဣဒံ ပန၊ ဤအဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒကိုကား။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗမေ၊ မချွတ် ဆင်ခြင်သင့်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်၏။

၇၇၉။ သော-ဘိက္ခု၊ ထိုသမာပတ်ဝင်စားသောရဟန်းသည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အာကိဉ္ဇညာယတနံ၊ ဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်မှထ၍။ ဣမံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊ ကို။ ကတော၊ ၍။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ ဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။ အထ-ပစ္စာ၊ ထိုနောင်မှ။ ဧကံ ဝါ၊ တကြိမ်သော စိတ္တဝါရကို၎င်း။ ဒွေ ဝါ၊ စိတ္တဝါရေ၊ နှစ်ကြိမ်သောစိတ္တဝါရတို့ကို၎င်း။ အတိက္ကမိတော၊ ၍။ အစိတ္တကော၊ စိတ်မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိရောဓံ၊ စိတ်စေတသိက်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့။ ဖုသတိ၊ ရောက်၏။ ကသ္မာ ပန၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဒိန္နံ စိတ္တာနံ၊ နှစ်ချက်သော စိတ်တို့၏။ ဥပရိ၊ ၌။ စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ န ပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ (စောဒနာ၊ တည်း။) နိရောဓဿ၊ အနုပုဗ္ဗနိရောဓ၏။ ဝါ၊ နိရောဓအကျိုးငှါ။ ပယောဂတ္တာ၊ ယှဉ်စေအပ်သော ပယောဂ၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဣမဿ ဘိက္ခုနေ၊ ၏။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သမထဝိပဿနာ-

၁-ကိဉ္ဇာပိ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါတိ အနိယမေတွာ ဝိယ ဝုတ္တံ၊ ဒွေ ဝါရေ ဧဝ ပန နိယမတော ဝဒန္တိ။ စိတ္တဝါရေကိ နေဝသညာနာသညာယတနစိတ္တဝါရေ။ ဒွိကာ။ (ပြည်)

၄၅၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၅၀-၁၁) [၂၃-ပညာသာသနာနိဿယ

ဓမ္မေ၊ သမထဝိဿနာဓမ္မတို့ကို။ ယုဂနဗ္ဗေ၊ ထမ်းပိုး၌ ယှဉ်းစုံဖွဲ့အပ်သော
နှားတို့ကဲ့သို့ အချင်းချင်းမလွန်စေပဲ အစုံဖွဲ့အပ်သည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။
ဣဒံ အဋ္ဌသမာပတ္တိအာရောဟနံ၊ ဤရှစ်ပါးသော သမာပတ်သို့ တက်ခြင်း
သည်။ အနုပုဗ္ဗနိရောဓဿ၊ (ပဌမဈာန် စသည်တို့၏၎င်း ထိုပဌမဈာန်
စသည်တို့၌ ဖြစ်သောသင်္ခါရတို့ကို ရှုသောအနုပဿနာတို့၏၎င်း) အစဉ်
အားဖြင့် ချုပ်ခြင်း၏။ ဝါ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ပယောဂေါ၊ ယှဉ်စေအပ်သော
ပယောဂပေတည်း။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ၊ ကို။
(သမာပဇ္ဇနဿ၊ ဝင်စားခြင်း၏။) န ပယောဂေါ၊ ပယောဂမဟုတ်။ ဣတိ-
တသ္မာ နိရောဓဿ ပယောဂတ္တာ၊ ထိုသို့အနုပုဗ္ဗနိရောဓ၏ ပယောဂ၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိန္နံ စိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဥပရိ၊ ၌။ စိတ္တာနံ၊ တို့သည်။
န ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်။

ပန၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ အာကိဉ္ဇညာယတနတော၊
ဈာန်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ဣဒံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊ ဤလေးပါးသော ပုဗ္ဗကိစ္စကို။ အက-
တွာ၊ ရှိ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ ဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား
အံ့။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုပုဗ္ဗကိစ္စကို မပြုသောရဟန်းသည်။ ပရတော၊ နေဝ-
သညာနာသညာယတနဈာန်မှ နောက်၌။ (သကလံ ယထာပရိစ္ဆိန္နံ ကာလံ၊
အလုံးစုံပိုင်းခြားတိုင်းသော ကာလပတ်လုံး။) အစိတ္တကော၊ စိတ်မရှိသည်။
ဘဝိတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင် ။ ပဋိနိဝတ္တိတွာ၊ ပြန်လည်၍။ ပန၊

၁-တဉ္စ ခေါ် သံသပဋိမာနနသတ္တုပက္ခောသနအဗ္ဗါနပရိစ္ဆေဒါဝဇ္ဇနာနံ အကရဏေန။
န နာနာဗဒ္ဓအဝိကောပနဿ။ တဿ ဟိ အကရဏေန ကဒါစိ ကေဝလံ တာဒိသဿ
ပရိက္ခာရဿ အဝိနာသော န သိယာ၊ န နိရောဓသမာပတ္တိဝိဗန္ဓော။ အယဉ္စ အတ္ထော မဟာ-
နာဂတ္ထေရဝတ္ထုနာ ဝိဘာဝိတော ဧဝ။ ဧဝံ သန္တေ တိဟိ အာကာရေဟိ နိရောဓသမာပတ္တိ-
ယာ ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိတိ အာပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ ဘံ န သာရတော ပစ္စေတဗ္ဗံ။ ဋီကာ။ စ၊ ဆက်။
ခေါ၊ စင်စစ်။ တံ၊ ထိုသို့အစိတ္တကဖြစ်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခြင်းသည်။ သံသပဋိမာနနသတ္တု-
ပက္ခောသနအဗ္ဗါနပရိစ္ဆေဒါဝဇ္ဇနာနံ၊ သင်္ခါ၏ ငုံ့လင့်ခြင်း၊ တုရားမြတ်စွာ၏ ခေါ်တော်မူ
ခြင်း၊ ဇီဝိတိန္ဒြကာလအပိုင်းအခြားကို ဆင်ခြင်ခြင်းတို့ကို။ အကရဏေန၊ မပြုခြင်းကြောင့်။
ဟောတိ၊ ၏။ နာနာဗဒ္ဓအဝိကောပနဿ၊ နာနာဗဒ္ဓအဝိကောပနကို ခိဋ္ဌာန်ခြင်းကို။
အကရဏေန၊ မပြုခြင်းကြောင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဟိ-သန္တံ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုနာနာဗဒ္ဓ-
အဝိကောပနကို ခိဋ္ဌာန်ခြင်းကို။ အကရဏေန၊ ကြောင့်။ ကဒါစိ၊ ရံခါ၊ ကေဝလံ၊
သက်သက်။ တာဒိသဿ၊ ထိုသို့သတောရှိသော။ ပရိက္ခာရဿ၊ ပရိက္ခရာ၏။ အဝိနာသော၊
မပျက်စီးခြင်းသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ (ပျက်စီးရာ၏ဟူလိုသည်) နိရောဓသမာပတ္တိ-
ဝိဗန္ဓော၊ နိရောဓသမာပတ်၏ ဘေးရန်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ အယဉ္စ အတ္ထော၊

နိဒ္ဒေသ] နိရောဓသမာပတ္တိကထာ (၃၅၀-၁၇) ၄၅၁

ဖန်။ အာကိဉ္ဇညာယတနေယေဝ၊ ဈာန်ဉ္ဇိသာလျှင်။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏။
စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ပုဗ္ဗကိစ္စကိမပြုပဲ သမာပတ်ကိုဝင်စားရာ၌။
မဂ္ဂ၊ ခရီးသို့။ အဂတပုဗ္ဗပုရိသုပမာ၊ မသွားရောက်ဘူးသော ယောက်ျား
ဥပမာကို။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုအပ်၏။

ဤအနက်ကိုလည်း။ မဟာနာဂတ္ထေရဝတ္ထုနာ၊ ဖြင့်။ ဝိဘာဝိတော ဝေ၊ ပြအပ်ပြီးသည်
သာလျှင်တည်း။ ဧဝံ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤသို့သောအနက်သည်။ သန္တေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။
တိဟိ အာကာရေဟိ၊ သုံးပါးသောအကြောင်းတို့ဖြင့်။ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ မှ။ ပုဋ္ဌာနံ၊
ထခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ။။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤသို့သောအနက်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ဝစနံ၊ ကို။ သာရတော၊ အနှစ်အားဖြင့်၊ ဝါ၊ အမြတ်အားဖြင့်၊
န ပစ္စေတဗ္ဗံ၊ မယုံကြည်အပ်။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

၁-ပဋိနိဝတ္တိတွာ ပုန အာကိဉ္ဇညာယတနေယေပ ပတိဋ္ဌာတိတိ ဣမိနာ သမာပတ္တိယာ
ဝိဗန္ဓေ ဇာတေ ဧဝံ ဟောတိတိ ဒဿေကိ၊ အဝိဗန္ဓေနေဝ ပန ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလဝိတိက္က-
မနေ ဖလစိတ္တုပ္ပတ္တိယာ ပုဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ ဧဝေ ကတွာ ဂမ္ဘိရကန္တရောရုဠတတ္ထပါသာဏကန္တ-
ပုရိသနိဒဿနမ္ပိ သမတ္တိတံ ဟောတိတိ ကေစိ ဝဒန္တိ။ အပရေ ပန ပုဗ္ဗကိစ္စဿ အကတတ္တာ
နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပန္နမတ္ထောဝ ပဋိနိဝတ္တိတွာ အာကိဉ္ဇညာယတနေ
ပတိဋ္ဌာတိတိ ဝုတ္တတွာ သံသပဋိမာနနာဒိကေစ္စပုဗ္ဗကိစ္စာကရဏေ အင်္ဂဝေကလ္လတော နိရောဓ-
သမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနံ န ဣဇ္ဈတေဂါတိ ဝဒန္တိ။ ဝတ္တသဒိသံ ဟောတိ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊
ယဒိဒံ ပုဗ္ဗကိစ္စကရဏံ။ တသ္မာ တတ္ထ ယံ ဂရုတရံ၊ တဿ အကရဏံ သမာပဇ္ဇနံ ဝိဗန္ဓတိတိ
အပရေ။ ဝိမံသိတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ အာကိဉ္ဇညာယတနေပတိဋ္ဌာတိတိ စ ဣဒံ ပုန အာတိဉ္ဇညာ-
ယတနဿ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ ဝုတ္တံ။ သမာပဇ္ဇိတွာ ဟိ ပုဋ္ဌာယ ပုဗ္ဗကိစ္စဿ ကာတဗ္ဗတ္တာ။
ဋီကာ။ ပဋိနိဝတ္တိတွာ။ပ။ ဋ္ဌာတိတိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သမာပတ္တိယာ၊ ။။ ဝိဗန္ဓေ၊
တားဆီးတတ်သော တေးရန်သည်။ ဇာတေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ပြန်လည်၍ တဖန်
အာကိဉ္ဇညာယတနေဈာန်ဉ္ဇိတည်ပြန်သည်။ ဟောတိ၊ ။။ ဣတိဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊
၏။ ပန၊ ပါး။ အဝိဗန္ဓေနေဝ၊ တားဆီးတတ်သောတေးရန်မရှိသဖြင့်သာလျှင်။ ယထာ-
ပရိစ္ဆိန္နကာလဝိတိက္ကမနေ၊ အကြင် အကြင်ပိုင်းခြားအပ်သောကာလကို လွန်သည်ရှိသော်။
ဖလစိတ္တုပ္ပတ္တိယာ၊ အနာဂါမိဖိုလ်အရယတ္ထဖိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ပုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဧဝေ ကတွာ-ဣမိနာ က-ရဏေန၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်။ ဂမ္ဘိရကန္တရော-
ရုဠတတ္ထပါသာဏကန္တပုရိသနိဒဿနမ္ပိ၊ နက်သောချောက်သိုသက်သော ပူသောကျောက်
ဖျာကိုနင်းသော ယောက်ျားဥပမာသည်လည်း။ သမတ္တိတံ၊ ပြီးပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ။။
ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အပရေ ပန၊ တို့သည်ကား။ ပုဗ္ဗကိစ္စဿ၊ ။။
အကတတ္တာ၊ မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ ဈာန်ကို။
သမာပန္နမတ္ထောဝ၊ ဝင်စားကာမှ ဖြစ်၍လျှင်။ ပဋိနိဝတ္တိတွာ၊ တဖန်ပြန်၍။ အာကိဉ္ဇညာ-
ယတနေ၊ ဈာန်ဉ္ဇိသာလျှင်။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တတွာ၊ ကြောင့်။ သံသ-
ပဋိမာနနာဒိကေစ္စပုဗ္ဗကိစ္စာကရဏေ၊ သံသတော် ငုံမြော်လင့်ခြင်းအစရှိသော အချို့သော
ပုဗ္ဗကိစ္စကိမပြုသည်ရှိသော်။ အင်္ဂဝေကလ္လတော၊ အင်္ဂါချိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိရောဓ-
သမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနံ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းသည်။ န ဣဇ္ဈတေဝ၊ မပြည့်စုံသည်

၄၅၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၅၀-၁၈) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

ကေံ မဂ္ဂံ၊ ခရီးတကြောင်းသို့။ အဂတပုဗ္ဗေ၊ မသွားစဘူးသော။
 ကော ပုရိသော၊ ယောက်ျားတဦးသည်။ အန္တရာ၊ ခရီးအကြား၌။ ဥဒက-
 ကန္ဓရံ ဝါ၊ ရေရှိသောချောက်ကို၎င်း။ ဂမ္ဘီရံ၊ နက်သော။ ဥဒကစိက္ခလ္လံ ဝါ၊
 ရေနှင့်ရောသောညွန့်ကို၎င်း။ အတိက္ကမိတ္တာ၊ လွန်၍။ ဌပိတံ၊ ထားအပ်
 သော။ စဏ္ဍာတပသန္တတ္တပါသာဏံ ဝါ၊ ကြမ်းသောနေပူဖြင့် လောလော
 ပူသော ကျောက်ဖျာပူသို့လည်း။ အာဂမ္မ၊ ရောက်လတ်၍။ တံ နိဝါသန-
 ပါဝုရဏံ၊ ထိုဝတ်မြဲတိုင်း ရံမြဲတိုင်းသော အဝတ်အရံကို၊ အသဏ္ဌပေတွာဝ၊
 မပြုမပြင်မူ၍သာလျှင်။ ကန္ဓရံ၊ ချောက်သို့။ သြရဋ္ဌော၊ သက်လတ်သော်။
 ပရိက္ခာရတေမနတယေန၊ ပရိက္ခရာကို ရေစွတ်အံ့သည်မှ ကြောက်သော
 ကြောင့်။ ပုနဒေဝ၊ တဖန်သာလျှင်။ တီရေ၊ ကမ်း၌။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ လည်
 ၍ တည်ပြန်၏။ ပါသာဏံ၊ ကျောက်ဖျာကို။ အက္ကမိတ္တာပိ၊ နင်း၍လည်း။
 သန္တတ္တပါဒေါ၊ လွန်စွာပူသော ခြေရှိသည်ဖြစ်၍။ ပုနဒေဝ၊ လျှင်။
 သြရဘာဂေ၊ ဤမှာဖက်အဖို့၌။ ပတိဋ္ဌာတိ ကိရ၊ တည်ပြန်သတတ်။ တတ္ထ၊
 ထိုဥပမာ၌။ သော ပုရိသော၊ ခရီးသွားမကျမ်းသော ထိုယောက်ျားသည်။
 အသဏ္ဌပိတနိဝါသနပါဝုရဏတ္တာ၊ မပြုမပြင်အပ်သော အဝတ်အရံရှိသည်
 ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကန္ဓရံ၊ ချောက်သို့။ သြတိဏ္ဌမတ္တောဝ၊ သက်ကာမျှ
 ဖြစ်၍သာလျှင်။ တတ္တပါသာဏဉ္စ၊ အလွန်ပူသော ကျောက်ဖျာကိုလည်း။
 အက္ကန္တမတ္တော ဧဝ၊ နင်းကာမျှဖြစ်၍သာလျှင်။ ပဋိနိဝတ္တိတွာ၊ ပြန်၍။
 သြရတောဝ၊ ဤမှာဖက်၌သာလျှင်။ ပတိဋ္ဌာတိ ယထာ၊ တည်သကဲ့သို့။
 ဧဝံ၊ တူ။ ယောဂါဝစရောပိ၊ သည်လည်း။ ပုဗ္ဗကိစ္စဿ၊ ၏။ အကတတ္တာ၊

သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ ပုဗ္ဗ-
 ကိစ္စကရဏံ၊ အကြင်ပုဗ္ဗကိစ္စကိုပြုခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဧတံ၊ ဤပုဗ္ဗကိစ္စကို ပြုခြင်းသည်။
 နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ ၏။ ဝတ္ထသဒိသံ၊ ဝတ်နှင့်တူ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုပုဗ္ဗ
 ကိစ္စတို့တွင်။ ယံ၊ အကြင်ပုဗ္ဗကိစ္စသည်။ ဂရုတရံ၊ လေးမြတ်၏။ တဿ၊ ထိုလေးမြတ်သော
 ပုဗ္ဗကိစ္စကို။ အကရဏံ၊ သည်။ သမာပဇ္ဇနံ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းကို။ ဝိဗန္ဓတိ၊
 နှောင့်ရှက်တားမြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ သမ္ပံ၊
 ထိုအလုံးစုံသောစကားရပ်ကို။ ဝိမံသိတွာ၊ ယုတ္တာယုတ္တိနှိုင်းညှိဆင်ခြင်၍။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။
 စ၊ ဆက်။ အာကိဉ္ဇညာယတနေ ပတိဋ္ဌာတိတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ပုန၊ ဖန်။ အာကိဉ္ဇညာ-
 ယတနဿ၊ ဈာန်၏။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ၊ ဝင်စားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ-
 သမ္ပံ၊ ၏။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကို ဝင်စားပြီး၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ အာကိဉ္ဇညာ-
 ယတနဈာန်မှထ၍။ ပုဗ္ဗကိစ္စဿ၊ ၏။ ကာတဗ္ဗတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

နိရောဓသမာပတ္တိကထာ (၃၅၁-၉)

၄၅၃

ကြောင့်။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ စျာန်ကို။ သမာပန္နမတ္တောဝ၊
ဝင်စားကာမျှဖြစ်၍လျှင်။ ပဋိနိဝတ္တိတော၊ ၍။ အာကိဉ္ဇညာယတနေ၊ ခွဲ။
ပတိဋ္ဌာတိ၊ ၏။

ပန၊ ဥပမာသံသန္ဓနတထေ့ပြအံ။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ရှေး၌လည်း။ တံ မဂ္ဂံ၊ ထို
ခရီးသို့။ ဂတပုဗ္ဗပုရိသော၊ သွားဘူးသော ယောက်ျားသည်။ တံ ဌာနံ၊
ထိုအရပ်သို့။ အာဂမ္မ၊ ရောက်လတ်၍။ ဧကံ သာဋ္ဌကံ၊ တထည်ပုဆိုးကို။
ဒဠ္ဇံ နိဝါသေတော၊ မြဲမြဲကြပ်ကြပ်ဝတ်၍။ အပရံ၊ တထည်ကို။ ဟတ္ထေန၊
လက်ဖြင့်။ ဂဟေတော၊ ၍။ ကန္ဓရံ၊ ချောက်ကို။ ဥတ္တရိတော၊ ခုန်၍။
[၃၅၁] တတ္ထပါသာဏံ ဂါ၊ လောလောပူသော ကျောက်ကိုမူလည်း။
အက္ကန္တမတ္တကမေဝ၊ နင်းမိကာမျှကိုသာလျှင်။ ကရိတော၊ ၍။ ပရတော၊
ထိုမှတစ်ဆင့်။ ဂစ္ဆတိ ယထာ၊ သွားသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ ကတပုဗ္ဗ-
ကိစ္စော၊ ပြုအပ်ပြီးသောပုဗ္ဗကိစ္စရှိသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ နေဝသညာ-
နာသညာယတနံ၊ စျာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတောဝ၊ ၍သာလျှင်။ ပရတော၊
နေဝသညာနာသညာယတနစျာန်မှနောက်၌။ အစိတ္တကော၊ စိတ်မရှိ
သည်။ ဟုတော၊ ၍။ နိရောဓံ၊ စိတ်စေတသိက်စိတ္တဇရုပ်၏ချုပ်ခြင်းသို့။
ဇုသိတော၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။

ဂဂဝ။ ပန၊ ပါး။ ကထံ ဌာနန္တိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုပြီးသော
နည်းဖြင့်။ သမာပန္နာယ၊ ဝင်စားပြီးသော။ အဿာ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊
၏။ ကာလပရိစ္ဆေဒဝသေန စေဝ၊ ကာလအပိုင်းအခြား၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။
အန္တရာ၊ ကာလအပိုင်းအခြား၏အကြား၌။ အာယုက္ခယသံသပဋိမာနန-
သတ္တုပက္ခောသနာဘာဝေန စ၊ အသက်၏ကုန်ခြင်း သံဃာတော်၏ငုံမြော်
လင့်ခြင်း မြတ်စွာဘုရား၏ခေါ်တော်မူခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
ဌာနံ၊ တည်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဂဂဝ။ ကထံ ဝုဋ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ အနာဂါမိဿ၊ အနာဂါမ်အား။
အနာဂါမိဖလပ္ပတ္တိယာ၊ အနာဂါမိဖိုလ်၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ အရဟတော၊
ရဟန္တာအား။ အရဟတ္တဖလပ္ပတ္တိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။
ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒေဓော၊ ဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဂဂ၂။ ဝုဋ္ဌိတဿ၊ နိရောဓသမာပတ်မှထပြီးသောရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊
သည်။ ကိန္နိန္နံ၊ အဘယ်သို့ညွတ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ-အယံ၊

၄၅၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၅၁-၉) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

ကား။ (ပုစ္ဆာ၊ တည်း။) နိဗ္ဗာနနိဇ္ဈိ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အာရုဿော ဝိသာခ၊ ဒါယကာ ဝိသာခ။ သညာဝေဒယိတ-
 နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ သညာဝေဒနာတို့၏ချုပ်ရာဖြစ်သော နိရောဓ-
 သမာပတ်မှ။ ဝုဠိတဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။
 (ပဂေဝ၊ ရှေးမဆွကပင်လျှင်။ သင်္ခါရဝိမုခတာယ စ၊ သင်္ခါရမှ မျက်နှာ
 လွှဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဖလစိတ္တုပ္ပတ္တိယာ စ၊ ဖိုလ်စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်း
 ကြောင့်၎င်း။) ဝိဝေကနိဇ္ဈိ၊ နိဿရဏဝိဝေကသို့ ညွတ်သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဝိဝေကပေါဏံ၊ ဝိဝေကသို့ကိုင်းသည်။ ဝိဝေကပဗ္ဗာရံ၊ ဝိဝေကသို့
 ရှိုင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၈၈၃။ မတဿ စ၊ သေသသူ၏၎င်း။ သမာပန္နဿ စ၊ နိရောဓ
 သမာပတ်ဝင်စားသသူ၏၎င်း။ ဝိသေသော၊ သည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။
 ဣတိ၊ ဤကား။ (ပုစ္ဆာ၊ အမေး။) အယမ္ပိ အတ္ထော၊ ဤပုစ္ဆာအနက်ကို
 လည်း။ သုတ္တေ၊ ပါဠိ၌။ ဝုတ္တောယေဝ၊ ဟောအပ်သည်သာတည်း။ ယထာ-
 ဟ၊ မူကား။ အာရုဿော၊ ဒါယကာ ဝိသာခ။ ယွာယံ-ယော၊ အယံ သတ္တော၊
 အကြင်သတ္တဝါသည်။ မတော-ကာလကံတော၊ သေ၏။ တဿ၊ ထိုသေ
 သော သတ္တဝါအား။ ကာယသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ နိရုဒ္ဓါ၊ ကုန်၏။
 ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ၊ ကုန်၏။ ဝစိသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ စိတ္တသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။
 နိရုဒ္ဓါ၊ ကုန်၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ၊ ကုန်၏။ အာယု၊ ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ပရိက္ခိ-
 ဏော၊ ကုန်ပြီ။ ဥသ္မာ၊ ကမ္မဇတေဇောသည်။ ဝုပသန္တာ၊ ငြိမ်းအေး
 လတ်ပြီ။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသောဣန္ဒြေတို့သည်။ ပရိဘိန္ဒာနိ၊ ပျက်ကုန်ပြီ။
 ယွာယံ-ယော၊ အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာ
 ဝေဒနာ၏ ချုပ်ရာနိရောဓသမာပတ်ကို။ သမာပန္နော၊ ဝင်စား၏။
 တဿပိ၊ ထိုနိရောဓသမာပတ်ကိုဝင်စားသော ရဟန်း၏လည်း။ ကာယ-
 သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ နိရုဒ္ဓါ၊ ကုန်၏။ ပ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ၊ ကုန်၏။ အာယု၊
 ဇီဝိတိန္ဒြေမူကား။ အပရိက္ခိဏော၊ မကုန်သေး။ ဥသ္မာ၊ ကမ္မဇတေဇော
 သည်လည်း။ အဝုပသန္တာ၊ မငြိမ်းသေး။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ အပရိ-
 ဘိန္ဒာနိ၊ မပျက်စီးကုန်သေး။ အယံ၊ သည်လျှင်။ ဝိသေသော၊ အထူး
 တည်း။ (ဣတိ-ကို အာဟ-သို့ဆိုက်)

နိဒ္ဒေသ] နိရောဓသမာပတ္တိကထာ (၃၅၁-၂၆)

၄၅၅

ဂဂ၄။ ပန၊ ပါး။ နိရောဓသမာပတ္တိသင်္ခတာ အသင်္ခတာတိအာဒိ-
ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့အစရှိသောပုစ္ဆာ၌။ သင်္ခတာတိပိ၊ သင်္ခတဟူ၍၎င်း။
အသင်္ခတာတိပိ၊ အသင်္ခတဟူ၍၎င်း။ လောကိယာတိပိ၊ ဟူ၍၎င်း။
လောကုတ္တရာတိပိ၊ ဟူ၍၎င်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ မဆိုသင့်။ ကသ္မာ၊ ကား။
သဘာဝတော၊ ပရမတ္ထသဘောတရားအားဖြင့်။ နတ္ထိတာယ၊ မရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ပရမတ္ထတော ဟိ ဝိဇ္ဇမာနာနံ သင်္ခတာဒိဘာဝေန
ဝတ္တဗ္ဗတံ လဘတိ၊ န အဝိဇ္ဇမာနံ) ပန၊ ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
အဿာ၊ ထိုနိရောဓသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇန္တဿ၊ ဝင်စားသော အရိယာ
ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သမာပန္နာ နာမ၊ ဝင်စားအပ်သည်မည်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိပ္ပန္နာတိ၊ နိပ္ပန္နဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ငှါ။
ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ အနိပ္ပန္နာ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ငှါ။ နော ဝဇ္ဇတိ၊ မသင့်။

ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဤဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်။ သန္တံ၊ (သင်္ခါရတို့၏
ငြိမ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ငြိမ်သက်သောတရားသို့ အစဉ်လိုက်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း) ငြိမ်သက်စွာသော။ အရိယနိသေဝိတံ၊
ပုထုဇဉ်နှင့် မရော အရိယာတို့သည်သာလျှင် မှီဝဲအပ်ထသော။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊
မျက်မှောက်သော ကိုယ်အဖြစ်၌သာလျှင်။ နိဗ္ဗာနမိတံ သင်္ခံ ဥပါဂတံ၊
(သုံးပါးသောဒုက္ခတာတို့၏ ငြိမ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) နေရဗာန်ဟု
ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ရောက်သော^၁။ ဣမံ သမာပတ္တိံ၊ ဤနိရောဓသမာပတ်ကို။
ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရောက်သော အရှင်မြတ်တို့သည်။ အရိယံ ပညံ၊ စင်ကြယ်
စွာသော မဂ်ပညာ ဖိုလ်ပညာကို။ ဘာဝေတွာ၊ ပွားစေ၍။ ယသ္မာ၊

၁-အကြင်ကြောင့် သမာပိပဿနာဓမ္မတို့ကို ယုဂနုဒ္ဓုပြု၍ အဋ္ဌသမာပတ္တိတို့သို့ တက်သော
အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အား အစဉ်သဖြင့် သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်း ငြိမ်းခြင်းပယောဂ၏ ပြီးသဖြင့်
နိရောဓသမာပတ်သည် ပြီးသည်မည်၏။ ထို့ကြောင့် နိရောဓသမာပတ်ကို ပယောဂပြီးခြင်းကို
စွဲ၍ နိပ္ပန္နဆိုခြင်းငှါသင့်၏-ဟူသောအနက်ကို သမာပဇ္ဇန္တဿ ဝသေန-စသောပါဌ်ဖြင့်
ပြသတည်း။ (ပြည်)

၂-ပါဠိ နိဗ္ဗာနံ-ပုဒ်သည် သက္ကတနိရ်ဝါဏံ-နှင့်တူညီ၏။ ထို့ကြောင့် ပါသာဒ-ကို ပြာသာဒ-
ဟူသော သက္ကတသို့လိုက်၍ ပြာသာဒ်-ဟု ပြန်သကဲ့သို့၎င်း၊ စက္က-ကို စကြ-ဟူသော သက္ကတ
သို့လိုက်၍ စကြာ-ဟု ပြန်သကဲ့သို့၎င်း နိရ်ဝါဏ-ဟူသော သက္ကတသို့လိုက်၍ နေရဗာန်-ဟု
ပြန်တားသည်။ (ဆ-သံ-သော)

၄၅၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၅၁-၂၅) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

ကြောင့်။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမိဿာပိ၊ ဤနိရောဓသမာပတ်ကိုလည်း။ သမာပတ္တိသမတ္တတာ၊ ဝင်စားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ အရိယမဂ္ဂေသု၊ အရိယမဂ်တို့၌။ ပညာယ၊ ပွားစေအပ်သော ပညာ၏။ အာနိသံသောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့ တရပ် အပြီးသတ်တည်း။

အာဟုနေယျဘာဝါဒိသိဒ္ဓိကဏ္ဍာ

၈၈၅။ [၃၅၂] အာဟုနေယျဘာဝါဒိသိဒ္ဓိတိ၊ ကား။ ကေဝလဉ္စ၊ သော်ကား။ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇနသမတ္တတာဝ၊ ဝင်စားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ပညာယ၊ ၏။ အာနိသံသော၊ သည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ ပန၊ အဟုတ်သော်ကား။ အယံ အာဟုနေယျဘာဝါဒိသိဒ္ဓိပိ၊ ဤအာဟုနေယျအဖြစ် စသည်တို့၏ ပြီးခြင်း ကိုလည်း။ ဣမိဿာ လောကုတ္တရာပညာဘာဝနာယ၊ ဤလောကုတ္တရာ ပညာကို ပွားစေခြင်း၏။ ဝါ၊ ပွားစေအပ်သော လောကုတ္တရာပညာ၏။ အာနိသံသော၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အဝိသေသေန၊ ဒဿနမဂ္ဂပညာ ဘာဝနာမဂ္ဂပညာစသော ဝိသေသကိုမပြ သာမည အားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓာယပိ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဧတိဿာ-လောကုတ္တရာပညာယ၊ ၏။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပွားစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘာဝိတပညော၊ ပွားစေအပ်သော လောကုတ္တရာပညာ ရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်မြတ်သည်။ သဒေဝကဿ၊ နတ်နှင့် တကွသော။ လောကဿ၊ သတ္တလောက၏။ အာဟုနေယျော၊ အဝေးမှ သော်လည်း ဆောင်ယူ၍လာအပ်သော အလှူဝတ္ထုကိုခံခြင်းငှါထိုက်သည်။ ပါဟုနေယျော၊ အာဂန္တုကအား ရည်မှတ်သောအလှူဝတ္ထုကို ခံထိုက် သည်။ ဒက္ခိဏေယျော၊ တမလွန်လောကကိုယုံကြည်၍ လှူအပ်သော အလှူဝတ္ထုကို ခံထိုက်သည်။ အဉ္စလိကရဏိယော၊ လက်အုပ်ချီခြင်းကို ခံထိုက်သည်။ လောကဿ၊ လူအပေါင်း၏။ အနုတ္တရံ၊ အတုမရှိ မြတ်လှစွာ သော။ ပုညက္ခေတ္တံ၊ ကုသိုလ်အခင်း သန့်ရှင်းပေါင်းမြက် ခွန်ထွက်သန့်သန့် လယ်ကောင်းမွန်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

နိဒ္ဒေသ] အာဟုနေယျဘာဝါဒိသိဒ္ဓိကထာ (၃၅၂-၁၃) ၄၅၇

၈၈၆။ ဝိသေသတော ပန၊ အထူးအားဖြင့်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဝါ၊ အရိယမဂ်ပညာတို့တွင်။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ ပဌမ-
မဂ္ဂပညံ၊ ပဌမမဂ်ပညာကို။ မန္ဓာယ၊ နံ့သော၊ ဝါ၊ မထက်လွန်းသော။
ဝိပဿနာယ၊ ဝိပဿနာ၏။ (ဝသေန၊ ဖြင့်။)ဘာဝေတွာ၊ ပွားစေ၍။
အာဂတော၊ သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်လာသော အရိယာသည်။
မုဒိန္ဒိယော၊ နုသောသဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေရှိသည်။ သမာနောပိ၊ ဖြစ်မူလည်း။
သတ္တက္ခတ္တုပရမော နာမ၊ ခုနစ်ကြိမ် အတိုင်းအရှည်ဘဝ၌ဖြစ်ခြင်း (ဝါ)
အတ္တဘောကိုယူခြင်းရှိသော သောတာပန်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
(ထိုထက်အလွန် ရှစ်ခုမြောက်သောဘဝကို မယူပြီဟုလို)သတ္တ၊ ခုနစ်ကြိမ်
တိုင်အောင်။ သုဂတိဘဝေ၊ သုဂတိဘဝ၌။ သံသရိတွာ၊ ပဋိသန္ဓေ၏
အစွမ်းအားဖြင့် ကျင်လည်၍။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၏။ အန္တိ-ပရိယောသာနံ၊
အဆုံးကို။ ကရောတိ၊ ပြုနိုင်၏။ မဇ္ဈိမာယ၊ အလတ်ဖြစ်သော။ ဝိပဿနာ-
ယ၊ ၏။ (ဝသေန၊ ဖြင့်။)ပဌမပညံ၊ ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ အာဂတော၊
သောတာပန်အဖြစ်သို့ရောက်သော။ မဇ္ဈိမိန္ဒိယော၊ အလတ်ဖြစ်သောသဒ္ဓါ
စသော ဣန္ဒြေရှိသော သောတာပန်သည်။ ကောလံကောလော နာမ၊
မြတ်သောအမျိုးတခုမှသည် မြတ်သောအမျိုးတခုသို့ လာသည်ဖြစ်၍
ကောလံကောလမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (သောတာပတ္တိဖလသစ္စိကိရိယ-
တော ပဌာယ ဟိ နိစက္ခလေ ဥပပတ္တိ နာမ နတ္ထိ၊ မဟာဘောဂက္ခလေသု-
ယေဝ နိဗ္ဗတ္တိတိ အတ္ထော)ဒွေ ဝါ တိဏိ ဝါ ကုလာနိ၊ ဒေဝမနုဿ၏
အစွမ်းဖြင့် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သော ဘဝတို့တိုင်အောင်။ သန္ဓာဝိတွာ-
သံသရိတွာ၊ ကျင်လည်၍။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၏။ အန္တိ-ပရိယောသာနံ၊ ကို။
ကရောတိ၊ ၏။ (ဒေသနာမတ္တမေဝ စေတံ၊ ဒွေ ဝါ တိဏိ ဝါတိ ယာဝဆဋ္ဌ-
ဘဝါသံသရန္တောပိ ကောလံကောလောဝ ဟောတိ)တိက္ခာယ၊ ထက်သော။
ဝိပဿနာယ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂပညံ၊ ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ အာဂ-
တော၊ သောတာပန်အဖြစ်သို့ရောက်သော အရိယာသည်။ တိက္ခိန္ဒိယော၊
ထက်သောဣန္ဒြေ ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကေဗီဇီ နာမ၊ အတ္တဘောကိုယူခြင်းဟု
ဆိုအပ်သော တခုသာလျှင်ဖြစ်သော ခန္ဓာဟူသောမျိုးစေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊
၏။ (အတ္တဘာဝဂဟဏသင်္ခါတံ ကေယေဝ ခန္ဓဗီဇံ တေဿ အတ္တိတိ

၄၅၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၅၂-၃၇) [၂၃-ပညာတာဝနာနိသံသ

ကေဗီဇီ) ကေညေဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ မာနသကံ ဘဝံ၊ လူ့ဘဝ
ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အန္တံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။

၈၈၇။ ဒုတိယမဂ္ဂပညံ၊ ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ သကဒါဂါမီ နာမ၊
သကဒါဂါမီမည်သော အရိယာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သကံဒေဝ၊ တကြိမ်
သာလျှင်။ ဣမံ လောကံ၊ ဤလူ့ဘုံသို့။ အာဂန္တော၊ ၍။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။
အန္တံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။

၈၈၈။ တတိယမဂ္ဂပညံ၊ ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ အနာဂါမီ နာမ၊
ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဤကာမဘုံသို့ မလာခြင်းကြောင့် အနာဂါမီမည်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ သောအနာဂါမီ၊ သည်။ ဣန္ဒြိယဝေမတ္တတာဝသေန၊
အရတတ္ထဖိုလ်ကို ယှဉ်စေတတ်သော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏ထူးသည်၏
အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ၊ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီအနာဂါမီ၎င်း။
ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ၎င်း။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ၎င်း။ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ၊
၎င်း။ ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမီ၊ ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမီ အနာဂါမီ
၎င်း။ ဣတိ-ဣမိနာ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီအာဒိဘာဝေန၊ ဤအန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ
အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဉ္စမာ-ပဉ္စပကာရေန၊ ငါးပါးသောအပြားဖြင့်။
ဣမ-ဣမံ လောကံ၊ ဤကာမဘုံကို။ (ဓ-ပစ္စည်းသည် ဥပယောဂအနက်၌
ဖြစ်သတည်း၊ ဣမံ-ဟူ၍သော်လည်း ပါဠိရှိရာ၏) ဝိဟာယ-ပဇဟိတွာ၊
စွန့်၍။ နိဋ္ဌော-ပရိနိဗ္ဗာယကော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊
ထိုငါးဦးသော အနာဂါမီတို့တွင်။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိသော။
သုဒ္ဓါဝါသဘဝေ၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌။ ဥပပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ အာယုဝေမဇ္ဈံ၊
အသက်အပိုင်းအခြား အလယ်သို့။ အပ္ပတွာဝ၊ မရောက်မူ၍သာလျှင်။
ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်အားဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အနာဂါမီ
သည်။ (တနည်း) ယော၊ အကြင်အနာဂါမီသည်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊

၁-မာနသကံ ဘာန္တိ ဣဒမ္ပိ ဒေသနာမတ္တံ၊ ဒေဝဘဝံ နိဗ္ဗတ္တတီတိပိ ဝတ္ထု ဝတ္တတိ-
ယေဝ။ ထိုသုံးပါးသော သောတာပန်တို့၏ အထူးကို အဘယ်တရားသည် မှတ်သနည်း?
ဟူမူ သုံးပါးသောမဂ်တို့၏ ဝိပဿနာသည်မှတ်၏။ ထိုကောင်းသင့်၏။ အထက်သုံးပါးသော
မဂ်တို့၏ ဝိပဿနာသည် အကယ်၍ ဗလဝတိက္ခဖြစ်အံ့၊ ကေဗီဇီဖြစ်သတည်း။ ထိုအောက်
နံ့၍ မဇ္ဈိဖြစ်အံ့၊ ကောလံကောလ ဖြစ်သတည်း။ ထိုအောက်မန္တတရဝိပဿနာဖြစ်အံ့၊
သတ္တက္ခတ္တုပရမဖြစ်သတည်း။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] အာဟုနေယျဘာဝါဒိသိဒ္ဓိကထာ (၃၅၂-၂၅) ၄၅၉

ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်အားဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏။ သော၊ သည်။ အန္တရာ-
ပရိနိဗ္ဗာယီတိ-အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ နာမ၊ အန္တရာပရိဗ္ဗာယီ မည်၏။ “အာယု-
ဝေမဇ္ဈ၏အကြား၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အနာဂါမ် မည်၏”။
အာယုဝေမဇ္ဈံ၊ အသက်အပိုင်းအခြားအလယ်ကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။
ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံသော အနာဂါမ်သည်။
ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ၊ မည်၏။ အသင်္ခါရေန-အပ္ပယောဂေန၊ လွန်ကဲသော
ပယောဂနှင့်ကင်းသော။ (ဝိပဿနာစာရေးန၊ပ။ ဝိပဿနာအကျင့်ဖြင့်။)
ဥပရိမဂ္ဂံ၊ အထက်ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေသော
အနာဂါမ်သည်။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီတိ၊ မည်၏။ သသင်္ခါရေန-သပ္ပ-
ယောဂေန၊ အဓိမတ္တပယောဂနှင့်တကွသော။ (ဝိပဿနာစာရေးန၊ ဖြင့်။)
ဥပရိမဂ္ဂံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေသောအနာဂါမ်သည်။ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာ-
ယီတိ၊ မည်၏။ (ကသိရေနေဝ မုဒိန္ဒြိယတာယ ဒုက္ခေနေဝ နိဗ္ဗတ္တေတိ
ဟူလိုသည်) ယတ္ထ၊ အဝိဟာစသည်တို့တွင် အကြင်အကြင်သို့သောဘုံ၌။
ဥပပန္နော၊ ဖြစ်၏။ တတော၊ လက်ဦးဖြစ်ရာ ထိုထိုဘုံမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ ၌။ ယာဝ-
အကနိဋ္ဌဘဝါ၊ တိုင်အောင်။ အာရုယျ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်တက်၍။ တတ္ထ၊
ဘုံ၌။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အနာဂါမ်သည်။ ဥဒ္ဓံသောတော-
အကနိဋ္ဌဂါမီတိ၊ ဂါမိအနာဂါမ် မည်၏။

၁-အာဟုဝေမဇ္ဈဿ အန္တရာယေဝ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗာယနတော အန္တရာ-
ပရိနိဗ္ဗာယီ။ ပြု။ အန္တရာ-သဒ္ဓါသည် သာပေက္ခဖြစ်ငြားသော် နိစ္စသာပေက္ခဖြစ်၍
ဂမ္မက ဖြစ်သောကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာယီနှင့် သမာသ်ဖြစ်သတည်း။ သတိပိ သာပေက္ခတ္တေ
ဂမ္မကတ္တာ သမာသော-ဟူလိုသည်။ (ပြည်)

၂-အာယုဝေမဇ္ဈံ ဥပဟစ္စ အတိက္ကမိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယီ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ။ ပြု။ ဇီကာ၌
ဥပဟစ္စာတိ ဝါ ဥပဂန္ဓာ ကာလကိရိယံ-ဖွင့်သည်ကား ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်ကို ရည်သည်။ (ပြည်)

၃-အသင်္ခါရေန အပ္ပယောဂေန ဝိပဿနာစာ-ရန ပရိနိဗ္ဗာယီ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ။
ပြု။ ယက်သောဣန္ဒြေရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မငြိမငြင်ချမ်းသာသော ဝိပဿနာအကျင့်
ဖြင့်သာလျှင် ကိလေသာကုန်သည်တူလို။ (ပြည်)

၄- ဥဒ္ဓံဝါဟိဘာဝေန ဥဒ္ဓမဿ တဏှာသောတံ ဝဋ္ဋသောတံ ဝါတိ ဥဒ္ဓံသောတော။ ဥဒ္ဓံ
ဝါ ဂန္ဓာ ပဋိလဘိတဗ္ဗတော ဥဒ္ဓမဿ မဂ္ဂသောတန္တိ ဥဒ္ဓံသောတော။ ပဋိသန္ဓိဝသေန
အကနိဋ္ဌဘဝံ ဂစ္ဆတိတိ အကနိဋ္ဌဂါမီ။ ဥဒ္ဓံသောတော စ သော အကနိဋ္ဌဂါမီ စာတံ
ဥဒ္ဓံသောတောအကနိဋ္ဌဂါမီ။ အလုတ္တသမာသံ။ အဿ၊ ထိုအနာဂါမ်အား။ ဥဒ္ဓံဝါဟိ-
ဘာဝေန၊ အသက်ဘုံသို့ ဆောင်ဘတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒ္ဓံ၊ အသက်ဘုံသို့ ဆောင်
တတ်သော။ တဏှာသောတံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကား။ ဝဋ္ဋသောတံ၊ ဝဋ္ဋသောတည်း။ အတ္ထိ၊

၄၆၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၅၂-၂၆) [၂၃-ပညာဘာဝနာနိသံသ

၈၈၉။ စတုတ္ထမဂ္ဂပညံ၊ ကိ။ ဘာဝေတွာ၊ ရှိ။ ကောစိ၊ အချိုသော
ရဟန္တာသည်။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ကောစိ၊ သည်။ ပညာဝိမုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကောစိ၊ သည်။
ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော၊ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ကောစိ၊ သည်။ တေဝိဇ္ဇော၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါးရှိသော။ ကောစိ၊ သည်။
ဆဋ္ဌဘိညော၊ ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်ရှိသော။ ကောစိ၊ သည်။
ပဋိသမ္ဘိဒါပဘေဒပ္ပတ္တော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ အထူးအပြားသို့ ရောက်သော။

၏။ အဿ၊ ထိုအနာဂါမ်အား။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဘုံ၌ ရထိုက်သော။ မဂ္ဂသောတံ၊ မဂ္ဂသောတ
သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ပေး။ အကြင်အနာဂါမ်သည် အဝိဟာဘုံမှစ၍ လေးထပ်သော သုဒ္ဓါဝါသ
ဘုံ၌ဖြစ်၍ အကနိဋ္ဌသို့ရောက်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏။ ဤအနာဂါမ်သည် ဥဒ္ဓံသောတော-
အကနိဋ္ဌဂါမိအနာဂါမ်မည်၏။ အကြင်အနာဂါမ်သည် အောက်သုံးထပ်သော သုဒ္ဓါဝါသ
တုံ၌ဖြစ်၍ သုဒဿိဘုံတည်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏။ ဤအနာဂါမ်သည် ဥဒ္ဓံသောတောနအကနိဋ္ဌ-
ဂါမိအနာဂါမ်မည်၏။ အကြင်အနာဂါမ်သည် ဤကာမတုံမှ အကနိဋ္ဌဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်
ပြု၏။ ဤအနာဂါမ်သည် နဥဒ္ဓံသောတောအကနိဋ္ဌဂါမိအနာဂါမ် မည်၏။ အကြင်အနာဂါမ်
သည် အောက်လေးထပ်သော သုဒ္ဓါဝါသဘုံတို့တွင် ထိုထိုဖြစ်ရာဘုံသို့လာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏။
ဤအနာဂါမ်သည် နဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမိအနာဂါမ်မည်၏။ ဤသို့ ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌ-
ဂါမိစတုက္ကကို သိအပ်၏။ ထိုအနာဂါမ်တို့သည် အဝိဟာဘုံ၌ဖြစ်၍ အခြားမဲ့၌၎င်း အာယု-
ဝေမဇ္ဈသို့ မရောက်မှ၌၎င်း ရောက်၍၎င်း ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့် အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယံ
သုံးယောက်၊ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယံ တယောက်၊ ဥဒ္ဓံသောတ တယောက်၊ ဤသို့ အဝိဟာဘုံ၌
ငါးယောက်ရသတည်း။ ထိုငါးယောက်တို့သည် အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ ငါးယောက်၊ သသင်္ခါရ-
ပရိနိဗ္ဗာယံ ငါးယောက်၊ ဝေဖန်သောအားဖြင့် တကျိပ်ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအတူ အတပျို၌
တကျိပ်၊ သုဒဿာ၌ တကျိပ်၊ သုဒဿိ၌ တကျိပ်၊ ဤသို့ လေးကျိပ်ဖြစ်သတည်း။ အကနိဋ္ဌ
တုံ၌ကား ဥဒ္ဓံသောတအနာဂါမ်မရှိရကား အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယံ သုံးယောက်၊ ဥပဟစ္စ-
ပရိနိဗ္ဗာယံ တယောက် ဤသို့ လေးယောက်ဖြစ်သတည်း။ ထိုလေးယောက်တို့သည်
အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ လေးယောက်၊ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ လေးယောက် ဝေဖန်သောအား
ဖြင့် ရှစ်ယောက်ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် အနာဂါမ်ပေါင်း လေးကျိပ်ရှစ်ယောက် ဖြစ်ကုန်
သတည်း။ သောတာပန်သုံးယောက်တို့သည် ပဋိပဒါလေးပါးအပြားအားဖြင့် သတ္တက္ခတ္တု-
ပရမ လေးယောက်၊ ကောလံကောလ လေးယောက်၊ ကေမိဇိ လေးယောက်အားဖြင့်
တကျိပ်နှစ်ကျိပ်ဖြစ်ကုန်၏။ သဒ္ဓါဓုရအားဖြင့် တကျိပ်နှစ်၊ ပညာဓုရအားဖြင့် တကျိပ်နှစ်ယောက်
ဝေဖန်သော် သောတာပန် နှစ်ကျိပ်လေးယောက်ဖြစ်သတည်း။ သုညတဝိမောက္ခအား
ဖြင့် လွတ်သောသကဒါဂါမ်တို့သည် ပဋိပဒါလေးပါးအားဖြင့် လေးယောက်၊ အနိမိတ္တ-
ဝိမောက္ခအားဖြင့်လွတ်သော သကဒါဂါမ်လည်း ပဋိပဒါလေးပါးအားဖြင့် လေးယောက်၊
အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခအားဖြင့်လွတ်သော သကဒါဂါမ်လည်း ပဋိပဒါလေးပါးအားဖြင့်
လေးယောက် ဤသို့ သကဒါဂါမ် တကျိပ်နှစ်ယောက်ဖြစ်ကုန်၏။ (ပြည်)

နံဒွေသ] အာဟုနေယျဘာဝါဒိသိဒ္ဓိကဿ (၃၅၃-၈) ၄၆၁

မဟာခိဏာသဝေါ၊ ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော ရဟန္တာမြတ်သည်။
 ဟောတိ၊ ဧ။ ယံ စတုတ္ထမဂ္ဂပညာဘာဝနံ၊ အကြင်လေးခုမြောက်သော
 မဂ္ဂပညာဘာဝနာကို။ သန္ဓာယ၊ ချီ။ (ဟေဋ္ဌာ သင်္ခေပတော ဂါထာဝဏ္ဏ-
 နာယံ၊ အောက်အကျဉ်းအားဖြင့် ဂါထာအဖွင့်၌။) မဂ္ဂက္ခဏေ ပနေသ။ပ။
 ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်အပ်ပြီ။ [သေ-သော ပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်
 သည်။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ အရဟတ္တမဂ်ခဏ၌။ တံ ဇဋ္ဌံ၊ ထိုတဏှာဟူသောအမြေး
 အရှက်ကို။ ဝိဇဇေတိ နာမ၊ ဖျက်ဆီးဆဲဖြေဆဲမည်၏။ [၃၅၃] ဖလက္ခဏေ၊
 အရဟတ္တဖိုလ်ခဏ၌။ ဝိဇဇိတဇဇေသ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီး ဖြေအပ်ပြီးသော
 တဏှာ အမြေးအရှက်ရှိသည်ဖြစ်၍။ သဒေဝကဿ၊ သော။ လောကဿ၊
 သတ္တလောက၏။ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော၊ မြတ်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 ဟောတိ၊ ဧ။]

ဝေယထာဝုတ္တနယေန၊ ဤသို့ အကြင် အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော
 နည်းဖြင့်။ အရိယပညာယ၊ အရိယမဂ်ပညာကို။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်း
 သည်။ အနေကာနိသံသာ၊ များသောအကျိုးရှိသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဟောတိ၊ ဧ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိစက္ခဏော၊ အကျိုးအကြောင်းကို
 ရှုမြော်နိုင်သော အမျိုးကောင်းသားသည်။ တတ္ထ-အရိယပညာဘာဝနာယ၊
 ထိုအရိယမဂ်ပညာကို ပွားစေခြင်း၌။ ရတိ၊ အလွန် မွေ့လျော်ခြင်းကို။
 ကရေယျာထ၊ ပြုရာ၏။

၈၉၀။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော သဒ္ဓါ
 အစဉ် အနက်အစဉ်ဖြင့်။

သီလေ။ပ။ ဇဋ္ဌန္တိ၊ ဟူသော။ ဣမိဿာ ဂါထာယ၊ ဤဂါထာ၌။
 (မိမိ၏အနက်ဖြစ်သော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၏ တည်ရာဖြစ်ရကား ဂါထာကို
 အာဓာရအဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်သည်။ တနည်း)ဣမိဿာ ဂါထာယ၊ ဤဂါထာ
 ၏။ (သာမိဝစနံ ဝါ ဧတံ အတ္ထဿ တံသမ္ပန္နိဘာဝတော။ ဋီကာ)

၁-ထိုရဟန္တာအရှင်တို့သည် သကဒါဂါမ်ကဲ့သို့ပင်လျှင် တကျိပ်နှစ်ပါးဖြစ်ကုန်၏။ အထူး
 မူကား ထိုရဟန္တာသင်္ခေပတော၌ ပညာဝိမုတ္တ တကျိပ်နှစ်ပါး၊ ဉာတောဘာဝိမုတ္တ တကျိပ်
 နှစ်ပါး၊ တေဝိဇ္ဇ တကျိပ်နှစ်ပါး၊ ဆဋ္ဌဘိည တကျိပ်နှစ်ပါး၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ တကျိပ်
 နှစ်ပါးအားဖြင့် အမျှခြောက်ဆယ်ပြားကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓတို့နှင့်
 တကွ အရိယာပေါင်း တရာလေးကျိပ်ခြောက်ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ပြည်)

၄၆၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၅၃-၈)

သီလသမာဓိပညာမုခေန၊ သီလသမာဓိပညာကို အမှူးပြုသဖြင့်။ ဒေသိတေ၊
ဟောအပ်သော။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌။ သာနိသံသာ၊ အာနိသင်နှင့်
တကွသော။ ပညာဘာဝနာ၊ ပညာဘာဝနာကို။ ပရိဒီပိတာ၊ ထက်ဝန်း
ကျင်မှ ပြအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့အပြီးတည်း။

ဣတိ သာမုဇနပါမောဇ္ဇက္ကာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

ပညာဘာဝနာနိသံသော နာမ

တေဝိသဒီပေမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

နိဂမ္မနကဏ္ဍ (၃၅၄-၂၂)

☞ [၃၅၄] ၈၉၁။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သီလေ။ပ။ ဇဋ္ဌန္တိ၊ ဇဋ္ဌံ-ဟူသော။
ဣမံ ဂါထံ၊ ဤဂါထာကို။ နိက္ခိပိတော၊ ထား၍။ ဣမိဿာ ဒါနိ ဂါထာယ။ပ။
သာဓဂေါတိ၊ သာဓဂေါ-ဟူ၍။ ယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ၊ အကြင်ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကို။
ဘာသိဿံ၊ ဟောပေအံ့။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ အဂေါစုမ္ဘာ၊
ဝန်ခံကုန်ပြီ။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ ဘာသိဿန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋိညာတော၊
ဝန်ခံအပ်ပြီးသော။) သွာယံ-သော အယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်သည်။
ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သဒ္ဓါအစဉ် အနက်အစဉ်ဖြင့်။
ဘာသိတော၊ ဝန်ခံသောအလျောက် မဖောက်မပြန် ဟောအပ်ပြီးသည်။
ဟောတိ၊ ၏။

၈၉၂။ စ၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၌။

တေသံ၊ ထိုသီလေ ပတိဋ္ဌာယ-ဟူသောဂါထာ၌ ဟောအပ်ကုန်သော။
သီလာဒိဘေဒါနံ၊ သီလစသည် အပြားရှိကုန်သော။ အတ္ထာနံ၊ အနက်
တို့၏။ ပဉ္စန္ဒပိ နိကာယာနံ၊ ငါးပါးသော နိကာယ်တို့၏လည်း။ အဋ္ဌကထာ-
နယေ-အဋ္ဌကထာတန္တိယံ၊ အဋ္ဌကထာအစဉ်၌။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုသို့သော
အရာ၌။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သော။ ယော ဝိနိစ္ဆယော၊ အကြင်အဆုံးအဖြတ်
သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော အဆုံး
အဖြတ်ကို။ သမာဟရိတော၊ (အုံ့မပျားပျစ် လဘျီညစ်သို့ ဖျစ်ဖျစ်
ကုန်အောင်) ကောင်းစွာဆောင်၍။ သဗ္ဗသင်္ကရဒေါသဟိ၊ နိကာယ်
တပါး၌၎င်း မိမိ၏ နိကာယ်၌၎င်း တည်သော ဝါဒအထူးတည်းဟူသော
အလုံးစုံသော ဒေါသအပြစ် ရောရှက်ခြင်းတို့မှ။ မုတ္တော၊ လွတ်သော။
နိစ္ဆယော၊ အဆုံးအဖြတ်ကို။ (စာကိုယ်၌ သနိစ္ဆယော-ရှိ၏။ အဆုံး
အဖြတ်နှင့်တကွသော အနက်ကို။ပေး) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပကာသိတော၊
ပြအပ်ပြီ။

တသ္မာ၊ ထိုသို့ အလုံးစုံသောအပြစ်တို့မှလွတ်သော အဆုံးအဖြတ်နှင့်
တကွသောအနက်ကို ပြအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓိကာမေဟိ၊

၄၆၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၅၄-၂၂)

နိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိကုန်သော။ သုဒ္ဓပညေဟိ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ပညာ ရှိကုန်သော။ ယောဂီဘိ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တေသ္မိံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၌။ သာဒရော၊ ရုံသေစွာလှ အရအမိအားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏီယောဝ၊ ပြုသင့်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤလျှင် ဥပယောဇဉ် အပြီးတည်း။

☞ [၃၅၅] ၈၉၃။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိသေဋ္ဌာနံ၊ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိဖြစ်သော ဘုရား မြတ်စွာ၏ သာဝကအပေါင်းတို့၌ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော။ ထေရိယာနံ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော သီလ သမာဓိ ပညာ သန္တောသစသော ဂုဏ်ရှိကုန်သော။ ယသဿိနံ၊ မြတ်သော ကျော်စောသံရှိကုန်သော။ ဝါ၊ များမြတ်သော အခြံအရံရှိကုန်သော။ မဟာဝိဟာရဝါသိနံ၊ ဒက္ခိဏ သာခါ မဟာဗောဓိဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော မဟာဝိဟာရအမည် ရှိသော ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ သီတင်းသုံးလေ့ရှိကုန်သော။ ထေရာနံ၊ မဟာမဟိန္ဒစသော မထေရ်တို့၏။ ဝံသဇဿ၊ အနွယ်၌ဖြစ်သော။ ဝိဘာဝိနော၊ ထင်စွာပြတတ်သော ပညာရှိသော။

သုစိသလ္လေခဝုတ္တိနော၊ စင်ကြယ်စွာသောကိလေသာတို့ကို ခေါင်းပါး စေနိုင်သော အကျင့်တော်လည်းရှိသော။ ဝိနယာစာရယုတ္တဿ၊ ဝါရိတ္တ သီလ စာရိတ္တသီလ၌ မပြောက်မကျားရအောင် အားထုတ်တော်မူသော။ ပဋိပတ္တိယံ၊ ဓုတင်အကျင့် သမထဘာဝနာ ဝိပဿနာဘာဝနာအကျင့်၌။ ယုတ္တဿ၊ ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့ကွက်ပဲ အမြဲအားထုတ်သော။ ခန္တိ သောရစ္စမေတ္တာဒိဂုဏဘူသိတစေတသော၊ အပူအချမ်း ရုန့်ကြမ်းစကား စသည်ကို သည်းခံခြင်း ခန္တိ တင့်တယ်သော ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးအမှု၌ မွေ့လျော်သည်၏ အဖြစ်တည်းယူသော သောရစ္စ၊ သတ္တဝါအများကို သား၏အသွင် ချစ်ခင်သော မေတ္တာစသောဂုဏ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်သော စိတ်ရှိသော။ ဘဒန္တသံဃပါလဿ၊ သံဃပါလအမည်ရှိသောမဟာထေရ် အရှင်မြတ်၏။ အဇ္ဈေသနံ၊ တိုက်တွန်းတောင်းပန်ခြင်းကို။ ဂဟေတွာဝ၊ ဝန်ခံ၍သာလျှင်။ ဣမံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကို။ သမ္ပဋ္ဌိတိကာမေန၊ သာသနာတော် မြင့်မြဲစွာတည်ခြင်းကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ ကရောဇ္ဇေန၊ စီရင်သော။ မယာ၊ သည်။ ယော ပညသဉ္စယော၊ အကြင်ကောင်းမှုအစု ကို။ ပတ္တော၊ ရအပ်ရောက်အပ်ပြီ။ တဿ-ပညသဉ္စယဿ၊ ထိုကောင်းမှု

နိဂမနကထာ (၃၅၅-၁၃)

၄၆၅

အစု၏။ တေဇေန၊ အစွမ်းအာနုဘော်ဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း
ဖြစ်ကုန်သော။ ပါဏိနော၊ သတ္တဝါတို့သည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာသုံးတန်သို့။
ဇေဇန္တု၊ ရောက်စေကုန်သတည်း။ (တနည်း) သုခံ၊ သုံးတန်သော
ချမ်းသာကို။ ဇေဇန္တု၊ ပွားများစေနိုင်သည် ဖြစ်စေကုန်သတည်း။
(ဇေ-ဝုဒ္ဓိယံ၊ သုခေဓိတော။ သဒ္ဓနီတိ)

၈၉၄။ ဣဓ သာသနေ၊ ချွံ။ ဇေသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း
သည်။ အန္တရာယံ၊ နှောင့်ယှက်ငြိတယ်တတ်သောအန္တရာယ်ကို။ ဝိနာဝ၊
ကြဉ်၍သာလျှင်။ ဝါ၊ အန္တရာယံ ဝိနာဝ၊ အန္တရာယ်ကင်းသည် ဖြစ်၍
သာလျှင်။ အဋ္ဌပညာသဘာဏဝါရာယ၊ ငါးဆယ်ရှစ် ဘာဏဝါရရှိသော။
ပါဠိယာ၊ ပါဠိဖြင့်။ နိဋ္ဌိတော ယထာ၊ အပြီးကမ္ပတ်ရောက်သကဲ့သို့။
တထေဝ၊ ထိုအတူလျှင်။ လောကဿ၊ အလုံးစုံသော သတ္တလောက၏။
သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ကလျာဏနိဿိတာ၊ ကောင်းသောကျေးဇူးကို မှီကုန်
သော။ မနောရထာ၊ နှလုံးအလိုတို့သည်။ သိဃံ သိဃံ၊ လျင်စွာလျင်စွာ။
အနန္တရာယာ၊ အန္တရာယ်မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဣဇ္ဈန္တု၊ ပြည့်စုံပါစေကုန်
သတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်လျှင် အဇ္ဈေသကပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွ အာသိသ
ပြုသော စကားအပြီးတည်း။

၈၉၅။ ပရမဝိသုဒ္ဓသဒ္ဓါဗုဒ္ဓိဝီရိယပဋိမဏ္ဍိတံ သီလာစာရဇ္ဇဝမဒ္ဓဝါဒိ-
ဂုဏသမုဒယသမုဒိတေန၊ ပညာရှိတို့မွေ့လျော်အပ် မြတ်သော ညစ်ကြေး
မလူး အထူးသဖြင့်စင်ကြယ်သော သဒ္ဓါပညာဝီရိယတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်
သော ဝါရိတ္တသီလ၊ စာရိတ္တသီလ၊ ဖြောင့်မတ်သည်၏အဖြစ်၊ နူးညံ့သည်၏
အဖြစ်အစရှိသော ကျေးဇူးအပေါင်းတို့၏ စုဝေးပေါင်းဆုံရာ ဖြစ်ထသော။

၁-ဤ၌ ပဋိမဏ္ဍိတေန-ဟူ၍သည်ကားမတော် တသမာသ်တည်းသာ လျော်သည်။
အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ? ပါတိမောက္ခသံဝေသီလသည် သဒ္ဓါသာနေဖြစ်၍ သဒ္ဓါဖြင့်
တန်းဆာဆင်ရသည်။ ပစ္စယသန္တိသီတသီလသည် ပညာသာနေဖြစ်၍ ပညာဖြင့် တန်းဆာ
ဆင်ရသည်။ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလသည် ဝီရိယသာနေဖြစ်၍ ဝီရိယဖြင့် တန်းဆာဆင်ရ
သည်။ ပညာဝီရိယဖြင့် သတိကိုလည်းယူ၍ ဣန္ဒြိယသံဝေသီလကို သတိဖြင့် တန်းဆာ
ဆင်ရသည်ဖြစ်၍ သီလာစာရသည့်တို့၏ ဝိသေသနဖြစ်ရကား တသမာသ်တည်း သင့်
သည်။ ထို့ကြောင့် အထက်၌ ဝိပုလဝိသုဒ္ဓိဗုဒ္ဓိနာ-ဖြင့် ပညာကို အသီးဆိုင်လတ်ဖြစ်သည်။
အဋ္ဌသာလိနိ ပါရာဇိကဏ်သော ထိုကိုအဋ္ဌကထာတို့၌လည်း တသမာသ်တည်းသာ
ရှိသည်။

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ ၅-၃၁—ပ-မ-မ-သ-စ

သကသမယသမယန္တရဂဟနဇ္ဈောဂါဟဏသမတ္တေန၊ မတာဝိဟာရဝါသီ
 ဂိုဏ်းသားဖြစ်သော ထေရ်တို့၏အယူဟူသော သကသမယ၊ အဘယဂိရိ-
 ဝါသီ ဇေတဝနဝါသီဂိုဏ်းသားတို့၏အယူဟူသော သမယန္တရတည်းဟူသော
 တောအုပ်သို့ သက်စွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်ရည်ရှိထသော။ ပညာဝေယုတ္တိယ-
 သမန္နာဂတေန၊ ပညာ၏အထူးအဆန်းအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိနိုင်စွမ်း၍
 ထက်မျက်သန့်ရှင်းသည်၏အဖြစ်နှင့် ပြည့်စုံထသော။ တိပိဋကပရိယတ္တိပွ-
 ဘေဒေ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံဟူသော ပရိယတ်အပြားရှိသော။ သာဠကထေ၊
 အဠကထာနှင့် တကွဖြစ်သော။ သတ္တုသာသနေ၊ ဘုရားမြတ်စွာသာသနာ
 တော်၌။ အပ္ပဋ္ဌိဟတဉာဏပုဘာဝေန၊ အပိတ်အပင်ကင်း၍ ချင်းနင်းနိုင်
 သော ဉာဏ်အစွမ်းနှင့်ပြည့်စုံထသော။ မဟာဝေယျာကရဏေန၊ အကြီး
 အမြတ်ဖြစ်၍ ဗျာကရိုဏ်းတတ်ပုဂ္ဂိုလ်မြောက်ထသော။ ကရဏသမ္ပတ္တိ-
 ဇနိတသုခဝိနိဂ္ဂဘမဓုရောဒါရဝစနလာဝဏ္ဏယုတ္တေန၊ ကရိုဏ်း၏ပြည့်စုံခြင်း
 သည် ဖြစ်စေအပ်သော ချမ်းချမ်းသာသာ သန့်ရှင်းစွာထွက်၍ မဓုရဂုဏ်၊
 ဥဒါရဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော စကား၏ ဆားကဲ့သို့လေးလေးနက်နက်မျက်သည်
 ၏အဖြစ်နှင့်ယှဉ်စသော^၁။ ယုတ္တမုတ္တဝါဒိနာ၊ သိကြားလွှတ်သော လက်
 နက်သို့ ချက်တိုင်းမှန်သဖြင့် အသင့်ဆိုနိုင် တွေးမှီနိုင်ဆဲ မကြုံရလျက်
 ချက်တဖြုတ် လွတ်လွတ်ဆိုနိုင်ထသော။ ဝါဒိဝရေန၊ ကျမ်းဆိုပုဂ္ဂိုလ်တို့
 အလယ်၌ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ထသော။ မဟာကဝိနာ၊ အကြီးအမြတ်
 ပါမောက္ခဖြစ်၍ ကဝေမြောက် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ဖြစ်ထသော။ ဆဋ္ဌတိညာ-
 ပဋိသမ္ဘိဒါဒိဘေဒဂုဏပဋိမဏ္ဍိတေ၊ ခြောက်ပါးသောအဘိညာဉ် လေးပါး
 သော ပဋိသမ္ဘိဒါစသည်အပြားရှိသော ကျေးဇူးအပေါင်းတို့ဖြင့် တန်းဆာ
 ဆင်အပ်ထသော^၂။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ၊ လူတို့ ကုသိုလ်ဆယ်ပါးတရားထက်
 လွန်မြတ်သောဈာန် မဂ်ဖိုလ်တရား၌၊ ဝါ၊ ပကတိလူတို့ထက် လွန်မြတ်သော

၁-မဓုရောဒါတ- ဟု ရှိသည်ကားမသင့်၊ ဤမဓုရဂုဏ် ဥဒါရဂုဏ်တို့သည် အလင်္ကာကျမ်း
 ၁၁၇-ဂါထာစသည်၌ လာကုန်၏။ လဝဏံ ဝိယာတိ လဝဏံ၊ လဝဏဿ ဘာဝေါ လာဝဏ္ဏံ-
 ပြု။ (ပြည်)

၂-အဋ္ဌသာလိနီ သံယတ်အဋ္ဌကထာစသည်တို့၌ ပဘိန္ဒပဋိသမ္ဘိဒါပရိဝါရေ ဆဋ္ဌတိညာဒိပွ-
 ဘေဒဂုဏပဋိမဏ္ဍိတေ-ရှိ၏။ ပဘိန္ဒပဋိသမ္ဘိဒါဝါရေ၊ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်သော ပဋိသမ္ဘိဒါ
 ဟူသော အခြံအရံရှိထသော။ ဆဋ္ဌတိညာဒိပွဘေဒဂုဏပဋိမဏ္ဍိတေ၊ ခြောက်ပါးသော
 အဘိညာဉ် ရှစ်စဉ်သောသမာပတ် ဝိဇ္ဇာအဋ္ဌာစသည်အထူး ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ဖြင့် တန်းဆာ
 ဆင်အပ်သော။ ပေး။

စျာနုလာဘီ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော စျာန်မဂ်ဖိုလ်တရား၌။ အပ္ပဋ္ဌိဟတဗုဒ္ဓိနံ၊ အပိတ်အပင် အဆီးအတားမရှိသော ပညာရှိကုန် ထသော^၁။ ထေရဝံသပုဒ်ပါနံ၊ အရှင်မဟာကဿပ အစရှိသော မထေရ် တို့၏အနွယ်ကို ပညာရောင်ဖြင့် ပြတတ်သည်ဖြစ်၍ မထေရ်တို့၏အနွယ်၌ ဆီမီးသဖွယ် ဖြစ်ကုန်ထသော။ မဟာဝိဟာရဝါသီနံ ထေရနံ၊ မဟာ- ဝိဟာရဝါသီမထေရ်တို့၏။ ဝံသာလင်္ကာရတူတေန၊ အနွယ်အဆက်၏ တန်းဆာဖြစ်၍ ဖြစ်ထသော။ ဝိပုလဝိသုဒ္ဓဗုဒ္ဓိနာ၊ ပြန့်ပြောစင်ကြယ်သော ပညာရှိထသော၊ ဝါ၊ ပြန့်ပြောစင်ကြယ်သော ပညာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဗုဒ္ဓဃောသောတိ၊ ဗုဒ္ဓဃောသဟူ၍၊ ဝါ၊ တောင်လက်ယာကျွန်းငူတွင် ဘုရားငယ်တဆူသို့ ကျော်စောသော ဗုဒ္ဓဃောသဟူ၍။ ဂရုဟိ၊ ကျောက်ထီးကဲ့သို့ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဆရာမြတ်တို့သည်။ ဂဟိတ- နာမဓေယျေန၊ မှည့်ခေါ်အပ်သော အမည်ရှိသော။ မုဒန္တဓေဒက- ဝတ္ထဗ္ဗေန၊ မုဒိတာဖြင့် ဝမ်းမြောက်တတ် ကရုဏာဖြင့် ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်တတ်သောကြောင့် မုဒန္တဓေဒကဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်ထသော^၂။ ထေရေန၊ မထေရ်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ နာမ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အမည်ရှိသော ကျမ်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ အယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ ကျမ်းသည်။

☞ [၃၅၆] ယာဝ၊ အကြင်ရွှေလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ သုဒ္ဓစိတ္တဿ၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟ အစရှိသော အညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ်သောစိတ် ရှိတော်မူထသော။ တာဒိနော၊ လာဘာလာဘအစရှိသော လောကဓံရှစ်ပါး၊ ဣဋ္ဌအနိဋ္ဌအာရုံကိုလည်း ပကတိသဘောကို မစွန့်သဖြင့် တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူထသော။ လောကဇေဋ္ဌဿ၊ လောက သုံးပါး၌ သီလသမာဓိပညာစသော ဂုဏ်အားဖြင့် ကြီးမားသောပုဂ္ဂိုလ်

၁-သံယုတ်အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဗုဒ္ဓိနံ-ဟူ၍၊ လုံမစောက် ခကောင်းစွာ တည်သော ပညာရှိကုန်ထသော။ပေး။ (ပြည်)
 ၂-ဤပုဒ်သည် အစောင်စောင်မညီ ပျက်စီးသည်။ ဆင်ခြင်။ (ပြည်) ဆဋ္ဌသံဂါယနာမူ အောက်ခြေ၌ပြထားသော မူကွဲပါ၌သုံးမျိုးတွင် အင်္ဂလိပ်အက္ခရာနှင့်ပို၍ဝ်ထားသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ် စာအုပ်မှ မောရဏ္ဏဓေဒကဝတ္ထဗ္ဗေန-ဟူသော မူသည်သာလျှင် အသင့်လျော်သုံးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းကိုသာ ပါ၌မှန်ဟုယူ၍ ဤနိဿယပဋ္ဌမတုနိဒါန်း၌ ဖော်ပြခဲ့ပြီ။ သို့ဖြစ်၍ ဤအရာ၌လည်း “မောရဏ္ဏဓေဒကဝတ္ထဗ္ဗေန၊ မောရဏ္ဏ(မဒေါင်း)ရွာသားဟူ၍ ခေါ်ဝေါ် အပ်ထသော။” ဟု အနက်ပြန်ရာ၌ အကျယ်ကို နိဒါန်း စာမျက်နှာ(ကံ၊ကား)တို့၌ကြည့်ပါ။ (ဆ-သံ-သော)

၄၆၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၃၅၆-၂)

ဖြစ်တော်မူလသော၊ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာဥဉ်းကိုပယ်ခွါ၍ လက်ဦးစွာထွက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လောကသုံးပါး၏ အကြီးအစံကို ဖြစ်တော်မူလသော။ မဟေသိနော၊ မြတ်သော သီလကျေးဇူးအပေါင်း စသည်ကို ရှာတော်မူ ပြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဗုဒ္ဓေါတိ နာမမ္ပိ၊ ဘုရား ဘုရားဟူသော အမည်တော်သည်မူလည်း။ လောကမ္ပိ၊ လောကသုံးပါး၌။ ပဝတ္တတိ၊ မပြတ်မစဲတည်သေး၏။ ၈၉၆။ တာဝ၊ ထိုရှေ့ ဘုရားဟူသည် အမည်တော် မပြတ်မစဲသမျှ ကာလပတ်လုံး။ လောကနိတ္တရဏေသိနံ၊ လောကသုံးပါးမှ ထွက်မြောက်ခြင်းကို ရှာလေ့ရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ လောကသုံးပါးမှ ထွက် မြောက်ရာနိဗ္ဗာန်ကို ရှာလေ့ရှိကုန်သော။ ကုလပုတ္တာနံ၊ အမျိုးကောင်း သားတို့အား။ သီလဝိသုဒ္ဓိယာ၊ သီလစင်ကြယ်ခြင်း၏။ “သီလစင်ကြယ် ခြင်းငှါ”။ နယံ၊ နည်းဥပဒေသကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလျက်။ လောကသ္မိံ၊ လောကသုံးပါး၌။ တိဋ္ဌတု၊ တည်စေသတည်း။ ဣတိ၊ ဤရှေ့လျှင်ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ နိဂုံးစကား အပြီးတည်း။

ဣတိ၊ ဤသို့သော စကားအစီအစဉ်ဖြင့်။ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ၊ သူတော်တောင်းတို့ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ကတာ၊ ပြုအပ် သော။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ အပြီး ကမ္ပတ်ရောက်လတ်ပြီ။

သာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂကထာ၊ သည်။ ပါဠိဂဏနာယ ပန၊ ပါဠိတော်အရေ အတွက်အားဖြင့်ကား။ အဋ္ဌပညာသဘာဏဝါရာ၊ ငါးဆယ့်ရှစ် ဘာဏဝါရ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသည်လျှင် နိဂုံးနှင့် တကွသော စကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။

၁-ဤပါဠိကား ရှေးပါဌ်ဟောင်းမဟုတ်၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း? ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ သောဝ၊ အန္တရာယံ ဝိနာ ဣမ။ နိဋ္ဌိတော အဋ္ဌပညာသ၊ ဘာဏဝါရာယ ပါဠိယာ-ဟု အောက်၌ဆိုပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

နိဿယနိဂုံး

ယေ'နန္တတန္တမန္တယ၊ မန္တနေရုသုဗုဒ္ဓိယာ။
 လဒ္ဓါ ဣတိ မတာ သာရာ၊ သုခိတာ သုခယန္တိ စ။
 တေ မေ ဇယန္တိ ဂရဝေါ၊ ဂရဝေါ ဂုဏရာသိဘိ။
 တပေါနော သတာ ဓီရာ၊ သာသနောဒယကာရကာ။
 သုဇာတာ တေဟိ ထေရေဟိ၊ လဒ္ဓေါပဒေသဘိက္ခဝေါ။
 ဂန္ထကာရာ ဗဟူ ဇာတာ၊ ပယောပဒေသပါယကာ။

ဣစ္စာဘိ မဟာတေဇဝန္တ သံဂုတ္တမဟာနဂြိဟုပရိဂဗ္ဘ သံနိဝိဋ္ဌဗောဓော-
 ဒဓျာဘိဓာနဂ္ဂမုဂ္ဂတဿ ဤသုတ္တရောနတပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ မဟာဝိဟာ-
 ရေ ဝသနသီလာနံ ဘဒ္ဒန္တဣန္ဒောဘာသာဒိပုဗ္ဗာစရိယသီဟာနံ သုပရိသုဒ္ဓ-
 ပဘဝလဋ္ဌိပေသလသိက္ခာကာမာနံ အဏုမတ္တေသုပိ ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာ-
 ဝိနံ ဥဋ္ဌာရဇ္ဈာသယာနံ နိဿမ္မကာရီနံ မဟာဝေယျာကရဏာနံ ဒုက္ခော-
 ဂါဟပိဋကတ္တယမဟာဝနာသင်္ဂဉာဏစာရီနံ ကဝိကုဉ္ဇရကေသရီနံ ပထ-
 ဗျာ ပါကဋ္ဌာနံ အယဉ္ဇ မေဓာဝီ အယဉ္ဇ မေဓာဝီ၊ ဣမေ ပနိမေသံ ဝိသေ-
 သေန မေဓာဝိနောတိ မေဓိယာနံ ဓဇုပမေန သုစိသလ္လေခဝုတ္တိနာ ခန္တု-
 ဇ္ဇဝမဒ္ဓဝသောရစ္စဂရုဂါရဝယုတ္တေန ဥပါသကာနံ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟေန သဗြဟ္မ-
 စာရီနန္တ၊ ဒွိဟိပိ အနုဂ္ဂါဟကေန ရုဋ္ဌသင်္ချဗ္ဗေပိ အဟာပေတွာ သဒါ-
 သာသနောဒယကာရီနာ ဘာသိတတ္ထံ ခိပ္ပံ ဂဟဏဓာရဏသမတ္တေန
 မေဓိယဓဇောတိ ဂရူဟိ ဂဟိတနာမဓေယျေန သီလဝတိယာ သုဓမ္မဒေဝိ-
 ယုတ္တရူပရိယာ အာစရိယေန မဟာထေရေန ပရမ္ပရာဘတဝိနိစ္ဆယညူဘိ
 လဒ္ဓေါပဒေသမဝလဗ္ဗ ကတာယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဋ္ဌကထာယတ္ထယောဇနာ နာတိ-
 သင်္ခေပနာတိဝိတ္တာရမဓုရသာရဝိနိစ္ဆယာ။

ဇယဝဿတော တတိယေ၊ အယံ ဂန္တော သုနိစ္စိတော။
 နိဋ္ဌံ ပတ္တော အနာယာသာ၊ ဂမ္ဘီရတ္ထသုဗောဓနော။
 ယော ဟိ ရာဇာ မဟာပုဉ္ဇော၊ သန္တော ဒန္တော ဝိစက္ခဏော။
 သာသနသောဓနေ ဒဋ္ဌံ၊ သဒါ ဥဿာဟမာနသော။
 အတ္တနော ဝိယ သဗ္ဗေသံ၊ ဒန္တကာမော ဒယာလုကော။
 ကတာ ဒါယကော ဒါနံ၊ ဒါနသာလံ စတုဒ္ဓိသာ။
 ယံ နိဿယ မမေသောပိ၊ သတ္တုသာသနဇောတနေ။

အပွေဝ နာမုပတ္တမ္ဘော၊ ဘဝေယျာတိ အယံ ကတော။
 နိဠိတာယံ ယထာ ဂန္ထော၊ အန္တရာယံ ဝိနာ သုခံ။
 တထေဝ ဟိတသင်္ကပ္ပိ၊ သမိဗ္ဗိ ဟောန္တု ပါဏိနံ။
 န ရုစ္စတာယသုန္ဓာနံ၊ အပရစ္စံ မမ ကြိယံ။
 တံ မေ ခမန္တု ဘဒ္ဒန္တာ၊ ပူဇာ ဟောတု အယံ မမ။
 ဣမဉ္စ သင်္ခရောန္တေန၊ ယံ ပုညံ ပသုတံမယာ။
 အညမ္ဘိ တေန ပုညေန၊ ပသုတေနိဓ သာသနေ။
 အသ္မာကဉ္စ သုဘူပါနံ၊ ဇယော ဘဝတု သဗ္ဗဒါ။
 တေ စ ရက္ခန္တု ဓမ္မေန၊ အတ္တနောဝ ပဇိ ပဇိ။
 နိရတာ ပုညကမ္မေသု၊ ဇောတေန္တု ဇိနသာသနံ။
 ဣမေ စ ပါဏိနော သဗ္ဗေ၊ ပပေါန္တု အမတံပဒံ။
 သောတာပရာ စ ပေဋကိကာ၊ အရောဂါ နိရုပဒ္ဒဝါ။
 ပါရဂူတာ ဂန္ထကာရာ၊ တာရကာရိဝ သာသနေ။
 အာရက္ခကာ မရူ သဗ္ဗေ၊ ပါပုဏန္တု သုခံ နဝံ။
 ပမာဒရဟိတာ ရက္ခန္တု၊ သမ္မာ ဒေဝေါ ပဝဿတု။
 သပရတ္ထကောဝိဒေါဟံ၊ စရန္တော ဗောဓိပါစကံ။
 သဗ္ဗညုတံ ဝရံ ပတုာ၊ တာရေမိ ဇနတာ ဗဟုံ။
 ပရိတော တု ကုလေ ဥစ္စေ၊ သတ္တသဒ္ဓမ္မသံယုတော။
 သဗ္ဗသာမယိကော ဓီရော၊ သောဓေယျံ သောဂတံ သုတံ။
 သာသနန္တရဓာနေပိ၊ သုမေဓောဝ တပေါဓနော။
 ကာယေ ဇီဝေနပေက္ခန္တော၊ စရေယျံ ဗောဓိပါစကံ။
 တာဝါယံ တိဋ္ဌတံ လောကေ၊ လောကဇေဋ္ဌဿ တာဒိနော။
 ယာဝ ဗုဒ္ဓေါတိ နာမမ္ပိ၊ ပဝတ္တတိ သိရိမတောတိ။

ယေ ဂရုဓေါ၊ အကြင် တို့ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်မြတ်တို့ကို။ အနန္တ-
 တန္တမန္တာယ၊ ရတနာတို့၏တည်ရာ မဟာသမုဒြာ မြစ်မင်းသည် ဆင်းသက်
 ကူးခပ်နိုင်ခဲ့စွာဘိ အဆုံးမရှိသကဲ့သို့ အနုပစိတသမ္ဘာရမန္တုဗုဒ္ဓိတို့သည် သိနိုင်
 ခဲ့သည်ဖြစ်၍ အဆုံး အပိုင်းအခြားမရှိ ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာဂန္ထန္တရ
 ဗျာကရိုက်စသော ကျမ်းဂန်ရသာရည်ကို နှောက်နှည် ပွတ်မွေကြောင်း
 ဖြစ်သော။ မန္တနေရသုဗုဒ္ဓိယာ၊ နို့ရည်သမုဒြာကိုမွေနှည်နှောက်နက်ကြောင်း

ဖြစ်သော မြင့်မိုရ်တောင်မင်းသဖွယ် တင့်တယ်လျင်လျား သွားသော ဉာဏ်ဖြင့်။ လဒ္ဓါ၊ မွေ့နည်နှောက်နက် အပ်သော အဆုံးမရှိ ကျက်စွာ အိသား ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာဂန္ထန္တရ ဗျာကရိုက်စသော ကျမ်းဂန် တည်းဟူသော မဟာသမုဒြာမှ ရအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဣမေ၊ ဤ ထိုကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘွဲ့ကား။ သာရာ-သာရဘူတာ၊ အလုံးစုံသော ကျမ်းဂန်တည်းဟူသော မဟာသမုဒြာ၏ အနှစ်အရသာစု ဆီဥဆီခဲသဖွယ် ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ မတာ-ဉာတာ သမ္မတ၊ ပညာရှိတို့ သိအပ် မှတ်အပ် သမုတ်အပ်ကုန်၏။ တပေါဓနာ၊ ငါးခန်းတိုက်၌ သိုက်မြိုက် သိမ်းစု လုလည်းမဖြစ် အနှစ်အနုဋ္ဌ သီလဥစ္စာ ကြွယ်ဝတော်မူကုန် ထသော။ သတ၊ စိရကတ စိရဘာသိတစသည် အာရုံခပင်းကို မရှင်း မပျောက် အောက်မေ့ခန့်ချ သတိမြဲတော်မူကုန်ထသော။ ဓိရာ၊ သဘော အားလျော်စွာ မှတ်နိုင် ဆောင်နိုင်သော ပညာရှိတော်မူကုန်ထသော၊ ဝါ၊ ခိုင်ခံ့သော သမာဓိရှိတော်မူကုန်ထသော။ သာသနောဒယကာရကာ၊ သာသနာတော်၏ စီးပွားကြောင်းအမှုကိုသာ ပြုကုန်ထသော။ ဂုဏ- ရာသိဘိ၊ စင်စစ်သူတပါးတို့သည် ချီပိုးဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့လှစွာ သီလသမာဓိ သန္တောသ အစရှိကုန်သော သခင်တို့အပေါ်၌ တင်ရွက်အပ်ကုန်သော ကျေးဇူးဂုဏ် အစုအပုံကြီးတို့ဖြင့်။ ဂရဝေ၊ လူသာမန်တို့ ချီပိုးဆောင်ရွက် နိုင်ခဲ့သောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ စင်စစ်အားကြီး ကျောက်ထီးသို့ အင်မတန် လေးလန်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်ထသော။ မေ၊ ၏။ တေ ဂရဝေါ၊ ထိုကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်မြတ်တို့သည်။ သုခိတာ၊ ကောင်းစွာပြီးစေ အပ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မသမ္မရာယိက အကျိုးစီးပွား များမြတ်ပေါ်ဖြင့်၍ သခင် တို့လည်း ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်တော်မူပေကုန်၏။ အညေ စ၊ သခင် တို့ကို နှစ်လို့လေးမြတ် မပြတ်နေည ဩဝါဒခံကုန်သော တပါးသော သူတို့ကိုလည်း။ သုဓယန္တိ၊ သိုက်မှန်ဖောက်သို့ တတ်မြောက်စလွယ် ဆန်းကြယ်ဥပဒေ မူသေနိဿရည်း နည်းပေးကောင်းသဖြင့် မညောင်း ကာလ ကျမ်းဂန်ကျ၍ ဉာဏ်ဝပြည့်လျှမ်း ချမ်းသာစေကုန်၏။ ဇယန္တိ စ၊ ကျမ်းဂန် အထူးအဆန်း၌ မသန်းဟယ်လောက် ကူးခပ်မြောက်၍ ပြိုင်ထောက်မထင် အောင်မြင်တော်မူပေကုန်၏။

တေဟိ ယေရေဟိ၊ ထိုကျေးဇူးရှင်သခင်တို့မှ။ သုဇာတာ၊ သခင်တို့ခြေ၌ ကပ်သောမြူဖြင့်ပြွမ်းသော ဦးခေါင်းရှိလျက် ချက်ချက်ကြည်ယုံ ဝတ်ပြည့်

စုံ၍ ခိုလှုံသောအားဖြင့် ကောင်းစွာပေါက်ဖွားကုန်သော။ ပယော-
ပဒေသပါယကာ၊ ချိုမြိန်သောနို့ရည်အတူ သောက်ယူအပ်သော ဥပဒေသ
ရှိကုန်သော။ လဇ္ဈေပါပဒေသဘိက္ခဝေါ၊ သခင်တို့လက်ဆုပ်ဥပဒေ မူသေ
နိဿရည်း နည်းကောင်းရကုန်သော ရဟန်းတို့သည်ကား။ ဂန္ထကာရာ
ဇာတဘ၊ စာဆိုနိုင်စွမ်း ကျမ်းပြုဆရာဖြစ်ကြကုန်သည်။ ဗဟူ၊ များလှ
လေကုန်ပြီ။ (ဤ သုံးဂါထာဖြင့် အာစရိယပူဇာကို ပြသတည်း)

အဘိမဟာတေဇဝန္တသံဂုတ္တမဟာနဂြိဿုပရိဂဗ္ဘသံနိဝိဋ္ဌဗောဓောဒဓျာ-
ဘိဓာနဂ္ဂမုဂ္ဂတဿ၊ သာသနာ မြို့ရွာ သတ္တဝါစောင့်တတ် နတ်အဓိကရ
အုပ်စိုး၍ အလွန်တန်ခိုးကြီးသော ပုဗ္ဗဝေါဟာရခေါ်ကြဟောင်းပဒုံကို
အလုံတိုင်စေဟု ရွှေနန်းရှင် ဗျာဒိတ်ညွှန်း၍ တကျန်းလုံးကြေညာသော
မြို့ကြီး၏ ခရိုင်ကျေးလက် အထက်တိုက်အဝင် မင်္ဂလာရှိသောမြေအဖို့၌
တည်ထောင်အပ်သော “ညောင်ကန်”အမည်ရှိသော ရွာကျော်၏။ ဤ-
သုတ္တရာနတပစ္စိမဒိသာဘာဇေ၊ စဉ်းငယ်မြောက်သို့ယွန်းသော အနောက်
အရပ်အဖို့၌။ မဟာဝိဟာရေ၊ မဟာမေဃဝန်၌တည်အပ်သော ဒက္ခိဏ
သာခါ မဟာဗောဓိဖြင့် တင့်တယ်သော တမ္ပပဏ္ဍိဒီပ မဟာဝိဟာရကဲ့သို့
ဖြစ်၍ မဟာဝိဟာရဟု သမိုက်အပ်သောကျောင်းတိုက်ကြီး၌။ ဝသန-
သီလာနံ၊ သီတင်းသုံးနေလေ့ရှိကုန်ထသော။ သုပရိသုဒ္ဓပဘဝလဇ္ဈိပေသလ-
သိက္ခာကာမာနံ၊ အလွန်လျှင် ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော အမွန်အဆက်
ရှိကုန်သော လဇ္ဈိပေသလသိက္ခာကာမ ဖြစ်ကုန်ထသော။ အဏုမတ္တေသုပိ
ဝဇ္ဇေသု၊ အဏုမြူမျှသေးငယ်သော အပြစ်တို့ကိုသော်လည်း။ ဘယဒဿာ-
ဝီနံ၊ မြင့်မိုရ်တောင်ကြီး ဖိစီးသကဲ့သို့ အလှိုအလှိုကြောက်ရွံ့သဖြင့် အသင့်
ရှုလေ့ရှိကုန်ထသော။ ဥဠာရဇ္ဈာသယာနံ၊ ပြန့်ပြောထူးမြတ်သော အဇ္ဈာ-
သယသမ္မာဆန္ဒ ရှိတော်မူကုန်ထသော။ နိသမ္ပကာရီနံ၊ ပြုအပ်သောအမှု
ကိစ္စဟူသမျှကို စစမူပဲ ပညာဉာဏ်စွမ်းဖြင့် ထောက်လှမ်းစူးစမ်း၍ ပြုမူလေ့
ရှိကုန်ထသော။ မဟာဝေယျာကရဏာနံ၊ အကြီးအမြတ် ပါမောက္ခဖြစ်၍
ဗျာကရိုဏ်းတတ် ဖြစ်ကုန်ထသော။ ဒုက္ခောဂါဟပိဋကတ္တယမဟာဝနာ-
သင်္ဂဉာဏစာရီနံ၊ အနုပဓိတဉာဏသမ္ဘာရဒုပ္ပညပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သက်ဝင်
ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသော ပိဋကတ်သုံးပုံတည်းဟူသော တောအုပ်ကြီး၌
မငြိမရှောက် ကျက်စားသွားလာနိုင်သော ဉာဏ်ရည်ရှိကုန်ထသော။

ကဝိကုဉ္ဇရကေသရီနံ၊ ကဝိကုဉ္ဇရတို့၏အတွင်း၌ ကေသရာခြင်္သေ့မင်းသဖွယ်
 ဖြစ်ကုန်ထသော။ ပထဗျာ၊ မြေအပြင်၌။ ပါကဋ္ဌာနံ၊ နဘေစနေ၌
 လသို့ပေါ်၍ ကျော်စောထင်ရှားကုန်ထသော။ အယဉ္ဇ၊ ဤအရှင်သည်
 လည်း။ မေဓာဝီ၊ ပညာရှိပေတည်း။ အယဉ္ဇ၊ လည်း။ မေဓာဝီ၊ တည်း။
 ဣမေ ပန၊ ဤသခင်တို့မူကား။ ဣမေသံ၊ ဤမေဓာဝီကျော်သခင်တို့ထက်။
 ဝိသေသေန၊ ဖြင့်။ မေဓာဝီနော၊ ပညာရှိကြီးတို့ပေတည်း။ ဣတိ၊ ဣမိနာ
 အတ္ထေန၊ ကြောင့်။ မေဓိယာနံ၊ ပညာရှိထက် ပညာရှိကြီးဖြစ်ကုန်
 ထသော။ ဘဒ္ဒန္တဣန္ဒောဘာသဒိပုဗ္ဗာစရိယသီဟာနံ၊ ကြယ်ပျံသယောင်
 တပြောင်ပြောင်လျှင် အရောင်မင်းဝှန် ဝင်းသဝဏ်သို့ ရောင်ထန်
 တောက်ညီ မဏိရတနာ ကျရာမြေသေဉ် ရေလျဉ်ရစ်ထူး ချောင်းနဖူးဝယ်
 ရှေးဦးစေ့ပျိုး ထောင့်ကိုးဆယ့်လေးနှစ် သက္ကရာဇ်၌ မည်းငြိမ်တိမ်တန့်
 ဣန္ဒြိယထွန်းသို့ အစွန်းသာသနာ စေခါတိုင်အောင် ထွန်းထောင်ရစ်ဖို့
 အောင်မျှီမင်္ဂလာ ယူစကားလျှင် ခါကောင်းကြိုက်၍ တိုက်တည် အာဒိ-
 ကမ္ပိက သခင်ဣန္ဒောဘာသ အစရှိကုန်သော သီဟရာဇာ ကေသရာနှင့်
 ပမာနှိုင်းလျော် ရှေးဆရာကျော်တို့၏။ ဓဇုပမေန၊ တံခွန်သဖွယ်ဖြစ်သော။
 သုစိသလ္လေခဝုတ္တိနာ၊ စင်ကြယ်သော မာန ဣဿာ မိစ္ဆာ ဝိဟက်စသော
 အကုသိုလ်တရားကို ခေါင်းပါးစေနိုင်သော အကျင့်ရှိထသော။ ခန္တုဇ္ဇဝ-
 မဒ္ဒဝသောရစ္စဂရုဂါရဝယုတ္တေန၊ သည်းညည်းခံစောက် မကောက်မဆန်း
 ဖြောင့်တန်းမဆူး နူးညံ့သောအဖြစ် အပြစ်မသင့် တင့်တယ်သောတန
 ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံ၌သာ မွေ့လျော်သည်၏အဖြစ် အလေးပြုထိုက်
 သော ထေရ်ကြီးဝါကြီးပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ရိုသေကိုးညွတ်သည်၏အဖြစ်နှင့်ယှဉ်ထ
 သော။ ဥပါသကာနံ၊ ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်ကုန်သော
 ဂိဟိပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟေန၊ တရားချီးမြှင့်ခြင်းဖြင့်။ သဗြဟ္မစာရီ-
 နန္တု၊ သာသနာတော်အတွင်း သီတင်းသုံးဖော် သံဃာတော်တို့အား
 မူကား။ ဒွိဟိပိ အနုဂ္ဂဟေဟိ၊ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟနှစ်ပါးတို့ဖြင့်လည်း။
 အနုဂ္ဂါဟကေန၊ ချီးမြှင့်ခြင်းအလေ့ကောင်းစွဲထသော။ ရဋ္ဌသနံဗ္ဗေပိ၊
 တိုင်းပြည်တိမ်ပါး ချောက်ချားသော ကာလ၌သော်လည်း။ အဟာ-
 ပေတွာ၊ ပရိယတ်ပဋိပတ် သာသနာတော်ရေး မလစ်ဟင်းစေမူ၍။ သဒါ၊
 အခါခပ်သိမ်း။ သာသနောဒယကာရီနာ၊ သာသနာတော်၏ ပူးစီးကြောင်း
 အမှုကို အမြတ်တနိုးပြုလေ့ရှိထသော။ ဘာသိတတ္ထံ၊ ဘာသိတ၊ ဘာသိတ၏

အနက်ကို။ ခိပ္ပံ၊ မဟာစသော လျင်မြန်စွာလျင်။ ဂဟဏာဓာရဏသမတ္ထေန၊ မှတ်ခြင်းဆောင်ခြင်းငှါ စွမ်းရည်ရှိထသော။ မေဓိယဓဇောတိ၊ မေဓိယဓဇဟူ၍။ ဂရူဟိ၊ လူသားမန်တို့သည် ချီပိုးဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သော သီလသမာဓိသန္ဓေသ အစရှိသော သခင်မြတ်တို့ ထမ်းရွက်သည်ပိုးအပ်ကုန်သော ကျေးဇူးဂုဏ်ကြီးဖြင့် ကျောက်ထီးကဲ့သို့ လေးကုန်သောဆရာကျော်တို့သည်။ ဂဟိတနာမဓေယျေန၊ ယူအပ်သောအမည်ရှိထသော။ သီလဝတိယာ၊ စန္ဒကိန္နရီ မဒ္ဒိ သမ္ဘူလ ရှင်မယသော်သို့ တော်မှန်ဖြောင့်မတ်မြတ်သောသီလကျင့်ဝတ် ပြည့်စုံစွာထသော။ သုဓမ္မာဒေဝိယာ၊ ထေရ်ပေါက်ကြီးတို့ ပွဲသီးခံရာ သုဓမ္မာစာပွဲသဘင်ကို ဆောက်လုပ်ပူဇော်ခြင်းကြောင့် သုဓမ္မာဒေဝီမည်ပေထိုက်သော။ ဥတ္တရုပရိယာ၊ မြောက်နန်းမိဘုရား၏^၁။ အာစရိယေန၊ ဆရာတော်ဖြစ်သော။ မဟာထေရေန၊ မဟာထေရ်သည်။ ပရမ္မရာဘတဝိနိစ္ဆယညူဘိ၊ အဆက်ဆက်သောဆရာတို့၏ အနွယ်သည် ဆောင်အပ်ဆုံးဖြတ်အပ်သောအနက်ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းဥပဒေ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းဥပဒေကို ကျွမ်းကျင်ကုန်သော ဆရာတော်တို့မှ။ လဒ္ဓေါပဒေသံ၊ မဟာသယောစသည်တို့၌သော်လည်း အသက်ကိုပမာဏမထားကျားမင်းပုဏ္ဏရိုက်သို့ စိတ်သွားတိုင်းကိုယ်ပါလျက် ထိုရွာဤရွာ ဆရာကောင်းထံ ကျိုးနွံကပ်ဆည်း နည်းခံသဖြင့်ရအပ်သော လက်ဆုပ်ဥပဒေနည်းနာကောင်းကို။ အဝလဗ္ဗ၊ တမျဉ်းမှီငြမ်းပြု၍။ ကတာ၊ စီရင်အပ်သော။ နာတိသင်္ခေပနာတိဝိတ္တာရမရသာရဝိနိစ္ဆယာ၊ မကျဉ်းလွန်းမကျယ်လွန်း ကောင်းမြတ်သောအရသာ လေးပင်စွာလျက် ချက်ချက်မာသော အနှစ်အတိ အဆုံးအဖြတ်ရှိသော။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဋ္ဌကထာယ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၏။ အယံ အတ္ထယောဇနာ၊ ဤအနက်ယောဇနာသည်။ ဣတိ၊ ဤရွှေ့သော စကားအစီအစဉ်ဖြင့်။ သမတ္တာ၊ သာသနာစောင့်တတ်

၁-ဥတ္တရုပရိယာ-ဟူသော အထက်ပါပါဠိသည် ရှေးဟံသာဝတီခိုက် မှဖြစ်သည်။ ဇမ္ဗူမိတ်ဆွေရိုက်မှု၌ကား ဥတ္တရုဘရိယာ-ဟုရှိ၏။ ထိုတွင် ဥဘရိ ကား ပါဠိ၌မထင်၊ ဇာဠ ၂-၁၄၂-၌ အဿကမင်း၏ မိဖုရားအမည်သည် မြန်မာမှုတို့၌ ဥပရိ-ဟု ရှိ၏။ နိုင်ငံခြားမှုတို့၌ကား ဥဗ္ဗရိ-ဟု ရှိ၏။ ထို့ပြင် ပေတာဝတ္ထုပါဠိအဋ္ဌကထာတို့တွင် ဥဗ္ဗရိပေတာဝတ္ထု၌ ပြဟူဒတ်မင်း၏ မိဖုရားအမည်သည် မြန်မာရေးမှုတို့၌ ဥဗ္ဗရိ-ဟု ရှိ၍ ယခုမူသစ်၌ ဥဗ္ဗရိ-ဟု ရှိ၏။ အဘိဓာန်တို့၌လည်း ဥဗ္ဗရိ (ထိ) မိန်းမ၊ မယား-ဟု ပြထားသည်ကိုတွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအမည်တို့မှ မြန်မာရေးမှုတို့၌ရှိသော ဥပရိ-ကို ယူ၍ ရေးခဲ့သည် ဖြစ်တန်ရာ၏။ (ဆ-သ-သော)

ရှင်နတ်မြတ်နှင့် သူရဿတီ ဝန်းအံ့ညီ၍ ချီပင့်လေလော သောတုဘုန်းလျှင် ချိန်ဆုန်းခါသင့် နာခွင့်ရရာ မ၊လေသလော ချောမောပေ၍ စေ့မြေလုံခြုံ ပြည့်စုံလတ်ပြီ။

ဇယဝဿတော၊ အမရပူရ သာလှထူးလည် မြို့ကြီးတည်သည် ဇာနည် ဓိပတိ လောကီမျက်ပွင့် နတ်ရှင်မြစ်လျှင် ကွန်ရစ်တေဇ ဘုန်းတောက် ပသော တရားတစင်း မင်းတို့သရဖူ ဖြစ်လိမ့်ဟူ၍ လှိုက်ဆူကြေညာ သမ္ဘာ ရင့်ငြောင်း စောနန်းလောင်းလျှင် သောင်းတွင်းဇမ္ဗူ သိမ်းယူမြေပြင် အောင်မြင်ခါတန် ဘုန်းမိုးလုံ၍ ရင့်သန်ပါရမီ နတ်ကူညီသို့ မထိမဲ့လောက် ထွက်လတ်မြောက်က နောက်ထပ်မီလင်း ညီတော်ရဲဖျား ရန်ညွှန်တား လျှင် ပယ်ရှားလွင့်ပျောက် ကြံတိုင်းပေါက်လျက် ပယ်ဖျောက်ရန်လေး ဘေးတော်မှိုက်ရာ အောင်ချောပြည်မ အောင်တပ်ချ၍ ကွဲကျမြင့်မိုရ် နတ်စက်ဖြိုသို့ ထိုထိုပြည်ထောင် ကုန်အောင်သိမ်းယူ အောင်တော်မူသစ် ဇေယျနှစ်မှ။ တတိယေ ဝဿ၊ သုံးခုမြောက်ဖြစ် သက္ကရာဇ်ဂေါဇာ ရသာ မေရု စက္ခုရူပ ရောက်ထတုံလစ် ခါကောင်းနှစ်၌။ သုနိစ္ဆိတော၊ ကောင်း စွာဆုံးဖြတ်အပ်သော၊ ဝါ၊ ကောင်းစွာဆုံးဖြတ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဂမ္ဘီရတ္ထ သုဗောဓနော၊ နက်နဲသောအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို လွယ်လင့်တကူသိကြောင်း ဖြစ်သော။ အယံ ဂန္ဓော၊ ဤကျမ်းသည်။ အနာယာသ၊ မငြိုမငြင်သဖြင့်။ နိဋ္ဌံ ပတ္တော၊ လမြတ်နွယ်တာ ဝိသာခါနက်သတ် စင်နတ်ယှဉ်မှီ ရာသီမကွာ ကလာပြည့်ညီ ပုဏ္ဏမီသည် တိထိပြည့်၍ ဂဠုန်နေ၌ စေ့စေ့ကမ္မတ် ပြီးရောက် လတ်သတည်း။

ဟိ၊ အဖြေကိုဆိုအံ့။ ယော-ယာဒိသော၊ အကြင်သို့သဘောရှိသော။ ရာဇာ၊ ဒသရာဇဓမ္မ သင်္ဂဟလေးပါးဖြင့် လူအများကိုနှစ်သက်စေလျက် ရေမြေစိုးရ ခတ္တိယသည်။ မဟာပုညော၊ အပန်းကြီးစွာ ကိုယ်တိုင်မရိုး တန်ခိုးစေလွှတ်ကာ ချက်ကုန်ပြီး၍ ပုတီးစိပ်လျက် အောင်တော်မူက ပြည်သူတကာ သာယာစိတ်သန် နတ်မြန်မင်္ဂလာ ကောင်းချီးညာ၍ အပါ ပင့်ဆောင်မှ ရွှေတောင်ရွှေနန်း သိမ်းမြန်းသဖြင့် ဘုန်းတန်းလည်း ကြီးတော်မူ၏။ သန္တော၊ မင်းတို့ဖွယ်ရာ ရံခါပျော်ရွှင် ဆင်တိုက်မြင်းတိုက် လက်ငွေ့လက်ပမ်း ရုန့်ကျန်းသဘင် ပျော်ရွှင်မစံ နာမ်ရုပ်တရား ပိုင်းခြား ဖြစ်ပျက် ချက်ချက်လေ့လာ ဘာဝနာစိမ်၍ ငြိမ်သက်ချမ်းမြေ့သော

နှလုံးတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ဒန္တော၊ ကမ္မဿကတာ ဘာဝနာဉာဏ် ဆုံးမ၍ အပါယကမနိယ အမနာပအမ္မမယျဉ် ယဉ်ကျေးတော်မူ၏။ ဝိစက္ခဏော၊ တိုင်းပြည်သာသနာ အရေးနှစ်ပါးကို သူ့စကားဖြင့်သာ မကောက် မျက်မှောက်ကက်ဘဲ ပညာဉာဏ်စွမ်းဖြင့် ခွဲခြမ်းမိမိ ကိုယ်ကြပ် သိအောင် စိစစ်ထောက်လှမ်း စုံစမ်းမြှော်တင်းလေ့ရှိတော်မူ၏။ သာသနဿောဓနေ၊ ချဉ်ရေပေါ်ရောက် ကြေးညှိပျောက်သို့ ထွန်းတောက် သာသနာ ရောင်ဝါလင်းအောင် သန့်ရှင်းသုတ်သင်ခြင်း၌။ ဒဠ္ဇံ၊ စွာ။ သဒါ ဥဿာဟမာနသော၊ အခါမယုတ် အားထုတ်သောနှလုံးတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။

အတ္တနော၊ ကိုယ်တော်၏။ ဒန္တကာမော ဝိယ၊ ယဉ်ကျေးခြင်းငှါ သမာဆန္ဒရှိတော်မူသကဲ့သို့။ သဗ္ဗေသံ၊ မင်းဆွေစိုးမျိုး ရဟန်းပုဏ္ဏား ဆင်းရဲသားမဟူ ကုန်အောင်စုံသသူတို့၏လည်း။ ဒန္တကာမော၊ အသွင် အားလျော်စွာ သရဏသီလဘာဝနာ စာရိတ္တဝါရိတ္တသီလစသည်၌ ယဉ် ကျေးစေခြင်းငှါ သမာဆန္ဒပြင်းပြတော်မူသည်ဖြစ်၍။ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ အဝတ်အစားပေး၍ ဆေးကုသောသမားကဲ့သို့ များစွာဆုလာဘ်ပြား၍ တရားနှင့်အညီ တည်စေတော်မူ၏။ (ဤပါဌသေသကို ဒန္တကာမော ဒယာ- လုကော-ဟူသောပုဒ်ဖြင့် သိသာသည်။) ဒယာလုကော၊ သခင်သာရိ- ပုတ္တရာအလောင်းသို့ အသည်လူပေါင်းကို လျစ်လျူသာမရွံ့ ကရုဏာသနား များစွာဖြစ်တော်မူ၏။ ဒါနဇ္ဈာသယော၊ လှူဒါန်းပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်း၌ လွန်သောသမာဆန္ဒအဇ္ဈာသယရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍။ စတုဒ္ဓိသာ-စတုသု ဒိသာသု၊ မြို့တော်အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌။ ဒါနသာလံ၊ အလှူတင်းကုပ် ကို။ ကတွာ၊ ဆောက်လုပ်၍။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒါယကော၊ ဝန်တို ပိတ်သည်း ထုပ်သိမ်းဆည်းလျက် ပစ္စည်းဝန်ပုပ် မသိမြုပ်ပဲ လက်ဆုပ် ပြေဆန့် ပေးဝေပြန့်၍ နိဗ္ဗာန်မျိုးကို စေပျိုးစိုက်မြှုပ်တော်မူတတ်၏။ (ဒါနဇ္ဈာသယော-ကား ဤ၌လိုလျက် အဘယ်ကြောင့်တူရူ မဆိုသနည်း ဟူမူ? ဂမ္မမာနတ္ထတ္တာ ဒါနဇ္ဈာသယောတိ ဣဒံ န ဝုတ္တံ၊ ဖြေ။ ဂမ္မ- မာနတ္ထတ္တာ၊ သိအပ်သောအနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒါနဇ္ဈာ- သယောတိ ဣဒံ၊ ဒါနဇ္ဈာသယော-ဟူသောဤပုဒ်ကို။ န ဝုတ္တံ၊ တူရူ တိုက်ရိုက် မဆိုအပ်သတည်း။ ဂမ္မမာနတ္ထဖြစ်တုံတပြီးကား ဂမ္မမာနတ္ထ

ဖြစ်သော ဒါနဇ္ဈာသယော-ဟူသော ဤပုဒ်ကို တင်းလင်းယှဉ်လျှင်း အပ်သည်တုံတကား၊ ဂမ္ပမာနတ္ထဖြစ်လျက် တင်းလင်းမယှဉ်တုံသလော၊ ဂမ္ပမာနတ္ထမဖြစ်မှ တင်းလင်းမယှဉ်အပ်တုံအံ့သည်တကား ဟူမူ? ဂမ္ပမာနတ္ထဿ ဟိ သဒ္ဓဿ ပယောဂမ္ပိ ကာမစာရာ၊ ဖြေ။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂမ္ပမာနတ္ထဿ၊ ဆ၍ သိအပ်သော အနက်ရှိသော။ သဒ္ဓဿ၊ ကို။ ပယောဂမ္ပိ၊ ယှဉ်ခြင်း၌။ အာစရိယာ၊ တို့သည်။ ကာမစာရာ၊ မိမိ မိမိ အလိုဖြင့် ကျင့်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂမ္ပမာနတ္ထတ္တာ၊ ဆ၍ သိအပ်သော အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒါနဇ္ဈာသယောတိ ဣဒံ၊ ဒါနဇ္ဈာသယော-ဟူသော ဤပုဒ်ကို။ န ဝုတ္တံ၊ တူရုတိုက်ရိုက် မဆိုအပ်သတည်း။ ဂမ္ပမာနတ္ထဖြစ်သောသဒ္ဓါကို ကျမ်းပြုဆရာတို့သည် ဝတ္တိစ္ဆာအားဖြင့် ယှဉ်လိုသော်လည်း ယှဉ်ကုန်ကာ မယှဉ်လိုသော်လည်း မယှဉ်ကုန်ကာ အမြဲယှဉ်ထုံးမဟုတ်ဟု ဖြေဆိုသည်။ ဤနည်းကို ဂမ္ပမာနတ္ထဖြစ်၍ မယှဉ်သော အရာခပ်သိမ်း၌သုံး)

ယံ ရာဇာနံ၊ အကြင်မင်းမြတ်ကို။ နိဿာယ၊ အမှီပြု၍။ မမ၊ ငါ၏။ ဧသောပိ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿရည်း ကျမ်းသည်လည်း။ သတ္ထုသာသန-ဇောတနေ၊ ရှင်တော်ဘုရားသာသနာကို ထွန်းလင်းစေခြင်း၌။ ဥပတ္တဗ္ဗော၊ အထောက်အပံ့သည်။ အပေဝ နာမ-အပိ ဧဝ နာမ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ပါတုံ အံ့လော၊ ဝ။ ဖြစ်စေချင်စွာ၏။ ဣတိ စိန္တိယ၊ ဤသို့ကြံ၍။ အယံ ဂန္ဓော၊ ဤနိဿရည်းကို။ မယာ၊ သည်။ ကတော၊ စီရင်အပ်၏။ တာဒိသဿ၊ ထိုသို့သော ကျေးဇူးသတင်း ကျော်စောသောမင်း၏။ ဇယဝဿော၊ ဇေယျနှစ်ဟု။ ဝိဿဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ဖြေဆိုအပ်၏။

အယံ ဂန္ဓော၊ ဤကျမ်းသည်။ အန္တရာယံ၊ နှောင့်ရှက်ငြိတယ် အန္တရာယ်ကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ။ နိဋ္ဌိတော ယထာ၊ အပြီးကမ္ပတ် ရောက်သကဲ့သို့။ တထေဝ၊ ထိုအတူ။ ပါဏိနံ၊ အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့၏။ ဟိတသင်္ကပ္ပံ၊ အစီးအပွားနှင့်စပ်သော ကောင်းမြတ်သောအကြံတို့သည်။ သမိဒ္ဓါ၊ အလိုအလျောက် ပြည့်စုံကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။

အပရဒ္ဓံ၊ မှားယွင်းသဖြင့် မသင့်မတော် ချွတ်ချော်စနိုးထင်သော။ မမ၊ အကျွန်ုပ်၏။ ယံ ကိရိယံ၊ အကြင်ကိုယ်နှုတ်နှလုံးအမှုအရာသုံးပါး

သည်။ အာယသ္မန္တာနံ၊ သင်္ကတော်ရှည်သော အရှင်ကောင်းတို့အား။
န ရုစ္စတိ၊ နှစ်သက်ခြင်းကို မဖြစ်စေတတ်။ မေ၊ ဇီ။ တံ ကိရိယံ၊
ထိုကိရိယံနှုတ်နှလုံးသုံးပါး မှားမိသမျှအပေါင်း နှာခေါင်းရှုံ့ဖွယ်ကို။
ဘဒ္ဒန္တာ၊ အရှင်ကောင်းတို့သည်။ ခမန္တု၊ သည်းခံတော်မူစေကုန်သော်။
မမ၊ ဇီ။ အယံ မဟုဿာဟေန ကတာ အတ္တယောဇနာ၊ ဤလွန်စွာ
ဥဿာဟာဖြင့်ပြုအပ်သော အတ္တယောဇနာသည်။ ပူဇာ ဟောတု၊ စိတ်ကျန်း
မာန်လျော့ နှလုံးပြေသဖြင့် ကန်တော့ပဲ့ဖြစ်စေသော်။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမံ အတ္တယောဇနံ၊ ဤအတ္တယောဇနာကို။
သင်္ခရာန္တေန၊ စီရင်သော။ မယာ၊ ငါသည်။ ယံ ပုညံ၊ အကြင်တိဟိတ်
ဥက္ကဋ္ဌံ မြတ်သောကောင်းမှုကို။ ပသုတံ၊ ပွားစေအပ်ပြီ။ အညမ္ပိ၊ ဤမှ
တပါးလည်းဖြစ်သော။ ယံ ပုညံ၊ အကြင်ကောင်းမှုကို။ ပသုတံ၊ ပွားစေ
အပ်ပြီ။ ဣဓ သာသနေ၊ ဤဘုရားသာသနာတော်၌။ ပသုတေန၊ ပွားစေ
အပ်သော။ တေန ပုညေန၊ ထိုအစုစုကောင်းမှုကြောင့်။

အသ္မာကံ၊ တို့၏။ သုဘူပါနံ၊ ရှင်ပင်သာသနာ စောင့်တာကျသည့်
သိကြားအဆွေ ရေမြေထိန်းကျောင်း မင်းကောင်းမင်းမွန်တို့၏။ ဇယော၊
တိုင်းပဘေးဒဏ် ရန်မာရ်အောင်မြင်ခြင်းသည်။ သဗ္ဗဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။
ဘဝတု၊ ဖြစ်စေသော်။ တေသုဘူပါ၊ ထိုမင်းကောင်းမင်းမြတ်တို့သည်။
အတ္တနော ပဇိဝ၊ ရင်သွေးတော်စစ်ကဲ့သို့။ ပဇိ၊ သတ္တဝါအသည် လူအပေါင်း
ကို။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ ရက္ခန္တု၊ သိမ်းမြန်းပိုက်ထုပ် ကြက်သား
အုပ်သို့ စိုးချုပ်စောင့်တော်မူစေကုန်သော်။

ပုညကမ္မေသု၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌။ နိရတာ၊ အမြဲဓမ္မလျော်ကန်သည်
ဖြစ်၍။ ဇိနသာသနံ၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်သာသနာတော်ကို။ ဇောတေန္တု၊
ထွန်းလင်းအောင် ချီးမြှင့်တော်မူစေကုန်သော်။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်
သော။ ဣမေ စ ပါဏိနော၊ ဤအသည်သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ ပုညကမ္မေသု၊
ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌။ နိရတာ၊ အမြဲဓမ္မလျော်ကန်သည်ဖြစ်၍။ အမတံ
ပဒံ၊ သေခြင်းကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ရွှေ့ပြည်သို့။ ပပေါန္တု၊ ရောက်လွယ်စေကုန်
သတည်း။

ပေဋကိကာ၊ ဘုရားသာသနာတော်ဝယ် စာပေပိဋကတ်သင်ကြားပို့ချ
ကုန်သော။ သောတာရာ စ၊ စာသင်ပျို စာချပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။

(သုဒ္ဓဖြင့် စာသင်၊ ဟောတုဖြင့် စာချယ်) အရောဂါ၊ လေဆိုးမိုးဆိုး
ချောင်းဆိုးလည်နာကစ ဆံမျှရောဂါ အနာကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိရုပဒ္ဓ-
ဝါ၊ ကပ်၍နှိပ်စက်တတ်သော ဥပဒ်ဘေးဒဏ် အနှောင့်အရှက်ကင်းကုန်
သည်ဖြစ်၍။ ပါရဂူတာ၊ သမုဒြာကြမ်း ကမ်းတဖက်သို့ရောက်ကုန်သည်
ဖြစ်၍။ တာရကာရီဝ၊ တိမ်မြူကင်းစင် ကောင်းကင်ပြင်ဝယ် ထွက်သော
ကြယ်ကဲ့သို့။ သာသနော၊ သာသနာတော်၌။ ဂန္ထကာရာ၊ စာဆိုကျမ်းပြု
ဆရာတို့သည်။ ဗဟု ဟောန္တု၊ များပြားသည်ဖြစ်စေကုန်သတည်း။

အာရက္ခကာ၊ သာသနာမြို့ရွာ သတ္တဝါကိုစောင့်ပေကုန်သော။ သဗ္ဗေ
မရူ၊ အလုံးစုံသော ရှင်နတ်မြတ်တို့သည်။ နဝံ သုခံ၊ အသစ်အသစ်တိုးပွား
သော စည်းစိမ်ချမ်းသာသို့။ ပါပုဏန္တု၊ ရောက်ပါစေကုန်သတည်း။
ပမာဒရဟိတာ၊ နတ်စည်းစိမ်ယစ်၍မကြည့်ဖြစ် မေ့လျော့ခြင်း ကင်းကုန်
သည်ဖြစ်၍။ ရက္ခန္တု၊ မပြတ်နိစ္စ စောင့်ရှောက်မစေကုန်သော်။ ဒေဝေါ၊
မိုးမင်းသည်။ ကာလေန၊ လုပ်ချိန်အခါ၌။ သမ္မာ ပဝဿတု၊ ရေစိုင့်ပုလဲ
ကြဲဖြန့်နှံ့စပ် ရှစ်ရပ်မျက်နှာ ရွာစေသော်။

အဟံ၊ ငါမူကား။ သပရတ္တကောဝိဒေါ၊ မဟာသေနက ဝိဓုရပညာရှိသို့
မိမိစီးပွား သူစီးပွား၌ ရေးခြားလိမ်မာသည်ဖြစ်၍။ ဗောဓိပါစကံ၊ အရဟတ္တ
မဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို ရင့်သန်စေတတ်သော ပါရမီစာဂ စရိယကို။
စရန္တော၊ မဆုတ်မနစ်ကျင့်နိုင်သည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗညုတံ ဝရံ ပတူ၊
မြတ်သောသဗ္ဗညုတညာဏ်သို့ရောက်လတ်၍။ ဇနတံ ဗဟံ၊ သြဃလေးဖြာ
ဗလဝါမုခ် ရည်ထုတ်ဒီမုန် ရေအဟုန်ဖြင့် ပျက်ကုန်ဖန်ဖန် အားမသန်သား
မကျန်ပြောထူ ဖော်သုံးလူကို။ တာရေမိ၊ ဆယ်ယူကယ်တင်ရလို့၏။

ဣတော၊ ဤကိုယ်၏အဖြစ်မှ။ ပရံ တု၊ နောက်နောက်သောကိုယ်၏
အဖြစ်၌သော်ကား။ ဥစ္စေ ကုလေ၊ ဥစ္စာစည်းစိမ် ဂုဏ်သိမ်မညှိုး မြင့်မြတ်
သော သူတော်ကောင်းအမျိုး၌။ ဟုတူ၊ ဖြစ်၍။ သတ္တသဒ္ဓမ္မသံယုတော၊
သဒ္ဓါ သတိ ဟိရီ သြတ္တပ္ပ ဗာဟုသစ္စ ဝီရိယ ပညာဟူသည် သူတော်ရတနာ
ခုနစ်ဖြာနှင့် မကွာမကွေယှဉ်သော။ ဧရော၊ သဘောအားလျော်စွာ
မှတ်နိုင်ဆောင်နိုင်သောဉာဏ်ရည်ရှိသော။ ဝါ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်တရားတို့
လှုပ်ရှားမနိုင် ခိုင်သောသမာဓိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ထူးသည်။ ဟုတူ၊ ဖြစ်၍။
သဗ္ဗသာမယိကော၊ အကြွင်းမရှိ နိကာယ်ငါးစုံ နှုတ်ငံလှေလှာ လိမ်မာ

ကျွမ်းကျင်သည်ဖြစ်၍။ သောဂတံ၊ ဘုရားသာသနာတော်ကို။ သုတံ၊ နေဝန်းလဝန်းသို့ တောက်ထွန်းတင့်တယ်အောင်။ သောဓေယျံ၊ မိစ္ဆာ ရန်နှောင့် ဆူးငြောင့်မရှိ တိတိရှင်းစင် သုတ်သင်နိုင်လို၏။

သာသနန္တရဓာနေပိ၊ သာသနာတော်ကွယ်လတ်သော်လည်း။ တပေါ-
ဓနော၊ ငါးခန်းတိုက်၌ သိုက်မြိုက်သိမ်းစု လုလည်းမဖြစ် အနှစ်အနုဉ္စ
သီလဥစ္စာကြွယ်ဝသော။ သုမေဓသော၊ လက်ဦးအစ ဗျာဒိတ်ရသော
ဘုရားအလျှာ သုမေဓာရှင်ရသောကဲ့သို့။ တပေါဓနော၊ ငါးခန်းတိုက်၌
သိုက်မြိုက်သိမ်းစု လုလည်းမဖြစ် အနှစ်အနုဉ္စ သီလဥစ္စာကြွယ်ဝသည်။
ဟုတ္တာ၊ ဖြစ်၍။ ကာယေ ဇီဝေနပေက္ခန္တော၊ ကိုယ်နှင့်အသက် ငဲ့ကွက်
မချစ် အနုပေက်ပြု၍။ ဗောဓိပါစကံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို
ရင့်သန်စေတတ်သော ပါရမီစာဂ စရိယကို။ စရေယျံ၊ မဆုတ်မနှစ် ဖြည့်
ကျင့်နိုင်လို၏။

ယာဝ၊ အကြင်ရွှေလောက်သောကာလပတ်လုံး။ လောကဇေဋ္ဌဿ၊
လောကသုံးပါး၌ သီလ သမာဓိ ပညာစသောဂုဏ်အားဖြင့် ကြီးရင့်သော
ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူထသော။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာဥဒ္ဓံကိုပယ်ခွါ၍ လက်ဦးစွာ ထွက်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့် လောကသုံးပါး၏အကြီးအစံကိုဖြစ်တော်မူထသော။
တာဒိနော၊ လာဘာလာဘအစရှိသော လောကဓံရှစ်ပါး၊ ဣဋ္ဌအနိဋ္ဌ
အစရှိသောအာရုံကိုလည်း ပကတိသဘောကို မစွန့်သဖြင့် တုန်လှုပ်ခြင်း
ကင်းသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူထသော။ သိရိမတော၊ အလွန်သော
ဘုန်းပညာကြက်သရေ ရှိတော်မူသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။
ဗုဒ္ဓေါတိ နာမဗ္ဗိ၊ ဘုရားဘုရားဟူသော အမည်တော်မျှသည်လည်း။
လောကေ၊ ၌။ ပဝတ္တတိ၊ မပြတ်မစဲတည်သေး၏။ တာဝ၊ ထိုရွှေလောက်
ဘုရားဘုရားဟူသော အမည်တော် မပြတ်မစဲသမျှကာလပတ်လုံး။ အယံ
အတ္ထယောဇနာ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ အတ္ထယောဇနာသည်။ တိဋ္ဌတံ-
တိဋ္ဌတု၊ သောဘုဇနတို့အား အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုပြလျက်တည်စေသော်။

ဤရွှေလျှင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာနိဿယနိဂုံး အပြီးတည်း။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပြီးပြီ။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အံသကုဋ္ဌံ၊ ပခုံးထက်သို့	၃၆
+ အံသု၊ ချည်မျှင်ကို	၁၃၁
+ အကမ္မိယဋ္ဌေန စ၊ မတုန်မလှုပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောဖြင့်၎င်း	၃၃၅
အကာမကာရိယတော၊ အလို အားလျော်စွာ မပြုအပ် သော အားဖြင့်	၂၅၀
အက္ခမက္ခပဉ္စရက္ခိယာဒိသု၊ ဝင်ရိုး လှည်းဘီး ရထား ချိုင့် လှည်းသံ အစ ရှိကုန်သော	၂၇
အက္ခိကူပကေ၊ မျက်ကွင်း၌	၁၀
အခေတ္တညူ၊ ကျက်စားရာ ခေတ်ကို မသိသော	၂၃
+ အဂတိ၊ လေးပါးသော အဂတိကို	၃၅၇
အဂဒဘူတံ၊ ဆေးသဖွယ် ဖြစ်၍ဖြစ်သော	၃၉၀
အဂန္တဗ္ဗတ္တာ၊ မလားအပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၃၅၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အဂါရုံတွေဝ၊ အိမ်ဟူ၍ သာလျှင်	၂၆
အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော၊ မြတ်သည် ဖြစ်၍ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် သည်	၃၂၉
အသတော၊ ဘုရားအရိယာတို့ ကဲ့ရဲ့များ၍ စီးပွားမဲ့ကို ဆောင်တတ်သော မကောင်းမှုအကုသိုလ် တို့၏ တည်ရာဝတ္ထု အားဖြင့်	၈၉၊ ၂၃၈
အသဘူတာ၊ အစီးအပွား မဲ့ကို ဆောင်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍၎င်း	၂၂၃
အသမူလတော၊ ကြမ်းကြုတ် ရုန့်ရင်းသော မကောင်းမှု အကုသိုလ်၏အကြောင်း အဖြစ်ဖြင့်	၉၃၊ ၂၃၉
အသဝတ္ထုတာယ စ၊ အသဟု ဆိုအပ်သော အကုသိုလ် ထိုထို၏ တည်ရာဝတ္ထု၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း	၈၉

၄၈၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အင်္ဂသမ္ဘာရာ၊ ဝင်ရိုး လှည်းဘီးစသော အစိတ်သမ္ဘာရအကြောင်း ရှိသောကြောင့်	၂၅
အင်္ဂသမ္ဘာရေသု၊ အစိတ် ဖြစ်သော အဆောက်အဦ တို့သည်	၂၇
အင်္ဂါရပစ္စိယံ၊ မီးသွေး တောင်း၌	၁၃၃
အင်္ဂုလိအင်္ဂုဋ္ဌာဒိသု၊ လက်ချောင်း လက်မ စသည်တို့၌	၂၇
+ အင်္ဂုလင်္ဂုလန္တရေ၊ လက်တ သစ် လက်တသစ်ပမာဏ ရှိသောအရပ်၌	၁၃၁
အစ္စံ၊ ကြည်သည်	၁၇
+ အဇညတော၊ မနှစ် သက်ဖွယ်ရှိသည် အဖြစ်ကြောင့်	၂၃၉
+ အဇနကာ၊ ရုပ်ဣရိယာပုထ် ဝိညတ်တို့ကို မဖြစ်စေ တတ်သော စိတ်တို့ဟူ၍	၁၀၂
အဇာတံ၊ မဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို	၃၆၂
အဇာတဖလော၊ မဖြစ် သေးသော အသီးရှိသော	၃၆၄
အဇ္ဈတ္တာ၊ မိမိသန္တာန်၌	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အတွင်းဝင်သော တရားမှ	၂၇၂
အဇ္ဈုပေက္ခန္တံ၊ လျစ်လျူ ရှုခြင်းသည်	၂၇၀
အဋ္ဌိတကဏ္ဍော၊ မတုန် မလှုပ်ထားအပ်သော နားရွက်ရှိသည်ဖြစ်၍	၁၈၀
အညမညဝိရောဓိတာ၊ အချင်းချင်း အယူတို့ကို ဆန့်ကျင်စေကုန်သော	၅၅
အညမညသမာယောဂဝသေန၊ အချင်းချင်း မညီမညွတ် ယှဉ်တွဲကြသည်၏ အစွမ်းဖြင့်	၃၁
အညေ၊ အတိတ်ဘဝခန္ဓာမှ တပါးကုန်သော ခန္ဓာတို့သည်	၅၇
အနိယမာနာ၊ ဒုက္ခာပိယ- မာနာ၊ ဆင်းရဲစေအပ် ကုန်သည်ဖြစ်၍	၃၀
အဋ္ဌသဋ္ဌိမနောဝိညာဏ- ဓာတုစိတ္တာနိ၊ ခြောက် ဆယ့်ရှစ်ပါးသော မနော ဝိညာဏဓာတ်ဖြစ်သော စိတ်တို့ကို	၁၂
အဋ္ဌသု၊ တေဇောကောဋ္ဌာသ သုံးပါး၊ ဝါယော	

အက္ခရာစဉ် [အ] စာမျက်နှာ

ကောဠာသ ငါးပါးအား
ဖြင့် ရှစ်ပါးကုန်သော ၈
အစုဂုံလစုဂုံလန္တရေ၊
လက်သစ်ဝက် လက်သစ်
ဝက် ပမာဏရှိသော
အရပ်၌ ၁၃၁
+ အစုဌမာ၊ အခွဲဖြစ်သော
ရက်လျှင် ရှစ်ခုမြောက်
ရှိကုန်သော ၁၂
အဆွေကားဒသဓာတုယော၊
အခွဲဖြစ်သော ဓာတ်နှင့်
တကွ တဆယ့်တပါးသော
ဓာတ်တို့သည် ၁၂
အဏ္ဏဝေ၊ သမုဒြာ၌ ၃၇
အတာဏတော၊ ဘေးကို
မစောင့်ရှောက်နိုင်သော
အားဖြင့် ၈၆၊ ၉၁
အတာယနုတာယ စေတ၊
စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ
မစွမ်းနိုင်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၉၁
အတိဝိသင်္ခ၊ သွေးအပ်သည်
ဖြစ်၍ အလွန်ထက်သော ၁၈၁
အတိတကမ္မပစ္စယာ၊ အတိတ်
ကံ ဟူသော အကြောင်း
ကြောင့် ၅၇
+ အတိတက္ခန္ဓေသု၊ အတိတ်
ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့၌ ၃၇၁

အက္ခရာစဉ် [အ] စာမျက်နှာ

အတိတေပိ အဓ္မါနေ၊ အတိတ်
ဖြစ်သော အစွန့်၌လည်း ၄၂
အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်
အတ္တရှိ၏ဟု စွဲလမ်းသော
ဒိဋ္ဌိကို ၁၆၉
+ အတ္တပဋိက္ခေပတော စ၊
သာသနာတော်မှတစ်ပါး
တိတ္ထိတို့သည် ကြံဆအပ်
သော အတ္တကိုပယ်ခြင်း
ကြောင့်၎င်း ၁၁၇
အတ္တဘာဝေါ စ၊ ဇီဝိတဝေဒ
နာ ဝိညာဉ်ကို ထား၍
အဝသိဋ္ဌဓမ္မဟု ဆိုအပ်
သော အတ္တဘာဝသည်
၎င်း ၁၃၆
အတ္တသည်၊ အတ္တဟု မှတ်မှား
သော သညာကို ၆၉၊ ၁၅၀
အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဟူ၍ အစဉ်
ပြေးသွားသော နှစ်ဆယ်
သော ဝတ္ထုရှိသော သက္ကာ
ယဒိဋ္ဌိကို ၂၅၂
အတ္တဗုဗ္ဗလာ၊ မိမိတို့၏ အား
နည်းကုန်ရကား ၃၇
အတ္ထင်္ဂိတံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်
သော ကိလေသာကို ၃၆၁
အတ္တသာမိကာ၊ ဒါနစသော
ပါဏာတိပါတစသော
ကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော ၄၉

၄၈၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် [အ] စာမျက်နှာ

+အတ္တဝါသဘောအခြင်းအရာ
တို့သည် ၃၈၆

အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗပဒီပေါ၊ ရှေး၌ ဆီမီး
ကို မမြင်စဘူးသော ၁၃၀

အဒိဋ္ဌမို့မမြင်အပ်သောအတိတ်
အနာဂတ် သင်္ခါရ တရား
ကိုလည်း ၂၀၇

အဒေါသဒဿိတာဝသေန၊
အပြစ်ကို မမြင်သည်၏
အပြစ်၏ အစွမ်းဖြင့် ၂၀၉

အဒ္ဓါနံ၊ ကြာမြင့်စွာသော
ကာလပတ်လုံး ၅၁

အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏
အခွံ့ အပိုင်းအခြားကို
ဆင်ခြင်ခြင်း၎င်း ၄၄၃

အဓိကတာ၊ ရအပ်ပြီးသည်
မည်သည် ၇၀

အဓိဂန္တုဗ္ဗာ၊ ရအပ်လတ်သည်
မည်ကုန်သည် ၇၀

အဓိဂ္ဂဟိတတ္တာ ဝေ၊ အယော
နိသော မနသိကာရဖြင့်
တက်စီး၍ ယူအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင် ၃၇၆

+အဓိဋ္ဌာနေ၊ ဈာန်ကို အလို
ရှိတိုင်း ထားခြင်း၌ ၄၄၆

အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာယ၊
လွန်ကဲသော ပညာဟု
ဆိုအပ်သော သဘာဝဓမ္မ

အက္ခရာစဉ် [အ] စာမျက်နှာ

ကိုရှုသော အနုပဿနာ
ဖြင့် ၃၉၈

အဓိပတိယဋ္ဌေန၊ အစိုးရသည်
၏ အဖြစ်တည်းဟူသော
သဘောဖြင့် ၃၃၅

အဓိပတေယျဋ္ဌော၊ သစ္စာလေး
ပါးကို မြင်ခြင်းကိစ္စ၌
သမ္ပယုတ်တရားတို့၏
အကြီးအမှူး၏ အဖြစ်
ဟူသော သဘောသည် ၄၈၄

အဓိမတ္တာသတ္တိတော အဓိက-
ပမာဏာ၊ အစွမ်းသတ္တိ
အားဖြင့် လွန်ကဲသော
ပမာဏ ရှိကုန်သည် ၁၂၇

အဓိမုတ္တာတာ၊ ညွတ်ရှိုင်းသော
အဖြစ်၎င်း ၂၀၃

အဓိမောက္ခဗဟုလော၊ သဒ္ဓါန္တေ
အဖြစ်များသည် ဖြစ်၍ ၂၅၉

အဓိမောက္ခော၊ စိတ်စေတ
သိက်တို့ကို အလွန်ကြည်
စေတတ်သော အားရှိ
သော သဒ္ဓါသည် ၁၇၅

+အဓောနိဗ္ဗတ္တနကခန္ဓာဒိ-
သံယောဇကတ္တာ၊ ကာမ
ဘုံဟူသော အောက်အဖို့၌
ဖြစ်လဘုံသော ခန္ဓာ
စသည်ကို ယှဉ်တတ် စပ်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အ]

တတ် ဖွဲ့တတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၃၄၇
အနန္တကတော၊ နောက်အ
စွန်းကို လွန်နိုင်သော
သဿတ မဟုတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၇
အနစ္စာရဗ္ဗံ၊ အားမထုတ်
လွန်းသော ၁၈၄
အနတ္တတော၊ (တိတ္ထိတို့ ကြံဆ
အပ်သော) အတ္တ၏ ဆန့်
ကျင်ဖက်အားဖြင့် ၈၆
အနတ္တလက္ခဏံ၊ အနတ္တဟု
မှတ်ခြင်း လက္ခဏာ
မည်၏ ၁၉၉
အနတ္တာနံ၊ မင်းဘေးမင်းဒဏ်
စသော အကျိုးမဲ့တို့ကို ၉၀
အနတ္တေဟိ၊ ဗဟိဒ္ဓန္တိ ဉာတိ
ဗျသနစသည် အဗျတ္တန္တိ
ရောဂါစသည် အပြားရှိ
ကုန်သော အနတ္တတို့သည် ၉၀
အနန္တရစိတ္တတော၊ အခြားမဲ့
ဖြစ်သော စိတ်မှ ၁၁၁
အနန္တရိကတ္တာ၊ အခြားအဆီး
ရှိသည် မမည်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၄၂၅
အနန္တရိတာ၊ ခြားဆီးခြင်းကို
ပြုတတ်သော တစုံတခု
သော တရားသည် ၅၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အ]

အနဘိဘဝနီယံ၊ မနှိပ်နင်း
မလွှမ်းမိုးနိုင်သော နိရော
ဓသမာပတ် ဝင်စားသော
ရဟန်းကို ၄၄၆
အနဘိရူပဘာဝေါ၊ အဆင်း
မလှ မြောက်မအိုသို့ အရုပ်
ဆိုးသည်၏ အဖြစ်သည် ၃၈၈
အနာဝတ္တိဓမ္မော၊ ပဋိသန္ဓေ
အစွမ်းအားဖြင့် တဖန်
မပြန်သော သဘောရှိ
သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ ၃၂၈
+ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ အနိစ္စဟု
မှတ်ခြင်း လက္ခဏာ
မည်၏ ၁၉၈
+ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမည်၏ ၁၄၈
အနိဓာနဂတာ၊ တစုံတခု
သော အရပ်၌ သိုထား
အပ်သည်၏အဖြစ်သို့
မရောက်ကုန် ၁၃၈
အနိဗ္ဗတ္တံ၊ မရောက်သေး
သော ကိလေသာကို ၃၆၂
အနိဗ္ဗတ္တေန-အနုပ္ပန္နေန၊
ခဏတ္တယသို့ ရောက်ဆဲ
မဟုတ်သော ၁၃၇
အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ၊ မဖောက်မထွင်း
ဘူးသေးသော ၃၁၈
အနိမိတ္တဓာတုယာ၊ သဗ္ဗ-
သင်္ခါရနိမိတ်မှ ကင်းခြင်း

၄၈၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
ဖြင့် အနိမိတ္တဟု ရအပ် သော အစဉ်ရှိသော အသင်္ခတဓာတ်၌	၂၅၇
+အနိမိတ္တော၊ အနိမိတ္တ မည်၏ဟူ၍	၂၆၁
အနိဿရိယတော၊ အစိုးရသူ မရှိသောအားဖြင့်	၂၅၁
အနုက္ကမေန၊ ဥပယဗ္ဗယ ဉာဏ်ကို ရခြင်းအစဉ်ဖြင့်	၁၁၃
အနုဂတတ္တာ၊ အစဉ်လျှောက် ၍ နှံ့သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း	၃၇၄
+အနုနယတ္ထံ၊ လျော်သည် ဖြစ်၍ နှစ်သက်စေခြင်း အကျိုးငှါ	၄၁၂
အနုနယော၊ လောဘသည်	၃၅၆
အနုပရမဓမ္မကတ္တာ၊ (ကောင်းမှု မကောင်း မှု၏အစွမ်းဖြင့် အဆက် ဆက် အဆင့်ဆင့်) မပြတ်သော သဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၃၄၈
အနုပါဒိန္နကပက္ခေ၊ အနုပါ- ဒိန္နကအဖို့၌	၁၁၀
အနုပါဒိန္နရူပါနိ၊ ကမ္မဇမဟုတ် သော ရုပ်တို့၎င်း	၁၁
အနုပါယာသော၊ ဥပါယာသ မရှိသောနိဗ္ဗာန်သည်	၂၂၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အနုပုဗ္ဗနိရောဓဝသေန၊ (ဝိပဿနာသို့ အစဉ် လျှောက်သော ရှစ်ပါး သော သမာပတ်သို့ တက် သဖြင့် ထိုထိုသို့သော ပဋိပက္ခ၏ ချုပ်ခြင်းကို အကြောင်းပြုသဖြင့်) သုံးပါးကုန်သော သင်္ခါရ တို့၏ အစဉ်အတိုင်း ချုပ်ခြင်း၏ အစွမ်း အားဖြင့်	၄၂၈
အနုပေက္ခနယ၊ လျစ်လျူမရှု မငဲ့ကွက်ခြင်းကို	၃၉၇
အနုပ္ပတ္တသဒတ္တော၊ အစဉ် အတိုင်း ရောက်အပ် ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ် ဟူသော မိမိအကျိုး ရှိသော	၃၂၉
အနုပ္ပန္နံ၊ ခဏတ္တယသို့ မရောက်သေးသော ကိလေသာကို	၃၆၂
အနုပ္ပဗန္ဓာပယမာနံ၊ အကြောင်းအကျိုး အဆင့်ဆင့် အစဉ်စပ် သောအားဖြင့် ဖြစ်သည် ဖြစ်၍	၁၄၀
အနုပ္ပါဒေ၊ ဥပ္ပါဒကင်းသော နိဗ္ဗာန်၌	၃၆၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အနုဗန္ဓမာနေ၊ အစဉ်တစိုက်
လိုက်လတ်သည်ရှိသော် ၄
အနုဘူတာပကတသင်္ခါတံ၊
ခံစားပြီး၍ ကင်းသည်
ချုပ်သည်ဟုဆိုအပ်သော ၃၆၇
အနုလောမညဏံ၊ (အရိယာ
မဂ်ကို ရခြင်းအားလျော်
သောကြောင့်) အနု-
လောမမည်သောဉာဏ်ကို ၇၅
အနုလောမန္တိ၊ ရွှေနောက်
ဖြစ်သော ဓမ္မတို့အား
လျော်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့် အနုလုံဟူ၍ ၃၀၂
အနုသဟဂတာ၊ ကျပါး
သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်သို့
ရောက်သော ၃၄၄
အနေကင်္ကသမ္ဘာရံ၊ အသီးရည်၊
သျှစ်သျှား၊ ချင်း အစ
ရှိသော များစွာသော
အကြောင်း အဆောက်
အဦရှိသော ၂၇၇
အနေကဗျသနာဝဟနတာယ၊
အထွေထွေအပြားပြား
များစွာသောပျက်စီးခြင်း
ကို ဆောင်တတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၉၀
အနေကရောဂါတုရကပဏ
ဇနဒဿနေန၊ များ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

စွာသော ရောဂါတို့ဖြင့်
ကျင်နာသော အထီး
ကျန်သော လူဆင်းရဲကို
မြင်သဖြင့် ၃၉၀
အန္တအန္တဂုဏပရိဝါရိတော၊
အူမအူသိမ်တို့ဖြင့် ခြံရံ
အပ်သည်ဖြစ်၍ ၄၁
အန္တကရဏသမတ္တော၊ အဆုံး
ကိုပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည် ၃၂၇
အန္တရာ စ၊ အလယ်အကြား
၌လည်း ၃၄
အန္တရာပဏော၊ ဈေးအတွင်း၌ ၁၃၀
အန္တိမဒေဟဓာရီ၊ အဆုံးစွန့်
သော ကိုယ်ကိုဆောင်
တတ်သော ၃၂၉
အန္တေဝါသိကဿ၊ တပည့်၏ ၅၈
အန္တောသဇေ၊ အိုးတွင်း၌ ၁၇
အန္တောတုဒနတာယ၊ ကိုယ်
တွင်း၌ ထိုးကျင့် စူးဝင်
တတ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း ၈၉
အပစယဂါမိံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့
သွားကြောင်းဖြစ်သော ၂၆၁
အပဒါလိတပုဗ္ဗံ၊ မခွဲမစိတ်
ဘူးသေးသော ၃၁၈
အပရန္တံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်
သော ခန္ဓာ ပဗန္ဓ
ကောဠာသကို ၄၃

၄၈၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် [အ] စာမျက်နှာ

+ အပရပ္ပစ္စယေန၊ သူတပါးကို
ယုံကြည်ခြင်း
ကင်းသော ၄၀၅

+ အပရာပရိယဝေဒနီယံ၊
ဤအတ္တဘာဝနှင့်
အနန္တရ အနာဂတ
အတ္တဘာဝမှ တပါးသော
အတ္တဘာဝ အဆက်ဆက်
အပြန်ပြန်၌ ခံစားအပ်
သော အကျိုးရှိသော
ကံ၎င်း ၄၈

+ အပရိညာတာ၊ မပိုင်းခြား
အပ်ကုန်သော ၃၇၀

အပရိဏာယကံ၊ အကြီး
အကဲမရှိဟူ၍ ၂၂၂

အပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားစွာ
မဖြစ်သေးသော
ကိလေသာကို ၃၆၂

အပါယဂမနိယာ၊ အပါယ်သို့
လားစေတတ်ကုန်သော ၃၅၄

အပုနုရာဝဋ္ဌကံ၊ ကေန္တိက
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ တကြိမ်
သာလျှင် ဖြစ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း
တဖန်မလည်သော ၃၁၃

အပ္ပဋ္ဌိသင်္ခံ၊ အနိစ္စသည်တို့၌
အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင်

အက္ခရာစဉ် [အ] စာမျက်နှာ

သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်
ဖက်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို ၁၅၂

အပ္ပဋ္ဌိသန္နိကာ၊ တဖန် လာ၍
စပ်ခြင်းမရှိကုန်မူ၍ ၁၃၇

အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနံ၊
တောင့်တတပ်မက်
နှစ်သက်ဖွယ်မရှိဟု အသိ
ဉာဏ်ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်
သော ဒုက္ခာနုပဿနာကို ၁၅၁

အပ္ပဏိဟိတာယ ဓာတုယာ၊
ရာဂပဏိဓိစသည်တို့၏
မရှိခြင်းကြောင့် အပ္ပဏိ-
ဟိတဟုရအပ်သော
အမည်ရှိသော အသင်္ခတ-
ဓာတ်၌ ၂၅၈

အပ္ပသဝနဓမ္မတံ၊ မပွားသော
သဘောရှိသည်၏
အဖြစ်သို့ ၃၇၅

အပ္ပဟိနဋ္ဌေန၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်
အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၃၇၁

အပ္ပေတိ၊ အပ္ပနာ၏အစွမ်း
အားဖြင့် ဖြစ်၏ ၃၂၂

+ အဖလော၊ အကျိုးမရှိသည် ၃၅၉

အဗျာပန္နစိတ္တော၊ ဒေါသ
မနှိပ်စက်အပ်သော
စိတ်ရှိ၏ ၃၉၅

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၈၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အ]

အဗျောသာနေန၊ မတွန့်ဆုတ်
မရပ်တန့်သဖြင့် ၉၇

အဘာဝဌေန၊ အရှည်မတည်
ချက်တဖြုတ်ပျက်တတ်
သည် ဖြစ်၍ မရှိသည်၏
အဖြစ်တည်းဟူသော
သကတ်အနက်ကြောင့် ၁၄၈

အဘိက္ကမပဋိက္ကမအာလော-
ကန ဝိလောကန သမိဉ္ဇန-
ပသာရဏဝသေန၊ ရှေ့သို့
တက်ခြင်း၊ နောက်သို့
ဆုတ်ခြင်း၊ တူရှုကြည့်
ခြင်း၊ တစောင်းကြည့်
ခြင်း၊ ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်း
တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၂၆

အဘိက္ကမာဒိဝသေန စေတ၊
ရှေ့သို့တက်ခြင်းစသည်
တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း ၁၃၂

အဘိက္ကမေယျံ ဝါ၊ ရှေ့သို့
မူလည်း တက်နိုင်ရာ၏ ၃၆

အဘိညာပညာ၊ သဘာဝဓမ္မ
တို့၏ လက္ခဏာကို
ကောင်းစွာမှတ်သော
အားဖြင့် ဥပေယျတရားကို
ရှေးဦးသိသောပညာသည် ၆၇

အဘိညေယျံ၊ ထူးသော ဉာဏ်
ဖြင့် သိအပ်၏ ၇၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အ]

အဘိဏ္ဍသမ္ပုဋ္ဌိပိဋ္ဌနံ၊ သိမ်းဆည်း
အပ်ပြီးသောဥပယဗ္ဗယ၏
အစွမ်းဖြင့် သင်္ခါရတို့၏
မပြတ် အဖန်တလဲလဲ
နှိပ်စက်အပ် ညှဉ်းဆဲအပ်
သည်၏အဖြစ်ကို ၁၉၆

အဘိဓာဝတိ နာမ၊ လွန်စွာ
ပြေးသည်မည်၏ ၂၉

အဘိနဝါကာရံ၊ အသစ်ဖြစ်
သော အခြင်းအရာကို ၁၅၇

အဘိနိပ္ပိဋ္ဌနံ၊ ရှေး၍
နှိပ်ခြင်းသည် ၁၂၇

အဘိနိဝေသံ၊ နိစ္စဟူ၍ သုခ
ဟူ၍ အတ္တဟူ၍ မှားသော
နှလုံးသွင်းခြင်းကို ၁၅၂၊ ၂၆၂

အဘိနိဝေသဿ၊ အတ္တသည်
ပရမတ္ထဖြင့် ထင်ရှားရှိ၏
ဟု မှားသောနှလုံးသွင်း
ခြင်းကို ၃၉၈

အဘိဘဝနတော၊ နှိပ်နင်း
လွှမ်းမိုးတတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၃၅၅

အဘိရတိသညာယ၊ ဝဋ်၌
အလွန်မွေ့လျော်သည်၏
အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော
သညာကို ၃၉၇

အဘိရတိသဟနတော၊ ဆိတ်
ညိမ်သော တောကျောင်း

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အ]

သမထဝိပဿနာ ဘာဝ-
နာဟူသော လွန်ကဲသော
ကုသိုလ်တို့၌ မဗ္ဗေလျော်
ခြင်း ကာမဂုဏ်တို့၌
ဗ္ဗေလျော်ပျော်ပိုက်ခြင်း
ကို နှိပ်နင်းနိုင်သည်၏
အဖြစ်၎င်း ၂၁၅

အဘိနိဝေသံ၊ အတ္တဟု မှား
သော နှလုံးသွင်းခြင်းကို ၁၅၂

အဘိသင်္ခါရော စ၊ (စန္ဒေ ဝါ
သုရိယေ ဝါ ဧတ္ထကံ ဌာနံ
ဂတေ ဝုဠဟိဿာမိဟု
ကာလအပိုင်းအခြားကို
ယူသည်၏ အစွမ်းအား
ဖြင့်) စိတ်ကိုပြုပြင်ခြင်း
၎င်း ၄၂၃

အဘိသန္နိတံ၊ အချင်းခပ်သိမ်း
ခြောက်သွေ့သည်၏အဖြစ်
မှ ကင်းသဖြင့် စွတ်စို၏ ၄၂၆

အဘိသမေတိ၊ သဗ္ဗေဟကို
ပယ်သောအားဖြင့် ထိုး
ထွင်း၍သိ၏ ၃၁၀

အဘိဟရဏဝီတိဟရဏေသု၊
ခြေကို ရှေ့သို့ဆောင်ခြင်း
ထိုမှဤမှ လွဲဖယ်ရှောင်
ကွင်း ဆောင်ယူခြင်းတို့၌ ၁၂၈

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အ]

အဘူတသဘာဝံ၊ မဟုတ်မမှန်
ထင်ရှားမရှိသော သုဘ
သုခ နိစ္စအတ္တသဘောကို ၃၅၂
အမဂ္ဂဉ္စ၊ လမ်းမှန်လမ်းရိုး
မဟုတ်သည်ကို၎င်း ၆၅
+အမဂ္ဂဝဇ္ဇတ္တာ၊ မဂ်ဖြင့်
မသတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၃၇၈

+အမဏ္ဍနဟတတော၊ ဝတ်
စားတန်ဆာ မဆင်သဖြင့်
ထိုသင်္ခါရတို့၏ သုဘ
အဖြစ်ကို ပယ်ဖျောက်
ခြင်းငှါ တတ်ကောင်း
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၉

အမတဋ္ဌော၊ သေခြင်းပျက်
ခြင်း ကင်းသည်၏ အဖြစ်
ဟူသော သဘောသည် ၃၈၄
အမနသိကာရော စ၊ (အပြစ်
ကို မြင်ပြီး၍ စွန့်လွှတ်အပ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)
မဆင်ခြင်ခြင်း၎င်း ၄၁၉

+အမာနုသီ နာမ၊ လူတို့၏
ဥစ္စာမဟုတ်သော ၁၈၂
+အယံ၊ ဤသင်္ခါရပေက္ခာ
ဉာဏ်သည် ၂၉၄

အယ။ ပ။ လတာဒိဘေဒံ၊
သံ ကြေး သလွဲဖြူ သလွဲ
မည်း ရွှေ ငွေ ပုလဲ ပတ္တမြား

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၉၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

ကျောက်မျက်ရွှေ။ ပ။

နွယ် အစရှိသည် အပြား

ရှိသော ၁၃၉

အယောသုလံ၊ သံတံကျင်၎င်း ၂၁၉

+ အရိယပုဂ္ဂလဝိဘာဂါယ၊

ခုနစ်ပါးသော အရိယာ

ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ခွဲခြမ်း

ခြင်းငှါ ၂၅၇

အရိယဗလရသာနုဘဝနံ၊

သောတာပတ္တိဖိုလ် အစ

ရှိသော အရိယာဖိုလ်

ချမ်းသာ၏အရသာကို

ခံစားရခြင်း၎င်း ၄၀၉

အရူပပရိဂ္ဂဟာယ၊ နာမ်ကို

သိမ်းဆည်းခြင်းငှါ ၂၂

အလဒ္ဓတ္တဘာဝဿ၊ မရအပ်

သော အတ္တဘောရှိသော

တရား၏ ၁၅၇

အလဗ္ဘနီယတော၊ ရုပ်သည်

ဤသို့ဖြစ်စေသတည်း

ဤသို့မဖြစ်စေသတည်း

ဟု အလိုကို မရကောင်း

သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၂၅၀

အလဗ္ဘနေယျခေမတာယ စ၊

(စောင့်ရှောက်စေလို

သော အာသာဖြင့် ဆည်း

ကပ်ပါသော်လည်း) မရ

အပ်သော ဘေးကင်းခြင်း

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်

၎င်း ၉၁

အလေဏတော၊ မှီခိုပုန်း

အောင်းရာ မဟုတ်သော

အားဖြင့် ၈၆၂

အလ္လီနာနမ္ပိ၊ (မှီခိုကပ်ရပ်

လိုသော အာသာဖြင့်)

ကပ်ရပ်ခိုမှီလာသော

သူတို့အားလည်း ၉၁

အလ္လီယိတဗ္ဗံ၊ ပုန်းအောင်းရာ

စောင့်ရှောက်ရာဟု

ကပ်ငြိတယ်တာအပ်

သော ၄၀၂

အလ္လီယိတံ၊ (ဆင်းရဲဒုက္ခမှ

ကြောက်သည်ဖြစ်၍)

မှီခိုကပ်ရပ်လိုသော

အာသာဖြင့် ကပ်ရပ်

ခိုမှီခြင်းငှါ ၉၁

အဝစုအာဝဟနတာယ၊

သတ္တဝါအများတို့၏

စီးပွားမဲ့ကို လွန်စွာဆောင်

တတ်သည်၏အဖြစ်

ကြောင့်၎င်း ၈၉

အဝသတာယ၊ အလိုသို့

မလိုက်တတ်သည်၏

အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၈၉

+ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန၊ မိမိ

အလိုသို့ လိုက်တတ်သော

၄၉၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အတ္တမရှိသည်၏အဖြစ်
တည်းဟူသော သကတ်
အနက်ကြောင့် ၁၄၇
အဝသဝတ္တိတော၊ ဆိုအပ်
ပြီးသော အပြားရှိသော
အလိုသို့ လိုက်တတ်သော
အဖြစ်မရှိခြင်းကြောင့်
၎င်း ၁၁၇
အဝသဝတ္တိဘာဝါဝဗော-
ဓတော၊ အလိုသို့မလိုက်
တတ်သည်၏ အဖြစ်ကို
သိတတ်သောကြောင့်
တည်း ၁၆၉
အဝသိဋ္ဌကိလေသေ၊ ယယ်ပြီးမှ
ကြွင်းသော ကိလေသာ
တို့ကို ၃၂၃
အဝိက္ခေပနဋ္ဌေန၊ မပျံလွင့်
တတ်သော အနက်
ကြောင့် ၃၄၃
အဝိက္ခေပဝသေန၊ (ဥဒ္ဓစ္စကို
ခွဲတတ်သော ဝိက္ခေပ၏
ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော
အညီအညွတ်ကောင်းစွာ
တည်သော) သမာဓိ၏
အစွမ်းဖြင့် ၄၃၀
အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ၊ အရဟတ္တ
မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာ၏
တဖန်မဖြစ်ပြန်ခြင်း

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

ဟူသော ချုပ်ခြင်း
ကြောင့် ၁၆၁
အဝိဇ္ဇာယ စ၊ တဆယ့်
နှစ်ပါးသော အကုသိုလ်
စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြစ်သော
အဝိဇ္ဇာဟူသော
အကြောင်းကြောင့်၎င်း ၄၃၂
+ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ၊
အဝိဇ္ဇာ၏ရှေးဘဝ၌
ဖြစ်ပြီးခြင်းကြောင့် ၁၅၉
အဝိဇ္ဇာသဟဂတကိလေသေ
စ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်သမ္ပယုတ်
ဖြစ်သော လောဘ ဒေါသ
အစရှိသော
အကြောင်းကြောင့်၎င်း ၄၃၂
အဝိဒိတာနံယေဝ၊ (ဥဆဲ
ကြက်ငယ် ပေါက်ငယ်
ကျေးသို့) တွေးဆ၍
သိခြင်းငှါ မတတ်အား
သည်သာလျှင်
ဖြစ်ကုန်သော ၉၀
အဝိပ္ပသီဒန္တေ၊ မကြည်သည်
ရှိသော် ၁၇
အဝိဝေကဘူတဿ၊ (ကိလေ
သာဟူသော အပေါင်း
အဖော်နှင့်ပေါင်းဖော်
ယှဉ်တွဲခြင်းစသည်တို့၏

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၉၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အစွမ်းဖြင့်) မဆိတ်မညံ ဖြစ်၍ဖြစ်သော	၃၈၉
+အဝီစိကံ၊ (မတူသော စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ် သော) အခြားအဆီး မရှိသော	၃၀၁
အသံဝုတေဟိ၊ သတိ တည်းဟူသော တံခါး ရွက်ဖြင့် မပိတ်အပ် ကုန်သော	၃၅၀
အသဇ္ဇမာနေသ၊ မငြိမရှက် မှု၍သာလျှင်	၁၇၉
အသနိဝိစက္ကံ၊ မိုးကြိုးစက်ဝန်း ၂၁၆	
အသနိဝိစက္ကဘိဟတဿ၊ မိုးကြိုးစက်ဝန်းသည် နှိပ်စက်အပ်သော	၄၀၃
အသပ္ပါယဘောဇနတော၊ မလျှောက်ပတ်သော ဘောဇဉ်ကို သုံးဆောင် ခြင်းကြောင့်	၃၈၈
အသမ္မဟတံ၊ ထိုထိုသန္တာန်၌ တဖန်မဖြစ်ခြင်း။ပ။ မနုတ်အပ်သေးသော	၃၆၉
အသမ္ဘိန္ဒတ္တာ၊ မပျက် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်	၁၁၁
အသမ္ဘိဿာ၊ အချင်းချင်း မရောနှောကြကုန်	၃၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အသမ္မောဟတ္ထံ၊ (ထိုထို သုတ်၌ ပရိယာယ်တပါး တို့ဖြင့် လာရာ၌) မထွေး စိမ့်သောငှါ	၃၀၅
+အသမ္မောဟဘူမိယံ၊ (သတ္တဝါဟု လွန်စွာ တွေဝေသော သမ္မောဟ ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ထိုသမ္မောဟကို ပယ်ခွါ တတ်သော) အသမ္မောဟ ဘုံ၌	၂၅
အသယံဝသီ၊ မဖောက်မပြန် ညက်အမြင်ဟူသော မိမိအလိုသို့မလိုက်ကုန်	၅၅
အသဟနာကာရေန၊ ဆတ် ဆတ်တုန်သည်းမခံနိုင် သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်	၃၄၉
အသာမိကတော၊ အစိုးပိုင် အရှင်သခင်ဖြစ်သူ တစ် တယောက်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း	၁၁၇
အသာရကဇ္ဈေန၊ အတ္တဟူသော အနှစ်သာရမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၇၄၊ ၈၃
အသာရကတော၊ အနှစ် မဟုတ်အကာနှင့်တူသော အားဖြင့်	၈၆၊ ၉၁-၃၊ ၂၅၁

၄၉၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အ]

+အသိတာဒိပရိပါစကေ၊

စားအပ်သော အာဟာရ
စသည်ကို ကျက်စေ
တတ်သော

၇

အသုဒ္ဓတ္တာ၊မစင်ကြယ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်

၃၅၃

+အသေရိဘာဝဇနကတာယ၊

(ဣရိယာပုထ်လေးပါး၌
ကိုယ်စွမ်းအားဖြင့် မတတ်
နိုင်) မိမိနှင့် စပ်ခြင်းမရှိ
သ္မတပါးနှင့် စပ်ခြင်းရှိသည်
၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း

၈၉

အသောကကိုရာဒိဝသေန၊ ပန်း

သုံးညွန့် (သော်ကပန်း)
စသည်တို့၏ အစွမ်းအား
ဖြင့်

၁၃၉

အသ္မိညေဝ ဝါ အာသနေ၊ ထို

နေရာ၌ပင်လျှင် မူလည်း

၃၂၅

အသ္မိတိ ဝါ၊ ငါဖြစ်၏ ဟူ၍

၎င်း

၂၈

အဿဒ္ဓိယာဒိဟိ၊ အဿဒ္ဓိယ၊

ကောသဇ္ဇ-စသော တရား
တို့သည်

၃၃၅

အဿာဒသညာယ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၌

သာယာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်

ဖြစ်သော မိစ္ဆာသညာကို

၃၉၇

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အ]

အဿာရကတော၊ အနှစ်မဟုတ်

အကာနှင့်တူခြင်းကြောင့်

၂၃၈

အဿာသဇနန္တတ္ထမ္ပိ၊ သက်သာ

ခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုး

ငါလည်း

၂၃၁

အဟန္တိ ဝါ၊ ငါပင်ဟူ၍၎င်း

၂၈

အဟိတုဏ္ဍိကဟတ္ထဂတော၊

အလမ္ပာယ်၏လက်သို့

ရောက်သော

၂၃၆

အဟုတ္တာ၊ ရှေးကမရှိမူ၍

၁၅၉

အဟေတုကဘာဝါပတ္တိတော၊

အကြောင်းမရှိသည်၏

အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း

ကြောင့်

၄၀

အဟေတုဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိယာ

စေဝ၊ အကြောင်းမရှိ

ဟူသော အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊

ဗြဟ္မာဗိဿနိး အကြောင်း

ရှိ၏ဟူသော ဝိသမဟေတု

ဒိဋ္ဌိကို၎င်း

၃၉၆

အဟောသိကမ္ပံ၊ (ဖြစ်ပြီး

သော။ပ။ ကံမည်သော)

အဟောသိကံ၎င်း

၄၉

[အာ]

အာကရတာယ၊ တည်ရာ(ဘေး

တောင်းသဖွယ်)၏ အဖြစ်

ကြောင့်၎င်း

၉၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အာ]

+အာကာရဝိကာရအန္တရ-
ပရိစ္ဆေဒမတ္တကာနိ၊ အခြင်း
အရာမျှ၊ ဝိကာရမျှ၊ အကြား
ဖြစ်သော ပိုင်းခြားခြင်းမျှ
ဖြစ်ကုန်၏ ၁၄

အာဂမနိယဋ္ဌာနေ၊ ဖောက်ခြင်း
လာခြင်း ပဋိပဒါအရာ၌ ၂၃၉

အာဂေါတြဘုတော စ၊ ဓမ္မ
အားဖြင့် ဂေါတြဘု တိုင်
အောင်၎င်း ၃၅၀

အာသာတနံ၊ သတ်ရာ
သင်းချိုင်းသို့ ၂၁၇

အာစရိယမုခတော၊ ဆရာ၏
ခံတွင်းမှ ၅၈

+အာဒါနံ၊ သင်္ခါရတို့ကိုစွဲလမ်း
ခြင်းကို ၇၀၊ ၁၅၀

အာဒါနနိက္ခေပနတော၊
ဘဝသစ်ကိုယူခြင်း၊ ဘဝ
ဟောင်းကို စွန့်ပစ်ခြင်း
အားဖြင့်၎င်း ၁၁၃

အာဒါနနိက္ခေပနဝသေန၊
ပဋိသန္ဓေစုတိတို့၏
အစွမ်းဖြင့် ၁၁၈

အာဒါသတလာဒီသု၊ ကြေးမုံ
ပြင်စသည်တို့၌ ၅၈

အာဒိအန္တဝန္တတာယ စ၊
ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းဟု

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အာ]

ဆိုအပ်သော ရွှေအစွန်း၊
နောက်အစွန်း ရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၈၈

+အာဒိတော၊ လက်မွန်အစ၌ ၆၅

အာဒိတ္တစေလသီရိသုပမော၊
ဦးခေါင်း၌ ပြောင်ပြောင်
လောင်သော ဦးရစ်ရှိသော
သုလျှင် ဥပမာရှိသော ၂၁၅

အာဒိနဝတော၊ အပြစ်ဒေါသ
အားဖြင့် ၈၆၊ ၉၃

အာဒိနဝါနုပဿနာယ၊ ဘုံ
သုံးပါးတို့၌ အပြစ်ကိုရှုသော
အနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ၃၉၈

အာဓိပစ္စံ၊ အကြီးအကဲ အစိုးရ
သည်၏ အဖြစ်သည် ၆၉

အာနန္တရိကံ၊ (မိမိ ဖြစ်သည်
၏။ပ။) မိမိအခြားမဲ့သာ
လျှင်ဖြစ်သော ဖိုလ်ဟူသော
အကျိုး၌ ယှဉ်၏ဟူလို ၃၂၀

အာနုဘာဝဝိဇာနနတ္ထံ၊ သတိ
ပဋ္ဌာန်၏ ထက်ဝန်းကျင်
ပြည့်စုံခြင်း အစရှိသော
အာနုဘော်ကို သိခြင်း
အကျိုးငှါ ၃၃၀

အာပေါရသဉ္စ၊ သသမ္ဘာရ
အာပေါ၏ ရသကို၎င်း ၃၇၄

၄၉၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အာ]

အာဗာဓပဒဋ္ဌာနတာယ စ၊
အသည်းအသန် လွန်စွာ
နှိပ်စက်သော အနာ၏
အကြောင်း၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း ၈၉
အာဗာဓတော၊ (ယာယုဗျာဓိ
ဟူသော မူလရောဂါမှ
တပါးသော) ပြင်းပြ
သည်းစွာသော အနာ
အားဖြင့် ၈၆၊ ၉
အာဗာဓဘူတာ ဝိယ စ၊
(ယာယုဗျာဓိဟူသော မူလ
ရောဂါမှ တပါးသော) ပြင်း
ပြသည်းစွာသော အနာ
ကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍၎င်း ၂၂၃
+ အာဗာဓာယ၊ ကျင်နာခြင်း
ငှါ ၈၃
အာဘဝဂ္ဂတော စ၊ သြကာသ
အားဖြင့် ဘဝဂ်တိုင်အောင်
၎င်း ၃၅၀
အာမကသုသာနံ၊ သူကောင်
ပစ်ရာ သုသာန်သို့ ၂၈၄
အာမာသယပက္ကံသယာနံ၊
အစာသစ်အိမ်၊ အစာကျက်
အိမ်တို့၏ ၄၁
အာမိသဘူတာယ၊ စားအပ်
သောအစာ အာမိသဖြစ်၍
ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၉၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အာ]

အာယတဝိတ္ထုတံ၊ အလျား
ရှည်သွယ် အနံ ကျယ်ပြန့်
သော ၁၀
အာယူဟနံ၊ သင်္ခါရတို့ကို
ဆည်းပူး ပေါင်းစု ရုံးစည်း
ခြင်းကိုပြုသောတဏှာကို ၁၅၀
အာယူဟနဋ္ဌော၊ အားထုတ်
တတ် ပေါင်းစည်းတတ်
သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
သဘောသည် ၃၈၄
အာယူဟနဿ၊ ပြုပြင်ကြောင်း
ဖြစ်သော စေတနာကို ၃၉၈
အာယူဟနာ၊ အားထုတ်ခြင်း
ပေါင်းစည်းရုံးစုခြင်း
သဘောသည် ၄၈၊ ၂၂၅
အာယူဟိတကမ္မဝသေန၊
အားထုတ်အပ်သော ကံ၏
အစွမ်းဖြင့် ၁၁၁
အာရဂ္ဂေ၊ ပွတ်ဆောက်ဖျား
စူးဖျား၌ ၁၃၈
အာရမ္မဏပစ္စယေဟိ စ၊
အာရမ္မဏအကြောင်း
ပစ္စယအကြောင်းတို့သည်
သာလျှင် ၃၇
အာရမ္မဏပဋိဝိဇာနနံ၊ ခက်ထ
ရှေ့သော အဖြစ်ဟု
ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ
ကို သိတတ်သော ၂၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အာ]

အာရမ္မဏရသံ၊ အာရုံ၏
ဣဒ္ဓအနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တ ဖြစ်သော
အရသာကို ၃၆၆

+ အာရမ္မဏဝိယောဂဿ
စေဝ၊ အာရုံနှင့် ကင်း
ကွာခြင်းကို၎င်း ၃၅၁

အာရမ္မဏဝိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နန္တိ၊
အာရုံကိုတက်စီး၍ ယူအပ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
မဖြစ်သော်လည်း အမြဲ
စင်စစ်ဖြစ်လာဘုံသော
ဥပ္ပန္နဟူ၍ ၃၇၆

အာရမ္မဏဘိမုခနမနတော၊
အာရုံသို့ ရွေး၍ ညွတ်
တတ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့် ၃

အာလယဝိဿဇ္ဇနံ ဝိယ၊ မြော်
လင့်ခြင်းကိုစွန့်ခြင်းကဲ့သို့ ၂၁၈
အာလယာဘိနိဝေသံ၊ (တစုံ
တခု။ ပ။ ပုန်းအောင်းရာ
မှီခိုရာဟု မှားသောအား
ဖြင့် နှလုံးသွင်းသော
တဏှာကို ၁၅၂

အာလယာဘိနိဝေသဿ၊
သင်္ခတတရားတို့၌ ပုန်း
အောင်းရာဟု ယူခြင်း
တည်းဟူသော နှလုံး
သွင်းခြင်းကို ၃၉၈၊ ၄၀၂

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ ၅-၃၂-ပ-ပ-ပ-သ စ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အာ]

အာလောကသညာဝသေန၊
(ထိန်မိဒ္ဓ။ ပ။)
အာလောကသညာ၏
အစွမ်းဖြင့် ၄၃၀

အာဝါသမစ္ဆရိယံ၊ အရိပ်
အာဝါသ၌ ဝန်တိုခြင်း
၎င်း ၃၄၉

အာဝိဘာဝတ္ထာယ၊ ထင်စွာ
ပြခြင်းအကျိုးငှါ ၂၇၂

အာဝေနိကာ၊ သူတပါးတို့နှင့်
မဆက်ဆံ အထူးအခြား
ဖြစ်သော ၃၆၁၊ ၃၉၃

အာသန္နဘဝဂ်တ္တာ၊ ဘဝင်
နီးသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း ၃၂၂

အာသန္နမရုဏဿ၊ နီးသော
သေခြင်းရှိသော
သတ္တဝါအား ၉၉

အာသယံ၊ အောင်းရာကို ၄
+ အာသေဝနန္တေ၊ ရအပ်
သော အာသေဝနပစ္စည်း
ရှိသော ဉာဏ်၏အဆုံး၌ ၃၁၂

အာသေဝန္တဿ၊ အရိုအသေ
မှီဝဲသော ၃၀၀

အာဟာရဇေသုပိ၊ အာဟာ
ရဇရုပ်တို့၌လည်း ၁၀၆

၄၉၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

အာဟာရတော၊ ရုပ်၏ပစ္စည်း
ဖြစ်သော အာဟာရ
အားဖြင့်၎င်း ၁၁၄

အာဟာရပစ္စယံ၊ အာဟာရ
ဟူသော အထောက်အပံ့
ရှိသော ရုပ်၎င်း ၁၀၆

အာဟာရပစ္စယအာဟာရ-
သမုဋ္ဌာနံ၊ အာဟာရ
ဟူသော အထောက်အပံ့
ရှိသော အာဟာရ
ကြောင့်ဖြစ်သော
ရုပ်၎င်း ၁၀၆

အာဟာရပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊
အာဟာရဟူသော
အထောက်အပံ့ရှိသော
ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော
ရုပ်၎င်း ၁၀၆

အာဟာရမယတော၊
အာဟာရကြောင့် ဖြစ်
သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း ၁၁၄

အာဟာရမယာဒိဝသေန၊
အာဟာရကြောင့်ဖြစ်
သော ရုပ်စသည်တို့၏
အစွမ်းဖြင့် ၁၃၃

အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ အာဟာရ
ဟူသော ဖြစ်ကြောင်း
ရှိသော ရုပ်၎င်း ၁၁၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

+အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ နာမ၊
အာဟာရကြောင့်
ဖြစ်သော ရုပ်မည်၏ ၁၀၆

+အာဟာရသမုဋ္ဌာနာနံ၊
အာဟာရကြောင့်
ဖြစ်သော ရုပ်တို့အား ၁၀၈

အာဟာရသမုဒယာ၊ ကဗဠီ-
ကာရ အာဟာရ၏
ထင်ရှားရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၁၆၀

အာဟာရနဂတော၊ အာဟာရ
သည် နှ့်အပ်သော ၁၀၁

[ဣ]

ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ၊ အလို
ရှိတိုင်း အလိုရှိတိုင်းသော
ဧကန္တိ ၄၁၈

+ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြီးခြင်းအနက်
ပြည့်စုံခြင်းဟူသော
အနက်ကြောင့် ၃၃၃

ဣဒ္ဓိပါဒကောဋ္ဌာသဿ၊
ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ်ဟူသော
ကောဋ္ဌာသ၏၎င်း ၃၃၉

ဣန္ဒြိယဗလဝသေန၊ သဒ္ဓါဖြင့်
သဒ္ဓါဗိုလ်၏အစွမ်းဖြင့် ၃၃၉

ဣန္ဒြိယဝေမတ္တတာဝသေန၊
အရဟတ္တဖိုလ်ကို ယှဉ်စေ
တတ်သော သဒ္ဓါစသော

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၄၉၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဣ]

ဣန္ဒြေတို့၏ ထူးသည်၏
အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့် ၄၅၈
ဣန္ဒြိယာနံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ
သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့၏ ၂၅၇
+ဣန္ဒြိယာနံ၊ သဒ္ဓါစသော
ဣန္ဒြေတို့ကို ၉၇
ဣမိနာ ဉာဏေန၊ ဤဆိုခဲ့
ပြီးသော ယထာဘူတ
ဉာဏ်ဖြင့် ၆၄
ဣရိယာပထံ ကပ္ပေတု-
ကာမတာ၊ ဣရိယာပုထံကို
ပြုလိုသည်၏အဖြစ်
သည်လည်း ၃၅
ဣဿရဇနဿ၊ စည်းစိမ်ခြွေရံ
စံစံပယ်ပယ် လှဝယ်
အစိုးရသော မင်း၏ ၃၉၀
ဣဿရာဒိဟေတုကံ၊ ဣဿရ
စသည်အကြောင်းရှိသည် ၄၀
ဣဿာသဿ၊ လေးသမား
အား ၃၁၈

[ဤ]

ဤတိတော၊ (များစွာ
သော။ ပ။ ။ ဤ) ပျက်စီး
ကြောင်းအားဖြင့် ၈၆၊ ၉၀
ဤသကပေါဏေ၊ စဉ်းငယ်
ညွတ်သော ၄၃၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဥ]

ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေယေဝ၊ အလွန်
ကို ပိုင်းခြားခြင်းသာ
တည်း ၃၂၄
ဥက္ကန္တာ နာမ၊ ဖယ်သည်မည်
သည် ၁၇၆
ဥက္ခိတ္တာသိကဝဓကာ ဝိယ၊
ချီအပ် ပိုးအပ်သော
သန်လျက်ရှိသော သူသတ်
ယောက်ျားတို့ကဲ့သို့ ၂၂၃
+ဥဂ္ဂဟပရိပ္ပစ္ဆာဝသေန၊
ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို နှုတ်
တက်သင်ယူခြင်း၊ အနက်
အဓိပ္ပါယ်ကို မေးခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့် ၁
+ဥတ္တိဋ္ဌိတာ နာမ၊ ကွာသည်
မည်သည် ၁၄၅
ဥစ္ဆိဇ္ဇတီတိ၊ သတ္တဝါသည်
ပျောက်၏ ပြတ်၏ဟူ၍ ၂၉
ဥစ္ဆုစောရဂေါဏဒဓိမစ္ဆာ-
ဒီဟိ၊ ကြံညစ်သောသူ၊
ခိုးသူစစ်သောသူ၊ နွား
ငယ်ကို ဆုံးမသောသူ၊
နှို့ခမ်းကို မွေ့နည်၍ ဆီဥ
ယူသောသူ၊ ငါးချက်သော
သူ အစရှိကုန်သော ၁၈
ဥဇုကာယ သာခါယ၊ ဖြောင့်
ဖြောင့်တက်သော အခက်
၏ ၂၈၁

၅၀၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၉]

ဥဏှောဒကေန၊ ရေနွေးဖြင့် ၁၇

ဥတုအာဟာရသမုဋ္ဌာနဿ၊

ဥတုသမုဋ္ဌာန် အာဟာရ

သမုဋ္ဌာန် ဖြစ်သော ၄၆

ဥတုမယံ၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်

သော ရုပ်သည် ၁၃၄

ဥတုသမုဋ္ဌာန် နာမ၊ ဥတုဟူ

သော ဖြစ်ကြောင်းရှိ

သော ရုပ်မည်သည်ကို ၁၁၉

ဥတ္တာနသေယျကံ၊ ပက်လက်

အိပ်တတ်ကာမျှ ဖြစ်သော ၃၉

ဥဒကကန္ဓရံ ဝါ၊ ရေရှိသော

ချောက်ကို၎င်း ၄၅၂

ဥဒကစိက္ခလ္လံ ဝါ၊ ရေနှင့်ရော

သော ညွှန်ကို၎င်း ၄၅၂

ဥဒကပုဗ္ဗုဋ္ဌော ဝိယ စ၊

ရေပြွန် ကဲ့သို့၎င်း ၁၇၁

ဥဒကေ ဒဏှရာဇိ ဝိယ စ၊ ရေ၌

တောင်ဝှေးဖြင့်သားသော

အရေးကဲ့သို့၎င်း ၁၇၁

+ ဥဒယံ၊ ဥပ္ပါဒလက္ခဏာဟု

ဆိုအပ်သော အဖြစ်ကို ၁၆၀

ဥဒယဗ္ဗယပရိစ္ဆိန္ဒာဝဗောဓ-

တော၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း

ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သည်၏

အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍

သိခြင်းကြောင့်တည်း ၁၇၀

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၉]

+ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ-

ဉာဏေန၊ ဥဒယဗ္ဗယာ-

နုပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ၁၉၉

ဥဒယဝယဝန္တော၊ ဖြစ်ခြင်း

ပျက်ခြင်းရှိသော တရား

တို့သည် ၁၆၈

ဥဒရပဋ္ဌလံ၊ ဝမ်းရေလွှာကို ၄၁

ဥဒါသိနော၊ လေးတူချိန်သို့

ဥဒါသိန်မူသည် ၂၅၃

ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော ရူပဘဝ

တို့၌ ၃၄၇

ဥဒ္ဓံ ဥလ္လောကေတွာ၊ အထက်

သို့ မြော်၍ ၂၈၀

ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတကိလေသေဟိ

စ၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့်တကွဖြစ်သော

ကိလေသာတို့မှ၎င်း ၃၄၅

ဥဒ္ဓရဏ။ပ။ ဝသေန၊ ခြေကို

ချီကြွခြင်း၊ ခြေကို ရှေ့သို့

ဆောင်ခြင်း။ပ။ ရပ်ခြင်း

တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၂၇

ဥဒ္ဓါမာတကပရိပက္ခပဘိန္ဒတာ-

ယ စ၊ ဖူးဖူးရောင်သည်၏

အဖြစ်။ပ။ ကဲ့အက်ပျက်စီး

သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်

၎င်း ၈၈

ဥန္နု။ရာဒိဟိ၊ ကြွက်၊ ပိုးဟပ်

စသည်တို့သည် ၄၄၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၉]

ဥပက္ခမေန စေတ၊ မိမိ၏၎င်း၊
သုတပါး၏၎င်း ပယောဂ
လုံ့လဖြင့်၎င်း ၉၁

ဥပက္ခိလေသဝတ္ထု စ၊ ဒိဋ္ဌိဂါဟ
စသော ဥပက္ခိလေသဝတ္ထု
သည်လည်း ၁၈၇

ဥပကမနံ၊ ကပ်ခြင်း စွဲလမ်းခြင်း
သဘောသည် ၄၈

ဥပစာရန္တိ၊ မဂ်၏အနီး၌
ကျင်လည်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ဥပစာရဟူ၍ ၃၀၂

+ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဉာဏ်အား
ရှေးရှုကပ်၍ ထင်၏ ၁၉

ဥပဋ္ဌာနံ၊ အာရုံသို့ကပ်၍
မြဲစွာတည်သော သတိ
သည် ၁၇၅

ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ အာရုံသို့ကပ်၍
တည်တတ်သော အနက်
ကြောင့် ၃၄၃

ဥပဋ္ဌာနတော၊ (အသုဘအခြင်း
အရာ စသည်ကို ယူသည်
၏ အစွမ်းဖြင့်) ကပ်၍
တည်တတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၃၃၁

ဥပဋ္ဌိတာ၊ သဘာဝကို
ကောင်းစွာ မှတ်သဖြင့်
အာရုံ၌ မြဲစွာကပ်၍
တည်သော ၁၈၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၉]

ဥပတ္တမ္ပကတ္တာ၊ ထောက်ပံ့
တတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၄၁

ဥပဒ္ဒဝတော၊ များစွာသော
မင်းဘေးမင်းဒဏ် မကြံ
စည်အပ် ကပ်၍ နှိပ်စက်
တတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါ
အားဖြင့် ၈၆၊ ၉၀

ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယံ၊ အခြားမဲ့
သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌
ခံစားအပ်သော အကျိုး
ရှိသောကံ၎င်း ၄၈

ဥပပန္နဿ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေ
စွဲနေသည်မူလည်း
ဖြစ်သော ၂၃၀

ဥပပရိက္ခတိ၊ အဖန်တလဲလဲ
စုံစမ်းဆင်ခြင်၏ ၁၈၉

ဥပပရိက္ခန္ဓော၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍
ထက်ဝန်းကျင် ရှုလတ်
သည် ရှိသော် ၄

ဥပပိဋ္ဌကံ၊ ကပ်၍ နှိပ်စက်
ညှဉ်းဆဲတတ်သောကံ၎င်း ၅၀

ဥပရိညာဏဝဇ္ဈာတိ၊ အထက်
မဂ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် သတ်အပ်
၏ ဟူ၍ ၃၅၅

ဥပရိမဂ္ဂတ္တယဝဇ္ဈေ၊ အထက်
မဂ်သုံးပါးအပေါင်းသည်
သတ်အပ်ကုန်သော ၃၂၃

၅၀၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၃]

+ဥပရိမာ၊ အထက်ဖြစ်သော
သကဒါဂါမ်စသော ပုဂ္ဂိုလ်
တို့သည် ၄၁၄

ဥပဝနေ၊ ပန်းဥယျာဉ်၌ ၃၇၇

+ဥပဝိဏ္ဏဉ္စ၊ စောင်းကြက်
သားရေကို၎င်း ၁၅၈

ဥပသဂ္ဂတော၊ အကျိုးမဲ့တို့သည်
အစဉ်လိုက်အပ်သည် ဖြစ်၍
ငြိတွယ်ခြင်းရှိသော
အားဖြင့် ၈၆၊ ၂၃၈

ဥပသဂ္ဂေါ ဝိယ၊ ဘီလူး ဥပါ
ယုတ်မာသော နတ်ဆိုး
တို့သည် ဆောင်အပ်၊ ဖြစ်
စေအပ်သော ရောဂါ
ဗျာဓိအစရှိသော အနတ္တ
ကဲ့သို့ ၉၀

ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ ဥပါဒါ-
နက္ခန္ဓာဟု မှတ်အပ်ကုန်
သော ရုပ်နာမ်တရား
တို့သည် ၂၈

+ဥပါဒိန္နကံ၊ ဥပါဒိန္နက
ရုပ်ကို ၁၀၉

ဥပါယာသဓမ္မတော၊ လွန်စွာ
ပင်ပန်းခြင်း သဘော
ရှိသောအားဖြင့် ၈၇၊ ၂၃၉

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၃]

ဥပေက္ခာ၊ ဝိပဿနုပေက္ခာ၊
အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာသည် ၁၇၅

ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌိတိကိစ္စဉ္စ၊ ဖြစ်စေခြင်း
ကိစ္စ၊ ပွားစီးမြင့်ရှည်
တည်ခြင်းကိစ္စကို၎င်း ၃၃၃

+ဥပ္ပတ္တိနိဝါရဏဿ၊ ဖြစ်ခြင်း
ကို မြစ်တတ်သော ၃၇၇

ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ အာရုံပြုသော
အားဖြင့် ဖြစ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၂၆၀

ဥပ္ပလပဒုမပုဏ္ဏရိကသောဂန္ဓိ-
ကာဒိနံ၊ ဥပ္ပလကြာ၊ ပဒုမ
ကြာ၊ ပုဏ္ဏရိကကြာ၊ ကြာ
နားချောင်းစသည်တို့၏ ၄၁

ဥပ္ပါဒံ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်
သော ဝိကာရသို့၎င်း ၂၀၀

ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိပဝတ္တနိမိတ္တံ၊ ဥပါဒ်၊
ဋ္ဌိ၊ ပဝတ္တနိမိတ်ကို ၂၁၄

ဥပ္ပါဒဘင်္ဂက္ခဏာယေဝ၊
ဥပ္ပါဒက္ခဏ ဘင်္ဂက္ခဏ
တို့သည်သာလျှင် ၉၉

+ဥပ္ပါဒဝယညတတ္တဘာဝါ၊
ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းမှ တပါး
သော ဌိဟူသော ဇရာ
သဘော ထင်ရှားရှိသည်
၏ အဖြစ်ကြောင့် ၁၉၇

ဥပ္ပါဒဝယပဋိပိဋ္ဌနဋ္ဌေန၊
ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသည်

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၀၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၉]

အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်
ညှဉ်းဆဲအပ်သည်၏အဖြစ်
တည်းဟူသော သကတ်
အနက်ကြောင့် ၁၄၈

ဥပ္ပါဒဝယပဋိပိဋနတာယ၊
ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း။ ပ။
ကြောင့်၎င်း ၈၈

ဥပ္ပါဒဝယပဝတ္တိတော၊
ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းတို့၏
အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်း
ကြောင့်၎င်း ၁၀၅

ဥပ္ပါဒဇရာဘက်သမဂီသင်္ခါတံ၊
ဥပါဒ်၊ ဌိ၊ ဘင်နှင့် ပြည့်စုံ
သည်ဟုဆိုအပ်သော ၃၆၆

ဥပ္ပါဒါဒီနိ၊ ဥပ္ပါဒ၊ ပဝတ္တ
စသည်ကို ညွှန်းသဖြင့်
ဆိုအပ်သော သင်္ခါရတို့ကို ၂၇၀

ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပ္ပါဒဝန္တဖြစ်သော
ခန္ဓာသည် ၃၆၄

ဥပ္ပန္နံ နာမ၊ ဖြစ်သည်မည်၏
ဟူ၍ ၅၂

ဥပ္ပန္နပုန္နာနံ၊ ခဏတိုင်း
ခဏတိုင်း ဖြစ်ကုန်
ဖြစ်ကုန်သော ၉၆

ဥဗ္ဗိဂ္ဂဟဒယာနံ၊ ထိတ်လန့်
သော နှလုံးရှိသော
ယောဂီတို့အား ၂၃၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၉]

ဥဘတော၊ နိမိတ် ပဝတ္တ
နှစ်ပါးမှ ၃၄၂

ဥဘော၊ လူနှင့်လေ့သား
ဤနှစ်ပါးတို့သည် ၃၈

ဥယျုတ္တသေနာ၊ မြို့မှ
ထွက်သော စစ်သည်
ရှိသော ၃၁၄

ဥလ္လဿိတွာ၊ မြောင်း၏
အထက်အဖို့ဖြင့် ခုန်၍ ၃၁၄

ဥဿာ၊ ကမ္မဇတေဇောသည် ၄၅၄

ဥဿက္ကိတွာ၊ အလွန်အကဲ
သို့။ ပ။ မဆုတ်မနစ်
အားထုတ်၍ ၄၄၀

ဥဿဝဗိန္နု၊ ဝိယ စ၊ ဆီးနှင်း
ပေါက် ကဲ့သို့၎င်း ၁၇၁

ဥဿုက္ကပ္ပဟာနံ၊ ထက်သော
သံဝေဂကြောင့် ကိစ္စ
ကြီးငယ်တို့၌ ကြောင့်ကြ
ဗျာပ၊ ရကို ပယ်နိုင်
ခြင်း၎င်း ၂၁၅

[၉-၈]

ဥပါစ္စ၊ နုတ်ပစ်ပယ်ခွါ၍ ၂၅၂
+ ဧကံ ဝဿသတံ၊ တခုသော

နှစ်အရာကို ၁၁၅

+ ဧကံ ဝါ၊ တကြိမ်သော
စိတ္တဝါရကို၎င်း ၄၄၉

၅၀၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

ကေံ သမ္မသနံ၊ (အနိစ္စ
အခြင်းအရာအားဖြင့်
ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား မှတ်
သားခြင်းကို အကြောင်း
ပြု၍) တခုသော
သမ္မသနမည်၏ ၇၂

ကေစိတ္တက္ခဏိကတာယ၊
တခုသော စိတ္တက္ခဏ
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၁၃၆

ကေစိတ္တသမာယတ္တာ၊ တခု
တခုသော စိတ်နှင့်တကွ
ဖြစ်ကုန်၏ ၁၃၆

ကေတ္တံ၊ သစ္စာလေးပါးတို့၏
တူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော
သဘောမည်၏ ၃၈၅

ကေတ္တာ၊ တူသောအနက်
ရှိကုန်၏ ၆၄၊ ၃၁၆

+ ကေပဋ္ဌိဝေဓာနိ-ကေဇ္ဈံ
ပဋ္ဌိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာကာရာနိ၊
တပေါင်းတည်း ထိုးထွင်း
၍ သိအပ်သော အခြင်း
အရာရှိကုန်သည် ၃၈၄-၅

ကေပဒဝါရံ၊ တခုသော
ခြေလှမ်း တကြိမ်ကို ၁၂၇

ကေဗီဇီ နာမ၊ အတ္တဘောကို
ယူခြင်းဟုဆိုအပ်သော
တခုသာလျှင်ဖြစ်သော

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

ခန္ဓာဟူသော မျိုးစေ့
ရှိသည် ၄၅၇

ကေမာသံ ဒွိမာသမ္ပိ၊ တလ
နှစ်လ ပတ်လုံးလည်း ၁၀၇

ကေဝတ္ထုပရိဒီပနံ၊ တခုသော
ဝတ္ထုကို ပြခြင်းဖြစ်သော
စကားတည်း ၁၇၈

ကေဝဝတ္ထာနံ၊ တူမျှကုန်၏ဟု
ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကို ၂၀၀

ကေဝဝတ္ထာနာ၊ ခဏဘင်
ဟူသော တူသောသဘော
အားဖြင့် ပိုင်းခြား မှတ်
သားခြင်း၎င်း ၂၀၃၊ ၃၉၉

ကေဝါရံ ဒေဝါရံ၊ တကြိမ်
နှစ်ကြိမ် ၁၇

+ ကေဝီထိယံ၊ တခုသော
ဝီထိ၌ ၃၁၄

+ ကေသင်္ဂဟိတာနိ၊ တခု
တည်းသော သဘော
အားဖြင့်သာလျှင် ပေါင်း
၍ ယူအပ်ကုန်၏ ၃၈၅

+ ကေသ္မိံဌာနေ၊ ဖြစ်ခြင်း
ကိုလည်းလွှတ်၍ ပျက်
ခြင်းကိုသာလျှင် နှလုံး
ပြုရာ တခုသောဌာန၌ ၂၀၁

ကောဒသဂ္ဂိသန္တာပသန္တတ္တာ၊
တဆယ့်တပါးသော မီးပူ
ဖြင့် ပြင်းစွာပူပန်သော ၂၈၈

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၀၅

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဧ]	
ကောဒသဟိ အဂ္ဂိဟိ၊ ရာဂဂ္ဂိ စသော တဆယ့်တသီး သော မီးတို့ဖြင့်	၂၂၃
+ ကောရမ္မဏေ၊ တကြိမ်သာ လျှင် အာရုံပြုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံ၌	၃၁၅
ကောလောကံ၊ တခဲနက် သော အလင်းကို	၁၇၇
ကောဝဇ္ဇနေန၊ တချက်သော အာဝဇ္ဇန်းဖြင့်	၃၁၄
+ ကောသီတိဘာဝါပတ္တိ- တော၊ တခုတည်းကဲ့သို့ တူသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်	၄၀
ကောသီတိလောကီယ- စိတ္တာနိ၊ ရှစ်ဆယ့်တပါး သော လောကီ စိတ်တို့သည်	၁၂
ကောသီတိလောကီယ- စိတ္တုပ္ပါဒဝသေနေဝ၊ ရှစ်ဆယ့်တပါးသော လောကီစိတ္တုပ္ပါဒ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်	၁၁၁
ကေသာ ဝနိယာ၊ တခုသော ဆီမီးစာမှ	၅၈
ကေကဉာတုဝသေန၊ တပါး တပါးသော ဉာတု၏ အစွမ်းဖြင့်	၁၂၄

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဧ]	
တေမတ္ထံ၊ “ကမ္မဿ ကာရ- ကော နတ္ထိ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ဤအနက်ကို	၅၅
တေရဟိ ဝါ ပန၊ ယခု မျက်မှောက်၌မူလည်း	၄၃
တေသ္မိံ အန္တရေ၊ ထိုနာမ်ရုပ် ကို ပိုင်းခြားခြင်း ပစ္စည်း ကို သိမ်းဆည်းခြင်း တို့၏ အတွင်း၌	၆၉
တေနေဝ ဥပါယေန၊ ဖဿ စသည်ကို မှုခပြုသဖြင့် ပြုအပ်ပြီးသော ဤအရူပ- ပရိဂ္ဂဟ၏အကြောင်း ဥပါယဖြင့်ပင်လျှင်	၂၁
တေသညေဝ၊ ထိုသားကြီး သားလတ်တို့၏သာလျှင်	၂၁၇
တ္တောဝတာ စ၊ ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော ပဌမမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ မိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့်သာလျှင်	၃၂၂
+ တေ၊ ဤပဋိသန္ဓိဒါမဂ် ပါဠိ၌	၇၅
ရေဇ္ဇော၊ ကြက်ဆူသည်	၂၄၉
ဝေဂရုကာ ဟိ၊ ဤရွှေ လောက်ပင် ဝန်လေး သည်သာတည်း	၄၄၆

၅၀၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဇ]

ဇေသဘာဝမေဝ၊ ဤသို့
ချုပ်ပျက်ခြင်းသဘော
ရှိသည်သာတည်း ၂၀၈

+ဇေဒနယော၊ ဤရူပက္ခန္ဓာ၌
ဆိုအပ်သောနည်းကို ၈၄

[ခ]

+ဩကာသံ၊ ကို ၁၂

+ဩကာသကတုပ္ပန္နံ နာမ၊
ဩကာသော ကတော
တေဿဟူသော ဝစနတ်
ကြောင့် ဩကာသ-
ကတုပ္ပန္နမည်၏ ၃၆၈-၉

+ဩကာသေဟိ၊ အရာဌာန
တို့ဖြင့် ၇၀

ဩက္ကန္တိ၊ အမိဝမ်း၌ သက်ဝင်
သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည် ၄၈

ဩဇဋ္ဌမကံ၊ ဩဇာလျှင်
ရှစ်ခုမြောက်ရှိသော
ရှပ်ကို ၁၀၁

ဩဇဝန္တေန၊ ဩဇာနှင့်
ပြည့်စုံသော ၄၂၆

ဩတာရေတော၊ သွင်း၍ ၂၄၁

ဩတိက္ကမတ္တောဝ၊ သက်ကာမျှ
ဖြစ်၍သာလျှင် ၄၅၂

ဩတိက္ကေ၊ သံဃာဘောင်သို့
သက်သည်ရှိသော် ၄၄၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဩ]

ဩတ္တပ္ပမာနာ၊ ရွံရှာနိုးသည်
ဖြစ်၍ ၂၈၅

ဩမိ ဩမိ၊ အပိုင်းအပိုင်း ၁၂၉

ဩနဒ္ဒပရိယောနဌေး၊ ဖုံးလွှမ်း
အပ် အဖန်တလဲလဲ
ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ၂၈၈

ဩပပါတိကာနမ္ပိ၊ ဥပပါတ်
သတ္တဝါတို့အားလည်း ၉၉

ဩပပါတိကော၊ ဥပပါတ်
ပဋိသန္ဓေသာရှိသော ၃၂၈

ဩဘာသော၊ ဝိပဿနာ၏
အာနုဘော်ကြောင့်
ဖြစ်သော အရောင်
အလင်းသည် ၁၇၄

ဩမတ္တာ-သတ္တိတော
ဟိနပမာဏာ၊ အစွမ်း
သတ္တိအားဖြင့် ယုတ်ညံ့
သော ပမာဏရှိကုန်
သည် ၁၂၇-၈

ဩရသပုတ္တဘာဝံ၊ ရွှေရင်တော်
နှစ် သားတော်စစ်၏
အဖြစ်ကို ၃၂၀

ဩရိမတီရံ၊ ဤမှာဖက်
ကမ်းကို ၃၈၃

ဩလမ္ပိတံ၊ ဆွဲကိုင်အပ်သော ၃၁၅

ဩလိယတိ နာမ၊ ဘဝနီရောစ
မှ တွန့်သည်မည်၏ ၂၉

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၀၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ခြ]

ဩလောကယမာနော၊
 ကြည့်လတ်မြင်လတ်
 သော် ၂၁၉
 ဩသာပေတိ ကိရ၊
 နှစ်သတတ် ၂၄၁
 ဩဟိတဘာဓော၊ ချအပ်
 ပြီးသော ခန္ဓာဝန်
 ကိလေသဝန်၊ အဘိသင်္ခါရ
 ဝန် ရှိသော ၃၂၉

[က]

ကက္ခန္ဓတာ၊ ကြမ်းတမ်း
 ခက်မာသည်၏
 အဖြစ်သည် ၁၈၂
 ကင်္ခါဝိတရဏတ္ထိကော၊
 ကင်္ခါဝိတရဏညာဏ်ကို
 အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ၆၄
 ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ နာမ၊
 ယုံမှားခြင်းကို။ပ။
 ဉာဏ်မည်၏ ၃၉
 ကင်္ခါဝိတရဏာနန္တရံ၊
 ကင်္ခါဝိတရဏညာဏ်၏
 အခြားမဲ့၌ ၆၆
 ကင်္ခါမလဿ စ၊ တဆယ့်
 ခြောက်ပါးသော။ပ။
 အညစ်အကြေးကို၎င်း ၃၉၆
 ကဏှသပ္ပေါ စ၊ မြေဟောက်
 ၎င်း ၂၇၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကတကဋ္ဌိ၊ ခပေါင်း
 ရေကြည်စေ့ကို ၁၇
 ကတနယေနေဝ၊ ပြုအပ်သော
 အနိစ္စစသောအားဖြင့်
 အာရုံပြုသောနည်းဖြင့်
 သာလျှင် ၃၀၁
 ကတပရိစယော၊ ပြုအပ်သော
 လေ့ကျင့်ခြင်းရှိသော ၁၃၀
 ကတဘတ္တကိစ္စော၊ ပြုအပ်ပြီး
 သော ဆွမ်းစားခြင်း
 ကိစ္စရှိသည် ဖြစ်၍ ၄၄၁
 ကတောကသံ၊ ပြုအပ်ပြီး
 သော အခွင့်ရှိသော ၃၆၈
 +ကထံ၊ အဘယ်သို့သော
 အခြင်းအရာအားဖြင့် ၇၁
 ကဒလိက္ခန္ဓော၊ ငှက်ပျော
 တုန်းသည် ၂၅၀
 ကဒ္ဓမုပရိ၊ ညွှန်၏အထက်၌ ၁၈
 ကပဏာယေဝ၊ ဆင်းရဲရှိရှား
 ပင်ပန်းစွာ အထီးကျန်
 သော သူဆင်းရဲနှင့်တူကုန်
 သည်သာတည်း ၉၃
 ကမ္မကိလေသပစ္စယာ၊ ကံ
 ကိလေသာဟူသော
 အကြောင်းကြောင့် ၃၇၃
 +ကမ္မဇေ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်
 သော ၇

၅၀၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[က]

ကမ္မနိရောဓာ၊ အရဟတ္တ
မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ကံ၏ တဖန်
မဖြစ်ခြင်းဟူသော ချုပ်
ခြင်းကြောင့် ၁၆၂

ကမ္မန္တရဉ္စေ၊ ကံတို့၏ အားရှိ
သည်၏အဖြစ်၊ အားမရှိ
သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်
သော အထူးအပြား
သည်၎င်း ၅၂

ကမ္မပစ္စယံ၊ ကံလျှင် အထောက်
အပံ့ရှိသော တရား၎င်း ၁၀၀

ကမ္မပစ္စယအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊
ကံလျှင် အထောက်အပံ့
ရှိသည်ဖြစ်၍ အာဟာရ
လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော
တရား၎င်း ၁၀၀

ကမ္မပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊
ကံလျှင် အထောက်အပံ့
ရှိသည်ဖြစ်၍ ဥတုလျှင်
ဖြစ်ကြောင်းရှိသော
တရား၎င်း ၁၀၀

ကမ္မပစ္စယစိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊
ကံလျှင် အထောက်အပံ့
ရှိသည်ဖြစ်၍ စိတ်လျှင်
ဖြစ်ကြောင်းရှိသော
တရား၎င်း ၁၀၀

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[က]

ကမ္မပဝတ္တဉ္စ၊ ကံဟုဆိုအပ်သော
အဆင့်ဆင့် ဖြစ်သော
တရားသည်၎င်း ၅၃

ကမ္မဝဋ္ဋဉ္စ၊ ကံဟုဆိုအပ်သော
အဆင့်ဆင့်လည်သော
တရားသည်၎င်း ၅၃

+ကမ္မဝဋ္ဋေ၊ အပေါင်းဖြစ်
သော ကမ္မဝဋ်၌ ၅၃

ကမ္မဝိပါကဉ္စ၊ ကံ
အထူး ဝိပါကအထူးကို
သိသော ဉာဏ်အားသာ
လျှင် ၅၂

ကမ္မသန္တတိ စ၊ ကံဟုဆိုအပ်
သော ဟေတုဖလ အဖြစ်
ဖြင့် စပ်သော အစဉ်
သည်၎င်း ၅၃

ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿ၊ ကံလျှင်
ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ၄၆

ကမ္မသမုဋ္ဌာနေ ဧကေသေ၊
စတုသမုဋ္ဌာန ဧကေသတို့
တွင် ကမ္မသမုဋ္ဌာန
ဧကေသ၌ ၂၁

+ကမ္မသမုဒယာ၊ ကံ၏
ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်ပြီးခြင်း
ကြောင့် ၁၆၀

+ကမ္မာဒိတော၊ ကံစသော
အားဖြင့် ၄၅

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၀၉

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]	
ကမ္ဘာဒိဝသေန၊ ကံစိတ်ဥတု အာဟာရတို့၏ အစွမ်း ဖြင့်	၄၄၊ ၉၇
ကလလကဒ္ဒမံ၊ သွက်သွက် သော ညွန့်သည်	၁၇
ကလာပတော၊ နာမ်တရား တို့၏ အာရုံအားဖြင့်၎င်း ၁၄၁	
ကလာပသမ္မသနသင်္ခါတာယ၊ အပေါင်းအစည်းစု၍ သုံးသပ်သော ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော	၆၅
ကလာပသမ္မသနေန၊ (တဆယ့် တပါးသော အရာတို့၌ တည်၍ ခန္ဓာတို့ကို ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာသောအားဖြင့် သုံးသပ်သော) ကလာပ- သမ္မသနဉာဏ်ဖြင့်	၃၉၆
ကဿကဿ၊ လယ်လုပ်သော ယောက်ျား၏	၂၈၃
ကာမရာဂပဋိသန္ဓသယ၊ သိမ်မွေ့ခေါင်းပါးသော ကာမရာဂါနုသယ၊ ပဋိသန္ဓာ- နုသယတို့ကို	၃၅၈
+ ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ၊ အားသန်သော ကာမရာဂ ဗျာပါဒတို့ကို	၃၂၅-၇
ကာယသက္ခိ၊ ကာယသက္ခိ ပုဂ္ဂိုလ်၎င်း	၂၆၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]	
ကာရကံ၊ ပြုတတ်သော ဗြဟ္မာ ဗိဿနိုးစသော ကတ္တားကို ၅၄	
ကာရကာဒိတာဝေါ၊ ပြုပြင် စီရင်တတ်သူ အစရှိသော အဖြစ်သည်	၈၃
ကာရကော၊ အမှုကြိယာကို ပြုတတ်စီရင်တတ်၏	၈၃
ကာရဏာကာရဏစိန္တာယ၊ အကြောင်းရှိ မရှိကို စိစစ် ကြံစည်ခြင်းဖြင့်	၄၁၆
ကာဠုဇုဏှဝသေန၊ ကာဠုပက္ခ ဇုဏှပက္ခ၏ အစွမ်းဖြင့်	၁၂၅
ကာဠုပက္ခ၊ ပေါသထော၊ လက္ခယပက္ခ ဥပုသ်သည်	၁၇၇
+ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိဝသေနာပိ၊ ကိစ္စ ပြီးခြင်း၏ အစွမ်းအား ဖြင့်လည်း	၃၈၇
+ ကိဉ္ဇနတသ္မိံ - ကိဉ္ဇနဘာဝေါ၊ ကြောင့်ကြအပ်သော ဥစ္စာ၏ အဖြစ်၌	၂၄၆
ကိဉ္ဇိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင် ဖြစ်သော ဘေးရန်ကို	၁၂၇
ကိတ္တိတာ - ထောမိတာ၊ ချီးမွမ်း တော် မူအပ်သော	၃၀၉
+ ကိမတ္ထိယော၊ အဘယ် အကျိုး ရှိသနည်း	၁၉၄
ကိလန္တ-ခိန္န၊ ပင်ပန်းသည်	၁၃၃

၅၁၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကိလမန္တိ၊ ပင်ပန်းညှိုးနွမ်း
ကုန်၏ ၁၁၅
ကိလေသပဋိပ္ပဿဒွိ၊ အလုံး
စုံသော ကိလေသ
ဟူသော ပူလောင်ခြင်း၏
ငြိမ်းခြင်းကို ၃၈၂
ကိလေသပရိယာဒါနံ၊ ကိလေ
သဟူသော အစေး၏
ကုန်ရာဖြစ်သော ၃၈၂
ကိလေသဝိရူပတ္တဝိဟရတော၊
ကိလေသဟူသော
ဖောက်ပြန်ခြင်းဟု ဆိုအပ်
သော ရူပအသာရူပ
သဘောမှ ကင်းသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၃၃၂
ကိလေသဝိသသမ္ပုဋ္ဌော၊
ကိလေသဟူသော
အဆိပ်ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်
သော ၂၈၈
ကိလေသသန္တာပဟရော၊
ကိလေသဟူသော ပူပန်
ခြင်းကို ပယ်ရှားတတ်
သည်ဖြစ်၍ ၃၈၇
ကိလေသသုစိပဂ္ဂရဏတာယ၊
(ထိုက်သည်အားလျော်
စွာ။ပ။) အဖြစ်ကြောင့်၎င်းဂဂ
+ ကိသ္မိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော
အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓိ ၂၄၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကုက္ကုဋပတ္တံ၊ ကြက်တောင်
သည်၎င်း ၂၅၅
ကုစ္ဆိဂတေ၊ ဝမ်းရှိသား၌ ၂၀၈
ကုမာရကော၊ ငယ်မူငယ်ရာ
မပျောက်သည် ၁၂၀
ကုလမစ္ဆရိယံ၊ အလုပ်အကျွေး
ဒါယကာ၌ ဝန်တိုခြင်း
၎င်း ၃၄၉
ကုသလာကုသလစေတနာ၊
နာနက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း
တပ်သော ကုသိုလ်
အကုသိုလ် စေတနာ
သည် ၁၀၀
ကုသလော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်း
ခြင်း၌ လိမ္မာသော ၁၈၁
ကုသိတပုဂ္ဂလဿ၊ သီလသမ္ပန္န
ဖြစ်လျက် ပျင်းရိသော
အားဖြင့် ဘာဝနာကို
အားမထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်
အား၎င်း ၁၇၃
ကုသုမိတရုက္ခေ၊ ပွင့်သော
ပန်းနှင့် ပြည့်စုံသော
ပန်းပင်ရှိသော ၃၇၇
ကုဟိ၊ ဂစ္ဆတိ၊ အဘယ်သို့
သွားသနည်း ၂၈၄
ကုပကယဋ္ဌိတော၊ လင်းယဉ်
တိုင်ဖျားမှ ၂၅၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[က]

ကေဝလာ၊ အတ္တနှင့်၎င်း
အနိစ္စအဖြစ်နှင့်၎င်း
မရောမရှက် သက်သက်
ဖြစ်ကုန်၍ ၁၃၆
ကောစိ ဓမ္မော၊ တစုံတခုသော
ခန္ဓာဟူသော တရားသည် ၅၉
ကောဋီ၊ ရှေးဖြစ်သော
အစွန်းအစကို ၅၅
ကောလံကောလော နာမ၊
မြတ်သောအမျိုး
တခုမှသည် မြတ်သော
အမျိုးတခုသို့ လာသည်
ဖြစ်၍ ကောလံကောလ
မည်သည် ၄၅၇
ကြိယာဘာဝ။ပ။ပူဇောဒေါ၊
ကြိယာ၏အဖြစ်မျှသို့
ကပ်သော ကာယကံ
အစရှိသော အလုံးစုံသော
ကံအပြားရှိသည် ၃၇၅

[ခ]

ခဂ္ဂေန-ခဂ္ဂဂ္ဂေန၊ သန်လျက်
ဖျားဖြင့် ၂၃
ခဏိကတော၊ နာမ်တရားတို့၏
ခဏိကအဖြစ်ကို ထင်ရှား
ပြသောအားဖြင့်၎င်း ၁၄၁
ခန္တိ၊ အာရုံ၏သဘောသို့
သက်ဝင်၍ ဆုံးဖြတ် ပိုင်း

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[ခ]

ခြားခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော
သဘောရှိ၍ ခံချိသော
ဉာဏ်ကို ၈၅
ခန္တိသောရစ္စပဋိလာဘော၊
(အနိစ္စတာ။ပ။ဓမ္မလျှော်
ခြင်းကို ရခြင်း၎င်း ၂၁၅
ခန္တိသောရစ္စမေတ္တာဒိဂုဏ-
ဘူသိတစေတတော၊
အပူအချမ်း။ပ။ စိတ်ရှိ
ထသော ၄၆၄
ခန္ဓပဝတ္တိယံ၊ ခန္ဓာတို့၏
ဆက်ကာ ဆက်ကာ
ဖြစ်ခြင်း၌ ၃၇၅
ခန္ဓသာခါပလာသာဒီသု၊
ပင်စည် အခက် အရှက်
စသည်တို့သည် ၂၈
ခန္ဓာအာယတနဓာတုပစ္စယာ၊
ခန္ဓာအာယတနဓာတ်
ဟူသော အကြောင်း
ကြောင့် ၅၉
ခန္ဓာဒိသံယောဇကတ္တာ၊ မြစ်
လတံသော ခန္ဓာစသည်
တို့နှင့် ခန္ဓာစသည်တို့ကို
ယှဉ်စေတတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၃၄၇
+ခန္ဓာဘိသင်္ခါရေဟိ၊ ခန္ဓာ
တို့နှင့် အဘိသင်္ခါရတို့နှင့် ၂၀၈

၅၁၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ခ]

ခန္ဓေဟိ စ၊ ထို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်
သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာ၊
ထို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြောင့်
နောင်အခါ၌ ဖြစ်လတ်
သော ခန္ဓာတို့မှ၎င်း ၄၁၂
+ ခယဋ္ဌေန၊ ကုန်တတ်သော
သဘောကြောင့် ၇၄
+ ခယဝယဘေဒနိရောဓေယေဝ၊
ခယဝယဘေဒ-ဟု ဆိုအပ်
သော နိရောဓ၌
သာလျှင် ၂၀၁၊ ၂၁၆
ခယာနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့၏
ခဏဘင်ကို အဖန်တလဲလဲ
ရှုသော အနုပဿနာကို ၁၅၀
ခယာနုပဿနာယ၊ ခယ-ဟု
အဖန်တလဲလဲ ရှုသော
အနုပဿနာဖြင့် ၃၉၈
ခါဏုကဏ္ဍကဒိဃဇာတိ-
အာဒိယ၊ သစ်ငုတ်ခလုတ်
ဆူးငြောင့် မြွေ ကင်း
သန်း စသည်တို့တွင် ၁၂၇
ခါဒိတုကာမတာ၊ ခဲလိုသည်၏
အဖြစ်သည် ၃၅
ခိဉ္ဇာဒေသကံ၊ မြူးတူးရှင်ပျော်
ခြင်း များသောအားဖြင့်
ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ နယ်
ခုတို့၏ အပေါင်း၎င်း ၁၁၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ခ]

ခိဉ္ဇာရတိဝဏ္ဏဗလပညာ၊
မြူးတူး ခုန်စားသော
အားဖြင့် ပျော်ရွှင်ခြင်း
အဆင်းရောင်၍ အားပညာ
တို့သည် ၁၂၁
ခိပ္ပနိရောဓံ၊ လျင်သော
ချုပ်ခြင်း ရှိ၏ ၉၈
ခိပ္ပမုခေန၊ မြူးဝဖြင့် ၂၄၁
ခိပ္ပါဘိညာဝ၊ လျင်မြန်သော
အဘိညာဉ် ရှိကုန်သည်
သာလျှင် ၂၉၅
ခိဏံ၊ ကုန်ပြီးသော ကိလေ
သာကို ၃၆၁
ခိရန္တယဿ၊ နီရည်အားလျော်
စွာဖြစ်သော ၂၉
ခုဉ္ဇံ၊ ငတ်မွတ်ခြင်း ၂၈၆
ခေမဋ္ဌာနံ၊ ဘေးကင်းရာ
အရပ်သို့ ၂၈၂

[ဂ]

ဂစ္ဆန္တဿ၊ ဈာန်ယာဉ်စီးလျက်
ကြွသွားတော်မူသော ၃၇၇
ဂဏ္ဌတော၊ အိုင်းအမာနှင့်
တူတော အားဖြင့် ၈၆
ဂဏ္ဌဘူတာ၊ အိုင်းအမာကဲ့သို့
ဖြစ်ကုန်၍၎င်း ၂၂၃
ဂတိ၊ သင်္ခါရလျှင် အကြောင်း
ရှိသော အနတ္တကို ရှောင်

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၁၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဂ]	
လွဲခြင်းငှါ ပြေးသွား ရသည်	၂၂၃
ဂန္ထဗ္ဗတ္တာ၊ လားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၂၃၀
ဂန္ထနတော၊ စပ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၂၃၀
ဂဗ္ဘသေယျကာနံ၊ ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တဝါ တို့အား	၉၈
ဂမနသမတ္ထံ နာမ၊ သွားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်မည်သည်	၁၂၃
ဂမ္ဘီရံ၊ နက်နဲသောညာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သောကြောင့် နက်နဲစွာထသော	၅၆
ဂယျူပဂံ၊ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်ကို	၂၈၀
ဂဟဏေ၊ ဖမ်းအပ်ပြီးသော မြွေကို မစွန့်မု၍ယူခြင်း၌	၂၄၁
ဂါမဃာတကစောရာ ဝိယ၊ ရွာကိုဖျက်သော ခိုးသား တို့ကဲ့သို့	၂၂၃
ဂီဝါယ ဂဟေတွာ၊ လည်စိ ဆုပ်၍	၂၄၁
ဂေလညံ၊ နာကျင်သည်၏ အဖြစ်သည်	၁၈၂
ဂေဟသမ္ဘာဓေသု၊ အိမ်၏ အဆောက်အဦတို့သည်	၂၇

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဂ]	
+ ဂေါတြဘူအနန္တရံ၊ ဂေါတြဘူ နှင့် တူသော ဂေါဒါန်၏ အခြားမဲ့၌	၃၂၆၊ ၄၂၄
ဂေါဓာဝဏ္ဏဿ၊ ဖွတ်အဆင်း၏	၂၉၃
[ဃ]	
ဃံသနမတ္တေန၊ သွေးကာ ပွတ်ကာမျှဖြင့်	၁၇
ဃနရတ္ထံ၊ တခဲနက်နီသည်	၁၃၉
ဃနဝိနိဗ္ဗောဂံ၊ အပေါင်းကိစ္စ အားဖြင့် တခဲနက်ကို ခွဲခြမ်းခြင်းကို	၂၉၇၊ ၃၉၉
ဃနဝိနိဗ္ဗောဂေ၊ သမ္မဟဃန ကိစ္စဃနအာရမ္မဏဃနကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်းကို	၁၉၆
+ ဃနသည်၊ သန္တတိ ။ပ။ သညာကို	၁၅၀
ဃနသညာယ၊ သန္တတိသမ္မဟ ကိစ္စအာရုံတို့၏ အစွမ်း အားဖြင့် တပေါင်းတခဲ တည်းဟု ဖြစ်သော ဃနသညာကို	၃၉၈
ဃောရအာသီဝိယ၊ လျင် သော အဆိပ်ရှိသော မြွေ	၂၁၆

၅၁၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

စက္ခုဒသကာဒိသမသတ္တတိ-

ရူပဉ္စ၊ စက္ခုဒသက

အစရှိသော အမျှခုနစ်ဆယ်

သော ကဋတ္တာရုပ်

သည်၎င်း ၁၀၀

စက္ခုမာ၊ မျက်စိအမြင်

ရှိသော ၂၁၄

စဏ္ဍကုက္ကုရ၊ ကြမ်းသောခွေး ၂၁၆

စဏ္ဍဂေါဏ၊ ကြမ်းသောနှား ၂၁၆

စဏ္ဍာတပသန္တတပါသာဏံ

ဝါ၊ ကြမ်းသောနေပူဖြင့်

လောလောပူသော

ကျောက်ဖျာပူသိုလည်း ၄၅၂

စဏ္ဍာလဂါမဒ္ဒါရအာဝါဠေ၊

ဒွန်းစဏ္ဍား ရွာတံခါးအနီး

အိုင်ငယ်၌ ၂၃၄

+ စတုစတ္တာလီသရူပါနိ၊

လေးဆယ့်လေးပါးကုန်

သော ရုပ်တို့သည် ၆

+ စတုညဏာယ၊ စတုမဂ္ဂညဏံ

အားဖြင့် လေးပါးသော

ညဏ်အစိတ်ရှိသော ၃၃၀

စတုတိံသဝဿာနိ၊ သုံးဆယ့်

လေးနှစ်တို့သည် ၁၁၈

+ စတုတ္ထညဏဝဇ္ဈာ ဇေ၊

စတုတ္ထမဂ်ညဏ်ဖြင့်

သာလျှင် သတ်အပ်သော

တရား မည်ကုန်၏ ၃၅၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

စတုတ္ထေ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို

အခြေပြု၍ ဖြစ်သော

မဂ်၌ ၂၉၁

စတုဓာတုဝဝတ္ထာနမုခေန၊

လေးပါးသော ဓာတု-

ဝဝတ္ထာန်ကို အကြောင်း

ပြုသဖြင့် ၁၀

စတုန္တံ စတုန္တံ ဝဿာနံ၊

လေးနှစ် လေးနှစ်တို့၏ ၁၂၃

စတုရဂီကံ၊ အင်္ဂါလေးပါး

ရှိသည်၎င်း ၂၉၁

စတုဝိသတိကောဠာသေသု၊

(ဆိုလကံသော အဋ္ဌ-

ကောဠာသတို့ကိုပယ်၍)

နှစ်ဆယ့်လေးပါးသော

ကောဠာသတို့၌ ၆

စတုသမုဋ္ဌာနေသု၊ ကံ စိတ်

ဥတု အာဟာရဟူသော

လေးပါးသောအကြောင်း

တို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော ၆

+ စပလော၊ လျှပ်ပေါ်သည် ၁၂၀

စရိမဝိညာဏနိဇ္ဈေခေန၊

အဆုံးစွန် စုတိဟူသော

ဝိညာဉ်၏ချုပ်သဖြင့် ၃၇၅

စလတော၊ ဗျာဓိနှင့်

ဇရာမရဏ လာဘ

အလာဘ စသော

လောကဓံတရားတို့

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၁၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ကြောင့် တုန်လှုပ်သော
အားဖြင့် ၈၆၊ ၉၁၊ ၂၃၈
စိတ္တကုဋ္ဌပဗ္ဗတပါဒါဘိရတော၊
အနောတတ်အိုင်၏
အနောက်မျက်နှာ
စိတ္တကုဋ္ဌတောင်ရင်း၌
မွေ့လျော်သော ၂၃၄
+ စိတ္တပစ္စယံ နာမ၊ စိတ်ဟူ
သော အထောက်အပံ့
ရှိသော တရားမည်၏ ၁၀၅
စိတ္တပစ္စယအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ
နာမ၊ စိတ်၏ အထောက်
အပံ့။ ပ။ ရုပ်မည်၏ ၁၀၅
+ စိတ္တပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ
နာမ၊ စိတ်အထောက်အပံ့
ရှိသော ဥတုကြောင့် ဖြစ်
သော ရုပ်မည်၏ ၁၀၅
+ စိတ္တသန္တတိ၊ စိတ်၏အစဉ်
သည် ၅၉
စိတ္တသမ္ပက္ခန္တနတာယ စ၊
(ပိုင်းခြား၍ အနုလောမ
ဉာဏ် စသည်တို့၏ အဖြစ်
ဖြင့်) ကောင်းစွာ အဓိ-
စိတ္တ၏ ပြေးဝင်ခြင်းငှါ
လည်း ၂၅၇
စုလ္လာသီတိသဟဿာနိ ကပ္ပံ၊
ရှစ်သောင်းလေးထောင်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ပရိမာဏရှိသော
ကမ္ဘာကြီးပတ်လုံး ၁၃၆
စူဠသောတာပန္နော နာမ၊
စူဠသောတာပန်မည်
သည်၊ ဝါ၊ သောတာပန်
ထွေး မည်သည် ၆၄
စေတောဝိမုတ္တိယာ၊ စေတော
ဝိမုတ္တိဟုဆိုအပ်သော
ဖလသမာပတ်ကို ၄၁၉

[ဆ]

ဆကောဋ္ဌာသေ၊ ဝဿာန
ဥတု စသော ခြောက်ပါး
သော အစုတို့ကို ၁၂၄
ဆန္ဒသမာဓိတိ၊ ဆန္ဒလျှင်
အကြီးအကဲရှိသော
သမာဓိဟူ၍ ၃၃၄
+ ဆန္ဒာဒိဝသေန၊ ဆန္ဒ၊ စိတ္တ၊
ဝီရိယ၊ ဝီရိယ၏
အစွမ်းဖြင့် ၃၃၄
+ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒါဒိဝသေန၊
ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်စသည်တို့၏
အစွမ်းဖြင့် ၃၃၉
+ ဆဟာကာရေဟိ၊ ခြောက်
ပါးသော ယူခြင်းဟူသော
အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ၂၄၈
ဆာတသုဟိတဝသေန၊
ငတ်မွတ်သောအခါ အစာ

၅၁၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဆ]

ဝသော ရောင့်ရဲသော
 အခါ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၁၃၃
 ဆာရိကံ၊ ပြာမီးသွေး
 အပေါင်းကို ၄၄၄
 ဆိဇ္ဇမာနသီသဒဿနံ ဝိယ၊
 ပြတ်ဆဲသော ဦးခေါင်းကို
 ရှုခြင်းကဲ့သို့ ၂၁၇
 ဆိဒ္ဓဓမ္မဝ၊ အပေါက်ကို
 သာလျှင် ၂၁၂
 ဆိန္ဒသီသဒဿနံ ဝိယ၊ ပြတ်ပြီး
 သော ဦးခေါင်းကို
 ရှုခြင်းကဲ့သို့ ၂၁၇

[ဇ]

ဇစ္စန္ဓော စ၊ သူကန်းသည်၎င်း ၃၅
 ဇနကံ၊ ဝိပါက်ကဋ္ဌတ္တာရုပ်ကို
 ဖြစ်စေတတ်သောကံ၎င်း ၅၁
 ဇနကာဝဗောဓတော၊
 ခန္ဓာတို့ကို ဖြစ်စေတတ်
 သော အဝိဇ္ဇာစသော
 ပစ္စည်းကို ထိုးထွင်း၍
 သိခြင်းကြောင့် ၁၆၆
 ဇရာဓမ္မတော၊ ရင့်ခြင်း
 ဟောင်းခြင်း သဘော
 ရှိသောအားဖြင့် ၈၇၊ ၂၃၉
 ဇရာပတ္တိံ၊ ဇရာသို့ ရောက်
 ခြင်းကို၎င်း ၄၆
 ဇလိတအင်္ဂါရကာသု-
 အာဒယော၊ အလုံ့

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဇ]

ပြောင်ပြောင် တောက်
 လောင်သော မီးကျိုးတွင်း
 စသည်တို့သည် ၂၁၆
 + ဇဝနာနိ၊ ဇောတို့သည် ၁၁၂
 ဇဝနာရမ္မဏာနုရူပံ၊
 ဇောအား၎င်း၊ အာရုံ
 အား၎င်း လျော်စွာ ၁၁၃
 ဇာတိဒုက္ခာဝဗောဓတော၊
 ဇာတိဟု ဆိုအပ်သော
 ဝဋ်ကို သိခြင်းကြောင့် ၁၆၆
 ဇာတိဓမ္မတော၊ ဖြစ်ခြင်း
 သဘောရှိသော
 အားဖြင့် ၈၇၊ ၂၃၉
 ဇာတော၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်၍
 ခဏသုံးပါး၌ အကျုံး
 ဝင်သော တရားတည်း ၁၅၇
 ဇာယတိ၊ အကြောင်းအား
 လျော်စွာဖြစ်၏ ၆၀
 ဇာလဗ္ဗန္တရဂတော၊
 ကွန်ရက်၏ အတွင်းသို့
 ရောက်သော ၂၇၆
 ဇိဂုစ္ဆမာနာ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာ
 နိုင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ၃၀
 ဇိဏ္ဏာနံ၊ ဇရာသို့ ရောက်
 ကုန်ပြီးသောသင်္ခါရတို့၏ ၄၆
 ဇီဝိတဉ္စ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေသည်၎င်း ၁၃၆
 ဇီဝိတဒ္ဓါနဿ၊ မိမိအသက်
 ရှင်အံ့သော ကာလ၏ ၄၄၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[၈]

ဇိဝိတနိကန္တိပရိစ္ဆာဂေါ၊
ဇိဝိတ၌ တပ်ခြင်းကို
စွန့်နိုင်ခြင်း၎င်း ၂၁၅
ဇိဝေါ၊ တိတ္ထိတို့သည် ကြံဆ
အပ်သော ဇိဝသည် ၂၅၁
ဇေဂုစ္ဆတော၊ ဓိဓိဟု ထို့ဖွယ်
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၉

[၉]
ဈတ္တံ-မိလာတံ၊ ညှိုးနွမ်းသည် ၁၃၃
ဈာမခါဏကော ဝိယ၊
မီးလောင်ငုတ်ကဲ့သို့ ၁၃၃
ဈာနဗဿံ၊ သာတိသယ
ဖြစ်သောဈာန်အတွေ့ကို ၂၆၇

[၁၀]
ဥ တွာ-ဝဝတ္ထပေတွာ၊
နားလည်ပိုင်းခြား
ကောင်းစွာ မှတ်သား၍ ၆၅
ဥဏံ၊ ထိုအနိစ္စသည်တို့၏
အစွမ်းဖြင့် စုံစမ်းခြင်းကို
ပြီးစေတတ်သော
ဥဏ်ဟူ၍ ၇၁
+ ဥဏစရိယာ၊ ဥဏ်၏
ဖြစ်ခြင်းမည်၏ ၄၃၃
ဥဏစရိယာဟံ၊ ဥဏ်၏
ဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့်၎င်း ၄၂၈
ဥဏဉ္စ၊ ရုပ်ဝေဒနာစသော
အာရုံကို အဖန်တလဲလဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[၁၁]

ဥသော အနုပဿနာ
ဥဏ်ကို၎င်း ၂၀၅
+ ဥဏဒ္ဒယေန၊ မုဉ္ဇိတု-
ကမ္ပတာဥဏ်၊ ပဋိသင်္ခါ
နုပဿနာဥဏ်နှစ်ပါးနှင့် ၂၆၉
ဥဏပရိစယံ၊ ဥဏ်၏
ထက်ဝန်းကျင်
လေ့လာခြင်းကို ၂
ဥဏုတ္တရတ္တာ၊ ဥဏ်အလွန်
အကဲရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း ၃၄၅
ဥတဉ္စ၊ အနုပဿနာ
ဥဏ်ဖြင့် သိအပ်သော
ရုပ်ဝေဒနာစသော အာရုံ
ကို၎င်း ၂၀၅

+ ဥတဌေ၊ အဘိညေယျ
တရားတို့ကို သိခြင်း
ဟူသောအကြောင်း
ကြောင့် ၆၇၊ ၂၀၃၊ ၃၉၂
ဥတပရိညာ၊ (ဣဒံ နာမံ။ ပ။)
ပိုင်းခြား၍သိသော
ပရိညာသည် ၅၇

[၁၂]
ဋ္ဌိတိ ဝါ၊ ဋ္ဌိဟုဆိုအပ်သော
ဇရာသို့၎င်း ၂၀၀
ဋ္ဌိတိက္ခဏေ၊ မိမိ၏ဋ္ဌိခဏ၌ ၄၆

၅၁၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၄-၃]	
ဌိတိယာ၊ ပဗန္ဓအားဖြင့် တည်ခြင်းငှါ	၄၂၃
ခုယုမာနာယ၊ လောင်အပ် သည်ရှိသော်	၁၃၁
[၈]	
တံ၊ ထို (အတိတတိတ်။ပ။ သော) သမ္ပသနသည်	၇၂
တံ အသောကရက္ခပဏ္ဍိ၊ ထို ပန်းသုံးညွန့်ရှက်ကို	၁၄၀
တံ ပဌမစိတ္တံ၊ ထိုအာဒါန နိက္ခေပအားဖြင့် ရုပ်ကို သုံးသပ်သော ရှေးဦး စိတ်ကို	၁၄၄
တံ မံသပိဏ္ဍံ၊ ထို(လူအပေါင်း သည် မျက်စိဟု မှတ် သော) အသားစိုင်ကို	၁၀
တံသန္တတိပတိတတာယ စ၊ ထို တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘန စိတ်အစဉ်၌ ကျသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း	၄၀၄
တံသမ္ပယုတ္တဖဿာဒယော၊ ထို လောကီယသတ္တ- ဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော ဖဿ စသောတရားတို့ကို၎င်း	၁၃
တဂ္ဂရုတာ၊ ထိုသို့ ခဏနိရောဓ	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၈]	
ဌိ အလေးပြုသည်၏ အဖြစ်သည်	၂၁၀
တဠံ၊ ထိုအသံဖြစ်ခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သော	၁၅၉
တဋ္ဌတဋ္ဌာယန္တော၊ ဖျစ်ဖျစ် သော အသံကို ပြုကုန်လျက်	၁၃၀
တဏှာဂါဟော၊ တဏှာ ဟူသော စွဲလမ်းတတ် သော တရားသည်	၁၈၇
တဏှာနိရောဓာ၊ အရဟတ္တ မဂ်ညဏ်ဖြင့် တဏှာ၏ တဖန်မဖြစ်ပြန်ခြင်း ဟူသော ချုပ်ခြင်း ကြောင့်	၁၆၂
တဏှာယ၊ သိမ်မွေ့သော တဏှာသည်	၁၄၅
တဏှာသမုဒယာ၊ တဏှာ၏ ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်ပြီး ခြင်းကြောင့်	၁၆၀
တဏှာသိနေဟသီတေန၊ အလွန်တပ်နှစ်သက်ခြင်း တည်းဟူသော အချမ်း ဖြင့်	၂၇၇
တဏှာသောတေန၊ တဏှာ တည်းဟူသော ရေအယဉ်ဖြင့်	၅၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[တ]

တတ္တကပါလေ၊ လောလော
ပူသော အိုးကင်း၌ ၁၂၉
တတ္တပါသာဏဉ္စ၊ အလွန်
ပူသော ကျောက်ဖျာ
ကိုလည်း ၄၅၂
တတြ၊ ထိုတိရဏပရိညာသည်
ဉာတပရိညာ၏ အခြား
မဲ့၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်၌ ၆၆
တထကိစ္စတာယ စ၊ မဖောက်
မပြန် မှန်သောကိစ္စ
ရှိသည်၏အဖြစ်
အားလည်း ၃၀၂-၃
တထဋ္ဌေန-တထသဘာဝေန၊
မဖောက်မပြန် မှန်သော
သဘောအားဖြင့် ၃၈၃
တဒင်္ဂပဟာနဉ္စ၊ ထိုဝိပဿနာ
၏ အစိတ်ဖြစ်သော
ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်ခြင်း
သည်လည်း ၄၀၃
တဒတ္တတ္တာ၊ ထိုပဟာန
ပရိညာဉ်ဟူသော
အကျိုးရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၃၉၄
တဒတ္တာနေဝ၊ ထိုသမုဇ္ဈေဒ
ပဟာန်ဟူသော အကျိုး
ရှိကုန်သည်သာလျှင် ၄၀၄
+တဒနုဝတ္တကကိလေသေဟိ
စ၊ သမ္ပယုတ်အားဖြင့်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[တ]

၎င်း၊ ဥပနိဿယအားဖြင့်
၎င်း ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသို့အစဉ်
လိုက်သော ကိလေသာ
တို့မှ၎င်း ၄၁၂
တဒန္တရာနိရုဒ္ဓါနံ၊ ထိုအတိတ်
အနာဂတ် သင်္ခါရတို့၏
အလယ်၌ ပစ္စုပ္ပန်၏
အဖြစ်သို့ ရောက်၍ ချုပ်
ကုန်သော သင်္ခါရ
တို့၏၎င်း ၁၃၇
တဒန္တယံ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရ၏
ဘင်္ဂကိုရသော ဉာဏ်၏
အတုလိုက်၍ဖြစ်သော ၂၁၀
တဒန္တယဿ၊ ထိုအတ္တအား
လျော်စွာဖြစ်သော ၂၉
တဒန္တယေန၊ ထိုသို့ဖြစ်အပ်
ပြီးသည်ကို အစဉ်
မှီးသဖြင့် ၆၂-၃
တဒဘိမုခေန၊ ထိုမြင်ရာ
ကမ်းသို့သာလျှင် ၂၅၆
တဒါရမ္မဏဿ၊ ထိုရုပ်စသည်
လျှင် အာရုံရှိသော ၂၀၁
တနုဘာဝါယ၊ ခေါင်းပါး
သည်၏အဖြစ်ငှါ၎င်း ၃၂၅
တနုရတ္တံ၊ ပါးပါးနီသည် ၁၃၉
တန္တမိ တန္တမိ၊ ချည်ချောင်း
ချည်ချောင်းတိုင်း၌ ၁၃၁

၅၂၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[တ]

တန္တိန္ဒတာ၊ ထိုခဏနိရောဓ၌
 ညွတ်သည်၏အဖြစ်သည် ၂၁၀
 တပ္ပစွန့်ကကိလေသာ၊ ထိုအရူပ
 ဓမ္မပ။ ကိလေသာတို့သည် ၁၈
 တပ္ပစွယာ၊ ထိုမူလဆီမီးစာ၌
 တည်သော မီးလုံ့ဟူသော
 အကြောင်းကြောင့် ၅၈
 တပ္ပဋ္ဌိပက္ခနိန္ဒ၊ ထိုဘယ၏
 ပဋ္ဌိပက္ခဖြစ်သော
 အဘယသို့ ညွတ်သော ၂၃၁
 တပ္ပဋ္ဌိပက္ခေ၊ ဤ၌ ဖြစ်သင့်
 ကုန်သော ထိုအနုပဿနာ
 တို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ကုန်
 သော ၁၄၉
 တပ္ပဗ္ဘာရတာ၊ ထိုခဏနိရောဓ
 သို့ ရှိုင်းသည်၏ အဖြစ်
 သည် ၂၁၀
 တပေါဏတာ၊ ထိုခဏနိရောဓ
 သို့ ကိုင်းသည်၏ အဖြစ်
 သည် ၂၁၀
 တဗ္ဗိပရီတေ၊ ထို အနိစ္စစသည်
 မပြန်သော နိစ္စသုခစသော
 သဘောရှိသော ၂၀၈
 +တမ္ပယောဂပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ၊
 ထို အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓတို့မှ
 ထခြင်းစသော မဂ်
 ပယောဂ၏ ငြိမ်းခြင်း
 ကြောင့် ၄၁၃

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[တ]

တရုဏပလ္လဝဝဏ္ဏံ၊ သရက်
 စသည်တို့၏ နုသော
 ရွက်ညှန်နှင့် တူသော
 အဆင်းရှိသည် ၁၃၉
 +တရုဏဝိပဿနာဉာဏံ၊
 နုသော ဝိပဿနာဉာဏ်
 သည် ၁၇၂
 +တသ္မာ သုခပဋိက္ခေပ-
 တော စ၊ ထိုသို့ သုခ၏
 ပဋိပက္ခ၏ အဖြစ်ကြောင့်
 သုခကို ပယ်တတ် ဖြစ်တတ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 ၎င်း ၁၁၆
 တဠာကပါဠိ၊ ကန်ပေါင်သို့ ၂၄၁
 တာဏံ၊ သင်္ခါရလျှင်
 အကြောင်းရှိသော
 အနတ္တမှ စောင့်ရှောက်
 တတ်သော တရားသည် ၂၂၂
 တာဝကာလိကတော၊
 တသက်လျှာ၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၎င်း ၁၁၅၊ ၂၃၇
 တာဝကာလိကတ္တမ္ပိ၊
 ဥပ္ပါဒကုဏ္ဍစသော
 တို့သောကာလ ရှိသည်၏
 အဖြစ်သည်လည်း ၁၇၀
 တာဝိစ္စိတံ ကာလံ၊ ထို ရွှေ
 လောက် အလိုရှိအပ်သော
 ကာလပတ်လုံး ၄၃၆

အက္ခရာစဉ် [တ] စာမျက်နှာ

တိ*သ ရူပါနိ၊ သုံးဆယ်သော
ကမ္မဇရုပ်တို့သည် ၉၈

တိက္ခတရာ၊ (အနုလောမ
ဉာဏ်။ပ။ ထက်လှစွာ
သော ၃၀၀

တိဏကဋ္ဌသဒ္ဓိသော၊
မြက်ထင်းတုံးနှင့် တူ၏ ၃၂

တိဏဝေဏုကဋ္ဌာနိ၊ သက်ငယ်
ဝါး သစ်သားတို့ကို ၄၄၄

+တိဏ္ဍံ တိဏ္ဍံ ဝဿာနိ၊
သုံးနှစ် သုံးနှစ်တို့၏ ၁၂၄

တိယောဇနသဟဿဝိတ္ထတေ၊
ယူဇနာသုံးထောင်

အပြောကျယ်သော ၂၃၄
တိလပိဋံ၊ နှမ်းမှုန့်ကို ၁၇

တိဝိဓဝိမောက္ခမုခဘာဝံ၊
သုံးပါးအပြားရှိသော

ဝိမောက္ခမုခ၏ အဖြစ်သို့ ၂၅၇
တိသန္တတိဝသေန၊

ကာယဒသက၊ ဝတ္ထုဒသက၊
ဘာဝဒသက-ဟူသော

သုံးပါးသော သန္တတိ
သီသ၏ အစွမ်းဖြင့် ၉၈

တိဏိ၊ စိတ္တောတွာဟာရဇ-အား
ဖြင့် သုံးပါးကုန်သော ၈

တိရုဏဋ္ဌေ၊ စုံစမ်းတတ်၊
သုံးသပ်တတ်သည်၏

အက္ခရာစဉ် [တ] စာမျက်နှာ

အဖြစ်ဟူသော အကြောင်း
ကြောင့် ၆၇

+တိရုဏပရိညာ နာမ၊
အနိစ္စတာ။ပ။ ပရိညာ

မည်၏ ၆၈
တိရုဏမတ္တမေဝ၊ စူးစမ်းခြင်း

မျှသည်သာလျှင် ၂၁၉
တိရုယတော၊ စုံစမ်းသော ၂၀၀

တိရိတာ၊ စုံစမ်းအပ်ကုန်သည် ၃၉၃
တုစ္ဆံ၊ အချည်းနှီးဟူ၍ ၂၂၂

တုဋ္ဌဟဋ္ဌော၊ (ငါးထန်းရွက်
၏။ပ။) ရွှင်လန်းသည်

ဖြစ်၍ ၃၆
တုဋ္ဌာ၊ ရွှာမှီးအပ်သော ၂၅၃

+တေတ္ထိ*သ တေတ္ထိ*သ
ရူပါနိ၊ သုံးဆယ်သုံးပါး၊

သုံးဆယ်သုံးပါးကုန်သော
ရုပ်တို့သည် ၈

တေတ္ထိ*သ ဝဿာနိ၊ သုံးဆယ်
သုံးနှစ်တို့သည် ၁၁၈

တေန စတုမဂ္ဂဝိသသမ္ပယေန၊
ထိုလေးပါးသော အရိယ

မဂ်တည်းဟူသော အဆိပ်
၏ အတွေ့ကြောင့် ၃၇၅

+တေဘူမကာ၊ ဘုံသုံးပါး၌
ဖြစ်ကုန်သော ၃၆၉

တေလက္ခယေန စ၊ ဆီခန်း
သဖြင့်၎င်း ၁၃၀

၅၂၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[တ]

+တေလဉ္စနကလလံ ဝိယ၊
ဆီစဉ်းသော ညွန်ကဲ့သို့ ၃၅၃
တေလတ္ထိကော၊ ဆီကို အလို
ရှိသော ၁၇
တေသံ တေသံ ဓာတုပရိဂ္ဂဟ-
မုခါနံ၊ တေသယံသုံးပါးသော
ထိုထို ဓာတုပရိဂ္ဂဟမုခ
တို့တွင် ၅

[စ]
ထာမဂတံ၊ သန်မြန်သော
အားအစွမ်းသို့ ရောက်
သည် ၆၀

ထာမဂတဋ္ဌေန၊ အားအစွမ်းသို့
ရောက်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ၃၅၂
ထာမဂတော- ထာမဂတ-
ကိလေသော၊ မြဲမြံစွာ
တည်သည်၏ အဖြစ်သို့
ရောက်သော ကိလေသာ
ရှိလျက် ၃၆၂

ထိရဘာဝဂတာနုသယော၊
မြဲမြံစွာ။ပ။ ရှိသည်
ဖြစ်လျက် ၃၆၂

ထိရဘာဝတ္ထိယ၊ မြဲမြံသည်၏
အဖြစ်တည်းဟူသော
အကျိုးငှါ ၈၅

ထိရဘာဝပ္ပတ္တိယ၊ မြဲမြံ
သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်
ခြင်းကြောင့် ၁၂၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[စ]

ထိရဘာဝဿ၊ မကြွကျ
သော်လည်း။ပ။ မြဲမြံ
ခိုင်ခံ့သော အဖြစ်၏ ၉၁
ထူလထူလေ၊ ရုန့်ရင်း ရုန့်ရင်း
ကုန်သော ၃၁၁
ထူလဖုသိတကေ၊ ကြီးစွာ
သော မိုးပေါက်ရှိသော ၂၁၄
ထေရိယာနံ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော
သီလသမာဓိပညာ-
သန္ဓေသ-စသော ဂုဏ်
ရှိကုန်သော ၄၆၄

[ဝ]

ဒဏ္ဍကသည်၊ လုံကန် ခတ်
ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော
အသံဟူသော အမှတ်ကို ၃၁၉
+ ဒဏ္ဍာဘိဟတ်၊ လက်ခတ်ဖြင့်
ရိုက်ခတ်အပ်သော ၃၃

ဒန္တနိရောဓံ၊ နှေးသော ချုပ်
ခြင်းရှိ၏ ၉၈

ဒန္တာဘိညာ နာမ၊ နှေးသော
လေးသော အဘိညာဉ်
ရှိသည်မည်သည် ၂၉၅

ဒန္တာယိတတ္ထံ၊ လေးထိုင်း
သည်၏ အဖြစ်သည် ၄၃၅

ဒသ (တေဇောကောဋ္ဌာသ
လေးပါး၊ ဝါယော
ကောဋ္ဌာသ ခြောက်ပါး၏

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၂၃

အက္ခရာစဉ် [၁] စာမျက်နှာ

အစွမ်းအားဖြင့်) ဆယ်ပါး
ကုန်သော ၇
ဒသဒ္ဒါဒသဝါရေ၊ ဆယ်ကြိမ်
တဆယ်နှစ်ကြိမ်တို့
တိုင်အောင် ၁၀၇
ဒသနဋ္ဌေန၊ (ပရိညာဘိ-
သမယ၊ ပဟာနာဘိ-
သမယ၊ သစ္စိကိရိယာဘိ-
သမယ၊ ဘာဝနာဘိသမယ
လက္ခဏာရှိသော သစ္စာ
အနက် လွန်ခဲ့ခက်ကို)
ပြန်ပြန်မြင်တတ်သော
အနက်သဘောကြောင့် ၃၄၂
ဒသနဋ္ဌော၊ သစ္စာတရား
လေးပါးကို မြင်တတ်
သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
သဘောသည် ၃၈၄
ဒသနသစ္စိကိရိယာ၊ ဒသန
မည်သော သောတာပတ္တိ
မဂ်ဖြင့် မျက်မှောက်
ပြုခြင်း မည်၏ ၄၀၆
+ ဒသနဘာဝနာဝသေန၊
ဒသနမဂ်၊ ဘာဝနာမဂ်၏
အစွမ်းအားဖြင့် ၄၀၆
ဒသမဉ္ဇ၊ ဆယ်ယောက်မြောက်
သော သားကိုလည်း ၂၁၈
ဒသဝဿ ပဉ္စဝဿ စတုဝဿ-
တိဝဿ ဒွိဝဿ ဧကဝဿ-

အက္ခရာစဉ် [၁] စာမျက်နှာ

ပရိစ္ဆိန္နေ၊ ဆယ်နှစ် ငါးနှစ်
လေးနှစ် သုံးနှစ် နှစ်နှစ်
တနှစ်ဖြင့် ပိုင်းခြား
အပ်သော ၁၃၂
ဒသသဟဿိလောကဓာတု၊
တသောင်းသော လောက
ဓာတ်ကို ၁၇၇
ဒဋ္ဌံ နိဝါသေတွာ၊
မြဲမြဲကြပ်ကြပ်ဝတ်၍ ၄၅၃
ဒဋ္ဌပါသဝသဂတော၊ မြို့စွာ
ဖွဲ့အပ်သော ကြော့ကွင်း၏
နိုင်ငံသို့ လိုက်ရသော ၂၃၆
ဒါရကစောရီ၊ သားငယ်ခိုး
မိန်းမတည်း ၂၈၆
ဒါရကသဒ္ဓံ၊ သူငယ်ငိုသံကို ၂၈၅
ဒါရုတိဏုက္ကာဒိသု၊ ထင်းမီး
ရှူး မြက်မီးရှူးစသည်
တို့၌ ၁၃၀
ဒါရုယန္တံ၊ သစ်ယန္တရား
ရပ်သည် ၃၁
ဒါရုရဇ္ဈကသမာယောဂ-
ဝသေန၊ သစ်ရုပ်၌
ဖွဲ့အပ်သော ယန္တရား
ကြိုးငယ်နှင့် ယှဉ်သည်၏
အစွမ်းအားဖြင့် ၃၁
ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ၊ မျက်မှောက်
သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ခ]	
ခံစားအပ်သော အကျိုး	
ရှိသောကံ၎င်း	၄၈
+ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရတ္ထံ၊	
မျက်မှောက်သောကိယ၏	
အဖြစ်၌ ချမ်းသာစွာ	
နေခြင်းအကျိုးငှါ	၄၁၈
+ ဒိဋ္ဌန္တံ၊ ဒဿနဟုဆိုအပ်	
သော သောတာပတ္တိ	
မဂ်ဉာဏ်ကိစ္စ၏ အဆုံး	
အနန္တရလျှင်	၂၆၆
ဒိဋ္ဌဥဂ္ဂါဋ္ဌနတော၊ မိစ္ဆာ	
အယူကို ခွါသော	
အားဖြင့်၎င်း	၁၄၁
ဒိဋ္ဌိဂါဟော၊ ဒိဋ္ဌိဟု စွဲလမ်း	
တတ်သောတရားသည်	၁၈၇
ဒိဋ္ဌိဗန္ဓနဗဒ္ဓါ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ	
ဟူသော အနှောင်အဖွဲ့	
ဖြင့် ဖွဲ့အပ်ကုန်သော	၅၅
ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော၊ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တ	
ပုဂ္ဂိုလ်၎င်း	၂၆၃
ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိတံ၊ (သတ္တဇီဝပုဂ္ဂိုလ်	
ဟုယူခြင်း မိစ္ဆာဂါဟမ	
စင်ကြယ်သောကြောင့်)	
ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ-ဟူ၍	၂၈၊ ၃၈
ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိယံ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ	
ဉာဏ်ဖြင့် မိစ္ဆာအယူကို	
သုတ်သင်ခြင်း၌	၁၉၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ခ]	
ဒိဋ္ဌိသမုဂ္ဂါဋ္ဌနံ နာမ၊ ဒိဋ္ဌိ၏	
ပျောက်ခြင်း ကွာခြင်း	
မည်သည်	၁၄၆
ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မြင်လောက	
ပစ္စက္ခအတ္တဘော၌	
သာလျှင်	၄၄၀
ဒိယစုအာယတနာနိ၊ အခွဲနှင့်	
တကွ နှစ်ခုသော	
အာယတနတို့ကို	၁၃
ဒိဝါသနေ၊ နေခင်း၌	
နေအပ်သောနေရာ၌	၁၇၈
ဒိသာကာကော ဝိယ၊ အရပ်	
မျက်နှာကို သိသော	
ကျီးကဲ့သို့တည်း	၂၅၅
ဒိသာပက္ကမိတုကာမာ၊ အရပ်	
တပါးသို့ သွားလို	
ကုန်သည်	၃၆
ဒိသာဝိဒိသာဂမနံ နာမ၊	
တူရုလေးရပ် အထောင့်	
လေးရပ်သို့ ကပ်ခြင်း	
သွားခြင်း မည်သည်	၁၅၈
ဒိသမ္ပိ အဒ္ဓါနံ၊ ဒသ ဒ္ဓါဒသ	
ဝါရေဟုဆိုအပ်သော	
တပါးပါးသောရုပ်၏	
အပိုင်းအခြားထက်	
ရှည်စွာသော ကာလ	
ပတ်လုံးလည်း	၁၁၀

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၁၁၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၁]	
ဒီသရက္ခာနုပတိတံ၊ ရှည်ကြာ စွာသော ကာလပတ်လုံး ခန္ဓာသန္တာန်၌ ကျရောက်သော	၄၁၀
+ဒုက္ခံ၊ ကို	၉၆
ဒုက္ခံ ယထာ စ၊ ဒုက္ခချည်းသာ လျှင် ဖြစ်သကဲ့သို့	၈၃
ဒုက္ခတာသုလယောဂိတာယ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော ဒုက္ခတာဟု ဆိုအပ်သော ထိုးကျင့်ကိုက်ခဲခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၎င်း	၈၈
ဒုက္ခမတော၊ သည်းခံနိုင်ခဲ သည်၏အဖြစ်ကြောင့်	၂၃၈
ဒုက္ခမေဝ၊ (ဒုက္ခဒုက္ခတာ စသောအပြားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိသော) ဒုက္ခသည်သာလျှင်	၂၆
ဒုက္ခဝတ္ထုတာယ စ၊ သုံးပါး အပြားရှိသောဒုက္ခ၏၊ ဝါ-သံသရာဒုက္ခ၏ တည်ရာ ဝတ္ထု၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း	၈၈
ဒုက္ခဝူပသမသင်္ခါတဿ၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေး ချမ်းမြေ့ရာဟုဆိုအပ်သော	၉၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၁]	
ဒုက္ခာပဋိပဒါ နာမ၊ ဆင်းရဲ မြို့ငြင်သော အကျင့် မည်သည်	၂၉၄
ဒုဂ္ဂန္ဓဇေဂုစ္ဆပဋိက္ခလော၊ မကောင်းသော အနံ့ တို့ဖြင့် စက်ဆုပ်ရွံရှာ ဖွယ်ဖြစ်လျက်	၄၁
ဒုန္နိဟရဏီယတာယ စ၊ အရိယ မဂ်တည်းဟူသော မွေး ညွှပ်နှင့်ကင်း၍ နုတ်ခြင်း ငှါ တတ်နိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း	၈၉
ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ၊ အဆင်းမလှသည်	၁၃၃
ဒုဗ္ဗလတာယ၊ (အလိုလိုပင် ပျက်စီးတတ်၍)အား နည်းသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၎င်း	၉၃
ဒုဗ္ဗလပညဿာပိ၊ အားနည်း သော ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း	၁၂၁
ဒုဗ္ဗလဘာဇနဿ၊ အားနည်း သော စိုသော မြေခွက် စိမ်း၏	၂၁၃
ဒုရုတ္တရဏဋ္ဌေန စ၊ ကူးခပ် နိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၎င်း	၃၅၁
ဒုသဏ္ဌိတံ၊ မကောင်းသော သဏ္ဌာန်ရှိသော	၁၃၃

၅၂၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ဗူတေန၊ သူနာစေခိုင်းအပ်
သော တမန်သည် ၅၈

ဒေါဏိတန္တိအာဒိသု၊ စောင်း
ခွက် စောင်းညှို့ စသည်
တို့သည် ၂၇

ဒေါဏိယံ၊ ဆီပွတ်ဆံ့၌ ၁၇
ဒေါသမလံ၊ မိမိလည်း
ညစ်နွမ်း သူတပါးကို
လည်း ညစ်နွမ်းစေတတ်
သော ဒေါသ အညစ်
အကြေးကို ၃၅၈

ဒေါသုပသတ္တတာယ၊ အာရုံ
အားဖြင့်၎င်း သမ္ပယုတ်
အားဖြင့်၎င်း ရာဂအစ
ရှိသော ဒေါသတို့နှင့်
ကပ်ငြိမှုကွယ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၉၀

ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ့်
နှစ်ပါးသောမိစ္ဆာအယူကို ၅၅

ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ ခြောက်
ဆယ့်နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာ
အယူတို့သည်လည်း ၆၀

ဒွိကောဋ္ဌိကံ၊ နှစ်ပါးသော
အပိုရှိသော ၂၄၅

ဒွိမာသံ၊ နံကာလ၊ သစ်ဆင်းလ
နှစ်လပတ်လုံး ၁၂၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ဒွိန္နံ ဉာဏာနံ၊ အာဒိနဝဉာဏ်
သန္တိပဒဉာဏ် နှစ်ပါးတို့၌ ၂၂၉
ဒွိဟတီဟစ္စယေန၊ နှစ်ရက်
သုံးရက်လွန်သော
ကာလ၌ ၁၃၉
ဒွေယေဝ၊ နှစ်ဦးသော
အနာဂါမ်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်
တို့သည်သာလျှင် ၄၁၅

[၁]

ဓမ္မတာရူပံ နာမ၊ မိမိမိမိအလို
လိုသာ ဖြစ်ခြင်း သဘော
ရှိသော ရုပ်မည်၏ ၁၃၉

ဓမ္မတာရူပတော၊ (အယ
လောဟစသည် ဘူမိ
ပါသာဏစသည် အပြား
ရှိသော အထူးထူးသော
အဆင်းသဏ္ဌာန်ရှိသော
ကံကို မငဲ့)သဘော အား
ဖြင့်ပြီးသော ဓမ္မတာ
ရုပ်အားဖြင့်၎င်း ၁၁၄

ဓမ္မသေနာပတိဿ၊ တရား
စစ်သူကြီးဖြစ်သော သခင်
သာရိပုတ္တရာ၏ ၂၉၅

ဓမ္မာနုသာရီ၊ ဓမ္မာနုသာရီ
ပုဂ္ဂိုလ်၎င်း ၂၆၃

ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာ
လေးပါးကို ရှေးရှုမျက်

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဝ]	
မှောက် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်	၃၆၃
ဓမ္မဒ္ဓစ္စကုသလော၊ ဓမ္မဒ္ဓစ္စ ၏ မဂ်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို သိသဖြင့် ဓမ္မဒ္ဓစ္စ၌ လိမ်မာသည်	၁၉၀
ဓမ္မဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတမာနသံ၊ ဩဘာသစသည်တို့၌ အရိယဓမ္မဟုတ်သော ဥဒ္ဓစ္စသည် ဝိပဿနာခရီးမှ ဖဲသဖြင့် ဖောက်ပြန်စွာ ယူအပ်ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်သည်	၁၇၄
ဓရန္တေယေဝ၊ ထင်ရှား၍ စဉ်လျှင်	၉၈
ဓရနိက္ခေပံ၊ လျော့ညံ့လုံ့လ ဝန်ချခြင်းကို	၁၆
ဓဝသညံ၊ ခိုင်ခံ့မြဲမြံသည်၏ အဖြစ်ကို မှတ်တတ်သော သညာကို	၁၅၁
ဓဝသညာယ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့၏ဟု မှတ်သောသညာကို	၃၉၈
ဓဝ သုဘ သုခ အတ္တဘာဝေဟိ၊ ခိုင်ခံ့ မြဲမြံ။ပ။အဖြစ် တို့ဖြင့်	၉၂
ဓဝေန ဝါ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သည်၏ အဖြစ်မှ၎င်း	၂၄၈

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[န]	
နက္ခတ္တယောဂံ၊ နက္ခတ်နှင့် လ၏ ယှဉ်ခြင်းကို	၃၁၆
နဂရန္တိဝေါဟာရမတ္တံ၊ မြို့ဟူသော ဝေါဟာရ မျှသည်	၂၇
နဂံလကောဋိ ဝိယ၊ ထယ်ကိုင်းစွန်းကဲ့သို့	၁၂၁
န စေဝ အာဂတံ၊ ကြိယာ မနောဓာတ်မှ လာ သည်လည်းမဟုတ်	၅၉
+န ဇာယရေ၊ ဖြစ်ကြသည် မဟုတ်ကုန်	၃၄
နန္ဒကောဝါဒသုတ္တေန၊ (ဥပနိသယ။ပ။နန္ဒကော ဝါဒသုတ်ဖြင့်	၂၉၃
နန္ဒိ၊ သပိတိက တဏှာကို	၆၉၊ ၁၅၀၊ ၂၀၂
နန္ဒိယာ၊ သပိတိကတဏှာကို	၃၉၇
န ပက္ခန္ဓတိ-န အနုပဝိသတိ၊ (ဘဝ၌။ပ။)မသက်ဝင်နိုင် ၃၀ နပ္ပသိဒတိ၊ မယုံကြည်နိုင်	၃၀
န ဗျာဟရတိ၊ စကားမဆိုနိုင်	၃၅
နမနဋ္ဌေန၊ အာရုံသို့ ရှေးရှု ညွတ်တတ်သည်၏ အဖြစ် တည်းဟူသော အနက် ကြောင့်	၃
နမနလက္ခဏံ၊ အာရုံသို့ ရှေးရှု ညွတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏	၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နယဘေဒံ၊ ဗာစတ္တာလီသ။ပ။

နည်း အထူးကို ၂၂

နယဝိပဿနာယယံကိဉ္စိ။ပ။

ရှုတတ်သော ပညာ၌ ၆၅၊ ၉၅

နဝနဝါနံ၊ အသစ်အသစ်သော

သင်္ခါရတို့၏ ၁၆၃

န ဝေဓတိ၊ မတုန်မလှုပ် ၁၉၀

နဠကလာပီအာဒီဟိ၊ ကျ။စည်း

အစရှိကုန်သော ၃၂

နာတိမန္တနာတိတိက္ခာ၊ မန့်၊

လွန်း မထက်လွန်းမှုကား ၄၄၂

နာဓိမုစ္စတိ၊ နှလုံးမသွင်းနိုင် ၃၀

နာနာကိလေသဝိဉ္စသနံ၊

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။ပ။ ဖျက်ဆီး

ခြင်းကို ၄၀၉

နာနာဒိဋ္ဌိသု၊ အထူးထူးသော

ဒိဋ္ဌိတို့ကြောင့် ၂၂၉

+ နာနာဓာတုဝိနိဗ္ဗောဂဿ၊

ပထဝီ။ပ။ ခွဲခြမ်းဝေဖန်

ခြင်းကို ၁၉၅

+ နာနာနယေဟိ၊ အထူးထူး

သော (စတု။ပ။) နည်း

တို့ဖြင့် ၃၈

နာနာဗဒ္ဓအဝိကောပနံ၊ အသီး

အသီးဖြစ်၍ မိမိကိုယ်နှင့်

မစပ်သော ပရိက္ခရာ၏

မပျက်စီးခြင်းကို မိဋ္ဌာန်

ခြင်း၎င်း ၄၄၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နာနာဘိသမယံ၊ လေးပါး

ကုန်သော သစ္စာတို့ကို

အထူးထူးသော ခဏ၌

အထူးထူးသောဉာဏ်ဖြင့်

ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ၃၉၁

နာမရူပဝဝတ္ထာနန္တိပိ၊ နာမရူပ

ဝဝတ္ထာနဟူသော အမည်

သည်၎င်း ၃၈

နိကန္တိ၊ သိမ်မွေ့သော တဏှာ

ဟူသော နိကန္တိ

သည် ၄၈၊ ၁၄၆၊ ၁၇၅

နိကန္တိပရိယာဒါနံ နာမ၊

နိကန္တိ၏ရေကဲ့သို့ခန်းလျက်

ကုန်ပျက်သောမည်သည် ၁၄၇

နိကန္တိပရိယာဒါနတော၊

တဏှာဟူသောနိကန္တိကို

ကုန်စေသော အားဖြင့်

၎င်း ၁၄၁

+ နိက္ကမေန၊ ပျင်းရိခြင်းမှ

ထွက်မြောက်တတ်သော

လုံ့လဖြင့် ၉၆

နိက္ခိတ္တကမ္မဋ္ဌာနဿ စ၊ ဝိပဿနာ

ကို အားထုတ်လျက်

အကြား၌ တွန့်၍ ပစ်စွန့်

ချထားအပ်သော

ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်

အား၎င်း ၁၇၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[န]

+နိခါတာ-နိခါတာ ဝိယ၊
စိုက်ထားအပ်သော
ကျောက်စာတိုင်ကဲ့သို့ ၁၈၄
နိဂစ္ဆနဝသေန၊ ထွက်သည်၏
အစွမ်းဖြင့် ၃၄
နိစယတော ဝါ၊ အပေါင်းအစု
မှ၎င်း ၁၅၇
နိစ္စတော နိမိတ္တံ၊ နိစ္စအားဖြင့်
ဖြစ်သော သင်္ခါရနိမိတ်ကို ၂၆၂
နိစ္စနဝါ စ၊ အမြဲအသစ်တို့သည်
၎င်း ၁၇၁
+နိစ္စပဋိက္ခေပတော စ၊ နိစ္စ
အဖြစ်ကို ပယ်ခြင်း
ကြောင့်၎င်း ၁၁၅
နိစ္စသည်၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကား
နိစ္စ သဿတတို့ပင် ဟု
ဖြစ်သော မိစ္ဆာသညာ
ကို ၆၉၊ ၁၅၀
နိစ္စသညာဒိပဇဟနဝသေန၊
မြတ်ဟု မှတ်မှားသော
သညာစသည်ကို ပယ်စွန့်
သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၆၈
နိစ္စသညာဒိပဟာနသမိကာနံ၊
နိစ္စသညာစသည်ကို
ပယ်ခြင်းကို ပြီးစေတတ်
ကုန်သော ၇၀
နိစ္စသာရာဘာဝတော၊ နိစ္စဟူ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[န]

သော အနှစ်သာရ မရှိ
သည်၏ အဖြစ်၏၎င်း ၄၀၁
နိစ္စသုခသုဘအတ္တာကာရေန၊
နိစ္စအခြင်းအရာ၊ သုခ၊
သုဘ၊ အတ္တ အခြင်း
အရာဖြင့် ၂၄၃
နိစ္စာတုရတာယ၊ အခါခပ်သိမ်း
ကျင်နာသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၃၂
နိစ္စေန ဝါ၊ နိစ္စဟူ၍ ကြံဆအပ်
သော တစုံတယောက်
သော မိမိမှ၎င်း၊ သူတပါး
မှ၎င်း၊ ဝါ၊ နိစ္စ၏
အဖြစ်မှ၎င်း ၂၄၈
နိဇ္ဇဉံ၊ မရောရှက်သော
အားဖြင့် ထင်ခြင်းကြောင့်
အချင်းချင်း ရှုပ်ထွေး
ရောရှက်ခြင်းကင်းသည် ၁၆၈
နိဇ္ဇိဝံ၊ ဇိဝဉ္စျိတံ အသက်မြှူ၏ ၃၁
နိတ္တေဇံ၊ တန်ခိုးအာနုဘော်
ကင်း၏ ၃၅
နိဒါနဋ္ဌော၊ ဝဋ်၏အကြောင်း
၏ အဖြစ်ဟူသော
သဘောသည် ၃၈၄
နိဋ္ဌေါက္ကမနံ ဝိယ၊ အိပ်ပျော်
ခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့ ၂၈၂
နိဓာနတော၊ မြေသို့မြုပ်

၅၃၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

ထားအပ်သော
အားဖြင့်၎င်း ၁၅၈
နိဗ္ဗာဒိဘာဝေန၊ ညွတ်သည်
စသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ၂၂၈
နိပုဏ်၊ သိမ်မွေ့သောဉာဏ်၏
အာရုံဖြစ်သောကြောင့်
သိမ်မွေ့စွာထသော ၅၆
နိဗ္ဗုဒ္ဓိတကပ္ပိသံ ဝိယ၊ ထုတ်
အပ်သော အစေ့ရှိသော
ဝါဂွမ်းကဲ့သို့၎င်း ၂၅၆
နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ထိုထိုဘဝအားဖြင့်
ဖြစ်၏ ၁၁၁
+ နိဗ္ဗတ္တိတလက္ခဏံ၊ စ၍
ဖြစ်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်
သော သင်္ခတ၏
လက္ခဏာသည် ၁၅၆
နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ၊ ကမ္မပစ္စယ
ကြောင့် ဖြစ်ကြကုန်လတ် ၅၈
နိဗ္ဗာနံ၊ ဝါန ဟုဆိုအပ်သော
တဏှာမှ ထွက်မြောက်၏ ၈၇
+ နိဗ္ဗာနမိတိသင်္ခံ ဥပါဂတံ၊
(သုံးပါးသော။ပ။)
ရောက်သော ၄၅၅
နိဗ္ဗိဒါဒိသု၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ။ပ။
ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာဟု
ဆိုအပ်ကုန်သော ၂၁၃
နိဗ္ဗိဒါနုပဿနံ၊ အနိစ္စာ-
နုပဿနာတို့ကြောင့်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

ကောင်းစွာဖြစ်၍
ငြီးငွေ့သော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် အဖန်တလဲလဲ
ရှုသော အနုပဿနာကို ၁၅၀
နိဗ္ဗိန္ဒဿ၊ လည်ဝယ်ဆွဲသော
ခွေးပုပ်ကဲ့သို့ စက်ဆုပ်
ငြီးငွေ့ရကား ၂၈၁
နိမိတ္တံ၊ မျက်နှာ
ရိပ်သည် ၁၇၊ ၆၃၊ ၁၅၁၊ ၂၀၀
+ နိမိတ္တဂ္ဂါဟေန စ၊ နိမိတ်
အခြင်းအရာကို
ကောင်းစွာမှတ်သည်၏
အစွမ်းဖြင့်လည်း ၉၆
နိမိတ္တာရမ္မဏတ္တာ စေတ၊
သင်္ခါရနိမိတ်ဟူသော
အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း ၃၄၁
နိယတဂတိကော၊ မြဲသော
သုဂတိရှိသည်ဖြစ်၍ ၆၄
နိယမတော၊ အမြဲအားဖြင့် ၈၄
နိယျာနဋ္ဌော၊ ဝဋ်မှ
ထွက်မြောက်တတ်
ထွက်မြောက်ကြောင်း၏
အဖြစ်ဟူသော သဘော
သည် ၃၈၄
နိယျာနိကဋ္ဌေန၊ ဝဋ်မှ
ထွက်မြောက်ကြောင်း၏
အဖြစ်ကြောင့် ၃၃၅

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၃၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

+နိရသံ၊ ပြည့်စုံခြင်း
ကင်းသော ၂၂၅

နိရသာ၊ (ဝိပတ္တိအဆုံး
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)
ပြည့်စုံခြင်းမှ ကင်းကုန်
သည် ၂၂၄

+နိရသာဒံ၊ သာယာ
အပ်သည်၏ အဖြစ်
ကင်းသော ၂၂၅

နိရသာဒါ၊ (ဒုက္ခသဘော
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)
သာယာအပ်သော
သဘောမှကင်းကုန်သည် ၂၂၄

နိရုဗ္ဗိသံ၊ သုံးပါးသော
အာမိသမှ ကင်း၏ ၂၂၇

နိရိန္ဒနော၊ လောင်စရာ
မီးစာမရှိသော ၃၇၅

နိရိဟကံ၊ အားထုတ်
လုံ့လမရှိ ၃၁

နိရိဟကတ္တပစ္စယပဋိဗဒ္ဓ-
ဂုတ္တိတာဝဗောဓတော၊
အားထုတ်ခြင်း။ပ။
ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း
ကြောင့်တည်း ၁၇၀

နိရုဇ္ဈနတော၊ ချုပ်လတ်
သည်ရှိသော် ၄၄၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နိရုဇ္ဈိယန္တိ၊ အမြဲမတည်
မရှည်မကြာ ချုပ်ကုန်
လတ် ၅၈

နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသော
ကိလေသာကို ၃၆၁

နိရောဓယတော၊ ထို နေဝ-
သညာနာသညာယတန
သမာပတ်ကို ချုပ်စေ
သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ၄၄၀

နိရောဓာနုပဿနံ၊ သင်္ခါရ
တို့၏ ချုပ်ကြောင်း။ပ။
ရှုသောအနုပဿနာကို ၁၅၀

နိရောဓာနုပဿနာယ၊ ရာဂ
ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို အဖန်
တလဲလဲရှုသော
အနုပဿနာဖြင့် ၃၉၈

နိရောဓေန္တော-နိရောဓာယ
အနုပဿန္တော၊ နောင်ခါ
အသစ်မဖြစ် ချုပ်စေ
ခြင်းငှါ ရှုသည်ဖြစ်၍ ၇၀

နိရောဓော၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော
အသစ်တဓာတ်သည်
သာလျှင် ၈၇

နိလိနကာကော ဝိယ စ၊
နားသောကျီးကဲ့သို့၎င်း ၁၄၃

နိဝတ္တေတွာ ခုံသိတုံ၊ ပြန်၍
ကိုက်ခြင်းငှါ ၂၄၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[န]	
နိဝါသီ၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲ အမြဲနေလေ့ရှိ၏	၈၃
နိသီဒါပေသီ၊ ဆွမ်းကို ငုံလင့်လျက် သိတင်း သုံးစေ၏	၄၄၄
နိဿဂ္ဂါနုပဿနံ၊ သင်္ခါရ။ပ။ ပဿနာကို	၁၅၀
နိဿရဏဋ္ဌော၊ ထွက်မြောက် ရာ၏ဟူသော သဘော သည်	၃၈၄
နိဿရိတုကာမံ၊ ထွက် မြောက်ခြင်းငှါ အလို ရှိသည်	၂၃၆
နိဿိတာနံ၊ (ဇာတိ။ပ။) သူတို့၏	၉၁
နိလဝဏ္ဏံ၊ ညှိသော အရွက် အဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိသည်	၁၄၀
နေက္ခမ္ပဝသေန၊ ကာမစွန္ဒကို ခွါတတ်သော နေက္ခမ္ပ- သက်ပွ၏၊ ဝါ၊ အလောဘ ပြဇာန်းသော ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏ အစွမ်းဖြင့်	၄၂၉
နာရသုတ္တကေန၊ မျက်ကြော တည်းဟူသော ကြိုးငယ်ဖြင့်	၁၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ပ]	
ပက္ခန္ဓတတ္တနာရာစော ဝိယ၊ ပြေးဝင်သော မီးရဲရဲ တောက်သော စဉ်းသွား ကဲ့သို့၎င်း	၁၈၅
ပက္ခန္ဓနတော စ၊ ပြေးဝင် ခြင်းကြောင့်၎င်း	၂၀၈
ပက္ခိတ္တတိလာ၊ ထည့်အပ်သော နှမ်းတို့သည်	၁၃၀
ပက္ခေ၊ (အက္ခ အမြောင် လက်ဆောင်)အပင်း အသင်း၌	၃၃၁
ပဂုဏံ၊ အဝါးဝစ္စာ လေ့လာ အပ်သည်	၁၄၄-၉
ပဂုဏရူပါရူပကမ္မဋ္ဌာနော၊ လက်လည်စွာလှ အဝါး ဝအောင် လေ့လာအပ် ပြီးသော ရူပကမ္မဋ္ဌာန်း အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော	၁၄၉
ပဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ ချီးမြှောက်တတ် သော အနက်ကြောင့်	၃၄၃
ပဂ္ဂဟော၊ သမ္ပယုတ်တရားကို ကောင်းစွာ ချီးမြှင့်တတ် သော ဝီရိယသည်	၁၇၅
ပစလိတာယ၊ မတည်မတုံစား အပြားအားဖြင့် တုန်လှုပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၉၁
+ပစ္စတ္တ လက္ခဏ သလ္လက္ခဏ- ဝသေန၊ မိမိ မိမိတို့၏	

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၃၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၀]

လက္ခဏာကို ကောင်းစွာ
မှတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ၆၇

ပစ္စယနိရောဓဋ္ဌေန၊
အဝိဇ္ဇာဟု ဆိုအပ်သော
အနာဂတ်၌ ဖြစ်လတ်
သောရုပ်၏အကြောင်း
ချုပ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့် ၁၆၁

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ၊ အကြောင်း
ဖြစ်သော ငါးပါးသော
တရားကို သိမ်းဆည်း
ခြင်းကို ၄၂

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏံ၊
အကြောင်းကို သိမ်း
ဆည်းသောဉာဏ်သည် ၆၀

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟိတေ၊ အကြောင်း
ကို သိမ်းဆည်းခြင်းသည် ၆၁

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန၊ နာမ်ရှုပ်
တို့၏ အကြောင်းကို
သိမ်းဆည်းခြင်းဖြင့် ၃၉၆

ပစ္စယယာပနိယတာယ၊
ယထာရဟ ပစ္စည်းတို့ဖြင့်
မျှစေအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၈၈

ပစ္စယဝတံ၊ ပစ္စည်းရှိကုန်
သော အကျိုးတရားတို့၏၁၆၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၀]

ပစ္စယသမုပ္ပန္နာ၊ အဝိဇ္ဇာ
ဟူသော အကြောင်း
ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သည် ၆၁

ပစ္စယော၊ ဟေတု သဟဇာတ
စသော သတ္တိဖြင့် သင်္ခါရ
တို့အား ယထာရဟ
ကျေးဇူးပြုတတ်သည် ၆၁

ပစ္စုပ္ပန္နအဋ္ဌါနံ၊ ပဋိသန္ဓေအစ
စုတိအဆုံးရှိသော အလုံး
စုံသော ဝတ္ထုမာန်ကာလကို ၄၃
+ ပစ္စုပ္ပန္နကိလေသော၊ ပစ္စုပ္ပန်
ဖြစ်သော ကိလေသာ
သည် ၃၆၀

ပစ္ဆိမဉ္ဇ၊ နောက်ဖြစ်သော
ဖြစ်ခြင်းကြိယာကို၎င်း ၂၄၅

ပစ္ဆိမဝယော နာမ၊ ပစ္ဆိမ
အရွယ်မည်၏ ၁၁၁

ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့်
သိတတ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့် ၇၅၊ ၂၀၃၊ ၂၂၉

ပဇာနန္တော၊ (ရှေးဦးစွာ
ဈာန်ဖဿနှင့်ကင်း၍
ပိုင်းခြား၍သိခြင်းစသော
လေးပါးလေးပါးသော
အပြားတို့ဖြင့်) လေးပါး
သော သစ္စာတို့ကို ထိုး
ထွင်း၍ သိသည်ဖြစ်၍ ၂၆၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂဿ၊
 ဝတ္ထုဖြစ်သော ငါးပါး
 သော ကာမဂုဏ်ရှိသော
 ကာမရာဂ၏ ၄၃၇

ပဉ္စပဉ္စဝဿဝသေန၊ ငါးနှစ်
 ငါးနှစ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ၁၂၃
 ပဉ္စရပက္ခိတ္တော၊ ချိုင့်၌
 လှောင်အပ်သော ၂၃၆

ပဉ္စာဝိဿဇ္ဇနေ၊ (အနိစ္စတော
 မနသိကရာတော ကထံ
 သင်္ခါရာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ-
 ဟူသော ပြဿနာ၏)
 အဖြေ၌ ၂၅၉

+ပညတ္တိ၊ သန္တာနပညတ် ၁၃၈
 ပညာ၊ အပြားအားဖြင့်
 သိတတ်သောပညာသည် ၂၀၁

ပညာဒသကံ၊ ပညာပွင့်
 လင်းသောအားဖြင့်
 ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခု
 တို့၏ အပေါင်း၎င်း ၁၁၉

ပညိန္ဒြိယံ၊ လွန်ကဲသော
 ပညိန္ဒြေကို ၂၆၄

ပဋိကုလျတာ ဝါ၊ စက်ဆုပ်
 ရှုံရှာသည်၏ အဖြစ်
 သည်၎င်း ၂၅၄

ပဋိက္ခမေယျံ ဝါ၊ နောက်သို့
 မူလည်း ဆုတ်နိုင်ရာ၏ ၃၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ပဋိက္ခုလတော၊ နှစ်သက်
 ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏
 အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၉

ပဋိစ္စ၊ လျော်သော ပစ္စည်း
 တရားတို့ကိုစွဲ၍ ၇၅

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ ဇာတိစသော
 အကြောင်းကိုစွဲ၍
 ဖြစ်ကုန်သော ၁၆၈

ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ၊
 ရာဂ၏စွန့်လွှတ်ရာ
 နိဗ္ဗာန်ကို အဖန်တလဲလဲ
 ရှုသော အနုပဿနာဖြင့် ၃၉၈

ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိအဿာသ-
 ဝသေန၊ (အလုံးစုံသော
 မိစ္ဆာဝိတက်ကို ခွဲတတ်
 သော အထွတ်အဖျားသို့
 ရောက်သော) ပဋိနိဿဂ္ဂ
 ကို ရှုလျက် ထွက်သက်ကို
 ဖြစ်စေသည်၏အစွမ်းဖြင့် ၄၃၀

ပဋိနိဿဇ္ဇတိ၊ စွန့်၏ ၂၀၂

ပဋိပက္ခဉာဏဒဿနတ္ထံ၊
 ပဋိပက္ခဉာဏ်ကို ဗျတိရိက်
 အားဖြင့် ပြခြင်းငှါ ၂၃၁

+ပဋိပက္ခဝသေနော၊
 ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်သာလျှင် ၃၉၆

အက္ခရာစဉ် [ပ] စာမျက်နှာ

ပဋိပတ္တိယံ၊ ဓုတင်အကျင့်
သမထဘာဝနာ ဝိပဿ-
နာဘာဝနာ အကျင့်၌ ၄၆၄

ပဋိပိဋနာဝဗောဓတော၊
အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်
အပ်သည်၏အဖြစ်ကို
ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း
ကြောင့်တည်း ၁၇၀

ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဒရထံ၊ အချင်း
ခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးပြီး
သော ကိလေသာဟူသော
ပူပန်ခြင်းရှိသော ၄၂၅

+ပဋိဗာဟေတွာ၊ တားမြစ်၍ ၅၂
ပဋိမာနနာဝဇ္ဇနံ၊ သံဃာ
တော် မြှော်လင့်အံ့သည်
ကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည် ၄၄၅

+ပဋိလဒ္ဓလောကိယသမာဓိ-
သမာပဇ္ဇနတော၊ ရအပ်
သော လောကီသမာဓိကို
ဝင်စားနိုင်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း ၄၁၆

+ပဋိလိနစရော နာမ၊ ဘဝ
စသည်တို့မှ တွန့်လိပ်သော
စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်
ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်
မည်သည် ၂၀၀

အက္ခရာစဉ် [ပ] စာမျက်နှာ

ပဋိဝေတိ ယထာ၊ အရှည်
မတည် ချက်တပြုတ် ချုပ်
ပျောက်ပျက်စီးသကဲ့သို့ ၁၅၉

ပဋိဝေပေတ္တဿ၊ မဂ်ဉာဏ်
ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ရောက်သော ၁၇၂

ပဋိသင်္ခါနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့ကို
စွန့်လွှတ်ခြင်း၏
အကြောင်းဖြစ်သော
အနိစ္စစသည်တို့၌ အဖန်
တလဲလဲ ဆင်ခြင်သော
ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော ၁၅၂

ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏ ၃၉
ပဋိသန္တိဟေတုဘူတံ၊ ပဋိသန္ဓေ

၏ အကြောင်းဖြစ်သော ၂၂၉
ပဋိသရဏံ၊ သင်္ခါရလျှင် (ပ)
ကိုးကွယ်ရာသည် ၂၂၃

ပဋိသလ္လိနေန၊ အထူးထူးသော
အာရုံမှ ဖွဲ့၍ တယောက်
တည်းသာ ကိန်းအောင်း
လျက် ၄၂၀

ပဌမဉာဏဝဇ္ဇာ၊ ပဌမ
မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်အပ်
သော တရားမည်ကုန်၏ ၃၅၄

ပဌမဝယော နာမ၊ ပဌမ
အရှယ် မည်၏ ၁၁၀

ပဌမာဘိနိပါတော၊ အာရုံ၌
ရှေးဦးစွာ ရှေးရှုကျခြင်း
ကဲ့သို့ ဖြစ်သော ၁၉

၅၃၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[၀]

ပဋ္ဌာနံ၊ ကာယ ဝေဒနာ
စသော အာရုံသို့ကပ်၍
တည်တတ်သည်မည်၏ ၃၃၁
ပဏိဓိပတ္တနံ၊ ပဏိဓိဟု
ဆိုအပ်သော တောင့်တ
ခြင်းကို ၂၉၇
ပဏ္ဍိတဇာတိကော၊ တိဟိတ်
ပဋိသန္ဓေပညာဖြင့် ပညာ
ရှိသော ယောဂီသည် ၃၀၉
ပဏ္ဍုပလာသံ၊ ဖက်ရွက်ရော်
သည် ၁၄၀
ပတမာနေ၊ ချုပ်ပျက်စုတေ့
ကျရွေ့သည်ရှိသော် ၃၂
ပတိကုဋ္ဌတိ၊ ရှု၏ ၂၅၄
ပတိလီယတိ၊ တွန့်၏ ၂၅၄
ပတိဝနုတိ၊ နှစ်၏ ၂၅၄
ပတ္တနာ ဝါ၊ တောင့်တခြင်း
သည်၎င်း ၂၂၃
ပထဘာဝေန စ၊ အကြောင်း၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၃၅၄
ပထဝီရသာဒိ ဝိယ၊
သသမ္ဘာရပထဝီ၏ ရသ
စသည်ကဲ့သို့တည်း ၃၇၃
ပဒဟန္တိ-ပဂ္ဂဟန္တိ၊ ချီးမြှောက်
တတ်ကုန်၏ ၃၃၂
ပဒုမပလာသတော၊ စဉ်းငယ်
ရှိုင်းသော ပဒုမာရွက်မှ ၃၁၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[၀]

ပဓာနဘာဝကာရဏတော စ၊
မြတ်သည့် အဖြစ်၏
အကြောင်းဖြစ်သော
ကြောင့်၎င်း ၃၃၂
+ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့ ၇၇
+ ပန္နရသဝိဓံ၊ တဆယ့်ငါးပါး
အပြားရှိသည် ၁၀၉
ပဗ္ဗတရာဇသဒိသာ၊ မြင့်မိုရ်
တောင်မင်းနှင့်တူသော ၁၈၄
ပဗ္ဗတသမုဒ္ဒါဒိဒဿနကာနံ၊
တောင်၊ သမုဒ္ဒရာ စသည်
တို့ကိုမြင်သောသူတို့အား ၁၆၇
ပဗ္ဗတေယျာ၊ တောင်၌
ကျက်စားသော ၂၂
ပဗ္ဗပဗ္ဗဂတော၊ အဆစ်အဆစ်
ဖြစ်ကုန်သော ၁၃၀
ပဗ္ဗာရဒသကံ၊ ရွှေသို့
ကိုင်းသောအားဖြင့်
ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်စု
တို့၏ အပေါင်း၎င်း ၁၁၉
ပဘင်္ဂပဂမနာသီလတာယ၊
ဖရိုဖရဲပျက်စီးခြင်းသို့
ရောက်ခြင်းအလေ့ရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၉၁
ပဘင်္ဂတော၊ ပျက်ခြင်းသို့
ရောက်သောအားဖြင့် ၈၆၊ ၉၁၊
၂၃၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[၀]

ပဘိန္ဒမဒစက္ကဟတ္ထိ၊ ပါးစောင်
နှစ်ဖက်မှ ယိုထွက်သော
မုန်ရှိသော ကျန်းသော
ဆင် ၂၁၆

ပဘိန္ဒော ပဋိသမ္ဘိဒေါ၊
အပြားအားဖြင့် ဖြစ်သော
ပဋိသမ္ဘိဒါရှိသော ၁၇၈

ပဘောဒကော၊ ခဏတိုင်း၊
ခဏတိုင်း ပျက်ခြင်း
သဘောရှိကုန်သော ၂၁၆

ပဘောဒတော၊ အသီးအသီး
ခွဲခြမ်းဝေဖန်သော
အားဖြင့် ၈၅

ပယောဂတ္တာ၊ ယှဉ်စေအပ်
သော ပယောဂ၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၄၄၉

+ပယောဂပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပညာ၊
အရိယမဂ် ဟူသော
ပယောဂကြောင့်ဖြစ်သော
ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းခြင်း
၌ ဖြစ်သောပညာသည် ၄၁၂

ပရတီရနိန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရ-
ကာယော၊ ထိုမှာဖက်ကမ်း
သို့ ညွတ်သော ကိုင်းရှိုင်း
သော ကိုယ်ရှိသည် ၃၁၄

ပရတော၊ ပြင်ပသူစိမ်းနှင့်
တူသောအားဖြင့် ၈၆၊ ၂၄၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[၀]

ပရဓမ္မဝသာနဝတ္ထိနော၊
မိမိမှတပါးသော ဟေတု
အကြောင်း ပစ္စယ
အကြောင်းဟု ဆိုအပ်သော
အကြောင်းတရားတို့၏
အလို အစွမ်းသတ္တိသို့
လိုက်ခြင်းသဘော
ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ၃၇

ပရဓမ္မဟိ၊ တပါးသော ဓမ္မ
ဖြစ်ကုန်သော ၃၇

ပရပစ္စယတော စ၊ တပါးသော
ဓမ္မတို့၏ ပစ္စယသတ္တိ
ကြောင့်သာလျှင် ၃၇

ပရမတ္ထိယာ-ပရမတ္ထဘူတာ၊
ပရမတ္ထနှင့် စပ်ခြင်းရှိရ
ကား ပရမတ္ထဖြစ်၍
ဖြစ်၏ ၁၃၈

ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနာဒိဝသေန၊
မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏
အဖြစ်၌ လွန်မြတ်သော
နိဗ္ဗာန်ရှိ၏ ဤသို့စသော
မိစ္ဆာအယူ၏ အစွမ်းဖြင့် ၂၃၃

ပရမသမ္မာဓေ၊ အလွန်ကျဉ်း
မြောင်းစွာသော ၄၁

ပရမသာသဿ၊ လွန်စွာသက်
သာရာဟု ဆိုအပ်သော
နိဗ္ဗာန်၏ ၉၀

၅၃၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ပရမဋ္ဌော-မိစ္ဆာဘိနိဝိဋ္ဌော၊
 မှားသောအားဖြင့် နှလုံး
 သွင်းသည်ဖြစ်လျက် ၃၆၂
 +ပရမာ ကောဋိ၊ အမြတ်ဖြစ်
 သော ကောဋိသည် ၂၀၆
 ပရာမာသော ဝါ၊ မှားသော
 အားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း
 သည်၎င်း ၂၂၃
 ပရိကမ္မန္တိ၊ (အရိယမဂ်ကို
 ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်)ပရိကံ ဟူ၍ ၃၀၁
 ပရိက္ခာရတေမနဘယေန၊
 ပရိက္ခရာကို ရေစွတ်အံ့သည်
 မှကြောက်သောကြောင့် ၄၅၂
 ပရိက္ခိပိတော၊ ခြံပွတ်ကဲ့သို့ ခံ၍ ၄၄၄
 ပရိက္ခိဏာဘဝသံယောဇနော၊
 ကုန်ပြီးသော ဆယ်ပါး
 သော ဘဝသံယောဇဉ်
 ရှိသော ၃၂၉
 ပရိဂ္ဂဏေယျ၊ ပညာဖြင့်
 သိမ်းဆည်း ဆင်ခြင်ရာ၏ ၆၄
 ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌေန၊ နှုတ်အမှု မရိုင်း
 ပြရအောင် သိမ်းဆည်း
 တတ်သော အနက်
 ကြောင့် ၃၄၃
 ပရိဂ္ဂဟိတာ နာမ၊ သိမ်းဆည်း
 အပ်သည် မည်ကုန်သည် ၂၄၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ပရိဂ္ဂဟိတရူပဿ၊ ဉာဏ်ဖြင့်
 ပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်း
 အပ်ပြီးသော ရုပ်ရှိသော ၉
 ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗ၊ ပိုင်းခြားတတ်
 သော ပညာဖြင့် ပိုင်းခြား
 ၍ ယူအပ်၏ ၁၇
 +ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်
 ပိုင်းခြား၍ မှတ်သား
 အပ်ကုန်၏ ၃
 ပရိစိတာ၊ ဩကာသစသည်
 တို့၌ အနိစ္စတာ စသည်
 တို့ကို မှတ်သည်၏ အစွမ်း
 အားဖြင့် လေ့ကျက်ခြင်း
 ရှိလတ်ပြီ ၁၉၀
 ပရိစ္စဇနတော စ၊ စွန့်ခြင်း
 ကြောင့်၎င်း ၂၀၈
 ပရိစ္စာဂဋ္ဌေန၊ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မ
 တို့ကို ပယ်ခြင်း စွန့်ခြင်း
 ဟူသော အနက်
 သဘောကြောင့် ၆၇
 ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါ စ၊
 ပရိစ္စာဂ,ပဋိနိဿဂ္ဂ မည်
 သည်လည်း ၂၀၈
 ပရိစ္ဆေဒပရိဝဋ္ဌမတော၊
 ဥဒယ ဝယ၏ အစွမ်း
 အားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်း
 အားဖြင့်၎င်း, သွားရာ
 ခရီးအားဖြင့်၎င်း ၂၅၇

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၃၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

+ပရိညက္ခယမ္ပိ၊ ပရိညာဉ်
သုံးပါးအပေါင်း
သည်လည်း ၃၉၄

+ပရိညာဓတပိ၊ အရှင်တို့
ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်
လျက်လည်း ၃၇၀

ပရိညာ ပညာ၊ အနိစ္စ စသော
လက္ခဏာတို့ကိုပိုင်းခြား၍
သိသောပညာကို ၆၇

ပရိညာဘိသမယေန၊
အကြွင်းမဲ့ ပိုင်းခြား၍
သိခြင်းဟု ဆိုအပ်သော
ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့် ၃၈၀

ပရိဏတပလ္လဝဝဏ္ဏံ၊
သရက်စသည်တို့၏
ရင့်သော ရွက်ညွန့်
အဆင်းနှင့်တူသော
အဆင်းရှိသည် ၁၄၀

ပရိတ္တဋ္ဌာယိနောတိ စ၊
တို့စွာသော ကာလမျှသာ
တည်ခြင်း ရှိကုန်၏
ဟူ၍လည်း ၁၇၁

ပရိဒေဝဓမ္မတော၊
ငိုကြွေးခြင်းသဘော
ရှိသောအားဖြင့် ၈၇

+ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ကိလေသ
ပရိနိဗ္ဗာန်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်
ပြု၏ ၄၅၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ပရိပက္ခတ္တာ၊ ရင့်ပြီးသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၄၈

ပရိပုဏ္ဏဗလော၊ ပြည့်စုံသော
အားရှိသည် ၄၃၈

ပရိပုဏ္ဏဗောဓိပက္ခိယဘာဝေ၊
ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံ
သော ဗောဓိပက္ခိယ
ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ၃၃၀

ပရိပူရကာရိနော၊ ပြည့်ခြင်း
ကို ပြုလေ့ရှိကုန်၏ ၄၁၆

ပရိပ္ပေါသေတွာ၊ ဖျန်း၍ ၁၇

ပရိဘဏ္ဍံ၊ နွားချေးစို
လိမ်းကျံသည်ကို ၄၄၄

ပရိဘုတ္တာဟာရောပိ၊ စားသော
အာဟာရသည်လည်း ၁၀၇

ပရိမဒ္ဒတိ၊ လက္ခဏာရေး
သုံးပါးကို စုံစမ်းသည်၏
အစွမ်းဖြင့် သုံးသပ်၏ ၃၂၆

ပရိယာဒိဏ္ဏတ္တာ၊ ကုန်ခန်း
သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၃၇၅

ပရိယာဒိန္ဒာ နာမ၊ ကုန်သည်
မည်သည်၊ ဝါ၊ ခန်း
ခြောက်သည် မည်သည် ၁၄၆

ပရိဟာယန္တိ၊ ရေသို့ကျလျက်
ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ကုန်၏ ၁၂၁

ပရိဝတ္တေတိ၊ ဆင့်ကာဆင့်ကာ
အဖန်တလဲလဲ ဝိပဿနာ
ဉာဏ်ကို ဖြစ်စေ၏ ၃၂၆

၅၄၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[ပ]

+ပရိဝါရိတော၊ အရိုး
အကြော စသည်တို့ဖြင့်
ရံအပ်သော ၂၆

ပရိသုဿမာနကဏ္ဍမုခေါ၊
ခြောက်ကပ်သော
လည်ချောင်းခံတွင်း
ရှိသည်ဖြစ်၍ ၂၇၇

ပလိဗောဓဋ္ဌော၊ မဂ်ဉာဏ်
ဖိုလ်ဉာဏ်ကို တားမြစ်
တတ်သည်၏အဖြစ်
ဟူသော သဘောသည် ၃၈၄-၉

ပလုဇ္ဇနတာယ၊ ပြိုကွဲပေါက်
ပြဲ ပျက်စီးတတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊
လွန်စွာပျက်စီးခြင်း
ဗျသနသဘောရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၈၉

ပလောကတော၊ ဗျာဓိဇရာ-
မရဏတို့ဖြင့် ပေါက်ကွဲ
ပျက်စီးသောအားဖြင့် ၈၆-၉

ပလောကဓမ္မာ၊ ပျက်စီးခြင်း
သဘောရှိကုန်သည်
ဖြစ်၍ ၁၃၉

ပလောကိနော၊ ပျက်ခြင်း
သဘောရှိကုန်၏ ၂၁၀

ပဝတ္တံ၊ ကိလေသအဘိသင်္ခါရ
တို့ကြောင့် အဆင့်ဆင့်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[ပ]

ဖြစ်သော ဥပါဒိန္န
ခန္ဓာကို ၆၃၊ ၂၀၀၊ ၂၂၇

ပဝတ္တာနုပုဗ္ဗဝိပဿနဿ၊
ဖြစ်သော ဥဒယဗ္ဗယဘက်
စသော အစဉ်အတိုင်း
ဖြစ်သော ဝိပဿနာ
ရှိသော ၄၂၀

ပဝတ္တိံ၊ အဆက်ဆက်
အဆင့်ဆင့်အားဖြင့်
ဖြစ်ခြင်းကို ၁၃

+ပဝတ္တိဒုက္ခတာယ၊ ပဝတ္တိ
ဟူသော ဝဋ်ဒုက္ခ၏
အဖြစ်ကြောင့် ၉၂

ပဝတ္တိ နာမ၊ သံသရာဟူသော
ဆက်ကာဆက်ကာ
ဖြစ်တတ်သောတရား
မည်သည် ၉၉

ပဝတ္တိဘေဒေါ၊ ခဏခဏ
ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း၌ ၄၃၉

ပဝတ္တိယော၊ ရုပ်ကလာပ်
တို့၏ ဖြစ်ခြင်းတို့ကို ၁၀၁

ပသာဒေတုကာမော၊
ကြည်စေလိုသော ၁၇

ပသာဒေါ၊ ဘုတ်တို့ကို
ကြည်စေတတ်သော
ပသာဒငါးပါးသည် ၄၈

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၄၁

အက္ခရာစဉ် [၁] စာမျက်နှာ

ပသာရိတနဂုံဌေး၊ ထောင်
အပ်သော အမြီးရှိသည်
ဖြစ်၍ ၁၈၀

ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ပယ်အပ်
ကုန်သော သံကိလေသ-
ဓမ္မတို့၏ ၃၆၀

ပဟာနကရာနိ၊ ပယ်ခြင်းကို
ပြုတတ်ကုန်၏ ၃၄၆၊ ၃၅၄

ပဟာနပညာ၊ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မ
တို့ကို ပယ်တတ် စွန့်တတ်
သော ပညာကို ၆၇

ပဟာနပရိညာ နာမ၊ ပဟာ-
တဗ္ဗဓမ္မကို စွန့်ပယ်
တတ်သော ပရိညာ
မည်၏ ၆၈

ပဟာနာနုပ္ပတ္တိကိစ္စံ၊ ပယ်ခြင်း
ကိစ္စ၊ မဖြစ်စေခြင်း
ကိစ္စကို၎င်း ၃၃၃

ပါကာရဂေဟဂေါပုရာဒိသု၊
တံတိုင်း၊ အိမ်တံခါး၊
မုခ်၊ ပြအိုး၊ တန်ဆောင်း
စသည်တို့သည် ၂၇

ပါဒကဗျာနနိယမေန စေတ၊
ပါဒကဗျာန်ဟူသော
မှတ်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်
၎င်း ၂၉၂

အက္ခရာစဉ် [၁] စာမျက်နှာ

ပါဒကရဏီယံ၊ ခြေဖြင့်
ပြုအပ်သော သွားခြင်း
ကိစ္စကို ၃၆

ပါဒသဉ္စရဏံ၊ ခြေကို လှုပ်ရှား
လွဲဖယ်ခြင်းသည် ၁၂၇

ပါဒုဒ္ဓရဏကာလေ၊ ဒုဟိယ
ခြေကို ချီသောကာလ၌ ၁၂၇

ပါရိမတိရံ၊ ထိုမှတစ်ကမ်းသို့ ၃၈၃

ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယကံ၊ ပါရိသုဒ္ဓိ
၏ ပြောင်းသော
အကြောင်းအင်္ဂါမည်၏ ၃၀၈

ပါဠိဘဒ္ဒကော၊ ပေါက်ပင်
သည် ၂၅၀

ပါဠိဝသေနေတ၊ (ဝသ-
ဂေါတြဘုဓမ္မဝိပဿနာ-
ဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဟု
မဂ်အကျိုးရှိသော
ဝိပဿနာ၊ ဖိုလ်အကျိုး
ရှိသော ဝိပဿနာကို
အသီးပြု၍ ဟောတော်
မူအပ်သော) ပါဠိ၏
အစွမ်းဖြင့်ပင်လျှင် ၄၂၂

ပိဋ္ဌ ဝိယ၊ မှညက်ကဲ့သို့၎င်း ၂၅၆

ပိဋ္ဌိကဏ္ဍကံ၊ ကျောက်ဆူး
ရိုးကို ၄၁

ပိပါသံ၊ ရေသိတ်ခြင်း ၂၈၆

၅၄၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁၀]

ပိဝိတုကာမတာပိ၊ သောကံ
 လိုသည်၏ အဖြစ်
 သည်လည်း ၃၅
 + ပိဋသပ္ပိ စ၊ ငဆွံ သည်၎င်း ၃၅
 ပိဏိတံ၊ အသား၏ စိုစို
 ပြည်ပြည် ပူးတက်ပြည့်စုံ
 ခြင်းဖြင့် ပြို့၊ ပြို့၊ ပြိုး၊ ပြိုး
 ရှိသည် ၁၃၃
 ပိဋနဋ္ဌော၊ နှိပ်စက်ခြင်း
 သဘောသည် ၃၈၄
 ပိဋနမတ္တေန၊ ညစ်ကာမျှဖြင့် ၁၇
 ပိဋ္ဌာဇနကတာယ၊ နှိပ်စက်
 ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည် ၈၉
 + ပုစ္ဆာ၊ ပုစ္ဆာတည်း ၆၂
 + ပုဉ္ဇော၊ အပုံအစုသည် ၃၂၊ ၁၃၈
 ပုညက္ခေတ္တံ၊ ကုသိုလ်အခင်း
 သန့်ရှင်း ပေါင်းမြက်
 ခွန်ထွက်သန့်သန့်
 လယ်ကောင်းမှန်သည် ၄၅၆
 ပုတ္တဂိဒ္ဓိနီ၊ သား၌ချစ်ခြင်း
 ပြင်းစွာရှိသည် ၂၈၅
 ပုထုဇ္ဇနကာလကိရိယမေဓ၊
 ပုထုဇဉ်၏အဖြစ်ဖြင့်
 သေခြင်းကိုသာလျှင် ၁၇၉
 ပုထုဇ္ဇနဂေါတ္တံ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏
 အနွယ်ဇာတ်ကို ၃၁၃
 ပုထုဇ္ဇနဿ၊ (တစုံတခုသော
 အနုသယကိုမျှ မပယ်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁၁]

ရသေး များစွာ
 ကိလေသာကို ဖြစ်စေ
 တတ်သော) ပုထုဇဉ်
 အား ၃၇၃
 ပုထုဇ္ဇနဿာပိ၊ အချင်း
 ခပ်သိမ်း မပယ်မဖြတ်
 အပ်သေးသော
 ကိလေသာရှိသော
 ပုထုဇဉ်၏လည်း ၄၁၆
 ပုနဗ္ဗဝါနဘိနိဗ္ဗတ္တနဓမ္မတံ၊
 ဘဝသစ်၌ တဖန် မဖြစ်
 ခြင်း၊ သဘောရှိသည်၏
 အဖြစ်သို့ ၃၇၅
 ပုနဗ္ဗဝေ၊ တဖန်ဘဝသစ်၌ ၅၈
 ပုနဗ္ဗဝေါ၊ တဖန်အသစ်
 ဖြစ်သောဘဝသည် ၅၄
 ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊ မဝင်စားမီ
 ရှေးအဖို့၌ ပြုအပ်သော
 ပုဗ္ဗကိစ္စကို ၄၄၁
 + ပုဗ္ဗင်္ဂမဋ္ဌေန၊ ပြဋ္ဌာန်းသော
 အနက်ကြောင့် ၃၄၃
 ပုဗ္ဗဇာတိဝသေန၊ ပုဗ္ဗဇာ
 စသည်တို့၏ အစွမ်း
 ဖြင့် ၁၂၆၊ ၁၃၂
 ပုဗ္ဗန္တံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော
 ခန္ဓာပဗန္ဓကောဋ္ဌာသကို ၄၂

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၄၃

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဗ]

ပုဗ္ဗန္တာဒယော၊ အတိတ်
ဖြစ်သော ခန္ဓာ ကောဠာ-
သ စသည်တို့ကို ၅၄

ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဝိဝေကာဝ-
ဗောဓတော စ၊ ရှေးအဖို့
နောက်အဖို့၌ ဆိတ်သည်
၏ အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍
သိခြင်းကြောင့်
၎င်းတည်း ၁၇၀

ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ၊ မဂ်၏
ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော
ဝိပဿနာသည် ၂၉၂

ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ အရိယမဂ်၏
ရှေးအဖို့၌ ၃၃၆

+ပုရိမကမ္မပစ္စယာ၊ ရှေးဘဝ
၌ ပြုအပ်သော ကံဟူသော
အကြောင်းကြောင့် ၂၂၉

ပုရိမဉ္စ၊ ရှေးဖြစ်သော
သိခြင်းကြံယာကို၎င်း ၂၄၅

ပုရိမဝတ္ထုတော၊ ရုပ်၏ဘင်
ဟူသော ရှေးဖြစ်သော
အာရုံမှ ၂၀၉

ပုရေကတဿ၊ ရှေးဘဝ၌
ပြုအပ်သော ၄၈

+ပူတိပဇာ၊ သားသေ
သားပုပ်ကိုသာ
ဖွားတတ်သော ၂၁၈

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဗ]

ပူတိမစ္ဆ ပူတိကုမ္မာသ-
ဩဠိဂလ္လစန္ဒနိကာဒိသု၊
ငါးပုပ် မုယောမုံပုပ် ညွှန်
နှင့်တကွ လုပ်ဆေးရေ
ကိုယ်ဝန် အညစ်အကြေး
အစရှိသည်တို့၏ သွန်ရာ
ယိုစီးရာ ကျင်းအိုင်အရပ်
ညွှန်စီး၍ပုပ်ရှိသော
တံစီးအိုင်အရပ်
အစရှိသည်တို့၌ ၄၁

ပေါက္ခရဏီတိရေ ဝါ၊ ရေကန်
၏ ကမ်း၌၎င်း ၂၁၄

[ဗ]

ဖလကသတံ၊ (ပိတောက်
နှစ်ဖြင့်ပြီးသော)
ပျဉ်ချပ်တရာကို ၃၁၈

ဖလသစ္စိကိရိယာ၊ ဖိုလ်ကို
မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည် ၃၆၃

ဖလာနန္တရံ၊ ဖိုလ်၏အခြား
မဲ့၌ဖြစ်သောဖိုလ်သည် ၄၂၄

ဖဿနဋ္ဌေန၊ တွေ့ခြင်းဟူသော
သဘောအားဖြင့် ၄၀၅

ဖဿနိရောဓာ၊ ပစ္စုပ္ပန်
အကြောင်းဖြစ်သော
ဖဿ၏ မရှိခြင်းကြောင့် ၁၆၂

၅၄၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[၈]

ဖာလယမာနော ဝိယ၊ ခွဲဘိ
သက္ကုသိုဋ်း ၂၃
+ ဖုဋ္ဌန္တံ၊ ရောက်အပ်ရအပ်
သော အရူပစျာန်တို့၏
အနန္တရကာလပတ်လုံး ၁၆၅
ဖုဋ္ဌော၊ အာရုံကိုတွေ့ခြင်း
သဘောသည် ၄၈
ဖုသိတံ၊ တွေ့အပ်ရောက်အပ်
ပြီးသည် ၂၆၇
ဖေဏပိဏ္ဍော၊ ရေမြုပ်
စိုင့်သည် ၁၇၀

[၉]

ဗလဒသကံ၊ ခွန်အား
သန်မြန်သောအားဖြင့်
ဖြစ်သော နှစ်တို့၏
ဆယ်ခုတို့၏အပေါင်း၎င်း ၁၁၉
ဗလပ္ပတ္တံ၊ သန်မြန်သော
အားသို့ရောက်သည် ၂၁၅
ဗလဝံ၊ သန်မြန်သော
အားရှိသည် ၁၀၄
ဗလဝတရာ၊ (ဘာဝနာ-
ဝိသေသကိစ္စအားဖြင့်
လွန်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်) အလွန်
အားသန်သည်ဖြစ်၍ ၃၀၀
ဗလဝေကလ္လေန၊ အစွမ်း
ချို့သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၄၃၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[၉]

ဗလသမာယောဂေါ စ၊
သမထဝိပဿနာတို့၏
အစွမ်းနှင့် ယှဉ်ခြင်းကို
၎င်း ၃၄၁
ဗဟုလာဗဟုလေသုပိ၊
အကြိမ်များစွာပြုအပ်
အကြိမ်များစွာ မှီဝဲအပ်
သော ဗဟုလကံ၊ အကြိမ်
များစွာမပြုအပ် အကြိမ်
များစွာ မမှီဝဲအပ်သော
အဗဟုလကံတို့တွင်လည်း ၅၀
ဗဟုလိကရောန္တဿ၊ အဖန်ဖန်
အလီလီ အားထုတ်
သော ၂၁၆၊ ၃၀၀
ဗာစတ္တာလီသ၊ လေးဆယ့်
နှစ်ပါးသော ၂၂
+ ဗာလာနုရူပေန၊ အောက်၌
သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည်
ထုံအပ်ထားအပ်သောအား
အစွမ်းအားလျော်သဖြင့် ၃၁၁
ဗာဟုံ ဥက္ခိပိတော၊ လက်
မောင်းကို မြှောက်၍ ၂၄၁
+ ဗိဘစ္ဆတော၊ ပဋိသ-
သံယောဇဉ်၏ ဝတ္ထု၏
အဖြစ်ကြောင့် ရှုကုန်
သော သူတို့ကို မိမိ၌
ဖွဲ့တတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၂၄၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[ဗ]

ဗုဇ္ဈနကသတ္တဿ၊ လေးပါး
သော အရိယသစ္စာ
တို့ကို သိသောသတ္တဝါ၏ ၃၃၅
ဗုဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ သစ္စာလေးပါးကို
သိတတ်သော အနက်
ကြောင့် ၃၃၁
ဗုဒ္ဓသာသနေ၊ သဗ္ဗညု
ရှင်တော်ဘုရား
သာသနာ၌ ၆၄
ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော၊ ဥပက္ကိလေသ
တို့၌ အပြစ် ထိုဥပက္ကိ-
လေသာတို့ကို သုတ်သင်
ခြင်း အကျိုးကို သိသော
ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ၁၈၈
ဗုဗ္ဗုဇ္ဇကံ၊ ရေပြွန်ကို ၂၁၄
ဗောဇ္ဈင်္ဂပ၊ ဝိသေသံ၊
(အရိယမဂ်ခဏ၌
ရစကောင်းသော)
ဗောဇ္ဈင်၏ ခြောက်ပါး
ခုနစ်ပါးဟူသော အထူး၊
မဂ္ဂင်၏ ခုနစ်ပါး ရှစ်ပါး
ဟူသော အထူး၊ ဈာန်
၏ ငါးပါး လေးပါး
စသောအထူး၊ ပဋိပဒါ
အထူး၊ ဝိမောက္ခ
အထူးကို ၂၈၉
ဗျတ္တော၊ အာဂုံပါဠိ၌
နဲ့ သိလိမ္မာသော ၁၈၈

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ ၅-၃၅-ပ-ပ-မ-သ-စ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[ဗ]

ဗျသနပန္နာ၊ အထူးထူး
သော အပြားရှိသော
ကြီးကျယ်သော အကျိုး
မဲ့သို့ ရောက်ကုန်သည် ၂၂၀
ဗျာဓိဓမ္မတော၊ နာခြင်း
သဘောရှိသော
အားဖြင့် ၈၇
ဗျာဓိနိဒါနဘာဝေါ၊ အနာ၏
အကြောင်း၏
အဖြစ်သည် ၃၈၈
ဗျာဟရိတုကာမတာ၊ စကား
ဆိုလိုသည်၏ အဖြစ်သည်
လည်း ၃၅

[ဇ]

ဘဂ္ဂါ-နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်ပြီ ၁၃၇
ဘင်္ဂ္ဂ၊ ထိုရုပ်စသည်လျှင် အာရုံ
ရှိသော စိတ်၏ ဘင်္ဂကို
လည်း ၄၆၊ ၂၀၃၊ ၄၀၁
ဘင်္ဂဝန္တနဉ္စေတ၊ ဘင်္ဂကွဏ
ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်
သော ၃၀၃
ဘင်္ဂါနုပဿနေ၊ ရုပ်ဝေဒနာ
စသော အာရုံရှိသော
စိတ်၏ဘင်္ဂကို အဖန်
တလဲလဲ ရှုခြင်း၌ ၂၀၁
ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်အပ်သော

၅၄၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်

၈၂

ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ် နာမ၊

ကြောက်မက်ဖွယ်အားဖြင့်

ထင်လာသောသင်္ခါရတို့၌

ဖြစ်သော ဉာဏ်မည်သည် ၂၁၇

ဘယတုပဋ္ဌာနေ၊ ကြောက်အပ်

သည်၏အဖြစ်ဖြင့် သင်္ခါရ

တို့၏ ထင်ခြင်း၌ ၂၂၅

ဘယတော၊ ချမ်းသာစသည်နှင့်

မရော ပြန့်ပြော များပြား

ကြီးမားသော ဘေးအား

ဖြင့် ၉၀၊ ၂၃၈

ဘယသာရကတ္တာဘာဝေန၊

ဇာတိဇရာ ဗျာဓိမရဏ

စသော ဘေးကို ညှင်းဆဲ

ဖျောက်ပယ်တတ်သော

အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့် ၉၁

+ ဘယာဝဟံ၊ ဘေးကို ဆောင်

တတ်သည် ၈၂

ဘဝဒိဋ္ဌိပ္ပဟာနံ၊ သဿတဒိဋ္ဌိကို

ပယ်နိုင်ခြင်း၎င်း ၂၁၅

ဘဝန္တရသန္တာနံ၊ ဘဝတပါး

တည်းဟူသော အစဉ်ကို ၃၇၅

ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသော

အကြောင်းကြောင့် ၂၃၀

ဘဝရတာ၊ ကာမစသော ဘဝ၌

မွေ့လျော်ကုန်သော ၃၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ဘဝသမ္ပုဒိတာ၊ ကာမစသော

ဘဝ၌ လွန်စွာ နှစ်သက်

ဝမ်းမြောက်ခြင်းသို့

ရောက်ကုန်သော ၃၀

ဘဝသာဂဇေ၊ ဘဝကိုးပါး

တည်းဟူသော ပင်လယ်

ရေအယဉ်၌ ၃၅၁

ဘဝါရာမာ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိအား

ဖြင့် လွန်စွာမွေ့လျော်အပ်

သော ကာမဘဝ စသော

ဘဝရှိကုန်သော ၃၀

ဘာတိဋ္ဌာနေ ဝါ၊ အစ်ကိုညီ

အရာ၌ မူလည်း ၂၄၇

ဘာယနာကာရေန၊ ကြောက်

သော အခြင်းအရာ

အားဖြင့် ၂၁၉

ဘာဝနာဘိသမယေန၊ သဟ-

ဇာတ-စသော ပစ္စည်း၏

အစွမ်းဟု ဆိုအပ်သော

ပျိုးစေခြင်း အဘိသမယ

ဖြင့် ၃၈၀

ဘာဝနာရတိယာ၊ ဘာဝနာ၌

မွေ့လျော် ပျော်ပိုက်သော

ပီတိ၌ ၂၃၄

ဘာဝနာရာမတာယ၊ ဘာဝနာ

ဟူသော မွေ့လျော်ရာ

ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အ]

ဘိက္ခုသံသရာဘေးကို ရှုသော
ယောဂီသည် ၆၄

ဘိဇ္ဇမာနာနိ၊ ပျက်သည်တို့ကို
သာလျှင် ၂၁၄

ဘိသက္ကော၊ ဆေးသွားသည် ၃၉

ဘိမဝေါဂါနုပတိတာ၊ အလုံး
စုံသော လူအပေါင်း၏
ဦးခေါင်းကို ခွဲအံ့သကဲ့သို့
ကြောက်ထိတ်လန့်ဖွယ်
သော အဟုန်ဖြင့် လျှင်စွာ
ကျသော ၄၁၀

ဘိဗ္ဗုကပုရိသဿ၊ ကြောက်လန့်
တတ်သောသူအား ၂၁၆

+ ဘူတာပဂတုပ္ပန္နံ နာမ၊ အာရုံ
၏ အရသာကို ခံစားပြီး
၍ ချုပ်ပြီး ကင်းပြီးသော
ဥပ္ပန္နမည်၏ ၃၆၇

ဘူမိဘူတေသု၊ ဝိပဿနာ၏
ဖြစ်ရာအာရုံဘုံ ဖြစ်ကုန်
သော ၁

ဘူမိယာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ၂၆၁

+ ဘူမိလဒ္ဓါနံ၊ ဝိပဿနာ၏
အာရုံဖြစ်သော ဥပါဒါ-
နက္ခန္ဓာပဉ္စကဟု ဆိုအပ်
သော ဖြစ်ရာဌာနဘုံကို
ရကုန်သော ၃၆၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အ]

ဘောဒတော၊ အတိတ်စသော
ဩကာသ အပြား

အားဖြင့် ၇၂၃

ဘောရီသဒ္ဓါ၊ စည်နှင့်အသံ
တို့သည် ၃၃

[မ]

မက္ခိတာဟာဇေပိ၊ လိမ်းကျံ
အပ်သော အာဟာရ
သည်လည်း ၁၀၇

မဂ္ဂံ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပစသော
ကြွင်းသော သတ္တင်္ဂ
မဂ်ကို ၃၈၀

မဂ္ဂဉ္စ၊ အရိယမဂ်၏
ရှေးအဖို့ဖြစ်သော
လမ်းမှန်လမ်းမှိုးကို၎င်း ၆၅

မဂ္ဂဒဿနံ ဝိယ၊ လမ်းကို
မြင်ခြင်းကဲ့သို့ ၂၈၃

မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏတ္ထာယ၊ မဂ်ကို
ဆင်ခြင်ခြင်းငှါ ၃၂၂

မဂ္ဂဿ၊ အရိယမဂ်၏
အကြောင်းဖြစ်သော
လောကီမဂ်ကို ၁၉၂

မဂ္ဂါဂမနံ၊ မဂ်ဟူသော
အာဂုံကို ၂၉၉

မဂ္ဂါနန္တရံ၊ မဂ်၏ အခြားသော
မဲ့၍ဖြစ်သောဖိုလ်သည် ၁၄၂၇

၅၄၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
+မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏံ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏံသည်	၆၆
မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနာမ၊ ဤကားလမ်းမှန် ဤကားလမ်းမှားဟု သိမြင်သည်ဖြစ်၍ ဝိပဿနာအညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ်သောဉာဏ်မည်၏	၆၅
မဂ္ဂါမဂ္ဂဝဝတ္ထာနေန၊ မဂ်ဟုတ်သည်မဟုတ်သည်ကို ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းဖြင့်	၃၉၇
မဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်၏ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်တည်း၊ ဝါ၊ အရိယမဂ်၏ ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်သော လမ်းမှန် လမ်းရိုးတည်း	၆၅
မစ္ဆခိပ္ပံ၊ ငါးအုပ်သော ဆောင်းကို၊ ဝါ၊ ငါးထောင်မြူးကို	၂၄၁
မစ္ဆရိယာနိ၊ ငါးပါးသော မစ္ဆရိယတို့သည်	၃၅၆
မစ္ဆေ ဂဟေဿာမိ၊ ငါးတို့ကို ဖမ်းဆွဲဟု	၂၄၁
မဇ္ဈိမဝယော နာမ၊ မဇ္ဈိမအရွယ်မည်၏	၁၁၈

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
မဉ္ဇူပိဋံ ဝါ၊ ညောင်စောင်း၊ အင်ပျဉ်မူလည်း ဖြစ်သော	၄၄၃
မဏိမုတ္တာဟာရာဒိနံ၊ ပတ္တမြားပုလဲသွယ် စသည်တို့၏	၄၁
မဏိမို၊ သူရိယကန် ကျောက်၌	၅၆
မဏ္ဍနဝိဓာနံ၊ ဆင်ယင်ပြုပြင် အပ်သော တန်ဆာသည်	၅၈
မဏ္ဍုကကဏ္ဍကံ နာမ၊ မဏ္ဍုကကဏ္ဍကမည်သော	၃၇၄
မဒ္ဒိတွာ မဒ္ဒိတွာ၊ နယ်၍ နယ်၍	၁၇
မဇုကရုက္ခေ၊ သစ်မည် စည်ပင်၌	၂၈၀
မနသိကာတဗ္ဗံ၊ လက္ခဏာ စသောအားဖြင့် စိတ်၌ထားအပ်၏	၁၇
မနသိကာရပဝတ္ထိဒဿနတ္ထံ ဝါ၊ အနိစ္စ အဖြစ်ကို ပွားစေခြင်းငှါ နှလုံးသွင်းခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းကိုပြခြင်းငှါ၎င်း	၈၄
မနသိကာရဟေတုကံ၊ မနသိကာရလျှင် အကြောင်းရှိသော	၁၁၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၆]

မနသိကာရာဒိကော၊
 ယောနိသော မနသိကာရ
 အယောနိသော မနသိ-
 ကာရ စသည် ကမ္မဘဝ
 စသည်သည် ၄၅
 မနုဇော စ၊ လူမည်သည်၎င်း ၃၂
 +မနောဒွါရေ၊ ဟဒယဝတ္ထုဟု
 ဆိုအပ်သော မနောဒွါရ၌ ၁၃၅
 မနောဓာတုအနန္တရံ၊ ကြိယာ-
 မနောဓာတ်၏ အခြား
 မှ်၌ ၅၉
 မနောသမုတ္တေဇနတာယ၊
 စိတ်ကို ထိတ်လန့်စေ
 သည်၏ အဖြစ်ငှါလည်း ၂၅၈
 မန္တောဒကံ၊ ဆေးသမား၏
 မန္တရားရေကို၊ ဝါ၊ ရေမန်း
 ကို ၅၈
 မန္တဒသကံ၊ သတိပညာ
 နှ့် နှေးသည်၏အဖြစ်၊
 များသောအားဖြင့်
 ဖြစ်သော နှစ်တို့၏
 ဆယ်ခုတို့၏ အပေါင်း
 ၎င်း ၁၁၉
 မန္တရတ္တံ၊ နိသောအဆင်း
 ညံ့သည် ၁၃၉
 မရုဏဓမ္မတော၊ သေခြင်း
 ပျက်စီးခြင်း သဘော
 ရှိသောအားဖြင့် ၈၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၆]

မရုဏာနုဿရုဏံ ဝိယ၊
 သေခြင်းကို အောက်
 မေ့ခြင်းကဲ့သို့ ၂၁၈
 မရီစိကံ၊ တံလျှပ်ကို ၂၁၄
 +မလာ၊ အညစ်အကြေး
 မည်ကုန်၏ ၃၅၄
 မဟဗ္ဘယာ၊ ခံ၍ အစမဆုံးနိုင်
 ကြီးစွာသော ဘေးဟု
 ဆိုအပ်သော ၃၀၉
 မဟာအာဒိနဝရာသိဘူတာ၊
 ကြီးမားသော အပြစ်အစု
 ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည် ၂၂၄
 မဟာခိဏာသဝေါ၊ ပူဇော်
 အပ်ကြီးမြတ်သော
 အာနုဘော်ရှိသော
 အာသဝေါကုန်ပြီးသော ၃၂၉
 မဟာပကံပက္ခန္ဓော၊ ကြီးစွာ
 သော ညွှန်တွင်းသို့
 သက်ဆင်းမိသော ၂၃၆
 မဟာဘယံ၊ ကြီးစွာသော
 ကြောက်မက်ဖွယ်သည် ၂၁၆
 မဟာမစ္ဆော၊ ငါးကြီးရောကို ၂၄၁
 မဟာမာတိကံ၊ ရေမြောင်း
 ကြီးကို ၃၁၄
 မဟေသိနာ၊ သီလက္ခန္ဓ
 စသော ကျေးဇူးကို
 ရှာတော်မူသော
 ရှင်တော်ဘုရားသည် ၃၀၉

၅၅၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

မာ ငီရန္တ၊ မရင့်ပါ မအိုပါစေ
ကုန်လင့် ၁၁၆

မာတိကာ၊ (အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ
ရူပါရူပပဉ္စကန္ဓ လက္ခ-
ဏတ္တယ၏ အစွမ်းဖြင့်
ဆိုအပ်သော) ဥဋ္ဌေသ
တည်း ၂၇၂

မာနဂါဟော၊ မာနဟူသော
စွဲလမ်းတတ်သော
တရားသည် ၁၈၇

မာနဝေါ၊ မာန၏ဖြစ်ရာသည် ၂၅၁
မာယာ၊ မျက်လှည့်သမား
ပြုအပ်သော ဝတ္ထုသည် ၂၅၀

မာယာ မရီစိ သုပိနန္တ-
အလာတစက္က ဂန္ဓဗ္ဗနဂရ-
ဖေဏကဒလံအာဒယော
ဝိယ၊ မျက်လှည့်တံလှုပ်
အိပ်မက် ပတ်ပတ်လှည့်
အပ်သော မီးစက် ဂန္ဓဗ္ဗ
နတ်တို့၏ မြူးတူးကစား
လိုသောအလိုဖြင့် မြို့ကဲ့သို့
ကောင်းကင်၌ ထင်စေ
အပ်သောနတ်မြို့ ရေမြုပ်
စိုင့် ငှက်ပျောတုံးအစ
ရှိသည်တို့ကဲ့သို့ ၁၇၁

မာရာမိသတော၊ မစ္စုမာရ်
ကိလေသမာရ်တို့၏

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

အစာအာမိသအားဖြင့် ၈၇၊
၉၄၊ ၂၃၉

မိစ္ဆတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သော
သဘောဖြစ်သော တရား
မည်ကုန်၏ ၃၄၈

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ ခြောက်ဆယ့်
နှစ်ပါးအပြားရှိသည်
လည်း ဖြစ်သော
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှ ၃၄၃

မိစ္ဆာပဝတ္တနတော၊ (မှား
သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း
ခြင်းစသည်တို့၏ အစွမ်း
ဖြင့်) ဖောက်ပြန်သည်
ဖြစ်၍ ဖြစ်တတ်သော
ကြောင့် ၃၄၈

မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ မိစ္ဆာညာဏေဟိ၊
(လောကထုပိက-ဟု
ဆိုအပ်သော အသည
သတ်တို့ နေဝသညာ
နာသညာဘုံစသည်တို့၌
သင်္ခါရမှလွတ်၏ဟု ဖြစ်
သော) ဖောက်ပြန်သော
နှလုံးသွင်းခြင်းဟူသော
မိစ္ဆာဝိမောက္ခ(မှားသော
အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း
စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်
ဖောက်ပြန်သည်ဖြစ်၍
ဖြစ်တတ်သော အသင့်

အက္ခရာစဉ် [ဗ] စာမျက်နှာ

အားဖြင့် မဖြစ်တတ်
သော)မောဟဟူသော
မိစ္ဆာဉာဏ်တို့နှင့် ၃၄၈
မိတ္တသုခသပတ္တော၊ အဆွေ
ခင်ပွန်းမျက်နှာကဲ့သို့
ပြုံးချိုသော မျက်နှာရှိ
သော ရန်သူသည် ၉၃
မိယမာနဘာဝဒဿနံ ဝိယ၊
သေဆဲအဖြစ်ကို ရှုခြင်း
ကဲ့သို့ ၂၁၉
မုခနိမိတ္တံ၊ ထင်သော မျက်နှာ
ရိပ်ကဲ့သို့ ၁၆၊ ၅၈
မုစ္ဆိတုကာမံ၊ လွတ်ခြင်းငှါ
အလိုရှိသည် ၂၃၆
မုဉ္ဇတိ၊ ဖျက်ဆီးသည်၏
အစွမ်းဖြင့် လွတ်၏ ၂၆၁
မုဉ္ဇနဿ၊ ဘဝသုံးပါးမှ
လွတ်ခြင်း၏ ၂၄၁၊ ၄၀၂
မုဉ္ဇိတုကမ္ပတော ပဋိသင်္ခါ-
သန္တိဋ္ဌနာ ပညာ၊ လွတ်
လိုသည်၏အဖြစ်မှ
လည်း ဖြစ်သော၊ အဖန်
တလဲလဲ စုံစမ်းဆင်ခြင်
တတ်သည်မူလည်း ဖြစ်
သော၊ လျစ်လျူအားဖြင့်
အညီအညွတ် တည်သည်
မူလည်းဖြစ်သော ပညာ
သည် ၂၆၉

အက္ခရာစဉ် [ဗ] စာမျက်နှာ

မုဉ္ဇိတိ ဝေါဟာရမတ္ထံ၊ လက်
ဆုပ်ဟူသော ဝေါဟာရ
မျှသည် ၂၇
မုခ္ခဘူတံ၊ ဦးထိပ်ဖြစ်၍
ဖြစ်သော ၃၁၃
မူလကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဝိပဿနာ-ဟူ
သော မူလကမ္မဋ္ဌာန်းကို ၁၈၆
မူလခန္ဓသာဓပသာဓပလ္လဝ-
ပလာသပုပ္ဖလေဟိ၊
အမြစ်၊ ပင်စည်၊ အခက်
ငယ်၊ အခွခက်မ၊ အညွန့်၊
အရွက်၊ အပွင့်၊ အသီး
တို့ဖြင့် ၃၇၄
မေဓပဋ္ဌလစ္ဆန္နာ၊ မိုသီးတိမ်
လွှာဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်
ကုန်သော ၁၇၇
မောမူဟဒသကံ၊ မောဟဖြင့်
တွေဝေသောအားဖြင့်
ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခု
တို့၏ အပေါင်း၎င်း ၁၂၀
မောမူဟော၊ သတိပညာ
ကင်းကွာ၍ လွန်စွာ
တွေဝေသည် ၁၂၁

[ဃ]

+ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံ
သော တေဘူမက နာမ်
ရှုပ် တရားအပေါင်းသည် ၂၇၅

၉၅၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ယ]

ယံ ဂရုကံ၊ အကြင် မဟာ-
သာဝဇ္ဇဖြစ်သော အက္ခရာ
သိုလ်၊ မဟာနုဘာဝဖြစ်
သော ကုသိုလ်ဟူသော
လေးသောကံ၎င်း ၅၀

ယံ ဗဟုလံ၊ အကြိမ်များစွာ
ပြုအပ် ကောင်းစွာမှီဝဲအပ်
ပြီးသော ကံ၎င်း ၅၀

ယဉ္ဇိ ဝါ၊ လွန်ကဲကို၎င်း ၃၁၄

ယတ္ထိစ္စကံ၊ အကြင်အကြင်
အရပ်၌ ဝင်စားခြင်းငှါ
အလိုရှိ၏ ၄၃၅

ယထာက္ကမေနေဝ၊ အစဉ်
အတိုင်းသာလျှင် ၂၉

ယထာပရိကပ္ပိတေဟိ၊
(ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်
ရှားမရှိ) အတိဗလ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြံဆ
အပ်သော အပြားရှိ
ကုန်သော ၉၂

ယထာဘူတံ၊ မဖောက်မပြန်
ဟုတ်မှန်သော သဘော
အလျောက်၊ ဝါ၊ အကြင်
အကြင် မဖောက်မပြန်
ဟုတ်မှန်သော သဘော
အားဖြင့် ၆၁

ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊
မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ယ]

သော သဘောကို သိ
တတ်မြင်တတ်သော
အကြောင်းနှင့်တကွ
သော နာမ်ရုပ်ကိုရှိသော
အနုပဿနာကို ၁၅၂

ယထာဘူတဉာဏဒဿနေန၊
မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်
သော သဘော
အလျောက် ၃၉၈

ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည်
အား လျော်စွာ ၃၄၆

ယထိစ္စိတကာလံ၊ အကြင်
အလိုရှိအပ်သော
ကာလပတ်လုံး ၄၃၅

ယခါသန္တံ၊ အကြင် မရဏာ
သန္တအခါ ပြုအပ် အောက်
မေ့အပ်သော ကံ၎င်း ၅၀

ယဒိစ္စကံ၊ အကြင်အကြင်
အခါ၌ ဝင်စားခြင်းငှါ
အလိုရှိ၏ ၄၃၆

+ယမကဓာလကန္တံ၊ အစုံ
သော ထန်းဖုညောက်ကို ၂၃

ယာ အဋ္ဌာရသမဟာ-
ဝိပဿနာ၊ အကြင်
တဆယ့်ရှစ်ပါးသော
မဟာဝိပဿနာတို့သည် ၁၄၉

ယာထာဝံ၊ မချွတ်မယွင်း
ပေစွာ ၃၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[ယ]

ယာထာဝဒဿနံ၊ မဖောက်
မပြန်ဟုတ်မှန်တိုင်းသော
သဘာဝကိုမြင်ခြင်းသည်၊ ၂၁၈

ယာထာဝသရသတော၊
မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်
သော မိမိကိစ္စအားဖြင့် ၂၄၊
၅၂၊ ၁၉၄

+ယာထာဝသရသလက္ခဏ-
တော၊ မဖောက်မပြန်
မိမိ၏ ကိစ္စလက္ခဏာ
အားဖြင့် ၅

ယာနိ စ တဒုပါဒါယဇ္ဈပါနိ၊
ထိုဓာတ်လေးပါးတို့ကို
မှီ၍ စွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော
အကြင်ဥပါဒါရုပ်တို့
သည်၎င်း ၁၂၉

+ယာဝ အနုလောမာ၊ အနု
လောမဉာဏ် ဖြစ်သည်
တိုင်အောင် ၃၉၃

ယာဝ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာ၊
ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို
အဖန်တလဲလဲရှုသည်
တိုင်အောင် ၆၉

ယာဝ ကပ္ပါဝသာနာ၊ ကမ္ဘာ
ကြီးဆုံးသည်တိုင်အောင် ၃၇၄

ယာဝ ဇရာမရဏာ၊ ဇရာ
မရဏတိုင်အောင် ၂၄၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[ယ]

ယာဝဒိစ္ဆကံ၊ အကြင်ရွှေ
လောက် ဝင်စားခြင်းငှါ
အလိုရှိ၏ ၄၃၆

ယာဝ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟာ၊ နာမ်ရုပ်
၏ အကြောင်းကို သိမ်း
ဆည်းသည့်တိုင်အောင် ၆၈-၉
ယာဝ ဗလဉာဏာ၊ ဗိုလ်ဉာဏ်
တိုင်အောင် ၂၈၀

ယုဂနဗ္ဗါ စ၊ ထမ်းပိုးနှင့်
ယှဉ်စုံ ကအပ်သော နွားတို့
ကဲ့သို့ ယှဉ်စုံအပြိုင် ၃၄၅၊ ၃၆၂

ယုတ္တပယုတ္တဿ၊ ရှေးလုံ့လ
နောက်လုံ့လ အပေါ်၌
မပြတ်အားထုတ်သော ၁၇၃
ယောဂံ၊ အပတ်တကုတ်
အားထုတ်လုံ့လကို ၉၅၊ ၃၂၈

ယောနိသောမနသိကာရ-
သဒ္ဓမ္မဿဝနာဒိကော၊
အသင့်အတင့်အားဖြင့်
နှလုံးသွင်းခြင်း၊ သူတော်
ကောင်း တရားကိုနာခြင်း
စသည်သည် ၄၅

[ခ]

ရဇ္ဇံ ဝါ၊ ကြိုးကို၎င်း ၃၁၄
ရဏဘူမိ၊ စစ်မြေအရပ် ၂၁၆

ရတ္တိန္ဒြိယဝေဒနာ၊ ညဉ့်နေ့၏
အစွမ်းဖြင့် ၁၂၅

၅၅၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၇]	
ရထိကာယ၊ ခရီးမ၌	၃၉
ရထောတိ ဝေါဟာရမတ္ထံ၊ ရထားဟူ၍ ခေါ်ဝေါ် ခြင်းမျှသည်	၂၇
ရမဏိယာကာရသဏ္ဍိတမ္ပ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်သော်လည်း	၂၂၄
ရသာနုဘဝနံ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ- ဝိမုတ္တိသုခဟူသော အရသာကို ခံစားရ ခြင်းသည်	၄၁၁
+ရသာနုဘဝနကဝေဒနာ၊ ထဒ္ဓဘာဝဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဘောကို ခံစား သည်၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သောဝေဒနာသည်	၂၀
+ရာဂံ၊ သင်္ခါရတို့၌ တပ်မက် သောတဏှာကို	၆၉၊ ၇၀
ရာဂနိမိတ္တာဒိနိယေဝ၊ ရာဂ- နိမိတ်၊ ဒေါသနိမိတ်၊ မောဟနိမိတ်တို့၏ သာလျှင်	၂၉၈
ရာဇဂေါဏာနံ၊ မင်း၏ နွားတော်တို့ကို	၂၈၄
ရာဇဓမ္မဿ စ၊ မင်းတို့သည် ပညတ်အပ်သော အကျင့် အားလည်း	၃၀၄

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၇]	
ရာဇပရာဓိကာ၊ မင်းပြစ် မင်းဒဏ်သင့်ကုန်သည်	၂၁၇
ရာသီကတွာ၊ တပေါင်း တစုတည်းပြု၍	၂၇၄
ရာသီတော ဝါ၊ စုံ့စုံ့တက် သော အစုအပုံမှ၎င်း	၁၅၇
ရာဟုမုခပ္ပဝိဋ္ဌော၊ ရာဟု အသူရိန်ခံတွင်းသို့ ရောက်သော	၂၃၇
ရိတ္တံ၊ ကင်း၏ဟူ၍	၂၂၂
ရိတ္တတာယ၊ အတွင်းသား အနှစ်ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၉၂
ရိတ္တတော၊ ဓုဝ၊ သုဘ၊ သုခ၊ အတ္တစသည်အဖြစ်မှ ဆိတ်သောအားဖြင့်	၈၆၊ ၉၂
ရုက္ခသာခါယ၊ သစ်ကိုင်း၌	၃၁၄
ရုက္ခောတိ ဝေါဟာရမတ္ထံ၊ သစ်ပင်ဟူသော ဝေါဟာရမျှသည်	၂၈
ရုပ္ပနလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏	၆၇
ရူပနိမိတ္တ ဝေဒနာ သညာ- သင်္ခါရ ဝိညာဏနိမိတ္တာနံ၊ ရုပ်နိမိတ်၊ ဝေဒနာနိမိတ်၊ သညာနိမိတ်၊ သင်္ခါရ နိမိတ်၊ ဝိညာဉ်နိမိတ် တို့ကို	၄၂၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၄]

ရူပနိမိတ္တာဒိနံ၊ စွဲလမ်းအပ်
ကုန်သော ရူပနိမိတ်၊
ဝေဒနာနိမိတ်-စသည်
တို့၏ ၂၉၈

ရူပနိရောဓော၊ အနာဂတ်
ဖြစ်သောရုပ်၏ မဖြစ်
ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်း
သည် ၁၆၁

ရူပပရိဂ္ဂါဟကစိတ္တတော၊
ရုပ်ကိုသိမ်းဆည်းသော
ပဌမစိတ်မှ ၁၄၃

ရူပရဇ္ဈံ၊ ဝါ၊ ရုပ်ဟူသော
ကြိုးကို၎င်း ၃၁၅

ရူပရာဂအရူပရာဂမာနဥဒ္ဓစ္စ-
အဝိဇ္ဇာနံ၊ ရူပဘုံ၌
တပ်သောရာဂ၊ အရူပ
ဘုံ၌ တပ်သောရာဂမာန၊
ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဝိဇ္ဇာဟု ဆိုအပ်
ကုန်သော ဥဒ္ဓမ္မာဂိယ
သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ၃၂၉

ရူပသတ္တက အရူပသတ္တက-
ဝသေန၊ ရုပ်တို့၌ မနသိ-
ကာရသတ္တက၊ နာမ်တို့၌
မနသိကာရသတ္တက
တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၁၃

ရူပသတ္တကဝသေန၊ ရုပ်တရား
တို့၌ ခုနစ်ပါးသော

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၄]

အခြင်းအရာတို့ဖြင့်
နှလုံးသွင်းခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့် ၁၁၄

+ ရူပါရူပဘဝပဝတ္တိ၊ ရူပါရူပ
ဘဝဟူသော မပြတ်မစဲ
ဖြစ်သော ဝဋ်တရား
တည်း ၂၂၁

ရူပိရိယာပထဝိညတ္တိ၊ ရုပ်
ဣရိယာပုထ် ဝိညတ်
တို့ကို ၁၀၂

ရောဂဂဏ္ဍာဒယော၊ ရောဂါ
နှင့် တူသည်၏အဖြစ်၊
အိုင်းအမာနှင့် တူသည်၏
အဖြစ် အစရှိကုန်သော ၃၈၆

ရောဂတော၊ ယာယုနာ
ဟူသော မူလရောဂါနှင့်
တူသောအားဖြင့် ၈၆-၈

ရောဂဘူတာ၊ များစွာသော
အနာကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍
၎င်း ၂၂၃

ရောဂမူလတာယ စ၊ အစဉ်
လိုက်သော အနာတို့၏
အကြောင်းမူလဖြစ်သော
အနာနှင့်တူသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊
အစဉ်လိုက်သော အနာ
တို့၏ အကြောင်းဖြစ်
သော ယာယုအနာနှင့်

၅၅၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
၎င်း

၈၈

ထောဂီနော၊ အနာရှိသော
သု၏

၅၈

ထောဂေါ၊ ထောဂါသည်

၅၈

[၉]

လက္ခဏာရမ္မဏိကဝိပဿနာ၊
အနိစ္စတာ-စသော
လက္ခဏာလျှင် အာရုံ
ရှိသော ဝိပဿနာ
ပညာသည်

၆၈

လက္ခဏာရသာဒိဝဿနာ၊
လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စု-
ပဋ္ဌာန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တို့၏
အစွမ်းဖြင့်

၃

လက္ခဏသလ္လက္ခဏတ္ထော၊
အနိစ္စ-စသော လက္ခဏာ
တို့ကို ကောင်းစွာ မှတ်နိုင်
ခြင်း အကျိုးရှိ၏

၁၉၄

လဒ္ဓဿာသော၊ ရအပ်သော
သက်သာရာရှိသည်

၆၄

လဒ္ဓါသေဝနံ၊ ရအပ်သော
အာသေဝနရှိသော
ကံသည်

၅၁

လဟုကော၊ အလွန်တိုသည်
ဖြစ်၍ လျင်ခြင်းရှိသော

၁၃၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁၀]

လဟုပရိဝတ္တိ၊ ပေါ့သော
အပြန်ရှိ၏

၉၈

လေကံ၊ သင်္ခါရလျှင်
အကြောင်းရှိသော
အနတ္တကိုရှောင်လွှဲသဖြင့်
စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ
ပုန်းအောင်းရာသည်

၂၂၃

လေဏကိစ္စာကာရိတာယ၊
(ဆင်းရဲဒုက္ခကို ပျောက်
ကွယ်နှစ်စေခြင်းဟူသော)
ပုန်းအောင်းရာကိစ္စကို
မပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း

၉၁

လောကံ၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ
ဟူသော လောကကို

၂၁၄

လောကနိယျာနာယ၊
အလုံးစုံသောလောကမှ
ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ

၂၅၇

လောကပဝတ္တိယာ၊ ခန္ဓာ
ဟူသော လောက၏
ဖြစ်ခြင်းသည်

၃၄၈

+လောကီယပရိညာ၊
လောကီဖြစ်သော
ပရိညာတို့သည်

၆၆-၇

+လောကော၊ ဤသတ္တ
လောကသည်

၁၃၇

အက္ခရာစဉ် [လ] စာမျက်နှာ

လောဘဓမ္မာပိ၊ လောဘ
ဖြစ်သော တရားတို့
သည်လည်း ၃၂၄

လောမဟဋ္ဌဇာတော၊
ဖြစ်သောကြက်သီး
မွေးညှင်းထခြင်းရှိသည်
ဖြစ်၍ ၂၂၄

[ဝ]
ဝဂ္ဂုလိ၊ လင်းနှိုင်း ၂၇၉

ဝက်ဒသကံ၊ ထယ်ကိုင်းကဲ့သို့
ကုန်းသောအားဖြင့်
ဖြစ်သော နှစ်တို့၏ ဆယ်ခု
တို့၏ အပေါင်း၎င်း ၁၁၉

ဝဇံ သိန္နိတွာ၊ ခြံကိုဖောက်၍ ၂၈၃
ဝဇီရသဒိသေန၊ စိန်ကောင်း
နှင့်တူသော ၂၁၂

ဝဇ္ဇယမာနံ၊ လိုမ့်အပ်ဆင့်အပ်
သော ၂၅၆

ဝဇ္ဇိ၊ ဆီမီးစာကို ၃၇၉

ဝဇ္ဇိက္ခယေန စ၊ ဆီမီးစာ
ကုန်သဖြင့်၎င်း ၁၃၀

ဝဏ္ဏဒသကံ၊ အဆင်းပြည့်စုံ
သောအားဖြင့်ဖြစ်သော
နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏
အပေါင်း၎င်း ၁၁၉

ဝဏ္ဏာဒိ၊ အဆင်းစသည်ကို ၂၁၂

အက္ခရာစဉ် [ဝ] စာမျက်နှာ

ဝတ္ထု၊ ဖြစ်ရာဌာန ဝတ္ထု
ယာခင်း မည်ကုန်၏ ၃၇၁

ဝတ္ထုဝသေန၊ အာရုံဟု
ဆိုအပ်သော ဖြစ်ရာ
ဌာန၏အစွမ်းဖြင့် ၁၈၇၊ ၂၃၁
ဝတ္ထုသက်မနာ စေတ၊ ပုရိမ
ဝတ္ထုမှ တပါးသော ဝတ္ထု
သို့ ပြောင်းခြင်း၎င်း ၂၀၃

+ဝတ္ထုဿ၊ ကရကောယဟု
ဆိုအပ်သော ဝတ္ထု၏ ၄၃၉

ဝဓကတော၊ အကျွမ်းဝင်
သောသူကို သတ်တတ်
သော မိတ္တမုခ သပတ္တနှင့်
တူသောအားဖြင့် ၈၇၊ ၉၃၊ ၂၃၉

ဝဓဗန္ဓာရဟာဒိနိ စ၊
သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းငှါ
ထိုက်သော အပြစ်
စသည်တို့ကို၎င်း ၃၃၆

ဝနဂဟနံ ဝိယ၊ သက်ဝင်ခြင်း
ငှါ ခဲယဉ်းသော တော
အုပ်ကဲ့သို့၎င်း ၂၂၄

ဝန္တလောကာမိသံ၊ တဏှာ
ဟူသော လောကာမိသကို
ထွေးအန်ပြီးထသော ၄၂၆

ဝယံ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း
ထင်လှသောဘင်ကို ၂၁၁

ဝယာနုပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့၏
ပျက်ခြင်းချုပ်ခြင်းကို

၅၅၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၀]

အဖန်တလဲလဲ ရှုသော
အနုပဿနာကို ၁၅၀
ဝယာနုပဿနာယ၊ သင်္ခါရတို့၏
ဘင်ခဏကိုရှုသော
အနုပဿနာဖြင့် ၃၉၈
ဝယောဝုစ္စတ္ထဂါမိတော၊
အရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်
ပြီးသောရုပ်၏ ချုပ်ခြင်း
သို့ ရောက်သောအားဖြင့်
၎င်း ၁၁၄
ဝလာဟကေဟိ၊ တိမ်တိုက်တို့
သည် ၃၁၆
ဝဝတ္ထာနေ၊ အနိစ္စသည်တို့၏
အစွမ်းဖြင့် ဆုံးဖြတ် မှတ်
သားခြင်း၌ ၇၁
ဝဝတ္ထာပနတော၊ ပိုင်းခြားမှတ်
သားခြင်းကြောင့်တည်း ၁၉၁
ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗ၊ မရောရှက်သော
အားဖြင့် နှလုံး၌ထားအပ်
၏ ၃၁၇
ဝသဝတ္တိဘာဝေါ၊ အလိုသို့
လိုက်တတ်သည်၏ အဖြစ်
သည် ၁၁၇
ဝသီဘာဝတာ ပညာ၊ လေ့လာ
ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်
ဟူသော ပညာသည် ၄၂၈
ဝဿသတပရိစ္ဆိန္န၊ အနှစ်တရာ
ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ၁၁၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၀]

ဝဿသတိကော၊ အနှစ်တရာ
ရွယ်သူသည် ၁၂၁
+ဝဿာနံ၊ ဝဿာနရတုသို့ ၁၂၅
ဝဿာနဟေမန္တဂိမေယျ၊ မိုဃ်း
ဥတု၊ ဆောင်းဥတု၊ နွေဥတု
ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ၁၂၄
ဝဋ္ဋဉ္စေထ၊ သုံးဆောင်နိုင်ကုန်
၏လော ၁၈၀
ဝါတက္ခိတ္တာ၊ လေအဟုန်ဖြင့်
လွင့်အပ်သည်ဖြစ်၍ ၂၅၆
ဝါယမနကာလေ၊ အားထုတ်
လုံ့လပြုသော ကာလ၌ ၃၃၇
ဝါယုဝေဂသမုဋ္ဌိတော၊ ပြင်းစွာ
သော လေအဟုန်ဖြင့်
ဖြစ်သော ၄၁၀
ဝိကောပိတာယ၊ ဖျက်ဆီး
အပ်သည်ရှိသော် ၁၉၅
ဝိက္ခမ္ဘနံ ဝိယ၊ ကွာခြင်းရှဲခြင်း
ကဲ့သို့ ၃၉၅
ဝိက္ခေပဂတော၊ ပျံလွင့်ခြင်းသို့
ရောက်လျက် ၃၆၂
ဝိဂတံ၊ ကင်းပြီးသော ကိလေ
သာကို ၃၆၁
ဝိဂတထိနမိဒ္ဓေါ၊ ကင်းပြီးသော
ထိနမိဒ္ဓ ရှိ၏ ၃၉၅
ဝိဂတဘယတာ၊ (အတ္တသိနေ-
ဟ ကင်းသည်ဖြစ်၍ တရ...

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၀]	
တခုသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း)ဘေးကင်း သည်၏ အဖြစ်၎င်း	၂၁၅
ဝိဂတဝလာဟကော၊ ကင်း သော တိမ်တိုက်ရှိသော	၃၁၆
ဝိဂတာလယဿ၊ ကင်းသော အာလယရှိသော	၂၃၇
ဝိဂရဟဏီယတာယ၊ အကု သိုလ်တရားတို့ကဲ့သို့ ဘုရားအရိယာတို့သည် ကဲ့ရဲ့အပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၎င်း	၈၉
ဝိဇဇေတော၊ သုတ်သင် ရှင်းလင်း၍	၁၉၁
ဝိဇာတိယေန၊ ဇာတ်မတူသော ရုပ်တရားဖြင့်	၄၂၅
ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒေါ၊ လျှပ်ပျက် သကဲ့သို့	၁၃၉
ဝိဇ္ဇု-ဝိဇ္ဇန္တော၊ ထွင်းသည် ရှိသော်	၂၁၂
+ဝိညာဏံ၊ ကာယဒွါရဖြင့် ရှေး ရှုဆောင်အပ်သော မနော- ဒွါရိကဇောဝိညာဉ်သည်	၂၁
ဝိဇ္ဇပန္တရေန၊ သစ်ခွကြားမှ	၂၈၀
+ဝိတ္တာရေတွာ၊ အဆုံးမှ စ၍ ပဋိလောမနည်း အားဖြင့် အစ အဝိဇ္ဇာ တိုင်အောင် ချဲ့တော်မူ၍	၄၇

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၀]	
ဝိဒိတသဗ္ဗဓမ္မဿ၊ သိအပ်ပြီး သော အလုံးစုံသော တေဘူမက တရားရှိသော ယောဂီ၏	၆၀
ဝိနာသံ ဝါ၊ ချုပ်လျက် ပျောက်ပျက်ခြင်းကို မူလည်း	၂၉
ဝိနာသယမာနံ၊ တဖန်မဖြစ် ခြင်း သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်စေသော အားဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ဖျက်ဆီးလျက်	၃၇၉
ဝိနိစ္ဆယော၊ (သရူပအား ဖြင့်၎င်း၊ ကိစ္စအားဖြင့် ၎င်း၊ ဘုံအားဖြင့်၎င်း) ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း	၆၆
ဝိနိဗဒ္ဓေါ-မာနေန ပတ္တဒ္ဓ- စိတ္တော၊ မာနဖြင့် ခက်ထန်သောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်လျက်	၃၆၂
ဝိနိဝတ္တနာကာရေနော၊ ဆုတ်နှစ်ပြန်လည်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် သာလျှင်	၄၄၂
ဝိပရိတာမဋ္ဌော၊ ဇရာမရဏ တို့သည် ဖောက်ပြန် စေအပ်သည်၏အဖြစ်	

၅၆၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၀]

တည်းဟူသော သဘော
သည် ၃၈၄
ဝိပရိကာမတော၊ ဇရာမရဏ
သည် ဖောက်ပြန်စေအပ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
၎င်း ၁၁၅
ဝိပရိကာမဓမ္မတော၊ ဇရာ-
မရဏဟူသော နှစ်ပါး
သော အဖို့တို့ဖြင့်
ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော
ရှိသောအားဖြင့် ၈၆၊ ၂၃၈
ဝိပရိကာမလက္ခဏံ၊ ဖောက်
ပြန်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်
သော သင်္ခတ၏
လက္ခဏာသည် ၁၅၆
ဝိပရိကာမာနုပဿနံ၊ ဇရာ-
မရဏဟူသော နှစ်ပါး
သောအဖို့တို့ဖြင့် ဖောက်
ပြန်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ
ရှုသော အနုပဿနာကို ၁၅၁
ဝိပရိကာမာနုပဿနာယ၊
ဇရာမရဏဟူသော နှစ်ပါး
သော အကြောင်းတို့ဖြင့်
ဖောက်ပြန်ခြင်းကို
ရှုသော အနုပဿနာဖြင့် ၃၉၈
ဝိပရိကာမာနုပဿနော၊
ဖောက်ပြန်ခြင်းကို အဖန်
တလဲလဲ ရှုခြင်း၌ ၁၅၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၀]

ဝိပရိတော၊ ထိုယောနိသော-
မနသိကာရ-စသည်မှ
ပြန်သော အယောနိ-
သောမနသိကာရ၊
အသဒ္ဓမ္မဿဝန၊ အသပ္ပုရိ-
သုပနိဿယ-စသည်သည် ၄၅
ဝိပဿကော၊ ဝိပဿနာ
ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်
သော ယောဂီသည် ၆၄
ဝိပဿနာ စ၊ အထူးထူး
အပြားပြားရှုတတ်
သည်လည်း ၄၀၁
ဝိပဿနာဉာဏေသု၊ နိဗ္ဗိဒါ-
နုပဿနာ-စသော
ဝိပဿနာဉာဏ် ဆယ်ပါး
တို့၌ ၁၅၄
ဝိပဿနာပရိဝါသံ၊ မဂ်ဟု
ဆိုအပ်သော တောင့်တ
အပ်သောအရာသို့
မကပ်ရောက်သေးပဲ
မဂ်နှင့်ကင်းကွာလျက်
နေရာ ဝိပဿနာရှိသော ၂၉၅
ဝိပဿနာဗလံ၊ (အနိစ္စ
စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်
အထူးထူးသော အခြင်း
အရာတို့ဖြင့် ရှုတတ်
သော) ပညာ (သာလျှင်
ဖြစ်သော ဆန့်ကျင်ဘက်

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၆၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၀]

တရားတို့ကြောင့် မတုန်
မလှုပ် ခိုင်ခံ့သော)

အစွမ်း၎င်း ၄၂၉

ဝိပဿနပက္ခိလေသာ၊

ဝိပဿနာကို ညစ်ညူး
စေတတ်သော တရား
တို့သည် ၁၇၂

ဝိပဿနောဘာသော၊

ဝိပဿနာစိတ်ကြောင့်
ဖြစ်သော မိမိသန္တာန်၌
ကျရောက်သော ပြိုးပြိုး
ပြွန်ထွက်သောအရောင်၊
ဥတုသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော
ပြိုးပြိုးပြွန်ထွက်သော
အရောင်သည် ၁၇၅

ဝိပါကက္ခန္ဓာ စ၊ ဝိပါက
နာမက္ခန္ဓာတို့သည်၎င်း ၁၈၀

ဝိပါကစိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပံ၊
ဝိပါကစိတ်လျှင်
ဖြစ်ကြောင်းရှိသော
ရုပ်သည် ၁၀၁

ဝိပါကန္တရုဉ္စ၊ ဝိပါကီတို့၏
ယုတ်သည်၏အဖြစ် မြတ်
သည်၏အဖြစ်မသော
အထူးအပြားသည်၎င်း ၅၂

ဝိပါကပဋိသံဝေဒကံ၊
ဝိပါကကိုခံစားတတ်သော
ပုဂ္ဂိုလ်ကတ္တာကို ၅၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၀]

ဝိပါကပဝတ္တဉ္စ၊ ဝိပါကီဟု
ဆိုအပ်သော အဆင့်ဆင့်
ဖြစ်သောတရားသည်၎င်း ၅၃

ဝိပါကဝဋ္ဌဉ္စ၊ ဝိပါကီဟု
ဆိုအပ်သော အဆင့်ဆင့်
လည်သော တရားသည်
၎င်း ၅၃

ဝိပါကသန္တတိ စ၊ ဝိပါကီဟု
ဆိုအပ်သော ဟေတုဖလ
အဖြစ်ဖြင့် စပ်သော အစဉ်
သည်၎င်း ၅၃

+ဝိပါကာ(ပ)ဂတာ၊ ဝိပါကီ
အဟိတ် မနေဘဲညွှာက်
စိတ်သောမနဿသဟဂုတ်
သန္တိရဏစိတ်၎င်း ၁၀၃

ဝိပ္ပကိရမာနဿ၊ ဖရိုဖရဲ
လွင့်အပ်သော ၂၁၃

ဝိပ္ပဋိပန္နကဿ စ၊ သီလဝိပ္ပတ္တိ
စသော တစုံတခုဖြင့်
ပျက်သောအကျင့်ရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း ၁၇၃

ဝိပ္ပဟေဋ္ဌာဇာဒ၊ စိတ္တစိပ္ပဟေဋ္ဌ
အဖြစ်သည် ၃၆၀

ဝိပ္ပလန္တံ၊ အထူးသဖြင့်
ကြည်သော ၈၇

ဝိပ္ပသန္တတာဝေါ၊ အလွန်
ကြည်သည်၏ အဖြစ်
သည် ၃၉၀

၅၆၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၀]

ဝိဘဝံ၊ ဘဝ၏ ကင်းခြင်း၊
 ဘဝ၏ ပြတ်ခြင်းကို ၃၀
 ဝိဘဝတော၊ ပျိုးစီးခြင်း
 ကင်းသောအားဖြင့်၊ ဝါ၊
 ဝိဘဝတဏှာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိမှ
 ဖြစ်သောအားဖြင့် ၉၃
 ဝိဘဝသမ္ဘူတတာယ စ၊
 ဝိဘဝတဏှာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိမှ
 ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
 ၎င်း ၉၃
 ဝိဘာဂေါ၊ ဤခြောက်ပါးသော
 ဝေဖန်ခြင်းကို ၁၉၇
 + ဝိမုတ္တော၊ (ထိုကိစ္စတို့၏
 အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ခြင်း
 ဖြင့် ပြီးသောကိစ္စရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်) အထူး
 သဖြင့် လွတ်သည်တည်း ၂၆၈
 ဝိရာဂါနုပဿနံ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
 အနတ္တဖြစ်၍ အနိဋ္ဌ အသုဘ
 အခြင်းအရာကို မြင်သော
 ဉာဏ်ရွှေသွား၍ စက်ဆုပ်
 သောအခြင်းအရာအားဖြင့်
 အဖန်တလဲလဲ ရှုသော
 ဝိပဿနာကို ၁၅၀
 ဝိရူပတော-အသုန္ဒရတော၊
 မကောင်းသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့် ၂၄၀
 ဝိဝဇ္ဇာ၊ ဝဋ်ကင်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ ၄၀၃

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၀]

ဝိဝဇ္ဇနာ စ၊ ဝယကိုသာ
 ယူသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်
 ဥဒယမှ နစ်ခြင်း၎င်း ၂၀၃
 ဝိဝဇ္ဇာနုပဿနံ၊ ဝဋ်ကင်းခြင်း
 အကျိုးငှါ အဖန်တလဲလဲ
 ရှုသော သင်္ခါရုပေက္ခာ
 ဉာဏ် အနုလောမ
 ဉာဏ်ကို ၁၅၃
 ဝိဝဇ္ဇာနုပဿနာယ၊ ဝဋ်
 ကင်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်
 သော သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်
 အနုလောမဉာဏ်ဟူသော
 ဝိဝဇ္ဇာနုပဿနာဖြင့် ၃၉၉
 ဝိဝိတ္တတော၊ အကြောင်းမှ
 ဆိတ်သောအားဖြင့် ၂၅၀
 ဝိဝေကဋ္ဌော၊ ကိလေသာ
 သင်္ခါရတို့မှ ဆိတ်သည်၏
 အဖြစ်ဟူသော သဘော
 သည် ၃၈၄
 ဝိသံယောဂဘူတဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ
 နှ့် ယှဉ်ခြင်းကင်းသည်
 ဖြစ်သော ၃၈၈
 ဝိသကဏှကံ၊ အဆိပ်ရှိသော
 ဆူးကို ၃၇၄
 ဝိသင်္ခရိတွာ၊ ဝေဖန်ခွဲခြမ်း၍ ၁၃၃
 + ဝိသဒတရံ၊ အထူးသဖြင့်
 သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည် ၁၆၅

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၆၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၀]

ဝိသဘာဂရူပဒဿနေန၊
ရဟန်းတို့နှင့် ဝိသဘာဂ
ဖြစ်သော မိန်းမလှ
အဆင်းကို မြင်ခြင်း
ကြောင့် ၃၇၆

ဝိသုဒ္ဓိစန္ဒဒဿနံ ဝိယ၊ စင်
ကြယ်သောလကို မြင်ခြင်း
ကဲ့သို့ ၃၁၇

+ဝိသုဒ္ဓိဉာဏော၊ အထူး
သဖြင့် စင်ကြယ်သော
ဉာဏ်ရှိသည် ၁၅၅

ဝိသုဒ္ဓါဇီဝိတာ၊ (ယုတ်မာ
သော အလိုရမ္မက် ဝေး
သည်ဖြစ်၍) စင်ကြယ်
သော အသက်မွေးခြင်း
ရှိသည်၏အဖြစ်၎င်း ၂၁၅

ဝိဿဠုက္ခန္ဓဝဇိရံ၊ လွတ်အပ်
သော သိကြားမင်း၏
ဝဇိရစိန်ကဲ့သို့ ၁၈၁

ဝိဿဠုဘရိယော၊ စွန့်အပ်
သော မယားရှိသော ၂၅၃

ဝိဟဋ္ဌမာနံ၊ ဝါဖန်လေးငယ်
ဖြင့် ခတ်အပ်သော ၂၅၆

ဝိဏာတိ ဝေါဟာရမတ္တံ၊
ဝိဏာဟူသော ဝေါဟာရ
မျှသည် ၂၇

ဝိတစ္ဆိကင်္ဂါရပုဏ္ဏအင်္ဂါရ-
ကာသုယော ဝိယ၊ အလျှံ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၀]

ကင်းသော မီးကျိုးတို့ဖြင့်
ပြည့်သော မီးကျိုးတွင်း
တို့ကဲ့သို့ ၂၂၃

ဝိတိဟရဏံ၊ ခြေကို ထိုမှဤမှ
လွဲဖယ်ရှောင်ကွင်း
ဆောင်ယူခြင်းကဲ့သို့ ၁၂၉

ဝိထိဥက္ကန္တာ နာမ၊ ခရီးလမ်း
ရိုးမှ ဖယ်သည်မည်သည် ၁၇၆

ဝိထိပဋိပန္နံ၊ ဥဒယဗ္ဗယာ-
နပဿနာဉာဏ်၏အစွမ်း
ဖြင့် ဝိပဿနာခရီးမှန်
သွားသော ၁၉၁

ဝိရိယံ၊ (မတုန်တိုသည်ဖြစ်၍
အလွန်ထက်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့် ပဋိပက္ခကို လွှင့်
ဖျောက်ခြင်းငှါ) စွမ်းနိုင်
သော ဝိရိယသည် ၃၀၀

ဝိသတိကောဠာသေ၊
နှစ်ဆယ်သော အဖို့အစု
တို့ကို ၁၂၃

ဝုဠာနဂါမိနီ၊ ဝုဠာနဟုဆိုအပ်
သော မင်သို့ဆိုက်သော
ကြောင့် ဝုဠာနဂါမိနီ
မည်သည် ၂၇၁

ဝုဠာနဥေဝ၊ သင်္ခါရနိမိတ်မှ
ထခြင်းနှင့် ဥပါဒိန္နက
ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်း

၅၆၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၀]

ဟူသော ပဝတ္တမ္မ ကင်း
ခြင်းကို၎င်း ၃၄၁
ဝုဠာနဗလသမာယောဂေါ၊
လေးပါးသောမဂ်ဉာဏ်
တို့၏ နိမိတ္တ၊ ပဝတ္တမ္မ
ထခြင်း၊ သမထဗလ၊
ဝိပဿနာဗလတို့နှင့် ယှဉ်
ခြင်းကို၎င်း ၃၃၀၊ ၃၄၆
ဝုဠာနေ၊ ပိုင်းခြားတိုင်း
သောကာလဖြင့်
ထခြင်း၌ ၄၃၆
ဝုဠိတသမာပတ္တိ၊ ထအပ်
သော သမာပတ်သည် ၂၉၂
ဝုယုရေ၊ မျောစုန်ကုန်၏ ၅၅
ဝေတိ စ၊ (ခဏနိရောဓ-
အာယုက္ခယနိရောဓ
စသောအားဖြင့်) ချုပ်
ပျက်မှုလည်း ချုပ်
ပျက်၏ ၂၆
ဝေဒနာရမ္မဏတော၊ ဝေဒနာ
လျှင် အာရုံရှိသော ၂၀၂
ဝေဒဗဟုလော၊ ပညိန္ဒြေအဖြစ်
များသည်ဖြစ်၍ ၂၅၉
ဝေဒယိတလက္ခဏာ၊ အာရုံ၏
အရသာကို ခံစားခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏ ၆၇
ဝေမောနေ၊ တုန်လှုပ်သော ၃၁၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၀]

ဝေပုလ္လံ၊ စိုစိုပြည်ပြည် အရည်
အရောင်တက်တိုး၍ ပြည့်
ဖို့၊ ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ၁၂၀
ဝေမတ္တတာယ၊ နည်းသည်၏
အဖြစ်၊ ကြီးပြန့်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့် မတူထူးသည်
၏ အဖြစ်၌ ၁၇၇
+ဝေဝစနံ၊ ဝေဝစံတည်း ၆၀
ဝေဟာသင်္ဂမော၊ ကောင်း
ကင်ပျံ့သွားနိုင်သော ၂၃၅
ဝေါဒါနဋ္ဌေန၊ အသက်မွေး
ဖြူစင်စေတတ်သော
အနက်ကြောင့် ၃၄၃
ဝေါဿဇ္ဇနံ၊ ခြေကိုလှုပ်ချ
ခြင်းသို့ ၁၂၉
ဝေါဟာရိကမဟာမတ္တာနံ၊
တရားဆုံးဖြတ်သော
မဟာအမတ်ကြီးတို့၏ ၃၀၄

[၁]

သံကိလိဋ္ဌတ္တာ၊ ညစ်နွမ်းသည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၃၄၇
သံကိလေသိကဓမ္မတော၊
တဏှာသံကိလေသ၊ ဒိဋ္ဌိ-
သံကိလေသ၊ ဒုက္ခရိတ
သံကိလေသတို့၏ အာရုံ၊
ဖြစ်သော တရား
အားဖြင့် ၈၇၊ ၉၄၊ ၂၃၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[သ]

သံကိလေသိကာ စ၊ သံကိ-
လေသနှင့် ယှဉ်သည်
လည်း ၃၆၀

သံခိတ္တတရံ၊ ကျဉ်းလွန်းစွာ ၁၄
သံဃပတိမာနနံ၊ သင်္ဃာ
တော်၏ ငုံ့လင့်မြော်လင့်
ခြင်းကို ဆင်ခြင်ခြင်း၎င်း၎င်း
သံယောဂဋ္ဌော၊ ဝဋ်၌ယှဉ်စေ
ခြင်း သဘောသည် ၃၈၄-ဂ
သံယောဂါဘိနိဝေသံ၊ ကာမ
ဂုဏ်နှင့် စပ်ယှဉ်ခြင်း အစ
ရှိသော ကိလေသာ၏
ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော
မှားသော နှလုံးသွင်း
ခြင်းကို ၁၅၃

သံယောဂါဘိနိဝေသဿ၊
သက်ဝင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်
ဖြစ်သော သံယောဇဉ်
အစရှိသော ကိလေသာ
လျှင်ဖြစ်သော အဘိ-
နိဝေသကို ၃၉၉

သံယောဇကတ္တာ၊ ယှဉ်စေ
တတ် နှောင်ဖွဲ့တတ်သည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၃၄၆
သံဝါသော ဝိယ၊ ပေါင်းဖော်
ခြင်းကဲ့သို့ ၂၈၅

သံသရိတ္တာ၊ အဖန်တလဲလဲ
ကျင်လည်၍ ၃၂၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[သ]

သံသာရပဝတ္ထိယာ၊ သံသရာ
ဟူသော မပြတ်မစဲ
ဖြစ်ခြင်းသည် ၅၀

+သံသာရဝနူဇိလစ္ဆာယ၊
သံသရာဝဋ်၌ဖြစ်သော
ငတ်မွတ်ခြင်းသည် ၂၈၇

သံသာဓရ၊ “ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဋိ”
ဤသို့ စသည်ဖြင့်
ဟောတော်မူအပ်သော
သံသရာသည် ၅၅

သဏ္ဌိဟကံ ဝိယ၊ အားထုတ်
လုံ့လနှင့်တကွ
ဖြစ်သကဲ့သို့ ၃၁

သဥပစာရာ၊ ဥပစာရဈာန်နှင့်
တကွ ဖြစ်ကုန်သော ၂

သကလမ္ဘိ ခိဝသဘာဂံ၊
အလုံးစုံသော နေ့အဖို့
ပတ်လုံးသည် ၁၄၄

သကိစ္စနိပ္ပါဒနတော၊ သတိ
ဝီရိယ-စသော အချို့သော
တရား၏ သဘာဝအားဖြင့်
တပါးတည်း ဖြစ်မှုလည်း
မိမိ မိမိ၏ အာနုဘော်
အားလျော်စွာ ကာယာ
နုပဿနာ-စသော ထိုထို
မိမိကိစ္စကို ပြီးစေတတ်
သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း ၃၄၀

၅၆၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သကေန တေဇေန၊ မိမိဥစ္စာ	
ဖြစ်သော တန်ခိုး အာနု	
ဘော်ဖြင့်	၃၅
+သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ၊	
သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို	၃၉၆
သဂါဟရက္ခသံ၊ ဖမ်းယူ	
ကိုက်စားတတ်သော	
မိကျောင်းစသည်ရှိသော	
ရေစောင့်ရကျိသ်ရှိသော	၂၂၄
သဂုဏေန ဝါ၊ မိမိဂုဏ်အားဖြင့်	
သော်၎င်း	၂၉၆
သင်္ခတံ၊ ကံ စိတ် ဥတု	
အာဟာရ တည်းဟူသော	
အကြောင်းတရားတို့သည်	
ပြုပြင်အပ်၏	၇၄၊ ၃၀၇
သင်္ခတဋ္ဌော၊ အကြောင်းတရား	
တို့သည် အညီအညွတ်	
ကပ်၍ ပြုပြင်အပ်သည်၏	
အဖြစ်ဟူသော သဘော	
သည်	၃၈၄
သင်္ခတတော၊ ဇနက	
အကြောင်း၊ ဥပထမ္ဘက	
အကြောင်းတို့သည် အညီ	
အညွတ်ကပ်၍ ပြုပြင်	
အပ်သည်၏ အဖြစ်	
အားဖြင့်	၈၇၊ ၉၄
သင်္ခတဒေါသဒဿနေန၊	
သင်္ခတဓမ္မတို့၌ အနိစ္စတာ	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
စသော အပြစ်ကို မြင်	
သဖြင့်လည်း	၂၀၈
သင်္ခတာ၊ ထိုအကြောင်းတရား	
တို့သည် အညီအညွတ်	
ကပ်၍ ပြုပြင်အပ်ကုန်သော	
ဇဿ-စသော တရား	
တို့သည်	၃၄
သင်္ခတာဒိဘေဒံ၊ သင်္ခတအဖြစ်	
စသော ဝိသေသရှိသည်	၈၄
သင်္ခါရဂတံ၊ သင်္ခါရ၌ အတွင်း	
ဝင်သော တရားအပေါင်း	
သည်	၂၀၁
သင်္ခါရပရိစ္ဆေဒတော၊ နာမ်	
ရုပ်ကို ပိုင်းခြားမှတ်သား	
သော ပညာမှ	၃၈၊ ၆၈
+သင်္ခါရမတ္တမေဝ၊ (လောကံ)	
သင်္ခါရမ္ပသာတည်း	၂၃၂
သင်္ခါရာ၊ တူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်	
အားဖြင့် ပြားသော	
သင်္ခါရတို့သည်	၁၁၅
သင်္ခါရာနံ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ ကာယ-	
သင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရတို့၏	၄၂၈
+သင်္ခါရာရမ္မဏဂေါတြဘု-	
ဉာဏာနန္တရံ၊ သင်္ခါရလျှင်	
အာရုံရှိသော ဝေါဒါန်ဟု	
ရအပ်သော အမည်ရှိသော	
ဂေါတြဘုဉာဏ်၏ အခြား	
မဲ့၌	၄၂၀

အက္ခရာစဉ် [သ] စာမျက်နှာ

သင်္ခါရပေက္ခာဒိဉာဏတ္ထယ-
သောဝ၊ သင်္ခါရပေက္ခာ
ဉာဏ်၊ အနုလောမဉာဏ်၊
ဂေါတြတု-ဟု မှတ်အပ်
သော ဉာဏ် သုံးပါး
အပေါင်း၏သာလျှင် ၄၇၁

သဒ္ဓိပတိတော၊ တခုတည်း
အားဖြင့် ရုံးချဉ်း
ပေါင်းစု၍ ၇၁

သစ္စပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနယလက္ခဏ-
ဘေဒါ၊ သစ္စာအပြား၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အပြား၊
ကေတ္တု-စသော နည်း
အပြား၊ အနိစ္စတာ-စသော
လက္ခဏာအပြားတို့သည် ၁၆၅

သစ္စပဋိစ္စာဒက ထူလ မဇ္ဈိမ-
သုခုမံ၊ သစ္စာကို ဖုံးလွှမ်း
တတ်သော ထူလ မဇ္ဈိမ-
သုခုမ ဖြစ်သော ၃၁၇

သစ္စပဋိလောမဂါဟဿ၊
မဂ္ဂသစ္စာကို သိခြင်း၏
ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော
သင်္ခါရတို့၌ နိစ္စစသော
အားဖြင့် စွဲလမ်းခြင်းကို ၃၉၇

သစ္စာနုလောမိကံ၊ သစ္စာ
လေးပါးကို သိခြင်း
အားလျော်သော ၁၉၃

အက္ခရာစဉ် [သ] စာမျက်နှာ

သစ္စာဘိသမယကာလသ္မိံ၊
လေးပါးသော အရိယ
သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍
သိသောခဏ၌ ၃၇၉

သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက်
ပြုအပ်သည်ကို မျက်
မှောက်ပြုလေပြီ ၂၆၆

သစ္စိကိရိယာဘိသမယေန၊
မျက်မှောက်ပြုခြင်းဟု
ဆိုအပ်သော ထိုးထွင်း၍
သိခြင်းဖြင့် ၃၈၀

သဇောတိဘူတာ ဝိယ စ၊
တပြိုင်နက်သော အလုံ့
အပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်
သကဲ့သို့၎င်း ၂၂၃

သညာစိတ္တဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ၊
ဖြစ်သောသညာဝိပလ္လာ
သ၊ စိတ္တဝိပလ္လာသ၊ ဒိဋ္ဌိ
ဝိပလ္လာသတို့၎င်း ၃၅၆

+သညာဝိပလ္လာသော၊
သညာ၏ ဖောက်ပြန်
ခြင်း၎င်း ၃၄၉

သဏိကံ၊ ပြေးပြေးလေးလေး ၂၉၅
သတတံ၊ မီးပွတ်သော
ယောက်ျားပမာ အခါ
ခပ်သိမ်း ၃၈၉

သတေဇုဇ္ဇလမဏ္ဍလော၊ သရဒ
ကာလ၌ဖြစ်သော မိမိ၏

၅၆၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
တန်ခိုးဖြင့် တောက်ပ လျက် မကြည့်နိုင်သော အရောင်အဝန်းရှိသော	၄၁၀
သတော၊ သမ္မာသတိနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍	၆၄၊ ၂၅၂
+သတ္တစိတ္တပရမာ၊ ခုနစ်ချက် သော စိတ်အတိုင်းအရှည် ရှိသည်	၃၂၁
သတ္တပတိဋ္ဌော၊ ခုနစ်ပါး သော အင်္ဂါတို့ဖြင့် မြေ၌ တည်သော	၉၈
သတ္တရသစိတ္တက္ခဏာယုကတ္တာ၊ တဆယ့်ခုနစ်ချက်သော စိတ္တက္ခဏ အသက်ရှည် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း	၉၈
သတ္တသည်၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် သတ္တဝါဖြစ်၏ဟူသော အမှတ်သည်ကို	၃၈၊ ၅၅
သတ္တသမ္မောဟဿ၊ သတ္တဝါဟု ဖြစ်သော လူနို့စွာတွေဝေ ခြင်းကို	၂၅
သတ္တာနံ၊ ဝဋ်တွင်းသား သတ္တဝါတို့ကို	၃၄၇
သတ္တာဟမ္ပိ၊ ခုနစ်ရက် ပတ်လုံးလည်း	၁၀၇

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သတ္တောတိ အတ္တိတိ၊ သတ္တဝါ ဟူသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ရှိ၏ဟူ၍	၂၉
သတ္တောတိ သမ္ပတိ၊ သတ္တဝါ ဟူသော ဝေါဟာရသည်	၂၅
သတ္တော ပုဂ္ဂလောတိ ဝေါဟာရမတွံ၊ သတ္တဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော ဝေါဟာရ မျှသည်	၂၈
သတ္တာ၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ ဆုံးမနာ၍ သတ္တာမည်ရှိ စောမုနိသည်	၄၄၇
သတ္တုပက္ခောသနံ၊ သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရား၏ ခေါ်တော်မူခြင်းကို ဆင်ခြင်ခြင်း၎င်း	၄၄၃
သဒ္ဓိသသန္တတိဝသေန၊ တူသော သန္တတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်	၁၀၁
သဒ္ဓိသော၊ အတူဦးခေါင်း ပြတ်သည်	၂၁၇
သဒ္ဓနဝကံ၊ သဒ္ဓဖြင့် မှတ်အပ် သော ရုပ်ကိုးခုအပေါင်း ၎င်း	၁၀၄
သဒ္ဓံ၊ အာရုံအရာ၌တည်သော သဒ္ဓါတရားသို့	၂၆၇
သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိကာမေန၊ သာသနာ တော် မြင့်မြဲစွာ တည်	

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၆၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

ခြင်းကို အလိုရှိသည်
ဖြစ်၍ ၄၆၄
သဒ္ဓါနုသာရီ၊ သဒ္ဓါနုသာရီ
ပုဂ္ဂိုလ်၎င်း ၂၆၃-၄
သဒ္ဓါနုယံ၊ (သဒ္ဓါနုသာရီ
ဖြစ်အံ့သည်၏ အကြောင်း
ဖြစ်သော) လွန်ကဲသော
သဒ္ဓါနုကို ၂၆၄
သန္တ၊ ကိလေသာဟူသော
အပူငြိမ်းလေပြီး
ထသော ၄၂၆၊ ၄၅၅
သန္တတ္တပါဒေါ၊ လွန်စွာ
ပူသော ခြေရှိသည်ဖြစ်၍ ၄၅၂
သန္တာ၊ ကိလေသာဟူ မီးပူ
ခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေး
စေတတ်သော ၃၀၉
သန္တာကာရာ၊ ငြိမ်သက်သော
အခြင်းအရာရှိသည်
လည်းဖြစ်သော ၁၈၅
သန္တာနဝါသနဉ္စ၊ မိမိသန္တာန်
ကို ထုံခြင်းသည်၎င်း ၄၀၇
သန္တာပဋ္ဌော၊ ပူပန်စေခြင်း
သဘောသည် ၃၈၄
သန္တိပဒံ၊ ပူပန်စာတ်သိမ်း
ငြိမ်းအေးရာဖြစ်သော
အမတဓာတ်ဟု ဆိုအပ်
သော ၂၅၅
သန္တိပဒေါ၊ အလုံးစုံသော

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းရာ
ဖြစ်သောအမြိုက်နိဗ္ဗာန်၌ ၂၂၆
သန္တိရယမာနာ၊ စုံစမ်းလင့်
သကဲ့သို့သော ၁၁၂
+သန္တာယမာနော၊ အဆင့်ဆင့်
စပ်ဖွဲ့လျက် ၃၇၄
သန္တာဝိတော၊ အဖန်တလဲလဲ
ပြေးသွား၍ ၃၂၂
သန္တိ သန္တိ၊ အစပ် အစပ် ၁၂၉
သန္တိက္ခေပနံ၊ မြေအပြင်၌
ခြေကိုထားခြင်းသို့ ၁၂၉
သန္တိက္ခေပနသန္တိရုမ္ဘနေသု၊ မြေ
အပြင်၌ ခြေကိုထားခြင်း
ချီအပ်သောခြေကို မြေနှင့်
တကွ ကြပ်ကြပ်နှိပ်ခြင်း
တို့၌ ၁၂၈
သန္တိစယော၊ အစိုင့်အခဲ
အပေါင်းအစုသည် ၁၅၈
သန္တိပတိတော၊ ဖြေတက်မှု
စည်းဝေးကြကုန်၍ ၄၄၄
သန္တိရုမ္ဘနံ၊ ချီအပ်သော ခြေကို
မြေနှင့်တကွ ကြပ်ကြပ်
နှိပ်ခြင်းသို့ ၁၂၉
သန္တိသီဝတိ၊ နစ်၏ ၁၇
သန္တိသီဝန္တိ၊ ငြိမ်းသည်ဖြစ်၍
နစ်ကုန်၏ ၁၈
သပတ္တပရိဝါရိတော၊ ရန်သူ
တို့သည် ခြံရံအပ်သော ၂၃၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[သ]

သပ္ပစ္စယနာမရူပါဘိဇာနနာ၊
အကြောင်းနှင့်တကွသော
နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ရှေးရှု
မျက်မှောက်သိခြင်းသည် ၃၉၃
သပ္ပဋိဘယတာ၊ ကြောက်အပ်
သော သဘောရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၈၂
သပ္ပဋိဘယာ၊ တေးကျမ်း
ရှိကုန်သည် ၂၂၀
သပ္ပယောဂေန၊ စိတ္တပယောဂ
ဟု ဆိုအပ်သော အားထုတ်
ခြင်းနှင့်တကွ ၂၉၄
သပ္ပါယကီရိယာယ၊ အာဝါသ
အစရှိသော ခုနစ်ပါးသော
သပ္ပါယကို မှီဝဲခြင်းကို
ပြုသဖြင့် ၉၆
သပ္ပိတိကံ၊ ပေါ်လွင်သော
ပီတိနှင့်တကွဖြစ်သော ၂၀၉
သပ္ပေါတိ သဉ္ဇာနိတွာ၊ ရေမြေ
ဟောက်ဟု သိလတ်၍ ၂၄၁
သပ္ပအပါယခါရာနိ၊ အလုံးစုံ
သော အပါယ်တံခါးတို့ကို ၃၁၉
သပ္ပနိမိတ္တေဟိ စ၊ ဝိပဿနာ၏
အာရုံဖြစ်သော အလုံးစုံ
သော သင်္ခါရနိမိတ်တို့မှ
လည်း ၄၁၂
သပ္ပန္နိမေန၊ အလုံးစုံတို့

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[သ]

အောက် ယုတ်သောအဖို့၌
ဖြစ်သော ၃၂၁
+ သပ္ပပူကာရဿပိ၊ အကြွင်း
အကျန်မရှိ အလုံးစုံသော
အပြားရှိသည်လည်း
ဖြစ်သော ၄၅
သပ္ပဘယာနံ၊ မျက်မြင်
လောက ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ
ရောက်သောဘေး၊ တမလွန်
လောကရောက်သောဘေး
ဟု ဆိုအပ်သော အလုံးစုံ
သော ဘေးတို့၏ ၉၀
သပ္ပဘဝ ယောနိ ဂတိဌိတိ-
နိဝါသေသု၊ အလုံးစုံသော
ဘဝ၊ အလုံးစုံသော
ယောနိ၊ အလုံးစုံသော ဂတိ၊
အလုံးစုံသော ဝိညာဏဌိတိ၊
အလုံးစုံသော သတ္တာဝါသ
တို့၌ ၅၄၊ ၂၁၆
သပ္ပဘဝါဒီသု၊ အလုံးစုံသော
ဘဝ၊ ယောနိ၊ ဂတိ၊ ဌိတိ၊
သတ္တာဝါသတို့၌ ၄၀၂
သပ္ပသင်္ကရဒေါသေဟိ၊
နိကာယ်တပါး၌၎င်း၊ မိမိ၏
နိကာယ်၌၎င်း တည်သော
ဝါဒအထူး တည်းဟူသော
အလုံးစုံသော ဒေါသ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

အပြစ် ရောယှက်ခြင်း
 တို့မှ ၄၆၃
 သဗ္ဗသေတံ၊ ငွေတောင်
 အတူ ကိုယ်လုံးဖြူသော ၁၈၀
 သဗ္ဗသေတော၊ ငွေတောင်
 အတူ ကိုယ်လုံးဖြူသော ၂၃၅
 သဗ္ဗသောသဗ္ဗာကာရေန၊
 (ဖြစ်စေတတ်သော
 အကြောင်းစသည်ကို သိမ်း
 ဆည်းသောအားဖြင့်)
 အလုံးစုံသော အပြားဖြင့် ၆၄
 သဗ္ဗာကာရတော၊ (ဤ၌ကဲ့သို့
 တစိတ်တဒေသဖြင့်သာ
 မဆိုမူ၍ သရုပ်အားဖြင့်
 ၎င်း၊ ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း)
 အလုံးစုံသော အခြင်းအရာ
 အားဖြင့် ၁၄၉
 သဗ္ဗာနတ္ထဝိဓာယကံ၊
 (သတ်ခြင်း၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်း
 စသော ဒုဂ္ဂတိ၌ ဖြစ်သော
 ထက်ဝန်းကျင် ပူပန်စေ
 တတ်သည် စသော၊ ဇာတိ
 ဇရာစသော) အလုံးစုံသော
 အကျိုးစီးပွားမဲ့ကို စီရင်
 တတ်သော ၄၁၀
 သဗ္ဗာဝတ္ထနိပါတိကာယ၊
 အလွန်နုသော ကာလမှ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

စ၍ တချွေချွေ ကြွေ၍
 ကျသော သစ်သီးကဲ့သို့
 မန္တခိန္နုစသော အလုံးစုံ
 သော အဝတ္ထာတို့၌ ကြွေ
 ကျခြင်းသဘောရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၉၁
 သဗ္ဗုပဒ္ဒဝဝတ္ထုတာယ စ၊
 အလုံးစုံကပ်၍ နှိပ်စက်
 တတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါ၏
 တည်ရာဝတ္ထု ယာခင်း ဖြစ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၉၀
 သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ၊ ခပ်သိမ်းကုန်
 သော သင်္ခါရတို့သည် ၆၂
 သဗျာပါရံ ဝိယ၊ အမှုအရာ
 ပယောဂဗျာပါရနှင့်တကွ
 ဖြစ်သကဲ့သို့ ၃၁
 သဘယညေဝ၊ ကြောက်အပ်
 သော သဘောရှိသော
 သင်္ခါရသည်သာလျှင် ၃၀၃
 သဘယေ၊ ကြောက်အပ်
 သော သဘောရှိသော
 တေဘူမက တရား
 အပေါင်း၌ ၃၉၇
 သဘာဂရူပသန္တတိ၊ အဆင်း
 စသောအားဖြင့် တူသော
 အဖို့ရှိသော ရုပ်အစဉ်ကို ၁၄၀
 သဘာဝလက္ခဏေ၊ ထိုပထဝီ
 ဖဿစသော တရားတို့၏

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

မိမိတို့၏ သဘာဝ-ဟု မှတ်
အပ်သော လက္ခဏာ၌ ၁၇၀
သဘောဒကေ၊ ပျက်စီးခြင်း
သဘောနှင့်တကွသော ၂၃၄
သမတိက္ကမတ္ထာယ၊ ကောင်းစွာ
လွန်ခြင်းအကျိုးငှါ ၂၅
+သမတိက္ကမထ၊ လွန်မြောက်
နိုင်အောင် ကြိုးစား၍
ကျင့်ကြကုန် ၃၀၆
သမထဗလံ၊ (ကာမစွန္န
စသော ပစ္စနိကဓမ္မတို့ကို
ငြိမ်းစေတတ်သော သမထ
သာလျှင်ဖြစ်သော ဆန့်
ကျင်ဖက်ဖြစ်သော တရား
တို့ကြောင့် မတုန်မလှုပ်
ခိုင်ခံ့သော)အစွမ်း၎င်း ၄၂၉
သမထယာနိကဿ၊ သမထ
ယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ၉
သမထယာနိကေန၊ သမထ
ဟူသော ယာဉ်ရှိသော
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ၃
သမထဝိပဿနာလာဘိနော၊
သမထနှင့်တကွ ဝိပဿနာ
ရသော ယောဂီအား ၁၇၀
သမထဝိပဿနာဝသေန၊
(ထမ်းပိုး၌ ယဉ်းစုံ ဖွဲ့အပ်
သော နွားတို့ကဲ့သို့ အစုံ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

ဖွဲ့အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍
အချင်းချင်း ကျေးဇူး
ပြုသောအားဖြင့် တကွ
ဖြစ်ကုန်သော) သမထ
ဝိပဿနာတို့၏ အစွမ်း
ဖြင့် ၄၄၀
သမန္နေသမာနံ၊ ကောင်းစွာ
လိုက်၍ရှာလျက် ၂၅၈
သမဝိသမံ၊ ညီညွတ်သော
အရာ မညီညွတ်သော
အရာကို ၃၆
သမာဓိစရိယာဟံ၊ သမာဓိ၏
ဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့်၎င်း ၄၂၈
သမာဓိပါရိဗန္ဓိကဿ၊ သမာဓိ
၏ တေးရန်ဖြစ်သော ၄၃၇
သမာပဇ္ဇနသမတ္ထတာ၊
နိဗ္ဗာဓသမာပတ်ကို ဝင်
စားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်
သည်၏အဖြစ်၎င်း ၄၀၉
သမာပတ္တိသမတ္ထတာ၊
ဝင်စားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်
သည်၏အဖြစ်ကို ၄၅၆
သမုဂ္ဂံ၊ ပူတာတံတင်းနှင့်
တူသော ကြီးစွာသော
ပန်းကပ်ကို ၂၃
သမုဂ္ဂါဋ္ဌနတော၊ မာနကို
သတ်သောအားဖြင့်၎င်း ၁၄၁

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၇၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[သ]

+သမုဂ္ဂါဋီတော နာမ၊
ခွါအပ်သည် မည်သည် ၁၄၅
သမုဇ္ဇလိတာ ဝိယ စ၊ ထက်
ဝန်းကျင်မှ အလုံ ပြောင်
ပြောင် တောက်ကုန်သကဲ့
သို့၎င်း ၂၂၃
သမုဋ္ဌာပနဋ္ဌေန၊ ကိုယ်အမှု
အရာ မရိုင်းပြရအောင်
ကောင်းစွာ ဖြစ်စေတတ်
သော အနက်ကြောင့် ၃၄၃
သမုဒါစာရပတ္တံ၊ အကြိမ်
များစွာ ဖြစ်ခြင်းသို့
ရောက်သော ၃၃၇
+သမုဒါစာရပုဉ္ဏံ၊ သမုဒါ
စာရပုဉ္ဏံမည်၏ ၃၇၆
+သမုဒယံ၊ သင်္ခါရတို့၏
အသစ်ဖြစ်ခြင်းကို ၇၀၊ ၁၅၀
သမုဿိတခဂ္ဂါ၊ ချီအပ်မိုးအပ်
သော သန်လျက်ရှိ
ကုန်သော ၂၂၄
သမ္ပဋိစ္ဆမာနာ၊ ခံလင့်သကဲ့သို့ ၁၁၂
သမ္ပာဒေတဗ္ဗာတိ၊ ပြည့်စုံစေ
အပ်ကုန်၏ဟူ၍ ၂
+သမ္ပာဒေတိ၊ ၏ ၉၆
သမ္ပာဒေတုကာမေန၊ ပြည့်စုံ
စေခြင်းငှါ အလိုရှိသော
ယောဂီသည် ၁၉၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[သ]

သမ္ဘာရေဟိ စ၊ နေပူအစ
ရှိသောအကြောင်း
အဆောက်အဦတို့ကြောင့်
သာလျှင် ၅၆
သမ္ဘောတိ၊ အကြောင်းအား
လျော်စွာဖြစ်၏ ၂၆
သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
စသည်ဟု ဆိုအပ်သော
သဘောရှိသည်ဖြစ်၍
မဆုတ်နစ်သော သဘော
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်
မြဲမြံသော အရိယမဂ်ကို ၈၅
သမ္မဒညာဝိမုတ္တာ၊ ခန္ဓာ
စသည်တို့၏ သဘောကို
အသင့်အားဖြင့် သိ၍
အထူးသဖြင့် လွတ်ပြီး
သော ၃၂၉
သမ္ပပ္ပညာယ၊ အသင့်မြင်
တတ်သော ဝိပဿနာ
ပညာဖြင့် ၅၄
+သမ္ပသနံ၊ သုံးသပ်ခြင်းကို ၇၈
+သမ္ပသနဉာဏဿ၊ နယ
ဝိပဿနာဟု ဆိုအပ်သော
ကလာပသမ္ပသန
ဉာဏ်၏ ၁၅၅
သမ္ပသနာရဗ္ဘဝိဓာနံ၊ သုံးသပ်
ခြင်း၌စ၍ အားထုတ်
သော အစီအရင်တည်း ၉၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[သ]

သမ္မသနုပဂါ၊ အနိစ္စစသော
အားဖြင့် သုံးသပ်သည်၏
အဖြစ်သို့ ကပ်ကုန်၏၊ ဝါ၊
အနိစ္စစသောအားဖြင့်
သုံးသပ်ခြင်းငှါ သင့်လျော်
ကုန်၏ ၇၈

သမ္မသနုပဂါနိ၊ သုံးသပ်ခြင်း
ငှါ တတ်ကောင်းသော
ရုပ်မည်ကုန်၏ ၁၄

သမ္မသနော၊ အနိစ္စသည်တို့၏
အစွမ်းဖြင့် စုံစမ်းခြင်း၌၊
ဝါ၊ စုံစမ်းခြင်းကို ၇၁

သမ္မသန္ဓော၊ တပေါင်းတည်း
ယူ၍ သုံးသပ်သော
ယောဂီသည် ၁၄၂

သမ္မသိတဗ္ဗံ၊ လက္ခဏာစသော
အားဖြင့် ကောင်းစွာ
စုံစမ်းအပ်၏ ၁၇

သမ္မာဒဿနံ၊ မဖောက်မပြန်
အဟုတ်အမှန် မြင်တတ်
သည် မည်သည် ၆၂

သမ္မုခိဘာဝံ၊ မျက်မှောက်
ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကို ၃၁၉

သမ္မောဟဝိသုတကော၊
တဖန်အားဖြင့် သမ္မောဟ
ကို သတ်တတ် ပယ်တတ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
တည်း ၁၆၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[သ]

သမ္မောဟာဘိနိဝေသံ၊
(အဟောသိ နုခေါ် အဟာ-
မတိတမဒ္ဓါနံ-ဤသို့ အစ
ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော
အစိုးရသော ပရမိသွာ
ဗြဟ္မာစသည်ကြောင့်
လောကသည် ဖြစ်၏
ဤ အစရှိသည်မူလည်း
ဖြစ်သော) ပြင်းစွာ တွေ
ဝေသောအားဖြင့် နှလုံး
သွင်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော
ကမ်၊ နှင့်တကွသော
ဒိဋ္ဌိကို ၁၅၂

သမ္မောဟာဘိနိဝေသဿ၊
သံသယမိစ္ဆာဉာဏ်တို့၏
အစွမ်းဖြင့် တွေ့ဝေခြင်း
သာလျှင်ဖြစ်သော နှလုံး
သွင်းခြင်းကို ၃၉၈၊ ၄၀၂

သယံဝသီ၊ မိမိအလိုနှင့်သာ
စပ်ခြင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ မိမိအလို
သို့ လိုက်စေနိုင်၏ ၈၃

သယနဒသကံ၊ အိပ်ရာ
ညောင်စောင်း လျောင်း
တစဉ်းစဉ်း များသော
အားဖြင့် ဖြစ်သော
နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏
အပေါင်း၎င်း ၁၂၀

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၅၇၅

အက္ခရာစဉ် [သ] စာမျက်နှာ

သယနဗဟုလောဝ၊ ရုပ်ခြင်း၊
သွားခြင်းစသောအားဖြင့်
ခန္ဓာဝန်ကို ဆောင်ခြင်းငှါ
မတတ်အား၍ လျောင်း
တစင်းစင်း များသည်
သာလျှင် ၁၂၁
သယမေဝ၊ သံဃာတော်
မခေါ်ရပဲ မိမိအလိုလို
သာလျှင် ၄၄၇
သရတိ ဂစ္ဆတိ၊ သွားတတ်
ကျင့်တတ်၏ ၂၆၇
သရသေန ဝါ၊ မိမိသဘော
အားဖြင့်သော်၎င်း ၂၉၆
သရီရံ၊ ပွားစေအပ်သည်ဖြစ်၍
ကိုယ်ထည် မည်၏ ၂
သရူပေန ဝုတ္တိတော စ၊ မကွဲ
ပြားသော စိတ္တုပ္ပါဒ်စသည်၏
သရုပ်အားဖြင့်သာလျှင်
ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း ၃၄၀
သလ္လတော၊ ကိုယ်တွင်းစူးဝင်
သော မြားငြောင့်အားဖြင့် ဂဇ
သလ္လဘူတာ၊ မြားငြောင့်ကဲ့သို့
ဖြစ်ကုန်၍ ၂၂၃
သဝနတော၊ ကိလေသာ
ဟူသော မစင်မကြယ်
စက်ဆုပ်ဖွယ် အဖြစ်ဖြင့်
ယိုစီး ထွက်သွားတတ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၃၅၀

အက္ခရာစဉ် [သ] စာမျက်နှာ

သဝနုပစာရေ၊ ကြားလောက်
သော အရပ်၌ ၄၄၆
သဝါဠကံ၊ သားရဲရှိသော ၂၂၄
သသဒ္ဓုလော၊ ကျားရဲရှိသော ၂၂၄
သဿတုဇ္ဈေဒဒဿိနော၊
သဿတအယူ၊ ဥဇ္ဈေဒ
အယူရှိကုန်သည် ဖြစ်၍၊
ဝါ၊ သဿတဥဇ္ဈေဒ
အားဖြင့် ရှုကုန်သည်
ဖြစ်၍ ၅၅
သဿတော သတ္တောတိ၊
သတ္တဝါမြစ် ဟူ၍ ၂၉
သဟဇာတရူပါနိ၊ စက္ခုပသာဒ
၏ သဟဇာတ်ဖြစ်သော
ရုပ်တို့၎င်း ၁၁
သဟ ပါတုဘာဝါ၊ ထင်ရှား
ဖြစ်သည်နှင့်တကွ ၃၀၂
သဟာယဋ္ဌာနေ ဝါ၊ သဟဲ
ခင်ပွန်းအရာ၌မူလည်း ၂၄၇
သဟာဝဋ္ဌာနတော၊ တကွ
တည်ခြင်းကြောင့်တည်း ၃၆၀
သာတစ္ဆကိရိယာယ၊ မပြတ်
မလပ် အပတ်တကုတ်
ပြုခြင်းဖြင့် ၉၆
သာတာတိသာတေန၊ မဟဂ္ဂတ
သာတ၊ လောကုတ္တရ-
ကုသလသာတ တို့ထက်
အလွန်လျှင် သာယာအပ်

၅၇၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

ချိုမြိန်မြတ်သော အရသာ
ရှိသော ၄၂၆
သာဒရော၊ ရှိသေစွာလှ အရ
အမိ အားထုတ်ခြင်းကို ၄၆၄
သာဓာရဏာသာဓာရဏ-
ဝသေန၊ ဆက်ဆံသည်
မဆက်ဆံသည်၏ အစွမ်း
ဖြင့် ၄၄
သာဒိတတ္တာ-သမ္မာဒိတတ္တာ၊
ပြည့်စုံစေအပ်ပြီးသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၇၀
သာဒိနဝေယေဝ၊ အပြစ်
ရှိသော သင်္ခါရ၌သာလျှင် ၃၀၃
သာဒုရသဘောဇန၊ ကောင်း
သော အရသာရှိသော
ဘောဇဉ်ကို ၂၀၇
သာမဂ္ဂိယံ-ပဋိဂ္ဂဟံ၊ သင့်တင့်
လှ၏ ဟူ၍ ၂၀၉
သာမညလက္ခဏံ၊ အလုံးစုံတို့
အား ဆက်ဆံသော အနိစ္စ
ဒုက္ခ အနတ္တလက္ခဏာကို ၆၈
သာမိနိဝါသိကာရကဝေဒကာ
ဓိဋ္ဌာယကဝိရဟိတတာယ၊
အရှင်သခင် အမြဲနေသူ
ပြုလုပ်တတ်သည်၊ ခံစား
တတ်သည်၊ ဓိဋ္ဌာန်ဆောက်
တည်တတ်သည်ဟု ဆိုအပ်
သော အတ္တမှကင်းသည်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၉၂
သာမိသံ၊ သုံးပါးသော
အာမိသနှင့် တကွသော ၂၂၇
သာမုဒ္ဓိကာနံ၊ သမုဒြာကို
ကူးကုန်သော သင်္ဘော
သားတို့၏ ၂၅၅
သာရဇ္ဇံ နာမ၊ ရှံရှာထိတ်လန့်
ခြင်း မည်သည် ၁၈၀
သာရာဒါနာဘိနိဝေသံ၊ နိစ္စ-
သာရ စသည်တို့ကို ယူသည်
၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော
မှားသော နှလုံးသွင်းခြင်း
ဟု ဆိုအပ်သော တဏှာ
နှင့်တကွသော ဒိဋ္ဌိကို ၁၅၂
သာရာဒါနာဘိနိဝေသဿ၊
အနှစ်မရှိသော ခန္ဓာ
ငါးပါးတို့၌ အနှစ်ရှိ၏ဟု
ယူခြင်းဟုဆိုအပ်သော
မှားသောအားဖြင့်
နှလုံးသွင်းခြင်းကို ၃၉၈၊ ၄၀၁
သာရာပဂတံ၊ အနှစ်မှကင်း၏ ၂၄၉
သာဝကဗောဓိအာဒိ ဝိပဇ္ဇာဓိပညာ
ဒါတုဏှမိသေသာဝ
ဟတ္ထာ၊ သာဝကဗောဓိ
အစရှိသော ပြန့်ပြော
ဖြူစင်သော အာနိသင်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

အထူးကို ဆောင်တတ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၄၀၉
သာသဝတော၊ အာသဝေါ၏
အာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၉
သိခါပတ္တတာယ၊ အထွဋ်
အထိပ်သို့ ရောက်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၂၅၆
သိခါပတ္တာ၊ အပြီးသို့ရောက်
သော ၁၉၃
သိသံဃာဏိကာ၊ သိသံဃာဏိက
ကောဠာသရင်း ၆
သိလုစ္စယေ၊ ကြီးစွာသော
ကျောက်တောင်တို့ကို ၄၁၀
သိသိရံ၊ သိသိရ ရတုသို့ ၁၂၅
သီတဥတုနာ၊ သပ္ပာယ်ဖြစ်
သော သီတဥတုရင်း ၁၃၄
သီတသမ္ပုဋ္ဌော၊ အအေးဖြင့်
နှိပ်စက်အပ်သော ၂၈၇
သီတုဏှဝသေန၊ အအေးအပူ
၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၁၃၄
သီလဗ္ဗ(ပ)ဂန္ဓာ၊ သီလဗ္ဗတ-
ပရာမာသကာယဂန္ဓ၊ ဣဒံ-
သစ္စာဘိနိဝေသကာယ-
ဂန္ဓတို့ကို ၃၅၆
+ သီလာဒိနိ၊ သမ္မာဝါစာ
စသည် အပြားရှိကုန်သော
သီလ သမာဓိတို့ကို ၄၀၇

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ ၅-၃၇-ပ.မ.ဗ.သ.စ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သီသံ နိဟရိတွာ၊ ဦးခေါင်း
ဖော်၍ ၂၈၁
သီသစ္စေဒံ၊ ဦးခေါင်းဖြတ်
ခြင်းကို ၂၁၇
သီဟော မိဂရာဇာ၊ သားတို့၏
မင်းဖြစ်သော ခြင်္သေ့
သည် ၂၄၄
+ သုက္ခဝိပဿကဿ၊ စျာန်
ဟူသော အစေးကင်း၍
ခြောက်သော ဝိပဿနာ
ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ၂၉၀
သုခတော အဘိနိဝေသံ၊ သုခ
အခြင်းအရာအားဖြင့်
ဖြစ်သော မှားသော နှလုံး
သွင်းခြင်းကို ၂၆၁
သုခပဏိဓိသုပတ္တနာပဟာနံ၊
သုခဟူ၍ တောင့်တခြင်း
ကို ပယ်ခြင်းသည် ၄၀၀
သုခသည်၊ သင်္ခါရတို့ကား
သုခပင်ဟု ဖြစ်သော
မိစ္ဆာသညာကို ၆၉၊ ၁၅၀
သုခါ ပဋိပဒါ၊ ချမ်းသာသော
အကျင့်ရှိကုန်သည် ၂၉၅
+ သုခုမတ္တာ၊ သိမ်မွေ့သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၁၆
သုခုမရဇဿ၊ သိမ်မွေ့သော
မြို့၏ ၂၁၃

၅၇၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သုခမသန္တဘာဝေန၊ သိမ်မွေ့ ငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ် ဖြင့်	၃၉၀
သုခေန၊ လွယ်သဖြင့်၊ ဝါ၊ ချမ်းသာသဖြင့်	၇၈
သုစိနာ၊ (မစင်ကြယ်စရာ ကိလေသာမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) စင်ကြယ် စွာထသော	၄၂၆
သုစိသလ္လေခဝုတ္တိနေ၊ စင်ကြယ်စွာသော ကိလေ သာတို့ကို ခေါင်းပါးစေ နိုင်သော အကျင့်တော် လည်း ရှိထသော	၄၆၄
သုဇိသစ္စိတော၊ အလွန်ငတ် မွတ်သော	၂၈၇
သုညံ၊ အတ္တမှဆိတ်၏	၃၁၊ ၅၆
သုညဂါမံ ဝိယ၊ လူဆိတ်သော ရွာကဲ့သို့၎င်း	၂၂၂
သုညတံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကို	၄၀၁
+ သုညတဝိဟာရသမာ- ပတ္တတ္ထာယ၊ သုညတ ဝိဟာရသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်း အကျိုးငှါ	၄၁၇
သုညတော၊ သာမီ၊ နိဝါသီ၊ ကာရက၊ ဝေဒက၊ အဓိဋ္ဌာ-	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
ယကဟု ဗာလတိတ္ထိတို့ သည် ကြံဆအပ်သော အတ္တမှ ဆိတ်သော အားဖြင့် ဂမ၊ ၉၂၊ ၁၁၇၊ ၂၁၁ သုဋ္ဌတရံ၊ ကောင်းသည်ထက် ကောင်းမွန်စွာ၊ ဝါ၊ လွန်မင်းစွာ	၂၄၊ ၆၀
သုတ္တသံသန္တနာ၊ ထိုထိုသုတ်ပုဒ် တို့အား လျော်ငွေစေ့စပ် နှိုးနှောခြင်းကို	၃၀၅
သုဒ္ဓိဋ္ဌာ၊ ကောင်းစွာမြင်အပ် ကုန်သည်	၆၂
သုဒ္ဓအဇ္ဈတ္တဒဿနမတ္ထေနေဝ၊ သက်သက်သော အဇ္ဈတ္တ သင်္ခါရကို ရှုကာမျှဖြင့် သာလျှင်	၂၇၃
သုဒ္ဓဓမ္မာ၊ သက်သက်သော နာမ်ရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော တရားတို့သည်သာလျှင်	၅၅
သုဒ္ဓပညေဟိ၊ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သော ပညာရှိ ကုန်သော	၄၆၄
သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကော၊ သမထဘာဝနာနှင့် မရော သော ဝိပဿနာယာဉ် ရှိသော ယောဂီသည်	၄
သုခောတဟတ္ထပါဒေါ၊ ကောင်းစွာ ဆေးကြော	

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[သ]

သုတ်သင်အပ်ပြီးသော
လက်ခြေရှိသည် ဖြစ်၍ ၄၄၁
သုပဂ္ဂဟိတံ၊ ကောင်းစွာ
ချီးပင့်တတ်သော ၁၈၄၊ ၃၀၀
သုပညတ္တမ္မိ၊ ကောင်းစွာ
ခင်းအပ်ပြီးသော ၄၄၁
သုပဏ္ဏမုခဂတော၊ ဂဠုန်မင်း
ခံတွင်းသို့ ရောက်သော ၂၃၆
သုပရိဒ္ဓိဋ္ဌာဒိနဝေ၊ ကောင်းစွာ
ထက်ဝန်းကျင် မြင်အပ်
သော အပြစ်ရှိသော ၂၃၄
သုပရိသုဒ္ဓိ၊ အလွန်ထက်ဝန်း
ကျင်မှ စင်ကြယ်သည် ၁၆-က
သုပ္ပဂ္ဂေ၊ မန်းဖျား၌ ၂၅၆
သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ (ဆန့်ကျင်ဖက်
ကင်းခြင်းကြောင့် ထို
ဆန့်ကျင်ဖက် တရားသည်
မလွှပ်မရှားအပ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့်) မြဲစွာတည်
သော ၁၈၄
+ သုတံ (မတင့်တယ်စရာ
ကိလေသာဟူသော အညစ်
အကြေးမရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်) တင့်တယ်စွာ
သော ၄၂၆
သုဝဏ္ဏသုလံ၊ ရွှေတံကျင်၎င်း ၂၁၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[သ]

သုဝိက္ခာလိတံ-သုဝိသော-
ဓိတံ၊ ကောင်းစွာသုတ်သင်
အပ်သည် ၁၈
သုဝိသဒါနီ၊ အလွန်စင်ကြယ်
သန့်ရှင်းကုန်သည် ၁၈၂
သုဝိသုဒ္ဓိရူပပရိဂ္ဂဟဿ၊
ကောင်းစွာစင်ကြယ်သော
ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း
ရှိသော ၁၈၊ ၂၂
သုသမာဟိတံ၊ (ပဿဒ္ဓိသုခ
တို့၏ လွန်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်) အာရုံ၌ အညီ
အညွတ် ကောင်းစွာ
ထားအပ်သော ၃၀၀
သုသိတလော၊ (မိမိသည်လည်း
ကိလေသာဟူသော
ပူလောင်ခြင်းကင်းသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်) အလွန်
အေးချမ်း၏ ၃၈၇
သုပဋ္ဌိတာ၊ (အလွန်ထက်သည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်) အာရုံ
သို့ ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်
ဖြင့် ကောင်းစွာထင်
သော ၃၀၀
သုလတ္တယံ၊ တံကျင်သုံးခုကို ၂၁၉
သေက္ခာနမ္မိ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့
အားလည်း ၃၂၄

၅၈၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ ပဉ္စမတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[သ]

သေဋ္ဌဘာဝါဝဟနတော စ၊
အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်
သည်၏ အဖြစ်ကို ဆောင်
တတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း ၃၃၂

သေတကဏ္ဍမဏ္ဍလဝိစိတ္တံ၊
ဖြူသော အဝန်း မည်းသော
အဝန်းတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်
သော ၁၀

သေတဝစ္ဆော၊ ရေခဲတက်ဖြူ
ပင်သည်၊ ဝါ၊ ကြောင်
မီးတူပင်သည် ၂၄၉

သေသဝုဋ္ဌာနေသုပိ၊ ကြွင်း
သော ဝုဋ္ဌာနတို့၌လည်း ၂၇၈

သေသဒသရူပါဝစရာနိ၊ အဘိ
ညာဉ်ဒွေးမှ ကြွင်းကုန်သော
ဆယ်ပါးသော ရူပကုသိုလ်
ရူပကြိယာ စိတ်တို့၎င်း ၁၀၃

သေသုပါဒါယရူပါနိ စ၊ ဟဒယ
ဝတ္ထုရုပ်မှ ကြွင်းသော
ဥပါဒါရုပ်တို့၎င်း ၄

သောကဓမ္မတော၊ စိုးရိမ်ခြင်း
သဘောရှိသော အားဖြင့် ၈၇

+သောကပရိဒေဝဥပါယာသ-
ဟေတုတာယ၊ သောက၏
အကြောင်း၊ ပရိဒေဝ၏
အကြောင်း၊ ဥပါယာသ၏

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[သ]

အကြောင်း၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၉၄

သောတာပတ္တိဖလသမာ-
ပတ္တတ္တာယ၊ သောတာပတ္တိ-
ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စား
ခြင်း အကျိုးငှါ ၄၁၇

သောတာပတ္တိမဂ္ဂပဋိလာ-
ဘတ္တာယ၊ သောတာပတ္တိ
မဂ်ကိုရခြင်း အကျိုးငှါ ၄၁၇

+သောတာပန္နာဒိသု၊ သော
တာပန်ပုဂ္ဂိုလ်စသည်
တို့တွင် ၃၇၂

+သောမနသိတဒေါမန-
သိတဝသေန၊ ဖြစ်သော
သောမနသရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊
ဖြစ်သော ဒေါမနသ
ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်း
ဖြင့် ၁၃၅

သောဝတ္ထိကတ္တယဒဿနေန၊
လည်ကျားသုံးရစ်ကို
မြင်သဖြင့် ၂၄၁

သောဋ္ဌသဝီဇော ကင်္ခါ၊ တဆယ့်
ခြောက်ပါး အပြားရှိသော
ယုံမှားခြင်းသည် ၆၀

သွာယမတ္ထော၊ ထို(ပါဒကဓမ္မာန်
သမ္မသိတဓမ္မာန်ဟူသော
ဥပနိဿယတို့နှင့်ကင်း၍

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

အဇ္ဈာသယမ္ပ မပြည့်စုံ
ခြင်းဟူသော) အနက်ကို ၂၉၃

[ဟ]

ဟတာပါယဂမနိယာဒိဘာ-
ဝေါဝ၊ သတ်အပ်သော
အပါယ်သို့လားစေတတ်
သည်စသော သတ္တိရှိသည်
သာလျှင် ၃၅၅

ဟတ္ထဂတော၊ လက်၌ရှိသော ၂၁၈
ဟတ္ထိအာဒိသု၊ ဆင် မြင်း
စသည်တို့သည် ၂၇

ဟရာယမာနာ၊ ရှက်စနိုးကုန်
သည်ဖြစ်၍ ၃၀

ဟရိတပဏ္ဏဝဏ္ဏံ၊ စိမ်းရွှေသော
အရွက်အဆင်းနှင့်တူသော
အဆင်းရှိသည် ၁၄၀

ဟသန္တိ* ဝါ၊ ရယ်သည်ကို၎င်း ၂၅၃

ဟာနိဒသကံ၊ ခိဇ္ဇာရတိ ဝဏ္ဏ
ဗလ ပညာ ဆုတ်ယုတ်
သောအားဖြင့် ဖြစ်သော
နှစ်တို့၏ ဆယ်ခုတို့၏
အပေါင်း၎င်း ၁၁၉

+ ဟာပနဝစုနံ၊ ယုတ်ခြင်း
ပွားခြင်းသည် ၃၃၈

ဟိတသုခနိပ္ပါဒကဋ္ဌေန၊
အခိုင်အမြီး စီးပွားချမ်းသာ

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ ၅-၃၁-ပ-မ-ဗ-သ-စ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဟ]

ကို ပြီးစေတတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၃၃၂

ဟေဋ္ဌာဩရောပနံ၊ အောက်သို့
လွှတ်ခြင်း ချခြင်းသည် ၁၂၇
ဟေဋ္ဌိမာ စ၊ အောက်ဖြစ်သော
သောတာပန်စသော
အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့
သည်လည်း ၄၁၄

ဟေတု၊ စက္ခု၊ ရူပါရုံ၊ အာလော-
က၊ မနသိကာရစသော
အကြောင်းကို ၃၄၅

ဟေတုဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်သို့
ရောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်
ဟူသော သဘောသည် ၃၈၄
ဟေတုနိရောဓော၊ ဒုက္ခ၏
အကြောင်းဖြစ်သော
ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ခြင်း
ကြောင့် ၃၆၅

ဟေတုဖလသမ္ပန္နေန၊
အကြောင်းနှင့်အကျိုး
စပ်သဖြင့် ၁၆၈

ဟေတုသမ္ဘာရပစ္စယာ၊
အကြောင်းအပေါင်း
ဟူသော အကြောင်း
ကြောင့်၊ ဝါ၊ ဇနကဟူသော
ဟေတုအကြောင်း၊ ဥပတ္တမ္ဘ
သမ္ဘာရဟူသော ပစ္စယ
အကြောင်းကြောင့် ၅၇

